

Confusion of: Siegel's

Kα
Loizos

ΠΟΡΙΣΜΑ

ΕΝΕΡΓΗΘΕΙΣΗΣ ΠΡΟΑΝΑΚΡΙΣΕΩΣ ΠΑΡΑ ΤΗΣ ΔΙΑ ΤΗΣ
ΑΠΟ 12-2-1965 ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΣΥΣΤΑΘΕΙΣΗΣ
ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΤΗΣ Δ.Ε.Η.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Έκθεσις.....	σελ.	3
Γαλλικαί πιστώσεις (συμβάσεις).....	»	11
Σύμβασις 15—10—56.....	»	14
Λάθος 50 εκατομμυρίων γαλλικῶν φράγκων..	»	18
Προμήθεια μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ.....	»	21
Υπερβάσεις.....	»	32
Προμήθεια ὕλικοῦ.....	»	33
Προμήθεια 5%.....	»	39
Μεταφοραὶ.....	»	45
Κρεμαστὰ.....	»	50
Ἄλουμινιον.....	»	63
Ἐξαγοραὶ.....	»	75
Διαφημίσεις.....	»	75
Συμπεράσματα.....	»	76

ΕΚΘΕΣΙΣ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

Εἰσαγωγή.....	σελ.	82
Μέρος Α'.....	»	82
» Β'.....	»	122
» Γ'.....	»	131
» Δ'.....	»	155
Συμπεράσματα.....	»	167

ΠΟΡΙΣΜΑ

ΕΝΕΡΓΗΘΕΙΣΗΣ ΠΡΟΑΝΑΚΡΙΣΕΩΣ ΠΑΡΑ ΤΗΣ ΔΙΑ ΤΗΣ
ΑΠΟ 12-2-1965 ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΣΥΣΤΑΘΕΙΣΗΣ
ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΤΗΣ Δ.Ε.Η.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Έκθεσις	σελ.	3
Γαλλικαί πιστώσεις (συμβάσεις)	»	11
Σύμβασις 15—10—56	»	14
Λάθος 50 εκατομμυρίων γαλλικῶν φράγκων ..	»	18
Προμήθεια μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ	»	21
Υπερβάσεις	»	32
Προμήθεια ὑλικοῦ	»	33
Προμήθεια 5%	»	39
Μεταφοραὶ	»	45
Κρεμαστὰ	»	50
Ἀλουμίνιον	»	63
Ἐξαγοραὶ	»	75
Διαφημίσεις	»	75
Συμπεράσματα	»	76

ΕΚΘΕΣΙΣ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

Εἰσαγωγή	σελ.	82
Μέρος Α΄	»	82
» Β΄	»	122
» Γ΄	»	131
» Δ΄	»	155
Συμπεράσματα	»	167

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐξαγομένου πορίσματος ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης προανακρίσεως παρὰ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῆς ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου 1965 προτάσεως διώξεως τέως Ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων τῆς Δ.Ε.Η.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἡ ἐπὶ τῆς ἄνω προτάσεως καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 80 τοῦ Συντάγματος συσταθεῖσα ὑπὸ τῆς Βουλῆς διὰ τῆς ἀπὸ 12 Φεβρουαρίου 1965 ἀποφάσεως αὐτῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν βουλευτῶν:

- 1) Γερασίμου Βασιλάτου, Πρόεδρος
- 2) Κων)νου Τσιριμώκου, Εἰσηγητοῦ
- 3) Ἀγησιλάου Σπηλιάκου, Γραμματέως
- 4) Γεωργίου Γρηγορίου
- 5) Ἰωάννου Σεργάκη
- 6) Φίλοκτῆμονος Παπαδοπούλου
- 7) Τόλμποτ Κεφαλήνου
- 8) Κων)νου Παπακωνσταντίνου
- 9) Κων)νου Καλλία
- 10) Γεωργίου Ράλλη
- 11) Ἰωάννου Μπούτου, καὶ
- 12) Σταύρου Ἡλιοπούλου, μελῶν, συνεκροτήθη εἰς Σῶμα ὡς ἀνωτέρω, κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς συνεδρίαν τῆς 15ης Φεβρουαρίου 1965, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 15 τοῦ ν. ΦΠΣΤ' 1877 «περὶ τῆς εὐθύνης τῶν Ὑπουργῶν». Εἰς ἐκτέλεσιν δὲ τῆς δοθείσης αὐτῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐντολῆς πρὸς διενέργειαν προανακρίσεως ἐπὶ τῶν καταγγελλομένων διὰ τῆς προτάσεως διώξεως ἐγκλημάτων εἰς βάρος τῆς Δ.Ε.Η. καὶ ἐπὶ τῷ τέλει συλλογῆς τῶν ἀπαιτουμένων ἐνδείξεων, ὅπως ἀποφανθῆ ἡ Βουλὴ ἂν πρέπει νὰ κατηγορήσῃ ἢ μὴ, τοὺς καθ' ὧν στρέφεται καὶ δι' οὓς ἐγένετο δεκτὴ ἢ πρότασις :

α) Κωνσταντῖνον Καραμανλῆν, τέως Πρωθυπουργόν, β) Παναγιώτην Παπαληγούραν καὶ γ) Νικόλαον Μάρτην, τέως Ὑπουργούς, ἐχώρησεν εἰς τὴν διενέργειαν τῆς προανακρίσεως.

Πρὸς τοῦτο ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξήτασεν ἐν Ὀλομελείᾳ ἢ διὰ κλιμακίων αὐτῆς συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 16 τοῦ ν. ΦΠΣΤ' 1877 τοὺς κάτωθι μάρτυρας:

- 1) Ἀγγελᾶτον Πέτρον
- 2) Βλαχόπουλον Νικόλαον
- 3) Βουγιούκαλον Ἐμμανουήλ
- 4) Ρυπαράκην Ἐμμανουήλ
- 5) Γουνεράκην Πέτρον
- 6) Γαλάνην Δημήτριον
- 7) Εὐλάμπιον Ἰούλιον
- 8) Ζάχον Κυριακούλην
- 9) Ζολώταν Ξενοφῶντα
- 10) Κουτσουκώσταν Ἀπόστολον
- 11) Καθβαδῖαν Κων)νον
- 12) Κόλιαν Βασίλειον

- 13) Κανελλόπουλον Παναγιώτην
- 14) Λαμπροῦκον Ἰωάννην
- 15) Λάβδαν Γεώργιον
- 16) Λεβῆν Μίνωα
- 17) Μιχαηλίδην Παναγιώτην
- 18) Πεζόπουλον Γεώργιον
- 19) Παπαδοῦκαν Ραοῦλ
- 20) Πανᾶν Γρηγόριον
- 21) Παπαλεονάρδον Διονύσιον
- 22) Σαμαρᾶν Γεώργιον
- 23) Σειραδάκην Δημήτριον
- 24) Στυλιωτόπουλον Ἰωάννην
- 25) Σταθόπουλον Εὐθύμιον
- 26) Σπανουδάκην Ἰάκωβον
- 27) Τσάφον Βασίλειον
- 28) Ταμπανόπουλον Σπυρίδωνα
- 29) Φλαμπουριάκην Ἰωάννην, περὶ τῆς ἐξετάσεως τῶν ὁποίων συνετάγησαν αἱ σχετικαὶ ἐκθέσεις. Ὡσαύτως ἡ Ἐπιτροπὴ, βάσει τῆς Διατάξεως τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ν. ΦΠΣΤ' 1877, ἐκάλεσε τοὺς ὡς ἄνω ἐγκαλουμένους τέως Πρωθυπουργόν καὶ Ὑπουργούς ἵνα, ἐφ' ὅσον τὸ ἐπεθύμουν, παρᾶσχουν οἰανδήποτε ἐξήγησιν ἐπὶ τῆς κατ' αὐτῶν κατηγορίας. Εἰς τὴν πρόσκλησίν της ταύτην ἀνταπεκρίθησαν οἱ Παναγιώτης Παπαληγούρας καὶ Νικόλαος Μάρτης, τοῦ ἐκ τῶν ἐγκαλουμένων τέως Πρωθυπουργοῦ Κωνσταντίνου Καραμανλῆ, οὐ μόνον μὴ ἐμφανισθέντος, ἀλλὰ καὶ τὴν πρόσκλησιν ἀρνηθέντος νὰ παραλάβῃ. Περαιτέρω ἡ Ἐπιτροπὴ ἐζήτησεν ἀπὸ διαφόρων Ἀρχᾶς ὅσα κατὰ τὴν κρίσιν της ἐθεώρησεν ἀναγκαῖα διὰ τὴν μέρωσιν τῆς γνώμης της ἐπίσημα στοιχεῖα, ἅτινα μνημονεύονται εἰς τὰ οἰκεία κεφάλαια, ἔλαβε δὲ ὑπ' ὄψιν τῆς ἐν τῷ συνόλῳ τὸ ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1964 πόρισμα τῆς ἐκ τριῶν Ἀνωτάτων Δικαστικῶν Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγγου τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. 4230)1962, τὰς εἰδικὰς ἐπὶ ἐνὸς ἐκάστου κεφαλαίου εἰσηγητικὰς ἐκθέσεις τῶν ὡς ἄνω Ἀνωτάτων Δικαστικῶν, ὡς καὶ ἅπαν τὸ συλλεγὲν ὑπ' αὐτῶν ἀποδεικτικὸν ὕλικόν (ἐκθέσεις ἐξετάσεως μαρτύρων, ὑπομνήματα, πρακτικά τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η., ἐπίσημα ἔγγραφα κλπ.).

Ἐπειδὴ αἱ διὰ τῆς προτάσεως διώξεως ἀποδιδόμεναι εἰς τοὺς ὡς ἄνω τέως Πρωθυπουργόν καὶ Ὑπουργούς ποινικῶς κολᾶσιμοι πράξεις, φερόμεναι ὡςπραχθεῖσαι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνασχήσεως ὑπ' αὐτῶν τῶν Ὑπουργικῶν τῶν καθηκόντων, ἀρμολίως ἀνακρίνονται παρὰ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου ΦΠΣΤ' «περὶ τῆς εὐθύνης Ὑπουργῶν», ὡς οὗτος τροποποιηθεῖς ἰσχύει μέχρι σήμερον.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς προα-

νακρίσεως και δὴ ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐξετασθέντων ἐνώπιον αὐτῆς μαρτύρων, πάντων τῶν συγκεντρωθέντων ὡς ἄνω ἐπίσημων ἐγγράφων, καὶ τοῦ συνόλου τοῦ ὑπὲρ τῆς ἐκ τῶν τριῶν Ἀνωτάτων Δικαστικῶν Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου τῆς Δ.Ε.Η. συλλεγέντος ὀγκωδεστάτου ἀποδεικτικοῦ ὕλικου, τὸ ὁποῖον διεξήλθεν ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ ἐπισταμένως ἐμελέτησε, προέκυψαν κατὰ τὴν κρίσιν τῆς πλειοψηφίας τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς τὰ ἀκόλουθα πραγματικὰ περιστατικά, βάσει τῶν ὁποίων αὕτη, σταθμίσασα καὶ ἐκτιμήσασα ταῦτα, κατὰ τὰς ἐν ἐκάστῳ κεφαλαίῳ ἀναλυτικῶς διατυπωμένας σκέψεις τῆς, ἤχθη κατὰ πλειοψηφίαν μὲν εἰς τὰς κατωτέρω παραπεμπτικὰς προτάσεις τῆς, ὁμοφώνως δὲ εἰς τὰς ἀπαλλακτικὰς, τῆς γνώμης τῶν μειοψηφισάντων μελῶν παρατιθέμενης ἐν συνεχείᾳ μετὰ τὰς σκέψεις τῆς πλειοψηφίας, ἰδιαιτέρως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

1. Διὰ τοῦ Νόμου 1468)1950 ἰδρύθη ἡ Δημοσία Ἐπιχειρήσις Ἡλεκτρισμοῦ (Δ.Ε.Η.) ὡς ὄργανισμὸς λειτουργῶν χάριν τοῦ Δημοσίου συμφέροντος, ἀλλὰ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας, ἀπολαμβάνων διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς αὐτοτελείας, ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ὁμῶς ἐποπτεῖαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Κράτους τελῶν. Σκοπὸς τοῦ Ὄργανισμοῦ τούτου ὑπῆρξε καὶ εἶναι ἡ κατ' ἀποκλειστικὸν προνόμιον κατασκευὴ καὶ ἐκμετάλλευσις κατ' ἅπασαν τὴν χώραν ὑδροηλεκτρικῶν καὶ θερμοηλεκτρικῶν ἐργοστασίων, ἡ ἐγκατάστασις ἐθνικοῦ δικτύου πρὸς μεταφορὰν τῆς παραγομένης ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας καὶ ἡ διάθεσις αὐτῆς εἰς τὴν κατανάλωσιν. Διὰ τῆς ἐπιγενομένης δὲ βάσει τοῦ Ν.Δ. 3523)1956 ἐξαγορᾶς ὑπ' αὐτοῦ πασῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι πρὸ τῆς συστάσεώς του λειτουργουσῶν ὁμοειδῶν ἐπιχειρήσεων ὁ ὄργανισμὸς οὗτος κατέστη μονοπωλιακός. Ἐντεῦθεν ἡ Δ.Ε.Η. ἀπέβη κολοσσιαία ἐπιχειρήσις μὲ μέγαν κύκλον ἐργασιῶν καὶ τεράστια κεφάλαια, ἅτινα ἐσχηματίσθησαν ἀπὸ συνάλλαγμα, δραχμάς, μηχανήματα, ὕλικα κ.λ.π., παρασχεθέντα ὑπὸ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Προγράμματος Ἀνορθώσεως τῆς Ἀμερικανικῆς Βοηθείας, τῶν Ἰταλικῶν ἐπανορθώσεων καὶ τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Ἡ ἐντιμὸς καὶ συνετὴ διαχείρισις τῆς Δ.Ε.Η. εἶναι πρόδηλον ὅτι ἄσκει ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ἐφ' ὅσον ἡ Δ.Ε.Η. ἐλέγχει ὀλόκληρον τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν διανομὴν τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἀνά τὴν χώραν. Ἐξ ἐτέρου τὸ κόστος καὶ ἡ συναγωνιστικότης τῆς Ἑλληνικῆς παραγωγῆς ὑφίσταται ἄμεσον τὴν ἐπίδρασιν παντὸς τεχνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ ἀτυχήματός τῆς. Ἡ Κυβερνητικὴ συνεπῶς, ἐποπτεία ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ αὐτοῦ κολοσσοῦ ἐπιβάλλεται νὰ εἶναι ἀδιάλειπτος καὶ λίαν ἐπιμελής καὶ ἐμπερίστατος χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος.

2. Ἀρχικῶς τὴν ἀνωτάτην ἐποπτεῖαν καὶ ἐπίβλεψιν ἐπὶ τῆς Δ.Ε.Η. ἤσκει ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ κατ' ἄρθρον 5 παρ. 1 τοῦ ν. 1468)1950, ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος ὁμῶς τούτου ἀρμοδιότης αὐτοῦ μετεβιβάσθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 1672)1951 εἰς τὸν Ὑπουργὸν Βιομηχανίας. Ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ, ἔχων τὴν γενικὴν ἀρμοδιότητα ἐπὶ θεμάτων ἀνασυγκροτήσεως τῆς χώρας καὶ τὴν εἰδικὴν εὐθύνην ἐπὶ θεμάτων τὰ ὁποῖα ἔχουν σχέσιν: α) μὲ τὴν ἐν γένει οἰκονομίαν τῆς χώρας καὶ τὰς ἀκολουθητέας κατευθύνσεις πρὸς ἐξασφάλισιν ἐνότητος εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν πολιτικὴν, β) τὴν κατάρτισιν μακροπροθέσμων προγραμμάτων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας, γ) τὴν μελέτην τῶν μεγάλων ἔργων τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, δ) τὴν ἐπαφὴν μετὰ τῶν Διεθνῶν Οἰκονομικῶν Ὄργανισμῶν καὶ ἰδίᾳ, ε) τὴν λειτουργίαν καὶ ἐν γένει οἰκονομικὴν δρᾶσιν τῶν Δημοσίων Ἐπιχειρήσεων ἢ Οἰκονομικῶν Ὄργανισμῶν κοινωφελούς χαρακτῆρος (ἄρθρον 7 τοῦ Β.Δ. 833)1960 «περὶ ὄργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ», διετήρησεν ἐν τῇ ἀρμοδιότητί του ταύτη τὸ δικαίωμα καὶ τὴν εὐθύνην τῆς παρακολουθήσεως κατὰ τὴν δρᾶσιν τῆς τῆς μεγαλύτερας ἐν τῷ Κράτει Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως, οἷα εἶναι ἡ Δ.Ε.Η. Περαιτέρω δὲ καὶ ὁ Πρωθυπουργός, ἔχων τὴν γενικὴν ἀρμοδιότητα κατ' ἄρθρον 2 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1671)1951 «περὶ

Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργείων», κυρωθέντος διὰ τοῦ ν. 2113)1952, ὅπως συντονίζῃ τὰς ἐνεργείας ἀπάντων τῶν Ὑπουργῶν καὶ ζητῇ παρ' αὐτῶν καὶ τῶν ὑπαγομένων εἰς αὐτοὺς Ὑπηρεσιῶν διασαφηνίσεις καὶ πληροφορίας, παρέχων εἰς αὐτοὺς σχετικὰς ὁδηγίας, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰδικὴν ἀρμοδιότητα καὶ εὐθύνην τῆς ἐπιλογῆς ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. καὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ παρ' αὐτῇ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου (Β.Δ. 9)11.11.1957, ἄρθρα 2, 3 καὶ 9) ὡς καὶ τὸ δικαίωμα κατ' ἄρθρον 5 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἀντιπροσωπευτικῆς Συνελεύσεως τῆς Δ.Ε.Η. (ὑπ' ἀριθ. 25201 ἀπὸ 16)23 Ἀπριλίου 1958 κοινῆ ἀπόφασις Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας), παραλλήλως πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς Συντονισμοῦ καὶ Βιομηχανίας, ὅπως ζητήσῃ τὴν σύγκλησιν αὐτῆς εἰς ἔκτακτον σύνοδον πρὸς συζήτησιν καὶ λήψιν ἀποφάσεως ἐπὶ θέματος εἰδικῶς ὑπὸ τούτου ὑποδεικνυμένου, εἶναι πρόδηλον ὅτι ἔχει τὴν εὐθύνην τῆς παρακολουθήσεως καὶ ἐλέγχου τῆς Δ.Ε.Η. ὡς τῆς μεγαλύτερας ἐν τῷ Κράτει Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως.

3. Κατὰ τὸ ἔτος 1950 ἡ Ἀμερικανικὴ Ἐταιρεία ΕΜΠΑ-ΣΚΟ ἀνέλαβε διὰ πενταετοῦς συμβάσεως τὴν μελέτην καὶ κατασκευὴν συστήματος παραγωγῆς καὶ μεταφορᾶς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας εἰς τὴν Ἡπειρωτικὴν Ἑλλάδα συνολικῆς ἐγκατεστημένης ἰσχύος περίπου 200.000 ΚΒ καὶ ὑπὸ πολὺ περιορισμένην κλίμακα ἐγκαταστάσεως διανομῆς. Ἡ διεύθυνσις τῆς ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεως ἀνήκει εἰς τὴν EBASCO μὲ Ἑλληνας τοὺς ἀποτελοῦντας τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον αὐτῆς. Μετὰ τὴν λήξιν τῆς ὡς ἄνω συμβάσεως, ἐπελυθούσαν τὴν 31ην Ἰουλίου 1955, ἡ Ἑλληνικὴ Διοίκησις ἀνέλαβεν ὑπὸ πλήρη ἔλεγχον τὴν Δ.Ε.Η. Τότε δεσπόζουσα ἐν τῇ Δ.Ε.Η. φυσιογνωμία ἐνεφανίσθη ὁ Καθηγητῆς τῆς Ἡλεκτρολογίας ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ Γ. Πεζόπουλος, ὅστις ἤδη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Ἀμερικανικῆς Διοικήσεως ἤσκει καθήκοντα Γεν. Διευτῆ ὀνόματι τῆς ὑπ' ἀριθ. 207)1953 ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. Ἦτο ὁ πλέον ἐμπιστος τῆς EBASCO, λόγῳ δὲ τῆς ἐξαιρετικῆς περὶ τὴν ἠλεκτρολογίαν μορφώσεως, πείρας καὶ εἰδικότητός του, ἤρχισεν ἐπιβαλλόμενος καὶ ἐπὶ Ἑλληνικῆς Διοικήσεως. Σὺν τῷ χρόνῳ κατέστη παντοδύναμος καὶ ἐκυριαρχήσεν ἐν τῇ Δ.Ε.Η., ὅτε διὰ τοῦ ἀπὸ 9 Νοεμβρίου 1957 Β. Δ)τος, ἐκδοθέντος προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας Παναγιώτου Παπαληγοῦρα, οὗτος, διατηρῶν τὴν θέσιν τοῦ Γεν. Διευτῆ, κατέστη συγχρόνως καὶ μέλος μετὰ ψήφου τοῦ ἐνεναμελοῦς Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η., συγκεντρώσας οὕτω ἐν τῷ προσώπῳ του τὰς ἰδιότητας ἐλέγχοντος καὶ ἐλεγχομένου. Τοῦτο τοῦ προσέδωσε τεραστίαν ἰσχύν καὶ τοῦ ἐπέτρεψε νὰ διευθύνῃ κατὰ τρόπον δικτατορικὸν τὸν μεγαλύτερον μετὰ τὸν Δημοσίον, Κρατικὸν Ὄργανισμὸν καὶ νὰ διαχειρίζεται τὴν τεραστίαν αὐτοῦ παρουσίαν κατὰ τὰς προσωπικὰς του ὑποδείξεις καὶ ἐπιθυμίας. Παραλλήλως ὁμῶς ἤρχισαν νὰ γεννῶνται σικαὶ ἀμφιβολίαι περὶ τῆς ἐντιμότητός του, εἶναι δὲ χαρακτηριστικὴ ἐν προκειμένῳ ἡ κατάθεσις τοῦ ἄλλοτε ἀρχηγοῦ τοῦ Γ.Ε.Σ. στρατηγοῦ Δ. Σεραδάκη, μέλους τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η., ὁ ὁποῖος ἤρχισε νὰ ὑποπτεῖται τὸν Γ. Πεζόπουλον πρὶν ἐγερθῆ ὁ κατ' αὐτοῦ δημοσιογραφικὸς θόρυβος, περὶ οὗ κατωτέρω, σικεπτόμενος περὶ αὐτοῦ: «Ἐχομεν ἓνα διαμάντι ἐδῶ, ἓνα φωστῆρα μὲ ἐρωτηματικά» (βλ. κατάθεσίν του τῆς 1.4.1965), ἐνῶ εἰς ἄλλο σημεῖον τῆς καταθέσεώς του ὁ στρατηγὸς Σεραδάκης ἀποκαλεῖ τὸν Γ. Πεζόπουλον «χλασμένο».

4. Ψέθυροι ἀσθενεῖς καὶ ἀόριστοι περὶ οἰκονομικῶν ἀνωμαλιῶν ἐν τῇ Δ.Ε.Η. ἠκούοντο ἤδη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Διοικήσεως τῆς EBASCO, ἀλλὰ δὲν ἔλαβον τότε συγκεκριμένην μορφήν καὶ εὐρύτεραν ἔκτασιν καὶ οὕτω οἱ βεβαυμένοι μὲ εὐθύνας δὲν ἠνωχλήθησαν.

Μὲ τὴν πάροδον ὁμῶς τοῦ χρόνου οἱ ψέθυροι ἐπληθύνοντο καὶ ἐπὶ συγκεκριμένων πλέον θεμάτων κατατέθησαν καὶ εἰς τὴν Βουλὴν σχετικαὶ ἐρωτήσεις κατὰ τὰς ἀρχὰς 1959 ὑπὸ τῶν βουλευτῶν Εὐγ. Σαββοπούλου καὶ Νικ. Ζορμπᾶ, ἀφορῶσαι τὰς πρὸς τὸν τύπον μεροληπτικὰς χορηγήσεις, ἐνῶ τὴν 22 Μαρτίου 1959 «ὁ Νεολόγος» τῶν Πατρῶν ὑπεγράμμισε ομηκεκριμένας καταγγελίας ἐν αἰφ καὶ ὅτι ὁ ἐργολάβος

μεταφορών Μ. Συνέσιος, υπεργολάβος τής ΟΛ—CO, εισηγήθηκε βάραι πλαστών δικαιολογητικών ποσόν δραχ. 1.800.000 (πρό του 1955) επί ζημιά τής Δ.Ε.Η. Χαρακτηριστικόν ἐν προκειμένῳ εἶναι ὅτι εἰς τὴν κατὰ τοῦ καταχραστοῦ τούτου ποινικὴν δίκην ἐξητάσθη μάρτυς υπερασπίσεως ὁ ἐντεταλμένος τὸν ἔλεγχον τοῦ καταχραστοῦ μεταφορέως ὑπάλληλος τής Δ.Ε.Η. πρὸς ὃν ἡ Δ)νοσις αὐτῆς ἀκολουθῶς ἐν εἶδη ἀνταμοιβῆς, ἐξεδήλωσεν ἰδιαιτέραν εὐνοίαν, βελτιώσασα βαθμολογικῶς καὶ μισθολογικῶς τὴν θέσιν του. Εἰς τὸν ἐν λόγῳ μάλιστα ὑπάλληλον, μεταπηδήσαντα εἰς τὴν Δ.Ε.Η. ἐκ τής ΟΛ—CO, ἥς ἦτο στέλεχος, ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου ὁ ἔλεγχος τῶν τιμῶν τῶν προσφορῶν τῶν Γάλλων Βιομηχάνων διὰ τὸ ὑλικὸν διακομῆς, ὅπερ ἐπρομήθευσεν εἰς τὴν Δ.Ε.Η. ἢ ΟΛ—CO. Ἦτο δὲ ἐπόμενον ὁ ὑπάλληλος οὗτος, ὡς ἐκ τῆς προελεύσεώς του, δι' ἐπιμέπτων πράξεων, ἀκόμη καὶ πλαστογραφίας, νὰ εὐνοήσῃ καὶ ἐξυπηρετήσῃ εἰς βάραι τής Δ.Ε.Η. τὰ συμφέροντα τοῦ υπεργολάβου τής ΟΛ—CO Μ. Συνέσιου.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ πρὸς ὑποδήλωσιν τοῦ κρατούντος ἐν τῇ Διοικήσει τής Δ.Ε.Η. πνεύματος, ἐπιβάλλεται νὰ σημειώσωμεν ἐνδεικτικῶς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὅσοι ἐκ τῶν ἀνωτέρων ἢ κατωτέρων ὑπαλλήλων τής Δ.Ε.Η. ἐτόλμησαν ἐντίμως καὶ θαρραλέως ἀπὸ τοῦ 1954 καὶ ἐντεύθεν νὰ ἐπιστημάνουν οικονομικὰς ἢ ἄλλας ἀνωμαλίας, προεκάλεσαν τὴν ὀργὴν τοῦ Γ. Δ)νοτοῦ Γ. Πεζοπούλου καὶ ἄλλοι μὲν ἐκ τούτων ἀπελύθησαν, (Γ. Γατόπουλος, Κ. Καβαδίας, Γ. Στυλιωτόπουλος), ἄλλοι δὲ περιέπεσαν εἰς δυσμένειαν καὶ ἀντιμετώπισαν διωγμὸν (Ε. Σταθόπουλος). Ἀντιθέτως οἱ καθ' ὧν ἐστρέφοντο αἱ ὑπόνοιαι καὶ καταγγεῖλαι ὑπάλληλοι, εἴτε προήγοντο, εἴτε περιεβάλλοντο μὲ ἐμφαντικωτέραν εὐνοίαν τῆς Διευθύνσεως.

Καὶ εἶναι εὐλόγος ἡ τοιαύτη συμπεριφορὰ τοῦ Γ. Πεζοπούλου, διότι, ὡς ἐκ τῶν ὑστέρων πᾶς τις ἐννοεῖ, ἤθελεν ἔκτοτε νὰ προκαλέσῃ ψυχολογικὴν τρομοκράτησιν καὶ κλίμα φοβίας, ὥστε τὰ παντὸς εἶδους «τροικτικά» τής Δ.Ε.Η. νὰ ἔχουν ἄνεσιν εἰς τὴν ἐγκληματικὴν δρᾶσιν των εἰς βάραι τῶν συμφερόντων τής Δ.Ε.Η.

Περὶ τῆς ἀνωτέρω στάσεως τοῦ Γ. Πεζοπούλου ἔναντι τοῦ προσωπικοῦ τής Δ.Ε.Η. ὑπάρχει καὶ δικαστικὴ ἐπιβεβαίωσις. Οὕτω ἐπὶ ἀγωγῆς κατὰ τής Δ.Ε.Η. τοῦ ἀπολυθέντος ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου ἐκτάκτου ὑπαλλήλου αὐτῆς Γ. Στυλιωτοπούλου, ἔχοντος δι' ἀναφορῶν του πρὸς τὸ Δ.Σ. τής Δ.Ε.Η. καταγγεῖλαι ὀρισμένας ἀνωμαλίας, τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, δικάζον κατ' ἔφεσιν, ἐδέχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7719)1962 ἀποφάσεώς του ἐπικυρωθείσης καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου (ἀπόφασ. 666)1962) ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐν λόγῳ ὑπαλλήλου ὑπῆρξε καταχρηστικὴ καὶ ὅτι ὁ Γ. Πεζόπουλος εἰς τὴν ἀπόλυσιν «ὠδήθη ἐκ πνεύματος ἐχθρότητος πρὸς τὸν ἐκκαλοῦντα (Γ. Στυλιωτόπουλον) ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι διὰ τῶν ὧς εἰρήται ἀναφορῶν του πρὸς τὸ Δ.Σ. τῆς ἐφεσιβλήτου (Δ.Ε.Η.) ἐξετίθεντο εἰς βεβαίαν πειθαρχικὴν καὶ ποινικὴν δίωξιν ἀνώτατοι ὑπάλληλοι τής Δ.Ε.Η. ὡς οἱ Κ. Παπαχρυσιάνου, Γ. Τσιμπούκης καὶ ἰδίως Γ. Σηφάλακης κλπ. φίλα πρὸς τούτον προσκειμένοι, ἐνδεχομένως δὲ καὶ προσωπικῆ του εὐθύνη ἐκ τῶν καταγγελλομένων οικονομικῶν ἀτασθαλιῶν τής Δ.Ε.Η. διὰ ἀνέκλυτον, ὡς ἐκ τῆς ιδιότητός του ὡς ἐπιμελητοῦ τῆς περιουσίας καὶ τῶν ἐν γένει οικονομικῶν συμφερόντων τῆς ἐφεσιβλήτου (Δ.Ε.Η.)».

Γενικώτερον ὅμως ὡς πρὸς τὸν τρόπον διοικήσεως τῆς ΔΕΗ εἶναι εὐγλωττον τὸ συμπέρασμα τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου καθ' ὃ (ἢ ΔΕΗ παρουσιάζει τὴν εἰκόνα ἐπιχειρήσεως εἰς τὴν ὁποίαν ἠπειλείτο δι' ἀπολύσεως οἰσοδῆποτε τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς, ὅστις ἤθελε προσπαθήσῃ νὰ προῆθῃ εἰς ἀποκαλύψεις περὶ τῆς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ὑφισταμένης τυχόν ἐκρύπτου καταστάσεως).

Καὶ εἰς ἄλλο σημείον, ἐξ ἐφορμῆς ἐτέρας δικαστικῆς ἀποφάσεως εἰς βάραι τῆς ΔΕΗ, τὸ πόρισμα τῶν ἀνωτάτων Δικαστικῶν ἀποφαίνεται «ὅτι ὁ Γ. Πεζόπουλος λόγῳ τοῦ ἐγκληματικοῦ χαρακτήρος του δὲν ἠγείχετο τὴν διατύπωσιν καταγγελλομένων διὰ τῶν ὁποίων ἐπεσημαίνοντο ἀταξίαι, ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶν ὑπ' αὐτὸν ὑπηρεσιῶν καὶ ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἐπίδειξιν δυ-

νάμειως καὶ τὴν διὰ τοῦ παραδειγματισμοῦ ἀποτροπὴν μελλοντικῶν ἀποπειρῶν κριτικῆς ἐκ μέρους τῶν ὑπαλλήλων ἵνα οὕτω μὴ κοινολογηθῶν αἱ ἀνωμαλίας καὶ ν' ἀποφευχθῇ ἡ ἀνάμιξις τῆς Δικαιοσύνης ἢ ἄλλως ἔλεγχος εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως».

Τὸ ὅτι ἡ τακτικὴ αὕτη τοῦ Γ. Πεζοπούλου εἶχεν ὡς ἀποτελεσμα νὰ προκαλέσῃ τρομοκράτησιν καὶ τακτικὴν σιωπῆς εἰς τοὺς γνωρίζοντας καὶ πληροφορούμενους περὶ τῶν παντὸς εἶδους ἀτασθαλιῶν ἦτο προφανὲς καὶ ἐπόμενον. Ἐν τούτοις ὅμως ὑπῆρξαν περιπτώσεις καθ' ἃς ὑπεβλήθησαν διαδοχικῶς ἀναφοραὶ παραπόνων καὶ συγκεκριμένων καταγγελλομένων πρὸς τοὺς ἀρμοδίους Ὑπουργοὺς Βιομηχανίας καὶ Συντονισμοῦ, ὡς καὶ πρὸς τὸν τότε Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ οὗτοι δὲν ἔλαβον τὰ ἐγδεικνύμενα μέτρα πρὸς διακρίβωσιν τῶν καταγγελλομένων καὶ ἐπιβολὴν νομίμων κυρώσεων (ἀναφοραὶ Στυλιωτοπούλου περὶ ὧν πλείονα ἐκτίθενται ἐν τῷ κεφαλαίῳ περὶ μεταφορῶν).

5. Παραλλήλως ὅμως πρὸς τὸν ἀπαράδεκτον τούτον τρόπον διοικήσεως Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως, ὅστις διηκόλωνε καὶ ὑπέθαλπε τὴν ἀτυδοσίαν, προέκυψαν προσέτι δυστυχῶς ἱκαναὶ ἐνδείξεις πείθουσαι ὅτι τὰ μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου ὑπέκλυτον εὐχερῶς εἰς τὰς κυβερνητικὰς «πίεσεις» καὶ παρεσύροντο παραπλανώμενα ἢ παραπειθόμενα εἰς τὰς εἰρηγήσεις τοῦ Γεν. Δ)νοτοῦ Γ. Πεζοπούλου, ὥστε νὰ μὴ ἀποτελῇ ὑπερβολὴν ἢ διαπίστωσις ὅτι μόνη ἡ θέλησις καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ Γεν. Δ)νοτοῦ κατηύθυνε καὶ προσδιώριζε τὰς ἀποφάσεις τῆς ΔΕΗ καὶ ὅτι τὸ Δ. Συμβούλιον ἦτο σχεδὸν ἀνύπαρκτον.

Ὅσον καὶ ἂν εἶναι θλιβερὰ ἡ διαπίστωσις, ἀποδεικνύεται ἐν τούτοις ἀκριβῆς ἐξ ἀξιοπιστῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων καὶ συνάγεται ἀδιάστως ἐκ τῆς ἀπλῆς ἀναγνώσεως πολλῶν ἀποφάσεων τοῦ Δ. Συμβουλίου ἐπὶ κεφαλαίων διὰ τὴν ΔΕΗ ζητημάτων. Ἐλάχισται εἶναι αἱ περιπτώσεις καθ' ἃς προεβλήθησαν ἀρχικῶς ἀντιρρήσεις ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. διὰ νὰ ὑποχωρήσουν ὅμως καὶ αὐταὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἢ τῇ ἐπομένῃ συνεδριάσει, ἄνευ ἱκανῆς καὶ εὐλόγου δικαιολογίας, ὥστε εὐχερῶς νὰ συνάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ταῦτα μεταπειθόντο εἴτε ὑποκύπτοντα εἰς κυβερνητικὰς «πίεσεις» εἴτε ἐνδιαιτῶμενα ἀπὸ τετελεσμένα γεγονότα.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου εἶναι ἀρκούντως διαφοριστικαὶ καὶ ἐλάχιστα κολακευτικαὶ διὰ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αἱ διατυπώμεναι ἀπόψεις εἰς τὸ ἀπὸ 4 Δεκεμβρίου 1962 ὑπόμνημα τοῦ ἀναπληρωτοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ καθηγητοῦ Γ. Φλαμπουριάδη κατατεθὲν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου, τὸ ὁποῖον ἐπεβεβαίωσεν ἐνόρκως καὶ ἐνώπιον τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς (βλ. κατάθεσιν αὐτοῦ σελ. 1 τῆς 3.3.65). Δέον νὰ σημειωθῇ, διὰ νὰ κριθῇ μετὰ πόσης προσοχῆς καὶ λόγου γνώσεως ἐξέθεσε τὰς ἐπὶ τούτου κρίσεις του ὁ καθηγητῆς Γ. Φλαμπουριάδης ὅτι, ὅταν κατ' Αὐγουστον 1962 κληθεῖς προσῆλθον ἐνώπιον τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Γ. Σακελλαρίου διὰ νὰ καταθέσῃ ἐπὶ συγκεκριμένου θέματος, ἐζήτησεν νὰ ἐξετασθῇ ἐνώπιον τῆς Ὀλομελείας καὶ ἐπὶ ὅλων τῶν ὅσων ἐγνώριζεν, τὰ ὅποια καὶ ἐξέθεσεν πρᾶγματι, ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τοῦ ἐν λόγῳ ὑπομνήματος, ὅπερ κατὰ τὸ διαρρέυσαν ἐν τῷ μεταξὺ 4μηνῶν διάστημα συνέταξε μὲ ἄνεσιν χρόνου καὶ ἡρεμίας σκέψεως.

Οὕτω, κατὰ τὸν καθηγητὴν Γ. Φλαμπουριάδην, «τὰ συμβάντα ἐν τῇ ΔΕΗ εἶχον τὴν ἀφετηρίαν των εἰς ἀνευθύνους κυβερνητικὰς εἰρηγήσεις, αἵτινες ἐγίνοντο ἀποδεκταὶ καὶ κατέληγον εἰς ὑπευθύνους ἀποφάσεις τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Αἱ κυβερνητικαὶ παρεμβάσεις εἰσῆγοντο εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ συνεζητοῦντο ὡς τοιαῦτα, χωρὶς νὰ γίνεσθαι μνεῖα εἰς τὰ πρᾶκτικά ὅτι προήγοντο ἐκ τῆς Κυβερνήσεως. . . Ἐλάχιστας τῶν κυβερνητικῶν τούτων παρεμβάσεων διὰ ἡδύνασθε νὰ ἐξακριβώσητε ἐκ τῶν πρᾶκτικῶν. . . διότι, ὡς εἰλέθη ἀνωτέρω, δὲν ἀνεγράφοντο εἰς ταῦτα. Τὰς ὑπολοίπους δύνασθε νὰ ἐξακριβώσητε δι' ἀνακρίσεως τῶν παρισταμένων εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἄλλωστε ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀντιστράτηγος Δ. Σειραδάκης ἐσημείωσε τὸ γεγονός τούτο δι' ἐπιστολῆς του δημοσιευθείσης εἰς τὴν ἐφη-

μερίδα («Καθημερινή»). "Όσον αφορά τέλος τὰς ἀποφάσεις αὐτίνες ἐλήφθησαν χωρὶς νὰ γίνῃ ἐγγράφος ἢ προφορική μνεία περὶ κυβερνητικῆς παρεμβάσεως, ὡς ὁμιλήσουσι οἱ εἰσηγηθέντες ταύτας. Διότι γενικῶς ὁμιλοῦντες, δὲν ἀποκλείεται νὰ ὑπάρχουν μεταξὺ προσώπων ἰκανῶν νὰ κἀμπῶνται πρὸ κυβερνητικῶν πιέσεων καὶ πρόσωπα ἅτινα διὰ εἰσηγούντο ἢ διὰ ἐλάμβανον ἀποφάσεις καὶ δι' ἴδιον αὐτῶν λογαριασμόν. Θὰ διερωτηθῆτε ἴσως, διατί ὁ Γενικός Διευθυντής καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου νὰ ὑπακούουν εἰς τὰς κυβερνητικὰς πιέσεις. Σὰς ἀπαντῶ. Ἡ Κυβέρνησις διορίζει τὰ πρόσωπα ταῦτα καὶ τὰ ἐπιλέγει συνήθως μεταξὺ προσώπων ἐχόντων τὴν ἰδιότητα νὰ ὑπακούουν. Ἡ μήπως φρονεῖτε ὅτι εἶναι δύσκολον νὰ ἐξευρεθοῦν τοιαῦτα πρόσωπα; Ἄν ἡ Κυβέρνησις ἀπατηθῆ, ὡς πρὸς τὴν τοιαύτην ἰδιότητα προσώπου τινός, ἀπλούστατα, δύναται νὰ μὴ ἀνανεώσῃ τὴν θητεῖαν αὐτοῦ ἢ νὰ τὸ ἐξαναγκάσῃ εἰς ἀποχώρησιν, πράγμα πολὺ εὐκόλον διότι τὰ πρόσωπα ταῦτα ἔχουν ἀξιοπρέπειαν:»

Τὰ περὶ συνεχῶν κυβερνητικῶν παρεμβάσεων εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς ΔΕΗ, δὲν ἠρτήθη οὔτε καὶ αὐτὸς ὁ Γ. Πεζόπουλος. Εἰς τὴν ἀπὸ 24 Αὐγούστου 1963 κατάθεσίν του ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου ἀναφέρει ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς: «Ἀπ' οὗτου ὅμως ἡ πολιτικὴ κατάσταση τοῦ τόπου, ἐν ἀρχῇ ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ Συναγερμοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς ΕΡΕ, ἐπέτρεψε παρεμβάσεις ἐν τῇ ΔΕΗ, πρὸς τὰς ὁποίας δυσκόλως ἤρυνάτο αὐτὴ ν' ἀντιδράσῃ, ἐγὼ προσωπικῶς ἐκρίνα ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς διατηρήσεως τοῦ θεσμοῦ τῆς ΔΕΗ καὶ τῆς μὴ κατάρσεως τούτου, διὰ ἦτο ὑποχρέωσίς μου νὰ ὑπεχώρουν εἰς ὠρισμένας κυβερνητικὰς ἀξιώσεις, ἐφ' ὅσον αὐταὶ δὲν διὰ κατέληγον εἰς βλάβην τῆς ΔΕΗ ἢ εἰς προσωπικὴν μείωσιν μου πέραν τοῦ ἐπιτρεπτοῦ, ἀκόμη καὶ δι' ἕνα τῶσαν μεγάλον σκοπὸν, ὅπως ἐγὼ ἐθεώρουν καὶ θεωρῶ τὴν ΔΕΗ».

Βεβαίως ὁ Γ. Πεζόπουλος συνδέει τὰς ὑποχωρήσεις του ἔναντι τῶν Κυβερνητικῶν πιέσεων μὲ τὴν μὴ ἐπέλευσιν βλάβης εἰς τὴν ΔΕΗ. Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς του οὗτος ἔρχεται εἰς ἄμεσον ἀντίφασιν μὲ τὰ ἐν συνεχείᾳ ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερόμενα περὶ ζημίας τῆς ΔΕΗ ὕψους 290.000 δολλαρίων λόγω τῆς ὑποχωρήσεώς του εἰς τὴν κυβερνητικὴν ἐπιταγήν περὶ κρίσεως διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου τῶν Κρεμαστῶν Ἀγγελῶν τῆς Ε.Ε.Ι. ἀντὶ τῆς ΕΒΑΣCO ὑπογραμμίζον ὅτι διὰ τὴν ζημίαν ταύτην «εἶναι καθαρὰ καὶ ἀναντίρρητος ἡ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀνάληψις εὐθύνης» καὶ περὶ οὗ ζητήματος διὰ ἀσχοληθῶμεν κατωτέρω εἰς τὸ οἰκείον κεφάλαιον τῆς προτάσεως καταδιώξεως — ἡ κατάθεσίς του διατηρεῖ πλήρη τὴν ἀξίαν τῆς ὡς ἐπιθεδαιωτικῆς αὐτοῦ κατ' αὐτὸ τοῦ γεγονότος τῶν κυβερνητικῶν ἐπεμβάσεων, ἐξ ὧν καὶ προήλθον ὅλαι αἱ ἐν τῇ ΔΕΗ οἰκονομικαὶ ἀνωμαλίαι κατὰ τὸν Ι. Φλαμπουράρη.

Πράγματι, ἐάν οἱ διοικούντες τὴν ΔΕΗ δὲν ἔπυσσαν πρὸ τῶν κυβερνητικῶν πιέσεων καὶ διεξεδίκουν ἔναντι τῆς Κυβερνήσεως τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀναγνωρίζομένην εἰς τὴν ΔΕΗ αὐτονομίαν καὶ εἰς αὐτοὺς ἐλευθερίαν ἐνεργείας, οὐδεμία τῶν ἀνωμαλιῶν διὰ εἰς συμβῆ καὶ οὐδεμία ζημία εἰς τὴν ΔΕΗ διὰ εἰς προξενηθῆ. Διότι αἱ μὲν ζημιολογίαι κυβερνητικαὶ ἐπεμβάσεις διὰ παρέμενον ἀτελέσφοροι, ὁ δὲ Γ. Πεζόπουλος δὲν διὰ εἶχε τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀναπτύξῃ τὴν καθόβουλον εἰς βάρος τῆς ΔΕΗ δραστηριότητά του μέσα εἰς τὴν σύγκυσιν καὶ τὸ χάος τὸ ὁποῖον αἱ κυβερνητικαὶ ἐπεμβάσεις προεκάλουν. Εἰς τὸ προαναφερθὲν ὑπόμνημά του ὁ Καθηγητὴς Ι. Φλαμπουράρης, μετέχων εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς ἀναπληρωτῆς Γεν. Διευθυντῆς ἀνευ ψήφου, ἀναφέρει χαρακτηριστικῶς: «Χωρὶς νὰ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλῶ, τὸ Δ. Σ. μὲ ἐπέτρεπε τοῦτο λόγω προσωπικοῦ κύρους καὶ ὑπῆρξαν μακροὶ οἱ ἀγῶνες μου ἔναντι τῶν κυβερνητικῶν παρεμβάσεων. Τὸ δυστύχημα ἦτο ὅτι αἱ ὁμιλίαι μου παρελείποντο ἀπὸ τὰ πρακτικὰ, πράγμα ὅπερ δὲν διὰ συνέβαινε ἂν μετείχον μετὰ ψήφου, ὁπότε διὰ ἠρνούμην τὴν κύρωσιν αὐτῶν, πολλὰ δὲ ἀποφάσεις διὰ ἦσαν συνεπεῖα τούτου διάφοροι τῶν ληφθεισῶν καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν διὰ συνέβαινον τὰ γεγονότα μὲ τὰ ὁποῖα ἀσχολεῖσθε». Παρ' ὅλην δὲ τὴν

κομπορημοσύνην τὴν ὁποίαν διὰ ἦτο τις διατεθειμένος ν' ἀναγνωρίσῃ εἰς τοὺς ἀνωτέρω λόγους, ὀφείλει πάντως νὰ παραδεχθῆ ὅτι περιέχουν ἀντικειμενικῶς τὰ στοιχεῖα τῆς ὀφειλομένης κατὰ νόμον ἐνεργείας τῶν διοικούντων τὴν ΔΕΗ, ἧτις ἐάν οὕτω ἐξεδηλοῦτο καὶ τὴν αὐτονομίαν τοῦ Ὄργανοῦ διὰ κατησφάλιζε καὶ τὰς ζημίας αὐτοῦ διὰ ἀπέτρεπε.

Ἀνάγλυφος ἐκ τῶν ἀνωτέρω στοιχείων δίδεται ἡ εἰκὼν τῆς ἐπικρατούσης ἐν τῇ ΔΕΗ καταστάσεως, μέχρι τοῦ σημείου ὃ ἐκπληρῶν τὸ καθήκον του νὰ ἐκτίθεται εἰς τὸν κίνδυνον ἄμετου ἀπολύσεως. «Φοβούμενος ἐκ τοῦ προηγουμένου περιστατικοῦ (τῆς ἀπολύσεώς του τὴν 31.12.1954), καταθέτει ὁ Ι. Φλαμπουράρης «ὅτι ἂν ἔπραττον τὸ καθήκον ἦτο ἐνδεχόμενον ν' ἀπολυθῶ τῆς θέσεως ταύτης (τοῦ ἀναπληρωτοῦ Γ. Δ)ντοῦ), ἧτις» τοῦ προσεφέρθη μετὰ τὴν ἀρχικὴν ἀπόλυσίν του)... δὲν ἀπεδέχθη» τὴν θέσιν ἂν δὲν περιλαμβάνετο εἰς τὴν σχετικὴν σύμβασιν ἐργασίας ρήτρα ἀποζημιώσεώς μου ἐν περιπτώσει ἀποχωρήσεως», ἧτις καὶ συνεφωνήθη πράγματι.

Τὴν σημασίαν τῶν κρίσεων του τούτων, ἠθέλησεν ν' ἀποχρωματίσῃ διὰ φραστικῶν καὶ γραμματικῶν παραποιήσεων κατὰ τὴν ἐνώπιον τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς ἐξέτασίν του, αἵτινες ὅμως δὲν πείθουν διότι εἶναι διαφανῆς ἡ πρόθεσίς του, καὶ διότι «ἡ πίεσις» καὶ «ἡ παρέμβασις» συνεπεῖα τῶν ὁποίων ἐλαδάνοντο («μὴ ὀρθαί») ἀποφάσεις τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ὡς ὑπεστήριξεν τότε ἐνόρκως, δὲν εἶναι ταυτόσημοι μὲ τὰς λέξεις «παράκλησις» ἢ «σύστασις», ὡς ἐπιμένει νὰ κρίσῃ διὰ τῶν τελευταίων καταθέσεων του, ὑποτιμῶν οὕτω καὶ τὴν νοημοσύνην τῶν μελῶν τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς.

6. Ἀνενόητος καὶ μὲ πλήρη ἄνοιαν ἀνέπτυσσε τὴν δραστηριότητά του ὁ Γ. Πεζόπουλος, ἐλπίζων καὶ ὑπολογίζων πάντοτε εἰς τὴν κυβερνητικὴν ἀνοχήν ὅτι διὰ παρέμενον «ἰσοβίως» εἰς τὴν θέσιν τοῦ Γεν. Δ)ντοῦ χωρὶς ποτὲ νὰ δώσῃ λόγον τῶν πράξεών του.

Μοιραῖα ὅμως γεγονότα ἐξ οἰκογενειακῆς περιπετείας του, ἔδωσαν τὴν ἀφορμὴν νὰ ἔλθουν εἰς φῶς τὴν 9 Μαρτίου 1960 ἀποκαλυπτικαὶ ἀποδείξεις τῆς μέχρι τότε ἀνόμου καὶ καταστρεπτικῆς διὰ τὴν Δ.Ε.Η. δράσεώς του. Ὀλίγας ἡμέρας ὅμως προηγουμένως (ἀπὸ 9 ἕως 19 Φεβρουαρίου 1960) ἡ Ἐφημερὶς «Νεολόγος» τῶν Πατρῶν ἐπανέλαβε μὲ μείζονα βιαιότητα τὴν ἀρθρογραφίαν τῆς κατὰ τοῦ Γ. Πεζοπούλου διὰ διαφόρους ἀνωμαλίας ἐν τῇ Δ.Ε.Η. εἰς σειράν δέκα ἀρθρων ὑπὸ τὸν πηχιαῖον τίτλον Δ.Ε.Η. — ΤΟ ΣΚΑΝΔΑΛΟΝ. Ἄλλ' ἐφ' ὅλων αὐτῶν τῶν βλαπτικῶν αἰτιάσεων οἱ μὲν ὑπεύθυνοι τῆς Δ.Ε.Η. ἐπροτίμησαν τὴν σιγήν οἱ δὲ ἀρμόδιοι ἐπὶ τοῦ ἐλέγχου αὐτῆς Ὑπουργοὶ οὐδεμίαν ἐξεδήλωσαν ἀντίδρασιν.

Καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐξέσπεν τὸ σκάνδαλον. Ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς Δ.Ε.Η., ἐμπλακείς εἰς πεισματώδη ἀγῶνα διαζυγίου μετὰ τῆς συζύγου του, ἤρχισεν ἐμφανιζόμενος συχνότατα εἰς τὰς αἰθούσας τῶν Δικαστηρίων, λόγω τῆς ἀναπτυχθείσης πρωτοφανοῦς ὀξύτητος ἀντιδικίας καὶ τῆς ἰδιότητος του τάσεως καὶ ἐπιμονῆς νὰ καταπληθῆ ὡς συκοφαντῶν πάντα ἰσχυριζόμενον ὅτι ἐπεδίωκε τὸ διαζύγιον ἵνα νυμφευθῆ μετ' ἄλλης γυναίκας, τὴν ὁποίαν καὶ πράγματι ἐνυμφεύθη βραδύτερον. Κατὰ τὴν διεξαγωγὴν διαφόρων τοιούτων δικῶν, σαφῶς καὶ ἐπανειλημμένως τοῦ ἀπεδίθετο ἡ αἰτίασις ὅτι διώριζε μὲ παχυλοὺς μισθοὺς εἰς τὴν Δ.Ε.Η. ὄλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐπέυδον νὰ καταθέσουν εἰς βάρος τῆς συζύγου του. Τὸ ἀποκορύφωμα ὅμως τῶν κατ' αὐτοῦ ἀποκαλύψεων ἐπέηλε τὴν 9 Μαρτίου 1960 κατὰ τὴν διεξαχθεῖσαν ἐνώπιον τοῦ Τριμελοῦς Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν δίκην εἰς τὴν ὁποίαν μνηνυτῆς ἦτο ὁ Γ. Πεζόπουλος καὶ κατηγορούμενοι ἡ σύζυγος αὐτοῦ Δώρα καὶ ὁ ἀνταλλάξας τοὺς νυμφικοὺς στεφάνους τοῦ ζεύγους δημοσιογράφος Σπ. Λεωτσάκος. Ἡ Δώρα Πεζοπούλου, ἀπολογουμένη κατὰ τὴν δίκην ἐκείνην, ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ μετ' ἧς συνδέετο ἐρωτικῶς ὁ μνηνυτῆς σύζυγός της Κυρία ὀνόματι Τατιάνα, καὶ χάριν τῆς ὁποίας ἐπεδίωκεν οὗτος τὸ διαζύγιον, τῆς ἐπρότεινε νὰ συναινέσῃ εἰς τοῦτο ἐπὶ καταβολῇ δέκα χιλιάδων (10.000) χρυσῶν λιρῶν, τὰς ὁποίας ὁ Γ. Πεζόπουλος ἐξοικονομεῖ ἐκ τῶν προμηθειῶν του ἀπὸ τὴν Δ.Ε.Η. Προσέθεσε δὲ ἐν συνεχείᾳ ὅτι διὰ πα-

ράδωση εις τούς συνηγόρους της επιστολάς επί τη βάσει του περιεχομένου των οποίων ο μηνυτής σύζυγός της Γ. Πεζοπούλου «από αἴριον δὲν θά μῦραι νά εἶναι οὔτε Καθηγητής εις τὸ Πολυτεχνεῖον, οὔτε Γενικός Διευθυντής τῆς Δ.Ε.Η.» ὅπως ἐπὶ λέξι ἀναγράφει ὁ Εἰσαγγελεὺς τῆς δίκης ἐκείνης Νικ. Γανώσης εἰς τὴν ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1960 ἀναφορὰν του πρὸς τὸν Προϊστάμενον τῆς Εἰσαγγελίας Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν Κων. Χριστόπουλον.

Τοῦ ἐπεισοδίου τούτου ἐπιηκολούθησε λεπτομερεστάτη περιγραφή εἰς τὸν «Νεολόγος» τῆς 16 Μαρτίου 1960 καὶ με κτυπητοὺς τίτλους προαγγελία ὅτι διὰ τῶν ἐπιστολῶν τὰς ὁποίας εἶχεν ὑπανηχθῆ κατὰ τὴν δίκην ἡ σύζυγός του ὁ Γενικός Διευθυντής τῆς Δ.Ε.Η. θά παυθῆ.

Ἡ δίκη ἐκείνη μετὰ τὰ ὡς ἄνω ἐπισημῶς ἀνεβλήθη. Προκύπτει ὅμως ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν αὐτοπτῶν μαρτύρων ὅτι Γ. Πεζοπούλος, κατατρυφεμένος μέχρι τῆς σιγῆς ἐκείνης ἀπὸ τὸ πάθος τῆς δικομανίας καὶ τῆς τιμωρίας παντός ὅστις τοῦ ἔφρασε τὸν δρόμον πρὸς τὸ ποθητὸν διαζύγιον καὶ τὸν νέον γάμον, ἐπεδίωξεν ἀμέσως συνεννόησιν μετὰ τῆς συζύγου του, τὴν ὁποίαν καὶ ἐπέτυχε παραιτηθεὶς τῆς κατ' αὐτῆς ἀγωγῆς περὶ διαζεύξεως καὶ τῆς οὐσιαστικῆς ὑποστηρίξεως τῆς κατ' αὐτῆς καὶ τοῦ Σ. Λεωτσάκου μηνύσεως ἐναντι ἀποζημιώσεως χιλιάδων προφανῶς χρυσῶν λιρῶν. Μετὰ δὲ τὸν συμβιβασμὸν καὶ τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως εἰς τὴν σύζυγόν του, διὰ νέας ἀπὸ μέρους αὐτῆς ἐγερθεῖσας ἀγωγῆς κατὰ τὰ συμπεφωνημένα, ἐπέτυχε τὴν λύσιν τοῦ γάμου ἐντός τριάντα ἡμερῶν. Τριάντα ἡμέρας ἐχρειασθήσαν διὰ τὸν πανίσχυρον Γεν. Διευθυντὴν τῆς Δ.Ε.Η. δι' ἐγερσιν ἀγωγῆς, κοινοποιήσιν, προσδιορισμὸν, συζήτησιν, ἔκδοσιν προδικαστικῆς, καθαρογραφῆς, ἔκδοσιν πράξεως καθορισμοῦ ἡμέρας διεξαγωγῆς τῶν ἀποδείξεων, ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων, νέον προσδιορισμὸν, συζήτησιν, ἔκδοσιν ὁριστικῆς ἀποφάσεως, λήσιν τοῦ διαζευκτηρίου. Ὁ Γ. Πεζοπούλος θά δύναται νά υπερηφανεύεται ὅτι μετέβαλε καὶ τὴν Δικαιοσύνην εἰς φεραπαινίδα του χάρις εἰς τὴν πρωτοφανῆ ὑπὲρ αὐτοῦ εὐνοίαν ἐνίων δικαστῶν. Ἡμεῖς ἔχομεν τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθήκον νά τονίσωμεν, ὅτι ἐκείνοι ἐκ τῶν δικαστῶν, οἵτινες ἐτήρησαν τοιαύτην στάσιν ἐναντι τοῦ Γ. Πεζοπούλου καὶ ὑπέβαλον εἰς τὴν περιγραφομένην μεταχείρισιν τὰς ὑποθέσεις αὐτοῦ, παρέβησαν ἰταμῶς τὸ καθήκον των. Ἀποτελεῖ μοναδικὸν φαινόμενον εἰς τὰ δικαστικά χρονικά ἢ σημειωθεῖσα περὶ τὴν ἔκδοσιν τοῦ διαζυγίου τοῦ ζεύγους Πεζοπούλου ταχύτης. Εἰς τὰς 14 Ἀπριλίου 1960 ἠγέρθη ἡ νέα ἀγωγή. Τὴν 25ην συνεζητήθη, ἐκρίθη καὶ ἀπεφασίσθη. Τὴν ἐπομένην, ἤτοι πρὶν ἢ διανεμηθῶν αἱ δικογραφίαι τῶν ἄλλων ὑποθέσεων, ἐδημοσιεύθη ἡ ἐπ' αὐτῆς προδικαστικὴ ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 7545/1960. Μετὰ ἐπτὰ ἡμέρας ἐξητάσθησαν οἱ μάρτυρες. Τὴν 9ην Μαΐου 1960 συνεζητήθη ἐκ νέου μετ' ἀποδείξιν ἡ ἀγωγή καὶ τὴν 14ην Μαΐου 1960, ἕνα ἀκριβῶς μῆνα ἀπὸ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς, ἐδημοσιεύθη ἡ ὁριστικὴ ἐπ' αὐτῆς ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 9221/60 τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Μετὰ τὴν ὡς ἄνω λήσιν τοῦ διαζυγίου ἢ κατὰ τῶν Σπ. Λεωτσάκου καὶ Δώρας Πεζοπούλου ἐπὶ συκοφαντικῆ δυσφημῆσει καὶ ψευδορκίᾳ δίκη ὤρισθη καὶ πάλιν διὰ τὴν 18 Μαΐου 1960. Ὁ μηνυτής Γ. Πεζοπούλος κατέθεσεν αὐτὴν τὴν φορὰν ὅτι ὁ Σπύρος Λεωτσάκος ἐτέλει ἐν καλῇ πίστει, ἐνῶ εἰς τὴν δίκην τῆς 9 Μαρτίου ὠρκίσθη ὅτι οὗτος ἦτο συκοφάντης. Ὁ Σπ. Λεωτσάκος ἀπέκρουσε τὴν ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου παραίτησιν καὶ ἀπέδειξεν ὅτι ἡ μήνυσις ἦτο ψευδής, διότι πράγματι ὁ μηνυτής συνεδέετο μετ' ἄλλης γυναικὸς, τὴν ὁποίαν καὶ ἐνυμφεύθη ἐν Παρισίοις μετὰ ἕνα περίπου μῆνα, τὴν 29 Ἰουνίου 1960.

Ἐν τῷ μεσάζῳ ὁ «Νεολόγος» τῶν Πατρῶν ἐπανῆλθε βιαιότερος εἰς τὸ φύλλον τῆς 22 Μαΐου 1960, ἀπανέφερε τὸ ζήτημα τῶν ἐπιστολῶν, ἀνέγραψε περὶ ἀποζημιώσεως χιλιάδων λιρῶν καταβληθειῶν εἰς τὴν σύζυγον Πεζοπούλου καὶ ἐκάλεσε ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΝ νά ἐρευνήσῃ πῶς εὖρε τὰς χιλιάδας τῶν χρυσῶν λιρῶν ὁ Γεν. Διευθυντής τῆς Δ.Ε.Η. Ἐτόνιζεν: «Ἡ Βουλὴ ὀφείλει νά ἀξιώσει τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ πελωρίου ἡθικοῦ ζητήματος».

Ἡ Κυβέρνησις καὶ οἱ τὴν ἐποπτεῖαν ἀσχοῦντες ἐπὶ τῆς Δ.Ε.Η. Ὑπουργοὶ πληροφορούμενοι ἀναμφιδόλως πάντα ταῦτα ἐξηκολούθησαν τὴν σιγὴν των. Ἀλλὰ τὸ θέμα δὲν ἔκλεισε. Τὸν Ἰούνιον 1961 ὁ «Νεολόγος» ἐπανῆλθε δριμύτερος, καὶ τηγροματικώτερος καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν πάνοπλος. Δημοσιεύει φωτοτυπίας τῶν πολυδρυλῆτων ἐπιστολῶν, ἀρῶν προηγουμένως εἰς 19 πολύστηλα ἄρθρα μεταξὺ τῆς 26 Ἰουνίου καὶ 16 Ἰουλίου 1961 καὶ με μεγάλους κτυπητοὺς τίτλους προέβη εἰς διαφόρους καταγγελίας. Ἐνημερωμένη ἀριστα ἐν πολλοῖς, ὡς ἀπεδείχθη, ἡ ἐφημερίς, κατήγγειλε τὴν αὐθαίρετον παράτασιν τῆς συμβάσεως τοῦ μεταφορέως Ἀλεξάντου — Δούκα, γενομένην ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου καὶ κατάχρησιν, δηλ. 4.000.000. Ἀνέγραψε περὶ διωγμοῦ ὑπάλληλου, διότι οὗτος ἐπεσήμανε καὶ κατήγγειλε τὰς καταχρήσεις. Ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ φύλλον τῆς 8 Ἰουλίου 1961 φωτοτυπίαν σημειώματος τοῦ Γ. Πεζοπούλου συνομολογούντος ζημίαν εἰς βάρος τῆς Δ.Ε.Η. ποσῶν δραχμῶν 3.900.000. Ἐπίσης εἰς τὸ αὐτὸ φύλλον ἐδημοσίευσεν δήλωσιν τοῦ Στρατηγῶν Στ. Κιτριλάκη μέλους τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η., δεβαιούντος ὅτι ὁ ἀποκαλύψας τὴν κατάχρησιν ὑπάλληλος ἀπελύθη ἐκ τῆς θέσεώς του, διότι εἶχε τὸ θάρρος νά καταγγεῖλῃ τὰς ἀτασθαλίας ταύτας, καὶ ἐπηκολούθησε δημοσιεύσει φωτοτυπίας τοῦ ὑπ' ἀριθ. Ε. 227 τῆς 1.3.1960 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας Νικολάου Μάρτη πρὸς τὸν ἀπολυθέντα ὑπάλληλον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Ὑπουργὸς ἐθεώρει τὴν ἀπόλυσιν του δικαίαν, διότι ἡ διατήρησις του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καθίστατο ἀδύνατος. Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὴν δημοσίευσιν τῆς φωτοτυπίας ταύτης κατηγγέλλετο σαφῶς ἐπίσης ὑπὸ τῆς ἐφημερίδος ὅτι ἐσημειώθη ὑπέρβασις 83,500) εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν γραμμῶν πρωτεύουσας καὶ δευτερεύουσας διανομῆς, ἀνελευθῶσαι εἰς 118,954,589 παλαιὰ γαλλικὰ φράγκα, ἤτοι ὑπὲρ τὰ 7.000.000 δραχμῶν. Καὶ ἀκολουθεῖ τὴν 16 Ἰουλίου 1961 ἡ δημοσίευσις ἐν φωτοτυπία τῶν ἀπὸ 17.8.1957 καὶ 11.5.1958 ἐπιστολῶν καὶ τῆς δευτέρας σελίδος τῆς ἀποκαλυπτικωτάτης ἀπὸ 9.8.1957 ἐπιστολῆς Φιλαρέτου πρὸς Γ. Πεζοπούλον. Οἱ τίτλοι τῆς ἐφημερίδος οἱ ὁποῖοι συνάδουσιν τὰς φωτοτυπίας ἦσαν ἀληθῶς συνταρακτικά: ΚΕΥΡΑΝΟΙ ΕΙΣ ΦΑΚΕΛΟΝ ΕΥΩΔΗ, ΘΑ ΠΡΕΠΗ ΝΑ ΠΑΥΘΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΕΗ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΝ. ΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΟΥ κ. Δ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ κ. ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΝ. Καὶ παρετίθεντο περικοπαὶ αἰτίαις ἐχαρακτηρίζοντα ὡς πλήρεις ΑΘΔΙΩΝ ὙΠΑΙΝΙΓΜΩΝ διὰ νά καταλήξῃ τὸ δημοσίευμα ὅτι τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰς ἐπιστολάς ΔΥΝΑΝΤΑΙ ΝΑ ΕΠΙΣΥΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΕΜΒΑΣΙΝ ΤΟΥ κ. ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ. Πράγματι δὲ αἱ δοθεῖσαι ὑπὸ τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἐρμηνεῖαι τῶν ἐπιστολῶν ἦσαν ἱκαναὶ νά πιθανολογήσουν πλήρη συνεργασίαν τοῦ Γεν. Δ.) τοῦ τῆς Δ.Ε.Η. μετὰ τοῦ Φιλαρέτου, ἀντιπροσώπου τῆς ἀναδόχου ἔργων τῆς Δ.Ε.Η. γαλλικῆς κοινοπραξίας OL-CO ἐπιβλαβῆ διὰ τὰ συμφέροντα τῆς Δ.Ε.Η., τὴν περιουσίαν τῆς ὁποίας εἶχεν ἐκ τοῦ νόμου καὶ τῆς θέσεώς του τὴν ὑποχρέωσιν νά προστατεύῃ. Τὸ ὀλιγώτερον τοῦτέστιν ἐπρόκειτο περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος προβλεπομένης καὶ κολαζομένης ἐγκληματικῆς πράξεως τῆς ΑΠΙΣΤΙΑΣ. Καὶ ὅπως καταθέτουν ὅλοι οἱ μάρτυρες καὶ ἐκείνοι ἐπὶ οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν διαθεσίαν νά εἶναι ἐπεισικαῖς ἐναντι τοῦ Πεζοπούλου, ὄφειλεν οὗτος ἀθωοῦν καὶ προσφύγῃ εἰς τὸν Εἰσαγγελέα, ἵνα προστατεύσῃ τὴν τιμὴν του (βλ. καταθέσεις Δ. Παπαλεονάρδου, Στ. Κιτριλάκη, Ι. Φραμπουριάρη κ.ά.). Πλὴν ὄχι μόνον τὴν δικαστικὴν προστασίαν δὲν ἐζήτησε πρὸ τοιούτου καταγίγισμοῦ δεινοτάτων κατηγοριῶν περὶ ἀδελίας συνεργασίας μετὰ τῶν ἀντισυμβαλλομένων τῆς Δ.Ε.Η. πρὸς ἀπομύθησιν τῆς περιουσίας τῆς, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐσιώπησεν.

7. Καὶ διὰ τὸν πρῶτον ἐτι τυχόντα ἀναγνώστην τῶν δημοσιευθειῶν ἐπιστολῶν ἦτο φανερόν ὅτι αὗται ἀπεκάλυπτον ἀθέμιτον συναλλαγὴν. Οὐδὲ ἦτο δυνατόν ἄλλοις ἐντύπωσις ὅταν ὁ ἐπιστολογράφος, δηλαδή ὁ ἐκπρόσωπος τῶν Γάλλων ἀναδόχων καὶ ἐργολάβων τῆς Δ.Ε.Η. ἔγραψε πρὸς τὸν Γεν. Δ.) τῆς τῆς: Ἡ μελέτη Ἀγγελώου θά ἦτο ΠΑΚΤΩΛΟΣ. Θά χάσωμεν πολλὰ ἐξ ἀσυνεννοησίας ἢ ὅτι «αἱ εὐκαιρίαι εἶναι TALENT» (ἐπιστολὴ τῆς 17.8.57). Διότι δεβαίως ἐφ' ὅσον

ή ΔΕΗ ήτο εργοδότης διὰ τὸ ἔργον Ἀγελώου δὲν ήτο δυνα-
τὸν νὰ εἶναι δι' αὐτὴν πακτωλὸς ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐργολάβους
ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῶν ὁποίων εἰργάζετο ὁ πολὺς Φιλάρε-
τος. Παρὰ ταῦτα οἱ Ὑπουργοὶ τῆς ΕΡΕ ἀδρανοῦν.

Εἰς τὴν ἀπὸ 11.5.1958 ἐπιστολὴν ὁ Δ. Φιλάρετος ἀσχολεῖ-
ται μὲ τοὺς χαλυβδίνους πύργους. Ἀναμένει τὴν ἀφιξίν τοῦ
γερμανοῦ MAURER ἐκ Μονάχου, ἐνδιαφερομένου διὰ τὴν
ἀνάληψιν τῆς προμηθείας ἢ κατασκευῆς τῶν χαλυβδίνων πύρ-
γων. Ὁ MAURER εἶχεν ἐγγράφως ὑποσχεθῆ πιστώσεις καὶ
καλὰς τιμὰς ἤδη δὲ ὁ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ Φιλάρετος εἶχε
παραδώσει, κατ' ἰδίαν βέβαια, ἀντίγραφον εἰς τὸν Γ. Πεζό-
πουλον καὶ ἐξήτει μὲν ὁ MAURER νὰ τοὺς δεχθῆ.
Ἡ τελευταία φράσις τῆς ἐπιστολῆς «θὰ ἔχῃς δὲ ἐν τῷ με-
ταξὺ κάμῃ μὲ τὸν γερμανὸν τοὺς πύργους ὧν ἔχω ὡς ἀπ' εὐ-
θείας ὑπεύθυνος ἐξασφαλίσαι ἄμεσον ἀποτελεσματικότητα,
ὅταν σοῦ εἶπα», ήτο ἰκανὴ νὰ καταστήσῃ τὸν Γ. Πεζόπουλον
ὑποπτον ἀθεμίτου συναλλαγῆς διότι ἐξ αὐτῆς ἀποδεικνύεται
ὅτι ἐλάμβανον χώραν ἰδιαίτεροι συναντήσεις Φιλάρετου —
Πεζοπούλου.

Ἐκ τῆς ἀπὸ 9.8.1957 ἐπιστολῆς ὁ «Νεολόγος» ὡς προε-
λέγητῃ ἐδημοσίευσεν φωτοτυπίαν μόνον τῆς δευτέρας σελίδος.
Καὶ τὸ δημοσιεῦσθὲν ὅμως τμήμα τοῦτο τῆς ἐπιστολῆς ήτο
ἰκανὸν νὰ πείσῃ καὶ τὸν πλέον δύσπιστον ὅτι ὑπῆρχε στενωτάτη
συνεργασία Φιλάρετου—Πεζοπούλου. Ἡ φράσις «νὰ ζητήσῃ ὁ
Γεώργης, ὅ,τι δικαιοῦται» ἐπέβαλε προφανῶς τὸν ἀναγνώ-
στην εἰς σκέψεις: Ποίος εἶναι ὁ Γεώργης; Ἐπρόκειτο περὶ
τοῦ Γ. Πεζοπούλου ἢ ἄλλου τινὸς Γεώργη; Πάντως ὁ Γε-
ώργης αὐτὸς συνεργάζετο στενωῶς μὲ τὸν Φιλάρετον καὶ ἀ-
ναμφισβήτητως εἶχε μερίδιον ἀπὸ τὰς ἀμοιβὰς αὐτοῦ. Πέραν
τούτων ὅμως ὁ ἐπιστολογράφος ἐπιζητεῖ συνάντησιν ἵνα γίνῃ
συνεννόησις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Γεν. Δ)ντοῦ τῆς Δ.Ε.Η.
«διὰ τὰς πληρωμὰς. Καὶ τὴν λύσιν ALSTHOM». Βεβαίως
ὁ ἀναγνώστης, ἀγνοῶν τὰ τῆς Δ.Ε.Η. δὲν ήτο δυνατόν νὰ
ἀντιληφθῆ τὸ κολοσσιαίας σημασίας διὰ τὴν Δ.Ε.Η. θέμα
τῆς ALSTHOM, ἥτοι τῆς προμηθείας τῶν γεννητριῶν τοῦ
Ἑργοστασίου Μεγδόβα καὶ ὅτι ἀκριβῶς τὴν
ἐποχὴν καθ' ἣν ἐργάσατο ἡ ἐπιστολὴ καὶ ὑπενθύμιζεν ὁ Φι-
λάρετος εἰς τὸν Γ. Πεζόπουλον «τὴν λύσιν ALSTHOM» τὴν
Δ.Ε.Η. ἀπασχολεῖ ἢ περίφημος διαιτησία BAUER, ἥτις ὡς
λεχθῆσεται κατωτέρω, καθώρισεν ὡς εὐλόγους τὰς ὑπὸ τῆς
Ἑταιρείας ALSTHOM προσφερθείσας κατὰ 57% ὑψηλο-
τέρας τιμὰς. Ὁ κοινὸς ἀναγνώστης δὲν ήτο δυνατόν νὰ ὑπο-
πτευθῆ ποῖον ἀκριβῶς παιγνίδιον εἶχε παιχθῆ εἰς βάρος τῆς
Δ.Ε.Η. Ἀλλ' ὁ ὑπεύθυνος κατὰ τὸν χρόνον τῆς συντάξεως
τῆς ἐπιστολῆς Ὑπουργὸς Βιομηχανίας Παναγιώτης Παπα-
ληγούρας, ὅστις ἤλεγχε καὶ παρηκολούθει τὰ τῆς σπουδαι-
ότητας θέματα προμηθείας βεβαίως ἐγνώριζε τί ἐνόηε ὁ ἐπι-
στολογράφος. Μετὰ δὲ τὴν δημοσίευσιν τοῦ κειμένου τῆς ἐπι-
στολῆς αὐτῆς εἰς ἣν διεμνημονεύετο καὶ τὸ ὄνομά του («Διὰ
στάσιν σου διὰ νέα CREDITS WALL ἐκ συμφώνου μὲ Πα-
παληγ. (Νὰ προτείνῃ ὁ Παπ. συμφωνηθησομένην FORMU-
LE»), ὁ Παναγιώτης Παπαληγούρας, βουλευτῆς κατὰ τὴν
δημοσίευσιν τῶν ἐπιστολῶν, ἀντὶ νὰ προσποιῆται τὸν ἀδιάφορον
καὶ ὅτι δὲν ἀπέδιδε σημασίαν εἰς τὸ δημοσίευμα περιφρονῶν
καὶ τὴν ἐφημερίδα καὶ τὸν ἐκδότην τῆς, εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ
παραδῶσῃ ἀμέσως καὶ τὸν ἐπιστολογράφον καὶ τὸν ἀποδέκτην
καὶ τὸν «Νεολόγον» εἰς τὸν Εἰσαγγελέα καὶ νὰ ζητήσῃ πλήρη
ἐκκαθάρισιν τῆς ὑποδείσεως. Δὲν ἔπραξεν ὅμως τοῦτο, καίτοι
τοῦ τὸ ὑπέδειξε σαφῶς ἢ «Ἐστία» (βλ. φύλλον τῆς 22.7.
1961) καὶ οὐχὶ ἀπαξ ἄρα εἰς ὑπαιτιγμοὺς τοῦ ἔκαμιν ἀποκα-
λοῦσα αὐτὸν Παπαληγ. Ἐπροτίμησε τὴν σιωπὴν.

8. Τὴν 8 Αὐγούστου 1961 κατετέθη ὑπὸ 4 βουλευτῶν τῆς
ΕΔΑ, ἀξιωματικῆς τότε ἀντιπολιτεύσεως, διεξοδικὴ ἐρώτη-
σις δι' ὅσα σκάνδαλα ἀνεφέροντο εἰς τὰς ἐπιστολὰς Φιλάρετου
ἀλλὰ καὶ δι' ὅσα διεδραματίσθησαν κατὰ τὴν περίφημον δί-
κην τοῦ διαζυγίου Πεζοπούλου. Τὴν 29 Αὐγούστου 1961 ὁ
«Νεολόγος» καὶ πάλιν ὑπέδειξε τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Εἰσαγγε-
λέως, ἵνα ἀναγκασθῶν «νὰ λύσῃ τὴν ἐνοχον σιωπὴν τῶν οἱ
ὑπεύθυνοι τῆς Δ.Ε.Η. διὰ τὰς ἐπιστολὰς Φιλάρετου». Ἀλλὰ
καὶ πάλιν ὅλοι, καὶ ὁ Πρωθυπουργὸς καὶ Ὑπουργοὶ καὶ Γεν.
Δ)ντῆς τῆς Δ.Ε.Η., ἀλλὰ καὶ ὁ ἀρμόδιος Εἰσαγγελεὺς — ὁ

ὁποῖος σημειωτέον ὑπῆρξεν λίαν εὐαίσθητος ὅταν λ.χ. κατηγ-
γέλθῃ ὁ «Νεολόγος» διὰ μίαν ἀπόπειραν ἐκθιάσεως 25.000
δραχμῶν— ὑπῆρξεν μακαρίως ἀδιάφορος.

9. Παραλλήλως αἱ ἀτασθαλίαι ἐν τῇ Δ.Ε.Η. ἤρχισαν δια-
πιστούμεναι καὶ παρὰ τῆς Δικαστικῆς Ἀρχῆς.

Ἐπὶ σχετικῆς κατὰ τῶν Γ. Πεζοπούλου καὶ ἐτέρων δέκα
ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῆς Δ.Ε.Η. ποινικῆς ἀγωγῆς ἐπὶ ἀπι-
στία τὴν 26 Ἀπριλίου 1962 ἐξεδίδετο τὸ ὑπ' ἀριθ. 2189
βούλευμα τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν, διὰ τοῦ ὁποῖου
ἀπηλλάσσοντο μὲν οἱ ἰκατηγορούμενοι τοῦ ἀποδιδόμενου αὐτοῖς
ἐγγλήματος, οὐχὶ ὅμως διότι δὲν ὑπῆρξεν δρᾶσαι αὐτοῦ, ἀλλὰ
διότι τοῦτο εἶχεν ὑποπέσει εἰς παραγραφήν.

10. Ἐπηρεολούθησε τὸ ἄρθρον τῆς «Ἐλευθερίας» τῆς 11
Μαΐου 1962, ὅπερ ὑπῆρξεν ἀποκαλυπτικὸν καὶ ἐν ταύτῳ δι-
αιτύχον. Ἐκατηγόρησεν εὐθέως ἢ ἐφημερίδις τὴν Κυβέρνησιν
διὰ τὴν τακτικὴν τῆς σιωπῆς. Εἶναι πλέον ἀδύνατον διὰ τὴν
Κυβέρνησιν, ἔγραψεν ἢ «Ἐλευθερία» νὰ ἐξακολουθήσῃ ὑπο-
κρινόμενη ὅτι δὲν ἤκουσεν ἢ δὲν εἶδεν καὶ ἐκάλει αὐτὴν νὰ
προσφύγῃ εἰς τὴν Δικαιοσύνην διὰ μίαν ἐκ βάθρων ἔρευναν
τῆς ὅλης διαχειρίσεως τῆς ΔΕΗ.

Καὶ ἡ δικαστικὴ ὅμως ἀπόφασις καὶ τὰ βουλευμάτα καὶ ἡ
ἀρθρογραφία τῶν ἐφημερίδων ἀπηυθύνοντο εἰς ὅτα μὴ ἀκούον-
των. Νέον ἄρθρον τῆς «Ἐλευθερίας» τῆς 3 Ἰουνίου 1962 δι-
στηλον μὲ τίτλον ΤΑ ΔΥΟ ΣΚΑΝΔΑΛΑ ἐξ ὧν τὸ πρῶτον
ἀφέρεα τὴν ΔΕΗ καὶ πάλιν οὐδαμῶς ἠνώχλησε τὴν Κυβέρ-
νησιν.

Τὴν 17 Ἰουνίου 1962 ἢ «Ἐλευθερία» ἐπανέρχεται καὶ
δημοσιεύει πέντε ἐπιστολὰς Φιλάρετου πρὸς Γ. Πεζόπουλον.
Τότε μάλιστα ἢ Κυβέρνησις Καρμανλῆ ἐκινήθη. Καὶ καταθέτει
εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἁρθρου 35 τοῦ Συντάγματος νομοσχέ-
διον περὶ ἀπαλλαγῆς καὶ μόνον ἐκ τῶν καθυκόντων αὐτῶν
τῶν μελῶν τοῦ Δ. Σ. καὶ τοῦ Γεν. Δ)ντοῦ, τῆς Δ.Ε.Η. Οὐ-
δεμία καὶ πάλιν πρόνοια περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν
καταγγελικῶν εἰς βάρος τοῦ Γεν. Δ)ντοῦ τῆς Δ.Ε.Η. Μέγας
θόρυβος διὰ καταχρήσεις. Μέγας θόρυβος δι' ἀθεμίτους συ-
ναλλαγὰς Πεζοπούλου — Φιλάρετου. Εἰς ὅλα αὐτὰ ἢ Κυβέρ-
νησις ἀπήντα διὰ τοῦ νομοσχεδίου: τοὺς παύω. Τὶ ἄλλο θέ-
λετε;

Εἶναι χαρακτηριστικὴ, ἐν προκειμένῳ, ἡ σχετικὴ περικοπὴ
τοῦ τότε εἰσηγητοῦ μειοψηφίας βουλευτοῦ καὶ νῦν Ὑπουργοῦ
Δικαιοσύνης Νικ. Μπακόπουλου: «Ἐδημιουργήθησαν πράγμα-
τα ἀφάνταστα διὰ τὸν κοινὸν Ἕλληνα πολίτην. Ἐδημοσιεύθη
καὶ εἰς τὸν τύπον ὅτι οἱ ἰθύνοντες τὴν Δ.Ε.Η. ἤρχοντο εἰς
συναλλαγὰς μὲ ἐπιχειρηματίας ἔχοντας συμφέροντα ἀντίθετα
πρὸς τὸν ὄργανισμὸν μὲ σκοπὸν νὰ κλέψωσιν τὴν Δ.Ε.Η. Οὕτως
ἀκριβῶς ἔχουν τὰ πράγματα. Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων
Μεγδόβα ὑπῆρξεν ἕνας μηχανικὸς ἀξέριος ὁ ὁποῖος ἔφερε
δυσκολίας. Ἡ πρότασις ήτο ἔλατε νὰ κλέψωμεν νὰ τὰ μοι-
ράσωμεν καὶ νὰ δώσωμεν καὶ εἰς αὐτὸν τὸ μερίδιον. Αὕτη εἶναι
ἢ κατάστασις. . . .» (Πρακτικὰ Ἐπιτροπῆς σελ. 217). Καὶ
ἀπεκαλύπτετο καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη χειρότερον. Τὰ πρόσωπα
ταῦτα τὰ ὁποῖα τὸ ἐπίλετον μέλος τοῦ Κοινοβουλίου, ὁ καλαί-
μαχος Δικηγόρος καὶ νῦν Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης, ἐχαρακτη-
ρίζε βάσει τῶν δημοσιευμάτων ὡς κλέπτας τοῦ χρήματος τῆς
ΔΕΗ, ἢ Κυβέρνησις πρὸ τῆς καταθέσεως τοῦ ν)δίου τῆς εἶχε
παρακάλήσει νὰ παραιτηθῶν. Καὶ μόνον ἐπειδὴ ἠρνήθησαν
νὰ πράξωσιν τοῦτο κατέληξεν εἰς τὴν κατάθεσιν τοῦ Νομοσχε-
δίου. Τὰ Πρακτικὰ (σελ. 217) εἶναι ἀποκαλυπτικά:

I. Διαμαντόπουλος: Ἐν παρηγοῦντο ἢ Κυβέρνησις δὲν θὰ
κατέθετε τὸ νομοσχέδιον;

II. Παπαληγούρας: Ὅντως

I. Διαμαντόπουλος: Δηλαδή τὸ ὁμολογεῖτε.

Καὶ προσέθεσεν ὁ Ν. Μπακόπουλος: Δὲν ήτο ἐπιτετραμμέ-
νον νὰ ἔρχεται ἢ Κυβέρνησις εἰς διαπραγματεύσεις μὲ τοὺς
καθ' ὧν αἱ καταγγελίαι.

II. Διὰ τοῦ ψηφισθέντος τότε Ν.Δ. 4230)1962 προεβλέφθη
ἢ σύστασις τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου τῆς ΔΕΗ
ἐκ τριῶν Ἀνωτάτων Δικαστικῶν. Ἀλλὰ εἰς τὴν σύστασιν τῆς
Ἐπιτροπῆς ταύτης, ἢ ὁποῖα ὡς γνωστὸν δὲν προεβλέπετο ὑπὸ
τοῦ κατασχεθέντος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως σχεδίου, αὕτη
ἐσύρθη κατόπιν ἐντονωτάτων παραστάσεων τῆς Ἀντιπολι-

τεύσεως και αφού προηγουμένως είχαν άρνηθή την σύστασιν 'Εξεταστικής των πραγμάτων 'Επιτροπής, ή οποία θά είχε τό δικαίωμα ν' άσχοληθή με την θράσιν των προϊσταμένων της Δ.Ε.Η. 'Υπουργών. 'Ητο δε τούτο εξ άρχής τέχνασμα, τό όποιον έκτοτε έπεσήμεναν ή τότε 'Αντιπολίτευσις, άποβλέπον εις παρεμπόδισιν της έκκαθάρισεως των σκανδάλων της Δ.Ε.Η. καθ' όλην αυτών την έκτασιν, επί τη έλπίδι ότι αύτη θ' άπεφεύγεται τελικώς, αφού παρείχεται δια μέν της άπομακρύνσεως των Γ. Πεζοπούλου και Π. Γουναράκη πρόσκαιρος ίκανοποίησις εις τό έν εξεγέρσει εκ των περι σκανδάλων δημοσιευμάτων του τύπου δημόσιον ασθμα δια δε της συστάσεως της 'Επιτροπής έπίφασις έλέγχου των σκανδάλων τούτων.

Πράγματι, ως προκύπτει εκ του άρθρου 2 παρ. 2 του Ν.Δ. 4230)62, ή άρμοδιότης της 'Επιτροπής 'Εκτάκτου 'Ελέγχου περιωρίσθη εις την ύποβολήν έκθέσεως προς τόν Πρόεδρον της Κυβερνήσεως «περί τυχόν γενομένων παραβάσεων των διεπόντων την ΔΕΗ νόμων και κανονισμών ή περι τυχόν γενομένων διαχειριστικών άνωμαλιών», έπιφυλασσόμενου ούτω εις τόν Πρόεδρον της Κυβερνήσεως του δικαιώματος νά κρίνη τελικώς εάν εκ του περιεχομένου της έκθέσεως, όψέποτε ήθελεν αύτη ύποβληθή, θά έδικαιολογείτο ή άσκησις ή μη ποινικής άγωγής κατά των υπαίτιων. 'Η 'Επιτροπή δέν είχε δικαίωμα νά κινήση ποινικήν άγωγήν. Είναι δε άγνωστον ποία θά ήτο ή τύχη της όλης ύποθέσεως, εάν ή ύποβολή του πορίσματος έγένητο προς τόν Πρόεδρον της Κυβερνήσεως, ήτις είχε την πρωτοβουλία της ψηφίσεως του Ν.Δ. 4230)62. Και διότι ή Κυβέρνησις εκείνη είχε δώσει κατά τό παρελθόν δείγματα του σεβασμού αυτης προς τά πορίσματα άνωτάτων δικαστικών, οσάκις εξ αυτών προέπυτον 'ίδιαι αυτης εύθύναι. Και διότι τό Κόμμα, τό όποιον έστήριζε τότε την Κυβέρνησιν εκείνην, από της θέσεως σήμερα της 'Αντιπολίτευσεως έπέτθη λαύρως κατά των συντακτών του πορίσματος της 'Επιτροπής 'Εκτάκτου 'Ελέγχου τριών 'Ανωτάτων Δικαστικών με τό έπιχείρημα ότι τά συμπεράσματα αυτών ήσαν προϊόν αυθαίρετου, άβασανίστου και κακοπιστου κρίσεως.

'Υπό τά δεδομένα δε ταύτα ή χαρακτηρισμός του Ν. Δ. 4230)62 ως τεχνασματος προς άποφυγήν της δικαστικής διερευνήσεως των έν τη Δ.Ε.Η. σκανδάλων άνταποκρίνεται πλήρως προς τάς πραγματικάς προθέσεις της τότε Κυβερνήσεως, άποδεικνύεται δε και περαιτέρω ακριβώς εκ δύο γεγονότων. Τό έν τούτων είναι ή άρνησις της Κυβερνήσεως εκείνης όπως κινήση την ύποδειχθείσαν υπό του Π. Γουναράκη, διαδικασίαν έλέγχου των κατά του Γ. Πεζοπούλου καταγγελιών δια της 'Αντιπροσωπευτικής Συνελεύσεως. Τό δεύτερον είναι ή προσπάθεια την όποιαν είχε καταβάλει νά πείση τόν Γ. Πεζόπουλον και τά λοιπά μέλη του Δ.Σ. νά ύποβάλωσιν οικειοθελώς τάς παραιτήσεις των, όποτε δέν θά έτίθετο θέμα άπαλλαγής αυτών εκ των καθηκόντων των δια νόμου.

'Επί του πρώτου σημείου ή Π. Γουναράκης, εις τό από 21.3.1963 ύπόμνημά του προς την 'Επιτροπήν 'Εκτάκτου 'Ελέγχου, αναφέρει επί λέξει τά εξής:

«'Εξήγησα ακρόασιν από τών 'Υπουργών Συντονισμού κ. Παπαληγούρα, διότι ή έποπεύου 'Υπουργός Βιομηχανίας ήτο ασθενής (πάντως όμως και εάν δέν ήτο ασθενής θά έπαισκαπόμην τόν κ. Παπαληγούρα διότι αυτός ήτο ή ουσιαστικός 'Υπουργός Βιομηχανίας), και πράγματι τόν έπαισκέφθη την 16.5.1962 ή 17.5.1962, δέν ένθυμούμαι ακριβώς ποίαν των δύο ήμερών, εις τό έν τω 'Υπουργείω Συντονισμού γραφείον του, μετά την συνεδρίασιν του Δ.Σ. της 16.5.62 και τόν θόρυβον ή όποιος είχε γίνει κατά την δημοσιευμάτων της «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ» κατά του Γενικού Διευθυντού.

'Αφού εξήγησα εις τόν κ. 'Υπουργόν του Συντονισμού ότι ή κ. Πεζόπουλος υπέβαλεν αίτησιν προς αυτόν και προς τόν 'Υπουργόν της Βιομηχανίας, δια της όποιας εξήτει όπως κινήθη ή κατά την νομοθεσίαν περί Δ.Ε.Η. διαδικασία περί άπαλλαγής του ως Γενικού Διευθυντού της Δ.Ε.Η. τόν παρεκάλεσα α) νά θελήση νά κινήση την διαδικασία ταύτην και β) νά μου είπη, πην γνώμην του επί της προτάσεως, την όποιαν είχαν κάμει εις τό Διοικητικόν Συμβούλιον της Δ.Ε.Η. κατά την συνεδρίασιν του της 15 Μαΐου 1962 και κατά την

όποιαν θά έδει νά χορηγηθή άδεια εις τόν Γενικόν Διευθυντήν, ώστε ή έρευνα ή όποια θά έγένητο από τούς τρεις άνωτάτους δικαστικούς, νά έγένητο έν άπουσία αυτου, εισήγησιν την όποιαν τό Διοικητικόν Συμβούλιον δέν είχε άποδεχθή.

'Ο κ. Παπαληγούρας μου άπήντησεν ότι, κατ' αυτόν, μέχρις άποδείξεως του εναντίου, ή κ. Πεζόπουλος είναι έντιμος άνθρωπος και ότι δέν νομίζει ότι πρέπει νά κινήθη κατ' αυτου ή διαδικασία της άπαλλαγής του από Γενικού Διευθυντού της Δ.Ε.Η. και από μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου. 'Ότι, όμως, πάντως θά συνεβουλεύετο τούς άρμοδίους νομικούς του 'Υπουργείου Συντονισμού και του 'Υπουργείου Βιομηχανίας δια νά τόν κατατοπίσουν ούτοι περί του πώς έχουν ακριβώς τά πράγματα, ως τά ένεφάνισεν ή «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» δια των δημοσιευμάτων της κατά του Γενικού Διευθυντού.

'Όταν άφορά την γνώμην του περί χορηγήσεως άδειας εις τόν κ. Πεζόπουλον, μου είπεν ότι δέν νομίζει ότι την έποχην ταύτην κατά την όποιαν είχαν ή Δ.Ε.Η. νά αντιμετώπιση μεγάλη προβλήματα θά έπρεπε νά άπουσιάζη ή Γενικός Διευθυντής και νά με άφήση έμε και τό Διοικητικόν Συμβούλιον ν' αντιμετώπισωμεν τά ζητήματα ταύτα, με μόνην την βοήθειαν του άναπληρωτού Γενικού Διευθυντού κ. Γ. Φλαμπουριάρη.

'Έλος, όταν του είπα ότι έσκόπευα νά ζητήσω 20ήμερον περίπου άδειαν από 7.6.62 δια νά αναπαυθώ, διότι πολλά έτη δέν έπήρα άδειαν και νά ύποβληθώ εις γενικήν ιατρικήν εξέτασιν, μου είπεν ότι ήμπερδ άριστα νά κάμω χόησιν της άδειας μου, διότι δέν είναι ή πρώτη φορά που έγείροντο δημοσιογραφικοί θόρυβοι κατά διευθυνόντων μεγάλους 'Οργανισμούς.

Κατόπιν των άνωτέρω, ούτε την διαδικασίαν περί άπαλλαγής του κ. Πεζοπούλου, από της θέσεως του Γενικού Διευθυντού και του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου κίνησεν ή κ. Παπαληγούρας, ούτε συνεφώνησεν εις την χορήγησιν ύπαχρεωτικής άδειας εις τόν κ. Πεζόπουλον, κατά τό διάστημα έρευνης την όποιαν θά έκαμον οι τρεις άνωτάτοι δικαστικοί, έφ' όσον θά κινείτο ή διαδικασία αύτην.

Διά τό δεύτερον θέμα είναι άποκαλυπτικά τά πρακτικά της 19.6.62 του Δ.Σ. της Δ.Ε.Η. 'Είπεν ή προεδρεύων 'Αντιπρόεδρος:

«'Την μεσημβρίαν εκλήθημεν ή κ. Πεζόπουλος και εγώ υπό του 'Υπουργού Βιομηχανίας ή όποιος μάς είπεν ότι ή έκτασις την όποιαν έχει λάβει τό ζήτημα των δημοσιεύσεων του τύπου δημιουργεί και δια την Κυβέρνησιν και δια την Δ.Ε.Η. μίαν δυσχερή θέσιν, ή όποια δέν καλύπτεται με ανακοινωθέντα, όπως εκείνο τό όποιον εκάμωμεν. Μάς είπεν ότι είναι ένδεχόμενον νά αντιμετώπιση τό θέμα ή Κυβέρνησις δια νόμου, άλλ' έμου προσέθεσε την σκέψιν της οικειοθελούς παραιτήσεως του Διοικητικού Συμβουλίου ως μίαν διεξοδον, χωρίς τούτο νά προσεξοφλή ούδέν δια την ανακοινωθέντων».

'Ός δε προελέχθη ή 'Υπουργός Π. Παπαληγούρας ώμολόγησεν ένώπιον της 'Επιτροπής του άρθρου 35 του Συντάγματος κατά την συνεδρίασιν της 22.6.1962 ότι όντως ή Κυβέρνησις δέν θά προέτεινε τόν νόμον περί άπαλλαγής εκ των καθηκόντων αυτών των μελών του Δ.Σ. της Δ.Ε.Η. αν ταύτα παρητούντο.

12. 'Η τοιαύτη εξιστόρησις των άνωτέρω περιστατικών, εκρίθη αναγκαία, διότι ταύτα άποτελούν γενικάς διαπιστώσεις συνδεόμενας προς όλα τά υπό εξέτασιν κεφάλαια της προτάσεως διώξεως και διευκολύουν την εκτίμησιν των έπιμέρους γεγονότων, των άφορώντων έκαστον κεφάλαιον εις την άνάλυσιν των όποιων χωρούμεν κατωτέρω. Προς τούτο όμως, ή ήμετέρα 'Επιτροπή, έρευνήσασα τό όλον θέμα της προμηθείας δευτέρας μονάδος 125 MW δια τόν ατμοηλεκτρικό σταθμόν Πτολεμαΐδος διεπίστωσε και έπέσιθη κατά την γνώμην της πλειοψηφίας, ότι έσημειώθησαν σοβαρά άνωμαλιά πρόκαλέσασαι εκ προθέσεως ιδιαιτέρως μεγάλην ζημίαν εις την περιουσίαν της Δ.Ε.Η. άνελθούσαν εις 1.600.000 δολάρια περίπου, εξ ου λόγου κρίνει έπιβεβλημένον όπως εκθέσθ ένταύθα τάς επί του θέματος άπόψεις της. Καίτοι δε δέν έχει δικαιοδοσίαν νά εξετάση και άνεύρη τυχόν εύθύνας των εργαλουμένων τέως 'Υπουργών και Πρωθυπουργού, έφ' όσον

το θέμα τούτο δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὴν πρότασιν διώξεως θεωρεῖ ἐν τούτοις σκόπιμον, προκειμένου περὶ προκληθείσης ζημίας ὕψους 48 εκατ. δραχμῶν εἰς ὄφρος τῆς ΔΕΗ, νὰ ἐκθέσῃ τὰ ἀποδειχθέντα περιστατικά ἵνα ἐν τῇ συνεπιτηθεῖσιν τούτων μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποδειχθέντων στοιχείων, κριθῆ ἡ πρόθεσις καὶ ὁ ζημιόγρονος δόλος τῶν διαπραγματευθέντων ἐκάστοτε τὰς συμβάσεις προμηθείας μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ παντὸς ἄλλου ἠλεκτρολογικοῦ ὕλικου τῆς Δ.Ε.Η.

Εἰς τὸ ἀπὸ 15.7.1958 πρωτόκολλον μεταξὺ τῶν Κυβερνήσεων Ἑλλάδος καὶ Γαλλίας διὰ τὴν ἐξαγωγήν Ἑλληνικῶν οἰνῶν ἔναντι εἰσαγωγῆς ἐκ Γαλλίας μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν, περιλαμβάνεται ὅρος διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ ὑπὸ κατασκευὴν ΑΗΣ Πτολεμαίδος διὰ δευτέρως μονάδος ἐγκατεστημένης ἰσχύος 100—125 MW προυπολογιζομένης ἀξίας 10.000.000 δολλαρίων.

Δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι ἡ ΔΕΗ πρὸ τῆς χρονολογίας ταύτης εἶχεν ἐτοιμάσει ὅλα τὰ σχετικά πρὸς τὴν δημοπράτησιν τεύχη διὰ τὴν προμήθειαν τοιαύτης μονάδος καὶ ἦτο καθ' ὅλα ἐτοιμη δι' αὐτήν, ἣν καὶ εἶχε προγραμματίσει ἐντὸς τοῦ 1958. Μετὰ τὴν συμφωνίαν ὅμως τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐκλήθησαν τὴν 24.7.1958 ὅπως ὑποβάλουν μέχρι τῆς 28.8.1958 προσφοράς τέσσαρες οἴκοι οἵτινες εἶχον ἐπιλεγῆ πρότασει τῆς ELECTRICITE DE FRANCE. Οἱ οἴκοι οὗτοι ἦσαν οἱ ἐξῆς: 1) ALSTHOM, 2) COMPAGNIE ELECTROMECANIQUE, 3) RATEAU—JEUMONT καὶ 4) SCHNEIDER.

Ἐκ τούτων μόνον ὁ οἶκος ALSTHOM ὑπέβαλλε προσφοράν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐδήλωσαν ὅτι λόγῳ τῆς δοθείσης ἀνεπαρκούς προθεσμίας δὲν ἦσαν εἰς θέσιν νὰ ὑποβάλουν προσφοράς. Σημειωτέον ὅτι ἡ αὐτὴ ἐταιρεία πρὸ τεσσάρων μῶναις μηνῶν (Ἀπρίλιος 1958) εἶχεν ὑποβάλει προσφορὰν διὰ μονάδα 110 KW, ἣτις εἶχε κριθῆ τότε ὡς ἀσύμφορος διὰ τὴν ΔΕΗ, ἀρνεύσασα εἰς τὸ ἀρχεῖον ὡς στερουμένη περιεχομένου». Καὶ τὸ γεγονός τούτο ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν, διὰ νὰ κριθῆ ὁ ὅλος χειρισμὸς τοῦ θέματος καὶ ἡ ζημία τῆς Δ.Ε.Η.

Τὴν 9.9.1958 ἡ Ἐπιτροπὴ κρίσεως τῆς Δ.Ε.Η. κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ τιμὴ τῆς προσφορᾶς τῆς ALSTHOM ἐξ 131,8 δολλ. ἀνὰ KW ἦτο κατὰ 15% περίπου (15,7 δολ. ἀνὰ KW) ἀνωτέρας τῆς τιμῆς τὴν ὅποιαν εἶχε προσφέρει ἡ αὐτὴ ἐταιρεία κατ' Ἀπρίλιον 1958.

Κατόπιν τῆς κρίσεως ταύτης τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ALSTHOM ἐδέχθη ἔκπτωσιν 770.000 δολλαρίων καὶ πρόεβη εἰς δήλωσιν ὅτι εἰς τὸ ποσὸν τῆς προσφορᾶς τῆς προσφέρει καὶ τὸν ἐλλείποντα ἠλεκτρομηχανολογικὸν ἐξοπλισμὸν, οὗ τὴν ἀξίαν ὑπελόγησεν εἰς 250.000 δραχμῶν. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐπεληθῶσαν ταύτην βελτιώσιν τῆς ἀρχικῆς προσφορᾶς τῆς, κατὰ τὴν νέαν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Δ.Ε.Η. (17.9.1958) αὕτη παρέμενεν ὑψηλοτέρα τῆς παλαιᾶς τοῦ Ἀπριλίου κατὰ 9,3 δολλ. ἀνὰ KW.

Ἡ ALSTHOM ἡμφεσβήτησε τὸ ἀποτέλεσμα καὶ μετὰ νέαν ἐξέτασιν ἡ διαφορὰ προσδιωρίσθη εἰς 9,1 ἀντὶ 9,3 δολ. ἀνὰ KW.

Ἐπηκολούθησαν ἀτελεύτητοι συζητήσεις μεταξὺ Δ.Ε.Η. καὶ ALSTHOM καὶ πρὸς ἄρσιν τοῦ ἀδιεξόδου τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ ἐζήτησε πληροφορίας περὶ τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, ὡς προέβλεπε καὶ τὸ ἑλληνογαλλικὸν πρωτόκολλον. Ἡ Ἐπιτροπὴ συγκεντρώσασα τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα διετύπωσε τὸ ἀπὸ 3.10.1958 συμπέρασμά τῆς, εἰς ὃ ἐδέχθητο ὅτι τὸ παραδεκτὸν ἐν Δυτικῇ Εὐρώπῃ κόστος διὰ μονάδα 125 KW μετ' ἐνδιαμέτους ὑπερθεωρήσεως ἀνήρχετο εἰς 95—105 δολλ. ἀνὰ KW πρὸς τὸ ὅποιον συγκρινομένη ἡ βελτιωθεῖσα προσφορὰ τῆς ALSTHOM ἀπέβαινεν ἀκριβωτέρα κατὰ 25,6 δολλ. ἀνὰ KW ἢτοι διεπίστωςε διαφορὰν 3.200.000 δολλαρίων.

Τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἡμφεσβήτησαν, ὡς ἦτο ἐπόμενον καὶ πάλιν οἱ ἐκπρόσωποι τῆς ALSTHOM καὶ πρὸς ἀδιευκύνουσιν τῆς προσπάθειας τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, ἡ Δ.Ε.Η. παρεδέχθη τὰς ἀπόψεις τῆς ἐταιρείας. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἡ βάση τῶν συντελεστῶν τούτων τιμῆ ἐδίδο διαφορὰν 15,8 δολ. ἀνὰ KW.

Ἐπηκολούθησαν καὶ ἄλλαι συζητήσεις καὶ αἱ τελικαὶ ἀπό-

ψεις τῆς Δ.Ε.Η. ὡς πρὸς τὸ εὐλογον τῶν τιμῶν σύμφωνα μετὰ τοὺς ὑπὸ τῆς ALSTHOM προταθέντας συντελεστὰς ἦτο 110,4 δολλ. ἀνὰ KW.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ἐξελίξεων ὁ τότε Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ Α. Πρωτοπαπαδάκης ἐντοπίσας διαφορὰν ἀνερχομένην εἰς τὸ ἰσόποσον 2.250.000 δολ. μεταξὺ τῶν τιμῶν Δ.Ε.Η. καὶ ALSTHOM (110,4 ἔναντι 128,4) ἐδήλωσεν ὅτι δὲν καθίστατο δυνατόν ὁ ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν ἀρχῶν καθορισμὸς τῶν πρὸς εἰσαγωγήν ἐκ Γαλλίας κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν καὶ ἐζήτησε παραπομπὴν τοῦ θέματος εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ πρωτοκόλλου προβλεπομένην διαιτησίαν, ἣν ὅμως ἀπέκρουον ἐντόνως οἱ ἐκπρόσωποι τῆς ALSTHOM, οἱ ὅποιοι ἐδήλωσαν «ὅτι ἡ ἐταιρεία τῶν δὲν εἶναι διατεθειμένη νὰ δεχθῆ τὴν ἀπόφασιν τῆς διαιτησίας, εἰς ἣν περιπτώσιν αὕτη ἀποβαίνει ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς ὄφρος τῆς» καὶ περαιτέρω ὅτι ἐν περιπτώσει διαιτησίας «ἀποσύρουσιν ὅλας τὰς δοθείσας ἐκπτώσεις καὶ περιορίζονται εἰς τὴν ἀρχικὴν τῶν προσφορὰν τῆς 27.8.1958».

Πάντα τὰ ἀνωτέρω ἀναφέρονται λεπτομερῶς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 93889) 17.10.1958 ἔγγραφο τῆς Δ.Ε.Η. πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ, ὥστε νὰ μὴ εἶναι ἐπιδεικτικά ἀμφισβητήσεως.

Περιορίσθαι ὅμως, πρὸς τὴν ἐκδηλωθεῖσαν ἀρχικῶς σταθερὰν ἀντίθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ, ἡ δοθεῖσα τελικῶς λύσις ὄχι μόνον δὲν ἀνεμένετο ἀλλ' ἐμφανίζει κενὰ ἐξ ὧν καταλείπονται σοβαραὶ ὑπόνοιαι ἀδεμίτου χειρισμοῦ ἐπ' ὄφρος τῆς ALSTHOM καὶ εἰς ὄφρος τῆς Δ.Ε.Η.

Τὴν 14 Ὀκτωβρίου 1958 ὁ Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ Α. Πρωτοπαπαδάκης, συνεπῆς πρὸς τὴν θέσιν ἣν ἔλαβεν, ὥρισεν διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 38470) 691 ἐπιστολῆς τοῦ διαιτητῆ ἀπὸ Ἑλληνικῆς πλευρᾶς τὸν Ν. Βλαχόπουλον Γεν. Δ)νητὴν τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας. Ἡ ἐταιρεία ALSTHOM ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἀποδέχεται τὴν ἀπόφασιν διαιτησίας εἰς ἣν περιπτώσιν αὕτη ἀπέβαινεν ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς ὄφρος τῆς» καὶ ἐπέμεινεν ἀνανδότης μέχρι τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1958, ὅτε ὡς ἐκ φάσματος ἡ ἀρνήσις τῆς ἐκάμφθη καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2862 τῆς 20-10-1958 ἐπιστολῆς τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας ἐν Ἑλλάδι, διωρίσθη διαιτητὴς ἀπὸ Γαλλικῆς πλευρᾶς ὁ DELAHAYE. Ὁ ἐν Ἀθήναις Διευθυντὴς τῆς OL—CO Τὴν 22-10-1958 οἱ δύο διαιτηταὶ συνεφώνησαν εἰς τὴν τιμὴν τῶν 123 δολ. ἀνὰ KW καὶ τὴν ἀπόφασιν τῶν ταύτην ἀπεδέχθη ἡ ALSTHOM.

Ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης προκύπτουν αἱ ἐξῆς διαφοραὶ:

- 2.875.000 δολλάρια ἐν σχέσει μετὰ τὸ παραδεκτὸν κόστος εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην (100 δολ. ἀνὰ KW) καὶ,
 - 1.575.000 δολ. μετὰ τὴν τιμὴν τῶν 110,4 δολ. ἀνὰ KW ἣν εἶχεν ἀποδεχθῆ καθ' ὑποχώρησιν κατὰ τ' ἀνωτέρω ἡ Δ.Ε.Η.
- Ἐκ τῶν ἀνωτέρω βύβανται νὰ συναχθοῦν τὰ ἐξῆς συμπεράσματα:

α) Ὅτι ἡ ALSTHOM ἐδέχθη τελικῶς τὴν διαιτησίαν, διότι προφανῶς τῆς παρεσχέθη ἡ διαβεβαίωσις ὅτι ἡ ἀπόφασις θὰ ἦτο συμφέρουσα δι' αὐτήν καὶ κατόπιν τούτου ἐχώρησεν ὁ διορισμὸς τοῦ Γάλλου διαιτητοῦ τὴν 20-10-1958. Ἡ μεταβολὴ αὕτη ἀπόψεων τῆς ALSTHOM δὲν φαίνεται ἄσχετος μετὰ τὴν ἐπάνανδον τοῦ Γ. Πεζοπούλου, ὅστις ἀπουσίαζε κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον τῶν διαφωνικῶν καὶ διαπραγματεύσεων.

β) Ὅτι ἡ ἀποδοχὴ ἀπὸ Ἑλληνικῆς πλευρᾶς τῆς τιμῆς τῶν 123 δολ. ἀνὰ KW εἶναι ἀδιανόητος ἐν ὄψει τῶν διεθνῶν τιμῶν καὶ τῆς προηγηθείσης κατ' ὀλίγους μῆνας προσφορᾶς τῆς αὐτῆς ἐταιρείας. Καί,

γ) ὅτι δὲν εἶναι εὐλογον νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅτι ἡ τόσον σθεναρὰ ἀρχικῶς στάσις τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ Α. Πρωτοπαπαδάκη, ἐκάμφθη, μεταπεισθέντος οἰκιοδελοῦς, διότι τὸ ἐκ τῆς διαιτησίας ἀποτέλεσμα ἦδύνατο εὐχερέστατα νὰ ἐπιτύχη κατὰ τὴν κοινὴν σύσκεψιν ἧς προήδρευσε, καὶ ἠρηθῆ περαιτέρω διαπραγματεύσειν, βιασάσθαι τὴν συνεδρίασιν ἐπὶ τῇ διαπιστώσει διαφορᾶς 2.250.000 δολλαρίων.

Τὸ πιθανώτερον συνθεπῶς εἶναι ὅτι διετήρησεν πάντοτε τὰς ἀντιρρήσεις του καὶ ἀποφεύγμεν νὰ διατυπώσωμεν τοὺς πιθανοὺς λόγους τῆς περαιτέρω σιωπῆς του οἱ ὅποιοι πάντως δὲν φαίνονται νὰ συνδέωνται μετὰ ἰδικὴν του εὐθύνην.

ΜΕΡΟΣ Α'.
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.
ΓΑΛΛΙΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ
ΜΕΓΔΟΒΑΣ

Με την χρησιμοποίησιν τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων συνδέονται τὰ ἐπὶ μέρους κεφάλαια (α) λάθος 50 ἐκ. Γαλ. φράγκων, β) προμήθεια κυρίου μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ Μέγδοβα, γ) ἔργα Μέγδοβα ἐκτελεσθέντα ἀπολογιστικῶς, δ) ἐκτελέσεις καὶ ὑπερβάσεις ἔργων Μέγδοβα, ε) προμήθεια ἠλεκτρολογικῶν ὑλικῶν ἐγκαταστάσεων διανομῆς, στ) ἀσφαλίσεις καὶ ζ) προμήθεια 5 ο) ἐπὶ τοῦ κυρίου μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ Μέγδοβα, μετὰ τὰ ὅποια ἠσχολήθη κερωρισμένως ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκτάκτου ἐλέγχου τοῦ Ν.Δ. 4230)62, συντάξασα δι' ἐν ἑκάστον ἐξ αὐτῶν χωριστὴν εἰσήγησιν καὶ διατυπώσασα τελικῶς τὸ πρῶμα τῆς κατὰ διακεκριμένα κεφάλαια ἐπὶ ἐκάστου θέματος.

Τὴν μεθόδουσιν ταύτην, δὲν κρίνομεν σκόπιμον ν' ἀκολουθήσωμεν, διότι ἅπαντα τὰ κεφάλαια ταῦτα ἔχουσι κοινὴν, οὕτως εἰπεῖν, τὴν προέλευσιν καὶ τὴν αὐτὴν πηγὴν χρηματοδοτήσεως, ἐνῶ συγχρόνως ἅπαντα ἄπτονται καὶ συνδέονται μετὰ τὸν αὐτὸν ἐργοληπτικὸν οἶκον τὴν OL—CO, τοῦ ὁποίου ἡ δραστηριότης ἐκδηλουμένη κατὰ διάφορον εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τρόπον, εἶχε πάντοτε τὸν αὐτὸν ἔνοχον δεσμὸν καὶ ἐξάρτησιν μετὰ τὸν Γενικὸν Δ)ντὴν τῆς Δ.Ε.Η. Γ. Πεζόπουλον, τῇ ἠθελήμενῃ ἢ καὶ ἀθελήτῳ συνδρομῇ τοῦ Προέδρου αὐτῆς Π. Γουναράκη.

Εἶναι συνεπῶς χρήσιμον καὶ προφανῶς ἐπιβεβλημένον, ἢ ἐν τῷ αὐτῷ κεφαλαίῳ παράθεσις καὶ ἀνάλυσις τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, διὰ νὰ κριθοῦν ἐνιαίως α) ἐάν ὁ τρόπος καθ' ὃν ἀπεφασίσθη ἡ χρησιμοποίησις τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων (ἐξ ὧν ἀπέρρευσεν ἡ ἐκτέλεσις ἀπάντων τῶν ἔργων τούτων), διὰ τῶν ὑπογραφεισῶν συμβάσεων, διεπνέετο ἀπ' ἀρχῆς ἀπὸ χαρακτηριστικῆν διάθεσιν πρὸς τὴν OL—CO, β) ἐάν ὑπῆρξεν ἀδέμιτος συναλλαγὴ τοῦ Π. Πεζοπούλου ἢ καὶ ἄλλων ἐκ τῶν διοικούντων τὴν Δ.Ε.Η. ἢ τρίτων ἐκτὸς αὐτῆς, ὥστε ἐν ᾧ τῶν γενικῶν τούτων διαπιστώσεων νὰ διερευνηθῇ ἐν συνεχείᾳ ἐάν πρὸς ὅλα ἢ τινὰ ἐκ τούτων ὑφίστανται ἐνδείξεις ἐνοχῆς τῶν τῶς Πρωθυπουργοῦ καὶ Ὑπουργῶν, Κ. Καραμανλῆ καὶ Π. Παπαληγόρου καὶ Ν. Μάρτη.

Κρίνεται ὁμῶς προσεὶ σκόπιμον ἢ ἐν τῷ αὐτῷ κεφαλαίῳ ἐξετάσις τῶν συνδεομένων πρὸς τὰς Γαλλικὰς πιστώσεις θεμάτων, διότι ἀποφεύγεται περιττὸς πλατυσμὸς καὶ ἐπανάληψις τῶν αὐτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν (ἀρχικὰ πρωτόκολλα, συμβάσεις, πρακτικὰ Δ.Σ. κ.λ.π.), ἧτις θὰ ἦτο μοιραία, ἐάν διεχωρίζοντο ἐν τῇ ἱστορίᾳ των καὶ διότι ἔργον τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς εἶναι ἐάν προκύπτουν ἐνδείξεις ἐνοχῆς διὰ τὰς διὰ τῆς προτάσεως ἐντοπισμένας κατηγορίας κατὰ τῶν ἐγκαλουμένων, τῶς Πρωθυπουργοῦ καὶ Ὑπουργῶν, ἧτις ἔρρουνα διευκολύνεται σοβαρῶς διὰ τῆς ἐνιαίας ἀναλύσεως ἐνὸς κατ' οὐσίαν κεφαλαίου, τῆς χρησιμοποίησεως δηλονότι διατεθέντων ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας κεφαλαίων τῆς Δ.Ε.Η., ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀναδόχου εταιρείας πρὸς ἐκτέλεσιν διαφόρου ἀπλῶς ἐν ἐκάστη περιπτώσει ἔργου. Καὶ ἤδη χωροῦμεν κατωτέρω εἰς τὴν ἐξιστόρησιν τῆς συνάψεως τῶν σχετικῶν συμβάσεων τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Γαλλικῆς Κυβερνήσεως, τὴν ἐπιλογὴν τῆς OL—CO παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν πιστώσεων καὶ τῶν ἐν συνεχείᾳ συναφεισῶν μετ' αὐτῆς συμβάσεων Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ Δ.Ε.Η.

ΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Α) Πρῶτῃ σύμβασις 5.5.1955.
Διὰ τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1953 πρωτοκόλλου τῶν Παρισίων μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τὸν τίτλον «Πρωτόκολλον περὶ Ἐξηλεκτρισμοῦ τῆς Ἑλλάδος», συμφωνήθη καὶ ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἠγγυήθη τὴν ἐκ μέρους Γαλλικῶν οἴκων ἐπὶ πιστώσει παραχρῆν ὑπηρεσιῶν καὶ προμηθείας ὑλικοῦ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ τῆς Ἑλλάδος μέχρι ποσοῦ 5,5 δισεκατομμυρίων Γαλλικῶν φράγκων καὶ διὰ τὴν χρονικὴν περίοδον 1954—1958.

Τὴν 2 Νοεμβρίου 1953 ὑπεγράφη ἐν Ἀθήναις νέον πρωτόκολλον μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Γαλλικῶν Ἐταιρειῶν OMNIUM LYONNAIS καὶ COMMERCIALE TECHIGUE ET INDUSTRIELLE ὑπὸ τὸν τίτλον (OL—CO) διὰ τοῦ ὁποίου αἱ ἑταιρεῖαι αὗται ἀνελάμβανον νὰ θέσουσι εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν διὰ μελέτας ἢ Τεχνικὴν συνδρομὴν δι' ἔργα ἐξηλεκτρισμοῦ ἢ καὶ τὴν προμήθειαν τοῦ ἀναγκαιοῦντος ὑλικοῦ ἐπὶ πιστώσει κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ Πρωτοκόλλου.

Κατὰ Νοέμβριον 1953 ἐπηκολούθησεν ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως προκήρυξις διεθνoῦς διαγωνισμοῦ διὰ τὴν χρηματοδότησιν καὶ κατασκευὴν τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ ἐργοστασίου Μέγδοβα, καθ' ὃν τελευταίος μειοδότης ἀνεδείχθη ἡ OL—CO. Τὴν βᾶσιν τοῦ διενεργηθέντος τούτου διαγωνισμοῦ ἀπετέλεσεν ἡ ὑπὸ τῆς KNAPPEN κατ' Ὀκτώβριον 1952 κατ' ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργείου Δημ. Ἔργων συνταχθεῖσα προμελέτῃ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἐργοστασίου, ἧτις προὔπελόγιζε τὴν δαπάνην εἰς 11.335.000 δολλάρια δι' ἐγκατεστημένην ἰσχὴν 84.000 KW καὶ μετὰ φράγμα εἰς θέσιν «Μάτζαρη» ὕψους 50 περίπου μέτρων καὶ πιστικὸν ἀγωγὸν 1500 μέτρων.

Τὴν 7 Ἰουλίου 1954 ὑπεγράφη ἐν Παρισίοις μεταξὺ Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ OL—CO ἡ σχετικὴ συμφωνία, δι' ἧς ἀντιτίθετο εἰς τὴν OL CO ἡ κατασκευὴ τῆς ὑδροηλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ ποταμοῦ Μέγδοβα, ἧτις ἐστηρίχθη εἰς τὰς ἀπὸ 26.12.1953, 28.1.54, 15.3.54 καὶ 30.3.54 προσφορὰς τῆς OL—CO, δι' ὧν καθωρίζοντο πρόσθετοι ὅροι κατὰ τροποποίησιν καὶ συμπλήρωσιν τῆς ἀρχικῆς συμφωνίας τῆς 2.11.1953.

Διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης (7.7.54) τὸ ποσὸν τῶν 5,5 δις Γαλλικῶν φράγκων, ἠξάνετο μέχρι 6.1)2 δις, ἐξ ὧν δύο δις θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο δι' ὑλικά τῆς ἐγκαταστάσεως Μέγδοβα καὶ προσβλέπετο ὅτι ἡ ὀριστικὴ σύμβασις θὰ ἐρρῦθμίζε τὰς λεπτομερείας τῆς τοιαύτης συναλλαγῆς.

Τὸ πρωτόκολλον ἐξ ἄλλου τῆς 15.10.1953 συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τῶν ἀνταλλαγεισῶν μεταξὺ Ἑλληνικῆς καὶ Γαλλικῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ 26.7.1954 καὶ 3.8.1954 ἐπιστολῶν.

Προηγουμένως ὁμῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 369)31.3.54 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐξουσιοδοτήθη ἡ ΔΕΗ ὥπως κάμῃ χρῆσιν διὰ τὸν ἐξηλεκτρισμὸν τῆς Ἑλλάδος τῶν προβλεπομένων Γαλλικῶν πιστώσεων ὑπὸ τοῦ πρωτοκόλλου 15.10.53 καὶ τῆς 2.11.53 καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1335)14.8.54 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐξουσιοδοτήθη, ὅπως διαπραγματευθῇ μετὰ τοῦ τελευταίου μειοδότη. Ἀμφότεραι αἱ πράξεις αὗται τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκυρώθησαν διὰ τοῦ Νόμου 3307)55.

Εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῶν ἀντηλλάγησαν μεταξὺ ΔΕΗ καὶ OL—CO αἱ ἀπὸ 28.8.54 (τῆς ΔΕΗ) καὶ 4.9.54 (τῆς OL—CO) ἐπιστολαί, δυνάμει τῶν ὁποίων συμφωνήθη ἡ ἄμεσος ἐναρξίς τῶν ἐργασιῶν τοῦ ὑπὸ κατασκευὴν ὑδροηλεκτρικοῦ ἐργοστασίου Μέγδοβα «ἐν ἀναμονῇ τῶν τελικῶν ὄρων τῆς συμβάσεως, ἧτις δεόν νὰ ἔχη συναμολογηθῇ μέχρι τῆς 10.1.55» παραταθείσης δι' ἄλληπαλλήλων συμφωνιῶν μέχρι 30.4.55.

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον τῆς ΔΕΗ ἀνέθεσε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 187)23.7.54 ἀποφάσεώς του εἰς τὸν Μηχανικὸν κ. Διον. Παπαλεονάρδον «τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ σχεδίου συμβάσεως κατὰ τὸ τεχνικὸν αὐτοῦ μέρος». Κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν ταύτην ὁ κ. Παπαλεονάρδος θὰ συνεργάζηται μετὰ τοῦ ἀσκούντος καθήκοντα Γεν. Διευθυντοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου καὶ μετὰ τοῦ ἔχοντος τὴν εὐθύνην τῆς νομικῆς διατυπώσεως τοῦ σχεδίου συμβάσεως Νομικοῦ Συμβούλου κ. Θ. Μακρῆ. Ἐκτοτε ἤρχισαν διαπραγματεύσεις, εἰς τὰς ὁποίας συμμετέσχον ἀπὸ τῆς πλευρᾶς μὲν τῆς OL—CO οἱ κ. κ. DELAHAVE RUMILLIS, Γ. Παππᾶς καὶ Δ. Φιλάρετος, ἀπὸ τῆς πλευρᾶς δὲ τῆς ΔΕΗ οἱ κ.κ. Πεζόπουλος, Παπαλεονάρδος, Μακρῆς καὶ Γ. Ἀποστολάκης.

Αἱ διαπραγματεύσεις αὗται, αἵτινες αἴσαν ἰδιαιτέρως ἐπίπονοι, κυρίως ἔνεκα τῶν παραλόγων ἀπαιτήσεων τοῦ Ἀναδόχου (OL—CO), ὅστις ἐξεμεταλλεύετο τὰς ἀτελείας τῆς λίαν συνοπτικῆς καὶ ἀτελοῦς διακηρύξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συντονισμοῦ» διήρκεσαν ἐπὶ 10 περίπου μῆνας, καὶ κατὰ τὴν

διάρκειαν αὐτῶν πρὸς ἐξομάλυνσιν τῶν ἀναφυσῶν δυσχερειῶν ἐγένοντο ἐκτὸς τῶν ἐπανειλημμένων συζητήσεων τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς ΔΕΗ καὶ πολλαὶ συσκέψεις ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τῶν τότε Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ καὶ Βιομηχανίας. Εἰς τὰς τελευταίας μεταίτατας παρίσταντο ἐνίοτε καὶ ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας μετὰ τοῦ Ἐμπορικοῦ ἀπολογοῦ, οἵτινες ἀμφότεροι παρηκολούθησαν μὲ ἐνδιαφέρον τὰς διαπραγματεύσεις καὶ παρενέβαινον ἐκάστοτε πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἐπιβολὴν τῶν ἀπόψεών της.

Ἐν τέλει συνετάχθη τὸ πρῶτον σχέδιον συμβάσεως καθ' ὃ ἀνεγράφη ὅτι τὸ Ἔργον θὰ κατασκευασθῆ βάσει τιμῶν μονάδος καὶ προσεβλέπετο ἡ δυνατότης ἀναθέσεως εἰς τοὺς ἀναδόχους τῆς ἀπολογιστικῆς κατασκευῆς τμημάτων τοῦ ἔργου ἀπαιτούντων εἰδικὴν ἐμπειρίαν. Εἰς τὴν ἀπὸ 10.12.1954 εἰσήγησιν τοῦ ὀ Γ. Πεζόπουλος ἐτάχθη ὑπὲρ τῆς ἀποδοχῆς τῆς αἰτήσεως τοῦ Ἀναδόχου ὅπως ἀναλάβουν ἀπολογιστικῶς ὀρισμένων τμημάτων τοῦ ἔργου τὴν κατασκευὴν. Ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ὁ Γ. Πεζόπουλος ἐφάνη εὐνοῶν τὰς ἀξιιώσεις τῶν Γάλλων, καίτοι ἀληθῶς ἡ κατασκευὴ τοῦ φράγματος καὶ τοῦ Ἀγωγοῦ θὰ ἦτο δύσκολος δι' Ἕλληνας ἐργολάβους. Οἱ Ἀνάγκυρος Δημητρακόπουλος Πρόεδρος καὶ ἐντεταλμένος Σύμβουλος Ι. Καραβίδας διεφώνησαν. Ὁ Ι. Καραβίδας εἰς τὸ ἀπὸ 8.1.55 σημειώματά του σελίς 5 ἐτόνισε «θὰ ἔχωμεν ἀδικαιολόγητον ὑψηλὸν κόστος» ὁ δὲ Πρόεδρος Α. Δημητρακόπουλος ὑπὲρ τῆς κατηγορηματικώτερος «... κατὰ τὴν γνώμην μου τὸ σύστημα τοῦτο πρέπει νὰ ἀποκλεισθῆ ἀπολύτως καὶ κατηγορηματικῶς, ἀφοῦ ἄλλωστε ἡ διακηρύξις σαφῶς ἐτόνιζε τὴν προτίμησιν τοῦ ἐργοδότη (τῆς ΔΕΗ) εἰς τὸ μὲ τιμὰς μονάδος σύστημα». Ὁ ἀνάδοχος θ' ἀποδιδῆ ἔστω καὶ ἀμελητῶς εἰς μεγάλας σπατάλας ... ὁ δὲ ἔλεγχος δὲν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ τὰς περιστείλῃ διότι ὁ ἀνάδοχος θὰ ἐπιβαρύνεται τὰς εὐθύναις ποιότητος καὶ ταχύτητος ...».

Ἐπακολούθησε ἡ σύνταξις τοῦ Β' Σχεδίου τὸ ὁποῖον ὁ Γ. Πεζόπουλος ἐκοινοποίησεν εἰς τὰ Μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 523)8.2.55 ἐπεξηγηματικοῦ σημειώματός του, εἰς ὃ οὗτος ἀναφέρει, ὅτι ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν αἱ παρατηρήσεις ἐκεῖναι αἵτινες ἦσαν σύμφωνοι μὲ τὰς διακηρύξεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, τὴν προσφορὰν τοῦ Ἀναδόχου καὶ τὰς γνώμας τῆς ὑπερστίας ἡμῶν. Ἐμφανίζεται ἐπιταλούμενος Κυβερνητικῶς ἀντιλήψεις (8.2.55 Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ κ. Π. Παπαληγοῦρας) καὶ κρατεῖ δι' ἑαυτὸν βέτο ἐπὶ τῶν τεχνικῶν ὅρων γεγονὸς ὅπερ προὐκάλει δυσμενῆ σκόλια τοῦ Ι. Καραβίδα (ὅρα ἀπὸ 14.2.55 παρατηρήσεις του) διότι περιφρονεῖτο τὸ Δ. Συμβούλιον καὶ ἐπὶ πλεόν ἐπειδὴ βασικοὶ ὅροι τοῦ Συμβολαίου ἔμενον ἀκαθόριστοι θὰ ἠναγκάζετο ἡ ΔΕΗ νὰ δεχθῆ τοὺς ὅρους, τοὺς ὁποίους θὰ ὑπὲρβειεν ὁ ἀνάδοχος ἐκ τῶν ὑστέρων. Ἀλλὰ καὶ ὁ Πρόεδρος Α. Δημητρακόπουλος ἀγωνιζόμενος νὰ προστατεύῃ καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐργολάβους ὑπεστήριξεν, ὅτι καὶ ἐκεῖ ὅπου ἀπαιτεῖται εἰδικὴ ἐμπειρία, θὰ πρέπει ὁ ἀνάδοχος ὑποχρεωτικῶς νὰ συμπράττῃ μὲ Ἑλληνικοὺς Τεχνικοὺς Οἴκους, ἀλλὰ πάντοτε κατόπιν ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ. Ἀπέκλεισεν οὗτος καὶ πάλιν τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα. Ἀξιοπρόσεκτος δὲ ἦτο ἡ παρατήρησίς του, ὅτι ἡ τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς ΔΕΗ θ' ἀποφασίσῃ ἄνευ Κυβερνητικῶν ἐπεμβάσεων, τὰς ὁποίας ἐπεκαλεῖτο ὁ Γ. Πεζόπουλος ἵνα ἔχῃ καὶ τὴν εὐθύνην, ἄλλως νὰ συνάψῃ τὴν σύμβασιν τὸ Κράτος κατὰ τὴν πλήρη πρωτοβουλίαν του.

Ὁ Δ. Παπαλεονάρδος διὰ τοῦ ἀπὸ 1.3.55 σημειώματός του ἐδέχετο ἡ κατασκευὴ τοῦ Ἔργου νὰ γίνῃ δι' Ἑλλήνων ὑπερβολὰς καὶ νὰ τεθῆ ὅρος, ὅτι ὁ Ἀνάδοχος θὰ ὑπερστούσῃ νὰ ἀναλαβῆ τὴν ἀπολογιστικὴν ἐκτέλεσιν μεγαλύτερων τμημάτων τοῦ ἔργου εἰδικῆς ἐμπειρίας μόνον τῆ ἐπιτολῆ τοῦ Ἔργοδότη. Ἡ ΔΕΗ διετήρει ὑπὲρ ἑαυτῆς τὸ δικαίωμα νὰ κρίνῃ ἀνεξελέγκτως ἂν τὴν συνέφερε καὶ αὐτὰ τὰ ἰδιαίτουσας ἐμπειρίας ἔργα νὰ τὰ ἀνέθετε κατὰ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα.

Τὰ σχέδια ταῦτα τῆς συμβάσεως συνεζητήθησαν εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς 9α)21.2.55, 9β)22.2.55 καὶ 9γ)8.3.55. Ὁ Ι. Καραβίδας ἐξέφρασε τὴν δυσπιστίαν του πρὸς τὴν OL - CO λέγων «Θὰ μᾶς γελέσουν οἱ Γάλλοι εἰς τὸ παρελθὸν ἔργον ἀτασθαλίαι. Δὲν ἔχω ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν OL - CO».

Καὶ ὁ σύμβουλος Γαλλῆς (σελίς 38 καὶ 40 τῆς 8.3.55 συνεδριάσεως) ἐτόνισε «... ἔχομεν παραδείγματα ἀπὸ τὴν OL - CO τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἐπικοινωνητικὰ, ἀπαδείχθη ὅτι ΔΕΝ ΕἶΝΑΙ ΚΑΛΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ».

Συνήγορος τῶν ἀπόψεων τῆς OL - CO μόνος ὁ Γ. Πεζόπουλος. Ὁ Στουπάκης ἤθελε νὰ περιορισθῆ ἡ OL - CO εἰς τὸν ρόλον τοῦ ἐπιβλέποντος. Τὴν αὐτὴν γνώμην ἐξέφρασε καὶ ὁ Πρόεδρος Α. Δημητρακόπουλος, ὁ δὲ Καραβίδας ὑπεστήριξε καὶ πάλιν «Δὲν νοεῖται ἡ OL - CO νὰ ἐπιβλέπῃ καὶ νὰ ἐκτελῇ τὸ Ἔργον» Ὁ Γ. Πεζόπουλος ἐγνώριζεν ἄριστα τὰς διαθέσεις τῆς OL - CO καὶ εἶπεν: (σελίς 20 τοῦ πρακτικοῦ τῆς 8.3.55) «Νομίζω ὅτι ἡ OL - CO ἐλπίζει νὰ κάμῃ καὶ ἔργα ἀπολογιστικῶς. Τελικῶς μὲ μείωσιν τοῦ Προέδρου ἀπεφασίσθη, ὅτι ἐν περιπτώσει ἀναθέσεως τῆς κατασκευῆς τμήματος ἔργου εἰς Γαλλικοὺς ἐργοληπτικούς Οἴκους ἡ εἰς τὴν OL - CO, θὰ τεθῆ ὡς ὅρος ἡ οὐσιαστικὴ συνεργασία τοῦ ἐργολήτου Οἴκου ἡ τῆς OL - CO μετὰ ἐμπειροῦ Ἑλληνικοῦ Οἴκου. Παρὰ τὴν ἐντόνωσιν διατυπωθεῖσαν ὑφ' ὄλων — ἐξαιρέσει βέβαια τοῦ Γ. Πεζοπούλου — δυσπιστίαν πρὸς τὴν OL - CO ἡ διατύπωσις τῶν ἄρθρων 9 ἐδ. 3 καὶ 29 ἐδ. 7 τῆ πρωτοβουλία τοῦ Γ. Πεζοπούλου, ἐγένετο κατὰ τοιοῦτον ἄριστον τρόπον ἰδίαι τὸ θέμα τὸ βασικώτερον τῆς ἀμοιβῆς τῆς, ὥστε τελικῶς ἡ OL - CO ἐξηνάγκασε τὴν ΔΕΗ νὰ ὑποκύβῃ ὡς θὰ ἴδωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον εἰς τοὺς ἀπαραδέκτους διὰ τὰ ἀπολογιστικὰ ὅρους τῆς».

Διότι ἐνῶ τὸ ἄρθρον 30 παρ. 7 τοῦ Α' Σχεδίου προέβλεπεν ὅτι ἡ ἀμοιβὴ τοῦ Ἀναδόχου θὰ συνίστατο εἰς τμήμα τοῦ ποσῶ τῶν 320.000.000 Γαλλ. Φράγκων ἀνάλογον πρὸς τὴν σχέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ τεθῆ ἡ προϋπολογιζομένη δαπάνη τοῦ τμήματος τούτου τοῦ ἔργου, ἐν σχέσει πρὸς τὴν κατ' ἄρθρον 4 παρ. 2 τῆς παρουσίης συμβάσεως προϋπολογιζομένη δαπάνην τοῦ ὅλου ἔργου, διὰ τῆς γενικωτάτης διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 9 ἀφείδη ἡ OL—CO ἐλευθερὰ ἀφοῦ θὰ ἦτο πλέον ἐγκατεστημένη εἰς τὸ Ἔργον νὰ συζητῆ ἀπὸ θέσεως ἰσχύος ἀφοῦ εἶχε καὶ μυστικὸν σύμμαχον. Ὁ δὲ Παπαλεονάρδος εἰς τὸ ἀπὸ 1.3.55 ὑπόνημά του ἐπέμεινε νὰ ἐπανελθῶμεν εἰς τὴν ἀρχικὴν διατύπωσιν τοῦ ὅρου, ἥτοι νὰ καθορισθῆ ἀπὸ τοῦδε βάσει τῆς ὑφισταμένης προσφορᾶς τοῦ Ἀναδόχου τὸ ὕψος τῆς ἀμοιβῆς του ἐν περιπτώσει ἀναθέσεως ἀπολογιστικῶς μέρους ἡ ὅλου τοῦ ἔργου, διότι ὡς ἐτόνιζεν ἄλλως θὰ μείνωμεν ἀνοικτοὶ πρᾶγμα ὅπερ καὶ ἐκεῖνος ἐδέχετο. Καὶ αὐτὸς ὁ Θ. Μακρῆς Ν. Σύμβουλος ὑπεστήριζεν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ χαθῆ τὸ πλεονέκτημα ὅτι οἱ Γάλλοι ἐδέχοντο νὰ λάβουν 425.000.000 Γ. Φ. ἂν περιωρίζοντο εἰς μόνην τὴν μελέτην καὶ ἐπίβλεψιν καὶ 695 ἑκατομμύρια Γ. Φράγκων ἐὰν ἀνελάμβανον τὴν ἀπολογιστικὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων. Ἐὰν τοὺς ἀνατεθῆ τμήμα τοῦ ἔργου ἀπολογιστικῶς τότε δέχονται νὰ πάρουν τὴν ἀναλογίαν των ἐπὶ συνολικῆς ἀμοιβῆς πλὴν τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἐδηλωσαν διὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἔργου. Αὐτὸ τὸ πλεονέκτημα νὰ μὴ τὸ χάσωμεν. Αὐτὸ δὲ τὸ πλεονέκτημα ὑπέδειξεν νὰ μὴ χαθῆ τόσον ὁ Α. Δημητρακόπουλος ὡς καὶ ὁ Δ. Παπαλεονάρδος. Καὶ ὁ Γ. Πεζόπουλος κατὰ περίεργον τρόπον συνψίζων τὰς ἀπόψεις Δ. Παπαλεονάρδου καὶ Θ. Μακρῆ, ἀπέκλειεν ὑπὲρ τοῦ καθορισμοῦ ἐπὶ ἀμοιβῆς ὥστε νὰ ἔχῃ ἡ ΔΕΗ τὸ πλεονέκτημα αὐξάνουσα τὴν ἀμοιβὴν τῆς OL—CO κατὰ 300.000.000 γ. φρ. νὰ τὴν δεσμεύῃ εἰς τὴν ἀπολογιστικὴν κατασκευὴν, ἀτυχῶς ἡ σχετικὴ διάταξις δὲν περιελήφθη ἀλλὰ ἀφείδη ὁ διακανονισμὸς εἰς μελλοντικὴν συνεννόησιν ἐργοδότη καὶ ἀναδόχου, ἐνῶ μὲ τὴν μέαν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 3 καὶ 29 παρ. 7 ἡ OL—CO ἠδύνατο νὰ συζητήσῃ ἐξ ὑπαρχῆς τὴν ἀμοιβὴν τῆς. Περιέργως ὅμως οἱ Γάλλοι κατὰ τὰς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ τότε Ὑπουργοῦ κ. Π. Παπαληγοῦρας συσκέψεις ἐπέτυχον τὴν διατύπωσιν τῶν ἄρθρων 9 παρ. 3 καὶ 29 ἐδ. 7 ἡ ὁποία διατύπωσις παρεῖχε εἰς τὴν OL—CO ἂν ἤθελε νὰ ἀναλάβῃ ὅλα τὰ ἔργα καὶ νὰ ἀναλασθῆ ὁ Ι. Καραβίδας νὰ εἴπῃ «Αὐτὸ εἶναι φοβερὸ διότι παραλαμβάνει ὅλας σχεδὸν τὰς ἐργασίας» (Πρακτικὰ 9α ἀποφάσεως σελίς 16).

Ἐντὶ λοιπὸν νὰ καθορισθῆ τὸ ὕψος τῆς ἀμοιβῆς τοῦ Ἀναδόχου, ἐνόμισαν ὅτι ἐξησφαλίζοντο ὑποχρεοῦντες ἄριστως ν' ἀναλάβῃ ἀπολογιστικῶς ὅσα ἔργα θὰ τῆς ὑπεδείκνυσαν, δη-

λαδή εκείνο το όποιον ακριβώς επεζητείται και επεδίωκεν ο ΟΛ—CO, διότι πλέον θα εύρισκετο εις πλεονεκτικήν θέσιν ενώ το θέμα της άμοιβής και Γενικών Έξόδων της ήτο όπως έτόνισεν ο Α. Δημητρακόπουλος φεμελιώδες ζήτημα (Πρακτικά 11.4.1955).

Και αι συνέπειαι ως θ' άπειδείχθη ήσαν δια την Δ.Ε.Η. λίαν επίζητοι, ο δε Δ. Παπαλεονάρδος άπαντων εις το ύπ' αριθ. 58 έρώτημα του Κ. Παπαϊωάννου ανεβίβασε την ζημίαν ταύτην εις 20.437.920 δραχμάς.

Από υποχωρήσεως εις υποχώρησιν ή Δ.Ε.Η. κατέληξεν εις την σύμβασιν της 5.5.1955. Εν πάση περιπτώσει παρά την άοριστίαν ή Δ.Ε.Η. ειχεν επιφυλάξει επί πάντων το δικαίωμα να υποχρεώση αυτή τον έργολάβον να αναλάβη την κατά τον άπολογιστικόν τρόπον εκτέλεσιν των ειδικής έμπειρίας έργων. Και το σπουδαιότερον ότι κατά την προμήθειαν του κυρίου εξοπλισμού του εργοστασίου ή Δ.Ε.Η. κατά την ανεξέλεγκτον κρίσιν της θά έκρινε περί του εύλόγου των τιμών (άρ. 8 έδ. 4). Δύο άλληθώς σοβαρά πλεονεκτήματα τα όποια άτυχώς άπεμπόλησε δια της από 15.10.1956 νέας Συμβάσεως.

Είναι άναμφισβήτητον ότι έλαβον χώραν και κυβερνητικά πιέσεις. Ο Γ. Πεζόπουλος εις το από 26.4.1955 έμπιστευτικόν ύπόμνημά του παραθέτει τας γενομένας τελικάς συμφωνίας αιτινες έλαβον χώραν κατόπιν συσκέψεως υπό τον τότε Υπουργόν της Βιομηχανίας. Ουσιώδης νέα υποχώρησις της Δ.Ε.Η. ή άφορώσα την χρησιμοποίησιν ως υπερβολάβων μόνον Γαλλικών Τεχνικών Οίκων, ενώ ή άρχική συμφωνία περιελάμβανε τον όρον ΑΛΛΟΔΑΠΟΝ. Αξιοσημείωτον είναι ότι εις το ύποβληθέν υπό της Δ.Ε.Η. ύπ' αριθ. 1376 της 11.9.455 πρός το Υπουργείον Βιομηχανίας έγγραφον ανεγγράφετο ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ άντι ΓΑΛΛΟΙ εις το έγγραφον όμως τουτο ύπάρχει ύποσημείωσις χειρόγραφος ότι ή ΟΛ—CO άξιόιοι έν προκειμένω όπως χρησιμοποιούνται μόνον Γαλλικοί Τεχνικοί Οίκοι...».

Εις τουτο συνετέλεσαν ως έλεγχθη ή σαφώς εκδηλουμένη συνεχής αλλά και μη άποκρυπτομένη προσπάθεια του Γ. Πεζόπουλου, της πάσης θυσία χρησιμοποίησεως των Γαλλικών πιστώσεων, αλλά και ή έπιμονή της Κυβερνήσεως να υπογραφή το ταχύτερον ή Σύμβασιν.

Ενταύθα είναι ανάγκη να επισημάνωμεν άλλαγήν τακτικής του Υπουργείου Συντονισμού.

Κατά Σ)βριον του 1954 ότε ήτο Υπουργός Συντονισμού ο κ. Θ. Καψάλης ειχε δηλώσει ότι ή Δ.Ε.Η. έδει να έχη ύπ' όψει της, ότι έχει την ευχέρειαν να άποκρούση την χρησιμοποίησιν των Γαλλικών πιστώσεων, διότι ή Κυβέρνησις ανελάμβανε να εξασφάλιση εις αυτήν χρηματοδότησιν έξ άλλων πηγών (Πρακτικά Δ. Σ. συνεδριάσεως 75 της 27.12.54). Ενώ όμως συνεζητείτο και το κεφαλαϊώδες τουτο θέμα ο Γ. Πεζόπουλος ανεμείνωσεν εις το Δ. Συμβούλιον ένθα ενέμενον εις τας άπόψεις των σταθερώς ο Α. Δημητρακόπουλος, ο δε Γαλιάνης έτόνιζεν ότι πάσα νέα υποχώρησις ενδέχεται να έχη συνέχειαν και νεώτερας απαιτήσεις της ΟΛ—CO, ότι ο Υπουργός του Συντονισμού δια του κ. Βλαχοπούλου έφιστά την προσοχήν του Δ. Συμβουλίου ότι είναι ανάγκη ταχείας υπογραφής της συμβάσεως δια γενικωτέρους λόγους επί πλέον δε ανεμίχθη και ο τότε Γενικός Γραμματεύς κ. Καλλιμάχης. Κατόπιν τουτου έπαυσαν αντιλέγοντες οι διαφωνούντες και έφθάσαμεν εις την σύμβασιν της 5.5.1955. Τα τρωτά της συμβάσεως ταύτης εκδέτεσι δια μακρών έν τη εισήγησει του ο Αρεοπαγίτης Κ. Παπαϊωάννου. Είναι άλληθές ότι ο Σύμβουλος κ... Χαρμπούρης διετύπωνεν ώρισμένας διαφωνίας. Η βασική διαφωνία είναι άν αι επί 71)2 μήνας διαπραγματεύσεις παρεκκλύοντο επίτηδες υπό του Γ. Πεζόπουλου, ίνα άναγκασθούν και άρουν τας επιφυλάξεις των οι διαφωνούντες ιδίως Δημητρακόπουλος Πρόεδρος και Ι. Καραβίδας.

Βεβαίως είναι πολύ τολμηρόν να δεχθί τις ότι ο Γ. Πε-

ζόπουλος περιέλυε, διότι είναι βέβαιον ότι οι Γάλλοι συνεπικουρούμενοι και από τας έπεμβάσεις της Γαλλικής Πρεσβείας ήσαν σκληροί συζητηταί, αλλά επίσης είναι άναμφισβήτητος ή ύπερ της ΟΛ—CO έννοια του Γ. Πεζόπουλου, ήτις ως τονίζει και ο κ. Χαρμπούρης ούτε καν άπεκρύπτετο.

Εκ της υπό της Έπιτροπής διεξαχθείσης έρεύνης ούδέν νεώτερον στοιχείον προέκυψεν. Ός εκ τουτου θα δεχθώμεν ως θάσιν το υπό των κ.κ. Παπαϊωάννου και Χαρμπούρη συλλεγόν ύλικόν, αλλά πάντοτε παραμένει μαζί με την άπροκάλυπτον ύποστήριξιν της ΟΛ—CO υπό του κ. Πεζόπουλου, μετά την κατ' αυτού μάλιστα πρό δμήνου μόλις καταγγελίαν του Ι. Φλαμπουριάδη ότι ύπονομεύει ούτος την Δ.Ε.Η. πώς ειχε το θάρρος να εκτίθεται τόσο άνοικτά ύπερ των Γαλλων. Άλλά και κάτι άλλο. Οι έδώ πράκτορες της ΟΛ—CO εκινούντο δραστηρίως και διέθετον ως άπεδείχθη και ισχυρά μέσα. Πάντα άντιδρώντα εις τας αξιώσεις των Γάλλων τον ενεφάνιζον ως επιδιώκοντα την ματαίωσιν του έργου Μέγδοβα. Η «έταιρεία» Παππās—Φιλάρετος ήξεραν καλά την δουλειά τους, ώστε ν' αναγκασθί ο τότε Πρόεδρος Δ. Δημητρακόπουλος κατά την συνεδρίασιν της 11.4.55 ένα μήνα περίπου πρό της υπογραφής της συμβάσεως να ειπή: «Από πολλού ύπάρχει μία περιέργος κατάστασις εις την όποιαν δέν ήμπορεί κανείς να όμιλήση έλευθέρως. Θα ίδη την έπομένην δημοσιεύματα ή ότι είναι κατά των Γαλλικών πιστώσεων ή ότι άποδίδει εις την ματαίωσιν του έργου Μέγδοβα (σελις 16 Πρακτικών 11.4.55) και υπέδειξε (Συνεδριάσις 27.4.55). Η θά υπογράψη ή Δ.Ε.Η. μίαν σύμβασιν κανονικήν ή ως αναλάβη το Κράτος να διαπραγματευθί τας αξιώσεις της ΟΛ—CO». Εκ της παρατηρήσεως ταύτης συνάγεται το άβιστον συμπέρασμα ότι άλλα μέν επλέκοντο οι ύπευθύνους έκπρωπούντες την Δ.Ε.Η. (Δημητρακόπουλος, Καραβίδας, Μακρής, Παπαλεονάρδος) εις άλλας δε αποφάσεις κατέληγον, χάριν των Κυβερνητικών έπεμβάσεων.

Βέβαια ο τέως Υπουργός κ. Π. Παπαληγούρας επεκαλέσθη τα υπό του έντεταλμένου τότε Συμβούλου Ι. Καραβίδα κατά την συνεδρίασιν της 29 Δ)βρίου 1954 ύποστηριχθέντα ότι ο Υπουργός Συντονισμού Π. Παπαληγούρας κατεφέρετο κατά των Γαλλικών Πιστώσεων» Και τουτο προφανώς ίνα άποκρύψη ύποψίας ότι ενγώριζε ή καθ' οιονδήποτε τρόπον έθάλπει τας ύπερ της ΟΛ—CO έννοιας του Γ. Πεζόπουλου.

Ο Γ. Πεζόπουλος απέδωσε την κατά των Γαλλικών πιστώσεων αντίθετον γνώμην του τέως Υπουργού Π. Παπαληγούρα εις την μεγάλην όξύτητα εις την όποιαν ειχε περιέλθει τότε ο κ. Παπαληγούρας μετά του κ. Σ. Μαρκεζίνη, όστις ως γνωστόν ειχεν επιτύχει τας Γαλλικάς πιστώσεις και το διελάει ως μεγάλην επιτυχίαν του (βρα κατάθεσιν Γ. Πεζόπουλου έν φακέλλω 1)17 σελις 164). Βέβαια όφείλομεν να δυσπιστώμεν εις τας διαβεβαιώσεις του Γ. Πεζόπουλου, διότι μυριάκις κατελήφθη ψευδόμενος και άντιφάσκων. Συμπίπτει όμως πράγματι την εποχήν εκείνην όχι μόνον να εύρίσκειται εις πολιτικήν διάστασιν ο κ. Π. Παπαληγούρας μετά του κ. Σπ. Μαρκεζίνη, αλλά εις πλήρη ρήξιν και μάλιστα εις βαθμόν ώστε να κατηγορήση τότε ο κ. Π. Παπαληγούρας τον κ. Μαρκεζίνην ότι ειχε δεσμεύσει έν άγνοία του Στρατάργου την χώραν έναντι της Σίμενς. Είχε συντελέσει ο Π. Παπαληγούρας δια της όξύτητος των άγορεύσεών του κατά τα τέλη Ν)βρίου 1954 έν τη Βουλή την σύστασιν έξεταστικής των πραγμάτων Έπιτροπής έναντίον του κ. Μαρκεζίνη και έξεταστικής την 23ην Ιουνίου 1955 ως μάρτυς ενώπιον της Έξεταστικής Έπιτροπής των Γερμανικών Πιστώσεων, έναντίον του πάν άλλο ή φιλικώς διαθέσει έξεδήλωσε.

Συνεπώς ή τακτική του δέν θα κριθί άν ήτο ύπερ ή κατά των Γαλλικών πιστώσεων, αλλά πώς διεχειρίσθη ταύτας και ιδία πώς ήσκει τα εκ της ύπηρεσίας του καθήκοντά του έναντι του Γ. Πεζόπουλου όταν ούτος καταφώρως έξεδηλοῦτο ύπερ της ΟΛ—CO και μεθοδικής και συστηματικής και κατ' έξακαλούθησιν έδλαπτε την περιουσίαν της Δ.Ε.Η.

ΜΕΡΟΣ Βον

Σύμβασις τῆς 15.10.1956.

Βάσει τῆς συμφωνίας τῆς 5.5.1955 ἢ ὑπὸ τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου ὑπηρεσία (Υ.Ε. Κ.Ε.Τ.) ἀπέστειλε τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 328 τῆς 22.2.1956 ἐπιστολὴν διὰ τῆς ὁποίας ἐκαλεῖτο ὁ OL—CO ὅπως ὑποβάλλῃ τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 παράγρ. 6 προβλεπόμενον ὀριστικὸν πρόγραμμα κατασκευῶν καὶ ἤρχισαν αἱ διαπραγματεύσεις. Σημειοῦμεν ὅτι αὐταὶ διήρκεσαν ἐπὶ 7,1)2 μῆνας ἕτοι μὲχρι τῆς 15.10.56, ὅποτε ἡ ΔΕΗ ἐκοῦσα ἄκουσα ἐξηγητικῶν ὑπὸ συνθήμας ἠττημένου νὰ ὑπογράψῃ τὴν ἀπὸ 15.10.1956 νέαν Σύμβασιν, ἐνῶ τὸ κυριώτερον ἐπιχειρήματα τῆς προτιμῆσεως τοῦ ἀπολογιστικοῦ συστήματος τοῦ κατὰ τιμὴν μονάδος ἦτο ἡ ἐπίσπευσις καὶ ἡ κατὰ 6 μῆνας ταχύτερα ἀπαπεράτωσις τοῦ ἔργου. Καὶ ἀντὶ ἐπίσπευσεως ἐχάθησαν 7,1)2 ὀλοῦληροι μῆνας.

Ἡ OL—CO προσέτεινε δύο συστήματα α) τὸ τῆς δι' ὑπεργολαβιῶν καὶ β) τὸ τῆς ἀπολογιστικῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ.

Ὁ Δ. Παπαλεονάρδος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 457)2.3.56 σημειώματός του, ὅπερ ὑπέβαλεν εἰς τὸν Γ. Πεζόπουλον, ὑπελόγησε διαφορὰν χρόνου ἐκτελέσεως μεταξὺ τῶν δύο συστημάτων 6 μηνῶν, τονίσας ὅτι τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα δὲν εἶναι καθόλου ἀσφαλές καὶ ὅτι «ὠρισμένα ἔργα» ὡς τὸ φράγμα, καὶ ἰδίᾳ ὁ ἀγωγὸς πτώσεως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῶν βέβαια ὑπὸ Ἑλλήνων ὑπεργολάβων, ὅλα ὅμως τὰ ἄλλα ἔργα θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκτελεσθῶσιν ὑπὸ Ἑλλήνων, μηδὲ τῆς σήραγγος ἐξαιρουμένης καὶ προέτεινε τὸ μικτὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον εἶχε τὸ πλεονέκτημα ἐπιτεύξεως συμφερούσων τιμῶν κατὰ τὰς Δημοπρασίας.

Κατὰ τὸν αὐτὸν Προϊστάμενον τῆς VEKET (ἄρ. 35, 48 καὶ 49 ἀπαντήσεις του, φάκελλος 5. . .) κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς OL—CO ἐπὶ ἔργων πολιτισμοῦ Μηχανικοῦ 5.270.000 δολλαρίων τὸ ἥμισυ μόνον ἦσαν ἔργα ἐιδικῆς ἐμπειρίας, ἐνῶ ὡς θὰ ἴδωμεν περαιτέρω ἐπὶ ἔργων 400.000.000 ἑλληνικῶν δραχμῶν, οἱ Ἕλληνες κατεσκεύασαν μόνον 75 ἑκατομμυρίων ἐπουσιῶδη ἔργα.

Ἡ OL—CO ἀπαντῶσα εἰς τὴν ἀπὸ 10.3.1956 ἐπιστολὴν τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου διὰ τῆς ἀπὸ 12.3.1956 ἰδικῆς τῆς, ὑπέβαλε προτάσεις περὶ ἀπολογιστικῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων μὲ τὸ ἐπιχειρήματα τῆς κατὰ 6 μῆνας ταχύτερας ἀπαπεράτωσεως τοῦ ἔργου. Ὁ Δ. Παπαλεονάρδος εἰς ὃν ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζόπουλου ἡ διεξαγωγὴ διαπραγματεύσεων, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 457 τῆς 2.3.1956 ἀναφορᾶς του ἔκρινεν ὡς μὴ ἀσφαλές τὸ ἐπιχειρήματα τῆς ταχύτερας περατώσεως καὶ ὑπέδειξε τὸ μικτὸν σύστημα, ἕτοι τὴν ἀπολογιστικὴν ἐκτέλεσιν ὠρισμένων ἐιδικῆς ἐμπειρίας ἔργων (φράγμα ἀγωγὸς πτώσεως) καὶ τὴν δι' ὑπεργολάβων Ἑλλήνων μὲ τιμὴν μονάδος, ἵνα ἐπιτευχθῶν συμφερούσαι τιμαὶ κατὰ τὰς δημοπρασίας.

Διεξήχθησαν μακρὰ διαπραγματεύσεις καὶ ἀντηλλάγησαν καταποτιστικὰ σημειώματα μεταξὺ OL—CO καὶ Δ. Παπαλεονάρδου πλὴν οἱ ὅροι τῆς OL—CO ἐκρίθησαν ἀπαράδεικτοι καὶ ὑπεδείχθη ὑπὸ τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου νὰ χωρήσῃ εἰς τὴν προκήρυξιν τῶν δημοπρασιῶν «χωρὶς καμμίαν καθυστέρησιν» (σχετικὰ τὰ ὑπ' ἀριθ. 617 τῆς 20.3.56, 572 τῆς 5.4.56, 885 τῆς 20.4.56 καὶ 154 τῆς 20.6.56 σημειώματα) ἐτόνιζε δέ, ὅτι οὔτε τὸ κέρδος τῆς ἐπίσπευσεως τῶν ἔξ μηνῶν θέλει ἐπιτευχθῆ καὶ ΜΟΝΗΝ ΛΥΣΙΝ ὑπεδείκνυε ὑπευθύνως τὴν ὑπὸ τῆς Συμβάσεως προβλεπομένην ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων δι' ὙΠΕΡΓΟΛΑΒΙΩΝ.

Βάσις τῆς συγκρίσεως ἐλήφθη ὁ ἐν τῇ τελικῇ προμελέτῃ τῆς OL—CO προῦπολογισμὸς τοῦ ὅλου ἔργου ἐξ 11.454.000 δολλαρίων ἐξ ὧν 5.270.000 εἰς ἔργα Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ ἐξ ὧν πάλιν 2.727.000 εἰς ἔργα ἐιδικῆς ἐμπειρίας.

Ἄξισημείωτον εἶναι τὸ ὑπ' ἀριθ. 1511)20.6.56 σημείωμα πρὸς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν. Διὰ τοῦ ἄνω ἐγγράφου του ὁ Προϊστάμενος τῆς VEKET ἀποκαλύπτει ὅτι ὁ ἐργολάβος ἀνεβίβασε τὸ ποσὸν τῆς ἀμοιβῆς του εἰς 380)ο (!!) ἐνῶ δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπερβαίῃ τὸ 170)ο—100)ο τὸ διὰ τὴν μελέτην καὶ ἐπίβλεψιν. «Καὶ ἐπανῆλθε τονίζων ἐὰν δὲν προκριθῆ ἡ ἀπολογιστικὴ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων τότε εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ

προβῶμεν εἰς τὴν προκήρυξιν Δημοπρασιῶν διὰ τὴν ὑπεργολαβικὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων. . . .».

Καὶ βέβαια δὲν διέφευγε τῆς προσοχῆς τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου ὅτι ἦτο πιθανὸν νὰ γίνῃ συνεννόησις μεταξὺ τῶν Γαλλικῶν Οἰκῶν, ἀφοῦ ὡς ἔγραψε δυστυχῶς ἐτροποποιήθη τὸ σχετικὸν ἄρθρον 14 παρ. 3 τὸ ὁποῖον προέβλεπε δημοπρασίας μεταξὺ ἀλλοδαπῶν καὶ ὄχι μόνον μεταξὺ Γαλλικῶν Τεχνικῶν Οἰκῶν». Ταυτόχρονως διετύπωσε καὶ τὸ παράπονον ἐναντίον ἐκείνων οἵτινες διέδιδον ὅτι λόγω τοῦ ἐλέγχου τοῦ ἰδιοῦ του δὲν προχωρεῖ τὸ ἔργον. Καὶ ἦσαν ἀσφαλῶς πράκτορες τῆς OL—CO ἧτις μεταγενεστέρως κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου ἠπέλει ὅτι θ' ἀντικαταστήσῃ τὸν Παπαλεονάρδον!!

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὑπεστήριζεν ὅτι συνέφερε νὰ προκηρυχθῆ Δημοπρασία ὑπεργολαβικῆς ἐκτελέσεως τῶν σοβαρῶν ἔργων μὲ τὸν ὅρον νὰ ὑποχρεωθῶν οἱ μειοδῶται νὰ δώσουν προσφοράς καὶ διὰ τὴν ἀπολογιστικὴν ἐκτέλεσιν, ἵνα ἔχουν τὴν δυνατότητα ὡς ἐργοδῶται νὰ ἐκτιμῆσῃ τὸ συμφέρον τῆς ΔΕΗ. Ἐτόνιζε ἐπίσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 885 σημειώματος του ὅτι ἐνῶ ὡς ἐπιχειρήματα προέβαλεν ἡ OL—CO τὴν ταχύτεραν ἐναρξιν ἐν τούτοις ἐξήτει προθεσίαν 3—6 μηνῶν διὰ τὴν ὀλοκληρώσιν τῆς μελέτης τοῦ φράγματος ἐνῶ μὲ τὴν προετοιμασίαν ἧτις εἶχε γίνῃ ὑπὸ τῆς VEKET διὰ τὴν δημοπρασίαν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἦτο δυνατὴ ἡ προκήρυξις δημοπρασίας διὰ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ μειοδῶτου.

Κατὰ ταῦτα ὁ παράγων χρόνος δὲν ἔπρεπε νὰ παίξῃ κανένα ρόλον, ἀφοῦ οὔτως ἢ ἄλλως ἐχρηιάζετο χρονικὸν διάστημα 6 μηνῶν καὶ ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῆ μόνον τὸ οἰκονομικὸν καὶ τεχνικὸν συμφέρον τῆς Δ.Ε.Η.

Δεδομένου δὲ ὅτι ὁ OL—CO δὲν εἶχε προτείνει οὐδεμίαν ἐγγύησιν χρόνου παραδόσεως τοῦ ἔργου, ἐπέμενε ὅτι ἔπρεπε νὰ παραμερισθῆ ὀριστικῶς ἡ λύσις τῆς ἀπολογιστικῆς ἐκτελέσεως καὶ μόνη λύσις ἀπέμενε ἡ ἐκτέλεσις δι' ὑπεργολαβιῶν».

Καὶ δὲν ἠρκεσθῆ εἰς ταῦτα. Μεταφέρει ὁ Δ. Παπαλεονάρδος καὶ τὴν γνώμη τοῦ Καθηγητοῦ κ. STUCKY ἐμπείρου περὶ τὰς κατασκευὰς καὶ ἐν Ἑλβετία, ὅστις Καθηγητῆς τὸ ἀπλοῦν ἀπολογιστικὸν σύστημα ἐθεώρει ἀσύμφωνον καὶ ὅστις Καθηγητῆς ὑπεδείκνυεν ὡς ἱκανοποιητικὴν λύσιν συνδυασμὸν τῆς OL—CO μὲ κατασκευαστικὸν Οἶκον διαθένοντα τὴν ἀπαιτουμένην ὀργάνωσιν. Ταῦτα πάντα ὅμως, οὐδαμῶς ἠδυνήθησαν νὰ μεταβάλουν τὴν εἰλημένην ἀπόφασιν τοῦ Γ. Πεζόπουλου, ν' ἀναθέσῃ ὅπωςδῆποτε ἀπολογιστικῶς εἰς τὴν OL—CO τὸν Μέγδοβα. Μετὰ ἤμωρον ἀφ' ἧς ἤρχισαν αἱ ἄνω διαπραγματεύσεις OL—CO VEKET ἐδέθηε νὰ ὑποβάλλῃ οὔτος τὸ ἀπὸ 6.8.1956 σημειώματός του εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ. Συμβουλίου. Ἐν αὐτῷ ἀνακριθῶς ὑποστηρίζει ὅτι τὰ ἔργα Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ ἔχει συμφωνηθῆ νὰ γίνεται δημοπρασία μεταξὺ καταλλήλων Γαλλικῶν Οἰκῶν ἐνῶ μόνον διὰ ἀπαιτοῦντα ἐιδικὴν ἐμπειρίαν ἔργα Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ προβλεπῇ ἡ σύμβασις τῆς 5.5.1955, ἕτοι τὸ 1)2 τῶν ἔργων. Ἀνακριθῶς ἐπίσης ὑπεστήριξε διὰ τοῦ αὐτοῦ σημειώματός του 6.8.56, ὅτι δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ προκήρυξις δημοπρασίας διότι δὲν εἶχον γίνῃ αἱ γενικαὶ μελέται τῶν ἔργων, ἐνῶ ὡς ἐλέχθη ὁ Δ. Παπαλεονάρδος ἀπὸ τῆς 5 Ἀπριλίου 1956, ἕτοι ἀπὸ 4 ὅλων μηνῶν ἦτο ἔτοιμος διὰ τὴν Δημοπρασίαν καὶ εἶχεν ἔκτοτε ἐνημερώσει τὸν Γ. Διευθυντὴν. Ἐν συνεχείᾳ καθώρισε χρόνον λειτουργίας τοῦ ἐργοστασίου διὰ τῆς Δημοπρασίας Ἀπρίλιον ἢ Μάϊον 1960 ἐνῶ διὰ τῆς ἀπολογιστικῆς ἐκτελέσεως ἀρχὰς Δ)μβρίου 1959 ἕτοι 4—5 μῆνας ἐνωρίτερα.

Συνωμολογεῖ καὶ οὔτος ὅτι ἡ ἐξίσωσις τῆς ἀμοιβῆς τῆς OL—CO ἐνῶ ἔδει νὰ εἶναι τὸ πολὺ 200)ο, ἦτο 280)ο, ἕτοι ἐδικαίωνε τὸν Δ. Παπαλεονάρδον ὅστις τὴν καθώριζεν εἰς 38 διότι ὑπελόγησε καὶ τὸ 100)ο διὰ τὴν μελέτην καὶ ἐπίβλεψιν.

Τὸ Δ. Συμβούλιον συνῆλθε τὴν 22 Αὐγούστου 1956 ἐκλήθη δὲ καὶ παρῆσθη καὶ ὁ Δ. Παπαλεονάρδος. Ὁ Πρόεδρος κ. Γουαρράκης συνοψίζων ἐτόνισε τὴν σημασίαν τοῦ «παράγοντος χρόνου», ἐνῶ περὶ ὅλων αὐτῶν τῶν διαπραγματεύσεων,

της αλληλογραφίας μεταξύ OL—CO — VEKET, Παπαλεονάρδου Πεζοπούλου επί πεντάμηνον τὸ Δ. Συμβούλιον δὲν ἐνημερώνεται. Ὁ Σύμβουλος Στουπάκης δυσπιστῶν πρὸς τὴν OL—CO διότι εἶχε πικρὸν παράδειγμα τὸν Λούρον ὅπου αἱ ὑπερβάσεις ἐφθάνον τὰ 560) οὐκ ὑπέδειξε ὅτι τὸ πολὺ—πολὺ συνολικῶς πρέπει νὰ λάθῃ ὡς ἀμοιβὴν 300) ο. Ὁ Γ. Πεζοπούλος γενναϊδῶρος πρὸς τὴν OL—CO πρότεινε 340) ο ἀφοῦ θὰ ἐκέρδιζον 8 μῆνας, ἐνῶ ἤδη εἶχον χαθῆ 5. Ὁ Σύμβουλος Γαλάνης ὅστις ἐξετάσθη καὶ ἐνώπιον ἡμῶν, ἠρώτησε τὸν παριστάμενον Παπαλεονάρδον ἂν οἱ Γάλλοι εἶχον τὴν δυνατότητα νὰ ἐκβιάσουν τὴν Δ.Ε.Η. καὶ ἐκεῖνος ἀπήντησεν «ὄχι, θὰ κἀμωμεν Δημοπρασίαν» (σελ. 30 πρακτικῶν). Ὁ Α. Δημητρακόπουλος (σελ. 34 πρακτικῶν) ἐτόνισε «θεωρῶ τὴν μονοπώλησιν τῶν ἔργων εἰς τοὺς Γάλλους ὑπεργολάβους ὡς τὴν χειροτέραν λύσιν». Καὶ ὑπέδειξε νὰ μὴ δώσουν πέραν τοῦ 300) ο ἀμοιβήν, διατυπώσας καὶ φθῶρος καὶ διὰ τὴν προθεσμίαν παραδόσεως. Μετ' αὐτοῦ σύμφωνος καὶ ὁ Στουπάκης ὅστις ἐτόνισεν ὡς εἰδικός, ὅτι ὁ ἐργολάβος θὰ ἔχη πάντα λόγον νὰ ἀυξάνῃ τὰς δαπάνας του.

Ὁ Γαλάνης ἐθεώρησε τὴν ὑποχώρησιν τοῦ Γ. Πεζοπούλου εἰς τὸ 340) ο μεγάλην καὶ ἐξέφρασεν ἀνησυχίας διὰ τὰ προσόντα τῆς OL—CO ὡς κατασκευαστρίας.

Οὕτω διεπιστώθη ὅτι τὸ εὐλογον ποσοστὸν τῆς ἀμοιβῆς δὲν ἔπρεπε συμπεριλαμβανομένον καὶ τοῦ ποσοστοῦ μετὰ τῆς μελέτης 100) ο διὰ τὴν μελέτην νὰ ὑπερβαίῃ τὸ 300) ο καὶ ὡς λύσιν ἀνάγκης ἐδέχεται τὸ Δ. Συμβούλιον τὴν ὑπέρογκον αὐτὴν ἀμοιβήν.

Ἐφθασαν εἰς ἀδιέξοδον τὸ μὲν, διότι κατὰ τὰς ἀρχικὰς διαπραγματεύσεις ἐχάθηεν ἡ εὐκαιρία νὰ καθορισθῇ τὸ ποσοστὸν τῆς ἀμοιβῆς παρὰ τὰς ἐντονωτάτας τότε ὑποδείξεις Δημητρακοπούλου, Καραβίδα, Παπαλεονάρδου, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ Γ. Πεζοπούλος ἐπὶ ἕμνηον ἐκόφειεν εἰς τὰς ρητὰς καὶ κατηγορηματικὰς ὑποδείξεις τῆς VEKET νὰ προκηρυχθῇ ἡ Δημοπρασία. Ἐξεδόθη ἐν συνεχείᾳ ἡ ὑπ' ἀριθ. 205) 1956 ἀπόφασις τοῦ Δ. Σ. διὰ τῆς ὁποίας ἀντιτίθετο εἰς τὴν OL—CO ἡ ἀπολογιστικὴ ἐκτέλεσις ὄχι μόνον τῶν τῆς Εἰδικῆς ἐμπειρίας, ἀλλὰ ὅλων τοῦ Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ καὶ ἐξουσιοδοτηθῆ ὁ Γ. Πεζοπούλος νὰ διεξαγάγῃ διαπραγματεύσεις διὰ τὸ ποσοστὸν τῆς ἀμοιβῆς τὸ ὅποιον δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπερβαίῃ τὸ 240) ο κατ' ἀνώτατον ὄριον ἀξίας τούτων καὶ ἐπὶ πλέον νὰ ὑπογράψῃ τὴν συμφωνίαν. Σημειοῦμεν ὅτι τὸ λάθος ἦτο ἀνεξιλέωτον.

Ἡ OL—CO πληροφορομένη ὅτι ἤδη ἐνέδωσεν ἡ ΔΕΗ νὰ τῆς ἀναθέσῃ τὴν ἐκτέλεσιν κατ' ἀπολογιστικὸν τρόπον, θὰ ἐπέμεινεν ἐπὶ τοῦ ὕφους τῆς ἀμοιβῆς. Ἐγνώριζεν ὅτι εἶχε κἀμφοδῆ ἢ ἀντίστασις τῶν ἀντιλλεγόντων λόγω τῆς φοβίας ἐκ τῆς παρόδου τῶσων μηνῶν. Ἐπέμεινε καὶ ἐκίνησεν, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ ἐξουσιοδοτηθῇ ὁ Γ. Διευθυντῆς νὰ διαπραγματευθῇ πρῶτον τὰ τῆς ἀμοιβῆς καὶ ἂν ὑπεχώρῃ ἡ OL—CO τότε νὰ ὑπεχώρῃ καὶ ἡ ΔΕΗ.

Κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις αἱ ὁποῖαι ἐπηκολούθησαν τὴν OL—CO ἐθεπροσώπευεν ὁ RUMILLY, DELEHAYE, Παππᾶς καὶ Φιλάρετος (ἔρα κατάθεσιν 17.10.62 ἔνορκον κατάθεσιν Παπαλεονάρδου καὶ ἀπὸ 26.8.56 ἐπιστολὴν Δ. Φιλάρετου πρὸς Γ. Πεζοπούλου. Καθ' ἃ ἐλέχθη ὁ Νιόνιος (Διονύσιος Παπαλεονάρδος) εὕρισκεν ὑπερβολικὴν τὴν ἀμοιβὴν τὴν ὁποῖαν ἐπέδιωκεν ἡ OL—CO. Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Δ. Φιλάρετου τὴν προηγούμενην 25.8.56 ἔλαβε σύσκεψις εἰς τὴν ὁποῖαν παρέστη καὶ ὁ Δ. Φιλάρετος, ἐμελαγχόλησε διότι ἦσαν ὅλοι καθηλωμένοι ν' ἀκούσῃ τὸν Νιόνιον ἀναπτύσσοντα τὰς ἀπόψεις του. Δὲν ἐδίστασε νὰ ἐκφράζεται ὑβριστικῶς κατ' αὐτοῦ, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Γ. Δ)νήτην. Καὶ ὕβρισε καὶ τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς ΔΕΗ διότι ἔγραψε... «Εἶμαι φοβισμένος ὅτι ἄγει καὶ φέρει τὸ Συμβούλιον μὲ τὴν χονδρὴν φωνὴν του...».

Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ἀποδεικνύεται ὅτι οὗτος ἦτο ἄριστα κατατοπισμένος καὶ περὶ τοῦ ταξιδίου τοῦ Γ. Πεζοπούλου. Ἐζήτησε κατ' ἴδιον συζήτησιν ἵνα τακτοποιηθῇ ὁ καθορισμὸς τῆς ἀμοιβῆς τῆς OL—CO τὸ φλέγον θέμα πού ἀπέμεινεν ἀφοῦ τὴν 22αν ἦτο πρὸ 4 ἡμερῶν εἶχε ληφθῆ ἡ ἀπόφασις διὰ

τὴν ἀνάθεσιν κατ' ἀπολογιστικὸν τρόπον ὅλων τῶν ἔργων Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ, τὸ ὅποιον θὰ καθώριζε κατὰ τὴν ἐπάνοδόν του, ὅποτε (λόγω τῶν πολλῶν μεθόδων τοῦ Γ. Πεζοπούλου) καὶ ἐπικειμένου τοῦ χειμῶνος θὰ ἔπρεπε ὁ ἐπιστολογράφος Δ. Φιλάρετος νὰ οἰκονομήσῃ «τὰ ψιλὰ». Ἡ ἐπιστολὴ ὅπως καὶ ὁ Α. Δημητρακόπουλος δέχεται εἰς τὸ ἀπὸ 1.10.1962 ὑπόμνημά του πρὸς τὸν κ. Χαρμπούρην εἶναι πλέον ἢ ἀποκαλυπτικὴ καὶ ἀποδεικνύει τοὺς σκοτεινοὺς σκοποὺς τοῦ Γ. Πεζοπούλου διὰ τῆς ἐπιδιωκομένης διὰ τοῦ ἀπολογιστικοῦ τρόπου κατασκευῆς τοῦ ἔργου, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν ἔκτασιν τῶν ἀθλίων μετὰ τῶν ἀνθρώπων τῆς OL—CO μυστικῶν συνουμιῶν του. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἀπὸ 26.8.1956 εἰς ἀνύποπτον ἤτοι χρόνον σημειώματά του, πρὸς τὸν Γ. Πεζοπούλου ὁ Δ. Παπαλεονάρδος ἔγραψεν «ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπὸ τὴν Προεδρίαν Σας συζητήσεως κατὰ τὴν 25 λήγοντος μετὰ τῶν ἐκπροσώπων τῆς OL—CO (Παππᾶς, Φιλάρετος, DELEHAYE) ἀναφέρω ὑμῖν κλπ...».

Ἡ OL—CO ὑπέβαλε τὴν τετάρτην κατὰ σειρὰν προσφορὰν τῆς τὴν 5.9.1956. Ἐχουσα ἤδη διὰ τῆς ἄνω ὑπ' ἀριθμὸν 205) 22.8.56 ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τὴν κατ' ἀπολογιστικὸν τρόπον ἐπιτύχη τὴν ἀνάληψιν ὅλων τῶν ἔργων Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ, ἀντελήφθη, ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχη καὶ ἄλλας παραχωρήσεις καὶ προσεπιήθη τὴν ὑποχωρητικὴν, δεδομένη ἀμοιβὴν 25.50) ο. Ἐπὶ τῆς προσφορᾶς ταύτης ἔκαμε τὰς παρατηρήσεις τοῦ ὁ Δ. Παπαλεονάρδος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Ε. 2319 τῆς 6.9.56 σημειώματός του. Διὰ τούτου ὑποστηρίζει: ὅτι Ναὶ μὲν ἡ OL—CO δέχεται ποσοστὸν ἀμοιβῆς 25.50) ο, ἐνῶ κατ' αὐτὸν τὸ ποσοστὸν εἶναι ἔτι μεγαλύτερον, ἀλλ' ἐπεσήμανεν ὅτι τὸν βασικὸν ὄρον χρόνον ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου τὸν ἠγνόησεν ἡ OL—CO. Καὶ ἐτόνισεν «ἐσχημάτισα τὴν πεποιθήσιν ὅτι ὁ Ἀνάδοχος εὕρισκεται ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἀντιλήψεως ὅτι ἔχομεν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ ὅτι τοῦ παρουσιάζεται ἡ εὐκαιρία νὰ μᾶς πιέσῃ διὰ νὰ μὴ μεταχειρισθῶ βαρύτεραν ἐκφρασιν, ὅπως διεχθῶμεν ἀσυνήθως δυσμενεῖς καὶ ἀντισυμβατικὰς ὁρους. Ὑπεχωρήσαμεν καὶ ὑπεχωρήσατε. Δὲν δυνάμεθα νὰ ὑπερβῶμεν καὶ ὀρισμένα ὄρια πλὴν τῶν ἄλλων καὶ δι' αὐτὴν ταύτην τὴν τεχνικὴν σοβαρότητα τῆς Δ.Ε.Η. καὶ τὴν Ὑπηρεσίαν σας. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ στραφῶμεν πρὸς ἄλλην λύσιν καὶ δὴ ἀμέσως διὰ νὰ ἐπωφεληθῶμεν τῆς προσεχοῦς νεκρᾶς περιόδου».

Ἐπηκολούθησε νέα προσφορὰ τῆς OL—CO ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπὸ 21.9.56 σημείωμα τοῦ αὐτοῦ Παπαλεονάρδου, ὅστις ὑπεγράμμισεν ὅτι ὁ Ἀνάδοχος ἀυξάνει ἐν παντὶ τὰς ἀξιώσεις του φανερώς καὶ συγκεκριμένως, ὅτι ἀφοῦ ἐξησφάλισε πάσας τὰς ἀπαιτήσεις του, ἀγνοεῖ ἐξ ὀλοκλήρου ἀναλόγους ἀπαιτήσεις καὶ ἐξασφαλίσεις τῆς Δ.Ε.Η., ἀξιών τὴν ἐκτέλεσιν καὶ τῶν ἀπλουστᾶτων ἔργων ὡς τὴν διώρυγα φυγῆς, τὰς σιδηρᾶς κατασκευὰς τὰς ὁποίας ἔπρεπε ὀπωσδήποτε νὰ ἀναθέσῃ εἰς Ἑλληνας καὶ προσέθεσε «ἐπροχώρησε ἡ OL—CO κατὰ τρόπον μὴ εὐθὺν προσπαθοῦσα νὰ μᾶς φορτώσῃ μὲγα μέρος τῶν Γενικῶν ἐξόδων τῆς, τὸ δὲ τέχνασμα τοῦτο τοῦ ἀναδόχου σημαίνει ἐπιβάρυνσιν τῆς Δ.Ε.Η. κατὰ 375.000 δολλάρια, ἧτοι ἐν ποσοστὸν 5.20) ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἔργων τὰ ὁποῖα παρὰ τὴν κατὰ Μάρτιον 1956 ὑπὸ τῆς ἰδίας OL—CO ἀναγνώρισιν ὅτι τὴν ἐβάρυνον, διὰ τοῦ ὑποβληθέντος πίνακος τὰ μεταφέρει εἰς βάρους τῆς Δ.Ε.Η. Παρατηρεῖ ἐπίσης ὅτι τεχνιγέντως ἐφόρτωσεν εἰς τὴν Δ.Ε.Η. τὴν δαπάνην 12 ἐπιστατῶν, ἐνῶ ταῦτοχρόνως καθώρισεν ὅτι τὸ ἰδικὸν του προσωπικὸν ἀντὶ 46 θὰ περιώριζεν εἰς 20, γεγονός ὅπερ θὰ κατέληγεν εἰς βάρους τοῦ ἔργου διὰ τῆς μειώσεως τοῦ ἐπιβλέποντος προσωπικοῦ. Κίνδυνος ὄχι μόνον ὑπερβάσεων ἐτόνισεν ὁ Δ. Παπαλεονάρδος, ἀλλὰ καὶ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ κόστους καὶ ἀταξιῶν κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν τεχνικῶν καὶ διαχειριστικῶν δικαιολογητικῶν.

Ἀναλύων τοὺς ἀριθμοὺς ὁ αὐτὸς Δ. Παπαλεονάρδος ὑπελόγιζεν ὅτι ἡ ἀμοιβὴ ἀντὶ τοῦ 200) ο ἕως 24.400) ο κατὰ ἀνώτατον ὄριον τὸ ὅποιον ἔδιδον οἱ Σύμβουλοι καὶ δι' ὃ ποσοστὸν εἶχεν ὁ Γ. Πεζοπούλος ἐξουσιοδοτηθῆ, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 205) 56 ἀποφάσεως ἡ OL—CO τὸ ἀνεβίβαζε εἰς 30.30) ο καὶ 100) ο διὰ τὴν ἐπίβλεψιν εἰς 40.30) ο ἐνῶ εἰς τὴν προηγ-

γουμενήν ιδιικήν της προσφοράν ἐζήτει 28+10=38ο).
 Μᾶς πιέζει (ἤθελε νὰ πῆ, μᾶς ἐκδιάζει) ὅπως δεχθῶμεν ὄρους ἡττημένους. Τοὺς ὄρους τούτους βαρεῖς οικονομικῶς, ἀσυνήθεις τεχνικῶς καὶ μὴ εἰλικρινῶς διατυπωμένους, κρίνω ἀπαράδεκτους καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπορριπτέους. Προσωπικῶς ἀποκαλείω λογικευσίν τοῦ ἀναδόχου. Προτείνω νὰ στραφῶμεν εὐθύς ἀμέσως πρὸς ἄλληλν λύσιν καὶ ἐστὲ βέβαιοι ὅτι θὰ εὐρεθῆ τοιαύτη . . . ». Ὁ τεχνικὸς Σύμβουλος ὑπῆρξε κατηγορηματικῶς. Διῶξε τους, ἐγὼ ἀναλαμβάνω τὰς εὐθύνας. Ἀποτέλεσμα. Δὲν τὸν ἐκάλεσαν πλέον εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον (ὄρα κατὰθεσιν αὐτοῦ 18.10.62).

Ὁ Γ. Πεζόπουλος ὅμως τὰς σοφὰς ταύτας ὑποδείξεις τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου ὄχι μόνον δὲν τὰς ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του ἀλλὰ δι' ἰδιαίτερον διαπραγματεύσεων κατήρτισε σχέδιον ἐπιστολῆς τὸ ὁποῖον ἀπέστειλεν ἡ ΔΕΗ πρὸς τὴν ΟΛ—CO. Τὸ σχέδιον μονογραφηθὲν ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐκπροσώπου τῆς ΟΛ—CO ἐτέλει βέβαια ὑπὸ τὴν ἐγκρισίν τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς ΔΕΗ καὶ τῆς ἐν Παρισίοις Διοικήσεως τοῦ ἀναδόχου. Ἀλλ' ἐν τῇ πραγματικότητι ἡ ΔΕΗ εἶχεν ἀλυσοδεθῆ. Ἡ μόνη ὑποχώρησις τῆς ΟΛ—CO ἦτο ὅτι αὕτη ἐδέχετο νὰ περικόψῃ τὸ ποσὸν τῆς ἀμοιβῆς τῶν 130.000.000 Γαλ. Φράγκων διὰ τοὺς ἐπιστάτας εἰς 80.000.000 φράγκα ἤτοι ἡ ἐπιβάρυνσις τοῦ 5,2ο) οὐ περιωρίζετο εἰς 3,17ο). Καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑπελόγησαν τὴν ἀξίαν τῶν ἀπολογιστικῶν ἔργων ἀπὸ 7.000.000 δολλάρια εἰς 7.900.000, ὥστε νὰ φαίνεται ὅτι τὸ ποσοστὸν τῆς ἀμοιβῆς του δὲν εἶναι 30ο) ἀλλὰ 27,26ο).

Τούτο ὑπέβαλε δι' ἐπεξηγηματικῶν σημειώματός τὴν 5.10.1956 εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον ὁ Γ. Πεζόπουλος. Ταυτοχρόνως ἐπειδὴ ἡ ἐπιχειρηματολογία του ἦτο πλέον ἢ ἀσθενῆς συνέταξε καὶ ἴδιον σημείωμα ὁ Π. Γουναράκης τὸ ὁποῖον ἐκοινοποίησε τὴν 8.10.56 εἰς τὰ Μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ ὑπερῆ μὴνθη τοῦ Σημειώματος τοῦ Γ. Δ)ντοῦ διότι οἱ ὄροι τῆς ΟΛ—CO οὕτε ἠθικῶς ἀπαράδεκτοι ἦσαν, οὕτε καταφανῶς ἀσύμφοροι διὰ τὴν ΔΕΗ, ἐμμέσως δὲ ἀντικρούων τὸν Διονύσιον Παπαλεονάρδου τοῦ ὁποίου τὰ ὀρθὰ ἐπιχειρήματα δὲν ἐτόλμα νὰ ἀνασκευάσῃ προσθέτει « . . . εἶναι ἀπόψεις τινὲς τῶν Ὑπηρεσιῶν αὐταὶ καθ' ἑαυτὰ νὰ εἶναι ὀρθαί, ἀλλὰ τὸ Δ. Συμβούλιον ἔχει νὰ σταδμίσῃ τὰ γενικώτερα συμφέροντα τῆς ΔΕΗ καὶ ἴδια νὰ ἐρευνήσῃ εἰς ποῖαν κατὰστασιν θὰ περιήγῃτο ἡ ἐπιχειρήσις ἐὰν ὁ Μέγιστος παρ' ἐλπίδα δὲν ἐτελειούτο).

Ὁ Δ. Παπαλεονάρδος διεφώνησε ριζικῶς μὲ τοὺς ὄρους τῆς ἐπιστολῆς πρὸς τὴν ΟΛ—CO, διότι ἀνεπίθετο εἰς τὸν ἀνάδοχον πάντα τὰ ἔργα τοῦ Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ, στερουμένης τῆς ΔΕΗ τοῦ δικαιώματος νὰ ἐκτελῇ ὑπεργολαθικῶς καὶ τὰς ἀπλουτέρας ἀκόμη ἐργασίας καὶ διότι ἐπινέγκθησαν οὐσιώδεις μεταβολαὶ ὑπὲρ τῆς ΟΛ—CO καὶ εἰς τὰς προτάσεις τῆς ἰδίας τῆς ΟΛ—CO καὶ ὑπὲρ αὐτῆς. Διότι ἐνῶ ἀναλαμβάνει περισσότερα ἔργα περιορίζει τὸν ἀριθμὸν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιβλέψεως. Ἐπέμεινε ἐπὶ τῆς γνώμης του ὅτι τὸ ποσοστὸν τῆς ἀμοιβῆς ἦτο Αὐθαίρετον διότι ἐφθανε τὸ 28—32ο) οὐ+10ο) οὐ=38,32ο) οὐ καὶ τέλος οὐδεμία ἐγγύησις χρόνου ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου παρεῖχτο.

Τὸ Δ. Συμβούλιον συνήλθε τὴν 10 Ὀκτωβρίου 1956 ὁ δὲ Πρόεδρος εἰσηγγέθη τὴν ἀναβολὴν ἵνα ἐν τῷ μεταξὺ μελετηθῶν τὸ ἀπὸ 5.10.56 σημείωμα τοῦ Γ. Πεζοπούλου καὶ τὸ ἀπὸ 8.10.56 ἰδικόν του. Περὶ σημειώματος τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου οὐδὲ λέξιν εἶπε. Τὸ ἀπέκρυψε σκοπίμως. Ἡ συζήτησις ἀνεβλήθη διὰ τὴν 12.10.56.

Ὁ μελετῶν τὰ Πρακτικὰ τῆς Συνεδριάσεως ταύτης θὰ διαπιστώσῃ: α) ὅτι κατ' ἐξαιρέσειν εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἵνα ἐξαρθῆ ἡ σημασία τῆς γνώμης τοῦ Γ. Δ)ντοῦ Γ. Πεζοπούλου ὁ Πρόεδρος τὸν προσηγόρευε συνεχῶς ὁ κ. Καθηγητής. Εἰς μίαν μόνον σελίδα τοῦ Πρακτικοῦ ἐξῆλθον τὸν προσηγόρευσε ΚΑΘΗΓΗΤΗΝ. Καὶ ἐνῶ ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Δ. Παπαλεονάρδος ἐπὶ 7μηνον σχεδὸν διεξῆγε τὰς διαπραγματεύσεις ὄχι μόνον τὸν ἠγνόησεν ἀλλὰ ἐκάλεσε τὸν διεξάγοντα τὰς διαπραγματεύσεις κ. Καθηγητὴν νὰ ἐκθέσῃ ἂν «οἱ ὄροι εἶναι ἀποδεκτοὶ ἢ ἀπαράδεκτοι».

Ὁ Γ. Πεζόπουλος ἔρριψε τὸ βᾶρος του εἰς τὸ θέμα τῆς ἐγκαίρου ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου, ἐνῶ ὡς ἐλέχθη καὶ ἐπα-

νειλημμένως ἐτόνισεν ὁ Δ. Παπαλεονάρδος, ἡ ἐγκαίρος ἀποπερατώσις ἐπαρίετο εἰς τὰς καλὰς προθέσεις καὶ τὰς δυνατότητας τῆς ΟΛ—CO ἀφοῦ οὐδεμίαν ἐγγύησιν οὔτε ἐδίδεν, οὔτε ἐζήτει ὁ κ. Καθηγητής. Αἱ ἀντιρρήσεις τοῦ ὑπευθύνου Προϊσταμένου τῆς Ὑπηρεσίας Ἐλέγχου παρεσιωπήθησαν καὶ ἐνῶ ἀναφέρει ὅτι ὁ Δ. Παπαλεονάρδος εἶχεν ἀποστείλει σημείωμα δὲν τὸ ἀνέγνωσεν ὅπως εἶχε παραλείψει νὰ τὸ κοινοποιήσῃ εἰς τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου, περιορισθεὶς νὰ ἀναγνώσῃ μόνον τὴν περὶ Ἐπιστατῶν περικοπήν. Ὁ εἰδικώτερος τῶν λοιπῶν Συμβούλων Π. Στουπάκης ἐδήλωσεν ὅτι δύο πράγματα τὸν ἐνδιέφερον. Τὸ ἔργον νὰ γίνῃ οἰκονομικὸν καὶ ἐντὸς τῆς προθεσμίας, εἰς τὸν ὅποιον ἀπήγγησε περιέργως ἀληθῶς ὁ Πρόεδρος ἐμένα τὸν πρῶτον πράγμα τοῦ μ' ἐνδιέφερε εἶναι ἐὰν θὰ τελειώσωμεν ἐγκαίρως καὶ ὄχι τὸ οικονομικὸν μέρος. Καὶ ὁ κύριος αὐτὸς εἶχεν ἐκ τοῦ Νόμου τὴν ἐπιμέλειαν μετὰ τῶν λοιπῶν Συμβούλων τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τῆς Δ.Ε.Η. Ὅσα θέλει δηλαδὴ ἄς πάρῃ ἡ ΟΛ—CO.

Συνεχίζων ὁ κ. Στουπάκης παρετήρησεν ὅτι ἡ ΟΛ—CO ἐκ τῶν 42 Μηχανικῶν τῆς προσφορᾶς τοῦ Μαρτίου τοῦ 1956 τοὺς περιώρισεν εἰς 22 ἐξ ὧν πάλιν τὴν δαπάνην τῶν 12 μετέθεσε διὰ τοῦ σχεδίου τῆς ἐπιστολῆς εἰς βᾶρος τῆς Δ. Ε.Η., ἤτοι ἐκ τῆς μεταβολῆς ταύτης ὠφελοῦντο 325.000 ἑκατομμύρια Γ. Φράγκα, ὅσα τούτέστιν θὰ ἔπρεπε νὰ ὀφείλομαι ὁ ὑπεύθυνος Γ. Δ)ντῆς προέβλεπε νὰ τεθῆ εἰς τὴν σύμβασιν τῆς 5.5.55 τὸ ὕψος τῆς ἀμοιβῆς τῆς ΟΛ—CO, ἂν ἀνελάμβανε τὰ ἀπολογιστικά. Ἡ συζήτησις διεξήχθη εἰς ὄξυν τόνου διότι παρετηρήθη πείσμων ἀντιδράσεις τῶν Α. Δημητρακοπούλου, Π. Στουπάκη, Σ. Βιδάλῃ καὶ ἐν τινι μέτρῳ καὶ τοῦ Δ. Γαλάνῃ, ὁ δὲ Πρόεδρος ἐδήλωσε: «Τὴν σύμβασιν μᾶς τὴν ἔδωσαν καὶ μᾶς λένε ἐφαρμοστέα τὴν», ἀντικρούων τὸν Α. Δημητρακόπουλον, ὅστις ἐξέφρασε τὴν ἀνησυχίαν του ὅτι ὁ ἀνάδοχος θὰ θελήσῃ νὰ τηρήσῃ πολὺ ὑψηλὰ περιθώρια ὁ Γ. Πεζόπουλος ἐπεκαλέσθη τὸν Δ. Παπαλεονάρδον ὅτι τάχα αὐτὸς συνιστᾷ ἀποκλειστικῶς τὸ ἔργον, ἐνῶ ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἠναγκάσθη νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν λύσιν τῶν ἀπολογιστικῶν ἐπειδὴ ἔβλεπεν ὅτι ἐκεῖ ὠδηγοῦντο ὅπωςδήποτε ἀλλὰ εἶχε φροντίσει νὰ θέσῃ ὄρους ὡς πρὸς τὸ ὕψος τῆς τιμῆς καὶ τὴν ἐγγύησιν τῆς ἐμπροθέσου ἀποπερατώσεως, ὥστε τοῦλάχιστον νὰ ὑπάρξουν ἐγγυήσεις τινὲς. Μετὰ δὲ τὴν ἀποκαλυφθεῖσαν κακοπιστίαν τῆς ΟΛ—CO ἤτις ἐπέφεραν οὐσιώδεις μεταβολὰς εἰς τὴν ἰδικὴν τῆς ἀρχικὴν διατύπωσιν τῆς προσφορᾶς τῆς εἰς βᾶρος τῆς Δ.Ε.Η. καὶ ὡς πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς νὰ παρέχῃ εἰς τὸν Ἀνάδοχον Μηχανήματα ἀνευ ἀμοιβῆς καὶ ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπιστατῶν, τοὺς ὁποίους ἐμείωσεν ἐνῶ ἐπεξετείνετο ἡ ἐντολὴ καὶ διὰ τ' ἀπολογιστικά, ἐπέμεινε νὰ χωρήσῃ εἰς Δημοπρασίαν. Ὡμίλει ὅμως οὕτω ὁ Γ. Πεζόπουλος διότι εἶχεν ἀποκρύψει τὰ σημειώματα τοῦ προϊσταμένου τῆς VEKET. Ἀλλὰ εὐρέθη καὶ ἄλλο φάρμακον, ἵνα καμφθῆ ἡ ἀντίρρηση τῶν ἀντιτελούντων. Ὁ Πρόεδρος τοὺς ὑπενθύμισεν ὅτι διὰ τὴν κατ' ἀπολογιστικὸν τρόπον ἀνάθεσιν εἶχον ἤδη αποφασίσει διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 205 ἀποφάσεως, ἀπέμεινε συνεπῶς τὸ ὕψος τοῦ ποσοστοῦ τῆς ἀμοιβῆς. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἀμοιβῆς ὁ Α. Δημητρακόπουλος ὑπενθύμισεν ὅτι τὸ 24ο) ὡς ἀνώτατον ὄριον διὰ τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐξουσιοδοτηθῆ ὁ Γενικὸς Διευθυντῆς κατέληγεν εἰς 27,26ο) οὐ, κατὰ δὲ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς ὑπηρεσίας πολὺ ἀνώτερον, καὶ συνεπῶς ὑπερβολικὸν καὶ τὸ κυριώτερον ὅτι οὐδεμία ἐγγύησις διὰ τὴν ἐμπρόθεσον καὶ οικονομικὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου παρεῖχτο.

Τὰ Πρακτικὰ δίδουν ζωηρὰν εἰκόνα τῶν ἀνησυχῶν τῶν κ. Δημητρακοπούλου, Στουπάκη καὶ Βιδάλῃ. Καὶ αὐτὸς ὁ κ. Δ. Γαλάνης ἐξέφρασε ἀνησυχίας ἔχων ὑπ' ὄψιν του τὰς ὑπερβάσεις, αἵτινες ἐσημειώθησαν εἰς ἄλλα ἔργα τὸν Λάδωνα, τὸν Ἄγραν, τὸν Λοῦρον ὅπου ἐφθάνον τὸ 60ο) οὐ. Ὁ Γεώργιος Πεζόπουλος εἶχε περιέλθει πράγματι εἰς πολὺ δύσκολον θέσιν καὶ τότε ἵνα ἐπιβάλλῃ τὰς ἀπόψεις του ἀπετόλμησε νὰ ἰσχυρισθῆ ὅτι διὰ τὴν ἀπολογιστικὴν ἀνάθεσιν ἦτο σύμφωνος καὶ ὁ Δ. Παπαλεονάρδος. Ἐφθασεν εἰς τὸ σημεῖον νὰ ἐμφανίσῃ διασώτην τοῦ ἀπολογιστικοῦ ποῖον, τὸν φαντατικώτερον αὐτοῦ ἀντίπαλον, τὸν Γ. Παπαλεονάρδον. Ἐν-

τεύθεν εξηγείται διατι πλέον δὲν τὸν ἐκάλουν εἰς τὸ Συμβούλιον, ἀλλὰ ἡ συνεχὴς ὑπόμνησις τοῦ Προέδρου ὅτι ἐὰν δὲν δεχθῶν τοὺς ὄρους τῆς OL - CO θὰ ἀδηγηθῶν εἰς ἀδιέξοδον καὶ ἡ διὰ τῶν μνησθεισῶν ἀνακριθειῶν παραπλάνησις τῶν μελῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου ἐπέδρασαν ἀποφαστικῶς καὶ οἱ Σύμβουλοι ὑπέκυψαν καὶ ὅπως προεῖπεν ὁ Δ. Παπαλεονάρδος ἐπεβλήθησαν ὑπὸ τῆς OL - CO ὄροι HΤΤΗΜΕΝΟΥ εἰς τὴν ΔΕΗ (ὄρα καὶ κατ'ἀθεσίον του 20.2.63).

Ὅτι δὲ ἡ ΔΕΗ ἠναγκάσθη νὰ δεχθῆ ὄρους ἀπαράδεκτους καὶ ἀσυμφόρους ἀλλὰ καὶ ΤΑ ΠΕΙΝΩΤΙΚΟΥΣ, προκύπτει ἀπὸ τὴν περικοπὴν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς 12.10.56 ἣτις ἐγείρει ἐπὶ λέξει :

«Ὁ Γεν. Διευθυντὴς νὰ διαβιβάσῃ εἰς τὴν OL - CO τὴν παράκλησίν του νὰ θελήσῃ σοβαρῶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τῆς τὰς ὑποδείξεις του ἐν τῇ συναισθήσει ὅτι ἔκαμε παραχωρήσεις πέραν τῶν συνήθων ὁρίων καὶ διότι ἐπιθυμεῖ νὰ ἐξασκοῦν τὴν σύμβασίν του μετὰ τὴν OL - CO καὶ νὰ κινήθῃ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων».

Καὶ οὕτω ἀπὸ ὑποχώρησιν εἰς ὑποχώρησιν κατέληξεν ἡ ΔΕΗ νὰ ἐκλιπαρῆ τὸν ἀντισυμβαλλόμενον, ἐνῶ ταυτοχρόνως τοῦ ἐχάριζεν ἐκατομμύρια. Ἡ OL - CO ἐπέβαλε τοὺς ὄρους τῆς διότι εἶχε μυστικὸν σύμμαχον ἀτυχῶς τὸν Γ. Πεζόπουλον, ὅστις ἐκμεταλλευόμενος καὶ τὴν εὐπιστίαν τοῦ Π. Γουναράκη, ἐχειρίσθη τὸ θέμα τῶν διαπραγματεύσεων κατὰ τρόπον ὥστε νὰ παραπεισοῦν καὶ οἱ πλέον δύσπιστοι Σύμβουλοι ὅτι ἄλλη διέξοδος δὲν ὑπῆρχε. Χαρακτηριστικὸν εἶναι καὶ τοῦτο. Πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως τῆς 15.10.56 εἶχαν ἀνακηρυχθῆ τὸ λάθος τῶν 50.000.000 φράγκων κατὰ ἔντονον τρόπον. Οἱ Π. Γουναράκης καὶ Γ. Πεζόπουλος ἔδωσαν ὑπόσχεσιν εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον ὅτι θὰ τὸ ἐνημέρωναν πρὸ τῆς ὑπογραφῆς. Ὁ Π. Γουναράκης τὴν πρωίαν τῆς 15.10.56 παρέδωσε σχέδιον ἐπιστολῆς πρὸς τοὺς ἐκπροσώπους τῆς OL - CO ἵνα ἀναγνωρίσουν τὸ λάθος. Ἐκεῖνοι ἠρνήθησαν οἰανδήποτε συσχετίσιν καὶ τοῦ ἐπέστρεψαν τὴν ἐπιστολήν (ὄρα ὑπ' ἀριθ. 602 Υ' 606 τῆς 15.10.56 σημείωμα Π. Γουναράκη). Καὶ παρὰ ταῦτα ὑπεγράφη ἡ σύμβασις.

Εἶναι ἐκτὸς πάσης συζητήσεως ὅτι ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Δ.Ε.Η. Γ. Πεζόπουλος ὑπόχρεως ὡς ἐκ τοῦ ἀξιώματός του νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν περιφρούρησιν τῶν συμφερόντων τοῦ Κρατικοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς Δ.Ε.Η. ἔχων συνάψει ἰδιαιτέρας σχέσεις μετὰ τῶν διοικούντων τὴν OL - CO, δὲν ἔδειχεν ἀπλῶς εὐνοίαν ἢ προτίμησιν εἰς τὰς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Δ.Ε.Η. συναλλαγὰς ἀλλὰ ἐπὶ ζημίᾳ τῶν συμφερόντων τοῦ Ὄργανισμοῦ οὕτως τὴν ἐπιμέλειαν τῶν συμφερόντων εἶχεν ἔδλαπτε τὰ συμφέροντα αὐτῆς ὡφελῶν ἀθεμίτως ἀντιστοίχως τὰ συμφέροντα τῆς OL—CO.

Καὶ δὲν συνήθη μία σύμβασις ἐπιζημία μόνον διὰ τὴν Δ.Ε.Η. ἠγνοήθησαν καὶ οἱ Ἕλληνας Τεχνικοί. Ἀπὸ τὴν Συνεδρίασιν τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. τῆς 20.10.1956 ὅταν ἀνεκινήθη τὸ ζήτημα τοῦ ἀπικλεισμοῦ τῶν Ἑλλήνων ἐργολάβων ἀπὸ ἐπιστολῆν τῆς εταιρείας ΕΤΕΡ καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος Α. Δημητρακόπουλος καὶ ὁ Σύμβουλος Στουπάκης καὶ οἱ δύο τεχνικοὶ τοῦ Δ. Συμβουλίου διαβεβαίωσαν τὸν προσποιούμενον ἄγνοιαν Πρόεδρον τοῦ Δ. Σ. Π. Γουναράκη ὅτι ὅλα τὰ ἔργα πλὴν τοῦ φράγματός καὶ τῆς Σήραγγος οἱ Ἕλληνας ἦσαν ἱκανοὶ νὰ τὰ κατασκευάσουν. Ἀλλὰ προετιμήθησαν οἱ Γάλλοι. Ὁ μόνος ὁ ὁποῖος ἀντέλεξεν εἰς θάρος καὶ τῶν Ἑλλήνων ἦτο ὁ Γ. Πεζόπουλος.

Ἡ κατὰ τὸν ἄνω ἱστορηθέντα τρόπον οἶονεῖ ἐξ ὑφαρπαγῆς ὑπογραφείσα σύμβασις τῆς 15.10.56 καὶ ἄνευ τῆς τακτοποιήσεως τοῦ λάθους τῶν 50 ἐκατομμυρίων ἐδημιούργησεν ἀνησυχίας εἰς τινὰς τῶν Συμβούλων καὶ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 31.10.1956 ἀνεκινήθη τὸ ζήτημα νὰ μὴ ἐγκριθῆ ἡ ἀνάθεσις εἰς τὴν OL—CO τῆς κατασκευῆς κατὰ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα, ἀλλὰ νὰ χωρήσουν εἰς τὰς διὰ Δημοπρασίας ὑπεργολαβίας.

Πρῶτος ἀνεκίνησε τὸ ζήτημα ὁ Α. Δημητρακόπουλος δι' ὃ καὶ ἐπρότεινε (σελίς 23 τῶν πρακτικῶν) νὰ μὴ ὑποβληθῆ πρὸς ἔγκρισιν ἢ ἀπόφασιν, διότι ἐπισημαίνων καὶ αὐτὸς τὴν κακοπιστίαν τοῦ ἐργολάβου, ἐτόνισεν, ὅτι οὗτος ἔχει μέσα

τοῦ τὸ πνεῦμα τῆς ἀκαταστασίας καὶ τῆς σπατάλης» (ὄρα ὑπ' ἀριθ. Α.1028 τῆς 31.10.56 σημείωμά του).

Καὶ ὁ Στρατηγὸς Κιτριλάκης πληροφορηθεὶς ἐν τῇ μεταξὺ ὅτι ἐξηπατήθησαν ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου ὅστις ψευδῶς τοὺς διεβεβαίωσε ὅτι ὁ Δ. Παπαλεονάρδος ἦτο σύμφωνος ἐνῶ εἶχεν ἀποστείλει τὸ ὑπ' ἀριθμὸν Ε.2638 τῆς 13.10.56 σημείωμά του πρὸς τὸν Πρόεδρον καὶ τοῦτο ἀπεκρύβη, ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς Δημοπρασίας ἀφοῦ ἐπέσθη ὅτι ἦτο δυνατόν ὁ διαγωνισμός, ὁπότε ὁ Γ. Πεζόπουλος ἐτόλμησε καὶ πάλιν νὰ ἐμφανίσῃ τὸν Δ. Παπαλεονάρδον ὡς συμφωνοῦντα μετὰ τὴν ἀπόφασιν καὶ ἠναγκάσθη ὁ Κιτριλάκης νὰ προτείνῃ νὰ κληθῆ ὁ Παπαλεονάρδος ν' ἀναφέρῃ διατι ἠμέλησε νὰ καταθέσῃ ἐγκαίρως τὰς προδιαγραφὰς τῆς προκηρύξεως τῆς Δημοπρασίας. Ἔτσι οἱ ἔνοχοι τοῦ εἰς βάρος τῆς Δ.Ε.Η. ἐγκλήματος εἶχον τὴν γενναιότητα νὰ ἐπιρρίπτουν ἐπὶ τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου τὰς εὐθύναις χωρὶς ὁμῶς καὶ νὰ τολμήσουν νὰ τὸν ἐλέγξουν πλὴν ἐπισείοντες καὶ πάλιν τὸ ἀδιέξοδον ἐκ τῆς ἀπωλείας τῶσαν μνηῶν παρέπεισαν καὶ πάλιν τοὺς Συμβούλους νὰ ἐγκρίνουν τὴν σύμβασιν τῆς 15.10.56 μετὰ μειοψηφίαν μόνον τὸν Α. Δημητρακόπουλον.

Εἶναι τῇ ἀληθείᾳ τὸ θέμα τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Δ.Ε.Η. πλέον ἢ ἀποκαρδιωτικόν. Ἐνῶ ἐπίστευον ὅλοι, πλὴν τοῦ Π. Γουναράκη καὶ Γ. Πεζοπούλου βέβαια, ὅτι ἀντιμετώπιζον κακόπιστον ἀνάδοχον, καὶ ἐγνώριζον, ὅτι ἐν τῶν κυριωτέρων πλεονεκτημάτων τοῦ ἀπολογιστικοῦ συστήματος εἶναι ἡ καλὴ πίστις τοῦ ἀναδόχου, ἐνῶ ἐπέσθησαν, ὅτι εἶχον παραπλανηθῆ ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου ὅτι τάχα καὶ αἱ Τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι τῆς Δ.Ε.Η. ἦσαν σύμφωνοι διὰ τὴν κατὰ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα ἀνάθεσιν τοῦ ἔργου, ἐν τούτοις ὅταν οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ δημιουργηθέντος ἀδιεξόδου τοὺς ὑπέμνησαν τὸ ἀδιέξοδον ἀπὸ εὐθυνοφοβίαν ὑπεχώρησαν. Καὶ καλεῖται πᾶς καλῆς πίστεως συζητητὴς νὰ κρίνῃ ἂν ἔχουν δίκαιον οἱ κ. κ. Ἀνώτατοι Δικαστικοὶ γράφοντες ἐν σελίδι 128 τοῦ πορίσματος τῶν ὅτι τὸ Δ.Σ. ἦτο σχεδὸν ἀνύπαρκτον εὐκόλως παραπειθόμενον καὶ παραπλανώμενον.

Ἡ τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 3 τῆς συμβάσεως τῆς 5.5.55 προφανῶς ἐγένετο ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς OL—CO καὶ εἰς βάρος τῆς Δ.Ε.Η.

Θὰ ἦρκει ἡ ἐπιμονὸς συστηματικὴ μεθοδικὴ καὶ ἀδιάπτωτος προσπάθεια τῆς OL—CO νὰ ἐπιτύχῃ τὴν κατ' ἀπολογιστικὸν τρόπον κατασκευὴν τοῦ ἔργου διὰ νὰ ἀντιληφθῆ πᾶς τις ὅτι εἶχε σημαντικὸν συμφέρον.

Θὰ ἦρκει ἐπίσης ἡ ἐπιμονὴ τῶν Τεχνικῶν τῆς Δ.Ε.Η. πάση θυσίᾳ ν' ἀποφευχθῆ εἰς τὴν EL—CO λόγῳ τῆς κακοπιστίας τῆς ἢ ἀνάθεσις κατὰ τὸν ἀπολογιστικὸν τρόπον ἵνα πεισθῆ ὅτι τὸ συμφέρον τῆς Δ.Ε.Η. ἀντετίθετο εἰς τὴν ἀνάθεσιν.

Ἐπὶ πλέον ὁ τρόπος μετὰ τὸν ὁποῖον ἐπεδίωξε καὶ ἐπέτυχε ὁ Γ. Πεζόπουλος παραπλάνησας τὸ Δ. Συμβούλιον τὴν ἀνάθεσιν εἰς τὴν EL—CO ὄχι μόνον τῶν ἔργων εἰδικῆς ἐμπειρίας, ἀλλὰ πάντων τοῦ Πολ. Μηχανικοῦ, δεδομένου ὅτι εἶναι γεγονός ὅτι οὗτος εὕρισκετο εἰς μυστικὰς συνηνοήσεις μετὰ τὴν OL—CO εἶναι ἱκανὸν στοιχείον ὅτι ἡ Δ.Ε.Η. δὲν ὠφελεῖτο ἐκ τῆς τροποποιήσεως τῆς συμβάσεως.

Πέραν τούτων :

α) Τὸ ὕψος τῆς ἀμοιβῆς, ἐνῶ τὸ Διοικ. Συμβούλιον ἐξουσιοδότησε τὸν Γ. Πεζόπουλον νὰ διαπραγματευθῆ τὸ ὕψος τῆς ἀμοιβῆς εἰς 20ο) ἢ ἔστω κατ' ἀνώτατον ὅριον 24ο) παρεχώρησε 27.1) 2 ο) καὶ κατὰ τὸν Δ. Παπαλεονάρδον πέραν τοῦ 28ο) ο).

β) Ἡ διατύπωσις τῆς παραγράφου 8 τῆς συμβάσεως τῆς 15.10.56 σκοπίμως διευτυπώθη κατὰ τρόπον ὥστε νὰ δύναται ἡ OL—CO ν' αὐξάνῃ τὴν ἀμοιβὴν τῆς. Διότι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου παρέσχε τὸ δικαίωμα εἰς τὴν OL—CO νὰ ἀξιώσῃ τὸ 16ο) ο) τοῦ ἄρθρου 7 οὐχὶ θάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ ἄλλὰ τοῦ ἀπολογισμοῦ, γεγονός ὅπερ προσκάλεσε τὴν διαιτησίαν τῆς Γενεύης μετὰ σοβαρὰς ζημίας τῆς Δ.Ε.Η.

Πέραν τούτων ὡς θ' ἀποδειχθῆ κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑπερβάσεων καὶ τῆς ἀσυλλήπτου σπατάλης εἰς τὴν ἐπεδῶθη ἡ OL—CO αὕτη ἀντὶ νὰ λάβῃ ἀμοιβὴν 36.000.000 δρχ. ἢ ἔστω 43.000.000 κατὰ τοὺς ἰδικούς της ἐτι ὑπολογισμούς, μετὰ

βάσιν τὸν ἀπολογισμὸν ἔλαβεν ἐπὶ πλέον 30.000.000 καὶ πλέον ἑκατομμύρια δραχμῶν ἄτινα ἐζημιώθη ἡ Δ.Ε.Η.

Ὁ ἐκ τῶν ἐγκυκλιουμένων Ὑπουργὸς Π. Παπαληγούρας ἐξετασθεὶς ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς οὐδὲν περὶ τῆς συμβάσεως ταύτης ἀνέφερεν. Ἐξεταστέον ὅθεν ἂν ἔλαβε γνῶσιν τῆς γενομένης εἰς βάρος τῆς ΔΕΗ τροποποιήσεως τῆς Συμβάσεως καὶ ποῖα μέτρα ἔλαβεν ἵνα μεταιώσῃ τὴν κατὰ τῆς ΔΕΗ ἀπειλὴν ἢ ἄλλως ἵνα ἐπιβληθῶσι αἱ νόμιμοι κυρώσεις κατὰ τῶν ὑπευθύνων, ἧτοι τοῦ Γ. Πεζοπούλου κατὰ κύριον λόγον. Τὸ ἔργον Μέγδοβα ἐν ἔτει 1956 ἦτο τὸ σπουδαιότερον ἐκ τῶν ὑπὸ κατασκευῆν. Ὁ κ. Π. Παπαληγούρας ἐγνώριζεν ἄριστα καὶ τὰ τῶν συμφωνιῶν καὶ τὰ μειονεκτήματα καὶ πλεονεκτήματα τῆς Συμβάσεως τῆς 5.5.55. Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι μία τόσης μεγάλης σημασίας μεταβολὴ ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ ἐργοστασίου Μέγδοβα τὸν ἀφηνεῖ ἀδιάφορον. Ἀπόδειξις τραγὴ ὅτι τὸ ἔργον Μέγδοβα καὶ αὐτὸς καὶ αἱ Κυβερνήσεις τῆς ΒΡΕ τὸ προβάλλουν ὡς λαμπρὸν ἐπίτευγμα καὶ ἔργον θαυμάσιον. Κατὰ τὸ Β. Διάταγμα τῆς 23.12.1953 ἡ ΔΕΗ, ὡς ἐλέγχθη, εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἀναφέρῃ ἀμελλητὴ πᾶσαν Σύμβασιν ἢ Συμφωνίαν μετὰ ἐργολάβων κλπ. Συνεπῶς καὶ ὑποχρέωσιν εἶχε καὶ ἔλαβε γνῶσιν ὁλοκληρῶν αὐτῆς τῆς λίαν ὑπόπτου περιπετείας τῶν διαπραγματεύσεων. Δὲν εἶναι δυνατὸν ἀναγινώσκων τὰ Πρακτικά νὰ μὴ ἀντελήφθῃ τὴν διαπραχθεῖσαν παραπλάνησιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου συνεπικουρούμενου ὑπὸ τοῦ Γ. Γουναράκη. Καὶ ὅμως ἡδιαφόρησε.

Ἡ ἀδιαφορία του ἦτο ἀτύχημα ἢ σκόπιμος;

Περὶ τοῦ Γ. Πεζοπούλου εἶχε λόγους νὰ δυσπιστῇ. Ὁμφεῖλε νὰ δυσπιστῇ, εἶχε τόσας πολλὰς ὑπὲρ τῆς OL—CO ἐκδηλώσεις αὐτοῦ. Ἡ ἀπόπειρά του νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν προσφορὰν τῆς OL—CO διὰ τὰ ὑλικά Διανομῆς 200.000.000 Γαλ. φράγκων τὴν 27.12.56 τοῦ ἦτο γνωστὴ ἀπὸ δύο καταγγελίας τοῦ Καθηγητοῦ Ι. Φλαμπουράρη. Σαφῶς κατηγορήσεν ὁ Καθηγητὴς Ι. Φλαμπουράρης τὸν Γ. Πεζόπουλον ὅτι ὑπενόμειε τὴν ΔΕΗ καὶ ἔφερον ὡς παράδειγμα, ὅτι ἀπειράδῃ νὰ τὴν ζημιώσῃ μετὰ 20.000.000 Γαλλικὰ φράγκα. Εἶχε παρομοίαν καταγγελίαν καὶ τῆς SIMENS. Πῶς νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ ἐγκληματικὴ δρᾶσις ἐνὸς Διευθυντοῦ τῆς ΔΕΗ, τέως στελέχους τῆς OL—CO, τοῦ Ι. Μαγγιώρου κατηγορηθέντος καὶ διὰ πλαστογραφίας ὑπὲρ τῆς OL—CO τὸν ὅποιον ἔταξεν ὡς ἔμπιστόν του ὁ Γ. Πεζόπουλος νὰ ἐλέγχῃ τὰς προσφορὰς τῆς OL—CO, δὲν περιήλθεν εἰς γνῶσιν του;

Ἐπὶ πλέον ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Γ. Πεζόπουλος ἐκαυχᾶτο ὅτι διὰ ἦτο ἰσθόσιος. Πόθεν ἦνται αὐτὸ τὸ δικαίωμα νὰ τὸ διαλαλῇ; Ποῖον μέγαν προστάτην εἶχε;

Ἐπὶ τῆς ὑπουργίας του ὡς Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ εἶχεν ἐπιτελθῇ τὸ μέγα πλεονέκτημα τοῦ ἄρθρου 8 παρ. 4 νὰ κρίνῃ ἀνεξέλεγκτα ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν Μηχανημάτων ἡ ΔΕΗ. Καὶ ἐσοφίσθη ὁ Γ. Πεζόπουλος τὴν διαιτησίαν BAUER. Τὸ ἀνημπούλησε.

Τί ἄλλο ἤθελε, καίτοι ὑπάρχουν καὶ πλεῖστα ὅσα ἄλλα, ὥστε νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι ὁ Γ. Πεζόπουλος κατεπερόδιε τὴν ἐντολήν του ὡς Γενικὸς Διευθυντῆς καὶ ἐξεμεταλλεύετο δολίως τὴν ΔΕΗ ἵνα ἐπιτελέσῃ τὰ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ἐπιβαλλόμενα καθήκοντα ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ τὸν διώξῃ ποινικῶς ἢ ἔστω καὶ πειθαρχικῶς, ἵνα ἀπαλλάξῃ τὴν ΔΕΗ τῆς ζημιολογίου ἐξ ἰδιοτελείας δρᾶσεώς του;

Οὐδὲν ἔπραξε, παρέβη ἐκ προθέσεως τὰ καθήκοντά του διότι εἶχε λόγους νὰ προστατεύῃ τὸν Γ. Πεζόπουλον. Καὶ ἀπόδειξις τραγὴ, ὅτι καὶ ὅταν ἐξ ἐγγράφων ἐπιστοποιήθη ἡ ἀδελφίτις συναλλαγὴ του μετὰ τὴν EL—CO μετὰ τὴν ἐπιβάρυνσιν τοῦ 5ο) ἐπὶ μηχανημάτων ἀξίας ἄνω τῶν 4.000.000 δολλαρίων ὅχι μόνον δὲν τὸν κατεδίωξεν, ἀλλὰ καὶ τὸν προήγαγε καὶ εἰς Μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου μετὰ ψήφου. Ἡ στάσις αὕτη τοῦ ἔχοντος τὴν ἐποπτείαν τῆς ΔΕΗ Ὑπουργοῦ τῆς Βιομηχανίας ἐνεθάρρυνε τὸν Γ. Πεζόπουλον ὥστε νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐγκληματικὴν του δρᾶσιν διότι ἐπίσθη ὅτι ὅχι μόνον δὲν διὰ καταδιωχθῇ, ἀλλὰ ὅτι διὰ... εἶναι καὶ ἰσθόσιος. Ὁρθῶς ὅθεν ἡ πλειοψηφία τῆς Ἐπιτροπῆς ἐδέχθη, ὅτι ὑπάρχουν ἐνδείξεις διὰ νὰ εἰσηγηθῇ εἰς τὴν Βουλὴν ὅπως κατη-

γορήσῃ τὸν κ. Π. Παπαληγούραν ἐνώπιον τοῦ Εἰδικοῦ Διακριτοῦ καὶ διὰ παράβασιν καθήκοντος, ἀλλὰ καὶ ὅτι συντρέχει περίπτωσις ἀρνητικῆς Συνεργείας εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου διαπραχθέντα ἀδικήματα κατ' ἐξακολούθησιν ἀπιστίας εἰς βάρος τῆς ΔΕΗ, τόσον κατὰ τὴν προμήθειαν τοῦ κυρίου ἐξοπλισμοῦ τοῦ Μέγδοβα, ὅσον καὶ λόγῳ τῆς χαριστικῆς ὑπὲρ τῆς OL—CO καὶ ἐπιζημίας διὰ τὴν ΔΕΗ τροποποιήσεως τῆς Συμβάσεως τῆς 5.5.55 διὰ τῆς νέας τῆς 15.10.56.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΛΑΘΟΣ 50 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΩΝ ΓΑΛΛΙΚΩΝ ΦΡΑΓΚΩΝ

Τὸ λάθος τῶν 50 ἑκατομμυρίων παλαιῶν Γαλλικῶν φράγκων εἶναι μία ἐκ τῶν διαπιστωθεισῶν πολλαπλῶν παραβάσεων καὶ ἀνωμαλιῶν εἰς τὸ ὑδροηλεκτρικὸν Ἐργοστάσιον Μέγδοβα, ἡ ὁποία ἀπὸ ἀπόψεως μὲν ὕψους ζημίας τῆς Δ.Ε.Η., συγκρινομένη μετὰ τὰς ἐξ ἄλλων παραβάσεων καὶ ἀτασθαλιῶν προκληθείσας ζημίας πιθανὸν νὰ κατατάσσεται εἰς τὰς ὀλιγώτερον ζημιολογίους ἀνωμαλίας (δραχ. 3.500.000), ἀπὸ ἀπόψεως ὅμως προκλητικῆς καὶ ἀναιδοῦς περιφορήσεως καὶ ἀπαλλοτριώσεως τῶν συμφερόντων τῆς Δ.Ε.Η., ἀποτελεῖ ἀσφαλῶς μίαν τῶν πλέον χαρακτηριστικῶν ἀνωμαλιῶν, ἡ ὁποία προδίδει καὶ ἀποκαλύπτει τὴν ἐντασιν καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς δολίας προθέσεως τοῦ Γεν. Δ)νοῦ τῆς Δ.Ε.Η. Γ. Πεζοπούλου, ὅστις προκειμένου νὰ ὑπηρετήσῃ τὰ συμφέροντα τῆς OL—CO καὶ τῶν πάσης φύσεως προμηθευτῶν καὶ ἐργολάβων τῆς Δ.Ε.Η., δὲν διστάζει νὰ ὑποστηρίξῃ τὰς πλέον ἀπιθάνους, παραλόγους καὶ ἐξοργιστικὰς ἀπόψεις τότε παρελκύνων καὶ τότε παραπλανῶν τὸ Δ.Σ. εἰς λήψιν ἀποφάσεων πρὸς συγκάλυψιν τύποις καὶ τῆς πλέον ἀπροσχηματιστοῦ ζημιολογίου ἐνεργείας αὐτοῦ ἢ τῶν ἀναδόχων ἐπὶ προφανεῖ καὶ καὶ ἀδιαφιλονίκητῳ ζημίᾳ τῆς Δ.Ε.Η.

Ἡ κατωτέρω σύντομος ἐξιστῶρησις τῶν ἀφορώντων τὸ περίφημον τοῦτο λάθος περιστατικῶν πείθει ὅτι ὁ Γ. Πεζόπουλος, ἐκτὸς ἄλλων, ἠρνήθη εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ν' ἀποδεχθῇ τὸ ἀριθμητικὸν ἀποτελεσμα μίᾳς ἀπλῆς ἀριθμητικῆς πράξεως ἀφαιρέσεως, διὰ νὰ παραμείνῃ εἰς χεῖρας τῆς OL—CO παρανόμως τὸ ἀχρεωστήτως παρ' αὐτῆς εἰσπραχθὲν ποσὸν τῶν 50 ἑκατομμυρίων Γαλλικῶν φράγκων, δι' ἐργασίαν τὴν ὁποίαν οὐδέποτε ἐξετέλεσε. Καὶ δυστυχῶς ἐπέτυχε τελικῶς νὰ προκλήσῃ σύμφωνον περὶ τούτου ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. μετὰ δραματικᾶς συνεδριάσεως του, 31.10.56 καὶ 3.11.56 ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἐδημιούργησε τετελεσμένα γεγονότα καὶ νέας συμβατικάς μετὰ τῆς OL—CO δεσμεύσεις διὰ τῆς ὑπογραφείσης τὴν 15.10.1956 νέας συμβάσεως ἐκτελέσεως τῶν ἀπολογιστικῶν, ἐνῶ τὸ θέμα τοῦ λάθους ἦτο ἐκκρεμές, δημιουργήσας οὕτω σκοπίμως ἡθικὸν δίλημμα εἰς τὸ Δ.Σ., νὰ ἀποσιωπήσῃ τὸ λάθος ἵνα μὴ ἀποστῇ τῶν ἀναληφθεισῶν ἐν τῷ μεταξὺ συμβατικῶν ὑποχρεώσεων ἐκ τῆς νέας συμβάσεως, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι καὶ ἡ νέα σύμβασις αὕτη, ὡς ἐν ἄλλῳ κεφαλαίῳ ἐκτίθεται, ὑπῆρξεν ἀνεπιτρέπτως χαριστικὴ ὑπὲρ τῆς OL—CO.

2) Μετὰ τὴν ὑπογραφεῖσαν τὴν 7.7.1954 συμφωνίαν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως μετὰ τῆς OL—CO, διὰ τὴν χρηματοδότησιν καὶ κατασκευὴν τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ Ἐργοστασίου Μέγδοβα καὶ τὰς 369)31.3.54 καὶ 1335)14.8.54 πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (κυρωθείσας διὰ τοῦ Ν. 3307) 55), ἀντηλλάγησαν μεταξὺ Δ.Ε.Η. καὶ OL—CO αἱ ἀπὸ 28.8.54 καὶ 3.9.54 ἐπιστολαί, δυνάμει τῶν ὁποίων συμφωνήθη ἡ ἄμεσος ἐναρξίς τῶν ἐργασιῶν τοῦ ὑπὸ κατασκευὴν ἐργοστασίου Μέγδοβα ἐν ἀναμονῇ τῆς τελικῆς συμβάσεως, ἧτις τελικῶς ὑπεγράφη τὴν 5.5.55. Εἰς τὰς ἐπιστολάς ταύτας, προφανῶς διότι ἀπετέλει βασικὸν ὄρον τῆς προσφορᾶς (15.3.54) τῆς OL—CO καὶ τῆς ἀνακηρύξεώς της ὡς τελευταίας μειοδοτίας, περιελήφθη ὁ κατωτέρω ὅρος, καίτοι ἀνεφέρετο καὶ εἰς τὴν ἀπὸ 15.3.54 προσφορὰν της (καὶ ἴσως ἐκ τούτου παρήλκεν ἢ ἐπανάληψις).

«Ἐξυπακούεται, ὅτι διὰ τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας διὰ προσφέρει ἡ OL—CO εἰς τὴν Δ.Ε.Η. διὰ τὴν χρηματοδότη-

σιν, τὴν μελέτην καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ὑδροηλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως ἐπὶ τοῦ Μέργδοβα καὶ τὰς ἀρδεύσεις τῆς πεδιάδος Καρδίτσας, ὡς ἐπίσης διὰ τὴν ἐπὶ ἐξάμηνον διεύθυνσιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ Ὑδροηλεκτρικοῦ Ἐργοστασίου θὰ ἀποζημιωθῇ (ἢ OL—CO) διὰ τοῦ κατ' ἀποκοπὴν ποσοῦ τῶν 425 ἑκατομμυρίων φράγκων. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου 300 ἑκατομμύρια θὰ ὀφείλωνται εἰς Γαλλικὰ φράγκα καὶ 125 ἑκατομμύρια φράγκα εἰς δραχμάς».

Δέον προσέτι νὰ σημειωθῇ ὅτι εἰς τὴν ἀρχικὴν προσφορὰν τῆς OL—CO 15.3.54 ἀναλύεται τὸ ποσὸν τοῦτο τῆς ἀμοιβῆς τῆς τῶν 425 ἑκατομ. Γαλλ. φράγκων εἰς

(α) 375 ἑκατομμύρια Γαλλικὰ φράγκα διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῆς μελέτης, διεύθυνσιν τῆς κατασκευῆς καὶ ἐπὶ ἐξάμηνον διεύθυνσιν λειτουργίας τοῦ ἐργοστασίου Μέργδοβα καὶ β) 50 ἑκατομμύρια Γαλλικὰ φράγκα διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῆς μελέτης καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς κατασκευῆς τῶν ἀρδεύσεων κατὰ τὴν τετραετὴ χρονικὴν περίοδον τῆς κατασκευῆς τοῦ ἐργοστασίου».

Ἐπικολούθησαν μακρὰ διαπραγματεύσεις, διὰ τὴν σύνταξιν καὶ ὑπογραφήν τῆς ὀριστικῆς συμβάσεως, κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὁποίων τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἐζήτησεν, ὅπως ἡ μελέτη καὶ ἐπίβλεψις τῶν ἀρδευτικῶν ἔργων τῆς πεδιάδος Καρδίτσας, ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὸ ἔργον Μέργδοβα, διὰ νὰ γίνουσι ταῦτα ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ Δημοσίου. Κατόπιν τούτου, κατὰ τροποποίησιν καὶ τοῦ πρώτου προσχεδίου τῆς συμβάσεως, ἡ OL—CO ἀπῆλλάγη τῆς ὑποχρεώσεως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας θὰ ἐλάμβανε τὴν κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβὴν τῶν 50 ἑκατομμυρίων Γαλλικῶν φράγκων, ἀναπροσαρμοσθέντος σχετικῶς τοῦ ἀντιστοίχου ὄρου ἐν τῷ δευτέρῳ προσχεδίῳ τῆς συμβάσεως κατὰ τὸν ἐξῆς ὀριστικὸν τρόπον. Ἐν τῆς ἀρχικῆς διατυπώσεως τοῦ ἐδ. η τῆς παρ. 1 τοῦ ἀρθ. «ιδίωρυγα φυγῆς καὶ ἀνάγκωια ἀνασχεύσεως τοῦ ὕδατος δι' ὕδρευσιν» ἐτέθη «ιδίωρυγα φυγῆς καὶ ἐπαναρρυθμιστικὸν ἔργον ἀπορρυῆς» περιορισθείσης οὕτω τῆς ὑποχρεώσεως τῆς OL—CO εἰς τὸ Ὑδροηλεκτρικὸν ἔργον, οὗτινος ὑποχρεωτικὸν τμήμα ἀπετέλει τὸ ἐπανορθωτικὸν φράγμα.

Ἐνῷ λοιπὸν κατὰ τὴν σύναψιν τῆς ὀριστικῆς συμβάσεως τὴν 5.5.1955 ἐφ' ὅσον ὡς ἐλέγχθη τὴν μελέτην καὶ ἐπίβλεψιν τῶν ἀρδευτικῶν ἔργων ἀνέλαβε τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον καὶ συνεπέδω ἐματαιώθη ἡ προϋπόθεσις καταβολῆς τῆς ἀμοιβῆς τῶν 50 ἑκατομμυρίων φράγκων εἰς τὴν OL—CO ὅδε: νὰ ἐπέλθῃ ἀνάλογος μείωσις τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῶν 425.000.000 γαλλικῶν φράγκων, ἐκ προφανοῦς ἀβλεψίας δὲν ἐγένετο τοῦτο, χωρὶς νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον ἰδιὰ τὸ ὅποιον εἶχεν ἀρχικῶς συμφωνηθῇ ἡ ἀμοιβὴ αὕτη.

Οὕτω ἔχουν ἀδιαφιλονικήτως τὰ πράγματα καὶ ἐνῷ θὰ ἔδει μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ λάθους, νὰ συμβῇ ὅτι κατὰ τὰς στοιχειώδεις ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως ἐπικαλοῦνται καὶ εἰς τὴν πλεον ἀσήμενον συναλλαγὴν τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου, περιέργως ἡ OL—CO ἀρνείται ν' ἀναγνωρίσῃ τὸ λάθος στρεψοδικῶς καὶ κακοπίστως καὶ τὸ χειρότερον εὐρίσκει συνήγορον εἰς τὴν ἀποψίν τῆς ταύτης τὸν Γεν. Διευθυντὴν τῆς ζημειωθείσης τὸ ποσὸν τοῦτο Δ.Ε.Η. Γ. Πεζόπουλον, τοῦ ὁποίου ἡ ὅλη στάσις ὡς ἐκτίθεται κατωτέρω, μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ λάθους, ἀποδεικνύει ἀνθρώπινον, ὅστις εἶχεν ἀπεμπολήσει καὶ τὰς στοιχειοθετήρας ἀρχὰς ἀξιοπρεπείας, δέσμιος προσαυθῆς τῆς ἀθεμίτου συναλλαγῆς του μετὰ τῆς OL—CO.

Ὁ Δ. Παπαλεονάρδος ἀνεκάλυψε τὴν 6.10.56 λάθος, τὸ ὅποιον ἀνεγνωρίσθη ἐν συνεχείᾳ καὶ ὑπὸ τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου κ. Θ. Μακρῆ. Σημειωτέον ὅτι ἀμφότεροι εἶναι ὑπεύθυνοι τοῦ λάθους, διότι ἐξ ἀβλεψίας των δὲν ποσοτήρυσαν τὴν ὀριστικὴν σύμβασιν πρὸς τὰ τελικῶς συμφωνηθέντα. Καὶ ἔχει ἰδιόχουσαν σημασίαν τοῦτο διὰ νὰ συναχθοῦν ἀκριβῆ συμπεράσματα ὅταν ὁ ἀνακαλύψας τὸ λάθος εἶναι συγχρόνως καὶ ὑπεύθυνος τῆς διαπραξείας του καὶ εἶναι φυσικὸν νὰ μετέλθῃ πᾶν μέρος πρὸς πάσαν κατεύθυνσιν διὰ ν' ἀποκατασταθῇ ἡ ζημία καὶ ἀποφευχθῇ οὕτω ἡ ἰδιὰ αὐτοῦ ἀστική καὶ ποινικὴ τούτου εὐθύνη.

Ἀμέσως ὁ Δ. Παπαλεονάρδος ἔμακ τῇ ἐπιστροφῇ τοῦ Γ. Πεζόπουλου ἐν Ἀθήναις τὴν 9.10.1956 (ἀπουσίαζεν εἰς

Πτολεμαίδια) ἔσπευσε νὰ ἐνημερώσῃ τοῦτον περὶ τοῦ ἀνακαλυφθέντος λάθους καὶ τὴν ἐπομένην 10.10.56 εἰς ἐμπιστευτικὸν ἔγγραφόν του πρὸς τὸν ἴδιον Γ. Πεζόπουλον ἀφορῶν τὴν ὑπὸ σύναψιν νέαν σύμβασιν μετὰ τῆς OL—CO κάμνει λόγον καὶ ζητεῖ ὅπως ρυθμισθῇ τὸ θέμα, ἐφ' ὅσον ἡ ἀρδευσις ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

Μεταίως ὅμως ἤλπιζεν ὁ Δ. Παπαλεονάρδος εἰς τὴν διόρθωσιν τοῦ ἀνακαλυφθέντος λάθους, βιότι ὁ Γ. Πεζόπουλος εἰς τὰς ἀμέσως ἐπομένας δύο συνεδριάσεις τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς 10.10.56 καὶ τῆς 12.10.56, καθ' ἃς μάλιστα συνεζητήθη καὶ ἀπεφασίσθη τελικῶς «μετὰ δυσφορίας» τῶν μελῶν ἡ σύναψις τῆς νέας θεσμητικῆς διὰ τὴν Δ.Ε.Η. συμβάσεως μετὰ τῆς OL—CO, οὐδὲν ἀνεκοίνωσεν οὗτος εἰς τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ., ὡς ἐπεβάλλετο, πρὸς τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν νὰ μὴ μεταιώσῃ τὴν νέαν χαρακτηριστικὴν σύμβασιν ὑπὲρ τῆς Δ.Ε.Η. καὶ διὰ νὰ ἐθμιουργήσῃ κατὰστασιν διευκολύνουσαν τὴν ἀποσιώπησιν τοῦ λάθους, ὅπερ πράγματι τελικῶς ἐπέτυχεν.

Ἀνησυχήσας προφανῶς ἐκ τῆς τοιαύτης σκοπίμου ἀποσιώπησεως τοῦ θέματος, ὁ Δ. Παπαλεονάρδος ἔσπευσεν ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας, παραβλέπων καὶ τὴν τυπικῶς ὑπηρεσιακὴν τάξιν, νὰ ἐνημερώσῃ τὴν μὲν 14.10.56 τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. Π. Στουπάθην καὶ Ἀνάργ. Δημητρακόπουλον, τὴν δὲ 8ην προΐνῃν τῆς 15.10.56 (πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῶν ἐπιστολῶν) τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ. Σ. Π. Γουναράκη. Καὶ ἡ ἐνημέρωσις ὅμως αὕτη (διὰ τὴν ὁποίαν ἀργότερον παρετηρήθη) δὲν ἐστάθη ἰκανὴ νὰ λυθῇ ἡ σιωπὴ καὶ ἡ ἀρνησις τοῦ Γ. Πεζόπουλου νὰ φέρῃ τὸ θέμα εἰς τὸ Δ. Σ. ἀλλ' ἀντιθέτως οὗτος ἐπέτυχεν τὴν τελικὴν ὑπογραφήν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀπολογιστικῶν τὴν 15.10.56.

Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 610)17.10.56 ἔγγραφου τοῦ Προέδρου πρὸς τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. συνάγεται ὅτι οὗτος ἀνεκοίνωσε τὴν προΐνῃν τῆς 15.10.56 καὶ πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως ἀνεπιστήμως εἰς τὰ μέλη περὶ τοῦ λάθους, καὶ ἀνετέθη εἰς τοῦτον νὰ προβῇ εἰς σχετικὴν ἀνακοίνωσιν εἰς τὴν OL—CO, ἵνα διακανονισθῇ τὸ ζήτημα πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως.

Ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν (15.10.56) συνετάγη ἐπιστολὴ τοῦ Προέδρου Π. Γουναράκη πρὸς τὴν OL—CO, τὴν ὁποίαν ἀνέγνωσεν εἰς τοὺς ἐκπροσώπους της, οἱ ὅποιοι προέβαλον κατηγορηματικὴν ἀρνησιν χαρακτηρισίαντες τὴν προβολὴν τοῦ ζητήματος «ὡς παρῆξ».

Αἱ περαιτέρω λεπτομέρειαι καὶ ἡ προβαλλομένη δικαιολογία τοῦ Π. Γουναράκη θιατὶ δὲν ἐπέμειναν εἰς τὴν προηγουμένην ἐκκαθάρισιν τοῦ θέματος πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως (διὰ νὰ μὴ ἀνατρέψῃ τὰ συμφωνηθέντα) ἀλλ' ἐπεφυλάχθη εἰς τὸ ἀκέραιον ὡς πρὸς τὴν κύρωσιν τῆς συμβάσεως ταύτης ἐν ἐκ τῆς πλήρους ἐρεύνης ἀπεδεικνύετο τὸ βάσιμον τῆς δικαιοσύνης τῶν κ. κ. Μακρῆ καὶ Παπαλεονάρδου, ἐκτίθενται ἔκτενῶς εἰς τὴν σχετικὴν εἰσήγησιν Κ. Παπαϊωάννου καὶ τὰς ἐπὶ τοῦ θέματος ἀπόψεις τοῦ κ. Γ. Χαρμοπούρη καὶ ἀποδεικνύουν παρελκυστικὸς ἐλιγμούς, ἐπὶ θέματος πασιφανοῦς, τὸ ὅποιον δὲν ἐπέδεχτο λογικὴν ἀντίκρουσιν καὶ σοβαρὰν ἀμφισβήτησιν. Ἐγένετο ὅμως διὰ νὰ μετατεθῇ ἡ συζήτησις καὶ νὰ βημιουργηθῇ κατὰστασις ἐκδιάρζουσα οὕτως εἰπεῖν τὸν παρακερισμὸν τοῦ θέματος, πρὸς ἀποφυγὴν ἄλλων συνεπειῶν ἐκ τῆς ἀνατροπῆς τῆς νέας συμβάσεως. Καὶ οὕτω τὸ θέμα τοῦ λάθους συνεζητήθη εἰς δύο συνεδριάσεις τῆς 31.10.56 καὶ τῆς 3.11.56.

Κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν ἅπαντα τὰ μέλη (πλὴν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ Προέδρου) ἐξηγέρθησαν ἀπὸ τὴν ἀποκάλυψιν καὶ ἐξεδήλωναν ἔντονον τὴν ἀντίδρασιν των, φθάσαντα μέχρι σημείου νὰ ζητήσουν τὴν ἀνατροπὴν τῆς συμβάσεως τῆς 15.10.56 περὶ ἀναθέσεως εἰς τὴν OL—CO τῶν ἀπολογιστικῶν ἔργων (κ. κ. Δημητρακόπουλος, Στουπάθης καὶ Κιτριλάκης).

Ἀντιθέτως ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀνέλαβε τὴν ὑπερασπίσιν τῆς OL—CO, ὑποστηρίξας ἀπόψεις λογικῶς ἀπαραδέκτους καὶ ἐν τῶν πραγμάτων καταφανῶς ἀβασίμους καὶ παιδαριώδεις, ὅταν μετὰ σοβαρότητος ὑπεστήριξεν ὅτι καὶ ὑπάρχοντος τοῦ λάθους «οὔτε ἡ Δ.Ε.Η. ἐζημιώθη, οὔτε ἡ OL—CO ὀφελήθη», ἐπιδεικνύων οὕτω κατὰ τὴν ἐκδρασίαν Κ. Παπαϊωάννου

(σελ. 20) ἔλλημεν σεβασμοῦ πρὸς τὴν νοημοσύνην καὶ τὴν ἐνημερότητα τῶν συμβούλων, ἦτις, ὡς ἐν συνεχείᾳ διαπιστώνει («καὶ ὑπὸ τινὰ ἐποψίᾳ ἐδικαιώθη, ἀφοῦ δὲν ἠκούσθη ὡς πρὸς αὐτὸ ἀπάντησις»).

Ἐπισημασθέντα ἀκόμη ἡ παράδοξις καὶ ἀναιρέτος θεωρία ὅτι λόγω «τροποποιήσεως τῆς μελέτης καὶ ἀξιόσεως τοῦ χρόνου τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου ἀπὸ 48 εἰς 59 μῆνας ἐδικαιολογεῖτο ἀπολύτως» ἡ ἀξίησις τῆς ἀμοιβῆς. Ὑπὸ ποίαν ὁμῶς περιοριστικὴν περίπτωσιν ἠδύνατο νὰ γίνῃ τοῦτο καὶ μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 60 ἑκατομμυρίων γαλλικῶν φράγκων, ὡρίζετο ρητῶς ἐν τῇ συμβάσει καὶ δὲν ὑφίστατο τοιαύτη προϋπόθεσις ἐν προκειμένῳ καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν προσεβλήθη τοιαύτη ἀξίωσις τῆς OL—CO εἰς ἣν καὶ πάλιν περιπτώσιν θὰ ἔδει νὰ καθορισθῆ, ἐκτὸς τοῦ Α. Δημητρακοπούλου, ὅστις ἔδωκε λευκὴν ψήφον καὶ κατὰ Δεκέμβριον διὰ τοῦ 1177 σημειώματός του πρὸς τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. παρέθεσε συγκριτικούς πίνακας ἀποδεικνύοντας τὴν ζημίαν τῆς Δ.Ε.Η., διὰ τὴν χωρῆσιν ἐν συνεχείᾳ συμψηφισμός.

Κατὰ τὴν δευτέραν συνεδρίαν τῆς 3.11.1956 μετεβλήθη, ἄγνωστον πῶς, ἡ ἀτιμωσαία καὶ τελικῶς ὅλα τὰ μέλη, προηγουμένως καίτοι δὲν ἀπεδέχθησαν τὰς περὶ λάθους ἀπόψεις τοῦ κ. Πεζοπούλου, κατέληξαν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ κάμωσι λόγον περὶ αὐτοῦ καὶ νὰ ἐγκρίνωσι τὴν ἀνάθεσιν τῶν ἀπολογιστικῶν ἔργων εἰς τὴν OL—CO ἀπὸ τὴν σκέψιν ὅτι δὲν ἦτο ὀρθὸν νὰ ὑπαναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν ὑπογραφείσαν σύμβασιν καὶ ὅτι ἡ διενέργεια δημοπρασίας διὰ τὴν ἀνάδειξιν ὑπεργολάβων θὰ ἐπεβάρυνεν ἐπιπεραιτέρω τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἤδη ἐπιβραδυθέντος ἔργου.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω κατὰ σταχυολόγησιν μόνον μέρους τοῦ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου πλουσίου ἀποδεικτικοῦ ὕλικου, συνάγεται ὅτι ὁ Γ. Πεζόπουλος μετῆλθε πᾶν μέσον, κατὰ παράβασιν τῶν ἐκ τῶν καθήκοντων του ὑποχρεώσεων του, διὰ τὴν ἀποφυγὴν ἢ OL—CO τὴν ὑποχρέωσιν ἐπιστροφῆς τοῦ ἀχρεωστήτως παρ' αὐτῆς ληφθέντος ποσοῦ τῶν 50 ἑκατομ. Γαλ. φράγκων, ζημιώσας οὕτω ἐκ προθέσεως κατ' ἴσον ποσὸν τὴν περιουσίαν τῆς Δ.Ε.Η., τῆς ὁποίας τὴν διαχείρισιν εἶχεν ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ προστατεύῃ ὡς μέλος τοῦ Δ. Σ. καὶ Γεν. Δ)ντῆς ταύτης.

Πέραν ὁμῶς τῆς ἀδιαφιλονικήτου ἐνόχου στάσεως τοῦ Γ. Πεζοπούλου ἐπὶ τοῦ ἀνακαλυφθέντος τούτου λάθους καὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ποινικοῦ ἀδικήματος, ὅστις προσιδιάζει εἰς τὸν ἐκδηλωθέντα δόλον του, περὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἡ ποινικὴ δικαιοσύνη, συνάγονται αἱ κάτωθι ἐπὶ μέρους διαπιστώσεις, αἵτινες συνέχονται μετὰ τὴν ἐξεταζομένην εὐθύνῃ τῶν ἐγκαλουμένων τέως Πρωθυπουργοῦ κ. Κ. Καραμανλῆ καὶ Ὑπουργῶν κ. κ. Ν. Μάρτη καὶ Π. Παπαληγούρα.

Ἐν πρώτοις προκειμένου νὰ ἐρευνηθῆ ἡ εὐθύνη τούτων δέον νὰ ἐξετασθῆ ἐὰν οἱ ἀρμόδιοι Ὑπουργοὶ καὶ ὁ Πρωθυπουργὸς ἔλαβον γνῶσιν τοῦ θέματος τούτου.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐκ τοῦ συλλεγέντος ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀποδεικτικοῦ ὕλικου ἠδύνατο κατὰ συμπερασμὸν νὰ ὑποστηριχθῆ βασίμως ὅτι ὁ ἐπὶ τῆς Βιομηχανίας Ὑπουργὸς ἔλαβε γνῶσιν τοῦ θέματος ἀπὸ τὴν σκέψιν ὅτι ὁ Γ. Πεζόπουλος ἦτο ἀδύνατον ν' ἀποτολμήσῃ τοιαύτην ἀπροσημάτιστον συγχάλυψιν τοῦ λάθους, ἐὰν δὲν εἶχε Κυβερνητικὴν κάλυψιν, διότι ἔπρεπε νὰ ὑπολογίζῃ ὅτι ὁποτεδήποτε περιήρητο εἰς γνῶσιν τοῦ Ὑπουργοῦ θὰ ἦτο σφόδρα ἐκτεθειμένος, γεγονόςς τὸ ὅποιον δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παρίδῃ, ὅταν μάλιστα πρὸ τῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ ἀνακλύσαντος θέματος, ἔσπευσε νὰ ὑπογράψῃ τὴν νέαν σύμβασιν, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐδικαιούτο νὰ εἶναι ὑπερήφανος. Καὶ ὁπωσδήποτε ἀπετέλει θέμα ἠθικῆς τάξεως ἡ τακτοποίησις τοῦ θέματος πρὸ πάσης νέας δεσμεύσεως.

Ἡ σκέψις αὕτη ἐνισχύεται ἐπιπλέον, ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι εἰς τὴν ὅλην ὑπόθεσιν εἶναι ἀναμειγμένοι, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν καταλογισμοῦ εἰς θάρος των, ποινικῶν καὶ ἀστικῶν εὐθυνῶν, οἱ Δ. Παπαλεονάρδος, Θ. Μακρῆς, καὶ εἶναι ἀπίθανον νὰ ὑποτεθῆ ὅτι ὁ Γ. Πεζόπουλος διεκινδύνευσε τοιοῦτον χειρισμὸν, διατηρῶν τὴν ἐλπίδα τιθ' τελικῶς δὲν θὰ ἐλάμβανε γνῶσιν ὁ Ὑπουργός, διότι οἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑπεύθυνοι ἦτοσαν φυσικὸν ἐν τῇ νομίμῳ καὶ ἐνστικτώδῃ ἀμύνῃ των ν' ἀπο-

φύγουν τὰς ἰδίας αὐτῶν εὐθύνas ἐφ' ὅσον τὸ θέμα δὲν ἐρρυθμίσθη ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. νὰ καταφύγουν εἰς τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ἵνα ἐπέμβῃ καὶ ἀποκαταστήσῃ τὴν εἰς θάρος τῆς Δ.Ε.Η. ζημίαν.

Πέραν ὁμῶς τῶν λογικῶν τούτων συλλογισμῶν, εἶναι ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς προανακρίσεως καὶ τοῦ ἐν γένει συλλεγέντος ἀποδεικτικοῦ ὕλικου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου, δὲν προσήχθη ἐτέρα ἀπόδειξις ἐνισχύουσα τὴν ἀπόψιν ὅτι ἔλαβε γνῶσιν τοῦ ἀνακαλυφθέντος λάθους ὁ Ὑπουργός.

Ἀντιθέτως μάλιστα κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 31.10.56 ὁ Πρόεδρος Π. Γουναράκης ἐδήλωσεν («ὅτι δὲν ἀνεκινώθη τίποτε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον»), ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Δ. Παπαλεονάρδος ὅστις κατὰ τὰς ἀνωτέρω σκέψεις ἦτο φυσικὸν νὰ γίνῃ πληροφοριοδότης τοῦ πράγματος, καταθέτει ὅτι δὲν ἀνακίονωσεν τὸ θέμα εἰς τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν καὶ τὸ τελευταῖον τοῦτο δέον νὰ θαρῆν ἰδιαιτέρως εἰς τὴν σκέψιν μας, διότι ἐὰν δεχθῶμεν ὅτι καὶ σήμερον εἶτι ὑφίστανται, νομικῶς τούλαχιστον, εὐθύναι καταλογισμοῦ εἰς θάρος του τῆς ζημίας, δὲν εἶχε λόγον ν' ἀποκορύψῃ ἐνέργειάν του ἢ ὅποια μετέθεσε τὰς εὐθύνas εἰς τοὺς ὄμους ἄλλων καὶ ὁπωσδήποτε καδίστα ἐλαφροτέρων τὴν θέσιν του.

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω συνεπῶς ἐκτεθέντα ἀγόμενα εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν προέκυψαν ἐνδείξεις παραπομπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τῶν 50 ἑκ. γαλ. φράγκων ἐναντίον οὐδενὸς τῶν ἐγκαλουμένων τέως Πρωθυπουργοῦ καὶ Ὑπουργῶν.

Ἐπιθυμοῦμεν ἐνταῦθα νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἡ συγκεκριμένη περίπτωσις τοῦ λάθους εἶναι ἡ πλέον ἀπροσημάτιστος ἐνέργεια τοῦ Γ. Πεζοπούλου ὑπὲρ τῆς OL—CO, γεγονόςς πού ἐδραϊώνει τὴν ἀπόψιν ὅτι ἡ μετ' αὐτῆς ἀθέμιτος συναλλαγὴ του, τὸν εἶχε μεταβάλλει εἰς ἀδίστακτον ὄργανον ἐξυπηρέτησεως τῶν ἀνόμων συμφερόντων τῆς OL—CO παρὰ πᾶσαν ἔννοιαν ἠθικῆς, κοινωνικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς τάξεως.

Πέραν ὁμῶς τῆς διαπιστώσεως ταύτης, ἡ περίπτωσις τῆς ἐξεταζομένης περιπτώσεως μᾶς ὑποχρεώνει νὰ προδῶμεν εἰς μίαν θλιβεράν διαπίστωσιν ἀφορώσαν τὴν ἀξιοπιστίαν τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων.

Ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ θέματος, περὶ τοῦ ἐὰν δηλονότι, ἐπῆλθε ζημία ἢ ὄχι εἰς τὴν Δ.Ε.Η., ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τινων ἐκ τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων ὅτι δὲν ἐπῆλθεν οὐδέμία ζημία εἰς τὴν Δ.Ε.Η., διότι δῆθεν μετὰ τὴν διαπίστωσιν τοῦ λάθους ἢ OL—CO ἐξετέλεσεν ἔργα διὰ τὰ ὅποια ἐδικαιούτο ἀμοιβὰς 46 ἑκατομ. Γαλ. φράγκων, τὰ ὅποια τελικῶς δὲν εἰσέπραξε καὶ οὕτω τρόπον τινὰ ἐπῆλθε συμψηφισμός τῆς ἐκ τοῦ λάθους προελθούσης ἀρχικῆς ζημίας.

Ὁφείλομεν ν' ἀντικρούσωμεν τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον ἰδιαιτέρως, ὄχι διότι παρέχει πίστιν περὶ τῆς ἀληθείας του, ἀλλὰ διότι ἀποδεικνύει μὲ πόσῃν ἐπιπολαιότητα, διὰ τὴν μὴ εἴπωμεν ἀσέβειαν πρὸς τὴν νοημοσύνην τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, μάρτυρες κατέχοντες ἐπιζήλους κοινωνικὰς καὶ δημοσίας θέσεις περιφρονοῦν τὴν ἀλήθειαν καὶ λησμονοῦντες προηγουμένας ἐνθροῦσας καταθέσεις των, ψευδοκροῦν καταφύρας, ὑπολογίζοντες ἴσως ἐσφαλμένως ὅτι ἡ κοινωνικὴ προβολὴ των, παρέχει αὐτοῖς ἀστυδίαν νὰ περιφρονοῦν τὴν ἀλήθειαν ἀκινδύνως.

Καὶ δυστυχῶς, τὸ φαινόμενον παρουσιάσθη εἰς ἕκτασιν ἀνεπίτρεπτον, πού προκαλεῖ θλιβεράς σκέψεις διὰ τὴν τοιαύτην ἠθικὴν κάμψιν πνευματικῶν ἀνδρώπων, διεκδικούντων πρωτοπορίαν ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

Κατετέθη λοιπόν, ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι ἡ ζημία τοῦ λάθους ἐκαλύφθη ἐκ τῶν ὑστέρων δι' ἐκτελέσεως μεταγενεστέρas ἐργασίας μὴ πληρωθείσης καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἀνακριθείας τοῦ ἰσχυρισμοῦ των, ὅστις ἄλλωστε καὶ ἀκριβῆς ἐὰν ἦτο, ὡς ἐπιγενόμενον περιστατικόν, δὲν ἐξαλείφει καὶ δὲν μεταβάλλει τὰ πράγματα κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ λάθους, ὑπερέβαλον καὶ αὐτὸν τὸν Γ. Πεζόπουλον, ὅστις ἰσχυρισθεὶς κατὰ τὰς συνεδριάσεις τοῦ Δ.Σ. ὅτι δὲν ἐπῆλθε ζημία εἰς τὴν Δ.Ε.Η., ὑπεστήριξεν ὅτι δῆθεν ἢ OL—CO ἐδικαιούτο προσθέτου ἀμοιβῆς λόγω μεταβολῆς τῆς μελέτης τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως, ἐνῶ οἱ περὶ ὧν πρόκειται μάρτυρες καταθέτουν περὶ ἔργων τῆς δευτέρας συμβάσεως (15.10.65), ἐκτελεσθέντων εἰς χρόνον πολὺ μεταγενέστερον τοῦ λάθους.

Και ερωτάται: Πώς δύναται να γίνη λόγος περί συμφητισμού, όταν η OL—CO οὐδέποτε ἀνεγνώρισε τὸ λάθος καὶ συνεπῶς δὲν ἀνεγνώρισεν ποτὲ ὅτι ὤφειλεν καὶ ὅτι συνεπῶς πρὸς ἐξέφλησιν τοιαύτης ὀφειλῆς τῆς παρηγεῖτο ἰσαξίου ἀπαιτήσεως τῆς;

Ἐπὶ τῆς λογικῆς ταύτης ἀπορίας οἱ μάρτυρες οὗτοις κατὰ τρόπον ἀληθῶς ἀρετῆ, καταθέτουν ὅτι καίτοι ἡ OL—CO δὲν ἀνεγνώρισε ποτὲ ρητῶς τὸ λάθος, ἐνδομύχως παρεδέχετο τοῦτο καὶ σιωπηρῶς διὰ τῆς ἀζητησίας ἄλλης νομίμου ἁμοιότης τῆς ἐπέσβεσε τὴν ἐκ τοῦ λάθους ὑποχρεώσιν τῆς.

Καὶ ὁ τοιοῦτος αὐτόχρημα ἀστεῖος καὶ ἀβάσιμος ἰσχυρισμός των, προκαλεῖ τὴν ἀπορίαν:

Πῶς ἡ Δ.Ε.Η. δὲν προσεφέρθη νὰ πληρώσῃ ἐκκαθαρισμένην ἀπαιτήσιν τῆς OL—CO ἐφ' ὅσον ποτὲ δὲν ἐδηλώθη παραιτήσις ἀπὸ ταύτης;

Ἄπεδέχθη θωρεῖν ἡ ὁποία ποτὲ δὲν ἐδηλώθη ἡ ἐξεμεταλεύθη τὴν μὴ ἀναζήτησιν ἣτις εἶδει νὰ ἀποδοθῆ εἰς ἀδελφίαν τῆς δικαιοσύνης διὰ νὰ σφετερισθῆ παρανόμως ποσὸν ὅπερ δὲν ἐδικαιοῦτο; Τοιαύτην εὐσυνειδησίαν εἰς τὰς συναλλαγὰς τῆς, ἀσφαλῶς δὲν φιλοδοξεῖ ἡ Δ.Ε.Η., ἀλλὰ πάντα ταῦτα ἀποδεικνύουν πόσον αὐστηρὸς θεὸν νὰ εἶναι ὁ ἔλεγχος τῆς ἀξιοπιστίας τοῦ συλλεγέντος ἀποδεικτικῶν ὕλικῶν, ὅταν ἀπὸ οἰανδήποτε σκέψιν ἕκαστος τῶν μαρτύρων διὰ τῆς καταθέσεως τοῦ ἐπιδιώκει πρωτίστως νὰ τακτοποιήσῃ τὴν θέσιν του, ἐναντι πάσης μελλοντικῆς προβλέψεως πού θὰ ἔθυσεν εἰς δοκιμασίας αὐτὸν ἢ τὰ συμφέροντά του καὶ ἀποδίδει ὀλιγωτέραν σημασίαν ἐὰν βοηθῆ τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς μας εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΩΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΜΕΓΔΟΒΑ

Τὸ συμφέρον τῆς Δ.Ε.Η. ἐξυπηρετεῖ τὸ ἄρθρ. 8 παρ. 4 τῆς ἀπὸ 5.5.1955 συμβάσεως ἔχον ἐπὶ λέξει οὕτω:

«Προκειμένου περὶ τῆς προμηθείας τοῦ κυρίου ἐξοπλισμοῦ τῆς ὑδροηλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως ὁ Ἀνάδοχος θέλει παράσχει εἰς τὸν ἐργοδότην πλήρεις προσφορὰς τῶν Γαλλικῶν Βιομηχανικῶν Οἴκων οἵτινες μετεῖχον τῆς συμφωνίας τῆς 2.11.1953 ὡς καὶ ἐκείνων οἵτινες ἤθελον προσχωρήσει εἰς τὴν συμφωνίαν ταύτην. Αἱ προσφοραὶ θά εἶναι παραδοθῆ εἰς τὸν ἐργοδότην ἐντὸς προθεσμίας 3 μηνῶν ἀπὸ τῆς ὑπὸ τούτων ἐγκρίσεως τοῦ ὀριστικῶν καθορισμοῦ τῶν χαρακτηριστικῶν τῶν διαφόρων προμηθειῶν τοῦ ἐξοπλισμοῦ ἐὰν ὁ ἐργοδότης κρίνῃ κατὰ τὴν μὴ ὑποκειμένην εἰς διατησίαν Ἐλευθέραν αὐτοῦ κρίσιν, ὅτι αἱ τιμαὶ τοῦ συνόλου ἢ μέρους τῶν προμηθειῶν τῶν Γαλλικῶν Οἴκων ΔΕΝ εἶναι σύμφωνοι πρὸς τὰς τιμὰς τῆς παγκοσμίου ἀγορᾶς, θέλει ἀνακοινώσῃ ἐγγράφως πρὸς τὸν ἀνάδοχον τὴν ἀπόρριψιν τοῦ ὅλου ἢ μέρους τῶν ἐν λόγω προσφορῶν ὁ δὲ Ἀνάδοχος ὙΠΟΧΡΕΩΤΑΙ νὰ προχωρήσῃ ἀμέλλητι εἰς διεθνή ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΝ συμβάσεως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 τῆς παρούσης συμβάσεως εἰς τὸν ὅποιον θά εἰναι κληθῆ νὰ συμμετάσχωσιν τοὐλάχιστον ἀνὰ δύο Γαλλικοὶ Οἴκοι ἀνὰ δύο Οἴκοι ἐξ Ἠνωμένων Πολιτειῶν, Γερμανίας, Ἰταλίας καὶ Ἑλβετίας ὡς καὶ ἀνὰ εἰς οἶκος Ἀγγλικὸς καὶ Αὐστριακός. Ἐπὶ ἴσοις ὅροις θὰ προτιμῶνται οἱ ΓΑΛΛΟΙ προμηθευταί...».

Εἶχεν ἐπιτευχθῆ καὶ μία διατύπωσις προστατεύουσα τὴν Δ.Ε.Η. εἶχεν ἐπιφυλάξει εἰς ἑαυτὴν τὸ ἀνεξέλεγκτον δικαίωμα νὰ κρίνῃ αὐτὴ καὶ μόνῃ μονομερῶς καὶ ἐλευθέρως, χωρὶς ἡ κρίσις αὐτῆς νὰ ὑπόκειται εἰς ἔλεγχον, περιορισμὸν ἢ καὶ Διαιτησίαν ἐστὶ, περὶ τοῦ ὅτι αἱ Γαλλικαὶ προσφοραὶ δὲν εἶναι σύμφωνοι πρὸς τὰς τιμὰς τῆς παγκοσμίου ἀγορᾶς ὁπότε ὁ μειοδοτικὸς Διαγωνισμὸς ἦτο ὑποχρεωτικὸς διὰ τὴν OL—CO.

Τὴν προστατευτικὴν ἀσπίδα τῆς Δ.Ε.Η. ἀπέρριψε ὡς ἄχρηστην ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς. Ἦδη πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως τῆς 5.5.1955 ὁμοφώνως τὸ Δ. Συμβούλιον εἶχε ταχθῆ μετ' ἐπιμονῆς ἀνευδότου, ὅπως ἡ προμήθεια τοῦ Ἠλεκτρομηχανικοῦ Ἐξοπλισμοῦ τοῦ ἐργοστασίου Ταυρωποῦ γίνῃ διὰ διεθνούς Διαγωνισμοῦ, διότι ἡ OL—CO εἶχε δώσει:

τιμὰς ἀνωτέρας κατὰ 150)ο τοὐλάχιστον τῶν τῆς Διεθνούς ἀγορᾶς, ἀλλὰ καὶ διότι ὅλοι ὑπεστήριζαν ὅτι μόνον διὰ τοῦ Διεθνούς Διαγωνισμοῦ ἐπετυγχάνοντο συμφερότεροι τιμαί. Μοναδικὴν ἐξαίρεσιν εἶχε καὶ τότε ἀποτελέσει ὁ Γ. Πεζόπουλος (Πρακτικὰ 8.3.1955 καὶ 11.4.1955). Ὑπὲρ τοῦ Διεθνούς Διαγωνισμοῦ εἶχε κηρυχθῆ καὶ ὁ τότε Ὑπουργὸς Βιομηχανίας κ. Πρωτοπαπαδάκης. Σχετικὴ ἦτο καὶ ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 46)55 ἀπόφασις τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Δ.Ε.Η. καθ' ἣν: «Αἱ προμήθειαι τοῦ ἠλεκτρομηχανισμοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς ἐγκαταστάσεως ὡς ἐπίσης αἱ τυχόν ἀναγκαῖαι προμηθειαὶ ἐξοπλισμοῦ κατασκευῆς, θὰ γίνωσιν διὰ διεθνούς Δημοπρασίας τῆς Δ.Ε.Η. διατηρούσης τὴν εὐχέρειαν νὰ παραγγείλῃ τὸν ἐξοπλισμὸν τούτου καὶ εἰς ἄλλας χώρας ἐκτὸς τῆς Γαλλίας...».

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐξεδόθη κατόπιν τοῦ ἀπὸ 19.3.55 σημεϊώματος τοῦ ἐντεταλμένου Συμβούλου Γ. Καραβίδα δι' οὗ ἐγκώριζεν οὗτος εἰς τὰ Μέλη ὅτι εἰς σύσκεψιν μεταξὺ Δ.Ε.Η. καὶ τῶν ἐκπροσώπων τῆς OL—CO γενομένην ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ (κ. Π. Παπαληγούρα) κατάρθωσαν οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Δ.Ε.Η. νὰ διατηρήσωσιν διὰ τὴν Δ.Ε.Η. ἐλευθερίαν εἰς τὴν προμήθειαν τοῦ κυρίου ἐξοπλισμοῦ τοῦ Μεγδόβα, διὰ διεθνούς Δημοπρασίας ἐπὶ ἴσοις πιστωτικῶν ὅροις.

Ἀλλὰ καὶ ὁ τότε Σύμβουλος καὶ μάρτυς κ. Δ. Γαλάνης ἀποκρούων τὰς προτάσεις τῆς OL—CO εἶχε δηλώσει α) ὅτι ἡ OL—CO δὲν εἶναι καλῆς πίστεως λόγῳ τοῦ ὅτι συνεχῶς ἀντὶ ὡς ἀνάδοχος ἐντολοδόχος τῆς Δ.Ε.Η. νὰ τὴν προστατεύῃ, εἰσῆγε προσφορὰς Βιομηχανικῶν Οἴκων ὅλων μετὰ τῶν μεγαλύτερας τιμῆς, β) ὅτι ὁ κ. Πρωτοπαπαδάκης εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ τὴν 1ην Μαρτίου 1955 εἶπε σαφέστατα ὅτι ὁ καλλίτερος τρόπος διακριώσεως τῶν τιμῶν εἶναι ὁ ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ (Πρακτικὰ 3.3.55 σελὶς 40β). Ἐτόνισεν ἐπίσης ὁ αὐτὸς μάρτυς κ. Γαλάνης ὅτι ἐὰν παρακλίνωμεν ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ διεθνούς Διαγωνισμοῦ θὰ ἦτο ΣΦΑΛΜΑ ΜΑΣ (σελὶς 36 καὶ 37 πρακτικῶν εἰς τὰ ὅποια ἀνεφέρθη κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ τῆς 24 Μαρτίου 1965) καὶ κατέληξε νὰ ὑπομνήσῃ τὴν δὴλωσιν τοῦ τέως Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ κ. Καψάλη ὅτι εἴχουμε τὴν δυνατότητα νὰ στραφῶμεν πρὸς ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΑΓΟΡΑΣ.

Ὁ μάλιστα τὰ πρακτικὰ τῆς 8-4-55 βλέπει μετὰ ἰκανοποίησιν ὅτι ἀπαντῶντες οἱ Σύμβουλοι καὶ ὁ Πρόεδρος ἐτάχθησαν ὑπὲρ τῆς διενεργείας Διεθνῶν Διαγωνισμῶν κατὰ ἐλευθερίαν κρίσιν τοῦ ἐργοδότη (Δ.Ε.Η.) καὶ ἐὰν αἱ παραγγελίαι δὲν δοθῶσιν ἐν Γαλλίᾳ βεβαίως δὲν θὰ ἐπιβαρύνουν τὰς Γαλλικὰς πιστώσεις...».

Μοναδικὴν ἐξαίρεσιν ὡς ἐλέγχθη, ἀπέτελεσαν ὁ Γ. Πεζόπουλος χαρακτηρίσας τὴν ἀπόφασιν ὡς ἐν ἄλλα εἰς τὸ κενόν. Ἄρα γε ἐπίστευεν εἰς ὅσα ἔλεγε τότε ὁ Γ. Πεζόπουλος ἡ εἶχε δίκαιον ὁ Δ. Φιλάρετος καταθέτων τὴν 7.12.1962 ἐνώπιον τοῦ κ. Χαριμπούρη (σελὶς 4 καταθέσεώς του) ὅτι ἦδη ἀπὸ τοῦ 1953 οἱ Γάλλοι δι' ἄλλων προτάσεων εἶχον προτείνει ὀρισμένην ἀμοιβὴν εἰς τὸν Γ. Πεζόπουλον, ἀλλὰ δὲν εἶχε δεχθῆ. Καὶ εἰς τὴν ἀπὸ 10.12.62 κατάθεσιν του ἐβεβαίωσεν ἐπίσης. Οἱ Γάλλοι εἶχον ἐκδηλώσει τὴν πρόθεσιν νὰ διαφυλάξωσιν ὑπὲρ τοῦ Πεζοπούλου εἰς τὸ τέλος τῶν ἔργων ὀρισμένην ἀμοιβὴν καὶ τὴν ὁποίαν οὗτος ἐδέχθη».

Παρὰ ταῦτα ἡ OL—CO διὰ τοῦ διευθυντοῦ τῆς RUMILLY ἐπισκεφθέντος προσωπικῶς τὸν Γ. Πεζόπουλον ὑπέβαλεν τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Ἰανουαρίου 1956 ἐπωφελομένη ἀσφαλῶς καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ χώρα εὕρισκετο εἰς προεκλογικὸν ὄργανισμὸν, πρότασιν ὅπως ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν Μηχανημάτων μὴ ἀποφαίνεται ἀνεξέλεγκτως ἡ Δ.Ε.Η. (ἄρθρ. 8 παρ. 4 τῆς ἀπὸ 5.5.55 συμβάσεως), ἀλλὰ τὸ Πολυτεχνεῖον Ζυρίχης. Καὶ εἶναι πράγματι καταπληκτικὸν τὸ θέαμα τοῦ Γ. Πεζοπούλου Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Δ.Ε.Η., νὰ ἔχῃ τὸ ἀχαρακτήριστον θάρρος νὰ εἰσάγῃ αὐτὴν τὴν πρότασιν τῆς OL—CO χωρὶς νὰ τὴν προσάγῃ γραπτῆν, διότι ὡς ἀναγράφει εἰς τὴν ἀπὸ 4.1.56 εισηγητικὴν του ἐκθεσιν ὁ RUMILLY τοῦ ἔκαμε τὴν πρότασιν καὶ ἐκεῖνος ὡσεὶ νὰ μετέφερε τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου του, τὴν εἰσηγεῖτο χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ οἰαδήποτε γραπτὴ πρότασις καὶ συνεπῶς ἔστω καὶ σκιδώδης ἀνάληψις

υποχρέωσης υπό της OL—CO, δι' ἧς ἐκαλεῖτο ἡ Δ.Ε.Η. νὰ παραιτηθῆ ὄρου διασφαλίζοντος αὐτὴν ἀπὸ τὴν ἀδίστακτον ὡς εἶχε ἀποδειχθῆ ἀνάδοχον. Οἱ κ.κ. Σύμβουλοι ἀντέδρασαν, ἀλλὰ ὁ Γ. Πεζόπουλος ἐπέμεινε συνεπικουρούμενος καὶ ἀπὸ τὸν Πρόεδρον Π. Γουναράκη μετὰ τὴν δικαιολογίαν ὅτι «θὰ ἔχωμεν μίαν ἐξοικονόμησιν 3—4 μηνῶν» καὶ ἐπέτυχον ἐπισημαίνοντες τὸν κίνδυνον ἀπωλείας χρόνου καὶ ἐπαινοῦντες τὰς ἱκανότητάς τοῦ Πολυτεχνείου Ζυρίχης τὸ ὅποιον θὰ ἐπαίξει τὸν ρόλον τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Δ.Ε.Η., καλλιεργήσαντες ἐν ταύτῳ τὴν φοβίαν ἀπωλείας τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων, κατώρθωσαν νὰ κάμωμεν τὰς ἀντιρρήσεις τῶν Συμβούλων. Εἰς μᾶτῃν ἐτόνισεν ὁ Ἀνάργ. Δημητρακόπουλος ὅτι «περὶ τῶν τιμῶν θὰ συζητοῦν οἱ τρίτοι δηλαδή ἡ OL—CO ἧτις θὰ ὑποβάλλῃ τὰς προσφορὰς καὶ τὸ Πολυτεχνεῖον Ζυρίχης καὶ ὁ ἐργοδότης θὰ εἶναι ἀπ' ἐξῆς». Ὅτι ἐπίσης δὲν ὑπάρχει καμμία ἐγγύησις ὅτι δὲν θὰ ἐξογκώνουν τὰς τιμὰς. Ὁ Γ. Πεζόπουλος ἐπέμεινε ἔχων συνεπικουραὸν τὸν ἐμπιστὸν τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου Θ. Μακρῆν ὅστις ἐλησμώνησε τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ἄρθρου 8 παρ. 4 τῆς συμβάσεως καὶ ἐγνωμάτευσε, ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἐμπόδια διὰ νὰ γίνῃ συμφωνία περὶ Πολυτεχνείου τῆς Ζυρίχης. Καὶ βέβαια ἀφοῦ ἡ Διαιτησία τὴν ὁποίαν εἶχε ἀποκαρῶσει ἡ Δ.Ε.Η. κατὰ τὸ 1955 καὶ τὴν ὁποίαν ἐπεδίωκεν ἡ OL—CO ἐγένετο δεκτὴ, ἐμπόδια δὲν ὑπῆρχον ὅταν καὶ οἱ κ. κ. Σύμβουλοι, ἵνα ἀποσείσουν τὴν εὐθύνην ἐξευρέσεως τῶν τιμῶν ἀπεμπόλουν τὰ κεκτημένα δικαιώματα τῆς Δ.Ε.Η.

Εἰς μᾶτῃν ὁ εἰδικὸς Σύμβουλος Στουπάκης ἐδήλωσεν ὅτι ἐμπλεκόμεθα εἰς μεγάλην περιπέτειαν, διότι τελικῶς θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ κάμωμεν δημοπρασίαν καὶ ἀντὶ νὰ κερδίσωμεν 3—4 μῆνας θὰ χάσωμεν περισσότερον χρόνον (πράγματι μετὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς προτάσεως τῆς OL—CO πλὴν τῶν τρομακτικῶν τιμῶν τοῦ περιφήμου BAUER ἐχάθησαν 15 ὀλόκληροι μῆνες).

Εἰς μᾶτῃν ὁ Α. Δημητρακόπουλος ἐξέφρασε τὰς ἀνησυχίας του, μήπως οἱ Καθηγηταὶ (ποῦ νὰ ἐγνωρίζουν ὅτι ἕνας καθηγητῆς θὰ ἐπελαμβάνετο) ἐπηρεασθῶν ἀπὸ τοὺς Γάλλους καὶ ἐδήλωσεν ὅτι «φοβάται ὅτι θὰ ὑποστοῦν ΜΠΟΡΑΝ ζημίας καὶ κρίσεις».

Εἰς μᾶτῃν ὑπεδείχθη ἡ ἀπόφασίς τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Ζυρίχης νὰ μὴ δεσμευθῆ μόνον τὴν Δ.Ε.Η., ἀλλὰ καὶ τοὺς Γάλλους οἱ ὅποιοι τὸ ἐζήτησαν καὶ ἡ Δ.Ε.Η. κατὰ παραχώρησιν τὸ ἐδέχετο, ὁ Γ. Πεζόπουλος διερωτῶν τὰς ἀπόψεις τῆς OL—CO καὶ τῶν συμφερόντων τῶν Γάλλων ὑπεραμυνόμενος, εἶπεν: «Οἱ Γάλλοι δὲν μποροῦν νὰ τὸ δεχθῶν αὐτό, διότι ἔχουν δεσμεύσεις». Καὶ οὕτω βοηθούσης καὶ τῆς εὐθυνοφοβίας τῶν κ. κ. Συμβούλων οἱ ὅποιοι ἴσως εἶχον φρονηματισθῆ καὶ ἀπὸ τὸ πάθημα τοῦ Ι. Φλαμπουριάδη, τολμήσαντες νὰ ἀντιταχθῆ μέχρι τέλους πρὸς τὸν πανίσχυρον Γ. Πεζόπουλον ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 27 τῆς 15.2.56 ἀπόφασίς δι' ἧς «τὸ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΝ Ζυρίχης θ' ἀποφασίῃ ἐὰν αἱ τιμαὶ τῆς OL—CO εἶναι εὐλογοὶ καὶ ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπόφασίς τοῦτου ἔσεται ὑποχρεωτικὴ μόνον διὰ τὴν Δ.Ε.Η.».

Τὸ κωμικοτραγικὸν δὲ ὅλης αὐτῆς τῆς συζητήσεως εἶναι ἡ ἐπωδὸς μετὰ τὴν ὁποίαν ἐκλείσει τὴν συζήτησιν ὁ Γ. Πεζόπουλος ὅτι αὐτὸς δὲν λαμβάνει θέσιν. Ἀφῆκε τάχα τοὺς Συμβούλους νὰ κρίνουν ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ ἀνεπηρέαστα ἀφοῦ ὡς φλογερὸς συνήγορος τῆς OL—CO ἀντέκρουεν διὰ τὰ ἐπιχειρήματα των καὶ καθήσυχαιζε τὰς ἀνησυχίας των. Εἶχε ἄρα γὰρ προαίσθημα ὅτι ἴσως μίαν ἡμέραν κληθῆ νὰ λογοδοτήσῃ καὶ παρσεκεύαζε τὸ ἄλλοθι;

Ἐγὼ τί πταίω, τὸ Συμβούλιον ἀπεφάσισε.

Σύμφωνος καὶ ὁ Πρόεδρος κ. Δημητρακόπουλος. Οἱ Σύμβουλοι ἄνδρες οὐ τυχαῖοι κρίνουν ἀνεπηρέαστα (κατάθεσις του 30.4.65).

Ὁ διεξερχόμενος τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς ΔΕΗ 4.1.56, 31.1.56 καὶ 15.2.56 καταλαμβάνεται ἀπὸ ὀργὴν καὶ διὰ τὴν ἀπροκάλυπτον συνηγορίαν Γ. Πεζοπούλου καὶ Π. Γουναράκη ὑπὲρ τῆς OL—CO, διὰ τὴν δι' ἐπιτηδείων τρόπων παραπλάνησιν τῶν μελῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου ἀλλὰ καὶ διὰ καταπρόδοσιν ἀληθῶς τῶν συμφερόντων τῆς ΔΕΗ, ὥστε νὰ δικαιολογῆται ὁ Ἀρσπαγίτης κ.

Κ. Παπαϊωάννου νὰ γράφῃ ἐν σελίδι 28 τῆς εἰσηγήσεώς του ἐπὶ λέξει: «Ἡ μονομερὴς δεσμευσις τῆς ΔΕΗ μοναδικὸν σκοπὸν εἶχε ὅπως ἐλευθερώσῃ τὴν OL—CO ἀπὸ τῶν δεσμῶν τοῦ διεθνούς διαγωνισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν ταυτῷ θέσῃ τὰς χεῖρας τῆς ΔΕΗ, ὥστε νὰ δύναται ἡ OL—CO νὰ πλῆττῃ ὅπως καὶ ἐπλήξε τὴν ΔΕΗ ἀνενόχλητος. Οὕτω διεπιστώσαμεν μετὰ λύπην μας μίαν νέαν ἴσως καὶ σοβαρωτέραν ἐκδήλωσιν χριστικὴν πρὸς τὴν OL—CO παραχώρησιν.....».

Καὶ ὁ Σύμβουλος κ. Χαρμπούρης ἐπισημαίνων τὰς εὐθύννας τοῦ Γ. Πεζοπούλου καὶ ἀναφερόμενος εἰς τὰ Μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου δέχεται ὅτι ἐπεδείξαντο λιποφυγίαν ἀνεπίτρεπτον διὰ τὸ ἀξίωμα των.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι κατὰ τὴν προμήθειαν τῶν ὑλικῶν Διανομῆς εἶχε δεχθῆ ἡ ΔΕΗ τὸ Πολυτεχνεῖον Ζυρίχης ὅπως ἀποφανθῆ ἐπὶ τὴν τιμὴν ἐν περιπτώσει διαφωνίας καὶ μάλιστα εἶχε γίνῃ δεκτὸν ὅπως ἀποφαίνεται τὸ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΝ ΖΥΡΙΧΗΣ ἡ ὁ ὑπ' αὐτοῦ ἰρισθησόμενος Διαιτητῆς. Εὐτυχῶς ὅτι τοῦτο ὑπέδειξεν ὁ κ. Δημητρακόπουλος καὶ ἐν τῇ ἀποφάσει (27.2.56) ἡ παράγραφος «ἡ ὁ ὑπ' αὐτοῦ ἰρισθησόμενος Διαιτητῆς» δὲν ἐτέθη καὶ οὕτω ἀπηγορεύθη ἡ ὑποκατάστασις τοῦ Πολυτεχνείου Ζυρίχης.

Τὴν 17.2.56 ὁ Γ. Πεζόπουλος σπεύδει νὰ γνωρίσῃ εἰς OL—CO διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 13214 ἐπιστολῆς του, ὅτι ἡ προφορικὴ πρότασις τοῦ κ. RUMILLY ἐγένετο δεκτὴ.

Ἐκτοτε περιέργως ὅμως σιγῇ ἐπικρατεῖ. Καὶ τὴν 17 Ὀκτωβρίου 1956, ἀφοῦ δηλαδὴ περῆλθον ἑκτὸ ὀλόκληρον μῆνες, ὁ Γεν. Διευτῆς τῆς ΔΕΗ ἀποστέλλει εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον τῆς Ζυρίχης τὸ ὑπ' ἀριθ. 55129 τῆς 17.10.56 ἐγγράφον του δι' οὗ τὸ παρακαλεῖ νὰ εὐαρεστηθῆ νὰ δεχθῆ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἀποστολὴν του, ἧτοι νὰ κρίνῃ ἂν ἡ συνολικὴ τιμὴ ἐκάστης παραγγελίας τυγχάνῃ σύμφωνος ἢ οὐ πρὸς τιμὰς τῆς παγκοσμίου ἀγορᾶς καὶ τὴν κοινοποίησιν εἰς τὰ μέρη ἀπεριφρόστως καὶ ἄνευ τινὸς δικαιολογίας.....».

Εἶναι ἡ πρώτη ἀυθαιρέσις τοῦ Γ. Πεζοπούλου εἰς βάρος τῆς ΔΕΗ κατὰ παραβίασιν τῆς ἄνω ὑπ' ἀριθμὸν 27 τῆς 15.2.56 ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. καὶ τῆς δοθείσης αὐτῷ ἐντολῆς. Διότι οὐδέποτε καὶ παρ' οὐδενὸς ὑπεστηρίχθη ὅτι ἦτο δυνατόν οἱ Ἐλβετοὶ τοὺς ὁποίους ὑπεδείκνυνεν ὁ ἀντισυμβαλλόμενος θὰ ἦτο ἐπιτρεπτόν ἄνευ οὐδεμιᾶς αἰτιολογήσεως νὰ κρίνουν περὶ τῆς οἰκονομικῆς δεσμεύσεως τῆς ΔΕΗ καὶ μόνως τῆς ΔΕΗ.

Ἦτο τοῦτο ὄχι μόνον ἀυθαίρετος προσθήκη κατὰ παράβασιν τῆς δοθείσης ἐντολῆς, ἀλλὰ καὶ ἀχαρκατήριτος χριστικὴ πρᾶξις εἰς βάρος τῆς ΔΕΗ.

Τὴν 26 Νοεμβρίου 1956, ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Πολυτεχνείου ἐπρότεινε διὰ τὴν ἐν λόγῳ πραγματογνωμοσύνην τὸν Καθηγητὴν BRUNO BAUER. Καὶ ὁ Γ. Πεζόπουλος παραβιάζων καὶ πάλιν τὴν ἐντολὴν τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ καταστοακτηγῶν τὴν ἀπόφασίν του, ἐδήλω ὡσεὶ νὰ ἦτο ὁ μόνος καὶ ἀπόλυτος κυρίαρχος τῆς ΔΕΗ τὸν Κρατικὸν αὐτὸν Ὁργανισμὸν ὅστις διαχειρίζεται γοήματα μόνον τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ ἐπαρέθη εἰς τὴν εὐσυνειδησίαν, τὴν εὐθυκρίσίαν καὶ τὸ ἀδέκαστον ἐνὸς ξένου Καθηγητοῦ τὸν ὅποιον ὑπεδείκνυνεν ὁ ἀντισυμβαλλόμενος καὶ τοῦ ἔδωκε τὸ δικαίωμα ν' ἀποφανθῆ «ἄνευ αἰτιολογίας». Καὶ θὰ ἴδωμεν πῶς ὁ BRUNO BAUER συμπεριεφέρθη.

Ὁ Καθηγητῆς BRUNO BAUER τὴν 5.2.57 δηλαδὴ μετὰ 12 ὀλοκλήρους μῆνας ἐνῶ ἡ Διαιτησία ἐγένετο δι' ἐξοικονόμησιν 2—3 μηνῶν, ἀπεφάνθη ὅτι λαὶ αὐτὴν τιμὰν τῶν Γάλλων προμηθευτῶν ἦσαν σύμφωνοι πρὸς τὰς τῆς Διεθνούς ἀγορᾶς. Καὶ κατωτέρω θὰ ἴδωμεν ὅτι Ἐπιτροπὴ Ἑλλήνων Καθηγητῶν, τὴν ὁποίαν ἠναγκάσθη νὰ συστήσῃ ὁ Γ. Πεζόπουλος ὄχι μόνον τὰς εὖρε ὑψηλὰς ἀλλὰ καὶ διὰ τινὰ τῶν σοβαρωτέρων μηχανημάτων 570) ἀκριβοτέρας.

Παρὰ ταῦτα ὁ Γ. Πεζόπουλος ἔσπευσε νὰ δεχθῆ τὴν κακοηθεστάτην αὐτὴν διαιτησίαν, ἡ πραγματογνωμοσύνην καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 402) Γ.Γ.Δ. τῆς 13 Φεβρουαρίου 1957 διαταγῆς ἔδωκεν ἐντολὴν εἰς τὸν Νομικὸν Σύμβουλον ἵνα ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς VEKET προβῶν εἰς τὰς δεύσας ἐνεργείας διὰ τὴν ταχύτεραν δυνατὴν ἀνάθεσιν τῶν παραγγελιῶν.

Ταυτόχρονα άνήγγειλε τὸ δι' αὐτὸν ἀσφαλῶς χαρμόστου γεγονὸς τὴν ἰδίαν ἡμέραν καὶ εἰς τὸν Πρόεδρον Π. Γουναράκη, μὴ παραλείψας νὰ τονίσῃ ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ BAUER εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὴν Δ.Ε.Η. Καὶ ταῦτα ὁ εὐφρόστως Γ. Πεζόπουλος ὅστις κάλλιον παντὸς ἄλλου ἐγνώριζεν ὅτι ἡ διαιτησία ἦτο δυνατόν ν' ἀμφισβητηθῆ, διότι τὸ ἐκπροσωποῦν τὴν Δ.Ε.Η. Διοικητικόν τῆς Συμβουλίου εἶχε ἐμπιστευθῆ τὴν κρίσιν περὶ τοῦ εὐλόγου τῶν τιμῶν εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον καὶ οὐχὶ τὸν οἰονδήποτε BRUNO BAUER.

Καὶ ὅτι εἶχε ἐμφιλοχωρήσει ὑποκατάστασις δημιουργοῦσα ἀκυρότητα τὸ ἀντελήφθῃ πολὺ καλὰ ὁ Γ. Πεζόπουλος. Δι' αὐτὸ καὶ εἰς τὰς δύο ἀνω ἐπιστολάς του δὲν ἠμείλει περὶ ἀποφάσεως BAUER ἀλλὰ περὶ τοιαύτης τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Πολυτεχνείου. Καὶ ταῦτα ἵνα προκαλέσῃ σύγχυσιν (ἔρα καὶ ὑπ' ἀριθ. Β 6908 τῆς 10.10.62 σημείωμα Α. Δημητράκου ἐκθέτοντος τὴν ἀγωνιώδη προσπάθειαν καὶ ἐνώπιον τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Γ. Πεζοπούλου νὰ συγγῆ ἀπόφασιν BAUER ὡς ἀπόφασιν τοῦ Πολυτεχνείου). Φαίνεται ὅμως ὅτι οὔτε αὐτὸς ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀνέμενε τοιαύτην ἀπίστευτον ἀπόφασιν τοῦ Καθηγητοῦ BAUER, γνωρίζων δὲ ἄριστα ὅτι εἶχε γίνει συνείδησις καὶ πράξις ὅτι ἡ OL—CO φουσκῶνει τὰς τιμὰς ἀνέμενε ὅτι κάπου κατὰ θὰ ὑπεδείκνυε ὁ περίφημος BAUER. Τὸ Δ.Σ. ἔμενε ἐμβρόντητον καὶ ὑπεχρέωσε τὸν Γ. Πεζόπουλον νὰ ζητήσῃ τόσον ὀψίμως, ἀτυχῶς, αἰτιολόγησιν καὶ ἀπέστειλε δύο ἐπιστολάς (ἀριθ. 15576 καὶ 22291) πρὸς τὸ Πολυτεχνεῖον Ζυρίχης ζητῶν διευκρινίσεις, ὁπότε ἐδέχθη τὴν σχετικὴν ψυχρολουσίαν ἀπὸ τὸν περίφημον αὐτὸν BAUER ὅστις τοῦ ὑπενώθιμισε διὰ τῆς ἀπὸ 28.3.57 ἐπιστολῆς του ὅτι αὐτὸς ὁ Γ. Πεζόπουλος εἶχε δεχθῆ APRIORI ἀπόφασιν ἄνευ αἰτιολογίας καὶ ἐτόνιζε: «Δὲν ἔχω νὰ παράσχῃ δικαιολογίας πορισμάτων τῆς παρ' ἐμοῦ ἐνεργουμένης ἐρεύνης».

Καὶ εἶχε σπεύσει ὡς ἐλέγχῃ νὰ ἀποδεχθῆ τὴν ἀπόφασιν τοῦ κ. BAUER ὁ Γ. Πεζόπουλος καὶ εἶχε δώσει καὶ ἐντολήν νὰ γίνουν τὸ ταχύτερον αἱ παραγγελίαι ἀλλὰ οἱ τεχνικοὶ τῆς Δ.Ε.Η. ἐξάνεστησαν. Ὁ Δ. Παπαλεονάρδος κατέθεσεν (20.6.63). «Εὐθὺς ὡς ἐγένοντο γνωσταὶ αἱ προσφερθεῖσαι τιμαὶ ἐξεδηλώθη ἐκ προχείρου συγκρίσεως ὑπὸ τῶν τεχνικῶν τῆς Δ.Ε.Η., ὅτι αἱ προσφερόμεναι τιμαὶ ἦσαν ὑψηλαὶ καίτοι ὁ ἀδέκαστος BAUER τὰς ἀπεδέχθη. Καὶ ἠναγκάσθη τότε ὁ Γ. Πεζόπουλος ὅστις τὴν 13 Φεβρουαρίου 1957 εἶχε διατάξει τὴν ταχύτεραν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως BAUER νὰ συστήσῃ τὴν 9 Ἀπριλίου 1957 ἐπιτροπὴν ὑπὸ τοῦς Καθηγητὰς Γ. Ραυτοπούλου καὶ Ι. Ρωμαΐδην καὶ 5 ἄλλους ὑπάλλους τῆς Δ.Ε.Η. ἐν οἷς καὶ τὸν καμφίλτατόν του Π. Μιχαηλίδην τῆς VEKET.

Καὶ ταῦτα ἀφοῦ εἶχε προηγηθῆ τὸ ἀπὸ 6.4.57 ὑπ' ἀριθ. 4381 ἔγγραφο τῆς VEKET. Ἡ συγκρότησις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐγένετο κατὰ τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν ἵνα διατυπώσῃ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν προσφορῶν τῶν Γαλλικῶν οἰκῶν.

Ἡ ἄνω ὑπὸ τοῦς Καθηγητὰς Ραυτοπούλου καὶ Ρωμαΐδην Ἐπιτροπὴ ὑπέβαλε τὴν ἐκθεσὶν τῆς τὴν 15 Μαΐου 1957 δι' ἧς ὡς πρὸς τὰς γεννητριάς ALSTHOM ἀπεφάνθη ὅτι ἦτο ἡ τιμὴ κατὰ 57.50ο ἀκριβιώτερα.

Καὶ ἀπὸ τεχνικῆς μὲν ἀπόψεως αἱ προσφοραὶ ἐθεωρήθησαν ἱκανοποιητικαὶ ἐὰν ρυθμισθοῦν ὠρισμέναι ἀποκλίσεις. Ἀπὸ οἰκονομικῆς ὅμως ἀπόψεως ἡ Ἐπιτροπὴ ἔκρινε σκόπιμον νὰ γίνουν περαιτέρω διαπραγματεύσεις.

Καὶ ἦτο ἡ δικαία τιμωρία τοῦ Γ. Πεζοπούλου ἀναγκασθέντος τὴν 17 Μαΐου 1957 νὰ εἰσηγηθῆ εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον ἐν εἰδῆ ἀπολογίας καὶ ὡμολόγησεν ὅτι οἱ Γάλλοι καὶ εἰς τοὺς τρεῖς τομῆς τῆς προσφορᾶς τῶν ἀφίσταντο σημαντικὰ ἀπὸ ὅσα ἐτήρησε ἡ Δ.Ε.Η.

Καὶ τὸ σπουδαιότερον ὅτι αἱ τιμαὶ τὰς ὁποίας ὁ πολὺς BAUER ἔκρινε συμφώνως πρὸς τὰς τῆς Διεθνούς ἀγορᾶς ἦσαν πολὺ ὑψηλαί. Καὶ προσέθετε οὐδέποτε θὰ δεχθῶμεν ἐν εἰδῆς τὸ ὅποιον εἶναι ἀκριβιώτερον κατὰ 56οο.

Ἐπιτροπὴν κ. Γαλάνης κατὰ τὸ Συμβούλιον τῆς 15.5.57 ἐρωτᾷ ποῖα εἶναι ἡ ἐπὶ πλεόν διαφορά. Δηλαδή τι

πρόκειται νὰ πληρώσῃ ἡ ἄμοιρος Δ.Ε.Η. ἐπὶ πλεόν. Καὶ ὁ δράστης ἀπαντᾷ 1.200.000 δολλάρια (36.000.000 δρχ.).

Καὶ ἀποκαλύπτει ὅτι εἶχε ἰδιαιτέρας διαπραγματεύσεις μετὰ τὴν OL—CO ἀλλὰ ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἰσηγηθῆ ἀνάθεσιν παραγγελιῶν. Ἐνῶ ὡς ἀνωτέρω ἐλέγχθη ἅμα τῇ λήξει τῆς ἀποφάσεως BAUER εἶχε σπεύσει νὰ δώσῃ ἐντολήν διὰ τὴν ταχύτεραν ἐνέργειαν τῶν παραγγελιῶν. Εἰς ἄλλην ἐρωτησίαν τοῦ αὐτοῦ Προεδρεύοντος ἀν εἶναι δυνατόν ν' ἀμφισβητηθῆ τὸ κύρος τῆς διαιτησίας BAUER ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀπήντησεν: Μάλιστα. Καὶ κατέληξεν ὅτι οἱ Γάλλοι πρὸ τῆς ἀσκουμένης πίεσεως θὰ ὑποχωρήσουν ἴσως διότι ἐγνώριζον τὴν ἀκυρότητα τῆς Διαιτησίας ἀλλὰ καὶ διότι εἶχον προηγηθῆ μυστικά μετ' αὐτῶν συνομιλίαι του. Καὶ συνέχισε τὴν τακτικὴν του. Ἴνα ἐπιτύχῃ συνεννόησιν μετὰ τῶν Γάλλων ἤρχισε ν' ἀμφισβητῆ τὰ πορίσματα τῶν Ἑλλήνων Καθηγητῶν, τοὺς ὁποίους αὐτὸς εἶχε διορίσει. Λέγων «Ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποστηρίζει ὅτι ἡ διαφορά τιμῆς τοῦ ἀγωγῆ εἶναι 20οο ἀλλὰ κατ' αὐτὸν 6οο. Καὶ προσέθεσε: Ἴνα τοὺς κόψουμε 5—6οο θὰ εἴμεθα ἱκανοποιημένοι. Δηλαδή ἐπὶ ἀξίας 2.600.000 τοῦ ἀγωγῆ κατὰ μὲν τὴν ἐπιτροπὴν ἡ διαφορά ἦτο 560.000 δολλάρια. Κατὰ τὸν Πεζόπουλον ἀν κόψαν 156.000 δολλάρια ἔπρεπε νὰ ποῦμε καὶ εὐχαριστῶ.

Καὶ ὁ Προεδρεύων Α. Γαλάνης ὑπέδειξεν ὅπλον ἱκανὸν νὰ ὑποχωρήσουν οἱ Γάλλοι. Ἄντι νὰ δεχθοῦμεν ἀπαραδέκτους τιμὰς νὰ κάμωμεν Δημοπρασίαν καὶ τὰ 2.000.000 δολλάρια νὰ τὰ δώσῃ ἡ Τράπεζα ἀφοῦ θὰ κερδίσωμεν 400.000 δολλάρια. Καὶ παρεμβαίνων ὁ κ. Ι. Φλαμπουριάδης ἐτόνισεν ἡ Ἐκθεσις BAUER δὲν εἶναι ἐκθεσις ἐπιστήμονος, ὁ δὲ κ. Γαλάνης παρεδέχθη ὅτι ἡ παραπομπὴ εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον Ζυρίχης εἶναι ἀποτυχία ἐκτάσεως σοβαρᾶς.

Ἐπιτροπὴν τὰ πρακτικὰ ταῦτα κινεῖ περίλυπος τὴν κεφαλὴν διὰ τὸ κατάντημα τοῦ Γ. Δ)ντοῦ. Ἐγκατέλειπε τὸν παράγοντα χρόνον γνωσιμαχεῖ τώρα μὴ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι φοβοῦνται τὴν Δημοπρασίαν διότι θὰ καθυστερήσῃ τὸ ἔργον καὶ ὑπεστήριζε «Αὐτὸ δὲν εἶναι βέβαιον διότι διὰ τῆς Δημοπρασίας μπορεῖ νὰ παραλάβωμεν ἐνωρίτερον τὰ ὑλικά δεδομένου ὅτι οἱ Γάλλοι θραδύνουν». Καὶ λέγει ταῦτα αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἀπεμπόλησε τὸ ἀνεξέλεγκτον δικαίωμα τῆς ΔΕΗ νὰ κρίνῃ ἐπὶ τῶν τιμῶν διὰ νὰ κερδιθοῦν 2—3 μῆνες. Καὶ ἤδη ἔχουν διαρροῦσαι 15 μῆνες.

Ἐπιτροπὴν κ. Γουναράκης εὐρίσκει τότε εἰς Παρισίους ὁ δὲ Γ. Πεζόπουλος τὴν 29.5.57 τοῦ ἐτηλεγράφησε, ὅτι ὑπάρχουν σοβαραὶ ἀποκλίσεις τῶν προσφορῶν καὶ ἐπειδὴ αἱ προσφερθεῖσαι τιμαὶ εἶναι ἀδικαιολογητῶς ὑψηλαὶ θὰ ἔπρεπε νὰ γίνουν διαπραγματεύσεις. Ὁ Γουναράκης ἐνημέρωσεν αὐτὸν ὅτι ἐπέτυχεν τὴν ἀποστολὴν ἀντιπροσώπων καὶ διεδήλωσε τὴν ἐκπληξίν του διότι ἐπίστευε εἰς τὸν BAUER ἐκτὸς ἐὰν δὲν ὑπῆρξεν ἐντιμῶς, καίτοι ἐξηκολούθει νὰ ὁμνῆ εἰς τὴν ἐντιμότητά του καὶ ἐξηκολούθη νὰ θεωρῆ τὴν γνωμάτευσιν BAUER δεσμευτικὴν.

Μετὰ τὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν κατασκευαστριῶν ἐταιρειῶν ὁ Γ. Πεζόπουλος ὑπέβαλε τὰ ὑπ' ἀριθ. 1640 καὶ 1642 τῆς 20.6.57 σημειώματά του πρὸς τὸν Πρόεδρον Δ. Συμβουλίου.

Συνεχίζων τὰ ψευδολογήματα ὑποστηρίζει ὅτι τὴν ἀπόφασιν ἐξέδωκε τὸ Πολυτεχνεῖον, ἀφοῦ αὐτὸ δῶρισεν τὸν BAUER, ἐνῶ οὗτος διορίσθη ὑπὸ μόνου τοῦ Προέδρου καὶ δὲν ὑπάρχει ἀπόφασις τῆς Συγκλήτου.

Διὰ τὸν ἀγωγὸν πτώσεως ἀμφισβητῶν τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι ἡ προσφορὰ ἦτο ἀκριβιώτερα κατὰ 20—25οο ἐδέχετο νὰ ἐγκρίνῃ τὴν καταγγελίαν διότι ἡ ἐταιρεία ἐμείωνε 5οοο ἦτις λόγῳ αὐξήσεως τῶν ὑλικῶν κατὰ 5οοοο θὰ ἐγένετο 10οοο. Τώρα πῶς ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν ηὔξηθησαν κατὰ 5οοοο τὰ ὑλικά δὲν ἐξηγεῖ καὶ ἐζήτησε ἐξουσιοδοτήσιν νὰ γίνῃ ἡ παραγγελία πρὸς 2.460.000 ἀντὶ τῶν 2.623.000 τῆς ἀρχικῆς προσφορᾶς τὴν ὁποίαν ὁ BAUER εὔρε εὐλογον ἐνῶ κατὰ τὴν Ἐπιτροπὴν ἔπρεπε νὰ κατέλθῃ εἰς τὰ 2.000.000 (ἦτοι αὐτὸς ἐδέχετο νὰ πληρώσῃ ἡ ΔΕΗ πλεόν τῶν 500.000 δολλαρίων).

Διὰ τὰς γεννητριάς ἐνθα ἡ τιμὴ ἦτο κατὰ 57οοο ὑψηλοτέρα προτείνει ἀντὶ τῶν 580.000 δολλ. ποῦ ἐζήτησε ἡ ἐταιρεία

και των 375.000 της Επιτροπής να δώσει αυτός άλλα 45.000 δολάρια δι' έκαστην.

Είς το Δ. Συμβούλιον της 20 Ιουνίου 1957 διεξήχθη μακρά συζήτησις λόγω των άνω μεγάλων διαφορών. Ο Α. Δημητρακόπουλος συνέστησε Δημοπρασίαν δι' όλα άνεξαιρέτως τὰ είδη. Τὰ λοιπά όμως μέλη ενέκριναν την εισήγησιν του Γ. Πεζόπουλου έρωτηθέντες δέ και οι άπόντες Γαλάνης και Πεσματζόγλου συνεφώνησαν και εκείνοι.

Μεταξύ των επιχειρημάτων του Πεζόπουλου ήτο ότι οι κατασκευασταί παρείχον και πιστωτικές διευκολύνσεις πλην όμως ο Σύμβουλος Γαλάνης απέδειξεν ότι διά τας πιστώσεις τούτον λαμβάνουσιν και ηυξημένον μάλλιστα όποτε έπεριττευσεν ή επιτυχία του Γ. Δ)νου.

Και το περίεργον είναι ότι ούδεις διαμαρτυρήθη πως ενφθ οι ειδικώτεροι της επιτροπής τεχνικοί και αυτοί του Γ. Πεζόπουλου έθεώρουν τας τιμάς του άγωγού πτώσεως κατά 25α)ο ύψηλοτέρας αυτός εισηγήετο μείωσιν 3,5ο)ο ήτοι ζημίαν εκατοντάδων χιλιάδων δολλαρίων.

Η ALSTHOM όμως δέν εφυσύχασεν γνωρίζουσα ότι αι γεννητήρια είς διεθνή διαγωνισμόν θά εξηραλίζοντο και με μείωσιν άνωτέραν του 27,5 α)ο της Επιτροπής, επανήλθεν και ο Πεζόπουλος ανέλαβε την συνηγορίαν κατά το Συμβούλιον της 28.6.57.

Άλλά το Δ. Συμβούλιον δέν έκρινε την κατά 9 ο)ο μόνον μείωσιν υπό της ALSTHOM ως άπαράδεκτον και ενέμεινεν επί της αποφάσεώς του περι Δημοπρασίας. Είς σελίδα 13 των Πρακτικών ο Γ. Πεζόπουλος ήναγκάσθη ν' άπαντήση είς διατυπωθέντα παράπονα ότι εφάνη υπεράγαν υποχωρητικός διά τον ΑΓΩΓΟΝ διότι ως υπεστήριξε ή Επιτροπή Ραυτοπούλου υπερέβαλεν είς ζήλον και (άκουσον, άκουσον) άνεμίχθη εκεί όπου δέν έπρεπε ν' άναμιχθῆ! Και με επιχειρήματα ήμισια σοβαρά έδικαιολόγησε τας νέας υποχωρήσεις του εναντι των Γάλλων. Ούτω, ενφθ εγνωρίζε, ότι ή Επιτροπή καθώρισε 57,5 ο)ο άκριβώτερον την τιμήν των γεννητριών, την περιώρισε είς 50 ο)ο, ώστε να μη άπορούν διατί αυτός υπεστήριξε μόνον 25,5 ο)ο. Και άγνωών τους ειδικούς της Δ.Ε.Η. και τους δύο Καθηγητάς, έκαμε κατά το κοινώς λεγόμενον του κεφαλιού του. Και ταυτα, όταν έπρόκειτο περι βαρυτίμων μηχανημάτων, διότι ο μόν άγωγός πίεσεως έστοίχισε 80 όλα εκατομμύρια, αι δέ δύο γεννητήρια 35.000.000, ώστε ένα 10 ο)ο αν έπέμενε και επετύγχανε ώφελοῦσε την Δ.Ε.Η. περι το ήμισυ εκατομμύριον δολλαρίων. Άλλά και αι εύθύναι του Δ.Σ. άγνωήσαντος και τούτου την έκθεσιν της Επιτροπής και συνταχθέντος με τον Νέον Σολομώνα της Δ.Ε.Η. τον Γ. Πεζόπουλον, δέν είναι μικραί.

Η VIKET προχώρησε διά την δημοπρασίαν των δύο γεννητριών, ο δέ Δ. Παπαλεονάρδος διά της υπ' αριθμόν Ε. 5654 της 18.7.57 αναφοράς του ανέφερε, ότι όλα ήσαν έτοιμα διά την προκήρυξιν. Την 1.8.57 έλαβε χώραν σύσκεψις υπό την προεδρίαν του Υπουργού Βιομηχανίας κ. Π. Παπαληγούρα, παρέστη δέ ο Γάλλος Πρεσβευτής. Είχε προηγηθῆ Ρηματική διακοίνωσις τη 8 Ιουλίου της Γαλλικής Πρεσβείας δι' ής υπεστηρίζετο ότι ή ΔΕΗ ήτο υποχρεωμένη να δώσει την παραγγελίαν και άντι τούτου άγγέλλει την πρόθεσιν της να καλέση τους ενδιαφερομένους ξένους οίκους (εταιρείας) να υποβάλουν προσφοράς ο δέ Γ. Πεζόπουλος άπήνητησε ότι ή ALSTHOM έζήτηι τιμάς υπερβαινούσας τας τρεχούσας τιμάς τοιούτου ύλικού κατά 30 ο)ο. Και έδω έμείωσε την αίσχροκωρδή διάθεσιν της ALSTHOM από 57 ο)ο είς 30 ο)ο ο άδικών την ιδιήν του Επιτροπην και έλαττώνων την άναισχυντίαν της κατασκευαστριάς. Διατί;

Ο κ. Π. Γουναράκης κατά την επακολουθήσασαν συνεδρίασιν της 6 Αυγούστου 1957 είπεν: Η Κυβέρνησις εξέδηλώσε την επιθυμίαν χωρίς να επιδιώξη να μάς επιβάλη τας άπόψεις της να εύρωμεν τρόπον συμβιβασμού. Είχε γίνει σύσκεψις την 8.9.1957 υπό την Προεδρίαν του κ. Π. Παπαληγούρα. (Κατάθεσις ίδιου της 8.5.65 σελίς 38).

Σημειούμεν ότι κατά την Επιτροπήν Ραυτοπούλου ή τιμή έκάστης γεννητριάς δέν θά έπρεπε να υπερβῆ τας 375.000 και διά τας δύο 750.000 δολάρια. Τώρα διατί οι Π. Γουναράκης και Βιδάλης οι πλέον έπιτι-

στοι του Γ. Πεζόπουλου το ποσόν των 750.000 το ηυξησαν είς 850.000, άρμόδιοι να λογοδοτήσουν είναι οι ίδιοι. Πάντως κατόπιν και της επιθυμίας της Κυβερνήσεως ή ΔΕΗ έγκατέλειψε την Δημοπρασίαν και άντι να πληρώση 750.000 δολλ. ανέλαβε την υποχρέωσιν να πληρώση διά τας δύο γεννητριάς 964.480. Όταν δέ προστεθούν ή διαφορά επιτοκίου των πιστωτικών όρων και αι λοιπαί επιβαρύνσεις άτινα υπελογίσθησαν είς άλλα 111.396 δολάρια έδιδον σύνολον 1.075.876 δολάρια ή δέ τιμή κατά BAUER ήτο 1.160.000 ήτοι το 57,5 ο)ο της Επιτροπής Ραυτοπούλου κατέληξε είς περιτοπήν μόνον 7,5 ο)ο. Αυτό ήτο πράγματι επιτυχία την όποιαν θά έγγραφώμεν είς το ένεργητικόν του κ. Παπαληγούρα.

Άλλά μετά εξ ήμέρας ή ALSTHOM έδημιούργησεν νέον ζήτημα. Ηξίωσεν νέαν τροποποίησιν καταβολής του τιμήματος, ήτις έπεβάρυνε την ΔΕΗ κατά 31.827 δολάρια Και ούτω τὰ 85.000 δολάρια επί έλαττον της τιμής BAUER διά τον όποιον ο Καθηγητής κ. Α. Δημητρακόπουλος, όταν είδε το κατόνημα της ΔΕΗ, την όποιαν άφινε άπροσάτευτον και ή Κυβέρνησις, δηλαδή ο εκ των έγκαλουμένων Υπουργός Π. Παπαληγούρας, έξεφράσθη δυσμενέστατα είπόν «θεωρω ώς άπαράδεκτον την τακτικήν του Καθηγητού BAUER είς το προκειμένον ζήτημα ως Καθηγητού του Πολυτεχνείου Ζυρίχης...» (σελίς 12 πρακτικών), ή διαφορά των 85.000 δολλαρίων μεταξύ άρχικης τιμής ALSTHOM και της επιτευχθείσης, έμειώθη είς 53.000 μόνον δολάρια ήτοι ή ALSTHOM το 57,5 ο)ο επί πλέον των τιμών το έμείωσε είς 5,2 ο)ο.

Όταν υπεμνήσθη είς τους Γάλλους ότι είχε επέλθη συμφωνία, ώμολόγησαν μόν ότι ή συμφωνία πράγματι έγινε ενώπιον του Υπουργού και του Γάλλου Πρεσβευτού, άλλα αυτός είναι ο τρόπος πιστωτικής πολιτικής εν Γαλλία.

Το αίτημα ήτο και άπαράδεκτον και υπερέβαινε τὰ όρια της χρηστής συζητήσεως. Προσέφυγεν ο Π. Γουναράκης είς τον Π. Παπαληγούρα, διότι εκείνος είχε την πρωτοβουλίαν να ματαιωθῆ ο διαγωνισμός, ο όποιος άπήνητησε: «Δέν είμαι διατεθειμένος διά 32.000 δολάρια να χαλάσω την υπόθεσιν». Άντελήφθη βεβαίως το σφάλμα και προσέθεσε: «Το Δ. Συμβούλιον θ' αποφασίση».

Είς το Δ. Σ. ο Πεζόπουλος συνέστησε να δεχθούν και την νέαν αυτήν εκβίασιν. Άμέσως σύμφωνοι Γουναράκης και Βιδάλης. Ο τελευταίος υπερεκόντισε και τους Γάλλους είπόν, ότι έκαμαν έκπτωσιν 12 ο)ο. Δηλαδή τότε έπρεπε άντι 1.160.000 να λάβουν 1.020.000 ενφθ λαμβάνοντες 1.075.876 και άλλα 32.000 ή μείωσις ήτο κάτω των 6 ο)ο. Και ο γενναίόδωρος κ. Βιδάλης το αναθιβάξει είς 12 ο)ο.

Ο Γενικός Διευθυντής ώχυροόμενος όπισθεν του παράγοντος χρόνου (έτσι σιγά, σιγά οι 2—3 μήνες που θά εκέρδιζον διά της διαιτησίας της Ζυρίχης έγιναν 21 μηνών βραδυτής) άλλα επικαλούμενος και την Υπουργικήν σύστασιν επέμεινε να πληρώση ή Δ.Ε.Η. και τὰ 32.000 δολάρια. Και δέν ήρκέσθη είς ταυτα, άλλα χωρίς ποτέ ή Επιτροπή Ραυτοπούλου να μεταβάλη γνώμην ως προς το 57ο)ο ισχυρίζετο ότι δέν υπήρξε θέμα ακριβώτερας τιμής κατά 57,5ο)ο. Και διά να κρίνη πώς τις τον άνδρα και αν έχη δικαίον ή Επιτροπή των Άνωτάτων Δικαστικών υποστηρίζουσα ότι ούτος έψεύσθη συνεχώς αναφερόμεθα είς το υπόμνημά του της 10.2.63 προς τους κ.κ. Δικαστικούς. Ούτε λίγο ούτε πολύ υποστηρίζει ότι ή τιμή των γεννητριών ήλαττώθη κατά 18ο)ο συνεπεία ιδιικής του έπιμονής και παρεμβάσεως του Υπουργού κ. Π. Παπαληγούρα. Ενφθ ως απέδειχθη εναντι του 57,5ο)ο οι Γάλλοι υπεχώρησαν ολιγώτερον του 6ο)ο.

Άπήνητησε βεβαίως ο Α. Δημητρακόπουλος ότι ή διαφορά της τιμής έξοπλισμού μεταξύ προσφοράς ALSTHOM και της μέσης τιμής την όποιαν υπελόγιζεν ή Επιτροπή ήτο 27ο)ο. Και έγινε ή αποκάλυψις ο Γ. Πεζόπουλος ώμολόγησε ότι το 27ο)ο το παρέθεσε άδικαιολογητως.

Και ο Στουπάνης με αίσθημα θαδυτάτης πικρίας ετόνισε. Ηκούσαμεν τας καταπληκτικάς άνακρινώσεις του Γ. Δ)νου και έπρεπε να πούμε δέν δεχόμεθα. Δυστυχώς οι Γάλλοι κατώρθωσαν με τον τρόπον των να μάς έχουν υπό συνεχή εκβι-

ασμόν. Ἐφ' ὅσον καὶ ὁ Γ. Δ)ντῆς μᾶς συνιστᾷ νὰ δεχθῶμεν καὶ αὐτὸ τὸ αἶτημα τῶν Γάλλων ἐγὼ σᾶς λέγω, ὅτι μὲ πολλὴν ἀγανάκτησιν καὶ μὲ ψυχικὴν διάθεσιν ἄνευ προηγουμένου δίδω τὴν ψῆφον μου ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τῆς ἀπαιτησεως αὐτῆς τῶν Γάλλων. Διότι ἔχει καταστήσει νὰ εὐρισκόμεθα εἰς συνεχῆ ἐκβίασιν ἐκ μέρους τῆς EL—CO

Ἐμειοψήφισεν ὁ Α. Δημητρακόπουλος, ἀλλὰ καὶ εἶπεν ὠρισμένας καυστικὰς ἀληθείας. Ἐτόνισεν. Ἀφοῦ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ (δηλαδή νὰ ἔχωμεν καθυστερήσεις διὰ τὴν δημοπρασίαν) θὰ εἶναι ἡ τελευταία περιπέτεια ἐν σχέσει πρὸς ὅσας μέχρι τοῦδε ἀντιμετωπίσαμεν καὶ θ' ἀντιμετωπίσωμεν ἀκόμη τίς οἶδε ἀπὸ ἑνὸς ἀνάδοχον (τὴν EL—CO) ὅστις ἀντὶ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ συμφέροντα τοῦ ἐργοδότη ὑποστηρίζει τὰ συμφέροντα τῶν ἄλλων. Καὶ ἵνα ἐκτιμήσῃ πᾶς τις τὴν πείραν ἢ ἀπειρίαν, τὴν εὐσυνηθείσιν ἢ τὴν ἀνεπιτιμότητα τοῦ Καθηγητοῦ PROUNO BAUER φέρομεν τὰ ἐξῆς παραδείγματα. Ἡ ἑταιρεία ALSTEX εἶχε προσφέρει μὲσθ' τῆς OL—CO δύο γερανογεφύρας τῶν ὁποίων τὴν τιμὴν ὁ Καθηγητῆς τῆς Ζυρίχης ἐκ δολλ. 94.760 ἐκάστης εὔρεν εὐλογον. Ἡ ὑπὸ τὸν Καθηγητὴν ὅμως Κουτσουκώστα εὔρε τὰς τιμὰς κατὰ πολὺ ὑπερτέρας τῶν δαπανῶν προμηθείας τῶν γερανογεφυρῶν Λάδωνος καὶ ἄρα εἰσηγήθη τὴν ἀπόρριψιν τῆς προσφοράς καὶ τὴν διενέργειαν διεθνoῦς διαγωνισμοῦ. Τὰ ἀποτελέσματα ἐγιναστοποιήθησαν εἰς τὴν EL—CO τὸν Μάρτιον τοῦ 1958 καὶ ἐγένετο ἀρχικῶς διαγωνισμὸς μεταξὺ Γαλλικῶν μόνον οἰκῶν πλὴν καὶ πάλιν αἱ προσφοραὶ ἐκρίθησαν ὑπερβολικαὶ καὶ ἀνώτεραι τῶν διεθνῶν καὶ ἐνηργήθη ὁ Διεθνῆς διαγωνισμὸς ἔλαβον μέρος 21 Οἰκοὶ (Γαλλίας, Δυτικῆς Γερμανίας, Ἰταλίας, Ἑλβετίας, Αὐστρίας, Ἀγγλίας, Ἡν. Πολιτειῶν). Ἀπεκλείσθησαν αἱ ἐγχώρια βιομηχαναὶ λόγῳ ἀδυναμίας. Τελικῶς προεκρίθη ὁ Ἰταλικὸς οἶκος BRIGHI RONCHI, ὅστις ἀνέλαβε τὴν κατασκευὴν ἀντὶ 56.000 δολλαρίων ἀντὶ 94.760 τοῦ κ. BAUER. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ διὰ τὸν ἐξωτερικὸν Ὑπόσταθμον τὴν τιμὴν τῶν 236.000 δολλαρίων εἶχε εὔρει εὐλογον ὁ BAUER καὶ διὰ δημοπρασίας ἠγοράσθη κατὰ 100 χιλιάδας δολλάρια εὐθιγότερος. Οὕτω πᾶς τις δύναται ν' ἀντιληφθῆ εἰς ποῖαν τιμὴν θὰ ἐπιτυγχάνετο ἡ προμήθεια τῶν γεννητριῶν ποῖαν τιμὴν θὰ ἐπετυγχάνετο ἢ πραγμῆθεια τῶν γεννητριῶν Δ.Ε.Η. ἢ συνδεδεασμένη ἐπέμβασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Βιομηχανίας μετὰ τοῦ Γ. Πεζοπούλου.

Ἡ ALSTHOM δὲν ἠρκέσθη εἰς τὴν νέαν αὐτὴν ἀφαίμαξιν τῶν 32.000. Μὲ τὴν συμπαράστασιν τοῦ Γ. Πεζοπούλου κατὰ τὸ Συμβούλιον τῆς 22.10.57 ἐπέτυχε νὰ αὐξάνῃ τὴν τιμὴν τῆς Ἀγγλικῆς λίρας ἐν Γαλλίᾳ κατὰ 20)ο. Βεβαίως δὲν ἐζημιώθη ἡ Δ.Ε.Η., ἀλλὰ ἔδωκε μίαν μὴ θετικὴν ἐνέργειαν τῆς ALSTHOM εἰς βάρος τοῦ Γαλλικοῦ Δημοσίου τῆ εἰσηγήσει τοῦ Γ. Πεζοπούλου, ὅστις καίτοι εἶχε προηγηθῆ ἡ συζήτησις τῆς ἐπιστολῆς Παπαδοῦκα κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 12 Αὐγούστου 1957 δὲν ἐσκέφθη ὅτι ἔπρεπε νὰ σταματήσῃ αὐτὴν τὴν ἀπροκάλυπτον ὑπὲρ τῶν Γάλλων ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων τῆς OL—CO.

Ὁ κ. Π. Παπαληγούρας.

Ὁ κ. Π. Παπαληγούρας μέχρι τῆς 6 Ὀκτωβρίου 1955 ἦτο Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ. Ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς εἶχε λάβει γνώσιν τῆς δράσεως τοῦ Γ. Πεζοπούλου τόσον κατὰ τὸν χειρισμὸν τῶν ὑλικῶν Διανομῆς, ὅσον καὶ κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις διὰ τὴν σύμβασιν τῆς 5.5.55 ὅφειλε νὰ εἶχε ὑποπτευθῆ ἀπὸ τὸ ἔκδηλον ὑπὲρ τῆς OL—CO ἐνδιαφέρον τοῦ Γ. Πεζοπούλου καὶ ἂν δὲν εἶχε εἰς χεῖρας του τὰ δύο ὑπομνήματα τοῦ Καθηγητοῦ Ι. Φλαμπουριάδη ὅστις ἀπηύθυνε κατὰ τοῦ Γ. Πεζοπούλου τὴν βαρεῖαν κατηγορίαν ὅτι ὑπονομεύει τὴν Δ.Ε.Η.

Ἡ ὑπὲρ τῆς OL—CO νέα ἔκδηλος εὐνοια αὐτοῦ κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις διὰ τὴν ἐργολαβίαν τῆς κατασκευῆς τοῦ Ὑδροηλεκτρικοῦ ἐργοστασίου Μέγδοβα τὰς ὁποίας ἀπηριμῆσαμεν ἐν Κεφαλαίῳ Γ' πῶς ἦτο δυνατόν νὰ μὴ ἐπισύρουν τὴν προσοχὴν του ἢ σειρά ἐκεῖ τῶν χαρακτηριστικῶν πράξεων ὑπὲρ τῆς OL—CO. Ἀνάθεσις ὅλων τῶν ἔργων Π. Μηχανικοῦ παρ᾿ αμειβισμὸς τῶν Ἑλλήνων ἐργολάβων.

Ἄμοιβῆ ἀνωτέρα καὶ αὐτῆς τῆς Οὐλέν, ἥτις προσήγγισε τὸ 28 ο)ο σὺν 10 ο)ο διὰ τὴν μελέτην καὶ ἐπίβλεψιν.

Ὅλα αὐτὰ ἦσαν ἢ δὲνήσαν ἱκανὰ νὰ κινήσουν κεραυνοβόλον ἐπέμβασιν;

Καὶ ἐρχόμεθα εἰς τὸ σοβαρώτατον θέμα τῆς προμηθείας τοῦ Μηχανικοῦ Ἐξοπλισμοῦ.

Βεβαίως ὅταν ὁ Γ. Πεζόπουλος, κατὰ Ἰανουάριον 1956, τὴν προφορικὴν εἰσηγήθη πρότασιν τοῦ Γ. Δ)ντοῦ τῆς OL—CO ὅπως ἀπεμπολήσῃ ἡ Δ.Ε.Η. τὸ ἀνεξέλεγκτον δικαίωμα τῆς νὰ κρίνῃ αὐτὴ περὶ τῶν τιμῶν τῶν μηχανημάτων Ὑπουργὸς Βιομηχανίας ἦτο ὁ κ. Βασιλικός. Ὁ κ. Παπαληγούρας ἀνέλαβε τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς 15 Φεβρουαρίου 1956 δι' ἧς ἀνετίθετο εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον Ζυρίχης νὰ κρίνῃ τὰς τιμὰς τῶν προμηθευτριῶν ἑταιρειῶν, διότι ἐγένετο Ὑπουργὸς τὴν 29.2.56. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τοῦ γεγονότος ὅτι ἦτο πλήρως ἐνημερωμένος ἐπὶ τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων ἀφ' ἧς τὴν 29 Φ)ρίου 1956 ἀνέλαβε τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας, εἶναι δυνατόν νὰ ισχυρισθῆ ὅτι δὲν ἔλαβε γνώσιν ὅλης αὐτῆς τῆς περιπετείας εἰς τὴν ὁποίαν ἔρριψε τὴν Δ.Ε.Η. ὁ Γ. Πεζόπουλος ἵνα ἱκανοποιήσῃ προφορικὴν τῷ RAMILLY αἴτησιν. Ὁ Γενικὸς Διευθυντῆς τοῦ Ὑπουργείου Κ. Βλαχόπουλος δὲν εἶναι δυνατόν ἢ νὰ τὸν ἐνημέρωσε. Πῶς νὰ δεχθῶμεν ὅτι δὲν εἶχε τὴν περιέργειαν νὰ λάβῃ γνώσιν αὐτῆς τῆς διαιτησίας ἀφοῦ ἡ Δ.Ε.Η. κατ' ἄρθρον 2 τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 23.12.1953 εἶναι ὑπόχρεως νὰ κοινοποιῇ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας πᾶσαν σύμβασιν ἢ συμφωνίαν μετὰ ἐργολάβων... Ἐπὶ πλέον τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀπὸ τὸν Μέγδοβαν ἐξηρτάτο ἡ ἐπάρκεια τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. Καὶ παρηκολούθει ὁ ὑπεύθυνος ἐποπτεύων Ὑπουργὸς τὰς προόδους. Πῶς νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι, μὲ τὰς ἱκανότητας τὰς ὁποίας εἶχε, δὲν ἀντελήφθη ὅτι ὁ Γεν. Δ)ντῆς εἶχε ἐμπλέξει τὴν Δ.Ε.Η., ἀπεμπολήσας δικαιώματα τὰ ὁποῖα τὴν διησφάλιζον ἀπὸ τὴν βουλιμίαν τῶν προμηθευτῶν εἰς μίαν περιπέτειαν ἐπικίνδυνον. Πῶς ἠνείχεται ἡ διαιτησία νὰ δεσμεύῃ μόνον τὴν Δ.Ε.Η. καὶ ὄχι καὶ τὴν OL—CO. Πῶς δὲν ἐζήτησεν εὐδύνας ἀπὸ τὸν Γ. Πεζόπουλον διότι ἔδωκεν ἐντολήν εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον Ζυρίχης νὰ κρίνῃ ἄνευ αἰτιολογικοῦ, ἀφοῦ τοιοῦτόν τι δὲν εἶχεν ἀποφασίσει τὸ Διοικ. Συμβούλιον.

Πῶς ἐπίσης ἐδέχθη ὡς Διαιτητὴν τὸν ὑποκατάστατον τοῦ Προέδρου οὐδὲ καὶ τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Πολυτεχνεῖου, τὸ ὁποῖον Ὁμοσπονδιακὸν Πολυτεχνεῖον καὶ μόνον ἤθελε διαιτητὴν ἡ Δ.Ε.Η.; Πάντως οὐδεὶς εἶχε σκεφθῆ περὶ προσωπικῆς διαιτησίας. Δὲν ἦτο δύσκολον νὰ ἐρευνηθῆ τὸ κύρος τῆς διαιτησίας, ἀλλὰ καὶ πέραν τούτων πῶς δὲν ἐπενέβη ὡς ὑπεύθυνος Ὑπουργὸς μετὰ τὴν διαπίστωσιν τῆς ὑπὸ δύο Ἑλλήνων καθηγητῶν ἀνεγνωρισμένου κύρους ἀποκάλυψιν τῆς ἀνεπίτου συμπεριφορᾶς τοῦ BROUNO BAUER παρὰ τῷ Γάλλῳ Πρεσβευτῇ, ἵνα προστατεύσῃ τὴν Δ.Ε.Η. ἀπὸ μίαν ἀχαρακτήριστον ἀπόφασιν, ἀλλὰ ἀντιθέτως ἐπενέβη καὶ ἐματαιώσε τὴν προκήρυξιν τῆς Δημοπρασίας, διότι ἂς μὴ κρυπτόμεθα ὀπισθεν τοῦ δακτύλου μας ἐν τῷ Γραφείῳ του καὶ παρούσια τοῦ Γάλλου Πρεσβευτοῦ ἡ τιμὴ ἐκάστης γεννητρίας ἀπὸ 350.000 δολλάρια ἀνῆλθεν εἰς τὸ ποσὸν τῶν 480.000 οἷον ποσὸν ὑπεστήριξεν ὁ Γ. Πεζόπουλος καὶ οἱ ἐκπρόσωποι τῆς OL—CO — ALSTHOM. Καὶ ὑπέδειξε καὶ τὴν καταβολὴν τῶν 32.000 δολ. «ἵνα μὴ χαλάσῃ ἡ δουλειὰ». Ποῖα δουλειὰ θὰ χαλοῦσε; Πῶς εἶναι νοητὸν ὅτι ἡ ALSTHOM, ἡ ὁποία πωλοῦσε ἂν ὄχι κατὰ 50 ο)ο ἀκριβοτέρας τὰς δύο γεννητρίας κατὰ 40 ο)ο ἢ ἔστω κατὰ 25 ο)ο θὰ χαλοῦσε τὴν δουλειὰ διὰ 32.000 δολλάρια. Βέβαια μέσα εἰς ἐν καὶ πλέον ἐκατομῦριον δολλάρια τὰ 32.000 δολλάρια ἢ δραχμαὶ 960.000 εἶναι μικρὸν ποσόν.

Ἦτο ὅμως πελώριον ἠθικὸν τὸ ζήτημα. Διότι ἐθίγετο, ἔπρεπε νὰ θίγεται καὶ προσωπικῶς ὁ Ἑλλήν Ὑπουργός, ἀφοῦ τῆ ἰδικῆ του ἐπεμβάσει ἱκανοποιήθησαν πέρα γιὰ πέρα οἱ Γάλλοι καὶ ἐζημιούτο ἡ Δ.Ε.Η. τοῦλάχιστον μὲ 300.000 δολλ. νὰ ἐπανέλθουν ἐκβιάζοντες οἱ Γάλλοι καὶ δι' ἄλλο κοινδύλιον.

Ἦτο ἀκριβῶς μία εὐκαιρία νὰ προστατευθῆ ἡ Δ.Ε.Η. ἀπὸ τὴν ζημίαν τὴν ὁποίαν ὄχι ἐξ ἀδεξιότητος, ἀλλὰ ἐξ ἰδιοτελείας ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον εἶχον προσφέρει οἱ Γάλλοι ἀμοιβὴν ἀπὸ τὸ 1953 κατὰ τὸν Φιλάρετον, ἐκεῖνος διὰ τὸν ὁποῖον μετὰ μίαν ἐβδομάδα θὰ ἐπληροφορεῖτο ὅτι εἶχε ἀποκα-

λυφθή λαμβάνων περιμήθειαν 5 ο) ο από τον Γ. Πεζόπουλον. Αντιθέτως εδέχθη την εισήγησίν του.

Ποίου είδους δεσμοί συνεπώς συνέδεον Ὑπουργόν καί Γενικόν Διευθυντήν, ὥστε ὁ,τιδήποτε καί νά διέπραττεν ὁ δεύτερος ὁ ὑπόχρεως νά τόν ἐλέγχει Ὑπουργός ὄχι μόνον νά μὴ τὸ πράττει ἀλλ' ἀντιθέτως νά τόν ἐνισχύει. Εἶναι θέμα ἰδικῶν τῶν.

Κατὰ ταῦτα ὁ μὲν Γ. Πεζόπουλος μετ' ἄλλων συναυτουργῶν καί συναιτίων ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1956 μέχρι καί τοῦ 1961 ἀποσκοποῦν νά περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὸν καί ἄλλους παράνομον περιουσιακὸν ὄφελος με' ἀντίστοιχον βλάβην τῆς Δ.Ε.Η. ἔπεισε τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Δ.Ε.Η. ὅτι θὰ ἐπετυγχάνετο τὸ ταχύτερον ἢ προμήθεια τοῦ κυρίου μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ Ἵδρωηλεκτρικοῦ Ἐργοστασίου τοῦ Μέγδοβα ἐάν τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 8 παρ. 4 δικαίωμα τῆς Δ.Ε.Η. νά κρίνῃ ἀνεξέλεγκτος περὶ τοῦ εὐλόγου τῶν τιμῶν, τὸ παρεχόμενον εἰς τὸ Ὁμοσπονδιακὸν Πολυτεχνεῖον τῆς Ζυρίχης καί δὴ κατὰ τὸν τρόπον ὥστε νά δεσμευεῖται μόνῃ ἡ Δ.Ε.Η., με' τὴν αἰτιολογίαν ὅτι ὁ OL—CO θὰ εἶχε ἐκτελεθῆ διὰ τῆς παραδόσεως τῆς προσφοράς μετὰ τῶν τιμῶν τῶν μηχανημάτων, συνέπεια δὲ τῶν ψευδῶν αὐτῶν παραστάσεων ἦτο νά ἐπιτύχῃ τὴν ἐκδοσὶν τῆς ὑπ' ἀριθ. 27 τῆς 15.2.56 ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. δι' ἧς ἀνετίθετο ἡ κρίσις τοῦ «εὐλόγου» τῶν τιμῶν εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον Ζυρίχης. Ἐν συνεχείᾳ ἀποβλέπων νά ὁλοκληρώσῃ τὴν διαπραγμασίαν ἀπάτην, παραβιάζων τὴν ἐντολήν ἐξουσιοδοτήσε τὸ Πολυτεχνεῖον Ζυρίχης καί ἐν τῇ πραγματικότητι τὸν Καθηγητὴν BROUNO BAUER νά ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν του ἀνευ αἰτιολογίας καί οὕτω ἐδέσμευσε τὴν Δ.Ε.Η. κατὰ τὸν τρόπον ὥστε ὅταν ὁ ἐν λόγῳ διαιτητῆς ἢ πραγματογνώμων ἐξέδωκε διαβλητὴν ἀπόφασιν, διότι εδέχθη πάσας τὰς προσφοράς ὡς εὐλόγους βάσει τῆς Διεθνούς ἀγορᾶς δῆθεν διὰ σειρᾶς ἄλλων ἀπατηλῶν πράξεων ἐπέτυχε νά ἐγκρίνῃ τὸ Δ. Συμβούλιον τὴν ἀγορὰν τῶν δύο Ἵδρωστροβίλων τῆς Ἑταιρείας NEUPRIC τοῦ ἀγωγοῦ, τῶν δύο γεννητριῶν εἰς πολὺ ὑψηλὰς τιμὰς—καί ἐκ τῶν ἐγκληματικῶν τούτων πράξεων αὐτοῦ ἐξήμιωσε τὴν Δ.Ε.Η. ποσὸν ἑκατοντάδων χιλιάδων δολλαρίων ὁ ἔχων ἐκ τοῦ νόμου τὴν ἐποπτεῖαν τῆς Δ.Ε.Η. ἐκ τῶν ἐγκαλουμένων, Ὑπουργός τότε τῆς Βιομηχανίας κ. Π. Παπαληγούρας, λαθῶν γινώσκων τῶν ἀνωτέρω ἐγκλημάτων τοῦ Γ. Πεζόπουλου, κατὰ τὸ ἀπὸ 1 Μαρτίου 1956 ὅτε ἀνέλαβε τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας, μέχρι καί τοῦ Μαρτίου 1958 ὅτε παρρητήθη, παρέβη ἐκ προθέσεως τὰ καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας του πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ὠφελήθῃ ὁ αὐτοῦργός Γ. Πεζόπουλος, διότι οὔτε τὸν κατεμήνυσε, οὔτε πειθαρχικῶς τὸν ἐδίωξε, οὔδὲ ἐκίνησε τὴν νόμιμον κατ' αὐτοῦ διαδικασίαν νά παυθῇ οὗτος, ἦτοι παραβίασε τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 259 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 47 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος, διότι διὰ τῶν συνεχῶν τούτων παραλείψεων τοῦ καθήκοντος ἐνεθάρρυνε τὸν δράστην εἰς συνέχισιν τῆς ἐγκληματικῆς αὐτοῦ δραστηριότητος. Ἰκαναί ὄδεν προέκυψαν ἐνδείξεις ἵνα ἡ Βουλὴ κατηγορήσῃ ἐνώπιον τοῦ Ἐιδικοῦ Δικαστηρίου τὸν ἐκ τῶν ἐγκαλουμένων τέως Ὑπουργὸν Π. Παπαληγούραν καί ἡ πλειοψηφία εἰσηγεῖτο τοῦτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΕΡΓΟΝ ΜΕΓΔΟΒΑ

ΥΠΕΡΒΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΙΝ

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Τριῶν Ἀνωτάτων Δικαστικῶν ἀπεφάνθη ὅτι ἡ Δ.Ε.Η. ἐζημιώθη κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ Ἵδρωηλεκτρικοῦ Ἐργοστασίου Μέγδοβα α) πολλὰ ἑκατομμύρια λόγῳ τῆς παραλείψεως τοῦ καθορισμοῦ ἐν τῇ ἀρχικῇ συμβάσει τοῦ ποσοῦ τῆς ἀμοιβῆς τοῦ ἀναδόχου διὰ τὰ ἀπολογιστικά εἰς τὴν OL—CO καί τὴν ὑπὸ δυσμενεῖς ὁρους πρὸς ἀνάβασιν τῆς ἀπολογιστικῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ τοῦ Ἐργοστασίου ἀντὶ τῆς διεξαγωγῆς δημοπρασίας, β) δραχμὰς 65.000.000 ἀπὸ σπατάλας καί ὑπερβάσεις κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν καί γ) δραχμὰς 12.600.000 λόγῳ τῆς συμβιβαστικῆς λύσεως κατὰ τὴν ὁποίαν ἔγιναν καί πάλιν παραχωρήσεις εἰς τὴν OL—CO. Ἐξεταστέον ὅθεν ἀν' ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης ἐρεῦνης διεπιστώθη πράγματι ζημία τῆς

Δ.Ε.Η. καί ποίας ἐκτάσεως. Ἄν ἡ ζημία ὀφείλεται εἰς ἐγκληματικὴν ἐνεργεσίαν ἢ ἀδεξίους χειρισμοὺς καί τὸ σπουδαιότερον ἀν' τις τῶν ἐγκαλουμένων κ.κ. Ὑπουργῶν εἶχεν εὐθύνην καί ποίαν. Κατὰ τὴν γενομένην συζήτησιν ὁ εἰδικὸς Εἰσηγητῆς τοῦ Κεφαλαίου τούτου Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς παρεδέχθη μὲν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὑπερβάσεις σπατάλην καί ζημίαν τῆς Δ.Ε.Η., πλὴν ἀπέκλινεν ὑπὲρ τῆς γνώμης ὅτι ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐξετελέσθη τὸ ἔργον Μέγδοβα με' τὴν ΥΕΚΕΤ ὡς ὑπηρεσίαν ἐλέγχου καί Προϊστάμενον αὐτῆς τὸν Δ. Παπαλεονάρδον ἔπρεπε ν' ἀποκλείσῃ οἰανδήποτε πρᾶξιν ἢ παράλειψιν τῶν ἐγκαλουμένων Ὑπουργῶν διὰ τυχὸν διαπραχθῆν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἀδίκημα καί ἡ Ἐπιτροπὴ κατὰ τὴν γενομένην σύσκεψιν καί ἐπακολούθησασαν ψηφοφορίαν υἱοθέτησε τὴν πρότασιν τοῦ Εἰδικοῦ Εἰσηγητοῦ.

Ὁ Οἶκος KNAPPEN ἐξεπόνησε κατ' ἐντολήν τοῦ Ὑπουργεῖου Δημοσίων Ἔργων μελέτην τοῦ Ἐργοστασίου καί προὔπε λόγισε τὴν δαπάνην εἰς 11.335.000 δολλάρια. Ἡ OL—CO κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἀπὸ 5.5.1955 συμβάσεως κατέθεσεν ἰδικὴν τῆς προμελέτην δι' ἧς ἀνεπιβιάζετο τὸ κόστος εἰς 14.000.000 δολλάρια. Δεδομένου ὅτι ἡ συνολικὴ δαπάνη ὑπερέβη τὰ 36.000.000 δολλάρια ἢ διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἀρχικῆς προβλέψεως καί τοῦ τελικοῦ κόστους ὑπῆρξε πράγματι ΚΑΤΑ ΠΛΗΚΤΙΚΗ.

Ἡ ὑπὸ τῆς OL—CO παραδοθεῖσα εἰς τὴν Δ.Ε.Η. τελικὴ προμελέτη προέβλεπε τοξωτὸν ἐκ σκυροδέματος φράγμα ὕψους 84 μέτρων, πειστικὸν ἀγωγὸν 3.000 μέτρων καί ἐγκατεστημένην ἰσχὴν 100.000.

Βάσει τῆς ἀπὸ 15.10.1956 νέας συμβάσεως τὰ κύρια ἀπολογιστικὰ ἔργα ἤρχισαν εὐθὺς μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς καίτοι δὲ εἶχον χαθῆ πολλοὶ μῆνες λόγῳ τῶν διαπραγματεύσεων καί τῆς ἱστορηθείσης ἐν Κεφαλαίῳ Β' Μέρος Β' τακτικῆς τῆς OL—CO με' προϋπολογισμοὺς δαπάνης 14 ἑκατ. δολλαρίων. Ἡ Δ.Ε.Η. ἀνέθεσε τὸν ἔλεγχον τῆς προμελέτης ταύτης εἰς τὸν Καθηγητὴν Ρωμαϊκῆν καί τὸν Ἀρχιμηχανικὸν τῆς EBA—SCO MERRIS καί ὁ μὲν πρῶτος ὑπελόγισε τὴν δαπάνην εἰς 18 ἑκατ. δολλάρια ὁ MERRIS εἰς 19.500.000 δολλάρια. Ἡ VEKEM διὰ τῆς ἀποφάσεως 11.8.1955 ἐκδέσεώς τῆς προὔπελόγισε τὴν δαπάνην εἰς 19 ἑκατ. Ἐργοστασίου ἰσχύος 100.000 KW αὕτη ἐπελήφθη τοῦ ἔργου με' πολλὴν βραδύν ρυθμῶν. (Ὅρα ἀπὸ 26.2.1957 ἔκθεσιν Συμβούλου Στουπάθη εἰς ὃν ἡ ὑπ' ἀριθ. 266)1956 ἀπόφασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Δ.Ε.Η. εἶχεν ἀναθέσει πλὴν τῆς ΥΕΚΕΤ τὴν παρακολούθησιν).

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου θύελλαν διαμαρτυριῶν ὑπέβαλεν ἡ ὑπὸ τὸν Δ. Παπαλεονάρδον Ὑπηρεσία Ἐλέγχου (ΥΕΚΕΜ) πρὸς τὸν Γεν. Διευτὴν κατηγοροῦσα τὴν OL—CO δι' ἀνηκούστους, σπατάλας, κακοπιστίας, ἀπειρίαν, ἔλλειψιν ὀργανώσεως καί κυρίως διὰ τὴν μεθοδικὴν τῆς προσπάθειαν ἀυξήσεως τοῦ κόστους τοῦ ἔργου ἵνα ἐπιτύχῃ μείζονα ἀμοιβήν. Καί ἡ ἀγανάκτησις τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου ἔφθασε μέχρι τοῦ σημείου ὥστε διὰ τὸ ἀπὸ E5948 τῆς 9.8.1957 ἐγγράφου του πρὸς τὸν Γ. Διευθυντὴν ἀφοῦ περιέγραψε με' τὰ μελανώτερα χρώματα τὴν ἔλλειψιν καλῆς πίστεως τοῦ ἐργολάβου διαπνεομένου κατὰ κανόνα ὑπὸ ἀνηκούστου ΣΠΑΤΑΛΗΣ ἀφοῦ ἔφθασε εἰς τὸ σημεῖον νά υποβάλλῃ προϋπολογισμὸν τῶν ἔργων πολιτικοῦ Μηχανικοῦ με' γενικὴν ἀύξησιν 100ο)ο καί εἰς ὁρισμένα εἶδη ἐργασιῶν καί ἄνω τῶν 500ο)ο ἐπρότεινε νά προειδοποιηθῇ ἢ ἐν Παρισίοις Γενικῇ Διανοῇ αὐτῆς ὡς ὑστάτη προσπάθεια συνεισιμῶς, ἄλλως νά ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρον 40 παρ. 5 τῆς συμβάσεως ἦτοι νά κηρυχθῇ αὕτη ἐκπτώσις, ἢ δὲ ἐκπτώσις διὰ τῆς παραδόσεως ταύτης εἶχεν ἀφελθῆ εἰς τὴν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν τῆς Δ.Ε.Η.

Καί ὅμως ὁ ἴδιος προϊστάμενος τῆς ΥΕΚΕΜ Δ. Παπαλεονάρδος ὅστις ἐδομάρδιζε τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν με' σωρεῖαν τοιοῦτου εἴδους καταγγελιῶν, τὰς ὁποίας ἐνόρκως ἐβεβαίωσε καί ἐνώπιον τῶν Ἀνωτάτων Δικαστικῶν ἀναφερθεῖς εἰς ταύτας καί ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἐνόρκως κατέληξε «τὸ ἐπιτευχθῆν κόστος με' ὑπερβάσιν ἑνδεκα τοῖς ἑκατὸν τολμῶ νά εἶπω, νά κριθῇ ἱκανοποιητικόν». Καί περαιτέρω ἡ ΥΕΚΕΤ ἐν ἔτει 1962 ὅταν διωρίσθη ἡ Ἐπιτροπὴ Κουτσο-

κώστα ίνα ἐλέγξει τούς λογαριασμούς τῆς OL—CO ἐν συγκρίσει μὲ τούς τῆς YEKET ἢ τελευταία καθόριζε τὸ ποσοστὸν τῆς ὑπερβάσεως εἰς 230)ο ἢ δὲ OL—CO εἰς 3-50)ο ὅταν ἡ Ἐπιτροπὴ Κουτσοκώστα Ρωμαϊκῆ Στουπάθῃ χωρὶς νὰ προβῆ εἰς ἔλεγχον ἠκολούθησε Σολομώντειον λύσιν καὶ ἔταμε σχεδὸν εἰς τὸν μέσον καθ' ὑπολογισμόν τὴν διαφορὰν YEKET (230)ο OL—CO (30)ο ὁ Δ. Παπαλεονάρδος ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς μας, ἐγκατέλειψε τὴν ἀποφίν του καὶ συμφώνησε μὲ τὸ ἄνευ ἀξίας συμπέρασμα Κουτσοκώστα κλπ. διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν ἀπίστευτον διαβεβαίωσιν ἐπὶ ἔρω-τήσεως τοῦ βουλευτοῦ κ. Γ. Ράλλη ἂν πῆρε ἀμοιβὴν ἢ OL—CO ἐπὶ πλέον ν' ἀπαντήσῃ OXI.

Καὶ τοῦτο ἐνῶ ὁ ἴδιος ἀπαντῶν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 62 ἐρώτημα τοῦ Κ. Παπαϊωάννου τὴν 8.11.1962 κατέθεσε «... Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἔργων κατηρτίσθῃ ὁ τελικὸς ἀπολογισμὸς προέκυψεν ὅτι τὸ πραγματοποιηθὲν κόστος τῶν ἔργων ὑπερέβη τὸ «Συμβατικὸν» κατὰ 230)ο. Καὶ ὅμως δὲν ἐδίστασε νὰ εἰπῇ τὴν 8.4.1965 «Τὸ ἐπιτευχθὲν κόστος εἶναι καὶ κατὰ τὴν γνώμην μου εὐλογον».

Καθίσταται κατόπιν τούτου ἐπιβεβλημένη οὐ μόνον ἡ προσεκτικὴ παρακολούθησις τῶν διατρεξάντων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀναζητήσις τῶν αἰτίων πῶς ἐνῶ ὁ Δ. Παπαλεονάρδος ὅστις διὰ τοῦ σημειώματος αὐτοῦ εἰς ἀπάντησιν τοῦ 58 ἐρωτήματος ἐνόρκως ἐβεβαίωσε ὅτι ἀντὶ νὰ εἰσπράξῃ ἢ OL—CO ἀμοιβὴν 36.058.000 ἢ ἔστω 43.029.000 συνολικῶς εἰσπράξεν 76.432.600 ἢτοι ἐπὶ πλέον 33 ἑκατομύρια μεταβαλὼν γνώμην κατέληξε νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν ὑπέρβασιν αὐτὴν ὡς ἱκανοποιητικὴν.(!!!)

Θ' ἀναφέρωμεν ὠρισμένα συγκεκριμένα στοιχεῖα ἐκ τῶν ὁποίων ἀποδεικνύεται ἡ συστηματικὴ σπατάλη ὅπως περιγράφεται εἰς τὰς ἐγγράφους ἀναφορὰς αὐτοῦ τούτου τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου καὶ τῶν Μηχανικῶν τῆς YEKET ἵνα γίνῃ φανερόν ὅτι ἔλαβον χώραν ὑπερβάσεις ἀπαράδεκτοι καὶ παλλινδρομήσεις τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου ἀνεξήγητοι.

Τὴν 2.10.1957 ἦτο ἐν ἔτος μετὰ τὴν ἑναρξιν τῶν ἀπολογιστικῶν ὁ Δ. Παπαλεονάρδος ὑπέβαλε τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 6763 ἐμπιστευτικὸν ἐγγράφον του. Εἰς τὴν σελίδα 8 τοῦ ἐγγράφου του ἀναφέρει τὴν ἐξῆς ἀπίστευτον ἐνέργειαν τοῦ Ἐργολάβου. Διὰ τὰς προσωρινὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ προσωπικοῦ ἢ OL—CO εἶχεν ὑποβάλῃ τελικὴν προμελέτην διὰ δραχμὰς 6.100.000. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν ὅμως 13836 ἐπιστολῆς τῆς ἀνεβίβασε τὸ ποσὸν εἰς 27.331.800 διότι εἶχε λάβῃ τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀνεγείρῃ τὰ προσωρινὰ ἐνδαιτήματα τοῦ προσωπικοῦ κατὰ πολυτελεῖ τὸν τρόπον, τὸν ὅποιον θὰ ἐξήλευον αἱ πολυτελέστεραι περίξ τοῦ Χίλτον πολυκατοικίαι. Ἐπίσης εἰς τὸν ἀρχικὸν προϋπολογισμόν προέβλεπεν ὡς δαπάνην διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ ἀπόσβεσιν τῶν μηχανημάτων δρχ. 20.000.000 καὶ 4.000.000 διὰ τὰς βάσεις των, εἰς τὸν νέον προϋπολογισμόν ὑπερτριπλασίως τὸ ποσὸν καὶ τὸ ἀνεβίβασεν εἰς 75.668.890 δρχ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ YEKET διεξῆγε ἀπεγνωσμένον ἀγῶνα ἵνα περιστέλῃ τὴν διὰ τῆς εὐρυτάτης ἐκτάσεως σπατάλης πλεονεξίαν τῆς OL—CO, ἀλλὰ ἦτο καὶ ἀδύνατος ἢ συγκράτησις αὐτῆς εἰς τὰ λογικὰ ἐπίπεδα.

Κατηργήθησαν ἐπὶ πλέον διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου (σελίς 6) συγκεκριμένα ζητήματα καὶ ὑπερβάσεις. Οὕτω α) ἐνῶ ἢ Δ.Ε.Η. εἶχε διαθέσει εἰς τὴν OL—CO μηχανήματα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων, ὁ ἐργολάβος τὰ διετήρει ἐν ἀκινήσῃ καὶ ἐχρησιμοποίησε ἄλλα ὅμοια τὰ ὅποια ἐνοικίαζε, ἐπιβαρύνων οὕτω ἀδικαιολογητῶς τὸ κόστος καὶ ἠῦξανε τὴν ἀμοιβὴν του. β) Διετήρει ὑπὸ ἐνοικίωσιν καὶ ἐν ἀργίᾳ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν μὴ ἀνατροπόμενα αὐτοκίνητα πρὸς μεταφορὰν τῶν ἐργατῶν. γ) Κατὰ κανόνα τὰ ἐπὶ ἐνοικίῳ χρησιμοποιούμενα αὐτοκίνητα ἐφορτῶνοντο ἐλλιπῶς. δ) Τεράστια ἔργα ἐξετελοῦντο χωρὶς νὰ θύναται ὁ ἐντεταλμένος μόνος Μηχανικὸς νὰ τὰ παρακολουθῇ λόγῳ τῆς μεταξὺ των μεγάλης ἀποστάσεως. Τὸ Συνεργεῖον ἐπισκευῆς τῶν ὁδῶν δὲν εἶχε ἐπιβλέποντα. Καὶ μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα περιέγραψεν ὁ Δ. Παπαλεονάρδος τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων. Πιστοποιήσας ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως τὸ γεγονός ὅτι τὰ αὐτοκίνητα τῶν 4 τόννων ἐφορ-

τῶνοντο μὲ 500 μόνον χιλιόγραμμα ἦτοι 1)2 τόννον, πρᾶγμα ὅπερ τὸν ἠνάγκασε νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐπιστάτου, διότι ὁ ἴδιος ὁ Δ. Παπαλεονάρδος κατέλαβεν ἐπ' αὐτοφῶρον τοιαῦτα αὐτοκίνητα τῶν 4 τόννων μεταφερόμενα 1)2 τοῦ τόννου.

Καὶ ἐτόνιζεν ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγράφῳ. Καίτοι συμπληροῦται ἔτος ἀπὸ τῆς ἐναρξέως τῶν κυρίων ἀπολογιστικῶν καὶ διετία ἀφ' ἣς ἤρχισαν αἱ ἐργασίαι ὁ δὲ ἐργολάβος εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποβάλῃ ἀνὰ τρίμησιον ἀπολογισμὸν οὐδένα ἀπολογισμὸν εἶχε ὑποβάλῃ.

Καθυστερεῖ 8 ὁλοκλήρους ἀπολογισμοὺς, ἵνα ὡς εἶναι εὐνόητον ἢ ὑπηρεσία ἐλέγχου εὐρεθῇ ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ ἀνήκῃ πραγματικὸν ἔλεγχον, βι' ὁ καὶ ὁ Δ. Παπαλεονάρδος ἀναφερόμενος πρὸς τὸν Γενικὸν Δ)ντὴν ἐγγράφῳ (σελίς 11) «Μέχρι σήμερον οὐδεὶς ἀπολογισμὸς μᾶς ἔχει ὑποβληθῆ καὶ τοιούτοτρόπως ἀδυνατοῦμεν νὰ ἐκπληρώσωμεν μίαν τῶν κυριωτέρων ὑποχρεώσεων τῆς ὑπηρεσίας μας νὰ ἐλέγγῃ τὸ ἐπιτυγχάνομενον κόστος κατὰ τὴν κικτασικεὴν τοῦ ἔργου».

Καὶ ἵνα καταστῇ ἐτι ἐκδηλὸς ἢ ἀρπακτικὴ τάσις τῆς OL—CO ἀναφερόμεθα εἰς τὸν προϋπολογισμόν τῶν ἔργων ἐν ὑπέβη διὰ τῆς ἀπὸ ἡμερομηνίαν 6.3.57 ὑπ' ἀριθ. E.14089 ἐπιστολῆς του. Καίτοι ὁ ἴδιος ὁ Ἀνάδοχος εἶχε ὑποβάλῃ τὴν τελικὴν προμελέτην πρὸ διετίας δι' ἣς ἀνεβίβαζε τὰ ἔργα εἰς δρχ. 161.105.560 προσποιούμενος ἄγνοιαν ἀνεβίβασε τὸ ποσὸν εἰς 321.350.541 ἢτοι σχεδὸν τὰ ἐδιπλασίασε. Καὶ ἐξ αὐτῶν ἵνα ἐπιτύχῃ μείζονα ἀμοιβὴν ἐχαρακτήριζε ὡς ἀπολογιστικὴν ἢτοι ἐμπύπτοντα εἰς τὴν σύμβασιν τῆς 15.10.1956 ποσὸν δρχ. 286.679.541.

Κατὰπληκτος ἢ YEKET μετὰ ἔλεγχον διεπίστωσεν ὅτι τὸ ποσὸν τῶν 321.350.541 δρχ. ἔδει νὰ μειωθῇ εἰς 202.938.477 δρχ. ἢτοι κατὰ 118.412.064 ὀλιγώτερον δραχμὰς ἢ ἄλλως περὶ τὰ 4.000.000 δολιάρια, καὶ ἐξ αὐτῶν τῇ βάσει τῆς συμβάσεως τῆς 15-10-56 μόνον τὰ 169.956.444 ἀπολογιστικὰ ἦτο ἐπύρσθησεν ἀυθαιρέτως ὁ ἀνάδοχος ἐπὶ πλέον δρχ. 116.723.097. Ἐπὶ τοῦ καλοσσιαίου τούτου ποσοῦ τῆς 116.723.097 ἐπεβίβαζε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἠῦξημένην ἀμοιβὴν τὴν ὁποίαν τοῦ παρεχώρησεν ὁ Γ. Δ)ντῆς ὡς ἱστορήθη διὰ τῆς ἀσυμφόρου καὶ σκανδαλώδους συμβάσεως τῆς 15.10.1956. Ὡς εἶναι εὐνόητον ἢ OL—CO ἀντέδρασαν ἐπηκολούθησε δριμυτάτη ἀλληλογραφία ἵνα ἐξαναγκασθῇ νὰ παραδεχθῇ καὶ ἢ ἴδια ὅτι τὸ ποσὸν τῶν 321.350.541 ἔδει νὰ μειωθῇ κατὰ 21.000.000 περὶποῦ ἑκατομύρια, τὰ δὲ ἀπολογιστικὰ κατὰ 34.000.000 δρχ.

Ἡ YEKET ἐπέμεινε ἐπὶ τῆς ἀπόψεώς της καὶ διὰ τῆς ἀπὸ 2.10.1957 ἀναφορᾶς τοῦ ὁ Δ. Παπαλεονάρδος μετὰξὺ ἄλλων ἐγγράφῳ πρὸς τὸν Γ. Πεζόπουλον.

«Ὡς ὑπεύθυνος Προϊστάμενος τῆς Ὑπηρεσίας Ἐλέγχου τῶν ἔργων σὰς ἑξῶσα ἀνωτέρω μίαν εἰκόνα τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐφαρμόζεται μέχρι σήμερον ἢ σύμβασιν περιορισθῆς εἰς τὴν θιατώπωσιν ὠρισμένων ἐκ τῶν πολλῶν παραλείψεών του. Σὰς ἐπισημαίνω ἐν συνεχείᾳ καὶ πάλιν τὸν κίνδυνον τὸν ὁποῖον διατρέχομεν ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκπρόθεσμον καὶ οἰκονομικὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων, ἐὰν συνεχισθῇ ἐκ μέρους τοῦ Ἀναδόχου παρομοία ὡς καὶ εἰς τὸ παρελθὸν τακτικῇ».

Ἐδειξάμεν ἐπιπέσειαν. Πᾶσα περαιτέρω ὑποχώρησις θὰ εἶναι ἐπιζημία διὰ τὸ ἔργον καὶ τὴν Δ.Ε.Η. Εἰς ὑμᾶς ἐναπόκειται νὰ κρίνητε περὶ τῆς στάσεως ἢ ὅποια πρέπει νὰ τηρηθῇ μετὰ τοῦ πρὸς τοῦτο ἐλθόντος εἰς Ἀθήνας Γ. Διευθυντοῦ τῆς OL—CO ἵνα κατορθώσωμεν νὰ τοὺς συνεισώμεν».

Εἶναι ἀληθὲς τὸ μετὰ τὴν λόγῳ ἀπογνώσεως σθεναρωτάτην στάσιν τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου ὁ Γ. Δ)ντῆς τῆς OL—CO RUMILLY τῇ παρεμβάσει τοῦ Γ. Πεζόπουλου ἔδωκεν ὀδηγίαις καὶ ἐβελτιώθη αἰσθητῶς ἢ κατὰστασις, ἰδίᾳ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ προσωπικοῦ. Τοῦτο καιροφάνεται ἐκ τοῦ ἀπὸ 8.3.1958 ὑπ' ἀριθμὸν M 946 ἐγγράφου τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου ὅστις ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἀνάδοχος ἤρχισε συμμορφούμενος εἰς τὰς ὑποχρεώσεις του, γεγονός ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ἐπὶ 2)2 ἔτη τὰ ἔργα ἐξετελοῦντο μὲ σπατάλας καὶ ἀπαραδέκτους ὑπερβάσεις. Ὁ Παπαλεονάρδος ὅμως εἶχε ἐπισημαίνει καὶ ἄλλην ἀυθαιρεσίαν τῆς OL—CO ὅτι τούτῃστιν

αὕτη εἰσέπραττεν ἠδὲ κλημένα παρὰ ἐκ τῆς ἀκολούθου αἰτίας. Ἡ OL—CO βάσει τοῦ ἀρθροῦ 29 παρ. 2 τῆς ἀπὸ 5.5.55 συμβάσεως ἐδικαιοῦτο κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβὴν 300 ἑκατ. Γαλλικῶν φράγκων καὶ δραχ. 10.750.000 ἐξ ὧν τὸ 180)ο θὰ ἀποκαταβῆται, τὸ δὲ 820)ο εἰς 49 μηνιαίας δόσεις τῆς τελευταίας καταβλητέας κατὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου τὴν 31.12.1958. Κατὰ τὴν αὐτὴν διάταξιν τοῦ ἄνω ἀρθροῦ διὰ τὴν περὶ ἄνω μισθώσεως τῆς ἡμερομηνίας παραδόσεως θὰ ἠδὲ κλημένο ἀναλόγως ὁ ἀριθμὸς τῶν δόσεων ὅπως ἐπίσης θὰ ἠδὲ κλημένο καὶ τὸ ποσὸν ἐκάστης ἐξ αὐτῶν ἂν ἠδὲ κλημένο ἢ κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβή. Κατὰ τὰς ἀπὸ 20.9.62 καὶ 22.9.62 ἀπαντήσεις αὐτοῦ τούτου τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου (φάκελλος 5) ἀξιοθεύσεως τῆς ἐγκατεστημένης ἰσχύος τοῦ ὑπὸ κατασκευὴν ἐργοστασίου ἀπὸ 84.000 KW εἰς 120.000 KW ἠδὲ κλημένη καὶ ἡ ἀμοιβὴ εἰς 360.000.000 δραχ., ἀπὸ δὲ τὸν Ὀκτώβριον 1956 ὁ ἀριθμὸς τῶν δόσεων ἠδὲ κλημένη ἀπὸ 49 εἰς 64 καὶ περαιτέρω εἰς 67 καὶ ἐπὶ ἄνω κατ' ἀνάγκην ἢ μείωσιν τοῦ ποσοῦ ἐκάστης δόσεως. Παρὰ ταῦτα ἡ OL—CO εἰσέπραττε μετ' ὕψος δόσεως ὡσεὶ νὰ εἶχον παραμείνει αἱ 49.

Τὴν 1.8.57 ὁ Δ. Παπαλεονάρδος ἀπέστειλε τὰ ὑπ' ἀριθμὸν Ε 5851 τῆς 1.8.57 καὶ 6021 τῆς 9.8.57 σημειώματά του καὶ τὴν ἀπὸ 1.8.57 ὑπ' ἀριθμὸν 2617 ἐπιστολήν του πρὸς τὴν OL—CO καὶ ἐζήτησε τὴν ἀναστολήν τῆς πληρωμῆς τῶν δόσεων, διότι εἶχεν εἰσπράξει ἐπὶ πλέον ἢ OL—CO δραχ. 1.600.964 καὶ γαλλικὰ φράγκα 15.147.718. Καὶ ἐτακτοποίηθ' ὁ βεβαίως λογιστικῶς τὸ NEON ΑΥΤΟ ΛΑΘΟΣ, πλὴν προεκάλεσε τὴν μὴν του Δ. Μυλαρέτου, ὅστις ἐστρεψε νὰ ἀξιόση ἀπὸ τὸν Γεν. Διευθυντὴν εὐθύνας διὰ τὴν στάσιν τοῦ Παπαλεονάρδου. Καὶ ἔγραψεν εἰς τὴν ἀπὸ 9.8.57 ἐπιστολήν του ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐμνήσθη καὶ τὸν κ. Π. Παπαληγοῦραν...». Ἄλλ' ἐβγαλεν ἄλλο παλοῦκι ὁ Νιόνιος... Πρέπει νὰ ἀμειψοῦμε διὰ Νιόνιον χρειάζεται κάποιον φάρμακο. (Δηλαδή ἡ ὑπερβία εἶναι νὰ χαλαρωθῇ ὁ ἐλεγχος). Μοῦ τοὺς ἔλεγε κακοπίστους διότι ἔπερναν ὅσα τοὺς δύναντο κατὰ μῆνα διὰ τὰ ἔργα Μέγδοβα (λανθασμένα)... κλπ.».

Καὶ ὁ μὲν Δ. Παπαλεονάρδος ἐξεταζόμενος ἐνώπιον τοῦ Κ. Παπαϊωάννου ἐχαρακτήρισε τὴν ἐπιστολήν ὡς βαρύντατα ἐπιλήψιμον, ὁ δὲ Α. Δημητρακόπουλος ἔχων ὑπ' ὄψιν του τὰς ἀσυνδασίας τῆς OL—CO ἐν ἔτει 1957 εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 131800 τῆς 1.10.62 ἐκθέσιν του (σελὶς 21 παρ. 22) γράφει: «Ἄλλα βιά νὰ γίνῃ ζωηρότερον ἀντιληπτὴ ἡ καταπληκτικὴ καὶ μοναδικὴ δύναμις νὰ εἶπω εἰς τὴν ἐλληνικὴν δημοσίαν ζωὴν ἔγγραφος διατύπωσις τῆς ἀνωτέρω προτάσεως τοῦ Δ. Φιλαρέτου πρὸς τὸν Προϊστάμενον τοῦ Παπαλεονάρδου Γεν. Δ)ντὴν Γ. Πεζόπουλον περὶ συζητήσεως μετ' αὐτοῦ καταστατικῶς τῆς δραστηριότητος τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου μέτρων, ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ μνεία τῆς εἰς βάρος τῆς Δ.Ε.Η. ἀσυνδασίας τῆς OL—CO κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων Ταυρωποῦ...».

Ἐπὶ τὸ καταπληκτικὸν εἶναι ὅμως ὅτι κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 16.11.57 ὁ μὲν Γ. Πεζόπουλος ἐβεβαίωσεν ὅτι «τώρα πᾶμε καλά», ὁ δὲ Π. Γουναράκης δι' ἐπιστολῆς του ἦν μνημονεύει ὁ Α. Δημητρακόπουλος εἰς τὸ ἀπὸ 20.8.63 ὑπόμνημά του ἀνέγραψεν ὅτι ὁ Δ. Παπαλεονάρδος «διὰ τῶν συνεχῶν ὑποδείξεων του προκαλεῖ τὸν ἐκνευρισμὸν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀναδόχου πρᾶγμα μὴ συντελεστικὸν τῆς καλλιτέρας ἀποδόσεως αὐτῶν. Καὶ προσέθεσε: ἐνδείκνυται ὅπως ἀφ' ἐνός δοθῶν ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως αἱ δέουσαι ὁδηγίαι πρὸς τὸν (Δ. Παπαλεονάρδον) πρῶτον, καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ παρεμβαιήν καὶ ὁ Γεν. Διευθυντὴς ὅσας διαπιστοῦται ὄξυνσις εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο τούτων συντελεστικῶν».

Δηλαδή τὸ παρακάνει ὁ Δ. Παπαλεονάρδος. Σύμφωνα καὶ ὁ Φιλαρέτος. Καὶ κατὰ ἄλλο ἀκόμη. Καὶ ὁ Δ. Παπαλεονάρδος εἰς τὴν ἀπὸ 18.10.62 κατάθεσιν του ἐβεβαίωσεν ὅτι διεδόθη ὅτι ἡ OL—CO ἐπέδωκε τὴν ἀντικατάστασιν του (ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη). Καὶ ὡς νὰ μὴ ἤρκει ἡ ἐκτεθεῖσα ἀσυνδασία τῆς OL—CO κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων δὲν ἔφθασε τὸ λάθος τῆς ἀγροσωτήτως καταβολῆς τῶν 1.600.964 δραχμῶν καὶ 15.147.718 γαλλικῶν φράγκων ἀλλὰ κατὰ ἀνεξήγητον τρόπον ἡ Δ.Ε.Η. εἶχε χορηγήσει καὶ δάνειον μέχρις 7.500.000 δραχμῶν εἰς τὴν OL—CO, ἢ δηλαδή εἰς ἓνα ἀνά-

δοχον, ὅστις οὐδεμίαν ἐγγύησιν φερεγγυότητος παρεῖχεν, ἀλλὰ ἀντιθέτως ὑπὸ πάντων ἐχαρακτηρίζετο κακῆς πίστεως.

Καὶ ὅταν ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ἠρώτησε τὸν Δ. Παπαλεονάρδον τί γνωρίζει περὶ τοῦ δανείου 7 1)2 ἑκατ. ἀπήντησε «ὅτι ἐξωδίκως τὸ ἐπληροφόρηθη, ἀλλὰ τοῦ ὕψους δὲν δύναται νὰ καταθέσῃ, οὔτε τοὺς ὅρους». Δὲν παρήλθον ὅμως οὔτε θέκα λεπτὰ καὶ ἡ μνήμη τὸν ἐβοήθησε, τῇ βοήθειᾳ τοῦ Γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς βουλευτοῦ κ. Σπηλιάκου, ὅστις τοῦ ὑπέβαλε τὴν ἐξῆς ἐρώτησιν: Εἰς τὰς 4 Δεκεμβρίου 1959 διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Μ 262 ἐγγράφου τῆς ὑπηρεσίας Υ.Ε.Κ.Ε.Τ. πρὸς τὸν Γεν. Διευθυντὴν προτείνετε ὅπως περικοποῦν κατὰ 770)ο αἱ πληρωμαὶ πρὸς τὴν OL—CO αἱ ἀφορώσαι τὸ εἰς δραχμὰς τμήμα τῆς ἀμοιβῆς τῆς πρὸς ἐξόφλησιν χορηγηθέντος πρὸς τὴν OL—CO δανείου διευκολύνσεως κατόπιν τοῦ ἐγγράφου σας, τὸ ὅποιον θέτω ὑπ' ὄψιν σας ἡμπορεῖτε νὰ μᾶς πληροφορήσετε: α) Πότε συνήφθη τὸ δάνειον. β) Ποία ἡ διάρκειά του κλπ. Ὁ μάρτυς Δ. Παπαλεονάρδος ἀπήντησε: Ἐν πρώτοις διευκρινίζω τὴν ἐρώτησιν τοῦ κ. Προέδρου περὶ τοῦ ἐν λόγῳ δανείου, ὅτι ἡ ἀπάντησίς μου αὕτη ἀφεώρα τὸν τρόπον καὶ τὸν λόγον τῆς συνάψεως τοῦ ἐν λόγῳ δανείου καὶ οὐδεμίαν ἀνάμειξιν εἶχον. Ἄλλὰ ὁ Πρόεδρος τὸν ἠρώτησε τί ἐγνώριζε περὶ τοῦ δανείου, ἵνα προχωρήσῃ καὶ ἐπισημανθῇ καὶ ἡ νέα αὕτη πρὸς τὴν OL—CO χαριστικὴ πράξις. Ὅταν οὗτος ἀπήντησε ὅτι ἐξωδίκως ἐπληροφόρηθη δὲν συνέχισε τὰς ἐρωτήσεις. Τώρα ὅμως ὅτι ἀπεκαλύφθη μὲ τὸ ἴδιον τοῦ ἐγγράφου ἐπεπέθη διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ πληρωμὴ καὶ ἐπομένως ἐγνώριζε πάσας τὰς λεπτομερείας, διότι ἄλλως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κάμῃ ὑποδείξεις περὶ τοῦ τρόπου ἐξασφαλίσεως τῶν χρημάτων τῆς Δ.Ε.Η. ἀναγκάσθη νὰ διευκρινίσῃ καὶ ἰδοῦ ἢ παρ. 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. Μ. 6262 τῆς 4.12.59 ἐγγράφου ὅπερ φέρει τὴν ὑπογραφήν Δ. Παπαλεονάρδου. Ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω συνθήκας «περιγράφεται ἡ μὴ ἐξόφλησις» καὶ διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ καὶ ἀσφαλῆς ἡ εἰσπράξις τοῦ ὀφειλομένου ὑπὸ τῆς ἀναδόχου συμφώνως ἄλλωστε καὶ πρὸς τὴν ἐντολήν σας, δὲν ὑπάρχει ἄλλη λύσις πλὴν τοῦ περιορισμοῦ ἀπὸ τοῦδε πρὸς τὸν ἀνάδοχον πληρωμῶν εἰς δραχμὰς κατ' ἀνάλογον πρὸς τὸ χρέος του τρόπου... ἔναντι τοῦ λαβεῖν του 14.381.632,10 ὀφείλεται ὑπὸ τούτου 11.146.756 ἦτοι τὸ 770)ο». Ὅλα αὐτὰ ἦσαν ἐξωδίκιοι πληροφορίαι (!!). Καὶ προέβη εἰς διευκρίνισιν.

Καὶ ὅταν ἠρωτήθη ἂν τὸ δάνειον ἀπετέλει ἐκδήλωσιν ἐξαιρετικῆς εὐνοίας πρὸς τὴν OL—CO ἀπήντησε μετ' ὑπεκφυγὴν «Μὴ γνωρίζω τοὺς λόγους, οἵτινες ἐπεισαν τοὺς ἐγκρίνοντες τὴν δανειοδότησιν ταύτην δὲν δύναμαι νὰ διατυπώσω κρίσεις περὶ τῆς ἐνεργείας των...». Καὶ τότε πῶς ἐτόλμησε νὰ ὑποδείξῃ εἰς τὸν Γεν. Διευθυντὴν τὴν παρακράτησιν; Διὰ τὸ δάνειον ὅμως ἠχορήγηθη καὶ μεταγενεστέρως διότι τὴν 11.6.60 διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4175 ἐγγράφου του πρὸς τὸν Γεν. Διευθυντὴν ἐξ ἀφορμῆς παραπόνων τῆς OL—CO ὅτι τῆς κηδυστερεῖται ἡ ἀμοιβὴ τῆς ἀνέφερον, ὅτι μέγρι τέλος Φεβρουαρίου ἡ ἀμοιβὴ τῆς ἀνήρχετο εἰς 43.329.000 καὶ ὅτι ἐπὶ πλέον ἐκ τοῦ δανείου τῶν 7.500.000 δραχμῶν ὀφείλειεν ὑπόλοιπον 2.054.000. Ἄρα εἶχεν εἰσπράξει 45.383.000». Συνεπῶς ὁ Δ. Παπαλεονάρδος ἐγνώριζε καὶ τὸ ὕψος τοῦ δανείου καὶ τὰς λεπτομερείας καὶ τὸ παρεσιώπησε.

Παρακατιῶν θὰ ἴδωμεν πλέον συστηματικὴν τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου προσπάθειαν ὑπεκφυγῆς. Ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ κ. Σεργάκη διὰ τὴν ὑπὸ τῆς γενναιοδωροῦ OL—CO μεταμελείας καὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ λάθους τῶν 50 ἑκατ. δραχμῶν κυριολεκτικῶς ἐπελαγοδρόμησεν. («Ὅρα κατάθεσις 19 Μαρτίου 1965»). Ὅταν δὲ καὶ πάλιν ὁ κ. Σεργάκης ἐπιδεικνύον ἴδιον τοῦ σημειώμα πρὸς τὸν Κ. Παπαϊωάννου τοῦ ἐπεθυμῶν ὅτι ὡς ἀμοιβὴν τῆς OL—CO καταβλήθη ποσὸν ἐπὶ πλέον 20.437.920 δὲν ἀπαντᾷ, ἀλλὰ περιορίζεται νὰ εἶπῃ ἀναφερόμαι εἰς τὰς ἐπιστολάς τὰς ὁποίας ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἔγραψα εἰς τὸν Γεν. Διευθυντὴν. Τὴν ζήτησιν τῶν 20.437.920 δραχμῶν δὲν ἠρνήθη. Τὴν ἐπεβεβαίωσεν. Ἠρωτήθη καὶ πάλιν ἂν αὕτην τὴν ὑποχώρησιν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ πρὸς τὴν OL—CO διὰ τὰ 20.437.910 τὴν ἐθεώρει ἐπιτρεπτήν καὶ γνωρίζων ὅτι τὴν εἶχε καταδικάσει, ἀπέφυγε καὶ πάλιν νὰ ἀπαντήσῃ, ἀναφερόμενος εἰς τὰ σημειώματά του ἐνθα κατὰ τρό-

πον ὡμὸν ὅμως κατεδίδακτεν αὐτὴν τὴν παραχώρησιν καὶ τὴν ἀντίστοιχον ζήτησιν τῆς Δ.Ε.Η. Οὕτω παρὰ τὴν ἐπιτηδευμένην προσπάθειάν του ὁ Δ. Παπαλεονάρδος, ἀφῆκε νὰ ἀπακαλυφθῆ ὅτι εἶχε πλέον λόγους νὰ μὴ ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν οὔτε μὲ τὸν Γ. Πεζόπουλον, τὸν ὁποῖον διὰ τῶν ἐνώπιον τῶν ἀνωτάτων Δικαστικῶν καταθέσεων του καὶ σημειωμάτων του κατεκαρσάνων ἐπὶ μίαν διετίαν πολλῶ μᾶλλον μὲ τὸν Θ. Μακρῆν, τὸν ὁποῖον ὠμολόγησεν ὅτι συνεβουλεύθη πῶς ἔγινε τὸ λάθος τῶν στενογράφων ἐν ἔτει 1954 ὅτε ὁ κ. Παπαληγούρας κατὰ τὸν Δ. Παπαλεονάρδον, ἠΰξησε τὴν ἀμοιβὴν τῆς OL—CO, πολλῶ μᾶλλον μὲ τοὺς ἐγκαλουμένους Ὑπουργοὺς (κατάθεσις 19 Μαρτίου 1965 ἐνθα ἡ μνήμη διὰ τὸ 1955 ἐθαυματούργησε).

Τὴν 9.12.1957 ὁ Δ. Παπαλεονάρδος τῇ ἐντολῇ τοῦ Γ. Πεζοπούλου, ἐπανελάβην ὅσα καὶ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. Ε. 6712 τῆς 30.9.1957 ἐγγράφῳ του, ἐπέξηγῶν τοὺς λόγους δι' οὓς ὁ προϋπολογισμὸς τῶν 19 ἑκατ. δολλ. ἀνῆλθεν εἰς 26.000.000. Ἦτοι α) διότι ἡ ἐγκατεστημένη ἰσχύς τῶν 100.000 KW ἠϋξήθη εἰς 120.000 KW, δι' ἣν διαφορὰν ἀπητήθησαν 2.470.000 δολλάρια. Ἄλλο τὸ ζήτημα ὅπως ἐζήτησεν ὁ μάστως Ε. Σταθόπουλος, τὰ ἀρχικῶς προϋπολογισθέντα 11.000 δολλάρια ἠϋξήθησαν εἰς 37.000.000 ἡ ἐγκατεστημένη ἰσχύς του ἠϋξήθη μόνον κατὰ 50ο) καὶ ἡ ἰκανότης παραγωγῆς ἐνεργείας σχεδὸν ἐλάχιστα, ἂν μὴ καθόλου. (Βλέπε κατάθεσιν Ε. Σταθόπουλου 13.4.65), β) εἰς τιμαριθμικὴν ἀύξησιν μὲ ποσὸν δολλαρίων 960.000, γ) τὴν ἀύξησιν τῆς ἀμοιβῆς τοῦ ἀναδόχου, βάσει τῆς συμβάσεως τῆς 15.10.56 κατὰ δολλ. 560.000, δ) διὰ τὰς ἀπαλλοτριώσεις ἐπὶ πλέον 300.000 δολλάρια, ε) τὸν ἠλεκτρονικὸν ἐξοπλισμὸν 493.000 ἐπὶ πλέον, στ) τὴν γραμμὴν μεταφορᾶς Λαμίας ἐπὶ πλέον 301.000 δολλάρια, καὶ ἄλλας ἀυξήσεις μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ 780.000 δολλάρια, τοπογραφῆσεως, καύσιμα ἐγκαταστάσεως σύνολον 7.000.000 δολλάρια, ὅπερ προστιθεμένου εἰς τὰ 19 ἑκατ. ἀπετέλεσε τὸ ποσὸν τῶν 26 ἑκατ. δολλαρίων. Ρητῶς ὅμως ἐμνημονεύετο ὅτι ἡ ὀλιχὴ δαπάνη τοῦ ἔργου ἀνῆρχετο εἰς 23.600.000. Διὰ τοῦ μεταγενεστέρου ὑπ' ἀριθ. Μ. 6009 τῆς 28.9.60 ἐγγράφου τῆς ΥΕΚΕΤ' ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν 26.000.000 δολλαρίων εἶδε νὰ ἀφαιρεθοῦν 1.050.000 δολλάρια δαπάνη τῆς ἐγκαταλειφθείσης ὑπὸ τῆς OL—CO γραμμῆς Ταυρωποῦ—Λαμίας, ἣν κατεσκευάσεν ἐξ ἰδίων ἡ Δ.Ε.Η. Ἡ σύμβασις ὅμως τῆς 15.11.1956 ὡς προφητικῶς ὑπὸ τοῦ Συμβούλου Στουπάδη, Βιδάλη, Δ. Γαλάνη, Λεβῆ, προεβλέφθη, ἐγένετο ἀφορμὴ δεινῶν διενέξεων. Ἐν ἐκ τῶν μᾶλλον ἐπιμάχων ἦτο ἂν καὶ μετὰ τὴν συμφωνίαν τῆς 15.10.56 ἐπιχολούθει νὰ ἰσχύη ὁ ὑπὸ τῆς συμβάσεως τῆς 5.5.55 τελεθεῖς περιορισμὸς καθ' ὃν ὁ ὀριστικὸς προϋπολογισμὸς δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπερβῆ ὡς πρὸς τὰ ἀπολογιστικῶς ἐκτελούμενα ἔργα τὸ 5ο) τῆς ἀρχικῆς προμελέτης. Διότι τὸ ἄρθρον 8 τῆς ἀπὸ 15.10.56 συμβάσεως, ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἀνάδοχος θέλει εἰσπράττει τὸ ἐν ἄρθρῳ 7 προβλεπόμενον ποσοστὸν τῶν 16ο) ἐπὶ τῶν πραγματικῶν δαπανῶν μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν αὐταὶ θὰ ἔχουν φθάσει τὸ ποσὸν τοῦ ἔριστικοῦ προϋπολογισμοῦ ἠϋξημένου κατὰ 15ο) καὶ ὑπολογιζόμενον συμφῶνως πρὸς τὰς οἰκονομικὰς συνθήκας τῆς στιγμῆς. Πέραν τοῦ ποσοῦ τούτου οὐδεμίαν θέλει ὑπολογισθῆ ἀμοιβὴ εἶχε προνοήσει ἡ OL—CO ἂν τὸ ποσὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἠϋξημένον κατὰ 15ο) ἦτο κατώτερον τῶν 8 ἑκατ. δολλαρίων τότε ὀπισθῆποτε τὸ ποσὸν τῆς ἀμοιβῆς τῆς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εἶναι κατώτερον τοῦ 1.280.000 δολλαρίων.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 παρ. 6 τῆς συμβάσεως τῆς 5.5.55, ὁ ὀριστικὸς προϋπολογισμὸς τοῦ ἀναδόχου δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπερβῆ πέραν ὀρισμένου ποσοστοῦ ἀξίας, ἣτις καθωρίσθη εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς τῆς τελικῆς προμελέτης, ὡφείλε δὲ ὁ ἀνάδοχος νὰ καθορίσῃ τὸ ποσοστὸν τοῦτο σὺν τῇ ὑποβολῇ τῆς τελικῆς προμελέτης καὶ τὸ εἶχε καθορίσει εἰς 5ο) (κατάθεσις Γυπαράκη Ἐμ. 24.11.62).

Ἡ ΥΕΚΕΤ' διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 721 τῆς 14.3.57 ἐπιστολῆς τῆς δὲν ἐνέκρινε τὸν ὀριστικὸν προϋπολογισμὸν τῆς OL—CO ἀναθεωρημένου εἰς 9.555.985 δολλάρια καὶ καθώρισε ποσὸν κάτω τῶν 8 ἑκατ. δολλαρίων τὰ ὁποῖα ὅμως θὰ ἀπετέλουν τὴν βάσιν διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀμοιβῆς τῆς. Ἡ OL—CO ἔκανε νέαν πρότασιν ὑποβιβάσασα τὸ ποσὸν τῶν 9.555.985 εἰς 8.406.692, ἣτοι κατὰ 1.147.293 δολλάρια ὀλιγώτερον καὶ

ἐπειδὴ ἡ διαφορὰ τῶν 5.769.296 τῆς ΥΕΚΕΤ' μέχρι τῶν 8.406.692 τῆς OL—CO ἦτο μεγάλη, συνεστήθη μικτὴ ἐπιτροπὴ κατόπιν συμφωνίας Πεζοπούλου RU MILIS ἐκ τῶν Δ. Παπαλεονάρδου καὶ Ἐμμ. Γυπαράκη καὶ Ε. PELEHA—VE καὶ Ρ. Ράλλη, ἵνα συντάξῃ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου Μέγδοβα. Τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν συνεφωνήσαν. Ἡ ΥΕΚΕΤ' διὰ τοῦ Παπαλεονάρδου καὶ Γυπαράκη, ὁ ὁποῖος νῦν ἔλαμε καὶ αὐτὸς στροφὴν ἄλλων 180 μοιρῶν, ἐπέμεινε εἰς τὰς ἀπόψεις τῆς. Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. Μ. 3532 τῆς 9.8.1958 ἐγγράφον τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου ἐκτίθενται ἀρκούντος πειστικῶς οἱ λόγοι τῆς ἐμμονῆς. Ἐν τῶν σημαντικωτέρων ἐπιχειρημάτων ἦτο ὅτι ὁ συνταχθεὶς ὑπὸ τῆς OL—CO προϋπολογισμὸς παρουσίαζεν ὀλικὸν μὲν ποσὸν δρχ. 19.770.492 διὰ τὰ ἀπολογιστικὰ δὲ 8.639.618 δολλάρια ἐνῶ νῦν ἐζήτει ἐπὶ πλέον 708.743 δολλαρίων τὸ 16ον ἐτονίζετο δὲ ὅτι ἐνῶ ἡ OL—CO ἀρχικῶς εἶχε δεχθῆ ὀρισμένας ὑποχωρήσεις μεταγενεστέρω ἐπανῆλθεν εἰς τὰς ἀρχικὰς τῆς ἀπόψεις καὶ κατέληξαν αἱ ἀντιτιθέμεναι ἀπόψεις Δ.Ε.Η. σύνολον 8.880.000 OL—CO 11.034.776 δολλάρια διαφορὰ 2.234.776.

Ὁ Γ. Πεζόπουλος καίτοι εἶχεν ὑπ' ὄψιν τοῦ τὸ ἄνω ὑπ' ἀριθ. Μ3532 τῆς 9.8.58 ἐγγράφον τῆς ΥΕΚΕΤ' ἐπὶ 18 μῆνας εἰσώπα καὶ μόλις τῆς 22.2.60 διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Μ. 976 ἐγγράφου του πρὸς τὴν ΥΕΚΕΤ' καθώρισε μόνος ἄνευ γνώμης τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἰς 10.000.000 δολλάρια διότι ὡς ὑπεστήριζεν ἐδικαιούτο ἡ OL—CO τὸ 15ο) τῆς κατὰ τὴν συμφωνίαν τῆς 15.10.56 ἀνωτάτης δυνατῆς ὑπερβάσεως τῶν 8.000.000 δολλαρίων τοῦ ὑπολογισθέντος προϋπολογισμοῦ καὶ εὐλογον προσάυξησιν τοῦ ποσοῦ λόγω ἀναπροσαρμογῆς. Οὕτω ὁ Γ. Πεζόπουλος δὲν ἠρέσθη νὰ ἔλθῃ ἀντιμέτωπος πρὸς τὰς ὑπηρεσίας του καὶ νὰ ἀναγνωρίσῃ εἰς τὴν OL—CO ὅτι ἐδικαιούτο τὴν προσάυξησιν τοῦ 15ο) ἀλλὰ πάντοτε γενναϊόδωρος πρὸς τὴν OL—CO ἀνεγνώρισε καὶ ἐπὶ πλέον 67.898 δολλάρια διότι σὺν τὸ 15ο) ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 8.636.616 ἀναβιβάξαι τὸ ποσὸν εἰς 9.932.102 καὶ ὁ Γ. Πεζόπουλος τὸ ἐφθάσεν εἰς 10.000.000 δολλάρια. Ἡ ζημία βεβαίως δὲν εἶναι μεγάλη διότι ἡ ἀμοιβὴ τοῦ 16ο) ἐπὶ τῶν 67.898 δολλαρίων εἶναι 10.863 δολλάρια ἢ δραχμαὶ 325.890 δηλαδὴ ὀλίγον παρὰ πάνω ἀπὸ 1.000 λίρες χρυσῆς. Ἀλλὰ εἶναι χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ διὰ κάθε τί πού ἐζήτει ἡ OL—CO ἣτις καὶ πάντοτε ἐπέτυγγαν.

Ἡ μεγάλη ὅμως εὐθύνη του ἐντοπίζεται κυρίως ὅτι διαφωνῶν πρὸς τὴν ΥΕΚΕΤ' ἣτις ἐπέμεινε ἀνευδῶτως ὅτι τὸ 16ο) οὐδ' ὑπολογισθῆ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ὄχι ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐδικαίωσε τὴν OL—CO ἐπιδιώκουσαν νὰ πληρωθῆ βάσει τοῦ ἀπολογισμοῦ. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι λόγω τῆς ἀριστίας τοῦ ἄρθρου 8 τῆς συμβάσεως τῆς 15.10.56 τὸ ὁποῖον δὲν διευτώθη κατὰ τρόπον ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὴν ὁμόφωνον γνώμην τῶν Συμβούλων τῆς συνεδριάσεως τῆς 12.10.56, ὅπως τεθῆ φραγμὸς εἰς τὴν ἀξίαν τῶν ἔργων ἵνα ἀναγκασθῆ ὁ ἀνάδοχος νὰ περιορίσῃ τὴν τάσιν του διὰ σπατάλας, ἡ OL—CO καίτοι δὲν ὑπέβαλεν ἐγκαίρως τὸν ὀριστικὸν προϋπολογισμὸν καὶ εὐρίσκετο ἐν πταίσματι ἐπωφελομένη τούτο γεγονότος ὅτι ἡ ὀριστικὴ μορφή τοῦ φράγματος ἀπεφασίσθη μόλις τὸν Ἰουνίον 1958 ἐπέμεινε ὅτι ἡ ἀμοιβὴ θὰ ὑπολογισθῆ ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ. Εἶχε βεβαίως τὸ ἐπιχειρήμα ἡ OL—CO τὸ ὁποῖον ἐπηρέασε καὶ τὸν κ. Χαριμπούρη ἀλλὰ εἶχε καὶ εἰς βάρος τῆς τὸ συντριπτικὸν ἐπιχειρήμα ὅτι ἀφοῦ εἶχεν ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην τοῦ μελετητοῦ δι' ἣν ἐργασίαν ἐπληρώνετο κατ' ἀποκοπὴν πρὸς 10ο) καὶ ταυτοχρόνως τοῦ γενικοῦ ἐργολάβου καὶ ἐκτελεστοῦ, ἡ βραδύτης τῆς μελέτης καὶ τῶν σχεδίων τὴν ἐθάρουν ἐξ ὀλοκλήρου.

Καὶ συνεπῶς ὅταν ὁ Γ. Πεζόπουλος ἐγκαταλείπῃ τὸ ἐπιχειρήμα τοῦτο καὶ παραδέχεται τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῆς OL—CO προβαίνει εἰς χαρακτηριστικὴν πράξιν ἡ ὁποία λαμβανόμενον ὑπ' ὄψιν τῶν μέχρι τῆς στιγμῆς σωρείας ἄλλων χαρακτηριστικῶν πράξεων δικαιολογεῖ τὴν ἄποψιν τοῦ δόλου. Ὁ Δ. Παπαλεονάρδος συνέχισε, καίτοι ἀφοπλισθεὶς, τὰς προσπάθειάς του καὶ ὑπέβαλε τὸ ὑπ' ἀριθ. Μ4175 τῆς 11.6.1960 σημείωμά του δι' οὗ παραθέτει τὰς ἐκατέρωθεν ἀπόψεις καὶ τὰ κοινῶς ὑπεστήριζεν ὅτι κατὰ μὲν τοὺς ἰδικούς του λογαριασμοὺς ἡ

OL—GO είχαν υπόλοιπον δραχμάς 273.000 (υπενθυμίζω και το περιφημον δάνειον των 7.500.000), κατά δε τους ιδικούς της λογαριασμούς 4.142.000. Διαφορά σημαντική. Και εζήτηει επίστευσιν λύσεως της διαφοράς αλλά κυρίως όδηγίας «... όπως επισπεύσητε και την έκδοσιν της απόφασέως σας...». Και απήντησε την 14.6.60 ο Γ. Πεζόπουλος (ἀριθ. 7270)3349 έγγραφου του) δι' ού έδικαίωσε την OL—GO και της ανεγνώρισε τὸ 15ο) ο επί των 8 εκατ. δολλαρίων. Και ή OL—GO άπαξ και ο γενικός Διευθυντής της Δ.Ε.Η. προσεχώρησεν εις τὰς απόψεις της διότι της απέστειλε τὸ ὑπ' ἀριθ. 71019 της 16.6.60 έγγραφόν του υπέβαλε την 6.8.60 νέον τελικόν προϋπολογισμόν ανεπιβάζοντα τὸ κόστος τῶν άπολογιστικῶν ὡς ἐλέγχθη εἰς 10.943.001 δολάρια και σὺν τὸ 15ο) ο εἰς 12.584.461 ἐφ' ὧν ἤξιωσε τὸ 16ο) ο συνταχίσασα τὸν προϋπολογισμόν πρὸς τὸν άπολογισμόν ὑπὸ τὰς εὐλογίας τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ της Δ.Ε.Η. Ἄλλὰ δὲν σταματοῦν ἐδῶ αἱ περιπέτειαι της άτυχοῦς Δ.Ε.Η. Ἡ BEKETP ὑπεστήριξεν ὅτι ή αναπροσαρμογή ὑλικῶν και ἡμερομισθίων ὀφείλει νὰ γίνη ὡς αὐτὰ εφαντάζοντο εἰς τὴν περιφέρειαν Καρδίτσης ὅπου ἐκινουῦντο τὰ συνεργεία και βάσει τῶν κατὰ μῆνα ἐκδιδομένων ἐπισήμων δελτίων νομομηχανικοῦ. Ἡ OL—GO ἀνεζήτηε ὅπουδῆποτε ἀλλαχού στοιχεία και ὅπου τὴν συνέφερον τὰ ἐπεκαλεῖτο.

Ἡ διαφορά κατόπιν της παλινωδίας της OL—GO ἤχθη εἰς διαιτησίαν ὅπου ή OL—GO χάρις εἰς τὰς χαρακτηριστικὰς ἀναγνωρίσεις τοῦ Γεν. Δ)ντοῦ της ΔΕΗ εἶχε βεβαίως ἰσχυρὰ ἐρείσματα. Ἐνώπιον τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου της Γενεύης τοῦ ὁποίου προήδρευεν ο Καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου PAHL GARRY μετείχον ὡς μέλη ἐκ μέρους μὲν της ΔΕΗ ο καθηγητής Δ. Κορωναίος ἐκ μέρους δὲ της OL—GO ο συνταξιούχος Ἐπιθεωρητής τῶν Δημ. Ἔργων της Γαλλίας κ. GASTON BERAUR. Ὁ προεδρεύων Καθηγητής κ. GARRY συνέστησεν ἐπιμόνως συμβιβασμόν. Ἄλλ' ἄς ἀκούσωμεν τὸν πλέον ἀρμόδιον νὰ ἔχη γνώμην ἐν προκειμένῳ τὸν διαιτητὴν της ΔΕΗ Καθηγητὴν τοῦ Πολυτεχνείου Δ. Κορωναίον (ὄρα κατὰθεσιν αὐτοῦ της 23.12.63). Α. Κατὰ τὴν πρώτην συνδρίασιν εἰς Γενεύην κατηρέσθη τὸ πρόγραμμα Ἐργασίας, ἐπιηκολούθησε μία πρώτη ἀνταλλαγή απόψεων. Διεπιστώθη ὅτι ὑπῆρχε διαφορά απόψεων ἐπὶ πολλῶν ἀντικειμένων. Τινὰ ἐξ αὐτῶν μικρὰ κονδύλια. Ὁ Πρόεδρος κ. GARRY συνέστησεν εἰς ἀμφοτέρα τὰ Μέλη ὅπως εἰ δυνατόν ἐπιδιωχθῆ ἐπὶ τῶν μικρῶς σημασίας διαφορῶν συμβιβασμὸς ὥστε νὰ δύναται τὸ Διαιτητικὸν Δικαστήριον νὰ συγκεντρώσῃ τὴν προσοχὴν του ἐπὶ τῶν σοβαρωτέρων διαφορῶν. Δὲν νομίζω ὅτι ἀπηνυθύνθη πρὸς τὴν ΔΕΗ ἐκείνην τὴν στιγμήν κατὰ τρόπον ὥστε νὰ δημιουργῆ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐμέμετο τὴν ΔΕΗ διὰ τὴν στάσιν της ἐναντι τοῦ ἐργολάβου, τὴν ὁποίαν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ χαρακτηρίσῃ οὔτως ὡς καταπιεστικήν. Οὔτε ἐγὼ εἶπον τοιοῦτόν τι εἰς τὰς ἀρμόδιās ὑπηρεσίας της ΔΕΗ ἢ τὸν κ. Πεζόπουλον, τὸν ὁποῖον ἄλλωστε δὲν εἶδον ποσῶς κατὰ τὴν ἐπάνοδόν μου.

Β. Κατὰ τὴν πρώτην ἀνταλλαγὴν απόψεων ἐσημείωσα τὴν γνώμην ἐγὼ προσωπικῶς, ὅτι ὁ ἐν λόγῳ Πρόεδρος ἀπέκλεινε πρὸς λύσεις ἐννοούσας εἰς τὰ πλείστα τῶν θεμάτων τὴν OL—GO, ἀπέφυγεν ὅμως ἐπιμελῶς νὰ διατυπώσῃ ὀριστικήν γνώμην. Κατέστησα καινωὸν της τοιαύτης ἐντυπώσεώς μου τὴν τεχνικὴν ὑπηρεσίαν (Παπαλεονάρδον, Γουαράκη, Φλαμπουράρη και Μακρῆν). Ἡ πρότασίς μου τὴν ὁποίαν ἔκαμα ὁμοῦ με τὴν ἀνακοίνωσιν της ὡς ἄνω ἐντυπώσεώς μου συνίστατο εἰς τὸ ὅτι ἔπρεπε νὰ νομικὴ διατύπωσις τῶν ἀποφάσεων της ΔΕΗ ἐπὶ τῶν ἐκκρεμοῦσῶν διαφορῶν καθὼς και ἀνάπτυξις της ἐπιχειρηματολογίας ἔπρεπε νὰ γίνη μετὰ μεγαλύτερας προσοχῆς. Εἰσηκούσθη και προσελήφθη και νέος δικηγόρος. Περὶ συμβιβασμοῦ δὲν ὠμίλησα εἰ μὴ μόνον διὰ τὰς δευτερευούσας διαφοράς, οὔτε εἶχον ἀνάμειξιν εἰς τὸν ἐπιτευθέντα συμβιβασμόν. Και κατέθεσε και τὰς ἐπιστολάς τοῦ Προέδρου GARRY ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτει σαφῶς και κατηγορηματικῶς ὅτι οὔτως συνέστησεν α) ἵνα τὰ διάδικα μέρη ἐν πνεύματι κατανόησεως και με κάποιαν εὐρύτητα σκέψεως νὰ ἀπαλειψοῦν τὰς μικροῦ ἐνδιαφέροντος διαφοράς. Β) νὰ παρασκευασθοῦν οἱ δύο διαιτηταὶ ἰδιαίτερος ἐπὶ τῶν σοβαρῶν θεμάτων και ἰδίᾳ ὅτι ὀφείλον νὰ καταλήξουν εἰς συμ-

φωνίαν διὰ τὸν τύπον της ἀναπροσαρμογῆς τῶν τιμῶν, διότι ἄλλως εἰς αὐτὸν θὰ ἦτο δύσκολον νὰ λύσῃ τὴν διαφοράν. Και κατέθεσεν ὁ Δ. Κορωναίος: «Ἡ σύστασις ἀπευθύνεται και πρὸς τὰ δύο μέλη κατὰ τρόπον μὴ δικαιολογούντα ὅτι εἶχε προκατάληψιν. Και συνεχίζων ὁ Δ. Κορωναίος ἐβεβαίωσε: «Ὅτι ἂν και λίαν ἐπιφυλακτικὸς ἐτάχθη ὑπὲρ τῶν απόψεων της OL—GO α) διὰ τὸν δασμὸν της βενζίνης, β) της ἀμοιβῆς τῶν τοπογράφων, γ) τὴν ἀπόσβεσιν τῶν μηχανημάτων, τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ὕψους τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐφ, οὗ τὸ 16ο) ο της ἀμοιβῆς. Ὅτι ἐπίσης ἐτάχθη ὑπὲρ της ΔΕΗ κατ' ἀρχὴν πάντοτε ἐπὶ τῶν θεμάτων (μικρὰ ἔργα, ἐλαιοχρωματισμοί, συναρμολόγησις μεταλλικοῦ ὑποστέγου, τηλεφωνικὴ ἐγκατάστασις).

Ἐνῶ ὅμως ὑπ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὠμίλησεν ὁ Πρόεδρος GARRY ὁ Γενικός Διευθυντής εἰσηγήθη τὸ θέμα εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον της 21.3.62 κατὰ ὅπως διάφορον τρόπον, διότι ἐναφάνισε τὸν Πρόεδρον GARRY ὡς ἐκφραστήντα ἐναντίον της ΔΕΗ, διότι τάχα αὕτη ἤσκησε καιπιεστικὰ μέτρα εἰς βάρος της OLCO. (Ὅρα εἰσηγήσειν του). Και ἠνάγκασε τὸν Σύμβουλον Λεβῆν νὰ ἐξαναστή κατὰ τοῦ GARRY. Τὸ Δ. Συμβούλιον διὰ της ὑπ' ἀριθ. 135)1962 ἀποφάσεώς του ἐξουσιοδότησε τὸν Γ. Πεζόπουλον νὰ διεξαγάγῃ συνεννοήσεις μετὰ της OLCO διὰ τὴν ἐξέυρεσιν συμβιβαστικῆς ρυθμίσεως. Καίτοι ὅμως τὸ Δ. Συμβούλιον εἰς τὸν Γ. Πεζόπουλον παρέχει τὴν ἐξουσιοδότησιν τῶν διαπραγματεύσεων μόνον διὰ τὰ μικρὰ κονδύλια, οὔτως περιέλαβεν ἀπάσας τὰς διαφοράς και δὴ κατὰ τὸν τρόπον της ἐξευρέσεως της ἀμοιβῆς τοῦ 16ο) ο και διὰ τοῦ ἀπὸ 31.3.62 ἀπορριχτοῦ εἰσηγητικοῦ σημειώματος πρὸς τὸν Π. Γουαράκην ἐγνώρισεν αὐτῷ, ὅτι ἐφ' ὅσον ή OL—GO ἔδειξε πρῶθυμίαν και καλήν διάθεσιν εἰς ἐξέυρεσιν συμβιβαστικῆς λύσεως ἐπειτεύθη κατ' ἀρχὴν συμφωνία δι' ὅλας τὰς διαφοράς. Ἐν συνεχείᾳ ἤσχιλήθη διὰ μακρῶν ἐπὶ της ἐρμηνείας τοῦ ἀρθρου 8 της ἀπὸ 15.10.56 συμβάσεως ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰς δραχμάς ἀπόζημίωσιν της OL—GO, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων Πολ. Μηχανικοῦ, ἤτοι μέχρι ποίου ὕψους δαπάνης ἐδικαιούτο αὕτη τὸ 16ο) ο. Και ἐνῶ παρεδέχθη ὅτι ή ὀρθὴ ἐρμηνεία τοῦ ἀρθρου 8 της ἀπὸ 15.10.56 συμβάσεως, ἀφοῦ παραπέμπει εἰς τὰς διατάξεις της ἀπὸ 5.5.1955 μετὰ της OL—CO συμβάσεως εἶναι ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει νὰ ἀξιοῖ ή OL—CO ἀμοιβὴν ἐπὶ ποσοῦ μείζονος τῶν 8 εκατ. δολλαρίων και ἐπὶ πλέον ὅτι ή OL—CO ἦτο ὑπεύθυνος, ὡς ὑπεύθυνος Μελετητής, νὰ εἶχεν ἐγκαίρως ὑποβάλει τὸν προϋπολογισμόν, ἐδέχθη τὸ ποσὸν τῶν 8 εκατομμ. δολλαρίων νὰ προσαυξηθῆ οὐχὶ τοῦλάχιστον πρὸς 5ο) ο ἀλλὰ πρὸς 15ο) ο ὅπως ἤξιον ή OL—CO ἤτοι νὰ λάβῃ αὕτη ἀμοιβὴν 16ο) ο ἐπὶ 9.203.405.15 δολλαρίων. Ἐν συνεχείᾳ συναρμολογῶν τὰ διὰ της συμφωνίας της 15.10.56 εἰς βάρος της ΔΕΗ διαπραχθέντα σφάλματα ἐνῶ ἀποδεικνύονται ὅτι ἦσαν ἠθελήμενα (δηλαδὴ της Συμφωνίας τὴν ὁποίαν ὑπέγραψεν ή ΔΕΗ ὡς «ἠτητημένη») και ὑποστηρίζων διὰ μακρῶν (ὄρα τὸ ὑπ' ἀριθ. 62)1962) ἀπόρρητον σημειώμα του σελῆς 47—57 βιβλίον Α' μέρος Γ') ὅτι ή OL—CO ἐδικαιούτο νὰ ἀξιώσῃ τὸ 16ο) ο ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 12.008.715 δολλαρίων εἰς ὃ ποσὸν ἀνετίθετο τὰ ἔργα τοῦ πολιτικοῦ Μηχανικοῦ, εἰσηγήθη τὴν ἀποδοχὴν της συμβιβαστικῆς λύσεως, βάσει διαπραγματεύσεων τὰς ὁποίας διεξήγαγεν ὑπερβάς τὴν ἐντολήν τοῦ Δ. Συμβουλίου.

Τὴν 6.4.62 συνήλθε τὸ Δ. Συμβούλιον, ὁ Γεν. Δ)ντής και πάλιν και διέστρεψε τὰς απόψεις τοῦ Καθηγητοῦ Κορωναίου. Ἐπέριψε τὴν εὐθύνην ἐπὶ της σκληρῆς στάσεως τοῦ Παπαλεονάρδου, ὑπεστήριξεν ὅτι ή πλάστιγξ εἰς τὴν διαιτησίαν θὰ ἔκλινε πρὸς ὅ,τι διεκδικεῖ ή OL—CO και ὄχι εἰς ὅ,τι ζητεῖ ή Δ.Ε.Η. και δὲν ἐδίστασε νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι, ὁ Νομικὸς Σύμβουλος ἐπέτυχε τὴν συνεννόησιν χωρὶς αὐτὸς νὰ ἀναμειχθῆ. Και ή ἐπιτυχία συνίσταται εἰς τὸ ὅ,τι ή OL—CO ἐνῶ ἐδέχετο ἀρχικῶς ή ἀμοιβὴ της νὰ ὑπολογισθῆ ἐπὶ τῶν 9.200.000 δολλαρίων ὁ Νομικὸς Σύμβουλος Θ. Μακρῆς κατέληξε νὰ δεχθῆ ή ἀμοιβὴ νὰ ὑπολογισθῆ ἐπὶ ποσοῦ δολλαρίων 10.600.000. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ή φράσις τοῦ Γ. Πεζόπουλου (ὁ Γεν. Δ)ντής δὲν ἀνεμίγη καθ' εἰς τὸ θέμα) πλὴν ἐθεώρει ἐπιτυχίαν τὴν συμφωνίαν, διότι ἀφοῦ ή OL—CO ἤτις ἐζήτηε ἀρχικῶς ἐπὶ 9.200.000 δολλαρίων τὸ 16ο) ο τὸ

ανεβίβασαν εις 11.000.000 δολάρια και έδέχθη να τὸ υποβιβάσῃ εις 10.600.000, ἰδού ἡ έπιτυχία. Καί ἀναλυτικώτερον ἀντὶ τῆς πληρώσεως ἡ ΔΕΗ 11.584.571.50 τὰ ὅποια ἐξήτει ἡ OL—CO θὰ ἐπλήρωνε 6.823.655.

Καί παρεμβαίνων ὁ Σύμβουλος Πουλόπουλος ἐτόνισε, πῶς ἔγινε τόσο σοβαρὸ λάθος. Εἶναι λάθος τῆς Συμβάσεως, ἔχουν ἐκτελεσθῆ τόσα ἔργα καί εἰς κανένα δὲν ἐσημειώθησαν τόσον μεγάλα διαφορά. Καί ἐνῶ ὁ Παπαλεονάρδου ἐπὶ δύο ἔτη διεμαρτύρησε, διότι ἡ OL—CO δὲν υπέβαλε τὸν προϋπολογισμόν, γεγονός ὅπερ τῆς ἔδωσε τὸ δικαίωμα νὰ ταυτίξῃ τὸν ἀπολογισμόν μὲ τὸν προϋπολογισμόν, ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀπαντῶν εἰς παρατήρησιν τοῦ Συμβούλου Λεβῆ παρεδέχθη: «Πταίσαμεν καὶ ἡμεῖς», ἵνα ἀκούσῃ τὴν ὁρθὴν ἀπάντησιν τοῦ Α. Δημητρακοπούλου: «Κατ' ἐμὲ ἡ ὑπατιότης εἶναι τῆς OL—CO». Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς εἶχε γίνεαι καὶ πάλιν συνήγορος τῆς OL—CO. Παρὰ ταῦτα καί ὁ Πουλόπουλος, πλὴν τοῦ Ἀντιπροέδρου, ἀντελήφθη ὅτι ἡ ὑποχωρητικότης τῆς OL—CO ἦτο ἐξ ἀδυναμίας καί ἐτόνισε ὅτι ἐνδέχεται ἡ διατηρία νὰ ἀποδώσῃ ἀκόμη μεγαλύτερον μείωσιν. Ἴνα ὅμως ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ τοῦ ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς ἔριψε καὶ τὸ τελευταῖον ἐπιχειρήμα του καὶ εἶπεν: «Δὲν ἤμπορεῖ ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς νὰ διατηρῇ ἀνοικτὴν μίαν ὑπόθεσιν ἐπὶ καιρὸν. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διατηροῦμεν μίαν Ὑπηρεσίαν μὲ ὅλας τὰς δαπάνας, ἀσχολουμένην μὲ τὴν ἀναδίφησιν τῶν ἐγγράφων καὶ τὴν ἀναζήτησιν στοιχείων διὰ τὸ ἔργον Ταυρωποῦ» (δηλαδή τὴν VEKET), καὶ ἠνάγκασε καὶ τὸν Πουλόπουλον νὰ καταθέσῃ τὰ ὄπλα καίτοι στρατηγός, ὅταν τὸν ἤκουσε νὰ προσθέτῃ ὅτι «ἡ Ὑπηρεσία διαθέτει τὸν πολυτίμον χρόνον τῆς δι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, εἰς βάραις ἄλλων σοβαρῶν ζητημάτων τῆς ἐπιχειρήσεως».

Τότε ἐκρίθη σκόπιμον νὰ παρέμβῃ ὁ Θ. Μακρῆς. Μέχρι στιγμῆς ἡ ἐντύπωσις ἦτο ὅτι δὲν εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ OL—CO ἐδέχτο τὴν μείωσιν εἰς τὰ 6.823.655, ὅποτε παρενέβη ὁ Μακρῆς καὶ ἐβεβαίωσεν ὅτι ἡ OL—CO εἶναι ἀπολύτως σύμφωνος διὰ τὸν ἐν λόγῳ συμβιβασμόν, ἐνῶ ὅταν ὁ Φλαμπουριάδης ἠρώτησεν ἀν ἐδέχτο ἡ OL—CO τὸν συμβιβασμόν, ὁ μὲν Γ. Πεζόπουλος ἀπέφυγε ν' ἀπαντήσῃ, ὁ δὲ Θ. Μακρῆς ἐσιώπησε καὶ τοῦτο, προφανῶς, διότι δὲν εἶχαν καμφθῆ αἱ ἀντιρρήσεις τῶν Πουλοπούλου καὶ Λεβῆ.

Ἐπιπλέον οἱ Σύμβουλοι παρεσύρθησαν ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου τῆ βοήθειά καὶ τοῦ Θ. Μακρῆ εἰς τὸ νὰ παραδεχθῶν τὸν συμβιβασμόν προκύπτει καὶ ἐκ τῆς στάσεως τοῦ Στρατηγῶ Σειραδάκη, ὅστις προσεχώρησεν εἰς τὴν λύσιν τοῦ συμβιβασμοῦ, διότι τὸν ἔπεισαν «ὅτι τὸ δημιουργηθὲν κλίμα εἰς τὴν Διαιτησίαν δὲν εἶναι ὑπὲρ ἡμῶν». Καὶ ἐτάχθη ἐκ τοῦ λόγου τούτου ὑπὲρ τοῦ συμβιβασμοῦ.

Ἐγινε καὶ μία ὁρθὴ ὑπόδειξις ὑπὸ τοῦ Συμβούλου Λεβῆ διατυπώσαντος τὴν εὐχὴν πρὸς τὸν Γ. Πεζόπουλον τοῦλάχιστον εἰς τὸ μέλλον αἱ Συμβάσεις νὰ γίνωνται προσεκτικῶς. Καὶ ἡ ἀπάντησις τοῦ Γ. Πεζοπούλου ἦτο ὅτι ἡ Σύμβασις ἦτο λαμπρότατον κείμενον. Ὅτι δὲν ἔχει γίνεαι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἄλλο τοιοῦτον κείμενον.

Ὁ Ἀπόστολος Κουτσοκόστας ἐξετασθεὶς ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἐβεβαίωσεν, ὅτι τὸ ποσοστὸν 8.63ο) ὑπερέβασεως τὸ εὐρίσκει εὐλόγον. Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὅποιον εἰργάσθη ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἐκτίθεται εἰς τὰς σελίδας 89—100 τῆς ἐκδόσεως Παπαϊωάννου. Ἐν πρώτοις ἀποδεικνύεται ὅτι ἀπεμακρύνθη ἀυθαίρετως ἀπὸ τὰ κριτήρια τὰ ὅποια ὑποχρεωτικῶς ἔπρεπε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν Σύμβασιν καὶ νὰ κρίνῃ τὸ εὐλόγον κόστος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 31 παράγρ. 2 ἐδάφιον β' τῆς ἀπὸ 5.5.55 Συμβάσεως, ἡ σύγκρισις ἔπρεπε νὰ περιορισθῇ μεταξὺ τῆς προκυπτούσης ἐκ τῆς ἐπιμετρήσεως τῶν ποσοτήτων τοῦ ἔργου καὶ τῆς προσηρημένης εἰς τὴν ἐγκριμένην μελέτην ἀναλύσεως τῶν τιμῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὅμως ἀντὶ νὰ ἐξετάσῃ ποία ἡ πραγματοποιηθεῖσα δαπάνη διὰ τὴν ὅποιαν ὑπῆρχον ἀμφισβητήσεις, ἔταμε μέσσην ὁδόν, χωρὶς νὰ ἀσχοληθῇ παντάπασιν μὲ τὴν παρουσιαζομένην διαφοράν καὶ μὲ πρόχειρον σκέψιν τί πλησιάζει πε-

ρισσότερον πρὸς τὴν πραγματικότητα, ἠγγύησε τὰς σαφεῖς καὶ ἄκρως ἀκριβεῖς καὶ κατόπιν καθημερινῆς παρακολούθησεως ἐπιμετρήσεις τῆς VEKET. Οὕτω τὴν διαφοράν, διὰ τὴν συκτήρησιν τῶν μηχανημάτων μεταξὺ τοῦ κονδυλίου τῶν δολ. 3.234.954 τῆς OL—CO καὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ 1.092.389 τῆς VEKET ἐθεώρησε τὸ μὲν πρῶτον κονδυλίον ὑπερβολικὸν καὶ ἀυθαίρετον τὸ δὲ τῆς VEKET ποσὸν τῶν 1.092.389 καίτοι αὕτη πλέσιν ἢ ἐπαρκῶς τὸ ἐδικαιολογεῖ κατώτερον τῆς πραγματικότητος καὶ τὸ ἠῦξεν κατὰ 692.798 δολ. Ἐπεδίωξε νὰ ἐπετύχῃ ἕνα μέσον ὅρον («Νέος Σολομῶν») καὶ τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι ἀνεγνώρισε σαφῶς ὅτι τὸ γράμμα τῆς Συμβάσεως ἦτο ἀντίθετον πρὸς τὰς ἀπόψεις τῆς, διότι τὴν παρέλειψε νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι ἔγιναν σπατάλαι. Οὕτω συνεφώνησε μὲ τὴν OL—CO ὅτι τὰ μηχανήματα εἰργάζοντο δωρον καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα ἔτι, καίτοι ἡ VEKET ἀπεδείκνυε τὸ ἀντίθετον. Καὶ τὸ 16ο) τῆς ἀναδόχου ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τῆς δὴθεν φθορᾶς ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν μηχανημάτων καὶ τὴν ἀνάγκην ἐπιβλέψεως καὶ ὅταν ταῦτα ἐπὶ μῆνας ἀκίνητοῦσαν.

Ἡ ὅμως οἱ ὑπολογισμοὶ τῆς ΔΕΗ ἦσαν ἐσφαλμένοι, ὅποτε ἐπέτρεπεν ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ τὸ ἀποδείξῃ ἢ ἔπρεπε νὰ ἐλέγξῃ καὶ τὸ ὑπὸ τῆς OL—CO ἐμφανισθὲν συμβατικὸν κόστος, ὅπερ δὲν ἔπραξεν. Ὅτι δὲ τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἤρμοζεν εἰς τὴν σοβαρότητα τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν, ἐν μέρει συνομολογεῖται καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων τῶν ἀποτελεσάντων αὐτὴν. Διότι οἱ κύριοι οὗτοι ἐξετασθέντες κατέθεσαν ἀλληλοδιαδόχως: Κουτσοκόστας (κατόψεις 22.10.1962). Τὰ κονδύλια τὰ ἐθεωρήσαμεν ὡς δεδομένα οὐδαμῶς ἐπεκταθέντες εἰς τὸν ἔλεγχον διότι θὰ ἀπῆται μακρὸν χρόνον καὶ πολλὰ συνεργεῖα. Ἐπομένως οὔτε ἐγὼ οὔτε ἡ Ἐπιτροπὴ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ θεβαιώσωμεν ἐὰν αἱ πραγματοποιηθεῖσαι δαπάναι ὑπερέβησαν καὶ κατὰ ποῖον ποσὸν τὰς τεκμηρατὰς τοιαύτας. Ὁ Ι. Ρωμαΐδης, ὅστις ὡς ἐλέγχθη εἶχεν ἀναλάβει καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς προμελέτης περὶ τοῦ ὕψους τοῦ ἔργου κατὰ τὴν ἐναρξίν του ἐν ἔτει 1956 ἔκρινε βάσει τῶν κονδυλίων τὰ ὅποια ἐθεώρησεν ὡς δεδομένα χωρὶς νὰ ἐλέγξῃ δι' ἔλλειψιν χρόνου καὶ στοιχείων καὶ οὕτω ἐκρίναμεν ὅτι ἡ ὑπέρβασις ἐπὶ τῶν μηχανημάτων τοῦ 23ο) ἦτο εὐλόγος. Δὲν ἠλέγξαμεν ἀν οἱ ὑπολογισμοὶ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ΔΕΗ ἐν σχέσει μὲ τὸ κόστος ἦσαν ἀκριβεῖς διότι τοῦτο θὰ ἀπῆται ἐργασίαν πολλῶν μῆνων. Οὕτως διεφύγην ἔπος ἔρκος ὁδόντων, ὅτι ὑπῆρχεν ὑπέρβασις 23ο). Καὶ ὅμως συνεφώνησε πρὸς τὸ 8.63ο) τοῦ Α' Κουτσοκόστα ὅπως ἐπίσης συνεφώνησεν ὅτι δὲν ὑπῆρξε σπατάλη. Ὁ ἴδιος Ι. Ρωμαΐδης ἐξετασθεὶς τὴν 13.10.63 κατέθετε: ὠρισμένας χαρακτηριστικὰς προσπαθείας τῆς OL—CO διὰ τὴν αὐξήσιν τῶν δαπανῶν, πῶς λόγου χάριν εἶχε προτείνει τὴν κατασκευὴν καὶ δευτέρου φράγματος ὕψους 100 μέτρων χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη. Πῶς κατὰ τὰς ἐπανειλημμένας ἐπισκέψεις του εἰς Ταυρωπὸν ἐσηματίσεν τὴν γνώμην ὅτι ἡ OL—CO ἐπεδίωκε παντοιοτρόπως νὰ αὐξήσῃ τὸ κόστος τοῦ ἔργου διὰ νὰ αὐξήσῃ καὶ τὸ ἐπ' αὐτοῦ ὑπολογιζόμενον κέρδος τῆς. καὶ ἀνέφερε χαρακτηριστικῶς τὸ γεγονός ὅτι ἡ OL—CO διετύπωσε τὴν παράλογον ἀξίωσιν νὰ ὀπλισθῇ ἡ σήραγγα προσαγωγῆς διὰ διπλοῦ σιδηροῦ ὀπλισμοῦ ἦτοι νὰ διατεθοῦν 2.500 τόννοι σιδήρου, ἐνῶ ἐχρειάσθησαν κατόπιν τῆς ἐπιμονῆς του μόνον 800 τόννοι: ἦτοι σπατάλη 1.700 τόννων σιδήρου ἀπεσοβήθη καὶ τὰ παρεπόμενα ἐργατικά κτλ. Καὶ κατέληξεν ὅτι δὲν δύναται νὰ καθορίσῃ ἀν ὁ ἔλεγχος ἐπέτυχε νὰ προλάβῃ ἵνα περιορίσῃ τὴν βουλημίαν τῆς OL—CO». Περὶ τῆς ἀναληγῆτος σπατάλης κατέθεσαν εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν τῆς VEKET ἐργασθέντες, ὁ Ἀγγελος Παπακυριακόπουλος τὴν 22.11.62, ὁ Ἡλίας Παπαδόπουλος (26.1.63) ὅστις ὑπῆρέτησεν ἀπὸ τὸν Ἰούλιον 1957 μέχρι τῆς 26.1.63 καὶ ἐβεβαίωσεν ὅτι κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοὺς ὁποίους ἔκαμε μετὰ τοῦ κ. Ρουσσέν τὸ διαπιστωθὲν κόστος ὑπερέβαινε κατὰ 30ο) εἰς τὰ ἐργατικά, εἰς τὸ σύνολον δὲ ὑπερέβαινε τὸ 40ο). Ὁ Ε. Ταμπακόπουλος κατέθεσε (19.10.62). Ἦτο ἔκδηλος ἡ διάθεσις τῶν Γάλλων καὶ γενικῆ ἢ πεποιθήσεως ὅτι οὗτος ἐπεδίωκε νὰ αὐξήσῃ τὰς δαπάναις εἰς πλείστους ὅμως ἐλέγχους ἀπεδείχθη ὅτι τὸ κόστος τῶν ἔργων συνεπεία τῆς τοιαύτης στά-

σεως της OL—CO υπήρξεν υπεράγαν άκριβό. Δηλαδή έχρησιμοποίησαν 100 εργάτες εις εργασία, ήτις ήτο δυνατόν νά γίνη με 60. Εις μίαν όροφήν άντί νά χρησιμοποιηθούν 200 κιλά τσιμέντου κατά κυβικόν έχρησιμοποίηθησαν 300.

Ο Γ. Ρουσσέν την 12.11.62 κατέθεσεν. Ο έλεγχος δέν ήτο δυνατόν νά είναι άπολύτως άποτελεσματικός, δεδομένου ότι ή OL—CO λόγω της κακοπιστίας της διευκόλυε την τάσιν των εργατών νά μη άποδίδουν. Επίσης τό κόστος του έργου έπεβαρύνετο κατά την εφαρμογήν της μελέτης, διότι εκεί την ήλεγχεν ο Καθηγητής ΣΤΥΚΗ, ο όποιος κατά την γνώμην μου δέν ενήργει άμερολήπτως και πρὸς τό συμφέρον της ΔΕΗ. Διότι ούτος ενῶ εις την Έλβετίαν ο συντελεστής ασφαλείας είναι 2 εις τόν Τυρωπόν εφήρμοξε τετραπλάσιον και πενταπλάσιον. Αντιμετωπιζόμεν κακόπιστον εργολάβον εις τόν όποιον είχαμε παραδοθή «χειροπέδα». Λίαν διαφωτιστική και άπό 24.7.64 κατάθεσις του 'Αλ. Βογιατζόγλου.

Ο Αντιπρόεδρος Α. Δημητρακόπουλος ήναγκάσθη νά απαγγείλη κατηγορητήριον κατά των μεθόδων της OL—CO, την στάσιν της όποιος έχαρακτήρισεν ως άνώμαλον και άξιόμειπτον και την ιδίαν ως κερδοσκοπών υπερβαίνουσαν τά όρια του θεμιτού, εδήλωσεν ότι δέχεται την συμφωνίαν δι' όλα τά κονδύλια πλην του αναγομένου εις την άπολογιστικήν εκτέλεσιν του έργου. Αντιληφθείς τάς συνεπειάς της πράξεώς του ο Γ. Πεζόπουλος και ίνα θέση πρὸ διλήμματος τόν Α. Δημητρακόπουλον ίνα ψηφίση την σύμβασιν ίνα έπωμισθῆ την εϋθύνην της διαιτησίας εδήλωσεν ότι εάν ή γνώμη αυτού του Δ. Συμβουλίου δέν θά είναι όμόφωνος ζητεί άναβολήν και επέτυχε.

Κατά την νέαν συνεδρίασιν της 11.4.1962 ο Αντιπρόεδρος Α. Δημητρακόπουλος εδέχθη τόν συμβιβασμόν ως αναγκαστικήν λύσιν και ούχι ως ευκαίαν τιαούτην, διότι ως εδέχθη έγινε διολίσθησις πρὸς τάς πραγματικάς δαπάνας. Ο Πουλόπουλος εξέφρασε την λύτην του διότι θά εγκαταληφθῆ ο άγών και κατέληξεν εις την παραδοχήν του συμβιβασμού. Κύριον ρόλον εις την υποχώρησιν όλων έπαιξεν ή καλλιεργηθείσα πεποίθησις ότι δέν εγιναν σπατάλαι. Και εξέδόθη ή ύπ' άρ. 164)1962 άπόφασις δι' ής ή άποζημίωσις της OL—CO θά καθορισθῆ επί τῆ βάσει ποσού προϋπολογισμού των έργων τούτων όριζόμενον εις 10.625.000 δολλάρια.

Είναι άληθές ότι ή διατύπωσις του άρθρου 8 της συμβάσεως της 15.10.1956 υπήρξεν άτυχή. Άλλά ή εϋθύνη βαρύνει τόν Γ. Πεζόπουλον διότι ούτος μη άρκεσθείς ότι πρὸς βλάβην των συμφερόντων της Δ.Ε.Η. δι' έπιτηδείων τρόπων παρέσυρε τό Δ. Συμβούλιον εις την συμφωνίαν της 15.10.56 δέν έπρεπε νά παρίδη την ρητήν αίτήσιν του Δ. Συμβουλίου κατά την άπόφασιν της 12.10.1956 νά εξασφαλισθῆ εκ των προτέρων ο περιορισμός εντός ώρισμένων όριών κόστους του άπολογιστικού έργου. Ητο χαρακτηριστική τότε ή υπόδειξις του Δ. Γαλάνη. «Κοιτάμε μήπως αυτόν τόν προϋπολογισμόν τόν έχουν άνοικτόν». Και ήμως αύτην την διατύπωσιν, ή όποία έπρεπε τόν εϋφυή και πεπειραμένο Γ. Δ)ντήν νά τόν άνησυχήσῃ άν πράγματι ενδιαφέρετο διὰ τά συμφέροντα της Δ.Ε.Η., ούτος την έχαρακτήρισεν ως λαμπρότατον κείμενον. Εϋλόγως θύεν και δικαίως ο Σύμβουλος Χαρμπούρης καίτοι διαφωνών πρὸς τούς δύο άλλους άνωτέρους τούτους Δικαστικούς ως πρὸς την σκοπιμότητα του συμβιβασμού καταλογίζει εις τόν τότε Γεν. Δ)ντήν την εϋθύνην της διατυπώσεως των ρηθέντων όρων. Υπόνοιαν γεννάται προσδέτει ο κ. Χαρμπούρης, ότι ούτος ήνέχθη την διατύπωσιν των σχετικών όρων κατά τρόπον ο όποιος ενῶ εκ πρώτης όψεως εφαινετο κατοχυρώνων την Δ.Ε.Η. και εξασφαλίζων τόν περιορισμόν εις δν άπέβλεψε τό Δ. Συμβούλιον εν τούτοις παρουσίασε την επιδυμητήν άδυναμίαν ώστε νά έπιτρέψῃ την διολίσθησιν. Και ή όποία καθίσταται σοβαράτατη, όταν τίς αναλογισθῆ την άτέρμονα άλυσον υπέρ της OL—CO χαριστικών πράξεων.

Παρά ταύτα άντικειμενικώς κρίνοντες την κατάστασιν όπως είχε διαμορφωθῆ και εν όψει και του γεγονότος ότι πλην της άσφαλείας του άρθρου 8 της συμβάσεως της 15.10.56 και της επέκτάσεως των έργων του υδροηλεκτρικού εργοστασίου Ζαυρωπού παρά την ίστορηθείσαν ύποπτον τακτικήν του Γ. Πεζοπούλου εϋμεθα υποχρεωμένοι νά δεχθώμεν ότι ο συμβι-

βασμός καλώς εγένετο. Διότι πέραν της διαφορᾶς του ύψους των άπολογιστικών υπήρχε και έτέρα αίτήσις της EL—CO διὰ την επί πλέον τεκμαρτήν δαπάνην της άποσβέσεως των μηχανημάτων δια ποσού δολλαρίων 357.495 δια την όποιαν είχεν εκφρασθῆ μάλιστα εϋνοικώς ο CARRY όποτε εάν εδικοιώνετο ή OL—CO ή άμοιδή της θά υπολογίζεται εις 11.624.624 συν 357.459 ήτοι επί ποσού 11.973.083 διαφορᾶ 2.437.920 δολλ.

ΥΠΕΡΒΑΣΙΣ

Κατά τό άρθρον 31 παρ. 2 εδ. γ' της άπό 5.5.55 συμβάσεως ή δαπάνη των άπολογιστικῶς εκτελουμένων έργων εδει νά μη άφίσταται πέραν του εϋλόγου όριου της προκυπούσης εκ της έπιμετρήσεως των ποσοτήτων του έργου και της προσηρτημένης εκ των έγκεκριμένων μελετών αναλύσεως τιμών. Διά του ύπ' άριθ. 6.814 της 29.7.61 ύπηρεσιακού σημειώματος του Γ. Πεζοπούλου συνεκροτήθη ως άνωτέρω έξετέθη Έπιτροπή άπό τούς Καθηγητάς του Πολυτεχνείου Κουτσουώστα, Άπ. Ρωμαίδη, Ιωάννην και Π. Στουπάδη, ίνα άποφανθῆ περί του εϋλόγου του ύψους του κόστους.

Κατά την OL—CO τά άπολογιστικά άνήρχοντο εις δολλ. 5.506.857 δια τά μέχρι 1955 εκτελεσθέντα εις δολλάρια 8.633.892 τό 1957 δια νά φθάσῃ τά 10.943.001 τό 1960.

Κατά την Δ.Ε.Η. βάσει του προϋπολογισμού της EL—CO του 1955 εις δολλάρια 5.769.296 και κατά τό 1960 εις δολλ. 7.927.199.

Αί πραγματοποιηθείσαι δαπάναι κατά μέν την OL—CO άνήλθον εις δολλάρια 12.808.715 κατά δέ την Δ.Ε.Η. εις 11.427.666. Τό συμβατικόν κόστος κατά μέν την OL—CO εις δολλάρια 11.600.969 κατά δέ την Δ.Ε.Η. εις 9.280.556.

Αί προβλέψεις της προμελέτης όσον άφορᾶ τάς ποσότητες του έργου υπήρξαν εσφαλμένοι και κατά τό άπό 5.11.1962 σημείωμα του Δ. Παπαλεονάρδου άπαντώντος εις τό ύπ' άριθ. 28 έρώτημα πιθανότατα ήδηλημένα. Επίσης ή δαπάνη άποσβέσεως των μηχανημάτων κατασκευῆς παρουσίασε μεγάλην διαφοράν, διότι ή μέν OL—CO την άνεβίβασεν εις 734.344.90 δολ., ή δέ Δ.Ε.Η. εις 376.966, ήτοι διαφορᾶ 357.458.90 δολλαρίων και τούτο υπήρχε μεγάλη διαφορᾶ ύπολογισμού ώρων εργασίας, ενῶ ή OL—CO υπελόγιζεν όλόκληρα τά δωρα και δι' αυτούς τούς χειμερινούς μήνας. Κατά τόν Ε. Γυπαράκη, όταν άκόμα δέν είχε λόγους νά μεταβάλῃ γνώμην, τό γεγονός είναι δείγμα της αντισυμβατικής και κακοπίστου τακτικής της OL—CO (άπάντησις αυτού εις 5 έρώτημα).

Κατά τόν Δ. Παπαλεονάρδον τό κόστος των έργων ως ελέγθη υπερέθη τό συμβατικόν κατά 23% (όρα 434 της 7.4.62 σημειώμά του πρὸς την Έπιτροπήν Κουτσουώστα). Η δέ OL—CO τό άνεβίβασε εις 3—5%. Η Έπιτροπή Κουτσουώστα τό υπελόγισεν εις 8,63% και τό εϋρεν εϋλογον. Υπαναχωρήσας ο Δ. Παπαλεονάρδος λόγω της άνησυχίας προφανώς την όποιαν του εδημιούργησεν ή περι βαρείας άμελείας μομφῆ δια τό λάθος των 50.000.000 γαλ. φράγκων τό εϋρεν ούτος λίαν όψίμως και αυτός ίκανοποιητικόν. Ίδμεν πού εγκείται ή άλληθια.

Έγγραφον μετά συνημμένου πίνακος περιλαμβάνοντος άφ' ενός τάς γενομένας δαπάνας της OL—CO κατά τό χρονικόν διάστημα άπό Ίουλίου 1960 μέχρι πέρατος των έργων (Μάρτιος 1961) και άφ' έτέρου την αξίαν των άπολογιστικῶς εκτελεσθεισών εργασιών υπολογιζόμενων βάσει έπιμετρήσεων. Εκ της έξετάσεως του εν λόγω πίνακος προκύπτουν τά εξής άπολογιστικῶς εκτελούμενα:

Σύνολον πραγματοποιηθείσας δαπάνης 223.217.981,20.

Δικαιολογημένη δαπάνη βάσει έπιμετρήσεων 169.833.901,95, υπέρβασις 31,4%.

Βοηθητικά έργα υπέρβασις 21,3 ο ο.

Σύνολον έργων άπολογιστικῶς εκτελουμένων άπό της έναρξεως μέχρι τέλους 4 τριμήνου 1960.

Υπέρβασις 28,8 ο ο.

Και κατέληγεν ο Παπαλεονάρδος, τό ποσοστόν της υπερβάσεως 28,8 ο ο κρίνομεν ως υπερβαίνον τό κατά την σύμβασιν εϋλογον όριον δι' ο και εν συνεχείᾳ πρὸς τό ύπ' άριθ. Μ. 670 της 1.2.60, Μ. 4448 της 21.6.60 και Μ. 16.2.61 έπιστολάς μας παρακαλοϋμεν όπως μάς γνωρίσητε ποια μέτρα

δέον να ληφθῶσι πρὸς προστασίαν τῶν συμφερόντων τῆς Δ.Ε.Η. Καὶ τὸ 31,4 ο)ο πάλιν εἰς τὸ σύνολον 28,8 ο)ο, ἧτις εἶναι προφανῶς ζημία τῆς Δ.Ε.Η. ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 65.681.469,35 καὶ ταῦτα τὰ εἶχεν ὑπ' ὄψιν του καὶ ὁ καθηγητῆς Α. Κουτσουκώστας καὶ κατέληξε νὰ θεωρῇ τὴν ὑπερβάσιν μόνον 8,63 ο)ο καὶ ταύτην εὐλογον.

Ἄλλα δὲν ἦτο ἡ μόνη κραυγὴ ἀπογνώσεως τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου. Προηγήθη σωρεία παρομοίων ἰκισιῶν διὰ νὰ ληφθοῦν μέτρα διὰ τὴν προστασίαν τῶν συμφερόντων τῆς Δ.Ε.Η. Ἀνεφέρμεν ἀρκετά. Μνημονεύομεν ἐνδεικτικῶς τὰς κάτωθι ἀναφοράς:

α) Τὴν Μ. 1407 τῆς 10.3.60 ἔνθα ἀναφέρει ὑπερβάσιν 25,6 ο)ο. Ζητεῖ ὀδηγίας ποῖα μέτρα νὰ λάβῃ διὰ τὴν προστασίαν τῶν συμφερόντων τῆς Δ.Ε.Η.

β) Τὴν Μ. 4448 τῆς 21.6.61 μὲ ὑπερβάσιν 26,3 ο)ο. Ἐρωτᾷ ὁμοίως ποῖα μέτρα θὰ ληφθοῦν διὰ τὴν προστασίαν τῆς Δ.Ε.Η.

γ) Τὴν ὑπ' ἀριθ. Μ. 581 τῆς 5.4.60 ἀναφορὰν μὲ ὑπερβάσιν 22,4 ο)ο καὶ ἐν ἧ ἔρωτᾷ ὁμοίως ποῖα μέτρα θὰ ληφθοῦν. Τέλος λίαν διαφωτιστικὴ εἶναι ἡ κατάθεσις του τῆς 4.4.65 ἔνθα καυτηριάζει τὰς ὑπερβάσεις. (Καὶ ὅμως ὁ μὲν Ε. Γυπαράκης ἐν τῇ ἀπὸ 20 Μαρτίου καταθέσει του ἐνῶ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς καταθέτει ληρμονήσας ἠθελημένως ὅτι εἶχε καταθέσει ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγγου, (κατέθεσεν ἐνώπιον ἡμῶν) ὅτι μετὰ τὸ 1957 ἡ OL—CO ἤρχισε συμμορφωμένη πρὸς τὰς συμβατικὰς τῆς ὑποχρεώσεις. Καὶ ὅτι ἡ Γεν. Διεύθυνσις ἱκανοποιεῖ ὅλας τὰς προτάσεις καὶ αἰτήματα τῆς Υ.Ε.Κ.Ε.Τ. Ὁ ἴδιος ἐν τῇ ἀπὸ 24 Μαρτίου καταθέσει του ἠμφισβήτησε τὰ ὑπὸ τῶν Χρυσικοπούλου Ρουσέν, Παπαδούλη, κατατεθέντα καὶ συμφωνηθέντα μὲ τὸν συνάελφον του Μιχαηλίδην, ὅστις δὲν διεπίστωσεν ἐκ μέρους τῆς OL—CO τὰσιν πρὸς αὐξῆσιν τῆς ἀξίας τοῦ ἔργου. Χονδροειδέστερα ψευδορκία δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διαπραχθῇ, διότι ὁ ἴδιος εἰς τὴν ἐνώπιον τοῦ Κ. Παπαϊωάννου κατάθεσιν του τῆς 9.11.62 ἐβεβαίωσεν, εἰς μάρτην ἐζητούσαμεν ὀδηγίας διὰ τὰς παραβάσεις τῆς OL—CO.

Ἄλλα δὲν ἦτο τὸ μόνον ψεῦδος, τὸ ὅποιον κατέθεσε. Σημειοῦμεν ἐνδεικτικῶς ὡς ἐβεβαίωσεν ὁ καθηγητῆς Κορωναίας, τοῦ εἶπεν, ὅτι 99ο)ο ἡ ὑπόθεσις τῆς διαιτησίας εἶναι χαμένη, ἐνῶ τοῦτο εἶναι καὶ πάλιν ψεῦδος. Τέλος, εἰς τὸ ὄν ἐρώτημα τοῦ Κ. Παπαϊωάννου ἀπήνησεν, ὅτι ἡ ἀξίωσις τῆς OL—CO διὰ τὴν ἀπόσβεσιν τῶν μηχανημάτων ἦτο κακόπιστος. Καὶ μετ' αὐτοῦ συνεφώνησε καὶ ἕτερος φιλαλήθης. Ὁ ἄλλοτε ὑπάλληλος τῆς EBASCO Π. Μιχαηλίδης, ὁ ἔχων κατ' ἴδιαν συναντήσεις μὲ τὸν Κάρλσον, τὸν ἐκπρόσωπον τῆς τελευταίας μειοβότηδος ἑταιρείας ΤΙΟΥΔΟΚ, ὅστις ἐπίσης ρυθέποτε ἀντελήφθη τὰσιν τῆς OL—CO διὰ σπατάλην (κατάθεσις του τῆς 5.4.1956). Καὶ ἵνα κρίνῃ τις τὴν ἐξάρτησιν τοῦ μάρτυρος ἀπὸ τὸν Γ. Πεζόπουλον καὶ τὸ ἀδίστακτον αὐτοῦ ἀπλῶς σημειοῦμεν ὅτι εἶναι ὁ μόνος ἀνδρωπιος εἰς τὸν κόσμον, ὅστις ἐτόλμησε νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ Φιλαρέτου ἐγράφθησαν, ἵνα ἐκτεθῇ ὁ Γ. Πεζόπουλος.

Τέλος, ὑπάρχει ἡ κατάθεσις τοῦ Ε. Βουγιούκαλου τῆς 31.3.1965, ὅστις τὴν ἀμοιβὴν του 16 ο)ο τῆς OL—CO τὴν θεωρεῖ ἐγκληματικὴν. (Ὁ ἴδιος ὁ Παπαλεονάρδος τὴν ἐχαρκτήρησεν ἀνωτέραν καὶ τῆς διαδοχῆς ΟΥΛΕΝ).

Καὶ πρὸςθεσε: «Κατὰ τὰς πολυήμερους ἐπισκέψεις εἰς τὰ ἐργαστῆρια Ταυρωποῦ, πρὸς μελέτην κατασκευαζομένων λεπτομερειῶν καὶ ὅσα κατήγγειλε τότε περὶ ὑπερβάσεων ὁ Δ. Παπαλεονάρδος, ὅχι μόνον εἶναι πραγματικαί, ἀλλὰ ὀλιγώτεροι τῆς πραγματικότητος». Καὶ ἐβεβαίωσε τέλος, ὅτι ἡ OL—CO ἀπὸ τὰς εἰσπράξεις ἐπλήρωσεν ἀμοιβὰς εἰς τὸν Φιλάρετον — Πεζόπουλον, βάσει τῆς ἀπὸ 9.8.57 ἐπιστολῆς τοῦ Φιλαρέτου. Καὶ ἵνα ἐπισφραγισθῇ ἡ ψευδολογία ὄλων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ὑπεστήριξαν ὅτι ἡ OL—CO συμμορφώθη μετὰ τὸ ἔτος 1957 ὑπομνήσκουμεν τὸ ὑπ' ἀριθ. 7326)3.12.1950 ἔγγραφον τοῦ Δ. Παπαλεονάρδου, δι' οὗ ἀνέφερον ὅτι ὁ ἀνάδοχος προσεπάθει νὰ κατακρατήσῃ πλὴν τῶν ἄλλων ὑλικὰ καὶ μηχανήματα 3.000.000 δολλαρίων.

Τούτων οὕτως δεδομένων τὰ ἀδιάστα συμπεράσματα εἶναι:

Α) Ἡ ἀνάθεσις κατὰ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα τοῦ ἔργου Μέγροβα εἰς τὴν OL—CO διὰ τῆς συμβάσεως τῆς 15.10.56 ἦτο ἐπιζημία διὰ τὴν Δ.Ε.Η. Δὲν ἀμφισβητοῦμεν ὅτι ὑπάρχουν θυσιαστικὰ τοῦ ἀπολογιστικοῦ συστήματος, ἀλλὰ ὁ βασικὸς ὅρος πρέπει νὰ εἶναι ἡ καλὴ πίστις τοῦ ἀναδόχου, ἐνῶ ἐν προκειμένῳ ἦτο καθολικὴ ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ OL—CO ἦτο κακόπιστος.

Β) Ὅτι σκοπίμως ἡ διατύπωσις τῆς συμβάσεως 15.10.56 παρὰ τὴν ρητὴν ἐντολὴν τοῦ Δ. Σ. ἔγινε κατὰ τοιοῦτον ἀόριστον τρόπον, ὥστε νὰ δύναται νὰ τὴν ἐρμηνεύῃ ἡ OL—CO λίαν ἐπιφελῶς δι' αὐτὴν καὶ τὸ ποσοστὸν τῆς ἀμοιβῆς τοῦ 16 ο)ο ἐπὶ 2.600.000 δολλαρίων πέραν τοῦ πραγματικοῦ, εἰσπράχθη ὑπ' αὐτῆς χάρις εἰς τὴν κακὴν διατύπωσιν τοῦ ἀρθρου 8.

Γ) Ὅτι ἔλαβε χώραν σπατάλη εἰς μεγάλην ἔκτασιν κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἀναγκασθοῦν οἱ συνήγοροι τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ παρεμβάλουν διάφορα ἔργα. Κοίτην Γάβρου, Ἐκκλησιᾶν κλπ. ἵνα καλυφθῇ τὸ μετὰξὺ 26.000.000 δολλαρίων καὶ 28.000.000 ποσόν, εἰς τὸ ὅποιον ἀνῆλθε τὸ ὕψος τοῦ ἔργου, (φάκελλος 5)65, ἀπάντησις Δ. Παπαλεονάρδου, ἐρώτημα 58).

Δ) Ὅτι ὡς συνωμολόγησε καὶ ὁ Δ. Παπαλεονάρδος εἰς τὸ ἀπὸ Μ. 4175 τῆς 11)6)60 ὅπερ ἐπεβεβαίωσε κατ' ἀνάγκην καὶ ἐνώπιον ἡμῶν ἡ EL—CO ἀντὶ νὰ εἰσπράξῃ 43.029.000 κατ' ἐλάχιστον ὄριον ἀμοιβῆν εἰσέπραξε 76.432.600 δραχ. ἦτοι ἐπὶ πλεόν 33.000.000 δραχ.

Ἡ τακτικὴ Ἀνάκρισις ἧτις θ' ἀσχοληθῇ μὲ τὴν δρᾶσιν τοῦ Γ. Πεζοπούλου καὶ λοιπῶν συναιτηῶν θὰ δυνηθῇ συμπληρώνουσα τὸ ἀναγκαῖον ἀποδεικτικὸν ὕλικόν νὰ ἐνισχύσῃ τὰς βαρεῖας ὑποψίας διὰ τὸν ὄλον τοῦ Γ. Πεζοπούλου κλπ. Πλὴν παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ὁ τότε Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας κ. Π. Παπαληγούρας (ἀπὸ 15.10.1956 μέχρι 28.2.1958) παρέβη τὰ καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας του, διότι λαθῶν γινώσιν τῶν ἀπατηλῶν μεθόδων, τὰς ὁποίας μετεχειρίσθη ὁ Γ. Πεζόπουλος ἵνα παρασύρῃ τὸ Δ. Συμβούλιον εἰς τὴν ἀνάθεσιν κατὰ τὸν ἀπολογιστικὸν τρόπον καὶ μὲ βαρεῖς ἀντικαινονομικὰς μὲ ἀπαράδεκτον ὕψος ἀμοιβῆς καὶ ἀοριστίαν ὄρων συμφωνίας εἰς τὴν OL—CO τὴν κατασκευὴν τοῦ ἔργου διὰ τὰ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν διαπραχθέντα ἀδικήματα τοῦ Γ. Πεζοπούλου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπέχη ποινικὴν εὐθύνην, διότι καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχη τις τὴν ἀξίωσιν νὰ παρακαλοῦθῃ τὰς ὑπερβάσεις τῶν ἐργολάβων ὁ ὑπεύθυνος Ὑπουργός, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλεόν διότι ἐγνώριζεν οὗτος ὅτι ἡ VEKEET εἶχε συμφέρησιν ἀρτίαν διὰ τὴν διενέργειαν τοῦ ἐλέγγου.

Καὶ ἔνεκα τούτου δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἐναντίον του κατηγορία διὰ τὰς ὑπερβάσεις καὶ σπατάλας κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, οὔτε καὶ κατὰ τοῦ τέως Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. Καραχμηλῆ καὶ θεὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους οὐδὲ καὶ ἐναντίον τοῦ κ. Ν. Μάρτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΕΠΙ ΤΗ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΓΑΛΛΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

Τὰ ἀφορῶντα τὴν διάθεσιν τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων διὰ τὴν προμήθειαν ἠλεκτρολογικοῦ ὑλικοῦ ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. οὔτε εἰς τὴν πρότασιν διώξεως τῶν κ. κ. Βουλευτῶν περιελήφθησαν, οὐδὲ ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ εἰσηγείται διώξιν διὰ παρατηρηθείσας ἀνωμαλίας. Παρὰ ταῦτα τὰ λαβόντα χώραν κατὰ τὴν προμήθειαν τοῦ ἐν λόγω ὑλικοῦ, ἔχουν ἀξίαν, διότι ἀποκαλύπτεται ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1954 ἡ μὴ ἀποκρυπτομένη εὐνοια τοῦ Γ. Πεζοπούλου ὑπὲρ τῆς OL—CO καὶ τὸ σπουδαιότερον, διότι ὁ ἐκ τῶν ἐγκαλουμένων τέως Ὑπουργός Π. Παπαληγούρας, ἐνημερώθη ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1955, περὶ τῆς διαφαινομένης συνεργασίας Πεζοπούλου—OL—CO.

Κατὰ τὸ ἀρθρον 4 τῆς ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1953 συμφωνίας τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως μετὰ τῶν συνεργαζομένων Γαλλικῶν Ἐταιρειῶν OMNIUM LYONNAIS καὶ COMMERCIALE TECHNIQUE ET INDUSTRIELLE ὑπὸ τὸν τίτλον OL—CO αἱ Ἐταιρεῖαι αὐταὶ ἀνελάμβανον νὰ θέ-

σουν εις την διάθεσιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν προμήθειαν τοῦ ἀναγκαίου ὑλικοῦ ἐπὶ πιστώσει κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ πρωτοκόλλου. Ρητῶς συμφωνήθη, ὅτι αἱ τιμαὶ θὰ εἶναι σύμφωνοι πρὸς τὰς τρεχούσας τιμὰς, αἱ ὁποῖαι ἰσχύουν εἰς τὰς διαφόρους Εὐρωπαϊκὰς ἀγοράς, τὸσον διὰ τὰ σχέδια καὶ τὴν λοιπὴν τεχνικὴν συνδρομὴν ὅσον καὶ διὰ τὸ ὑλικόν.

Καίτοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς συναμολογήσεως τῆς συμφωνίας ταύτης τὴν διαχειρίσιν τῆς Δ.Ε.Η. ἔσκει ἡ EBASCO, τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24 τῆς 9.2.1954 ἀποφάσεώς του, ἐξήρσε τὴν διαχειρίσιν τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων ἀπὸ τὰς ὑπηρεσίας τῆς EBASCO καὶ ἀνέθεσεν αὐτὴν εἰς εἰδικὴν ὑπηρεσίαν ὑπὸ τὸν Γ. Πεζόπουλον.

Ὁ τότε Πρόεδρος τῆς Δ.Ε.Η., Ἀνάργυρος Δημητρακόπουλος, προκειμένου νὰ γίνῃ χρῆσις τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η., ἐζήτησε διευκρινίσεις ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους Ὑπουργοὺς Συντονισμοῦ καὶ Βιομηχανίας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1058 τῆς 13.9.54 σημειώματός του, αἱ δὲ παρασχεθεῖσαι διευκρινίσεις ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ καὶ Βιομηχανίας ὑπῆρξαν διὰ τὴν Δ.Ε.Η. ἱκανοποιητικαί.

Διευκρινίσθη τούτεστιν, ὅτι ἡ Δ.Ε.Η. θὰ ἠδύνατο νὰ προμηθευθῇ ὑλικὸν διανομῆς καὶ ἐξ οἰασδήποτε ἄλλης χώρας μεθ' ἧς ἡ Κυβέρνησις εἶχε πιστωτικὰς συμφωνίας, ἐὰν εὑρισκε συμφερωτέρους ὅρους (ἅρα ὑπ' ἀριθ. 22 τῆς 8.1.55 σημείωμα Α. Δημητρακοπούλου πρὸς τὰ μέλη Δ. Συμβουλίου Φ. 147).

Ἦδη ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1954 ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις καὶ ἡ OL—CO ἐπέεζον, ὅπως διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν σχετικῶν συμφωνιῶν, ἡ Δ.Ε.Η. ὑποβάλλῃ πίνακα τῶν ἀπαιτουμένων ὑλικῶν διὰ τὴν μελετωμένην συμπλήρωσιν τοῦ δικτύου διανομῆς, ἵνα οἱ Γαλλικοὶ οἰκοὶ προσέλθουν εἰς σχετικὰς προσφοράς (σελ. 4 εἰσηγ. ἐκθ. Γ. Χαμπούρη).

Τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. τὸ μὲν διότι τὸ προβλεπόμενον σύστημα προμήθειας τοῦ ὑλικοῦ δὲν συνεβιβάζετο μὲ τὴν διέπυσαν τὴν Δ.Ε.Η. νομοθεσίαν, ἐπιβάλλουσαν ἐνέργειαν διαγωνισμοῦ, τὸ δὲ λόγῳ τῆς δυσχερείας τὴν ὁποίαν θὰ ἐνεφάνιζεν ἡ κρίσις περὶ τοῦ ἂν αἱ παρὰ τῶν Γάλλων προσφερθεῖσόμεναι τιμαὶ θὰ ἦσαν αἱ τρέχουσαι εἰς τὰς ἀγοράς τῆς Εὐρώπης, ἦτοι ἂν θὰ ἦσαν εὐλογοί, ἐδίσταξε νὰ ἀποστείλῃ τοὺς πίνακας, τοὺς ὁποίους ἀπέστειλε ἐν τέλει εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς OL—CO τὴν 27.9.1954.

Ἡ πρώτη εἰσήγησις τοῦ Γ. Πεζοπούλου πρὸς τὸ Δ. Σ., ἐγένετο κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 27ης Δεκεμβρίου 1954 διὰ τὴν προμήθειαν καλωδίων ἐσωτερικῶν ἐγκαταστάσεων ἀξίας 176.584.000 γαλλικῶν φράγκων. Ἡ εἰσήγησις ὅμως ἀπερρίφθη διότι ἐξ ἀντιπαραβολῆς πρὸς τὴν προσφορὰν Γερμανικῶν Οἴκων καὶ δὴ τῆς SIEMENS αἱ τιμαὶ τῶν Γάλλων ἦσαν 14% ὑψηλότεραι, ἡ SIEMENS μάλιστα διὰ τῆς ἀπὸ 24.12.54 προσφορᾶς τῆς διεμαρτυρήθη καὶ πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Συντονισμοῦ Π. Παπαληγούραν, διὰ τὴν ἄνισον μεταχειρίσιν, ἀφοῦ ἡ Γαλλικὴ προσφορὰ ἦτο κατὰ 20.000.000 ἐκατομμύρια γαλλικὰ φράγκα ἀκριβοτέρα. Ὁ τότε σύμβουλος Ι. Φλαμπουριάρης καθηγητῆς ἀντέδρασεν ἀνευδῶτως, διότι αἱ τιμαὶ ἦσαν 14% ἀκριβέστεραι τῶν Γερμανῶν, γεγονόςς ὅπερ παρεῖχε τὴν βεβαιότητα, ὅτι ἂν ἐγένετο διαγωνισμὸς θὰ ἐπετυγχάνοντο ἀκόμη συμφερότερα τιμαί. Ὁ Γ. Πεζόπουλος ἐπέμεινε καὶ τελικῶς ἐμειοψήσισε (σελίς 26 πρακτικῶν 27.12.1954 Δ.Σ.).

Ἦτο ἡ πρώτη διαφωνία του ὑπὲρ τῶν Γάλλων, ἐνῶ ἀφοῦ ἐπρόκειτο περὶ τῆς πρώτης ἀκριβῶς προσφορᾶς τῶν Γάλλων, ἔπρεπε νὰ ἦτο (ἐξ ὀχως προσεκτικῶς) ὅπως ἐπὶ λέξει κατέθεσε ὁ Ι. Φλαμπουριάρης εἰς τὴν ἀπὸ 6 Ἀπριλίου 1964 κατάθεσιν του.

Τὴν 29ην Δεκεμβρίου 1955 συνήλθεν ἐκ νέου τὸ Δ. Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἐνημερώθη ὅτι ὁ DELEHAYE Δ)ντῆς τῆς OL—CO ὑπὸ τῶν Γ. ΠΑΠΠΑ καὶ Δ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ, ἐζήτησαν νὰ μὴ κοινοποιηθῇ ἡ ἀπόφασις, διότι ἦσαν ἔτοιμοι νὰ μειώσουν τὰς τιμὰς. Τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ ἐζήτησε τὴν 31.12.54, ὅπως τὸ Δ. Συμβούλιον ἀποφανθῇ ἐπὶ νέας προσφορᾶς διὰ μετασχηματιστὰς καὶ συνήλθεν ἐκτάκτως.

Ὁ Γ. Πεζόπουλος εἰσηγήθη τὴν ἔγκρισιν μετασχηματιστῶν ἀξίας Γαλλικῶν φράγκων 138.400.000, πλὴν καὶ πάλιν

τὸ Δ. Συμβούλιον θεωρῶν ἀσυμφόρους τὰς τιμὰς ἐδέχθη μόνον εἶδη ποσοῦ δρχ. 44.625.000 Γαλλ. φράγκων. Καὶ πάλιν ὁ Γ. Πεζόπουλος ἠτύχησεν, ἀλλὰ καὶ εἰς δευτέρῃ περιήλθε διάστασιν μετὰ τοῦ ἐντεταλμένου Συμβούλου Ι. Καραβίδα ἀνταλλαγέντων καὶ σημειωμάτων εἰς λίαν ὀξὺ ὕφος (ἐλέγε ἀπόφασις Δ. Σ. 361—364)1954).

Ὁ μελετῶν τὰ πρακτικὰ ξενίζεται διὰ τὴν ἐπιμονὴν τῆς τότε Κυβερνήσεως ν' ἀποφανθῇ ἡ Δ.Ε.Η. ἐπὶ τῶν προσφορῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀξίωσιν ν' ἀναγραφῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ἡ γνώμη ἐκάστου Συμβούλου καὶ τὴν ἐπομένην νὰ σταλοῦν τὰ πρακτικὰ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον (σελ. 3 πρακτικῶν 27.12.54).

Καὶ γράφει ὁ Α. Δημητρακόπουλος εἰς τὸ ἡμερολογιακόν του σημείωμα τῆς 1.1.1955 «δὲν ἠγνόησα ὡς συντελεστὴν τοῦ ἐξαναγκασμοῦ καὶ τὸ γεγονός ὅτι μετὰ 3 ἡμέρας ἔληγε ἡ θητεία 2 Συμβούλων». Ὁ εἰς ἦτο ὁ Ι. Φλαμπουριάρης καὶ ἀντικατεστάθη.

Ἀντικατασταθεὶς ὁ Ι. Φλαμπουριάρης ἐνόμισε ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐνημερώσῃ τὸν Ὑπουργὸν τοῦ Συντονισμοῦ ἀλλὰ καὶ ἐμμέσως νὰ διαμαρτυρηθῇ. Καὶ ἀπύθυνε τὸ ἀπὸ 20.1.55 ὑπόμνημά του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον μεταξὺ ἄλλων ἔγραφε: «Ἀντετάχθη εἰς τὴν προμήθειαν 500.000 δολλαρικῶν ἠλεκτρικοῦ ὑλικοῦ, ἰδίως αἱ τιμαὶ ἦσαν ἀνωτέρα κατὰ 14 ο)ο τοῦ Γερμανικοῦ ἐργασταίου, ὅπερ ἐν Δημοπρασίᾳ θὰ ὑπεβίβαζε τὰς τιμὰς περισσύτερον. Ὁ Γ. Πεζόπουλος προσεπάθησεν ἐπιμόνως νὰ μᾶς πείσῃ νὰ δεχθῶμεν τὰς τιμὰς, ἃς ἐθεώρει θεδικοιολογημένας, ἐνῶ οἱ ἴδιοι τὴν ἐπομένην ἐμείωσαν τὰς τιμὰς τῶν».

Καὶ ἀπύθυνε καὶ δεύτερον ὑπόμνημα τὴν 31-1-55 ὁ αὐτὸς καθηγητῆς πρὸς τὰ Ὑπουργεῖα Βιομηχανίας καὶ Συντονισμοῦ ἀπαντῶν εἰς τὸ ἀπὸ 26-1-55 τοιοῦτον τοῦ Γ. Πεζοπούλου, ὅστις προσεποιεῖτο ἄγνοιαν τῆς μειώσεως ὑπὸ τῶν Γάλλων τῶν τιμῶν, καὶ δι' αὐτοῦ ὁ Ι. Φλαμπουριάρης ἐτόνισε ὅτι ἐπροστάτευσεν τὴν Δ.Ε.Η. τὴν ὁποίαν ὑπενόμειεν ὁ Γ. Πεζόπουλος, διότι ἀφοῦ πρῶτος αὐτὸς τὴν ἐπομένην ἐδήλωσεν εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον, ὅτι οἱ Γάλλοι ἐπατήλησαν μὲ μειωμένας τιμὰς, πρᾶγμα ὅπερ ἐπεβεβαίωσαν καὶ ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Σύμβουλος κ. Στουπάνης, προσεποιεῖτο ἄγνοιαν τῶν τιμῶν, ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος.

Ἐπεσήμανε ἔκτοτε τὸν κίνδυνον τῆς Δ.Ε.Η. ἐκ τῆς ὑπονομιέσεως τοῦ Γ. Πεζοπούλου ὁ Ι. Φλαμπουριάρης. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο αὐτὸς μὲν νὰ ἀντικατασταθῇ, ὁ δὲ Γ. Πεζόπουλος νὰ ἐπιτύχῃ ἔγκρισιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς ἀπ' εὐθείας παρ' αὐτοῦ διαχειρίσεως τῶν γαλλικῶν πιστώσεων μὲ μόνην μειοψηρίαν τοῦ Ι. Φλαμπουριάρη, ὃν καὶ ἐξεδικήθη. Εἶχε τὴν δύναμιν ἔκτοτε νὰ ἀπομακρύνῃ ἐκ τῆς Δ.Ε.Η. πάντα ἀντιδρώντα εἰς τὰ ἴδικά του σχέδια. Καὶ εἶχε δηλώσει τότε ὁ Γ. Πεζόπουλος, ὅτι θὰ εἶναι ἰσθμὸς Γ. Δ)ντῆς τῆς Δ.Ε.Η. ἐν ἐπιστήμῳ συνεδριάσει τοῦ Δ. Συμβουλίου αὐτῆς, ὡς ἀναφέρει εἰς τὸ ἀπὸ 31.1.1955 ὑπόμνημά του ὁ Ι. Φλαμπουριάρης πρὸς τὸν κ. Π. Παπαληγούραν καὶ τὸ ὁποῖον ἐνόμισε ἐβεβαίωσε κατὰ τὴν ρηθεῖσαν κατάθεσίν του τῆς 6.4.1964 ἐνώπιον τῆς ἐξ Ἀνωτάτων Δικαστῶν Ἐπιτροπῆς καὶ ἐν σελίδι 70 τῆς ἀπὸ 22.3.1965 ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς καταθέσεώς του.

Πόθιν ἤντικει ὁ Γ. Πεζόπουλος αὐτὴν τὴν δύναμιν, ὥστε νὰ κομπάζῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐν τῇ πορείᾳ καὶ τῇ ἐξελίξει τῶν ἐνεργειῶν του, θέλει ἀποδείχθῃ.

Ἡ OL—CO ὅμως τὴν ὁποίαν ὁ Ἀνάργυρος Δημητρακόπουλος ἐχαρκτήρισεν ἔκτοτε ὡς τὸν «πλέον ταμὸν ἀνάδοχον ποῦ ἐγνώρισεν ὁ τόπος» ἔχουσα τὴν ἰσχυρὰν προστασίαν τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν ἀμέριστον συμπάρασασιν τοῦ Γ. Πεζοπούλου ἠμφοσθήθη τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Δ.Ε.Η. νὰ κρίνῃ αὐτὴ περὶ τοῦ εὐλόγου τῶν τιμῶν καὶ ἐπέτυχεν κατὰ σύμφωνον λαβοῦσαν χώραν τὴν 19 Μαρτίου 1955, τῆς ὁποίας προήδρευεν ὁ τότε Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ κ. Π. Παπαληγούρας βιὰ τὸ ζήτημα τῶν τιμῶν νὰ συμφωνηθῇ ἀπλή δικαιοσύνη, τὴν ὁποίαν μάλιστα ἐπρότεινε ἀτυχῶς ὁ Ἑλλην Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ καὶ μάλιστα ἡ ἀνάθεσις εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον Ζυρίχης ἦτο ἰδική του ἐμπνευσις. (Σημείωμα Α.

Δημητρακοπούλου τής 19.3.1955, Είσηγ. "Εκθεσεις Γ. Χαρμ-
πούρη σελ. 11).

Τήν απόφασιν ταύτην ἐνέκρινε καί τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Δ.Ε.Η. καί ἦτο ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀτυχῆς ἀρχῆ ὠθῶνων διὰ τὴν Δ.Ε.Η., διότι ἀπεμπόλησε τὸ δικαίωμα τῆς νὰ κρίνῃ αὐτὴ αὕτη ἐπὶ «εὐλόγων» τῶν τιμῶν καί ἐξηγητήθη τὸ περίφημον αὐτὸ εὐλόγον τῶν τιμῶν ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην τοῦ Πολυτε-
χνείου τῆς Ζυρίχης, γεγονός «ὡς καὶ χρόνον ἀπῆται, διότι ἐπρεπε νὰ ἀναμῆνῃ ἡ Δ.Ε.Η. τὴν δικαιοσύνην χρῆσιν, ἥτις ἐδέσμευε μόνον τὴν Δ.Ε.Η., διότι ἂν ἐδέχετο ὑπερβολικὰς τὰς τιμὰς ὁ κ. Δικαιτητῆς οὐδεμίαν διὰ τὴν OL—CO ὑποχρέωσιν ἐδημιούργει.

Ὡς ἐλέγχθη κατὰ τὴν περὶ Δ.Ε.Η. Νομοθεσίαν ἡ προμη-
θεια τοῦ ὑλικοῦ μεγάλης ἀξίας ἐπεβάλλετο μυστικὸς διαγω-
νισμὸς (ἄρθρ. 5 παρ. 2α τοῦ Νόμου 1633)1951).

Δημοσιευθέντος ὅμως τὴν 15-11-1953 τοῦ Νόμου 3307
διὰ τοῦ ὁποίου ἐκυρώθησαν αἱ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ OL—CO
συμφωνίαι, οἱ Γαλλικοὶ Οἴκοι μέσῳ τῆς OL—CO ὑπέβαλον
προσφοράς.

Μετὰ εἰσηγήσιν τοῦ Γ. Δ)ντοῦ τὸ Δ.Σ. ἐνέκρινε σειρὰν
προσφορῶν κατόπιν βελτιώσεως τῶν ἀρχικῶν τιμῶν καί συνή-
φθησαν 19 ἐν ὅλῳ συμβάσεις δι' ὧν ἀπερριφθῆσαν
1.500.000.000 Παλλικὰ Φράγκα.

Τὰς προσφοράς βάζει τὸ Πρωτοκόλλου Ἀθηνῶν τὰς ὑπέ-
βαλεν ἡ OL—CO διὰ λογαριασμὸν τῶν Γαλλικῶν Οἴκων, ὁ
δὲ Γ. Πεζόπουλος ὡς Γενικὸς Δ)ντῆς εἰσηγεῖτο τὴν ἔγκρισιν
τῆς προμηθείας. Ὡς ἀνεπιτύχθη ἀνωτέρω ἠγωνίσθη ὁ Γ.
Πεζόπουλος ὑπὲρ τῆς ἀποδοχῆς τῆς προσφορᾶς καλωδίων
τῆς OL—CO τὴν 27.12.54 περιελθῶν καί εἰς ρῆξιν μετὰ
τῶν Καραβίδα καὶ Φλαμπουριάρη. Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς
16.9.55 ὁ Γ. Πεζόπουλος ὑπέβαλεν ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν γενο-
μένων ὑπὸ τῶν Γάλλων προσφορῶν. Ἐκ τῶν προσφορῶν τού-
των οὐδεμία παρεπέμφθη εἰς δικαιοσύνην, διότι ὅταν ἡ ΔΕΗ
προέβαλεν ἄρνησιν καὶ ἐπέμεινε, οἱ Γάλλοι ἐμείψαν τὰς
τιμὰς, γεγονός τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει ὅτι αἱ προσφοραὶ εἶχαν
περιθώριον καὶ συνεπῶς ἡ ἀνάδοχος τῆς Δ.Ε.Η. ἡ OL—CO
οὐδεμίαν φροντίδα κατέβαλεν ὡς εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπι-
τευχθοῦν αἱ καλύτεραι τιμαὶ ὑπὸ τῶν Γάλλων προμηθευτῶν.
Τρανῆ τοῦ πράγματός ἀποδείξει ἡ συμπεριφορὰ τῶν ἰδίων
Γαλλικῶν Οἴκων ὅταν ἡ Δ.Ε.Η. ἀπορρίψασα τὰς προσφοράς
προέβη εἰς διαγωνισμὸν. Οὕτω ἀπορριφθεῖσθαι τῆς προσφορᾶς
τῆς COGELEX αὕτη ὑπέβαλε νέαν προσφορὰν 45,4 ο)ο εὐ-
δωγητέραν ὁ δὲ οἶκος SAVOI SIENNE κατὰ 24,4 ο)ο μι-
κροτέραν.

Ἡ μέθοδος τὴν ποίαν ἠκολούθησεν ὁ Γ. Πεζόπουλος κατὰ
τὰς διαπραγματεύσεις τῆς προμηθείας τοῦ ὑλικοῦ ἀποδει-
κνύει ὅτι ἡ Δ.Ε.Η. ἔμεινε ἀνυπεράσπιστος. Ὁ πρῶτος βοη-
θὸς τοῦ διὰ τὴν προμήθειαν τοῦ ὑλικοῦ διανομῆς Α. Κοττάκης
ἐν τῇ ἀπὸ 12.7.1963 ἐνόρκω καταθέσει του ἐβεβαίωσε «εἰς
τὸ ζήτημα τῶν προμηθειῶν ὁ Πεζόπουλος δὲν μᾶς καπετό-
πιζεν ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν του πρὸς τὸ Δ. Συμβούλιον».

Ἦδη ἀπὸ τῆς 6 Δεκεμβρίου 1965 ὁ τῶς ὑπάλληλος τῆς
OL—CO Ι. Μαγγιώρος διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου
ὡς εἰδικὸς Σύμβουλος του ἐπὶ ὅλων τῶν θεμάτων τῆς Δια-
νομῆς. Τὴν θέσιν τοῦ Κοττάκη κατέλαβεν ὁ Γ. Κιρκῆς, ὡς
δὲ κατέθεσεν εἰς τὴν ἀπὸ 29.11.1963 κατάθεσίν του ὁ Π.
Δέδες, ὅσῳ ὁ Γ. Κιρκῆς δὲν ἔκρινεν «εὐλόγους» τὰς
προσφοράς τὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν ἀνθρώπων τῆς
OL—CO τὰς διεξῆγεν ὁ τῶς ὑπάλληλος τῆς Ι. Μαγ-
γιώρος.

Καί αὐτὸς οὕτως ὁ Ι. Μαγγιώρος εἰς τὴν κατάθεσιν τῆς
26.7.63 ἐβεβαίωσε ὅτι «αἱ συνεννοήσεις ἐγένοντο μὲ τὸς
ἐκπρόσωπους τῶν Γαλλικῶν Οἴκων παρουσίᾳ πολλῶν ἐκ-
προσώπων τῆς OL—CO πάντως ἐν γνώσει αὐτῆς καὶ ὅτι
τὰς διαπραγματεύσεις τὰς ἔκανε αὐτὸς παρουσίᾳ τοῦ Κιρκῆ
ἢ καὶ τοῦ Μακρῆ. Καί ὡς ἀφάσειαν τῆς Δ.Ε.Η. προέβαλε
καὶ τὸν Ἐμ. Βιδάλην, ὅστις καὶ εἰδικὸς ἦτο καὶ κατὰ τὸν
Ι. Μαγγιώρον ἐξωνύχισε πᾶσαν προσφορὰν ἐνῶ ὁ ἴδιος κ.
Ἐμ. Βιδάλης βεβαίωσεν ὅτι ἡ ἔκτασις τῆς ἀρμοδιότητός του
δὲν τοῦ ἐπέτρεψε νὰ σχηματίσῃ γνώμην. Παρὰ ταῦτα ἡ γνώ-

μη του κατὰ τὰς συζητήσεις τοῦ Δ. Συμβουλίου ἐπεκαλεῖτο
ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου συνεχῶς (ἔρα πρακτικὰ 30.9.55,
18.12.55, 11.4.56). Κατέθεσεν ὅμως ὁ κ. Μαγγιώρος καί
ἕτερον περιστατικὸν ἄξιον ἰδιαίτερας προσοχῆς. "Ὅτι δηλ.
συχνὰ παρίστατο ὁ Δ)ντῆς τῆς OL—CO DELEHAYE,
δηλαδή ὁ τῶς προϊστάμενός του.

Πάντως εἶναι βεβαιωμένον ὅτι ὁ Ι. Μαγγιώρος διεξῆγε
τὰς διαπραγματεύσεις καὶ αὐτὸς ἦτο ὁ εισηγούμενος εἰς τὸν
Γ. Πεζόπουλον τὰς προσφοράς, ὅστις βάζει τῶν εισηγήσεων
Ι. Μαγγιώρου μὲ τὴν σειρὰν του ἐπέβαλε ταύτας εἰς τὸ Δ.
Συμβούλιον. Ἦτοι κατὰ κυριολεξίαν ἀπεφάσιζε περὶ τοῦ εὐ-
λόγου τῶν τιμῶν ὁ Ι. Μαγγιώρος, ἵνα μὴ εἴπωμεν αὐτὴ αὕτη
ἢ OL—CO.

Τοῦτο ἐβεβαιώθη ἀπὸ τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς SAVOI-
SIENNE Στεφάνου Τσουνταν εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ προμήθεια
ὑλικῶν 400.000 λιρῶν Ἀγγλίας (καταθέσεις του τῆς 25
Ἰουνίου 1963).

Τοὺς Οἴκους MONTZALAT καὶ NEI ἀντιπροσώπευεν ὁ
Χ. Κορωνάιος. Οὗτος εἰς τὰς καταθέσεις του τῆς 7 καὶ 16
Ἰουλίου 1964 βεβαίωσεν ὅτι ἡ OL—CO παρέλειψε νὰ καλέσῃ
τὸν Οἶκον MONTZALAT νὰ μειώσῃ τὰς τιμὰς του, ὅπως
εἶχε ζητήσει ἡ Δ.Ε.Η. "Ὅτι ἠναγκάσθη νὰ υποβάλῃ νέαν
μειωμένην τιμὴν. Ὑπάρχει ὅμως καταγεγραμμένον τὸ ἀπὸ 12
Μαρτίου 1956 ἔγγραφο, δι' οὗ ὑποστηρίζεται ὅτι τὸ ὕψος
τῆς τιμῆς καθωρίσθη ὑπολογισθεῖσθαι καὶ τῆς προμηθείας
τοῦ 4ο)ο τὸ ὁποῖον θὰ ἐλάμβανεν ἡ OL—CO. Καί οὕτω
ἀποδεικνύεται ὅτι ἐγνώριζον τόσο ὁ Γ. Πεζόπουλος ὡς καὶ
ὁ Ι. Μαγγιώρος ὅτι ἡ OL—CO ἐλάμβανε διὰ τὸν ἄπλου
μεσολαβητικὸν ρόλον τῆς 4ο)ο, πέραν τῆς συμφωνημένης
ἀμοιβῆς τῆς ὑπὸ τὰς εὐλογίας Μαγγιώρου - Πεζοπούλου.
Ἦτοι ἔλαβε λ.χ. ἀπὸ SAVOISIENNE ἐπὶ 400.000 λιρῶν
Ἀγγλίας προμήθειαν 16.000 λιρῶν, ἦτοι δρχ. 1.300.000
κ.ο.κ. Ὁ Ι. Μαγγιώρος μέχρι τοῦ 1952 ἦτο ὑπάλληλος τοῦ
Ἰπουργείου Συντονισμοῦ, ἔκτοτε προσελήθη ὑπὸ τῆς
OL—CO καὶ ἦτο ἀνώτερον στέλεχος αὐτῆς. Τὴν 9 Ἰουνίου
1955 ἦτοι ὀλίγον πρὸ τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Ἀμερικανῶν,
προσελήθη ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. κατόπιν ἐνεργειῶν τοῦ Γ. Πε-
ζοπούλου καὶ ἀνέλαβεν ἐργασίαν τὴν 9.6.1955. Ἀρχικῶς
ἐτοποθετήθη διὰ τῆς ἀπὸ 27.6.57 ἀποφάσεως τοῦ Γ. Πεζο-
πούλου εἰς τὸ πρόγραμμα ἐπενδύσεων τῆς Δ.Ε.Η. καὶ διὰ τῆς
ὑπ' ἀριθ. 1121)Γ.Γ.Δ. τῆς 8.12.55 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ
Γ. Δ)ντοῦ διωρίσθη Σύμβουλος τῆς Γεν. Δ)νσεως ἐπὶ ὅλων
τῶν θεμάτων τῆς διανομῆς.

Οὕτω τὸ ἀνώτερον στέλεχος τῆς OL—CO ἐτοποθετήθη
εἰς τὴν πλέον καίριαν θέσιν τῆς Δ.Ε.Η. ὡς πρὸς τὰς μετὰ
τῆς OL—CO σχέσεις καὶ τοῦ παρεσχέθη ἡ ἀρμοδιότης νὰ
ἐκφέρῃ αὐτὸς τὴν οὐσιαστικὴν κρίσιν ἐπὶ τοῦ συμφέροντος ἢ
μὴ τῶν ὑπὸ τῆς OL—CO ὑποβαλλομένων προτάσεων καὶ
διεπράχθησαν ἀληθῶς οὐκ ὀλίγα ἀσχημάτια ἐξ αἰτίας του.
Οὕτω ἐνῶ ἡ Δ.Ε.Η. εἶχε ἀνάγκην 60.000 μεμονωμένων ἀγω-
γῶν ἐπειδὴ ἡ προσφορὰ τῆς SIEMENS ἦτο καλλιτέρα ἵνα
μὴ δυσανεστῆθῃ ἡ OL—CO ἐπρομηθεύθησαν καὶ ἀπὸ αὐτὴν
ἄλλους 40.000 τοὺς ἐναποθήκευσαν καὶ «σαπίζουν». (Κατά-
θεσις Π. Δέδες 24.6.1963 καὶ 26.3.1963). Ἀπίστευτον ἄλλα
ἀληθές.

"Ὅτι δὲ οἱ Γάλλοι προμηθευταὶ ἐπέτυχον ἐπιμερδεῖς προσ-
φορὰς καὶ ἡ Δ.Ε.Η. ἦτο περιζήτητος πελάτης ἀποδεικνύεται
καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἵνα ἐπιτύχουν τὴν τοποθέτησιν νέων
παραγγελιῶν ἀφίχθη εἰς Ἑλλάδα ὁ κ. WAHL ἐκπρόσωπος
τοῦ Ἰπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν Ὑποθέσεων τῆς Γαλλίας,
ἵνα ὑποστηρίξῃ αὐτημα τῶν Γαλλικῶν Οἴκων διὰ τὴν παρά
τῆς Δ.Ε.Η. τοποθετήσεως ἐν Γαλλίᾳ παραγγελιῶν μέχρι
νέων 2.000 ἐκατομμυρίων γαλλικῶν φράγκων καὶ ἵνα δε-
λεασθῇ ἡ Δ.Ε.Η. ὁ ἐμπορικὸς Σύμβουλος τῆς Γαλλικῆς
Πρεσβείας ἀπῆρθη τὴν ἀπὸ 4.4.1956 ἐπιστολὴν του πρὸς
τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Δ.Ε.Η. Διὰ τῆς ἐπι-
στολῆς ταύτης ἐγνώριζεν εἰς τὸν κ. Γουναράκη ὅτι ἐνεκρί-
θησαν αἱ ὑπογραφεῖσαι συμβάσεις μὲ τροποποιήσεις τινὰς ἀφο-
ρῶσας τὸν χρόνον πιστοδοτήσεως. Ἐπηρεολούθησε συζήτησις
εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς 11.4.56 ὅποτε ὁ Π. Γουναράκης δὲν
παρουσίασε τὴν ἐπιστολὴν πλὴν ὑπεστήριξεν ὅτι οἱ Γάλλοι

έξήτησαν μείωσιν του χρόνου έξοφλήσεως όταν δὲ τὸ Δ. Συμβούλιον επέμεινε ὅπως παραμείνῃ ὁ αὐτὸς χρόνος πιστοδοτήσεως ἢ Γαλλικὴ Πρεσβεία διὰ τῆς ἀπὸ 25.4.56 ἐπιστολῆς τῆς τὸ ἐδέχθη. Σκοπὸς τῶν Γάλλων ἦτο νὰ πεισθῇ ἢ Δ.Ε.Η. νὰ ὑποβάλλῃ πίνακα ἀναγκαιούντων ὑλικῶν, ὅποτε θὰ ἐδημιουργεῖτο νέα δέσμευσις.

Χαρακτηριστικὸν τῶν νέων αὐτῶν διαπραγματεύσεων εἶναι:

α) Ὅτι παρατηρεῖται διάσπασις τρόπου ἐνεργείας μεταξὺ τῶν Π. Γουναράκη καὶ Γ. Πεζοπούλου, διότι ὡς κατέθεσε εἰς τὰς ἀπὸ 22 καὶ 23 Ν)βρίου 1963 καταθέσεις του ὁ αὐτὸς Π. Γουναράκης ἐνώπιον τοῦ κ. Χαρμπούρη, ὁ Γ. Πεζόπουλος δὲν εἶδεν εὐχαρίστως τὴν ἀνάληψιν ὑπ' αὐτοῦ πρωτοβουλίας.

Ἐπηκολούθησαν ὅμως δύο γεγονότα ἀξιοσημείωτα:

Α) Ὅτι τὸ ἀπὸ 5.3.1957 ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν Ὑποθέσεων τῆς Γαλλίας, διὰ τοῦ ὁποίου γίνονται προτάσεις διὰ τὴν παροχὴν νέων πιστώσεων, τὸ ὅποιον διεβίβασθη ὑπὸ τοῦ Γάλλου Ἐμπορικοῦ Ἀκολούθου τὴν 14.3.1957 εἰς τὸν Π. Γουναράκη, ὅπερ οὗτος τὴν 16 Μαρτίου 1957 διεβίβασεν εἰς τὸν Γ. Πεζόπουλον καὶ συγχρόνως τὸ ἀνεκοίνωσεν εἰς τοὺς Κακρίδη καὶ Ι. Φλαμπουριάρη οὐδέποτε κατετέθη εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον.

Πρόδηλον ὅτι ἀπεκρύβη, ὁ μὲν Π. Γουναράκης, κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν κατέθεσε ὅτι δὲν ἐνθυμεῖται, ὁ δὲ Γ. Πεζόπουλος ἠγωνίσθη νὰ διαστρέψῃ τὰ πράγματα.

Ὁ Π. Γουναράκης ἐπιτυχῶν τὴν ἀδειαν τοῦ ταξιδίου ἐδικαιολογήθη ὅτι θὰ μετέβαινε διὰ βολιδοσκοπήσεις, τῶν Γάλλων ἐνῶ εἶχε σαφεῖς προτάσεις διὰ τοῦ ἄνω ἐγγράφου τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν Ὑποθέσεων.

Ὁ κ. Χαρμπούρης ἐν σελίδι 32 τῆς Εἰσηγήσεώς του γράφει. «Τὸ κίνητρον διὰ τὴν ἀπόκρυψιν ταύτην δὲν δύναται νὰ εἶναι ἄλλο εἰ μὴ προσπάθεια τῆς κατὰ τὸ δυνατόν τηρήσεως πρωτοβουλίας χειρισμοῦ τῶν σχετικῶν θεμάτων, τοῦτο δὲ δύναται νὰ ὀφείλεται ἀπλῶς εἰς φιλοδοξίαν ἀλλὰ καὶ προκειμένου περὶ τῶν σοβαρῶν οἰκονομικῶν θεμάτων ἀφίνει πάντοτε τὴν σιάν τῆς ἀμφιβολίας καὶ ἐπιτρέπει τὴν διατύπωσιν σχολίων ὑπανιστομένων τὴν προσπάθειαν προσωπικῆς ὠφελείας. Ἄλλ' ὡς ἐλέγχθη, τὸ ταξίδιον ἀπήρθεκεν εἰς τὸν Γ. Πεζόπουλον. Τὸν ἀνησύχουν φαίνεται αἱ τυχὸν ἐπαφαὶ τοῦ Προέδρου Π. Γουναράκη μὲ τοὺς κατασκευαστὰς καὶ εἶπε: «Ἡ πείρα μου ἐδίδαξε, ὅτι οἱ κατασκευασταὶ θέλουν νὰ ὑφαρπάσσουν πάντοτε κάτι καὶ ἰδίως ἐπὶ τοῦ τεχνικοῦ μέρους. Ἐπὶ τοῦ σημείου λοιπὸν τούτου πρέπει νὰ εἰμεθα πολὺ προνοητικοί». Τὸν ἐνδιέφερον φαίνεται τὰ ἐργοστάσια NEUBRIC. Καὶ γινάται τὸ ἐρώτημα μήπως ἢ ἀνησυχία του αὐτῆ δὲν εἶναι ἄσχετη μὲ τὴν προμήθειαν τοῦ 5 ο)ο. Ἄλλὰ δὲν ἠρκέσθη εἰς τὰς συμβουλάς ταύτας ὁ Γ. Πεζόπουλος. Τοῦ ἀπέστειλε καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 τῆς 15 Μαΐου 1957 ἐμπιστευτικὸν σημειώματά του ἐν τῷ ὁποίῳ τοῦ ἔγραφε «ἐκ τῶν ὑπὸ ἐκτέλεσιν συμβάσεων τῆς Δ.Ε.Η. μετὰ πιστωτικῶν καὶ τεχνικῶν ἐπιχειρήσεων ἐξωτερικοῦ δὲν ὑπάρχουν γενικώτερα θέματα πρὸς προώθησιν. Τὰ θέματα МЕΓΔΟΒΑ καὶ ΠΤΟΛΕΜΑ·Ι·ΔΟΣ, εἶναι τῆς κατηγορίας τεχνικῶν ἐν γένει καὶ εἰδικῶν λεπτομερειακῶν θεμάτων διὰ τὰ ὁποῖα ἀσχολοῦνται αἱ τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι τῆς Δ.Ε.Η. Παρακαλῶ ὅπως παρακαμφθῶν ἐνδεχόμεναι συζητήσεις τὰς ὁποίας οἱ ἀνάδοχοι μας εὐχαρίστως θὰ ἤθελον νὰ διεξαγάγουν μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Δ.Ε.Η. διὰ νὰ συσκοτίσουν (!) ἢ νὰ δεσμεύσουν ἐνδεχομένως (!) ἔστω καὶ ἠθικῶς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν. Ἄλλ' εἶναι ἄπορον πῶς μία συζήτησις τοῦ Προέδρου ἐπισκεπτομένου τοὺς κατασκευαστὰς θὰ ἐδέσμευε τὴν Δ.Ε.Η., τὴν ὁποίαν δεσμεύει μόνον ἀπόφασις τοῦ Δ. Σ. εἶναι ἀκατανόητον. Εὐνόητος μόνον εἶναι ἢ ἀνησυχία τοῦ Γ. Πεζοπούλου μήπως ἐξ ἀκριτομυθειῶν τῶν κατασκευαστῶν μάθει τί, πού δὲν συμφέρει αὐτόν. Καὶ ἢ μὲν ἀποκάλυψις δὲν ἀπεφύχθη ἀφοῦ διὰ τοῦ Παπαδοῦκα τελικῶς περιήλθεν εἰς φῶς ἢ συμφωνία περὶ προμηθείας 5 ο)ο. Δὲν εἶναι ἄσχετος πρὸς τὴν προσπάθειαν ταύτην τὴν ἄκρως ὑποπτον, τὸ ὅτι ἐν τῷ ὡς ἄνω σημειώματί του ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀπτεται καὶ τοῦ θέματος τῆς δευτέρας Μονάδος Πτολεμαῖδος, περὶ ἧς ποιεῖται τὴν δήλωσιν ὅτι εἶναι κεκρηγμένος ὑπὲρ τῆς διεθνούς δημοπρασίας. Τοῦτο δὲν ὑποδηλοῖ ἄλλο τί, εἰμὴ ὅτι

καθίσταται περιττὴ καὶ ἄνευ περιεχομένου τυχὸν ἀπασχόλησις τοῦ Π. Γουναράκη πρὸς τὸ θέμα τοῦτο. Ὡς ἀπεκαλύφθη ἐκ τῶν ὑστέρων, εἶχε πάντα λόγον ὁ Γ. Πεζόπουλος νὰ μὴ καταστήσῃ τόσο τὸν Π. Γουναράκη ὅσον καὶ οἰσθηδῆποτε ἄλλον κοινωνοῦς τῶν ἀποκλειστικῶν σχέσεων καὶ δεσμῶν του μετὰ τῶν κατασκευαστῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἄλλὰ αὐτὴ ἢ ὑπόνοια ρίπτει τὴν σιάν τῆς καὶ ἐπὶ τοῦ ρόλου τοῦ Ὑπουργοῦ Π. Παπαληγούρα. Καὶ διερωτᾶται τίς μήπως καὶ τοῦτον ἐνέπνεε ἢ αὐτὴ ἐπιδίωξις ἀφοῦ καὶ αἱ προσπάθειαι αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ συνέκλινον σημείον καὶ τὸν αὐτὸν ἐξυπρέτουσ σκοπόν. Εἶναι ἐξόχως χαρακτηριστικόν, ὅτι τὰς πρὸς Π. Γουναράκην παραινήσεις τοῦ Γ. Πεζοπούλου πρὸς περιορισμὸν τῶν κατὰ τὸ ταξίδιον του ἐπαφῶν συμπληροῖ τὸ κατωτέρω ἔγγραφο τοῦ κ. Παπαληγούρα.

Διότι ἐπηκολούθησε τὴν ἐπομένην τὸ ὑπ' ἀριθ. 3090 τῆς 16.5.57 ἔγγραφο ἐν τῷ ὁποίῳ ἔγραφε: «Ἐν συνεχείᾳ τῆς σημερινῆς προφορικῆς συνομιλίας ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ὑμῶν καὶ τῶν ἀρμοδίων Ὀργάνων τῆς Δ.Ε.Η.....».

α) Θέμα Γαλλικῶν πιστώσεων. Ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι κατ' ἀρχὴν διατεθιμένη νὰ στέρξῃ εἰς τὴν περαιτέρω χρησιμοποίησιν τοῦ τύπου τούτου. Κατ' ἐξαιρέσιν εἰμεθα διατεθειμένοι νὰ δεχθῶμεν τοιαύτας πιστώσεις μέχρι συνολικοῦ ὕψους 2.000 ἑκατομμυρίων Γαλλικῶν φράγκων ὑπὸ τοὺς ὅς ἡμῶν διατυπωθέντας κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος θροῦς ἦτοι:

α) Ἡ Δ.Ε.Η. θὰ διενήργει διεθνῆ διαγωνισμὸν δι' ὠρισμένα ὑλικά ἄτινα καὶ θὰ ἐπρομηθεύετο ἀπὸ τινος μειοδότης.

β) Ἡ Δ.Ε.Η. θὰ ἠγόραζεν εἰς τὰς τιμὰς τῆς μειοδοσίας πέραν τῆς ὡς ἄνω προμηθείας καὶ Γαλλικὰ ὑλικά τοῦ ὡς ἄνω ὕψους.

γ) Ταχεῖαν ἀπάντησιν τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως ὡς καὶ τὰ λοιπὰ θὰ ἀπετέλουσαν ἀντικείμενον διαπραγματεύσεων καὶ ἀφοῦ ὅλα θὰ ὑπόκειντο εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐπέστρεψε τὴν προσοχὴν του ἐπὶ τῆς χρονικῆς διαρκείας τῶν πιστώσεων. Ἐγγράφον ἄψογον. Μίαν μόνον ἀπορίαν ἀφήνει ἀφοῦ ἔπρεπε πάσῃ θυσίᾳ ν' ἀπαγγιστρωθῶμεν ἀπὸ τοὺς Γάλλους καὶ τὸν περίφημον BAUER καὶ εἶχον ἀπορριφθῆ, εἰς τὰς προτάσεις WAHL διατὶ ἐπανερχόμεθα.

Ὁ Π. Γουναράκης ἐπιστρέψας ἐξ Εὐρώπης ἐκθέτων τὰς ἐντυπώσεις του δὲν παρέλειψε νὰ πλέξῃ τὸ ἐγκώμιον τῆς OL—CO (Σημειώματά του τῆς 22.6.57). Ἀληθῆ ὕμνον ὑπὲρ αὐτῆς. Μετέφερε ἐπίσης προτάσεις τοῦ MINISTERE DES AFFAIRES ECONOMIQUE διὰ νέας πιστώσεις τῆς τάξεως τῶν 3 δις Γ. Φ. καὶ ἐτάχθη ὑπὲρ τῆς συζητήσεως αὐτῶν προφανῶς ὑπὲρ τῆς ἀποδοχῆς. Συνέχεια ὅμως δὲν ἐδόθη, διότι ὡς κατέθεσε εἰς τὰς ἀπὸ 22 καὶ 23 Ν)βρίου 1953 καταθέσεις του ὁ αὐτὸς Π. Γουναράκης ἐνώπιον τοῦ κ. Χαρμπούρη ὁ Γ. Πεζόπουλος δὲν εἶδεν εὐχαρίστως τὴν ἀνάληψιν ὑπ' αὐτοῦ πρωτοβουλίας. Ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. Χαρμπούρη ὁ αὐτὸς κ. Γουναράκης ποῖαν θέσιν ἔλαβε ὁ Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας κ. Π. Παπαληγούρας ἀπήντησε ὅτι τὸν νύχαιρίστησε μὲν ἀλλὰ οὐδεμίαν περὶ τῶν νέων CREDIT WAHL κρίσιν ἐξέφρασε.

Ἐμφανίζεται ὅμως εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο καὶ ὁ Δ. Φιλάρετος ὅστις ἐνδιαφέρεται εἰς τὰ Νέα CREDIT WAHL διὰ τῶν ἀπὸ 15.7 (προφανῶς 1957) καὶ 9.8.57 δύο πρὸς τὸν Γ. Πεζόπουλον ἐπιστολῶν του.

Εἰς τὴν πρώτην ἔγραφε: «...πρέπει νὰ εὐρωμεν Μηχανισμὸν διὰ τὰς νέας πιστώσεις. Ὁ Π' ἄλλῃ, μου εἶπε ρητῶς ὅτι θέλει FORMULE πρὸς χρησιμοποίησιν των. Καὶ μετὰ 24 ἡμέρας εἰς τὴν δευτέραν τῆς 9.8.57. Ἐπανερχόμενος ἐπὶ τῶν νέων πιστώσεων ἔγραφε.

2) Διὰ στάσιν σου διὰ νέαν CREDIT WAHL ἐκ συμφῶνου μὲ Παπαληγ. (Νὰ προτείνῃ ὁ Παπ. συμφωνηθησομένην FORMULE).

Ἐμφανίζεται ὁ Φιλάρετος ἐπιμένων ἐπὶ τῆς δυνατότητος ἀποδοχῆς τῶν νέων πιστώσεων WAHL. Βέβαια ἀντιπρόσωπος τῶν Γάλλων ἦτο καὶ τὸ συμφέρον του ἦτο νὰ γίνον διὰ τῶν νέων πιστώσεων νέα προσφοραὶ καὶ παραγγελίαι.

Εἶναι περίεργος ὅμως ἢ στάσις τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Π.

Παπαληγούρα. Δέν ήθέλησε ούτε συζήτησιν νά άκούσῃ ἀπό τόν ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐπανακάμψαντα Π. Γουναράκη περί τῶν νέων πιστώσεων. Ὁ δὲ Γ. Πεζόπουλος ὅστις τόν συνάδευε εἰς τὴν ἐπίσκεψίν του εἰς τὸν Π. Παπαληγούραν οὕτε ἐνθουσιασμόν ἐδειξεν οὕτε τὸ ἀποτέλεσμα κατέκρινε (σελίς 71 πορίσματος ἀνωτάτων Δικαστικῶν κατάθεσις Π. Γουναράκη αὐτοῦ 22 καὶ 23 Νοεμβρίου 1963 ἐνώπιον κ. Χαρμπούρη).

Παρά ταῦτα δέχεται τὸν Δ. Φιλάρετον καὶ μετ' αὐτοῦ συζητεῖ διὰ τὰς νέας πιστώσεις.

Περαιτέρω ἀναφέρεται εἰς τὰς ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης σκέψεις τοῦ Συμβούλου Γ. Χαρμπούρη τὰς ὁποίας υἰοθετεῖ. Ἡ σχετικὴ περικοπὴ τῶν παρατηρήσεων τοῦ κ. Χαρμπούρη ἔχει οὕτω: σελίς 8. Πρὸς τὸν σκοπὸν νά γίνουσι ἀποδεχταὶ αἱ νέαι πιστώσεις ἐκινήθη ὁ Δ. Φιλάρετος ὁ ὁποῖος φυσικὸν ἦτο νά πλησιάσῃ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργόν κ. Παπαληγούραν ἵνα πληροφορηθῇ τὰς Κυβερνητικὰς ἀπόψεις. Λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν δραστηριότητος τοῦ Δ. Φιλάρετου διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν γαλλικῶν πιστώσεων καὶ τῶν ἀποδεδειγμένων ἐπαφῶν του ὡς συνεργάτου τῆς OL—CO μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Παπαληγούρα δὲν θεωροῦμεν οὕτε ὡς ἀπίθανον οὕτε ὡς ἀνώμαλον ὁ κ. Παπαληγούρας νά ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸν Δ. Φιλάρετον τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ τῆς πιθανότητος ἀποδοχῆς νέας ἐκ Γαλλίας πιστοδοτήσεως...

Λογικὸν εἶναι νά πιστεύῃ τις ὅτι ὁ κ. Παπαληγούρας ἐδήλωσεν εἰς τὸν Δ. Φιλάρετον ὅτι πιστώσεις θὰ ἐγένοντο δεκταὶ μόνον ἂν ὁ καθορισμὸς τῶν τιμῶν θὰ ἐγένετο διὰ διεθνούς διαγωνισμοῦ.

Ἦλπιζεν ὁ Δ. Φιλάρετος, ὅταν κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τὸν Γ. Πεζόπουλον ἐπιτύχῃ, νά συμφωνήσῃ μετ' αὐτοῦ εἰς μίαν διατύπωσιν (FORMULE), θὰ ἐπετύγγανε καὶ τὴν συναίνεσιν τοῦ κ. Παπαληγούρα.

Εἰς ταῦτα καὶ ὅσα ἄλλα παρατίθενται εἰς τὰς σελίδας 8—9 ὑπὸ τοῦ κ. Χαρμπούρη ἀνεφέρθη, ὁ κ. Παπαληγούρας ἐξετασθεὶς ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς τὴν 8ην Μαΐου ἐ.έ. 1965.

Παρατηροῦμεν α) εἰς τὴν ἀπὸ 15.7(57) ἐπιστολὴν ὁ Δ. Φιλάρετος ἔγραψε σαφῶς, ὅτι ὁ Π!λη. (καὶ συμφωνεῖ καὶ ὁ κ. Χαρμπούρης, ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ κ. Παπαληγούρα), τοῦ εἶπε ρητῶς ὅτι θέλει FORMULE πρὸς χρησιμοποίησιν των. Δηλαδὴ συζητεῖ μετὰ τὸν Δ. Φιλάρετον ἐνῶ οὐδεμίαν συζήτησιν ἔκαμε μετὰ τὸν Πρόεδρον τῆς ΔΕΗ περιωδεύοντα εἰς Γαλλίαν χάριν κυρίως αὐτῶν τῶν νέων πιστώσεων.

Εἰς τὴν δευτέραν ἐπιστολὴν τῆς 9.8.57 ἐπανερχόμενος διὰ τὰ νέα CREDIT WAHL καὶ διὰ νά μὴ ἀφήσῃ ἀμφιβολίαν τινὰ ὡς πρὸς τὸν ρόλον τοῦ κ. Παπαληγούρα, διασαφηνίζει ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος «θὰ προτείνῃ συμφωνηθησομένην (προφανῶς ἀπὸ Πεζόπουλον καὶ Φιλάρετον) FORMULE.

Θεωρεῖ ὁ κ. Δ. Φιλάρετος θέβαιον, ὅτι ὁ κ. Παπαληγούρας θὰ προτείνῃ αὐτὸς ὅτι οἱ Πεζόπουλος, Φιλάρετος συμφωνήσωσι ἐν σχέσει μετὰ τῆς Γαλλικῆς πιστώσεως, ἥτοι τὰς προτάσεις WAHL (ὅρα εἰσηγήσιν Κ. Παπαϊωάννου σελ. 127). Τὴν ἀποψιν ταύτην ἐνισχύει καὶ ἡ περικοπὴ τοῦ ἀπὸ 16.5.1957 πρὸς τὸν Π. Γουναράκην ἐγγράφου του, δι' ἧς «κατ' ἐξαιρέσιν θὰ εἴμεθα διατεθειμένοι νά δεχθῶμεν τοιαύτας πιστώσεις μέχρι δύο δισεκατομμυρίων γαλλικῶν φράγκων ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους:».

Ἀπέκλεισε πᾶσαν συζήτησιν διὰ τὰ τυχόν ἐπιτεύγματα τοῦ Π. Γουναράκη, ἐδέχετο συζήτησιν ἐπὶ τῶν προτάσεων WAHL.

Τὸ ἀφορῶν τὰ νέα CREDIT WAHL τμήμα τῆς ἐπιστολῆς τῆς 9.8.57 ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν «Νεολόγον» τὸν Ἰούνιον 1961, ὅτε ὁ κ. Παπαληγούρας δὲν ἦτο Ὑπουργός. Καὶ ἐνόμισε ὅτι δὲν ἐδίχετο, συζητουμένου ὅμως τοῦ Ν. Δ. 4230, ὅτε διὰ τὴν προμήθειαν τοῦ 5 ο) ο εἶχε ὑπ' ὄψει του ἔστω τότε ὁ κ. Παπαληγούρας καὶ τὸ πλῆρες περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς τῆς 9.8.57 μετὰ τὸ θρασυτάτον ὕφος τῆς μετὰ τὴν συζήτησιν διὰ τὰς AMOIBAS των, μετὰ τὴν ὑπόδειξιν, ὅτι ἔπρεπε ὁ ΓΕΩΡΓΗΣ θὰ ζητήῃ ὅτι δικαιούται κλπ.

Ἐπὶ πλέον ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς 12.8.57 καὶ 13.11.57 ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Γ. Πεζόπουλος φοβούμενος τὴν προσφυ-

γὴν εἰς τὴν OL—CO διὰ τὴν προμήθειαν τοῦ 5 ο) ο ἐπὶ τῶν μηχανημάτων τοῦ Μέγδοβα, ἐπεκαλεῖτο ἰδικήν του, τοῦ κ. Παπαληγούρα πρωτοβουλίαν.

Οὕτε καὶ τότε ἐνόμισεν ἐπιβεβλημένον νά μηνύσῃ καὶ δὲν ἐμήνυσεν οὕτε τὸν Δ. Φιλάρετον οὕτε τὸν Γ. Πεζόπουλον, τοῦ ὁποῖου ὁ ἐγγληματικὸς σύνδεσμος διὰ τὴν ἀφαίμαξιν τῆς Δ. Ε.Η. ἀπεκαλύφθη καὶ ἐκ τῶν ἐπιστολῶν Φιλάρετου.

Καὶ αὐτὸς ὁ Δημήτριος Φιλάρετος δὲν ἠδύνατο πλέον νά ἀρνήται τὰς διωροδοκίας τοῦ Γ. Πεζοπούλου. Καὶ εὐφυῆς ὅπως ἦτο ἐσκέφθη μίαν ἔκτακτον ἀνάγκην τοῦ Γ. Πεζοπούλου, ἵνα δικαιολογήσῃ τὴν ἀθέμιτον συναλλαγὴν.

Ἐξετασθεὶς ἐνώπιον τοῦ Ἀνακριτοῦ 4ου τμήματος τὴν 22.6.63 κατέθεσε:

«... Εἶναι γεγονός ὅτι αἱ Γαλλικαὶ ἐταιρεῖαι διὰ τὴν σύντομον κατὰ τὸ δυνατόν ἐξυπηρέτησιν των ἀπὸ ἀπόψεως ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεων ἐκ μέρους τῆς ΔΕΗ, εἶχον κάμει προτάσεις πρὸς τὸν Πεζόπουλον διὰ παροχὴν πρὸς αὐτὸν ἀμοιβῆς ὅς ὅμως γνωρίζω καὶ δηλῶ τοῦτο κατηγορηματικῶς ἀρχῆθην ἀπέκρουσα τὰς τοιαύτας προτάσεις τῶν γαλλικῶν ἐταιρειῶν.

Τὸ σφάλμα μου εἶναι ὅτι γνωρίζουν τὰς κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην οικονομικὰς δυσχερείας τοῦ Γ. Πεζοπούλου ἐξ ἀφορμῆς τῶν μετὰ τῆς συζύγου του διενέξεων, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων αὕτη εἶχε ἀξιώσει νά τῆς καταβάλῃ σημαντικὸν ποσὸν διὰ νά συναινέσῃ εἰς τὸ διαζύγιόν των, εἰς τινὰς τῶν ἀνω ἐπιστολῶν καίτοι ἐγνωρίζα τὴν ἀρνήσιν τοῦ Γ. Πεζοπούλου καὶ νομίζων ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ ἐξήρχετο ἐκ τοῦ οικονομικοῦ ἀδιέξοδου τοῦ ἔκαμα νύξιν, νομίζων ὅτι θὰ τὸν ἐξυπηρετούσε οὕτω διὰ τῶν προτάσεων τῶν Γαλλικῶν Ἐταιρειῶν».

Οὕτω καὶ αὐτὸς ὁ Φιλάρετος ἀναγκάζεται νά παραδεχθῇ ὅτι τὸ περιεχόμενον τῶν ἐπιστολῶν καὶ πρὸ παντὸς τῆς ἀπὸ 9.8.57, εἰς τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποίησε καὶ τὸ ὄνομα τοῦ κ. Παπαληγούρα, ἦτο σαφῶς ἐπιλήψιμον. Ἀθέμιτον συναλλαγὴν παρεδέχθη.

Ἀφήνομεν τὸ γεγονός τοῦ χονδροειδοῦς ψεύδους, ὅτι λόγῳ τῶν μετὰ τῆς συζύγου διενέξεων εἶχε περιέλθῃ εἰς οικονομικὸν ἀδιέξοδον, διότι μέχρι τοῦ Μαΐου τοῦ 1958 τὸ ζεῦγος Πεζοπούλου ἔζη ἀρμονικώτατα, ἐνῶ αἱ ἐπιστολαὶ ἐγράφθησαν τὸ θέρους τοῦ 1957, καὶ διερωτώμεθα, πῶς ὁ κ. Παπαληγούρας ἐπέτυχεν νά καθησυχάσῃ ἑαυτὸν ὅτι ἂν καὶ τὸ ὄνομά του ἀνεμινύετο ὑπὸ τοῦ Φιλάρετου καὶ Γ. Πεζοπούλου εἰς τοιαῦτα κείμενα καὶ κατὰ τοιοῦτον συνθηματικὸν τρόπον, οὐδαμῶς ἐδίχετο.

Ὡς καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ ἐτονίσσαμεν, τὸ κεφάλαιον τῆς προμηθείας ὑλικῆς διανομῆς δὲν ἀποτελεῖ κεφάλαιον τοῦ κατηγορητηρίου. Διεπιστώθησαν ὅμως ὠρισμένα γεγονότα χρήσιμα πρὸς μόρφωσιν γνώμης περὶ τοῦ τρόπου μετὰ τὸν ὁποῖον ἦσκει τὰ καθήκοντά του ὁ ἐγκαλούμενος τέως Ὑπουργός κ. Π. Παπαληγούρας. Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1955 ἤδη εἶχε σαφῆ καταγγελίαν κατὰ τοῦ Γ. Πεζοπούλου ἐνὸς Καθηγητοῦ. Δὲν θὰ εἴχομεν τὴν ἀξίωσιν ἔκτοτε νά στραφῇ κατὰ τοῦ Γ. Πεζοπούλου, ἀλλὰ ὤφειλε ἡ καταγγελία νά τοῦ ἐπισύρῃ τὴν προσοχήν.

Ἐρώτημα γεννᾶται ποῦ ἐβασίζετο ὁ Γ. Πεζόπουλος νά καυχᾶται ὅτι θὰ ἦτο ἰσόβιος. Καὶ αὐτὸ τοῦ κατηγορήθη τοῦ κ. Παπαληγούρα ἐγγράφως.

Τὴν ἀχαρκτηριστον πρᾶξιν τοῦ Γ. Πεζοπούλου νά τοποθετήσῃ εἰς τὴν πλέον ἐπίκαιρον θέσιν τοῦ ἐλέγχου τῶν προσφορῶν τῆς OL—CO τὸν τέως ὑπάλληλόν της, μετὰ ὅσα παράπονα ἤκούοντο καὶ ἀπὸ συναδέλφους του καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ἐταιρειῶν πῶς νά δεχθῶμεν ὅτι οὐδὲν περὶ αὐτῶν ἐπληροφόρηθη.

Καὶ ἤλθε ἡ δημοσίευσίς τῶν ἐπιστολῶν Φιλάρετου κατὰ δύο στάδια. Ἰούνιος 1961 καὶ Ἰούνιος 1962.

Σιώπησεν, διότι καμμία ἐφημερίς πλὴν τοῦ Νεολόγου δὲν ἔγραψε. Τὸν παραπέμπωμεν καὶ αὐθις εἰς τὴν Ἐστίαν τῆς 22.7.1961. Σαφῶς ὑπέδειξε ὅτι ἔπρεπε ὁ διασυρόμενος Ὑπουργός νά μηνύσῃ καὶ τὸν Φιλάρετον καὶ τὸν Πεζόπουλον. Οἰοσθήκατε ἄλλος εἰς τὴν θέσιν του θὰ ἔσπευδε νά ἐκκαθαρίσῃ τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων. Ἀλλὰ καὶ αἱ

ἐξηγήσεις του ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπῆρξαν πενιχραὶ ἐσι-
ώπησεν, ὑπεστήριξε διότι οὐδεὶς τοῦ ὑπέδειξε νὰ προσφύγῃ εἰς
τὴν Δικαιοσύνην. Ἄλλοι ἐπρεπε νὰ τοῦ ὑποδείξουν ὅτι ἐθί-
γεται. Καὶ διότι ὡς ἰσχυρίσθη ἂν προσέφευγεν εἰς τὴν Δικαιοσύ-
νην ἐθεώρει θεαταίην τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐπιστολογράφου, αὐτοῦ
οὐδὲν ἀδίκημα ἐστοιχειοθετεῖτο. Ἀνεξαρτήτως τοῦ τοιοῦτου
ἰσχυρισμοῦ του βέβαιον εἶναι ὅτι ἐκ τῆς διαδικασίας δια ἐχρύ-
πτω σπῆσεων ὡς τῆς ἐν ὑπόθεσιν καὶ εἰς τὸν χαρακτήρα
τῶν σχέσεων καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν συζητήσεων τοῦ τέως
Ἰπουργοῦ καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς OL—CO ὥστε νὰ ἐξα-
λειφθῇ ἡ ἀλγεινὴ ἐντύπωση ἣν ἡ ἐν λόγῳ ἐπιστολὴ περὶ τῶν
σχέσεων τούτου καταλείπει.

Καὶ αὐτὸς ὁ Π. Γουναράκης ἐξεταζόμενος κατέθεσεν, ὅτι
ἂν ἀφώρα αὐτὸν ἡ ἐπιστολὴ θὰ ἐσκότωνε καὶ ἀνθρώπων.

Πλὴν τοῦ Π. Μιχαηλίδη ὅστις Πεζοπουλικώτερος τοῦ
Πεζοπούλου ἰσχυρίσθη ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ ἐγράφθησαν ἵνα θιγῇ
ὁ Γ. Πεζόπουλος, πάντες οἱ λοιποὶ μάρτυρες ὅσοι ἠρωτήθησαν
ἀνεβραίωνεν ὅτι ὁ τέως Ἰπουργὸς Π. Παπαληγούρας, αὐτοῦ
ἐθεώρει τὸ ὄνομα του εἰς μίαν τὴν ἐπιλήψιμον ἐπιστολὴν
ἐθίγεται (ἄρα κατάθεσις I. Εὐλαμπίου τῆς 28.4.1965, Πα-
παλεονάρδου, Καβαδία, Φλαμπουριάρη κ.λ.π.).

Αἱ διαπιστώσεις αὗται εἶναι χρήσιμοι ἵνα ἀντιληφθῇ πᾶς
τις τὸ πνεῦμα τῆς ἀσودασίας, ἀπὸ τὸ ὁποῖον διήπετα ὁ Γ.
Πεζόπουλος ὅστις ἀντιληφθεὶς ὅτι ὁ Προϊστάμενος Ἰπουργὸς
δὲν ἠνοχλεῖτο ἀπὸ τὰς παρανομίας του, καὶ ὅτι ἦτο διατεθει-
μένος νὰ τὸν καλύψῃ ἀδιαφορῶν διὰ τὰς εἰς βάρος τῆς Δ.Ε.Η.
ζημίας ἐνεθαρρύνετο εἰς συνέχισιν τῶν κατὰ τῆς Δ.Ε.Η. δε-
λερῶν ἐνεργειῶν του, ὥστε νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν φανεράν
πλέον ὑποστήριξιν τῆς OL—CO πάντοτε καὶ εἰς πᾶν αἴτημα
αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄. ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Συμβάσεις ἀσφαλίσεως κατηρτίσθησαν διὰ τὰ ἔργα Μέγδοβα
καὶ τὸν ἠλεκτρομηχανικὸν ἐξοπλισμὸν τῆς ἑξαιρέτου Α.Η.Σ.,
Πτολεμαῖδος.

Α) Ἡ πρώτη τῶν συμβάσεων τούτων κατηρτίσθη μεταξὺ
OL—CO καὶ Δ.Ε.Η. τὴν 5.5.1955 βάσει δὲ αὐτῆς ἡ OL—
CO ἀνέλαβε τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν εὐθύνην συνομολογή-
σεως ἀπασῶν τῶν κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Δ.Ε.Η. ἀναγκαῶν
συμβάσεων κατὰ παντὸς κινδύνου.

Πλὴν ἐνῶ τοιοῦτον ἐτύγχανε τὸ περιεχόμενον τῆς συμβά-
σεως, ἐν τούτοις κατὰ παρέκκλισιν τῶν ὄρων αὐτῆς, βάσει δὲ
προφορικῆς συμφωνίας μεταξὺ Γ. Πεζοπούλου καὶ OL—CO ἡ
ἀσφάλις τῶν ἔργων Μέγδοβα ἐγένετο ἀπ' εὐθείας παρὰ
τῆς Δ.Ε.Η.

Καὶ ναὶ μὲν τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. τελικῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ.
162)20)6)57 ἀποφάσεώς του ἐνέκρινε τὸ οἰκτεῖον ἀσφαλιστή-
ριον συμβόλαιον, πλὴν τὸ γεγονός τοῦτο δὲν παραλλάσσει τὸν
χαριστικὸν ὑπὲρ τῆς OL—CO χαρακτήρα τῆς ὡς ἄνω προ-
φορικῆς συμφωνίας, ἥς τὴν κάλυψιν ἐπέτευγεν οὕτως ὁ ἀπεργα-
σάμενος ταύτην Γ. Πεζόπουλος.

Ὁ χαριστικὸς χαρακτὴρ τῆς ἐν λόγῳ προφορικῆς συμφωνίας
ρητῶς δηλοῦται εἰς τὴν ἀπὸ 9.8.57 ἐπιστολὴν Δ. Φιλαρέτου
καὶ ἢν «ἡ σύναψις Ἑλληνικῶν ἀσφαλειῶν προδήλως σημαί-
νει προμήθειαν κάποιου ὑπαλλήλου σας». Ἐπρόκειτο δὲ ὄντως
περὶ χαριστικῆς πράξεως ἐξ, ἥς λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τῆς
κατὰ παράδοσιν ὑπὸ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐταιρειῶν παρεχομένης
προμηθείας καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι τοὺς διευθύνοντας τὴν
ΔΕΗ δὲν ἐχαρακτήριζεν ἀγνοία καὶ ἀπροθυμία ἐξασφαλίσεως
κερδῶν προσωπικῶν, εἶναι σφόδρα πιθανόν ὅτι οἱ μὲν διευθύ-
νοντες τὴν Δ.Ε.Η. ἐξησφάλισαν ἄνομον κέρδος ἢ δὲ OL—CO
ἀντιστοιχῶς ἔτυχε ἀναλόγων διευκολύνσεων καὶ παραχωρή-
σεων. Κατὰ τοὺς ὄρους τῆς ἀπὸ 30.6.56 σχετικῆς διακηρύ-
ξεως θὰ ἐγένετο δεκατὶ προσφοραὶ μόνον ἀπὸ ὁμίλους ἀπο-
τελουμένους ἐκ 5 ἀσφαλιστικῶν ἐταιρειῶν ἐγνωσμένης οἰκο-
νομικῆς ἐπιφανείας, τῆς Δ.Ε.Η. ἐπιφυλαξάσης εἰς ἑαυτὴν
τὸ δικαίωμα κατὰ ἀναθέσιν τὴν ἀσφάλισιν εἰς τὸν ὁμίλον τὸν
παρέχοντα πρὸς τὴν ἀπόλυτον κρίσιν εἰς τὰ περισσώτερα ἐχέγ-
γυα ἐπαρκοῦς οικονομικῆς ἐπιφανείας. Καὶ ἐνῶ τοιοῦτοι ἐτύγα-

νον οἱ ὄροι τῆς διακηρύξεως, ἐν τούτοις οὐ μόνον ἐγένετο
δεκτὴ ἀλλὰ καὶ ἐκρίθη συμφέροισα ἡ μεμονωμένη προσφορὰ
τῆς ἀσφαλιστικῆς ἐταιρείας «Ἀστὴρ», ἥτις ἐκ μόνου τοῦ λόγου
ὅτι ἐτύγχανε μεμονωμένη, ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ, ὡς μὴ σύμφωνος
πρὸς τοὺς ὄρους τῆς διακηρύξεως. Τελικῶς εἰς τὴν ἐν λόγω
ἐταιρείαν «Ἀστὴρ», ἀπενεμήθη ποσοστὸν 15%) οἰ ἐπιδειχθείσης
οὕτω πρὸς αὐτὴν εὐνοίας χάρις εἰς τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον
ὅπερ ὑπὲρ αὐτῆς ἐπέδειξε ὁ Γ. Πεζόπουλος. Τὴν ἄρχικὴν
ταύτην ἀνωμαλίαν ἀκολουθεῖ ἡ κατὰ τὴν 13.11.56 λαβούσα
χώραν ὑπογραφή προσθέτου ἀσφαλιστικοῦ συμφώνου μεταξὺ
ἀφ' ἐνὸς τῶν ἀναλαβουσῶν τὰς ἀσφαλίσεις ἐταιρειῶν ἦτοι τῆς
Ἑθνικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἐταιρείας, ὁμίλου Ἑλληνικῶν ἀσφα-
λιστικῶν ἐταιρειῶν, τῶν Ἀγγλικῶν ἐταιρειῶν καὶ τῆς ἐται-
ρείας «Ἀστὴρ» καὶ ἀφ' ἐτέρου ὑπαλλήλων τῆς Δ.Ε.Η. μὴ
νομίμως ἐξουσιοδοτηθέντων ὅπερ πρόσθετον σύμφωνον ὑπε-
γράφη ἐν ἀγνοίᾳ καὶ ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η.

Διὰ τοῦ ἐν λόγῳ προσθέτου συμφώνου ἐκαλύφθησαν τὰ διὰ
τοῦ ἀρχικοῦ ἀσφαλιστηρίου συμβολογία ἐξαιρέτου «ἐλαττωμα-
τα κατασκευῆς» εἰς ἃ ρητῶς ὑπῆχθησαν «τὰ σφάλματα δια-
χειρίσεως, ἐπιβλέψεως, ἐκτελέσεως, εἴτε ταῦτα τυγχάνουν ἀπο-
δοτέα εἰς τοὺς ἐργολάβους εἴτε εἰς τοὺς μηχανικοὺς ἢ τοὺς
ἐξουσιοδοτούμενους αὐτῶν, ὡς καὶ ἐλαττωματικὸν ὑλικόν». Τὰ
σφάλματα τῶν μηχανικῶν, τὰ καλυπτόμενα διὰ τοῦ παρόντος,
συνίστανται εἰς λάθη σχεδιάσεως, προγραμματισμοῦ καὶ με-
λέτης». Εἰς ἐπίμειτρον οἱ ἀσφαλισταὶ παρητήθησαν ἄνευ ἀνταλ-
λάγματος τοῦ δικαίωματος ἀναγωγῆς, ὅπερ ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ
ἀσφαλιστηρίου εἶχον μετὰ τῆς OL—CO καὶ τῶν ὑπεργολάβων
καὶ δὲν ὑπῆρξεν αὐτῇ ἡ μόνη ὑπὲρ τῆς OL—CO χαριστικὴ
πράξις.

Δι' ἐπακολουθησάσης ὑπ' ἀριθ. 42003)1.7.57 ἐπιστολῆς
Γ. Πεζοπούλου πρὸς τὴν OL—CO ἀπηλλάγη τὸσον αὐτῇ,
ὅσον καὶ ἡ ἐγγυητριά της Τράπεζα Β.Ν.Ο.Ι. τῶν ἐκ τῶν
ἄρθρ. 11, 16 καὶ 27 παρ. 1 ἐδ. γ τῆς συμβάσεως τῆς 5.5.55
ἀπορρυσῶν ὑποχρεώσεων των, ὀρισθέντος ὅτι ἡ Δ.Ε.Η. δὲν
θὰ δύναται νὰ καταστήσῃ ὑπεύθυνον τὴν Β.Ν.Ο.Ι. διὰ τὰ ἀτυ-
χήματα ἢ ζημίας αἱ ὁποῖαι ἀντιστοιχοῦν εἰς τοὺς κινδύνους
τῶν ὁποίων ἡ κάλυψις προβλέπεται ὑπὸ τῶν διαφόρων ἀσφα-
λίσεων.

Ἡ χαριστικὴ αὐτὴ ὑπὲρ τῆς OL—CO πράξις ἐνεκρίθη
εἰσηγούμενου τοῦ Γ. Πεζοπούλου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 162)20.
6)57 ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η., χωρὶς τὸ παράπαν
νὰ θιγῇ τὸ ζήτημα τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐπεκτάσεως τῆς
ἀσφαλίσεως. Τελικῶς τυχαῖον περιστατικόν, ὡς ἡ κατάρ-
ρευσις συνεπέει κακοτεχνίας ἐνὸς τοῖχου ἀντιστηρίξεως, πα-
ρέσχε τὴν ἀφορμὴν ἀποκαλύψεως τοῦ κομβολογίου τῶν χαρι-
στικῶν πράξεων αἵτινες ὑπὲρ τῆς OL—CO ἐκ μέρους τῶν
ὑπηρεσιῶν τῆς Δ.Ε.Η. ἐν γνώσει τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ
αὐτῆς Γ. Πεζοπούλου καὶ πιθανῶς καὶ τοῦ Π. Γουναράκη
ἐγένοντο.

Β) Ἡ ἀσφάλις τοῦ ἠλεκτρομηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς
2ας μονάδος Α.Η.Σ. Πτολεμαῖδος ἀνετέθη ἄνευ διαγωνισμοῦ
εἰς τὴν ἐν Παρισίοις ἐταιρείαν ALLIANCE κατόπιν συμφω-
νίας τῆς τελευταίας ταύτης μετὰ τῆς ALSTHOM ἐνεργού-
σης διὰ λογαριασμὸν τῆς Δ.Ε.Η.

Αἱ σημειωθείσαι καὶ εἰς τὴν ἐν λόγῳ σύμβασιν ἀνωμαλίας
συνίστανται εἰς τὴν παράλειψιν τῆς διενεργείας διαγωνισμοῦ,
τὸν κατὰ παράδοσιν τῆς κειμένης νομοθεσίας «περὶ ἰδιωτι-
κῆς ἐπιχειρήσεως ἀσφαλίσεως» ἀποκλεισμὸν τῶν ἑλληνικῶν
ἀσφαλιστικῶν ἐταιρειῶν, τὸ ὑψηλὸν ἀσφάλιστρον, τὴν πλη-
ρὴν ἀσφάλισιν ἀπὸ τῆς ἐν ἡμέρῃ αὐτῆς ἀσφαλίσεως διὰ
τὴν συνολικὴν ἀξίαν τῶν μηχανημάτων ἀνεργουμένων εἰς
δραχ. 460.000.000 μολοντί ἡ παράδοσις τούτων θὰ ἐγένε-
το τμηματικῶς καὶ βαθμιαίως καὶ τέλος τὴν ἀπουσίαν τοῦ
εἰς τὰ ἀσφαλιστήρια συμβόλαια τιθεμένου παγίως ὄρου τῆς
ἐπιστροφῆς μέρους τοῦ ἀσφαλιστροῦ ἐν περιπτώσει μὴ ἐπελεύ-
σεως ζημίας. Ἐπρόκειτο καὶ πάλιν περὶ συμβάσεως εἰς ἣν
ὠφελεῖτο προσωπικῶς ἀλλοδαπὴ ἐταιρεία, ἡ ALSTHOM.
Καὶ εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὴν τελευταίαν στιγμὴν χάρις εἰς τὴν
παρέμβασιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Σ. Μίνωος Λεβῆ,
ἐθεραπτεύθησαν πλείστα ὅσα μειονεκτήματα τῆς συμβάσεως,
οὐχ ἦττον ὅμως ὁ ὅλος χειρισμὸς τῆς ἀσφαλίσεως καὶ τὸ κῆ-
ρος τῆς Δ.Ε.Η. ἐμείωσε καὶ εἰς κινδύνους ταύτην ἐξέθεσεν.

Έκ του όλλου άποδεικτικοϋ ύλικου του σχετικου προς τας ασφαλίσεις, προκύπτουσι τά εξής συμπεράσματα:

Δέν διεξήχθη Πράγματικός διαγωνισμός δια τήν ασφάλισιν τών έργων Μέγδοβα καίτοι έτύγχανεν ούτος και έφικτός και έπιβεβλημένος. Είναί βέβαιον ότι ή διεξαγωγή του δά εξησφάλιζε σημαντικώς κατώτερον ασφάλιστρον, έξι-κνουμένης τής μειώσεως πιθανώς μέχρι ποσοστου 30ο) ο του συμφωνηθέντος ασφαλίστρον, ως συνέθη κατά τήν ασφάλισιν του ήλεκτρομηχανικου έξοπλισμου Πτολεμαίδος. Χαριστική προς τήν OL—CO επέκτασις τής ασφαλίσσεως τών έργων Μέγδοβα γενομένης κατά τρόπον ανώμαλον και ύποπτον. Παράλειψις τών Γ. Πεζοπούλου και Π. Γουναράκη όπως τηρήσων ενήμερον τ. Δ. Σ. και πρό παντός παροχή ανακριβών πληροφοριών προς τούτου, έν γένει δέ τακτική δημοφγούσα κινδύνους δια τά συμφέροντα τής Δ.Ε.Η. και εκθέτουσα ταύτην εις παρεξηγήσεις και δυσμενή σχόλια.

Είς τά συμπεράσματα του πορίσματος τής Έπιτροπής εκτάκτου έλέγχου (Ν. Δ. 4230)62) καταλογίζεται ευθύνη εις τούς Γ. Πεζόπουλον, Π. Γουναράκη και Θ. Μακρήν, ότι άποπειράθησαν να ζημιώσουν τήν Δ.Ε.Η. με ύπεροικτακούς χιλιάδας δραχ. δια του ανώμαλου τρόπου χειρισμου τών ζητημάτων ασφαλίσσεως τόν όποιον ήνέχθησαν ήν δέν προσέλασαν ήκ χαριστικής διαθέσεως προς τήν ALSTHOM (σελ. 128).

«Πάντως και τυχόν μη άποδεικνυμένου του δόλου οί δύο πρώτοι είναι ύπεύθυνοι δια τήν εκ βαρυτάτης άμελείας, τήν άπειληθείσαν εις βάρος τής Δ.Ε.Η. ζημίαν τών δραχ. 828.000» (ένθα άνωτ. σελ. 44).

Περαιτέρω έξ ούδενός άποδεικτικου στοιχείου προέκυψεν ύποκειμενικός αιτιώδης δεσμός μεταξύ τινός τών έγκαλουμένων Έπουργών και τής ως είρηνη άποπειρίας. Άπομένει να έρευνηθ ή έν συντρέχη ευθύνη του άρμοδίου δια τήν έποπτεία τής Δ.Ε.Η. Έπουργου Βιομηχανίας, δια παράλειψιν μέτρων κατ' τών άρμοδίων οργάνων τής Δ.Ε.Η. Ό μάρτυς Μ. Λεβής έν τή από 13.4.65 κατάθεσίν του διέλαθε «δέν νομίζω ότι ο Κυβερνητικός Έπίτροπος έστω και αν κέρστη εις τας συνεδριάσεις αυτάς έπρεπεν άπαραιτήτως να θέση τó θέμα ύπ' όψιν του Έπουργου».

Άλλά και αν δεχθώμεν ότι περιήλθεν εις γνώσιν του Έπουργου ή ανωτέρω άπόπειρα, πάλιν δέν στοιχειοθετείται τó αδίκημα τής παραβάσεως καθήκοντος έλλείψει δολίας προαιρέσεως. Κατ' ακολουθίαν προτεινόμεν τήν άπαλλαγήν τών έγκαλουμένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ 5 ο) Ο ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΜΕΓΔΟΒΑ

1. Η έν τών έπιστολών Φιλαρέτου βεβαιουμένη άνθέμιτος συναλλαγή του Γ. Πεζοπούλου μετά τής OL—CO, έπαληθεύεται πλήρως, συνδυαζομένη προς όσα έπιληροφορήθη παρά τών γάλλων προμηθευτών τής ΔΕΗ περί παραχής ύπό τούτων ποσοστου έπί τών τιμών των εκ 5 ο) ο «δια τήν άμοιβήν ώρισμένων μεσολαθήσεων έν Έλλάδι», έν αίς και ή του Γ. Πεζοπούλου και άνέφερον έν συνεχεία εις τήν ΔΕΗ ό έν Λυών τής Γαλλίας άμισθος Πρόξενος τής Έλλάδος μηχανικός Ραούλ Παπαδούκας.

Έπί του κεφαλαίου τούτου τής κατηγορίας, τó όποιον άποτελει έξειδικευμένη μορφή τής άνθεμίτου συναλλαγής του Γ. Πεζοπούλου μετά του προμηθευτου τής ΔΕΗ γαλλικου Οίκου OL—CO προέκυψαν ειδικώτερον τά κάτωθι περιστατικά:

2. Κατ' Αύγουστον 1956 ό Γ. Πεζόπουλος τή συστάσει και έπί παρουσία του Έμμ. Βιδάλη, μέλους του Διοικητικου Συμβουλίου τής ΔΕΗ, άνέθεσε έν τόν Πρόξενον Ραούλ Παπαδούκην να διατηρή εις τήν έν Γκρένομπλ τής Γαλλίας ETABLISSEMENTS NEYRPIC, όπως μειώσουν τας τιμάς τής προσφοράς των δια δύο ύδροστρωβίλους, προοριζόμενους δια τó ύδροηλεκτρικόν έργοστάσιον Μέγδοβα (Ταυρωπού), ήνα άποφευχθ ή άπώλεια χρόνου εκ τής προσφυγής εις διατηρίαν και διεθνή διαγωνισμόν.

Τήν άποστολήν ταύτην άπεδέχθη άσμένως και άφιλοκαρδώς ό Πρόξενος Ραούλ Παπαδούκας, συνδεόμενος μετά του MILLON, Γενικου Διευθυντου τής NEYRPIC, του όποιου ύπήρξε παλαιός συμμαθητής. Είς εκπλήρωσιν δέ αυτής έπραγματοποίησε δύο συναντήσεις μετ' αυτου, μίαν κατά τας αρχάς και μίαν περι τά τέλη Σεπτεμβρίου 1956, ένημερώσας σχετικώς τόν Έμμ. Βιδάλην περί τών άποτελεσμάτων τών συνομιλιών του δια τών από 22.9.1956 και 1.10.1956 προς αυτόν έπιστολών του εις τήν γαλλικήν.

Τό περιεχόμενον τής δευτέρας τούτων, έπιβεβαιωθέν ενόρκως τόσον ύπό του άποστολέως, όσον και ύπό του παραλήπτου (βλ. καταθέσεις Ραούλ Παπαδούκα τής 9.3.1963 ένώπιον τής Έπιτροπής Έκτάκτου Έλέγχου και Έμμ. Βιδάλη τής 10.8.1962 ένώπιον τής αυτής Έπιτροπής) παραθέτομεν όλόκληρον έν μεταφράσει, λόγω τής σπουδαιότητος αυτου:

«Έν Λυών 1η Οκτωβρίου 1956

Κύριον Μ. Βιδάλην, Πατησίων 80, Αθήνας.

Άγαπητέ μου Μάνο,

Έν συνεχεία τής από 28 Σεπτεμβρίου έπιστολής μου σπεύδω να σου ανακοινώσω τ' ακόλουθα νέα έν σχέσει με τήν «άποστολήν» ήτις μοι άνετέθη από σε και τόν Κύριον Πεζόπουλον, παρά τή έπιχειρήσει NEYRPIC:

Σήμερον μετέβην έν νέου εις Γκρένομπλ και έσχον δευτέραν συνομιλίαν με τήν Διεύθυνσιν τής NEYRPIC, έν προκειμένω, τόν Κύριον MILLON, βοηθόν Γενικόν Διευθυντήν και τόν κ. ΜΙΣΣΟΝ Μηχανικόν Διευθυντήν Έκμεταλλεύσεως. Ούτοι οί κ.κ. μοι ένώρισαν: "Ότι έλαβον τας τελευταίας ήμέρας από τήν OMNIOYM Παρισίων τούς όρους συγγραφής ύπαρχούσων τούς άφορώντας τήν ομάδα TURBINES HYDRAULIQUES—AL TERNATEURS τών 33.000 ήππων, άλλ' ότι αι όδηγίαί τής OMNIUM LYONNAIS αι άφορώσι τόν τρόπον προς τó πνεύμα τής «άποστολής» ήτις μοι άνετέθη παρ' αυταίς εκ μέρους του κυριου Πεζόπουλου. Πράγματι, ή OMNIUM LYONNAIS έζηήτησεν από τήν NEYRPIC να στείλη τήν προσφοράν της εις διπλούν, εκάστου άντιτύπου όντος έγκλεισμένου εντός χωριστου έσφαρισμένου φακέλλου, του ένός φακέλλου προοριζόμενου δια τόν κύριον Πεζόπουλον και του έτέρου εις τó Πολυτεχνείον τής Ζυρίχης.

Η OMNIUM LYONNAIS διευκρινίζει ότι τήν μέθοδον ταύτην συνέστησεν αυτός ό κύριος Πεζόπουλος δι' έπιστολής ήν ούτος άπήρδυνεν εις τήν OMNIUM LYONNAIS τήν 7ην Φεβρουαρίου 1956, κατόπιν συναντήσεως ήν έσχε μετά του κυριου BILLARD έν Αθήναις τόν παρελθόντα Φεβρουάριον. Τούτο, ήνα έπιτραπή εις τó Πολυτεχνείον τής Ζυρίχης (έκλεγέν ως διαιτητής) να δώση τήν γνώμην του επί τών διδομένων τιμών και να κρίνη εάν αυται είναι του διεθνούς επιπέδου. Η τοιαύτη μέθοδος, ήτις έν τινι τρόπω φέρει έξ αρχής τας έγκλειζόμενας προσφοράς εις τήν διατησίαν του Πολυτεχνείου τής Ζυρίχης, ήρχον τήν Διεύθυνσιν τής NEYRPIC να μοι παρατηρήση ότι ή «άποστολή» ήτις μοι άνετέθη παρ' αυτοίς ύπό του κ. Πεζοπούλου, άντιφάσκει προς τας διαβιβαθείσας ύπό τής OMNIUM LYONNAIS όδηγίας διότι, ένώ μοι άνετέθη παρ' ύμών να συστήσω εις αυτους να προσφέρουν τούς καλύτερους όρους των, ήνα άποφευχθ ή ακριβώς ή διαιτησία, ή OMNIUM LYONNAIS, αιτήσει τής ΔΕΗ (έπιστολή 7.2.56 κ. Πεζοπούλου προς Ο. L) επιβάλλει έξ αρχής τήν διαιτησίαν. "Όπερ με ήγαγεν ένώπιον τής Διευθύσεως τής NEYRPIC εις θέσιν όλίγον τι λεπτήν.

Πράγματι, κατ' τήν μετά του κ. Πεζοπούλου συνομιλίαν μου του παρελθόντος Αύγουστου, παρουσία σου, ούτως μοι άνέθεσεν απλώς να συστήσω εις τήν NEYRPIC, να δώση τας καλύτερας της τιμάς προς άποφυγήν άπωλειών χρόνου εκ προσφυγής εις διατηρίαν και διεθνούς διαγωνισμού, δέν ύπήρξε δέ ποτέ θέμα κατ' τήν διάρκειαν τής συναντήσεως, δέν ύπήρξε να θέσητε τó Πολυτεχνείον Ζυρίχης έξ αρχής εντός του κυκλώματος.

«Θά σου είμαι επομένως ευγνώμων να μου παράσχης δι' επιστροφής του ταχυδρομείου, πάσαν αναγκαίαν εξήγησιν, ίνα καταστή δυνατόν και δικαιολογηθῆ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀποστολῆς μου, ὅπερ φαίνεται καταφανῶς ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ὁδηγίας τὰς δοθείσας εἰς τὴν NEYRPIC ἀπὸ τὴν Ο. Λ. ἐν ὀνόματι τῆς ΔΕΗ.

Ἀνεξαρτήτως τῶν ἀνωτέρω ἢ διεύθυνσις τῆς NEYRPIC μοὶ ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Ο. Λ. Παρισίων ἐζήτησε παρ' αὐτῶν νὰ αὐξήσουν τὰς τιμὰς των κατὰ ποσοστὸν 5 ο)ο, ὅπερ διὰ ἀντεστοίχει εἰς προμήθειαν προοριζομένην διὰ τὴν OL—CO διὰ τὰς δαπάνας τῆς καὶ διὰ τὴν ἀμοιβὴν ὠρισμένων μεσολαβήσεων ἐν Ἑλλάδι». Ἡ NEYRPIC εὐρίσκει ὅτι ἡ προμήθεια αὕτη ἀποτελεῖ βασικὸν ἐμπόδιον εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς συμπίεσεως τῶν τιμῶν καὶ διερωτᾶται ἐάν ἡ ΔΕΗ εἶναι ἐνήμερος τούτου, ἵνα λάβῃ τοῦτο ὑπ' ὄψιν. Εὐρίσκει ἐπίσης προσωπικῶς τὴν αἴτησιν ταύτην τῆς OL—CO ὑπερβολικὴν καὶ ἐπιτραπήτω μοὶ ἐν προκειμένῳ νὰ σοῦ ἀνακοινώσω λίαν ἐμπιστευτικῶς τὴν ἀκόλουθον λεπτομέρειαν ἵνα δυνηθῆς νὰ ἐξαγάγῃς τὰ ἐπιβαλλόμενα συμπεράσματα. "Ὅταν ἠρώτησα τὸν κ. MILLON ποῖα εἶναι αἱ «ἐν Ἑλλάδι μεσολαβήσεις», ἄς ἀφεώρα ἡ προμήθεια τοῦ 5 ο)ο, οὗτος μοὶ διημκρίνησεν ὅτι ἐδῶσε τὸ ἐρώτημα τοῦτο εἰς τὸν κ. BILLARD (τῆς OMNIUM LYONNAIS) κατὰ τὴν διάρκειαν τηλεφωνικῆς συνδιαλέξεως, ἣν ἔσχε μετ' αὐτοῦ, ὁ δὲ κ. BILLARD διημκρίνησεν ὅτι μέρος τοῦ 5 ο)ο τούτου προορίζεται δι' αὐτὸν τοῦτον τὸν κ. Πεζόπουλον. Περιττὸν νὰ σοῦ εἶπω ὅτι ἡ ἀντίδρασίς μου ὑπῆρξεν αὐθόρμητος καὶ παρετήρησα εἰς τὸν κ. MILLON ὅτι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον διότι τὸ πρόσωπον τοῦ κ. Πεζόπουλου εἶναι ὑπεράνω πάσης τοιαύτης σχέψεως.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἔκρινα ὅτι εἶναι καθήκον μου νὰ σὲ πληροφορήσω σχετικῶς ἐμπιστευτικῶς, διότι τοιαῦτα διευκρινήσεις διατυπώμεναι ἀπιστάκτως καὶ μὲ κουφότητα ὑπὸ προσωπῶπων κατεχόντων ὑψηλὰς θέσεις ἐν τῇ Ο. Λ. δὲν δύνανται εἶ μὴ νὰ προξενήσουν ἠθικὴν βλάβην ἐν ἀγνοίᾳ ὑμῶν.

Θὰ μὲ ὑποχρεώσης λοιπὸν ἀποστέλλων μοὶ τὸ ταχύτερον τὰς ἀναγκαίουσας ἐξηγήσεις, ἄς ἀπαιτοῦν αἱ ἀνωτέρω πληροφορίες πρὸς δικαιολόγησιν τῆς ἀποστολῆς, ἣτις μοὶ εἶχεν ἀνατεθῆ ἐν ἀναμονῇ δὲ τούτου, παρακαλῶ ἀγαπητέ μου Μάνο... κλπ.».

3. Τὴν 20 Ἰουνίου 1957, ἤτοι μετὰ 9 περίπου μῆνας καὶ χωρὶς νὰ ἔχη ἀνακοινωθῆ τὸ περιεχόμενον τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς εἰς τὸ Δ. Σ., ὁ Γ. Πεζόπουλος εἰσηγγήθη καὶ τὸ Δ. Σ. ἐνέκρινε τὴν ὑπογραφὴν τῆς συμβάσεως μετὰ τῆς NEYRPIC ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχικῆς προσφορᾶς τῆς, ἀναπροσηρμοσμένης διὰ τὸ ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς μέχρι τῆς ἐγκρίσεως τῆς χρονικὸν διάστημα.

"Ὅτε δὲ κατ' Αὐγούστου 1967 ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας ὁ πρόξενος Ρ. Παπαδόπουλος, ὁ σύμβουλος Ε. Βιδάλης ἐπληροφόρησε τοῦτον ὅτι δὲν εἶχεν ἀνακοινώσει μέχρι τότε τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς του εἰς τὸν Γ. Πεζόπουλον μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ἀνέμενον αὐτὸν ἵνα πράξῃ τοῦτο ἐπὶ παρουσίᾳ του. Καὶ πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῶν λεγομένων του ἐκάλεσεν ἐν συνεχείᾳ τὸν Γ. Πεζόπουλον εἰς τὸ γραφεῖον του καὶ τοῦ ἀνεκοίνωσε τὰ τῆς ἐπιστολῆς.

4. Τὴν 12.8.1957, ἤτοι μετὰ τὴν ἀφίξιν εἰς Ἀθήνας τοῦ Ρ. Παπαδόπουλου καὶ τὴν μετὰ τοῦ Γ. Πεζόπουλου συνομιλίαν αὐτοῦ, τὸ θέμα τοῦτο ἤχθη διὰ πρώτην φοράν πρὸ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ, τὸ ὅποιον ἠσχολήθη ἐπίσης περὶ αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς 18.9.1957, 6.11.1957 καὶ 13.11.1957.

Κατὰ τὴν πρώτην τῶν ὡς ἄνω συνεδριάσεων ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. Π. Γουναράκης προέτεινε καὶ ἐγένετο δεκτὸν ὅπως ἡ Δ.Ε.Η. ζητήσῃ εἰς ὕψος αὐστηρὸν ἀπὸ τὴν OL—CO ἵνα διευκρινίσῃ τὸ ζήτημα καὶ προβῆ εἰς περικοπὴν τῶν τιμῶν τῆς προσφορᾶς τῆς καὶ δὴ «ἐπὶ ὅλων τῶν παραγγελιῶν» κατὰ τὴν προσδήμην τοῦ Ἀντιπροέδρου Α. Δημητρακόπουλου. Περιέργως ὁμοῦς εἰς τὰ ἐπίσημα πρακτικά, κατὰ παραποίησιν τῶν ἐστενογραφημένων, ἀναγράφεται ὅτι τὸ Δ.Σ. ἀνέθεσε εἰς τὸν Πρόεδρον αὐτοῦ ὅπως ἐπικοινωνήσῃ μετὰ τοῦ ἐν Ἑλλάδι Πρέσβεως τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, εἰς

ὄν νὰ ἀναφέρῃ τὰ γεγονότα ταῦτα καὶ γὰ ζήτησῃ τὴν παρέμβασιν του διὰ τὴν παροχὴν ἐξηγήσεων ἀπὸ μέρος τῆς OL—CO.

5. Ἀνεξαρτήτως τῆς τοιαύτης πλαστογραφήσεως τῶν πρακτικῶν καὶ τοῦ σκοποῦ εἰς ὃν αὕτη ἀπέβλεψε καὶ περὶ οὗ ζητήματος πλείονα ἐκτίθενται εἰς τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου (σελίς 30), ἡ προσφυγὴ εἰς Γαλλικὴν Πρεσβείαν ἐμφανίζεται ὡς γενομένη τῇ συστάσει τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας Παναγ. Παπαληγοῦρα, τοῦδ' ὅπερ ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν διὰ τὴν εὐθύνην τοῦ ἐγκαλουμένου τέως Ὑπουργοῦ.

Πράγματι ὁ Γ. Πεζόπουλος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2569)550 τῆς 29.8.1957 ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ.Σ. Π. Γουναράκη ἀναγράφει μεταξὺ ἄλλων:

«Θεωρῶ ὅτι ἡ καλλίτερα ἐν προκειμένῳ ἐνέργεια εἶναι ἡ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις Γαλλικὴν Πρεσβείαν καταγγελία τῆς συκοφαντίας, ὡς προερχομένη ἀπὸ Γάλλον ὑπῆκοον, διαβιβάξω Ὑμῖν συνημμένως σχέδιον ἐπιστολῆς πρὸς τὴν Γαλλικὴν Πρεσβείαν καὶ παρακαλῶ ὅπως ἀποσταλῆ αὕτη ἀρμοδίως. Τὰ ἀνωτέρω ἀνέφερα εἰς τὸν κύριον ἐπὶ τῆς Βιομηχανίας Ὑπουργόν, ὅστις καὶ συνέστησεν, ὅπως ἀπευθυνθῶμεν εἰς τὴν Γαλλικὴν Πρεσβείαν, ἐκθέτοντες τὸ ὅλον θέμα καὶ ζητοῦντες ἐξηγήσεις».

Τὴν γνώμην δὲ ταύτην τοῦ Ὑπουργοῦ Π. Παπαληγοῦρα, ἐπεκαλέσθη ἐπίσης ὁ Γ. Πεζόπουλος καὶ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ. Σ. 13.11.1957 εἰς ἣν ἰσχυρίσθη ὅτι ὁ Π. Παπαληγοῦρας τοῦ εἶπεν ὅτι «ἡ OL—CO ὅπως δὴποτε διὰ ἀρνηθῆ καὶ ἐπειδὴ κυρίως τὴν Δ.Ε.Η. καὶ ἐν γένει τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐνδιαφέρει ἡ συνέχισις τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων, σκοπιμώτερον διὰ ἦτο νὰ ἀπευθυνθῆ ἡ Δ.Ε.Η. εἰς τὸν Γάλλον Πρεσβευτὴν».

Πέραν τούτων οἱ Π. Γουναράκης καὶ Α. Δημητρακόπουλος, ἐξεταζόμενοι ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου ἐπιμένουν καὶ ἐπαναλαμβάνουν ὅτι πρὸ τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἐγγράφου πρὸς τὴν Γαλλικὴν Πρεσβείαν εἶχεν ἐνημερωθῆ ὁ ἐπὶ τῆς Βιομηχανίας Ὑπουργός καὶ διευκρινίζουν ὅτι οὗτος συνέστησε τὴν τοιαύτην ἐνέργειαν.

Ὅτω εἰς τὸ ἀπὸ 12.8.1963 ὑπόμνημά του ὁ Α. Δημητρακόπουλος καταθέτει τὰ ἐξῆς:

«Ἐκ τῶν ὄσων ἐξέθεσα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 136908 ἀπὸ 10.10.1962 ὑπόμνημά μου, τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ κ. Γ. Πεζόπουλου ὡς πρὸς τὴν παρέμβασιν τοῦ προξένου Παπαδόπουλου εἰς τὸ ἐργοστάσιον NEYRPIC κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς 12.8.1957, ἐλέγχονται καθ' ὅλοκληρίαν ἀνακριθεὶ καὶ προκύπτει ὅτι, πολὺ προηγουμένως ἢ ὅσον ἀνέφερον ὁ κ. Πεζόπουλος κατὰ τὴν ἐν λόγῳ συνεδρίασιν, πρὸς τοὺς δηλαδὴ περίπου ἐνωρίτερον, ἔδωκεν οὗτος εἰς τὸν κ. Παπαδόπουλον τὴν ἐντολὴν τῆς τοιαύτης παρεμβάσεως. Ἐκ τῶν ὄσων ἐπίσης ἐξέθεσα εἰς τὸ ἴδιον ὑπόμνημά μου προκύπτει ὅτι δὲν δύναμαι νὰ δεχθῶ ὡς λογικὸν ὅτι ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος δὲν ἐνημερώθη ἐγκαίρως παρὰ τοῦ κ. Ἐμμ. Βιδάλη, ἐπὶ τῆς πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῆς τοῦ Παπαδόπουλου ἣν ἔλαβεν ὁ κ. Ἐμμ. Βιδάλης τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1956 καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐξέθετεν ὁ Παπαδόπουλος τὰ τοῦ 5ο)ο πρὸς δωροδοκίαν τοῦ κ. Πεζόπουλου.

Ἐκ τῶν ὄσων ἐξέθεσα εἰς τὸ αὐτὸ σημείωμά μου προκύπτει, α) ὅτι ἡ πραγματικὴ ἀπόφασις τοῦ Δ. Συμβουλίου κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 12.8.1957 ἦτο νὰ γίνῃ προσφυγὴ δι' ὅσα κατήγγειλεν ὁ Παπαδόπουλος πρὸς τὴν OL—CO καὶ ὄχι πρὸς τὴν Γαλλικὴν Πρεσβείαν καὶ β) ὅτι εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν ἠλλοιώθη ἡ ἀπόφασις αὕτη καὶ φέρεται ὡς ἀποφασίσαν τὸ Δ. Συμβούλιον ν' ἀποταθῆ εἰς τὴν Γαλλικὴν Πρεσβείαν. Εἰς τὸ ἴδιον δὲ ὑπόμνημά μου ἐξηγήσα τὸν μηχανισμόν τῆς συντάξεως τῶν πρακτικῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἡ ἀλλοίωσις αὕτη δὲν ἐγένεν ἀμέσως ἀντιληπτῆ, ὡς καὶ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἐξεδόθη εἰδικὴ ἀπόφασις ἐκ τῆς ὁποίας διὰ ἐγένετο ἀμέσως ἀντιληπτῆ ἡ ἀλλαγὴ.

Ἡ ἀλλαγὴ αὕτη, κατὰ τὴν γνώμην μου, ὀφείλεται εἰς τὰ ἐξῆς: Ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος συνεζήτησε μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας τὸ ζήτημα μετὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 12.8.57

και εκ της συζητήσεως κατέληξαν και οι δύο εις το συμπέρασμα, ότι προτιμητέον θά ήτο ν' αποταθῆ ἡ Δ.Ε.Η. πρὸς τὴν Πρεσβείαν ἀντὶ τῆς OL—CO. Ὁ δὲ κ. Π. Γουναράκης, συμφωνήσας εἰς τοῦτο, κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν, ἐπέφερε τὴν ἀνωτέρω ἀλλοίωσιν, διὰ νὰ συμφωνοῦν τὰ πρακτικά με αὐτὴν τὴν ἐνέργειαν. Αὐτὰ συνεπέρανα ἐκ τῶν ὄσων ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος εἶπε σχετικῶς εἰς τὸ Δ. Σ. κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 13.11.1957, ὅτε ἐγὼ ἐπανέφερον τὸ ζήτημα. Καὶ τὸ συμπέρασμά μου αὐτὸ ἐνισχύθη, ὅταν κατὰ τὴν παρ' ἐμοῦ ἔρευναν τοῦ ζητήματος τὸ ἔτος 1962, μεταξύ ἄλλων ἀγνώστων ἕως τότε εἰς ἐμὲ στοιχείων ἀλληλογραφίας, εἰσῆλθον καὶ τὸ ἀπὸ 19.8.1957 πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ. Συμβουλίου ἔγγραφον τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου. Ἡ ἐν λόγῳ δὲ ἀλλαγὴ τῆς ἀρχικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου πρὸς προσφυγὴν εἰς Γαλλικὴν Πρεσβείαν, εὔρε σύμφωνον τὴν πλειοψηφίαν τοῦ Δ. Συμβουλίου πλὴν ἐμοῦ καὶ τοῦ κ. Δ. Γαλάνη, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὰ πρακτικά τῆς ὑπ' ὄψιν συνεδριάσεως τοῦ Δ. Σ. τῆς 13.11.1957.

Ἐξ ἄλλου ὁ Π. Γουναράκης εἰς τὸ ἀπὸ ὑπόμνημά του καταθέτει τὰ ἐξῆς:

«Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην (τῆς 12.8.1957) διετυπώθησαν δύο ἀπόψεις, ἐν σχέσει με τὰς ἐνεργείας εἰς τὰς ὁποίας θά ἔδει νὰ προβῆ τὸ Δ. Σ. πρὸς διαλεύκανσιν τῆς ὑποθέσεως. Ἡ μία ἐκ μέρους τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Σ. πρὸς τὴν ὁποίαν συνεφωνήσεν ὁ Γεν. Διευθυντῆς κ. Γ. Πεζόπουλος καὶ ὁ τότε Σύμβουλος πλήρους ἀπασχολήσεως κ. Α. Δημητρακόπουλος, ἡ δὲ ἑτέρα ἐκ μέρους τοῦ Συμβούλου κ. Π. Στουπάκη. Κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ Προέδρου θά ἔδει νὰ ἀπευθυνθῆ τὸ Δ. Σ. πρὸς τὴν OL—CO καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν διαλεύκανσιν τῆς ὑποθέσεως καὶ πλὴν συγκεκριμένως, τὴν κατὰ 5ο) μείωσιν τῆς τιμῆς τῶν ὑδροτροβίλων τοὺς ὁποίους ἀνέλαβε νὰ προμηθεύσῃ τὴν Δ.Ε.Η. ἢ ἐν GRENOBLE τῆς Γαλλίας Ἐταιρεία NEYRPIE. Κατὰ τὸν Σύμβουλον κ. Π. Στουπάκη ἔδει νὰ ἀπευθυνθῶμεν πρὸς τοῦτο εἰς τὴν Γαλλικὴν Πρεσβείαν, ὥστε αὕτη νὰ διενεργήσῃ ἔρευναν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς διαλεύκανσεως τῆς ὑποθέσεως.

«Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως ταύτης τοῦ Δ.Σ. τῆς 12.8.57, προκύπτει ὅτι τὸ Δ.Σ. λαθὼν γνῶσιν τοῦ θέματος καὶ μετὰ συζήτησιν, ἀνέθεσεν εἰς τὸν Πρόεδρον αὐτοῦ ὅπως ἀπευθυνθῆ εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Πρέσβυν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, εἰς ὃν ν' ἀναφέρῃ τὰ γεγονότα, ὡς ταῦτα ἐξετέλεθον ἐνώπιον τοῦ Δ.Σ. καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν παρέμβασιν του διὰ τὴν παροχὴν ἐξηγήσεων ἐκ μέρους τῆς OL—CO καὶ γενικώτερον τὴν ἔρευναν τῆς ὑποθέσεως.

Δὲν ἐξετέλεσα ἀμέσως τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ Δ. Σ. διότι ἐπεθύμουν νὰ ἔχω καὶ τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν πάντως ἔδει νὰ ἀνακοινωθῆ ἡ ἀπόφασις λόγῳ τῆς σοβαρότητός της. Πρὸς τοῦτο ὁ Γεν. Διευθυντῆς κ. Πεζόπουλος ἐπισκέπτεται μετὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην τοῦ Δ. Σ. τὸν τότε Ὑπουργὸν Βιομηχανίας κ. Π. Παπαληγούραν, ὅστις εἶναι Ὑπουργὸς ὁ ὁποῖος κατὰ νόμον, ἀσκιεῖ ἐποπτεῖαν ἐπὶ τῆς ΔΕΗ, τοῦ ἀνακοινῶν ὅσα ἐλέγχθησαν ἐν τῷ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ τῆς 12.8.57 ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τούτου ἀποφασισθέντα. Τοῦ ζητεῖ συγχρόνως τὴν γνώμην του ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τὴν ὁποίαν θά ἔδει νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ Δ.Σ. πρὸς διαλεύκανσιν τῆς ὑποθέσεως. Ὁ κ. Παπαληγούρας ἐξέφερε τὴν γνώμην εἰς τὸν κ. Πεζόπουλον, ὅτι σκοπιμώτερον θά ἦτο ν' ἀκολουθηθῆ ἡ ὁδὸς τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας, πρὸς τὴν ὁποίαν θά ἔδει ν' ἀπευθυνθῆ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ἐκθέτον τὸ ὅλον θέμα καὶ ζητοῦν σχετικὰς ἐξηγήσεις. Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ εἰς τὸν τότε Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας κ. Παπαληγούραν καὶ ἡ ἀνακοίνωσις εἰς αὐτὸν τῶν λεχθέντων ἐν τῷ Δ. Σ., προκύπτει ἐκ μεταγενετέρας συζητήσεως, σχετικῶς με τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἐν τῷ Δ.Σ. γενομένην κατὰ τὴν 15ην συνεδρίασιν του τῆς 13.11.57, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς τοῦ 1962, ὅτε συνεζητεῖτο τὸ σχέδιον Ν. Δ. τὸ ὁποῖον κατέστη τὸ Ν.Δ. 4230)62. Κατὰ τὰς ἀνακοινώσεις τοῦ κ. Πεζοπούλου, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς 13.11.57 ὁ Ὑπουργὸς κ. Παπαληγούρας τοῦ εἶπεν ὅτι ἡ OL—CO ὁποσδήποτε θ' ἀρνηθῆ τὰ λεχθέντα καὶ ἀπειθῆ

κυρίως τὴν ΔΕΗ καὶ τὴν Κυβέρνησιν ἐνδιαφέρει ἡ συνέχισις τῶν γαλλικῶν πιστώσεων καὶ αἱ μέθοδοι τῶν συμφωνιῶν, σκοπιμώτερον θά ἦτο ν' ἀπευθυνθῆ ἡ ΔΕΗ εἰς τὸν Γάλλον Πρεσβευτήν.»

Ὁ τῶς Ὑπουργὸς Π. Παπαληγούρας κατὰ τὴν παροχὴν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἡμῶν ἐξηγήσεων ἐπὶ τῶν κατ' αὐτοῦ αἰτιάσεων, ἠρνήθη τ' ἀνωτέρω, ἰσχυρισθεῖς, ὅτι οὐδέποτε τοῦ ἐγένετο τοιαύτη ἀνακοίνωσις ἀπὸ μέρους τοῦ Γ. Πεζοπούλου ἢ τοῦ Π. Γουναράκη αὐτε καὶ ἐξ ἄλλης πηγῆς ἔλαβε γνῶσιν τῆς ἐπιστολῆς Παπαδοῦκα καὶ τοῦ θέματος τῆς προμηθείας τοῦ 5ο). Ἄλλ' ἡ τοιαύτη ὅμως ἀρνήσις τοῦ κ. τῶς Ὑπουργοῦ, οὐδαμῶθεν ἐπιβεβαιούται, πέραν δὲ τῶν προαναφερθεισῶν περὶ τοῦ ἀντιθέτου μαρτυριῶν τῶν Π. Γουναράκη καὶ Α. Δημητρακόπουλου, δὲν εὐσταθῆ λογικῶς καὶ ἐκ τῶν ἐξῆς σκέψεων :

α) εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποτεθῆ ὅτι οἱ Γ. Πεζόπουλος καὶ Π. Γουναράκης, χωρὶς νὰ ἔχουν πράγματι ἐνημερώσει τὸν Π. Παπαληγούραν θά ἀπετόλμων νὰ διαβεβαιώσουν περὶ τοῦ ἀντιθέτου τὸ Δ.Σ., ἐπιρρίπτοντες οὕτω τὴν εὐθύνην τῆς ἐνεργείας των ἐπὶ μίᾳς τόσον σοβαρωτάτης διὰ τὴν ἐντιμὸν διαχείρισιν τῆς περιουσίας τῆς ΔΕΗ κατηγορίας εἰς τὸν προϊστάμενον αὐτῶν Ὑπουργόν. Τὸ μᾶλλον βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ πρὸς τὸ Δ.Σ. διαβεβαίωσις εἶναι ἀκριβής, διότι οὐδεμίαν ὑπῆρχεν ἐξασφάλισις αὐτῶν ὅτι ὁ Ὑπουργὸς δὲν θά ἐλάμβανε γνῶσιν ὁποσδήποτε τῆς τοιαύτης ἀνακριβοῦς ἀνακοινώσεως αὐτῶν περὶ τῆς ἀναμίξεως του εἰς τὸ θέμα, ὅποτε ἡ θέσις αὐτῶν θά καθίστατο λίαν δυσχερὴς ἐκ τῆς ἀναμενομένης στοιχειώδους καὶ ἐξ ἐστῆκτου ἀντιδράσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ὅπως καὶ τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ κύρος καὶ ἀξιοπρέπειαν προστατεύσῃ, ἀλλὰ καὶ καθ' ὑποχρέωσιν, ἀπορρέουσιν ἐκ τῆς ιδιότητος του ὡς ἐποπτεύοντος τὴν ΔΕΗ Ὑπουργοῦ, ἐπιβάλλει πειθαρχικὰς καὶ ποινικὰς κυρώσεις εἰς τοὺς κατὰ τοιοῦτον τρόπον παραβαίνοντας τὸ καθήκον των καὶ συκοφαντοῦντας αὐτὸν Γ. Πεζόπουλον καὶ Π. Γουναράκη. Τοῦτο δὲ τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ πλειοψηφία τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὴν προκρινθεῖσαν τελικῶς ἐν ὀνόματι τοῦ Ὑπουργοῦ ἐνεργείαν, τοῦθ' ὅπερ ἀποκλείει τὴν συγκαιρινίαν αὐτῶν μετὰ τῶν Γ. Πεζοπούλου καὶ Π. Γουναράκη. Τί τὸ φυσικώτερον εἰς τὰ ἀντιδράσαντα μέλη τοῦ Δ.Σ. πρὸς τὴν ἐν ὀνόματι τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπιβληθεῖσαν ἐνεργείαν νὰ ζητήσων ἀπὸ τοῦτον εἰς πρώτην εὐκαιρίαν μίαν ἐξήγησιν τῆς στάσεώς του καὶ ποία ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ κάλυψις τῶν Γ. Πεζοπούλου καὶ Π. Γουναράκη ἐναντὶ τοιοῦτου ἐνδεχομένου.

β) Ἡ πρὸς τὴν Ἰταλικὴν Πρεσβείαν ἐνεργεία αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν προϋποθέτει προηγουμένη ἐνημέρωσιν ἀν μὴ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν τοῦλάχιστον τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας. Καὶ ἦτο εὐλόγος ἡ διατυπωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς ἡμῶν ἀπορία πρὸς τὸν Π. Παπαληγούραν περὶ τοῦ πῶς ἦτο δυνατόν οἱ Γ. Πεζόπουλος καὶ Π. Γουναράκης ν' ἀπετόλμων ἐν ἀγνοίᾳ του ν' ἀποστείλουν τοιοῦτον ἔγγραφο, ὅταν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ὁ Γάλλος Πρεσβευτῆς θά ἦτο δυνατόν νὰ κάμῃ λόγον εἰς τὸν Ὑπουργόν ἐπὶ τοῦ θέματος ἐπ' εὐκαιρίᾳ οἰασδήποτε ἐπισήμου ἢ ἀνεπισήμου συναντήσεως των. Καὶ παρέσχε μὲν ὁ Π. Παπαληγούρας ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς τὴν ἐξήγησιν ὅτι τοιοῦτον ἐνδεχόμενον ἀπεκλείετο λόγῳ τῆς κρατούσης παρὰ ταῖς διπλωματικαῖς Ὑπηρεσίας ἀρχῆς τῆς ἐχεμυθίας. Ἡ ἐξήγησις ὅμως αὕτη εἶναι τοῦλάχιστον ἀτυχῆς διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀποκαλύψεως μυστικοῦ εἰς τρίτον, ἀλλὰ περὶ ἐνημερώσεως τῆς Ἑλληνικῆς πλευρᾶς ἢ ὁποία ἀνεκίνησε τὸ θέμα, γενομένης δὲ πρὸς τὸν ἀρμόδιον ταύτης παράγοντα, ἐκ τοῦ ὁποίου εὐλόγως ἡ Γαλλικὴ πλευρὰ ἐπίστευεν ὅτι προῆλθεν ἡ ἐνεργεία κατὰ τὰς ἐν τῇ διπλωματικῇ κρατούσας ἀρχάς. Ἐκτὸς πλέον ἀν ὁ κ. τῶς Ὑπουργὸς θεωρῆ ὅτι ἐπὶ Ὑπουργίας του ἦτο δυνατόν εἰς οἰανδήποτε δημοσίαν Ἑλληνικὴν Ὑπηρεσίαν ἢ ἐπιχείρησιν νὰ διατηρῆ ἰδίαν μυστικὴν ἀλληλογραφίαν με τὰς παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει διαπεπιστευμένους ξένους Ἀρχάς ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῆς καὶ τοῦτο δὲν ἀπετέλει πλήρη διάλυσιν τοῦ Κράτους.

Ὅθεν τούτων δοθέντων δὲν καταλείπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἀμφιβολία κατὰ τὴν κρατήσασαν παρ' αὐτῇ γνώμην, ὅτι ὁ Π. Παπαληγούρας ἐνημερώθη ἐγκαίρως περὶ τῆς

έπιστολής του προξένου Ρ. Παπαδούκα και του περιχομένου της και έλαβε γνώσιν των κατά Γ. Πεζοπούλου σοβαρωτάτων κατηγοριών περί προμηθείας υπ' αυτού, ως και άλλων άγνωστων τή άνακρίσει προσώπων, ποσοστου εκ 50)ο επί του ποσού των μέσων τής OL—CO διά τής διαδικασίας των Γαλλικών πιστώσεων γενομένων παραγγελιών τής Δ.Ε.Η. περί προμηθείας του κυρίου μηχανικού έξοπλισμού του ύδροηλεκτρικού έργου στασίου Μέγδοβα (Ταυρωπού).

7. Κατά την συνεδρίασιν του Δ. Σ. τής Δ.Ε.Η. τής 13.11.57 ο Π. Γουναράκης, ως προκύπτει εκ των πρακτικών, είπεν ότι δέν έχει καμμίαν αντίρρησην, μόλις ληφθῆ ή άπάντησις τής Γαλλικής Πρεσβείας «να στραφώμεν δριμείς κατά τής OL—CO» ως ύπεστηρίχθη υπό των Συμβούλων Δημητρακοπούλου, Γαλάνη, Κιτριλάκη, Βιδάλη και Στουπάθη. Έν τούτοις όμως, καίτοι ή Γαλλική Πρεσβεία άπήντησε, διαβιάσασα τά από 29.1.1958 και 13.2.1958 σχετικά πρὸς τὸ θέμα έγγραφα των Γαλλικών Έταιρειων NEYRIC και OMNIUM LYONNAIS πρὸς τὸ Γαλλικὸν Έπουργεῖον των Έξωτερικῶν, δι' ὧν διεψεύδετο ὁ πρόξενος Ρ. Παπαδούκας, ὁ Π. Γουναράκης ὄχι μόνον δέν ἐνημέρωσε τὸ Δ. Σ., ἀλλὰ και κατέχωσεν ἐπιμελῶς εἰς τὸ προσωπικὸν του ἀρχεῖον τὰ έγγραφα ταῦτα, παραδῶσας ταῦτα ἀπρωτοκόλλητα εἰς τὴν Γραμματεῖαν μετὰ 41)2 περίπου ἔτη, τὴν μεσημβρίαν τής 30.6.62, ἅμα τῆ ἀποχωρήσει του εκ τής Δ.Ε.Η. Η ἐνέργεια αὕτη εἶναι ἀρκεύτως χαρακτηριστικῆ. (Βλ. κατάθεσιν Δ. Γαλάνη τής 29.3.1965 ὁμιλοῦντος περί ἀμελείας) και προδίδει τὴν πρόθεσιν των Γ. Πεζοπούλου και Π. Γουναράκη νὰ ἐγκαταλειφθῆ τὸ θέμα εἰς τὴν λήθην του χρόνου.

8. Έκ των ἀνωτέρω πραγματικῶν περιστατικῶν συνάγονται ἀδιάστως τὰ ἐπόμενα συμπεράσματα:

α) Η ἐπιστολή Παπαδούκα εἶναι ἀπολύτως ἀκριβῆς κατά τὴν ἀφήγησιν των πρὸς αὐτὸν ἀποκαλύψεων ὑπὸ του MIL-LON περί τής προμηθείας του 50)ο. Οὐδένα εἶχεν οὗτος λόγον νὰ πλάσῃ φανταστικὴν ἱστορίαν εἰς βάρος του Γ. Πεζοπούλου, του ὁποίου ἦτο φυσικὸν νὰ ἀναμένη τὴν εὐλογίαν ἀντίδρασιν κατά τής NEYRPC ὅτε ὁ Ρ. Παπαδούκας θὰ ἔπρεπε νὰ λάβῃ θέσιν, ὡν ὑποχρεωμένος νὰ ἐπιβεβαιώσῃ και ἀποδείξῃ διὰ παντὸς μέσου τὴν ἀκρίβειαν τής ἀφήγησέως του. Η ἐπιστολή ἀλλὰ και ἡ ἐνώπιον τής Έπιτροπῆς Έκτάκτου Έλέγγου ἔνορκος κατάθεσις αὐτοῦ τής 9.3.1963, ἐπιβεβαιωθεῖσα ἐνόρκως και ἐνώπιον τής Έπιτροπῆς ἡμῶν (Βλ. κατάθεσιν αὐτοῦ τής 16.5.1965) περιέχουν λεπτομερείας τοιαύτας και τόσον φυσικῶς ἐκτιθεμένας, αἱ ὁποῖαι ἀποκρούουν πᾶσαν σκέψιν ὅτι ἔπλασεν ἐν νῷ φανταστικὴν ἱστορίαν, ἢ ὁποῖα τὸν ἐξέθετεν εἰς κίνδυνον ποινικῶν κυρώσεων, ὡς εκ τής ἐν αὐτῇ δυσφημίσεως του Γ. Πεζοπούλου.

Ἀνεξαρτήτως δὲ των περὶ τής ἀκεραιότητος, του ἡθους και τής ἐντιμότητος του χαρακτήρος του προξένου Ρ. Παπαδούκα μαρτυριῶν του Γραμματέως τής ἐν Παρισίοις Έλληνικῆς Πρεσβείας Διον. Καββαδία και του Διευθυντοῦ Τύπου τής αὐτῆς Πρεσβείας Σ. Κοσμετάτου (Βλ. τὰς ἐνώπιον τής Έπιτροπῆς Έκτάκτου Έλέγγου ἐνόρκους κατάθεσεις αὐτῶν ἀντιστοιχῶς τής 16.3.1963 και τής 16.3.1963) τὴν ἀλήθειαν των πληροφοριῶν τής ἐπιστολῆς και τὴν ἀκρίβειαν τής ἀφήγησέως οὐδεὶς ποτε ἔθεσεν ἐν ἀμφιβόλω. Εἶναι δὲ χαρακτηριστικὸν ὅτι και αὐτὸς ὁ εκ των πληροφοριῶν τής ἐπιστολῆς ἀμέσως διγόμενος Γ. Πεζόπουλος ἐθεώρησεν ὡς «συνοφάντην» οὐχὶ τὸν πρόξενον Ρ. Παπαδούκην ἀλλὰ τὸν πληροφοριοδότην αὐτοῦ «Γάλλον ὑπήκοον» και με τὴν σκέψιν ταύτην ἐζητήθησεν παρὰ του τελευταίου αἰ μέσῳ τής Γαλλικῆς Πρεσβείας «διευκρινήσεις».

β) Τῆς ἐπιστολῆς Παπαδούκα ἔλαβεν γνώσιν ἀμέσως ὁ Γ. Πεζόπουλος διότι εἶναι λίαν ἀπίθανον και ὅλως ἀφύσικον ὁ Έμμ. Βιδάλης ν' ἀποσιωπήσῃ τοιαύτης σοβαρότητος πληροφορίαν, ἢ ὁποῖα ἄλλως τε του μετεδόθη ἵνα ἀνακοινωθῆ εἰς τὸν Γ. Πεζόπουλον, ἀφοῦ ὁ πρόξενος ἐζήτησε νὰ ἔχη τὸ ταχύτερον «διὰ τής ἐπιστροφῆς του ταχυδρομείου» τὰς ἀναγκαίουσας ἐξηγήσεις πρὸς δικαιολόγησιν τής ἀποστολῆς του, πιστεύων, ὡς γράφει, ὅτι τοιαῦται κατηγορίαι δύνανται νὰ προξενήσουσιν ἠθικὴν βλάβην και ἔδει ἐπομένως νὰ διευκρινισθοῦν.

Έξ ἄλλου ὁ Π. Γουναράκης, κατά τὴν συνεδρίασιν του Δ.Σ. τής 13.11.57, ὡς εκ των οικείων πρακτικῶν προκύπτει, παρετήρησεν ὅτι εκ των ὑπὸ των Έμμ. Βιδάλη και Γ. Πεζοπούλου, κατά τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην λεχθέντων, ἀμφότεροι «ἐγνώριζον τὴν ὑπόθεσιν ἀπὸ πολλοῦ καιροῦ», εἰς τὴν παρετήρησιν δὲ ταύτην, συνοδευθεῖσαν και ἀπὸ τὴν ἐπιτίμησιν διὰ τὸ θέμα δέν εἶχεν ἀρχῆ ἐνώπιον του Δ.Σ. ἐγκαίρως, οὔτε ὁ Έμμ. Βιδάλης, οὔτε ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀντέδρασαν, προτιμήσαντες τὴν σιωπὴν.

γ) Ὁ Γ. Πεζόπουλος, καίτοι ἔλαβε γνώσιν τής ἐναντίον του κατηγορίας ἐπὶ χρηματισμῷ εἰς βάρος τής Δ.Ε.Η., ἧς τὰ συμφέροντα ἦτο διαπεπιστευμένος νὰ περιφρουρῆ, ὄχι μόνον δέν ἀντέδρασε κατά τής κατηγορίας, ταύτης, ἧτις κατά τὰ ἀνωτέρω ἀπεκαλύφθη ἐξ ἀφορμῆς τής προσφορᾶς τής NEYRPC, ἀλλὰ και εἰσηγήθη τὴν ὑπογραφήν τής μετὰ τής NEYRPC συμβάσεως διὰ τὴν προμήθειαν των δύο ὑδροστροβίλων διὰ του ὑπ' ἀριθ. 1640)20.6.57 εἰσηγητικῶς σημειώματος του πρὸς τὸ Δ.Σ. τής Δ.Ε.Η., ψευδῶς διαβεβαιώσας τοῦτο ὅτι περὶ του εὐλόγου των τιμῶν τής προσφορᾶς τής NEYRPC συνεφώνει πρὸς τὴν κρίσιν τής διαιτησίας BAUER και ἡ παρὰ τῆ Δ.Ε.Η. συσταθεῖσα σχετικῶς Έπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρίαν του Καθηγητοῦ Γ. Ραυτοπούλου. Εἰς τὸ ἀπὸ 15.5.57 ὅμως πρακτικὸν τής ἐπιτροπῆς Ραυτοπούλου, ἀναγράφεται ρητῶς ὅτι τὰ πέντε εκ των ἑπτὰ ἐν συνόλῳ μελῶν τής Έπιτροπῆς ἐν οἷς και ὁ Καθηγητῆς Ραυτοπούλος κρίνουν ὅτι τὰ στοιχεῖα δέν εἶναι ἐπαρκῆ και δέν ἐκφέρουν γνώμην ἐπὶ τής ἐν τῇ προσφορᾷ τής NEYRPC αἰτουμένης τιμῆς. Οὗτω δὲ παραπλανηθὲν τὸ Δ.Σ. τής Δ.Ε.Η. κατά τὴν συνεδρίασιν τής 20.6.57 (βλ. οικεῖον πρακτικόν), ἐνέκρινε τὴν εἰς τὴν NEYRPC παραγγελίαν των δύο ὑδροστροβίλων ἀντὶ ποσού 484.000 δολλαρίων δι' ἕκαστον ἐξ αὐτῶν (ἀπόφ. 173)20.6.57). ἐξ οὗ προήλθεν εἰς τὴν Δ.Ε.Η. ζημία τοῦλάχιστον 90.000 δολλαρίων, ἐν ὄψει τιμῶν ὑπερτέρων των διεθνῶν κατά 20)ο.

δ) Η δὲ τῆς ἐπιστολῆς Παπαδούκα, παρεχομένη ἀποκλυπτικὴ πληροφορία περὶ τής προμηθείας του 50)ο ἐπιβεβαιούται και εκ των ἐπιστολῶν Φιλαρέτου, και δὴ εκ τής ἐπιστολῆς τής 9.8.57 ἐν ἣ περιέχεται ἡ περιώνυμος φράσις «Φόβος μὴ δέν δεχθοῦν οἱ Γάλλοι και πάλιν δέν ἐμβάσουν τὰ περίφημα ψιλὰ». Τὰ περίφημα ψιλὰ δέν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ὑπονοοῦν τὴν ὀφειλομένην προμήθειαν «εἰς τὰς μεσολαθήσεις ἐν Ἀθήναις» περὶ ὧν ἡ ἐπιστολή Παπαδούκα, ἧτις οὕτω ἐπισφραγίζει τὴν εκ των ἐπιστολῶν Φιλαρέτου ὑποδηλουμένην ἀθέμιτον συναλλαγὴν του Γ. Πεζοπούλου και προσδιορίζει τὸ ποσοστιαῖον ὕψος τής ἀθεμίτου αὐτοῦ και των ἄλλων ἀγνωστων μέχρι τοῦδε τῆ ἀνακρίσει προσώπων ὠφελείας εκ τής διαχειρίσεως των ὑποθέσεων τής Δ.Ε.Η.

Θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ διερωτηθῆ τις, ὡς ἄλλωστε ὑπεστηρίχθη και ὑπὸ ἐξετασθέντος ὑπὸ τής Έπιτροπῆς μάρτυρος, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ Γ. Πεζόπουλος, εὑρίσκετο εἰς ἀθέμιτον συναλλαγὴν μετὰ τής OL—CO, πῶς ἐδέχθη ν' ἀναθέσῃ εἰς τὸν Ρ. Παπαδούκην μεσολαθητικὴν ἀποστολήν πρὸς μειῶσιν των τιμῶν, ἧτις ἐὰν ἐπετυγχάνετο θὰ ἦτο εἰς βάρος τής ἀθεμίτου ὠφελείας, τὴν ὁποῖαν οὗτος προσεδόκα εκ τής προμηθείας των ὑδροστροβίλων. Δέν πρέπει βμως νὰ παροραθοῦν, ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸ γεγονός ὅτι ἡ πρωτοβουλία τής ἀναθέσεως μεσολαθητικῆς ἀποστολῆς εἰς τὸν πρόξενον Ρ. Παπαδούκην, ἀνήκειν εἰς τὸν Σύμβουλον Έμμ. Βιδάλην, και ὡς εκ τής φύσεώς της, τεινύσσης εἰς τὴν ἐπίτευξιν εὐνοϊκωτέρων ὄρων διὰ τὴν Δ.Ε.Η., δέν ἦτο δυνατὸν ν' ἀποκρουσθῆ εὐλόγως ὑπὸ του Γ. Πεζοπούλου και ἀφ' ἑτέρου τὸ γεγονός, ὅτι ἡ προσπάθεια του προξένου θὰ ἐστρέφετο πρὸς τὴν NEYRPC και οὐχὶ πρὸς τὴν OL—CO μετὰ τής ὁποίας και ἐτέλει ὁ Γ. Πεζόπουλος, ἐν τῇ ἀθεμίτῳ συναλλαγῇ. Οὗτος δὲ οὐδῶλος ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναμένη κατά τὴν πιθανὴν λογικὴν ἐξέλιξιν των πραγμάτων, ὅτι εκ τής ἀποστολῆς Παπαδούκα παρὰ τῆ NEYRPC θὰ προέκυπτε τοιαύτη ἀποκάλυψις ἢ ὁποῖα και προήλθε πράγματι ἀπὸ τῆ OL—CO.

Περαιτέρω θέτων τις ὑπὸ τὴν βάσανον τής λογικῆς πᾶσαν δυνατὴν ἐκδοχὴν, θὰ ἠδύνατο νὰ διερωτηθῆ μήπως ἡ NEYRPC, μεταδίδουσα πληροφορίας τής OL—CO, ἐψεύσθη διαβεβαιώσασα τὸν Ρ. Παπαδούκην περὶ καταβολῆς προμηθείας

5% εις τούς εν Ἀθήναις μεσάζοντας, εν οἷς καὶ ὁ Γ. Πεζόπουλος. Τοιαύτη ὁμως ὑπόθεσις δὲν δύναται νὰ ἔχη λογικὸν ἔρεισμα. Ἴνα ἀποφυγῇ ἡ NEYRPIC τὴν αἰτουμένην ὑπὸ τοῦ προξένου Ρ. Παπαδοῦκα συμπέσειν τῶν τιμῶν τῆς προσφορᾶς τῆς, οὐ μόνον δὲν ἦτο ἀναγκαῖον νὰ καταφυγῇ εἰς τοιοῦτον συκοφαντικὸν ψεῦδος, θίγον τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπόληψιν τοῦ Γ. Πεζοπούλου, ἀλλὰ καὶ ἀντικρυς ἀντίθετον πρὸς τὰ ἴδια αὐτῆς οικονομικὰ ὡς ἐπιχειρήσεως συμφέροντα. Διότι ἦτο φυσικὸν νὰ προῖδη ὅτι τοιαύτη συκοφαντία κατὰ τοῦ Γ. Πεζοπούλου, ἐκτοξευομένη ἐνώπιον τοῦ Ἑλληνος προξένου, δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ νὰ περιέλθῃ εἰς γνώσιν αὐτοῦ ἢ πάντως ἦτο τοῦτο λίαν πιθανὸν νὰ συμβῇ, ὅποτε θὰ ἔδει μοιραίως νὰ ἀναμείνῃ ἀπὸ τὴν τοιαύτην ἐνεργεσίαν τῆς, ἀποβλέπουσαν τάχα εἰς ἀποφυγὴν τῆς συμπέσεως τῶν τιμῶν τῆς καὶ τοῦ ἐντεῦθεν περιορισμοῦ τοῦ κέρδους τῆς, τὴν ἄμεσον ματαίωσιν τῆς μετὰ τῆς Δ.Ε.Η. συναλλαγῆς ἐκ τῆς εὐλόγου ἀντιδράσεως τοῦ συκοφαντουμένου Γενικοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς, ὅθεν καὶ τὴν ἀπόλειαν οἰουδήποτε κέρδους. Ἡ συκοφάντησις τοῦ Γ. Πεζοπούλου ἀπὸ μέρους τῆς NEYRPIC ἦτο διὰ τούς ὡς ἄνω λόγους ἀπρόσφορον μέσον πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ὑποτιθεμένου σκοποῦ. Εἰς τὴν παρούσαν δὲ σειρὰν σκέψεων θέον νὰ ἐπισημανθῇ ὡς λίαν χαρακτηριστικὸν τὸ γεγονός ὅτι αὐτὸς οὗτος ὁ Γ. Πεζόπουλος, ὅτε συνεζητεῖτο τὸ θέμα τῆς ἐπιστολῆς Παπαδοῦκα εἰς τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. (βλ. πρακτικὸν συνεδριάσεως τῆς 13.11.1957), ἀναγνωρίζων τὴν βαρύτερα τῆς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας, εἶπεν ὅτι οὐδέποτε θὰ ὑπέγραφε τὴν μετὰ τῆς NEYRPIC σύμβασιν τῆς προμηθείας τῶν δύο ὑδροτροβίλων, ἐὰν ἐτέλει ἐν γνώσει τῆς κατ' αὐτοῦ συκοφαντίας τοῦ γάλλου ὑπάρχου.

Ἄλλο βεβαίως τὸ ζήτημα ὅτι ἡ δὴλωσις τοῦ αὐτοῦ ἦτο καὶ ἐνταῦθα ὑποκριτική. Διότι ὅτε παρέστη ἀνάγκη, οὐχὶ μετὰ μακρὸν χρόνον, νὰ προστεθῇ καὶ τρίτη μὴ εἰς τὸ ἔργον Ἰακωβοῦ, ἐξητήθη ἀπὸ τὴν OL—CO τῆ εἰσηγήσει τοῦ Γ. Πεζοπούλου, νὰ ὑποβάλῃ προσφορὰς τοῦ κατασκευαστοῦ τῶν ἀρχικῶν μηχανημάτων οἴκου, ἦτοι τῆς NEYRPIC, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἀνετέθη κατ' Αὐγουστον 1958 ἡ παραγγελία μετὰ τινος μέσῳ τῆς OL—CO διαπραγματεύσεις. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ὁ Γ. Πεζόπουλος, δὲν ἠδύνατο νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι δὲν ἐτέλει ἐν γνώσει τῆς κατ' αὐτοῦ βαρυτάτης κατηγορίας τῆς ἀποκαλυφθείσης ὑπὸ τῆς NEYRPIC, οὐδὲν δὲ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Σ. ἠρθάνθη τὴν ἀνάγκην νὰ τῷ ὑπομνήσῃ τὴν κατηγορίαν αὐτήν, τοῦθ' ὅπερ παρέχει εἰς ἡμᾶς τὸ δικαίωμα ὅχι μόνον νὰ υἱοθετήσωμεν τὴν περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ πορίσματι τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἑλέγχου κρίσιν ὅτι «ἦτο σχεδὸν ἀνύπαρκτον εὐκόλως παραπειθόμενον καὶ παραπλανώμενον» (σελ. 128), ἀλλὰ καὶ νὰ χαρακτηρισθῶμεν αὐτὴν ὡς ἐπιεικῆ.

8. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων προκύπτει ἀναμφίβολον τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ Γ. Πεζόπουλος, ὅχι μόνον ἐγνώριζε τὴν κατ' αὐτοῦ βαρυτάτην κατηγορίαν, ὅχι μόνον δὲν ἀντέδρασε κατ' αὐτῆς ὡς θὰ ἔπραττεν εἰς τὴν θέσιν του πᾶς ἄλλος ἔντιμος καὶ ὑπερήφανος ἄνθρωπος, ἀλλ' ἀντιθέτως λίαν ἐπιμελῶς ἀπέκρυψε αὐτήν ἀπὸ τὸ Δ. Σ. κατὰ τὸν κρίσιμον πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως χρόνον ἐπὶ τῆ φροῦδῃ ἐλπίδι ὅτι δὲν θὰ ἐδίδοτο συνέχεια εἰς τὸ θέμα καὶ ἐν γνώσει τῆς τοιαύτης κατηγορίας ὑπέγραψε τὴν μετὰ τῆς NEYRPIC σύμβασιν, παραπλανήσας, ὡς προελέχθη, τὸ Δ. Σ. περὶ τοῦ εὐλόγου τῶν τιμῶν τῆς προσφορᾶς τῆς.

Ἐντεῦθεν οὐδεμίαν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ Γ. Πεζοπούλου ὡς αὐτοῦργου τῶν ἐγκλημάτων τῆς δωροδοκίας χάριν παρανομῶν πράξεων, τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς ἀπάτης προβλεπομένων καὶ τιμωρομένων ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 236, 390 καὶ 386 ἀντιστοίχως τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος εἰς βαθμὸν καυσουργήματος ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀρθρον 1 τοῦ Νόμου (1608)1950 λόγῳ τῆς ἰδιαιτέρας ἀξίας τοῦ ἀντικειμένου τῶν ἐγκλημάτων τούτων.

9. Πέραν ὁμως τῶν ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου διαπραχθέντων ἀνωτέρω ἐγκλημάτων, περὶ ὧν ἀσφαλεῖται ἤδη ἡ τακτικὴ ἀνάκρισις ἐρευνητέον εἶναι ἐνταῦθα ἐὰν ἐκ τῶν ἀνωτέρω διαπιστωθέντων πραγματικῶν περιστατικῶν προκύπτουν κατὰ τὸν περὶ εὐθύνης Ἰπουργῶν νόμον αἱ ἀπαιτούμεναι ἐνδείξεις, ἵνα ἡ Βουλὴ κατηγορήσῃ ἐνώπιον τοῦ Εἰδικοῦ Δικασ-

τηρίου τοῦ ἀρθρου 80 τοῦ Συντάγματος τούς ἐγκαλουμένους Ἰπουργούς.

Ἐλέχθη ἀνωτέρω ἐν παρ. 6 τοῦ παρόντος κεφαλαίου ὅτι ὁ Γ. Πεζόπουλος κατ' Αὐγουστον 1957 ἰσχυρίσθη ἐγγράφως πρὸς τὸν Π. Γουναράκη καὶ ἀκολούθως προφορικῶς κατὰ Νοέμβριον 1957 πρὸς τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η., ὅτι ἀνεκοίνωσε τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς Παπαδοῦκα εἰς τὸν ἐκ τῶν ἐγκαλουμένων Παν. Παπαληγούραν, ὄντα τότε Ἰπουργὸν ἐπὶ τῆς Βιομηχανίας καὶ ἐσποτεῦντα τὴν ΔΕΗ, ὅστις καὶ συνέστησε τὴν πρὸς τὴν Γαλλικὴν Πρεσβείαν ἐνεργεσίαν, ἐξηγήθησαν δὲ αὐτόθι οἱ λόγοι διὰ τούς ὁποίους ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Γ. Πεζοπούλου πρέπει κατ' ἀνάγκην νὰ εἶναι ἀληθής. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ Παν. Παπαληγούρας, ὡς Ἰπουργὸς Βιομηχανίας κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα μεταξὺ τῶν μέσων Αὐγούστου καὶ ἀρχῶν Νοεμβρίου 1957, ἔλαβε γνώσιν τῆς διὰ τῆς ἐπιστολῆς Παπαδοῦκα καταγγελλομένης βαρυτάτης κατηγορίας κατὰ τοῦ Γ. Πεζοπούλου ἢ ἀκριβεία τῆς ὁποίας, λόγῳ τῆς σοβαρότητος αὐτῆς καὶ ὡς ἐκ τῶν συνθηκῶν ὅφ' ἃς διετυπώθη, τοῦ προσώπου τὸ ὁποῖον τὴν ἔφερεν εἰς φῶς καὶ τῆς ἐπὶ ἐν ἔτος παρασιωπήσεώς τῆς ὑπὸ τοῦ εἰς βάρους τοῦ ὁποίου ἐγένετο Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Δ.Ε.Η., ἔχρηξεν ἄμεσου διερευνήσεως, ἐπὶ τῷ τέλει προστασίας τῶν ἐν κινδύνῳ ἐκ τοιαύτης ἐγκληματικῆς ἐνεργείας τελούντων συμφερόντων τῆς Δ.Ε.Η. Εἰς τὴν προστασίαν ὁμως αὐτήν, τὴν ὁποίαν κατὰ τούς κειμένους νόμους ἐπέβαλλε τὸ ὑπουργεῖμα αὐτοῦ, ὁ Παναγιώτης Παπαληγούρας δὲν ἔσπερξεν. Οὔτε τὰς ὑπὸ τῆς περὶ Δ.Ε.Η. νομοθεσίας καθιδρυμένας διαδικασίας ἐλέγχου ἐκίνησε, παραλιπῶν, ἴδια νὰ παραπέμψῃ τὸν Γ. Πεζόπουλον ἐνώπιον τῆς Ἀντιπροσωπευτικῆς Συνελεύσεως τῆς Δ.Ε.Η. διὰ σοβαρὰν παράθεσιν τῶν διεπόντων τὴν λειτουργίαν τῆς Δ.Ε.Η. διατάξεων νόμων καὶ κανονισμῶν καὶ ὡς ὑπόπτου ἐγκληματικῆς βλάβης τῶν συμφερόντων αὐτῆς κατὰ τὸ ἀρθρον 10 τοῦ Β. Ν. 28)29.1.1951 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀρθρον 18 παρ. 2 αὐτοῦ καὶ τὸ ἀρθρον 5 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἀντιπροσωπευτικῆς Συνελεύσεως. Οὔτε διὰ τοῦ ἀρμοσίου Εἰσαγγελέως παρέπεμψε τὴν ὄλην ὑπόθεσιν πρὸς δικαστικὴν διεκρίσιν κατὰ τὸ ἀρθρον 37 τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας, ὅπερ ἐπιβάλλει εἰς τούς δημοσίους ὑπαλλήλους, ἐν οἷς ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ νόμου περιλαμβάνονται καὶ οἱ Ἰπουργοί, ὅπως ἀνακρινώσιν ἀμελλητὴ ἐγγράφως εἰς τὸν ἀρμόδιον εἰσαγγελέα πᾶν ὅ,τι μανθάνουσι καθ' οἰονδήποτε τρόπον κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθήκοντων των περὶ ἀξιοποῖνου τινὸς πράξεως. Αἱ ἐνεργεῖαι ὁμως αὐταὶ ἦσαν ἀπολύτως ἐπιβεβλημένοι εἰς αὐτὸν ἐκ τῶν ὑπουργικῶν τοῦ ἀρμοδιοτήτων, ἢ παράλειψις δὲ τούτων, γενομένη προδήλως ἐπὶ σκοπῷ συγκάλυψως τοῦ ὑπαίτιου τῆς βλάβης τῆς παρουσίας τῆς Δ.Ε.Η. Γ. Πεζοπούλου, συνιστᾷ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 259 τοῦ Ποιν. Κώδικος προβλεπομένην παράθεσιν καθήκοντος, ἣτις καὶ δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς Ἰπουργὸν κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρου 2 περιπτώσεως α' τοῦ Ν. ΦΠΣΤ')1877 «περὶ τῆς εὐθύνης τῶν Ἰπουργῶν». Ἡ παράθεσις δὲ αὐτῆ τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ ἀπὸ μέρους τοῦ ἐγκαλουμένου τέως Ἰπουργοῦ Παναγιώτου Παπαληγούρα, συντελεσθεῖσα διὰ τῆς παραλείψεως τῶν ὡς ἄνω ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένων αὐτῷ ἐνεργειῶν, εἶναι τοσοῦτω μᾶλλον ἐλεγκτέα καθ' ὅσον οὗτος ἐπεδείξατο προκλητικὴν εὐνοίαν ὑπὲρ τοῦ Γ. Πεζοπούλου, τὸν ὁποῖον διὰ τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ ἀπὸ 9 Νοεμβρίου 1957 Β. Δ. ἐκδοθέντος προτάσει αὐτοῦ ὡς Ἰπουργοῦ Βιομηχανίας καθίστα μέλος τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. μετὰ ψήφου, καθ' ἣν δηλαδὴ ἐποχὴν ἔχων ἰάθει γνώσιν τῆς κατ' αὐτοῦ βαρυτάτης κατηγορίας ὅτι ἐλάβασεν ὡς Γενικὸς Διευθυντῆς τῆς Δ.Ε.Η. προμηθείας ἀπὸ παραγγελίας αὐτῆς, ὅφειλε νὰ τὸν εἶχε παραπέμψῃ εἰς μὲν τὴν Ἀντιπροσωπευτικὴν Συνέλευσιν τῆς Δ.Ε.Η. μετὰ τὸ ἐρώτημα τῆς ἀπελύσεως. εἰς δὲ τὸν Εἰσαγγελέα διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῶν ποινικῶν κυρώσεων.

Εἶναι ἀληθές ὅτι κατὰ Μάρτιον τοῦ 1958 ὁ Παν. Παπαληγούρας ἔπαυσε νὰ εἶναι Ἰπουργὸς Βιομηχανίας, ἀναλαβὴν ἑκ νέου ὑπουργικὰ καθήκοντα κατὰ Νοέμβριον 1961 ὡς Ἰπουργὸς Συντονισμοῦ, διατελέσας κατὰ τὸ ἐν τῷ μεταξὺ χρονικῶν διαστήμα ἀπλοῦς βουλευτής. Παρὰ ταῦτα ἡ ὡς ἀνωτέρω διαπιστωθεῖσα παράθεσις τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ, δύναται

ν' αποδοθή εις τούτον κατά τόν περί εϋθύνης Υπουργών νόμον. Διότι από τής κατά Νοέμβριον 1961 αναλήψεως υπ' αυτού των καθηκόντων του Υπουργού Συντονισμού έχοντας επίσης ως και ο Υπουργός Βιομηχανίας αρμοδιότητας παρακολούθησεως και ελέγχου τής Δ.Ε.Η. κατά τὰ ἐν παρ. 2 του Κεφαλαίου Α' λεχθέντα, ανέβιωσεν ή υποχρέωσις του προς ενέργειαν κατά τὰ ανωτέρω, διατηρηθεῖσα μέχρι τής κατά τήν 11 Ιουνίου 1963 παραιτήσεως αυτού, ὅτε και δέον να θεωρηθῆ τετελεσμένον τὸ ἀποδιδόμενον αὐτῷ ποινικὸν ἀδίκημα τής παραβάσεως του καθήκοντος, ἐφ' ὅσον τοῦτο, συντελούμενον διὰ παραλείψεως, εἶναι συνεχές. Ταῦτα δὲ πάντα ἀνεξαρτήτως του γεγονότος ὅτι κατά τὸ διάστημα τής νεωτέρας Υπουργίας του Π. Παπαληγούρα εἶχε δημιουργηθῆ παραλλήλως αὐτοτελῆς δι' αὐτὸν υποχρέωσις προς ἐνέργειαν τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω πράξεων πειθαρχικοῦ και ποινικοῦ ελέγχου του Γ. Πεζοπούλου, ὡς ἐκ τής δημοσιεύσεως τῶν ἐπιστολῶν Φιλαρέτου, τὸ περιεχόμενον τῶν ὁποίων, ὡς ὑποδηλοῦν ἐγκληματικὰς ἐνεργείας του Γ. Πεζοπούλου εἰς βάρος τής, περιουσίας τής Δ.Ε.Η., περισσότερον παντὸς ἄλλου ἀρμοδίου Υπουργοῦ τής τότε Κυβερνήσεως ἠδύνατο να ἐκτιμῆσῃ και κατανοήσῃ ὁ Υπουργός τότε Συντονισμοῦ Παναγιώτης Παπαληγούρας. Διότι, ὡς προελέγη, ἐγνώριζε τὸ περιεχόμενον τής ἐπιστολῆς Παπαδόουκα, διὰ τής ὁποίας ἐπληρωθεῖτο τὸ περιεχόμενον τῶν ἐπιστολῶν Φιλαρέτου, ἔχων οὕτω εἰς χεῖρας του μίαν εὐτυχῆ διασταύρωσιν πληροφοριῶν περί του συντελουμένου εἰς βάρος τής περιουσίας τής Δ.Ε.Η. ἐγκλήματος ἵνα ἐνεργήσῃ προς ἀποτροπὴν του ἢ τοῦλάχιστον να περισώσῃ ὅ,τι ἦτο δυνατόν να περισωθῆ.

Δυστυχῶς ὁμως διὰ τήν Δ.Ε.Η. ὁ Υπουργός Παναγιώτης Παπαληγούρας οὐδὲν ἐπραξεν. Ἀντιθέτως, ἐκ του περιεχομένου του υπ' ἀριθ. 6640)8.2.62 ἐγγράφου αὐτοῦ προς τήν Δ.Ε.Η., προκληθέντος ἐξ ἀφορμῆς τῶν κατά τὸν διαγωνισμὸν διὰ τὸ ὑδροηλεκτρικὸν ἔργον Καστρακίου ἀναφεισῶν ἀντιθέσεων μεταξὺ Δ.Ε.Η. και Κυβερνήσεως διὰ τήν πρόκρισιν τής EBASCO — και περί οὗ ζητήματος θὰ ἐπανελέθωμεν κατωτέρω εἰς τὸ οἰκίον κεφάλαιον τής προτάσεως καταδιώξεως — προκύπτει σαφῆς ὁμολογία του περί τής ἠθελήμενης συγκαλύψεως του Γ. Πεζοπούλου. Ἡ παρ. 3 του ἐγγράφου τούτου εἶναι ἀποκαλυπτική:

«Ἐπιθυμοῦμεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ να σᾶς πληροφορήσωμεν ὅτι ὁ Υπουργός του Συντονισμοῦ δὲν ἔχει ἀνάγκην τῶν συμβουλῶν του Προέδρου και του Γεν. Δ)ντου τής Δ.Ε.Η., ἵνα προστατευθῆ ἀπὸ πάσης διαβολῆς. Ἀντιθέτως, ἔχει τὸ δικαίωμα και διότι ἡ Δ.Ε.Η. εἶναι Δημοσία Ἐπιχείρησις και διότι τὸ Δημόσιον θὰ ἐγγυηθῆ τὸ δάνειον και διότι στοιχειώδεις ἠθικὸὶ κανόνες τὸ ἐπιβάλλουν να προστατεύσῃ ἐκείνος, μετὰ του ἐπὶ τής Βιομηχανίας ἐποπτεύοντος τήν Δ.Ε.Η. συναδέλφου του, τὸ κύρος του Προέδρου και του Γεν. Δ)ντου τής Δ.Ε.Η., ὡς και προσφάτως ἀκόμη, διὰ να μὴ ἀναφερθῶ εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθόν, δὲν ἠμέλησε να πράξῃ».

Δὲν ἠμέλησεν ὁ Υπουργός Παν. Παπαληγούρας, κατά τήν ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ ὁμολογίαν του, να προστατεύσῃ τὸν Γ. Πεζοπούλου ἀπὸ τὰς διαβολὰς τόσοσιν κατά τὸ πρόσφατον ὅσον και κατά τὸ ἀπώτερον παρελθόν. Ἀλλὰ ποῖαι ἦσαν αὐταὶ αἱ διαβολαὶ τής τιμῆς και ὑπολήψεως του Γ. Πεζοπούλου, πρὸ τῶν ὁποίων ἐτέθη ἡ ὑπουργικὴ ἀσπίς; Ὁ Παν. Παπαληγούρας, κατά τήν παροχὴν ἐξηγήσεων ἐνώπιον τής ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς, θεωρεῖ ὅτι διὰ να κατανοηθῆ ἐπακριβῶς ἡ ἀνωτέρω περιχοπῆ του ἐγγράφου του πρέπει να συνδυασθῆ με τὰ ἐν συνεχείᾳ ἐν τῇ παραγρ. 4 αὐτοῦ ἐκτιθέμενα, καθ' ἃ λόγῳ του γεγονότος ὅτι ἡ EBASCO εἶχεν ἐπὶ μακρὴν διοικήσει τήν Δ.Ε.Η. και ἐπιλέξει και διορίσει σειράν στελεχῶν ἐν αὐτῇ, ἐκυκλοφόρου ἀδικαιολόγηται και ἀβάσιμοι σῆμαι περί του ὅτι θὰ ἠδύνατο τὰ ὡς ἄνω στελεχῆ τής Δ.Ε.Η. να ἐπηρεασθοῦν εἰς τήν κρίσιν των ἐπὶ διαγωνισμοῦ εἰς ὃν μετείχεν ἡ EBASCO και ἐξ οὗ ἀκριβῶς λόγου ἐξήτησεν ὅπως μετᾶσχη κατά τήν ἀποσφράγισιν τῶν προσφορῶν και τρίτον πρόσωπον, ἦτοι ὁ Γεν. Γραμματεὺς του Υπουργείου Βιομηχανίας, ἵνα προφυλαχθῆ ἡ Δ.Ε.Η. ἀπὸ τής διαβολῆς.

Εἶναι ὁμως φανερόν ὅτι ἡ ὑπὸ του Υπουργοῦ παρασχεθεῖσα

προστασία ἀπὸ τὰς διαβολὰς κατά τὸ ἀπώτερον παρελθόν, περί ὃν ἡ παρ. 3 του ἐγγράφου, δὲν εἶναι δυνατόν να ἔχη οἰανδήποτε σχεσιν με τὰς φήμας περί EBASCO, ἀφοῦ ἡ Ἐταιρεία αὐτῆ εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθόν δὲν εἶχεν ἐκδηλώσει ἐνδιαφέρον διὰ τὰς ἐργασίας τής Δ.Ε.Η., ἐπανεμφανισθεῖσα εἰς τὸ προσκῆνιον, μετὰ τήν ἐκ τής Διοικήσεως τής Δ.Ε.Η. ἀποχώρησιν τής κατά τὸν Ιούλιον του 1955, μόλις κατά τὸ 1960 εἰς τὸ ἔργον τῶν Κρεμαστῶν. Ἡ εἰς τὸ ἀπώτερον, ἐπομένως, παρελθὸν ἀναφερομένη ὑπουργικὴ κάλυψις του Γ. Πεζοπούλου εἶναι ξένη προς τοὺς ψιθύρους περί εὐνοίας αὐτοῦ και τῶν στελεχῶν τής Δ.Ε.Η. προς τήν EBASCO και πρέπει να ἀναφέρεται εἰς ἄλλης φύσεως διαβολὰς. Τοιαῦται δὲ «διαβολαὶ» ἐξ ὅσων εἶναι γνωστὰ εἶναι αἱ σχετιζόμεναι με τὰ θέματα τής OL—GO και με τήν συγκαλύψιν τῶν καταγγελιῶν τής ἐπιστολῆς Παπαδόουκα διὰ τής ἀποστολῆς του γνωστοῦ ἐγγράφου προς τήν Γαλλικὴν Πρεσβεῖαν.

Ἀλλὰ και ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ὁ τότε Υπουργός Παν. Παπαληγούρας δὲν εἶχε λάβει ἐκτοτε γνῶσιν τής ἐπιστολῆς Παπαδόουκα, τὸ περιεχόμενον τής ὁποίας ἐπληροφορήθη τὸ πρῶτον ἐξ ἀφορμῆς τής γενομένης περί αὐτῆς καταγγελίας ἐνώπιον τής Ἐπιτροπῆς του ἄρθρου 35 του Συντάγματος ὑπὸ του βουλευτοῦ Π. Βαρδινογιάννη κατά τήν συνεδρίασιν τής 22 Ιουνίου 1962, ὅτε συνεζητεῖτο τὸ σχέδιον Νομοθετικοῦ διατάγματος περί ἀπομακρύνσεως τής Διοικήσεως τής Δ.Ε.Η., ὅπωςδήποτε ἀπὸ τής στιγμῆς ἐκείνης ὄφειλε τε ἀνῆρη τὴν οἰκίαν ποινικὴν ἀγωγὴν καθ' ἣν ἄλλως τε αὐτὸς οὕτως ἀνεγνώρισεν ὡς ὑποχρέωσιν αὐτοῦ ἀπὸ του βήματος τής Ἐθνικῆς Ἀντιπροσωπείας. Εἶπε πράγματι κατά τήν συνεδρίασιν τής 22 Ιουνίου 1962:

«Πῶς εἶναι δυνατόν να λέγωμεν ὅτι ὑπάρχει ἐπιστολὴ, ἡ ὁποία τάζει ποσοτὸν —Κύριε τῶν Δυνάμεων— εἰς τὰ μέλη τής Διοικήσεως τής Δ.Ε.Η. και ὅτι αὐτὴν τήν ἐπιστολήν δὲν τήν καταθέτουσιν. Ἀπὸ ποῦ τὸ ξέρετε ὅτι ὑπάρχει αὐτὴ ἡ ἐπιστολὴ, πῆς τε μας να τὸ διαπιστώσωμεν και ἡμεῖς και να κυνηγήσωμεν τοὺς δράστὰς ἐνὸς καταπτύστου και πρωτοφανοῦς σκανδάλου».

Και ἐπανελάθεν εἰς τήν συνεδρίασιν τής 26 Ιουνίου 1962:

«Δὲν κατετέθη καμμία ἐπιστολὴ οὔτε γνωρίζω τι περί αὐτῆς ἡ περί τής τοιαύτης συζητήσεως. Ἐὰν ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ κατατεθῆ θὰ τὴν πάρω ἀμέσως και θὰ τὴν καταθέσω ἀπόψε τὸ βράδυ εἰς τὸν Εἰσαγγελέα διὰ να κυνηγηθῆ και να ὑποστῆ τὰς συνεπειὰς ὁ οἰοσδήποτε, ὁ ὁποῖος ἔλαθεν αὐτὴν τήν ἐπιστολήν.

... δηλῶ και σήμερον ὅτι ἐνήργησα πᾶσαν δυνατὴν ἔρευναν προχείρως θεθαίως και οὐδεὶς μου ἔδωσεν τοιαύτην πληροφορίαν, ὅτι ὑπάρχει μία τοιαύτη ἐπιστολὴ, ὅτι ἐγένετο πρόρωθεν τοιαύτη συζήτησις ἢ ὅτι ὑπάρχει ἐγγράφον του Προξένου τής Λυῶνος ἢ του Πρεσβευτοῦ εἰς τὸ Παρίσι. Εἰλικρινῶς δὲν γνωρίζω τοιοῦτόν τι και ἐὰν τὰ ἐγνώριζεν ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ εἶχε κανένα λόγον αὐτὸ τὸ ἀνύπαρκτον πᾶγμα να μὴ τὸ στείλῃ εἰς τὸν Εἰσαγγελέα.....

... Διότι ἐδῶ δὲν πρόκειται περί ψιλοδουλειᾶς. Ἐὰν ὑπάρχη τοιαύτη ἐπιστολὴ ὑπάρχει βαρυτάτη εὐθύνη τῶν λαθόντων τήν ἐπιστολήν.....

... ἐὰν εὐρίσκοντο τοιαῦτα στοιχεῖα, ὅποιος εἶναι ὑπεύθυνος θὰ ὑποστῆ τὰ ἐπιχειρήματα τής εὐθύνης του. Καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἀποδειχθῆ ὅτι εἶναι ἐνοχος αὐτῆς τής πρωτοκαούστου πράξεως, τής ἀνηκούστου πράξεως και τής βαρυτάτου ποινικῶς κολασίμου πράξεως καὶ πάρη 5 ο)ο προμήθειαν, ἀλλὰ και ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τυχὸν ἐγνώρισον τήν ἐπιστολήν και δὲν τὴν ἀνέφερον. Διότι κανεὶς δὲν ἀνέφερον τοιοῦτον τι.....

Ἄλλ' ὅτε ὑπὸ τήν πίεσιν τής τότε Ἀντιπολιτεύσεως οὐχ ἤττον δὲ και του βουλευτοῦ τής Συμπολιτεύσεως Κ. Μακιαδάκη διεπιστώθη ἐπὶ τέλους ἡ ὑπαρξις τής ἐπιστολῆς Παπαδόουκα, ὁ τότε Υπουργός Συντονισμοῦ Παν. Παπαληγούρας, κλημονῶ τὰς δηλώσεις τής προτεράιας, εἶπεν ἐνώπιον τής Ἐθνικῆς Ἀντιπροσωπείας κατά τήν συνεδρίασιν τής 27ης Ιουνίου 1962:

«... Οὐδὲν ἄλλο προκύπτει ἐκτὸς του ὅτι κάποιος κύριος ἰσχυρίσθη ὅτι ἤκουσε αὐτὸ τὸ τηλεφώνημα ἐδόθη ἡ συνέχεια

διά την Γαλλικήν Πρεσβείαν και ή υπόθεσις έθελωρήθη ότι είναι τελείως αναπόδεικτος).

Και έτέθη ούτω ή πλάξ επί του τάφου τής συγκαλύψεως «του καταπτύστου και πρωτοφανούς σκανδάλου» κατά τον ίδιον του Υπουργού Παν. Παπαληγούρα, χαρακτηρισμόν. Συγκαλύψεως ήν από μακρού έπεμελείτο ή τότε Κυβέρνησις τής Ε. Ρ.Ε. ως τούτο άποδεικνύεται εκ του γεγονότος ότι επί τής από 28 Νοεμβρίου 1960 αίτήσεως και έπερωτήσεως προς την Βουλήν τής τότε Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως και καταθέσεως έγγραφων, εν οίς ρητώς έμνημονεύετο ή ανταλλαγήσα αλληλογραφία μεταξύ Γαλλικής Πρεσβείας και Έλληνικών Άρχων επί του θέματος τής προμηθείας του μηχανικού έξοπλισμού του Μέγδοβα, τά έγγραφα ταύτα δέν κατετέθησαν. Διότι είναι χαρακτηριστικόν ότι ή γενομένη τότε άπόκρυψις δέν προήρχετο από τον Π. Παπαληγούραν, όντα άπλούν Βουλευτή, άλλ' από τον τότε Υπουργόν Βιομηχανίας του θ' όπερ σημαίνει ότι ούτος θά έξετέλει έντολάς του τότε Προέδρου τής Κυβερνήσεως.

10. Άλλ' εκτός τής άνωτέρω έκτεθείσης εϋθύνης του εκ των έγκαλουμένων τέως Υπουργού Παναγ. Παπαληγούρα, διά το υπό έρευναν θέμα ύφίσταται παρομοία εϋθύνη και διά τον τέως Πρωθυπουργόν Κωνσταντίνον Καραμανλήν.

Εκ τής δημοσιεύσεως των έπιστολών Φιλάρετου και εις τον «Νεολόγον» Πατρών και εις την «Έλευθερίαν» των Αθηνών, αλλά και εκ τής δημοσιεύσεως των κατά την δίκην του διαζυγίου του ζεύγους Πεζοπούλου, έξ ών πάντων προέκυπτον σοβαρώταται ένδείξεις περι των υπό του τέως Γεν. Διευθυντού τής Δ.Ε.Η. διαπραττομένων έγκλημάτων εις βάρος τής περιουσίας τής Δ.Ε.Η., ό τέως Πρωθυπουργός Κων. Καραμανλής, πρέπει κατά την κρίσιν τής πλειοψηφίας τής Έπιτροπής να έλαβε γνώσιν τούτων, ως εκ του κρατούσης παρά τοις Υπουργείοις συστήματος ένημερώσεως των Υπουργών περι των δημοσιευμάτων του τύπου. Όπωσδήποτε δέ έλαβε γνώσιν τής έπιστολής Παπαδούκα εκ των περι αυτής γενομένων συζητήσεων ένώπιον τής Έπιτροπής του άρθρου 35 του Συντάγματος κατά τας συνεδριάσεις τής 22, 26, 27 και 28 Ιουνίου 1962 αυτής των κατ' αυτός λεγθέντων αναλυθέντων ήδη εν τή προηγουμένη παραγράφω του παρόντος κεφαλαίου.

Όφειλεν, επομένως, και ούτος είτε παρέχων οδηγίας εις τον άρμόδιον Υπουργόν επί τής Βιομηχανίας είτε και εν παραλείψει τούτου αυτοτελώς, καθ' ήν άρμοδιότητα έχει εκ του άρθρου 2 παρ. 1 του ά. ν. 1671/1951 και του άρθρου 5 του Κανονισμού τής Αντιπροσωπευτικής Συνελεύσεως τής Δ.Ε.Η. επί τῷ τέλει προστασίας των έν κινδύνω συμφερόντων αυτής και τής διαδικασίας πειθαρχικού έλέγχου να κινηση και την δικαστικήν διερεύνησιν του θέματος διά παραπομπής του έγκληματούτος κατά τής ΔΕΗ Γ. Πεζοπούλου να άνοιξη κατά τας προπαρατεθείσας διατάξεις των νόμων. Ουδέτερον όμως τούτων έπραξεν. Η δέ παράλειψις του αυτή, γενομένη προδήλως επί σκοπῷ συγκαλύψεως του Γ. Πεζοπούλου αλλά και των εϋθυνών των συνεργατών του άρμόδιων Υπουργών, συνιστά την υπό του άρθρου 259 του Ποινικού Κώδικος προβλεπόμενη παράβασιν καθήκοντος, ήτις και δύναται ν' αποδοθῆ εις Υπουργόν κατά την διάταξιν του άρθρου 2 περίπτωσις α' του ν. ΦΠΣΤ/1877 «περι τής εϋθύνης των Υπουργών» εν συνδυασμῷ προς το άρθρον 1 έδ. δ' αυτού, του άποδιδομένου αυτόρ ποινικού τούτου άδικήματος ως εκ τής φύσεως αυτού ως διαρκούς, καθ' ό συντελουμένου διά παραλείψεως όντος τετελεσμένου κατά την 11 Ιουνίου 1963, οτε ούτος παρητήθη του ύπομνήματός του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΑΝΩΜΑΛΙΑΙ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Αί «άνωμαλίας κατά τας μεταφοράς» εις την Δ.Ε.Η. αποτελούν χαρακτηριστικόν δείγμα τής άσυδοσίας, τής έλλείψεως έλέγχου, τής προς ώριμένα πρόσωπα έπιδεικνυομένης άχαρκτηρίστου εϋνοίας και τής πεπονηθείσεως ή όποία εκράτει εις τους παρανομούντας ότι υπάρχει ισχυρός προστάτης ό όποιος

κατά κάποιον τρόπον θά τους έξασφαλίση τελικώς το άκαταδίωκτον.

Υπ' άριθ. ένα πρωταθλητής των άπιθάνου θρασύτητος συναλλαγών ήτο ο Ίωάν. Αλεξάτος, ενεργών είτε ως εκπρόσωπος τής εταιρείας Αλεξάτου Δούκα, είτε και δι' έαυτόν.

Ούτος άφού επέτυχε λόγω των προσωπικών του γνωριμιών να εκμεταλλευθῆ κατά τρόπον λίαν καρποφόρον την εϋνοϊαν των άλλοδαπων Διευθυντών τής Δ.Ε.Η., επέτυχε την εις αυτόν ανάθεσιν των μεταφορών όταν άπεχώρει ή ΟΛ—CO την 1ην Ιουνίου 1955, ης ήτο υπεργολάβος εκ μέρους τής νέας Δ)σεως τής Δ.Ε.Η. και μετά την 31ην Ιουλίου 1955 κατά τον έξῆς ευφύεστατον τρόπον.

Την ως άνω ήμερομηνίαν άπεχώρησεν ή ΟΛ—CO και θά έπρεπε να λήξῃ ή μετ' αυτής και τής εταιρείας Αλεξάτου—Δούκα σύμβασις μεταφορών. Πλην όμως ο Αλεξάτος επέτυχε όπως όλιγον πρό τής άποχωρήσεώς της ή ΟΛ—CO υπογράψῃ μετ' αυτού «συμπληρωματικήν συμφωνίαν» διά τής όποιίας α μεταξύ των σχέσεις θά μεταβιβάσθουν εις την Δ.Ε.Η., μεταφορεύς τής όποίας καθίσταται ο Αλεξάτος άνευ διαγωνισμού (Κατάθεσις Χ. Καμπά 5.9.62 πρ. συμπλ. 35). Και ούτω διεπράχθη ή πρώτη, ουχι και ή μόνη, παρανομία διά την όποιαν ουδείς ποτέ έτιμωρήθη. Διότι ο Γ. Πεζοπούλος επέτυχε με καθυστερήσεις και αναβολάς να έπιληφθῆ πολυ άργά ή Δικαιοσύνη, με άποτέλεσμα ή πράξις να κριθῆ παραγραφείσα διά του υπ' άριθ. 2189/1962 βουλευματος του Συμβουλίου των εν Αθήναις Πλημμελειοδικών.

Όσον άφορᾷ τὰ ουσιαστικά προσόντα του Αλεξάτου άτινα θά πρέπει να εξετιμήθῃσαν δεόντως κατά τον χρόνον τής παρανόμου προτιμήσεώς του είναι τὰ έξῆς:

Από του Ιουλίου 1953 είχαν τεθῆ υπ' όψει του Δ.Σ. τής Δ.Ε.Η. φήμαι φέρονσαι τον Αλεξάτον δωροδοκούντα διάφορα πρόσωπα τής τότε εκτελούσης την ύπηρεσίαν τής Δ.Ε.Η. εταιρείας ΕΒΑΣΚΟ. Τον δε Νοέμβριον 1954 το θέμα άνεκινήθη και πάλιν έξ άφορμής πληροφορίας ότι ο Αλεξάτος είχε ζητήσει εις Γένουσαν προμηθείας επί των καύλων των παρ' αυτού εκτελουμένων μεταφορών, με την δικαιολογίαν ότι θά δωροδοκῆσῃ το Διοικητικόν Συμβούλιον τής Δ.Ε.Η. και ήνάγκασε τότε τον Πρόεδρον Α. Δημητρακόπουλον να όμιλήσῃ αδιά το κακόν αυτού ήθικόν». Βλέπε και κατάθεσιν Ε. Σταθοπούλου 9.4.65. Ταύτα διεπιστώθῃσαν παρά των ενεργησάντων τον έκτακτον έλεγχον άνωτάτων δικαστικών και αναγράφονται εις την σελίδα 79 του πορίσματος αυτών.

Γνωστός όθεν τύπος ο μεταφορεύς, όστις βέβαιον ήτο ότι θά μετέφερε και εις την συνέχειαν των ύπηρεσιών του τας αρχικάς του συνηθείας.

Αλλά ή παρανομία δέν είναι μόνον αυτή. Η Δ.Ε.Η...λόγω έμπιστοσύνης άναθέτει εις τον Αλεξάτον, επεκτείνουσα την σχετικήν σύμβασιν και πάλιν άνευ διαγωνισμού, όλας τας διά θαλάσσης μεταφοράς, εις τρόπον ώστε να υπερβῆ ταχύτατα το ποσόν των δέκα πέντε εκατομμυρίων ο κύκλος συναλλαγών Αλεξάτου—Δ.Ε.Η. Και εις το σημείον αυτό δέον να σημειωθῆ ότι από τὰ έπίσημα βιβλία τής εταιρείας Αλεξάτου—Δούκα άπεδείχθη ότι το νόμιμον κέρδος εκ των μεταφορών αυτών ήτο 37 ο)ο.

Υπάρχει όμως και συνέχεια. Ο Αλεξάτος έπιτυγχάνει την έκδοσιν άποφάσεως διά τής όποίας θά λαμβάνῃ από την ΔΕΗ πρό τής εκτελέσεως έκάστης μεταφοράς και πρό οίουδήποτε έλέγχου το 75 ο)ο του αναγραφόμενου εις το παρ' αυτού προσκομιζόμενον τιμολόγιον ποσού. Και έτι πλέον άνευ οιασδήποτε σχετικής άποφάσεως να λάβῃ—πέραν του ως άνω 75 ο)ο—και προκαταβολάς το ύψος των όποιων έφθασεν από 29.8.56 μέχρι 4.2.57, ήτοι έντός μέντε μηνών, το ποσόν των δραχμών 1.050.000.

Αλλά υπάρχει και συνέχεια. Πέραν των άνωτέρω ή ΔΕΗ υπεχρεώθη να καταβάλῃ δι' ύπαλλήλου της σοβαρά άνόμη ποσά διά να έπιτύχῃ τον εκτελωνισμόν και την παραλαβήν των κομισθέντων υλικών διά τὰ όποία είχεν ήδη προκαταβληθῆ ή δαπάνη εις τον Αλεξάτον.

Πάντα ταύτα άπεδείχθησαν κατά τον διεξαχθέντα έκτακτον έλεγχον και αναφέρονται επί λέξει ως άνωτέρω εις την σελ. 78 του πορίσματος των άνωτάτων δικαστικών. Είναι συνεπώς πλέον ή αποδειγμένα και άναμφισβήτητα.

"Όσον αφορά τὸ ὕψος τῶν παρανόμως εἰσπραχθέντων παρὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου διὰ τῶν ἐν λόγῳ μεθόδων ποσῶν, τοῦτο ἔφθασε κατὰ μῆνα Ἰούλιον 1957 τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 3.913.902.

Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον δὲν διαπιστώθη καὶ οὔτε θὰ διαπιστωθῆ ποτὲ εἶναι τὸ τί ἐπέτυχε νὰ εἰσπράξῃ παρανόμως ὁ Ἀλεξάνδρος διὰ τῆς ἀναγραφῆς ἐπὶ τῶν παρ' αὐτοῦ προσκομιζομένων τιμολογίων ὑπερβολικῶν ποσῶν. Διὰ τὴν ἀντιληφθῆ ἄμα τις τὸ μέγεθος τῆς λεηλασίας ἀναφέρω περίπτωσιν μεταφορᾶς ἐνὸς γερανοῦ ἀπὸ Ἀλιβερίου εἰς Ἄγραν διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἀλεξάνδρος ἐπέτυχε νὰ εἰσπράξῃ ποσὸν δραχμῶν 137.000, ἐνῶ δέκα μῆνας πρότερον ἢ ἐπαναφορὰ τοῦ ἰδίου γερανοῦ διὰ τῶν ΣΕΚ ἐκόστισεν 11.079 δραχμὰς μόνον.

Ἐπὶ τέλους τὸν Ἰανουάριον 1957 διαπιστώθη, κατὰ τρόπον μὴ ἐπιτρέποντα ἀμφιβολίαν ἢ ἐκ μέρους τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰσπραξίς ἀντισυμβατικῶν ναύλων. Ὁ τότε Νομικὸς Σύμβουλος Θ. Μακρῆς ἐχαρκτήρισε τὴν πράξιν ὡς ἀπάτην καὶ ἐπρότεινε τὴν ποινικὴν δίωξιν. Σύμφωναι ἦσαν καὶ οἱ Ι. Φλαμπουράκης, Κ. Κυριακίδης καὶ Μητσόπουλος. Ἀλλὰ ὁ Γ. Διευθυντῆς Γ. Πεζόπουλος ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἔστρεψε νὰ γίνῃ μῆνυσις, ἀλλ' οὔτε καὶ διέταξε τὴν λήψιν προφυλακτικῶν εἰς βάρος τῆς σημαντικῆς τότε περιουσίας τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀκινήτου περιουσίας. Ἦτο ἰδιοκτῆτης πολυτελοῦς τριωρόφου ἐπαύλεως ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ὀρφῆος ἐν Κηφισσίᾳ καὶ πολυτελοῦς διαμερίσματος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σκουφᾶ 77. Καὶ βραδύτερον ἐπρόλαβαν ἄλλοι πιστωταὶ καὶ ἡ ΔΕΗ δὲν ἠδυνήθη νὰ εἰσπράξῃ οὐδὲ ὀβολόν. Ἐρχισε κάποιος ἐλεγχος, τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ὁποίου ἐτερματίσθη τὸν Ἰούλιον 1959, ἤτοι μετὰ δύο ἔτη καὶ πέντε μῆνας. Τότε ἀρχίζουσι νέαι ἀμφισβητήσεις καὶ νέαι συζητήσεις μεταξὺ ΔΕΗ—Ἀλεξάνδρου με ἀποτέλεσμα νὰ συνεχισθοῦν αἱ διαπραγματεύσεις πρὸς εὐρῆσιν λύσεως κοινῆς ἀποδοχῆς ἐπὶ δύο ἀκόμη περίπτωσι ἔτη, ἤτοι μέχρι τοῦ Μαρτίου 1961. Τότε μόνον ὁ Πεζόπουλος ἠναγκάσθη λόγω τοῦ ὅτι ἔπρεπε νὰ ληφθῆ ἀπόφασις περὶ τῆς ποινικῆς ἢ μὴ διώξεως τοῦ μεταφορέως νὰ φέρῃ τὸ ζήτημα ἐνώπιον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ΔΕΗ καὶ νὰ ἀνακοινώσῃ τὴν ὑπαρξίν τοῦ πρώτου πορίσματος χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τὸ κοινοποιήσῃ με τὴν δῆλωσιν ὅτι «συνεχίζονται αἱ ἀνακρίσεις».

Καὶ δύο ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά: Πρῶτον. Μεταγενεστέρως γίνεται ἐκ νέου συζήτησις περὶ ποινικῆς διώξεως τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ ἐπιλήφθη τοῦ θέματος τούτου ἡ νομικὴ ὑπηρεσία τῆς ΔΕΗ μετὰ γνώμην τοῦ «εἰδικῶς ἀσχολουμένου εἰς τὰ ποινικὰ δικάζοντος Ποινικολόγου», ὅστις ἐργωμάτευσεν ὅτι δὲν ὑφίστατο ἀσφαλῆς ἔδαφος διὰ τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Βραδύτερον ὁ εἰσηγηθεὶς τὴν μὴ δίωξιν Ποινικολόγος ἐμφανίζεται ὡς συνήγορος τοῦ Πεζόπουλου, ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐμπιστῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κλεώπα κλπ. ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου.

Δεύτερον. Τὸ ἀρχικὸν πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσιμη ἄρχικῶς καὶ Ζαλοκώστα ἐν συνεχείᾳ κατὰ Ἀλεξάνδρου, τὸ ὑπὸ ἡμερομηνίαν, ἐπαναλαμβάνω, Ἰουλίου 1959, ἐληρησορρήθη ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ τὴν 15.3.61.

Καὶ ἀναγράφεται ἐπὶ λέξει εἰς τὸ πόρισμα τῶν ἀνωτάτων Δικαστικῶν σελίς 86: «Ἐξ ὅλων τούτων τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Γ. Πεζόπουλου καταφαίνεται προσπάθειά του νὰ μὴ κοινολογηθῆ κατὰ τὸ δυνατόν ἢ κατὰ τὸ δυνατόν ἀργότερον ἢ προκύψασα ἀνωμαλία, ἐν ὅψει δὲ τῆς προσπάθειάς του ταύτης δημιουργεῖται ἡ ὑπόνοια μὴ καὶ ἡ ἐντολὴ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ πρώτου πορίσματος ὡφείλετο ἐπίσης εἰς τὴν αὐτὴν προσπάθειαν νὰ κερδίσῃ χρόνον, ἢ ὑπόνοια αὕτη καθίσταται βέβαιος ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ζητηθεῖσα συμπλήρωσις ἀπέτέλεσε τὴν δικαιολογίαν τῆς ἐπὶ ἔτος σχεδὸν ἀποσιωπήσεως τοῦ πρώτου πορίσματος.

Καὶ συνεχίζει τὸ πόρισμα:

«Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω θεωροῦμεν ὅτι, ὡς πρὸς τὴν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συμβάσεως Ἀλεξάνδρου — Δούκα προκύψασαν ἀνωμαλίαν αἱ ἐνεργεῖαι τοῦ Γεωργίου Πεζόπουλου ὡφείλοντο εἰς ἠθελημένην προσπάθειαν νὰ ἀναβληθῆ κατὰ τὸ δυνατόν μακρότερον χρόνον ἢ προβολὴ τῆς λίαν σοβαρᾶς, ὡς ἐξετέθη, ἀνωμαλίας, τῆς δημιουργηθείσης ἐξ ἀδυναμίας ἐλλείψεως συντονισμοῦ, ἀνικανότητος ἢ ἴσως καὶ

ἐπιδείξεως «δυσδικαιολογίτου εὐμενείας» πρὸς τοὺς μεταφορεῖς τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ΔΕΗ».

Καὶ προκειμένου περὶ εὐμενείας ἐκδηλουμένης εἰς τὸν ὑπερθετικὸν βαθμὸν ἀναφέρομεν ἐν παραδείγματι: Κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Δ)ντοῦ Μελετῶν τῆς ΔΕΗ Σβώλου, ἀπεδόθη τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1955 εἰς τὸν Ἀλεξάνδρου ἡ κατατεθείσα παρ' αὐτοῦ ἐγγύησις ἐκ δραχ. 360.000, ἐνῶ ἦτο προφανὲς ὅτι ἔπρεπε νὰ ζητηθῆ νέα ἐγγύησις ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις ἐξηκολούθει νὰ ἔχῃ ἀντικείμενον καὶ μάλιστα μεγαλύτερον τοῦ ἀρχικῶς προβλεφθέντος.

Καὶ τὸ ἀποκορύφωμα:

"Όταν κατὰ μῆνα Ἰούλιον 1957 ἀπεμακρύνθη ἐκ τῆς ΔΕΗ ἡ Ἐταιρεία Ἀλεξάνδρου — Δούκα, λόγω τῶν ἀποκαλυφθεισῶν, ὡς ἀνωτέρω ἀνεφέρθη ἀνωμαλιῶν, καὶ καθ' ὃν χρόνον εἶχε διαπιστωθῆ ὅτι τὸ χρέος τῆς πρὸς τὴν ΔΕΗ ἠγγίξε τὰ 4.000.000 δραχ. ἐνεργεῖται διαγωνισμὸς — αὐτὴν τὴν φορὰν διαγωνισμὸς — πρὸς ἀνάθεσιν τῶν μεταφορῶν τῆς ΔΕΗ. Καὶ ἐμφανίζεται καὶ πάλιν ὁ Ἀλεξάνδρος, (ἀναισχυρίας τὸ ἀνάγνωσμα), καὶ συμμετέχει εἰς τὸν διαγωνισμὸν. Ἡ ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Θ. Σβώλου Ἐπιτροπὴ με μειοψηφίαν τοῦ τρίτου μέλους Καμπᾶ εἰσηγήθη τὴν ἀνάθεσιν εἰς τὸν Ι. Ἀλεξάνδρου εἰς τὸ Διοικ. Συμβούλιον, πλὴν τοῦτο ἀπέρριψε τὴν εἰσηγήσιν. Καὶ ὁ Γεν. Δ)ντῆς ἐμειοψήφησεν ὡς Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ διαγωνισμοῦ. Σημειοῦμεν ὅτι πρὸς ἀνταμοιβὴν τοῦ Σβώλου διὰ τὰς ταιαύτας ὑπηρεσίας τοῦ ὁ Γεν. Δ)ντῆς εἰσηγήθη καὶ παρῆται τὸ ὄριον ἡλικίας ἐπὶ ἐν ἔτος.

Ἐθρέθη ὅμως ἐτέρα ὁδὸς ἐπαναφέρουσα εἰς τὴν ΔΕΗ τὸν Ἀλεξάνδρου, ὅστις ὅτε μὲν ὁ ἴδιος, ὅτε δὲ διὰ τοῦ ὑπαλλήλου τοῦ Φρίξου Μασιάλα, ἐμφανίζεται ὡς ἀντιπρόσωπος ξένων οἰκῶν καὶ ἀναλαμβάνει ἐργασίας ἀπὸ τὴν ΔΕΗ καὶ εἰσπράττει παρ' αὐτῆς προσωπικὰς ἀμοιβὰς ἑκατοντάδων χιλιάδων δραχμῶν, χωρὶς νὰ παρακρατῆται οὐδὲ δραχμὴ διὰ τὰς πρὸς τὴν ΔΕΗ ὀφειλάς του.

Καὶ ἕνα τοιοῦτον καὶ τηλικούτον ὀφειλέτην ἡ ΔΕΗ ὄχι μόνον δὲν τὸν κατεδίωξε ἀλλὰ τὸν ἐδέχθη ὡς Μεταφορεῖα Προμηθευτῶν καὶ ὡς Ἀντιπρόσωπον αὐτῶν καὶ δὴ τῆς Ἐταιρείας ΙΑΣΤΔ πραγματοποιῶν πολὺ μεγαλύτερον τῆσον ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ὅποιον ἐνεφάνισε ὡς ἐπιτροπος συμβεβλημένος μεταφορέως.

Διότι ἐνῶ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῆς OL-CO ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1955 μέχρι τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως τὸν Ἰούλιον 1957, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἀπὸ 5.9.62 σημειώματος τοῦ Χ. Καμπᾶ (φ. συμπλ. 35) πρὸς τὸν κ. Χαμπούρη τὰ ὑποβληθέντα τιμολόγια του ὑπερέβαινον κατὰ τι τὰ 15.000.000 δραχ. ἐνεργῶν ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς IVA ἐπραγματοποίησε συναλλαγὰς 692.498 δολλαρίων ἢ δραχ. 19.000.000 καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐταιρείας O.G.M.P.REOMO διὰ προμήθειαν Στύλων δολλάρια 500.070 ἤτοι ἄλλα 15.000.000 δραχ.

Κατέθεσεν ὁ Ε. Σταθόπουλος «...εἶχον ἐκτελεσθῆ συμβάσεις προμηθείας εἰς τὰς ὁποίας οἱ Ἀλεξάνδρος—Δούκας εἶχον λαμβάνειν ἀπ' εὐθείας παρὰ τῆς Δ.Ε.Η. σημαντικὰ ποσὰ ὡς ἀντιπρόσωποι καὶ μεταφορεῖς οἰκῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἐξ ὅσων γνωρίζω, τὸ Γραφεῖον Ἀλεξάνδρου Δούκα ἐλάμβανε ἀπ' εὐθείας παρὰ τῆς Δ.Ε.Η. τὸ μέρος τοῦ συμβατικοῦ τμήματος ὅπερ ἀντιστοιχεῖ εἰς τὴν μεταφορὰν τοῦ ὑλικοῦ καὶ τὴν προμήθειαν ἀντιπροσώπου.

Οὔτε λίγο οὔτε πολὺ. Ἡ ζημιώσασα τὴν Δ.Ε.Η. ὑπὲρ τὰ 2.000.000 δι' ἀπάτης συνεβάλλετο φανερὰ μετ' αὐτῆς καὶ εἰσέπραττε πᾶν ὅτι ἐδικαιοῦτο καὶ δὲν ἐτόλμησε ἕνας Ταμίας ἢ ὁ Χ. Καμπᾶς ἢ ὁ Ι. Τσιμπούνης νὰ παρακρατήσῃ δι' ἐπισχέσεως ἀλλ' ἔστω καὶ παρακλητικῶς νὰ τοῦ πῆ δῶσε κάτι ἔναντι τῆς ὀφειλῆς σου καίτοι ἦτο δυνατὴ ἢ παρακράτησις ὅπως ρητῶς κατέθεσε ὁ Ε. Σταθόπουλος. Καὶ ἐπὶ λέξει:

«...δὲν δύναμαι κατόπιν τούτων νὰ γνωρίζω ἐὰν ἠδύνατο νομικῶς νὰ γίνῃ παρακράτησις τῶν λαβεῖν του, ἐκ τῶν ὡς ἄνω συμβάσεων, ἦτο ἄρα ἐν τῇ πράξει δυνατόν νὰ γίνῃ ται-

αυτή παρακράτησις ασχέτως τῶν ἐνεργειῶν εἰς τὰς ὁποίας οἱ ἐνδιαφερόμενοι δὴ πρόβαινον δικαστικῶς....».

Ἄλλὰ κατέθεσε ὁ αὐτὸς Σπαθόπουλος καὶ ἕτερον περιστατικὸν τὸ ὁποῖον δίδει τὸ μέτρον τῆς ἀπεριορίστου στοργῆς μετὰ τὴν ὁποίαν ἡ Διοίκησις τῆς Δ.Ε.Η. περιέβαλλε καὶ μετὰ τὸ 1960 τὸν πολὺν Ι. Ἀλεξάτου. Ἐρωτηθεὶς ἐὰν γνωρίζῃ ὅτι καὶ μετὰ τὸ 1960 ὁ Ἀλεξάτος συνέχισε συγκεκριμένως τὰς μετὰ τῆς Δ.Ε.Η. συνεργασίας του ἀπήτησεν (κατάθεσις 9. 4.65). «Γνωρίζω ὅτι ἄτομον ὀνόματι Φρίξος Μασσάλας μετέχει μίᾳς ἐπιχειρήσεως ἀντιπροσωπειῶν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Γενικῆ Προμηθευτικῆ εἰς τὴν ὁποίαν ὑποδέτω παρ' αὐτοῦ ἀντιπροσώπευσιν τῶν ὡς ἄνω ξένων Οἴκων. Ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν εἶναι σημαντικὸς. Ταῦτα κατέθεσε καὶ ὁ Χ. Καμπᾶς ἐξετασθεὶς εἰς τὴν κατὰ Γ. Πεζοπούλου Θ. Μακρῆ δίκην ἐνώπιον τοῦ Τριμ. Ἐφετερίου ἐφ' ἧς ἡ ὑπ' ἀριθ. 3346 τῆς 31.5.1963 ἀπόφασις καὶ ὁ Χ. Καμπᾶς ὅστις ἐθεβαίωσε «..... Ἄφ' ἧς ἔπαυσε νὰ εἶναι ἐργολάβος μεταφορῶν ὁ Ἀλεξάτος ἐργάζεται ὑπὸ ἄλλην μορφήν, δηλαδὴ ὡς ἀντιπρόσωπος καὶ μεταφορεὺς τῶν προμηθευτῶν τῆς Δ.Ε.Η. ὑπὸ ἄλλην μορφήν. Τῇ ἐντολῇ τῶν Προμηθευτῶν ἡ Δ.Ε.Η. κατέδρασε τὸ Ἀλεξάτου τὰ Μεταφορικά. Ἀπὸ Ἰουνίου — Ἰουλίου 1958 ἔγινε αὐτὸ καὶ τὸ ποσὸν ποὺ εἰσέπραξεν ὁ Ἀλεξάτος ἀνέρχεται εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας χιλιάδων δραχμῶν. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἄτομον Μασσάλας ἔρχεται εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τὴν Δ.Ε.Η. τὸ ὁποῖον ἄτομον εἰργάζεται εἰς τὸν Ἀλεξάτου.....».

Τοῦ Ι. Ἀλεξάτου ὅμως ἡ παντοδυναμία δὲν περιορίζετο μόνον εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ τὰς Ὑπηρεσίας, ἀπέδειξε ὅτι ἦτο ἀκόμη ἰσχυρότερος καὶ εἶχε ἀπιστεῦτους προστάτας καὶ εἰς τὰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, τὸ δὲ Γενικὸν Λογιστήριον ἦτο κυριολεκτικῶς εἰς τὴν ἀπόλυτον διάθεσιν του καὶ φαίνεται ὅτι μέχρι τινὸς ἡ ἀπροκάλυπτος προστασία ἐξηκολούθησε διότι τεράστια ποσὰ ὄφειλε καὶ ἐκ φόρων.

Ἦτο ἰδιωκτῆτης πολυτελοῦς ἐπαύλειος ἐν Κεφαλαρίῳ Κηφισίας ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ὁρφῆος 8. Ἐπίσης, ἐνὸς διαμερίσματος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σκουφᾶ 77. Τὴν 4.6.56 ἐνεγράφη ἀναγκαστικὴ κατάσχεσις τῇ ἐπισπεύσει Α' Ταμείου Πειραιῶς διὰ δραχμᾶς 419.363. Ἦρθη τὴν 13.4.57 κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5184 τῆς 8.11.1956 ἐγγράφου τοῦ Διευθυντοῦ Α' Ταμείου Πειραιῶς, 2) τὴν 3.5.1958 ἐπισπεύσει τοῦ Α' Δημοσίου Ταμείου Πειραιῶς ὁ ὑποδιηροφύλαξ Ἀμαρουσίου ἐνέγραψε ἀναγκαστικὴν κατάσχεσιν διὰ ὀφειλὴν πρὸς τὸ Δημόσιον ποσοῦ δραχμ. 1.704.154 ἧτις ἤρθη τὴν 3.5.1958 μετὰ ἓνα μῆνα δύναμις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2140 τῆς 3.5.1958 ἐγγράφου τοῦ Α' Ταμείου Πειραιῶς.

3) Τὸ Ι.Κ.Α. ἐνέγραψε κατάσχεσιν τὴν 1.2.1958 ἧτις ἤρθη τὴν 2.5.1958. Τὴν 22.3.1958 ἐνεγράφη ἀναγκαστικὴ κατάσχεσις ἐπισπεύσει τοῦ Ταμείου Φορολογίας αὐτοκινήτων ἧτις ἤρθη τὴν 3.5.1958.

4) Τὴν 27.11.1958 ἐνεγράφη ἀναγκαστικὴ κατάσχεσις ἐπισπεύσει τοῦ Α' Ταμείου Ἀμαρουσίου διὰ δραχμᾶς 697.803 ἧτις ἤρθη τὴν 14.5.59 συναινέσει τοῦ ἰδίου Ταμείου.

6) Ἐνεγράφη ἐπίσης κατάσχεσις διὰ ποσὸν δραχμ. 84.691 τὴν 27.4.59 τῇ ἐπισπεύσει Α'. Δημοσίου Ταμείου Πειραιῶς ἧτις ἤρθη τὴν 11.5.59.

7) Τὴν 13.8.59 κατάσχεσις τῇ ἐπισπεύσει Ι.Κ.Α. Πειραιῶς διὰ δραχμ. 103.012 καὶ

8) Τὴν 19.3.1960 ἀναγκαστικὴ κατάσχεσις ἐπισπεύσει τοῦ Δημοσίου Ταμείου Ἀμαρουσίου διὰ δραχμᾶς 1.028.071 κλπ.

Ταῦτα πάντα προκύπτουν ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 20 τῆς 27 Μαρτίου ἐγγράφου τοῦ Ὑποδιηροφύλακος Ἀμαρουσίου. Ἐκ τοῦ ἐγγράφου τούτου προκύπτει ὅτι ἡ ἔπαυσις ἐπλειστηριάσθη ἀντὶ δραχμῶν 1.107.000 τὴν 28.7.1959 ἀλλὰ ὅτι ὑπῆρχον καὶ πλείστοι ἄλλοι πιστωταὶ ἐν οἷς ἡ Ἰονικὴ Τράπεζα διὰ 500.000 δραχμ. ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα διὰ 130.000 καὶ ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος εἶχεν ἐγγράψει τὴν 3.5.1958 ὑπόδηκην διὰ ποσὸν 1.200.000.

Ὅτω πιστοποιεῖται ἐπίσημως ὅτι κατὰ Ἰανουάριον 1957 ὅτε τὸ πρῶτον διεπιστώθη ἡ ὀφειλὴ τοῦ Ι. Ἀλεξάτου καὶ

κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1958 ὅτε ἐξεκαθαρίσθη ὅτι μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐγγυήσεων παρέμενον ἀπαιτήσις 2.000.000 δραχμ. ἦτο δυνατὴ ἡ ἐξασφάλισις τῆς Δ.Ε.Η. ὅπως ἐλέγχθη ἀλλὰ δὲν ἔγινε.

Ὑπάρχει καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3013 τῆς 10.4.1965 ἐγγράφον τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου Ἀμαρουσίου ἐξ οὗ προκύπτει ὅτι ὁ Ι. Ἀλεξάτος ὄφειλε εἰσέτι ἐκ φόρων 345.181 καὶ κατὰ ἀκόμη ὅτι ὁ ἐπιμελὴς οὗτος Δ)ντῆς ἀνεῦρε τρία οἰκόπεδα παραθαλάσσια τοῦ ὀφειλέτου Ι. Ἀλεξάτου παρὰ τὸν Ἅγιον Δημήτριον Ἀλικῶν (Κορωπίου) τὰ ὁποῖα κατέσχε τὴν 6.1.1965. Ὁ λιμενάρχης ἐπίσης Πειραιῶς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8047 τῆς 4.3.1960 ἐγγράφου του ἐπιστοποίησεν ὅτι ὑπῆρχε τότε ἐπ' ὀνόματι Ἀλεξάτου τὸ 1)2 μίᾳς φορτηγίδος. Εἶναι μίᾳ ἐπὶ πλέον ἀπόδειξις ὅτι ἡ Δ.Ε.Η. δὲν ἠθέλησε νὰ ἐνοχλήσῃ ποτὲ τὸν Ι. Ἀλεξάτου.

Ὑπάρχουν μεταξὺ τοῦ συλλεγέντος κατὰ τὴν διενέργειαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἐρεύνης ἵνα διαπιστωθῇ ἐὰν ὑπάρχουν ἐνδείξεις παραπομπῆς τοῦ τέως Πρωθυπουργοῦ καὶ τῶν δύο Ὑπουργῶν σωρεία ἀποφάσεων τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου διὰ τῶν ὁποίων ἐχορηγοῦντο κατὰ κανόνα ἀναστολαὶ ἐκτελέσεως προσωπικῆς κρατήσεως τοῦ Ι. Ἀλεξάτου. Τὰς καταχωροῦμεν:

1) Ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 194446 τῆς 16.7.1959 ὑπογραφή τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Ἀλιπράντη.

2) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 199975 τῆς 23.7.1959 ἀπόφασις τοῦ αὐτοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Τὰ χρέη διὰ δραχμᾶς 1.537.000 ἐνεκρίθη ἀναστολὴ ἐπὶ καταβολῇ 20.000 δραχμῶν.

3) Ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 280448 τῆς 8.10.1959 ὁμοίᾳ τοῦ αὐτοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Ἐνεκρίθη διὰ ταύτης ἡ χορήγησις πιστοποιητικῶν φορολογικῆς ἐνημερότητος δι' ἑξῆσιν διαβατηρίου ἐπὶ παροχῇ προσωπικῆς ἐγγυήσεως.

4) Ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 110448 τῆς 29.4.1958 μετ' ὑπογραφῆν κ. Θ. Μερτικόπουλος, δι' ἧς ἐγκρίνεται ἡ ἄρσις τῆς κατασχεσεως τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμ. 1.700.000 ὑπὸ τὸν ὄρον τῆς ἐγγραφῆς παραχρῆμα ὑποθήκης.

5) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 272061 τῆς 18.10.58 ἐγγράφον τοῦ Δ)ντοῦ κ. Ἀδαμόκη, δι' οὗ γνωστὸν γίγνεται τοῦ Α' Ταμείου Πειραιῶς ὅτι κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 3.300 τῆς 15.10.1958 ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀνεστάλη ὁ πλειστηριασμός. Τὸ χρέος ἀνήρχετο εἰς 2.785.263 μόνον δραχμᾶς καὶ ἐθάρυσε τὴν Ο.Ε. Ἀλεξάτου—Δούκας.

6) Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 6262 τῆς 21.1.61 ἐγγράφον τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Ἀλιπράντη, δι' οὗ ἐγκρίνεται ἡ χορήγησις πιστοποιητικῶν φορολογικῆς ἐνημερότητος εἰς τὸν Ι. Ἀλεξάτου μετὰ παροχῆν προσωπικῆς ἐγγυήσεως.

Ὑπάρχουν ἐπίσης 45 ἐγγράφα διαβιβασθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Δημ. Τάξεως πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 34)7)306α τῆς 30 Μαρτίου ἐγγράφου του.

1) Τὸ πρῶτον ἐγγράφον εἶναι τοῦ Α' Ταμείου Πειραιῶς τῆς 15.10.58, δι' οὗ διαβιβάζεται τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 642 τῆς 14.10.59 ἔνταλμα προσωπικῆς κρατήσεως πρὸς τὴν Ὑποδιοίκησιν Χωρ)κῆς Κηφισίας πρὸς ἄμεσον ἐκτέλεσιν τὴν ἐπομένην ἢ μετὰ τὸ ἀνεκάλυψε συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 285885 τῆς 15.10.1959 διαταγῆς τοῦ Γεν. Λογιστηρίου.

2) Ὑπάρχει ἐπίσης τὸ ὑπ' ἀριθ. 4315 τῆς 12.9.59 ἐγγράφον τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Α' Ταμείου Πειραιῶς, εἶχεν ἀποσταλῆ πρὸς ἐκτέλεσιν ἕτερον ἔνταλμα τὸ 313)1959 ἀλλὰ δὲν ἐξετελεῖτο. Καὶ γράφει ὁ Ταμίας «... Ἐπηρεολούθησε τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 4191)59 ὑπηρετικὸν ἐγγράφον μας, ἀλλ' οὐδεμίᾳς ἐτύχησεν ἀπαντήσεως. Ἐπανερχόμενοι καὶ αὐτὲς παρακαλούμεν διὰ τὴν ἄμεσον ἐκτέλεσιν.....».

3) Ἐπακολούθει τὸ ὑπ' ἀριθ. 21.4.215γ τῆς 1.2.1960 ἐγγράφον τοῦ Τμήματος Χωρ)κῆς Κηφισίας δι' οὗ ἐπιστρέφεται εἰς τὸν Ταμῖαν τὸ ἄνω 313 ἔνταλμα.

4) Τὸ 2)1.3.64Α τῆς 4 Φεβρουαρίου 1960 ἐγγράφον τοῦ Διοικητοῦ πρὸς τὸ Τμήμα Ἀσφαλείας ἵνα ἐκτελεσθῇ τὸ 313 ἔνταλμα.

5) Ὁ Διοικητῆς τοῦ τμήματος ἀσφαλείας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 21)4)215δ τῆς 22.2.1960 ἀναφοράς του ἀναφέρει ὅτι δὲν ἐξετελεσθῆ διότι κρύπτεται εἰς Ἀθήνας ὁ Ι. Ἀλεξάτος.

6) Τὸν Ι. Ἀλεξάτου τὸν ἀνεζητεῖ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 51092

της 30.11.60 έγγραφου του και τὸ Ταμείον Π. Φαλήρου πλὴν ὁ Δ)ντής Ἀσφαλείας Κηφισσίας ἀπήντησε (21.16.30) τῆς 23 Δ)ερίου 1960 ὅτι οὗτος ἀπουσίαζεν εἰς ἐξωτερικόν. Ἐπακολούθουν ἄλλα 16 ἔγγραφα μεταξὺ Δ)ντοῦ τοῦ Ταμείου, Δ)ντοῦ Χωρ)κῆς Κηφισσίας καὶ Ἀστυνομικοῦ τμήματος, ἵνα ἐπιτευχθῆ ἡ σύλληψις τοῦ ἀσυλλήπτου Ι. Ἀλεξάτου καὶ ἐδέησε τέλος, τὴν 8 Φεβρουαρίου 1960 νὰ περιουκλωθῆ ἡ οἰκία καὶ νὰ συλληφθῆ. Τὸ καλὸν τὸ καλλιγράμει ὁμως ξέρεται πολλὰ μονοπάτια. Προσεποιεῖται τὸν καρδιακόν. Προσέτρεξαν ἰατροὶ καί, Ἀλεξάτος ἦτο, δὲν ἔπρεπε ἡ πολύτιμος υγεία του νὰ πάθῃ. Δὲν ἠνωχλήθη καὶ ὄχουτο ἀπὸ τὴν ἐπομένην. Δι' ὃ ἠναγκάσθη ὁ ἀτυχῆς Δ)ντής τοῦ Ταμείου Ἀμαρουσίου νὰ στείλῃ τὸ κάτωθι ἐπὶ λέξει ὑπ' ἀριθ. 2745 τῆς 18 Μαρτίου 1960 ἔγγραφον πρὸς τὸν κ. Διοικητὴν Κηφισσίας, τὸ ὁποῖον ἀποκαλύπτει ποῖον παιγνίδιον ἐπαίζετο εἰς θάρος τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ πῶς κατώρθωνε ὁ πανίσχυρος Ι. Ἀλεξάτος νὰ ἐμπαίξῃ καὶ Ὑπουργεῖον καὶ Ταμίας καὶ Χωροφυλακὴν.

Ἡ ἱστορία ὁμως τῆς καταταλαιπωρήσεως τῶν Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν δὲν τερματίζεται ἐδῶ. Ἔχει καὶ συνέχειαν. Καὶ ἡ συνέχεια ἠαυρῶναι ἀτυχῶς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον. Τὰς εὐθύνας τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου εἶχε τὸ θάρος νὰ ἐπισημάνῃ πρῶτος καὶ μετ' ἀξιεπαίνου θάρρους, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ταμείου Ἀμαρουσίου Ι. Οἰκονομάκος ἤδη ἀπὸ τοῦ Μαρτίου τοῦ 1960. Παραθέτομεν ἐπὶ λέξει τὸ ὑπ' ἀριθ. 2745 ἔγγραφον αὐτοῦ πρὸς τὸν Διοικητὴν Κηφισσίας ἵνα ἀντιληφθῆ πᾶς τις πῶς κατεξουτέλιζε τὰς Κρατικὰς ὑπηρεσίας ὁ Ι. Ἀλεξάτος, γεγονὸς τὸ ὁποῖον ἠνάγκασεν ἕνα Φαρμακὸν Διευθυντὴν Ταμείου νὰ ὑψώσῃ φωνὴν διαμαρτυρίας διότι ὅλαι αἱ ὑπηρεσίαι εἶχον μεταβληθῆ εἰς φεραπαινίδα τοῦ καταχραστοῦ μεταφορῶς καὶ ὀφειλέτου τοῦ Δημοσίου ἐκατοντάδων χιλιάδων δραχμῶν.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝ. Δ)ΝΣΙΣ ΔΗΜ. ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ

(ὁδὸς Γ. Κονδύλη 1)

Ἀριθ. Τηλ. 010361

Ἀριθ. πρωτ. 2745.

Ἐν Ἀμαρουσίῳ τῆ 18.3.60.

Πρὸς
Τὸν κ. Διοικητὴν Χωρ)κῆς Κηφισσίας
Εἰς Κηφισσίαν

Κύριε Διοικητά,

Ἐχομεν τὴν τιμὴν, νὰ παρακαλέσωμεν ὅπως ἐπιληφθῆτε προσωπικῶς τοῦ θέματος τοῦ ὀφειλέτου τοῦ Δημοσίου Ἰωάννου Ἀλεξάτου διωκομένου παρὰ τοῦ ὑπ' ἡμᾶς Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Κηφισσίας δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 238)59 ἐντάλματος προσωπικῆς κρατήσεως, δι' ὀφειλομένους φόρους ἐκ δραχμῶν 704.510 ὡς μὴ συμμορφωθέντος πρὸς ἀλλεπαλλήλους παρασχεθείσας διευκολύνσεις ὑπὸ τῆς Γεν. Δ)σεως Δημοσίου Λογιστικοῦ.

Τὴν 8.2.1960 ὁ Διοικητὴς τοῦ Α. Τ. Κηφισσίας μᾶς ἐπληροφόρησεν ὅτι ὁ ἀπὸ πολλοῦ ἀναζητούμενος ὀφειλέτης εὐρίσκατο εἰς τὴν ἐν Κηφισσίᾳ οἰκίαν του καὶ ὅτι δὲν προέβη εἰς τὴν σύλληψιν του καθ' ὅσον ἐδήλωσεν ἀσθένειαν διαπιστωθεῖσαν τῶσον παρὰ ἰδιώτου Ἰατροῦ ὅσον καὶ παρὰ Ἰατροῦ τῆς Ὑπηρεσίας.

Ἐκτοτε οὐδεμία ἐνέργεια ἐγένετο αἰ δὲ πληροφορίαι μᾶς συνέπιπτον μὲ τὰς τοιαύτας τοῦ κ. Διοικητοῦ τοῦ Α. Τ. Κηφισσίας, ὅτι ἡ ἀσθένεια τοῦ ὀφειλέτου δὲν τὸν ἠμπόδιζε νὰ ἐξέρχεται κατὰ τὸ δοκοῦν τῆς οἰκίας του.

Εἰς προσωπικὰς ἐπαφὰς μᾶς μετὰ τοῦ κ. Διοικητοῦ ὑπεδείξαμεν ὡς διώκουσα ἀρχὴν, νὰ κινήσῃ κατὰ τοῦ ὡς ἄνω ὀφειλέτου τὴν προβλεπόμενὴν διαδικασίαν τῆς Π. Δικονομίας, τούτεστι νὰ προβῆ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ δηλώσαντος ἀσθένειαν ὀφειλέτου διὰ τοῦ Ἰατροδικαστοῦ, ἵνα βᾶσει τῆς παρ' αὐτοῦ γνωματεύσεως προέλθῃ εἰς τὰς δεούσας ἐνεργείας διὰ τὴν μεταφίρᾴν εἰς Νοσοκομεῖον ἢ εἰς τὰς διὰ χρέη φυλακᾶς.

Παρ' ὃ,τι παρήλθεν ἀριστὸν χρονικὸν διάστημα, οὐδεμία ἐ-

νέργεια ἐγένετο. Ἐγγράφῳ μᾶς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου προκειμένου νὰ κατατοπισώμεν τὸ προϊστάμενον ἡμῶν Ὑπουργεῖον παρέμειναν ἀναπάντητα παρὰ τοῦ ὡς ἄνω Ἀστυνομικοῦ Τμήματος.

Προέχει ὁθεν καθ' ἡμᾶς, πρὸς διαφύλαξιν τοῦ γοήτρου τῆς Κρατικῆς ἐξουσίας καὶ τῆς προλήψεως ἐκ τῶν τυχόν παραλείψεων, δυναμένων νὰ προέλθουν εὐθυνῶν, ὅπως δοθῆ τέρμα εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην διὰ τῆς προσωπικῆς παρεμβάσεώς σας. Παρακαλῶ ὅπως μᾶς γνωρίσητε τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν σας.

Μετὰ τιμῆς

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ταμείου

Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΗΣ

Κοινοποιήσις:

Γεν. Δ)νσιν Δημ. Λογιστικοῦ Δ)νσις Π Γραφ. Διευθυντοῦ.
Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Κηφισσίας Γραφεῖον Δ' Ἀσφαλείας.

Ἐπεσήμανε ὁ Δ)ντής τοῦ καταταλαιπωρουμένου Ταμείου Ἀμαρουσίου τὸ γεγονὸς ὅτι ἐνῶ τὸ Γ. Λογιστήριον παρέσχε ἀλλεπαλλήλους διευκολύνσεις δι' ὀφειλομένους 704.510 δραχμ. φόρους ὁ Ι. Ἀλεξάτος δὲν συνεμορφώθη πρὸς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Γ. Λογιστηρίου.

Ἐπεσήμανε ἐπίσης ὅτι οὗτος καίτοι κατελήφθη κατὰ μακρὰς ἀναζητήσεις εἰς τὴν οἰκίαν του δὲν συνελήφθη διότι ἐδήλωσε ἀσθένειαν, καίτοι ἡ ἀσθένειά του δὲν τὸν ἠμπόδιζε νὰ ἐξέρχεται κατὰ τὸ δοκοῦν ἐκ τῆς οἰκίας του.

Ἐκτοτε οὐδεμία ἐνέργεια ἐγένετο.

Ἐκτοτε οὐδεμία ἐνέργεια ἐγένετο.

Καὶ ἐτόνιζε.

Προέχει καθ' ἡμᾶς πρὸς διαφύλαξιν τοῦ γοήτρου τῆς Κρατικῆς ἐξουσίας νὰ δοθῆ τέρμα εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

Καὶ τὸ ἔγγραφον τούτο, ἀνηλθὲς μαστίγιωμα κατὰ τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου, τὸ ἐκοινοποίησε εἰς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον. Μοναδικὸν παράδειγμα, ὁ ὑφιστάμενος νὰ ἐλέγχῃ κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὸν προϊστάμενον, διότι μὲ τὴν εἰδικὴν μεταχειρίσιν τοῦ φοροδιαφυγᾶδος διεσύρετο καὶ τὸ γοήτρον τῆς Κρατικῆς Ἐξουσίας.

Τὸ ράπισμα τὸ ἐλέγχθη ἀδιαμαρτυρητῶς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον. Οὕτε ἐκάλισσε εἰς ἀπολογίαὶν τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ταμείου, οὔτε τὸν ἐτιμώρησε, ἀλλ' οὔτε καὶ εἰς διάψεσιν τινα προέβη.

Ἀντιθέτως, ὡσεὶ νὰ ἦτο δοῦλος τὸ Γενικὸν Λογιστήριον τοῦ Ι. Ἀλεξάτου, ἐξέδιδε τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 119392 τῆς 11 Μαΐου 1960 ἀπόφασιν δι' ἧς ἀπέστειλε ἐπὶ τρεῖς μῆνας τὴν εἰσπραξίαν τῶν φόρων αὐτοῦ, ἀνερχομένων κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην εἰς δραχμὰς 1.172.291 πρὸς τὸ Ταμείον Ἀμαρουσίου, 44.000 εἰς τὸ Α' Ταμείον Πειραιῶς, 34.000 εἰς τὸ Ταμείον Ἀνωτάτων Ἐταιρειῶν Πειραιῶς καὶ 70.000 εἰς τὸ Ταμείον Πλοίων Πειραιῶς.

Ἐκτοτε, βροχὴ αἰ ἀναστολαί.

Ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 168.881 τῆς 9.7.1960 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργεῖου χορηγεῖ μέχρι 10, 1960.

Χαρακτηριστικὸν εἶναι, ὅτι ἡ αἴτησις ἐγένετο δεκτὴ καὶ συνεληφθῆ χωρὶς καὶ νὰ συνάπτεται παράβολον. Δι' ὃ καὶ ἀναγράφεται εἰς τὸ σῶμα αὐτῆς «Νὰ εἰσπραχθῆ παράβολον».

Ἐν συνεχείᾳ, τὴν 7.10.1961, ὁ τότε Ὑπουργὸς Θεόδ. Μερτικόπουλος, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 242768 ἀποφάσεώς του, ἐχορηγῆσαν ἀναστολήν τοῦ χρέους τῶν δραχμῶν 906.035 ἐπὶ δύο μῆνας, ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑποχρεώσεως καταβολῆς δόσεων.

Τὴν 13.1.1962, ὁ τότε Ὑφυπουργὸς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 301977 ἀποφάσεώς του, χορηγεῖ ἀναστολήν εἰσπράξεως μέχρι τέλους Ἀπριλίου 1962 τοῦ ἐκ δραχμῶν 869.895 ποσοῦ ἄνευ ὑποχρεώσεως καταβολῆς δόσεων.

Νέα ἀπόφασις, ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 72055 τῆς 10.3.62, χορηγεῖ νέαν ἀναστολήν τοῦ ἐκ δραχμῶν 874.585 χρέους του, μέχρι 15 Ἀπριλίου ἄνευ ὑποχρεώσεως καταβολῆς δόσεων.

Ἐπηκολούθησεν ὁ πλειστηριασμὸς τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ὀρφέως 8 ἐν Κηφισσίᾳ οἰκίας τοῦ Ι. Ἀλεξάτου τῆ ἐπισπεύσει τῆς θανειστρίας Ἑλληνικῆ Βιομηχανία ὑπολειμμάτων Ναφθαλ

τὸ δὲ Ἑλλην. Δημόσιον κατετάγη διὰ δραχμὰς 127.812 ἑναντι τῶν ὀφειλῶν τοῦ Ι. Ἀλεξάντου ἐπὶ ἐμπλειστηριάματός 1.107.000 δρχ.

Καὶ ἡ ΔΕΗ ἔμεινε μὲ τὸ γέρας τῶν καλῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι. Ἀλεξάντου ὄχι μόνον πρὸς τοὺς προστατάς αὐτοῦ ἐν τῇ ΔΕΗ ἀλλὰ ἀκούσατε, κύριοι Ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἔθνους κἀτι τὸ ἀπίστευτον. Ὁ ἐκ τῶν ἐγκαλουμένων τέως Πρωθυπουργὸς παρεθέρισεν ἐν τῇ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ὀρφέως 8 οἰκίᾳ τοῦ Ι. Ἀλεξάντου ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουνίου 1957 μέχρι 6 Ὀκτωβρίου 1957 ὡς προκύπτει ἀπὸ τὰ ἐπίσημα βιβλία τῆς Δ)νσεως Χωροφυλακῆς Κηφισίας ἧτις ὑπόχρεως νὰ διαθέτῃ φρουρὰν πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἀναγράφει εἰς τὰ βιβλία ὅτι ἡ φρουρὰ διετέθη ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1957 μέχρι 6 Ὀκτωβρίου 1957 εἰς τὴν κατοικίαν του ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ὀρφέως.

Παραδέτομεν καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 117)9)30 Ἀπόρρητον ἔγγραφο τοῦ Διοικητοῦ Κηφισίας.

Βεβαίως τὸ γεγονός καὶ μόνον ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐγκατεστάθη εἰς τὴν βίλλαν τοῦ καταχραστοῦ καὶ μόνον οὐδένα φόγον θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπισύρῃ. Δὲν εἶναι ὑπόχρεως ὁ μισθωτὸς νὰ γνωρίζῃ ἂν ὁ οἰκοδεσπότης 6 μῆνας πρὸ τοῦ μισθωτηρίου εἶχε ἀποκαλυφθῇ ὅτι εἶχε διαπράξει ἀπάτην.

Ἄλλὰ ὅταν συνέθησαν ὅσα ἀνωτέρω ἐξετέθησαν, δηλαδὴ: Ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀποκρούει πρότασιν Θ. Μακρῆ καὶ Ι. Φλαμπουριάρη νὰ διωχθῇ ἐπὶ ἀπάτῃ ὁ Ι. Ἀλεξάντος τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1957 ἔχων στενὴν συνεργασίαν μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὁ Γ. Πεζόπουλος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ἐγνώριζε πὺ διέμενον οὗτος καθ' ὄλον τὸ θέρος τοῦ 1957. Ἐν γνώσει λοιπὸν ὅτι ὁ Ι. Ἀλεξάντος εἶχε διαπράξει ἀπάτην κατὰ τῆς ΔΕΗ καὶ γνωρίζων ὅτι ἐν τῇ ἐπαύλει του κατοικεῖ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἰσηγείται κατὰ μῆνα Ἰούλιον 1957 τὴν προτίμησίν του ὡς μεταφορέως.

Ἐκτοτε δέχεται αὐτὸν ὡς προμηθευτὴν ξένων οἰκῶν καὶ τοῦ ἐπιτρέπει συναλλαγὰς ἀπὸ Ἰανουαρίου 1958 μέχρι τοῦ 1960 πλὴν τοῦ ἐνὸς ἑκατομμυρίου διακοσίων χιλιάδων δολλαρίων. Δὲν ἤγειρε τὴν ποινικὴν ἀγωγὴν ἐναντίον του, δὲν λαμβάνει προφυλακτικὰ μέτρα καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ διευθυνομένη ΔΕΗ χάνει τὸ λαβεῖν τῆς πλὴν τῶν 2.000.000 τὸ δὲ ἀδίκημα μᾶλλον ἔχει παραγραφῇ.

Ἀπίστευτη εἶναι ἡ παντοδυναμία του παρὰ ταῖς Κρατικαῖς Ὑπηρεσίας.

Κατεξουτέλις κυριολεκτικῶς τὸ Κράτος, ὅπως ἠναγκάσθη, ἀπολέσας τὴν ὑπομονήν, νὰ βροντοφωνήσῃ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ταμείου Οἰκονομικῆς.

Ταῦτα πάντα δὲν εἶναι οὔτε τυχαία οὔτε τυχαίων ἀνθρώπων ἔργα καὶ ἐπιτυχία.

Δὲν ἦτο μυστικὸν ὅτι ὁ Ἀλεξάντος εἶχε πλάτες. Ὑπαινιγμοῦς εἶχε κάμει ὁ «Νεολόγος» τὸ 1961. Ὁ Σβώλος ἔμπιστος τοῦ Γ. Πεζόπουλου τὸ εἶχαν ἀναφέρει εἰς τὸν Σταθόπουλον (δρα κατὰθεσίον του). Τὸ γεγονός τὸ κατέθεσε καὶ ὁ Γ. Σπηλιωτόπουλος.

Ἐὰν ἡ πρωτοφανὴς προστασία τοῦ Ἀλεξάντου περιορίζετο μόνον εἰς τὴν δράσιν του καὶ εἰς τὰς συναλλαγὰς του μὲ τὴν ΔΕΗ θὰ ἔπρεπε νὰ δεχθῶμεν ὅτι ὁ Γ. Πεζόπουλος τὸν μεταφορέα τῆς OLCO τὸν ἐπροστάτευσεν λόγω τῆς γνωστῆς πρὸς τὴν OLCO εὐνοίας του καὶ τῆς ἀθεμίτου μετ' αὐτῆς συνεργασίας του.

Ἄλλ' ἐδῶ ὡς ἐλέγχθη τὸ Γενικὸν Λογιστήριον εἶχε τεθῆ εἰς τὰς διατάγας τοῦ Ἀλεξάντου καὶ αἱ χεῖρες τῆς Χωροφυλακῆς εἶχον ἀτονίσει. Βεβαίως δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀγνοηθῇ ὅτι ὁ Ι. Ἀλεξάντος εἶναι ἀδελφὸς τοῦ γνωστοῦ Γενικοῦ Ἐφόρου τῶν Προσκόπων κ. Ἀλεξάντου ὅστις εἶναι προσωπικότης μὲ σχέσεις ἰσχυρὰς καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἔτυχε διευκολύνσεων καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀκόμη. Ἐξεταστέον αὐτῶν τῶν παρανομιῶν εὐθύνην ἔχει ὁ χρησιμοποήσας τὴν ἑπαυλιν κατὰ τὴν φερνὴν περίοδον τοῦ 1957 τότε Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. Καραμανλῆς.

Βεβαίως οὔτε ὁ Ἀλεξάντος ἔφερε κονκάρδαν ὅτι ἦτο καταχραστὴς τῆς ΔΕΗ οὔτε ἡ ἑπαυλις ἐπιγραφὴν ὅτι ἀπεκτῆθη δι' ἀπατηλῶν εἰς βάρος τῆς ΔΕΗ τιμολογίων. Καὶ συνεπῶς

ἦτο δυνατὸν νὰ τὴν πάθῃ καὶ ὁ Πρωθυπουργὸς καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος. Ἄλλὰ ὅταν παρακολουθήσωμεν τὰς φορολογικὰς δηλώσεις τοῦ Ἀλεξάντου βλέπομεν ὅτι οὐδέποτε ἄλλοτε ἐμίσθωσε τὴν ἑπαυλιν. Κατὰ τὸ 1955 καὶ τὸ 1956 καὶ τὸ 1958 καὶ τὸ 1959 κατόκησε ὁ ἴδιος. Τόσῃν δὲ εὐχέρειαν χρημάτων εἶχε ὥστε καὶ τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σκουφᾶ 77 διαμέρισμα ἐκ 5 δωματίων τὸ διέθετε καὶ τοῦτο διὰ ἰδικὴν του ἰδιοκατοικησιν ἀναγράφων εἰς τὴν φορολογικὴν δήλωσιν, ὅτι τὸ ἐχρησιμοποῖει (ἢ κόρη του).

Ἡ εἰς Κεφαλάρει πολυτελὴς ἑπαυλις ἐκ 3 δωματίων τοῦ ὑπογείου, 4 τοῦ ἰσογείου καὶ 5 τοῦ ἀνωγείου ἐδηλώθη ὅτι ἐξεμισθώθη εἰς τὸν κ. Καραμανλῆν ἀντι 30.000 δρχ., ἀντι ποσού τοῦτέστιν ἀκριβῶς τοῦ ἴδιου μὲ τὸ δηλούμενον διὰ τὴν ἰδιοκατοικησιν. Κατὰ τὸ θέρος ὅμως τοῦ 1957 ὁ Ἀλεξάντος ἔπλεεν εἰς τὸ χρῆμα, εἶχεν εἰς τὴν διάθεσίν του τρία ἰδιωτικὰ αὐτοκίνητα. Ἦτο μέλος τοῦ Γκόλφ Βαρυμπόμπης, καταβάλλων συνδρομὴν μηνιαίαν περὶ τὰς 2.000 δρχ. Τὸ ἴδιον κάλοκαίρι τοῦ 1957 εἶχε μισθώσει τὴν ὑπ' ἀριθμ. 57 Καμπίναν εἰς τὰ «Ἀστέρια» τῆς Γυλφάδας, διαθέσας περὶ τὰς 20.000 δρχ. Διατί θὰ ἐξεμισθῶνε τὴν ἑπαυλιν του καὶ μάλιστα διὰ μεσίτου; Τὸ θέμα τοῦ ἐξετασθέντος μεσίτου Σπανοῦδάκη ἦτο ἀξιοθρήνητον. Ἐπροτάθη ἕνας μεσίτης, οὕτωςος τὸ ὄνομα οἱ συναδελφοὶ τῆς μειοψηφίας δὲν ἐνεθυμοῦντο. Καὶ ὅταν ἐξητάσθη ὠμολόγησε ὅτι ἡ Κυρία τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἀνεζήτει ἑπαυλιν πρὸς μίσθωσιν καὶ τελικῶς τὸν ἐπεσκέφθη ἡ μητέρα τῆς.

Συνεπῶς ἀποκλείεται ὅτι εἰς τὴν ἐκμίσθωσιν προέβη διότι εἶχε οἰκονομικοὺς λόγους. Τεκμαίρεται ὅτι ἠθέλησε νὰ περιποιηθῇ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ ὁποίου ἡ εἶχε ἢ ἐπέδιώξε τὴν φιλίαν, ἀλλὰ ἐν ταύτῳ προβάλλει τὸ ἐρώτημα: Ὁ Γ. Πεζόπουλος ὅστις ἐγνώριζε τὴν δρᾶσιν του ὅτι εἶναι ἀπατεῶν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ἔμαθε πὺ κατοικεῖ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μεθ' οὗ τακτικώτατα συνειργάζετο; Μήπως θὰ πρέπει νὰ σκεφθῶμεν ὅτι ὁ Γ. Πεζόπουλος ὑπέδειξεν εἰς τὸν Ἀλεξάντον νὰ παραχωρήσῃ τὴν ἑπαυλιν;

Καὶ παραμένουν πολλὰ ἐρωτηματικά.

Πῶς ἐτόλμησε ὁ Γ. Πεζόπουλος νὰ ἐπωμισθῇ τὴν εὐθύνην καὶ νὰ μὴ διωχθῇ ὁ Ι. Ἀλεξάντος διὰ τὴν ἀπάτην ὅπως ὑπεδείκνουν οἱ Μακρῆς, Φλαμπουριάρης, Καμπᾶς καὶ Σταθόπουλος. Πῶς θὰ ἐτόλμα τὸν καταγγέιλαντα τὴν ἀπάτην Γ. Σπηλιωτόπουλον νὰ τὸν διώξῃ ἀδυσώπητα, νὰ τὸν ἀπολύσῃ καταχρηστικῶς; Πῶς δὲν ἐφοβείτο ὅταν ἔβλεπε αὐτὸν νὰ ὑποβάλλῃ ἐγγράφους ἀναφοράς εἰς τὸν Ἐπουργὸν κ. Μάρτην εἰς τὸν τοῦ Συντονισμοῦ κ. Παπαληγούραν, εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν κ. Καραμανλῆν, ὅτι τοῦλάχιστον ὁ τελευταῖος θὰ ἐπενέβαινε καὶ θὰ ἐζήτει εὐδύννας δι' ὅλας αὐτάς τὰς ἀπρεπείας, τὰς ἀσχημίας, τὰς παρανομίας, τὰς καταχρήσεις, διὰ τὰ διαπραττόμενα ἐγκλήματα ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζόπουλου;

Ὁ Εἰδικὸς εισηγητὴς τῆς πλειοψηφίας Βουλευτῆς Ζακύνθου κ. Τ. Κεφαλληνὸς δὲν ἀνεῦρε ποινικὴν εὐθύνην τῶν ἐγκαλουμένων Ὑπουργῶν καὶ τοῦ τέως Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ Ι. Ἀλεξάντου διαπραχθέντα ἐγκλήματα καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζόπουλου διαπραχθεῖσαν ἀπιστίαν. Καὶ ἡ μείζων γνώμη τῆς Ἐπιτροπῆς ἔχουσα ὑπ' ὄψιν αὐτῆς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3346)63 ἀπόφασιν τοῦ Τριμελοῦς Ἐφετείου Ἀθηνῶν, δι' ἧς ἀπηλλάγησαν οἱ Γ. Πεζόπουλος καὶ Θ. Μακρῆς ἔκρινεν ὅτι δὲν συντρέχει περίπτωσις εισηγητέως διώξεως τῶν ἐγκαλουμένων Ὑπουργῶν, πλὴν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην ἢ πλειοψηφία νὰ τονίσῃ ὅτι ἡ στάσις ἐν γένει καὶ τῶν τριῶν Ὑπουργῶν κατὰ τὰς παρατηρηθείσας ἀνωμαλίας περὶ τὰς Μεταφοράς κάθε ἄλλο ἢ νὰ ἦτο ἡ ἐνδειχθεῖσα.

Ὁφείλε νὰ γνωρίζῃ ὁ ὑπεύθυνος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὅτι δὲν ἦτο ἕνας κύριος Κ. Καραμανλῆς, ἀλλὰ ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ὄφειλεν ἐπίσης νὰ μὴ λησμονῇ ὅτι ἡ σύζυγος τοῦ Καίσαρος δὲν ἦτο ἀρεστὸν νὰ εἶναι τιμία, ἔπρεπε νὰ φαίνεται καὶ τιμία.

Καὶ λόγω τοῦ δεδικασμένου διὰ τοὺς αὐτοὺς καὶ ἔλλειψαι ἐπαρκῶν στοιχείων διὰ τὰ κεφάλαια ἐκείνα τῶν ἀνωμαλιῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ἔκρινεν τὸ Τριμελὲς Ἐφετεῖον, εἰσηγείται τὴν ἀπαλλαγὴν καὶ τῶν τριῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.
ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΧΕΛΩΟΥ
(ΚΡΕΜΑΣΤΑ — ΚΑΣΤΡΑΚΙ)

Α. Κρεμαστά.

Ἐπειδὴ ἡ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς κατατεθεῖσα πρότασις καταδικάζει ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸ θέμα τοῦτο κατὰ τὸ κεφάλ. II αὐτῆς, περὶ αὐτοῦ δὲ ἀσολγεῖται ἐπίσης τὸ πόρισμα τῆς κατὰ τὸ Ν. Δ. 4230)1962 Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου τῆς Δ.Ε.Η. εἰς τὸ Κεφ. ΙΑ' αὐτοῦ, περιλαμβάνεται συνεπῶς τοῦτο μεταξὺ τῶν θεμάτων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισε ὅπως διεξαχθῆ προανακρίσεις ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς διενεργηθείσης ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦτου ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς ἐξετάσεως προέκυψαν τὰ ἑξῆς:

1. Τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς ΔΕΗ κατὰ τὴν Συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 28 Αὐγούστου 1958, ἀποβλέπων εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν παρεχομένων ἐνεργειακῶν δυνατοτήτων ἐκ τοῦ ποταμοῦ Ἀχελώου ἀπεφάσισε τὴν ἐγκατάστασιν Ὑδροηλεκτρικοῦ Ἐργοστασίου εἰς Κρεμαστὰ διὰ κατασκευῆς φράγματος (1ον φράγμα Ἀχελώου).

Πρὸς τοῦτο ἐνέκρινε κείμενον προσκλήσεως πρὸς ὑποβολὴν προτάσεων διὰ τὴν ἐκδήλωσιν κατ' ἀρχὴν ἐνδιαφέροντος ὑπὸ ξένων Οἰκῶν πρὸς ἀνάληψιν τῆς μελέτης καὶ ἐπιβλέψεως —τῆς προμηθείας τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ τῆς κατασκευῆς— καὶ τῆς χρηματοδότησεως τοῦ ἔργου.

Ὁ Γ. Διευθυντῆς τῆς Δ.Ε.Η. Γ. Πεζόπουλος συνεκρότησε τὴν 20-8-1958 ὑπηρεσιακὴν Ἐπιτροπὴν κρίσεως τῶν δηλώσεων ἐνδιαφέροντος διὰ τὸ ἔργον τοῦ Ἀχελώου, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πολυτεχνείου Α. Κουτσούκστα, ἡ ὁποία ἐκ τῶν ὑποβληθεισῶν δηλώσεων τεχνικῶν οἰκῶν ἐκ διαφόρων χωρῶν προέκρινε 50 μόνον, ὅπως λάβουν μέρος εἰς τὸν διαγωνισμόν, τῶν λοιπῶν ἀποκλεισθέντων ὡς μὴ ὑποβαλόντων πλήρη ἢ ἱκανοποιητικὰ στοιχεῖα (βλ. σημ. 2897 τῆς 15-9-58 τοῦ βοηθοῦ— Ἀναπληρωτοῦ Γ. Διευθυντοῦ πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. μετὰ συνημμένου πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς καταρτισθέντων πινάκων τῶν διαγωνισθέντων).

Τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Δ.Ε.Η. κατόπιν συνημνήσεων καὶ μετ' ὅτι Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ καὶ Βιομηχανίας ἀπεφάσισεν, ὅπως διὰ τὴν χρηματοδότησιν τοῦ ἔργου ἐπιβιβάζουν τὴν λήψιν δανείου παρὰ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ταμείου Δανείων ἀνασυρηροτήσεως (D.L.F.).

Ὡς προκύπτει ἀπὸ τὰ διαβιβασθέντα πρὸς τὴν Δ.Ε.Η. ὑπὸ τοῦ Ὑπουργεῖου Συντονισμοῦ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 153)11-3-59 ἐμπιστευτικοῦ ἐγγράφου τοῦ τηλεγράφημα τοῦ ἐν Οὐάσιγκτων Ἑλληνοσ Πρεσβευτοῦ τῆς 6-3-59 καὶ ἐγγράφου τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀμερικανικῆς ἀποστολῆς ἀπὸ 10-3-59, τὸ D.L.F. πρόεβαλε διαφόρους βρους διὰ τὴν χορήγησιν τοῦ δανείου καὶ ἐζήτησε πάντως διὰ τὴν συζήτησιν τῆς σχετικῆς αἰτήσεως τὴν ἀποστολὴν αὐτῶ προκαταρκτικῆς μελέτης τοῦ ἔργου.

Μεταξὺ τῶν προβλεφθέντων ὄρων ἦτο τὸ μὲν ἢ μετὰ τὴν ἔγκρισιν τοῦ δανείου σύνταξις νέας μελέτης, διὰ τὴν διενεργεῖαν βάσει ταύτης νέων διαγωνισμῶν χωριστὰ διὰ τὰς κατασκευὰς, διὰ τὴν προμήθειαν τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ διὰ τὴν χρηματοδότησιν, τὸ δὲ ἀνάθεσις τῆς μελέτης καὶ ἐπιβλέψεως χωριστὰ ἀπὸ τὴν κατασκευὴν νοουμένου ὅτι ὁ μελετητῆς καὶ ἐπιβλέπων δὲν πρέπει οὐδὲ νὰ συνδέσται πρὸς ἑταιρικὰ κατασκευῶν ἢ προμηθειῶν μηχαν. ἐξοπλισμοῦ.

Ἡ Δ.Ε.Η. διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 31541)Α 433)11-3-59 ἐγγράφου τῆς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ ἀνακοινεῖ ὅτι ἀπηρνήθη ἤδη εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Ἐταιρείαν EBASCO SERVICES INC πρὸς συνημνήσιν διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῆς προοριζομένης διὰ τὸ D.L.F. προκαταρκτικῆς μελέτης τοῦ ἔργου, καὶ προτείνει ὅπως ἡ ἐπιλογή τῶν ὁριστικοῦ μελετητοῦ καὶ ἐπιβλέποντος ὡς καὶ τῶν κατασκευαστῶν καὶ προμηθευτῶν γίνῃ μεταξὺ τῶν διαγωνισθέντων ἤδη καὶ προκρινθέντων, καθ' ἃ ἀνωτέρω ὧδε ἐξετέθη, 50 Οἰκῶν, διότι ἄλλως θὰ καθηγεῖτο ὁ διεξαχθεὶς Διεθνὴς Διαγωνισμός, ὅτε καὶ χρόνος μεγαλύτερος θὰ ἀπητεῖτο καὶ «θὰ ἐκλονίζετο τὸ κύρος καὶ ἡ πίστις τῆς ΔΕΗ ἔναντι καὶ τῶν συμμετασχόν-

των εἰς τὸν διαγωνισμόν καὶ τῶν χωρῶν εἰς ἃς ἀνήκουν οὗτοι». Εἰς τὴν ἀπὸ 9-8-1963 ἐκθεσίν του πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐκτάκτου ἐλέγχου τῆς ΔΕΗ ὁ Γ. Πεζόπουλος βεβαίωσεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἦτο σύμφωνος εἰς τὴν ἀποψιν νὰ ἀνατεθῆ ὑπ' εὐθείας, ἀνευ διαγωνισμοῦ, εἰς τὴν EBASCO ἡ προμελέτη διὰ τὸ D.L.F. Ἡ ἀνάθεσις ἐγένετο κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. (101)1959) ἡ δ' ἐκπονηθεῖσα ὑπὸ τῆς EBASCO προμελέτη ὑπεβλήθη εἰς τὸ D.L.F., τὸ ὁποῖον ἐνέκρινε δάνειον πρὸς τὴν Δ.Ε.Η. ἐκ δολλ., 31.000.000. Ἡ ἔγκρισις ἀνεκοινώθη εἰς τὴν Ἑλλ. Κυβέρνησιν δι' ἐγγράφου τοῦ D.L.F. τῆς 11-12-19, τὸ ὁποῖον ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Κ. Καραμανλῆς παρέδωκεν εἰς τὴν Δ.Ε.Η. (Γ. Πεζόπουλος) τὴν 7-1-1960 καὶ ὅχι ἄρα τῆ λήψαι του διότι τὸ περιεχόμενον τοῦ ἠθέλει νὰ ἀνακοινωθῆ ὑπ' αὐτοῦ (Πρόεδρου τῆς Κυβερνήσεως) ἐπὶ τῆ εὐκαιρίᾳ τοῦ Νέου ἔτους. (βλ. ἀνακοινώσεις Πεζόπουλου εἰς τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 8-1-1960).

Διὰ τοῦ δανειακοῦ συμβολαίου ἡ Δ.Ε.Η. ὑποχρεοῦται ὅπως αἰ δαπανᾷ διὰ τὸν ἐξοπλισμόν, τὰ ὑλικά καὶ τὰς ὑπηρεσίας γίνουσι εἰς Ἀμερικανίαν, κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ D.L.F. ἐπίσης δὲ ὅπως αἰ μεταφοραὶ τῶν μηχανημάτων καὶ ὑλικῶν εἰς Ἀμερικανίαν γίνουσι κατὰ 50 ο)ο δι' Ἀμερικανικῶν πλοίων.

Βάσει τῶν ὄρων τούτων ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸ Δ. Σ. ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως τοῦ εἶπε ὅτι «πρέπει νὰ προχωρῶμεν κατὰ τρόπον ραγδαῖον», καὶ προέτεινε ὁ Γ. Δ. εἰς τὸ Δ. Σ. καὶ τοῦτο ἐδέχθη, ὅπως προσκληθῶν 2—3 μεταξὺ τῶν προκρινθέντων 50 οἰκῶν, ὅπως ὑποβάλουν προσφορὰς διὰ τὴν μελέτην καὶ ἐπιβλέψιν τοῦ ἔργου, ἀνεξαρτήτως —ὡς εἶπεν— ἂν λογικῶς θεωρῆται ὅτι ἡ EBASCO «θὰ εἶχε κάποιο προβάδισμα». . . . καὶ ὅπως ἡ μελέτη καὶ ἐπιβλέψις ἀνατεθῆ εἰς ἓνα οἶκον, εἰς ἄλλον δὲ ἡ κατασκευὴ (πρακτικὰ Δ. Σ. 8.1.1960 καὶ 26.1.1960).

Τὰ προηγηθέντα τοῦ Διαγωνισμοῦ.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ. Σ. τῆς 26.1.1960 ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀνεκοίνωσεν, ὅτι «Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸν λόγον τοῦ ἀδιαβλήτου ἐπιθυμεῖ νὰ διέλθωμεν ἐκ τοῦ καναλίου τῆς δημοπρασίας. Πάντως ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι παρ' ὅλον ὅτι κατ' οὐσίαν δὲν θὰ τηρηθῶν οἱ κανόνες ἐνός πραγματικοῦ διαγωνισμοῦ, θὰ σημειωθῶν καθυστερήσεις 1½ μῆνός κατ' ἐλάχιστον ὄριον καὶ ἐνός ἔτους κατὰ μέγιστον, λαμβανόμενον ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἐκλογή τοῦ μελετητοῦ καὶ τοῦ κατασκευαστοῦ πρέπει νὰ τύχη τῆς ἐγκρίσεως τοῦ D. L. F. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ. Σ. παρετήρησε: «Πάντως ἡμεῖς θὰ ἀκολοθησόμεν τὴν συμβουλὴν τῆς Κυβερνήσεως». Ὁ Γ. Πεζόπουλος συνέχισεν ὡς ἑξῆς: «Βεβαίως, ὅποτε θὰ ἔχωμεν 1½ μῆνα καθυστέρησιν, ἔστω καὶ ἐὰν καταλήξωμεν εἰς τὴν EBASCO. . . . Πάντως ἐὰν προκύψῃ ἐκ τοῦ διαγωνισμοῦ ὅτι πρέπει νὰ προσλάβωμεν ἄλλον μελετητὴν πλὴν τῆς EBASCO ὑπάρχει τὸ ἐνδεχόμενον οὗτος νὰ μὴ δεχθῆ τὴν προμελέτην αὐτῆς, ὅποτε θὰ ἀπαιτηθῶν ἄλλοι 10—12 μῆνες. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἀνέφερον εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως (ἐλ. τὸ ἀπὸ 14.1.1960 σημειώματό του πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως), ὁ ὁποῖος ὅμως λαμβάνει ὑπ' ὄψιν του τὸν παράγοντα τοῦ ἀδιαβλήτου. Πάντως ἐγὼ φοβοῦμαι τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐμφανισθῆ ἄλλος μειοδότης πλὴν τῆς EBASCO, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον φοβίξει καὶ τὸ D. L. F. τὸ ὁποῖον. . . . δὲν ἠμπορεῖ νὰ διανοηθῆ ὅτι μπορεῖ νὰ πᾶμε εἰς ἄλλον μελετητὴν πλὴν τῆς EBASCO».

Εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς 4.2.1960 ὁ Γ. Πεζόπουλος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 556)1.2.60 σημειώματός του ἀνεκοίνωσεν ὅτι τὴν 1.2.1960 ἐστάλησαν προσκλήσεις πρὸς ὑποβολὴν προσφορῶν διὰ τὴν μελέτην καὶ ἐπιβλέψιν εἰς 4 μόνον Ἀμερικανικοὺς Οἰκοὺς, ἐξηγγήσας ὅτι ἐκ τοῦ πίνακος τῶν προκρινθέντων ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως ἀπεκλείσθησαν πάντες οἱ μὴ Ἀμερικανικοὶ Οἰκοί, συμφώνως πρὸς τοὺς ὄρους τοῦ D. L. F. ὡς καὶ τοῦ λόγου δι' οὗς ἀπεκλείσθησαν οἱ λοιποὶ Ἀμερικανικοὶ Οἰκοί. Μεταξὺ τῶν τελευταίων τούτων ἀπεκλείσθη ὁ Οἶκος KULZIAN CORPORATION INC, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι «ἡ ἐμφανιζομένη ὡς πείρα τῆς Ἐταιρείας ταύτης εἶναι ἄδροισμα τῆς πείρας ἐνός ἐκάστου ἐκ τῶν συμμετασχόντων

ατόμων χωρίς ή Έταιρεία να παρουσιάξη υπό τήν σημερινήν της συγκρότησιν ουδέν σοβαρόν υδροηλεκτρικόν έργον μελετηθέν υπ' αυτής».

Διά τόν αποκλεισμόν του Οίκου τούτου διευκρίνησαν επανειλημμένως παράπονα και μέσω τής εν ΗΠΑ Έλληνικής Πρεσβείας, επί των οποίων ή Δ.Ε.Η. έδωκεν εξηγήσεις (έγ. 749) 2.3.60).

Τέλος εις τό μνησθέν σημειώμά του προς τό Δ. Σ. (556) 1. 2.60) ή Γ. Πεζόπουλος προσθέτει σχετικώς με τούς έπιλεγέντας 4 Οίκους: «ή έπιλογή των ως άνω Οίκων έγινε επί τή βάσει του κριτηρίου τής εις Οίκον εν ΗΠΑ αναθέσεως των υπηρεσιών μελετητού και επίβλεπόντος του έργου, και εν κατακλείδι:

«Κατόπιν των άνωτέρω προσελλήθησαν πλέον δόκιμοι σχετικοί τεχνικοί Οίκοι των ΗΠΑ, οτινες είχαν εκδηλώσει σχετικόν ενδιαφέρον και δεν συναρτώνται προς κατασκευαστικάς εταιρείας ή εταιρείας κατασκευής μηχανικού εξοπλισμού».

Όμιλών ή Πέτρος Γουναράκης Πρόεδρος του Δ. Σ. εις τήν συνεδρίασιν του Δ. Σ. επί τής διά του ως άνω σημειώματος του Γεωργίου Πεζοπούλου εισηγήσεως ειπε: «Τό συμφέρον τής Δ.Ε.Η. ως τό αντιλαμβάνεται ή Γεν. Διευθυντής και ως τό εδέχθη τό Δ. Σ. διά συνίστατο ίσως... να ανατεθ ή μελέτη και επίβλεψις του έργου του Άχελώου εις τήν EBASCO (άνευ διαγωνισμού)... Παρά τή Κυβερνήσει όμως επεκράτησαν άλλαι άπόψεις μεταφερθείσαι ήδη εις τό Δ. Σ. ότι δηλαδή χάριν του αδιάβλητου δεν πρέπει ή ανάθεσις να γίνει άπ' ευθείας εις τήν EBASCO, αλλά να γίνει ή έπιλογή μεταξυ περισσοτέρων του ενός Οίκων... Η σύμβασις μετά του D. L. F. υπεγράφη μόν υπό τής Δ.Ε.Η., άλλ' υπό τήν έγγύησιν του Κράτους, και διά τούτο ως προς αυτό τό σημείον και ως προς άλλα τινά επεκράτησαν αι άπόψεις τής Κυβερνήσεως... Ηθέλησα να σας κάμω αυτάς τάς επεξηγήσεις και να σας είπω, ότι όλα αυτά δεν αποτελούν μόνον άπόψεις του Γ. Διευθυντού, αλλά και άπόψεις τής Κυβερνήσεως, καθ' ή μου άνεκοίνωσεν ή ίδιος». Κατά τήν επακολούθησαν συζήτησιν έμφανίζεται κυριαρχούσα ή αντίληψις ότι τό συμφέρον διά τήν Δ.Ε.Η. και κέρδος από άπόψεις χρόνου να αναχρησθ ή μελετητής διά διαπραγματεύσεων, άνευ διαγωνισμού, άλλ' ότι υπεχώρησαν πρό τής θελήσεως τής Κυβερνήσεως». Έφ' όσον ή Κυβερνήσις τό ζητεί, ως ακολουθήσωμεν αυτό τό σύστημα εύχόμενοι όλα να πάνε κατ' εύχην», έδήλωσεν ή σύμβουλος Γ. Πανās, προς τόν όποιον συνεφώνησεν ή σύμβουλος Κόλλιας.

Μετά τήν συζήτησιν ταύτην τό Δ.Σ. διά τής υπ' αριθ. 42) 4.2.1960 αποφάσεώς του ένέκρινε τόν πίνακα των 4 Άμερικανικών Οίκων προς τούς όποιους ή Γ. Πεζόπουλος είχαν αποστείλει πρόσκλησιν προς συμμετοχήν εις διαγωνισμόν διά τήν ανάθεσιν έργολάβου προς έκπόνησιν των πάσης φύσεως μελετών των απαιτηθησμένων διά τήν κατασκευήν του έργου και τήν προμήθειαν του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού (μελετητής) και προς διεύθυνσιν και επίβλεψιν τής κατασκευής του υδροηλεκτρικού σταθμού Άχελώου (Τεχνικός Σύμβουλος).

Πρό τής παραδόσεως των προσφορών των ως άνω 4 οίκων ή έξ αυτών E.C.I. έμφανιζόμενη εν Κοινοπραξία μετά τής FKANKE BASIL G. απήνυθεν επανειλημμένως έπιστολήν προς τήν Δ.Ε.Η. ζητούσα όπως ληφθ ή σοβαρώς υπ' όψιν τό έργον, ως και προς τόν Υπουργόν Βιομηχανίας κ. Ν. Μάρτην (25.2.1960) δι' ής επεξηγεί τήν μη παραδοθείσαν εισέτι εις τήν Δ.Ε.Η. προσφοράν της. Έπίσης διευκρίνησαν παράπονα άλλων Άμερικανικών Οίκων, αποκλεισθέντων του διαγωνισμού, ως έπίσης και του AMERICAN INSTITUTE ENGINEERS (έπιστολή του 14.3.1960).

Τήν 10.3.1960 ή Γ. Πεζόπουλος ανακοινώ τήν συγκρότησιν Έπιτροπής κρίσεως των προσφορών των 4 Οίκων, αι όποιαι δέν να κατετίθεντο μέχρι τής 12ης μεσημβρινής ώρας τής 15 τρέχοντος, εκ των Α. Κουτσούκστα, Καθηγητού του Ε.Μ.Π. τεχνικού Συμβούλου τής Δ.Ε.Η., ως Πρόεδρου, και των Θ. Μακρή, Νομ. Συμβούλου τής Δ.Ε.Η., Ε. Μαλαγαράδη, Διευθυντού μελετών, και Π. Μιχαηλίδη, μηχανικού Υ.Σ. Κ.Ε.Τ. ως μελών. Εις τήν Έπιτροπήν διά τής κοινοποιουμέ-

νης προς τά μέλη τής Έπιτροπής έπιστολής ή Γ. Πεζόπουλος τάσσει προθεσμίαν υποβολής του πορίσματος τής κρίσεως μέχρι τής 20.3.1960.

Τήν 11ην Μαρτίου 1960 όμως ή Γ. Διευθυντής τής ΔΕΗ Γ. Πεζόπουλος δι' έπιστολής του προς τόν Πρόεδρον και Άντιπρόεδρον του Δ.Σ. κοινοποιουμένης και προς τό μέλος αυτού Ν. Πουλόπουλον, πληροφορεί αυτούς ότι ή Υπουργός Βιομηχανίας εζήτησεν όπως ή άποσφράγισις των προσφορών γίνει ενώπιον του Δ.Σ., διατυπώνει δε εν συνεχεία τήν σκέψιν ότι τούτο διά εδημιούργει ύπονοιαις διά τό αδιάβλητον των υπηρεσιών τής Έπιχειρήσεως.

Διά τούτου, προσθέτει, και επειδή δέν έπιθυμεί, όπως ή Δ.Ε.Η. να εμφανισθ ή εν προκειμένω έχουσα αντίθετον γνώμη προς τό Υπουργείον Βιομηχανίας, προέβη εις τήν συγκρότησιν τής άνωτέρω αναφερομένης έπιτροπής κρίσεως και παρακαλεί τούς προς ους απευθύνει τήν έπιστολήν του ταύτην, να παραστούν έπίσης κατά τήν συνεδρίασιν τής Έπιτροπής και τό άνοιγμα των προσφορών και μονογράψουν ταύτας.

Τήν 11ην Μαρτίου 1960 έξ άλλου ή Άντιπρόεδρος του Δ.Σ. Α. Δημητρακόπουλος διά σημειώματός του «άπορρήτου—προσωπικού» πληροφορεί τόν Γ. Πεζόπουλον περί παραπόνων τής αποκλεισθείσης Έταιρείας TIPPETTS—ABBETT κλπ διαδρασθέντων αυτών υπό του ένταυθα αντιπροσώπου της Δ. Παπανικολάου, όστις τω παρόντι περαιτέρω πληροφορίας περί των προσκληθεισών εταιρειών. Κατά τάς πληροφορίας ταύτας αι μόν εταιρείαι STONE AND WESTER ENG και EBASCO είναι από πάσης άπόψεως ίκαναί, ή Έταιρεία HARZA ENG Co είναι βεβαίως καλή, αλλά έχει κοινοπραξίαν με τό τεχνικόν γραφείον AUMAN AND WHITNEY θεωρούμενον κατωτέρω ποιού (έργα Υλίκης) και τέλος ή εταιρεία ENGINEERING CONSULTANTS ING. (E.C.I.) είναι άγνωστου όλικής, έχει κοινοπραξίαν με τό γραφείον BASIL, οι ιδρύσαντες δε τό Γραφείον τούτο, με τό όποιον συνεργάζονται και Έλληνες, ειργάζοντο εις τό γραφείον AMMUN και WHITNEY, έχουν πλήρη έλλειψιν έμπειρίας εις υδραυλικά έργα, ασχοληθέντες κυρίως με όδοποιίας (και εν Έλλάδι). Ο Παπανικολάου τω διετύπωσε τήν άποψιν ότι ή ανάθεσις τυχόν του Άχελώου εις τινα των δύο τελευταίων Οίκων HARZA ή E.C.I. διά σημαίνη περιέλευσιν τελικώς του έργου εις τούς συμπράττοντας ως άνω οίκους (BASIL και AMMUN).

Τήν 12 Μαρτίου 1960 «και ώρα 13.50 ακριβώς» εκλήθησαν υπό του Προέδρου του Δ.Σ. τής Δ.Ε.Η. εις έκτακτον σύσκεψιν τά μέλη τής Έπιτροπής κρίσεως παρουσία του Π. Γουναράκη και του Γ. Πεζοπούλου, κατά τήν όποιαν ή τελευταίος ούτος άνεκοίνωσεν ότι ή ιδιαίτερα Γραμματείας του παρέλαθε περι ώρα 13 από τήν υπηρεσίαν γραμματείας τούς φακέλλους προσφορών εις τόν διαγωνισμόν των οίκων HARZA ENG. και STONE IND. WENSTER, αποστέλλοντας ταχυδρομικώς με σημειώσιν επί του φακέλλου (υπ' όψιν Γεν. Διευθυντού, τούς όποιους κατά λάθος ήνοιξε θεωρήσασα τούτους ως περιέχοντας κοινήν άλληλογραφίαν. Εύθως ως άντελήφθη τούτο ή Γ. Πεζόπουλος τό άνεκοίνωσεν άμέσως εις τούς εκ των μελών τής Έπιτροπής Μακρήν και Άποστολάκη εν συνεχεία δε εζήτησε τόν Πρόεδρον του Δ.Σ. περι ώρα 13.40 με τήν παράκλησιν να καλέσθ εις σύσκεψιν όλα τά μέλη τής Έπιτροπής διά να ανακοινώσθ τό γεγονός. Έν τω μεταξύ ή Άποστολάκης έπληροφόρησε τόν Γ. Πεζόπουλον ότι εφθασεν εις τήν Δ.Ε.Η. ή αντιπρόσωπος τής EBASCO διά να παραδώσθ τήν προσφοράν της. Μετά τάς ανακοινώσεις ταύτας ή Γ. Πεζόπουλος ζητεί από τούς παρισταμένους να συμφωνήσουν όπως σφραγίσουν και μονογράψουν τούς άνοιγέντας φακέλλους, εν συνεχεία δε να καλέσουν τόν αντιπρόσωπον τής EBASCO να παραδώσθ παρουσία όλων, τήν προσφοράν (αυτής, ώστε να εκλείψη και ή ελάχιστος κίνδυνος να κατηγορηθούν ότι γνωρίζοντες τάς προσφοράς των δύο οίκων παρέσχον πληροφορίας προς τήν EBASCO, πληροφορών προσδέτως ότι ή E.C.I. δέν υπέβαλεν εισέτι τήν προσφοράν της.

Ο Π. Γουναράκης συνιστά άποδοχήν τής προτάσεως του Γ. Πεζοπούλου, προς τήν όποιαν συνεφώνησαν και οι λοιποί. Πάντα ταύτα προκύπτουσιν από τό υπογγραφέν σχετικόν πρα-

κτιών, ὅπου ὁ Π. Γουνιράκης ἀπέστειλε πρὸς τὸν Γ. Πεζόπουλον διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 476 τῆς 14.3.1960 ὑπηρεσιακοῦ σημειώματός του ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1348) 11— 12.3.1960 ὑπηρεσιακὸν σημείωμα Γ. Πεζόπουλου.

Ἐπιτροπὴ προσφορῶν.

Τὴν 15.3.1960 ἡ Ἐπιτροπὴ κρίσεως παρουσία τοῦ Προέδρου καὶ Ἀντιπροέδρου τοῦ Δ. Σ. τοῦ συμβούλου Πουλοπούλου, ἀντιπροσώπων τῶν Οἰκῶν EBASCO καὶ E.C.I. ἠνοίχθησαν αἱ προσφοραὶ τῶν 4 διαγωνισθέντων Οἰκῶν καὶ ἀνεκοινώθησαν δι' ἐκφωνήσεως. Τὴν ἐπομένην τὸ ἀνοιγμα τῶν προσφορῶν (καὶ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως (ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς διαγωνισθείσης Ἐταιρείας E.C.I. Βιδάλης, ἐζήτησε παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Κουτσοκώστα νὰ λάβῃ γνώσιν τῆς προσφορᾶς τῆς EBASCO, οὗτος ὅμως ἠρνήθη. Τὴν ἐπομένην, 17.3.60, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Δ.Ε.Η. καίτοι γνωρίζων τὴν ἀρνητικὴν αὐτῆν τοῦ Α. Κουτσοκώστα ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ, ὅπως ἐπιτρέψῃ εἰς τὴν E.C.I. νὰ λάβῃ γνώσιν τῶν προσφορῶν τῶν ἄλλων διαγωνισθέντων, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς συνεμμορφώθη καὶ ἐπέτρεψε τοῦτο. (Ἐκθεσις καὶ κατάθεσις Α. Κουτσοκώστα ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου καὶ ἐνώπιον τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς, κλπ. Ἔγγρ. Δ.Ε.Η. Ἐμπ. 249) 7.2.62 πρὸς Ὑπουργὸν Παπαληγούραν).

Τὴν 18 Μαρτίου 1960 ἡ E.C.I. γνωρίζουσα πλέον τὸ περιεχόμενον τῶν προσφορῶν τῶν ἀνταγωνιστῶν τῆς, ἀπύθηνε πρὸς τὸν Γ. Πεζόπουλον ἐπιστολὴν ἐκ 10 δακτυλογραφημένων σελίδων, εἰς τὴν ὁποίαν κάμνει λεπτομερῆ κριτικὴν τῆς προσφορᾶς τῆς EBASCO καὶ σύγκρισίν τῆς πρὸς τὴν ἰδιὴν τῆς προσφορὰν καὶ ζητεῖ ἐν συμπεράσματι νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ EBASCO καὶ νὰ κατακυρωθῇ ὑπὲρ αὐτῆς ὁ διαγωνισμός. Παρὰ πῶδας τῆς ἐπιστολῆς ταύτης σημειοῦται ὅτι ἀντίγραφον αὐτῆς ἐκοινοποίησε πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Βιομηχανίας καὶ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως Α. Κουτσοκώστα.

Τὴν 22.3.1960 ἡ Ἐπιτροπὴ κρίσεως τῶν προσφορῶν συνέταξε καὶ παρέδωκεν εἰς τὸν Γ. Δ. τὸ πόρισμά της ἐπὶ τῶν προσφορῶν, εἰς πρακτικόν, εἰς τὸ ὁποῖον ἀφοῦ διετύπωσε τὰς κρίσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν προσφορῶν τούτων καθ' ὁμόφωνον κρίσιν κατέταξε κατὰ σειράν πρῶτην τὴν EBASCO, δευτέραν τὴν E.C.I., τρίτην τὴν HAREA καὶ τετάρτην τὴν STORE καὶ ἐπρότεινε ὅπως ἡ Δ.Ε.Η. διαπραγματευθῇ καὶ πρῶτον μετὰ τῆς Ἐταιρείας EBASCO ἐν τῇ ἐπιδιώξει, ὅπως ἡ προσφορὰ αὐτῆς προσαρμοσθῇ πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1960 προσκλήσεως τῆς Δ.Ε.Η., ἐν ἀποτυχίᾳ δὲ τῶν διαπραγματεύσεων τούτων ν' ἀπευθυνθῇ πρὸς τὴν Ἐταιρείαν E.C.I.

Τὴν 6ην Ἀπριλίου 1960 ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη εἰς νέαν συνεδρίασιν τῆς συνέταξε νέον «συμπληρωματικὸν πρακτικόν» ἐκ τοῦ ὁποῖου προκύπτει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ διετύπωσε τὰς προτάσεις τῆς εἰς τὸ πρακτικόν τῆς 22.3.1960 «ἐπὶ τῇ βάσει πῆς παραδοχῆς, ὅτι οἱ κληθέντες εἰς τὸν διαγωνισμὸν καὶ μετασχόντες αὐτοῦ τέσσαρες Οἰκοὶ ἐνεφάνιζον ἀπὸ ἀπόψεως ἐμπειρίας τὰ αὐτὰ περίπου προσόντα καὶ ὅτι ἐπομένως θὰ ἔδει νὰ κριθοῦν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ὡς ἰσότημοι. Κατὰ τὴν διατύπωσιν ἐν τούτοις τῆς προτάσεως ταύτης ἐπεστήθη ἡ προσοχὴ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἀνάγκης εὐκρινεστέρως διευκρινίσεως τῶν στοιχείων ἐμπειρίας τῆς E.C.I. διότι εἰς τὴν προσφορὰν τῆς «... δὲν προκύπτουν αἱ ἐν λειτουργίᾳ ἐγκαταστάσεις, ἡ ἐκπόνησις τῶν σχεδίων τῶν ὁποίων ἐγένετο ὑπὸ ἰδίαν εὐθύνην τῆς Ἐταιρείας». Καὶ ἀναφέρεται περαιτέρω εἰς τὸ Πρακτικόν ὅτι κατόπιν τούτων ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκάλεσεν ὅπως δώσῃ σχετικὰς ἐξηγήσεις πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τῆς Ἐταιρείας E.C.I., ὅστις προσελθὼν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τὴν 29ην Μαρτίου 1960, ὥραν 11 π.μ. συνοδευόμενος ὑπὸ Α. Βιδάλη καὶ FRANC BASIL ἔδωκε τὰς αἰτηθείσας πληροφορίας. Βάσει τούτων ἡ Ἐπιτροπὴ διαπιστοῖ ὅτι ἡ E.C.I. οὐδεμίαν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἐν λειτουργίᾳ ὑδροηλεκτρικὴν ἐγκατάστασιν κατασκευασθεῖσαν βάσει σχεδίων ἐκπονηθέντων ὑπὸ ἰδίαν αὐτῆς εὐθύνην, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς λοιπὰς τρεῖς

συμμετασχούσας εἰς τὸν διαγωνισμὸν ἑταιρείας. Καὶ εἰς τὸ πρακτικόν αὐτὸ προστίθεται: «Λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ὅπως ἰδιαιτέρας σημασίας, ἡ ὁποία κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἔδει νὰ ἀποδοθῇ ἐν τῇ ἐκτιμῆσει τῶν προσφορῶν, συμφώνως μὲ τὰ ἐν τῇ προσκλήσει τῆς Δ.Ε.Η. ρητῶς προβλεπόμενα, εἰς τὴν ἰδίαν ἐμπειρίαν τῶν προσφερόντων οἰκῶν, κατόπιν τῆς ὡς ἀνωτέρω διαπιστώσεως ἡ Ἐπιτροπὴ ὁμοφώνως ἔκρινεν, ὅτι θὰ ἔδει νὰ τροποποιηθῇ τὴν ἐν τέλει τοῦ ἀπὸ 22.3.1960 πρακτικοῦ αὐτῆς διατυπωθεῖσαν πρότασιν».

Κατόπιν τοῦ ἀνωτέρω ἡ Ἐπιτροπὴ διαπιστοῖ α) ὅτι ἐκ τῶν διαγωνισθεισῶν ἑταιρειῶν μόνον ἡ ἑταιρεία E.C.I. συνεμμορφώθη πλήρως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς διακηρύξεως, ἐνῶ τῶν λοιπῶν Οἰκῶν αἱ προσφοραὶ ἀφίστανται τούτων, β) ὅτι ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς οἰκούς τούτους ἡ E.C.I. δὲν κέκτηται ὡς ὁργάνωσιν ἰδίαν ἐμπειρίαν σχεδιάσεως καὶ διευθύνσεως τῆς κατασκευῆς ὑδροηλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων, ἐξαίρεσει τῆς μοναδικῆς περιπτώσεως μὴ κατασκευασθείσης εἰσέτι ἐγκαταστάσεως ἐν Ταυλάνδῃ καὶ γ) ὅτι ἡ E.C.I. διαθέτει μέλην ἢ ἀνεξαρτήτους πρὸς τὴν ὁργάνωσιν τῆς Συμβούλου μὲ ἀτομικὴν ἐμπειρίαν.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνει ὁμοφώνως ὅπως παραμεριζομένου τοῦ διαγωνισμοῦ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἐπιλογή τοῦ προκρινόμενου οἴκου δι' ἀπ' εὐθείας διαπραγματεύσεων βάσει τῆς ἀπὸ 1.2.1960 προσκλήσεως τῆς Δ.Ε.Η., μὲ κατεῦθυνσιν τὴν προσαρμογὴν πρὸς αὐτὴν τῶν μὴ συμμορφωθέντων πρὸς τοὺς ὅρους τῆς οἰκῶν, καὶ ὅτι αἱ διαπραγματεύσεις πρέπει νὰ ἀρχίσουν ἀπὸ τὴν EBASCO διαθέτουσαν πείραν, γνώσιν τῶν ἐν Ἑλλάδι, ἔχουσιν κάμει τὴν προμελέτην τῶν Κρεμαστῶν, καὶ ὑποβαλλούσαν τὴν ἐκ πρώτης τοῦλάχιστον ὄψεως οἰκονομικῶς πλέον συμφέρουσαν εἰς τὴν Δ.Ε.Η. πρότασιν, μειοδοτήσαν κατὰ ἓνα ἑκατομμύριον δολλαρίων περίπου ἐναντι τῆς E.C.I.

Ἐν ἀποτυχίᾳ τῶν μετὰ τῆς EBASCO διαπραγματεύσεων προτείνει ἡ Ἐπιτροπὴ τὴν συνέχισιν τῶν διαπραγματεύσεων μὲ τὰς λοιπὰς Ἐταιρείας μὲ βάσιν τὰ στοιχεῖα ἐμπειρίας καὶ τοῦς οἰκονομικοὺς ὅρους ἐκάστης κατὰ τὴν ὀριζομένην ἐν τῷ πρακτικῷ αὐτῆς σειράν προτεραιότητος, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ E.C.I. ὀρίζεται τελευταία.

Κατὰ τὰς περὶ ὧν πρόκειται προσφορὰς ἡ EBASCO ἐζητεῖ διὰ δαπάνης δολλ. 2.308.550 καὶ ἐπὶ πλέον 1,250) ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἔργου δι' ἀμοιβὴν τῆς, ἐνῶ ἡ E.C.I. ἐζητεῖ διὰ τῆς προσφορᾶς τῆς διὰ μὲν τὰς δαπάνης δολλ. 3.300.000, διὰ δὲ τὴν ἀμοιβὴν τῆς, 1,200) ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἔργου.

IV. Τὴν 6.4.1960 ὁ Γ. Πεζόπουλος εισηγεῖται πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 172 εισηγήσεώς του τὴν ἀποδοχὴν τῆς προτάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐπιλήφθη τὸ πρῶτον τοῦ θέματος κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 9.4.1960. Κατ' αὐτὴν ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀνακοινεῖ ὅτι ὁ Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ (Α. Πρωτοπαδάκης) τὸν εἰδοποίησεν, ὅπως μὴ ληφθῇ ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. ἀπόφασις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Ἀχελώου καὶ ὅτι εἰς τοῦτο ἀπήντησεν ὅτι καὶ ἐὰν λάβῃ ἀπόφασιν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, αὕτη θὰ τεθῇ ἀσφαλῶς ὑπ' ὄψιν τῆς Κυβερνήσεως. Ἀνακοινεῖ προσθέτως ὁ Γ. Πεζόπουλος ὅτι διὰ λόγους ὑγείας θὰ ἀπουσιάσῃ ἐπὶ 10 ἡμέρας. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Γ. Πεζόπουλος διατυπῶν τὴν ἀποψίν του λέγει ὅτι θὰ ἔπρεπε τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον νὰ καταλήξῃ εἰς ἀπόφασιν, ἀλλὰ νὰ μὴ διατυπωθῇ, οὔτε νὰ κοινοποιηθῇ αὕτη, «ὥστε νὰ μὴ δυσχεραστῇ καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας Ν. Μάρτης ὁ ὁποῖος εἶχε διατυπώσει τὰς ἀπόψεις του εἰς τὸν κ. Πανᾶν.

Ὁ Σύμβουλος Γρ. Πανᾶς, παρεμβαίνων ἐπιθεταῖς ὅτι ὁ Ὑπουργὸς (Βιομηχανίας) τοῦ εἶπεν ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχῃ καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος, πρᾶγμα ὅπου σημαίνει ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐξετάζει εἰσέτι τὸ θέμα».

Συνεχίζων ὁ Πεζόπουλος ἀνέφερεν ὅτι εἶδε τὸν Ὑπουργὸν (Βιομηχανίας) πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν καὶ τοῦ ἐξηγήσεν πῶς ἔχει ἡ κατάστασις, διότι νομίζει ὅτι ὄφειλε νὰ πράξῃ

τούτο... διότι δι' αὐτοῦ (τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου) εἶχον διαβιβασθῆ αἱ ἐπιθυμίες τῆς Κυβερνήσεως».

Καὶ καταλήγων ὁ Γ. Πεζόπουλος, προτείνει νὰ μὴ κάμουν διαθέματα οὔτε πρὸς τὸν Ὑπουργόν, οὔτε πρὸς τὸν Ἀντιπρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ νὰ καταλήξουν εἰς ἀπόφασιν τὴν ὁποίαν νὰ κοινοποιήσουν εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ νὰ τὴν ἐρωτήσουν τί ἐπιθυμεῖ.

Συνεχίσθη συζήτησις ἐν τῷ Δ. Σ. κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ὁ Γ. Πεζόπουλος καὶ Γρ. Πανάς (φορεῖς κατὰ τὰ ἀνωτέρω τῶν κυβερνητικῶν ἀπόψεων) ἀπεχώρησαν ἀπὸ τὴν συνεδρίαν, δι' ἃ καὶ προτάσει τοῦ Προέδρου Π. Γουναράκη ἐλύθη ἡ συνεδρίασις χωρὶς νὰ ληφθῆ ἀπόφασις ἐφ' ὅσον «ὡς εἶπεν οὗτος» ἔχουμεν ἀναλάβει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ συνεννοηθῶμεν μὲ τὴν Κυβέρνησιν πρὶν ἢ καταλήξωμεν εἰς ὀριστικὴν ἀπόφασιν, νὰ ἐπανέλθωμεν δὲ ἐν ὁλομείαια ἀφοῦ λάθωμεν γνῶσιν καὶ τῶν ἀντιλήψεων τῆς Κυβερνήσεως.

Κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν πρὸ τῆς λύσεως τῆς συνεδριάσεως μακρὰν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος διεφάνη ἐπικρατοῦσα ἡ ἀπόψις ὅτι ὁ διαγωνισμὸς δὲν ἀπέδωκεν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ διεξαχθῶν διαπραγματεύσεις πρὸς βελτίωσιν τῶν ὅρων, ἀρχῆς γινομένης ὑπὸ τὴν EBASCO, βάσει δὲ τῆς τοιαύτης ἀπόψεως τοῦ Δ. Σ. συνετάγη μεριμνῆ τοῦ Προέδρου σχέδιον ἀπ. γάστειρος ἐπισυναπτόμενον εἰς τὸ σημείωμά του 687)20.4.60.

Παρήλθον 23 ἡμέραι χωρὶς νὰ κληθῆ τὸ Δ. Συμβούλιον ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, συνήλθε δὲ τὴν 2αν Μαΐου 1960.

Ἐν τούτῳ τῷ μεταξῦ ὅμως, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπ' ἀρ. 687)20.4.1960 καὶ ἐτέρου τῆς 21.4.1960 σημειωμάτων τοῦ Π. Γουναράκη πρὸς τὸν Βοηθὸν ἀναπληρωτὴν Γ. Διευθυντοῦ (Ι. Φλαμπουράρη) ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς σχετικῆς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Σ. πρὸς αὐτὸ κατὰ τὴν συνεδρίαν τοῦ τῆς 2.5.1960 ἐσημειώθησαν σημαντικαὶ διὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ θέματος τοῦ διαγωνισμοῦ δραστηριότητες.

Ἐκ τοῦ περιεχομένου τῶν ἐγγράφων τούτων προκύπτουσι τὰ ἑξῆς:

Τὴν πρωίαν τῆς 20.4.1960 ὁ Ὑπουργὸς Βιομηχανίας (Ν. Μάρτης) ἐκάλεσε τὸν Π. Γουναράκη ὅπως προσέλθῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τῶν προσφορῶν Α. Κουτσοκόστα. Κατὰ τὴν ἐπακολούθησαν συνάντησιν εἰς τὴν ὁποίαν παρίστατο καὶ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας Ν. Φαρμακίδης, ὁ Ὑπουργὸς ἐζήτησεν ὅπως μέχρι τῆς αὐτῆς ἑσπέρας ἔχῃ τὰς ἀπόψεις τῆς Δ.Ε.Η. ἐπὶ τῶν πλεονεκτημάτων καὶ μειονεκτημάτων τῶν προσφορῶν τῆς EBASCO καὶ τῆς E.C.I. προκειμένου τὴν ἐπομένῃν νὰ κάμῃ εἰσήγησιν ἐπὶ τοῦ θέματος εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως (σημείωμα Π. Γουναράκη 687) 20.4.1960): Κατὰ τὴν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου ὅμως κατάθεσιν τοῦ Α. Κουτσοκόστα ἡ συζήτησις ὑπῆρξε βραχεῖα, δὲν ἔλαβε μέρος οὗτος εἰς αὐτὴν ἀήκουσε μόνον τὸν Ὑπουργὸν ἀπαιτοῦντα ἀπὸ τὸν Γουναράκη νὰ ἔχῃ τὰς παρατηρήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς τῆς E.C.I. τῆς 18.3.1960) καὶ ὅχι ἐκτιμήσεις τῶν προσφορῶν ὡς ἐθεβαίον ὁ Π. Γουναράκης τὸ Δ. Σ. καὶ ὅτι μετὰ τοῦτο ἀπεχώρησαν ἐκ τοῦ Ὑπουργικοῦ Γραφείου, ὁ δὲ Π. Γουναράκης παρέμεινεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον μὲ τὸν Ν. Φαρμακίδην. Τὰ περιστατικὰ ταῦτα ἐπεβεβαίωθησαν ὑπὸ τοῦ Α. Κουτσοκόστα καὶ κατὰ τὴν ἐνώπιον τῆς ἡμετέρας ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς κατάθεσιν τοῦ τῆς 1.4.1965. Ἐν τούτοις ὁ Π. Γουναράκης προσέθετεν εἰς τὸ σημείωμά του 687)20.4.60 ὅτι ἀπαντῶν εἰς τὸν Ὑπουργὸν εἶπεν ὅτι ἡ δημοπρασία ἐγένετο κατ' ἐπιθυμίαν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Δ.Ε.Η., ὅτι αὕτη δὲν ἀπέδωκε τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελεσμάτα, καὶ ὅτι τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. γνωρίζει τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Κυβερνήσεως «ὅπως καταποσιθῆ ἐπὶ τῶν συμπερασμάτων τοῦ Δ. Σ. προκειμένου νὰ δώσῃ τὸ σύμωρον ἢ μὴ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η.», καὶ τέλος ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τοῦ ἀπήντησεν ὅτι ἀγνοῶν πάντα ταῦτα θέλει νὰ ἔχῃ μέχρι τῆς ἑσπέρας τὰς ἐπισήμους ἀπόψεις τῆς Δ.Ε.Η.

Τὴν 3ην ἀπογευματινὴν ὥραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας (20.4.1960) ὁ Ὑπουργὸς Βιομηχανίας εἰδοποίησε τὸν Π. Γουναράκη εἰς τὸ σπίτι του, ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως τὸν

παρκαλεῖ νὰ εὑρίσκαται τὴν 8ην ἑσπερινὴν εἰς τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον διὰ νὰ τῷ παράσῃ πληροφορίας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος. Τὴν 8ην ἀπογευματινὴν ἀπέστειλεν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Βιομηχανίας τὸ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποστολάκην διὰ νὰ τὸν καταποσιθῆ σχετικῶς μὲ τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν 8ην δὲ ἑσπερινὴν συνηγήθησαν εἰς τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον, ὅπου ἀνέμενον ἐπίσης ὁ Ὑπουργὸς Βιομηχανίας Ν. Μάρτης, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ Λαμπροῦκος καὶ ὁ Σύμβουλος τοῦ Ὑπουργείου Γούστης, οἱ δύο δὲ τελεταῖοι τὸν ἐπληροφόρησαν ὅτι εὑρίσκοντο ἐκεῖ διὰ τὸ ζήτημα το ἀλουμινίου. Μετὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως μὲ τὸν Ν. Μάρτην, δεκαλέπτου περιόδου διαρκείας, ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐκάλεσε τὸν Π. Γουναράκη εἰς τὸ Γραφεῖον του, ὅπου παρευρίσκοντο ὁ Ἀντιπρόεδρος Π. Κιανελλόπουλος, ὁ Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ Α. Πρωτοπαπαδάκης καὶ ὁ Ν. Μάρτης.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐξεδήλωσεν ἀνησυχίας διὰ τὴν ἀπόλειπον πολυτίμου χρόνου διὰ τὴν προώθησιν τοῦ ζητήματος τοῦ διαγωνισμοῦ. Ὁ δὲ Π. Γουναράκης παρέσχε σχετικὰς πληροφορίας ἐπὶ τῆς ἐν γένει ἐξελίξεως τῆς διαδικασίας τοῦ διαγωνισμοῦ. Ἀνέφερον εἰς τοὺς παρισταμένους περὶ τῶν μεταδοθεῖσων εἰς τὸ Διοικ. Συμβούλιον τῆς ΔΕΗ ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου κυβερνητικῶν ἀπόψεων καὶ περὶ τῆς ληφθεῖσης ἀποφάσεως νὰ μεταδοθῶν εἰς τὴν Κυβέρνησιν αἱ σκέψεις τῶν μελῶν τοῦ Δ. Σ., ἵνα ἐκφράσῃ αὕτη τὰς ἰδικὰς τῆς ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ προκρίτεου μελετητοῦ, ὅπερ ἐδικαιούτο αὕτη ὡς εἶπεν ὁ Π. Γουναράκης νὰ πράξῃ ἐφ' ὅσον παρέσχε τὴν ἐγγύησιν τῆς διὰ τὸ δάνειον τοῦ D.L.F. καὶ μέλλει νὰ βοηθήσῃ περαιτέρω τὴν ΔΕΗ διὰ τὴν ἐξέυρεσιν τοῦ ὑπολοίπου κεφαλαίου. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐδήλωσεν εἰς εἰς τὸν Π. Γουναράκην ὅτι φρονεῖ ὅτι ὅσα ἐκ τῶν ὑστέρων διεπιστώθησαν περὶ τοῦ οἴκου E.C.I. δημιουργοῦν κενὸν καὶ δεδομένον ὅτι ὁ ἐν λόγῳ οἶκος εἶναι ὁ μόνος ὅστις συνεμορφώθη πρὸς τοὺς ὅρους διακηρύξεως, ἐπιβάλλεται πρὸς ἀποφυγὴν διαμαρτυριῶν καὶ ἐξασφάλισιν τοῦ ἀδιαιθήτου, ὅπως τὸ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ καλέσῃ πρῶτον τὸν οἶκον τούτον πρὸς ἐναρξιν διαπραγματεύσεων. Κατέληξε δὲ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἰς πρότασιν ὅπως διαπιστωθῆ, ἐὰν ὁ οἶκος οὗτος γίνεταί δεκτὸς ἀπὸ τὸ D.L.F. καὶ προσέθετεν ὅτι ταῦτα ἀποδεικνύει πρὸς προτασίαν ὅχι μόνον τῆς κυβερνητικῆς θέσεως ἀλλὰ καὶ τῆς θέσεως τῆς ΔΕΗ πρὸς ἀποφυγὴν ὀρισμένων δημοκοπιῶν εἰς βάρος τῆς ΔΕΗ καὶ τοῦ ἔργου.

Τὴν 25.4.1960, ἤτοι μετὰ 5 ἡμέρας ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω συναντήσεως ὁ Ὑπουργὸς Βιομηχανίας Ν. Μάρτης ἐπεσκέφθη εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς ΔΕΗ τὸν Γ. Πεζόπουλον, παρόντος καὶ τοῦ Π. Γουναράκη, ἐπανελάβε πρὸς αὐτοὺς τὰς αὐτὰς μὲ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὑποδείξεις καὶ τοὺς παρέδωκε τηλεγραφικὴν ἀπάντησιν τοῦ οικονομικοῦ συμβούλου τῆς πρεσβείας ἐν Οὐάσιγκτων πρὸς ἐρώτημά του, διὰ τῆς ὁποίας ἀνακοινεῖ, ὅτι τοῦτο ἀποδέχεται ὡς μελετητὴν τὸν οἶκον E.C.I. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, 25.4.1960, ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀπέστειλε τηλεγράφημα πρὸς τὸ D.L.F. μὲ τὸ ὅποιον πληροφορεῖ αὐτὸ ὅτι ἡ ΔΕΗ ἀπεφάσισε νὰ ἀρχίσῃ διαπραγματεύσεις μὲ τὴν E.C.I. τὸ D.L.F. δὲ ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἔχει ἀντιρροήσεις εἰς τούτο.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τοῦ Δ. Σ. τῆς 2.5.1960, μετὰ τὰς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀνακινώσεις τοῦ Π. Γουναράκη περὶ τῶν ἐπαφῶν του μὲ τὴν Κυβέρνησιν, ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀφοῦ ἐδήλωσεν ὅτι δὲν διεθεβαίωσε ποτὲ ὅτι «διὰ ληφθῆ ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν» ἐξέφερε τὴν γνώμην «ὅτι κατόπιν τῶν ἀπόψεων τὰς ὁποίας ἐξέφερεν ἡ Κυβέρνησις καὶ τῆς ἐν γένει ἐξελίξεως τῆς ὑποθέσεως (τηλεγραφήματα DLF κλπ.), τὸ καλλίτερον διὰ ἡτο νὰ ἀπευθυνθῆ ἡ ΔΕΗ διὰ διαπραγματεύσεις εἰς οἶκον E.C.I. ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν νὰ διαχωρισθῆ ἐντελῶς ἀπὸ ἕνα Ἑλληνα συνεργάτην τοῦ (Οἶκον Βασιλειάδη) καὶ νὰ μειώσῃ τὸ ποσὸν τῶν δαπανῶν του μέχρι τῆς προσφορᾶς τῆς EBASCO ἢ ὁποία εἶναι ἀπὸ πᾶσαν ἀποψιν εὐδυνότερα».

Κατέληξε τελικῶς ὁ Γ. Πεζόπουλος ὅτι «κατόπιν τῶν ὤσων εἶπεν ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. καὶ ὁ Ὑπουργὸς Βιομηχανίας ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐλέπω τὸν λόγον ἐφ'

σει τῆς ΔΕΗ ὅτι παρεβιάσθη ὅρος τῆς Συμβάσεως.

Ὁ Π. Γουναράκης ἐδήλωσε πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ὅτι ἡ Ε.Ε.Ι. ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου δὲν δέχεται συζήτησιν.

Κατὰ τὴν συζήτησιν ἡ ὁποία ἐπικαλούνηται ἐν τῷ Συμβουλίῳ τὸσον ὁ Γ. Πεζόπουλος, ὅσον καὶ ὁ Π. Γουναράκης παρ' ὅτι ὠμίλησαν περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ τῆς ΕΒΑΣCO τῆς 1.5.1960, "δι" ἧς προσεφέρετο νὰ διαπραγματευθῇ Σύμβασιν ἀπολύτως προοριζομένην πρὸς τὴν διακηρύξιν τῆς ΔΕΗ, δὲν διεσαφήνιζε πλήρως τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὄρων τῆς διακηρύξεως, καὶ παρ' ὅτι ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀμφιβολίας ἐστήριξε γνώμας ὁ Α. Δημητρακόπουλος, ἀπέφυγον νὰ ἀνακοινώσουν πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ὅτι τὴν 5.5.1960 ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς εἶχεν ἀποστείλει πρὸς τὴν ΔΕΗ τηλεγράφημα ἔχον ὡς ἐξῆς: «Ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου ἐξ Ἀθηνῶν περιέπεσαν εἰς τὴν προσοχὴν μου, ὅτι ἡ πρὸς Ὑμᾶς ἐπιστολὴ μου τῆς 1ης Μαΐου μετὴν τὴν προσφορὰν μας διὰ τὴν παραρτήσιν διὰ τὸ ἔργον Κρεμαστῶν θὰ ἔπρεπε νὰ διευκρινισθῇ περαιτέρω, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρξῃ οὐδεμία παρεξήγησις ὡς πρὸς τοὺς σκοποὺς μας.

Σῶς δεδαῖω ὅτι ἡ ΕΒΑΣCO εἶναι ἐτοιμὴ νὰ συνάψῃ σύμβασιν μετὰ τῆς ΔΕΗ ἡ ὁποία θὰ εὐρίσκειται ἐν πλήρει συμφωνίᾳ μετὰ τοὺς ἐν τῇ διακηρύξει σας ὄρους».

Πέραν τούτου ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ. Σ. ζητεῖ νὰ μὴ εἰσέλθουν εἰς κακὴν ὁδὸν κἀμνοντες συγκρίσεις μετὰ ΕΒΑΣCO καὶ Ε.Ε.Ι.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ ἐκ τῶν συμβούλων Κόλλια περὶ τοῦ ποῖα εἶναι ἡ σημασία τοῦ ἀποκλεισμοῦ συνεργασίας του μετὰ οἰκονομικῶς ἄλλῃν ἑταιρίαν ὁ Π. Γουναράκης ἀπήντησε («Πρόκειται περὶ τοῦ περιφέρειου ΒΑΣΙΛ»).

Τὸ Δ. Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὁμοφώνως τὴν ὑπογραφήν συμβολαίου μετὰ τὴν Ε.Ε.Ι.

Β) Ὑδροηλεκτρικὸς σταθμὸς Καστρακίου—Ἀχελώου.

Διὰ τὴν ἀνάδειξιν μελετητοῦ καὶ ἐπιβλέποντος εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ Β' ὑδροηλεκτρικοῦ σταθμοῦ Ἀχελώου εἰς θέσιν Καστρακίου ἡ ΔΕΗ ἀπευθύνθη εἰς 8 Ἀμερικανικοὺς Οἴκους, συμφώνως πρὸς τοὺς ὄρους τοῦ Δ.Λ.Φ. δανειοδοτούντος τὴν ΔΕΗ διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἔργου, καὶ ἐζήτησε τὴν ὑποβολὴν σχετικῶν προσφορῶν.

Αἱ ἐσφραγισμέναι προσφοραὶ παρεβιάσθησαν εἰς τὴν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ καθηγητοῦ Α. Κουτσοκώστα συσταθεῖσαν Ἐπιτροπὴν κρίσεως.

Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν διαγωνισμὸν τοῦτον ἐσημειώθη ἡ αὐτὴ, ὡς καὶ διὰ τὸν διαγωνισμὸν τῶν Κρεμαστῶν Κυβερνητικὴ ἐπέμβασις.

Ὁ ἀρκῶν τὰς ἀρμοδιότητας Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας Παναγ. Παπαληγόρου εἰδοποίησεν ὅτι κατὰ τὸ ἀνοίγμα τῶν προσφορῶν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς παρουσία καὶ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου, θὰ παραστῇ καὶ ὁ ἴδιος προσωπικῶς.

Πράγματι τὴν 31.1.1962 ἠνοήθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς παρουσία τοῦ Δ. Σ., τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου παρὰ τῇ ΔΕΗ Ν. Βλαχοπούλου, τοῦ Ν. Φαρμακίδου, Γεν. Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας—κωλυθέντος τοῦ Ὑπουργοῦ—καὶ ἀντιπροσώπων τῶν διαγωνισθέντων. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τῆς τιμῆς ἐκάστης προσφορᾶς, ἐμονογραφήθησαν ὅλαι αἱ προσφοραὶ καὶ παρεβιάσθησαν εἰς τὸν πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ σύνταξιν ἐκθέσεως. («Διότι ὅμως ἡ διὰ πρώτην φορὰν ἐφαρμοσθεῖσα μέθοδος τοῦ ἀνοίγματος προσφορῶν ἐνόησον τοῦ Γεν. Γραμματέως τοῦ Ὑπ. Βιομηχανίας καὶ τῆς ὁλομελείας τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ παρεξήγησεις εἰς τὴν σκέψιν τῶν προσκληθέντων, παρέστη ἀνάγκη ὅπως ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ. Συμβουλίου ἐξηγήθουν ὅτι ἡ τοιαύτη δημοσιότης δὲν σκοπεῖ εἰς ἀλλαγὴν τῶν ὄρων τῆς προσκλήσεως, οὔτε ἐφαρμογὴν διαδικασίας δημοσίων διαγωνισμῶν»). (Ἐγγρ. ΔΕΗ πρὸς Ὑπουργὸν Παναγ. Παπαληγόρου ἐμπιστευτικὸν ὑπ' ἀριθ. 249 τῆς 7.2.1962).

Τὴν ἐπομένῃν τοῦ ἀνοίγματος τῶν προσφορῶν ἐπεσκέφθησαν τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Α. Κουτσοκώστα ἐκπρό-

σωπος τῆς ΕΒΑΣCO δηλώσας ὅτι εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς διὰ νὰ παράσῃ οἰαδήποτε διασαφήσεις τῆς προσφορᾶς του, ὡς καὶ ὁ Βιδάλης, ἐκπρόσωπος τῆς Ε.Ε.Ι., ὁ ὁποῖος ἐπικαλούμενος τὸ προηγουμένον τοῦ διαγωνισμοῦ Κρεμαστῶν ἐζήτησε νὰ λάθῃ γνώσιν τῆς προσφορᾶς τῆς ΕΒΑΣCO. Ὁ Α. Κουτσοκώστας ἠρνήθη, ἐξηγήσας ὅτι τὸ προηγουμένον ἐγένετο ἀντιθέτως πρὸς τὰς ἀρχάς του, διότι τοῦ τὸ συνέστησεν ὁ Γ. Πεζόπουλος. Ἡ Ε.Ε.Ι. δὲν παρετήθη τῆς ἐπιδιώξεώς της, διότι μετὰ τινος ἡμέρας ὁ Γ. Πεζόπουλος ἠρώτησε τὸν Α. Κουτσοκώστα, ἐὰν θὰ ἔπρεπε νὰ δώσουν εἰς τὴν Ε.Ε.Ι. τὴν προσφορὰν τῆς ΕΒΑΣCO, ἀλλὰ καὶ πάλιν οὗτος ἀρνείται ἀπολύτως. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τοῦτο ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ. Συμβουλίου Πέτρος Γουναράκης, παρουσία καὶ τοῦ Γ. Πεζοπούλου, εἶπεν εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Α. Κουτσοκώστα, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ εὐρεθῇ τρόπος νὰ δοθῶν αἱ προσφοραὶ εἰς τὴν Ε.Ε.Ι. Ἐν ἀνάγκῃ νὰ τεθοῦν αἱ προσφοραὶ εἰς τὴν διάθεσιν ὄλων. Ὁ Κουτσοκώστας ὅμως ἀρνείται ἀπολύτως. Ἀκολουθεῖ νέα πίεσις πρὸς τὸν Κουτσοκώστα ἐκ μέρους τῶν Π. Γουναράκη καὶ Γ. Πεζοπούλου, ἀλλ' οὗτος ἀρνείται κατηγορηματικῶς καὶ ζητεῖ ἐγγράφον παραγγελίαν (ἐξηγῶν εἰς τὴν κατάθεσίν του τὴν πρόθεσίν του νὰ παραιτηθῇ, ἐὰν τῷ ἐδίδοτο ἐγγράφος ἐντολή).

Οὕτως ἀπετράπη ἡ παράδοσις εἰς τὴν Ε.Ε.Ι. ἢ καὶ εἰς ἄλλους διαγωνιζομένους τῶν προσφορῶν τῶν ἀντιπάλων τῶν.

Ἐν τῷ μεταξὺ προφανῶς λόγῳ τῆς κατηγορηματικῆς ὡς ἀνωτέρω ἀρνήσεως τοῦ Α. Κουτσοκώστα νὰ παραδώσῃ τὰς προσφορὰς εἰς τὴν Ε.Ε.Ι. οἱ Π. Γουναράκης καὶ Γ. Πεζόπουλος ἀπέστειλαν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Παν. Παπαληγόρου τὸ ὑπ' ἀριθ. 249)7.2.62 ἐμπιστευτικὸν ἐγγράφον ἐκ τοῦ ὁποίου προκύπτει ὅτι τὴν παράδοσιν τῆς προσφορᾶς τῆς ΕΒΑΣCO εἰς τὴν Ε.Ε.Ι. εἶχε ζητήσει ὁ Ὑπουργὸς Π. Παπαληγόρου μετὰ τοῦ Ν. Φαρμακίδου, ἀναπληροῦντος τὸν Ὑπουργὸν Βιομηχανίας. Ἀναφέρεται ἐπίσης εἰς τὸ ἐγγράφον τοῦτο ὅτι ἡ Δ.Ε.Η. δὲν ἀκολουθεῖ τὴν ἀρχὴν νὰ πληροφρῇ τοὺς διαγωνιζομένους διὰ τὸ περιεχόμενον τῆς προσφορᾶς τῶν ἀνταγωνιστῶν τῶν, μόνον δὲ ἐξαίρεσις ἀναφέρουν οἱ γράφοντες τὴν περίπτωσιν τοῦ διαγωνισμοῦ Κρεμαστῶν, «ὅτε τῇ ἀξίῳσι τοῦ Ὑπουργοῦ Νικ. Μάρτη, ἡ Ε.Ε.Ι. ἔλαβε γνώσιν τῶν προσφορῶν τῶν λοιπῶν οἰκῶν».

Τὴν 16.11.1962 διετυπώθη ἡ ἐκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν προσφορῶν, εἰς τὴν ὁποίαν πρώτη κατετάγη ἡ Ἐταιρεία ΙΕCO καὶ δευτέρα ἡ ΕΒΑΣCO.

Τὴν 24.4.1962 ὁ Γ. Πεζόπουλος εἰς εἰσήγησίν του πρὸς τὸ Δ.Σ. προβάλλει ἀντιρροήσεις διὰ τὴν προκηθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ΙΕCO καὶ προτείνει τὴν ἀνάθεσιν εἰς τὴν ΕΒΑΣCO δεχθεῖσαν μείωσιν τῶν τιμῶν τῆς μέχρι τῶν τῆς ΙΕCO. Ἠκολούθησε μακρὰ συζήτησις εἰς συνεδριάσεις καθ' ὅλην τὴν ἐβδομάδα τῆς Διακαινησίμου καὶ τὸ Δ.Σ. ἀπεφάσισε τὴν ἀνάθεσιν τοῦ ἔργου εἰς τὴν ΕΒΑΣCO.

Ἡ Ε.Ε.Ι. ἀπευθύνει ὑβριστικὴν ἐπιστολὴν τὴν 12.5.1962 πρὸς τὸν Πεζόπουλον, κοινοποιουμένην καὶ πρὸς τοὺς κ. Κ. Καραμανλῆν, Π. Κανελλόπουλον, Π. Παπαληγόρου καὶ πρὸς τὸ Δ.Σ. καὶ τὸν νομικὸν Σύμβουλον τῆς ΔΕΗ διαμαρτυρομένην διὰ τὴν προτίμησιν τῆς ΕΒΑΣCO κατὰ τῆς προσφορᾶς τῆς ὁποίας ἀσχετὸν ἐντονὸν κριτικὴν.

Τὴν 24.5.1962 ὁ Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Γ. Πεζόπουλον γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Κουτσοκώστα ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω ἐπιστολῆς τῆς Ε.Ε.Ι.

(Βλ. Ἐκθεσιν Α. Κουτσοκώστα 21.1.1963 πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐκτάκτου ἐλέγχου τῆς ΔΕΗ καὶ ἐγγράφα ΔΕΗ Ε. 249)7.2.62 πρὸς Ὑπουργὸν Συντονισμοῦ, σσμ. 1270)27. 1.1962 Γεν. Διευθυντοῦ πρὸς Πρόεδρον Δ.Σ. ὑπὸν. σημειώμα 19.5.1962 ἀπὸ Γεν. Δ)ντὴν πρὸς Πρόεδρον Δ.Σ.).

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐκτεθέντων περιστατικῶν προκύπτουν σαφεῖς ἐνδείξεις ὅτι εἰς τὴν διαχείρισιν ἐν γένει τοῦ ζητήματος τῆς ἀναθέσεως τοῦ ἔργου τῆς μελέτης καὶ ἐπιβλέψεως τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου εἰς Κρεμαστὰ — Ἀχελώου ἔλαβον χώραν πράξεις παράνομοι καὶ βλαπτικαὶ τῶν συμφερόντων τῆς Δημοσίας ἐπιχειρήσεως ἡλεκτρισμοῦ. Καὶ δὴ :

1) 'Ως ανέφερόθη άνωτέρω κατ' άπαιτήσιν του τότε Προέδρου της Κυβερνήσεως, έγένετο δεκτή ή διενέργεια του διαγωνισμού παρά την άπόδειξιν του D.L.F. όπως ή έπιλογή του μελετητού — τεχνικού συμβούλου γίνη δια διαπραγματεύσεων με δοκίμους οίκους και ουχι δια διαγωνισμού, τακτική δηλ. άκολουθουμένη παγίως εις Η.Π.Α. και παρά τας άπόψεις του Γ. Πεζοπούλου και του Π. Γουναράκη, ύποστηριζάντων ότι δια διαγωνισμού ύπάρχει κίνδυνος σοβαράς καθυστερήσεως και ότι με την συντάξασαν την προμελέτην του έργου EBASCO διά ήδύνατο να διαπραγματευθή ή ΔΕΗ άπ' ευθείας μίαν συμφέρουσαν σύμβασιν και να χωρήσῃ ταχέως τὸ έργον. (Βλ. και έκθεσιν Ι. Φλαμπουριάρη «ὀ συνήθης πρόπος ανάθεσεως μελετών είναι σαφῶς ρητῶς και κατηγορηματικῶς ή άπ' ευθείας ανάθεσις». Ομοίως κατάθεσις Γρ. Πανᾶ της 6.5.65).

Πάντα ταύτα ετέθησαν ύπ' ὄψιν του τότε Προέδρου της Κυβερνήσεως, ὁ ὁποῖος ἐνέμενεν εις την άποψιν του διαγωνισμού, διότι ἐλάμβανεν ύπ' ὄψιν του τὸν παράγοντα του ἀδιαιβλήτου, πρὸς αὐτήν δὲ την άποψιν συνεμμορφώθη ή ΔΕΗ με την δήλωσιν του Π. Γουναράκη ἐν τῷ Δ. Σ. πάντως ήμεῖς διά ἀκολουθήσωμεν την συμβολήν της Κυβερνήσεως. (Πρακτικά Δ.Σ. της ΔΕΗ 8.1.1960, 26.1.1960 και 4.2.1960. Σημείωμα Γ. Πεζοπούλου ἀπὸ 14.1.1960 πρὸς τὸν Πρόεδρον Κυβερνήσεως).

Εἶναι προφανές ὅτι «τὸ ἀδιαιβλήτον» της ανάθεσεως της μελέτης, ἐν ὀνόματι του ὁποῖου ὁ τότε Πρόεδρος της Κυβερνήσεως Κωνστ. Καραμανλῆς, ὑπεχρέωσε τὸ Δ. Συμβούλιον της ΔΕΗ να χωρήσῃ εις διαγωνισμόν, παρά τας ἰδίαις αὐτοῦ ἐκτιμήσεις περὶ του συμφέροντος εις την ΔΕΗ, συνίστατο εις τὸ ὅτι ή κρίσις και ή ἀνάδειξις του μελετητοῦ τεχνικοῦ συμβούλου της ΔΕΗ διά ἐγίνετο ὑπὸ Ἐπιτροπῆς Τεχνικῶν βάσει ἀντικειμενικῶν κριτηρίων ἐξ ὑπαρχῆς τεθειμένων δια της προκηρύξεως του διαγωνισμού, ὥστε να μὴ δύναται να ὑπάξῃ διαβολή ὅτι ἠυνοήθη ὑπὸ του Γεν. Δ' ντου ή του Προέδρου του Δ.Σ. της ΔΕΗ ή ὑπὸ μέλους της Κυβερνήσεως αὐτὸς ή ἐκεῖνος ὁ ἀνάδοχος Οἶκος πρὸς τὸν ὁποῖον ἀνευ διαγωνισμού διά ἔδωκεν ή ΔΕΗ εις διαπραγματεύσεις.

Παρά τὸ γεγονός ὅμως ὅτι πρωτοβουλία του τότε Προέδρου της Κυβερνήσεως ἐπειμείναντος ἀποφασιστικῶς και με ἐπίκλησιν ἐπιχειρημάτων ἠθικῆς τάξεως «τοῦ ἀδιαιβλήτου» ἐν τούτοις ἐσημειώθησαν περαιτέρω πρωτοφανεῖς κυβερνητικαὶ παρεμβάσεις, αἱ ὁποῖαι ἔτεινον να ἐξουδετερώσουν και τελικῶς ἠχρήστευσαν την σημασίαν του ἀδιαιβλήτου, ἀλλὰ και τὰ ἀποτελέσματα του διαγωνισμού.

2) Εἶναι ἀναμφίβολον, ὅτι ή ἀξίωσις του Ἐπιτροπῆς Βιομηχανίας ὅπως ή ἀποσφράγισις τῶν προσφορῶν τῶν διαγωνισθέντων γίνη παρουσία και του Δ. Συμβουλίου της ΔΕΗ, δια πρώτην φοράν ἐφαρμοζομένου και ἀντιθέτως πρὸς την ἀκολουθουμένην τακτικήν καθ' ἣν οἱ διαγωνισμοὶ διενεργοῦνται ἐνώπιον ἐιδικῶν ἐπιτροπῶν, ἀποτελεῖ πάντως σαφῆ ἐκδήλωσιν δυσπιστίας και πρὸς τοὺς Πρόεδρον και Γεν. Δ' ντήν ἀλλᾶ και πρὸς τας ὑπηρεσίας της ΔΕΗ. Τὴν τοιαύτην ἐκδήλωσιν δυσπιστίας και ὑπονοίαν περὶ μεροληψίας δυναμένην να νοθεύσῃ τοὺς κανόνας τῶν διαγωνισμῶν ἐν τῇ ΔΕΗ, ἐπιστημαίνει εὐθὺς ἀμέσως ὁ Γ. Πεζόπουλος δια της ρηθείσης ἐπιστολῆς του, της 11.3.1960 πρὸς τοὺς Πρόεδρον, Ἀντιπρόεδρον του Δ.Σ. και τὸ μέλος αὐτοῦ Ν. Πουλόπουλον, ταῦτα δὲ ὡς και την παρατίθεισιν τῶν κρατούντων ἐβεβαίωσαν ἐπίσης ἐξετασθέντες μάρτυρες (Κ)σεις ἐνώπιον της ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς 1) Κυβερν. Ἐπιτροπὸν Ν. Βλαχοπούλου σ. 53: αἱ προσφοραὶ ἠγοίγοντο συνήθως ὑπὸ ἐιδικῆς ὑπηρεσιακῆς ἐπιτροπῆς συνιστωμένης ἐκάστοτε δια κάθε δημοπρασίαν». 2) Γ. Σμαραῖ, τέως Γεν. Γραμματέως Ἰ.π. Συντονισμοῦ σελ. 5: Οἱ διαγωνισμοὶ ἀρμολίων Ἰπουργείων και Ὁργανισμῶν ἐλάμβανον χώραν ἐνώπιον ἐπιτροπῶν, 3) Μ. Λεβῆ: «Πάντως τούτο ἐλάμβανε χώραν δια πρώτην φοράν»).

Ἡ πρόθεσις της βαρείας αὐτῆς ἠθικῆς πίεσεως εἶναι σαφῆς. Να παραλύσῃ ή θέλησις τῶν ὀργάνων της ΔΕΗ και δὴ τῶν μελῶν της Ἐπιτροπῆς κρίσεως, ὥστε ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἐκδηλουμένων ὑπονοιῶν περὶ ἐλλείψεως ἀμεροληψίας να

ἐπιβληθῇ ή Κυβερνητικῆ θέλησις, ὡς και συνέθη ἐν συνεχείᾳ.

Πράγματι ἐνῶ ὁ Γεώργιος Πεζόπουλος ἐκδηλώνει ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ζητούμενον ὑπὸ του Νικ. Μάρτη μέτρον, ἐν τούτοις, ἐπειδὴ δὲν ἐπιθυμεῖ, ὅπως ή ΔΕΗ ἐμφανισθῇ ἐν προκειμένῳ ἔχουσα ἀντίθετον γνώμην πρὸς τὸ Ἰπουργεῖον Βιομηχανίας, ὑπέκυψεν εις την θέλησιν του Ἰπουργοῦ και ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς Πέτρον Γουναράκη, Ἀν. Δημητράκη και Ν. Πουλόπουλον και οὗτοι ἐδέχθησαν ἐπίσης, ὅπως παρastoῦν κατὰ τὸ ἀνοίγμα τῶν προσφορῶν και μονογράφου ταύτας.

Τὴν αὐτὴν τακτικήν ἠκολούθησε βραδύτερον εις τὸν διαγωνισμόν δια τὸ ἔργον Καστρακίου ὁ τότε Ἰπουργὸς Συντονισμοῦ και Βιομηχανίας Παν. Παπαληγούρας, ὅτε κατ' ἀξίωσιν του παρέστησαν ὁ Κυβ. Ἐπιτροπὸς και ὁ Γεν. Γραμματεὺς του Ἰπουργεῖου Βιομηχανίας Ν. Φαρμακίδης. Περὶ της σημασίας και ἐνεργειῶν αὐτῶν ὁ μάρτυς Ι. Φλαμπουριάρης κατέθεσε τὰ ἐξῆς ἐνώπιον της ἡμετέρας ἐπιτροπῆς:

«Ὡς ἐνθυμοῦμαι, τὴν ἐνέργειαν ταύτην του Ἰπουργεῖου, δηλαδή να προσυπογράψῃ τας προσφορὰς ὁ Γεν. Γραμματεὺς του Ἰπουργεῖου Βιομηχανίας τὴν ἐθεώρησα προσβλητικήν δια τὰ μέλη του Δ.Σ. και ἠρόρησα πῶς τὰ μέλη ταῦτα δὲν ἀντελήφθησαν τὴν προσβολήν. Ἠσθάνθην ὅτι ἔπρεπε να ἀποχωρήσῃ της αἰθούσης, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπραξά ἐπιδεικτικῶς. Τὸ ὡς ἀνω ἔγγραφον του Ἰπουργεῖου ἠδύνατο και να παρεξηγηθῇ, ὅτι ἀπεσκοπεῖ εις ἐπηρεασμὸν τῶν μελῶν του Δ.Σ.» Κατ' ἄλλην ἐρώτησιν ὁ μάρτυς ἀπήντησεν: «Δὲν ἐνθυμοῦμαι ἐάν κατὰ τὸν διαγωνισμόν της ανάθεσεως της μελέτης του ἔργου «Κρεμαστά», τὸ Ἰπουργεῖον Βιομηχανίας εἶχε συστήσει να γίνη ή ἀποσφράγισις τῶν προσφορῶν ἐνώπιον του Δ.Σ. της ΔΕΗ.

3) Τρεῖς ἡμέρας πρὸ του ἀνοίγματος τῶν προσφορῶν ἤτοι τὴν 12ην Μαρτίου 1960, σημειοῦται ή πρώτη ἄμεσος ἀνωμαλία περὶ τὴν διαχείρισιν τῶν ἐγγράφων τῶν προσφορῶν με τὴν τυχαίαν κατὰ τὴν άποψιν του Γεωργ. Πεζοπούλου ἀποσφράγισιν τῶν προσφορῶν δύο ἐκ τῶν διαγωνισθέντων εις τὸ γραφεῖον αὐτοῦ, και ἐνῶ δὲν εἶχον εἰσέτι παραδοθῇ αἱ προσφοραὶ της EBASCO και της E.C.I. Ἀπίθανον εἶναι να δεχθῇ κανεῖς ὅτι ή Κυβέρνησις και δὴ ὁ Ἰπουργὸς Βιομηχανίας δὲν ἔλαβε γνώσιν του σημαντικοῦ αὐτοῦ περιστατικοῦ, ή ἐκ του ὁποῖου ἀνωμαλία και ὁ κίνδυνος να διαβληθῇ ή Δ.Ε.Η. ἐπεχειρήθη να καλυφθῇ κατὰ τὸν ἀνωτέρω ἐκτεθέντα ἀφελῆ τρόπον. Ἐν τούτοις δὲν προκύπτει να ἐνεργηθῇ οἰαδήποτε ἔρευνα ἐπὶ του ζητήματος τούτου πρὸς διακρίθωσιν, ἐάν ἤτο πρᾶγματι τυχαία ή ἀποσφράγισις, ή σκόπιμος και δολία και ἐπομένως δια λ)σμοῦν και πρὸς ὄφελος τίνος ἐνηργήθη αὐτή, ὥστε να ἀσκηθῇ περαιτέρω δίωξις διοικητικῆ και ποινικῆ τῶν ὑπαιτιῶν.

4) Κατὰ τὸ ἀνοίγμα τῶν προσφορῶν τῶν διαγωνισθέντων τὴν 15.3.1960 ὑπὸ της Ἐπιτροπῆς κρίσεως, παρουσία τῶν ἀνωτέρω μελῶν του Δ. Συμβουλίου της Δ.Ε.Η., συμφώνως πρὸς τὴν μνησθεῖσαν θέλησιν του Ἰπουργοῦ Βιομηχανίας, Ν. Μάρτη, ὡς και ἀντιπροσώπων τῶν διαγωνισθέντων οἴκων EBASCO και E.C.I. ὁ πρόεδρος της Ἐπιτροπῆς καθηγητῆς Α. Κουτσοκώστας ἀνεκοίνωσε δι' ἐκφωνήσεως τὰ στοιχεῖα ἐκάστης προσφορᾶς, ὅσα κατὰ κανόνα ἀνακοινοῦνται κατὰ τὸ ἀνοίγμα τῶν προσφορῶν, ἤτοι τὸν χρόνον ἐκτελέσεως της ἐργασίας, τὴν προσφερομένην ἐγγύησιν δια τὴν καλὴν ἐκτέλεσιν, τὸ ὕψος τῶν δαπανῶν και της ἀμοιβῆς (Κ)θέσεις Α. Κουτσοκώστα).

Μετὰ τὴν μονογράφησιν τῶν προσφορῶν αὗται παρελήφθησαν ὑπὸ της Ἐπιτροπῆς πρὸς μελέτην και ἀπόφασιν ἐπ' αὐτῶν. Ἀπετέλει ἀρχὴν δια τὴν Δ.Ε.Η., ὅπως και εις πάντα διαγωνισμόν, μέχρι της ἐκδόσεως του παρίσματος της Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν προσφορῶν, μὴ ἐπιτρέπεται εις οἰονδήποτε διαγωνισθέντα να λάβῃ γνώσιν της προσφορᾶς ἀνταγωνιστοῦ του. Ὁ Ν. Βλαχοπούλος, Κυβ. Ἐπιτροπὸς καταθέτει ἐνώπιον της ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς μας βεβαίαι «Μάλιστα ὑπῆρχε τοιαύτη ἀρχή».

Τοιαύτη δὲ ἐπεδίετο σημασία εις τὴν ἀρχὴν ταύτην, ὥστε

ὁ καθηγητὴς Α. Κουτσοκόστας εἶχε ζητήσει ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τῶν προσφορῶν ὅπως μετὰ τὴν παραλαβὴν τῶν προσφορῶν ἀποφεύγουν πᾶσαν ἐπαφὴν μὲ τοὺς διαγωνισθέντας (Κ)θεσις Α. Κουτσοκόστα ἐνώπιον τῆς ἡμετέρας ἀναρ. Ἐπιτροπῆς. Κ)θεσις Π. Μιχαηλίδη τῆς 5.4.1965 μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως).

Παρὰ τὴν παγίαν ταύτην ἀρχὴν ὁ Ὑπουργὸς Βιομηχανίας Νικ. Μάρτης ἠξίωσε τὴν 17.3.1960 ἀπὸ τὸν Γεώργ. Πεζόπουλον ὅπως ἐπιτραπῆ εἰς τὴν Ε.Σ.Ι. νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν προσφορῶν τῶν λοιπῶν διαγωνισθέντων οἰκῶν. οὗτος δὲ ὑπέκρινε εἰς τὴν ἀξίωσιν αὐτῆς ἐπισπεύσας τὸν πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Α. Κουτσοκόστα παρ' ὅτι ἐγνώριζε σχετικῆς ἀφῆρησίν του πρὸς τὴν Ε.Σ.Ι. κατὰ τὴν προηγουμένην ἡμέραν, καὶ οὗτος συνεμορφώθη καὶ ἐπέτρεψε τοῦτο. Ἠκολούθησε πῆσις τῆς Ε.Σ.Ι. διὰ τῆς ἀποστολῆς πρὸς τὸν Γ. Δ. Πεζόπουλον μακρᾶς ἐπιστολῆς περιεχούσης λεπτομερῆ κριτικὴν τῆς προσφορᾶς τῆς EBASCO καὶ κοινοποιηθείσης πρὸς τὸν Ὑπουργόν Βιομηχανίας καὶ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως Α. Κουτσοκόστα.

Καδίσταται πρόδηλος ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἢ εὐνοια τῶν Κυβερνητικῶν παραγόντων πρὸς τὴν Ε.Σ.Ι. καὶ ἡ προσπάθεια ὅπως δημιουργηθῆ ἀνάλογον κλίμα εἰς τὴν Δ.Ε.Η. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ὑπῆρχεν οἰαδήποτε ἀμφιβολία περὶ τῆς τοιαύτης Κυβερνητικῆς εὐνοίας ὑπὲρ ἐνὸς τῶν διαγωνιζομένων τὰ ἐπακολουθήσαντα διὰ τὴν ἀνάθεσιν τοῦ ἔργου, ὡς καὶ ἡ ἐπαναληφθεῖσα κατὰ τὸν διαγωνισμὸν τοῦ ἔργου Καστρακίου ὁμοία ἐντελῶς ἐπεμβασις ἐπιβεβαιούσιν ὑπὲρ τῆς Ε.Σ.Ι. Κυβερνητικὴν εὐνοίαν.

Ἡ ὑπόθεσις τῶν παρανόμων τούτων ἐπεμβάσεων τῶν Ὑπουργῶν συνεζητήθη διὰ μακρῶν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς Διοικήσεως τῆς Δ.Ε.Η., ὅτε ἀπεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ δουλεύοντος τότε καὶ νῦν Ὑπουργοῦ τῆς Βιομηχανίας Ι. Ζιγὴ τὸ ὑπ' ἀριθ. Ε. 249)7.2.62 ἔγγραφο τῶν Γουναράκη—Πεζοπούλου πρὸς τὸν Ὑπ. Συντονισμὸν Π. Παπαληγούρα, ἀποτέλεσμα προφανῶς τῆς κατηγορηματικῆς ἀρνήσεως τοῦ Α. Κουτσοκόστα νὰ ὑπακύψῃ εἰς τὴν παράνομον πῆσιν, ὑπὲρ τῆς Ε.Σ.Ι. κατὰ τὸν διαγωνισμὸν τοῦ Καστρακίου. Καταθέτων ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς μας ὁ μάρτυς Ι. Φλαμπουράρης εἶπεν: «Αὐτὸ θὰ ἦτα μία πράξις κακοηθείας μεγάλης ὀκλήης».

Ἡ ἀρνήσις αὐτὴ ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς Πρόεδρον καὶ Γ. Διευθυντὴν τῆς Δ.Ε.Η. νὰ ὁμιλήσουν εἰς τὸ ὡς ἄνω ἔγγραφόν των περὶ τῆς ἀκολουθουμένης ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. παγίως τακτικῆς ἢ ὁποία καὶ ὀρθὴ εἶναι καὶ κατοχυρῶναι τὸσον τὴν Δ.Ε.Η. ὅσον καὶ τὴν Κυβέρνησιν ἐναντι πάσης διαβολῆς. Εἰς τὸ αὐτὸ ἔγγραφο ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Γεν. Δ)ντὴς τῆς Δ.Ε.Η. ἀνακοινῶν εἰς τὸν Ὑπουργόν, ὅτι μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τῶν προσφορῶν καὶ τὴν διατύπωσιν τοῦ πορίσματος τῆς θὰ θέσουν εἰς διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως ὅλους τοὺς φακέλους ὥστε νὰ διακριθῶσιν ἐὰν διὰ τὴν ἐπιλογὴν τοῦ τεχνικοῦ οἴκου ἠκολούθηθησαν αἱ συστάσεις τῆς ὅτε αὐτὴ δύναται νὰ δώσῃ τοὺς φακέλους τούτους εἰς οἰονδήποτε ἐνδιαφερόμενον.

Κατεβλήθη προσπάθεια καὶ κατὰ τὰς συζητήσεις τοῦ θέματος ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ κατὰ τὴν κατάθεσιν ἐνώπιον τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς ἰδίως τῶν Π. Παπαληγούρα, Ν. Μάρτη, Ι. Λαμπρούκου κλπ. νὰ παρασταθῆ ὅτι οὐσιαστικῶς τὸ ἔγγραφο αὐτὸ Ε. 249)7.2.60 εἶναι σχεδὸν ἀνυπαρξτικόν ἐφ' ὅσον ὁ μὲν Ὑπουργὸς ἐπετίμησε δριμύτατα τοὺς συντάκτας του τὸ δε περιεχόμενον του κατὰ τὰ ἐρευνώμενα σημεῖα του «ἀναγκωρίζεται» τὴν 9ην Φεβρουαρίου 1962 διὰ τοῦ Ε. 253) ἔγγραφου τῶν ἀποστολέων «ὡς λάθος» διὰ τὸ ὅριον ἐκφράζεται («ἢ βλαθεῖα λύπη των»).

Κατὰ τὴν αὐτὴν ὅμως ἡμερομηνίαν 9.2.62 ἐγράφη ἀπάντησις τοῦ Ὑπουργοῦ Π. Παπαληγούρα εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦτο, διὰ τῆς ὁποίας χαρακτηρίζει αὐτὸ «συκοφαντικὸν αὐτόχημα ἀφθές καὶ βασιζόμενον εἰς ψεῦδη» ἀπειλεῖ αὐτοὺς μὲ ὑποβολὴν μηνύσεων ἐπὶ συκοφαντικῆς δυσφημῆσεως καὶ διατυπῶνται ὄντως καταπληκτικοῦ καὶ ἀήθους περιεχομένου φράσεις Ὑπουργοῦ πρὸς ἐλεγχόμενους ὑπ' αὐτοῦ διοικητὰς Ὀργα-

νισμοῦ ὡς ἡ Δ.Ε.Η.: «Ἐπιθυμοῦμεν νὰ σᾶς πληροφορήσωμεν ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ δὲν ἔχει ἀνάγκην τῶν συμβουλῶν τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Σ. καὶ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Δ.Ε.Η., ἵνα προστατευθῆ ἀπὸ πάσης διαβολῆς. Ἀντιθέτως ἔχει τὸ δικαίωμα . . . νὰ προστατεύσῃ ἐκεῖνος μετὰ τοῦ ἐπὶ τῆς βιομηχανίας ἐποπτεύοντος τὴν Δ.Ε.Η. συναδέλφου τοῦ κύρους τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Δ.Ε.Η., ὡς καὶ προσφάτως ἀκόμη, διὰ νὰ μὴ ἀναφερθῶ εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθόν δὲν ἠμέλησε νὰ πράξῃ».

Ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ ἔγγραφα προκύπτει σαφῶς, ὅτι οἱ μὲν Π. Γουναράκης καὶ Γ. Πεζόπουλος, γράφουν πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς ὅτι ἀρνοῦνται νὰ ὑπακούσιν εἰς τὰς ἀξιώσεις των καὶ ὅτι ἀκολουθοῦντες τὴν χαραχθεῖσαν ἀντίθετον πρὸς αὐτοὺς τακτικὴν ἐν τῇ Δ.Ε.Η. («κατοχυρώνουν καὶ τὴν Δ.Ε.Η. καὶ τὴν Κυβέρνησιν ἐναντι πάσης διαβολῆς»), ὁ δὲ Ὑπουργὸς ἀπαντᾷ ὅτι ἐκεῖνος καὶ ὁ ἐπὶ τῆς Βιομηχανίας Ὑπουργὸς ἐπροστάτευσαν καὶ προσφάτως καὶ εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθόν τοῦ κύρους τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Δ.Ε.Η.

Αἱ παρεμβαλλόμεναι δῆθεν ἀνακλήσεις ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν Γουναράκη — Πεζοπούλου, μεθ' ἧς τὰ πάντα ἔχουν καλῶς καὶ μετὰ ἕνα μῆνα περίπου ὁ ἴδιος ο Π. Παπαληγούρας μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἰς ἐπίσκεψίν των εἰς τὴν Δ.Ε.Η., ἐξαίρουν τὸ ἔργον τῶν ὧν «ἐπροστάτευσαν τὸ κύρος» ἐν τῇ Δ.Ε.Η., ὅχι μόνον κατ' οὐδὲν μεταβάλλει τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐπικρατοῦντος ἐν τῇ διαχειρίσει τῆς Δ.Ε.Η. κλίματος περιεχόμενον τῶν δύο ἐγγράφων, ἀλλὰ ἐπιβεβαιώνει πλήρως τὰς παρανόμους κυβερνητικὰς ἐπεμβάσεις εἰς τὴν θραῖσιν τῆς Δ.Ε.Η., εἰς συμφηρισμὸν πρὸς τὰς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις προστατεύει τὸ κύρος τῶν διοικούντων τὴν Δ.Ε.Η. Διότι εἶναι προφανές ὅτι ἐὰν οὗτοι εἶχον ἐνεογήσει ἢ προετίθεντο ἔστω νὰ ἐνεργήσουν πράξεις ἐκθετούσας τὸ κύρος αὐτῶν καὶ (προσφάτως καὶ εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθόν), ὡς ἔγραφεν ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ Π. Παπαληγούρας πρὸς αὐτούς, αἱ πράξεις αὐταὶ ἀσφαλῶς θὰ ἦσαν βλαπτικαὶ τοῦ κύρους καὶ τῶν συμφερόντων τῆς Δ.Ε.Η., τὰ ὁποία κυρίως ἦτο τετραγμένος ὅχι μόνον ἐκ τῶν ἠθικῶν κανόνων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων νὰ προστατεύσῃ καὶ συνεπῶς ὄφειλε νὰ ἀπαλλάξῃ ἐγκαίρως τὴν Δ.Ε.Η. ἀπὸ τοῦ ἐπικινδύνους διοικητῆς τῆς. Καὶ ἀποτελεῖ ἀληθῶς παράδοξον δικαιολογίαν τῆς μεταβολῆς τῆς τακτικῆς τῶν διαγωνισμῶν, μὲ τὴν ἐκδέτουςαν πράγματι τὸ κύρος τῆς Δ.Ε.Η. καὶ τῶν λειτουργῶν τῆς ἐγκαίθετον παρουσίαν κατὰ τὸ ἄνοιγμα τῶν προσφορῶν ὀλοκλήρου τοῦ Δ.Σ. καὶ τοῦ οὐχὶ πάντως ἀδιαδηλώτους ἐπεμβαίνοντος καὶ ἀξιοῦντος διὰ τηλεφωνημάτων παρανόμους ἐνεργείας Ν. Φαρμακίδη, ὁ διατυπούμενος εἰς τὸ ἔγγραφο Π. Παπαληγούρα ἰσχυρισμός, ὅτι τὴν παρουσίαν αὐτὴν ἐπέβαλε τὸ γεγονός ὅτι ἡ EBASCO θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπηρεάσῃ σπελέχη τῆς Δ.Ε.Η. εἰς τὰς κρίσεις καὶ ἐνεργείας των, λόγῳ τῆς προγενεστέρως μετὰ τῆς EBASCO σχέσεώς των, ὡς διορισθέντων εἰς τὴν Δ.Ε.Η. κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπ' αὐτῆς Διοικήσεώς τῆς πρὸ 10ετίας».

Ὁ ἰσχυρισμός εἶναι ὅλως ἀπαράδεκτος, διότι ἐὰν ἀληθῆς, ἄλλη θὰ ἦτο ἡ ἐνδεσμευμένη ἐνέργει·σ Βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι αἱ ἐπεμβάσεις, ὡς θὰ ἴδωμεν ἐν συνεχείᾳ, ἐγένοντο ὅχι κυρίως διὰ τὸν ἀποκλεισμὸν τῆς EBASCO, ἀλλὰ διὰ τὴν προώθησιν τῆς Ε.Σ.Ι.

Γεγονὸς πάντως εἶναι ὅτι ἡ ἀποκάλυψις τῆς ὡς ἄνω ἀλληλογραφίας μεταξὺ ΔΕΗ καὶ Ὑπουργοῦ προεκάλεσεν ἔντονον καὶ ἐκτεταμένην κριτικὴν ἐν τῇ Βουλῇ ὑπὸ πολλῶν βουλευτῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καταλυτικὴ διὰ τὴν ἀσκουμένην ἐν τῇ ΔΕΗ Κυβερνητικὴν τακτικὴν ὑπῆρξεν ἡ ἀνάπτυξις τοῦ περιεχομένου αὐτῶν ὑπὸ τοῦ νῦν Πρωθυπουργοῦ κ. Γ. Παπανδρέου. (Βλ. πρακτικὰ τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος τῆς 28.6.1962 σελ. 2 καὶ 16 καὶ τῆς 26 καὶ 27 Ἰουνίου 1962).

Ἐξ ἄλλου αἱ ἀκολουθήσασαι τὴν ὡς ἄνω ἀλληλογραφίαν «ἀνακλήσεις», ἡ ἐκφρασις συγγνώμης καὶ αἱ διαπιστώσεις «λαθῶν» κατ' οὐδὲν μεταβάλλουν τὸ περιεχόμενον τῶν ἐγγράφων τούτων. Ἐὰν ὅσα ἔγραψαν οἱ Π. Γουναράκης καὶ Γ. Πε-

ζόπουλος πρὸς τὸν Προϊστάμενόν των Ὑπουργὸν ἐγράφησαν «ἐκ λάθους», τότε δὲν θὰ εἶχεν ἔννοιάν τινα ἢ δῆλωσιν των, ὅτι ἂν θέλη ὁ Ὑπουργὸς ἄς δώσῃ ἐκεῖνος τὰς προσφορὰς εἰς οἰονδήποτε ἐνδιαφερόμενον καὶ πάντως γινομένου δεκτοῦ ὅτι εἶχον ἐμφιλογωρήσει τὰ «λάθη» δὲν θὰ ἀπέμενε ἴχνος ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐγγράφου E 249 δυνάμενον νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἀποστολὴν του. Ἀντιθέτως αἱ «ἀνακλήσεις» αὐταὶ ἀποδεικνύουν τὸν βαθμὸν τῆς ἀντιστάσεως τῶν ἱθυόντων τὴν ΔΕΗ πρὸ τῶν ἀπειλῶν καὶ πιέσεων τῆς Κυβερνήσεως, ἢ δὲ ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Π. Παπαληγοῦρα ἀντιμετώπισις παρέχει τὴν εὐλογον σαφῆ ἔνδειξιν περὶ τοῦ δεσμοῦ συνενοχῆς μεταξύ των.

5) Ἡ ἔκτασις, αἱ κατευθύνσεις καὶ αἱ ἐπιδιώξεις τῶν Κυβερνητικῶν ἐπεμβάσεων εἰς τὴν ἐρευνώμενον θέμα ἀποκαλύπτονται μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως καὶ τὴν διατύπωσιν τοῦ πορίσματός της τὴν 23.3.1960 ὡς τελικῶς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ συμπληρωματικοῦ πρακτικῆς της τῆς 29.3.1960.

Ἡ Ἐπιτροπὴ διεπίστωσεν ὅτι διὰ τὴν προσφορὰν των δὲν ὑπῆρξε πλήρης συμμόρφωσις πρὸς τοὺς ὅρους τῆς διακηρύξεως.

Συνιστᾷ διὰ τοῦτο ὁμοφώνως ὅπως διεξαχθῶν διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν διαγωνισθέντων τὸ μὲν πρὸς βελτίωσιν τῶν προσφορῶν, τὸ δὲ πρὸς προσαρμογὴν των εἰς τὴν διακηρύξιν καὶ προτείνει ὅπως αἱ διαπραγματεύσεις προχωρήσουν κατὰ τὴν σειράν κατατάξεως τούτων εἰς τὸ ὁμοφώνως ἀποφασισθὲν πόρισμα τῆς ἐπιτροπῆς ἀρχῆς γινομένης ἀπὸ τῆς ΕΜΠΑΣΚΟ δι' οὗς λόγους ἐκτίθενται εἰς τὰ πρακτικὰ κατὰ τὰ ὅποια ἐπίσης καὶ διὰ τοὺς ἐν αὐτοῖς λόγους, ὡς ἐκτίθενται ἀνωτέρω, ἢ Ε.Σ.Ι. ὁμοφώνως κατετάγη τελευταία.

Ὁ Γ. Πεζόπουλος δι' εἰσηγήσεώς του (172)6.4.1960) εἰσηγήθη τὴν ἀποδοχὴν τοῦ πορίσματός της Ἐπιτροπῆς, τὴν ἔναρξιν δηλ. διαπραγματεύσεων μετὰ τὴν ΕΒΑΣΚΟ. Ἀπὸ τοῦ σημείου ὅμως αὐτοῦ ἐξεδηλώθη ἀσφικτικὴ πίεσις πρὸς τοὺς Γ. Πεζόπουλον καὶ Π. Γουναράκη καὶ δι' αὐτῶν πρὸς τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς ΔΕΗ ἀπὸ μέρους τῶν Ὑπουργῶν Ἀρ. Πρωτοπαπαδάκη, Νικ. Μάρτη καὶ προσωπικῶς ὑπὸ τοῦ Κωνστ. Καραμανλῆ, ὀδηγήσασα εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιδιωχθέντος ὑπὸ αὐτοῦ σκοποῦ, ἤτοι εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς. Ὑπῆρξε σαφῆς ἡ Κυβερνητικὴ ἐπιδιώξις ὅπως τὸ ἔργον τῆς μελέτης καὶ ἐπιβλέψεως ἀνατεθῆ εἰς τὴν Ε.Σ.Ι.

Οὕτως ἀφοῦ ἐπέβαλε πρῶτον τὴν διὰ διαγωνισμοῦ ἀνάθεσιν καὶ πρὸ τῆς διενεργείας τοῦ διαγωνισμοῦ ὁ Πρωθυπουργὸς Κωνστ. Καραμανλῆς ὑπέδειξεν ὅπως προχωρήσουν κατὰ τρόπον ραγδαῖον (Δ.Σ. 8.1.1960), τὴν 9.4.1960 ὁ Ὑπουργὸς Α. Πρωτοπαπαδάκης εἰδοποίησε τὸν Γ. Πεζόπουλον ὅπως τὸ Δ. Συμβούλιον μὴ λάβῃ ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ὁ δὲ Ὑπουργὸς Βιομηχανίας Νικ. Μάρτης τείνων ἐπίσης πρὸς τὴν μὴ λήψιν ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. εἰπὼν εἰς μὲν τὸν σύμβουλον Γρ. Πανᾶν ὅτι ἐπὶ τοῦ θέματος ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχῃ καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἰς δὲ τὸν Γ. Πεζόπουλον μετέδωσε τὰς ἐπιθυμίας τῆς Κυβερνήσεως αἱ ὅποια ἀνεκοινώθησαν ὑπὸ αὐτοῦ εἰς τὸ Δ.Σ.

Ἡ Κυβερνητικὴ ὅμως πίεσις προσέλαβε δραματικὸς τόνος κατὰ τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1960.

Ὡς ἀνεφέρθη ἀνωτέρω ἡ Ε.Σ.Ι. λαβοῦσα γνῶσιν τῶν προσφορῶν τῆς ΕΒΑΣΚΟ ἀπέστειλε μακροσκελῆ ἐπιστολὴν—κριτικὴν τῶν ἄλλων προσφορῶν πρὸς τὴν ΔΕΗ καὶ τὴν Κυβέρνησιν. Ἦδη τὴν 20.4.1960, ὁ Ὑπουργὸς Βιομηχανίας Ν. Μάρτης ἐκάλεσε τὴν πρῶτάν τοὺς Π. Γουναράκη καὶ Α. Κουτσοκώστα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον εἰς τὸ γραφεῖον του δέ, κατὰ τὴν βεβαίωσιν Κουτσοκώστα, ἀπήτησε ἀπὸ τὸν Π. Γουναράκη νὰ ἔχῃ τὰς παρατηρήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς τῆς Ε.Σ.Ι. τῆς 18.3.60 ἐντὸς τῆς ἑσπέρας τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

Ἡ πρόσκλησις κατὰ τὴν συνάντησιν αὐτὴν ὑπὸ τοῦ Ν. Μάρτη καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διαγωνισμοῦ Α. Κουτσοκώστα, χωρὶς νὰ τοῦ ἀπευθύνῃ οὕτως οὕτως

μίαν λέξιν ἢ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ὅτι δήποτε, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ ἀκούσῃ τὴν ἐπιταγὴν του πρὸς τὸν κ. Π. Γουναράκη, μίαν μόνον ἐπιβέβηται ἐξηγήσιν: Τὴν ἄσκησιν πίεσεως πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως λάβῃ σοβαρώτερον ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπιστολὴν—κριτικὴν τῆς Ε.Σ.Ι. Τοῦτο ἐπιβεβαιούται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Ν. Μάρτης ἐγνώριζεν (ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐπιστολῆς) ὅτι μεταξὺ τῶν ἀποδεικτῶν αὐτῆς περιλαμβάνατο καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ δὲν εἶχε συνεπῶς ἄλλον λόγον νὰ ὑπομνήσῃ ταύτην, κατ' αὐτὸν μάλιστα τὸν οὐχὶ συνήθη τρόπον πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ ὅποια ἐν τούτοις ἐν γνῶσιν καὶ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης τῆς ΕΒΑΣΚΟ τὴν ὅποιαν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, ὡς ρητῶς βεβαίωσι ὁ Πρόεδρος αὐτῆς διὰ τοῦ ἀπὸ 22.3.60 ἐμπιστευτικοῦ ἐγγράφου του πρὸς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τῆς ΔΕΗ, εἶχεν ἤδη ἀποφανθῆ διὰ τοῦ πορίσματός της τῆς 22.3.1960 ὑπὲρ τῆς ἐνάρξεως διαπραγματεύσεων μετὰ τὴν ΕΒΑΣΚΟ.

Ὁ καθηγητὴς Δ. Κουτσοκώστας ἐρωτηθεὶς κατὰ τὴν ἐνώπιον τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς κατάθεσιν του ποῦ ἀποδίδει τὴν ὡς ἄνω πρόσκλησίν του ἀπήτησεν ὅτι δὲν δύναται νὰ τὴν ἐξηγήσῃ.

Ἐν τούτοις ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ὑπέκουσα εἰς τὴν ἐντολὴν τοῦ Ν. Μάρτη ἐπαλήθην τῆς ἐκ νέου μελέτης τῆς ἐπιστολῆς τῆς Ε.Σ.Ι. καὶ τῶν φακέλλων καὶ ὑπέβαλε μετὰ 3 ἡμέρας τὴν 23.4.60 νέον ἀναλυτικὸν σημείωμα, διὰ τοῦ ὁποῖο ἐξηγήσει τοὺς λόγους ἐμμονῆς εἰς τὴν κρίσιν της ὅτι ἡ προσφορὰ τῆς ΕΒΑΣΚΟ ἦτο πλέον συμφέρουσα.

Ἐν συνεχείᾳ ὅμως τὴν 3ην μ.μ. τῆς ἰδίας ἡμέρας 20.4.60 ὁ Ὑπουργὸς Βιομηχανίας εἰδοποίησεν εἰς τὴν κατοικίαν του τὸν Π. Γουναράκη νὰ εὑρίσκειται, κατὰ παραγγελίαν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, τὴν 8 μ.μ. εἰς τὸ Παλιτικὸν Γραφεῖον διὰ νὰ παράσχῃ πληροφορίας ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ.

Ὁ Π. Γουναράκης προσέρχεται εἰς τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον ὄχι μὲ τὸν Α. Κουτσοκώστα, ὡς ἦτο φυσικώτερον, ἀλλὰ μὲ τὸ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπάλληλον τῆς ΔΕΗ Ἀποστολάκη. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐκφράσας ἀνησυχίας διὰ τὴν ἀπώλειαν πολυτίμου χρόνου καὶ καταργῶν τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως, ἀρῶν τὰς ἀναφερθεῖσας αὐτῷ ὡς ἐπικρατούσας εἰς τὸ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ ἀπόψεις περὶ ἐνάρξεως διαπραγματεύσεων μετὰ τὴν ΕΒΑΣΚΟ, πρόβη εἰς διατύπωσιν ἰδικῶν του κρίσεων ἐπὶ τῶν δεδομένων—καὶ τῶν τεχνικῶν—τοῦ διαγωνισμοῦ, κατέληξεν ὅτι ἐπιβάλλεται ὅπως τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς ΔΕΗ καλέσῃ πρῶτον τὸν Οἶκον Ε.Σ.Ι. πρὸς ἔναρξιν διαπραγματεύσεων πρὸς ἀποφυγὴν διαμαρτυριῶν, καὶ ἐξασφάλισιν τοῦ ἀδιαβλήτου, πρὸς προστασίαν τῆς κυβερνητικῆς θέσεως ἀλλὰ καὶ τῆς θέσεως τῆς ΔΕΗ καὶ πρὸς ἀποφυγὴν δημοσκοπιῶν εἰς βάρος τῆς ΔΕΗ καὶ διότι, ὡς βεβαίωσι ὁ Π. Γουναράκης εἰς τὸ ἀπὸ 27.3.63 ὑπόμνημά του πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐλέγχου, ἐπεβεβαίωσε δὲ καὶ κατὰ τὴν ἐνώπιον τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς κατάθεσιν του κατὰ φράσιν τοῦ Πρωθυπουργοῦ πρὸς αὐτὸν πολλὰ λέγονται περὶ δεσμῶν Πεζόπουλου καὶ ὑπηρεσιῶν τῆς ΔΕΗ μετὰ τῆς ΕΒΑΣΚΟ, ἰδίως δὲ λέγονται ὑπὸ τῆς Ε.Σ.Ι. Ἐξ ἄλλου ἐπισήμανεν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως σαφῶς τὴν ἀντίθεσιν του πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως ἐξετάσῃ καὶ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ προκῆψαν μετὰ τὴν 22.3.60, ἡμέραν τοῦ πρώτου πρακτικοῦ κρίσεως τῶν προσφορῶν στοιχείον τῆς ἐλλείψεως πάσης οἰαδήποτε ἐμπειρίας τῆς Ε.Σ.Ι. λόγω τοῦ ὁποῖο κατατάξῃ ταύτην τελευταίαν, ὑπογραμμίσας εἰς τὸν Π. Γουναράκη ὅτι τὰ ἐκ τῶν ὑπέρων ἀποκαλυφθέντα διὰ τὴν Ε.Σ.Ι. δημοσιογεῖν κενόν, τὸ ὅποιον μαζὶ μὲ τὰ ἀνακοινωθέντα αὐτῷ ὡς λεγόμενα κάμουν διαβλητὴν τὴν ἀνάθεσιν εἰς τὴν ΕΒΑΣΚΟ. Παρήγγειλεν ἐν συνεχείᾳ ὅπως ἐρωτηθῆ ὡς καὶ ἠρωτήθη ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν Ν. Μάρτην, τὸ Δ.Λ.Φ. ἐὰν ἀποδέχεται, συμφώνως πρὸς τὴν δανειακὴν σύμβασιν μετ' αὐτοῦ, τὴν Ε.Σ.Ι. ὡς μελετητὴν καὶ ἐπιβλέποντα τὸ ἔργον τῶν Κρεμαστῶν. Εἶναι ἀπολύτως φανερόν ὅτι ἡ ἀπόφασις διὰ τὴν ἀνάθεσιν τοῦ ἔργου μελέτης καὶ ἐπιβλέψεως διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ σταθμοῦ Κρεμαστῶν εἶχεν ἤδη κατὰ τὴν συνάντησιν ἐκεί-

νην του Πολιτικού Γραφείου αποφασισθή υπό του Πρωθυπουργού Κ. Καραμανλή.

Είς τον Πρόεδρον του Δ. Σ. της ΔΕΗ απέμεινεν ο ρόλος της μεταβιβάσεως προς το Δ. Σ. της αποφάσεως—έντολής του Πρωθυπουργού Κ. Καραμανλή και των αρμοδίων Υπουργών και εις το Δ. Σ. δὲν υπελείφθη παρά η ἐπικύρωσις τῆς κυβερνητικῆς αποφάσεως. Ἀλλὰ ἡ πίεσις συνεχίσθη καὶ μετὰ τοῦτο. Ὁ Ὑπουργὸς Ν. Μάρτης ἐπεσκέφθη μετὰ 5 ἡμέρας (25.4.60) εἰς τὸ ἐν τῇ ΔΕΗ γραφεῖον του τὸν ἐπανελθόντα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ Γ. Πεζόπουλον διὰ νὰ τῷ παραδώσῃ ἀπάντησιν τοῦ Δ.Λ.Φ. μέσῳ τῆς ἐν Οὐάσιγκτων Ἑλληνικῆς Πρεσβείας εἰς ἀπάντησιν ἐρωτήματος τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἀποδέχεται ὡς μελετητὴν καὶ ἐπιβλέποντα διὰ τὰ Κρεμαστὰ τὸν Οἴκον Ε.Γ.Ι. καὶ διὰ νὰ ἐπαναλάβῃ παρουσίαν καὶ τοῦ Π. Γουναράκη τὰς ὑποδείξεις τοῦ Πρωθυπουργοῦ Κ. Καραμανλή, ὅπως ἀρχίσουν διαπραγματεύσεις μετὰ τὴν Ε.Γ.Ι. παρὰ τὰ γνωστὰ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν Κ. Καραμανλὴν γεγονότα καθ' ἃ ἐπιτερεῖται αὕτη ἐμπειρίας τεχνικῆς, βασικοῦ στοιχείου διὰ τὴν πρόκρισιν, εἶχε παραπλανήσει ἀρχικῶς ἐπὶ τούτου τὴν Ἐπιτροπὴν δι' ὑποβολῆς συγκεχυμένων στοιχείων, καὶ τέλος εἶχε καταφύγει εἰς τὴν διαβολὴν, ἐπικαλούμενη ἀδεμίτους σχέσεις τῆς ἀντιπάλου τῆς ΕΒΑΣΚΟ μετὰ τὸν Γ. Πεζόπουλον καὶ ὑπηρεσίας τῆς ΔΕΗ, γεγονότα καὶ στοιχεῖα τὰ ὅποια ὅλα ἡμεῖς καὶ ἐν ἑκαστον αὐτοτελῶς ἐδικαιολογοῦν, ἀλλὰ καὶ ἐπέβαλον τὸν ἀποκαλεισμὸν τῆς Ε.Γ.Ι.

Οὕτω: α) Ὁ Γ. Πεζόπουλος παρὰ τὴν ἀντίθετον εἰσήγησίν του πρὸς τὸ Δ.Σ. τῆς 9.4.60, ἀντιθέτως πρὸς τὰς διατυπωθεῖσας εἰς τὴν συνεδρίασιν ἐκείνης ἀπόψεις τῆς πλειοψηφίας τῶν συμβούλων καὶ πάντως ἄνευ αποφάσεως τοῦ Δ. Σ. προσεχώρησεν ὑποκύψας εἰς τὴν ὡς ἄνω ἐκφρασθεῖσαν κυβερνητικὴν πίεσιν καὶ ἐθεώρησεν εὐληγμένην τὴν ἀπόφασιν προτιμήσεως τῆς Ε.Γ.Ι. ἀπευθύνας καὶ ὁ ἴδιος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ν. Μάρτη (25-4) τηλεγράφημα πρὸς τὸ Δ.Λ.Φ. εἰς τὸ ὅποιον ὠμίλει περὶ ἀποφάσεως τῆς ΔΕΗ ν' ἀναθέσῃ τὴν μελέτην καὶ ἐπιβλέψιν εἰς τὴν Ε.Γ.Ι. Εἶναι ἀναμφίβολον, ὅτι τόσοσιν ἢ ἐνεργεῖα αὕτη τοῦ Γ. Πεζόπουλου, ὅσων καὶ ἡ προηγηθεῖσα ὁμοία ἐνεργεῖα τῆς Κυβερνήσεως, νὰ λάβουν τὴν ἐγκρισίν τοῦ Δ.Λ.Φ. ἀπέβλεπον ὅπως θέσουν τὸ Δ. Σ. πρὸ «τετελεσμένου» προεξοφλοῦντες τὴν γνώμην καὶ τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ.

β. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς ΔΕΗ παρὰ τὸ «ἐπεῖγον» παρὰ τὸ «πολύτιμον τοῦ χρόνου» παρὰ τὴν ἀνάγκην «ραγδαίας» ἐνεργείας ἠδράνησεν ἀπὸ τῆς 22 Μαρτίου, ὅτε παρεδόθη εἰς τὸν Γ. Πεζόπουλον τὸ πόρισμα τῆς ὑπὸ τὸν Α. Κουτσοκώσταν ἐπιτροπῆς κρίσεως. Ὑπείκων εἰς τὴν Κυβερνητικὴν πίεσιν, δὲν ἔλαβε κατὰ τὴν συνεδρίασίν του τῆς 9.4.1960 ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ θέματος, «ἵνα καθ' ὑπόδειξιν τοῦ Π. Γουναράκη, λάβῃ γνώσιν τῶν ἀντιλήψεων τῆς Κυβερνήσεως».

Ἐν συνεχείᾳ καὶ ἐπὶ ἐτέρας 23 ἡμέρας, ἡμέρας ἐντόνου ὡς ἐξετέθη δραστηριότητος τῶν παρασηνίων, τὸ Δ. Συμβούλιον ἀγνοεῖται καὶ καλεῖται εἰς συνεδρίασιν μόλις τὴν 25.5.60. Ἀνακοινῶνται εἰς αὐτὸ πάντα τὰ παρεπεσόντα ἀπὸ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως (9.4.60), καὶ ἠκολούθησε συζήτησις ἐν τῷ Δ. Σ. μετὰ τὴν ὁποίαν τοῦτο καίτοι διαφωνοῦν, καίτοι ἀντιλαμβάνομενον ὅτι ζημιοὶ τὴν ΔΕΗ προσεχώρησε πρὸς τὰς Κυβερνητικὰς ἀπόψεις.

Ὁ Γ. Πεζόπουλος ἐγκαταλείπων ὅσα μέχρι τοῦδε ὑπεστήριξε συμπεραίνει ὅτι κατόπιν τῶν ἐκτεθεισῶν κυβερνητικῶν ἀπόψεων καὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς ὑποθέσεως (τηλ.)μα Δ.Λ.Φ.), «τὸ καλύτερον θὰ ἦτο νὰ ἀπευθυνθῇ ἡ ΔΕΗ διὰ διαπραγματεύσεις εἰς τὸν οἶκον Ε.Γ.Ι. . . . δὲν βλέπω τὸν λόγον νὰ μὴ συμφορηθῶμεν μετὰ τὰς κυβερνητικὰς ἀπόψεις, δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἀγνοήσωμεν τὴν ἀποψιν τῆς Κυβερνήσεως—ἐὰν ἡ ΔΕΗ δὲν εἶχε νὰ δώσῃ λόγον εἰς τὴν Κυβέρνησιν, θὰ ἠκολούθει, αὐτὸ τὸ ὅποιον λέγει ὁ κ. Τσάφος—(νὰ ἀρχίσουν δηλαδὴ μετὰ τὴν ΕΒΑΣΚΟ).

Ὁ Π. Γουναράκης: «Δὲν ὑπάρχει Κυβερνητικὴ παρέμβασις. . . ἀλλὰ ἡ Κυβέρνησις ἀνέλαβε τὸ ζήτημα τοῦ Ἀχε-

λοῦ ὑπ' εὐθύνην τῆς. . . Ἡ Κυβέρνησις ἠγγυήθη τὸ δάνειον. . . αὕτη θὰ διαθέσῃ τὰς εἰς δραχμὰς δαπάνας. . . «καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὴν γνώμην νὰ ἀρχίσωμεν διαπραγματεύσεις μετὰ τὴν Ε.Γ.Ι. Ὁ Γρ. Παναῶς «δέχομαι νὰ ἀρχίσουν διαπραγματεύσεις μετὰ τὴν Ε.Γ.Ι. . . ἔχω σαφῆ ἐπίγνωσιν ὅτι δὲν εἶναι δυστυχῶς ἡ καλλιτέρα λύσις, διότι ἐὰν εἴμεθα ἐλευθέροι, θὰ ἔπρεπε. . . (νὰ κάμουν ἄλλως).

Ὁ Σύμβουλος Κόλιας: «Διὰ ποῖον λόγον ὄχι μετὰ τὴν ΕΒΑΣΚΟ. Φοβοῦμεθα τὴν δημοσκοπίαν;

Ἀλλὰ καταλήγει ὅτι ἐὰν ἡ θέλησις τῆς Κυβερνήσεως εἶναι παράγων ἀποφασιστικῆς σημασίας, τότε θὰ δεχθῶμεν φυσικὰ αὕτην τὴν κατεύθυνσιν. Ὁ Σύμβουλος Πουλόπουλος ζητεῖ διαπραγματεύσεις μετὰ ΕΒΑΣΚΟ ἀλλὰ τελικῶς προτείνει νὰ ἀρχίσουν μετὰ τὴν Ε.Γ.Ι.

Οἱ Σύμβουλοι Σειραδάκης καὶ Τσάφος καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Δ. Σ. ταλαντεύονται, ὁ δὲ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος Ν. Βλαχόπουλος ρίπτων καὶ πάλιν τὸ βῆρος τῶν Κυβερνητικῶν ἀπόψεων τὰς ὁποίας τυπικῶς καὶ οὐσιαστικῶς ἐξέφραζεν ἐν τῷ Συμβουλίῳ ἐδήλωσε πάντως, δὲν ἠμποροῦμεν παρὰ νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Κυβερνήσεως νὰ γίνῃ ἔργον ἀδιάβλητον εἰς τὸ τέλος—τέλος περισσότερον θὰ λάβῃ ἡ ΔῆΗ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν παρὰ ἀπὸ τὸ Δ.Λ.Φ. διὰ τὸ ἔργον τοῦ Ἀχελώου.

Μὲ αὐτὸ τοῦ εἴδους θλιβερὰς σκέψεις μετὰ παραγνώρισιν τῶν συμφερόντων τῆς ΔΕΗ καὶ ὑπὸ τὴν ψυχολογικὴν πίεσιν τὴν ἀσκηθεῖσαν ὑπὸ τῶν Κ. Καραμανλῆ καὶ Ν. Μάρτη διὰ τῶν ὡς ἀνωτέρω ἐπιμόνων καὶ φορτικῶν παραγγελιῶν των διὰ τῆς ἐπικλήσεως ζητημάτων ἠθικῆς φύσεως εἰς βῆρος τοῦ Γ. Πεζόπουλου καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ΔΕΗ καὶ δι' ἄλλων μέσων τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς ΔΕΗ κατέληξεν εἰς ὁμόφωνον ἀπόφασιν ὅπως ἀρχίσουν διαπραγματεύσεις μετὰ τὴν Ε.Γ.Ι. Ἀσχολούμενος ὁ Ἀνάργ. Δημητρακόπουλος εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου γράφει εἰς τὴν σελίδα 4 κεφ. 5 ἐν ἐπικεφαλίδι, ὅτι τὸ Δ. Σ. ἐπιλαμβάνεται τῆς συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως εἰς βολὴν ἀτμόσφαιραν περαιτέρω ὁμιλεῖ περὶ θρύλων περὶ ἀδεμίτων δραστηριοτήτων τῆς ΕΒΑΣΚΟ καὶ ἀναφερόμενος εἰς τὴν τελικὴν ἀπόφασιν τοῦ Δ. Σ. τῆς 23.5.60 διὰ τῆς ὁποίας ἀνατίθεται τὸ ἔργον τῆς μελέτης καὶ ἐπιβλέψεως τῶν Κρεμαστῶν εἰς τὴν Ε.Γ.Ι., χαρακτηρίζει τὴν ἀπόφασιν αὕτην ὡς τὸ τέλος μιᾶς περιπετειᾶς. Ἐκτιμῶν ἐν συνεχείᾳ τὸν τρόπον ἐνεργείας τοῦ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ, χαρακτηρίζει τοῦτο «θίασον ἀνδρεικέλων».

Ἡ ἐπικλήσις τοῦ «ἀδιάβλητου διὰ τὴν δικαιολόγησιν τῆς ἀπροσχηματιστοῦ Κυβερνητικῆς ἐπεμβάσεως, ἀποτελεῖ βαρὺ σύμπτωμα διαστροφῆς τῶν ἠθικῶν κανόνων οἱ ὅποιοι ὄφειλαν νὰ τηροῦνται κατὰ τὴν διαχείρισιν τόσοσων σοβαρῶν οικονομικῶν θεμάτων. Εἶναι ἀληθῶς πρωτοφανὲς ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ ἀποπλίσῃ προφανῶς πλήρως τὸν Πρόεδρον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Π. Γουναράκη καὶ νὰ ἐπιβάλῃ τὰς ἀποφάσεις του, ἐπεκαλέσθη δυσφημιστικὰς κατὰ τῆς ΕΒΑΣΚΟ καὶ τῆς ΔΕΗ διαδόσεις τοῦ ἀνταγωνιστοῦ Οἴκου Ε.Γ.Ι., ἐνῶ ἀκριβῶς ἡ δυσφημιστικὴ δραστηριότης τοῦ Ε.Γ.Ι. ἐδημιούργει κλίμα διαβλητότητος εἰς τὰς δραστηριότητας τῆς ΔΕΗ καὶ ὄφειλε νὰ ἀποτελέσῃ λόγον ἀποκλεισμοῦ τῆς Ε.Γ.Ι. ἀπὸ συνεργασίαν μετὰ τῆς ΔΕΗ. Ἀντὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ ὑπεύθυνοι Ὑπουργοὶ νὰ ἐπικαλοῦνται ἀνεξελέγκτους καὶ ἀδυσπότους φήμας περὶ ἀδεμίτων συναλλαγῶν στελεχῶν τῆς ΔΕΗ μετὰ ἐργολάβους αὐτῆς καὶ ἀντὶ τὰς φήμας ταύτας νὰ χρησιμοποιοῦν ἡ Κυβέρνησις ὡς μέσον ἐπιβολῆς τῶν οἰωνδήποτε, ἔστω καὶ βλαπτικῶν τῶν συμφερόντων τῆς ΔΕΗ ἀποφάσεών της, ὄφειλε ἐνεργοῦσα κατὰ στοιχειωδῶς εὐδὺν τρόπον νὰ διερευνησῇ τὰς φήμας καὶ τοὺς θρύλους ὥστε ἢ νὰ στείλῃ τοὺς συκοφάντας εἰς τὴν Δικαιοσύνην καὶ νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν ΔΕΗ ἀπὸ τὰς διαβρωτικὰς τοῦ κύρους αὐτῆς ὑποψίας, ἢ ἀποδεικνυομένων τυχόν βασίμων τῶν φημῶν, νὰ ἐπιβάλῃ σκληρὰ μέτρα ἐναντίον τῶν ὑπευθύνων καὶ νὰ ἐξυγιάνῃ τὸν ὄργανισμὸν τῆς ΔΕΗ. Ἡ Κυβέρνησις καὶ εἰδικώτερον ὁ Πρόεδρος αὐτῆς καὶ Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας οὐδεμίαν ἐπὶ τοῦ θέματος διέταξαν ἐρευνᾶν ἄλλ' ἀντιθέτως, οἰοῦνται υἱοθετοῦντες τὰς δυσφημιστικὰς

κατά της ΔΕΗ φήμας έχρησιμοποίησαν ταύτας ως μέσον διά να πείσουν το Δ. Σ. όπως αντίθετως προς τὰ αποτελέσματα του διαγωνισμού και προς τὴν κρίσιν τῶν ειδικῶν καὶ πρὸς ζημίαν τῆς περιουσίας τῆς ΔΕΗ ἢς τοῦτο εἶχε τὴν ἐπιμέλειαν καὶ διαχείρισιν ἀναθέσει εἰς τὸν φορέα αὐτῆς τῆς δυσσημιστικῆς ἐκστρατείας, τὴν E.C.I., τὸ ἔργον συμβούλου τῆς ΔΕΗ, διὰ τὰ στελέχη τῆς ὁποίας αὐτὴ διέδιδεν ὅσα ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπεν ὅτι ἐλέγοντο ὑπ' αὐτῆς. Ἀπόδειξιν τῶν δολίων προθέσεων τῶν Κ. Καραμανλῆ καὶ Ν. Μάρτη εἰς τὴν προσπάθειάν των νὰ ὠφελήσουν τὴν EGI εἰς βάρος τῆς ΔΕΗ παρέχει ἐπίσης τὸ γεγονός ὅτι μετὰ 2 ἔτη ἤτοι κατὰ Ἀπρίλιον 1962 τὸ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ καὶ ὁ αὐτὸς Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Κ. Καραμανλῆς ἐδέχθησαν τὴν EBASCO ὡς μελετητὴν καὶ ἐπιβλέποντα εἰς τὸ ἔργον τοῦ Καστρακίου, παρ' ὅτι μάλιστα δὲν εἶχε αὐτὴ προκηθῆ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως, παραμειοθείστα τῆς πρώτης εἰς τὸν πίνακα τοῦ διαγωνισμοῦ ἐταιρείας IECO. Ἐπίσης τὸ γεγονός ὅτι ἰδμεῖαν ἐκίνησε διοικητικὴν ἢ ποινικὴν ἐσοῦσαν ἐπὶ τῶν δυσσημιστικῶν φημῶν. Πέρον ὅμως τούτου, πάντες οἱ ἐξετασθέντες ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἐνώπιον τῆς ἡμετέρας ἐπιτροπῆς μάρτυρες ἐβεβαίωσαν ὅτι δὲν ὑπῆρξε καμία συγγενισμένη πληροφορία περὶ ἀθεμίτων σγέσεων μεταξὺ EBA—320 καὶ στελεγῶν τῆς ΔΕΗ, ὁ δὲ ἐξετασθεὶς ἐπίσης τῶς Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ, Α. Πρωτοπαπαδάκης ἐβεβαίωσεν ὅτι οὐδεμίαν πληροφορίαν περὶ διαβλητῶν τνέσεων EBASCO—ΔΕΗ εἶχεν ἢ δὲ μακρὰ συνοχασία τῆς EBASCO μὲ τὴν ΔΕΗ ἀπετέλει ἀντιθέτως πλεονέκτημα, λόγω τῆς πείρας της περὶ τὰ ζητήματα τῆς ΔΕΗ. Βλέπε ἐπίσης κατάθεσιν Γ. Σαμαοῦ σελ. 6: Δὲν μοι ἐτέθη τοιοῦτον θέμα παρ' οὐδενός (περὶ διαβλητῶν ἢ ἀθεμίτων σγέσεων καὶ ἐπιτροπῶν τῆς EBASCO ἐπὶ τοῦ ποσοπικοῦ τῆς ΔΕΗ) οὐδεὶς μὲ ἐπληροφόρησεν τί ἐπίσης καταθέσεις Κυβ. ἐπιτρ. Ν. Βλαχοπούλου. «Ἡ ἐπέμβασις τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἔναρξιν διαπραγματεύσεων πρῶτον μὲ τὴν EGI ἐπηρεάσε βεβαίως τὴν ἀπόφασιν τοῦ Δ. Σ., ὅχι ὅμως ἀποφασιστικῶς. Ὅμοιος ὁ μάρτυς Γρ. Πανᾶς κατέθεσεν ὅτι δὲν εἶχε στοιχεῖον τι ἢ πληροφορίαν τὸ πόρισμα τῆς ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου τῆς ΔΕΗ ἐπικρίνει δοιμύτατα, ὡς ἰδιαίτερος ἀπαράδεκτον τὸ νὰ χαρακτηρίζεται ἢ πρόκρισις ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τῆς ΔΕΗ ἐνός τῶν διαγωνιζομένων διὰ τὴν ἀνάληψιν ἐνός τῶν σοβαροτέρων ἔργων ἐν Ἑλλάδι ἐκ προοιμίων ὡς διαβλητῆ (σελ. 109, στήλη 2α) καὶ ὅμως εἰς τοῦτο τὸ βαῦ ἠθικὸν καὶ ποινικὸν παράπτωμα ὑπέπεσαν οἱ ρηθέντες Ὑπουργοί. Ἐπεχειρήθη ἐξ ἄλλου καὶ ὑπὸ τῶν ἐπεμβάντων μελῶν τῆς Κυβερνήσεως (Κ. Καραμανλῆ, Ν. Μάρτη κλπ.) ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τινων μαρτύρων, νὰ δικαιολογηθῆ ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ ἐξασφαλίσεως ἀδιαβλήτου τοῦ διαγωνισμοῦ καὶ ὁ ἀποκλεισμὸς τῆς EBASCO, μὲ τὸ ὅτι ἢ μὲν προσφορὰ τῆς EBASCO δὲν ἦτο προσηρμοσμένη εἰς τοὺς ὅρους τῆς διακηρύξεως, ἐνῶ εἶχε προσαρμοσθῆ ἢ τῆς EGI.

Προκύπτει βεβαίως ἐκ τοῦ πορίσματος τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως, ἀλλὰ καὶ ἐκ καταθέσεων μαρτύρων (Α. Κουτσοκώστα τῆς 5.4.65 ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς μας) ὅτι ἢ EBASCO εἶγεν ἀποκλίσεις ἀπὸ τὴν διακήρυξιν, ὀλιγωτέρας δὲ καὶ ἢ EGI. Ἀκριβῶς ὅμως διὰ τὸν λόγον τοῦτον καὶ μετὰ τὴν μεταφορὰν τῆς EGI εἰς τετάρτην θέσιν λόγω τῆς διαπιστωθείσης παντελῶς ἐλλείψεως ἐμπειρίας ἢ Ἐπιτροπῆ ἔκρινεν ἀποτυχόντα τὸν διαγωνισμὸν καὶ ἐπρότειναν ὁμοφώνως διαπραγματεύσεις πρὸς βελτίωσιν τῶν προσφορῶν καὶ πρὸς προσαρμογὴν των εἰς τὴν διακήρυξιν γινομένης ἀρχῆς ἀπὸ τῆς EBASCO καὶ κινδύνου διαβολῆς ἐκ τούτου, τοσούτω μᾶλλον καθ' ὅσον τὸ φαινόμενον τοῦτο τῆς μὴ πλήρους προσαρμογῆς τῶν προσφορῶν πρὸς τοὺς ὅρους τῆς διακηρύξεως εἶναι σύνθηδες (βλ. κατάθεσιν Ι. Φλαμπουριάρη ἐνώπιον τῆς ἡμετέρας ἐπιτροπῆς: «Ι. Φλαμπουριάρης εἰς τὴν πρᾶξιν, εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων, κανεὶς δὲν συμμορφοῦται μὲ τοὺς ὅρους τῆς διακηρύξεως πλήρως. Καὶ τότε βέβαια ἐὰν δὲν ἔχουν ὅλοι συμμορφωθῆ πλήρως, ἐὰν ὑπάρχη μία μικρὰ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τοὺς ὅρους τῆς διακηρύξεως καμμίαν φορὰ συγχωρεῖται. Δὲν ἔμπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ πάρῃ ὅλα τὸσον συγνά». Περὶ τὸ θέμα ξίως τοῦτο ἐσημειώθη περαιτέρω σειρά παρανομιῶν.

Διότι ἢ EBASCO ἀπέστειλε πρὸς τὸ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ τὴν ἀπὸ 1.5.1960 ἐπιστολὴν της διὰ τῆς ὁποίας δηλοῖ ὅτι εἶναι ἐτοιμὴ νὰ διαπραγματευθῆ μίαν σύμβασιν ἀπολύτως ἀνταποκρινομένην πρὸς τὴν πρόσκλησιν τῆς ΔΕΗ χωρὶς καμμίαν ἀξίησιν τῆς τιμῆς ἐπεξηγεῖ δὲ προφανῶς διὰ νὰ μὴ θεωρηθῆ ἢ ἐπιστολὴ της ὡς ἀντιπροσφορὰ, ὅτι αὐτὴ ὑπῆρξεν ἀρχῆθεν ἢ πρόθεσις της (ὑπῆρξαμεν καὶ εἴμεθα ἐτοιμοὶ . . .). Σκόπιμος προφανῶς ὑπῆρξεν ἢ προσπάθεια ἐν τῷ Δ. Σ. ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ἰδίως τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου Ν. Βλαχοπούλου ἐκδηλωθεῖσα, ὅτι ἢ ἐπιστολὴ ἐκεῖνη δὲν περιείχε δήλωσιν ἀνεπιφυλάκτου προσαρμογῆς πρὸς τὴν διακήρυξιν, ἀλλ' ὅτι προσφέρετο εἰς περαιτέρω διαπραγματεύσεις. Ἐν τούτοις τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς εἶναι κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἡμετέρας ἐπιτροπῆς σαφές ὡς πρὸς τὴν ἀποδοχὴν τῆς διακηρύξεως. Ὁ ὅρος «διαπραγματεύεσθαι σύμβασιν» εἶναι συνήθης, προκειμένου περὶ μελλούσης νὰ ὑπογραφῆ συμβάσεως καὶ δὲν σημαίνει κατ' ἀνάγκην ὑπαρξιν ἐπιμέτρων θεμάτων πρὸς διαπραγματεύσιν. Ἀλλ' ἐνῶ, ὑπαρχουσῶν τυχόν ἀμφιβολιῶν ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπιστολῆς, ἢ εὐθεῖα ὁδὸς ἦτο νὰ ζητηθῶν περαιτέρω ἐξηγήσεις περὶ αὐτῆς, ἐσημειώθη ἐν τούτοις βαρυτάτη παράλειψις ἐκ μέρους τῶν Π. Γουναράκη καὶ Γ. Πεζοπούλου οἱ ὁποῖοι ἀπέκρουσαν ἀπὸ τὸ Δ. Σ. τὸ τηλεγράφημα τῆς EBASCO διὰ τοῦ ὁποῖου αὐτὴ βεβαίωσεν ὅτι διὰ τῆς ἐπιστολῆς της τῆς 1.5.60 ἔννοει ὅτι εἶναι ἐτοιμὴ νὰ ὑπογράψῃ σύμβασιν μὲ τὴν ΔΕΗ, ἢ ὁποία θὰ εὐρίσκειται ἐν πλήρει συμφωνίᾳ μὲ τοὺς ὅρους τῆς διακηρύξεως. Εἶναι βέβαιον ὅτι οἱ Π. Γουναράκης καὶ Γ. Πεζόπουλος ἔχοντες ἀποφασίσαι ὀριστικῶς προσαρμογὴν εἰς τὰς ἀντιθέτους καὶ πρὸς τὰς ἰδίας των ἀπόψεις θελήσεις τῆς Κυβερνήσεως ἀπέκρουσαν σκοπίμως ἀπὸ τὸ Δ. Σ. τὴν λήψιν τοῦ τηλεγραφήματος τούτου καὶ ἐξηκολούθησαν νὰ ὁμιλοῦν εἰς τὸ Δ. Σ. κατὰ τὴν συνεδρίαν του τῆς 23.5.1960, ὅτι ἐλήφθη ἢ τελικὴ ἀπόφασις, περὶ τοῦ ὅτι ἢ ἐπιστολὴ δὲν διεσαφηνίζε πλήρως τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὄρων τῆς διακηρύξεως. Πιθανολογεῖται διὰ τοῦτο σφόδρα ὅτι εἰς τὴν παρόνομον ταύτην ἐνέργειαν ἐπέδοσαν εἰς τοὺς Π. Γουναράκη καὶ Γ. Πεζόπουλον οἱ ἐπειμβαίνοντες κυβερνητικοὶ παράγοντες, οἱ ὁποῖοι πιθανώτατα ἐπληροφόρηθησαν τὴν λήψιν τοῦ τηλεγραφήματος, ἀλλ' ἢ πίεσις τῶν ὁποίων ὡς ἐξ ὄλων τῶν περιστάτικῶν προκύπτει, εἶχεν ἐπηρεάσει ἀποφασιστικῶς τοὺς Π. Γουναράκη καὶ Γ. Πεζόπουλον.

Προβάλλει ἀμείληχτον τὸ ἐρώτημα κατόπιν τῶν ἀνωτέρω τί ἐπέδιωκεν ἢ Κυβέρνησις, ὅταν ἐπέμεναν εἰς τὴν διενέργειαν διαγωνισμοῦ διὰ τὴν ἐπιλογὴν τοῦ μελετητοῦ καὶ ἐπιβλέποντος, παρὰ τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ D.L.F. καὶ παρὰ τὴν γνώμην τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ καὶ πολλῶν συμβούλων τῆς ΔΕΗ, ὅταν εἶναι δεδομένον ὅτι καὶ εἰς τὸν πρῶτον διαγωνισμὸν διὰ τὰ Κρεμαστά καὶ εἰς τὸν δευτέρον διαγωνισμὸν διὰ τὸ Καστράκι, ἐπενέθη διὰ νὰ ἀνατρέψῃ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ διαγωνισμοῦ, ὑποστηρίξασα εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις τὴν ἀνάθεσιν τῆς μελέτης καὶ ἐπιβλέψεως εἰς τὴν EGI. Πόταν ὄντως σημασίαν ἀπέδιδεν ἢ Κυβέρνησις εἰς τὴν κρίσιν τῶν τεχνικῶν τῆς ΔΕΗ, οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Καθηγητοῦ Κουτσοκώστα ἀπετέλουν τὴν ἐδικὴν Ἐπιτροπὴν κρίσεως, ὅταν εὐθὺς μὲν ἀπὸ τῆς συνεδριάσεως διὰ τὴν ἀποσφαρίσιν τῶν προσφορῶν κατέστησε τοὺς τεχνικοὺς τούτους διαβλητοὺς μὲ τὴν ἀξίωσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας ὅπως κατ' αὐτὴν παρίσταται ὀλόκληρον τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ὑπουργοῦ «χάριν τοῦ ἀδιαβλήτου» πρᾶγμα τὸ ὁποῖον διὰ πρώτην φορὰν συνέθη εἰς τὴν ΔΕΗ, ἀπὸ τῆς ἐπομένης δὲ τῆς ἀποσφαρίσεως ἤσκησε ἀθήη πίεσιν ἐπὶ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Α. Κουτσοκώστα δι' ἐπεμβάσεως τῶν Ὑπουργῶν Βιομηχανίας καὶ Συντονισμοῦ Ν. Μάρτη εἰς τὸν διαγωνισμὸν τῶν Κρεμαστῶν καὶ Π. Παπαληγοῦρα εἰς τὸν διαγωνισμὸν διὰ τὸ Καστράκι (μέσω τοῦ Ν. Βλαχοπούλου) ὅπως παραδῶσῃ εἰς τὴν EGI τὰς προσφορὰς τῶν ἀνταγωνιστῶν της πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς διὰ πρώτην φορὰν, σημειούμενον καὶ τοῦτο εἰς τὰ χρονικά τῶν διαγωνισμῶν τῆς ΔΕΗ.

Εἶναι ἐπίσης ἐρευνητέον διατὶ ἢ Κυβέρνησις καὶ ἐιδικώτερον καὶ ἐντονώτερον ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Κ. Κα-

ραμάνης και ο Υπουργός της Βιομηχανίας Ν. Μάρτης, ηγήσαν την απόφαση της Επιτροπής Κρίσεως, κατά την οποίαν η E.C.I. δεν παρέσχε βεβαιώσεις περί της άρτίας οργανώσεως αυτής και της πείρας από τεχνικής απόψεως, αλλά αντιθέτως, επέδωξε να παραπλανήση την Επιτροπή υποβάλλουσα φωτογραφίας δήθεν υπ' αυτής εκτελεσθέντων έργων, τα οποία πράγματι, ως ανεκάλυψεν η Επιτροπή εκ της μελέτης δι' ειδικών τεχνικών συγγραμμάτων, είχαν εκτελεσθή υπό άλλων τεχνικών οίκων και ότι δια τούς λόγους τούτους η Επιτροπή κατέταξε την E.C.I. τελευταίαν εις τον πίνακα του διαγωνισμού. Τέλος διατί δεν έλαβεν υπ' όψιν η Κυβέρνησις ότι η E.C.I. είχε προσφέρει τιμήν δια τας δαπάνας εν γένει κατά 991.450 δολλάρια μεγαλύτεραν της EBASCO, ήτοι ποσοστόν επί πλέον της EBASCO 42,90%.

Ως μόνη εξήγησις δια την Κυβερνητικήν επέμβασιν απομένει η θέλησις αυτής όπως ευνόχη την E.C.I., προς τον σκοπόν δέ τούτον παρεβάσει και τας κειμένας διατάξεις της περί Δ.Ε.Η. νομοθεσίας και τούς κανόνας της οικονομικής και ήθικής δεοντολογίας, οι οποίοι ώφειλαν να τηρούνται εις την Δ.Ε.Η.

Επιβεβαίωσιν τούτου παρέχει το γεγονός ότι η Κυβέρνησις και ειδικότερον ο Πρόεδρος αυτής Κ. Καραμανλής και ο Υπουργός Συντονισμού έπεχείρησαν τας αυτάς υπέρ της E.C.I. επέμβασεις και κατά τον διαγωνισμόν δια τού έργου Καστρακίου, παρά τού γεγονόσ ότι τότε, δηλαδή κατά τού τρίμηνον του 1962 υπήρχε πλήρης η πείρα και περί της τεχνικής ανεπαρείας και περί της εν γένει συμπεριφοράς της E.C.I. έναντι ιδίως των υπηρεσιών της Δ.Ε.Η. Διότι, ούτε τὰ επακολοθησάντα μετά από την απόφασιν περί ενάρξεως διαπραγματεύσεων μετά της E.C.I. παρέσχον οίανδήποτε δικαιώσιν εις τας Κυβερνητικάς επέμβασεις ούτω:

α) Ένώ εις εκ των λόγων δι' ούς ύπεστηρίχθη ότι η EBASCO δεν είχε συμμορφωθή προς τούς όρους του διαγωνισμού ήτο και η μη παροχή της προβλεπομένης έγγραπτικής έπιστολής, την οποίαν εν τούτοις είχε προσαγάγει η E.C.I., κατά τας επακολοθησάσας διαπραγματεύσεις, αυτή ήξίωσε και έγινετο δεκτόν όπως αντικατασταθή η έγγραπτική έπιστολή της δι' ασφαλιστηρίου συμβολαίου, με την δήλωσιν μάλιστα του κ. Π. Γουναράκη ότι η E.C.I. επί του θέματος αυτού δεν δέχεται συζήτησιν. (Βλ. σχετικήν κατάθεσιν Α. Κουτσούκωστα της 5.4.1965).

β) Κατά την διαπραγματέυσιν επί του τιμήματος η ECI έμείωσε την προσφοράν της από 3.300.000 δολλάρια εις 2.680.000 δολλάρια, έχρησάθη δέ παρέμβασις του Κυβερνητικού Έπιτροπέου Ν. Βλαχοπούλου δια να υποχωρήση εις τὰ 2.590.000 δολλάρια ήτοι με διαφοράν επί πλέον έναντι της προσφοράς της EBASCO 281.450 δολλάρια, επέμβασις δέ του D.L.F. απέδεδθη ως άμοιβήν της κατ' άποκοπήν 600 χιλ. δολλ. Κατά ταύτα όμως δεν έμείωσε τας αξιώσεις της μέχρι του επιπέδου της προσφοράς της EBASCO, χωρίς να ληφθῆ υπ' όψιν ότι ήτο λίαν πιθανόν η EBASCO να έμείωνε τας αξιώσεις της κάτω της προσφοράς της, εάν διεξήγγοντο μετ' αυτής διαπραγματεύσεις, λαμβανόμενον μάλιστα υπ' όψιν ότι αυτή είχε δηλώσει δι' έπιστολής της 1.5.1960 και δια τηλεγραφήματος της 5.5.1960 ότι αποδέχεται πλήρως να προσαρμοσθῆ κατά τὰ λοιπά προς τούς όρους της διακηρύξεως. Ούτω είναι βέβαιον ότι εκ της προτιμήσεως ECI η ΔΕΗ εξημιώθη τουλάχιστον 281.450 δολλάρια ήτοι δοχ. 7.443.500 ως προς τὸ ποσὸν τῶν δαπανῶν.

Είναι άξιον μνείας τὸ αναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου εἰς τὴν ἀπὸ 8.8.1963 ἐκθεσίν του πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐλέγχου περὶ τῆς ἐπιλογῆς Ἐταιρείας ECI κλπ. ὅτι ὁ τότε Ἐπιτροπὸς τῆς Βιομηχανίας (Ν. Μάρτης) εὗρισκε ἀδύνατον ὅτι ἡ ECI ἔπρεπε νὰ ἐλαττώσῃ τὴν προσφορὰν της εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς προσφοράς τῆς EBASCO «ἐφ' ὅσον Κυβερνητικὴ πρωτοβουλία αἰ διαπραγματεύσεις ἀποφασίσθη ν' ἀρχίσουν ἀπὸ τὴν ECI» καὶ ταῦτα πάντοτε ἐν ὀνόματι τοῦ ἀδικητή.

γ) Μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ ἔργου ἡ ECI σημειώνει οὐσιώδεις καθυστερήσεις εἰς τὴν πορείαν τῶν καθ' ἕκαστα ἐργασιῶν. Σχετικῶς πρὸς τὰς καθυστερήσεις ταύτας περὶ τῶν

ὁποίων λεπτομερῶς ἀναφέρει ἡ ἀπὸ 11.4.1961 ἐκθεσις τοῦ Γ. Πεζοπούλου, ἡ ΔΕΗ πέραν τῶν προφορικῶν ὑποδείξεων, ἀπέστειλε ἐπιστολὴν τὴν 1.6.1961 τὴν δὲ 12.8.1961 διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 97357 ἐγγράφου της ἐπιστᾶ τὴν προσοχὴν της ἐπὶ τῶν σημειωμένων καθυστερήσεων τὰς ὁποίας ἀποδίδει εἰς τὴν χρησιμοποίησιν δυσαναλόγως μικροῦ ἀριθμοῦ μηχανικῶν καὶ βοηθῶν παρὰ τὴν σύμβασιν καὶ καλεῖ τὴν ECI νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν σύνταξιν τῆς μελέτης, δι' ἐνισχύσεως τοῦ ἀπασχολουμένου πρὸς τούτο προσωπικοῦ. Περὶ ὑπηρεσιακῶν προστριβῶν κατὰ τὸν ἔλεγχον καὶ περὶ διαβημάτων τῆς ECI ὅπως τὴν θέσῃ ἐκ ποδῶν, κατέθεσεν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς μας καὶ ὁ Π. Μιχαηλίδης τὴν 5.4.1965. Ἡ ἀντίδρασις τῆς ECI εἰς τὸ ἐγγράφον τούτο ὄχι μόνον δὲν ἀπέδειξε τὴν καλὴν διάθεσιν τῆς ECI νὰ συνεννοηθῆ μετὰ τὴν ΔΕΗ καὶ νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς ἐνδεχομένας παραλήψεις, ἀλλὰ ὑπῆρξε μία ἀχαρακτήριστος ἐνέργεια ἐκδηλωθεῖσα διὰ τοῦ ἀπὸ 17.8.1961 ἐγγράφου της, ἔχοντος οὕτω:

Ἄγαπητὲ κ. Πεζόπολε,

Ἐπιστρέφωμεν συνημμένως ἐπιστολὴν σας ὑπ' ἀριθ. 97375 ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12 Αὐγούστου 1961, ὡς ἀβάσιμον καὶ ἀδικαιολόγητον.

Ἐνηργήσαμεν καὶ διὰ ἐξακολουθήσωμεν νὰ ἐνεργῶμεν, ἐν καλῇ πίστει καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν θεωρούμεν τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἐκ τοῦ γραφείου σας ἀπαράδεκτον ὡς ἀλληλογραφίαν τοῦ ἔργου.

Δι' ἀντιγράφου τῆς παρούσης, ἐξουσιοδοτοῦμεν τὸ ἐν Ἀθῆναις γραφεῖόν μας ὅπως σας ἐπιστρέψῃ ἐπίσης καὶ τὸ ἰδικὸν τοῦ ἀντιγράφου τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς.

Ἄληθῶς ὑμέτερος

ENGINEERING CONSULTANTS INC.

(ὑπ.) G. L. KILIGORE

Πρόεδρος

Καταπλήσσει πάντα τρίτον τὸ διάστημα ἐνὸς ἐργολάβου ὡς ήτο ἡ ECI νὰ ἐπιστρέψῃ περιφορητικῶς ὡς ἀπαράδεκτα ἔγγραφα ἐργοδότη ὡς ἡ ΔΕΗ ἡ ὁποία ἐπὶ πλέον ἔχει τὸν χαρακτηριστὴν Κρατικῆς Ἐπιχειρήσεως. Ὑπάρχει ὅμως δυστυχῶς καὶ διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ρόλον τὸν Κυβερνητικὸν καὶ τὰς σχέσεις τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τὴν ECI καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῆς παρ' ἐκείνην ἡ ἐξήγησις τοῦ ἀήθους φαινομένου εἰς τὸ ἀπὸ 14.9.1961 ὑπηρεσιακὸν σημείωμα ἄκρω ἐμπιστευτικὸν τοῦ Προέδρου τοῦ Δ.Σ. Π. Γουναράκη πρὸς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν Γ. Πεζόπουλον. Σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ἐγγράφου τούτου ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐμφανίζεται πρόθυμος νὰ προσχωρήσῃ πρὸς τὰς ἀπόψεις τῆς ECI νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀνάμνηστον καὶ ὑβριστικὴν συμπεριφορὰν της καὶ χωρὶς νὰ ἐνδιαφερθῆ ὅπως διακριθῶσιν ἐὰν συντρέχουν ἢ ὄχι περιπτώσεις πράξεων ἢ παραλείψεων τῆς ECI βλαπτικῶν τῶν συμφερόντων τῆς ΔΕΗ, ἐπιδιώκει καὶ πάλιν νὰ ἀποδώσῃ τὴν ὑβριστικὴν συμπεριφορὰν τῆς ECI καὶ νὰ δικαιολογήσῃ κάπως αὐτήν, μετὰ ἀναφορὰν εἰς κατάλοιπον δεσμῶν μεταξὺ EBASCO καὶ ὑπηρεσιῶν τῆς ΔΕΗ, ἐκ τῶν ὁποίων δήθεν προκαλεῖται ἀντίδρασις κατὰ τῆς ECI. Καὶ δὲν ἐθεώρησεν ἡ Κυβέρνησις ὅτι ὡφείλε προστατεύουσα καὶ τῆς ΔΕΗ καὶ τῆς χώρας τὴν ἀξιοπρέπειαν νὰ λάβῃ μέτρα μέχρι καὶ τῆς λύσεως τῆς μετὰ τοῦ ἀναδόχου συμβάσεως, οἷαν σκέψιν διατυπώνει ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ Α. Δημητρακόπουλος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 6030 τῆς 13.11.1961 ἀπόρρητον ἐγγράφον του πρὸς τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ ἐν σελίδι 3. Εἰς τὸ ἐγγράφον τούτο ἀναφερόμενον εἰς τὰς μεταξὺ ΔΕΗ καὶ ECI σχέσεις ἀναφέρονται, πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ τὰ ἐξῆς:

«Ἡ ECI ὡς Ὄργανισμὸς δὲν ἐνεφάνιζε τὴν ἀπαιτητὴν ἐμπειρίαν. Εἰς τούτο προσετίθετο ὡς πρὸς τὴν τακτικὴν της καὶ ἡ πληροφορία μου (ιδὲ πρακτικὰ συνεδριάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς 30.8.1961) ὅτι ἡ ECI διὰ τοῦ μηχανικοῦ BASLL ἐπέτυχεν νὰ λάβῃ παρὰ τῆς ΔΕΗ γνῶσιν κατὰ μὴ προσήκοντα τρόπον καὶ τῆς προμελέτης τῆς EBASCO διὰ τὸ ὑπ' ὄψιν ἔργον, ἢ ἡ ΔΕΗ ἐθεώρει ἐμπιστευτικὴν». Καὶ προσθέτει περαιτέρω ὁ Α. Δημητρακόπουλος:

Τ. Ἡ δραστηριότης τῆς E.C.I. ἐν τῇ πράξει.

Ἡ δραστηριότης τῆς E.C.I. ἐν τῇ πράξει, παρουσίασε τὰ ἀκόλουθα, τὰ μάλιστα σοβαρά, κενά, τὸ μὲν ἰκανότητων ἀπὸ ἀπόψεως ὀργανώσεων, τὸ δὲ τῆς ἐπιβεβλημένης εἰς τὰς μετὰ τοῦ ἐργοδότη τῆς σχέσεως, τάξεως, ὑπ' ὅσιν λαμβανομένης καὶ τῆς ιδιότητος τοῦ τελεσταίου, ὡς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως εἰς τὸ Κράτος ἀνηκούσης, ἥτις ιδιότης προσέθεσεν εἰς τὰς σχέσεις αὐτάς, ἀστάθμητον μὲν, ἀλλὰ σημαντικῶς ὑπολογισίμων βάρους.

α) Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς 10.5.1961 ὁ Γεν. Δ)ντὴς ἀνεκοίνωσε καθυστερήσεις τῆς ECI, τὴν διαπίστωσιν τῆς ἀνεπαρκείας τῆς ἐν ΗΠΑ ὀργανώσεώς της ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀναληφθεῖσαν παρ' αὐτῆς ἐργασίαν, τὰς τάσεις τῆς πρὸς ἐπιβολὴν εἰς τὴν ΔΕΗ ἀσυζητητῆ τῶν ἀπόψεών της καὶ τοὺς φόβους διὰ τὴν περαιτέρω δραστηριότητά της καὶ διὰ τὴν ἐξ ὑπαιτιότητός της καθυστέρησιν τοῦ ἔργου.

β) Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς 30.8.1961 ἀνεκοινώθη ἀλληλογραφία μεταξὺ ΔΕΗ καὶ ECI (ἀνακοινωθείσα καὶ εἰς τὸ Ὑπουργ. Βιομηχανίας) καθ' ἣν ἡ ECI δὲν ἀπεδέχθη ἐγγράφον τῆς ΔΕΗ δι' οὗ τῆς ὑπεδεικνύοντο αἱ ἀπαραίτητοι συμπληρώσεις εἰς τὴν ὀργάνωσιν της πρὸς ἀποφυγὴν καθυστέρησιν εἰς τὴν ἐργασίαν της ἐπιστρέψασα εἰς αὐτὴν τοῦτο. Καινοφανῆς καὶ ὁπωσδήποτε ἀπαράδεκτος τακτικὴ, ἀξία τῶν βαρυτέρων χαρακτηρισμῶν ἢ ὅποια, συντραχόντων καὶ τῶν ἀνωτέρω (α) λόγων, θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχη ὡς συνέπειαν τὴν λύσιν τῆς μετὰ τοῦ ἀναδόχου συμβάσεως, ἐάν δὲν ὑπῆρχεν ὁ μέγας κίνδυνος τῆς καθυστέρησεως τοῦ ἔργου λόγῳ καὶ τῆς ἀφύκτου ἐπεμβάσεως τοῦ D.L.F.

γ) Ἡ E.C.I. (ιδὲ πρακτικὰ συνεδριάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς 30.8.1961) εἶχε συμπράξει μετὰ τῆς Ἑταιρείας PERINI κλπ. διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν πρὸς τὰ κατάντη τῶν Κρεμαστῶν Ὑδροηλεκτρικῶν ἔργων ἐπὶ τοῦ Ἀχελώου, ὑποβαλόντος τοῦ ὁμίλου τούτου πρὸς τὴν ΔΕΗ σχετικὴν προσηρᾶν τὴν 1.4.1961. Καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπρότεινε τὴν Ἑταιρείαν PERINI διὰ συμμετοχὴν εἰς τὸν διαγωνισμόν (οὗτινος αὕτη καὶ μετέσχε) πρὸς κατασκευὴν τῆς σήραγγος ἐκτροπῆς τοῦ Ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου Κρεμαστῶν, οὗτινος ἡ ἰδία E.C.I. εἶχεν ἀναλάβει τὴν μελέτην καὶ ἐπίβλεψιν.

Τὰ ἀνωτέρω ἐπιληροφρήθη ἐξωδίκως ἐκ κύκλων ἐκτὸς τῆς ΔΕΗ κατ' Αὐγούστον 1961. Διεκρίθωσα δέ, κατόπιν τούτου παρὰ τῆς ὑπηρεσίας, ὅτι, πράγματι ἦσαν ἀληθῆ, δοθέντος μοι ἀντιγράφου τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀπὸ 1.4.1961 προσφοράς τοῦ ὁμίλου ECI, PERINI κλπ. Καὶ ἐχαρακτήρισα τὴν ὄλην αὐτὴν δραστηριότητα τῆς ECI ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν θέσιν της ὡς Τεχνικοῦ Συμβούλου τῆς ΔΕΗ διὰ τὸ εἰς θέσιν Κρεμαστῶν ἔργον καὶ λάθος βαρὺ τὴν ὑπόδειξιν τῆς Ἑταιρείας PERINI πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὸν περὶ οὗ ἀνωτέρω ὁ λόγος διαγωνισμοῦ».

«Προειδοποίησα δὲ τὸν Γεν. Διευθυντὴν, ὅτι, κατὰ τὴν ἐν τῷ Διοικ. Συμβουλίῳ συζήτησιν τοῦ πίνακος, ἠθελον εἰσηγηθῆ τὴν ἐξ αὐτοῦ διαγραφὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 4 Ἑταιρείας (E.C.I.) διὰ τοὺς εἰς τὴν παράγραφον 3 ἐκτιθεμένους λόγους. Ἐξ ὧν εἰς τὴν παράγραφον ταύτην ἀναφέρονται, προκύπτει ὅτι, θὰ ἔπρεπε ν' ἀπαλλαγῆ ἡ Δ.Ε.Η. τοῦ ἀναδόχου τούτου ἐάν τὸ τοιοῦτον καθίστατο δυνατόν. Καὶ κατὰ στοιχειώδη λογικὴν, δὲν θὰ ἔπρεπε ν' ἀναθέσθαι αὐτῷ καὶ νέαν ἐργασίαν, παρὰ τὰ πλεονεκτήματα, ἅτινα θὰ εἶχεν ἡ ὑπαρξίς ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ Τεχνικοῦ Συμβούλου διὰ τὰ ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργα τοῦ Ἀχελώου».

Χαρακτηριστικὴ διὰ τὴν προκληθεῖσαν ἐντύπωσιν ἐκ τῆς ἐπιστροφῆς ὑπὸ τῆς E.C.I. ὡς ἀπαραδέκτου τοῦ ἐγγράφου τῆς Δ.Ε.Η. εἶναι ἡ κατάθεσις τοῦ Ι. Φλαμπουριάδη:

«Ἐπι' ἀπόντος τοῦ κ. Πεζοπούλου, συνέβη αὐτὸ τὸ καταπληκτικὸν δι' ἐμὲ Ἀμερικανικὸς Οἶκος, Ἐργολάβος, νὰ ἐπιστρέψῃ γράμμα τοῦ κ. Πεζοπούλου, ποῦ τοῦ ἐδίδεν ὀδηγίαν νὰ συμμορφωθῆ πρὸς τὴν σύμβασιν. Βεβαίως, ἐγὼ ἀντέδρασα ἀμέσως. Καὶ ἐξηνάγκασα τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἀμερικανικοῦ αὐτοῦ Οἴκου νὰ ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας καὶ νὰ ζητήσῃ συγγνώμην διὰ τὴν πρᾶξιν του αὐτῆν. Δὲν ἤμπορουν νὰ γίνουσι ἔργα σοβαρά καὶ νὰ μὴ ἐπιβάλλεται ἡ Διοίκησις τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπὶ τῶν ἐργολάβων. Μάλιστα, δὲν ξέρω ἐάν τὸ ἀναφέρω εἰς τὸ ὑπόμνημα, φοβόμενος τὸ Δ. Συμβούλιον, προσέβην εἰς τὴν

πρᾶξιν αὐτὴν, χωρὶς νὰ ζητήσω τὴν γνώμην τοῦ Δ. Συμβουλίου. Διότι ἐφοβούμην, ὅτι τὸ Δ. Συμβούλιον, ἴσως ἐπηρεασθῆμενον ἀπὸ τὰς ἐπιθυμίας τῆς Κυβερνήσεως, νὰ ἐμπόδιζεν νὰ λάβω τὰ μέτρα αὐτά, τὰ ὅποια ἔλαβα. Ἀλλὰ τί ἐβγήκε; Ἐπανήλθην ὁ κ. Πεζοπούλος καὶ ὁ ἴδιος ὁ ἐργολάβος, ἐνῶ ἤλθην εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν νὰ μοῦ ζητήσῃ συγγνώμην καὶ νὰ μοῦ εἶπῃ ὅτι θὰ συναμορφούτο ἐφ' ἐξῆς, ὁ ἴδιος ὁ ἐργολάβος ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν κ. Πεζοπούλου νὰ ἴσως ὑβριστικὴν, μὲ κακοήφεις ὑπαινιγμαίους».

Παρὰ τὰ ἀνωτέρω ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐδεώθη ἀναγκάσθαι νὰ προστατεύσῃ τὸ κύρος τῆς Δ.Ε.Η., παρ' ὅτι ἔλαβε γνώσιν τῆς συμπεριφορᾶς τῆς E.C.I. ἐφ' ὅσον περὶ αὐτῆς ἐπιληροφρήθησαν καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω περιστατικῶν ἐπαληθεύονται οἱ εἰς τὰς ἀπὸ 23 καὶ 24 Αὐγούστου 1963 καταθέσεις τοῦ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου ἰσχυρισμοὶ τοῦ Γ. Πεζοπούλου, κατὰ τοὺς ὁποίους «Ἡ Ἑταιρεία αὕτη, ἀρνοῖ πῶθεν ἀρνοῦμεν τὸ δικαίωμα καὶ τὸ θάρρος διὰ θέματα ἐγειρόμενα μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ἐργοδοτικῆς τῆς Δ.Ε.Η. προσέφευγε παραπονουμένη εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ συγκεκριμένως εἰς τὸν Ἀντιπρόεδρον αὐτῆς καὶ τὸν Ὑπουργὸν Βιομηχανίας.

Τέλος, εἰς τὰ πρακτικὰ τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. τῆς 13.3.1963 γίνεται συζήτησις περὶ λάθους εἰς τὴν μελέτην τῶν Κρεμαστῶν βαρύνοντος τὸν μελετητὴν (E.C.I.) (Πρακτικὰ σελ. 30) διὰ τὴν κτηθείσαν περὶ τῆς E.C.I. ἐμπειρίαν ἐκ τῆς μετὰ τῆς συνεργασίας χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ κατάθεσις τοῦ Ι. Φλαμπουριάδη εἰς τὴν ἡμετέραν Ἐπιτροπὴν:

«Ὑποθέτω ὅτι πᾶσα κυβερνητικὴ ἀνάμιξις εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν ὀφείλεται εἰς παράπονα τῶν ἐργολάβων. Ὅταν ἐπιληροφρήθημεν μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς E.C.I. εἰς τὴν μελέτην τοῦ ἔργου Κρεμαστῶν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπρόβλεπε νὰ ἀναθέσθαι εἰς τοῦτο τὴν μελέτην τοῦ φράγματος τοῦ Πηνειοῦ, ἀρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων, ἐπειδὴ ἀναπληρῶν τὸν Γενικὴν Διευθυντὴν συνήντησα δυσχερείας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων τοῦ ἐργολάβου, δι' ἐγγράφου πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας ἀνέφερον τοῦτο εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ τὸ ἔχη ὑπ' ὅσιν της πρὸς ἀποφυγὴν ἀναθέσεως τῆς μελέτης ταύτης πρὸς τὸν ἐν λόγῳ ἐργολάβον. Ἄν ἐνθυμούμαι καλῶς δὲν ἐγένετο ἡ ἀνάθεσις αὕτη...»

Κατὰ τὴν ἰδικὴν μου γνώμην ἡ E.C.I. δὲν ἦτο ἑταιρεία περικοπῆς. Εἶχε βέβαια ἐξαιρετικὸς συνεργάτας. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐξηγηθῶ τί ἐνοῶ. Εἶχεν ἐξαιρετικὸς συνεργάτας ἀλλὰ δὲν ἦσαν ὀργανωμένοι».

Τὰ αὐτὰ καταθέτει ὁ μάρτυς Λάβδας τὴν 6.5.1965.

Δὲν προέκυψεν ἐκ τῶν στοιχείων τῆς ἀνακοίνεως ἐάν ὁ Γ. Πεζοπούλος ἠγγάζει ἐκ δόλου τὴν EBASCO. Θὰ ἦτο ἐνδεδειγμένον νὰ ἐρευνηθῆ περαιτέρω ὑπὸ τῆς τακτικῆς ἀνακρίσεως τὸ θέμα τοῦτο. Λαμβανομένου ὑπ' ὅσιν πρῶτον ὅτι ὁ Γ. Πεζοπούλος ἐνώπιον τῆς προβολῆς ἀδικαιοσύνης κινδύνων διαβολῆς, ἐν περιπτώσει ἀναθέσεως τοῦ ἔργου εἰς τὴν EBASCO, ἐγκατέλειπε πᾶσαν ἀντίστασιν ἐναντι τῶν παρανόμων κυβερνητικῶν ἐπεμβάσεων καὶ εὐθυγραμμίσθη πρὸς τὰς θελήσεις τῆς Κυβερνήσεως γενόμενος συναίτιος τῆς ζημίας τῆς Δ.Ε.Η., δεύτερον ὅτι εἰς τὴν ἀπὸ 17.8.1957 ἐπιστολὴν Φιλαρέτου γράφει οὗτος ὑπὸ μορφήν ὑστερογράφου: «Ἡ μελέτη Ἀχελώου θὰ ἦτο πακτωλός, θὰ χάσωμεν πολλὰ ἐξ ἀσυνεννοησίας». Καὶ εἰς τὴν ἀπὸ 11.2.1958 ἐπιστολὴν γράφει: «Θὰ εἶναι πολὺ ὀφελιμώτερον νὰ τίς χρησιμοποίησῃ (τὰς ἰταλικὰς ἐπιανορθώσεις) πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ Ἀχελώου». Προκύπτει ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τούτων, ὅτι ὁ Φιλάρετος ἐγνώριζε τὰ περὶ μελέτης Ἀχελώου καὶ τὸν ἀπασχολεῖ ὡς θέμα πακτωλοῦ ὀλίγας ἡμέρας πρὶν ἢ τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. ἀγαληθῆ τὸ πρῶτον με αὐτὸ (συνεδρ. 28.8.58) καὶ ὑποδεικνύει τοὺς κινδύνους νὰ χάσων ἐξ ἀσυνεννοησίας πολλὰ.

Τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου τῆς Δ.Ε.Η. ἀσχαλούμενον εἰς τὰς σελίδας τοῦ 102—110 με τὸ θέμα τῶν Κρεμαστῶν, τὰς ἐπὶ τοῦ ὁποίου διαπιστώσεις καὶ συμπεράσματα καθ' ἃ μέρη ὑπὸ τὴν ἀρμοδιότητά του ἐρέυνα τοῦτο,

ἀποδέχεται ἀνεπιφυλάκτως καὶ ἡ ὑμετέρα ἐπιτροπὴ, συμπεραίνει ὅτι «ὁ νόμος ἐδημιούργησε τὴν Δ.Ε.Η. ὡς αὐτόνομον ὄργανον... πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἀποχωρήσῃ τὴν διαχείρισιν τοῦ τομέως τούτου κρατικῆς δραστηριότητος ἀπὸ τῶν ἀμέστων κυβερνητικῶν ἐπεμβάσεων, πλὴν καθ' ἃς ὁ μέτρον ὁ νόμος ἐρίζει. Τὸ θέμα τῆς ἐπιλογῆς ἐνὸς τῶν ὑποβαλλόντων προτάσεις ἀνήκεν ἀπολύτως εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τῶν διοικούντων τὴν Δ.Ε.Η. ὀργάνων οὐδεμίαν δὲ ἠδύνατο νὰ ἀσκήσῃ ἐν τούτῳ ἐπιρροήν, ὡς λίαν ἀστόχως ἐνόμισεν ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος (Πρακτικὰ Δ. Σ. 2.5.1960 καὶ 23.5.1960) τὸ γεγονός ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐγγυᾶτο τὸ δάνειον ἢ μελλοντικῶς θὰ ἐχορηγοῦσθε τὴν Δ.Ε.Η... Κατεδείχθη ὅμως ὅτι οἱ Π. Γουναράκης καὶ Γ. Πεζόπουλος ἀπεδέχθησαν ἀπ' ἀρχῆς ἐντονον ἀνάμιξιν τῆς Κυβερνήσεως μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐξουδετερωθῇ ἡ πρωτοβουλία, ἡ ὁποία κατὰ νόμον ἀνήκεν εἰς αὐτούς».

Διὰ τὰς συνθήκας συνεργασίας τῆς Κυβερνήσεως μὲ τοὺς ἐκπροσώπους τῆς ΔΕΗ χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ ἀπὸ 24.8.1963 κατάθεσις τοῦ Γ. Πεζοπούλου ἐξηγουσα ἐν μέρει μίαν πλευρὰν τῶν παρανομιῶν καὶ τῶν ἐκ τούτων ζημιῶν τῆς ΔΕΗ. Παραθέτουμεν σχετικὸν ἀπόσπασμα, ἔχον οὕτω :

«Ἀφ' ὅτου ὁμοῦς ἡ πολιτικὴ κατάσταση τοῦ τόπου ἐν ἀρχῇ ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ Συναγερμοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς ΕΡΕ ἐπέτρεψε παρεμβάσεις ἐν τῇ ΔΕΗ, πρὸς τὰς ὁποίας δυσκόλως ἠδύνατο αὐτὴ νὰ ἀντιδράσῃ, ἐγὼ προσωπικῶς ἔκρινα ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς διατηρήσεως τοῦ θεσμοῦ τῆς ΔΕΗ, καὶ τῆς μὴ καταλύσεως τούτου, θὰ ἦτο ὑποχρέωσίς μου νὰ ὑπεχώρουν εἰς ὀρισμένας κυβερνητικὰς ἀξιιώσεις, ἐφ' ὅσον αὐταὶ δὲν θὰ κατέληγον εἰς βλάβην τῆς ΔΕΗ ἢ εἰς προσωπικὴν μείωσίν μου πέραν τῆς ἐπιτρεπτοῦ, ἀκόμη καὶ δι' ἓνα τόσον μεγάλον σκοπὸν, ὅπως ἐγὼ ἐθεώρουν καὶ θεωρῶ τὴν ΔΕΗ. Εἰδικῶς εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν, ἐφρόνουν ὅτι πλὴν τῆς ζημίας τῶν 290.000 δολλαρίων, λόγῳ τῆς προκρίσεως τῆς Ε.Σ.Ι. ἀντὶ τῆς ΕΒΑΣΟ καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ζημίαν ὑπῆρξε καθαρὰ καὶ ἀναντίρρητος ἡ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀνάληψις εὐθύνης.....»

Τὰς σκέψεις αὐτὰς περὶ τοῦ πῶς ἔπρεπε νὰ χειρίζομαι ἐκάστοτε θέματα κυβερνητικῶν παρεμβάσεων ἀπέναντι μιᾶς Κυβερνήσεως ἡ ὁποία λόγῳ πολυετοῦς παραμονῆς ἐν τῇ ἀρχῇ, εἶχεν ἀποκτήσει ἰδιότυπον νοσοτροφίαν καὶ μὲ τὴν ἐμπιστοσύνην πού εἶχον εἰς τὸν ἐκυτόν μου διὰ τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου Ἀχελώου, ἐδέχθη νὰ προσαρμοσθῶ πρὸς τὴν Κυβερνητικὴν ἀποψιν περὶ ἐπιλογῆς τῆς Ε.Σ.Ι.»

Ἀποδεχόμενοι πλήρως τὰς σκέψεις καὶ τὰ συμπεράσματα αὐτὰ τῆς ἐξ ἀνωτάτων Δικαστικῶν Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου κρίνομεν περαιτέρω ὅτι οἱ τότε Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Κωνστ. Καραμανλῆς καὶ Ὑπουργὸς Βιομηχανίας Νικ. Μάρτης παρεβίασαν τὴν ἐκ τοῦ νόμου καθιερωθεῖσαν αὐτονομίαν καὶ αὐτοτέλειαν τῆς ΔΕΗ καὶ ἐπιδιώκοντες ἐν γνώσει τὴν παράνομον ὠφέλειαν τῆς Ε.Σ.Ι. εἰς βάρος τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ ἔπεισαν τοὺς Πέτρον Γουναράκη καὶ Γεώργιον Πεζόπουλον διὰ τὸν συνεχῶν καὶ πιστικῶν παραγγελιῶν καὶ ἐμμέσων ἀπειλῶν, ἠθικῆς ἐκθέσεως τῶν καὶ δι' αὐτῶν τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ καὶ προεκάλεσαν τὰς ἀποφάσεις τῆς 2.5.1960 δι' ἃς ἀνέθεσαν εἰς τὴν Ε.Σ.Ι. τὸ ἔργον τῆς μελέτης καὶ ἐπιβλέψεως τῶν Κρεμαστῶν ἐν γνώσει τῶν ἐζημίωσαν τὴν περιουσίαν τῆς ΔΕΗ τῆς ὁποίας εἶχον τὴν ἐπιμέλειαν κατὰ ποσὸν τοὐλάχιστον 290.000 δολλαρίων ἢ δραχμ. 8.700.000.

Διὰ τὴν ἐξηγήσιν τῆς προσφορᾶς ἰδίως τοῦ τελευταίου εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θελήσεων τῶν ρηθέντων μελῶν τῆς Κυβερνήσεως δεόν νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ ἱστορηθέντα γεγονότα ἐλαβον χώραν εἰς περίοδον καθ' ἣν ὁ Γ. Πεζόπουλος ἐτέλει ὑπὸ πρωτοφανῶς καταθλιπτικῆν ἠθικὴν πίεσιν, τὸ μὲν βαλλόμενος ὑπὸ τῆς τῶς συζύγου του εἰς τὸ ἀκροατήριον Παινικίου Δικαστηρίου καὶ ἀπειλούμενος ὑπ' αὐτῆς μὲ ἀποκάλυψιν ἐπιστολῶν, τὸ περιεχόμενον τῶν ὁποίων ἦτο ἱκανὸν νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ καὶ ἐκ τῆς ΔΕΗ καὶ ἐκ τῆς καθηγητικῆς

ἑδρας τοῦ Πολυτεχνείου, καὶ κατηγορούμενος ὑπ' αὐτῆς ὅτι τῆς εἶχε προσφέρει 10.000 χρυσᾶς λίρας, προσερχόμενος ἐκ πριμηθειῶν του ἐκ τῆς ΔΕΗ, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ διαζύγιον, τὸ δὲ πιεζόμενος ὑπὸ ἐγερθέντος δημοσιογραφικοῦ φερόδου περὶ τὰ θέματα αὐτὰ, ὅστις προεκάλεσε συζήτησιν καὶ ἐν τῷ Δ. Συμβουλίῳ τῆς ΔΕΗ (συνεδρ. 1ης Ἀπριλίου 1960 Πρακτ. καὶ ἔγρ. 366) 27.2.1960 Π. Γουναράκη πρὸς Γ. Πεζόπουλον καὶ ἀπάντησιν τούτου τῆς 556) 30.3.60). Οὕτω ἡ δύναμις ἀντιστάσεως τοῦ Γ. Πεζοπούλου εἶχε προφανῶς καμφθῆ, ἀναμφιβόλως δὲ τὴν κατάστασίν του αὐτὴν ἐξεμεταλλεύθησαν οἱ ρηθέντες Ὑπουργοί, διὰ νὰ τὸν μεταβάλλουν εἰς ὄργανόν τῶν τόσο ἐν τὴν ἐρευνησμένην ὑπόθεσιν, ὅσον καὶ εἰς τὴν κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον τῆς ἀνοίξεως τοῦ ἔτους 1960 ἐξελιχθεῖσαν ὑπόθεσιν τοῦ ἀλουμινίου περὶ ἧς ἐν ἄλλῳ Κεφάλαιῳ ἀσχολεῖται ἐπίσης ἡ ἡμετέρα Ἐπιτροπὴ.

Ὡς πρὸς τὰς ἐπεμβάσεις ὑπὲρ τῆς Ε.Σ.Ι. εἰς τὸν διαγωνισμόν Καστρακίου τὰς σημειωθείσας κατὰ τὸ ἔτος 1962 ὑπὸ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Π. Παπαληγούρα, καθ' ἃ ἀνωτέρω ἱστοροῦνται, ἐπειδὴ ὁ διατυπωθεὶς ὑπὸ τούτου κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος ἐνώπιον τῆς Βουλῆς περὶ τοῦ ὅτι ἡ ὑπόδειξις του διὰ τὴν παράδοσιν τῶν προσφορῶν ἀφεώρα ὅλους τοὺς διαγωνισθέντας καὶ ὄχι μόνον τὴν Ε.Σ.Ι. ἐπιβεβαιούται καὶ ἐκ τῶν καταθέσεων Α. Κουτσούστα καὶ Π. Γουναράκη, ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν εὕρισκε ἱκανοὺς ἐνδείξεις συνδρομῆς οὐδεῖποτε ἀδικήματος καὶ προτείνει, ὅπως μὴ γίνῃ περὶ τούτου κατηγορία κατὰ τοῦ Π. Παπαληγούρα. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Κ. Καραμανλῆς δὲν προκύπτει νὰ εἶχεν ἀνάμιξιν τινὰ εἰς τὸν διαγωνισμόν ἐκεῖνον, οὐδ' ἔλαβε γνώσιν τῶν κατ' αὐτὸν γενομένων καὶ συνεπῶς ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνει νὰ μὴ γίνῃ κατηγορία κατ' αὐτοῦ διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Η ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ

Ἐπειδὴ ἡ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς κατατεθεῖσα πρότασις καταδιώξεως ἀναφέρεται εἰς τὸ θέμα τῆς συμβάσεως ἀλουμινίου κατὰ τὸ Κεφάλαιον ΙΙΙ αὐτῆς, ἀσχολεῖται δὲ ἐπίσης περὶ αὐτοῦ τὸ πόρισμα τῆς κατὰ τὸ Ν. Δ. 4230) 1962 συσταθείσης Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου τῆς ΔΕΗ εἰς τὸ Κεφάλαιον Ι αὐτοῦ, περιλαμβάνεται συνεπῶς τοῦτο μεταξὺ τῶν θεμάτων περὶ τῶν ὁποίων ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισεν ὅπως διενεργηθῇ προανάκρισις ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς ἐρεύνης προέκυψαν τὰ ἑξῆς :

1. Ἀπὸ τῶν πρώτων μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐτῶν, μελετωμένων προγραμμάτων οἰκονομικῆς καὶ ἰδίως βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας ὁρθῶς ἐπεσημαίνετο ὅτι λόγῳ τοῦ ὑπάρχοντος ἐν Ἑλλάδι ποικίλου, ἀφθόνου καὶ ἐκλεκτοῦ μεταλλευτικοῦ πλούτου ἰδιαίτερον εἶχε σημασίαν ἡ ἀνάπτυξις τῆς μεταλλουργικῆς βιομηχανίας ἐν γένει, καὶ εἰδικώτερον καὶ τὸ ζήτημα τῆς βιομηχανικῆς ἐκμετάλλευστος τῶν Ἑλληνικῶν βωξιτῶν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὕλι σκεδὸν αἱ μεταπολεμικαὶ Κυβερνήσεις ἠσχολήθησαν μὲ τὸ θέμα τῆς ἰδρύσεως βιομηχανίας ἀλουμίνου καὶ ἀλουμινίου ἐν Ἑλλάδι διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν βωξιτῶν.

Σημαντικὴν ἔχει ἀξίαν εἰς τὸν τομέα αὐτόν τῆς μεταλλουργίας ἡ παραγωγή, δι' ἰδρύσεως παραλλήλων συμπληρωματικῶν βιομηχανιῶν, τῶν «δευτερογενῶν» ἐξ ἀλουμινίου προϊόντων, λόγῳ τῆς ὁλονὲν ἐπεκτεινομένης χρησιμοποίησεως αὐτῶν δι' ἠλεκτρικὰς ἐφαρμογὰς, διὰ κατασκευὰς μηχανῶν, ἐργαλείων, μηχανημάτων ἠλεκτροτεχνίας, αὐτοκινήτων, αεροπλάνων καὶ δι' ἄλλας χρήσεις τῆς συγχρόνου μηχανικῆς. Πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἐνῶ ἀπὸ τὴν ἐξαγωγήν 1 τόννου ἀλουμινίου εἰς πλάκας (χελώνας) εἰσάγεται συνάλλαγμα περὶπου 550 δολλαρίων, τὰ ἀντίστοιχα ἐξ ἐνὸς τόννου ἀλουμινίου «δευτερογενῆ» προϊόντα ἔχουν ἀξίαν περίπου.....

Ἡρευνᾶτο διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἡδὴ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1950 τὸ ζήτημα τῆς ἰδρύσεως βιομηχανίας ἀλουμινίου καὶ διάφοροι ἐγένοντο μελέται.

Κατὰ τὸ 1957 ἐμφανίζονται ἐρευνῶντες καὶ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο οἱ Γ. Παππᾶς καὶ Δ. Φιλάρετος

συνεννοούμενοι σχετικῶς εἰς Γερμανίαν. Εἰς μίαν ἀπὸ τὰς περιφεύμευς ἐπιστολάς Δ. Φυλαρέτου πρὸς Γ. Πεζόπουλον τῆς 9.8.1957 ὁ πρῶτος γράφει: «Θέλω νὰ μιλήσουμε καὶ δι' ἄλουμινιον, νὰ Σὲ ἐνημερώσω. Ὁ Λαμπρούκος μοῦ εἶπεν ὅτι σοῦ ἐξήτηθῆ μελέτη. Ἡ προοπτικὴ ἄλουμινίου θὰ παραλύσῃ καὶ κάθε δισταγμὸν ἐξαγορᾶς POWER πιστεύω ἂν ὑφίσταται».

Κατόπιν σχετικῶν προτάσεων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Οἴκου REYNOLDS κατὰ τὸ ἔτος 1957 τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ (Λαμπρούκος) ἐζήτησε πράγματι παρὰ τῆς ΔΕΗ στοιχεῖα περὶ τῆς δυνατῆς νὰ παρασχεθῆ τιμῆς ἠλεκτρονικῆς ἐνεργείας. (Ἐμπ. ἔγγρ. 63)8.3.57 καὶ 108)16.4.57). Αἱ ὑπηρεσίαι τῆς ΔΕΗ προσέβησαν εἰς σχετικὰς μελέτας, τὸ δὲ Διοικ. Συμβούλιον αὐτῆς συνεζήτησεν ἐπὶ σχετικῶν προτάσεων καὶ τῶν οἰκῶν KAISER ALUMINIUM (ἄμερικανικοῦ) καὶ ALUMINIUM WERKE (Γερμανικοῦ) κατὰ τὴν συνεδρίασίν του τῆς 23.10.1957.

Ἀπὸ τὰς συζητήσεις ταύτας (Ἀνακοινώσεις Ι. Πεσματζόγλου καὶ Πεζοπούλου εἰς τὸ Δ. Σ. ἐκθεσίς ὑπαλλήλων τῆς ΔΕΗ Σβόλου καὶ Μαγγιώρου ἀπὸ 22.5.1957 πρὸς Γ. Δ. ἔγγρ. ΔΕΗ πρὸς Ὑπ. Συντονισμοῦ ὑπ' ἀριθ. Ε457)284)547) 22.5.1957, Σημείωμα Μαγγιώρου 30.7.57 πρὸς Πεζόπουλον κλπ. τὸ περιεχόμενον τῶν ὁποίων θὰ ἀναλυθῆ κατωτέρω) προέκυψεν ὅτι ἡ ἀξίωσις τῶν ξένων ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ παρασχεθῆσομένου ἠλεκτρικοῦ ρεύματος πρέπει νὰ εἶναι 3,5 χιλιοστὰ τοῦ δολλαρίου ἀνά KWH, ἐνῶ ἐκ τῶν ὑπολογισμῶν τῆς ΔΕΗ τὸ κόστος τοῦ ρεύματος ἦτο σημαντικῶς ἀνώτερον. Κατὰ τὴν ὡς ἄνω συνεδρίασιν τοῦ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ τῆς 23. 10.57 ὁ Γεν. Διευθυντὴς Γ. Πεζόπουλος ἐπεθεβαίωσε τὰς πληροφορίας τοῦ Ι. Πεσματζόγλου καθ' ἃς «... Αὐτοὶ (οἱ Ἀμερικανοὶ) λέγουσιν ὅτι διὰ νὰ παραχθῆ ἄλουμινιον εἰς διενεῖς ἀνταγωνιστικὰς τιμὰς... ἡ τιμὴ τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος πρέπει νὰ εἶναι περίπου 3,5 χιλιοστὰ τοῦ δολλαρίου», δηλώσας ὅτι «ὁ KAISER ὠμίλησεν ὄντως περὶ 3,5 χιλιοστῶν τοῦ δολλαρίου, ἀλλὰ εἶναι χαμηλὴ τιμὴ καὶ θέλει προφανῶς νὰ κερδίσῃ πολλὰ». Ἐτονίσθη σχετικῶς ἡ ἀνάγκη διὰ τὴν ΔΕΗ, ὅπως μελετηθῆ τὸ ζήτημα τῆς τιμῆς τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, τὴν ὁποίαν πιθανώτατα θὰ κληθῆ ἡ ΔΕΗ νὰ παράσχῃ διὰ τὸ ἄλουμινιον δεδομένου, ὅτι ἡ Κυβέρνησις — κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Ι. Πεσματζόγλου — ἦτο ἀποφασισμένη νὰ προχωρήσῃ.

Τέλος ἐπεσημάνθη ἡ ἀνάγκη ὅπως ἀντιμετωπισθῆ ἡ κατασκευὴ ὑδροηλεκτρικῶν σταθμῶν εἰς τὸν Ἀχελῶον, ὥστε νὰ αὐξηθῆ ἡ διαθέσιμος ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια τοῦ Ἑθνικοῦ δικτύου.

Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ σημειωθῆ ὅτι εἰς τὸ στάδιον τοῦτο τῶν συζητήσεων ὁ Γ. Πεζόπουλος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 58608)10. 9.57 ἐγγράφου του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας (Γεν. Γραμματεῖα εἰς ἀπάντησιν ἐρωτημάτων του τῆς 6.9.57 καθορίζει ὅτι «ἡ ἀπαιτούμενη ἰσχὺς καὶ ἐνέργεια θὰ παρέχεται εἰς τὸ ἐν λόγω ἐργοστάσιον (ἄλουμινίου) ἐκ τοῦ Ἑθνικοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον βασίζεται εἰς τὴν συνεργασίαν ὑδραυλικῶν καὶ θερμικῶν σταθμῶν παραγωγῆς». Ἐπίσης ὅτι ὁ Ι. Πεσματζόγλου κατὰ τὴν συζήτησιν εἰς τὸ Δ. Σ. τῆς 23.10.57 περὶ ἄλουμινίου εἰς παρατήρησιν τοῦ Π. Γουναράκη ὅτι τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα τὸ ὁποῖον θὰ δώσωμεν διὰ τὸ ἄλουμινιον θὰ προέρχεται «ἀπὸ τὸν Ἀχελῶον πάντοτε» ὑπεγράμμισε «Αὐτὸ δὲν θὰ τὸ ἔλεγα κ. Πρόεδρε. Ἰδίως τὴν λέξιν «πάντοτε» δὲν θὰ τὴν ἔλεγα», καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁμιλεῖ περὶ δυνατοτήτων Πτολεμαΐδος καὶ Ἀχελῶου.

Τὴν 15.2.1958 ὁ Π. Γουναράκης πρόεδρος τοῦ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 284 ἐγγράφου του πρὸς τὸν Γ. Πεζόπουλον παρακαλεῖ τοῦτον νὰ τὸν πληροφορήσῃ περὶ τῶν συμπερασμάτων ἀπὸ τὰς συνεννοήσεις του μετὰ τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς βιομηχανίας Ἀλουμινίου, ζητεῖ νὰ γίνῃ ἐν τῇ ΔΕΗ ἡ μελέτη διὰ τὴν τιμὴν τοῦ ρεύματος νὰ καθορισθῆ ὁ μέσος ὅρος κόστους παραγωγῆς τοῦ ρεύματος τῆς ΔΕΗ καὶ ποῖα τὰ περιθώρια τοῦ πραγματοποιουμένου κέρδους ἐξ ἐκάστης κατηγορίας καταναλωτῶν, καὶ προσθέ-

τει: «Ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει πρέπει ἡ τιμὴ τὴν ὁποίαν θὰ ὀρίσωμεν διὰ τὸ ρεῦμα... νὰ μὴ περιέχῃ ἐν, ἔστω καὶ μικρὸν, ποσοστὸν κέρδους». Ἐν συνεχείᾳ μετὰ 5 ἡμέρας δι' ἐγγράφου του 328 ἀναφερόμενος εἰς πληροφορίας του ἐκ τοῦ τύπου περὶ συσκέσεων ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ Δ. Χέλμη διὰ τὸ ἄλουμινιον, εἰς τὰς ὁποίας μετείχε καὶ ὁ Πεζόπουλος, τοῦ ζητεῖ μίαν ἐκθεσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος διὰ νὰ κατατοπίσῃ τὸ Δ. Συμβούλιον.

Δὲν φαίνεται ὅτι ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀνταπεκρίθη εἰς τὸ αἴτημα αὐτὸ τοῦ Προέδρου τῆς ΔΕΗ, οὔτε τὸ Δ. Σ. συνεζήτησέ τι σχετικῶς.

Τὴν 8.6.1959 διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2119 ἐγγράφου του, ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀνέθεσεν ἐκ νέου εἰς τὸν Ι. Μαγγιώρον νὰ ἐκπονήσῃ μελέτην τῶν ὄρων καὶ δυνατοτήτων ἰδρύσεως μιᾶς βιομηχανίας ἄλουμινίου, καθοριζομένων εἰδικώτερον «τῶν ὀριακῶν τιμῶν προμηθείας τῆς ἀπαιτούμενης ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ὑπὸ τῆς βιομηχανίας ἄλουμινίου. Ὁ Ι. Μαγγιώρος ἀπήντησε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2480)8.6.59 ἐγγράφου του, περὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ ὁποίου περιλαμβανομένου ὀλοκλήρου εἰς τὴν εἰδικὴν περὶ ἄλουμινίου εἰσήγησιν του ἀρεσπαγίτου Κ. Παπαϊωάννου πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν, ἐκτάκτου ἐλέγχου εἰς σελ. 20—26, θὰ ἀσχοληθῶμεν κατωτέρω.

Τοῦτο ὑπῆρξε τὸ προστάδιον τῆς ἐξελιξέως τῆς ὑποθέσεως ἰδρύσεως βιομηχανίας ἄλουμινίου ἐν Ἑλλάδι, ἐκ τοῦ ὁποίου ἡ ΔΕΗ καὶ τὸ Κράτος ὠδηγήθησαν εἰς τὴν τελικὴν φάσιν τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1960, ὅτε καὶ ὑπεγράφησαν αἱ ἐρευνώμεναι συμβάσεις ἄλουμινίου.

Πρὸ τῆς ἐρεῦνης τῆς τελευταίας ταύτης φάσεως πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἰδρύσεως βιομηχανίας ἄλουμινίου ἠσρολήθησαν εἰς διαφόρους μελέτας καὶ δημοσιεύσεις εἰδικοί ἐπιστήμονες τὰς ἀπόψεις τῶν ὁποίων γνωστὰς βεβαίως καὶ εἰς τὴν ΔΕΗ καὶ εἰς τὰς ἀρμόδιαις κρατικὰς ὑπηρεσίαις πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῶν συμβάσεων περὶ ἄλουμινίου, θὰ ἐπικαλεσθῶμεν ἐν τῇ συνεχείᾳ τῆς ἐξετάσεως ἐπὶ ἐκάστου εἰδικωτέρου θέματος.

ΑΙ. Τὸ θέμα «ἄλουμινιον» ἐμφανίζεται ἐνεργότερον κατὰ τοὺς μῆνας Φεβρουάριον—Μάρτιον τοῦ ἔτους 1960 μετὰ προφορικὰς προτάσεις καὶ συζητήσεις μετὰ τὸν Γαλλικὸν Οἶκον COMPADEC. Αἱ συζητήσεις ἀνεφέροντο εἰς τὴν κατασκευὴν ἐργοστασίου διὰ παραγωγὴν 50.000 τόννων ἄλουμινίου, τὸ ὁποῖον θὰ ἐκστίζεν εἰς κεφάλαια 60—65 ἐκατ. δολλαρίων, ἐζήτει δὲ ἡ COMPADEC πλήρη φορολογικὴ ἀπαλλαγὴν καὶ τιμὴν ρεύματος 2 χιλιοστὰ δολλαρίου κατὰ KWH (στοιχεῖα ἀπὸ ἀνυπόγραφον καὶ ἀγνώστου προελεύσεως σημείωμα εἰς τὸν τεθῆντα ὑπ' ὄψιν τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργεῖου Συντονισμοῦ φάκελλον ἐγγράφων, σχετικῶν μετὰ τὴν ὑπόθεσιν ἄλουμινίου).

Ὁ Γαλλικὸς Οἶκος PECHINEY ἀπηύθυνε διὰ τοῦ ἀντιπροσώπου του Μ. BEJA πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Βιομηχανίας Ν. Μάρτην τὴν ἀπὸ 30.3.60 πρωτοκολληθεῖσαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας ὑπ' ἀριθ. 31227 τὴν 8.4.60 ἐπιστολὴν εἰς τὴν ὁποίαν μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρει ὅτι τὸ πρόβλημα διὰ τὴν ἴδρυσιν βιομηχανίας ἄλουμινίου ἐντοπίζεται εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἀφ' ἑνός, καὶ εἰς τὸ ὕψος τῶν Ἑλληνικῶν κεφαλαίων τὰ ὁποῖα θὰ προσεφέροντο πρὸς ἐπένδυσιν. Ἀλλὰ, προστίθεται εἰς τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνων ὡς ὁ Γ. Πεζόπουλος τοὺς ἔχει πληροφοροῦν, ὅτι καὶ ἡ τιμὴ τοῦ ρεύματος καὶ ἡ χρηματοδοτήσις εἶναι θέμα τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὅτι ἐπαμένως ἡ λύσις αὐτῶν τῶν προβλημάτων δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἐπιτευχθῆ χωρὶς τὴν ἐπέμβασιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ πρὸς τοῦτο ἐπικαλεῖται τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργοῦ διὰ νὰ ἀρχίσουν αἱ διαπραγματεύσεις.

Ἡ Γαλλικὴ ἐπίσης Ἐταιρεία COMPADEC ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Συντονισμοῦ Ἀρ. Πρωτοπαπαδάκη τὴν ἀπὸ 6.4.60 ἐπιστολὴν τῆς ἐπὶ τῆς ὁποίας δὲν ὑπάρχουν σημεῖα πρὸς πρωτοκολληθῆσεως καὶ λήψεως καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἐπισυνάπτεται ἡ ἀπὸ 5.4.60 ἐπιστολὴ τοῦ Οἴκου PECHINEY. Διὰ τῶν ἐπιστολῶν τούτων, προερχομένων ἐκ Παρισίων, ἀναγγέλλεται ὑπ' αὐτῶν ὅτι οἱ δύο Οἶκοι ἀπεφάσισαν νὰ συ-

χίσουν από κοινού την μελέτην της ένδεχομένης εγκαταστάσεως βιομηχανίας αλουμίνιας και αλουμινίου εν Ελλάδι. Είς την επιστολήν της ή COMPADEC αναφέρεται εις σχετικώς συνομιλίαν της με τον Λαμπρούκου και Γ. Σαμαράν, του Υπουργείου Συντονισμού, περί του συγκεκριμένου περιεχομένου των όποιων περί το θέμα του αλουμινίου, ουδέν προκύπτει εκ της επιστολής στοιχείων.

Είς «συνοπτικόν σημείωμα επί εργαστασίου αλουμινίου» σχετικόν με «συνάντησιν με εκπροσώπους PECHINEY—COMPADEC 7.4.60 εις Υπουργείον Συντονισμού» του Γενικού Γραμματέως Υπουργείου Βιομηχανίας Ν. Φαρμακίδη του οποίου δέν προκύπτει χρόνος συντάξεως καθ' ην συνάντησιν αναφέρεται ότι παρέστησαν από μέρους των «άνωδόχων» PECHINEY ο BEJA και COMPADEC ο CAYAU και από μέρους των Ελλήνων «Επιτροπή» εκ των Σαμαρά (Υπουργείου Συντονισμού), Φαρμακίδη (Υπουργείου Βιομηχανίας), Τσάτσου και Πανά (ΟΒΑ), Πεζοπούλου (ΔΕΗ) και Ζάχου (Ιδρ. Γ.Σ.Υ.), αναφέρονται επίσης τὰ εξής:

1) "Οτι ή συνάντησις έγινε εν συνεχεία συναντήσεως την προηγουμένην ήμέραν 6.4.60 των «Μάρτη — Φαρμακίδη — BEJA — Κορωνάκιου», κατά την οποίαν «αι προτάσεις έλαβον ήμιτελικήν μορφήν» και ή PECHINEY εδήλωσεν ότι «δέν υφίσταται συνεργασία με άλλην Έταιρείαν».

2) Ο BEJA (PECHINEY) έκαμε την δήλωσιν ότι ή εργασία θά γίνει διά κοινόν λογαριασμόν PECHINEY — COMPADEC ως ενιαίου συνόλου, συνεζητήθη δέ:

α) Κατασκευή εργαστασίου διά παραγωγήν 100.000 τόνων αλουμίνιας και 50.000 τόνων αλουμινίου.

β) Επένδυσις κεφαλαίων 75 εκατ. δολλαρίων.

γ) Εισφορά κεφαλαίων \$ 25 εκατ., εξ ών 15 εκατ. Γαλλικά και 10 εκατ. Ελληνικά.

δ) Φορολογικά θέματα.

ε) Ός προς τὸ ρεύμα αναφέρεται παροχή ηλεκτρικής ενέργειας άμέσως μεν εκ της β' θερμικής μονάδος Πτολεμαΐδος, μακροχρονίως δέ διά κατασκευής του β' υδροηλεκτρικού εργαστασίου του Άχελώου (από όποιον θά δώση άκριβώς τὰ αναγκαία χιλιοβάτωρα εις τιμήν συναγωνιστικήν διεθνώς, χωρίς ουδέν να αναφέρεται συγκεκριμένον περί του ύψους της τιμής.

Εξ άλλου εμφανίζονται τὸ πρῶτον ήνωμένοι εις συνεργασίαν οί REYNOLDS και Νιάρχος υπό τὸν τίτλον REYNIAR, Ἀκαδημίας 4—Αθήναι με υπόμνημά των της 7.4.60 και με έτερον της 16.4.60 με προτάσεις κατασκευής εργαστασίων αλουμίνιας—αλουμινίου και προϊόντων αλουμινίου με συνολικήν δαπάνην 73,6 εκατ. δολλ. διά 185.000 τόνν. αλουμίνιας, 50.000 τόνν. αλουμινίου προς εξαγωγήν και 12.000 τόνν. διά βιομηχανοποίησιν, υποβάλλουν σχέδια κατασκευών και σχετικής συμβάσεως (εις Ἀγγλικήν γλώσσαν) προβλέποντες ανάγκης εις ηλεκτρικήν ενέργειαν 1.000 εκατ. KWH χωρίς να προτείνουν τιμήν, αναφέρονται δέ εις προκληθείσας συζητήσεις των με εκπροσώπους της Κυβερνήσεως και του ΟΒΑ.

Την 20.4.1960 ο Α. Τσάτσος εκ μέρους του Ὀργανισμοῦ Βιομηχανικής Ἀναπτύξεως (ΟΒΑ) απήνυσε προς τὸν Πρωθυπουργὸν Κωνστ. Καραμανλὴν «επίγειον εμπιστευτικόν» έγγραφον εις τὸ όποιον αναφέρει ότι από τὰς συζητήσεις με PECHINEY—REYNIAR προέκυψεν ότι είναι απαραίτητον να καταστή εις αὐτοὺς υπό της ΔΕΗ όριστικῶς γνωστὸν α) ή ύπαρξις διαθέσιμου της απαραίτητου διά τὸ αλουμίνιον ηλεκτρικής ενέργειας και ό χρόνος, β) ή τιμή της ενέργειας. Χωρίς την παροχήν αὐτῶν τῶν στοιχείων ύπευθύνως και όριστικῶς δέν δύναται να προχωρήσῃ ή συζήτησις. Διά τούτου ή μεν REYNIAR ζητεῖ άμεσα μέχρι της 21.4.1960 άπάντησιν, ή δέ PECHINEY σύντομον άπάντησιν, (μέχρι της 25.4.1960). Η επιστολή του Α. Τσάτσου προς τὸν Πρωθυπουργὸν καταλήγει: «Παρακαλῶ ὅπως εν συνεννοήσει μετὰ της ΔΕΗ καθορισθῶν τὰ άνωτέρω, διότι ο Πεζόπουλος εδήλωσε κατά την σύσκεψιν της 12 τρέχοντος ότι θά άπαντήσῃ μόνον κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ της Κυβερνήσεως. Φοβούμαι ότι ή λήψις αποφάσεως είναι άπολύτως επείγουσα, διότι πάσα

παρέλευσις δύναται να άποβῃ εις βάρος της συνάψεως σχετικής συμφωνίας μεθ' ενός τῶν ενδιαφερομένων».

Την 29.4.1960 ο Θεόδ. Ραυτοπούλος, μηχανικός διαδιβάκει προς τὸν Ἰω. Λαμπρούκου «τὸ προσωρινόν σχέδιον μιᾶς συμβάσεως (πρωτόκολλον)» (εις Γαλλικὴν γλώσσαν) περί του όποιου του ώμίλησε χθές, ως γράφει, εις την διαδιβαστικήν κάρταν.

Επί του σχεδίου σημειοῦται: «άνεπίσημον—διά προσωπικήν χρήσιν υπό του κ. Λαμπρούκου». Είς τὸ σχέδιον τούτου προβλέπονται πλην άλλων πλήρεις φορολογικαί απαλλαγαί εξασφαλίσεις διά την προμήθειαν τῶν αναγκαίουόντων εὐξέτομ και ηλεκτρικής ενέργειας, κύρωσιν της συμβάσεως διά νόμου, και χωρίς να αναφέρεται τιμή ρεύματος, σημειοῦνται εν τέλει ως συμβαλλόμενοι προς ύπογραφήν Ἑλληνική Κυβέρνησις — PECHINEY—COMPADEC.

Μετὰ 3 ήμέρας, ήτοι την 2 Μαΐου 1960 ή PECHINEY εκδίδει επίσημον κεκυρωμένην εξουσιοδότησιν διά τὸν Μ. BEJA ὅπως ύπογράψῃ τὸ πρωτόκολλον.

Μετὰ 15 ήμέρας, ήτοι την 17 Μαΐου 1960 ο ὄμιλος Νιάρχος (άνευ του REYNOLDS—PECHINEY και COMPADEC) απήνυθεν κοινήν επιστολήν προς τὸ Υπουργείον Συντονισμού «ύπ' ὄψιν του κ. Λαμπρούκου», διά της όποιας ύποβάλλεται «κοινόν» σχέδιον Πρωτοκόλλου (εις την Γαλλικήν). Είς την επιστολήν των αναφέρουν ότι ή μεν PECHINEY συνεχίζει τὰς διαπραγματεύσεις με την Γερμανικήν εταιρείαν ALUMINIUM WERKE, ο δέ ὄμιλος Νιάρχος με την REYNOLDS προς συνεργασίαν. Τὸ πρωτόκολλον είναι ὅμοιον προς τὸ άποσταλὲν ως άνω υπό του Θ. Ραυτοπούλου προς τὸν Ἰω. Λαμπρούκου προσωπικῶς σχέδιον τῶν PECHINEY—COMPADEC προς τὸ όποιον εμφανίζεται προσχωρήσας ο ὄμιλος Νιάρχου» εγκαταλείπων τὸν REYNOLDS, πλην δύο περιπτώσεων δυσμενῶν διά την Ἑλλάδα: Τὸ νέον σχέδιον αποκλείει την Ἑλληνικήν συμμετοχήν εις την εταιρείαν και ζητεῖ πλήρη φορολογικήν απαλλαγήν, τὰ όποια δέν περιείχε τὸ αρχικόν Γαλλικόν σχέδιον. Ἐπισυνάπτεται ὅμως και σχέδιον συμβάσεως παροχής ηλεκτρικής ενέργειας μεταξὺ αὐτῶν και της ΔΕΗ (εις την Ἀγγλικήν) εις τὸ όποιον διά πρώτην φοράν σημειοῦται με μολύβι τιμή ηλεκτρικού ρεύματος «9 LEPTA» ανά KWH.

Εκ της από 21.6.1960 επιστολής των PECHINEY — Νιάρχου — COMPADEC προς τὸν Υπουργὸν Βιομηχανίας Α. Πρωτοπαπαδάκη προκύπτει

α) ότι την 10 και 11.6.1960 έλαβον χώραν συναντήσεις υπό τῆς προεδρίας του και εξητήθη από τούς ξένους ή διατύπωσις σχεδίου του συνόλου τῶν εγγράφων

β) υποβάλλονται τὰ σχέδια ταῦτα, τὰ όποια αναφέρεται εν τῇ επιστολῇ, είναι σύμφωνα με τὸ πνεῦμα, βάσει του όποιου συμφώνησαν

γ) εν τῷ σχεδίῳ πρωτοκόλλου ὁμοίῳ προς την ύπογραφεύσαν σύμβασιν αναφέρεται τιμή ρεύματος (ὅρος 7) 3,6 και 3,1 μίλς ανά KWH οἷα τελικῶς συμφωνήθη.

Την 25 Ἰουνίου 1960 ο Γ. Πεζόπουλος υπέγραψε την όριστικήν σύμβασιν ηλεκτρικής ενέργειας, την 26.6.1960 υπέγραφε τὸ πρωτόκολλον μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου και άνωδόχων περί ιδρύσεως βιομηχανίας αλουμινίου. Ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ ὑπῆρχεν ή επιφύλαξις εκ μέρους του Δημοσίου καθ' ην τούτο τέτελε υπό την αίρεσιν εγκρίσεως της εξ' Υπουργῶν Οικονομικής Ἐπιτροπῆς, ήτις ὅμως εδῶθη αύθημερόν (26.6.1960).

Την 28.6.1960 δι' εγγράφου Σ.Π. 358)ΓΑ1255 προς PECHINEY — Νιάρχου — COMPADEC και ΟΒΑ ο Υπουργὸς Α. Πρωτοπαπαδάκης «παρέχει την διαβεβαίωσιν εξ' ὀνόματος της Ἑλληνικής Κυβερνήσεως» ότι εάν τὸ Ν.Δ. διά του όποιου θά κυρωθῇ ή καταρτισθησομένη βάσει του ύπογραφέντος την 26 Ἰουνίου 1960 πρωτοκόλλου, σύμβασις, εισαχθῇ εις την Βουλὴν διά προτάσεως προς άκύρωσιν, ή πρότασις θά εισαχθῇ κατά προτεραιότητα προς συζήτησιν.

Την 28.6.1960 ύπογράφονται διά προσθέντου πρωτοκόλλου προσδήκαι και διορθώσεως «του ύπογραφέντος την 26.6.1960 πρωτοκόλλου» μεταξὺ τῶν όποιων προστέθη και τὸ ἄρθρον

19 καθ' ἃ ἡ παρούσα σύμβασις συντάχθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν . . .) καὶ δήλωσις, ὅτι αἰρούνται αἱ ἐπιφυλάξεις αἱ διατυπωθεῖσαι εἰς τὸ πρωτόκολλον τῆς 26.6.60, ληφθεῖσων τῶν προβλεπομένων ἐγκρίσεων.

Τὴν 27.8.1960 ὑπεγράφη ἡ ὀριστικὴ σύμβασις μεταξὺ Δημοσίου καὶ ἀναδόχων, ἧτις ἐκυρώθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 4110)1960.

III. Οὐδὲν ἕτερον ἔγγραφον στοιχεῖον ὑπάρχει σχετικῶς μὲ τὰς διεξαχθεῖσας διαπραγματεύσεις, αἱ ὁποῖαι ὠδήγησαν εἰς τὴν ὑπογραφήν δύο συμβάσεων, ἀφ' ἑνὸς τῆς συμβάσεως μεταξὺ ΔΕΗ καὶ ἀναδόχων διὰ τὴν χορήγησιν εἰς τὴν ἰδρυθεῖσαν βιομηχανίαν Ἀλουμινίου τῆς ἀναγκαιούσης ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ πρωτοκόλλου μεταξὺ Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν αὐτῶν ἀναδόχων διὰ τὴν ἰδρυσιν βιομηχανίας ἀλουμινίου. Μέχρι τῆς ὑπογραφῆς τῶν συμβάσεων τούτων τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς ΔΕΗ δὲν ἠσχολήθη καὶ μὲ τὸ θέμα τοῦτο, διότι ὡς προκύπτει ἐκ τῶν πρακτικῶν συνεδριάσεως αὐτοῦ τῆς 27.6.1960, τῆς πρώτης καὶ μόνης κατὰ τὴν ὁποίαν συνεζητήθη τὸ θέμα, ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀπέφυγεν ἐπιμελῶς νὰ φέρῃ τοῦτο ἐνώπιον τοῦ Δ.Σ.

Παρὰ τῆς ΔΕΗ ὑφίσταται σχετικῶς μόνον μιὰ ἑσωτερικὴ, μεταξὺ Γ. Πεζοπούλου καὶ ὑπηρεσιακῶν παραγόντων, ἀλληλογραφία καὶ τινα σημειώματα τοῦ Γ. Πεζοπούλου πρὸς τὰ Ὑπουργεῖα Συνταγματοδότη καὶ Βιομηχανίας περὶ ὧν κατωτέρω σχετικῶς μὲ τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ παρασχεθῆ διὰ τοῦ ἀλουμινίου. Ἐκ τῆς ἀλληλογραφίας ταύτης καταφαίνεται ὅτι ὁ Γ. Πεζόπουλος ἐχειρίσθη τὴν ὑπόθεσιν ταύτην παρὰ τῆς ΔΕΗ ὡς προσωπικὴν αὐτοῦ καὶ τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργῶν καὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ ὑπόθεσιν.

Καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ἀντίληψιν προέβη τὴν 25ῃν Ἰουνίου 1960 εἰς τὴν ὑπογραφήν ἐκ μέρους τῆς ΔΕΗ μετὰ τῶν ἀναδόχων τῆς βιομηχανίας ἀλουμινίου τῆς συμβάσεως παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, μετὰ τὴν ὁποίαν ὑπεγράφη τὴν ἐπομένην, 26.6.1960 τὸ πρωτόκολλον τῆς συμβάσεως ἀλουμινίου μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀναδόχων.

Μέγαν σάλον καὶ ὀξείας ἐπικρίσεις προεκάλεσεν ἡ ὑπογραφή τῶν συμβάσεων τούτων μεταξὺ τῶν οἰκονομικοτεχνικῶν κύκλων εἰς τὸν τύπον καὶ εἰς τὴν Βουλὴν. Ἡ σύμβασις ἀλουμινίου ἐκυρώθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 4110)1960 ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 35 τοῦ Συντάγματος ἐν μιᾷ νυκτί, ἄνευ τῆς ἀπαιτουμένης ἀπαρτίας, καὶ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν βουλευτῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, (βλ. Πρακτικὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 13.9.1960), ὁ ἀνώμαλος ὁμοῦ τρόπος τῆς ψήφισεως τοῦ Ν.Δ. προεκάλεσε ὀξείας συζητήσεις ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ἐκτὸς ἡμερησίας διατάξεως κατὰ τὰς ἐπομένης συνεδριάσεως αὐτῆς τῆς 14.9 καὶ 15.9.1960 κατὰ τὰς ὁποίας αἱ συμβάσεις αὐταὶ ἐπεκρίθησαν καὶ ἐχαρκτηρίσθησαν «σκανδαλώδεις». Τὸ κυρωτικὸν τῶν συμβάσεων Ν.Δ. ἤχθη μὲ πρωτοβουλίαν βουλευτῶν τῶν κομμάτων τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐνώπιον τῆς ὀλομελείας τῆς Βουλῆς μὲ πρότασιν ἀκυρώσεως, ἡ ὁποία συνεζητήθη εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς 9.11.60, 16.11.60, 17.11.60, 23.11.60, 24.11.60 καὶ 30.11.1960.

Ἐκτοτε εἰς πολλὰς συζητήσεις ἐπὶ ἐπερωτήσεων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ νομοσχεδίων, καὶ εἰς τὸν τύπον συνεχίσθη ἡ ἐπικρίσις τῶν συμβάσεων τούτων.

Τὰ κύρια ζητήματα τὰ ὁποῖα ἀπετέλεσαν τὸ περιεχόμενον πόσον τῶν διαπραγματεύσεων αἱ ὁποῖαι κατέληξαν εἰς τὰς συμβάσεις, ὅσον καὶ τῶν ἐπικρίσεων ἐν γένει ἦσαν, πρῶτον ἡ συνολογραφθεῖσα τιμὴ τοῦ παρασχεθισμένου εἰς τὴν βιομηχανίαν ἀλουμινίου ὑπὸ τῆς ΔΕΗ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, δεύτερον αἱ λοιπαὶ παραχωρήσεις πρὸς τοὺς ἀναδόχους (οἱ δυσμενεῖς ὅροι) καὶ αἱ ὠφέλειαι ἐκ τῶν συμβάσεων καὶ τρίτον αἱ συνθήκαι ὑπὸ τὰς ὁποίας διεξήχθησαν αἱ διαπραγματεύσεις καὶ ὑπεγράφησαν αἱ συμβάσεις.

Περὶ τὰ θέματα ταῦτα ἠσχολήθη καὶ ἡ διενεργηθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐξ ἀνωτάτων δικαστικῶν λειτουργῶν Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου τῆς ΔΕΗ ἔρευνα, ἡ ὁποία γενικῶς διαπιστώνει ὅτι ἐκ δολίων πράξεων τοῦ Γ. Πεζοπούλου, τελεσθεῖσων καὶ συνεπιεία Κυβερνητικῆς πίεσεως, ἐπῆλθε σοβαρωτάτη ζημία πολλῶν ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων δραχμῶν εἰς βάρος τῆς ΔΕΗ. Ἐκ τῆς ἐρεύνης τῶν ζητημάτων τούτων καὶ ὑπὸ τῆς

ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς προκύπτουν σοβαρώταται ἐνδείξεις ὅτι εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ ὄλου θέματος τῶν μνημονευθεισῶν συμβάσεων ἔλαβον χώραν πράξεις παράνομοι βλαπτικαὶ τῶν συμφερόντων τῆς ΔΕΗ καὶ τῆς περιουσίας αὐτῆς, καθ' ἃ ἀμέσως ἐν συνεχείᾳ ἐκτίθενται.

IV. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς τιμῆς τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. α) Ἐπειδὴ περὶ τῆς ἐννοίας «κόστος» τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος «κέρδος» ἢ «ζημία» ἐκ τῆς πωλήσεως αὐτοῦ, «ἐπιδοτήσεις» ἔχει ἐπιχειρηθῆ καὶ ὑπὸ τοῦ Γεωργ. Πεζοπούλου καὶ ὑπὸ τινῶν μαρτύρων σκόπιμος καὶ δολία προσπάθεια συσκοτήσεως πρὸς παραπλάνησιν κατὰ τὰς ἀναγκαίας ἐκτιμήσεις, εἶναι χρήσιμον νὰ σημειωθῶν ἐκ προομιῶν ἐν τῷ θέματι τούτῳ ὠρισμέναι παρατηρήσεις περὶ τοῦ τρόπου ὑπολογισμοῦ τοῦ κόστους τοῦ ρεύματος καὶ τῆς τιμῆς αὐτοῦ.

Τὸ κόστος τοῦ ρεύματος ἀνά ὠριαῖον κιλοβάτ (KWH) ἄκατ. KWH, τὸ ἀπόλυτον κόστος «παραγωγῆς κατὰ KWH τῆς διαιρέσεως τοῦ συνόλου τῶν ἐτησίων δαπανῶν ἐν γένει διὰ τὸν σταθμὸν τούτον (ἐξυπηρέτησις κεφαλαίων καὶ ἀπόψεις ἐγκαταστάσεων, δαπάναι λειτουργίας, διοικήσεως κλπ.) διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὠριαίων κιλοβάτ τὰ ὁποῖα δύναται νὰ παράγῃ ὁ σταθμὸς (ἐγκατεστημένη ἰσχύς), ἐφ' ὅσον ταῦτα διατίθενται χρησιμοποιούμενα καθ' ὅλον τὸ 24 ὥρον, ἄνευ διακοπῆς (ἀπόλυτον κόστος).

Ἐὰν π. χ. αἱ ἐτήσιαι δαπάναι ἀνέρχονται εἰς 160 ἑκατομ. δραχμ., τὸ δὲ ἐργοστάσιον δύναται νὰ παράγῃ κατ' ἔτος 800 ἑκατ. KWH, τὸ ἀπόλυτον κόστος «παραγωγῆς κατὰ KWH ἀνέρχεται εἰς 20 λεπτά (160.000.000:800.000.000), ὑπὸ τὴν ρηθείσαν θεθαίως προϋπόθεσιν ὅτι τὸ σύνολον τῶν 800 ἑκατ. KWH τῶν δυναμένων νὰ παραχθῶν εἰς ἐν ἔτος, θὰ καταναλωθῶν χρησιμοποιούμενα εἰς τὸ σύνολον τῶν ἐντὸς τοῦ ἔτους 8.760 ὥρων («συντελεστὴς φωτώσεως» 100%) οἱ. Ἐὰν ὁμοῦ δὲν ὑπάρξῃ καθολικὴ χρησιμοποίησις τῶν 800 ἑκατ. KWH τῆς δυναμοκότητος τοῦ ἐργοστασίου ἐντὸς τοῦ ἔτους, διότι οἱ καταναλωταὶ δὲν καταναλίσκουν τὸ δυνάμενον νὰ παραχθῆ ρεῦμα καθ' ὅλας τὰς ὥρας τοῦ 24 ὥρου ἢ τῶν 8.760 τοῦ ἔτους ἐξαντλητικῶς καὶ ἄνευ διακοπῆς (ὡς συμβαίνει κατὰ κανόνα εἰς τὴν κατανάλωσιν διὰ φωτισμὸν—καταναλωταὶ αἰχμῆς—), τότε τὸ κόστος τοῦ ρεύματος ἀυξάνει, διότι τὸ καταναλισκόμενον—πωλούμενον—ρεῦμα, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ τὸ οὐσιαστικῶς διὰ τὴν ΔΕΗ παραγόμενον, εἶναι μικρότερον. Ἐὰν εἰς τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα ἀντὶ τῶν 800 ἑκατομμ. KWH, τὰ ὁποῖα δύναται νὰ παράγῃ τὸ ἐργοστάσιον, ἡ κατανάλωσις ἀπορροφᾷ χρησιμοποιούσα μόνον τὸ ἡμισυ ἤτοι τὰ 400 ἑκατομμ. KWH, τὰ ὁποῖα καὶ πωλεῖ τὸ ἐργοστάσιον, εἶναι φανερόν, ὅτι διὰ νὰ καλυφθῆ τὸ σύνολον τῶν δαπανῶν τοῦ ἐργοστασίου, αἱ ὁποῖαι παραμένουσιν αἱ αὐταὶ καὶ συνιστοῦν τὸ σύνολον τοῦ κόστους τοῦ ρεύματος, πρέπει νὰ διπλασιασθῆ ἢ «τιμὴ κατὰ KWH, ἤτοι νὰ ἀνελεθῆ αὕτη εἰς 40 λεπτά (160.000.000:400.000.000), ἤτοι τὸ κόστος ἀνέρχεται εἰς 40 λεπτά (σχετικὸν κόστος).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὑπολογισμῶν, τοὺς ὁποῖους οὐδεὶς ἐκ τῶν μαρτύρων ἢ τῶν ὑπευθύνων διὰ τὰς συμβάσεις ἠμφισβήτησε προκύπτει σαφῶς ὅτι τὸ «ἀπόλυτον κόστος» (τὸ πηλίκον διαιρέσεως τοῦ συνόλου τῶν δαπανῶν διὰ τῆς μεγίστης δυνατῆς παραγωγῆς καὶ κατανάλωσεως ρεύματος) εἶναι τὸ ἐλάχιστον τίμημα μὲ τὸ ὁποῖον ὑπὸ τὰς εὐνοικωτέρας συνθήκας παραγωγῆς καὶ διαθέσεως τοῦ ρεύματος δύναται νὰ καλυφθῶν αἱ δαπάναι ἐν γένει ἐνὸς ἐργοστασίου. Συνεπῶς μὲ βάσιν τούτων τὸν ὀριακὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκφορῶντα τὸ ἐλάχιστον κόστος τοῦ ρεύματος εἶναι σαφές ὅτι πᾶν πόσον τιμῆς πλεον τοῦ ὀρίου τούτου ἀποτελεῖ κέρδος, οὕτω καὶ πᾶσα πώλησις εἰς τιμὴν χαμηλοτέραν αὐτοῦ εἶναι ζημία ἀποτελεῖ ἐπιδοτήσιν πρὸς τὸν πελάτην ἐκεῖνον, πρὸς ὃν γίνεται ἡ πώλησις.

Ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως ὑπολογίζεται καὶ τὸ μέσον κόστος ρεύματος διὰ μίαν ἐπιχειρήσιν παραγωγῆς ἐκ διαφόρων ὑδροηλεκτρικῶν καὶ θερμοκῶν ἐργοστασίων, μὲ διάφορον, εἰδικόν, δι' ἕκαστον ἐργοστάσιον κόστος (ἄθροισις τοῦ συνόλου τῶν ἐτησίων δαπανῶν καὶ διαίρεσις μὲ τὸ σύνολον τῶν δυναμένων νὰ παραχθῶν ὠριαίων κιλοβάτ —ἀπόλυτον μέσον κόστος— ἢ τῶν καταναλισκόμενων κιλοβάτ —σχετικὸν μέσον κόστος—

(βλ. καταθέσεις Πέτρου Άγγελάτου, Διπλωματούχου Μηχανικού, Προϊσταμένου Τμήματος Τιμολογίων και Προγραμματισμού ΔΕΗ, 2) Ίουλίου Εδλαμπίου, Δ) του τής Τραπέζης Βιομηχανικής Αναπτύξεως τέως υπαλλήλου τής ΔΕΗ, 3) Γεωργίου Λάβδα, Μηχανολόγου Ηλεκτρολόγου τ. τεχνικού Συμβούλου Ηλεκτρικής Έταιρείας Αθηνών — Πειραιώς, 4) Κωνσταντίνου Καββαδία, δικηγόρου, τέως υπαλλήλου τής ΔΕΗ, 5) Ίωάννου Φλαμπουριάδη, Καθηγητού του Πολυτεχνείου τέως Αναπληρωτού Γενικού Δ)ντου τής ΔΕΗ, 6) Ε. Σταθοπούλου, άνωτέρου υπαλλήλου τής ΔΕΗ, 7) Έμμ. Βουγιούκαλου, Μηχανολόγου, 8) Νικολάου Κιτσιίκη, Καθηγητού του Πολυτεχνείου και άλλων).

Καθ' όμολογίαν τρόπον υπολογίζεται ή μέση τιμή πωλήσεως, ήν παριστά τὸ πηλίκον διαιρέσεως του συνόλου τῶν εισπράξεων ἐκ τῆς πωλήσεως του συνόλου του ρεύματος, διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πωλουμένων KWH. (Βλ. Ίσολογισμόν και ἐκθεσιν πεπραγμένων τῆς ΔΕΗ ἔτους 1963 μετὰ τὴν σελίδα 64 — μέρος τρίτον δευτέρα σελίς «Συγκεντρωτικὸς πίναξ»).

β) Μετὰ ταῦτα ἐξεταστέον πῶς ἐν τῇ ΔΕΗ και εἰς τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας ἢ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργῶν ἠρευνήθη και προσδιορίσθη και ποία συνεφωνήθη εἰς τὰς ὑπογραφείσας συμβάσεις ἢ τιμὴ τοῦ ρεύματος τῆς ΔΕΗ.

Κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1957 ὅτε ἤρχισαν συνεχισθεῖσαι και κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη αἱ ἀνιχνευτικὸς περισσότερον χαρακτηρὸς συζητήσεις περὶ τῆς ἰδρύσεως βιομηχανίας ἀλουμινίου, μέχρι και τοῦ ἔτους 1960 ὅτε αἱ συζητήσεις προσέλαβον ἀποφασιστικὴν μορφήν και ὠδήγησαν εἰς τὰς συμβάσεις, ὁ Γ. Πεζόπουλος ἠσχολήθη κατ' ἐπανάληψιν μετὰ τὴν ἔρευναν τοῦ ζητήματος τῆς τιμῆς τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. Ἡ ἔρευνα ἐστράφη πρῶτον περὶ τὴν ἀνέυρεσιν τοῦ μέσου κόστους τῆς παραγομένης εἰς τοὺς σταθμοὺς (θερμικοὺς και ὑδροηλεκτρικοὺς) τῆς ΔΕΗ ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀνὰ ὠριακὸν κιλὼβάτ (KWH)· δεῦτερον, εἰς τὸν ὑπολογισμόν τοῦ κόστους ἀνὰ KWH εἰς τὰ ὑπὸ μελέτην τότε πρὸς κατασκευὴν ὑδροηλεκτρικὰ ἐργοστάσια τῆς ΔΕΗ εἰς τὸν ποταμὸν Ἀχελῶων. Τρίτον εἰς τὸν καθορισμὸν βάσει τῶν στοιχείων τοῦ κόστους και τῆς ὠριακῆς τιμῆς, μετὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ παράσχη ἡ ΔΕΗ τὴν ἀπαιτουμένην ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν εἰς ἰδρυθησομένην τυχὸν βιομηχανίαν ἀλουμινίου μετὰ πραγματοποιήσιν δηλ. ἐνὸς μικροῦ ἐπιχειρηματικῶς κέρδους· και τέταρτον, εἰς ποίας τιμὰς χρηρηγεῖται διεθνῶς ἢ ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια πρὸς τὰς βιομηχανίας ἀλουμινίου.

Τὰ ὑπάρχοντα ἀναμεισθήτητα, ὡς προκύπτοντα ἐξ ἐγγράφων, στοιχεῖα τῶν γενομένων ἐρευνῶν ἐμφανίζουσι τὰ ἐξῆς ἀποτελέσματα :

1) Ὡς ἐξετέθη ἤδη τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ (Ίω. Λαμπρούκας) ἐζήτησε μετὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 63)8.3.57 και 108) 16.4.57 ἐμπιστευτικὰ ἐγγράφα ἀπὸ τὴν ΔΕΗ ὅπως, κατόπιν ἐκδηλωθέντος σχετικῶς ἐνδιαφέροντος τοῦ Ἀμερικανικοῦ οἴκου REYNOLDS, πληροφόρησιν τὸ Ὑπουργεῖον «εἰς ποίαν κατὰ προσέγγισιν τιμὴν προῦπολογίζει ἡ ΔΕΗ, ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ πωλῆ εἰς τυχὸν ἰδρυθησομένον ἐργοστάσιον ἀλουμινίου τὴν ἀπαιτουμένην διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν». Κατόπιν μελέτης ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως μελετῶν και κατασκευῶν ὑπὸ τὸν Θ. Σβῶλον, ὁ Ι. Μαγγιώρος διὰ τῆς ἀπὸ 22.5.57 ἐκθεσεῖς του πρὸς τὸν Γ. Διευθυντὴν Γ. Πεζόπουλον ὑπέβαλε τὸ σχετικὸν πόρισμα κατὰ τὸ ὁποῖον τὸ κόστος ὑπολογίσθη μετὰ βάση «συντελεστὴν φορτίσεως» 90 ο)ο ἦτοι μετὰ ὥρας χρησιμοποίησεως τοῦ ρεύματος 7800 ἐτησίως και μετὰ προϋποθέσιν τὴν κατασκευὴν τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ σταθμοῦ παραγωγῆς τοῦ Ἀχελῶου και τῆς δευτέρας θερμικῆς μονάδος Πτολεμαίδος, ὥστε ἡ ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια νὰ παρέχεται εἰς τὸ ἀλουμίνιον διὰ συνδυασμοῦ τῶν ἐργοστασίων τούτων, και τέλος τὴν θέσιν ἐγκαταστάσεως τοῦ ἐργοστασίου ἀλουμινίου.

Μετὰ βάση τὰ ἀνωτέρω και διὰ κατασκευὴν ἐργοστασίου ἀλουμινίου εἰς Ἰτέαν, ὡς προβλέπεται ἀπὸ τὴν ὑπογραφείσσαν σύμβασιν ἀλουμινίου υπολογίζεται τὸ κόστος ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀνὰ KWH εἰς 491 χιλιοστά τοῦ δολλαρίου ἦτοι εἰς 14,73 λεπτά.

Βάσει τοῦ ἐξαχθέντος αὐτοῦ κόστους ὁ Γ. Πεζόπουλος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. ἐμπιστοσ. 457)284)22.5.57 ἐγγράφου του ἐκτίμησε πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ, ὅτι ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι θὰ κατασκευασθῆ ὁ ὑδροηλεκτρικὸς σταθμὸς Κρεμαστῶν Ἀχελῶου (ἐνδεικτικῶς) αἱ τιμαὶ παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας εἰς ἐργοστάσιον ἀλουμινίου εἰς Ἰτέαν, διὰ ἐγκαταστημένην ἰσχὴν 120.000 KW (κιλοβάτ) και μετὰ ὥρας λειτουργίας 7800 ἐτησίως, υπολογίζεται εἰς 5—5,5 χιλιοστά δολλαρίου ἦτοι εἰς 15—16,5 λεπτά ἀνὰ KWH.

2) Διὰ δύο νεωτέρων ἐκθεσεῶν τοῦ Ίω. Μαγγιώρου πρὸς τὸν Γ. Πεζόπουλον ἀπὸ 29 και 30 Ίουλίου 1957, προκλήθεισων προφανῶς ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ὁ τότε Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ Δ. Χέλμης συνέστησε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 28605)ΓΔ775) 13.7.57 ἀποφάσεως του ἐπιτροπὴν διὰ τὴν προκαταρκτικὴν διερεύνησιν τοῦ θέματος ἰδρύσεως βιομηχανίας ἀλουμινίου ἐν Ἑλλάδι, γίνεται ἀναλυτικώτερα ἐξέτασις τοῦ ὅλου θέματος. Ὀλόκληρον τὸ κείμενον τῶν σημειωμάτων τούτων περιλαμβάνεται εἰς τὴν εἰδικὴν ἐπὶ τοῦ ἀλουμινίου ἐκθεσιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου τῆς ΔΕΗ Ἀρσενάγιου Κ. Παπακωσάννου, σελ. 6—8.

Εἰς τὴν ἐκθεσιν αὐτὴν τοῦ Ι. Μαγγιώρου υπολογίζεται εἰς τὴν ἐκθεσιν αὐτὴν κόστος 5,2 χιλιοστά δολλαρίου, ἦτοι 15,6 λεπτά ἀνὰ KWH, ἐὰν δὲ γίνουσι τὰ ὑδροηλεκτρικὰ Ἀχελῶου και ἐνταχθῶσι εἰς τὸ σύστημα τῆς Δ.Ε.Η., τὸ κόστος, θὰ μειωθῆ εἰς 4,52 χιλιοστά τοῦ δολλαρίου, ἦτοι 13,56 λεπτά χωρὶς ὅμως νὰ γίνωνται ὑπολογισμοὶ διὰ τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν (ἐντάξεως τοῦ Ἀχελῶου) περὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐγκαταστάσεων και τῶν ἐτησίως δαπανῶν. Καὶ καταλήγει ἡ ἐκθεσις αὐτὴ εἰς πρότασιν, ὅπως διὰ λόγους ἀσφαλείας οἱ ἀριθμοὶ τοῦ κόστους στραγγιλευθῶσι διὰ τροφοδότησιν μετὰ ρεῦμα ἐκ μόνης τῆς Πτολεμαίδος εἰς 16 λεπτά, και μετὰ ρεῦμα (και ἀπὸ Ἀχελῶων) εἰς 14 λεπτά ἀνὰ KWH.

3) Εἰς ἔσπερον ἐγγράφον του ὑπ' ἀριθ. 58608)10.9.57 πρὸς τὸν Γενικὸν Πραγματεῖα τοῦ Ὑπουργεῖου Βιομηχανίας ὁ Γεώρ. Πεζόπουλος γράφει μεταξὺ ἄλλων ὅτι «ἡ ἀπαιτουμένη ἰσχύς και ἐνέργεια θὰ παρέχεται εἰς τὸ ἐν λόγω ἐργοστάσιον (ἀλουμινίου) ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον βασιίζεται εἰς τὴν συνεργασίαν ὑδραυλικῶν και θερμικῶν σταθμῶν παραγωγῆς».

4) Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος «ἀλουμίνιον» εἰς τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. τῆς 23.10.1957 ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀναφερθεὶς διὰ διακοπῆς, εἰς πληροφορίαν τοῦ Ίω. Πισμαζόβλου, καθ' ἣν οἱ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὸ ἀλουμίνιον ξένοι, ζητοῦν ὅπως ἡ τιμὴ τοῦ ρεύματος εἶναι περίπου 3,5 χιλιοστά τοῦ δολλαρίου, ἦτοι 10,5 λεπτά ἀνὰ KWH, ἀνέφερον ὅτι «ὁ KAISER ὠμίλησεν ὄντως περὶ 3,5 χιλιοστῶν τοῦ δολλ. ἀλλὰ εἶναι χαμηλὴ τιμὴ, θέλει προφανῶς νὰ κερδίσῃ πολλὰ», περαιτέρω δὲ ὅτι ἡ ὑπηρεσία προγραμματισμοῦ ἐμελέτησε βαθύτερον τὸ ζήτημα (ὡς πρὸς τὰς τιμὰς) και κατέληξεν εἰς ὠρισμένους ἀριθμοὺς (ἐννοῶν προφανῶς τὰς ἀνωτέρω εἰς τὰ ἔδαφ. α' και β' ἀναφερομένας ἐκθέσεις).

Εἰς τὸ αὐτὸ Δ. Σ. ὁ Γ. Πεζόπουλος παρέθεσε τὴν πληροφορίαν, ὅτι ἠρωτήθη και ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Βιομηχανίας σχετικῶς μετὰ τὴν τιμὴν και ὅτι «ἡ μόνη ἀπάντησις, ἡ ὁποία ἐδόθη ἐπιστήμως ἐκ μέρους τῆς Δ.Ε.Η. ἦτο πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας και εἰς αὐτὴν (τὴν ἀπάντησιν) ὠμίλησamen περὶ τιμῆς 4,5—5,5 χιλιοστῶν δολλαρίου ἀναλόγως τῆς τοποθεσίας . . . Τὰς τιμὰς αὐτὰς ἐδώσαμεν μετὰ ὑπερβολικὴν προνοητικότητα . . . και μετὰ τὴν ἐπιφύλαξιν ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ὁ Ἀχελῶος». Τέλος, ὁ Γ. Πεζόπουλος ἐδήλωσεν ὅτι «ἡ τιμὴ τοῦ ρεύματος ἠμπορεῖ νὰ φθάσῃ (πρὸς τὰ κάτω βεβαίως) εἰς 4 χιλιοστά δολλ. ἀλλ' ὅχι εἰς 3,5 πού ζητεῖ ὁ KAISER. Αὐτὴ εἶναι ἡ τιμὴ εἰς ὅλον τὸν κόσμον και μετὰ πολὺ διαφορετικὸς ὅρους παραγωγῆς . . . κυμαίνεται ἀπὸ 2—7 χιλιοστά τοῦ δολλαρίου».

5) Τὴν 2.7.1959 ὁ αὐτὸς Ίω. Μαγγιώρος κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Γ. Πεζόπουλου ἀπὸ 8.6.1959 ὑπ' ἀριθ. 2119, ὅπως ἐκπονήσῃ σχετικὴν μελέτην . . . «βασικὸν στοιχεῖον τῆς ὁποίας δέον εἶναι ὁ καθορισμὸς τῶν ὠριακῶν τιμῶν προμηθεῖας τῆς ἀπαιτουμένης ἐνεργείας ὑπὸ τῆς βιομηχανίας ἀλουμινίου», ὑπέβαλε πρὸς τὸν Γ. Πεζόπουλον τὴν ὑπ' ἀριθ. 2480 ἀναφο-

ρόν του διά της οποίας καταλήγει εις τὰ ἐξῆς συμπεράσματα:

Δοδεμένου ὅτι ἐν Ἑλλάδι εἶναι μικρὰ ἢ ἐπιβαρυντικὰ ἐκ τῆς μεταφοράς τοῦ βωξίτου, τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα θὰ ἐπέτρεπον νὰ ἀυξηθῇ ἡ τιμὴ τοῦ ρεύματος μέχρι 3—3,5 χιλιοστὰ δολλ., προκειμένου διὰ τὸ ἀλουμίνιον.

Περαιτέρω σημειοῖ ὅτι ἡ μετατροπὴ τοῦ ρεύματος εἰς συνεχεῖς ἐπιβαρύνει σημαντικῶς τὸ κόστος ἐνεργείας. Καὶ συμπεραίνει (κατὰ συνέπειαν (βάσει αὐτῶν τῶν τιμῶν) ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ὅτι ἡ παραγωγή ἀλουμινίου ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶναι ἐφικτὴ διὰ τῆς ἀξιοποιήσεως τῶν ἐγχωρίων πηγῶν ἐνεργείας (ὕδραυλικῶν ἢ θερμοκινῶν)).

6) Μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἢ ὑπόθεσις τοῦ ἀλουμινίου ἐφθασεν εἰς τὴν τελευταίαν του φάσιν μετὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀνωτέρω ἐκτιμηθέντων διαπραγματεύσεων, ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων ἐξητήθη φαίνεται προφορικῶς καὶ ὁ Γ. Πεζόπουλος ἠσχολήθη ἐκ νέου μετὰ ὑπολογισμοὺς τῆς τιμῆς τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος κατ' Ἴουλιον 1960.

Οὕτω τὴν 2.6.1960 ὁ Γ. Πεζόπουλος ὑπέβαλε πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Βιομηχανίας (Ν. Μάρτην) σημείωμα σχετικῶς μετὰ τὰ δυνάμει τιμολόγια τῆς Δ.Ε.Η. πρὸς τὴν βιομηχανίαν ἀλουμινίου διὰ ζήτησιν ἐγκατεστημένης ἰσχύος 110.000 KW καὶ καταναλώσεως 950 ἑκατ. KWH. Εἰς τὸ σημείωμα τοῦτο προτείνει, τὰς ἐξῆς τιμὰς:

1. Ἀπὸ τὸ ὑφιστάμενον τότε σύστημα μέση τιμὴ χρεώσεως 9,46 χιλιοστὰ δολλ. ἢ 28,4 λεπτά.
2. Μετὰ τὴν προσθήκην τῆς β' μονάδος Πτολεμαίδος (1962) 5,5 χιλιοστὰ δολλ. ἢ 16,5 λεπτά.
3. Μετὰ τὴν προσθήκην Κρεμαστῶν — Ἀχελώου (1964) 4 χιλιοστὰ δολλ. ἢ 12 λεπτά.
4. Μετὰ τὴν προσθήκην Κισσαρῶν — Ἀχελώου (1964) ἐν συνδυασμῷ μετὰ Κρεμαστὰ 3,53 χιλιοστὰ ἢ 10,6 λεπτά.
5. Ἀπὸ τοῦ 1962 μετὰ τὴν προϋπόθεσιν ἀποφάσεως διὰ τὸν Ἀχελῶον δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῇ τιμολόγιον μετὰ 3,73 χιλ. ἢ 11,2 λεπτά.

Εἰς τὸ σημείωμα προστίθεται ἐν τέλει: «Σπουδαία σημείωσις» κατὰ τὴν ὁποίαν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν τιμολογίων αὐτῶν ἡ Δ.Ε.Η. πρέπει νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς συμβάσεως τοῦ «πλέου εὐνοουμένου πελάτου» τῆς ΗΕΑΠ.

7. Τὴν 3.6.1960 ἀποστέλλει πρὸς τὸν αὐτὸν Ὑπουργὸν ἕτερον πληροφορικὸν σημείωμα, σχετικῶς μετὰ διεθνεῖς τιμὰς ρεύματος διὰ τὸ ἀλουμίνιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρει:

1. Συμβόλαιον REYNOLDS — ST LAWRENCE POWER τιμὴ 3,08 χιλ. δολλ. ἢ 12,2 λεπτά διὰ συνθήκας λειτουργίας 8.500 ὥρων ἐτησίως.
2. Συμβόλαιον REYNOLDS — TENNESSEE VALE- GAUTH μετὰ λειτουργίαν 8.500 ὥρων ἐτησίως τιμὴ 4,19 χιλιοστὰ δολλ. ἢ 12,6 λεπτά.

3. Συμβόλαιον ALUMINIUM OF AMERIKA μετὰ BO-MEVILLE POWER ACHINICTRATION μέση τιμὴ 2,05 χιλιοστ. δολλ.

8. Τὴν 11.6.1960 ὑπέβαλε πρὸς τοὺς Πρόεδρον Κυβερνήσεως, Ὑπουργὸν Συντονισμοῦ καὶ Γεν. Γραμμ. Ὑπ. Συντονισμοῦ σημείωμα σχετικῶς μετὰ τὴν προβλεπομένην ἀπόδοσιν ὑδροηλεκτρικῶν ἔργων Πρεβέζης—Καστρακίου εἰς ἐγκατεστημένη ἰσχύον, τὴν ὁποίαν προσδιορίζει εἰς 120.000 KW καὶ εἰς ἐνεργείαν, προσδιοριζομένην εἰς 950 ἑκ. KWH. Ἐπίσης προβλέπει δαπάνην κατασκευῆς 36—43 ἑκατ. δολλαρίων καὶ τέλος προσδιορίζει τὰς ἐτησίας δαπάνας συντηρήσεως καὶ γενικὰ ἐξοδα, πλὴν ἐκείνων τῆς ἐξυπηρετήσεως καὶ ἀποσβέσεως δανείων καὶ κεφαλαίων, εἰς 150.000 δολλάρια, χωρὶς ὅμως νὰ ἀναλύῃ οὔτε τὰς μὲν, οὔτε τὰς δέ.

9) Πολλοὶ εἰδικοί περὶ τὸ θέμα ἠσχολήθησαν μετὰ τὴν τιμὴν τοῦ ρεύματος τῆς Δ.Ε.Η. καὶ πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως ἀλουμινίου καὶ μετ' αὐτήν, περὶ ταύτην δὲ ἔχουν περιληφθῆ ἐκτεταμένα στοιχεῖα εἰς τὴν εἰδικὴν περὶ ἀλουμινίου ἐκθεσίν τοῦ Ἀρεοπαίτου Κ. Παπαϊωάννου τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου τῆς Δ.Ε.Η. Ἀναφέρονται ἐνταῦθα τινὰ τῶν σχετικῶν στοιχείων: α) ὁ μηχανικὸς Δ. Φουντούλης εἰς μελέτην του δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ περιοδικὸν «Χρονικὰ» ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Γενικὴ διερεύνησις τοῦ προβλήματος τοῦ Ἑλ-

ληνικοῦ ἀλουμινίου ἐν σχέσει πρὸς τὴν τιμὴν τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὴν μελετήσασαν τὴν ὑδατόπτωσιν Κρεμαστῶν EBASCO τὸ κόστος τοῦ ρεύματος ἐκεῖ θὰ εἶναι 20,7 λεπτά ἀνὰ KWH.

Παρατηρεῖ ἐν τούτοις ὅτι δύνανται νὰ ἰδρωθῇ βιώσιμος βιομηχανία ἀλουμινίου ἐν Ἑλλάδι λόγῳ τῶν ἄλλων εὐνοικῶν συνθηκῶν (χαμηλὰ ἐργατικά ἡμερομίσθια, χαμηλὸν κόστος μεταφοράς, βωξίτου κλπ.), αἱ ὁποῖαι ἐπιτρέπουν καὶ καλύπτουν αὐξησιν τῆς τιμῆς τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας μέχρι 35,16 λεπτά κατὰ KWH. Ὅμοιας παρατηρήσεις μετὰ ἄλλα βεβαίως συμπεράσματα εἶχε κάμει εἰς ἐκθεσίν του ὑπηρεσιακὴν ὑπ' ἀριθ. 2480)2.7.59 ἐκθεσίν του πρὸς τὸν Γ. Πεζόπουλον, ὁ σύμβουλος του Ἰω. Μαγγιώρος, καθ' ἃ ἐξετέθη ἀνωτέρω. Προσθέτει ὁ Δ. Φουντούλης πληροφορικῶς ὅτι ἡ Γαλλικὴ ἠλεκτρικὴ ἐταιρεία χορηγεῖ τὸ ρεῦμα εἰς τὰς βιομηχανίας ἀλουμινίου μετὰ τιμὴν 6,6 χιλιοστὰ δολλαρίου ἢ 20 λεπτά περίπου.

10) Ὁ τέως καθηγητὴς καὶ πρύτανης τοῦ Πολυτεχνείου Νικ. Κιτσιῆς καὶ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ὅτε συνεζητεῖτο ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἀλουμινίου, καὶ εἰς μελέτας του εἰς τὸ περιοδικὸν «Ν. Οἰκονομία» καὶ εἰς τὰς καταθέσεις του ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου (ἐκθέσεως Κ. Παπαϊωάννου σελ. 100 κ.ε.) καὶ ἐνώπιον τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς ὑποστηρίζει τὸ ζήτησιν τῆς συμφωνηθείσης τιμῆς διὰ τὴν Δ.Ε.Η. Μελέτη μηχανικῶν ὡς οἱ Γ. Λάβδας, Χ. Βουσιώτης, Κ. Στυλιανίδης καὶ πλῆθος ἄλλων ὑπεστήριξαν ἕκτοτε ὅτι τὸ κόστος τοῦ ρεύματος τῆς Δ.Ε.Η. γενικῶς καὶ εἰδικότερον ἐκ τοῦ Ἀχελώου, εἶναι πολὺ ἀνώτερον τῆς συμφωνηθείσης τιμῆς.

Περὶ τοῦ πραγματικοῦ κόστους τοῦ ρεύματος ὑπῆρξαν ἐν τούτοις καὶ ἄλλα στοιχεῖα ὑπ' ὄψιν τοῦ Γ. Πεζοπούλου καὶ τῆς Κυβερνήσεως, ὡς καὶ ἐπιβεβαιώσεις τούτων μετὰ τὴν ὑπογραφήν τῆς σχετικῆς συμβάσεως.

11) Τὴν 25.6.1960, ἡμέραν ὑπογραφῆς παρὰ τοῦ Γ. Πεζοπούλου, τῆς συμβάσεως διὰ τῆς ὁποίας ἐδέσμευε τὴν Δ.Ε.Η., ὅπως παρέχῃ πρὸς τὴν βιομηχανίαν ἀλουμινίου ἠλεκτρικὴν ἐνεργείαν μετὰ τιμὴν 3,1 χιλιοστῶν δολλαρίου διὰ τὰ πρῶτα 16 ἔτη τῆς συμβάσεως καὶ μετὰ ταῦτα πρὸς 3,6 χιλ. δολλαρίου, οὗτος ἐν τῇ προσπάθειά του νὰ ἐπιμερήσῃ τὰς ἰδίας του εὐθύνας εὐρίσκων συνενόχους, ἔδωκε πρὸς τὸν ἀναπληρωτὴν του Γεν. Διευτῆν Ἰω. Φλαμπουριάρην σημείωμα «προσωπικὸν ἀπόρρητον», εἰς τὸν ὁποῖον περιέχονται τὰ ἐξῆς στοιχεῖα σχετικῶς μετὰ τὴν παροχὴν ρεύματος πρὸς τὸ ἀλουμίνιον, μετὰ προϋπόθεσιν κατασκευῆς τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ ἐργοστασίου Κρεμαστῶν:

Δαπάναι κατασκευῆς δολλ. 84 ἑκατ.
Διὰ θερμοκινῆν ἐφεδρεῖαν 13,3 ἑκατ.

Σύνολον δολλ. 97,3 ἑκατ.

Ἐτήσια δαπάναι συνολικῶς δολλ. 9.400.000

Ἐγκατεστημένη ἰσχύς 400.000 KW.

Παραχρησούμενη ἐνεργεῖα 1.457.000.000 KWH, τιμὴ ἀνὰ KW δολλάρια 23,5 (9.400.000:400.000).

Τιμὴ ἀνὰ KW δολλάρια 0,00644 (9.400.000:1475 ἑκ.).

Συνεπῶς κατὰ τὸ σημείωμα τοῦτο τὸ κόστος τοῦ ρεύματος μετὰ χρησιμοποίησιν τοῦ παραγομένου ρεύματος καθ' ὅλον τὸ 24ωρον (συντελεστῆς φορτίσεως 100%) εἶναι 6,44 χιλιοστα τοῦ δολλαρίου κατὰ ὥριον κιλὸβάτ εἰς τὰ Κρεμαστὰ, καὶ εἶναι φανερόν ὅτι γράφων πρὸς τὸν εἰδικὸν περὶ τὴν ἠλεκτρολογίαν συνάδελφόν του ὁ Γ. Πεζόπουλος, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποκρύψῃ τὴν ἀλήθειαν.

Πέραν τούτων ὅμως ὁ Γ. Πεζόπουλος δεσμευθεὶς ἐναντι τῆς Κυβερνήσεως καὶ δεσμεύσαντες ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργῶν καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δ.Ε.Η. διὰ τῆς ἡδῆ ὑπογραφείσης τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὴν 25.6.1960 συμβάσεως, ἔπρεπε νὰ εὖρη κάποιαν ἐξήγησιν διὰ τὴν συνομολόγησιν τιμῆς μικροτέρας κατὰ 50%) περίπου τοῦ κατὰ τοὺς ἰδίους ὑπολογισμοὺς πραγματικοῦ ὡς ἄνω κόστους. Καὶ πρὸς τοῦτο ὁ Γ. Πεζόπουλος, ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ ὑπεύθυνοι Ὑπουργοὶ Βιομηχανίας καὶ Συντονισμοῦ μετὰ

των άρμοδίων συμβούλων αυτών γενικών διευθυντών και γεν. γραμματέων του Υπουργείου των, (αφεύρον) μίαν καταπλήσσοσαν εις άλχημείαν αριθμών, εις παραγνώρισιν στοιχειωδών κανόνων επιχειρηματικής και οικονομικής πρακτικής και εις περιφρόνησιν της στοιχειώδους λογικής «κατασκευής» και «μέθοδου» ύπολογισμού του κόστους του ρεύματος.

Η προφανώς δολία αυτή «κατασκευή» συνίσταται εις τοῦτο: Ὁ Ἀγελῶς θά παράγη ποσότητα ρεύματος μεγαλειτέραν της παρασχεθισμένης εις τήν βιομηχανίαν άλουμινίου. Τό περίσσευμα τοῦτο θά πωληθῆ εις τούς άλλους καταναλωτάς εις τιμὰς πολύ άνωτέρας του προκύπτοντος κατά τὰ άνωτέρω κόστους των 6,44 χιλιοστών δολλαρίου ἤτοι 19.32 λεπτά ανά KWH. Ἐκ της εισπραχθισμένης μεγαλειτέρας ταύτης τιμῆς θά καλυφθῆ σημαντικόν μέρος των ετησίων δαπανών, εκ των οποίων προσδιορίζεται τό ελάχιστον κόστος («άπόλυτον κόστος») κατά τὰ άνωτέρω). Ἐπομένως κατά τήν λογικήν της τοιαύτης «μεθόδου», άφου άφαιρεθοῦν εκ του όλου κόστους των 9.400.000 δολλαρίων αἱ εισπράξεις εκ της πωλήσεως του περισσεύματος του ρεύματος εις άνωτέρας τιμὰς θά ύπολειφθῆ άκάλυπτον μικρόν μόνον μέρος των δαπανών πρὸς κάλυψιν εκ της πωλήσεως του ρεύματος πρὸς τήν βιομηχανίαν άλουμινίου και έπομένως τό κατά τήν «μέθοδον» ταύτην ειδικόν κόστος διὰ τήν βιομηχανίαν εκείνην καθίσταται πολύ χαμηλά, και συνεπῶς ἡ πώλησις με τήν συμφωνηθεΐσαν τιμὴν άποβαίνει κερδοφόρος διὰ τήν ΔΕΗ κατά τούς εμπνευστάς της μεθόδου. Διὰ νά γίνῃ κατανοητή ἡ σατανική εις εμπνευσιν «μέθοδος» αὕτη ἐπὶ της οποίας έθμελιώθη ἡ άπάτη και ἡ ζημία εις βάρος της ΔΕΗ, είναι χρήσιμον νά επικαλεσθῆ τις αριθμοί: Ἐάν εκ της παραγομένης ἡλεκτρικής ένεργείας Κρεμαστῶν 1.475.000.000 KWH διατεθῆ εις τό άλουμίνιον ποσότης 1.075 εκ. KWH, ἡ ύπόλοιπος ένεργεια 400 εκ. KWH, θά πωληθῆ πρὸς τούς άλλους καταναλωτάς με τὰ καθιερωμένα τιμολόγια, κατά τὰ οποία ἡ πώλησις πρὸς τήν βιομηχανίαν δι' ἣν ἰσχύει τό εὐνηότερον τιμολόγιον, πραγματοποιεΐται εις τιμὴν 0,605 δρχ. (Ίσολογισμός —ένθεσις πεπραγμένων ΔΕΗ έτους 1963) ὅτε θά πραγματοποιηθοῦν εισπράξεις εκ δρχ. $(400.000.000 \times 0,605) = 242.000.000$ ἢ δολλ. 8.066.666. Ἐάν κατά τήν λογικήν της άναπτυχθείσης «μεθόδου» αἱ εισπράξεις αὗται άφαιρεθοῦν ἀπὸ τό σύνολον των ετησίων δαπανών έξυπηρετήσεως και λειτουργίας των Κρεμαστῶν άνεργομένων, ὡς έλέχθη, εις δολλάρια 9.400.000, παραμένει άκάλυπτον ποσόν δαπανῶν δολλ. 1.333.334, τό οποίον, μόνον κατά τήν «μέθοδον» ταύτην πρέπει νά καλυφθῆ ἀπὸ τὰς πωλήσεις πρὸς τήν βιομηχανίαν άλουμινίου.

Ὅτω τό «ειδικόν» δι' αὕτην κόστος ανά KWH άνέρχεται εις 1,24 χιλιοστά δολλαρίου ἢ 3,7 λεπτά (δολλ. 1.333.334: 1.075.000.000 κιλοβατωρών), και συνεπῶς προκύπτει κέρδος ἀπὸ τήν πώλησιν εις τιμὴν 3,1 χιλιοστά, ἣτις συμφωνήθη εις τήν σύμβασιν. Κατά τήν ἰδίαν λογικήν εὐν ἡ περισσεύουσα εκ του Ἀγελῶου ένεργεια 400 εκ. KWH περιερχομένη εις τό εθνικόν δίκτυον ύπολογισθῆ με τήν μέσην τιμὴν πωλήσεων της ΔΕΗ των 89 λεπτῶν (Ίσολογισμός 1963), ἡ πώλησις αὕτης καλύπτει έξ ολοκλήρου τὰς ετησίας δαπάνας των Κρεμαστῶν άφίνουσα και κέρδος, και συνεπῶς οἰαδήποτε εισπράξεις εκ της παροχῆς ἡλεκτρικής ένεργείας πρὸς τήν βιομηχανίαν άλουμινίου άποτελεΐ κέρδος διὰ τήν ΔΕΗ!

Εἶναι προφανές ὅτι ἡ «λογική» αὕτη στηρίζεται τελικῶς εις τήν παραδοχήν ὅτι ὁ Ἀγελῶς άνήκει εις τήν βιομηχανίαν άλουμινίου, ἡ οποία επιτρέπει εις τήν ΔΕΗ νά χρησιμοποίησῃ τήν μὴ άναγκαιοῦσαν εις αὕτην ένεργειαν, εκ της οποίας θά εισπράττῃ τὰς δαπάνας έξυπηρετήσεως και λειτουργίας και θά πραγματοποιηθῆ και κέρδος βάσει των ἠξηγημένων τιμῶν πωλήσεως. Τὸν παραλογισμὸν ὅμως και τήν δολιότητα της «κατασκευῆς» ταύτης του Γ. Πεζοπούλου, άντελήθη εύχερῶς ὁ Ἰω. Φλαμπουριάδης μελετήσας τό ὡς άνω σημείωμα του Γ. Πεζοπούλου και ἠρήθη κατηγορηματικῶς νά άποδεχθῆ πρότασιν του Γ. Πεζοπούλου ὅπως εισηγήθη ἡ βίσις, άντι εκείνου τό Δ.Σ. τήν σύμβασιν, δηλώσας ὅτι διαφωνεΐ και εύρίσκει ζημιολόγον τήν σύμβασιν (βλ. τὰς θέ-

σεις του ενώπιον της Ἐπιτροπῆς έλέγγου και ενώπιον της ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς. Βλ. επίσης ένθεσιν καθηγητῶν Πολυτεχνείου, Π. Σακελλαρίου, Μ. Ἀγγελοπούλου και Κ. Χαράλαμπος της 24.4.64 πρὸς Ὑπ. Βιομηχανίας).

12) Κατά τήν συζήτησιν ἐπὶ της συμβάσεως εις τό Δ.Σ. κατά τήν συνεδρίασιν της 27.6.1960 ὁ Γ. Πεζοπούλος διαβεβαιεΐ τό Δ. Συμβούλιον, ὅτι πρὸς τὸν Ὑπουργόν της Βιομηχανίας εδῆλωσεν ὅτι τό κόστος του ρεύματος ὅπερ θά παρεδίδοτο εις τήν εταιρείαν άλουμινίου μετα τήν κατασκευὴν των έργων ολοκλήρου του Ἀγελῶου (Κρεμαστά, Πρεβέντζα, Καστράκι) ύπολογίζεται εις 4 χιλιοστά δολλαρίου ἤτοι 12 λεπτά (Βλ. εισηγήσιν του —σημ. 3664) 27.6.60). Περαιτέρω διὰ της αὕτης εισηγήσεως του ὁ Γ. Πεζοπούλος βεβαιώνει ὅτι «ἡ μέση τιμὴ παραγωγῆς ἀπὸ τὰ τρία αὐτά εργοστάσια θά κυμανθῆ μεταξὺ 5 και 6 χιλιοστών του δολλαρίου καθῶς και περὶ ζημίας ἣτις προκύπτει εκ των συμφωνηθεΐσων τιμῶν. Ἀλλά και ὁ τελευταίος οὗτος άποδέγεται τήν καινοσάνῃ θεωρίαν — «μέθοδον» του Γ. Πεζοπούλου, περὶ τρόπου κάλυψεως των ζημιῶν, τήν οποίαν και πάλιν άνέπτυξε και εις τό Δ.Σ. ὁ Γ. Πεζοπούλος, ύποστηρίζας ὅτι εκ της συμφωνηθείσης τιμῆς ἡ ΔΕΗ θά εἶχῃ κερδίσει εις τό τέλος της συμβάσεως ποσόν πλέον των 130 εκ. δολλαρίων, και πείσας περὶ τούτου δολίως τὰ μέλη του Δ.Σ., τὰ μὴ δυνατόνα νά εκτιμήσουν πραχείως, ὡς επιτακτικῶς εζήτηθη παρ' αὐτῶν, τὰς δολίας αὐτάς «κατασκευῆς» του Γ. Πεζοπούλου και των εγκαλουμένων.

13. Ἀλλά και εκ πάντων των εν τῇ ΔΕΗ ύφισταμένων μελετῶν και στοιχείων εν γένει επιβεβαιουται ὅτι ὁ Γ. Πεζοπούλος και οἱ εγκαλούμενοι εγνωρίζον ὅτι τό κόστος του ρεύματος ἤτο σημαντικῶς άνωτερον της συμφωνηθείσης με τήν εταιρείαν άλουμινίου τιμῆν. Ἐγνωρίζον ὅτι τό προκύπτον μέσον κόστος ανά KWH καθαρὰς παραγωγῆς εκ της ύδροηλεκτρικής παραγωγῆς άνήρχετο περίπου εις 29 λεπτά, και βάσει αναγωγῆς αναλόγως των πωλήσεων (συντελεστής φορτίσεως) εις 32 λεπτά (βλ. δελτία της ΔΕΗ: Ἀναλύσεις κόστους — χρήσις 1963).

14. Ὁ Γ. Πεζοπούλος εις τό ἀπὸ 16.6.1960 «προσωπικόν άπολύτως εμπιστευτικόν» σημείωμά του πρὸς τὸν Π. Γουναράκη άπαντῶν μετα 20 ἡμέρας εις ειδικόν του σχετικόν σημείωμα της 27.5.60 και αναφερόμενος εις τό ύψος των δαπανῶν διὰ τὰ Κρεμαστά πληροφορεΐ και πρὸς αὐτόν, ὅσα εγραψε και εις τό προμνησθέν σημείωμά του της 25.6.1960 σχετικῶς πρὸς τὸν Ἰωάν. Φλαμπουριάδην «εμπιστευτικῶς» επίσης καθ' ἣ ἡ δαπάνη κατασκευῆς των Κρεμαστῶν θά άνέλθῃ εις δολλ. 84 εκατ. και προσθέτει ὅτι «βάσει των άνωτέρω δεδομένων δανειοδοτήσεως ὡς και των προβλέψεων διὰ δαπάνας λειτουργίας, συντηρήσεως, γενικὰς και διοικητικὰς δαπάνας, ἡ ετησία επιβάρυνσις του έργου ύπολογίζεται δι' ἰσόποσον δολλαρίων 8 εκατ. δηλ. ποσόν τό οποίον επιτρέπει λίαν εὐμενῆ πολιτικὴν διὰ τήν διάθεσιν της πέρσον εκ 1500 εκατ. KWH ετησίας παραγωγῆς ένεργείας των Κρεμαστῶν Ἀγελῶου». Με αὐτά ὅμως τὰ δεδομένα τό κόστος άνέρχεται εις 5,33 (8.000.000:1500 εκατ. δολλάρια).

Εἰς τό σημείωμά του τούτο γράφει επίσης πρὸς τὸν Π. Γουναράκη περὶ των κινδύνων νά καταστῇ ἡ ΔΕΗ «Υποχείρις του Ὑπουργείου Οικονομικῶν με ὅλα τὰ δυσμενῆ διὰ τὸν έξυηλεκτρισμὸν και ἴσως και καταστρεπτικὰ άποτελέσματα», προσθέτει χαρακτηριστικῶς ὅτι πρέπει τὰ άνωτέρω νά θεωρηθοῦν άπολύτως εμπιστευτικὰ και νά μὴ άνακοινωθοῦν οὐδέ καν εις τούς συνεργάτας των, πρὶν ἡ εγκριθεῖν ὑπὸ της Κυβερνήσεως.

15. Ὁ αὐτὸς γενικός διευθυντής της ΔΕΗ Γ. Πεζοπούλος κατ' εντολήν προφανῶς της Κυβερνήσεως εν ᾧψει της συζήτησεως εις τήν Βουλὴν της προτάσεως περὶ άκυρώσεως του κυρωτικῶ της συμβάσεως Ν. Δ. ὑπέβαλεν πρὸς τὸν τότε Ὑπουργόν του Συντονισμοῦ τό ὑπ' αριθ. 11586) 10.10.1960 έγγραφόν του (Πρακτ. Βουλῆς 9.11.60, σελίς 34) εις τό οποίον αναλύων διὰ πρόσθεσιν φορὰν δημοσία τό ύψος των ετησίων δαπανῶν διὰ τήν έξυπηρετήσιν κεφαλαίων και λειτουργίας εν γένει των εργοστασίων Κρεμαστῶν και Πρεβέντζης,

αναβιβάζει ταύτας εις δολλ. 3.987.000 και τὸ ὕψος τῆς δαπάνης διὰ τὴν κατασκευὴν εις δολλ. 37.000.000 διὰ τὰ θερμοηλεκτρικὰ ἐργοστάσια καὶ 12.000.000 δολλ. διὰ τὴν θερμοηλεκτρικὴν μονάδα, καὶ μὲ πρόβλεψιν παραγωγῆς 1.040 ἑκατομμ. KWH.

Ὅμως, ὅμως πρὸς τὴν ἀνακρίθειαν τῶν χρησιμοποιουμένων ἀριθμῶν, προκύπτει ἐξ αὐτῶν ὅτι τὸ κόστος τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀνά KWH ἀνέρχεται εἰς 3,83 χιλιοστὰ δολλαρίου ὑπερ ἀποφεύγει καὶ νὰ σημειώσῃ κἂν ὁ Γ. Πεζόπουλος. (Δολλ. 3.987.000 : 1.040.000.000 KWH). Διὰ νὰ καταλήξῃ ὅμως περαιτέρω οὗτος εἰς ὑποστήριξιν τῆς συμφωνηθείσης τιμῆς καταφεύγει καὶ εἰς τὸ σημείωμα τοῦτο εἰς τὴν ἐκτεθεισάν ἀνωτέρω «μέθοδον», ὥστε παρὰ τὸ ἀναμφισβήτητον συμπέρασμα κατὰ τὸ ὅποιον μὲ τοὺς ἰδικούς του ἀριθμούς, τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὸ αὐτὸ σημείωμα, τὸ κόστος τοῦ ρεύματος τῶν δύο τούτων ὑδροηλεκτρικῶν ἐργοστασίων Καστρακίου καὶ Πρεβέντζης ἀνέρχεται εἰς 3,83 χιλιοστὰ δολλ., οὗτος καταλήγει εἰς τὸ σημείωμά του ὅτι μὲ τὴν συμφωνηθεῖσαν τιμὴν 3,1 καὶ 3,6 χιλιοστὰ δολλ. ἡ ΔΕΗ θὰ πραγματοποιήσῃ κέρδη, τὰ ὅποια θὰ ὑπερβῶν τὰ 135.000.000 δολλ. καὶ θὰ ἀπομείνῃ εἰς ὄφελος ἐπίσης τῆς ΔΕΗ ἡ ἀξία τοῦ ὑδραυλικοῦ τμήματος τῶν ἔργων ἀνερχομένων εἰς 16.000.000 δολλάρια.

16) Εἰς ἕτερον σημείωμά του ἀπὸ 17 Νοεμβρίου 1960 διὰ τὸν Ὑπουργὸν Συντονισμοῦ κατατεθέν ἐπίσης εἰς τὴν Βουλὴν, ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀναφέρει ὅτι εἰς τοὺς δοθέντας λογαριασμοὺς δὲν ὑπελόγησε εἰς τὰς ἐτησίας δαπάνας τὴν δαπάνην καυσίμων διὰ τὸ θερικὸν ἐργοστάσιον τῆς «ἐφεθρείας» καὶ ἐπομένως καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ στοιχείου προκύπτει ὅτι τὸ κόστος τοῦ ρεύματος εἶναι ἀνώτερον τῶν 3,83 χιλιοστῶν δολλαρίων κατὰ τοὺς ἰδίους τοῦ Γ. Πεζοπούλου ἀριθμούς.

17) Κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς προτάσεως ἀκυρώσεως τοῦ κυρωτικοῦ διατάγματος εἰς τὴν Βουλὴν, ὁ Ὑπουργὸς Βιομηχανίας Ν. Μάρτης κατέθεσε πῖνακα καταχωρηθέντα εἰς τὰ πρακτικά τῆς Βουλῆς τῆς 16.11.1960 σελ. 8 περιέχοντα τὰς ἐφαρμοζομένας ἀλλοῦ τιμὰς καὶ δὴ εἰς ΗΠΑ, εἰς Καναδᾶν, Νορβηγίαν, Καμερουν, Κογκὸ καὶ Γκάνα, ἐκ τοῦ ὁποίου πῖνακος προκύπτει ὅτι ἡ τιμὴ τῆς παρεχομένης ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας εἰς βιομηχανίας ἀλουμινίου κυμαίνεται ἀπὸ 0,9 ἕως 3,2 χιλιοστὰ δολλ. (διὰ τὰς πλείστας περιπτώσεις ἀναφέρεται τιμὴ περίπου 2 χιλιοστῶν).

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ πῖναξ οὗτος προήλθεν ἀπὸ τὴν Ἑταιρείαν Πεσσινὲ ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀπὸ 25.7.1960 ἐπιστολῆς τῆς πρὸς τὴν ΔΕΗ ζητηθείς ὑπ' αὐτῆς προφανῶς διὰ νὰ παραπλανηθῇ ἡ Βουλὴ καὶ ἡ κοινὴ γνώμη μετὰ τὸν ἐγερθέντα θόρυβον περὶ τοῦ χαμηλοῦ τῆς συμφωνηθείσης τιμῆς. Πέραν τοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς Πεσσινὲ νὰ παράσῃ στοιχεῖα τὰ ὅποια θὰ ἐνίσχουν τὴν ἰδικὴν μαζ θέσιν ἐν σχέσει πρὸς τὴν συμφωνηθεῖσαν τιμὴν τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὸν πῖνακα αὐτὸν δὲν περιέλαβε, γαλλικὴ ἑταιρεία αὐτῆ, τὰς τιμὰς τῆς ELECTRICITE DE FRANCE διὰ τὸ ρεῦμα πρὸς τὸ ἀλουμίνιον, ἀποδεικνύει ὅτι ὁ πῖναξ οὗτος συνετάγη κατ' αὐστηράν ἐκλογὴν τῶν ἐθνικῶν τιμῶν πρὸς παραπλάνησιν τῆς Βουλῆς καὶ δὲν παρέχει καμμίαν ἐγγύησιν περὶ τῆς ἀκριθείας τῶν στοιχείων αὐτοῦ.

Ἀντιθέτως, ἐκ πῖνακος τεθέντος ὑπ' ὄψιν τῆς Ἐπιτροπῆς τὸν ὅποιον ἀπέστειλε τὴν 3.12.1960 πρὸς τὸν σημερινὸν Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας ὁ ἀμερικανικὸς οἶκος E. KAISER προκύπτει ὅτι εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις τῶν ἀναφερομένων ἐν αὐτῷ 14 χωρῶν, τὸ παρεχόμενον πρὸς τὴν Βιομηχανίαν Ἀλουμινίου ρεῦμα πωλεῖται εἰς τιμὴν ἄνω τῶν 4 χιλιοστῶν. Ὁ πῖναξ οὗτος περιλαμβάνεται εἰς τὴν ἐιδικὴν ἐκθεσιν περὶ ἀλουμινίου τοῦ ἀρσοπαγίτου Κ. Παπαϊωάννου τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου τῆς ΔΕΗ εἰς σελ. 160.

28) Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ τῆς 13.3.1963 γενομένης συζήτησεως περὶ τῆς μελέτης τῆς EBASCO διὰ τὸ ἔργον Καστρακίου — Πρεβέντζης, ὑποβληθείσης εἰς τὴν ΔΕΗ τὴν 14.1.1963, προσέκυψεν ὅτι ἡ δαπάνη κατασκευῆς τοῦ ἔργου προϋπολογίζεται εἰς 52.600.000 δολλάρια,

ἐναντι τῶν 37.000.000 εἰς ἃ ἀνεβίβαζε ταύτην κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὁ Πεζόπουλος, ἀνατρεπομένης οὕτω τῆς βάσεως ὑπολογισμοῦ τοῦ κόστους τὸ ὅποιον ὁ τότε Γεν. Διευθυντῆς Δ. Καλλίνσκης ὑπελόγησε μὲ τὰ νέα δεδομένα εἰς 4,3 χιλιοστὰ δολλαρίου. Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν ὁ Σύμβουλος Γ. Παναῆς ἐπανήλθεν εἰς τὴν γνωστὴν «κατασκευὴν» Πεζοπούλου διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι τὸ πλεόνασμα τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας πρέπει πρὸς κάλυψιν τῆς ζημίας τῆς ΔΕΗ νὰ πωλεῖται εἰς τιμὴν μέχρις 6 χιλιοστῶν δολλαρίου.

19) Εἰς ὕψος ἄνω τῶν 4,34 δολλ. ἀνά KWH ὑπολογίζει τὸ κόστος ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἐκ τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ σταθμοῦ Καστρακίου ὁ Γ. Ἀποστολάκης (διευθυντῆς τῆς ΔΕΗ) εἰς τὸ ἀπὸ 14.1.1964 ὑπόμνημα — κατάθεσιν τοῦ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου (βλέπε ταύτην εἰς τὴν μνησθεῖσαν ἐκθεσιν Κ. Παπαϊωάννου σελ. 154 καὶ ἐπόμεν.).

20) Εἰς ἐιδικὴν ἐκθεσιν τοῦ ὁ Ἄγγλος ἐιδικὸς ἐπὶ τῆς κοστολογήσεως τοῦ ρεύματος, μεταφερθεὶς πρὸς τοῦτο ἐξ Ἀγγλίας, D. BOLTON ἀπὸ 20.5.1964, πλὴν ἄλλων παρατηρήσεων ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τῆς ὑπογραφείσης συμβάσεως σχετικῶς πρὸς τὸ κόστος τοῦ ρεύματος παρατηρεῖ ὅτι ἡ τακτικὴ τοῦ ἀποχωρισμοῦ ἐιδικοῦ ἐργοστασίου διὰ τὴν τροφοδοτήσιν ἐιδικοῦ ἐργοστασίου διὰ τὴν τροφοδοτήσιν τῆς βιομηχανίας ἀλουμινίου ἀποτελεῖ «φανταστικὸν ἐφεῆρημα» καὶ ὑποστηρίζει ὅτι ἡ τροφοδοτήσις πρέπει νὰ γίνεται ἀπὸ τὸ ἐθνικὸν δίκτυον. Προχωρεῖ ἐν τούτοις περαιτέρω εἰς διαφόρους ὑπολογισμούς, προσδιορίζει τὸ κόστος τοῦ ρεύματος διὰ τὸ Καστράκι εἰς 13,05 λεπτά. Προβαίνων, περαιτέρω, ὁ BOLTON εἰς σύγκρισιν μὲ ἀμερικανικὰς συμβάσεις παροχῆς ἀλουμινίου, ὑποστηρίζει ὅτι ὑπὸ ἀναλόγους συνθήκας, ἰδίως ὡς πρὸς τὸν συντελεστὴν φορτίσεως, ἡ τιμὴ τῶν ὁμοίων ἀμερικανικῶν βιομηχανιῶν θὰ ἰσοδυναμῇ διὰ τὸ Ἑλληνικὸν ἐργοστάσιον ἀλουμινίου εἰς τιμὴν 13,2 λεπτά.

21) Ἐπίσης ἐκθεσὶς ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πολυτεχνείου Π. Σακελλαρίου, Μ. Ἀγγελοπούλου καὶ Κ. Χαρχλάμπου ἀπὸ 24.4.1964 προσδιορίζει τὸ κόστος παραγωγῆς Καστρακίου εἰς 4,21 χιλιοστὰ δολλ.

22) Σημειοῦται ἐνταῦθα ὡς προκύπτει ἐξ ὅλων τῶν ὑπ' ὄψιν τῆς Ἐπιτροπῆς στοιχείων ὅτι αἱ ἐτίσιαι δαπάναι ἐξυπηρετήσεως δανειακῶν ἢ μὴ κεφαλαίων καὶ λειτουργίας ἐν γένει τῶν ὑδροηλεκτρικῶν ἐργοστασίων κυμαίνεται περὶ τὸ ποσοστὸν 100) τῶν δαπανῶν κατασκευῆς (προβλ. λογαριασμοὺς Γ. Πεζοπούλου ἀνωτέρω περίπτωσις 14 κλπ.).

Τῶν ἀνωτέρω στοιχείων παραθέτομεν συγκεντρωτικὸν πίνακα, ὥστε νὰ δοθῇ μία πλήρης εἰκὼν περὶ τῶν δεδομένων ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἐν Ἑλλάδι καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Π Ι Ν Α Κ Ε

Τῶν ἀναφερθεισῶν προηγουμένως περιπτώσεων σχετικῶς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ ρεύματος.

Μελέτη—Συμβόλαιον	Τιμὴ κόστους KWH εἰς χιλιοστὰ δολλαρίου	Κόστος	Τιμὴ πωλήσεως
1) Ἐκθεσὶς Μαγγιώρου 22.5.57	4,91	5	—5,5
2) Ἐκθεσὶς Μαγγιώρου 29.7.57	5,2	—	—
3) Γ. Πεζόπουλος 10957: Ἡ παροχὴ ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ συστήματος.	—	—	—
4) Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ 23.10.57: Ὅχι, ὀλιγώτερον τῶν	—	4	—
5) Ἰ. Μαγγιώρος 2.7.59 : Δὲν δύναται νὰ δοθῇ τιμὴ	—	3,5	—
6) Γ. Πεζόπουλος 2.6.60	—	3,73	—
7) Γ. Πεζόπουλος 3.6.60	—	—	—
8) Συμβόλαιον REYNOLDS ἕτερον REYNOLDS Συμβόλαιον ALUMINIUM OF AMERIKA	—	4,8	4,19
9) Δ. Φουντούλης: Μελέτη	—	—	2,05
			6,9

10) Στατιστική τής ΔΕΗ (χρῆσις 1963)	10
11) Γ. Πεζόπουλος 16.6.60	5,33
12) Γ. Πεζόπουλος 10.10.60	3,83
13) Γ. Πεζόπουλος 17.11.60 ἄνω τοῦ	3,83
14) Α. Καλίντσικης Δ.Σ. 13.3.63	4,3
15) Γ. Ἀποστολάκης. Ὑπόμνημα 14.4.64	4,34
16) Ν. Κιτσιῆς (Πεζόπουλος ἐκθεσις 10.5.65)	4,5
17) Στουθόπουλος (ἐκθεσις 13.4. 1965)	6,7
18) Εὐλάμπιος (ἐκθεσις 20.4. 1965)	4,5
19) BOLTON ἐκθεσις	4,3
20) Πίναξ ΚΑΥΖΕΡ:	
α) TENNESSEE VALLEY	4,18
β) POVER AUTHORITU	4,47
γ) TASMANIA	4,5 — 4,7
δ) Ἰσπανικὸν σύστημα	5,8
ε) Ἰνδία	4,23
στ) Μεξικὸν	5,4
ζ) Βραζιλία	4 — 4,2
η) Αἴγυπτος	3,8 — 4,3
θ) Σαρδηνία Ἰταλίας	5,67
ι) ΚΑΥΖΕΡ ALLUMINIUM	2 — 4,4
ια) Νορθηρικὸν σύστημα	3,25
ιβ) Γιουγκοσλαβικὸν σύστημα	3,10
ιγ) Καναδᾶς	3,3 — 3,5

Ἐκ πάντων τῶν ἀνωτέρω στοιχείων προκύπτει κατὰ τρόπον ἀπολύτως ἀναμφίβολον, ὅτι ὁ Γεώργιος Πεζόπουλος, ἡ Ὑπηρεσία τῆς ΔΕΗ, ὁ Πρωθυπουργὸς Κων. Καραμανλῆς, οἱ Ὑπουργοὶ Βιομηχανίας Νικ. Μάρτης καὶ Συντονισμοῦ Ἀριστ. Πρωτοπαπαδάκης καὶ οἱ ὑπηρεσιακοὶ παράγοντες, ἀνώτατοι λειτουργοὶ τῶν Ὑπουργείων τούτων Νικ. Βλαχόπουλος καὶ Νικ. Φαρμακίδης τῆς Βιομηχανίας καὶ Γεώργιος Σαμαρᾶς, Ἰωάννης Λαμπρούκος τοῦ Συντονιστοῦ ἐγνώριζον κατὰ τρόπον σαφῆ καὶ ἐξ ἐγγράφων καὶ ἐκ στοιχείων παρεχόμενων ὑπὸ τῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς ΔΕΗ, ἀλλὰ ἐξ ἄλλων πηγῶν, ὅταν ἐχώρουν εἰς τὴν ὑπογραφήν μιᾶς συμβάσεως (ἢ ὅποια τινάζει τὴν ΔΕΗ εἰς τὸν ἄερα) κατὰ τὴν χαρακτηριστικὴν φράσιν τοῦ βοηθοῦ ἀναπληρωτοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ, καὶ τὸ μέσον κόστος (ἀπόλυτον) τοῦ ρεύματος τῆς ΔΕΗ καὶ τὰς ὀριακὰς τιμὰς πωλήσεως τοῦ πρὸς βιομηχανίαν ἄλουμινοῦ κάτω τῶν ὁποίων ἦτο ἀνεπίτρεπτος οἰαδήποτε διαπραγματεύσεις, ἐγνώριζον ἀκόμη τὰς τιμὰς πωλήσεως τοῦ ρεύματος, πρὸς Βιομηχανίας ἄλουμινοῦ εἰς ξένας χώρας καὶ δὴ εἰς αὐτὰς τὰς ΗΠΑ, ὅπου αἱ συνθήκαι εἶναι ἀσυγκρίτως εὐνοϊκώτεραι τῶν ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ εἰδικώτερον τῆς πωλήσεως εἰς ΗΠΑ πρὸς αὐτὸν τούτον τὸν Οἶκον REYNOLDS μὲ τὸν ὁποῖον διεπραγματεύετο ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις.

Ἐναντίον ἐν τούτοις ὄλων αὐτῶν τῶν στοιχείων ἀντιθέτως πρὸς τὰς μελέτας τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ΔΕΗ κατὰ τὰς ὁποίας τὸ ἀπόλυτον κόστος προσδιορίζεται μεταξὺ 4,67, ἕως 5,5 χιλιοστῶν δολλ., ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς ἐκτιμήσεις τοῦ υἱοθετηθέντος τὰς μελέτας Γ. Πεζοπούλου, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ τιμὴ πωλήσεως πρὸς τὴν Βιομηχανίαν Ἄλουμινοῦ πρέπει νὰ εἶναι ἀπὸ 4,5 ἕως 5,5 χιλιοστὰ δολλαρίου πάντως δὲ ὄχι κάτω τῶν 4 χιλιοστῶν, διότι ὡς ἐξηγεῖ (οἱ KAISER ζητοῦντες 3,5 χιλιοστὰ θέλουν νὰ κερδίσουν πολλὰ) οἱ πρωταγωνισταὶ τοῦ κατὰ τῆς ΔΕΗ ἐγκλήματος Κων. Καραμανλῆς, Νικόλαος Μάρτης καὶ Γεώργιος Πεζόπουλος καὶ οἱ πρόθυμοι συμπαράσταται αὐτῶν «διὰ τὴν κάλυψιν των» Νικ. Φαρμακίδης, Νικ. Βλαχόπουλος, Γεώργιος Σαμαρᾶς καὶ Ἰωάννης Λαμπρούκος ἐπέβαλον εἰς τὴν ΔΕΗ χάριν τῆς Ἑταιρείας Ἄλουμινοῦ τιμὴν 3,1 διὰ τὰ πρῶτα 16 ἔτη καὶ 3,6 διὰ τὰ ὑπόλοιπα 39 ἔτη, ἤτοι κατὰ μέσον ὄρον 3,44 χιλιοστὰ δολλαρίου περίπου. Ἐκ τῆς τιμῆς ταύτης ἐναντι μὲν τῆς ὑπὸ τοῦ

Πεζοπούλου ὑπολογιζομένης ἐλαχίστης τιμῆς πωλήσεως 4 χιλιοστῶν ἐπέρχεται ζημίαι 0,56 χιλιοστῶν δολλαρίου ἤτοι 1,7 λεπτῶν κατὰ KW ἤτοι ἐπὶ 963 ἐκ. KWH (ἐγκατ. ἰσχύς 110.000 KW X 8760 ὥρας) προκύπτει ζημίαι ἐτησίαι δραχμῶν 16.371.000 καὶ συνεπῶς διὰ τὰ 55 ἔτη τῆς συμβάσεως ζημίαι δραχμ. 900 ἐκ. Ἐναντι ὁμων τῶν παγίων ὑπολογισμῶν τῆς Ὑπηρεσίας καθ' ἃς τὸ «κόστος», κατ' ἐλάχιστον ὑπολογίζεται εἰς 4 χιλιοστὰ δολλ. καὶ ἐπομένως ἡ πώλησις μὲ μικρὸν ἔστω περιθώριον κέρδους, ὡς εἶχε ζητήσει ὁ Π. Γουναράκης ἀπὸ τὸν Πεζόπουλον, ἔδει νὰ εἶναι 5—5,5 χιλιοστὰ κατὰ τοὺς ἰδίους τοῦ Γ. Πεζοπούλου ὑπολογισμοὺς ἢ ζημίαι ἀνέρχεται εἰς 2 περίπου χιλιοστὰ δολλαρίου ἤτοι εἰς 6 λεπτα κατὰ KWH ἤτοι κατ' ἔτος ἐκ δραχμῶν 60 ἑκατομ. καὶ συνεπῶς διὰ τὰ 55 ἔτη τῆς συμβάσεως εἰς δραχμ. 3 καὶ πλέον δισεκατομμύρια. Ἐν τούτοις ἡ ζημίαι εἶναι σημαντικῶς ἀνωτέρα ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ γενόμενοι ὑπολογισμοὶ ἐβασίσθησαν εἰς δαπάνας κατασκευῆς τοῦ Καστρακίου κατὰ 44 ο)ο περίπου κατωτέρας τῶν πραγματικῶν (37 ἐκ. δολλ. ἀντὶ τοῦ τεχνικῶς ὑπολογισθέντος ὑπὸ τῆς EBASCO ποσοῦ 53 ἐκ. δολλ.) καὶ συνεπῶς ἀνάλογος θὰ εἶναι ἡ ἐπιβάρυνσις τοῦ κόστους καὶ τῆς τιμῆς πωλήσεως. Ἀνάλογοι σκόπιμοι προφανῶς παραλείψεις σημειοῦνται εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ὕψους τῶν ἐτησίων δαπανῶν ἐξυπηρητήσεως, ὀπισθέσεως λειτουργίας καὶ συντηρήσεως καὶ γενικῶν ἐξόδων ἐν γένει τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ Ἐργοστασίου Καστρακίου, ἰδίως εἰς τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα παρεσχέθησαν ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου πρὸς τοὺς ἐγκαλουμένους διὰ τοῦ ἀπὸ 10.10.60 σημειώματός του προαριζομένου διὰ τὴν παραπλάνησιν τῆς Βουλῆς.

Εἰς τὰ στοιχεῖα ταῦτα δαπανῶν δὲν προβλέπεται οὐδὲν ποσοστὸν ἀποσβέσεως ἐγκαταστάσεων τὸ ὁποῖον προκειμένου περὶ ὑδροηλεκτρικῶν ἔργων ἀνέρχεται εἰς 2,5 ο)ο ἐπὶ τῆς συνολικῆς δαπάνης. Ὑπογραμμίζεται ἰδιαιτέρως ἐνταῦθα ὅτι, χωρὶς τοιαύτην πρόβλεψιν δὲν θὰ καθίστατο δυνατὴ ἡ ἀντικατάστασις ἰδίως τῶν μηχανημάτων τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ δὲν ὑπερβαίνει τὰ 15 ἔτη (βλ. κατὰθεσιν Ν. Κιτσιῆ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου εἰς Εἰδικὴν Ἐκθεσιν Κ. Παπαϊωάννου, σελίς 104—105 καὶ ἐνώπιον τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς). Δὲν περιλαμβάνεται ἐπίσης ἡ ἐπιβάρυνσις τοῦ καυσίμου τοῦ θερμοῦ Ἐργοστασίου, οὔτε πρόβλεψις ἀποσβέσεων ἢ ἐξυπηρητήσεως ἔστω δανείων διὰ τὸν ὑποσταθμὸν μετασχηματισμοῦ διὰ τὸν ὁποῖον ἀναλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ ἔργου 3 τῆς συμβάσεως σχετικὴ ὑποχρέωσις, ὅπως ὁποῖα ὑπὸ τῆς κριτικῆς ἐπὶ τῶν χρησιμοποιουμένων ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου στοιχείων ὑποστηρίζεται ὅτι τὸ κόστος τοῦ ρεύματος εἰς τὸν Ἀχελῶον κυμαίνεται διὰ τὴν ΔΕΗ εἰς 7 χιλιοστὰ τὸ δολλαρίου. Δὲν ἀνήκει ἐν τούτοις εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ἐνέργεια συγκεκριμένης καὶ ἐξονομιστικῆς ἐρεύνης διὰ τὸν ὑπολογισμὸν ἐξ ἰδίας κρίσεως τοῦ ὕψους τῶν δαπανῶν κατασκευῆς καὶ τοῦ κόστους τοῦ ρεύματος τῶν ὑδροηλεκτρικῶν Ἐργοστασίων Ἀχελώου. Τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ διὰ εἰδικῆς πραγματογνωμοσύνης ἐφ' ὅσον ἡ Βουλὴ θὰ ἀποφασίσῃ τὴν παραπομπὴν τῶν ἐγκαλουμένων ἐνώπιον τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων ὅμως ὑπ' ὄψιν τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς στοιχείων, ἀρκούντως προκύπτουν καὶ φεμελιούνται ἱκαναὶ ἐνδείξεις, καθ' ἃς, κατὰ ὑπολογισμοὺς καὶ ἀριθμούς, τοὺς ὁποῖους ὁ ἴδιος Γεώργιος Πεζόπουλος εἶχεν υἱοθετήσει καὶ εἶχεν ἀνακοινώσει εἰς τὸν Πρωθυπουργόν, τοὺς Ὑπουργοὺς καὶ τοὺς ὑπηρεσιακῶς προϊσταμένους τῶν Ὑπηρεσιῶν τῶν δύο Ὑπουργείων, ἢ Δ.Ε.Η., διὰ τῆς ὑπογραφείσης συμβάσεως, ζημιοῦται κατὰ πολλὰς δεκάδας ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἐτησίως καὶ κατὰ πολλὰς ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως. Καὶ ἀποβαίνει ἐκ τῶν ἀνωτέρω στοιχείων ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ ζημίαι αὕτη εἰς βάρος τῆς Δ.Ε.Η. θέλει προκληθῆ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῆς Βιομηχανίας ἄλουμινοῦ ἐν γνώσει τῶν ἐγκαλουμένων καὶ μὲ πρόθεσιν ὅπως παράσχουν ὠφέλειαν πρὸς τοὺς ἀναδόχους καὶ ἄλλους εἰς βάρος τῆς περιουσίας τῆς Δ.Ε.Η.

Προεβλήθησαν ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου εἰς τὰ ἀναφερθέντα ἀνωτέρω σημειώματά του καὶ ὑπεστηρίχθησαν ὑπὸ τι-

νων μαρτύρων επιχειρήματα καθ' ἃ καὶ δίκαιον καὶ οικονομικῶς ὀρθόν καὶ πρέπει νὰ διατίθεται εἰς πολὺ ὑψηλότεραν τιμὴν τὸ ρεῦμα πρὸς πελάτας μὲ χαμηλὸν συντελεστὴν φορτίσεως (καταναλώσις αἰχμῆς) ὡς ἐπίσης ὅτι εἶναι λογικὸν νὰ πωληθῆται τὸ ρεῦμα εἰς τιμὰς σημαντικῶς χαμηλότερας εἰς καταναλωτὰς μὲ ὑψηλοὺς συντελεστὰς φορτίσεως, ὡς εἶναι αἱ ἠλεκτροφόροι Βιομηχανίαι. Ἀλλ' ἐνῶ περὶ τούτου, οὐδεμία εἶναι δυνατόν νὰ προβληθῆ ἀμφισβήτησις, ἀφοῦ ἄλλωστε ἔκτοτε ἡ Δ.Ε.Η. ἐφαρμόζει διαφορετικὰ τιμολόγια κατὰ κατηγορίας καταναλωτῶν, τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον τίθεται πρὸ ἡμῶν εἶναι ἐὰν ἡ διαφορά τῆς τιμῆς πρὸς τὰ κάτω ὑπὲρ τῶν ἠλεκτροφόρων Βιομηχανιῶν, ὡς εἶναι τὸ ἀλουμίνιον, δύναται νὰ ὑπερβῆ ὠρισμένα ἀκραία ὄρια, κάτω τῶν ὁποίων ἡ Δ.Ε.Η. δὲν θὰ ἐπραγματοποίει κέρδος τί, ἀλλὰ πρὸ παντός καὶ ἰδίως ἐὰν εἶναι ἐπιτετραμμένον καὶ λογικῶς καὶ οικονομικῶς νὰ ὑπάρξῃ πώλησις ρεύματος εἰς τιμὴν κάτω καὶ δὴ πολὺ κάτω τοῦ ἀπολύτου κόστους. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν πραγματικότητά μετὰ τὴν σύμβασιν Δ.Ε.Η. — Ἀλουμινίου, αὐτὴν δὲ τὴν πραγματικότητά ἢ ὁποία ἀποτελεῖ καθ' ἑαυτὴν ἐπιδότησιν δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ οἰαδήποτε προσπάθεια συγχύσεως περὶ τὸ ὕψος καὶ τὴν πολιτικὴν τῶν τιμολογίων ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας. (Βλ. κατὰθεσιν Ι. Λαμπροῦ, Γ. Πανᾶ, Σ. Ζολῶτα, ἡ προσπάθεια εἰς συγχύσεις τοῦ κόστους τοῦ ρεύματος μετὰ τὴν τιμὴν καταναλώσεως ἀποτελεῖ μίαν ἐπὶ πλεόν προσπάθειαν συγκαλύψεως τῆς πραγματικότητος, διότι τὸ κόστος εἶναι ἄσχετον μετὰ τὴν καταναλώσιν. (Βλ. κατὰθεσιν Ν. Βλαχοπούλου τῆς 23.3.65).

Ἐπεστηρίχθη ἐπίσης ὑπὸ τῶν ἐγκαλουμένων ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἀριθμοῦ μαρτύρων ὅτι προκειμένου νὰ υπογραφῆ ἡ σύμβασις παροχῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, ὁ τότε Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Καραμανλῆς εἶχε κατ' ἐπανάληψιν συστήσει πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς Βιομηχανίας καὶ Συντονισμοῦ ὅπως κατὰ τὴν υπογραφὴν τῆς συμβάσεως μὴ ὑπάρξῃ ἐπιδοτήσις εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ρεύματος ὑπὲρ τῆς Βιομηχανίας Ἀλουμινίου, εἰς βάρος τῆς Δ.Ε.Η. ἢ τοῦ Κράτους. Καὶ ἀληθὲς ἡμῶς ἂν εἶναι τούτο, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἀποσείσῃ τὰς εὐδύνας τοῦ τότε Πρωθυπουργοῦ, ἀντιθέτως μετ' ὅσα ἔλαβον χώραν καὶ μετὰ τὴν τακτικὴν ἢ ὁποία ἠκολουθήθη εἰς τὴν ἐρευναν καὶ μελέτην τῶν σχετικῶν ζητημάτων καὶ εἰς τὴν υπογραφὴν τῆς συμβάσεως μᾶλλον ὡς ἀναζήτησις ἐνὸς ἄλλοθι δύναται νὰ νοηθῆ ἢ ἀναφερομένη σύστασις περὶ μὴ ἐπιδοτήσεως.

Ἡ ἀποψὶς αὕτη θεμελιούται κυρίως ἐπὶ τῶν ἐξῆς δεδομένων: α) Ἀνεφέρθησαν ἀνωτέρω ἐπανειλημμέναι περιπτώσεις καθ' ἃς ἡ Δ.Ε.Η. διὰ τοῦ Γ. Πεζοπούλου ὑπέβαλε πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Βιομηχανίας, Ὑπουργὸν Συντονισμοῦ καὶ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως στοιχεῖα καὶ πληροφορίας σχετικῶς ἰδίως μετὰ τὴν τιμὴν τοῦ ρεύματος ἐκ τῶν ὁποίων σαφῶς προκύπτει ὅτι τὸ κόστος τοῦ ρεύματος ἦτο σημαντικῶς ἀνώτερον τῆς συμφωνηθείσης τιμῆς καὶ ὅτι, ἐπομένως, ἐλάμβανε χώραν διὰ τῆς συμβάσεως σημαντικὴ ἐπιδοτήσις ὑπὲρ τοῦ Ἀλουμινίου. β) Ἐκεῖνο ὅμως ὅπερ μαρτυρεῖ τὴν γνῶσιν περὶ ζημίας τῆς Δ.Ε.Η. καὶ ἐπομένως τοῦ δόλου τοῦ Κ. Καραμανλῆ εἶναι ὅτι ἐπὶ ἐνὸς τόσο σοβαροῦ θέματος, τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ ἐπηρεάξῃ τὸν ἐξῆλεκτρισμα τῆς χώρας καὶ ἐπομένως τὴν Βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς, ἐπὶ μιᾶς συμβάσεως ἥτις ἐμελλε νὰ υπογραφῆ καὶ ἐκ τῆς ὁποίας ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ διαλυθῆ τὸ ὄνειρον τοῦ Ἀγγελῶου διὰ τὸν ἐξῆλεκτρισμὸν καὶ ἐνῶ διὰ πρῶτην φορὰν εἰς τὴν Ἑλλάδα συνωμολογεῖτο σύμβασις περὶ παροχῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας εἰς τόσον μέγα ὕψος (περίπου τὸ ἡμισυ τῆς διαθεσίμου ἐνεργείας), δὲν ἐκρίνεν ὁ κ. Κ. Καραμανλῆς καὶ οἱ Ὑπουργοὶ του, στοιχειῶδες νὰ ζητήσουν ἀπὸ οἰονδήποτε σύμβουλον τῶν εἴτε κρατικῶν λειτουργῶν εἴτε ἐν τῇ Δ.Ε.Η. μίαν ὑπεύθυνον ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ ὅλου θέματος. Οὕτε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ οὕτε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας οὕτε εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ τὴν ἐξ Ὑπουργῶν Οἰκονομικῆν Ἐπιτροπὴν ὑφίσταται ἐγγραφὸν τι ἐκ τοῦ ὁποίου νὰ προκύπτῃ βάσει τίνων στοιχείων παρὰ τίνος τοῦ καὶ πότε ἐκρίθη καὶ ἀπεφασίσθη ἡ καταδικὴ τῆς Δ.Ε.Η.

Ἀντιθέτως προέκυψεν ἀπὸ τὴν ἀνάκρισιν καὶ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου καὶ ἐνώπιον τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς, τοῦτο τὸ πρωτοφανὲς καὶ καταπληκτικόν: Δὲν

δύναται νὰ ἀνευρεθῆ οὔτε σήμερον ἀκόμη ὁ διενεργήσας ὑπευθύνως τὸν ὑπολογισμὸν τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος. Ἴδου μίαν γραφικὴ εἰκὼν ἀνευθυνότητος εἰς ἐν τόσον σοβαρὸν θέμα.

Ὁ Γεν. Διευθυντῆς τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ Ι. Λαμπροῦκος εἰς τὴν κατὰθεσιν τοῦ τῆς 15.4.1965 βεβαίωσι «εἰς ὄψιν τὰς φάσεις τῶν διαπραγματεύσεων μέχρι τῆς υπογραφῆς τῆς συμβάσεως ὑπεύθυνον γνώμην διὰ τὸ θέμα τῆς τιμῆς τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας εἶχεν ἡ Δ.Ε.Η. καὶ οὐχὶ αἱ Ὑπηρεσίαι τῶν Ὑπουργείων Συντονισμοῦ καὶ Βιομηχανίας». Ὁ Γ. Σαμαρᾶς, Διευθυντῆς Ὑπουργείου Συντονισμοῦ εἰς κατὰθεσιν τοῦ τῆς 31.3.1955 καταθέτει ὅτι «ἡ Κυβέρνησις ἐβάσισθη εἰς τοὺς τεχνικοὺς τῆς συμβούλου ἥπως καὶ αἱ Ὑπηρεσίαι τῆς, ἀλλ' ὅτι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ νομίζετο ὅτι δὲν ὑπάρχουν στοιχεῖα ἢ μελέτοι περὶ κόστους ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἐν Ἑλλάδι ἢ στοιχεῖα στατιστικὰ τοῦ κόστους εἰς τὰς ἑξῆς χώρας . . . διὰ τὰ θέματα τὰ ἀφορῶντα τὴν παροχὴν καὶ τὴν τιμὴν τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, αἱ διαπραγματεύσεις ἐγένοντο ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η., ἡ ὁποία μόνη διέθετε τὰ κατ'ἀλλήλα τεχνικὰ σπελέχη». Σχετικῶς πρὸς ταῦτα ἡμῶς ὁ Γ. Πεζοπούλος εἰσηγούμενος εἰς τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. τῆς 27.6.60 ἔλεγε «τὸ τιμολόγιον, τὸ τόσον χαμηλὸν τὸ εἶχε ἀποδεχθῆ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν παροχὴν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας . . . τογίζω καὶ πάλιν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει ὑπ' ὄψιν τῆς τὰ ἀποτελέσματα τῶν ὑπολογισμῶν τῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ». Τέλος, ὁ Ι. Φλαμπουριώτης κατὰθέτων ἐνώπιον καὶ τῶν δύο Ἐπιτροπῶν, ἐβεβαίωσεν ὅτι ὅταν παρεβόθη ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου εἰς αὐτὸν καὶ τὸν Νομ. Συμβουλον Μακρῆν πρὸς μελέτην σχέδιον συμβάσεως ὑποβληθῆ ὑπὸ τῶν Γάλλων διὰ νὰ διαπραγματευθοῦν μετ' αὐτῶν, ὁ Πεζοπούλος ρητῶς τοὺς ἐδήλωσε, ὅτι δὲν θὰ ἀγχοληθῶν μετὰ τὴν τιμὴν τοῦ ρεύματος, διότι τὸ θέμα εἶναι λελυμένον. Ἐξαιρουμένη συνεπῶς νὰ πλανᾶται τὸ ἐρώτημα ποῖος διαπραγματεύθη καὶ ποῖος ἀπεφάσισε περὶ τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος; Ἡ ἀπάντησις προκύπτει εὐχερῶς ἐκ τῶν κατωτέρω ἐκτιθεμένων.

Τρία σημειώματα τοῦ Γ. Πεζοπούλου τῆς 2.6.60, τῆς 3.6.60 καὶ τῆς 11.6.60 πρὸς τοὺς ἐγκαλουμένους Ὑπουργοὺς ἐζητήθησαν καὶ ἀπεστάλησαν κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον τῆς υπογραφῆς τῆς συμβάσεως μᾶλλον διὰ τὴν τήρησιν τῶν προσηχημάτων, ἀφοῦ δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸν προσηχησμὸν τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος.

γ) Τέλος, τὸν δόλον τοῦ Κ. Καραμανλῆ, τοῦ Ν. Μάρτη καὶ τῶν λοιπῶν συναϊτιῶν ἐπιβεβαιώνει πλήρως ἡ τακτικὴ ἐν γένει, ἢ ὁποία ἠκολουθήθη παρ' αὐτῶν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἀλουμινίου. (Καὶ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο ἐρχόμεθα νὰ νὰ ἐρευνήσωμεν.

VII. Καθ' ἃ ἱστορεῖται ἀνωτέρω μετὰ τὰς κατὰ τὰ ἐπὶ 1957, 1958, 1959 ἀνιχνευτικὰ συζητήσεις, κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1960 ἡ Γαλλικὴ Ἐταιρεία Πεσσινὲ ἀρχίζει συζητήσεις μετὰ τὸν Ν. Μάρτην ἐνῶ παραλλήλως ὁ τότε Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ Α. Πρωτοπαπαδάκης συζητεῖ μετὰ τὴν Γαλλικὴν ἐπισημὴν Ἐταιρείαν COMPADEC. Εἰς τὸ ἀναφερόμενον ἀνωτέρω σημείωμα τοῦ Ν. Φαρμακίδου ἀναφέρεται ὅτι αἱ συσκέψεις μετὰ τὸν Ν. Μάρτην εἶχον λάβει τὴν 6.4.60 ἡμιτελικὴν μορφήν, τὴν δὲ 7. 4.60, εἰς σύσκεψιν ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ Συντονισμοῦ οἱ δύο αὐτοὶ Οἴκοι ΠΕΣΣΙΝΕ καὶ COMPADEC ἐδήλωσαν ὅτι ἐνοῦνται εἰς συνεργασίαν διὰ τὸ ἀλουμίνιον. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐμφανίζεται ὑπὸ τὸν τίτλον REYNARD, ὁ "Οἶκος Νιάρχου καὶ ἡ PEYNOLDS ἐκδηλοῦντες ἐνδιαφέρον διὰ τὸ ἀλουμίνιον, δι' ὑποβολῆς σχετικοῦ ἀναλυτικοῦ ὑπομνήματος.

Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἴκου COMPADEC ἀποστέλλει πρὸς αὐτικῶς πρὸς τὸν Λαμπροῦκον σχέδιον συμβάσεως τὴν 29.4.1960 ἐκ τοῦ ὁποίου συνάγεται ὅτι αἱ συνηγορήσεις μετὰ τοὺς Γάλλους εἶχαν προχωρήσει σημαντικῶς. Οὐδὲν ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει μέχρι τὰς 17.5.1960 ὅτι ὁ "Οἶκος Νιάρχου ἀνετῶν REYNOLDS ὑποβάλλει ἀπὸ κοινου μετὰ τῶν Γάλλων σχέδιον συμβάσεως εἰς τὴν Γαλλικὴν καὶ Ἀγγλικὴν, εἰς τὸ ὁποῖον διὰ πρῶτην φορὰν ἀναφέρεται τιμὴ ρεύματος «9 LEPTA». Θὰ ἠδύνατο νὰ κριθῆ, ὅτι ἡ προσχώρησις τοῦ Νιάρχου πρὸς τοὺς Γάλλους μετὰ συνεισφορὰν εἰς Ἀγγλικὸν κείμενον

της συμβάσεως ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ αντίστοιχως οι Γάλλοι ενεργάνισαν σχέδιον συμβάσεως δια τούς λοιπούς οικονομικούς όρους της Βιομηχανίας Άλουμινίου, άφ' ενός απομακρύνει την REYNOLDS, ή οποία ήδη εις την Άμερικην κατέβαλε τιμήν ηλεκτρικής ενέργειας άνωτέραν των 4 χιλιοστών δολλαρίου, άφ' ετέρου δέ εξέσφάλισεν αυτός την χαμηλήν τιμήν ρεύματος άφου εις τό ιδιόν του σχέδιον έσημειούτο ή τιμή των 9 λεπτών.

Τελικώς, αί διαπραγματεύσεις ώδήγησαν εις την ύπογραφήν των γνωστών συμβάσεων. Πρέπει νά σημειωθή ώς πλήρη αποδείξις του ρόλου τον οποίον ή Κυβέρνησις και ειδικώτερον ο Πρόεδρος αυτής ήσκησαν δια τον καθορισμόν της τιμής του ρεύματος, ότι την 20.4.1960 ο Πρόεδρος του OBA A. Τσάτσος απήνυθε προς τον Πρόεδρον της Κυβερνήσεως έπιστολήν έμπιστευτικήν δια της οποίας ζητεί νά έπιστευθή απάντησις προς τούς διαπραγματευόμενους Οίκους σχετικώς με την ηλεκτρικήν ενέργειαν (τιμή και ύπαρξις σταθερών ποσοτήτων) προσάτει δέ εις την έπιστολήν ταύτην «ο Πεζόπουλος έδήλωσε κατά την σύσκεψιν της 12ης Άπριλίου ότι θά απαντήσει μόνον κατόπιν συνεννοήσεως μετά της Κυβερνήσεως».

Υπ' αυτός όμως τάς συνθήκας, ή κατάληξις εις την σύμβασιν παροχής ηλεκτρικής ενέργειας με τιμήν κάτω του κόστους εμφανίζεται ώς συνωμοσία παρασκηνίων χαρακτηριζομένη από τά εξής πρωτοφανή φαινόμενα :

α) Το Δ.Σ. της ΔΕΗ άγνωσι πλήρως τάς διεξαγομένας διαπραγματεύσεις καθ' ο τούλάχιστον μέρος αυτά: άφορώσι την ηλεκτρικήν ενέργειαν.

β) Υπηρεσίαι της ΔΕΗ άσχολούνται 3 ή 4 ήμέρας πρό της ύπογραφής της συμβάσεως με τούς λοιπούς όρους αυτής πλην του θέματος της τιμής του ρεύματος.

γ) Ο Γ. Πεζόπουλος, αντιθέτως προς ό,τι εις αναλόγους περιπτώσεις κατά τά προηγουμένα έτη ήκολούθει, ήδη, εν ύψη πραγματοποιήσεως της συμβάσεως δεν φαίνεται νά εξήγησε καμμίαν ύπηρεσιακήν μελέτην.

δ) Ένώ ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου Π. Γουναράκης ένα μήνα πρό της ύπογραφής της συμβάσεως απήνυθε προς τον Γ. Πεζόπουλον τό ύπ' αριθ. 1031)27.5.60 έμπιστευτικόν σημείωμα σχετικώς με την χρηματοδότησιν των Κρεμαστών Άγελώου και έδοκεν έπομένως εις αυτόν νύξιν όπως του παράσχη πληροφορίας περί των διεξαγομένων διαπραγματεύσεων, ο Γ. Πεζόπουλος απέφυγε νά παράσχη οίανδήποτε σχετικήν πληροφορίαν.

ε) Άλλ' ό,τι αποδεικνύει την πλήρη παραγνώρισιν των άρμοδιών εκπροσώπων της ΔΕΗ εις τόσον σοβαρόν θέμα είναι ο τρόπος της ύπογραφής της συμβάσεως. Ο Γ. Πεζόπουλος κατόπιν έντολής της Κυβερνήσεως και του Προέδρου αυτής υπέγραψε την σύμβασιν παροχής ηλεκτρικής ενέργειας την 25.6.60. Την έπομένην, 26.6.60, ή Κυβέρνησις υπέγραψε μετά των ξένων αναδόχων την σύμβασιν άλουμινίου εις τό άρθρον 7 της οποίας αναφέρεται ότι ή ηλεκτρική ενέργεια θά παρέχεται υπό της ΔΕΗ βάσει υπεργραφείσης ήδη συμβάσεως. Διά των δύο τούτων συμβολαίων και ή ΔΕΗ έδραμεύθη δια την παροχήν του ρεύματος και ή Κυβέρνησις δια την αναγνώρισιν δικαιώματος ιδρύσεως Βιομηχανίας Άλουμινίου. Και μετά ταύτα ήκολούθησε ο θαρύτατος και πρωτοφανής έμπαιγμός εις βάρος του Διοικητικού Συμβουλίου ενός Όργανισμου ως ή ΔΕΗ, τό οποίον εκλήθη την έπομένην ήμέραν ήτοι την 27.6.1960 δια νά αποφασίση περί της ύπογραφής ή ου της συμβάσεως ηλεκτρικής ενέργειας.

Άλλ' ου μόνον τούτο. Δια νά ύπάρξη έστω και εκ των ύστερων μία απόφασις του Διοικητικού Συμβουλίου καλύπτουσα τυπικώς την ύπογραφείσαν ήδη σύμβασιν ο Γ. Πεζόπουλος μεταφέρει εις τό Διοικητικόν Συμβούλιον έντολήν της Κυβερνήσεως όπως αποφασίση εντός δύο ώρων την έγκρισιν της συμβάσεως. «Η Κυβέρνησις —λέγει— προεξόφλει και προεξοφλεί την έγκρισιν της συμβάσεως ταύτης». Εις παρατήρησιν δέ του Συμβούλου Λεβή ότι ή συζήτησις πλέον «έχει φιλολογικόν χαρακτήρα, έφ' όσον είναι προεξοφλημένη ή γνώμη του Δ.Σ.», ο Γ. Πεζόπουλος παρατηρεί ότι «δεν την προ-

εξόφλησεν αυθαίρετως ή Κυβέρνησις την γνώμη του Δ.Σ. άλλ' επί της βάσει στοιχείων και κατόπιν προϋπολογισμών».

Άλλ' έτι περαιτέρω ο Γ. Πεζόπουλος ψευδόμενος προς τό Συμβούλιον αναφέρει ότι την ατήν ήμέραν είχε κληθή εις συνεδρίασιν της εξ Ύπουργών Οικονομικής Έπιτροπής, εις την οποίαν συνεζητείτο ήδη εν ή σύναψις συμβάσεως, παρισταμένου και του κ. Ζολώτα ο οποίος έτάχθη ανεπιφυλάκτως υπέρ της συνάψεως τούτου συμβολαίου, επικαλείται δ' έπίσης προς ύποστήριξιν την γνώμη των εκπροσώπων του OBA και καλεί τούς συμβούλους νά μη έχουν ένδοιασμούς δια την έγκρισιν. Και πάντα ταύτα ενώ έγνωρίζεν ο Πεζόπουλος καλώς ότι ή σύμβασις της οποίας εξήτει την έγκρισιν και ή σχετική σύμβασις άλουμινίου (πρωτόκολλον μεταξύ Κυβερνήσεως και αναδόχων, είχαν ύπογραφη την προηγουμένην και απέκρυψε τούτο έπιμελώς από το Συμβούλιον). Ζητεί εν συνεχεία ο Γ. Πεζόπουλος όπως συζητηθή τό συμβολαίον και ληφθή απόφασις του Συμβουλίου εις ατήν την Συνεδρίασιν, διότι ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως ήθελε νά προβή εις δηλώσεις δια των πρωϊών εφημερίδων. Ός προς την ουσίαν του Συμβολαίου, ο Γ. Πεζόπουλος χρησιμοποϊών ψευδή στοιχεία και δολίας μεθόδους έπεισε τό Συμβούλιον ότι δια της συμβάσεως εκείνης με την τιμήν πωλήσεως του ρεύματος 3,1 χιλιοστά δολλαρίου δια τά πρώτα εξ έτη και 3,6 χιλιοστά δολλαρίου δια τά έπόμμενα, ή ΔΕΗ θά έπραγματοποιεί κέρδη 130 εκατομ. δολλαρία.

Τό Δ.Σ. διαμαρτυρόμενον ότι αϊφνιδιάζεται, με την έκφρασιν λύπης του Προέδρου του Δ.Σ. «διότι τόσον άργά έρχεται ένώπιον αυτού ένα τόσον σοβαρόν ζήτημα» και ότι «πάντως είναι δύσκολον νά ζητηται από τό Δ.Σ. νά λάβη απόφασιν επί ενός τόσον σοβαρού ζητήματος εντός διαστήματος μιας ή δύο ώρων άνευ προηγουμένης προετοιμασίας και μελέτης την στιγμήν κατά την οποίαν πολλάκις ανεβάλαμεν την συζήτησιν και την λήψιν αποφάσεως επί ζητημάτων πολύ μικροτέρας σημασίας» με την δήλωσιν περαιτέρω του Συμβούλου Γ. Πανά, ότι ή «εξέτασις γίνεται με κάποιαν σπουδήν» κλπ., τελικώς πειθόμενον εις τά στοιχεία του Γεν. Δ)ντου και την αισιοδοξίαν του, περί κερδών, έψήφισεν υπέρ της συνολογήσεως της συμβάσεως, άγνωσόν φυσικά, ότι ή σύμβασις είχαν ήδη ύπογραφη.

«Σας επαναλαμβάνω πάντως, λέγει ο Π. Γουναράκης εις τό Συμβούλιον, ότι στηρίζομαι εις τον Γενικόν Διευθυντήν και εις την δήλωσιν του ότι ή σύνταξις συμβολαίου ύπεστη την μεγαλύτεραν βάση».

Είνα βέβαιον ότι ο Γ. Πεζόπουλος δεν έπίστευε εις όσα μετεβίβαζε προς τό Διοικητικόν Συμβούλιον περί κερδών της ΔΕΗ άφου εις όλα τά μέχρι τότε σημειώματά του και τάς μελέτας της Ύπηρεσίας, τό κόστος του ρεύματος ήτο άνωτερον της συμφωνηθείσης τιμής πωλήσεως. Και ο λόγος δια τον οποίον εξηπάτησε τό Συμβούλιον είναι καταδήλως ή πίσσις του Προέδρου ίδια της Κυβερνήσεως όπως άποσπάση την προεξοφληθείσαν ήδη ύπ' αυτού απόφασιν του Συμβουλίου και δη εντός της αυτής έσπέρας και συνάγεται έπίσης μετά βεβαιότητος ότι τον Γ. Πεζόπουλον έχρησιμοποίησαν ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως Κ. Καρμανλής και ο Ύπουργός της Βιομηχανίας Ν. Μάρτης ως όργανόν των μέσω του οποίου έπεισεν, παριστώντες ψευδή πράγματα ως άλληθή τό Διοικ. Συμβούλιον της ΔΕΗ όπως λάβη την απόφασιν εκείνην της οποίας 27.6.1960 την οποίαν παρανόμως ενεργούντες είχαν ήδη λάβει και είχαν ύπογράψει μέσω του Γ. Πεζοπούλου την σχετικήν σύμβασιν.

Ύποστηρίζεται ότι ο Γ. Πεζόπουλος είχε απλώς μονογράψει την 25.6.1960 την σύμβασιν παροχής ηλεκτρικής ενέργειας AD REFERENTUM ο ίσχυρισμός όμως τούτος είναι έντελώς άνυπόστατος. Εις την ύπογραφείσαν σύμβασιν υπό ήμερομηνίαν 25.6.1960 ουδέμια απόλύτως μεία γίνεται περί οιασδήποτε επιφυλάξεως. Αντιθέτως εις τό Διοικητικόν Συμβούλιον ο Γ. Πεζόπουλος άνεκοίνωσε, ότι ως μόνην προϋπόθεσιν δια την ισχύν της συμβάσεως είχε προβλέψει, ότι ατή θά ισχύση άφου τεθί έν ισχύί όλη ή σύμβασις της βιομηχανίας άλουμινίου. Έκ τούτου όμως συνάγεται ότι ή ύπογραφείσα σύμβασις της ηλεκτρικής ενέργειας ήτο όριστική άνευ

ἐπιφυλάξεως τινός. Πλήρη ἀπόδειξιν τούτου ἀποτελεῖ τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὸ ὑπογράφει τὴν ἐπομένην ἡμέραν πρωτόκολλον τοῦ ἀλουμινίου ἀναφέρεται ὅτι ὑπεγράφη ἤδη ἡ σύμβασις ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας. Τὸ γεγονός δὲ ὅτι τὸ πρωτόκολλον ἤδη ἐνεκρίθη τὴν αὐτὴν ἡμέραν 26.7.1960 (βλ. κατὰ θέσιν Α. Πρωτοπαπαδάκη καὶ Ν. Μάρτη) ὑπὸ τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, πράγμα τὸ ὅποιον εἶχε τεθῆ ὡς προϋπόθεσις ἰσχύος του, ἀποδεικνύει ὅτι μετὰ τὴν τοιαύτην ἐγκρισίν τοῦ πρωτοκόλλου ἔχει πλήρη ἰσχὺν καὶ ἡ σύμβασις ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας. Καὶ τυπικῶς μὲν ἴσως, ἢ ἔστω καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων ἐγκρισίς τῆς συμβάσεως ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου δὲν δημιουργεῖ θέμα ἐγκυρότητος ἢ ὄχι τῆς συμβάσεως ταύτης.

Ἡ ὑπογραφή τῆς ὅμως πρὸ οἰασθῆποτε ἐγκρίσεως ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ὄργανου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ΔΕΗ, ὑπογραμμίζει τὸ ἐπιθετικὸν πνεῦμα μὲ τὸ ὅποιον ὄχι ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀλλ' οἱ ἀρμόδιοι Ὑπουργοὶ καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐκινήθησαν περὶ τὸ θέμα τοῦτο. στ) Πρωτοφανῆ σάλον προεκάλεσεν εἰς τὸν τύπον καὶ μεταξὺ τῶν ἐδικῶν ἢ ὑπογραφή τῆς συμβάσεως ταύτης. Ἐγκαθηρισθῆ, ἰδίως ὡς πρὸ τὸ θέμα τῶν τιμῶν τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ὡς («ἐγκλημα», «ἀπίστευτον κέρδος», «σύμβασις εἰς τὰ στραβά», «σύμβασις σκανδαλώδης», «τὸ μέγα σκάνδαλον», «ἐπέκτασις σκανδαλοῦ», «πρωτοφανὲς ξεπούλημα Ἐθνικοῦ πλοῦτου» κλπ. Παρὰ ταῦτα ἡ ὑπογραφεῖσα τὴν 27 Αὐγούστου ὀριστικὴ σύμβασις ἀλουμινίου ἤχθη πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ άρθρου 35 τοῦ Συντάγματος κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναφερόμενα. Ὑπὸ Βουλευτῶν τῆς Ἀντιπολιτεύσεως κατετέθη πρότασις ἐνώπιον τῆς ὀλομελείας τῆς Ἐπιτροπῆς περὶ ἀκυρώσεως τοῦ κυρωτικοῦ Νομ. Διατάγματος. Ἀλλὰ οἱ ἐγκαλούμενοι συναισθανόμενοι τὸ ἐγκλημα, προσπαθοῦν νὰ συγκαλύψουν ὅσο τὸ δυνατόν τὰ στοιχεῖα τὰ ὅποια θὰ ἠδύνατο νὰ ρίψουν φῶς ἐπὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ περιεχομένου τῶν ὑπογραφιστῶν συμβάσεων. Προσφεύγουν καὶ πάλιν εἰς τὸν Πεζόπουλον ὁ ὅποιος μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 11586)10.10.1960 ἀναφορὰν αὐτὴν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τοῦ Συντονισμοῦ (Πρακτ. Βουλῆς 9.11.1960 σελίς 34) παρέχει στοιχεῖα προοριζόμενα βεβαίως διὰ τὴν Βουλὴν ἐντελῶς ὅμως διάφορα ἀπὸ τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν εἰσήγησίν του πρὸς τὸ Διοικ. Συμβούλιον.

Ὁμιλεῖ εἰς τὸ σημείωμά του τοῦτο περὶ παροχῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἰσχύος 100 χιλ. Κ. W., ἐνῶ ἡ σύμβασις προβλέπει περὶ 110 χιλ. Κ. W. Ὁμιλεῖ περὶ πλεονάσματος ἐκ τοῦ Ἀχελώου 240 ἑκατ. Κ. W. Ἐνῶ εἰς τὸ σημείωμα ἐκεῖνο ὀμιλεῖ περὶ μέσης παραγωγῆς ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια 5—6 χιλιοστά δολλ., οὐδὲν περὶ τούτου ἀναφέρει εἰς τὸ σημείωμα διὰ τὴν Βουλὴν ὀμιλεῖ εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο περὶ κερδῶν ἄνω τῶν 135 ἑκατ. δολλαρίων πέραν τῆς ἀξίας τῆς ἐγκριταστάσεως 16 ἑκατ. δολλάρια ἐνῶ εἰς τὸ Διοικ. Συμβούλιον ἀνέφερον διὰ 130 ἑκατ. δολλάρια. Ἐνῶ τέλος εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀναφέρει ἀπλῶς ὅτι κατὰ τὰ πρῶτα 16 ἔτη ἡ πῶλησις πρὸς τὸ ἀλουμίνιον δὲν θὰ εἶναι ζημιόγρονος εἰς τὸ σημείωμα διὰ τὴν Βουλὴν ἀναφέρει, ὅτι κατὰ τὰ πρῶτα 16 ἔτη θὰ ὑπάρξουν κέρδη 118.040 δολλάρια.

Προκύπτει καὶ ἐκ τῶν ἐνεργειῶν τούτων ὅτι οἱ ἐγκαλούμενοι ἐπέδιωξαν νὰ ἀποκρύψουν ἀπὸ τὴν Βουλὴν τὴν ἀλήθειαν καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ σημεῖον μὲ ὄργανον καὶ πάλιν τὸν Γ. Πεζόπουλον νὰ «πλάθουν» ἀριθμοὺς διαφόρους εἰς κάθε περίπτωσιν καὶ βεβαίως «ἐνοικιωτέρους» προκειμένου νὰ παραπέσουν τὴν Βουλὴν. Δι' ἄλλου σημειώματός του τῆς 8.9.1960 πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Συντονισμοῦ προοριζόμενον καὶ τοῦδε διὰ τὴν ἐν τῇ Βουλῇ συζήτησιν, ὁ Γ. Πεζόπουλος ἔφθασε νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ἡ παραγωγὴ ρεύματος εἰς τὰ νεώτερα θερμοκέντρα ἐργοστάσια θὰ κατέλθῃ εἰς 2 ἕως 2,5 χιλιοστά δολλαρίου πράγμα τὸ ὅποιον οὐδέποτε μέχρι τότε εἶχε ὑποστηρίξει. Εἰς σειρὰν ἐπίσης ἄλλων σημειωμάτων τῆς αὐτῆς περιόδου ὁ Γ. Πεζόπουλος δίδει διαφόρους ἐκάστοτε ἀριθμοὺς, ὥστε νὰ ὑπάρξῃ πλήρης σύγχυσις.

Οἱ βουλευταὶ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, Ι. Ζιγδῆς, Κ. Μητσotάκης δι' αἰτήσεώς των πρὸς τὴν Βουλὴν ἐζήτησαν τὴν κατάθεσιν ὅλων τῶν ἐγγράφων τῶν σχετικῶν μὲ τὰς ὑπογραφιστάς συμβάσεις, καὶ ἐιδικώτερον τὰς μελέτας τὰς σχετικὰς

μὲ τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα. Ἡ Κυβέρνησις ἠρνήθη τὴν κατάθεσιν τῶν ἐγγράφων τούτων, πάντως δὲ οὐδὲν ἐγγράφον κατέθεσεν σχετικῶς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ ρεύματος πλὴν τῆς ἐρχομένης εἰς ἐπικουρίαν τῆς Κυβερνήσεως ἐπιστολῆς Πεζοπούλου ἀπὸ 10.10.60 περὶ τῆς ἀνωτέρω μὲ δήλωσιν τοῦ τότε Ὑπουργοῦ (Συν)σμοῦ ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἐγγράφα, διότι αἱ διαπραγματεύσεις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔγιναν προφορικῶς. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ὅτε ἤρξαντο αἱ συζητήσεις εἰς τὴν Βουλὴν, ἡ Κυβέρνησις ἀνεζήτησεν νέαν ἐπικουρίαν καὶ ἀπὸ τὸν Πρόεδρον καὶ ἀπὸ τὸν Γεν. Δ/ντὴν τῆς ΔΕΗ. Προφανῶς τοὺς ὑπεκρέωσεν ὅπως παραβιάζοντες τὴν ἀλήθειαν προβοῦν εἰς ἀνακοίνωσιν διὰ τοῦ τύπου σχετικῶς μὲ τὰς πανταχόθεν ἐκτοξευόμενας ἐπικρίσεις κατὰ τῶν συμβάσεων. Ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν ταύτην τῶν Π. Γουναράκη καὶ Γ. Πεζοπούλου, ὅτι ἡ συμφωνηθεῖσα ἀμοιβὴ θὰ ἀφίη κέρδη, μικρὰ μὲν κατὰ τὰ πρῶτα 16 ἔτη, καὶ προσθέτει «τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ... εἶναι προῖον μακρῶν καὶ ἐμπεριστατωμένων μελετῶν τῆς ΔΕΗ, εἰς τὰς ὁποίας ἐβασίσθη ἡ Διοίκησις αὐτῆς διὰ νὰ κέρη τὴν σύμβασιν... εἶναι ἀνακριβές, ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εὐρέθη πρὸς τετελεσμένου γεγονότος καὶ ὅτι δὲν ἐτηρήθη ἐνήμερος τῶν διαπραγματεύσεων. Ἀλλ' ἐπιήλθε μικρὰ καταστροφή. Ὁ τότε βουλευτῆς, νῦν Ὑπουργὸς Βιομηχανίας Ι. Ζιγδῆς εἶχεν ἀνεύρει καὶ κατέθεσεν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν περίφημον εἰσήγησιν Πεζοπούλου πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον. Ἀπὸ τὸ ἐγγράφον τοῦτο ἀπεκαλύφθησαν ὅλα αἱ ψευδολογίαι περὶ «ἀδιάστου» ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀπεκαλύφθησαν αἱ Κυβερνητικαὶ πίσσεις καὶ ἡ ἐξαπάτησις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κληθέντος νὰ ὑπογράψῃ ὑπογραφεῖσαν ἤδη σύμβασιν, τὰ περὶ «μεγάλων» κερδῶν κλπ. Ὅλοι οἱ ψευδεῖς ἀριθμοὶ καὶ τὰ στοιχεῖα τὰ ὅποια ἐπὶ δύο μῆνας ἐχρησιμοποίησε ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ συγκαλύψῃ τὰ γενόμενα ἐτέθησαν πλέον ἐπὶ τὴν βάσανον αὐστηρᾶς κριτικῆς καὶ ἡ ἀποκάλυψις τοῦ σημειώματος αὐτοῦ ἐπέτρεψε τὴν περαιτέρω ἔρευναν ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ θεμάτων.

Πλήρως ἀποκαλυπτικὸν τῶν προθέσεων τῶν ἐγκαλουμένων Κ. Καραμαλλῆ καὶ Ν. Μάρτη, ὅπως ἀποκαλύψουν, ὅσα πράγματι συνέβησαν περὶ τοῦ ἀλουμινίου καὶ νὰ συγκαλύψουν περαιτέρω ἀπάτην εἰς βάρος τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ καὶ τῆς παρουσίας αὐτῆς εἶναι τὸ ἀποσταλὲν μετὰ τὴν ἀπόρριψιν τῆς προτάσεως ἀκυρώσεως ἐν τῇ Βουλῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας Ν. Μάρτη πρὸς τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ ἐγγράφον διὰ τοῦ ὁποίου ἐπιτιμᾶ δριμύτατα τὸ Δ.Σ. διότι ἐπέτρεψε νὰ διαφύγῃ καὶ περιέλθῃ εἰς χεῖρας βουλευτοῦ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως τὸ ἀνωτέρω κατατεθὲν ὑπὸ Ι. Ζιγδῆ σημείωμα Πεζοπούλου. Καὶ θεωρεῖ ὁ Ὑπουργὸς ὅτι εἶναι «ἐκτὸς τιμῆς» ἐκεῖνος ὁ ὅποιος τὸ παρέδωσε. Ἀλλὰ τὸ ἐγγράφον ἐκεῖνον εἶναι δημόσιον ἐγγράφον τὸ ὅποιον συμφῶνως πρὸς τὴν περὶ τῆς ΔΕΗ Νομοθεσίαν ὑποχρεοῦται αὕτη νὰ ἀποστέλῃ ἐν ἀντιγράφῳ, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας, τὸ ὅποιον ἐξ ἄλλου ὑποχρεοῦται κατὰ τὸν κανονισμὸν τῆς Βουλῆς νὰ τὸν καταθέσῃ ἐνώπιον αὐτῆς ἐπὶ τῇ αἰτήσει οἰουδήποτε βουλευτοῦ. Καὶ βεβαίως ὁ ἐγκαλούμενος Ὑπουργὸς ἠρνήθη νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς παρανομήσας καὶ ἐν τούτῳ, ἡ ταραχὴ ὅμως αὐτοῦ ὡς καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐκ τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ ἐγγράφου ὑπογραμμίζουσαν τὴν ἐνοχλήν των.

VIII. Πέραν τῆς καταστροφικῆς διὰ τὴν Δ.Ε.Η. καὶ τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν τιμῆς τοῦ ρεύματος, θὰ ἠδύνατο ἄνευ λόγου πρὸς τοὺς ἀναδόχους 1) ἡ μακρὰ, ἀρμόζουσα μόνον εἰς ἀποικιακὰς συμβάσεις, διάρκειά τῆς συμβάσεως διὰ 50 ἔτη. 2) Ἡ παράλειψις στοιχειώδους προβλέψεως περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος μεταβαλλομένων τῶν συνθηκῶν. 3) Ἡ διὰ τῆς κυρίας συμβάσεως ἀλουμινίου παραχώρησις μονοπωλιακῶν δικαιωμάτων εἰς τοὺς βωξίτας καὶ τὸ ἀλουμίνιον πρὸς τὴν ἀνάδοχον Βιομηχανίαν (ἄρθρα τῆς συμβάσεως 8 καὶ 9) ἢ σωρευτικὴ παραχώρησις ἀτελειῶν καὶ ἄλλων ἐν γένει πλεονεκτημάτων διὰ τῶν ἄρθρων 15, 16, 17, 18 καὶ 19 χρεώσεως ὅπως ἡ Βιομηχανία αὕτη παραχωρεῖ τὸ ἀλουμίνιον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Βιομηχανίαν εἰς εὐθνητοτέρας τιμὰς διὰ τὴν ἐξασφάλισιν καὶ ἄλλαι διατάξεις τῆς συμβάσεως, ἀνατρέπουσι οἰονδήποτε συναλλαγματικὸν ὄψε-

λος, τὸ μόνον ἄλλωστε ὅπερ ἐπιβαλοῦνται οἱ περὶ ἐαυτῶν ἐγκαλούμενοι.

Ἐπειδὴ ἐκ πάντων τῶν ἀνωτέρω προκύπτουν ἐνδείξεις μέγχις ἀποδείξεων διὰ τὴν παραπομπὴν τῶν ἐγκαλουμένων ἐνώπιον τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου.

Οἱ Κων. Καραμανλῆς καὶ Ν. Μάρτης ἐξασφαλίσαντες τὴν ἄμεσον βοήθειαν τοῦ Γεωργίου Πεζοπούλου ἐκμεταλλεύοντο τὴν δεινὴν ἠθικὴν θέσιν τούτου κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην κατηγορουμένου ὑπὸ τῆς τέως συζύγου του ἐπὶ Δικαστηρίοις, βαλλομένου ὑπὸ τοῦ Τύπου δι' ἠθικὰς ἀνωμαλίας εἰς τὴν Δ.Ε.Η. περὶ τῶν ὁποίων ἀκόμη καὶ ὁ τότε Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Κ. Καραμανλῆς κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον τοῦ 1960 εἶχεν ὁμιλήσει πρὸς τὸν Π. Γουναράκη διὰ σχέσεις διαβλητὰς μὲ τὴν ΕΒΑΣCO, ἐπὶ σκοπῷ νὰ περιποιήσων εἰς τοὺς συγκροτήσαντας τὴν Βιομηχανίαν Ἀλουμινίου καὶ εἰς ἄλλους ἀγνώστους κατὰ τὸ παρὸν παράνομος περιουσιακὸν ὄφελος, ὅτι τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. διὰ τῆς ψευδοῦς παραστάσεως, ἔπεισαν τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. διὰ τῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἢ Δ.Ε.Η. διὰ πραγματοποίησιν μεγάλα κέρδη, καὶ τοῦτο ἀπεφάσισε τὴν 27ην Ἰουνίου 1960 τὴν σύναψιν τῆς τοιαύτης συμβάσεως, ἐκ τῆς ὁποίας θέλει ἐπέλθῃ ἀφ' ἧς ἡ σύμβασις αὕτη τεθῆ εἰς ἐνέργειαν προβλεπομένη διὰ τὸ ἔτος 1966 καὶ ἐφεξῆς δι' ὅλης τῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως βαρυτάτη ζημία πολλῶν δεκάδων ἑκατομμυρίων ἐτησίως καὶ ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων μέχρι τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως εἰς βάρος τῆς Δ.Ε.Η., καθ' ὃ ποσὸν παρανόμως διὰ ὠφελήθουν οἱ ἀντισυμβαλλθέντες ἐν τῇ συμβάσει ἐκείνῃ ἐκπρόσωποι τῆς συμβάσεως ἄλουμινίου.

Λόγω τῶν τεραστίων παρανόμων κερδῶν τῶν συμβληθέντων μετὰ τῆς Δ.Ε.Η. εἰς τὴν σύμβασιν ἐκείνην διὰ ἧτο ἐνδεξιμὸν νὰ ἐρευνηθῶν περαιτέρω οἱ διάφοροι λογαριασμοὶ Ἀνωμόμου Ἐταιρείας Ἀλουμινίου ἐπιστημαίνοντες διὰ τὸ παρὸν ὅτι εἰς τοὺς ἰσολογισμοὺς 1962 καὶ 1963 ἀναγράφονται ὡς δαπάναι ἐξόδων ἐγκαταστάσεως καὶ δαπανῶν ἀκίνητοποιήσεως ὑπὸ ἐκτέλεσιν, παρακολουθήσεως εἰσαγωγῆς κεφαλαίων, ποσὰ 5,5 ἑκατομ. δολλαρίων διὰ τὸ ἔτος 1962 καὶ ἀνάλογα ποσὰ διὰ τὸ 1963 εἰς τὸν ἰσολογισμὸν 1963 μὲ παρατήρησιν τῶν ὀρκωτῶν λογιστῶν εἰς σχετικὸν πιστοποιητικὸν τῶν ἐλέγχου, ὅτι αἱ ὀκονομικαὶ καταστάσεις τοῦ Γραφείου Παρισίων ἠλέγχθησαν ὑπὸ Γάλλων Ἐλεγκτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

ΕΞΑΓΟΡΑΙ ΗΛΕΚΤΡ. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦ πορίσματος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου (Ν.Δ. 4230)62 —μειοψηφούντος τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Γ. Σακελλαρίου— καταλογίζεται εὐθύνη εἰς τοὺς Γ. Πεζοπούλου, Π. Γουναράκη καὶ Θ. Μακρῆν, ὅτι ἐξημίωσαν τὴν ΔΕΗ μὲ 20 περίπου ἑκατομμύρια δραχ. διὰ τοῦ ἐπιληψίμου τρόπου διαχειρίσεως τοῦ ζητήματος ἐξαγορᾶς τῶν ἠλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ἑλληνικῆς Ἡλεκτρικῆς Ἐταιρείας.

Ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικῷ οὐδεμία προέκυψεν ἐνδείξις ἐνοχῆς τοῦ τέως Πρωθυπουργοῦ Κ. Καραμανλῆ. Ἀντιθέτως ἐκ τοῦ πορίσματος τῆς ἐπιτροπῆς ἐλέγχου (σελ. 116—117 παρ. 5α) προκύπτει ὅτι παρεμβάσει τούτου ἀπεράπη ἢ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 396)58 πράξεως τοῦ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ ἀποφασισθεῖσα ἐξαγορὰ τῆς Ε.Η.Ε. ἀντὶ ποσῷ 70 ἑκατ. δραχμ. Περαιτέρω δὲ προκύπτει ὅτι ὁ τότε Πρωθυπουργὸς ἐξέφρασε τὴν γνώμην «ὅτι τὸ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ πρὸς ἀποφυγὴν δημιουργίας ἐντυπώσεων ἔστω καὶ ἐσφαλμένων διὰ ἧτο σκόπιμον νὰ ἐπανεξετάσῃ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐξαγορᾶς δι' ἀπαλλοτριώσεως» ἐκτός ἐὰν ἡ Ε.Η.Ε. «εἰσπείσῃ ὑποχωροῦσα εἰς τὰς μεγάλας ἀξιώσεις τῆς». Καὶ περαιτέρω (ἐνθ' ἄν.) εἰς ἐρώτησιν τοῦ Π. Γουναράκη εἰς ποῖον ποσὸν «διὰ ἧτο δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐξαγορὰ» προέτεινεν ὁ κ. Καραμανλῆς «τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ὑπεστήριξεν ἡ μειοψηφία τοῦ Δ. Σ., ἰθλ. τῶν 59 ἢ 60 ἑκατ.

Εἰς τὰς ἀντιδράσεις ἐπίσης τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ καὶ Βιομηχανίας (ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 116—117 παρ. 5α-β), ὀφείλεται τὸ γεγονός ὅτι τελικῶς ἡ ἐξαγορὰ ἐπραγματοποιήθη κατὰ τὸ 1959 εἰς τὸ ποσὸν τῶν 59 ἑκατ. (ἀντὶ τῶν 70

ἑκατ. ὅπως εἶχεν ἀποφασίσει τὸ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ κατὰ Νοέμβριον 1958. Ἐξ ἐτέρου ἡ πιθανολογούμενη ζημία τῆς ΔΕΗ ἐξ 20 ἑκατ. προέρχεται ἀπὸ τὰς ἐπιδοτήσεις αἰτινες κατεβλήθησαν πρὸς Ε.Η.Ε. καὶ ἀπὸ τὴν ἐσφαλμένον ὑπολογισμὸν τῶν κερδῶν τῆς Ε.Η.Ε. Τὰ γεγονότα ἕως ταῦτα ὀφειλόμενα εἰς ἐνεργείας καὶ παραλείψεις τῶν Προέδρου, τοῦ Δ. Σ., Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ Νομικοῦ Συμβούλου τῆς ΔΕΗ ἐξ οὐδενὸς στοιχείου προέκυψεν ὅτι ἄπτονται ὅπωςδὴποτε ἀρμοδιότητος Ὑπουργῶν.

Ἀπομένει νὰ ἐρευνηθῇ ἐὰν συντρέχῃ εὐθύνη τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας ἀσκούντος ἐποπτεῖαν ἐπὶ τῆς ΔΕΗ, διὰ παράλειψιν μέτρων κατὰ τῶν ὡς ἀμέσως ἀνωτέρω παραγόντων τῆς ΔΕΗ. Ἡ μειοψηφία ἡμῶς τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ν. Δ. 4230)62 Γ. Σακελλαρίου καθ' ἣν «οὐδεμία χαρακτηριστικὴ διάθεσις ἐξεδηλώθη ὑπὸ τῶν Π. Γουναράκη, Γ. Πεζοπούλου καὶ Θ. Μακρῆ, κατὰ τὴν ἐξαγορὰν τῶν ἐγκαταστάσεων τῶν Ε.Η.Ε. διὰ τοὺς ἐν τῇ εἰσηγήσει ὑόχους» (ἐκθ. σελ. 118) ἐκφεραμένη μετὰ ἐνδελεχῆ καὶ πλήρη βάσανον τοῦ θέματος καὶ τὴν ἀποκάλυψιν τῆς ὑποκειμενικότητος τῶν ἐν λόγῳ προσώπων, ἐπαρκῶς δικαιολογεῖ φρονούμεν τὴν σχετικὴν ραθυμίαν τοῦ Ὑπουργοῦ ἀτενίζοντος πρόσωπα καὶ πράγματα εἰς ὄλιγον ἀνύποπτον χρόνον, ἀποκλείει δὲ ἐξ ἄλλου ἀπολύτως συνδρομὴν παρ' αὐτῷ ὑποκειμενικοῦ στοιχείου ἀπαραιτήτου διὰ τὴν δόμισιν ἀδικήματος. Κατ' ἀκλουσίαν προτείνομεν τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ἐγκαλουμένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

ΔΑΠΑΝΑΙ ΤΗΣ Δ.Ε.Η. ΔΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΤΥΠΟΝ

Ἐκ τῶν πινάκων καταβολῶν ἀπὸ τὴν Δ.Ε.Η. πρὸς τὸν τύπον προκύπτει ὅτι κατεβάλλοντο πολλὰκις ποσὰ ὑπέρμετρα «διὰ διαφημίσεις». Ἰδιαίτερον ἐντύπωνσι προκάλει τὸ γεγονός, ὅτι ἐφημερίδες περιορισμένης κυκλοφορίας ἐλάμβανον ποσὰ ἄτυνα ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ καταβληθέντα εἰς τῆς κυκλοφορίας ἐφημερίδας, παρίστανται προδήλως μόνον ἐκ χαρακτηριστικῆς αἰτίας δικαιολογούμενα.

Ἐξ ἐτέρου ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ Π. Γουναράκης ἐξεταζόμενος ὡς μάρτυς ἐνώπιον τοῦ Τριμελοῦς Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν φέρεται εἰπῶν (πόρισμα ἐπιτ. ἐλέγχου σελ. 121) «ἡ Κυβέρνησις ἐπιθυμοῦσα νὰ πριμοδοτήσῃ διὰ νὰ ἐνισχύῃ ὠρισμένης κυβερνητικῆς ἐφημερίδας, ἀναθέτει ταύτην ἐμμέσως εἰς τὴν ΔΕΗ, ἢ εἰς ἄλλας μεγάλας ὀργανώσεις. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τὴν διαφήμισιν τὴν δίδομεν ἢ εἰς μεγαλυτέραν τιμὴν ἀπὸ τὴν καθορισμένην διὰ τῆς ταρίφας, ἢ χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ σοβαρὸς λόγος διαφημίσεως. Πάντως ἡ γενομένη πριμοδότησις τοῦ τύπου δὲν ἐγένετο χαρακτηριστικῆ, δηλαδὴ πρὸς τὴν ΔΕΗ δὲν ἐγένετο οὐδεμία χαρακτηριστικὴ ὑπόδειξις πρὸς ὠρισμένης ἐφημερίδας, ἀλλὰ καὶ ἂν ἐγένετο τοιαύτη ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ΔΕΗ δὲν διὰ τὴν ἐδέχετο».

Ὁ Π. Γουναράκης ἐξεταζόμενος ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλέγχου ἠμφεσθῆτησε τὴν ἀκρίβειαν τῆς διατυπώσεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντων. Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐλέγχου εἰς τὸ πόρισμα τῆς φαίνεται δεχομένη (σελ. 121) ὅτι τὰ πρακτικὰ δὲν ἀπέδωσαν ὀρθῶς τὰ ὑπὸ τοῦ Π. Γουναράκη κατατεθέντα. Ἄλλωστε εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν κατ' ἔφεσιν ἐκδικαζομένην, ὁ αὐτὸς Π. Γουναράκης φέρεται ἐν τοῖς οἰκειοῖς πρακτικοῖς καταθέσας ὅτι «οὐδέποτε ἡ Κυβέρνησις μᾶς ὑπέδειξε νὰ δώσωμεν διαφημίσεις εἰς ἐφημερίδας».

Ὅτωσι διατυπόμεναι αἱ καταθέσεις τοῦ τέως Προέδρου τοῦ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν ὑποκειμενικότητα τοῦ ἀνδρός, ὡς αὕτη προκύπτει ἐκ τῆς ὅλης δραστηριότητος του ἐν τῇ ΔΕΗ, κατὰ τὸ πόρισμα τῆς ἐλέξεως ἐλέγχου, στεροῦνται εὐμαρτυρίας. Ἡ ἐκ τῶν πραγμάτων προκύπτουσα κατὰ τὰ προειρηθέντα ἔλλειψις σταθερῶς τιμῆς μονάδος περὶ τὴν πληρωμὴν τῶν διαφημίσεων, πιθανολογεῖ μὲν σφόδρα τὴν ὑπόνοιαν χαρακτηριστικῆς διαθέσεως περὶ τὴν κατανομὴν τῶν κονδυλίων τοῦ τύπου, δὲν προσδιορίζεται ἕως τὸ ἐνεργητικὸν ὑποκειμενικὸν τῆς πράξεως τὸ ὁποῖον χωρὶς νὰ ἀποκλείεται νὰ εἶναι Ὑπουργὸς τῆς Κυβερνήσεως τῆς ΕΡΕ, κατὰ βαθυτέραν λογικὴν βάσανον τῆς διενέξεως «Νεολόγου»

Πατρών — ΔΕΗ πρόπει μάλλον νά ἀναζητηθῆ ἐντός τῶν κόλπων τῆς ΔΕΗ, ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς ὁπίας ἐπίσης ἰσολογι- κῶς ἀνήκει εἰς τὸ κόμμα τῆς ΕΡΕ. Ἐπί πλῆι καὶ ἀν δεχθῶ- μεν ὅτι ἐλάμβανον χώραν χριστικαὶ καταβολαὶ πρὸς φιλι- κὰς τοῦ τότε κυβερνωμένου κόμματος (ΕΡΕ) ἐφημερίδας ἐν- τολῆ Ὑπουργοῦ διὰ χειρὸς ΔΕΗ, ἡ σχετικὴ δραστηριότης ὡς ἀναγομένη εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργοῦ Τύπου δὲν εἶναι δυνατόν νά ἀφορᾷ ἸΝ CONCRETO τοὺς ἐλεγχόμενους τῶς Πρωθυπουργόν καὶ Ὑπουργούς, οἵτινες κατὰ τὴν κοι- νὴν πείραν, καὶ τὴν λογικὴν τῶν πραγμάτων πορεία, πρόπει νά ἦσαν ἄμοιροι ἀρμοδιότητος συνεπῶς καὶ εὐθύνης διὰ τὰς ἐπὶ μέρους κατανομὰς τῶν σχετικῶς κονδυλίων. Οὐδ' ἐξ ἄλ- λου προκύπτει σαφῶς ἐξ οὐδενὸς στοιχείου ὅτι περιττὸν εἰς γνώσιν αὐτῶν παρόμοιαι ἐνέργειαι.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω, δὲν συντρέχει ἀποχρῶν λόγος παρα- πομπῆς διὰ τὰ ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ ἱστορούμενα γεγο- νότα καὶ προτεινόμεν τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ἐγκαλουμένων.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α Τ Α

Τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα πραγματικὰ περιστατικὰ προέκυ- ψαν κατὰ τὴν κρίσιν τῆς πλειοψηφίας τῶν μελῶν τῆς ἡμε- τέρας Ἐπιτροπῆς, ἀποτελεσθεῖσης ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς Γ. Βασιλάτου, Κ. Τσιριμώκου, Α. Σπηλιόπου, Γ. Γρηγορίου, Ι. Σερράκη, Φ. Παπαδοπούλου, Τ. Κεφαλινοῦ καὶ Σ. Ἡλιο- πούλου, ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης ὑπ' αὐτῆς προανακρίσεως καὶ τοῦ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου συλλεγέντος ἀπο- δεικτικῶν ὑλικῶν, ὅπερ συνεξετιμήθη μετὰ τῶν λοιπῶν ἀπο- δεικτικῶν στοιχείων. Βάσει τούτων τὰ πλειοψηφούντα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, κατ' ἀνακεφαλαίωσιν τῶν ἐπὶ ἐκάστου κε- φαλαίου τῆς προτάσεως διώξεως ἐκτεθέντων μερικωτέρων ὡς ἄνω συμπερασμάτων αὐτῶν, ἤχθησαν εἰς τὰς κατωτέρω παραπεμπτικὰς καὶ ἀπαλλακτικὰς προτάσεις τῶν ὡς πρὸς τὴν εὐθύνην τῶν ἐγκαλουμένων Κ. Καραμανλῆ, τῶς Πρω- θυπουργοῦ καὶ Π. Παπαληγοῦρα καὶ Ν. Μάρτη, τῶς Ὑ- πουργῶν, τὰς ὁποίας ἔχουν τὴν τιμὴν νά ὑποβάλλουν πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων.

Πρὸς λήσιν τῶν ἀποφάσεων αὐτῆς ἡ ἡμέτερα Ἐπιτροπὴ, μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἐξετάσεως τῶν ὑπ' αὐτῆς κληθέντων μαρτύρων καὶ τῆς συλλογῆς τοῦ λοιποῦ ἀποδεικτικῶν ὑλικῶν, συνῆλθεν εἰς ἐπιχειρηματικὰ διασκέψεις παρουσία πάντων τῶν μελῶν αὐτῆς καθ' ἃς ἀνελύθησαν διονυσιστικῶς πάντα τὰ προκύψαντα στοιχεῖα καὶ ἐξετέθησαν πᾶσαι αἱ δυνατόι περὶ αὐτῶν ἀπόψεις. Τὴν 29ην Μαΐου 1965 ἐτέθη εἰς ὄνο- μαστικὴν φανερὰν ψηφοφορίαν καὶ ἀπεφασίσθη ἕκαστον κεφα- λαίον τῆς προτάσεως διώξεως κατὰ τὸ οἰκίον πρακτικόν, ἐξ οὗ προκύπτει ὅτι οἱ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Κ. Παπακωνσταντίνου, Κ. Καλλίας, Γ. Ράλλης καὶ Ι. Μπού- τος, καταψηφίσαντες τὴν πρότασιν ἐν τῷ συνόλῳ τῆς ἀπε- χώρησαν τῆς συνεδριάσεως μετὰ τὸ πέρασ τῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τῶν κεφαλαίων, ἐφ' ὧν ἀπεφασίσθησαν παραπεμπτικαὶ προτάσεις, ἧτις ὅμως συνεχίσθη μετὰ τῶν λοιπῶν ὀκτώ μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς μέχρι περατώσεως τῆς ψηφοφορίας καὶ ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων κεφαλαίων, ἐφ' ὧν ἀπεφασίσθησαν ἀπαλλακτικαὶ προτάσεις.

Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 2 περιπτ. α' τοῦ Ν. ΦΠΣΤ) 1877 «περὶ εὐθύνης τῶν Ὑπουργῶν», ὡς οὗτος τροποποι- θεῖς ἰσχύει νῦν, ἐνώπιον τοῦ ἐιδικοῦ Δικαστηρίου τοῦ ἄρθρου 80 τοῦ Συντάγματος κατηγορεῖται ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὁ Ὑπου- ργὸς «ἂν κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἑαυτοῦ καθηκόντων παρε- βίασε ποινικὴν τινα τῶν κειμένων νόμων διάταξιν», κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου «τὰ ἀδικήματα τοῦ Ὑπουργοῦ, τὰ ἄσχετα πρὸς τὰ δημόσια αὐτοῦ καθήκοντα δὲν ὑπάγον- ται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου». Ἐξ ἄλλου κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Ν. ΧΕ) 1877 «ἐπὶ ἀξιοποίνων πράξεων ἢ παραλείψεων, ἃς οἱ κείμενοι νόμοι χαρακτηρίζουσιν ὡς πλημ- μελήματα ἢ κακουργήματα καὶ αἵτινες δύναται νά διαπρα- χθῶσιν εἴτε ὑπὸ παντὸς ἰδιώτου, εἴτε ὑπὸ μόνων τῶν δημο- σίων λειτουργῶν, εἴτε ὑπ' ἀμοτέρων, ὁ Ὑπουργὸς ὅστις ὑπέ- πεσεν εἰς αὐτάς κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του, τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινήν, ἣν οἱ εἰρημένοι νόμοι καταχρῆνω- σκουσιν ἐπὶ τοιούτων πράξεων ἢ παραλείψεων». Ἐκ τοῦ συν-

δυσμοῦ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων συνάγεται σαφῶς τὸ μὲν ὅτι ὁ Ὑπουργός, διαπράττων τι τῶν προβλεπομένων καὶ τι- μωρουμένων ὑπὸ τῶν ποινικῶν νόμων ἀδικημάτων, τότε μό- νον δύναται νά κατηγορηθῆ κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 80 τοῦ Συντάγματος, ἐὰν τὸ ὑπ' αὐτοῦ πραχθὲν ποι- νικὸν ἀδικήμα συνδέεται ἀμέσως πρὸς τὴν ἐνέργειαν τῶν ἑαυ- τοῦ καθηκόντων καὶ δὲν εἶναι ἄσχετον πρὸς ταῦτα, τὸ δὲ ὅτι ὑπουργικὰ ἀδικήματα, ὑπαγόμενα ὡς τοιαῦτα εἰς τὴν ἀρμο- διότητα τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου, δὲν εἶναι μόνον τὰ δυνά- μενα νά τελεσθῶσιν ἀποκλειστικῶς παρ' Ὑπουργοῦ ἀλλὰ καὶ τὰ τελούμενα παρὰ δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐφ' ὅσον ταῦτα ἐτε- λίσθησαν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν κα- θηκόντων του. Δύναται, ἐπομένως, κατὰ ταῦτα ὁ Ὑπουργός νά κατηγορηθῆ ἐνώπιον τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 259 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος προβλεπόμενον ἀδι- κήμα τῆς παραβάσεως καθήκοντος, ἐφ' ὅσον συντρέχουν αἱ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου τιθέμεναι προϋποθέσεις, ἧται ἐὰν ἡ παράβασις τοῦ καθήκοντος ἐγένετο ἐκ προθέσεως πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ὁ Ὑπουργὸς περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὸν ἢ ἄλλον πα- ράνομον ὄφελος ἔστω καὶ ἡθικὸν ἢ ὅπως βλάβῃ τὸ Κράτος ἢ ἄλλον τινά. Εἰς δὲ τὸ συγκεκριμένον τοῦτο ἀδικήμα τοῦ ἄρθρου 259 τοῦ Π.Κ. παρέλκει νά ἐρευνηθῆ ἰδιαίτερος ἢ ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ νόμου περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν τιθειμένη προϋ- πόθεσις «ἂν κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἑαυτοῦ καθηκόντων παρεβίασε ποινικὴν τινα τῶν κειμένων νόμων διάταξιν», διό- τι αὕτη ἐμπεριέχεται ὡς συστατικὸν στοιχεῖον θεμελιώσεως τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου ἀδικήματος τῆς παραβάσεως κα- θήκοντος, ἀρκετοῦ ὄντος τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ ὑπηρεσιακοῦ καθήκοντος τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἐπειδὴ κατὰ τὰ ἀνωτέρω καὶ εἰδικώτερον τὰ εἰς τὰ κε- φάλαια περὶ τῶν ἐπὶ τῆ βάσει τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων προ- μηθειῶν μηχανικοῦ καὶ ἠλεκτρολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ ἀπὸ μέ- ρους τῆς Γαλλικῆς κοινοπραξίας ΟΙ—CO πρὸς τὴν ΔΕΗ ἐκτεθέντα, προέκυψεν ἄφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ὁ Γ. Πεζόπουλος, ὢν Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς ΔΕΗ, εἶχε προέλθει εἰς ἀθέμιτον συναλλαγὴν μετὰ τῆς ὡς ἄνω ΟΙ—CO ἀπὸ τοῦ 1953 καὶ ἐνεῦθεν, λαμβάνων παρ' αὐτῆς ἀνταλλάγματα, μὴ προσή- κοντα αὐτῷ, χάριν ἐνεργειῶν καὶ παραλείψεων του ἀντικει- μένων εἰς τὰ καθήκοντά του καὶ ἐζημίου οὕτω κατὰ μέγαρα ποσά, μὴ δυνάμενα νά προσδιορισθῶν, τὴν περιουσίαν τῆς ΔΕΗ, ἧς εἶχε τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν διαχείρισιν ἐκ τοῦ νό-μου, διὰ τῆς ἐπιβαρύνσεως καὶ ἐπαυξήσεως τῆς τιμῆς τῶν ὑπὸ τῆς ΟΙ—CO προμηθευομένων εἰς τὴν ΔΕΗ ὑλικῶν καὶ μηχανημάτων χάριν τῶν ὑπεσχημένων αὐτῷ ἀθεμιτῶν ἀνταλλαγμάτων καὶ ἄφ' ἑτέρου ὅτι οἱ ἐκ τῶν ἐγκαλουμένων Κ. Καραμανλῆς, τῶς Πρωθυπουργοῦ καὶ Π. Παπαληγοῦ- ρας, τῶς Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας καὶ Συντισμοῦ, κατὰ τὴν ἀνάγκησιν τῶν ἑαυτῶν ὑπουργικῶν καθηκόντων ἔλαβον γνώ- σιν καὶ κατὰ τὰ ἀνωτέρω προσδιοριζόμενα ἕκαστος χρονικὰ διαστήματα περὶ τῆς διαπράξεως ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου τῶν ὡς ἄνω ἀξιοποίνων πράξεων, διωκομένων ἐξ ἐπαγγέλματος, ὡς συνιστωσῶν τὰ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 236, 390 καὶ 386 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος προβλεπόμενα ἀδικήματα τῆς δωροδοκίας χάριν παρανόμων πράξεων, ἀπιστίας καὶ ἀπάτης καὶ τιμω- ρούμενα εἰς βαθμὸν κακουργήματος κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 1608)1950.

Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὴν παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας «οἱ ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι ὀφείλουσι νά ἀνακοινώσιν ἀμελητῆ εἰς τὸν ἀρμόδιον Εἰσαγγελέα πάν ὅτι μανθάνουσι καθ' οἰονδήποτε τρόπον περὶ ἀξιοποίνων τινῶν πρά- ξεως διωκομένης ἐξ ἐπαγγέλματος» κατὰ δὲ τὴν παρ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν ἔχουν καὶ οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ἐν οἷς καὶ οἱ Ὑπουργοί, περὶ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀξιοποίνων πράξεων «ὡν ἔλαβον γνώσιν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν», ὑποπίπτοντες ἐν παραλείψει τῆς ὑποχρεώσεώς των αὐτῆς εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 259 Π.Κ. προβλεπόμενῃ καὶ τιμωρουμένῃ ἀξιοποίνων πράξιν τῆς πα- ραβάσεως καθήκοντος.

Ἐπειδὴ, ἐξ ἄλλου, κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 10 παρ. 3 τοῦ Β.Δ. 28)28.1.1951 «περὶ ὀργανώσεως τῆς Διοικήσεως τῆς

ΔΕΗ», τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀπαλλάσσονται τῶν καθηκόντων τῶν πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς θητείας τῶν διὰ σοβαρὰν παράβασιν τῶν διεπόντων τὴν λειτουργίαν τῆς ΔΕΗ διατάξεων, νόμων καὶ κανονισμῶν ὡς καὶ ἐπὶ βλάβης ἢ παραμελήσεως τῶν συμφερόντων ταύτης. Διὰ τὴν τοιαύτην ἀπαλλαγὴν ἀπαιτεῖται γνώμη τῆς Ἀντιπροσωπευτικῆς Συνελεύσεως κατὰ τὰ ἐν παραγράφῳ 2 τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ παρόντος ὀριζόμενα, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ «Κανονισμοῦ Ἀντιπροσωπευτικῆς Συνελεύσεως τῆς ΔΕΗ», (κοινὴ ἀπόφασις Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας ὑπ' ἀριθ. 25201 ἀπὸ 16)23.4.1958 ΦΕΚ Β' 116) «αἰτήσῃ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ ἢ Βιομηχανίας, τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τοῦ Συμβουλίου Ἐλέγχου ἢ ὀκτώ τοῦλάχιστον μελῶν τῆς Ἀντιπροσωπευτικῆς Συνελεύσεως, ἐν ἣ ἀναγράφεται ἀπαραιτήτως τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα, ὁ Πρόεδρος συγκαλεῖ τὴν Ἀντιπροσωπευτικὴν Συνέλευσιν εἰς ἔκτακτον σύνοδον τὸ θραδύτερον ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται περὶ θέματος ἀναφερομένου εἰς τὴν περὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῶν καθηκόντων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἢ τῶν ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ γνωμοδότησιν τῆς Ἀντιπροσωπευτικῆς Συνελεύσεως, ὅποτε ἰσχύουν τὰ ἐν ἄρθρῳ 14 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ὀριζόμενα ὅπερ προβλέπει προηγουμένην γνωμοδότησιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 19 τοῦ προδιαληφθέντος Β.Δ. τῆς 28)28.1.1951 τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς προκειμένου περὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῶν καθηκόντων αὐτῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ΔΕΗ.

Ἐπειδὴ οἱ ἐγκαλούμενοι Κ. Καραμανλῆς, τέως Πρωθυπουργός, καὶ Παν. Παπαληγούρας, τέως Ὑπουργός, καίτοι ἔλαβον κατὰ τὴν ἐνάσκησιν, ὡς ἐξετέθη, τῶν ὑπουργικῶν αὐτῶν καθηκόντων γνώσιν περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου διαπραχθεῖσας εἰς βάρος τῆς περιουσίας τῆς ΔΕΗ τῶν ὡς ἄνω ἐγκληματικῶν πράξεων, παρέλειψαν οὐχ' ἤττον τὸ ἐπιβαλλόμενον αὐτοῖς ὑπὸ τῶν προδιαληφθεισῶν εἰς τὰς ἡγουμένας σκέψεις διατάξεων νόμων καθῆκον ὅπως κινήσουν κατὰ τοῦ Γ. Πεζοπούλου καὶ τὴν πειθαρχικὴν καὶ τὴν ποινικὴν διαδικασίαν.

Ἐπειδὴ ἡ τοιαύτη παράλειψις ἐκπληρώσεως τοῦ ἐπιβαλλομένου τοῖς εἰρημένοις Ὑπουργοῖς καθήκοντος, δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς ἀμέλειαν ἢ κουφότητα, ἀλλὰ εἰς πρόθεσιν ὑφ' ἣν ἔνοισαν ἀπατεῖ ὁ νόμος, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ὠφελήσουν τὸν Γ. Πεζόπουλον, ἐφ' ὅσον ὄφειλον νὰ γνωρίζουν ὅτι ἐκ τῆς παραβάσεως τοῦ ἐαυτῶν καθήκοντος, οὗτος θὰ ἐξηκολούθει νὰ εἰσπράττῃ ἀνενόχλητος τὸ παράνομον ὄφελος, ὅπερ ἐξεσφάλιζεν αὐτῷ ἢ μετὰ τῆς OL—CO ἀθέμιτος συναλλαγῆς του.

Ἐπειδὴ κατὰ ταῦτα ἀρκούσαι προέκυψαν ἐνδείξεις ὅπως ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ ὅτι συντρέχει περίπτωσις νὰ κατηγορηθῇ τὸν τέως Πρωθυπουργὸν Κων. Καραμανλῆν καὶ τὸν τέως Ὑπουργὸν Παν. Παπαληγούραν ἐπὶ παραβάσει καθήκοντος, πράξει, πραχθείσῃ ἐν Ἀθήναις κατ' ἐξακολούθησιν ἀφ' ἧς ἔλαβον γνώσιν τῆς ἀθεμίτου συναλλαγῆς τοῦ Γ. Πεζοπούλου μετὰ τῆς OL—CO μέχρι καὶ τῆς 11 Ἰουνίου 1963, ὅτε ἐπαύσαν ἀσκοῦντες τὰ Ὑπουργικὰ καθήκοντά των διὰ παραιτήσεως, ἐκ τῆς τοιαύτης δὲ ἀδίκου πράξεώς των ἐπήλθεν ἰδιαιτέρως μεγάλη ζημία εἰς τὴν Δ.Ε.Η. μὴ δυναμένη νὰ ἐξακριβωθῇ ἐπακριβῶς.

Ἐπειδὴ προσέτι διὰ τὸν Π. Παπαληγούραν, Ὑπουργὸν Βιομηχανίας, ἀπὸ 1.3.56 μέχρι 1.3.58, προέκυψαν ἐνδείξεις ἵνα ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ ὅτι συντρέχει περίπτωσις νὰ κατηγορηθῇ τούτων ἐπὶ παραβάσει καθήκοντος (ἄρθρ. 259 Π.Κ.) διότι, λαθῶν γνώσιν ἐτέρων παρανόμων καὶ ἀδίκων πράξεων εἰς ἃς πρόεθῃ ὁ Γ. Πεζόπουλος εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ἐκ τῆς ἀθεμίτου συναλλαγῆς του μετὰ τῆς OL—CO ὑποχρεώσεως του, βλάβησαν ἐκ προθέσεως τὴν περιουσίαν τῆς Δ.Ε.Η., παρέλειπε νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ ἐκ τῆς ὑποχρέσεως του ἐπιβαλλόμενον καθῆκον, ἤτοι: Α) Ἐνῶ ὁ Γ. Πεζόπουλος ἐκ προθέσεως πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ βλάβῃ τὴν περιουσίαν τῆς Δ.Ε.Η. καὶ νὰ ὠφελήσῃ τὴν OL—CO, ἀπεμπόλησε τὸ ἐκ τῆς συμβάσεως τῆς 5.5.55 ἀπορρέον δικαίωμα τῆς Δ.Ε.Η. νὰ κρίνῃ κατὰ τὴν μὴ ὑποκειμένην εἰς διαιτησίαν ἐλευθερίαν αὐτῆς κρίσιν περὶ τοῦ εὐλόγου τῶν τιμῶν, ἀποδεχθεῖς μονόπλευρον

καὶ ὑποχρεωτικὴν μόνον διὰ τὴν Δ.Ε.Η. διαιτησίαν τοῦ Καθηγητοῦ BAUER καὶ παραπλανήσας τὸ Δ.Σ. δι' ἀπατηλῶν μέσων καὶ ἀποκρύψεως ἀληθῶν τοιούτων περὶ τοῦ ὅτι παρεῖχεν ἐξουσιοδότησιν εἰς τὸν διαιτητὴν νὰ κρίνῃ ἄνευ αἰτιολογίας, ὅπερ πεισθὲν ἐνέκρινε τὴν παράνομον καὶ ἐπιζημίαν ταύτην ἐνέργειαν τοῦ Γ. Πεζοπούλου, ἐξ ἧς προεκλήθη ζημία ἰδιαιτέρως μεγάλῃς ἀξίας εἰς βάρος τῆς Δ.Ε.Η., λόγῳ τῶν μεροληπτικῶν ἀποφάσεων τοῦ ὀρισθέντος διαιτητοῦ BAUER καὶ τῆς ἀποδοχῆς ἐπιζημιῶν συμβιβασμῶν διὰ τὰ παρακαμφθῆ ἢ ἔτι ἐπιζήμιος καὶ βλαπτικῆς τῶν συμφερόντων τῆς Δ.Ε.Η. διαιτησίας BAUER, καὶ Β) ἐνῶ ὁ Γ. Πεζόπουλος δι' ἀπατηλῶν μέσων καὶ ἀποκρύψεως τῆς ἀληθείας παρέπεισε τὸ Δ.Σ. νὰ ἀποδεχθῇ ὅρον ἐν τῇ ἀπὸ 15.10.56 συμβάσει τῆς Δ.Ε.Η. μετὰ τῆς OL—CO, ὅπως κατὰ τροποποίησιν τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως τῆς 5.5.55, καθ' ἣν ἡ Δ.Ε.Η. εἶχεν ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων διὰ προκηξέως δημοπρασίας βάσει τιμῆς μονάδος, εἰς ἃς περιπτώσεις θὰ ἔκρινεν αὐτὴ τούτο σκόπιμον, ἀνατεθῆ ἢ ἀπολογιστικῆ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων εἰς τὴν OL—CO, καὶ μετὰ ἀσαφῆ διατύπωσιν τῶν ὄρων ἀμοιβῆς τῆς, συνέπεια τῶν ὁποίων ὑπῆρξε νὰ προσπορισθῇ ἢ OL—CO τεράστια ποσά, ζημιωθείσης ἀντιστοίχως τῆς Δ.Ε.Η. κατὰ τὰ ποσὰ ταῦτα.

Ὁ Π. Παπαληγούρας καίτοι, ἔλαβε γνώσιν τῶν ἀνωτέρω ἀθεμιτῶν καὶ μεροληπτικῶν πράξεων τοῦ Γ. Πεζοπούλου παρέβη τὸ ἐκ τῆς ὑποχρέσεως του καθῆκον παραλείψας νὰ ἐγκαλέσῃ τούτων ποινικῶς καὶ ν' ἀσκήσῃ πειθαρχικὴν κατ' αὐτοῦ δίωξιν ἢ καὶ νὰ λάβῃ πρόσφορα μέτρα ἀποτροπῆς ἢ καὶ μειώσεως τῶν ζημιολογῶν διὰ τὴν Δ.Ε.Η. συνεπειῶν τῶν παρανόμων τούτων πράξεων.

Ἐπειδὴ ἡ γνώσις τοῦ ἐγκαλουμένου Ὑπουργοῦ, ἐμμέσως πληρὴ σαφῶς συνάγεται ἐκ τῶν ἱστορηθέντων ἐν τῷ οἰκείῳ κεφαλαίῳ καὶ ἰδίᾳ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οὗτος (Π. Παπαληγούρας) ἔχων σαφῆ καὶ πλήρη γνώσιν τῆς συμβάσεως τῆς 5.5.55 καὶ τῶν δι' αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ΔΕΗ συμφωνηθέντων προστατευτικῶν ὄρων, ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ ἐπληροφορηθῇ ἔστω ἐκ τῶν ὑστέρων τὴν τοιαύτην ἐπαχθῆ τροποποίησιν καὶ ἀπάλειψιν τῶν ὄρων τούτων, τοσοῦτο μάλλον καθόσον αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ. καὶ αἱ περὶ ὧν πρόκειται νέαι συμβάσεις διετιβιάσθησαν αὐτῷ παρὰ τῆς Δ.Ε.Η.

Ἀρκούσαι ὅθεν προέκυψαν ἐνδείξεις ὅπως ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ ὅτι συντρέχει περίπτωσις νὰ κατηγορηθῇ τὸν τέως Ὑπουργὸν Π. Παπαληγούραν διὰ παράβασιν καθήκοντος κατὰ τὰ ἀνωτέρω, τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς βουλευτοῦ Ἀγ. Σπυριδίου μεμνηθέντος, διότι κατὰ τὴν διατυπωθείσαν γνώμην του δὲν θεωρεῖ πλήρως ἀποδεδειγμένον ὅτι ὁ Π. Παπαληγούρας ἔλαβεν γνώσιν τῶν ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου διαπραχθεισῶν ἀδίκων πράξεων, ἀλλ' ὅτι οὗτος ἐξ ἀτυγχάνου ἀμελείας παρέλειψε νὰ ἐκτελέσῃ διατάξιν τοῦ νόμου (νὰ ἐλέγξῃ καὶ ἐποπτεύσῃ κατὰ τὴν περὶ Δ.Ε.Η. νομοθεσίαν) γενόμενος ἐνοχος τοῦ ὑπὸ τῆς παραγρ. δ' τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου ΦΠΣΤ ἀδικήματος, δι' ὃ καὶ δέον ὅπως γίνῃ σχετικὴ πρότασις.

Ἐπειδὴ ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω πράξεων παραβάσεως καθήκοντος, προέκυψαν ἐνδείξεις ὅπως κατηγορηθῇ ἡ Βουλὴ τὸν τέως Ὑπουργὸν Π. Παπαληγούραν ἐπὶ ἀπλῇ συνεργείᾳ εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Γ. Πεζοπούλου πραχθείσας ἀδίκους πράξεις κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑποχρέσεως του κατὰ τὰ ἀνωτέρω προκύψαντα περιστατικά.

Ἐπειδὴ κατὰ νόμον (ἄρθρ. 47 Π.Κ.) ἀπλοῦς συνεργός τοῦ παρ' ἄλλου πραττομένου ἀδικήματος εἶναι ὁ παρὰ τῶν ἐκ προθέσεως εἰς τὸν δρᾶστην πρὸ ἢ κατὰ τὴν τέλεσιν τῆς πράξεως οἰανδήποτε συνδρομῆν.

Κατ' ὄρθρην δὲ ἐρμηνείαν τῆς διατάξεως ταύτης «οἰανδήποτε συνδρομῆν» εἶναι καὶ ἡ διὰ παραλείψεως ἐπιβαλλομένης ἐνεργείας, ἣν γνωρίζει ὁ δρᾶστης, παρεχόμενη αὐτῷ βοήθεια (ἀρνητικὴ ἐνέργεια).

Ἐπειδὴ ἐν προκειμένῳ ἡ ὑπὸ τοῦ ἐγκαλουμένου Ὑπουργοῦ Π. Παπαληγούρα παράλειψις καθήκοντος καὶ ἡ ἐν γένει στάσις ἀνοχῆς τούτου, ἣν ἐγνωρίζεν καὶ εἰς ἣν ὑπελόγιζεν ἐκ προοιμίων ὁ δρᾶστης Γ. Πεζόπουλος, ἐνεθάρρυνε καὶ ἐβοήθει τούτον εἰς τὴν διάπραξιν τῆς ἐπομένης μεθ' ἐκάστην πα-

ράβασιν καθήκοντος του Υπουργού άδικου πράξεώς του, ή τοιαύτη δέ ένθάρρυνσις άποτελεί συνδρομήν παρασχεθείσαν πρό και κατά την τέλεσιν τής πράξεως, άνευ έτέρας θειτικής ένεργείας του συνεργού.

Ο εκ των μελών τής Έπιτροπής, βουλευτής Αγ. Σπηλιάκος, δέχεται ότι εκ τής παραλείψεως του Υπουργού να ένεργήση συμφώνως τω νόμω πρός δίωξιν του Γ. Πεζοπούλου παρασχεθείσα αύτῷ έξ άντικειμένου συνδρομή ένεθάρρυνε τούτον πράγματι εις την διάπραξιν των ύπ' αυτού τελουμένων διαδοχικῶς άδικων πράξεων, πλην όμως ή τοιαύτη παραλείψις του Υπουργού, προήλθεν έξ άσυγγνώστου άμελείας και ουχι εκ προθέσεως και κατά παράβασιν του άρθρου 259 Π.Κ. ως εκ του προηγούμενου κεφαλαίου έξέθεσε και διά τον λόγον τούτον έμειοψήγησεν. Ο εκ των μελών επίσης τής Έπιτροπής, βουλευτής Ι. Σεργάνης, ψηφίσας ύπέρ τής προτάσεως, διετύπωσε την άποψιν ότι ή εκ τής παραλείψεως παρεχόμενη βοήθεια εις τον δράστην, δέον να προέρχεται εκ προθέσεως του συνεργού, ύπό την έννοιαν ότι ούτος (ο συνεργός) γνωρίζει την διαπραχθησάμενην ή διαπραττομένην άδικον πράξιν του δράστου και πρός τον σκοπόν να παράσχη βοήθεια, παραλείπει επιβαλλομένην αύτῷ ένεργειαν.

Έπειδή τό από 1 Μαρτίου 1958 μέχρι Νοεμβρίου 1961 χρονικόν διάστημα, καθ' ό ό τέως Υπουργός Π. Παπαληγούρας δέν ήτο Υπουργός, δέν έπιδρά διά την εξαλείψιν τής ευθύνης τούτου διά τας από τό 29 Φεβρουαρίου 1956 μέχρι 28.2.58 χρονικόν διάστημα κατά τά άνωτέρω παραβάσεις καθήκοντος, άφ' ενός μόν διότι ως εκ τής φύσεως τής παραβάσεως καθήκοντος, ως συνεχούς έγκλήματος, δέν εξαλείφεται έφ' όσον ό ύπάιτιος Υπουργός αναλαμβάνει μεταγενεστέρως (Νοέμβριον 1961) Υπουργός Συντονισμῶ, εις τά καθήκοντα του όποίου ύπάγεται κατά τά έκτεθέντα ή έποπτεία και έλεγχος τής Δ.Ε.Η.

Έβραν όμως τούτου κατά τό διάστημα τής ύπό τούτου ασκήσεως των καθήκόντων του ως Υπουργός Συντονισμῶ προέκυψαν έτερα στοιχεία γνώσεως των έγκληματικῶν πράξεων του άυτουργού Γ. Πεζοπούλου, έξ ών παρήχθη άυτοτελής και άνεξάρτητος ύποχρέωσις να εκτελέση τό επιβαλλόμενον αύτῷ καθήκον, ύπερ παραλείψας παρεβίασε την διάταξιν του άρθρου 259 Π.Κ., δι' ήν ως έλέγχθη προέκυψαν ένδείξεις, διά να άποφανθῇ ή Βουλή περι παραποιμής.

Έπειδή κατ' άρθρο 46 Π.Κ. «μέ την ποιήν του άυτουργού τιμωρείται επίσης ό εκ προθέσεως προκαλέσας παρ' άλλω την άπόφασιν πρός εκτέλεσιν τής ύπό τούτου διαπραχθείσης άδικου πράξεως» έπεται ότι ήθικῶς άυτουργός είναι ό προκαλέσας την άπόφασιν παρ' άλλω τελέσεως τής έγκληματικής πράξεως και είναι ζήτημα πραγματικής εκτιμήσεως έν έκάστη συγκεκριμένη περιπτώσει εάν τό χρησιμοποιοθῆν έμσον παρήγαγεν άποκλειστικῶς την άπόφασιν παρά τῷ δράστην.

Έπειδή κατά τά έκτεθέντα έν τῷ οικείῳ κεφαλαίῳ ό Γ. Πεζόπουλος, άνεξαρτήτως εάν ύπήρχεν ένοχος ή μη δεσμός τούτου μετά τής EBASCO, έφ' όσον ή Έταιρεία άυτη είχε προκριθῇ πρώτη εις την σειράν των διαγωνισθέντων, ύπεστήριζεν ότι μετά τούτης έδει να άρχίσουν πρώτον αί διαπραγματεύσεις. Αντιθέτως όμως και παρά τό γεγονός ότι ή ECI άρχικῶς είχε προκριθῇ δεύτερα και κατόπιν τελευταία (τετάρτη) ό τότε Πρόεδρος τής Κυβερνήσεως Κ. Καραμανλῆς και ό Υπουργός Βιομηχανίας Ν. Μάρτης, έκδήλωσε άποβλέποντες όπως ή άνάθεσις τής μελέτης και επιβίβσεως του ύδροηλεκτρικῶ έργου εις θέσιν Κρεμαστῶ Άγγελώου, δοθῇ εις την ECI, καίτοι ή προσφορά της ήτο κατά πολύ άνωτέρα τής EBASCO, προεκάλεσαν εις τον Γ. Πεζόπουλον και Π. Γουναράκη και τά μέλη του Δ.Σ. την άπόφασιν τελέσεως του άδικήματος τής άπιστίας, ασκήσαντες ήθικήν πίσιν και άπειλήν κατά πρώτον λόγον κατά του Γ. Πεζοπούλου, εκμεταλλεόμενοι την δεινήν εις ήν εύρίσκατο τότε θέσιν, λόγω των δημοσιευμάτων του τύπου έναντίον του και των άποκαλύψεων εις βάρος του εκ των δικῶν μετά τής συζύγου και κατά του Π. Γουναράκη και των μελών του Δ.Σ. επικαλούμενοι τας περι διαβλητῶν σχέσεων μετά τής EBASCO.

Έπειδή ειδικώτερον οί άνωτέρω Πρωθυπουργός Κ. Καραμανλῆς και Υπουργός Βιομηχανίας Ν. Μάρτης πρός τον

σκοπόν να μεταπέισουν τον Γ. Πεζόπουλον, και άποδεχθῇ όπως άνατεθῇ ή επίβλεψις και ή εκτέλεσις του Ύδροηλεκτρικῶ έργου Κρεμαστῶ Άγγελώου εις την ECI αντί τής EBASCO ήτις είχε προκριθῇ ύπό τής έπιτροπής ως προσενηγούσα χαμηλοτέραν τιμήν, από τον Μάρτιον 1960 κατ' εξακολουθήσιν μέχρι του Μαΐου 1960 διά πολλῶν μερικωτέρων πράξεων, ήτοι διά παραινέσεων και προτροπῶν και δι' ήθικῆς έπιβολῆς επ' αύτου έπέτυχον, όπως προκαλέσουν εις τούτον την άπόφασιν να εισηγηθῇ και άποφασισθῇ ύπό του Δ.Σ. ή άνάθεσις των έργων εις την ECI, ήν πράγματι και άπεφάσισε την 23ην Μαΐου 1960.

Έπειδή εις την άπόφασιν ταύτην, ήχθη τό Διοικητικόν Συμβούλιον τής ΔΕΗ κατόπιν πίσεων και ήθικῆς έπιβολῆς και επί των μελών του ύπό των ως άνω Υπουργῶν, οτινις εκμεταλλεόμενοι και την σχέσιν εξαρτήσεως των μελών πρός αούτους, διά συνεχῶν παραινέσεων, προτροπῶν και τεχνασμάτων, από του Μαρτίου 1960 μέχρι 23.5.60, ύποχρέωσαντες ακόμη παρά τά κρατούντα, όπως παραδοθῇ ή προσφορά τής EBASCO εις την ECI, εξηνάγκασαν ταύτα να άποφασίσουν κατά την επιθυμίαν των, καίτοι έγνωρίζον ότι ή εις την ECI άνάθεσις ήτο επίζημία διά την ΔΕΗ.

Έπειδή τά μέλη του Διοικητικῶ Συμβουλίου τής ΔΕΗ άποφασίσαντα την 23.5.1960 την άνάθεσιν τής μελέτης και την επίβλεψιν του έργου Κρεμαστῶν εις την ECI, εκ προθέσεως έβλαψαν την περιουσίαν τής ΔΕΗ κατά 290.000 δολλάρια, ής την επιμέλεια και διαχείρισιν είχαν εκ του Νόμου, γενόμενα ούτω ένοχοι άπιστίας κατ' άρθρον 390 Ποιν. Κώδικος.

Έπειδή την άδικον ταύτην πράξιν και την εκ ταύτης προκληθείσαν ζημίαν εις την ΔΕΗ, παραδεχόμενος και ό ένώπιον τής έπιτροπής Έκτάκτου Έλέγχου εξέτασθεις Γ. Πεζόπουλος, άποδίδει εις την Κυβέρνησιν, ήτις επέμεινε και προεκάλεσε την λήψιν τής άποφάσεως ταύτης.

Άρκούσαι κατά ταύτα προέκυψαν ένδείξεις, ίνα κατηγορήση ή Βουλή τον τέως Πρωθυπουργόν Κ. Καραμανλῆν και Υπουργόν Ν. Μάρτην επί ήθικῆς άυτουργίας εις άπιστίαν πραχθείσαν έν Αθήναις την 23.5.60 ύφ' όλοκληρου του Διοικητικῶ Συμβουλίου τής ΔΕΗ και έξ ής προεκλήθη ζημία εις την περιουσίαν τής ΔΕΗ τουλάχιστον 290.000 δολλαρίων.

Ο εκ των μελών τής έπιτροπής βουλευτής Αγ. Σπηλιάκος ψηφίσας ύπέρ τής προτάσεως φρονεί, ότι ή άπιστία εις βάρος τής ΔΕΗ διαπραχθη ύπό των Γ. Πεζοπούλου και Π. Γουναράκη οτινις παρέπεισαν και παρέσυραν δι' άπάτης τά ύπόλοιπα μέλη του Δ. Συμβουλίου εις την ζημιογόνον άπόφασιν τής 23.5.60.

Έπειδή ως πρός τό κεφάλαιον τής συνάψεως τής συμβάσεως άλουμινίου προέκυψαν ένδείξεις όπως ή Βουλή κατηγορήση τους τέως Πρωθυπουργόν Κων. Καραμανλῆν και Υπουργόν Βιομηχανίας Ν. Μάρτην, ως συναυτουργούς άπάτης, ήτοι ότι από κοινοῦ μετά των Γ. Πεζοπούλου και Π. Γουναράκη και άλλων συναιτίων παρέστησαν έν γνώσει ψευδῆ πράγματα ως άληθῆ και άπεσιώπησαν άληθῆ τοιαύτα, ήτοι ότι ή τιμή των 3,1 MIS κατά KW τά 16 πρώτα έτη και των 3,6 κατά τά έπόμενα μέχρι τής λήξεως τής επί πεντηκονταετίαν διαρκείας τής συμβάσεως ήτο συμφέροσα, παρέπεισαν τό Διοικητικόν Συμβούλιον και ένέκρινε την σύμβασιν ταύτην την 27.6.1960 την όποιαν πρό δύο ήμερών (25.6.1961) είχαν ήδη ύπογράψει ό Γ. Πεζόπουλος έξ όνόματος τής ΔΕΗ έχοντες ούτω προεξοφλήσει και την γνώμην του Διοικητικῶ Συμβουλίου ύπογράψαντες την 26.6.1960 τό σχετικόν πρωτόκολλον.

Έπειδή τό άρθρον 45 Π. Κ. όρίζον ότι άν πλείονες έξετέλεσαν αξιόποιόν τινα πράξιν έκαστος τιμωρείται ως άυτουργός αούτης άπαιτεί άυτοπρόσωπον και άμεισον σύμπράξιν έκάστου άυτουργού έν τῇ τέλεσει τής κυρίας πράξεως.

Έπειδή κατά τά άνωτέρω έν τῷ οικείῳ κεφαλαίῳ δεκτά γενόμενα ύπό τής έπιτροπής πραγματικά περιστατικά, οί εκ των έγκαλουμένων Υπουργῶν Κ. Καραμανλῆς και Ν. Μάρτης είχαν άμεισον σύμπράξιν εις την διάπραξιν του άδικήματος τής άπάτης, ήτοι συμφωνήσαντες από κοινοῦ μετά του Γ.

Πεζοπούλου την διάπραξιν του αδικήματος τούτου ανέδρασαν εις τον Γ. Πεζόπουλον όπως κατά την συνεδρίαν της 27.6.1960 του Διοικητικού Συμβουλίου, διαβεβαιώση τα μέλη αυτού ότι η τιμή των 3.1 MILLS είναι επικερδής δια την ΔΕΗ ύπερ πράγματι και έπραξεν ούτως παραπείσας ούτω ταύτην να αποδεχθούσιν και έγκρίνουν κατά την αυτήν συνεδρίαν την υπογραφήσαν ήδη σύμβασιν. Η τοιαύτη δέ ψευδής παράστασις γενομένη κατά τα άνωτέρω προήρχετο άμέσως εκ των έγκαλουμένων Υπουργών και Γ. Πεζοπούλου, οτινις ούτω έγιναν αύτουργοί της άπάτης.

Επειδή τοιαύτη ψευδής παράστασις εγένετο προς τον σκοπόν όπως οι αύτουργοί περιποιήσουν εις άλλον, ήτοι εις την Έταιρείαν ΠΕΣΙΝΕ παράνομον περιουσιακόν όφελος και ελάθουν την περιουσίαν της ΔΕΗ, ήν πράγματι έελαθον κατά την διαφοράν κόστους παραγωγής και τιμής διαθέσεως εις την Έταιρείαν άλουμινίου της ηλεκτρικής ενεργείας ποσόν ιδιαιτέρως μεγάλης αξίας μη δυνάμενον επακριβώς να προσδιορισθή, πάντως κατ' ελάχιστον ετησίως 60.000.000 δραχ. κατά τους υπολογισμούς των ειδικών.

Επειδή ως προς τα λοιπά κεφάλαια της κατηγορίας, ήτοι: α) Του λάθους των 50 εκατ. παλαιών Γαλλικών φράγκων, β) των ασφαλίστων, γ) των εκτελέσεων και υπερβάσεων έργων Μέγδοβα, δ) προμηθείας ηλεκτρολογικών υλικών, ε) οικονομικών άνωμαλιών κατά τας μεταφοράς, στ) έξαγοράς ηλεκτρικών έπιχειρήσεων και των λοιπών πράξεων, περί ών γίνεται μνεία εν τή προτάσει διώξεως, ή έπιτροπή άπεφάνθη άμοφώνως, ότι δέν προέκυψαν ένδείξεις δια να κατηγορηθή ή Βουλή τους έγκαλουμένους Υπουργούς.

Επειδή κατ' άρθρον 10 του Ν. ΦΠΣΤ ως τούτο έτροποποιήθη υπό του Νόμου 781)1917 εν συνδυασμῷ και προς το άρθρον 17 του αυτού Νόμου, οι τυχόν κατά την διάδοσιν της ανακρίσεως ανακαλυφθέντες συναίτιοι και συνεργοί της υπό των Υπουργών παραχθείσης πράξεως δύνανται να υπαχθώσιν εις το ειδικόν δικαστήριον μόνον, εάν ήθελεν αποφασίσει τούτο ή Βουλή εν τή περι παραπομπής των Υπουργών αποφάσει αυτής.

Επειδή εν περιπτώσει παραπεμπτικής προτάσεως της ανακριτικής Έπιτροπής, δέον όπως γίνη πρότασις και περί των τυχόν συναιτίων και συνεργών.

Επειδή εκ της ενεργηθείσης ανακρίσεως προέκυψαν μὲν ένδείξεις ότι ο Πεζόπουλος και οι άλλοι είναι κατά νόμον συναίτιοι και συνεργοί των έγκαλουμένων Υπουργών εις άς προτείνεται ή παραπομπή των πράξεις πλην όμως ή Έπιτροπή άμοφώνως των παρισταμένων όκτώ μελών της κατά την λήψιν αποφάσεως επί του θέματος τούτου, κρίνει ότι δέν συντρέχει περίπτωσης να υπαχθώσιν εις το ειδικόν δικαστήριον οι συναίτιοι ούτοι, τσοούτω μάλλον καθ' ότι περί της ευθύνης τούτων άσχολεΐται ήδη ή τακτική άνάκρισις.

Διὰ ταύτα

Προτεινόμεν :

Α) Κατά πλειοψηφίαν των Μελών της Έπιτροπής, όπως ή Βουλή των Έλλήνων αποφανθῆ ότι προέκυψαν ένδείξεις εισαγωγής εις δίκην ένόπιον του κατά το άρθρον 80 του Συντάγματος Ειδικού Δικαστηρίου των έγκαλουμένων τῶς Προέδρου της Κυβερνήσεως Κων. Καραμανλή και Υπουργών Παν. Παπαληγούρα και Νικολάου Μάρτη δια τας κάτωθι εκ των καταγγελλθεισών πράξεων ήτοι:

1. Ο ΠΑΝ. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ, ως υπάιτιος του ότι Υπουργός Βιομηχανίας ών, κατά το από 29 Φεβρουαρίου 1956 μέχρι 28 Φεβρουαρίου 1958 χρονικόν διάστημα και Υπουργός Συντονισμού από Νοεμβρίου 1961 μέχρι και 11 Ιουνίου 1963 και υπόχρεως κατά Νόμον και ως εκ της φύσεως της υπηρεσίας του, να έποπτεύη και ελέγξη την ΔΕΗ και τους διοικούντας αυτήν, προσέτι δέ ως Υπουργός Συντονισμού έχων την γενικήν άρμοδιότητα επί θεμάτων άνασυγκροτήσεως και την ειδικήν ευθύνην της παρακολούθησεως κατά την λειτουργίαν και εν γενει οικονομικήν δράσιν των ήμυσίων έπιχειρήσεων, εν αΐς και ή ΔΕΗ, παρέβη κατ' έξακολούθησιν από του Αύγουστου 1957 και έντεϋθεν μέχρι και

11 Ιουνίου 1963, οτε έπαυσεσιν ών Υπουργός, τα καθήκοντά του ταύτα προς τον σκοπόν να περιποιήση εις τον Γ. Πεζόπουλον ή και άλλους (εν οΐς και την ΟΛ—CO) παράνομον περιουσιακόν όφελος ήτοι: Λαθών γνώσιν, τούλάχιστον κατ' Αύγουστον 1957 της από 1.10.1956 έπιστολής Ρ. Παπαδόυκα προς Ε. Βιδάλην, δι' ής άπεκαλύπτετο άδέμιτος συναλλαγή του Γ. Πεζοπούλου μετά της ΟΛ—CO και συγκεκριμένως ότι ούτος (ό Γ. Πεζόπουλος) έλάμβανε ποσοστόν μεΐζον ή έλαττον του 5 ο)ο παρά της ΟΛ—CO και άλλων προμηθευτών και αναδόχων επί της αξίας του μηχανικού έξοπλισμού και λοιπών υλικών της ΔΕΗ και καθ' ο ποσοστόν έπεβαρύνετο τελικώς ή τιμή των υλικών τούτων επί αντίστοιχῷ ζημίᾳ της περιουσίας της ΔΕΗ, ούτος παρέλειψε να εκπληρώση το έπιβαλλόμενον ως εκ της υπηρεσίας του, ως Υπουργού Βιομηχανίας καθήκον, από Αύγουστου 1957 μέχρι και της 28 Φεβρουαρίου 1958 (οτε παρητήθη), να μηνύση τούτον ένόπιον της Δικαιοσύνης ή και να άσκήση κατ' αυτού την έπιβαλλομένην πειθαρχικήν δίωξιν, παραλείψας προσέτι ως όφειλε, να λάβη τα ένδεικνύμενα μέτρα, προς άποφυγήν της εκ της άδεμίτου ταύτης συναλλαγής προκαλουμένης κατ' έξακολούθησιν ζημίας εις την περιουσίαν της ΔΕΗ, μέχρι και ματαιώσεως των έπιμέμπτων τούτων παραγγελιών και συμβάσεων, δια της προκηρύξεως αντίστοιχῶς διεθνῶν διαγωνισμών. Έκ της παραλείψεως του δέ ταύτης, ο Γ. Πεζόπουλος εισέπραξε παρανόμως τεράστια χρηματικά ποσά, ζημιωθείσης παραλλήλως της ΔΕΗ κατά πολυ μεγαλύτερα ποσά, λόγω διαδοχικών και κατ' έξακολούθησιν χαρακτηριστικῶν ενεργειών του Γ. Πεζοπούλου ύπερ της ΟΛ—CO καθ' όλον το διάστημα καθ' ο συνηλλάσσετο αυτή μετά της ΔΕΗ, άς παρείχεν αυτή συστηματικῶς εις άντάλλαγμα των προς αυτόν παροχῶν της.

Εν συνεχείᾳ ἀναλαβών κατά Νοέμβριον 1961 ως Υπουργός Συντονισμού, ένῶ εν τῷ μεταξύ κατά το διαρρέυσαν χρονικόν διάστημα έμεσολάθησαν γεγονότα έπιβεβαιούντα πλήρως την υπό του Γ. Πεζοπούλου διάπραξιν των άνωτέρω έγκλημάτων της δωροδοκίας και της άπιστίας τόσον κατά την διεξαγωγήν ποινικῶν δικῶν κατά Μάρτιον 1960 εκ των συγκλονιστικῶν ἀποκαλύψεων της τῶς σζύγου του και της εν συνεχείᾳ ἀναληφθείσης δημοσιογραφικής έκστρατείας περί των συμβαινόντων εν τῇ ΔΕΗ ως και της δημοσιεύσεως κατά Ιούνιον 1961 έπιστολῶν Φιλαρέτου, έξ ὧν έπιστοποιεΐτο πλήρως ή άδέμιτος συναλλαγή Πεζοπούλου μετά των προμηθευτών και αναδόχων της ΔΕΗ και προσέτι κατά Μάϊον 1962 δια των δημοσιευθεισῶν έπιστολῶν εις τον Αθηνάϊκόν τύπον και της εν τῇ Βουλή συζητήσεως εκ του προκληθέντος θορόδου, ούτος καίτοι ήτο υπόχρεως κατά τα άνωτέρω να καταγγείλη και κινήση την κατ' αυτού ποινικήν και πειθαρχικήν δίωξιν και άποτρέψη την εκ της παρανόμου δραστηριότητός του, συνέχισιν της ζημίας της ΔΕΗ εν γνώσει και προς τον σκοπόν να ώφελήση τον Γ. Πεζόπουλον και άλλους, παρέβη καιάλιν μέχρι και της 11 Ιουνίου 1963 το εκ της υπηρεσίας του έπιβαλλόμενον καθήκον, περιποιήσας ούτω παράνομον περιουσιακόν όφελος εις Γ. Πεζόπουλον εισπραχθέν ή και εισπραττόμενον εισέτι παρ' αυτού ζημιώσας πολλαπλάσιως την περιουσίαν της ΔΕΗ, δια έπιβαρύνσεως της τιμής των υλικῶν της ΔΕΗ, κατά το ποσόν τούτο και το δια των συνεχῶν και διαδοχικῶν χαρακτηριστικῶν ενεργειῶν του Γ. Πεζοπούλου ύπερ της ΟΛ—CO προσπορισθέν αυτοΐς παράνομον όφελος της ζημίας ταύτης μη δυνάμενης να προσδιορισθῆ επακριβῶς.

2) Ο Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ ως υπάιτιος του ότι Πρόεδρος ών Κυβερνήσεως κατά το από 1 Ιανουαρίου 1960 μέχρι 11 Ιουνίου 1963 χρονικόν διάστημα (πλην του χρονικοῦ διαστήματος από Σεπτεμβρίου 1961 μέχρι 30 Οκτωβρίου 1961) και υπόχρεως ως εκ της υπηρεσίας του ταύτης μεταξύ άλλων να συντονίζη τας ενεργείας των Υπουργῶν και να ζητή παρ' αυτών και των υπ' αυτούς Υπηρεσιῶν διασαφήσεις και πληροφορίας εφ' οιουδήποτε θέματος, άσκιῶν γενικήν επί τούτων έποπτείαν ως εκ της φύσεως της Υπηρεσίας του, έτι δέ έχων την ειδικήν άρμοδιότητα κατ' τας

περί Δ.Ε.Η. κειμένες διατάξεις να άσκη έλεγχον επ' αυτής καίτοι έλαβε γνώσιν τουλάχιστον από του Μαρτίου 1960 και επ' εΐτης εκ διαφόρων δημοσιευμάτων περί ένόχου δραστηριότητος του Γ. Πεζοπούλου εις βάρος της Δ.Ε.Η. και ιδίως εκ της δημοσίευσεως των επιστολών Φιλάρετου και της κοινολογήσεως του περιεχομένου της από 1.10.1956 επιστολής Ρ. Παπαδόπουλα, της άθεμίτου συναλλαγής του Γ. Πεζοπούλου μετά της OL—CO και της υπό τούτου τελέσεως κατ' έξακολούθησιν εγκλημάτων δωροδοκίας και άπιστίας εις βάρος της Δ.Ε.Η. παρέβη ούτος τό εκ της ύπηρεσίας του καθήκον, παραλιπών μέχρι και της 11 Ιουνίου 1963 να κινήση την κατά του ως άνω Γ. Πεζοπούλου και λοιπών συναιτιών ποινικήν και πειθαρχικήν δίωξιν, ως επίσης να λάβη, ως ώφειλε, τά ένδεικνύμενα μέτρα προς άποτροπήν της εκ της ως άνω άθεμίτου συναλλαγής ζημίας της περιουσίας της Δ.Ε.Η. προς τόν σκοπόν όπως ώφελήση τούτους, ους και ώφέλησε κατά σημαντικά ποσά με αντίστοιχον και έτι μεγαλύτεραν ζημίαν εις βάρος της περιουσίας της Δ.Ε.Η. κατά τά άνωτέρω.

3) Ο ΠΑΝΑΓ. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ ως υπάιτιος του ότι, ενώ ο Γ. Πεζόπουλος εις εκτέλεσιν της μετά της OL—CO άθεμίτου συναλλαγής του προέβαινε συστηματικώς εις πράξεις και παραλείψεις αντίθαινούσας τά καθήκοντά του ως γενικού Δ/ντου εκ προθέσεως βλάπτων την περιουσίαν της Δ.Ε.Η., ης την επιμέλειαν και διαχείρισιν ειχεν εκ του νόμου έτι δε διά πολλών μερικωτέρων πράξεων και παραλείψεων αυτού τελεσθεισών κατ' έξακολούθησιν, χρησιμοποιών εν γνώσει ψευδή πράγματα ως αληθή και επί πλέον άποκρύπτων και άποσιωπών άθεμίτως αληθή τοιαύτα ώφέλησε παρανόμως την OL—CO ζημιώσας αντίστοιχως την περιουσίαν της Δ.Ε.Η. μεγάλα ποσά ήτοι: α) Ένώ διά του άρθρου 8 παρ. 4 της από 5.5.55 συμβάσεως ή Δ.Ε.Η. ειχεν έξασφαλίσει υπέρ αυτής να κρίνη κατά την μη ύποκειμένην εις διαιτησίαν έλευθέραν αυτής κρίσιν περί του εϋλόγου των τιμών του μηχανικού έξοπλισμού, εν περιπτώσει δε άσυμφόρων τιμών ή OL—CO ήτο ύποχρεωμένη να προχωρήση εις διεθνή διαγωνισμόν. Ούτος (ο Γεώργιος Πεζόπουλος) τό δικαίωμα τούτο άπεμπόλησε δεσμεύσας την Δ.Ε.Η. διά μονοπλεύρου και ύποχρεωτικής μόνον διά την Δ.Ε.Η. διαιτησίας του BAUER, παραπέισας τό Δ. Συμβούλιον ότι, ή Δ.Ε.Η. διά της υπ' αυτού προταθείσης διαιτησίας έξοικονόμει χρόνον τουλάχιστον 3—4 μηνών, ενώ τούτο δεν ήτο αληθές, αλλά και αληθές ύποτιθέμενον ή έξ αυτής ζημία της Δ.Ε.Η. επ' ώφελεία της OL—CO ήτο προφανής και βεβαία, έλαβε τούτο την υπ' αριθ. 27 της 15 Φεβρουαρίου 1956 άπόφασιν του παρεχώρει την σχετικήν έξουσιοδότησιν, ην και πάλιν παρεβίασε παρασχών διά της υπ' αριθ. 55129 της 17.10.56 επιστολής του προς τό Πολυτεχνείον Ζυρίχης να κρίνη «άνευ τινός οίουδήποτε είδους δικαιολογίας» και ούτω εκ της άποφάσεως ταύτης δεσμεύσεως, ην άπέκρυψε και δεν άνεκοίνωσεν εις τό Δ.Σ. ώφελήθη πολλά εκατομμύρια ή OL—CO επί αντίστοιχω ζημία της Δ.Ε.Η. λόγω της μεροληπτικής υπέρ της OL—CO περί του εϋλόγου των τιμών άποφάσεως του ύποκατασταθέντος υπό του Πολυτεχνείου Ζυρίχης Καθηγητού BAUER (57ο) ο επί των τιμών των δύο γεννητριών. 20 — 25ο) ο επί των τιμών άγωγών ύδροσπρωβίλων και άλλων).

β) Ένώ ή ΔΕΗ ειχεν έξασφαλίσει διά της από 5.5.55 συμβάσεως την εκτέλεσιν των έργων διά προκηρύξεως δημοπρασίας βάσει τιμής μονάδος εις ως περιπτώσεις αυτήν θά έκρινε τούτο σκόπιμον, διά της από 15.10.56 συμβάσεως δι' άπατηλών μέσων άποκρύψας από τό Δ.Σ. τό γεγονός ότι αι τεχνικαι ύπηρεσίαι ειχον έτοιμάσει από του Μαΐου 1956 τās μελέτας και προϋιογραφάς διά την διενέργειαν δημοπρασίαν και έπισείαν τόν κίνδυνον έτι δήθεν θά έχαντο πολύτιμος χρόνος και θά περιήρχοντο εις αδιέξοδον εάν θά ύπερρεούντο εκ της άπορρίψεως των άπαραδέκτων τούτων όρων της OL—CO να καταλήξουν εις δημοπρασίαν. έπέτυχε με τās άνωτέρω και άλλας άνακριθείας και άνεπίτρεπτα τεχνάσματα να δώση εις την εκδήλωσ προστατευμένην του OL—CO την άποκλειστικήν εκτέλεσιν των έργων και με λίαν άσφαή διατύπω-

σιν των όρων άμοιβής της, ώστε εκ τούτων ή OL—CO προσεπαρίσθη πολλά εκατομμύρια, ζημιωθείσης αντίστοιχως της περιουσίας της ΔΕΗ, προκληθείσης προσέτι και έτέρας ζημίας εκ της γνωστής κακοπιστίας της OL—CO και τās κατά την εκτέλεσιν σπατάλας και ύπερβάσεις ως διηρυχόντων ή χαριστική αυτή σύμβασις, αι δε εγκληματαίκαί αύται πράξεις του Γ. Πεζοπούλου έτελέσθησαν από της 15.2.1956 μέχρι και 11.4.1962.

Ούτος ο Π. Παπαληγούρας Υπουργός ών Βιομηχανίας κατ'ά τό από 1.3.1956 μέχρι 1.3.1958 χρονικόν διάστημα και ύπόχρεως να έποπτεύη και έλέγχη την ΔΕΗ λαβών γνώσιν των άνωτέρω παρανόμων πράξεων του Γ. Πεζοπούλου παρέβη τό εκ της Υπηρεσίας του καθήκον, παραλιπών να μηνύση τούτον και άσκήση κατ' αυτού πειθαρχικήν δίωξιν και να λάβη ανάλογα μέτρα άποτροπής των ζημιωγόνων συνεπειών των παρανόμων τούτων πράξεων του Γ. Πεζοπούλου, προς τόν σκοπόν να ώφελήση τούτον παρανόμως και άλλους εν οίς την OL—CO.

Τήν αυτήν δε παράβασιν καθήκοντος διέπραξεν ο εν λόγω τέως Υπουργός Π. Παπαληγούρας και κατά τό από Νοεμβρίου 1961 μέχρι 11.6.1963 χρονικόν διάστημα κατ' ό διετέλεσεν Υπουργός Συντονισμού και κατ' ό άπεκαλύφθη πλήρως ή κατά τά ως άνω διάπραξις των παρανόμων και άξιοποιών τούτων πράξεων του Γ. Πεζοπούλου.

4) Ο Παν. Παπαληγούρας ως υπάιτιος του ότι Υπουργός ών Βιομηχανίας και Συντονισμού κατά τά άνωτέρω χρονικά διαστήματα, χωρίς να είναι άμσος συνεργός, εκ προθέσεως παρέσχε εις τόν Γ. Πεζόπουλον οίανδήποτε συνδρομήν πρό της τελέσεως και κατά την τέλεσιν των υπό τούτου κατά τό από Φεβρουαρίου 1956 μέχρι Ιουνίου 1963 χρονικόν διάστημα διαπραχθεισών άδίκων πράξεων εις βάρος της ΔΕΗ άπάτης, άπιστίας, δωροδοκίας ήτοι διά των κατά τ' άνωτέρω επανειλημμένων υπό του εγκλωμένου Υπουργού παραβάσεων καθήκοντος και της παραλείψεως επιβαλλομένης αυτώ ένεργείας, ο δράστης Γ. Πεζόπουλος γνωρίζων και ύπολογίζων εις την τοιαύτην εκ της παραλείψεως του Υπουργού παρεχομένην αυτώ συνδρομήν ένεθαρρύνετο εις την διάπραξιν του έπομένου μεθ' εκάστην παράβασιν, εγκληματος του.

5) Οί Κ. Καραμανλής τέως Πρόεδρος της Κυβερνήσεως και Ν. Μάρτης Υπουργός Βιομηχανίας από κοινού και δια πολλών μερικωτέρων πράξεων από Μαρτίου 1960 μέχρι 23 Μαΐου 1960 προσεκάλεσαν εις άλλους τόν Γ. Πεζόπουλον και Π. Γουναράκη και τά μέλη του Δ. Συμβουλίου την άπόφασιν προς εκτέλεσιν της υπ' αυτών διαπραχθείσης άδίκου πράξεως της άπιστίας εις βάρος της Δ.Ε.Η. ήτοι.

Ένώ οί Γ. Πεζόπουλος Γεν. Δ/ντής της Δ.Ε.Η., Π. Γουναράκης Πρόεδρος του Δ. Σ. και τά μέλη του Δ. Σ. εκ προθέσεως έζημιώσαν την περιουσίαν της Δ.Ε.Η., ης ειχε την επιμέλειαν και διαχείρισιν την 23 Μαΐου 1960 άποφασίσαντες διά της υπό την αυτήν ήμερομηνίαν υπ' αριθ. άποφάσεως του Δ. Συμβουλίου όπως αντιθέτως προς τό άποτέλεσμα του διενεργηθέντος διαγωνισμού άνατεθή ή μελετη και επίβλεψις του έργου εις θέσιν Κρεμαστά Άγγελώου εις την τελευταίαν κατά σειράν κρίσεως της Έπιτροπής του διαγωνισμού Ε.Σ.Ι. αντί της EBASCO ήτις ήτο πρώτη εις σειράν ζημιώνοντες ούτω κατ' ελάχιστον 357.450 δολλάρια ή 7.723.500 δραχμ. την περιουσίαν της Δ.Ε.Η., κατ' ό ποσόν ή προσφορά της EGI παρέμεινεν ακριβωτέρα και μετά την βελτιωθείσαν προσφοράν της κατά τās διαπραγματεύσεις, της αρχικής προσφοράς της EBASCO μεθ' ης δεν ήλθον εις διαπραγματεύσεις παρά την δηλωθείσαν πρόθεσιν της.

Ούτοι (Κ. Καραμανλής και Π. Παπαληγούρας) από κοινού και εκ προθέσεως προσεκάλεσαν τούς άνωτέρω άυτουογούς την άπόφασιν της υπό τούτων διαπραχθείσης άδίκου πράξεως δι' επανειλημμένων από Μαρτίου 1960 μέχρι 23.5.60 ενεργειών των, ήτοι διά πειθούς και φορτικότητος εκμεταλλευόμενοι και την σχέσιν έξαρτήσεως των άυτουργών προς αούτους και άσκούντες ήθικήν πίεσιν επί τούτων επικαλούμενοι τās περί διαβλητών ήθικών και ποινικών σχέσεών των με την OL—CO και ιδιαιτέρως εκμεταλλευθέντες την ιδιαιζόν-

τως δυσχερῆ θέσιν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ Γ. Πεζοπούλου ἐκ τῶν κατ' αὐτοῦ δημοσιευμάτων τοῦ τύπου καὶ τῶν ἐκ τῆς δίκης μετὰ τῆς συζύγου του ἀποκαλύψεων παρέπεισαν τούτους καὶ προεκάλεσαν αὐτοῖς τὴν διάπραξιν τοῦ ἀνωτέρω ἀδικήματος τῆς ἀπιστίας.

6) Οἱ Κ. Καραμανλῆς ὡς Πρόεδρος Κυβερνήσεως καὶ Νικ. Μάρτης ὡς Ὑπουργὸς Βιομηχανίας ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Γ. Πεζοπούλου καὶ ἄλλων συναιτιῶν τὴν 27 Ἰουνίου 1960 ἐπὶ σκοπῷ νὰ περιποιήσουν εἰς ἄλλον παράνομον περιουσιακὸν ὄφελος ἔδρασαν τὴν περιουσίαν τῆς Δ.Ε.Η. διὰ τῆς ἐν γνώσει παραστάσεως ψευδῶν γεγονότων ὡς ἀληθῆ καὶ παρασιωπήσαντες ἀληθῆ ἐπέισαν τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. νὰ λάβῃ τὴν ὑπ' ἀριθ.)27.6.60 ἀπόφασίν του δι' ἧς ἐπεφάσισε τὴν πώλησιν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας πρὸς τὴν βιομηχανίαν Ἀλουμινίου κάτω τοῦ κόστους ἤτοι ἐνῶ ἐγνώριζον ὅτι ἡ τιμὴ κόστους κατὰ KW ἦτο ἀνωτέρα, ἐβεβαίωσαν ψευδῶς τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. ὅτι ἡ τιμὴ 3,1 ΜΙΛΛΣ ἀνὰ KW κατὰ τὰ 15 ἔτη καὶ 3,6 ΜΙΛΛΣ (9,3 λεπτῶν καὶ 10,8 λεπτῶν) ἦτο συμφέρουσα διὰ τὴν Δ.Ε.Η., καὶ οὕτω διὰ τῆς τοιαύτης ψευδοῦς παραστάσεως παρέπεισαν τὸ Δ. Σ. ὅπερ πλανηθὲν ἀπεφάσισε τὴν πώλησιν πρὸς τὴν ὑπὸ ἴδρυσιν Βιομηχανίαν Ἀλουμινίου εἰς τὰς ὡς ἄνω τιμὰς ἐπὶ μίαν 50ετίαν διὰ τῆς ἀπὸ 27 Ἰουνίου 1960 ἀποφάσεώς του, ἐνῶ εἶχεν ἤδη υπογράψῃ τὴν 25 Ἰουνίου 1960 τὴν σχετικὴν σύμβασιν καὶ τὴν 26 Ἰουνίου 1960 τὸ σχετικὸν πρωτόκολλον προεξοφλοῦντες οὕτω τὴν ἀπόφασιν τοῦ Δ. Σ. τὸ ὅποιον πράγματι τελικῶς παρέπεισε νὰ δεχθῆ τὴν σύμβασιν ταύτην. Ἐκ ταύτης δὲ ὠφελήθη παρανόμως ἡ ἐταιρεία ΠΕΣΙΝΕ ἰδιαιτέρως μεγάλον ποσόν (τούλάχιστον 100.000.000 ἐτησίως κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν εἰδικῶν) καὶ ἐζημιώθη ἀντιστοίχως ἡ περιουσία τῆς Δ.Ε.Η.

Β) Ὁμοφώνως δὲ ὅπως ἡ Βουλὴ ἀποφανθῆ ὅτι δὲν προέκυψαν ἐνδείξεις διὰ νὰ ἀποφασίσῃ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς δίκην ἐνώπιον τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου διὰ τὰς λοιπὰς ἐν τῇ προτάσει διώξεις καταγγεληθείσας πράξεις:

- α) Λάθος 50 ἑκατ. Γαλ. φράγκων.
- β) Ὑπερβάσεις κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν.
- γ) Ἐξαγοραὶ ἠλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων
- δ) Ἀσφαλίσεις.
- ε) Οἰκονομικαὶ ἀνωμαλίαι κατὰ τὰς μεταφοράς.
- στ) Δημοσιεύσεις τύπου.

Γ) Ὁμοφώνως τῶν παρόντων ὀκτὼ μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν ὑπολοίπων μελῶν τῆς, ὅτι δὲν πρέπει ἡ Βουλὴ ν' ἀποφασίσῃ τὴν παραπομπὴν εἰς τὸ Εἰδικὸν Δικαστήριον τῶν ἀνακαλυφθέντων συναιτιῶν Γ. Πεζοπούλου καὶ ἄλλων.

Ἡ παροῦσα ἐκθεσις ἀποφασισθεῖσα τὴν 29 Μαΐου 1965 καὶ συνταχθεῖσα, ὑπεγράφη τὴν 2 Ἰουνίου 1965 ὑπὸ τῶν μελῶν αὐτῆς, πλην τῶν ἀποχωρησάντων κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς ψηφοφορίας, οἵτινες δὲν ἐξεδήλωσαν πρόθεσιν νὰ συνυπογράψουν τὴν παροῦσαν καὶ νὰ διατυπώσουν ἐγγράφως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοὺς λόγους τῆς μειοψηφίας των, ἐπὶ τῶν ἐφ' ὧν διεφώνησαν παραπεμπτικῶν προτάσεων.

Ὁ Πρόεδρος
Γ. Βασιλάτος

Ὁ Εἰσηγητῆς
Κ. Τσιριμῶκος

Ὁ Γραμματεὺς
Α. Σπηλιόπουλος

Τὰ Μέλη

Γ. Γρηγορίου, Ι. Σεργάκης, Φ. Παπαδόπουλος,
Τ. Κεφαλληνός, Σ. Ἡλιόπουλος.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Διὰ τὴν κρίσιν ὁρθῶς πᾶσα περίπτωσις εὐθύνης Ὑπουργῶν ἀπαιτεῖται πρὸ παντὸς ἐπίγνωσις τῶν διαστάσεων τοῦ δημοσίου βίου ἐν τῇ κορυφῇ τῶν ἀρμοδιοτήτων, ἀναμέτρησης τοῦ συνόλου τῶν εὐθυνῶν Πρωθυπουργοῦ καὶ Ὑπουργῶν, καὶ τοποθέτησις τῆς κρινομένης περιπτώσεως εἰς τὸ προσήκον μέτρον ἐν τῷ πλαίσίῳ τῆς ὅλης δραστηριότητος αὐτῶν.

Ἀπαιτεῖται ἐπίσης ἐν τῇ ἐπιμέλει τῶν προθέσεων τῶν κρινομένων νὰ εἶναι πάντοτε ὑπ' ὄψει τὸ ἠθικὸν καὶ πολιτικὸν τῶν ἀνάστητα, ἡ δὲ συνείδησις τῶν κρινόντων νὰ εἶναι ἐλευθέρως προκαταλήψων, ἐξ οἰασθήποτε προϋπαρχούσης αἰτίας καὶ ἀπηλλαγμένη ἀπὸ τοῦ πειρασμοῦ νοσηρῶν ἀναζητήσεων καὶ ἀντιδικίας συνεπείᾳ ἀπαραδέκτου κομματικοῦ φανατισμοῦ. Ὑποβιβασμὸς τῶν κριτηρίων ἔχει καταλυτικὰ ἀποτελέσματα διὰ τὴν ὁρθότητα τῆς κρίσεως.

Ἄλλ' ἐπὶ πλέον θὰ ἀποτελεῖ σύμπτωμα χρεωκοπίας τοῦ θεσμοῦ ἀναζητήσεως τῶν εὐθυνῶν τῶν Ὑπουργῶν ὡς ἰσχύει οὗτος, ἂν ἀπεδεικνύετο ὅτι ἡ προδικασία ἢ προβλεπόμενη ὑπὸ τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν δὲν ἀποτελεῖ ἐγγύτησιν ὑπὲρ τῆς δημιουργικῆς πρωτοβουλίας τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ παγίδα τοῦ πολιτεύματος εἰς βάρος τῆς κοινοβουλευτικῆς μειοψηφίας.

Ταῦτα γενικῶς διότι εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν καὶ μὲ ἀυστηρῶς τυπικὰ κριτήρια, δὲν προέκυψεν οἰαδήποτε εὐθύνη τῶν κρινομένων καὶ δὴ ποινικῇ.

Ὁ νόμος περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν ἐθεσπίσθη πρὸ 90 σχεδῶν ἐτῶν.

Ἐκ τῆς ὅλης οικονομίας του προκύπτει τῷ ὄντι ὅτι αἱ διατάξεις αὐτοῦ διετυπώθησαν ἐν ὄψει ἐξαιρετικῶν καὶ εἰδικῶν περιπτώσεων καθ' ἃς ἀθέμιτος συγκεκριμένη ἐνέργεια Ὑπουργοῦ ἐξήγειρε τὴν κοινὴν συνείδησιν, τὴν συνείδησιν ὅλου τοῦ πολιτικοῦ κόμμου. Οὐδέποτε θὰ ἦτο δυνατόν νὰ διέλθῃ ἐκ τῆς φαντασίας τῶν θεσμοθετῶν, ὅτι ὁ νόμος θὰ ἐκρησσοποιεῖτο πρὸς δίωξιν τῆς μειοψηφίας λόγῳ τῆς παρ' αὐτῆς ἐφαρμοσθείσης πολιτικῆς καθ' ὃν χρόνον αὕτη ἤσκη τὴν ἐξουσίαν ἢ διὰ τὴν ἐμπληρωθῆ ἔνδεχομένως προεκλογικῇ ὑπόσχεσις τῆς πλειοψηφίας.

Σημειωτέον δὲ ὅτι οὐσία διώκεται ἐν τῇ συγκεκριμένην περιπτώσει ἢ πολιτικῇ μιᾶς Κυβερνήσεως, ἰδίως ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Προέδρου αὐτῆς.

Ἀπόδειξιν τούτου ἀποτελεῖ τὸ γεγονός ὅτι τελικῶς καταλογίζονται αἱ κύρια εὐθύναι εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς τότε Κυβερνήσεως κ. Κωνστ. Καραμανλῆν, ὅστις οὐδαμοῦ ἐμφανίζεται ἐνεργήσας ὡς ἀρμόδιος Ὑπουργός.

Καὶ τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι ἡ δίωξις γίνεται μετὰ τὴν ἀπόδειξιν ὅτι ἡ ἐφαρμοσθεῖσα πολιτικῇ ἐπέτυχε καὶ γενικῶς ἀλλὰ καὶ εἰδικῶς εἰς τὸν τομέα τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ.

Ἡ ἐφαρμογῇ, κατὰ συνέπειαν, τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν εἰς τὴν συζητουμένην περίπτωσιν ἀποτελεῖ προφανῶς νόθευσιν τῆς βουλήσεως τοῦ νομοθέτου καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου παραβίασιν τοῦ Συντάγματος καὶ βασικῶν ἀρχῶν τοῦ Πολιτεύματος.

Τὴ δύναται νὰ ἐγγραῖται τὴν σταθερότητα καὶ τὴν συνέχειαν εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς Χώρας ἂν ἡ ὀξύτης τοῦ πολιτικοῦ ἀνταγωνισμοῦ δύναται νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ νὰ παραδίδεται εἰς τὸν διασυρμὸν τῶν τριῶν ἢ τετῶν καὶ ἡ ὑπόληψις τῶν λαϊκῆ φελέσει διαχειριζομένων τὰ κοινά; Προβάλλεται ἴσως ὁ ἰσχυρισμὸς, ὅτι αἱ κυβερνητικαὶ πράξεις, αἱ ἐνσωματοῦσαι τὴν κυβερνητικὴν πολιτικὴν τίθενται διὰ τῆς παραπομπῆς ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, καθισταμένου οὕτω τοῦ δικαστοῦ ὑπάτου ἐπιδιαιτητοῦ τῆς ὁρθότητος τῆς κυβερνητικῆς δραστηριότητος, δηλαδὴ τῶν πράξεων τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας.

Ἡ ἀντίληψις αὕτη δὲν εἶναι ὁρθή. Ἴδου διατί: Ὡς πρὸς μὲν τὴν σκοπιμότητα τῶν κυβερνητικῶν πράξεων δὲν ἔχει τὴν ἀρμοδιότητα ἀλλ' οὔτε καὶ τὰς δυνατότητας νὰ κρίνῃ ἢ δικαστικῇ ἐξουσίᾳ, ὡς πρὸς δὲ τὴν νομιμότητα αὐτῶν εἶναι γνωστοὶ οἱ λόγοι, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ δικαστικῇ κρίσις ἐπὶ τῆς οὐσίας ἐν τῇ συγκεκριμένην περι-

πτώσει. Ἐξ ἄλλου ἂν ἦτο νοητὸν μετὰ προθυμίας ἢ πλειοψηφία νὰ ἀποστέλλῃ εἰς τὸ Εἰδικὸν Δικαστήριον Ὑπουργοὺς τὶ θὰ ἐχρειάζετο ἢ προδικασία μὲ ὄργανα προανακρίσεως καὶ κρίσεως ἐκ κοινοβουλευτικῶν ἀνδρῶν συνθεθειμένα;

Ἡ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς προδικασία τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν ἐθεσπίσθη διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τὴν δημιουργικὴν πρωτοβουλίαν τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, διὰ τὴν προστατεύσιν τὰ πολιτικὰ πρόσωπα ἀπὸ τὰ ἐνδεχομένως ὀλιγώτερον οὐσιαστικὰ κριτήρια μιᾶς ἄλλης ἐξουσίας, διότι ἔχει μὲν ἐκείνη τὸ μέγα προσὸν τῆς ἀντικειμενικότητος, εἶναι ἀνάτομος τῆς νομιμότητος, ἀλλ' εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι μακρὰν τῆς καθημερινῆς δραστηριότητος τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας καὶ τῆς ψυχολογίας τῆς δημιουργικῆς δράσεως. Ἀντὶ τούτου ἡ πλειοψηφία τῆς Ἐπιτροπῆς ὄχι μόνον δὲν ἐδικαίωσε τὰς προσδοκίας τοῦ Συνταγματικοῦ νομοθέτου ἀλλὰ καὶ κατέληξεν εἰς συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα ἐρχονται, καθ' ἡμᾶς, εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸ συγκεκριμένον ὑπὸ τῆς ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ὕλικόν.

Οὕτω δὲ διερωτᾶται τίς ἂν ἡ χάριν τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν θεσπισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Συντάγματος προδικασία ἀποτελῆ ὄντως ἐγγύτησιν ὑπὲρ τῶν κρινομένων ἢ τὸ ἀντίθετον ἀκριβῶς.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὸ συγκεκριμένον ὕλικόν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου, τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν δὲν ἀφορᾷ εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς, μετὰ βαθείας δὲ ἀπογοητεύσεως σημειοῦμεν ὅτι πολλὰκις καὶ τὸ ἀφορῶν εἰς αὐτοὺς δὲν ἐκρίθη εὐστόχως ὑπὸ τῆς ἀνω Ἐπιτροπῆς.

Ἀπὸ τὴν διεξαχθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς προανάκρισιν οὐ μόνον δὲν προέκυψεν οἰαδήποτε ἐνδείξεις ποινικῆς εὐθύνης τῶν ἐλεγχόμενων Ὑπουργῶν, ἀλλ' ἀντιθέτως, ἀνάγλυφος προσεβλήθη ἢ ὀρθῇ παρ' αὐτῶν καὶ μετὰ συνεπείας ἀντιμετώπισις τῶν κρινομένων θεμάτων, κατὰ τρόπον ἀποδεικνύοντα βαθυτάτην ἐπίγνωσιν εὐθύνης καὶ συνασθησεως τῆς ἀποστολῆς των. Πιστεύομεν ὅτι ὑπὸ τὸ φῶς τῶν συγκεκριμένων στοιχείων ἢ Βουλῆ, αἰρομένη ὑπὲρ τὰς ἀδυναμίας τῶν πολιτικῶν καὶ προσωπικῶν ἀνταγωνισμῶν, δὲν θὰ διστάσῃ νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἔλλειψιν παντὸς στοιχείου θεμελιούσης εὐθύνης.

Οἱ συντάξαντες τὴν ἐκθεσιν τῆς μειοψηφίας θεωροῦμεν ὡς χρέος μας νὰ ἐκθέσωμεν πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Ἀντιπροσωπείαν τὴν γνώμην μας ἐπὶ πάντων τῶν θεμάτων τῆς κατηγορίας καὶ πρὸς αἰτιολόγησιν τῆς κρίσεώς μας ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῆς πεποινθήσεως ὅτι ἐκπληροῦμεν καθήκον, παρέχοντες εἰς τὰ μέλη τῆς Βουλῆς τὰ στοιχεῖα, βάσει τῶν ὁποίων ἐμορφώσαμεν ἡμεῖς γνώμην. Διὰ τὴν τὰ ἐλέγχουν οἱ κ.κ. Βουλευταὶ προκειμένου νὰ κρίνουν κατὰ συνείδησιν.

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΓΑΛΛΙΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΘΩΑΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΑΛΛΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΓΕΝΙΚΩΣ

1. Αἱ συμφωνίαι περὶ γαλλικῶν πιστώσεων.

Ἱστορικόν.

Τὴν 15ην Ὀκτωβρίου 1953, ὑπογοῦντος ἐπὶ τοῦ Συντονισμοῦ τοῦ κ. Σ. Μαρκεζίνη, ὑπεγράφη ἐν Παρισίοις, μετὰξὺ τῆς Γαλλικῆς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τὸ πρῶτον «Πρωτόκολλον περὶ ἐξηλεκτρισμοῦ τῆς Ἑλλάδος». Διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τούτου ὠρίζετο ὅτι ἡ Γαλλικὴ βιομηχανία θὰ συμβάλῃ εἰς τὸν ἐξηλεκτρισμὸν τῆς Ἑλλάδος, διὰ παροχῆς ὑπηρεσιῶν καὶ πωλήσεως ὕλικου». Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον ἀφ' ἐνός μὲν συνεφωνεῖτο ὅτι «Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θὰ ἀναθέσῃ εἰς τὰς γαλλικὰς ἐταιρείας μελέτας καὶ ἐργασίας συναφεῖς πρὸς τὸν ἐξηλεκτρισμὸν», ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις θὰ ἐξασφαλίσῃ πιστώσεις 5,5 δισεκατομμυρίων γαλλικῶν φράγκων διὰ τὴν προμήθειαν τῶν εἰδῶν καὶ τὴν ἀμοιβὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν προσφερθησομένων ὑπὸ τῶν Γαλλικῶν οἰκων.

Μετὰ δύο περίπου ἑβδομάδας, ἦτοι τὴν 2αν Νοεμβρίου

1953, υπεγράφητο εν Αθήναις, εντός των πλαισίων του ως άνω πρώτου πρωτοκόλλου δευτέρα (συμφωνία) μεταξύ, αφ' ενός μεν της Ελληνικής Κυβερνήσεως, αφ' ετέρου δε κοινοπραξίας γαλλικών εταιρειών, αποκαλουμένης εν τοις επομένοις δια της συντεταγμένης ονομασίας OL—CO. Έν τῇ δευτέρῃ τυχῆ συμφωνία, καθορίζεται σὺν τοις ἄλλοις ὅτι «αἱ τμηαὶ θὰ εἶναι σύμφωνοι πρὸς τὰς προϋφάσας τιμὰς, αἱ ὁποῖαι ἰσχύουν εἰς τὰς διαφόρους Εὐρωπαϊκὰς ἀγοράς, τόσον διὰ τὰ σχέδια καὶ τὴν λοιπὴν τεχνικὴν συνδρομὴν ὅσον καὶ διὰ τὸ ὑλικόν». Ἡ διατάξις αὕτη (ἄρθρον 4), ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄλλας διατάξεις τῆς συμφωνίας, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ἀσάφειαν τοῦ πρώτου πρωτοκόλλου, ἐδημιούργησαν, εὐθὺς ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συμπωνημένων, πολλὰς διαφορὰς μεταξὺ τῶν δύο Κυβερνήσεων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων μερῶν, ἤτοι τῆς OL—CO καὶ τῆς Δ.Ε.Η., κατὰ τὰ κατωτέρω λεπτομερῶς ἐκτιηρόμενα.

Αἱ ἀτέλεια τῶν δύο συμφωνιῶν (τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ τοῦ Νοεμβρίου 1953) πρέπει νὰ ἀποδοθοῦν εἰς τὴν δυσχερῆ διαπραγματευτικὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκατο, τότε, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἥτις, λόγῳ τῆς ραγδαίως μειουμένης ἀμερικανικῆς βοηθείας, προσεπάθει —καὶ ὀρθῶς— ν' ἀντικαταστήσῃ τοὺς ἐκ ταύτης συναλλαγματικούς πόρους, διὰ πιστώσεων ἐκ διαφόρων χωρῶν. Αἱ γαλλικαὶ πιστώσεις ἐθωρήθησαν, δικαίως, τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν συνωμολογήθησαν αἱ σχετικαὶ συμφωνίαι, ὡς ἐπιτυχία τοῦ κ. Σ. Μαρκεζίνη. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ὑστερῶν συνολικῶς ἐπιτιμώμεναι, αἱ συμφωνίαι περὶ γαλλικῶν πιστώσεων ὠφέλησαν σημαντικῶς τὴν χώραν, διὰ τοὺς ἐξῆς δύο λόγους: Πρῶτον, διότι ἠγοίχθη διὰ πρῶτην φοράν, ὁ δρόμος πρὸς τὴν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πιστοδότησιν καὶ δεύτερον διότι κατέστη δυνατὴ ἡ βάσει τῶν πιστώσεων τούτων χρηματοδότησις καὶ κατασκευὴ τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ ἐργοστασίου τοῦ Μέγδοβα. Τὸ πρῶτον ἐκ τῶν ἐπιτιμωμάτων τούτων ἦτο δυσχερὲς οὐ μόνον λόγῳ τῆς κρατούσης εἰσέτι, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, γενικωτέρας πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν οἰκονομικὴν δυσπιστίας, ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῆς ἐπιρροῆς ἀρνήσεως τῶν χρηματοδοτικῶν ὀργανισμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ νὰ πιστοδοτήσῃ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς ρυθμίσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ αὐτῆς δημοσίου χρέους, ἥτις ρύθμισις ἦτο, ὑπὸ τὰς συνθήκας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀδύνατος. Περὶ τῆς σημασίας τοῦ δευτέρου ἐπιτεύγματος, θὰ γίνῃ λόγος ἐν τοῖς ἐπομένοις ἀναλυτικῶς.

Τὸ γεγονός ὅτι εὐθὺς μετὰ τὴν ὑπογραφήν τοῦ πρώτου διακρατικοῦ πρωτοκόλλου, ἐπακολουθεῖ ἡ δευτέρα συμφωνία μεταξύ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐνὸς εἰδικῶς ὁμίλου γαλλικῶν εταιρειῶν, ἰδηλαδῆ τῆς OLCO —μέσω τῆς ὁποίας καὶ προσεβλήθη ἡ ἀπορροφήσις τῶν γαλλικῶν πιστώσεων— εἶναι εὐεξήγητον. Ὅ τότε Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ κ. Μαρκεζίνης ἐξεμεταλλεύθη ἐπιδεξιῶς ὑπὲρ τῆς χώρας, τὸ γεγονός ὅτι ὁ εἰρημένος ὄμιλος τῶν γαλλικῶν ἑταιρειῶν, ἐνδιαφερόμενος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν μελετῶν καὶ ἔργων ἐν Ἑλλάδι, κατώρθωσε νὰ κινήσῃ καὶ τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως τὸ ἐνδιαφέρον πρὸς παροχὴν τῆς πιστοδοτήσεως, ἥτις, φυσικὰ, δὲν θὰ εἰδίθετο ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ βεβαιότης ὅτι θὰ προωθοῦντο καὶ αἱ γαλλικαὶ βιομηχανικαὶ ἐξαγωγαὶ. Ὁ ἀνασποπῶν τὰς συμφωνίας περὶ γαλλικῶν πιστώσεων καὶ τὰς ἐπακολουθήσασας, κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν, συζητήσεις, πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ δοθεῖσα ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως πιστοδότησις ἀπέβλεπε τὸ μὲν νὰ συμβάλῃ εἰς τὸν ἐξηλεκτρισμὸν τῆς Ἑλλάδος, τὸ δὲ νὰ ἐνισχύσῃ τὰς Γαλλικὰς ἐξαγωγὰς. Δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἑτεροβαροῦς συμβάσεως «βοηθείας», ἀλλὰ περὶ ἀμοιβαίου συμβάσεως πιστοδοτήσεως ὑπὸ ὅρους εὐνοούντας ἢ μόνον τὴν Δ.Ε.Η., ἀλλὰ καὶ τὴν γαλλικὴν βιομηχανίαν καὶ τοὺς γαλλικοὺς μελετητικούς καὶ κατασκευαστικούς οἴκους.

Τὸ ἐπόμενον ἔτος, καὶ δὴ τὴν 6ην Ἰουλίου 1954, ὑπουργόντος ἐπὶ τοῦ Συντονισμοῦ τοῦ κ. Α. Καψάλη, συνωμολογήθη μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς OL—CO «συμφωνία», δι' ἧς «ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἀναθέτει εἰς τὰς ἀποδεχομένης τοῦτο ἑταιρείας τὴν κατασκευὴν ὑδροηλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως ἐπὶ τοῦ

ποταμοῦ Μέγδοβα». Σημειωτέον ὅτι ἡ συμφωνία αὕτη ὑπεγράφη, ἀπὸ προηγουμένως (κατὰ Νοέμβριον 1953) εἶχε προηγουμένῳ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ διεθνῆς διγωνισμὸς «διὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς χρηματοδοτήσεως, τῆς ἐκπονήσεως τῆς ὀριστικῆς μελέτης, τῆς κατασκευῆς καὶ τῆς θέσεως εἰς λειτουργίαν» τοῦ ὡς ἄνω ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου. Κατὰ τὸν διαγωνισμὸν ἐκείνον, εἶχεν ἀναδειχθῆ ἡ OL—CO, ὄχι μόνον ὡς ὁ τελευταῖος μειοδότης, ἀλλὰ καὶ ὡς ὁ μόνος οἴκος, ὁ δυνάμενος ν' ἀνταποκριθῆ πρὸς τοὺς ὅρους τῆς διακηρύξεως, ἰδίᾳ τοὺς χρηματοδοτικούς. ἔστω καὶ κατὰ ποῖαν τινὰ προσέγγισιν.

Ἡ περὶ Μέγδοβα συμφωνία τῆς 6ης Ἰουλίου 1954 εἶναι γενικωτάτου χαρακτῆρος, προσβλέπετο ὅτι θὰ κατηρτίζετο, ἐντὸς τῶν ὑπ' αὐτῆς διαγραφομένων πλαισίων, ἡ ὀριστικὴ σύμβασις. Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι ἡ OL—CO ἀνελάμβανε, διὰ τῆς ὡς ἄνω συμφωνίας-πλαίσου, τὴν ὑποχρῆσιν νὰ ἐξασφαλίσῃ, «ἐν ὄψει τῆς εἰς τὴν Γαλλικὴν Βιομηχανίαν γενομένης τοιοῦτοτρόπως παραγγελίας», τὴν αὔξησιν τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῶν γαλλικῶν πιστώσεων ἀπὸ 5,5 εἰς 6 ἢ καὶ 6,5 δισεκατομμύρια γαλλικῶν φράγκων. Ἐπηρεολούθησε, πράγματι, ἡ ἀνταλλαγὴ ἐπιστολῶν (τῆς 26ης Ἰουλίου 1954 καὶ τῆς 3ης Αὐγούστου 1954) μεταξύ ἐξουσιοδοτημένων ἐκπροσώπων τῶν Κυβερνήσεων, δι' ὧν καὶ ἐχορηγήτο ἐπίσημως ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως ἡ προϋπεσχημένη ὑπὸ τῆς OL—CO αὔξησις τῆς πιστοδοτήσεως. Εἶναι καὶ ἡ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀκολουθηθεῖσα διαδικασία, ἀποδεικτικὴ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἐπηρεάζετο ἐν τῇ ἐνασχύσει τῆς πιστοδοτικῆς τῆς πολιτικῆς, ὑπὸ τῆς γαλλικῆς βιομηχανίας. Θὰ ἦτο δὲ παράδοξον ἐὰν συνέβαινε τὸ ἀντίθετον.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν πιστώσεων τῶν 6 ἢ καὶ τῶν 6,5 δισεκατομμυρίων φράγκων προσβλέπετο, ἐν τῇ συμφωνία-πλαίσῳ τῆς 6ης Ἰουλίου 1954, ὅτι τμημα 2—2,25 δισεκατομμυρίων φράγκων (δυνάμενον καὶ νὰ αὔξηθῃ) θὰ διετίθετο «δι' ὕλικα τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ Μέγδοβα». Τῆς ὑποτιμώδους ταύτης συμφωνίας, θ' ἀναλυθοῦν, εἰς τὰ αἰετὰ τμημάτα τοῦ παρόντος, αἱ εἰδικώτεροι διατάξεις, τοσούτω μᾶλλον καθ' ὅσον προσδιώριζαν ἐν πολλοῖς τὰ διαπραγματευτικὰ πλαίσια ἐντὸς τῶν ὁποίων ἠδύνατο μεταγενεστέρως νὰ κινήθῃ κατὰ τὸ προπαρασκευαστικὸν τῆς ὀριστικῆς πλέον συμβάσεως στάδιον — ἡ ἑλληνικὴ πλευρὰ καὶ εἰδικώτερον ὁ διαδεχθεὶς τὸν κ. Α. Καψάλην εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Συντονισμοῦ κ. Π. Παπαληγούρας.

Διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 369)31.3.54 καὶ 1335)14.4.54 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀνετίθετο εἰς τὴν Δ.Ε.Η. ἡ χρησιμοποίησις τῶν γαλλικῶν πιστώσεων τόσον διὰ τὴν προμηθειαν ὑλικοῦ, ὅσον καὶ διὰ τὴν χρηματοδότησιν τοῦ Μέγδοβα. Διὰ τῆς δευτέρας τῶν ὡς ἄνω πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐξουσιοδοτεῖται ἐπὶ πλέον ἡ Δ.Ε.Η. νὰ συνωμολογήσῃ τὴν ὀριστικὴν σύμβασιν τοῦ Μέγδοβα, περὶ ἧς προσέβλεπε, κατὰ τὰ προειρημένα, ἡ συμφωνία - πλαίσιον τῆς 6ης Ἰουλίου 1954.

Ἄπαντα τὰ ἀναφερθέντα κείμενα (ἦτοι τὸ πρῶτον πρωτόκολλον καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα δευτέρα συμφωνία, καθὼς καὶ ἡ συμφωνία - πλαίσιον περὶ τοῦ Μέγδοβα, αἱ ἀνταλλαγεῖσαι μεταξὺ τῶν Κυβερνήσεων ἐπιστολαὶ καὶ, τέλος, αἱ δύο πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐκυρώθησαν διὰ τοῦ νόμου 3307)1955.

2. Τὰ δύο εἶδη τῶν γαλλικῶν πιστώσεων.

Αἱ προεκταθεῖσαι ἐξελίξεις δὲν ἀναφέρονται εἰς τὴν δραστηριότητα τῶν ἐγκαλουμένων ὑπουργῶν, ἀλλὰ τῶν προκατόχων τῶν. Ἐξεστῆθησαν, ἐν τούτοις, διὰ νὰ δοθῇ μία πρώτη εἰκὼν τῶν περιστάσεων ὑπὸ τὰς ὁποίας εἶχον συναφθῆ αἱ συμφωνίαι περὶ γαλλικῶν πιστώσεων.

Εἶναι χρήσιμον, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, νὰ γίνῃ διάκρισις μεταξὺ δύο κατηγοριῶν γαλλικῶν πιστώσεων.

α) τῶν πιστώσεων προμηθείας ἐλαφροῦ ἠλεκτρολογικοῦ ὑλικοῦ, ἀνερχομένων εἰς 4 περίπου δισεκατομμύρια γαλλικῶν φράγκων, καὶ

β) τῶν εἰδικῶς διὰ τὸν Μέγδοβα προωρισμένων πιστώσεων, ἀνερχομένων εἰς 2—2,25 περίπου δισεκατομμύρια γαλλ-

λικῶν φράγκων.

Ἡ διάκρισις αὕτη προκύπτει ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν δύο προμνησθεισῶν συμφωνιῶν τῆς 2ας Νοεμβρίου 1953 καὶ τῆς 6ης Ἰουλίου 1954. Αἱ πρῶται πιστώσεις προωρίζοντο κυριώτατα διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ ἀναγκαιοῦτος εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῶν διανομῶν, «ἐλαφροῦ» λεγομένου ὑλικοῦ καὶ ἦσαν θραχυπρόθεσμοι. Αἱ δευτέραι, ἀφιερωμέναι εἰς τὴν ἐκτέλεσιν μεγάλου ἔργου, ἦσαν μεσοπρόθεσμοι, προεβλέπετο δὲ δι' αὐτὰς χαμηλότερον ἐπιτόκιον (4,5 οο).

3. Προκύψασαι δυσχέρειαι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν Συμφωνιῶν.

Ὁ κ. Παπαληγούρας ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ προσωρινῶς μὲν τὴν 15ην Νοεμβρίου, ὀριστικῶς δὲ τὴν 15ην Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1954. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχον ἤδη ἀναφυῆ μεγάλαι δυσχέρειαι τόσο διὰ τὴν ἀπορρόφησιν τῶν γαλλικῶν πιστώσεων τῆς πρώτης κατηγορίας (προμηθείας δηλαδὴ ἐλαφροῦ ἠλεκτρολογικοῦ ὑλικοῦ), ὅσον καὶ διὰ τὴν κατάρτισιν τῆς μεταξὺ ΔΕΗ καὶ ΟΛ—CO («ὀριστικῆς») συμβάσεως Μέγδοβα.

Ὁ Γάλλος πρεσβευτὴς ἐρμηνεύων τὰς συμφωνίας τοῦ 1953—54 ὑπεστήριζεν ἐντονώτατα τὰς ἐξῆς θέσεις κυρίως:

α) Τὸ πρωτόκολλον καὶ ἡ συμφωνία τοῦ 1953 ἀποκλείουν τὸν προσδιορισμὸν τοῦ εὐλόγου τῶν τιμῶν διὰ διενεργείας διεθνούς διαγωνισμοῦ.

β) Ὑφίσταται, κατὰ τὰς προειρημένας συμφωνίας, ὑποχρέωσις τῆς ΔΕΗ πρὸς ἀπορρόφησιν τοῦ συνόλου τῶν πιστώσεων.

γ) Ὑφίσταται, κατὰ τὴν συμφωνίαν τῆς 6ης Ἰουλίου 1954 (καθὼς καὶ κατὰ τὴν προκήρυξιν τοῦ διενεργηθέντος τὸν Νοέμβριον τοῦ 1953 διαγωνισμοῦ), ὑποχρέωσις τῆς ΔΕΗ νὰ προμηθευθῇ τὸν μηχανολογικὸν ἐξοπλισμὸν τοῦ Μέγδοβα, ἄνευ διεθνούς διαγωνισμοῦ καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν γαλλικῶν πιστώσεων.

Καὶ περὶ μὲν τῆς βασιμότητος —ἀπὸ ἀπόψεως νομικῆς— τῶν γαλλικῶν ἐπιχειρημάτων, θὰ γίνῃ λόγος ἀναλυτικῶς εἰς τὰ εἰδικὰ τμήματα τοῦ παρόντος, ἔνθα καὶ ἐρευνῶνται τὰ σχετικὰ θέματα. Ἀρκεῖ νὰ παρατεθῇ ἐνταῦθα ἡ ἀκόλουθος χαρακτηριστικὴ περικοπὴ τῆς εἰδικῆς Εἰσηγήσεως τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας κ. Γ. Χαρμπούρη (ἴδε Διάθεσις Γαλλικῶν Πιστώσεων δι' Ὑλικά Διακιμῆς, σελ. 35): Γράφει ἐπὶ λέγει ὁ κ. Χαρμπούρης:

«Ἡ λυσώδης ἐπιμονὴ τῆς ΟΛ—CO, ἡ ἐπιστράτευσις οὐ μόνον τοῦ Γάλλου Ἐμπορικοῦ Ἀπολόουθου ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ Γάλλου Πρεσβευτοῦ προσερχομένων καὶ μετερχόντων εἰς τὰς σχετικὰς συζητήσεις τὰς διεξαχθείσας παρουσίᾳ ἐκπροσώπων τῆς ΟΛ—CO καὶ τῆς ΔΕΗ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας ἐπὶ τῷ τέλει νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ ΔΕΗ νὰ ἀπορροφήσῃ ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν γαλλικῶν πιστώσεων καὶ συγχρόνως νὰ μὴ ἐπιτραπῇ εἰς αὐτὴν ἡ διὰ δημοσίου διαγωνισμοῦ ἐξακρίβωσις τῶν τιμῶν, ἀπεδείκνυε ὅτι εἶχον πλήρη συναίσθησιν τῶν εὐνοϊκῶν συνθηκῶν ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐκινεῖτο ἡ ΟΛ—CO. Τοῦτο ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ὡς εἰς τὸ πρῶτον μέρος ἐξετέθη, ἡ ἀτυχῆς διατύπωσις τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 2.11.1953 ἔδιδε καθ' ἡμᾶς σοβαρὰ ἐρείσματα εἰς τὴν ἀπαίτησιν ταύτην.

Ἀλλὰ καὶ παραγνωριζομένων πρὸς στιγμὴν τῶν νομικῶν ἐρεϊσμάτων, ἅτινα παρουσίαζεν ὑπὲρ αὐτῆς ἡ Γαλλικὴ ἀποψη—καὶ ἅτινα, ὡς θέλομεν ἐκθέσει παρακατιόντες, ἦσαν ὄντως «σοβαρά»—παραμένει ὡς γεγονός ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις προέβαλε ταύτην ἐπιμόνως καὶ συνεχῶς καὶ δὴ κατὰ τὸν ἐπισημότερον τρόπον, πρὸ πάντων μὲν διὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις πρεσβευτοῦ τῆς, βραδύτερον δὲ καὶ διὰ τῆς ἀποστολῆς εἰδικοῦ ἐκπροσώπου τῆς, ἀφιγθέντος ἐνταῦθα πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ πρεσβευτοῦ.

Προέκυψεν ἐκ τῶν προμνησθέντων λόγων διαφορά μεταξὺ τῶν δύο Κυβερνήσεων περὶ τῆς ἐρμηνείας συνομολογημένων μεταξὺ τῶν δύο Κρατῶν τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος, συμφωνιῶν καὶ δὴ κυρίως:

α) Τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 15 Ὀκτωβρίου τοῦ 1953 καὶ

β) τῆς συναφθείσης, διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐπιστολῶν τῆς 26 Ἰουλίου καὶ τῆς 4 Αὐγούστου, μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Γαλλίας συμφωνίας.

Ἐλέχθη ἤδη ὅτι ἡ χρησιμοποίησις τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων (τόσον διὰ τὰ ἐλαφρὰ ὑλικά, ὅσον καὶ διὰ τὸν Μέγδοβα) καθὼς καὶ ἡ συνομολόγησις τῶν σχετικῶν συμβάσεων (συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς λεγομένης «ὀριστικῆς» συμβάσεως τοῦ Μέγδοβα) εἶχον ἀνατεθῆ, διὰ πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, εἰς τὴν ΔΕΗ. Ἡ ΔΕΗ, οὕσα δημοσία ἐπιχειρήσις, ἀπελάμβανε τῆς ὑπὸ τῶν σχετικῶν νόμων καθιερωμένης ἐναντι τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως «αὐτοτελείας». Εἶναι, ὅμως, φανερὸν ὅτι ἡ αὐτοτέλεια αὕτη δὲν ἐξικνεῖτο μόνον τοῦ σημείου ὥστε νὰ δύναται ἡ ΔΕΗ νὰ ἐπιλαμβάνεται ἐπιμόνως, ἄνευ τῆς συμπράξεως καὶ τῆς συμπαραστάσεως τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ἐπιλύσεως διαφορῶν προκυπτουσῶν ἐκ διεθνῶν συμβάσεων καὶ οὐχὶ ἐκ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου τὴν ὁποίαν τυχὸν θὰ εἶχε συνάψῃ ἡ ΔΕΗ μετὰ οἰουδήποτε ἀλλοδαποῦ οἴκου. Εἰς τὴν προκειμένην δὲ περίπτωσιν, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εἶχεν ἀναθέσει εἰς τὴν ΔΕΗ τὴν ἐφαρμογὴν συμφωνιῶν, τὰς ὁποίας εἶχε συνομολογήσει ἡ ἴδια καὶ δὴ οὐχὶ μετὰ ἰδιωτῶν, ἀλλὰ μετ' αὐτῆς ταύτης τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως. Αἱ ἀνακύψασαι, ἄρα, διαφορίαι δὲν ἦσαν μόνον διαφορίαι μεταξὺ τῆς ΔΕΗ καὶ τῆς ΟΛ—CO, ἀλλὰ διαφορίαι μεταξὺ τῶν Κυβερνήσεων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Γαλλίας, ἀφορώσαι εἰς τὴν ἐρμηνείαν διακρατικῶν συμβάσεων. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη περικοπὴ ἐκ τῆς ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς καταθέσεως τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς ΔΕΗ καθηγητοῦ τοῦ Πολυτεχνείου κ. Φλαμπουριάρη (τῆς 22.3.1965, σελ. 32—34):

«Κ. ΚΑΛΛΙΑΣ: Ἐν σχέσει μὲ τὴν χρησιμοποίησιν Γαλλικῶν πιστώσεων εἶναι γεγονός ὅτι κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τῶν ἀρχικῶν πρωτοκόλλων τῶν ἐτῶν 1953 καὶ 1954 ἐδημιουργοῦντο ὀρισμένοι διαφοραὶ αἱ ὁποῖαι ἐφθάνον, εἰς τὰς Κυβερνήσεως ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῶν πρωτοκόλλων; Δηλαδὴ τὰ πρωτόκολλα ὡς ἦσαν διατυπωμένα ἐγεννοῦσαν διαφορὰς αἱ ὁποῖαι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ λυθῶν παρά μόνον δι' ἐπαφῆς Κυβερνήσεων; Κατὰ τὴν πορείαν τῆς χρησιμοποίησεως τῶν γαλλικῶν πιστώσεων ὑπῆρξαν περιπτώσεις ἐρμηνείας τῶν αἱ ὁποῖαι ἔπρεπε νὰ γίνων μεταξὺ Κυβερνήσεων καὶ ἐπομένως διὰ τοῦ λόγου τούτου δικαιολογεῖται ἀνάμειξις Ὑπουργοῦ;».

«ΜΑΡΤΥΣ (ΦΛΑΜΠΟΥΡΙΑΡΗΣ): Βεβαίως. Αἱ γαλλικαὶ πιστώσεις ἐδίδοντο πρὸς τὴν Κυβέρνησιν».

Οὐδὲ ἠδύνατο νὰ ἐπικαλεσθῇ ὁ τότε ἐν ἐνεργείᾳ Ὑπουργὸς (ὁ κ. Π. Παπαληγούρας) ὅτι αἱ περὶ τῶν ὁ λόγος συμβάσεις συνέβη νὰ ὑπογραφῶν πρὸ τῶν ἰδικῶν του ἡμερῶν. Εἶναι, ἄρα, αὐτονόητον ὅτι, προκύψασθαι μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Γαλλίας διαφορὰς, δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἄλλο τι εἰμὴ συνεννόησις μεταξὺ τῶν δύο Κυβερνήσεων, τοῦτέστιν διαπραγματεύσεις ἐπὶ τῶν ἀμφισβητούμενων σημείων μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων Ὑπουργῶν δηλαδὴ τοῦ κ. Π. Παπαληγούρα (τότε Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ) καὶ τοῦ κ. Α. Πρωτοπαπαδάκη (τότε Ὑπουργοῦ τῆς Βιομηχανίας) ἀφ' ἑνός, καὶ τοῦ Γάλλου πρεσβευτοῦ κ. CHARPENTIER ἀφ' ἑτέρου.

Ἀνεξαρτήτως τῆς ἀνωτέρω νομικῆς καὶ πολιτικῆς τοποθετήσεως τοῦ θέματος, ἀφ' ἧς ὁ Γάλλος πρεσβευτὴς ἀνέλαβε αὐτοπροσώπως—καθ' ὃ εἶχε δικαίωμα—τὴν ὑποστήριξιν σειρᾶς ὅλης αἰτημάτων τῆς ΟΛ—CO, ἐρειδόμενων, κατὰ τὴν γαλλικὴν ἄποψιν, ἐπὶ τῶν προειρημένων διακρατικῶν συμφωνιῶν, δὲν ἠδύνατο καὶ δὲν ἐπετρέπετο ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ παρακολουθῇ ἀπαθῆς καὶ ἀδιάφορος τὰς μεταξὺ τῶν Γάλλων καὶ τῆς ΔΕΗ διαπραγματεύσεις.

Ἐγιναν διὰ τοῦτο συσκέψεις εἰς τὰ Ὑπουργεῖα Συντονισμοῦ καὶ Βιομηχανίας, παρισταμένων οὐχὶ μόνον τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων μερῶν (δηλαδὴ τῆς ΟΛ—CO καὶ τῆς Δ.Ε.Η.), ἀλλὰ καὶ τοῦ Γάλλου Πρεσβευτοῦ καὶ τῶν Ἑλλήνων Ὑπουργῶν, πρὸς ἐξομάλυνσιν τῶν ἀνακυψασῶν διαφορῶν. Περὶ τῶν συσκέψεων τούτων, τῶν γενομένων ὑπὸ τὴν προεδρίαν εἴτε τοῦ κ. Π. Παπαληγούρα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ, εἴτε τοῦ κ. Α. Πρωτοπαπαδάκη εἰς τὸ Ὑπουρ-

γείον Βιομηχανίας, διὰ γίνην λεπτομερέστατα λόγος. Δύναται, όμως, από τούδε νά επισημανθῇ ὅτι δὲν ἠδύνατο, κατὰ τὰς συσκέψεις ἐκεῖνας, ἡ Ἑλληνικὴ πλευρὰ νά υπαγορευθῇ τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς θελήσεις τῆς. Τὰ νομικὰ πλαίσια τῶν διαπραγματεύσεων ἀπετέλουσαν αἱ προμηθεύσεις διακρατικαὶ συμφωνίαι τοῦ 1953—1954. Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως τούτου, τὰ οὐσιαστικὰ διαπραγματευτικὰ περιθώρια προσδιορίζοντο ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως, εἰς ἣν ἦσαν υποχρεωμένοι νά προβοῦν, τὸσον ἡ Κυβέρνησις ὅσον καὶ ἡ Δ.Ε.Η. περὶ τῆς χρησιμότητος τῶν γαλλικῶν πιστώσεων πρῶτον, καθὼς καὶ περὶ τῶν συνεπειῶν ἅς διὰ συνεπήγγοτο ἡ ρῆξις τῶν μετὰ τῶν Γάλλων διαπραγματεύσεων δευτέρων.

Ἐπιχειρεῖται, διὰ τούτο, εὐθύς ἀμέσως κατωτέρω, ἀφ' ἐνός μὲν μία πρώτη ἀξιολόγησις τῶν γαλλικῶν πιστώσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ μία συνοπτικὴ ἐκτίμησις τῶν συνεπειῶν τῆς μετὰ τῶν Γάλλων ρῆξεως.

4. Χρησιμότης τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων.

Διὰ νά ἀποφανθῇ τις περὶ τῆς χρησιμότητος τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων ὀφείλει νά προβῇ εἰς μίαν ρεαλιστικὴν σύγκρισιν μεταξὺ τῆς προσφερομένης διὰ τῶν πιστώσεων τούτων λύσεως ἀφ' ἐνός καὶ ἄλλης τινὸς ὀποθενδήποτε προσφερομένης λύσεως ἀφ' ἑτέρου. Ἡδύνατο ἀραγε ἡ Δ.Ε.Η. ν' ἀντικαταστήσῃ τὸς ἐκ τῆς Γαλλικῆς χρηματοδοτήσεως πόρους δι' ἄλλων πόρων καὶ ποίων;

Ἰδοὺ πῶς περιγράφει τὴν τότε κατάστασιν ὁ Σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας κ. Γ. Χαρμπούρης (ἴδε βιβλίον **Ι ΓΔΡΟ-ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΜΕΓΑΘΑ**, κεφ. Β' Ἀπολογιστικά, Μέρος Α', Ἀρχικὴ Σύμβασις (β) Ἀπόψεις κ. Χαρμπούρη, σελ. 35—37):

«Εἶναι ἀληθές ὅτι οἱ ὄροι ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἐδόθησαν αἱ γαλλικαὶ πιστώσεις τὸσον λόγῳ τοῦ βραχυπροθέσμου αὐτῶν, ὅσον καὶ τῶν δεσμεύσεων κατὰ τὰς προμηθείας ἅς συνεπήγγοτο, δὲν ἦσαν εὐμενεῖς, ὑποστηρίζεται ἐν τούτοις ὅτι καθ' ὄν χρόνον ἐδόθησαν καὶ ἐν ὄψει τῆς τότε οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἐξαρτάσις αὐτῶν ὑπῆρξεν ἐπιτυχής. Ἡ ἔρευνα τοῦ θέματος τούτου δὲν εἶναι τῆς ἀρμοδιότητος ἡμῶν ἐφ' ὅσον ἴδια αἱ συμφωνίαι ἔτυχον νομοθετικῆς κυρώσεως. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου Ταυρωποῦ (Μέγδοβα) ἀπετέλει πραγματικότητα μετὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν γαλλικῶν πιστώσεων ἔστω καὶ μετὰ τοὺς βαρύτερους ὄρους τῶν ὁποίων συνεπήγγοτο, ἀντιθέτως δὲ ἐκτὸς αὐτῶν ὑπῆρχον ἴσως ἐνδείξεις περὶ τῆς δυνατότητος ἐξευρέσεως χρηματοδοτήσεως ἐξ ἄλλης χώρας (ὄρα ὑπόμνημα πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἡμῶν Ἀναρχ. Δημοκρατικοῦ Α 4981) 7.10.63 σελ. 5. καὶ 6), ἀλλ' οὐδεμία βεβαιότης. Ἡ ρῆξις τῶν μετὰ τῆς OL—GO διαπραγματεύσεων δ' ἀπετέλει πάντως ἄλλα εἰς τὸ ἄγνωστον καὶ ἂν τὸ ἄλλα τούτο καὶ ἡ ἀναβολὴ τὴν ὁποίαν διὰ συνεπήγγοτο ἐπετρέπετο ἢ ὄχι δὲν δύναται νά κριθῇ εἰμὴ διὰ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀναγκῶν τῆς ἀναγεννωμένης τότε οἰκονομικῆς Ἑλλάδος εἰς ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν. Τόσον ἡ Κυβερνητικὴ ἀποψις τῆς ἀμέσου πραγματοποιήσεως τοῦ ἔργου ὅσον καὶ οἱ δισταγμοὶ τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. νά ζητήσουν τὴν ρῆξιν τῶν διαπραγματεύσεων ἀποτελοῦν σοβαρὰς ἐνδείξεις ὅτι τοιαύτη ἀνάγκη ὑφίστατο. Ὁ μόνος ὁ ὁποῖος ἐτήρησε συνεπῆ ἀντίθετον γραμμὴν ὑπῆρξεν ὁ τότε Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. Ἀν. Δημοκρατικοῦ, ὁ ὁποῖος πάντοτε ἀντιμετώπιζε τὸ ἐνδεχόμενον νά ἀναζητήσῃ ἡ Δ.Ε.Η. ἄλλας ὁδοὺς. Δὲν ἔχομεν όμως στοιχεῖα ἐκ τῶν ὁποίων νά δυνάμεθα νά συμπεράνωμεν ὅτι μία τοιαύτη λύσις δὲν διὰ ἀπετέλει περιπέτειαν».

Μολοντί ἐκ τῶν ὑστέρων ἐγκύβας εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ θέματος, ὁ κ. Χαρμπούρης δὲν κατάρθωσε νά συλλέξῃ στοιχεῖα πείθοντα ὅτι ἄλλη λύσις ἐκτὸς τῆς Γαλλικῆς «δὲν διὰ ἀπετέλει περιπέτειαν». Ἦτο συνεπῶς ὑποχρέωσις τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰδικότερον τῶν κ.κ. Π. Παπαληγούρα καὶ Α. Πρωτοπαπαδάκη νά ἀποφύγουν, ἐφ' ὅσον ἠδύνατο, τὸ «ἄλλα εἰς τὸ ἄγνωστον». Ἐπρεπε δηλαδὴ διὰ νά γίνῃ ὁ Μέγδοβας, ν' ἀποφασθῇ ἡ ρῆξις τῶν μετὰ τῶν Γάλλων διαπραγματεύσεων». Περὶ τῆς βασιμότητος τοῦ συμπεράσμα-

τος τούτου διὰ γίνῃ ἀναλυτικώτατα λόγος εἰς τὰ εἰδικὰ περὶ Μέγδοβα κεφάλαια τοῦ παρόντος.

Ἐνῶ όμως ἡ χρησιμοποίησις Γαλλικῶν πιστώσεων διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ Μέγδοβα ἐφαίνετο, διὰ τοὺς προειρημένους λόγους, εἰς τὸν τότε Ὑπουργὸν τοῦ Συντονισμοῦ κ. Π. Παπαληγούρα ὡς ἀναπόφευκτος, ὁ αὐτὸς Ὑπουργὸς ἐσχημάτισε τὴν γνώμην —καὶ δὴ ἅμα τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων— ὅτι ἡ χρησιμοποίησις τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων διὰ τὴν προμήθειαν ἐλαφροῦ ὕλικου ἐκινδύνευε ν' ἀποδειχθῇ ἀσύμφορος. Ἦδη τὴν 29ην Δεκεμβρίου 1954, ὁ ἐντεταλμένος σύμβουλος κ. Ι. Καραβίδας ἀνέφερεν εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς ΔΕΗ ὅτι: «ὁ ἴδιος ὁ κ. Παπαληγούρας ἤρχισε νά καταφέρεται κατὰ τῶν γαλλικῶν πιστώσεων».

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν, τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν εἶχε συνομολογηθῇ (τὸν Νοέμβριον τοῦ 1953) ἡ σχετικὴ συμφωνία, αἱ πιστώσεις προμηθείας ἐλαφροῦ ἠλεκτρολογικοῦ ὕλικου ἐφαίνοντο πράγματι συμφέρουσαι βάσει τῶν τότε δεδομένων, μεταγενέστεραι οἰκονομικαὶ ἐξελίξεις ἐπέισαν τὸν κ. Π. Παπαληγούρα ὅτι τὸ 1955 διὰ ἠδύνατο ἡ Ἑλλάς νά ἐξεύρη καὶ ἄλλους, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα συμφεροτέρους, ὄρους προμηθείας διὰ διαγωνισμοῦ.

Ἠκολούθησε, διὰ τούτο, κατὰ τὰς μετὰ τῶν Γάλλων διαπραγματεύσεις τὴν ἐξῆς γραμμὴν: προσεπάθησε νά περιορίσῃ ὅσον ἦτο δυνατόν τὴν χρησιμοποίησιν τῶν πιστώσεων ἐλαφροῦ ἠλεκτρολογικοῦ ὕλικου, χωρὶς όμως καὶ νά φθάσῃ εἰς γενικωτέραν ρῆξιν, ἥτις διὰ εἶχεν ὡς αὐτόματον συνέπειαν τὴν ἐπ' ἀόριστον ἀναβολὴν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου τοῦ Μέγδοβα.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τῆς ΔΕΗ ἐπίτευξις τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιδιωκόμενου ἀποτελέσματος προσέκρουσεν, ὅπως εἶναι φυσικόν, εἰς τὸ γεγονός ὅτι οἱ Γάλλοι προσέβαλον, καθ' ὃ εἶχον δικαίωμα, συνδεδεασμένως καὶ ταυτοχρόνως τὸσον τὰς σχετικὰς πρὸς τὴν ἀπορρόφησιν τῶν πιστώσεων ἐλαφροῦ ἠλεκτρολογικοῦ ὕλικου ὅσον καὶ τὰς σχετικὰς πρὸς τὴν κατάρτισιν τῆς ὀριστικῆς συμβάσεως τοῦ Μέγδοβα ἀξιώσεις των.

Παρὰ τὰς ἐξ ἀντικειμένου δυσχερείας καὶ τὰ στενὰ διαπραγματευτικὰ περιθώρια, ὁ κ. Παπαληγούρας κατάρθωσε ν' ἀπαγκιστρώσῃ, ἤδη ἀπὸ τῶν μέσων Μαρτίου 1955, τὴν ΔΕΗ ἀπὸ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν πρὸ τῶν ἰδικῶν του ἡμερῶν, ἀνειλημμένων ὑποχρεώσεων πρὸς ἀπορρόφησιν πιστώσεων ἐλαφροῦ ὕλικου, περιορίσας ταύτας ἀπὸ 4 περίπου εἰς 1,5 δισεκατομμύρια γαλλικὰ φράγκα. Καὶ τοῦτο χωρὶς νά θέσῃ ἐν κινδύνῳ τὴν διὰ τῶν γαλλικῶν πιστώσεων ἐκτέλεσιν τοῦ Μέγδοβα. Ἀργότερα, τὸ 1956 καὶ τὸ 1957, ὡς Ὑπουργὸς πλέον τοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Βιομηχανίας, ὁ κ. Π. Παπαληγούρας ἠρνήθη καὶ πάλιν τὴν χρησιμοποίησιν πιστώσεων ἐκ 2 καὶ κατόπιν ἐκ 3,5—4 δισεκατομμυρίων γαλλικῶν φράγκων, θεωρήσας ὅτι ἔπρεπε —καὶ ὅτι ἠδύνατο— αἱ σχετικαὶ προμήθειαι νά διενεργηθοῦν κατόπιν διεθνoῦς διαγωνισμοῦ.

Ἐν τοῖς ἐπομένοις ἐκτίθενται λεπτομερῶς καὶ κεχωρισμένως, ἐν ἀρχῇ μὲν τὰ θέματα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν τῶν γαλλικῶν πιστώσεων (δηλαδὴ τοῦ ἐλαφροῦ ὕλικου) κατόπιν δὲ τὰ θέματα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν τῶν πιστώσεων τούτων (δηλαδὴ τῶν πιστώσεων τῶν προωρισμένων διὰ τὸν Μέγδοβαν).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙ.

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

1. Προμήθειαι ἠλεκτρολογικοῦ ὕλικου κατὰ τὸ 1954—1955.

Ἄπαντες οἱ ἐξετασθέντες ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς μάρτυρες, οἱ ἐρωτηθέντες ἐπὶ τοῦ ἂν αἱ συμφωνίαι περὶ Γαλλικῶν Πιστώσεων ἀπέκλειον τὴν ἐκτὸς τῆς Γαλλίας χρησιμοποίησιν των, καθὼς καὶ τὴν διενέργειαν διεθνoῦς διαγωνισμοῦ, ἀπήντησαν, εἰς ἀμφοτέρω τὰ ἐρωτήματα, καταφατικῶς. (Οὕτω π.χ. ἀπήντησαν ὁ Ὑποδιοικητὴς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κ. Δ. Γαλάνης, ὁ Γεν. Δ)ντὴς τοῦ

Υπουργείου του Συντονισμού κ. Ι. Λαμπρούκος, ο καθηγητής του Ε.Μ.Π. κ. Ι. Φλαμπουράρης κλπ.). Κατετέθη, άλλωστε, ενώπιον της Ανακριτικής Επιτροπής ότι ο αποκλεισμός της χρησιμοποίησης διακρατικών πιστώσεων εκτός της παρεχούσας ταύτας χώρας, αποτελεί γενικόν κανόνα ύφ' ὃν χορηγούνται αἱ τιαυταὶ πιστώσεις. Είναι γεγονός πασίδηλον ὅτι οὐδέποτε ἐχορηγήθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα οἰαδήποτε διακρατικαὶ πιστώσεις χωρὶς τοὺς ἀνωτέρω περιορισμούς. Καὶ σήμερον ἀκόμη ἡ Ἑλλάς καλεῖται νὰ ἀπορροφήσῃ γαλλικὰς πιστώσεις ἐξ 25 ἑκατομμυρίων δολλαρίων διὰ τῆς προμηθείας εἰδῶν ἐκ τῆς γαλλικῆς ἀγορᾶς, ἀποκλεισμένου τοῦ διεθνούς διαγωνισμοῦ. Καὶ σήμερον ἀκόμη ἐκτελοῦνται ὑπὸ τῆς ΔΕΗ μεγάλης κλίμακος ἔργα μὲ ἀμερικανικὰς πιστώσεις, αἱ δὲ σχετικαὶ συμφωνίαι ἐπιβάλλουν τὴν προμήθειαν τοῦ ἡλεκτρολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ ἀπὸ τὰς ΗΠΑ, μολοντί εἶναι γνωστὸν ὅτι συνήθως αἱ ἀμερικανικαὶ τιμαὶ εἶναι ἀνώτεροι τῶν εὐρωπαϊκῶν. (Ἴδε, προπάντων, κατάθεσιν κ. Ι. Λαμπρούκου τῆς 15.4.65, καὶ κ. Δ. Γαλάνη τῆς 1.4.65).

Δὲν εἶναι, κατὰ ταῦτα, ἀπορίας ἄξιον ὅτι ἡ χρησιμοποίησις καὶ τῶν χορηγηθεισῶν τὸ 1953—1954 γαλλικῶν πιστώσεων ἀπέκλειε τὴν διενέργειαν διεθνούς διαγωνισμοῦ. Τοῦ αποκλεισμοῦ τούτου θεθέντος, ἡ ἐναρξίς τῆς εφαρμογῆς τῶν προειρημένων μετὰ τῆς Γαλλίας συμφωνιῶν ἤρξατο — πρὶν ἀναλάβῃ ὁ κ. Π. Παπαληγούρας τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ ὡς ἐξῆς: Ἡ ΔΕΗ ἀπέστειλε κατάλογον ὑλικῶν πρὸς τὴν OL—CO, αἰτουμένη τὴν παρὰ τῆς τελευταίας ὑποβολὴν κοστολογημένων προτάσεων. Αἱ προτάσεις τῆς OL—CO ὑπεβλήθησαν. Ἀλλ' ἡ ΔΕΗ καθυστέρει ἐπὶ μῆνας τὴν ἀπάντησιν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἀναλαμβάνει — τὴν 15ῃν Νοεμβρίου 1954 — ὁ κ. Π. Παπαληγούρας τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ. Ὁ Γάλλος Πρεσβευτὴς ζητεῖ τόσον ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν τοῦ Συντονισμοῦ ὅσον καὶ ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας κ. Πρωτοπαπαδάκη νὰ ἐπισπεύσῃ ἡ ΔΕΗ τὴν ὀφειλομένην ἀπάντησιν. Ἀμφότεροι οἱ Ὑπουργοὶ ἐζήτησαν τότε, ὅπως ἦτο φυσικὸν καὶ ἐπιβεβλημένον, νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ ἐκκρεμύσεως μικρᾶς σχετικῶς σημασίας γαλλικῆς προσφοράς τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ. Περὶ τοῦ πῶς διεβιάσθη τὸ ἀνωτέρω αἴτημα πρὸς τὴν ΔΕΗ μαρτυρεῖ ἡ ἀκόλουθος περικοπή ἐκ τοῦ ἡμερολογίου τοῦ κ. Α. Δημητρακοπούλου τῆς 31.12.1954:

«Μοῦ ἐγνωστοποιήθη μὴνυμα τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ (κ. Παπαληγούρα) συνιστῶντος, ὅπως τὸ Δ.Σ. λάβῃ ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω νέας προσφοράς ἀπόφασιν. Ἐπηλήθευσα τὸ μὴνυμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἀπλῶς συζήτησιν τῆς νέας προτάσεως τῆς OL—CO συνίστα, χωρὶς καὶ τὴν ἐλαχίστην ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα ὑπόδειξιν».

Τὸ κείμενον ὀμιλεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ.

Ἀρχομένου τοῦ 1955, ἡ γαλλικὴ πλευρὰ προβάλλει πλέον εὐθέως σειρὰν ἀξιώσεων, ἐρειδομένων, κατ' αὐτήν, ἐπὶ τῶν συμφωνιῶν τοῦ 1953—1954. Εἶναι χαρακτηριστικὰ τῆς γαλλικῆς ἐπιμονῆς τὰ ἀναφερθέντα ἐν τῇ συνεδριάσει τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ τῆς 8ης Μαρτίου 1955. Αἱ ἀπ' εὐθείας μεταξὺ ΔΕΗ καὶ OL—CO διαπραγματεύσεις ἤχθησαν εἰς ἀδιέξοδον, ὁ δὲ Γάλλος Πρεσβευτὴς ἠτήσατο τὴν κυβερνητικὴν παρέμβασιν πρὸς ἐξαμάλυνσιν τῶν ἀνακυψασῶν, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν διακριτικῶν συμβάσεων, διαφωνιῶν. Αἱ διαφωνίαι ἀνεφέροντο τόσον εἰς τὰ θέματα τοῦ Μέγδοβα ὅσον καὶ εἰς τὰ θέματα τῆς προμηθείας ἐλαφροῦ ἡλεκτρολογικοῦ ὑλικοῦ, περὶ οὗ καὶ θὰ γίνῃ εἰδικότερος λόγος ἐν τῷ παρόντι τμήματι.

Ἐγένοντο, κατὰ συνέπειαν, συσκέψεις ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς ἡμέρας, ἀπὸ τῆς 17ης μέχρι καὶ τῆς 19ης Μαρτίου 1955, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Συντονισμοῦ (ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τῶν σχετικῶν τριῶν σημειωμάτων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τοῦ ἐντεταλμένου συμβούλου τῆς ΔΕΗ κ. Ι. Καραβίδα, ὁ ὁποῖος ἦτο καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν πολέμιος τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων προμηθείας ἐλαφροῦ ὑλικοῦ). Εἰς τὰς συσκέψεις ταύτας ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Π. Παπαληγούρα μετέσχεν ὁ Γάλλος Πρέσβυς, ἐκπρόσωποι τῆς OL—CO, οἱ κ.κ. Ι. Καραβίδας, Δ. Γαλάνης καὶ Γ. Πεζόπουλος (ὡς ἐκπρόσωποι τῆς ΔΕΗ), καθὼς καὶ ὑπηρεσιακοὶ παράγοντες τῶν Ὑπουργείων Συν-

τονισμοῦ καὶ Βιομηχανίας. Ἡ ἀρχικὴ Ἑλληνικὴ θέσις ἦτο ὅτι: Βεβαίως, ἀν χρησιμοποιοῦμεν τὰς Γαλλικὰς πιστώσεις ἐλαφροῦ ὑλικοῦ, ὑποχρεούμεθα νὰ μὴ διενεργήσωμεν διεθνή διαγωνισμόν, ἀλλὰ νὰ ἐφαρμόσωμεν τὰ περὶ προμηθείας ἄρθρα τῶν συμφωνιῶν τοῦ 1953—1954. Πλὴν ὅμως δικαιοῦμεθα, ἐὰν θέλωμεν, ν' ἀπορρίψωμεν τὰς Γαλλικὰς προτάσεις καὶ νὰ μὴ κάμωμεν χρῆσιν τῶν πιστώσεων ἐλαφροῦ ὑλικοῦ, ὅποτε, φυσικὰ, δὲν θὰ χρησιμοποιοῦμεν καὶ τὰς Γαλλικὰς πιστώσεις.

Κατὰ τὴν πρώτην τῶν ὡς ἄνω ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ συσκέψεων (τῆς 17ης Μαρτίου 1955) ἡ Γαλλικὴ πλευρὰ ἀντέκρουσε τὰ Ἑλληνικὰ ἐπιχειρήματα, καθ' ὃν τρόπον περιγράφει ὁ κ. Ι. Καραβίδας εἰς σημειώματά του (ὑπὸ τὸν τίτλον «**Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕΙΣ Τὸ ΖΗΤΗΜΑ ΤῶΝ ΓΑΛΛΙΚῶΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ. ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑΙ ΛΥΣΕΙΣ**»).

Ἴδου τὸ κείμενον:

«Κατὰ τὸ χθεσινὸν Συμβούλιον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ, ἤλθον εἰς φῶς δύο νέα στοιχεῖα. Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ πρώην Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ κ. Καψάλη διὰ τῆς ὁποίας ὀρίζεται, ὅτι τὸ ποσὸν τῶν ὑλικῶν, διὰ τὸ ὁποῖον ἐζητήθη κοστολόγησις, ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ καθοριζόμενον πρόγραμμα κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τῆς ἀπὸ 2.11.54 συμβάσεως καὶ ἐπίσης, ὅτι καὶ τὸ σχετικὸν ἔγγραφο τῆς ΔΕΗ ἀναφέρεται εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον. Τοῦτο ἀπετέλεσεν ἐν ἐπὶ πλέον ἐπιχείρημα τῆς Γαλλικῆς πλευρᾶς ἵνα ἀποδειχθῇ ὅτι ὑπάρχει ἀνελημμένη ὑποχρέωσις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀγορὰν ἐκ Γαλλίας ὀλοκλήρου τοῦ ὑλικοῦ διὰ τὸ ὁποῖον ἐζητήθη ἡ κοστολόγησις».

Ἐτι χαρακτηριστικώτερα διατυπώνει τὴν Γαλλικὴν ἄποψιν ὁ κ. Ι. Καραβίδας εἰς σημειώματά του τῆς ἐπομένης, 18.3.1955, πρὸς τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η.:

«Ἡ Γαλλικὴ πλευρὰ ἀνέφερεν ὡς ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς γνώμης τῆς ὅτι ὑπάρχει ἐπιστολὴ τοῦ κ. Καψάλη, τὴν ὁποίαν καὶ ἐπέδειξεν, δυνάμει τῆς ὁποίας δὲν ἀπομένει ἀμφιβολία ὅτι ἡ αἰτηθεῖσα κοστολόγησις μᾶς ὑποχρεώνει, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 8, εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ περιλαμβανομένου εἰς τὴν αἴτησιν κοστολόγησεως ὑλικοῦ».

Ὁ κ. Π. Παπαληγούρας, εὐρεθεὶς πρὸ τῶν Γαλλικῶν νομικῶν ἐπιχειρημάτων, προσεπάθησε νὰ μετατοπίσῃ τὸ θέμα ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ οὐσιαστικοῦ ἐπιπέδου, εἰπὼν πρὸς τὸν Γάλλον Πρέσβυν, κατὰ τὴν δευτέραν σύσκεψιν τῆς 18.3.1955, ὅτι καὶ ἐὰν ἔτι ὑπετίθετο ὅτι τὰ Γαλλικὰ ἐπιχειρήματα εἶναι νομικῶς βάσιμα, δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἐμφανισθῇ ἡ Γαλλία ὡς ἐξαναγκάζουσα τὴν ΔΕΗ εἰς ἀγορὰν ὑλικῶν τῶν ὁποίων δὲν ἔχει ἀνάγκην. Γράφει σχετικῶς ὁ κ. Ι. Καραβίδας:

«Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐλαττώσεως τῶν ὑποχρεώσεών μας ὡς πρὸς τὴν ποσότητα τοῦ ὑλικοῦ ἐφάνησαν ὑποχωρητικοὶ κατόπιν τοῦ ἐπιχειρήματος τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ ὅτι θὰ ὑπάρχουν εἰς τὰς ἀποθήκας μας κατὰ τὸν ἐρχόμενον Ἰούλιον ὅμοια ὑλικά ἀξίας 6,9 ἐκ. δολλαρίων. Οἱ Γάλλοι ἐδήλωσαν ὅτι γνωρίζουν τοῦτο καὶ ἀγανατίζονται ὅτι τὸ ἐπιχειρήματά μας αὐτὸ εἶναι ἰσχυρόν».

Ἐπακολοθεῖ ἡ τρίτη καὶ τελευταία σύσκεψις, τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα περιγράφει, εἰς τόνον σχεδὸν θριαμβευτικόν, ὁ κ. Ι. Καραβίδας, διὰ τοῦ τρίτου σημειώματός του πρὸς τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ: «Κατωρθώσαμεν νὰ ἀπαγκιστρωθῶμεν εἰς τὸν μέγιστον δυνατὸν βαθμὸν ἀπὸ τῶν ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας εἴχομεν ἀναλάβει ἀπέναντι τῶν Γάλλων ... Περιωρίσαμεν τὴν ὑποχρέωσιν μας νὰ προμηθευθῶμεν Γαλλικὸν ὑλικὸν διανομῆς εἰς 1,5 δισεκ. Γαλλ. φράγκων».

Ἐκ τῶν προεκτεθέντων προκύπτει ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1955 ὁ κ. Π. Παπαληγούρας κατώρθωσεν «ν' ἀπαγκιστρώσῃ» τὴν Δ.Ε.Η. καὶ δὴ «εἰς τὸν μέγιστον δυνατὸν βαθμὸν» —κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ τούτου τοῦ κεκρυγμένου ἐναντίον τῶν γαλλικῶν πιστώσεων κ. Ι. Καραβίδα— ἀπὸ ὑποχρεώσεως, αἵτινες εἶχον ἀναληφθῇ πρὸ τῶν ἰδικῶν του ἡμερῶν.

2. Προμήθειαι ηλεκτρολογικου υλικου
κατά την α' φάσιν του 1956.

Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1956 ἀφίχθη εἰς Ἀθήνας ὁ Διευθυν-
της τοῦ Γαλλικοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν Ὑποθέσεων
κ. WAHL. Οὗτος, μετὰ τοῦ Γάλλου Πρεσβευτοῦ, ἐπεσκέ-
φθη τὸσον τὸν κ. Π. Παπαληγούρα (ὅστις ἐν τῷ μεταξὺ
εἶχεν ἀναλάβει τὰ Ὑπουργεῖα τοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Βιομη-
χανίας) ὅσον καὶ τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. Ὁ
κ. WAHL ἐδήλωσε πρὸς ἀμφοτέρους ὅτι ἡ Γαλλικὴ Κυβέρ-
νησις δὲν εἶναι διατεθειμένη νὰ δώσῃ τὴν ἐγκρισίν της διὰ
τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπογεγραμμένων, ἤδη ἀπὸ τοῦ 1955, συμ-
βολαίων προμηθείας υλικοῦ μεταξὺ τῆς Δ.Ε.Η. καὶ διαφό-
ρων γαλλικῶν οἰκῶν. Ἡ ἀξία τοῦ εἰρημένου υλικοῦ ἀνῆρχετο
εἰς 1,5 περίπου δισεκατ. γαλλικὰ φράγκα. Ὁ κ. WAHL
ἰσχυρίσθη ὅτι αἱ συμβάσεις περιεῖχον πιστοδοτικούς ἄρους εὐ-
νοϊκωτέρους τῶν ἐν Γαλλίᾳ, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἐπι-
τροπομένων. Ἐπὶ πλέον δὲ ὅτι, κατὰ τὴν συμφωνίαν τοῦ
1953, ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἐδικαιοῦτο ἐκάστοτε νὰ μετ-
βάλλῃ τοὺς πιστοδοτικούς ἄρους διὰ τὰς συμβάσεις προμη-
θείας υλικοῦ. Ὁ κ. WAHL προσέθεσεν ὅτι, παρὰ ταῦτα, ἡ
Γαλλικὴ Κυβέρνησις θὰ ἔστεργεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν συμ-
βολαίων τῶν 1,5 δισεκατομμυρίων φράγκων, ὑπὸ τὴν ἀπαραί-
τητον προϋπόθεσιν ὅτι ἡ Δ.Ε.Η. θὰ ἐδέχετο νὰ προμηθευ-
θῇ, κατὰ τοὺς ἄρους τῶν συμφωνιῶν τοῦ 1953—1954, τὸ
ὑπόλοιπον (τὸ μὴ χρησιμοποιηθὲν) τῶν παλαιῶν πιστώσεων
ἀνερχόμενον εἰς 2 δισεκατομμύρια γαλλ. φράγκα.

Ἡ Δ.Ε.Η. εὐρίσκετο ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας εἰς δυσ-
χερῆ θέσιν, διότι ὡς ἦτο φυσικόν, εἶχε στηρίξει τὸν προ-
ϋπολογισμόν της ἐπὶ τῆς πιστώσεως τῶν 1,5 δισεκατ. γαλλ.
φράγκων, εἶχε δὲ προσέτι ἀνάγκην τοῦ υλικοῦ διὰ τὴν ἐκτέ-
λεσιν τοῦ προγράμματός της.

Ἡ στάσις τὴν ὁποίαν ἐτήρησεν ὁ κ. Π. Παπαληγούρας,
εὐρεθεὶς οἰονεὶ πρὸ «ἐκκλισμοῦ», προκύπτει ἐκ τῆς ἀπλῆς
ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως τοῦ Δ. Σ.
τῆς 25.4.1965, εἰς ἣν ἐζήτησε νὰ παραστῇ διὰ ν' ἀκούσῃ
τὰς ἀντιλήψεις τῆς Δ.Ε.Η. ἐπὶ τῆς δημιουργηθείσης κατα-
στάσεως. Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην τοῦ Δ. Σ. ὁ Πρό-
εδρος ἐξέδηκε πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τὰς ἀπόψεις τῆς Δ.Ε.Η.
ὡς ἐξῆς:

«ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Αὐτὸ εἶναι τὸ συμπέρασμα εἰς τὸ ὁποῖον
κατελήξαμεν. Δηλαδή ὡς Συμβούλιον ἀποφαινόμεθα ὅτι δὲν
εἶναι δυνατόν νὰ ἀγνοήσωμεν τὰς γαλλικὰς πιστώσεις καὶ νὰ
ἀπορρίψωμεν τὴν πρότασιν WAHL εἰμὴ μόνον ὑπὸ τὴν προ-
ϋπόθεσιν ὅτι θὰ δώσῃ εἰς τὴν Δ.Ε.Η. τὰ χρήματα (εἰς συν-
ἄλλαγμα), τὰ ὁποῖα θὰ λείψουν ἢ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος.
Τοῦτο μὲ δύο παραλλαγὰς τὰς ὁποίας θὰ ἀναφέρω ἐν συν-
χείᾳ.

Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν συζήτησιν ὁ κ. Παπαληγού-
ρας εἶπεν ἄφ' ὀνόσ μὲν «ὅτι δὲν νομίζει ὅτι θὰ ἀρνηθῶν οἱ
Γάλλοι: νὰ δώσουν 1,5 δισ. Γαλλικὰ φράγκα, ἔστω καὶ ἐὰν
δὲν δεχθῶμεν τοὺς ἄρους, οἵτινες προεβλήθησαν διὰ τὴν χο-
ρήγησιν τῶν ὑπολοίπων 2 δισ.», ἀφ' ἐτέρου δὲ ὅτι ἀνελάμ-
θανεν ἐν ἀνάγκῃ νὰ ὑποκαταστήσῃ τὸ ἔλλειμμα τῆς Δ.Ε.Η.
ἐκ τοῦ συναλλαγματικοῦ ἀποθέματος. Εἶναι χαρακτηριστι-
κὸς ὁ ἀκόλουθος διάλογος:

«ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ. Διὰ τὸ 11)2 δισ. γαλλικῶν
φράγκων δὲν ἔμπορεῖ νὰ γίνῃ λόγος. Πρέπει νὰ ἀπορροφη-
θῶν ἐκτός ἐὰν βεβαίως οἱ Γάλλοι δὲν θελήσουν τελικῶς νὰ
τὸ δώσουν».

«ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Δὲν εἶναι ἀπολύτως δεδομένον αὐτὸ τὸ
ὅπεῖον λέγετε, διότι ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις δὲν δίδει τὴν
ἐγκρισιν καὶ καθ' ἃ μὲ ἀνέφερον ὁ ἀντιπρόσωπός της (ὁ κ.
WAHL) ἀρνεῖται νὰ ἀποσχετίσῃ τὸ 11)2 δισ. ἀπὸ τὰ 2
δισ.».

«ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ. Εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον (κ.
WAHL) εἶπον ὅμως ὅτι δὲν ἰσχύει τοῦτο νομικῶς».

«ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Καὶ αὐτοὶ παρ' ὅλα αὐτὰ ἐπιμένουν».

«ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ. Ναι ἀλλὰ ἀπέρριψα τοὺς ἰσχυ-
ρισμούς των ὡς ἀυστάτους. Διότι ἡ σύμβασις ὑπὸ ὠρισμένους
ἄρους ὑπεγράφη καὶ δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ τοὺς ἀνατρέψουν

σήμερα. Δὲν ἔμπορεῖ ὁ εἰς τῶν συμβαλλομένων νὰ προ-
βιῆται ὅτι τοῦ ἀρέσει. Παραδέχθησαν πάντως ἔτι τὸ πρώτο-
κόλλαν εἶναι ἀσφές».

Πάντως ἡ ἀπόψις μου εἶναι ὅτι δὲν πρέπει νὰ συνδέωμεν
τὸ 11)2 δισεκ. μὲ τὰ ἄλλα 2 δισεκ. Ἐὰν ἀπειλήσῃ ἡ Γαλ-
λίαι ὅτι δὲν δέχεται νὰ δώσῃ οὔτε τὸ 11)2 δισ. τότε θὰ κά-
νωμεν τοὺς λογαριασμοὺς μας».

Ἄλλὰ καὶ περαιτέρω:

«ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δὲν ἔμποροῦμεν νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὸ
πρόγραμμα ἐὰν δὲν εἴμεθα βέβαιοι 100 ο)ο διὰ τὴν ἐξασφά-
λισιν τῶν χρημάτων».

«ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ: Ἐὰν σὰς εἶπω ὅτι σὰς καλύπτω.
τί ἄλλο θέλετε».

«ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τίποτε ἄλλο. Καταργοῦμεν μόνον ἔτσι,
δηλαδή ὑπ' αὐτὴν τὴν προϋπόθεσιν, καὶ τὰς γαλλικὰς πι-
στώσεις...».

Τὸ παρατιθέμενα κατωτέρω δύο ἀποσπάσματα ὁλοκληρώ-
νουν τὴν εἰκόνα τῆς συνεδριάσεως ἐκείνης:

«ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ: Ἀναλαμβάνω τὴν εὐθύνην νὰ
ἀπαντήσῃ ἡ ΔΕΗ ὡς ἐξῆς εἰς τοὺς Γάλλους. Διὰ μὲν τὸ
11)2 δισ. γαλλικῶν φράγκων ἡ ΔΕΗ ἐμμένει εἰς τὰς ἰδι-
κὰς της ἀπόψεις καὶ παρακαλεῖται ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Γαλ-
λικῆς Κυβερνήσεως νὰ ἀπαντήσῃ ἐὰν δέχεται ἢ ὄχι. Ὅσον
ἀφορᾷ δὲ τὰ 2 δισ. γαλλικὰ φράγκα ἡ Κυβέρνησις δὲν δύ-
νεται νὰ συζητήσῃ σήμερα, ἀλλὰ θὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς γαλ-
λικῆς προφοράς μόνον ὅταν ἡ ἰδία κρίνη κατάλληλον τὴν
στιγμὴν».

«ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΣ: Οἱ Γάλλοι διὰ τῆς προτάσεώς των
ζητοῦν νὰ ἐξασφαλίσουν ἀπὸ τοῦδε τὴν διάθεσιν τοῦ ὑπολοίπου
τῶν πιστώσεων».

«ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ: Ναι, ἀλλὰ σήμερα ἡμεῖς δὲν
δυνάμεθα νὰ δεσμευθῶμεν καὶ νὰ εἴμεθα ἐκτεθειμένοι. Ἐὰν
δὲ ἀρνηθῶν νὰ δώσουν καὶ τὸ 11)2 δισ. τότε θὰ στραφῶμεν
πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς προκηρύξεως διικωνισμού, καὶ
ἐγὼ ἀναλαμβάνω νὰ καλύψω τὴν ΔΕΗ διὰ τὴν περίπτωσιν
αὐτὴν...».

«ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πρέπει νὰ ἀπαντήσουν οἱ Γάλλοι μέχρι
τοῦ προσεχοῦς Σαββάτου».

«ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ: Εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ δεχθῶν
τὰς ἀπόψεις τῆς ΔΕΗ, διότι ὑπάρχει μία συμφωνία, ἐὰν ὅμως
δὲν δεχθῶν τότε πλέον θὰ στραφῶμεν πρὸς τὴν ἄλλην κατεύ-
θυνσιν».

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ εἶπε, κατὰ τὴν ἐπομέ-
νην Συνεδρίασιν, καθ' ἣν δὲν παρίστατο ὁ Ὑπουργός, τὰ ἐξῆς:

«ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 25.4.1965 εἶ-
χαμεν διατυπώσει φόβους ὡς πρὸς τὸ ἐὰν θὰ ἐδέχοντο οἱ Γάλ-
λοι νὰ ἐκτελέσουν τὰ διὰ τὸ 11)2 δισ. γαλλικῶν φράγκων
συμβόλαια, μετὰ τὴν ἀρνησίν μας νὰ ἀποδεχθῶμεν τοὺς ὑπ'
αὐτῶν προτεινομένους ἄρους. Τούλάχιστον προσωπικῶς ἐπί-
στευα ὅτι δὲν θὰ θελήσουν νὰ τὰ ἐκτελέσουν. Ὁ κ. Ὑπουρ-
γὸς ὅμως ἐπέμενε ἐπὶ τοῦ ἀποσχετισμοῦ τῶν 2 δισ. γαλλ.
φράγκων ἀπὸ τὰ συμβόλαια διὰ τὸ 11)2 δισ. γαλλικῶν
φράγκων, ἀπεδείχθη δὲ ὅτι, εἶχε δίκαιον, διότι ἐλάβομεν μίαν
ἐπιστολὴν ἀπὸ τὴν Γαλλικὴν Πρεσβείαν δι' ἣς ἐδήλοῦτο ὅτι
θὰ ἐκτελεσθῶν τὰ συμβόλαια διὰ τὸ 11)2 δισ. γαλλικῶν
φράγκων».

Ἐκ τῶν προεκτεθέντων προκύπτει —ὑποθέταμεν αὐτομά-
τως— ὅτι ὁ τότε Ὑπουργός τῆς Βιομηχανίας κ. Π. Παπαλη-
γούρας συνετέλεσεν ἀποφασιστικῶς εἰς τὸν ἀποσχετισμὸν
τῆς ἐκτελέσεως τῶν παλαιῶν συμβολαίων (τῶν ὁποίων εἶχεν
ἀνάγκην ἡ ΔΕΗ) ἀπὸ τὰ CREDITS WAHL, τὰ ὁποῖα,
παρεχόμενα ὑπὸ τοὺς ἄρους τῶν παλαιῶν πρωτοκόλλων, θὰ
δικαιωνίζαν τὸ σύστημα τῆς προμηθείας ἀνευ διεθνῶν διαγω-
νισμῶν.

3. Προμήθειαι ηλεκτρολογικου υλικου κατά
τὴν Β' φάσιν τοῦ 1956.

Κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1956, ἡ Γαλλικὴ Πρε-
σβεῖα ἐπανῆλθεν ἐπὶ τῆς ἀξιιώσεώς της πρὸς ἀπορρόφησιν
τοῦ ὑπολοίπου τῶν 2 δισεκ. γαλλικῶν φράγκων. Ἐδῶθη
τότε ἡ ἐξῆς λύσις: Ὁ Ὑπουργός συνέταξε καὶ ἐμονόγραψε

σχέδιον ἐπιστολῆς τῆς ΔΕΗ πρὸς τὸν Γάλλον Ἐμπορικὸν Ἀκόλουθον, τὸ ὅποιον καὶ ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ. Συμφώνως πρὸς τὴν ἐπιστολήν, ἡ ΔΕΗ διὰ προεκλήρυσεν ἐντὸς τοῦ θέρους τοῦ 1956 διεθνή διαγωνισμόν. Ἀφοῦ ἱκανοποιῆτο ὁ τελευταῖος μειοδότης, ἡ ΔΕΗ διὰ ἤτο διατεθειμένη νὰ παραγγεῖλλη εἰς τὴν Γαλλίαν ὑλικά ἀξίας 2 δισεκατομμυρίων γαλλικῶν φράγκων ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι ταῦτα διὰ ἐπιμολογοῦντο βάσει τῆς προσφοράς τοῦ τελευταίου μειοδότη. Ἡ ἑλληνικὴ αὕτη πρότασις δὲν ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῶν Γάλλων.

Ἡ ἐνέργεια αὕτη τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Βιομηχανίας κ. Παπαληγούρα, δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐπιτυχής, διότι ἐὰν μὲν τὴν ἀπεδέχοντο οἱ Γάλλοι διὰ ἐξηφραλίξαι πιστώσεις 2 δισεκατομμυρίων γαλλικῶν φράγκων, διὰ τῶν ὁποίων διὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἀγοράσωμεν ὑλικά εἰς ἐξηκριβωμέναις διὰ διεθνούς διαγωνισμοῦ τιμᾶς, ἐὰν δὲ δὲν τὴν ἀπεδέχοντο διὰ κατησθύνετο ἡ Δ.Ε.Η. πρὸς διεθνή διαγωνισμόν, χωρὶς νὰ δύναται νὰ βαρύνῃ οἰονόμητο ἡ τύψις—ὅπως εἶπεν αὐτὸς οὗτος ὁ κ. Παπαληγούρας— ὅτι ἀπεμπολεῖ ἀδικαιολογητῶς πιστώσεις ὕψους 2 δισεκατομμυρίων.

Ὅπως δὲ καὶ κατὰ τὴν φάσιν τοῦ 1956, ὁ κ. Π. Παπαληγούρας, ἠκολούθησε μετὰ συνεπείας καὶ ἐπιμονῆς, τὴν γραμμὴν τῆς ἀπαγγιστρώσεως ἀπὸ τὴν προμήθειαν ὑλικῶν ἀνευ διαγωνισμοῦ βάσει τῶν παλαιῶν πρωτοκόλλων. Καὶ ἡ πολιτικὴ αὕτη ἐπέτυχεν, ἀφοῦ πράγματι ἀπεκλείσθη πᾶσα περαιτέρω ἀνευ διαγωνισμοῦ προμήθεια. Τί, μείζον τούτου, ἠδύνατο νὰ πράξῃ ὁ Ὑπουργός;

4. Προμήθεια ἠλεκτρολογικῶν ὑλικῶν κατὰ τὸ 1957.

Τὸ 1957 καταβάλλεται ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς OL—CO καὶ πάλιν προσπάθεια διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. χρησιμοποίησιν γαλλικῶν πιστώσεων πρὸς προμήθειαν ὑλικῶν ἀνευ τῆς διενεργείας διαγωνισμοῦ. Τὴν 5ην Μαρτίου 1957 διαβιβάζεται ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ ἀκολούθου τῆς Γαλλικῆς Προσθεσίας ἔγγραφο πρὸς τὴν Δ.Ε.Η. τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν Ὑποθέσεων, ἐκ τοῦ ὁποῦ διαφαίνεται ὅτι ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις διὰ ἤτο καὶ πάλιν διατεθειμένη νὰ συζητήσῃ περὶ πιστοδοτήσεως. Ἐπὶ πλέον, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η., διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 361)27.4.1957 σημειώματός του, πρὸς τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου, παρέχει τὴν πληροφορίαν κατὰ τὴν ὅποιαν ἡ OL—CO ἰσχυρίζεται ὅτι εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξασφαλίσῃ πιστώσεις μέσφ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν Ὑποθέσεων καὶ δὴ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ γαλλικῶν τραπεζικῶν καὶ βιομηχανικῶν ὀργανισμῶν.

Ὀλίγον βραδύτερον, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. κ. Π. Γουναράκης ἐπρόκειτο νὰ ἐπιχειρήσῃ, κατόπιν ἐγκρίσεως καὶ τοῦ Δ.Σ., ταξίδιον εἰς διαφόρους χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν. Ὡς σκοπὸς τοῦ ταξιδίου ἐθεωρήθη ἡ βολιδοσκόπησις τῶν ὑφισταμένων συνθηκῶν χρηματοδοτήσεων.

Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του, ὁ κ. Π. Γουναράκης ἐπεσκέφθη τὸν Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας κ. Π. Παπαληγούρα. Ὁ Ὑπουργὸς τοῦ εἶπεν ὅτι κατὰ τὰς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐπαφάς του—καὶ δὴ κατὰ τὰς ἐν Γαλλίᾳ— πρέπει νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι διατεθειμένη νὰ ἀποδεχθῆ οἰονόμητο χρηματοδοτήσιν, ἐὰν αὕτη δὲν εἶναι συνδεδασμένη μετὰ τὴν διενέργειαν διεθνούς διαγωνισμοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ κ. Π. Παπαληγούρας ἐφοβήθη μήπως ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η., εὐρισκόμενος ἐν Γαλλίᾳ ὑποστῆ πίεσιν ἐκ μέρους τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως—ὅπερ ἄλλωστε διὰ ἤτο φυσικὸν— δὲν ἠρκέσθη εἰς προφορικὰς μόνον ἐξηγήσεις. Ἀπηύθυνεν, ἕνεκα τούτου, τὸ ὑπ' ἀριθ. 1090)16.5.57 ἔγγραφο πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η., ἐν τῷ ὁποίῳ σαφέστατα ἐκτίθενται αἱ προειρημένα κυβερνητικὰ ἀπόψεις. Περὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐγγράφου ἐκεῖνου ἀναφέρονται ἐν τῷ Πορίσματι τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου (σελ. 71) τὰ ἑξῆς:

«Δὲν εἶναι ἀπίθανον ὁ Π. Γουναράκης νὰ ἔδωκεν ὑπ' ὄψιν τοῦ Ὑπουργοῦ Π. Παπαληγούρα κατὰ τὴν συνάντησίν των τῆς 16 Μαΐου 1957 τὴν πρότασιν ταύτην καὶ εἰς τοῦτο ὀφείλεται ἴσως ἡ ἐκδηλωθεῖσα εἰς τὸ ἔγγραφο τῆς αὐτῆς ἡμε-

ρομηνίας τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας σαφῆς ἀντίθεσις τοῦ εἰς τὴν ἀποδοχὴν προμηθειῶν ἀνευ διαγωνισμοῦ».

Περὶ τὰ μέσα Ἰουνίου, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ ἐπανέκαμψεν ἐκ Παρισίων κομίζων νέας προτάσεις χρηματοδοτήσεως ἐκ μέρους τοῦ Γαλλικοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν Ὑποθέσεων. Προσεφέροντο πιστώσεις ὕψους 3—4,5 δισ. γαλλικῶν φράγκων, ἐδηλοῦτο δὲ ὅτι, ὑπὸ ὀρισμένας προϋποθέσεις, ἡ πιστοδοτήσις διὰ ἠδύνατο νὰ ἀυξηθῆ μέχρι τοῦ εἰς γαλλικά φράγκα ἰσοπόσου 20 ἑκατομ. δολλαρίων. Τὸ ὕψος τῆς προσφερομένης χρηματοδοτήσεως ἤτο—τοῦλάχιστον διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκεῖνην, ἀλλὰ διὰ ἤτο ἀκόμη καὶ διὰ τὴν σημερινήν—σημαντικώτατον. Ἐν τούτοις καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην προστείνετο ὡς διαδικασία προσδιορισμοῦ τοῦ εὐλόγου τῶν τιμῶν ἡ προσφυγὴ εἴτε εἰς τριμελῆ οὐδετέραν διαιτησίαν, εἴτε εἰς τὴν Δημοσίαν Ἐπιχείρησιν Ἠλεκτρισμοῦ τῆς Γαλλίας. (Ἴδε σχετικὸν σημείωμα τοῦ κ. Π. Γουναράκη ὑπ' ἀριθ. 522) 22.6.57).

Ὑπὸ τοιούτους ὄρους, ἡ προσφερομένη πιστοδοτήσις δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ. Γράσει τὸ Πορίσμα τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου (σελ. 71) τὰ ἑξῆς :

«Ὑπὸ τοιούτους ὄρους αἱ κομισθεῖσαι προτάσεις δὲν ἤτο δυνατόν νὰ γίνοντο δεκταὶ ὑπὸ τῆς ΔΕΗ πρῶτον μὲν λόγφ τῆς ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως κτηθείσης κακῆς πείρας καὶ δεύτερον διότι πρὸ ἤδη τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Π. Γουναράκη ὁ Ὑπουργὸς Π. Παπαληγούρας εἶχε καταστήσει γνωστὸν εἰς αὐτὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι διατεθειμένη νὰ στέρξῃ εἰς τὴν χρησιμοποίησιν πιστώσεων τοῦ προηγουμένου τύπου, ἀλλὰ μόνον ἐφ' ὅσον διὰ ἠκολουθεῖτο διαδικασία ἐξακριβώσεως τῶν τιμῶν διὰ διαγωνισμοῦ».

Ἐπίσης χαρακτηριστικὰ εἶναι καὶ τὰ κατωτέρω ἀναγραφόμενα ἐν τῇ εἰδικῇ ἐκθέσει τοῦ κ. Χαρμπούρη (Διάθεσις τῶν Γαλλικῶν Πιστώσεων δι' ὑλικά διαμονῆς, σελ. 29) :

«Πιστεύομεν ὅτι καὶ ὁ ἴδιος ὁ κ. Γουναράκης ἀνέφερε τὰς σχετικὰς προτάσεις ἵνα παρουσιάσῃ κάποιον ἐπίτευγμα τοῦ ταξιδίου του χωρὶς καὶ ὁ ἴδιος νὰ ἐλπίζῃ ὅτι διὰ ἐδίδοτο συνέχεια, ἐφ' ὅσον ἰδίως εἶχε λάβει χώραν ἡ προειδοποίησις τοῦ κ. Παπαληγούρα».

Καὶ πράγματι, «οὐδεμία ἐδόθη συνέχεια» εἰς τὴν υπόθεσιν, ἡ ὁποία «ἔπεσεν εἰς τὸ νερό», κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ κ. Π. Γουναράκη, τὴν υἱοθετουμένην καὶ ἐν τῷ Πορίσματι Ἐκτάκτου Ἐλέγχου (σελ. 71).

5. Μνεῖα κ. Παπαληγούρα εἰς ἐπιστολὰς Φιλάρετου.

Διὰ τὴν προμήθειαν ὑλικῶν ἀνευ διαγωνισμοῦ μέσφ τῶν γαλλικῶν πιστώσεων ἤτο φυσικὸν νὰ ἐνδιαφέρεται ὡς συνεργάτης τῆς OL—CO καὶ ὁ Δ. Φιλάρετος. Ἐπεθύμει, κατὰ συνέπειαν, νὰ χρησιμοποιηθοῦν αἱ προσφερθεῖσαι τὸ 1957, μέσφ τοῦ κ. Γουναράκη, πιστώσεις, τὰς ὁποίας καὶ ἀποκαλεῖ «νέα CREDITS WAHL» ἐν ταῖς γνωσταῖς πρὸς τὸν κ. Γ. Πετρόπουλον ἐπιστολαῖς. Εἰς δύο ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τούτων περιέχονται καὶ αἱ κάτωθι μνημονεύουσαι τὸν κ. Π. Παπαληγούρα, περικοπαί :

α) Περικοπὴ ἐπιστολῆς τῆς 15 Ἰουλίου 1957 : «... Πρέπει νὰ εὐρωμεν μηχανισμόν διὰ τὰς πιστώσεις. Ὁ Παπαληγούρας μοῦ εἶπε ρητῶς ὅτι θέλει FORMULE πρὸς χρησιμοποίησιν των. Αὐτὸ θέλει περίπατο...».

β) Περικοπὴ ἐπιστολῆς τῆς 9 Αὐγούστου 1957 : «... Ἀνάγκη νὰ ἰδωθοῦμε... διὰ στάσιν διὰ νὰ CREDITS WAHL ἐκ συμφώνου μετὰ Παπαληγούρα (νὰ προτείνῃ ὁ Παπ. συμφωνηθεῖσα FORMULE)».

Ἄν ὑποθέσωμεν ὅτι τὰ ὅσα γράφει ὁ Φιλάρετος—ἐν σχέσει πρὸς ὅσα τοῦ εἶπεν ὁ κ. Π. Παπαληγούρας— εἶναι ἀληθῆ, οὐδὲν ἄλλο προκύπτει εἰ μὴ, ὅτι ὁ Ὑπουργὸς παρέπεμψε, τὸν ἐπιμένοντα ἐπὶ τῆς ἀποδοχῆς τῆς προσφερομένης πιστοδοτήσεως συνεργάτην τῆς ἐνδιαφερομένης εταιρείας, εἰς τὸν ἀρμόδιον Γεν. Δ)ντὴν, προσδέσας τὸ αὐτονόητον ὅτι, ἐὰν ἐξευρίσκητο διαδικασία χρησιμοποίησεως τῶν πιστώσεων, διὰ ἤτο πρόθυμος νὰ εἰσηγηθῆ τὴν ἀπορροφήσιν των. (Αὐτὸ δὲ ἔλειπεν νὰ ἐλεγεν, ἀντιθέτως, ὁ κ. Π. Παπαληγούρας ὅτι καὶ ἂν ἀκόμη ἐξευρίσκητο τοιαύτη διαδικασία, ἐκεῖνος, ἐν τῇ μεγαλοπρεπεῖᾳ του, διὰ περιεφρόνει πιστοδοτήσιν ἐκ 12 ἡ καὶ

ἐξ 20 ἑκατομμυρίων δολλαρίων !). Εἰς κάθε Ὑπουργὸν συμβαίνει, τοῦλάχιστον ἀπαξ τῆς ἡμέρας, νὰ παραπέμπῃ ἐπισκέπτας τοῦ πρὸς τὸ ἀρμόδιον ὑπηρεσιακὸν ὄργανον καὶ νὰ συνοδεύῃ τὴν τοιαύτην παραπομπὴν μὲ τὸν κλασσικὸν ἐπίλογον ὅτι, ἐφ' ὅσον συμφωνηθῇ μεταξὺ τοῦ ἐνδιαφερομένου καὶ τῆς ὑπηρεσίας λύσει τις παραδεκτὴ, θὰ τὴν υἱοθετήσῃ (καθ' ἣν, ἄλλωστε ἔχει αὐτονόητον ὑποχρέωσιν). Ἴδου τί γράφει ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ ὁ Σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας κ. Γ. Χαρμπούρης (Βιβλίον Βον Ἐπιστολαὶ Φιλάρετου, Κεφ. Β' Περιεχόμενον, (β) Ἀπόψεις Γ. Χαρμπούρη, σελ. 9) :

« Ἄλλ' οὔτε θὰ ἐπετέλει τίποτε τὸ καθ' ἑαυτὸ ὑποπτον ἂν ὁ κ. Παπαληγούρας εἶχεν εἶπει εἰς τὸν Δ. Φιλάρετον ἐπιμένοντα νὰ ἀποδεχθῇ ἢ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις τὴν πιστοδότησιν, συνεννοηθῆτε μὲ τὸν κ. Πεζόπουλον διὰ νὰ ἐξευρῆτε μίαν διατύπωσιν τὴν ὁποίαν θὰ ἠδυναίμην νὰ προτείνω, διατύπωσιν θεσπιάς συμβιβαστέμην μὲ τὰς βασικὰς ἀπόψεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἢ ὁποία δὲν ἐξευρέθη διότι πράγματι ἢ γαφύρωσις τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἀπόψεων δὲν ἦτο ἐφικτὴ. Διότι καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως οἰασθῆποτε συνεχείας, μόνον ἢ ἔννοια αὕτη δύναται νὰ δοθῇ εἰς τὴν ρηθείσαν περικοπήν ».

Ἡ ἀνωτέρω περικοπὴ τῆς εἰσηγήσεως τοῦ προμηνηθέντος Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας λύει καὶ τὴν ἀπορίαν τοῦ ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξετασθέντος μάρτυρος κ. Καθβαθία, διερωτηθέντος διὰ τίνα λόγον ὁ ἐγκαλούμενος Ὑπουργὸς δὲν ἐσκέφθη νὰ υποβάλῃ μῆνυσιν ἐπὶ συκοφαντικῇ δυσφημίᾳ κατὰ τοῦ Δ. Φιλάρετου ὅταν, τὸ θέρους τοῦ 1961, ἔλαβε γνῶσιν τῶν δημοσιευθεισῶν εἰς τὸν «Νεολόγων» ἐπιστολῶν. Ὁ κ. Π. Παπαληγούρας, ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀπορίαν ταύτην τοῦ μάρτυρος, εἶπε, κατὰ τὴν ἐξέτασίν του ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς — καὶ δὴ ὀρθῶς — ὅτι ἢ τυχὸν ὑποβολὴ τοιαύτης μνήψεως, θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα οὐχὶ τὴν τιμωρίαν, ἀλλὰ τὴν «ἐπιθράβευσιν» τοῦ Φιλάρετου, ὅστις θὰ ἠθωοῦτο ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου. Καὶ πράγματι θὰ ἠθωοῦτο, διότι τὰ περὶ τοῦ κ. Π. Παπαληγούρα ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς διαλαμβανόμενα οὔτε δυσφημιστικά ἐίναι, οὔτε συκοφαντικά. Ὅταν ὁ κ. Χαρμπούρης φρονῇ — ἐξ ἀντικειμένου ἐκτιμῶν καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων κρίνων τὸ περιεχόμενον τῶν ἐπιστολῶν — ὅτι αἱ εἰδικῶς εἰς τὸν κ. Π. Παπαληγούραν ἀναφερόμεναι περικοπαὶ δὲν περιέχουν τι τὸ καθ' ἑαυτὸ ὑποπτον (ὅποτε καὶ μόνον θὰ ἦσαν δι' αὐτὸν δυσφημιστικά), πῶς ἦτο δυνατόν νὰ κρίνῃ ἄλλως ὁ ἴδιος ὁ κ. Π. Παπαληγούρας, ὅστις εἶχε προσωπικῶς ἀπορρίψει καὶ τὰ «παλαιὰ» καὶ τὰ «νέα» CREDITS WAHL, ἀκριβῶς διότι δὲν ἐξευρίσκειτο διαδικασία ἐξασφαλίζουσα τὸν προσδιορισμὸν τοῦ εὐλόγου τῶν τιμῶν; Ὁ κ. Π. Παπαληγούρας, ἀπὸ τοῦ 1955 μέχρι καὶ τῆς παραιτήσεώς του κατὰ τὰ τέλη Φεβρουαρίου 1958, ἐτήρησε μετ' ἄρκρας συνεχείας σαφῆ ἐναντίον τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων προμηθείας ὕλικῶν γραμμῆν. Τὸ 1955 εἶχεν ἀπαλλάξει τὴν ΔΕΗ ἀπὸ τοῦ μεγίστου μέρους τῶν πρὸ τῶν ἰδικῶν του ἡμερῶν ἀνειλημμένων σχετικῶν νομικῶν δεσμεύσεων. Τὸ 1956 ἀπέτρεψε τὸν οἶνον ἐκχιασμὸν καί, τέλος, τόσον κατὰ τὸ 1956 ὅσον καὶ κατὰ τὸ 1957, ἀπέκλεισε — καὶ δὴ ἐγγράφως — τὴν χρησιμοποίησιν τῶν εἰρημένων πιστώσεων ἀνευ προηγουμένου διεθνoῦς διαγωνισμοῦ. Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας, ἠδύνατο ἀραγε νὰ αἰσθάνεται τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὑποχρεωμένου νὰ ἐπιχειρήσῃ, παρασυρόμενος ἐξ ὑποκειμενικῆς εὐθυξίας, τὸ ἀντικειμενικῶς ἀπρόσφορον διάδημα τῆς κατατηνύσεως, ὅπερ θὰ κατέληγεν εἰς ἀθώωσιν τοῦ Δ. Φιλάρετου;

Ὅταν ἐδημοσιεύθησαν αἱ ἐπιστολαὶ εἰς τὸν «Νεολόγων», ὁ κ. Π. Παπαληγούρας δὲν ἦτο Ὑπουργός, ἀλλ' ἀπλοῦς βουλευτής. Τὸν Νοέμβριον ὅμως τοῦ 1961 ἔγινεν Ὑπουργός τοῦ Συντονισμοῦ καὶ παρέμεινεν εἰς τὴν θέσιν ταύτην μέχρι καὶ τῆς παραιτήσεως τῆς Κυβερνήσεως τοῦ κ. Κ. Καραμανλῆ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1963. Καὶ τίθεται τὸ ἐρώτημα: Διενεθῆθη ἀραγε ἔστω καὶ εἰς βουλευτῆς τῆς τότε Ἀντιπολιτεύσεως — τὴν ὥραν μάλιστα καθ' ἣν διεξήγγετο ὀξὺτατος κατὰ τῆς τότε Κυβερνήσεως ἀγὼν — νὰ ἐκτοξεύσῃ καὶ τὸ παρα-

μικρὸν ὑπονοούμενον ἐν σχέσει πρὸς τὸν κ. Π. Παπαληγούραν;

Πάντα ταῦτα ὑπερπαρκοῦν διὰ νὰ δοθῇ εἰς τὴν ἀπορίαν τοῦ μάρτυρος, διερωτηθέντος διατι δὲν ὑπέβαλε μῆνυσιν ὁ κ. Παπαληγούρας, πλήρης ἀπάντησις. Ἄλλ' ὁ αὐτὸς μάρτυς ἠπόρησε καὶ διὰ τὸ ὅτι ὁ Δ. Φιλάρετος ἦτο πληροφορημένος περὶ τῆς ἐκ μέρους τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως προσφορᾶς νέας πιστοδοτήσεως κατὰ τὸ 1957. Ἡ τελευταία τοῦ ἀπορία δύναται νὰ ὀφείλεται εἰς δύο τινά: εἴτε εἰς τὴν πεποιθήσιν τοῦ μάρτυρος ὅτι ὁ Δ. Φιλάρετος ἐνήργει ἐλαυνόμενος ὑπὸ πατριωτικῶν καὶ οὐχὶ ὑπὸ προσωπικῶν καὶ δὴ ἐμπορικῶν ἐλατηρίων (ὡς συνεργάτης τῆς OL—CO), εἴτε εἰς τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἢ OL—CO — καὶ ἐπομένως εἰς ἐκ τῶν κυριωτέρων ἐν Ἑλλάδι συνεργατῶν τῆς ὁ Δ. Φιλάρετος — ἠγγόει τὴν γενομένην ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως νέαν προσφορὰν. Ἄλλ' εἶναι φανερόν — καὶ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου, ὡς ἐκ περισσοῦ, διαπεπιστωμένον — ὅτι ἢ OL—CO καὶ ὁ συνεργάτης τῆς Δ. Φιλάρετος ἐγνώριζαν πολὺ πρὶν πληροφορηθῆν τι περὶ τῆς νέας προσφορᾶς ἢ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, τὰ πάντα. Ὑπενθυμίζομεν ὅτι αἱ ἀρχικαὶ γαλλικαὶ πιστώσεις δὲν θὰ εἶχον χορηγηθῆ τὸ 1953—1954, ἐὰν δὲν εἶχεν ἐνδιαφερθῆ ὑπὲρ τῆς χορηγήσεως τῶν σπουδαίων ἐπιχειρηματικῶν γαλλικῶν συγκροτήμα. Τὸ ἴδιον συνέβη καὶ τὸ 1957. Γράφει ὁ κ. Χαρμπούρης:

«... ὡς εἶναι φυσικόν, ἢ OL—CO ἦτο ἐνήμερος τῶν ὑπ' αὐτοῦ (τοῦ κ. Π. Γουναράκη) κοιμισθεισῶν προτάσεων τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπεθύμει νὰ γίνουν αὗται ἀποδεκταὶ μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἀντιθέμετο εἰς αὐτὴν νέαι προμηθείαι. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐκινήθη ὁ Δ. Φιλάρετος, ὁ ὁποῖος φυσικόν ἦτο νὰ πλησιάσῃ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν κ. Παπαληγούραν ἵνα πληροφορηθῇ τὰς κυβερνητικὰς ἀπόψεις. Δὲν θεωροῦμεν οὔτε ὡς ἀπίθανον οὔτε ὡς ἀνώμαλον ὁ κ. Παπαληγούρας νὰ ἀνεκκίωσεν εἰς τὸν Δ. Φιλάρετον τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ τῆς δυνατότητος ἀποδοχῆς νέας ἐκ Γαλλίας πιστοδοτήσεως. Ἐπιθυμοῦμεν νὰ τονίσωμεν ὅτι προκειμένου περὶ προτάσεως ξένης Κυβερνήσεως διὰ πίστωσιν 3 — 4,5 διεσκατομμυρίων γαλλικῶν φράγκων εἶναι φυσικόν καθ' ἡμᾶς νὰ ἐκινήθῃ ὁ Δ. Φιλάρετος καὶ νὰ ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ ἔτι δὲ νὰ προσεπάθῃ νὰ συνεννοηθῇ μὲ τὸν Πεν. Δ) ντὴν τῆς Δ.Ε.Η. Ἀνεξαρτήτως τοῦ συμφέροντος ἢ μὴ τῶν γαλλικῶν προτάσεων δὲν ἐπρόκειτο περὶ παρονυχίδος. (Χαρμπούρης ἐ.ἀ. σελ. 8 κ. ἐ.)».

Αἱ ἀνωτέρω περικοπαὶ ἐξηγοῦν καὶ διατι ὁ κ. Π. Παπαληγούρας — ἀκριβῶς ὅπως καὶ οἱ προκατόχοί του — ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ δεχθῇ τὸν Δ. Φιλάρετον, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἐζήτησε τότε ἀκρόασιν. Δὲν ἐπιλέγουν οἱ Ὑπουργοὶ τοὺς ἐμπορικοὺς ἀντιπροσώπους ἢ καὶ τοὺς οἰουσδήποτε συνεργάτας τῶν ξένων οἰκῶν. Σημειοῦμεν ὅτι ὁ Δ. Φιλάρετος, παρὰ τὴν κακὴν ἐκ τοῦ παρελθόντος φήμην του, εἶχε χρησιμοποιοθῆ ὑπὸ Κυβερνήσεων (εἰς τὰς ὁποίας δὲν συμμετείχον οἱ κ.κ. Καραμανλῆς, Π. Παπαληγούρας καὶ Ν. Μάρτης) ὡς μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἀνασυγκροτήσεως. Ἀπεστάλη ὑπὸ τὴν ιδιότητά του ταύτην εἰς Παρισίους καὶ συμμετέσχεν ἐπισήμων ἑλληνικῶν Ἀντιπροσωπειῶν, εἰς ἃς ἦσαν τότε ἐμπειστευμένα ὕψιστα οἰκονομικὰ συμφέροντα τῆς Χώρας. Ἐπὶ πλέον, εἶχε διαδραματίσει, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς OL—CO, ρόλον κατὰ τε τὴν συνομολόγησιν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σχετικῶν πρὸς τὰς γαλλικὰς πιστώσεις συμφωνιῶν. (Πάντα ταῦτα προκύπτουσιν ἐκ πληθώρας κατατεθειμένων εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐγγράφων, ὡς καὶ σειρὰς καταθέσεων, διαπιστοῦνται δὲ διὰ τοῦ Πορίσματος ὡς καὶ τῶν ἐπὶ μέρους εἰσηγήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου).

Ἡ συνεπῆς γραμμὴ τὴν ὁποίαν ἐτήρησεν ὁ κ. Π. Παπαληγούρας καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ὑπουργίας του ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν γαλλικῶν πιστώσεων καθιστᾷ τὴν περαιτέρω ἀνάυσιν τοῦ θέματος τῶν ἐπιστολῶν Φιλάρετου, ἐν σχέσει πρὸς τοῦτο, ἐντελῶς περιττήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙΙ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΕΓΔΟΒΑ

1. Προκαταρκτικά παρατηρήσεις.

Πρὶν εἰσελθόμεν εἰς τὴν ἀνασκόπησιν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν κατάρτισιν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συμβάσεως τοῦ Μέργδοβα θεμάτων, θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ σημειώσωμεν τὰ ἑξῆς:

α) Ἡ Δ.Ε.Η. ἐτέλει μέχρι τοῦ ἔτους 1955 ὑπὸ Ἀμερικανικὴν Διοίκησιν. Συνέπεσε δὲ ἡ ἀνάληψις τῆς Διοικήσεως καὶ τῶν ἐκ ταύτης εὐθυνῶν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Μέργδοβα.

β) Ὁ Μέργδοβας εἶναι τὸ κατὰ πολὺ μεγαλύτερον τεχνικὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον, μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, εἶχε κατασκευασθῆ ἐν Ἑλλάδι. Ἦτο ἄρα φυσικὸν ἢ μόλις ἀναλαχούσα τότε Ἑλληνικὴ Διοίκησις νὰ ἐμφανίσῃ τόσον ὀργανωτικὰς ὅσον καὶ τεχνικὰς ἀδυναμίας.

γ) Ἀνεξαρτήτως τοῦ πρωτοφανοῦς διὰ τὴν Ἑλλάδα μεγέθους τοῦ ἔργου ἢ κατασκευῆ τοῦ παρουσιάζεν ἰδιαίτους δυσκολίας. Ἐπὶ πλέον αἱ τοπικαὶ συνθήκαι, ἢ διαμρφώσις τοῦ ἐδάφους, ἢ σεισμικότης τῆς περιοχῆς, αἱ διαπιστωθεῖσαι ἀπρόοπτοι δυσχέρειαι κατὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀγωγοῦ ὑπὸ πίεσιν, τὴν θεμελίωσιν τοῦ ἐργοστασίου καὶ τὴν διάνοξιν τῆς σήραγγος, ἔθεσαν τὴν διοίκησιν τῆς Δ.Ε.Η. πρὸ σειρᾶς δυσεπιλύτων προβλημάτων.

δ) Παρὰ ταῦτα, κατωρθώθη νὰ κατασκευασθῆ ἓνα ἔργον πανδομολογουμένως ἄρτιον ἀπὸ ἀπόψεως ποιοτικῆς. Ὁ Μέργδοβας εἶναι, κρινόμενος ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς ταύτης, τὸ ἐπιτυχέστερον ἐκ τῶν μέχρι σήμερον κατασκευασθέντων ἐν Ἑλλάδι δημοσίων ἔργων.

ε) Ἡ ἀπαιτηθεῖσα διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἔργου συνολικὴ δαπάνη, ὅχι μόνον δὲν ὑπερέβη ἐν ὄριον τὸ ὁποῖον νὰ εἶναι ἀπαράδεκτον — ὡς διαπιστώνει ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐκτάκτου Ἐλέγχου — ἀλλ' ὑπῆρξεν ἀπολύτως εὐλογος. Θὰ ἀποδειχθῆ, εἰς τὸ εἰκτεῖον κεφάλαιον τοῦ παρόντος, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ἡ σημειωθείσα ὑπέρβασις εἶναι ἀσήμαντος καὶ δικαιολογημένη, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι τὸ κόστος τοῦ Μέργδοβα, συγκρινόμενον ἐκ τῶν ὑστέρων διὰ τῆς ἀναγωγῆς εἰς τιμὰς μονάδος, εἶναι μικρότερον τοῦ κόστους οἰουδήποτε ἄλλου συγκρισίμου ἔργου.

στ) Ἡ ὑπὸ τῆς τότε Κυβερνήσεως θέσις τῆς ἐνιαίας τιμῆς τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἐθεμελιώθη ἐπὶ τῆς πραγματικῆς προϋποθέσεως ὅτι θὰ ἦτο εἰς θέσιν ἡ Δ.Ε.Η. νὰ ἐνισχύσῃ τὸ ἠλεκτρικὸν σύστημα διὰ τῆς προσθήκης τῆς ὑπὸ τοῦ Μέργδοβα παραγομένης ἐνεργείας ἀπὸ τοῦ τέλους περιόδου τοῦ 1960. Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τούτου, ἡ ὅλη οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τῆς χώρας ἐξηρτάτο, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀπὸ τὴν ἔγκαιρον ἐκτέλεσιν δύο βασικῶν ἔργων: τῆς Πτολεμαίδος καὶ τοῦ Μέργδοβα.

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως — καὶ μάλιστα τῆς ἐπιπολαίας — τοῦ πορίσματος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου (ἐν τῷ ὁποίῳ διαπιστώνται, παρὰ ταῦτα, σχεδὸν ὅλα ὅσα ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν) προέκυψεν ἡ ἐντύπωσις ὅτι ὁ Μέργδοβας ἐξετελέσθη κατὰ τρόπον τοῦλάχιστον ἀνεπιτυχῆ. Τὸ ἀληθὲς εἶναι τὸ ἀντίθετον. Ὅπως προσφύως εἶπεν ὁ καὶ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου ἐξυμνούμενος διὰ τὴν ἰκανότητά καὶ τὴν ἐντιμότητά του κ. Δ. Παπαλεονάρδος, εἶναι καιρὸς πλέον ἀνὰ ἀποκατασταθῆ ἡδυνάτως ἓνα ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον δικαιούνται οἱ συμβαλλόντες εἰς τὴν ἐκτέλεσίν του, νὰ εἶναι ὑπερήφανοι.

Ἡ ἀνωτέρω — καθαρῶς ἀντικειμενικὴ καὶ ἀπρόσωπος — διαπίστωσις δὲν ἀποκλείει, αὐτὴ καὶ ἑαυτήν, νὰ συνέβησαν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου ἀνωμαλίας. Ἔργον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι νὰ διαπιστώσῃ ἐάν, διὰ σημειωθείσας τυχὸν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου ἀνωμαλίας, εὐθύνονται οἱ ἐγκαλούμενοι Ὑπουργοί, εἴτε διότι συνέπραξον εἰς ταύτας, εἴτε διότι, λαβόντες γινῶσιν αὐτῶν, παρέλειπον νὰ λάβουν τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα.

Ἐκ τῆς κατωτέρω ἀναλύσεως ὅμως τῶν ἀφορώντων εἰς τὸν Μέργδοβα θεμάτων προκύπτει ὅτι οἱ Ὑπουργοὶ ἐξετέλεσαν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν τὸ καθήκον των. Ἐπὶ πλέον, εἶναι

θέβαιον ὅτι ἐάν δὲν ἐνήργουν μετὰ τῆς ἀποφασιστικότητος μεθ' ἧς ἠναγκάσθησαν, εἰς τινὰς περιπτώσεις, λόγω τῶν ἀναφερόντων κρισίμων προβλημάτων, νὰ ἐνεργήσουν, θὰ εἶχον προκληθῆ σημαντικαὶ ζημίαι τῆς Δ.Ε.Η. καὶ ἀκόμη σημαντικώτεραι ζημίαι τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Δὲν ἐκτελοῦνται ἔργα ὡς ὁ Μέργδοβας χωρὶς νὰ ἐμφανισθοῦν ἀπρόοπτοι δυσχέρειαι, τῶν ὁποίων ἡ ἀντιμετώπισις ἀπαιτεῖ ἐνίοτε καὶ τὴν ἀνάληψιν Κυβερνητικῶν πρωτοβουλιῶν. Χάρις εἰς τὰς πρωτοβουλίας ταύτας, ἀλλὰ καὶ χάρις εἰς τὸν μόχθον τῶν τεχνικῶν καὶ τῶν ἄλλων ὀργάνων τῆς Δ.Ε.Η., ὑπάρχει σήμερον ὁ Μέργδοβας.

2. Ἱστορικὴ προεισαγωγὴ.

Τὸν Νοέμβριον τοῦ 1953, ὑπουργοῦντος ἐπὶ τοῦ Συντονισμοῦ τοῦ κ. Σ. Μαρκεζίνη, προεκηρύχθη βάσει προμελέτης τοῦ Οἴκου KNAPBEN διεθνῆς διαγωνισμὸς διὰ τὴν χρηματοδότησιν, τὴν ἐκπόνησιν τῆς ὀριστικῆς μελέτης, τὴν ἐπίβλεψιν καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἔργου τοῦ Μέργδοβα. Εἰς τὸν διαγωνισμὸν συμμετέσχον τέσσαρες Οἴκοι: δύο ἀμερικανικοὶ, εἰς ἰταλικὸς καὶ εἰς γαλλικὸς, ἢ OL—CO. Εἶναι ἀξιῶν σημειώσεως ὅτι ἐκ τῶν δύο ἀμερικανικῶν Οἴκων ὁ μὲν εἰς ἐδήλωσεν ἐξ ὑπαρχῆς ὅτι δὲν δύναται νὰ χρηματοδοτήσῃ τὸ ἔργον, ὁ δὲ ἕτερος δὲν κατώρθωσε νὰ ἐξεύρῃ τὴν ὑπεσχημένην ἐν τῇ προσφορᾷ του πιστοδότησιν. Ἡ προσφορὰ τοῦ Ἰταλικοῦ Οἴκου ὑστέρει καταπληκτικῶς ἐναντι τῆς προσφορᾶς τῆς OL—CO, ἠτις, φυσικὰ, προεκρίθη ὡς τελευταῖος μειοδότης. Ἡ OL—CO εἶχε δηλώσει διὰ τῆς προσφορᾶς της ὅτι θὰ ἐχρηματοδοτῆται, βάσει τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων, τὸ ἔργον. (Περὶ τοῦ ὅτι ἡ συμμετοχὴ εἰς τὸν διαγωνισμὸν ἐκείνον ὑπῆρξεν πενιχρά, ἴδε τὰ ὅσα εἶπε ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ΔΕΗ τῆς 21. 2.1955). Ὡστε προκύπτει ἤδη ὅτι, μολοῦντι διηρηγηθῆ διεθνῆς διαγωνισμὸς, δὲν ἐπετεύχθη οἰαδήποτε ἐκδήλωσις σοβαροῦ ἐνδιαφέροντος ἀπὸ ἄλλης πλευρᾶς πλην τῆς Γαλλικῆς. προθυμοποιηθείσης νὰ χρηματοδοτήσῃ καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον. Ἐπιβεβαιούται ἄρα — καὶ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ διεθνοῦς διαγωνισμοῦ — τὸ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κ. Γ. Χαριμπούρη γραφέν ὅτι, δηλαδή, ἡ ρῆξις τῶν μετὰ τῶν Γάλλων διαπραγματεύσεων θὰ ἀπετέλει «ἄλλα εἰς τὸ ἄγνωστον» καὶ θὰ ἐκινδύνευε νὰ ὀδηγήσῃ τὴν ΔΕΗ εἰς «περιπέτειαν».

Ἐπὶ τὰς συνθήκας ταύτας, ὁ κ. Καψάλης ὡς Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ, ὑπέγραψε τὴν 6ην Ἰουλίου 1954 μετὰ τῆς OL—CO συμφωνίαν, δι' ἧς ἀνατίθετο εἰς ταύτην τὸ ἔργον τοῦ Μέργδοβα, ὑπὸ τοὺς διαλαμβανομένους ἐν τῇ συμφωνίᾳ χρηματοδοτικούς ἀλλὰ καὶ ἄλλους οὐσιαστικούς ὅρους. Διὰ τῆς συμφωνίας, ὠρίζετο ὅτι οἱ εἰδικώτεροι ὅροι θὰ συνομολογηθοῦν κατὰ τὴν σύναψιν τῆς ὀριστικῆς συμβάσεως. Πράγματι, ἡ συμφωνία τῆς 6ης Ἰουλίου 1954 εἶναι γενικωτάτου χαρακτῆρος, εἶναι ἓνα εἶδος συμφωνίας—πλαισίου, περιλαμβάνει ὅμως καὶ τινὰς βασικὰς διατάξεις κατασκευαστικῆς, αἰτινες ἐδημιούργησαν, κατὰ τὸ στάδιον τῆς καταρτίσεως τῆς λεγομένης «ὀριστικῆς» συμβάσεως, προβλήματα.

Ἐλέγχθη ἤδη, ὅτι ἡ συνομολόγησις τῆς ὀριστικῆς συμβάσεως καὶ ἡ ἐν γένει ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου τοῦ Μέργδοβα, ἀνετέθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1335)54 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εἰς τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. Τὸ Δ. Συμβούλιον ἀπεφάσισε, τὴν 23ην Ἰουλίου 1954, νὰ ἀναθέτῃ τὴν διαπραγματεύσιν τῆς ὀριστικῆς συμβάσεως εἰς μὲν τὸν κ. Δ. Παπαλεονάρδον κατὰ τὸ τεχνικὸν αὐτῆς μέρος, εἰς δὲ τὸν κ. Θ. Μακρῆν κατὰ τὸ νομικόν. Ἀμφότεροι ἐτέλουν ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἀνατεθείσης εἰς αὐτοὺς ἐντολῆς.

Ἐτέρα σημαντικὴ ἀπόφασις, ληφθεῖσα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, εἶναι καὶ ἡ ἐγκαταστήσασα τὴν OL—CO — εὐθὺς ἀμέσως καὶ πρὶν συνομολογηθῆ ἢ μετ' αὐτῆς ὀριστικῆς συμβάσεως — εἰς τὸν χώρον τῶν ἔργων. Τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ ἔλαβε προσῆλως τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν διὰ νὰ κερδηθῆ χρόνος καὶ διὰ νὰ διενεργηθῇ ἡ OL—CO τὰς ἀπαιτουμένας ἐπιτοπίους ἐδαφολογικὰς κλπ. ἐρεῦνας. Ἀνεξαρτήτως τῆς ὀρθότητος ἢ μὴ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, εἶναι θέβαιον ὅτι ἡ διαπραγματευτικὴ θέσις τῆς ΔΕΗ, ἐν ὄψει τῆς καταρτίσεως τῆς ὀριστικῆς συμβάσεως, κατέστη, ἐξ αἰτίας τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἀνάδοχος

ήτο ήδη εγκατεστημένος, δυσχερεστέρα, ως πιστοποιεί και ο κ. Γ. Χαριμπόρης εν τῇ κατωτέρω περικοπῇ:

«Εἶναι προφανές ἡ διαπραγματευτικὴ μειονεκτικότης εἰς ἣν τίθεται ὁ ἐργοδότης ὅταν ἀναθέτῃ τὴν ἔναρξιν ἐργασιῶν εἰς ἐργολάβον μετὰ τοῦ ὁποίου δὲν ἔχει προέλθει εἰς πλήρη συμφωνίαν. Βεβαίως, κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ἐπετεύχθη κέρδος χρόνου, ἀλλὰ καθίστατο δύσκολος ἡ ἐνδεχομένη ἀπὸρριψὶς τῶν ὄρων τοὺς ὁποίους ὁ ἥδη εγκατεστημένος ἐργολάβος θὰ προέβαλε διὰ τὴν ὀριστικὴν σύμβασιν, ἐφ' ὅσον αὕτη θὰ συνεπήγετο διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν καὶ ἀποζημιώσιν διὰ τὰ ἐν τῷ μεταξὺ ἐκτελεσθέντα ἔργα». («Ἴδε βιβλίον Α' Ὑδροηλεκτρικὸν ἔργον Μέγδοβα, Κεφ. Β'. Ἀπολογιστικά, Μέρος Α' Ἀρχικὴ Σύμβασις, β' Ἀπόφεις Γ. Χαριμπόρη, σελ. 3)».

Αὐτὸ εἶναι τὸ πρὸ τῆς ἀναλήψεως τοῦ Ὑπουργείου τοῦ Συντονισμοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Π. Παπαληγούρα ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙV

ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΜΕΓΔΟΒΑ

1. Αἱ διαπραγματεύσεις τοῦ 1955.

Ἡ ΟΛ—CO ἐπεδίωξεν, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν διαπραγματεύσεων διὰ τὴν κατάρτισιν τῆς ὀριστικῆς συμβάσεως τοῦ Μέγδοβα, τὴν μέσῳ αὐτῆς ἀνευ δημοπρασίας (καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τῶν σχετικῶν συμφωνιῶν 1953—1954) προμηθειαν τοῦ κυρίου ἠλεκτρολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ ἔργου. Ἡ ἀξίωσίς τῆς αὐτῆς, προβαλλομένη ἐντόνως καὶ ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας, ἐστηρίζετο πρῶτον μὲν ἐπὶ τῆς παραγράφου 8 τῆς διακηρύξεως τοῦ διεξαχθέντος κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1953 ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τοῦ Συντονισμοῦ διεθνoῦς διαγωνισμοῦ, δεύτερον δὲ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 (ἐν συνδυασμῷ, ἰδίᾳ, καὶ πρὸς τὰ ἄρθρα 2 καὶ 4) τῆς συναφείσης μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ΟΛ—CO συμφωνίας—πλαισίου τῆς 6ης Ἰουλίου 1954.

Ἡ παράγραφος 8 τῆς εἰρημένης διακηρύξεως τοῦ διαγωνισμοῦ ὀρίζει πρᾶγματι τὰ ἐξῆς:

«Ὁ ἀνάδοχος θὰ δημοπρατῇ ἐγκαίρως διὰ μυστικῶν προσφορῶν κατασκευὰς καὶ προμηθείας μεταξὺ ἐπαρκoῦς ἀριθμοῦ καταλλήλων οἰκῶν, ἐκτὸς ἐκείνων ἃς ὁ ἴδιος ἐπιθυμεῖ νὰ προμηθεύσῃ, τὰς ὁποίας ὅμως δεόν εἰδικῶς νὰ μνημονεύσῃ εἰς τὴν προσφορὰν του, καὶ δι' ἃς δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ ὑψηλότερας τιμὰς ἀπὸ τὰς τρεχούσας τιμὰς τῆς διεθνoῦς ἀγορᾶς ἢ τῆς τιμᾶς τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐθνικότητος».

Ἐκ τοῦ κειμένου προκύπτει ὅτι ἡ ΟΛ—CO ἐδικιοῦτο νὰ προμηθεύσῃ τὸν μνημονευόμενον εἰς τὴν προσφορὰν τῆς μηχανολογικὸν ἐξοπλισμὸν, τὸν ὁποῖον καὶ θὰ παρεῖχεν εἰς τὰς τρεχούσας τιμὰς, εἴτε τῆς διεθνoῦς ἀγορᾶς εἴτε τῆς Γαλλίας, ἀποκλειομένου πάντως τοῦ διεθνoῦς διαγωνισμοῦ. Ἀκόμη σαφεστέρα εἶναι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τῆς μετὰ τῆς ΟΛ—CO συμφωνίας τῆς 6ης Ἰουλίου 1954, ἣτις καὶ ἀπετέλει τὸ νομικὸν πλαίσιον τῶν διεξαγομένων τότε πρὸς κατάρτισιν τῆς ὀριστικῆς συμβάσεως διαπραγματεύσεων. Λέγει ρητῶς τὸ ἄρθρον 3 ὅτι:

«Ἐκ τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῶν 6 δισεκατομμυρίων (ἢ ἐνδεχομένως 6,5) τῶν ὡς ἀνωτέρω πιστώσεων, τμημα 2 δισεκατομμυρίων προβλέπεται ὅτι θὰ διατεθῇ δι' ὕλικά τῆς ἐγκαταστάσεως ἐπὶ τοῦ Μέγδοβα» . . .

Προβλέπει, ὅθεν, ἡ συμφωνία τὴν διάθεσιν δύο δισεκατομμυρίων Γαλλ. φράγκων «δι' ὕλικά ἐγκαταστάσεως ἐπὶ τοῦ Μέγδοβα», ἀντιμετωπίζεται δὲ ἐν τῷ ἐπομένῳ ἄρθρῳ 4 καὶ τὸ ἐνδεχόμενον νὰ ὑπερβοῦν αἱ διὰ τὸν Μέγδοβα συνολικαὶ δαπάναι τὸ ποσὸν τῶν 2,25 δισ. Γαλλ. φράγκων. Καί, διὰ νὰ μὴ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία τις περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 3, ἡ συμφωνία (μετὰ τὸ προοίμιον καὶ τὸ ἄρθρον 1, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀναφέρεται ἡ πρὸς τὴν ΟΛ—CO ἀνάθεσις τοῦ ἔργου τοῦ Μέγδοβα) περιλαμβάνει, εἰς τὸ ἄρθρον 2, τὴν ἀκόλουθον σαφεστάτην περικοπὴν:

«Ἐν ὄψει τῆς εἰς τὴν Γαλλικὴν Βιομηχανίαν γενομένης τοιοῦτοτρόπως παραγγελίας, τὸ εἰς τὴν Συμφωνίαν, ἡ ὁποία ὑπεγράφη τὴν 2αν Νοεμβρίου 1953 μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως

τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἐταιρειῶν προβλεπόμενον ἀνώτατον ὄριον πιστώσεων, διὰ πρωτοκόλλου μεταξὺ τῶν δύο Κυβερνήσεων, θὰ αὐξηθῇ ἀμέσως κατὰ 0,5 δισεκατομμύρια, θὰ ἀνέλθῃ δηλαδὴ ἀπὸ 5,5 εἰς 6 δισεκατομμύρια. Ἐπὶ πλεόν παρισταμένης ἀνάγκης τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ δύναται ἀκόμη νὰ αὐξηθῇ κατὰ 500 ἑκατομμύρια».

Εἶναι λίαν χαρακτηριστικὴ τῆς ὅλης ἀτμοσφαιράς τῶν διαπραγματεύσεων πρὸς σύναψιν τῆς ὀριστικῆς συμβάσεως, ἡ συνεδρίασις 9ῃ τῆς 8.3.1955 τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ. Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην, διεπιστώθη, ὅτι ὑπῆρχε νομικὴ καὶ ἠθικὴ ὑποχρέωσις νὰ προμηθευθῶμεν τὰ μηχανήματα ἀπὸ τὴν Γαλλίαν. Ἡ διαπίστωσις ἐγένετο οὐχὶ μόνον ὑπὸ τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου καὶ τοῦ κ. Στουπάδη, ἀλλὰ καὶ ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ πολέμιου τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων κ. Ι. Καραβίδα, εἰπόντος ὅτι «διὰ νὰ διευκολύνῃ τὴν κατάστασιν» θὰ ἐδέχετο «νὰ γίνῃ δημοπρασία μεταξὺ Γαλλικῶν Οἰκῶν ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι θὰ ἔχωμεν ἓνα κριτὴν ἔξω καὶ θὰ ἔχωμεν ἐπίσης ἐδῶ μίαν ὑπηρεσίαν ἐλέγχου κύρους». «Ὅταν — «ἐπειδὴ πρέπει νὰ προμηθεύσωμεν εἰς τὸν Μέγδοβαν» — φθάσῃ καὶ ὁ κ. Ι. Καραβίδας μέχρι τῆς προειρημένης ὑποχωρήσεως, ἀντιλαμβάνεται τις εὐχερῶς πόσον αὐτὸ τοῦτο τὸ Δ.Σ. ἐθεώρει τὴν θέσιν τῶν Γάλλων, ἀπὸ ἀπόψεως νομικῆς καὶ οὐσιαστικῆς, ἰσχυράν. Ἡ πρώτη φάσις τῆς συζητήσεως ἐκείνης τοῦ Δ.Σ. τερματίζεται μὲ τὸν ἀκόλουθον ὑπαινικτικὸν διάλογον:

«ΣΤΟΥ ΠΑΘΗΣ: Ἐὰν τραπῶμεν εἰς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ διεθνoῦς διαγωνισμοῦ, τότε ἡ συμφωνία μὲ τοὺς Γάλλους δὲν καταπίπτει;».

«ΚΑΡΑΒΙΔΑΣ: Ἡθικὴ ὑποχρέωσις τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ ἀγοραῶμεν τὰ μηχανήματα ἀπὸ τοὺς Γάλλους».

Παρατηροῦμεν εὐθὺς ἀμέσως ὅτι δὲν εἶχεν ἀπλῶς ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις «ἠθικὴν ὑποχρέωσιν» νὰ προμηθευθῇ τὰ μηχανήματα ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὅπως εἶπεν ὁ κ. Καραβίδας, μὴ ὡς νομικός. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εἶχε καθαρῶς νομικὴν ὑποχρέωσιν ἐκ τῆς συμφωνίας τῆς 6 Ἰουλίου 1954 τὴν ὁποίαν εἶχεν ὑπογράψῃ ἡ ἰδίᾳ.

Ὅπως δὲ τὸ Δ. Σ., τῇ ἐπιμονῇ ἰδίᾳ τῶν κ.κ. Α. Δημητρακοπούλου καὶ Δ. Γαλάνη, ἀπεφάσισεν, ὀρθῶς, νὰ θέσῃ τὸ θέμα τῆς προμηθείας τῶν μηχανημάτων ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ, ὅστις καὶ ὤφειλε νὰ ἐνλάβῃ τὴν εὐθύνην τῆς ρυθμίσεως, τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ ΔΕΗ ἠσθάνετο δεσμίᾳ τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τούτου ἀνειλημμένων κατὰ τὸ 1953—1954 ὑποχρεώσεων. Ἐξ ἄλλου ὁ Γάλλος Πρέσβης ἐδήλωσεν, ὅπως ἦτο φυσικόν, ὅτι αἱ ἀναφεῖσαι διαφωνίαι περὶ τὸ ὅλον θέμα τῶν Γαλλικῶν Πιστώσεων καὶ τοῦ Μέγδοβα, ἦσαν κατ' οὐσίαν καὶ κατὰ τύπους διαφωνίαι περὶ τὴν ἐρμηγείαν διακρατικῶν συμβάσεων.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας, ἤχθη καὶ τὸ θέμα τῆς προμηθείας τῶν μηχανημάτων, μαζὺ μὲ τὰ ἄλλα βασικά ἀμφισβητούμενα θέματα, ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ κ. Π. Παπαληγούρα, ὅστις καὶ ἐπελήφθη τούτου, παρισταμένου τοῦ Γάλλου Πρεσβευτοῦ κατὰ τὰς προμηθεύσεως ἐξ ἄλλης ἀφορμῆς συσκέψεις τῆς 17ης, 18ης καὶ 19ης Μαρτίου 1955.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς παρεμβάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ, περιγράφεται εἰς τὸ ἀπὸ 19.3.1955 σημείωμα τοῦ κ. Ι. Καραβίδα πρὸς τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ:

«Κατωρθώσαμεν νὰ ἀπαγκιστρωθῶμεν εἰς τὸν μέγιστον δυνατὸν βαθμὸν ἀπὸ τῶν ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας ἔχομεν ἀναλάβῃ ἀπέναντι τῶν Γάλλων. Συγκριμένως διετηρήσαμεν ἐλευθερίαν εἰς τὴν προμηθειαν τοῦ κυρίου ἐξοπλισμοῦ τοῦ ἔργου τοῦ Μέγδοβα διὰ διεθνoῦς δημοπρασίας ἐπὶ ἴσοις πιστωτικοῖς ὅροις».

Ἐκ τῶν προεκτεθέντων, προκύπτει ὅτι ὁ κ. Π. Παπαληγούρας ἐπέτυχε—καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ μηχανολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ Μέγδοβα—νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν ΔΕΗ ἀπὸ ὑποχρεώσεως ἀνειλημμένης πρὸ τῶν ἰδικῶν του ἡμερῶν, συμφῶνως ἄλλωστε πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Δ. Σ.

Ἡ τελικὴ διατύπωσις τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου τῆς συμβάσεως τῆς 5.5.1955, δὲν ἔγινε, φυσικά, ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν τοῦ Συντονισμοῦ (ὅστις ἠρκέσθη εἰς τὴν κατ' ἀρχὴν ἐπίλυσιν τῶν ἐκκρεμούντων, κατὰ τὰς ὡς ἄνω μετὰ τοῦ Γάλλου Πρε-

σβευτοῦ συσκέψεις, γενικῶν ζητημάτων) ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ, ἐνεκρίθη δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Βιομηχανίας κ. Α. Πρωτοπαπαδάκη ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς υπογραφῆς τῆς συμβάσεως, (Ἴδε καὶ σχετικὸν κείμενον υπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας κ. Ν. Βλαχοπούλου κατατεθειμένον εἰς τὸν φάκελον 15 τῆς Ἐπιτροπῆς).

2. Ἡ ἀπόφασις περὶ διαιτησίας τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Ζυρίχης.

Ἀπὸ τῆς 6 Ὀκτωβρίου 1955 οἱ κ.κ. Πρωτοπαπαδάκης καὶ Παπαληγούρας παύουν νὰ εἶναι Ὑπουργοί.

Τὴν 4 Ἰανουαρίου 1956 ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς ΔΕΗ, διὰ σημειώματός του πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ. Σ., προτείνει ὅπως γίνῃ δεκτὴ πρότασις τῆς ΟΛ—ΟΟ, καθ' ἣν περὶ τοῦ εὐλόγου τῶν τιμῶν θὰ ἀποφαίνεται τὸ Πολυτεχνεῖον τῆς Ζυρίχης. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον συνεζήτησεν ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω εἰσηγήσεως κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς 31 Ἰανουαρίου καὶ τῆς 15 Φεβρουαρίου 1956. Ἐλαβε δέ, κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην συνεδρίασιν, παμψηφεί τὴν ἀπόφασιν, καθ' ἣν τὸ Πολυτεχνεῖον τῆς Ζυρίχης θὰ ἔκρινε περὶ τοῦ ἐν αἰ τιμαὶ τῆς ΟΛ—ΟΟ εἶναι εὐλογοὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς συγκρίσεως τῶν μὲ τὰς παγκοσμίους τιμὰς. Ἡ τοιοῦτοτρόπως θεσπιζομένη διαιτησία τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Ζυρίχης θὰ ἦτο διὰ τὴν ΔΕΗ ὑποχρεωτική.

Ἐν τῷ ὑποκειμένῳ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου (σελ. 34), ἀναγράφεται ὅτι τὸ Δ. Σ. διὰ τῆς ἀποφάσεώς του ταύτης «ἀπεμπολήσεν» τὸ δικαίωμα τῆς Ἐπιχειρήσεως νὰ καταφυγῇ εἰς διεθνή διαγωνισμόν, μολοντί τὸ δικαίωμα τοῦτο εἶχεν ἐξασφαλισθῆ «διὰ πολλῶν, μακρῶν καὶ ἐπιμύθων ἀγώνων».

Τόσον ἐκ τοῦ ὑποκειμένου τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου ὅσον καὶ πᾶσι τῶν στοιχείων καὶ καταθέσεων, προκύπτει ἀνεκδοκίμως ὅτι ἡ ἀπόφασις ἐκείνη τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. ἐλήφθη, ὄχι μόνον ἄνευ οἰασθήποτε παρεμβάσεως τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ ἄνευ οἰασθήποτε μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Δ.Ε.Η. ἐπαφῆς. Ἐπὶ πλέον, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, δὲν ἦσαν Ὑπουργοὶ οὔτε ὁ κ. Π. Παπαληγούρας οὔτε ὁ κ. Ν. Μάρτης. Εἶναι ὅθεν, ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς περιττὴ, ἡ ἔρευνα τῶν προκατασθέντων τὴν ἐκδοσιν τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. αἰτίων ὡς μὴ ἀναγομένων εἰς κυβερνητικὰς εὐθύναις. Κρίνομεν, ἐν τούτοις, σκόπιμον διὰ τὴν πληρότητα τοῦ παρόντος νὰ ἐκθέσωμεν τὰ κάτωθι:

Ἡ ἐκδοχὴ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου Ἀεροπλάτου κ. Παπαϊωάννου, καθ' ἣν τὸ Δ. Σ. παρὰ τὰς ἀρχικὰς ἀντιρροφῆσεις πολλῶν ἐκ τῶν μελῶν του, παρεπλανήθη καὶ παρεπέσθη ὑπὸ τοῦ Γεν. Δ)νοῦ φαίνεται, τοῦλάχιστον ὡς πρὸς ὅσα τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου εἶχον εἰδικότητα περὶ τὸ θέμα, ὡς ἀκριβῶς ἀπίθανος. Δυσκόλως δύναται νὰ παραδεχθῆ τις ὅτι οἱ κ.κ. Δημητρακόπουλος καὶ Γαλιάνης ἠδύνατο, ἐπὶ τοιοῦτου θέματος ἀποφασίζοντες, νὰ παρεπλανηθῶσι.

Τοιοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον ἀμφότεροι εἶχον ὑποστηρίξει (πρὸ ἔτους περίπου, κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις τῆς Συμβάσεως τῆς 5-5-55) τὴν διεξέργειαν διεθνούς διαγωνισμοῦ, ὅστις καὶ εἶχεν ἐξασφαλισθῆ, τότε, ὑπὸ τῶν κ.κ. Π. Παπαληγούρα καὶ Α. Πρωτοπαπαδάκη. Ἐγγύτερον πρὸς τὰ πραγματά φρονούμεν ὅτι εὐρίσκειται ἡ ἀποψις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπιχειρήσεως κ. Χαρυπούρη, κατὰ τὸν ὅποιον ἡ λήψις τῆς προσηρμένης ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. ὀφείλεται κατ' ἀρχὴν εἰς τὴν οἰονοί «εὐθυμοφοβίαν» τῶν μελῶν του. Ὁ κ. Χαρυπούρης προσθέτει ὅτι τὴν εὐθυμοφοβίαν ταύτην ἐξεμεταλλεύθη ἐπιθεξίως ὁ κ. Γ. Πεζήπουλος. Ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου ἰσχυρισμοῦ, δὲν εἶναι ἀρμόδια ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ κρίνῃ. Πρέπει ὅμως νὰ σημειώσωμεν —ἰδίως ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασις τοῦ Δ. Σ. ἐλήφθη παμψηφεί— ὅτι αὕτη δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι οὔτε μονοσημάντως, μωρὰ, οὔτε πολυσημάντως (τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. ἦσαν, ὡς γνωστὸν, ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν) «εὐθυμοφοβία». Ἐφθεοῦντο, βεβαίως, τὴν εὐθύνην τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. Θέμα εἶναι ἐὰν εἶχον καὶ βάσιμα ἐπιχειρήματα νὰ τὴν

φοβοῦνται ἢ ἐὰν, ἀπλῶς, ἐκάμφθησαν, ἐν τῷ συνόλω των, ὑπὸ δουλίας.

Ἡ περὶ «ἀπεμπολήσεως» ἀπόφασις τοῦ Δ. Σ. πρέπει νὰ κριθῆ ὄχι μὲ τὰ θεδομένα τὰ σημερινὰ ἐκ τῶν ὑστέρων, ἀλλὰ μὲ τὰ θεδομένα τὰ τότε. Διότι τὰ ἔργα δὲν ἐκτελοῦνται μὲ ἀποφάσεις λαμβανομένας, ἀφοῦ ταῦτα ἐκτελεσθῶν, ἀλλὰ μὲ ἀποφάσεις—κατ' ἀνάγκην— ρυθμιζόντους— λαμβανομένας πρὶν νὰ ἐκτελεσθῶν καὶ διὰ νὰ ἐκτελεσθῶν.

Εἶναι βέβαιον ὅτι τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. ἐπηρεάσθησαν, κατὰ τὴν λήψιν τῆς περὶ προσφυγῆς εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον τῆς Ζυρίχης ἀποφάσεως, ἐκ τῶν ἐξῆς πάντως σκέψεων:

α) Δὲν ἦτο, πράγματι, βέβαιον, ἀρχομένου τοῦ 1956, ἐὰν κατὰ τὸν διεθνή διαγωνισμόν θὰ ἐπαυγχνάνοντο, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τοὺς χρηματοδοτικὸς ὄρους ἀποτελέσματα καλλίτερα ἐκείνων τὰ ὅποια ἠγγυῶντο ἐκ τῶν προτέρων οἱ Γάλλοι. Ἐὰν ὁ διεθνὴς διαγωνισμὸς ἀπέδειξεν ὀλιγώτερα ἀπὸ ὅσα, ἄνευ διαγωνισμοῦ, ἦσαν διατεθειμένοι νὰ δώσουν ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις καὶ ἡ ΟΛ—ΟΟ, τὸ Δ. Σ. θὰ κατακρίνετο ἐκ τῶν ὑστέρων δι' ἑλληθῶν στοιχείους προνοητικότητος καὶ εὐθυμοφίας.

Σημειωτέον ὅτι οἱ Γάλλοι δὲν εἶχον βεβαίως καμμίαν ὑποχρέωσιν νὰ συμμετάσχουν εἰς τὸν διαγωνισμόν, ἠδύνατο δ' ἐπὶ πλέον, συμμετέχοντες, ἔστω, νὰ προσφέρουν ὄρους χειροτέρους ἐκείνων τοὺς ὁποίους εἶχον ἐκ προοιμίων προσφέρει. Τὸ Δ. Σ. ἐτέλει ἀκρίβη —ἐν μέρει δικαιολογημένως— ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τῆς παταγώδους ἀποτυχίας τοῦ διαγωνισμοῦ τοῦ 1953, εἰς ἃν μόνη ἡ Γαλλικὴ πλευρὰ προσήλθε προσφέρουσα λύσιν συζήτησιμον.

β) Ἐπηρεάσθη τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. «ἡ αὐθεντία» τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Ζυρίχης, ὅπως μαρτυρεῖ καὶ τοῦ κ. Δ. Γαλιάνη ἡ προμηθεύεισα ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς κατὰφασις. Θὰ εἰσηγέτο ὄντως, ἐὰν ἡ «αὐθεντία» αὕτη θεωρεῖτο το ὡς θεδομένη, μεγάλη ἀπλοῦστευσις εἰς τὴν ὄλιγν διαδικασίαν ἐκτελέσεως τοῦ Μέγδοθα. Μήπως δὲν εἶχεν εἶπει, αὐτὸς οὗτος ὁ κ. Ι. Καραβίδας, ὅτι θὰ ἐδέχετο τὴν ὑπὸ τῶν Γάλλων μοнопώλησιν τῆς προμηθεύσεως, ἐὰν ἐξευρίσκετο τρίτος, οὐδέτερος, ἀντικειμενικὸς κριτὴς τῶν τιμῶν; Καὶ ἠδύνατο ἀραγε νὰ προταθῆ περισσώτερον οὐδέτερος κριτὴς ἀπὸ τὸ Πολυτεχνεῖον τῆς Ζυρίχης;

Ἐκ τῶν ὑστέρων κρινομένη, ἡ ὑπὸ συζήτησιν ἀπόφασις τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η., ὑπῆρξεν, ὡς διεπίστωσε μετὰ ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος ἀπὸ τῆς λήψεώς της, αὐτὸς οὗτος ὁ συμπράξας εἰς τὴν ἐκδοσίν της κ. Δ. Γαλιάνης, «ἀτυχής». Ἡ ἀτυχία συνίσταται εἰς τὸ ὅτι συνέπεσε, ὑπὸ συνθηκῆς περιγραφομένης κατωτέρω, νὰ ἀναλάβῃ τὴν διαιτησίαν χεῖριστος διαιτητῆς, συννεπεία τῆς ἀπαραιθέτου διαιτησίας τοῦ ὁποίου, ἠαναγκάσθη νὰ ἐμπλακῆ ἡ Δ.Ε.Η. εἰς ἐπιπλοῦς καὶ μακρὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν Γάλλων, ἵνα τελικῶς ἐπιτευχθῆ μείωσις οὐσιώδους τῶν ὑπὸ τοῦ διαιτητοῦ —κακῶς— κριθεισῶν ὡς εὐλόγων τιμῶν. Ταῦτα πάντα ὅμως συνέβησαν ἐκ τῶν ὑστέρων. Οὐδὲ δύναται νὰ κατηγορηθῆ τόσο ἐνκάλως π.χ. ὁ κ. Ἄν. Δημητρακόπουλος, διότι ὑπῆρξε κακὸς προφήτης.

Ἐνδέχεται τὴν σκέψιν τῶν μελῶν τοῦ Δ. Σ. νὰ ἐπηρεάσθη ἀδικαιολογητῶς —ἀλλὰ καὶ τὸ «ἀδικαιολογητῶς» διαπιστοῦται εἰς τῶν ὑστέρων— ὁ παράγων «χρόνος».

Εἶναι, ὅθεν, κατάδηλον, ὅτι ἡ εἰρημένη ἀπόφασις ἐλήφθη καλοπίστως ὑπὸ τῆς συντριπτικῆς τοῦλάχιστον πλειοψηφίας τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ., θεωρησάντων ὅτι δὲν «ἀπεμπολοῦν» δικαίωμα, ἀλλ' ἀποφασισάντων, ἐλευθέρως καὶ κυριαρχικῶς, ὅτι αὕτη ἦτο, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν θεδομένων τῆς ὥρας ἐκείνης, ἡ ἐνδεδειγμένη λύσις.

3. Διαπραγματεύσεις πρὸς μείωσιν τῶν τιμῶν.

Ἐν συνεχείᾳ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τῆς 15ης Φεβρουαρίου 1956, ὁ Γεν. Δ)ντῆς τῆς Δ.Ε.Η. ἀπήρθυσεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Ζυρίχης, ὅστις, εἰς ἀπάντησιν, τὸν ἐπληροφόρησεν ὅτι ὀρίζει ὡς διαιτητὴν τὸν καθηγητὴν κ. BAUER. Ὁ οὕτω διορισθεὶς διαιτητῆς ἔκρινε τὰς ὑποβληθείσας ὑπὸ τὸν ἑλεγγὸν του τιμὰς τῶν γαλλικῶν προσφορῶν ὡς εὐλόγους, περίπου ἐν τῷ συνόλω των. Ἀπεδείχθη, ἐν τούτοις, ἐκ τοῦ γενομένου ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τῆς Δ.Ε.Η. ἐπανελέγχου, ὅτι ὡς πρὸς πλείστα μνηχα-

νήματα αι γαλλικαι τιμαί υπερéβαινον τας διεθνεις. Έγιναν δια τούτο διαπραγματεύσεις μεταξυ τής Δ.Ε.Η. και τών γαλλικών οίκων, καταλήξασαι, εις τας πλείστας τών περιπτώσεων, εις μείωσιν αξιόλογον τών αρχικών τιμών. Αι τελικαι τιμαί ενεκρίθησαν δια διαφόρον αποφάσεων του Δ.Σ.

Εις τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου (σελ. 39) —βάσει τῆς ἀρχῆς καθ' ἣν ὁ διαιτητὴς καὶ ὁ πραγματογνώμων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑποκαταστήσῃ ἄλλον εἰς τὸ ἀνατεθὲν αὐτῷ ἔργον— προβάλλεται τὸ ἐπιχείρημα ὅτι τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η., ὅρισαν ὡς διαιτητὴν ἢ πραγματογνώμονα ὀλόκληρον τὸ Πολυτεχνεῖον τῆς Ζυρίχης, δὲν ἐδεσμεύετο ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πολυτεχνείου διορισθέντος καθηγητοῦ BAUER. Πέραν τούτου, λέγει τὸ Πόρισμα, καὶ ἂν ἐτι ὑπετίθετο ὅτι ὑπῆρχε τοιοῦτον δικαίωμα ὑποκαταστάσεως, τούτο θὰ ἀνήκεν εἰς ὀλόκληρον τὸ Πολυτεχνεῖον καὶ ὄχι εἰς τὸν Πρόεδρον αὐτοῦ, ὅστις ἐνεργῶν μόνος διώρισε τὸν ὡς ἄνω καθηγητὴν.

Ἡ ἀποφῆς αὕτη, κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην, δὲν εὐσταθεῖ, διότι δὲν ἦτο δυνατόν ἢ παραπομπὴ εἰς τὴν διαιτησίαν τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Ζυρίχης νὰ ἐστῆμανε τὴν παραπομπὴν εἰς τὴν ἐξ ὑπερεκατὸν μελῶν ἀποτελουμένην συνέλευσιν τών καθηγητῶν τοῦ εἰρημένου Πολυτεχνείου. Ἐπίσης δὲν ἦτο δυνατόν νὰ σημάνη ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ συνέλθῃ ἢ προεξηρημένη συνέλευσις τών καθηγητῶν ἵνα ὀρίσῃ τὸν μεταξυ τῆς Δ.Ε.Η. καὶ τών ἄλλων διαιτητῆν. Τὸ Πολυτεχνεῖον τῆς Ζυρίχης διενεργεῖ σωρεῖαν διεθνῶν διαιτησιῶν. Καὶ τὰς διενεργεῖ, φυσικὰ, κατὰ τὴν διαδικασίαν τὴν ὀρίζουμένην ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ, ὅστις προδήλως δίδει εἰς τὸν Πρόεδρον αὐτοῦ τὸ δικαίωμα νὰ καθορίζῃ ἐκάστῳ τὸν διαιτητὴν. Ἡ εἰς τὴν διαιτησίαν τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Ζυρίχης παραπομπή, ὑποδηλοῖ αὐτονοήτως ὅτι ὁ παραπέμπων ἀποδέχεται καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ἰσχύματος προβλεπομένην διαδικασίαν καθορισμοῦ τών διαιτητῶν. Ἄλλ' ἐπὶ πλέον, τὸν διορισμὸν τοῦ κ. BAUER ὡς διαιτητοῦ εἶχεν ἤδη ἀναγνωρίσει ἢ Δ.Ε.Η. διὰ τῆς μετὰ τοῦ Πολυτεχνείου σχετικῆς ἀλληλογραφίας.

Ἀνεξαρτήτως, ὅμως, τῆς βασιμότητος τών ὡς ἄνω νομικῶν ἀπόψεων, εἶναι βέβαιον ὅτι ἀμφισβητήσις τῆς ἐγκυρότητος τοῦ διορισμοῦ καὶ τών ἀποφάσεων τοῦ κ. BAUER, θὰ εἶχεν ὡς πρακτικὴν συνέπειαν τὴν μετὰ τοῦ ἐγκατεστημένου ἤδη ἀναδόχου ρῆξιν καὶ τὴν, πρωτοβουλίᾳ τούτου, προσφυγὴν εἰς τὴν γενικῶς ὑπὸ τῆς Συμβάσεως προβλεπομένην διαιτησίαν, ἣτις καὶ θὰ διενεργεῖτο ὑπὸ ἐπιδικαιτητοῦ ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐλβετικοῦ Ἀκυρωτικοῦ. Ὑποτιθεμένου ἀκόμη ὅτι θὰ μᾶς ἐδικαίωνε τελικῶς ἢ διαιτησία αὕτη — ὅπερ εἶναι λίαν ἀμφίβολον κατὰ τὰ προεκτεθέντα — καὶ πάλιν θὰ προεκαλεῖτο, ἐκ τῆς μετὰ τοῦ ἀναδόχου ἔριδος, μεγίστη ἐμπλοκή καὶ βαρῦντα ἐπιζημία καθυστέρησις εἰς τὴν πρόβον τών ἔργων. Διὰ τοὺς λόγους τούτους, νομικοὺς καὶ οὐσιαστικοὺς, δὲν δύναται νὰ μεμφθῇ τίς τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η., διότι ἀπεφάσισε νὰ προσέλθῃ εἰς τὰς προεξηρημένας μετὰ τών γαλλικῶν ἐταιρειῶν διαπραγματεύσεις.

Ὅπως δὲ εἶπε, εἰς τὰς διαπραγματεύσεις ἐκείνας, συνδεδασμένως μὲ σωρεῖαν καθαρῶς τεχνικῶν προβλημάτων, ἢ Κυβέρνησις ἔμεινε — πλὴν μᾶς περιπτώσεως περὶ ἧς θὰ γίνῃ ἀμέσως λόγος — πλῆρως ἀμέτοχος».

Ἡ μοναδικὴ περίπτωσις ἀναμίξεως τῆς Κυβερνήσεως, καὶ δὴ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Βιομηχανίας κ. Π. Παπαληγοῦρα, εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς προμηθείας τοῦ μηχανολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ, ἐσημειώθη— ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος μετὰ τὴν περὶ παραπομπῆς εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον τῆς Ζυρίχης ἀπόφασιν τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η.— ὑπὸ τὰς ἀκολουθίας συνθήκας. Ἐπρόκειτο περὶ τῆς προμηθείας δύο γεννητριῶν. Ἡ Δ.Ε.Η. ὑπεστήριξεν ὅτι καὶ προσφερεῖσται τιμαὶ ὑπερέβαινον τὰς διεθνεις. Ἡ Γαλλικὴ πλευρὰ, ὀπλισμένη μετὰ τὴν διαιτησίαν τοῦ κ. BAUER, δὲν ἔσπερξεν, εἰδικῶς εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, νὰ προβῇ, κατὰ τὴν γενομένην διαπραγματεύσιν, εἰς οὐσιώδη μείωσιν. Κατόπιν τούτου τὸ Δ. Σ. ἀπεφάσισε τὴν διενέργειαν διεθνoῦς διαγωνισμοῦ, τὴν ὁποίαν ὅμως, ὅπως ἦτο φυσικόν, ἢ Γαλλικὴ πλευρὰ ἐθεώρησεν ὡς ἀντιβαίνουσαν πρὸς τὰς ἀνεληφθῆσιν ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. ὑποχρεώσεις. Ὁ Πρόεδρος τῆς Γαλλίας

προέβη τότε εἰς τὰς ἐξῆς τρεῖς ἐνεργείας: α) Ἐπέδωκε ρηματικὴν διακοίνωσιν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τών Ἐξωτερικῶν, διαμαρτυρούμενος διὰ τὴν παραβίασιν τών συμπεφωνημένων β) Συνθευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἀκολουθου, ἐπεσκέφθη τὸν Ὑπουργὸν τοῦ Συντονισμοῦ ἀξιώσας νὰ ἐπιληφθῇ ἢ Κυβέρνησις τῆς ἀνακωλύσεως διαφορᾶς, γ) Διευμαρτυρήθη κατ' ἀνάλογον τρόπον πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Βιομηχανίας.

Κατόπιν τούτων, ἐγένετο σύσκεψις ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Π. Παπαληγοῦρα, τῆ συμμετοχῇ τοῦ Γάλλου Πρέσβευος, καθὼς καὶ ἐκπροσώπων τῆς Δ.Ε.Η. καὶ τών ἐνδιαφερομένων γαλλικῶν ἐταιρειῶν. Κατὰ τὴν σύσκεψιν ἐκείνην τῆς 1ης Αὐγούστου 1957, ὁ κ. Παπαληγοῦρας πρότεινε συμβιβαστικὴν λύσιν, ἢ ὁποία καὶ διαβιβασθεῖσα εἰς τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. ἐνεκρίθη ὑπὸ τούτου παμψηφεί. Τὴν ἐπομένην ἢ μεθεπομένην ὁ Γάλλος Πρέσβυς ἀνακοινῶναι εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. ὅτι τὰ ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ συμφωνηθέντα δὲν ἀνεγράφησαν ἐπὶ τοῦ τηρηθέντος ὑπὸ τῆς ἐλληνικῆς ὑπηρεσίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συσκέψεως προχείρου πρακτικοῦ ἐπακριβῶς ὡς πρὸς ἐν εἰδικῶς σημείον, ἀφορῶν εἰς τὴν μέθοδον τῆς χρηματοδοτήσεως. Κατὰ τὸν Γάλλον Πρέσβυν, ὅρος ἀνεγεγραμμένος ἐπὶ τοῦ σημειώματος ἀντέκειτο εἰς βασικοὺς κανόνας διέποντας παρομοίας πιστοδοτήσεως ἐν Γαλλίᾳ. Ἡ ἐκ τῆς διαφορῆς γαλλικῆς ἐρμηγείας προκύπτουσα διαφορά ἀνήρχετο εἰς 32.000 δολλάρια. Ὁ κ. Π. Γουναράκης συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου καὶ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τῆς Δ.Ε.Η., ἀνεκοίνωσε πάντα ταῦτα εἰς τὸν Ὑπουργόν, ὁ ὁποῖος καὶ διεδίδασε τὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου γνώμην του πρὸς τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. ὡς ἐξῆς:

«Βεβαίως αὐτὸ εἶναι ζήτημα τοῦ Δικαιητικοῦ Συμβουλίου διότι ἀναμφισβητήτως τὸ Δ. Σ. θὰ ἀποφασίσῃ, ἀλλὰ καίτοι εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι, ὅτι ἀνεγράφη εἰς τὸ χαρτί (ἐννοεῖ τὸ τηρηθὲν ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας πρόχειρον πρακτικόν) αὐτὸ εἶχαν πῆ οἱ Γάλλοι καὶ ἂν ὑπάρχῃ παρανόησις εἶναι ἐκ μέρους αὐτῶν, ἐν τούτοις εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ἂν πρόκειται μόνον γιὰ 32.000 δολλάρια, δὲν πρέπει νὰ σπάσῃ ἢ συνεννόησις. Πάντως πρέπει νὰ δηλωθῇ εἰς τοὺς Γάλλους ὅτι εἶναι φανερὰ ἢ κακὴ τῶν θέλησις, τὴν ὁποίαν θὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν διὰ τὸ μέλλον». (Ἴδε Πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως τοῦ Δ. Σ. τῆς 12.8.1957).

Τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. συνεφώνησε πρὸς τὴν ἀποφιν τοῦ Ὑπουργοῦ, μειοψηφίασιν μόνου τοῦ κ. Α. Δημητρακόπουλου.

Ὁ κ. Π. Παπαληγοῦρας, ὡς Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας, ἐδικαίωσεν νὰ ἔχῃ γνώμην καὶ νὰ διαβάξῃ ταύτην πρὸς τὸ Δ. Σ. Τὴν διεδίδασε κατὰ τὸν ἡπιώτερον δυνατόν τρόπον, χωρὶς νὰ ἐνασχῆσῃ τὴν παραμικρὰν πίεσιν ἀφοῦ εἶχεν εἶπει «βεβαίως αὐτὸ εἶναι ζήτημα τοῦ Δ. Σ., διότι ἀναμφισβητήτως τὸ Δ. Σ. θὰ ἀποφασίσῃ» — ταυτοχρόνως ὅμως ἐξηγήσας σαφῶς, καθ' ἣν εἶχεν ὑποχρεῶσιν, ὡς ὑπεύθυνος πολιτικός, τὰς ἀπόψεις του. Ἄς ἀναλογισθῶμεν, ὅμως, τί θὰ συνέβαινε ἐὰν τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. ἀπεφάσιζε τότε κατὰ τρόπον διάφορον. Αὐτὸς οὗτος ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος, ὁ μόνος μειοψηφίας, δὲν παρέλειψε νὰ ἐπισημάνη, κατὰ τὴν συνεδριάσιν τῆς 22ης Αὐγούστου 1957, τὰς συνέπειας. Εἶπε πράγματι τὰ ἐξῆς:

«Νομίζω, τούλάχιστον, κατὰ τὴν γνώμην μου, ὅτι πρέπει νὰ ἐμμείνωμεν σ' αὐτὸ (ἐννοεῖ τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀξιώσεως τών 32.000 δολλαρίων) ἀντιμετωπίζοντες καὶ τὸ ἐνδεχόμενον τὸ ὁποῖον ὑπανίσσονται τῆς διαιτησίας ἀκόμη καὶ τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ γενικοῦ ἀναδόχου. Ἄλλὰ αὐτὸ θὰ σημάνη καὶ μίαν καθυστέρησιν. Θὰ εἶναι περιπέτεια διὰ τὴν Δ.Ε.Η., ἀλλὰ ἐὰν φθάσωμεν εἰς τὸ σημείον αὐτὸ θὰ εἶναι ἢ τελευταία περιπέτεια ἐν σχέσει πρὸς ὅσας μέχρι τοῦδε ἀντιμετωπίσαμεν...».

Ὡστε ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος παραδέχεται ὅτι ἢ ἀπόρριψις τοῦ γαλλικοῦ αἰτήματος θὰ εἶχεν ὡς συνέπειαν «τὴν διαιτησίαν» (ἐνώπιον τοῦ ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Ἐλβετικοῦ Ἀκυρωτικοῦ ἐπιδικαιτητοῦ) καὶ ἐνδεχομένως αὐτὴν ταύτην «τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ γενικοῦ ἀναδόχου», θὰ προεκάλει δὲ ὁ

πωσδήποτε «καθυστερήσιν» και δ' ἀπετέλει «περιπέτειαν» διὰ τὴν Δ.Ε.Η. Ἐπρεπε ἄραγε ὁ Ὑπουργὸς καὶ τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. νὰ ἀγνοήσουν ὄλους αὐτοὺς τοὺς ἐπαπειλουμένους κινδύνους διὰ 32.000 δολλάρια; Εὐρισκόμεθα, ὅμως, τότε, δηλαδὴ τὸν Αὐγούστου τοῦ 1957, εἰς τὸ μέσον τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Μέργδοβα. Ἀπὸ τὴν ἔγκαιρον (μέχρι τέλους τοῦ 1960) ἀποπεράτωσιν τοῦ ὁποίου ἐξηρτάτο ἡ στήριξις τῆς καθιερωθείσης ἐνιαίας τιμῆς τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος διὰ τὴν ἑλληνικὴν ἐπαρχίαν. Ἐπὶ πλέον τὸ ὅλον πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἑλλάδος εἶχεν, ὅπως ἐτόνισεν ὁ κ. Π. Παπαληγούρας ἐξεταζόμενος ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, δύο βασικὰ οὐσιαστικὰ προϋποθέσεις: Τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἠλεκτρικοῦ συστήματος διὰ τοῦ Μέργδοβα καὶ τῆς Πτολεμαίδος. Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας δὲν θὰ ἦτο ὁ κ. Π. Παπαληγούρας ἄξιός νὰ ἐπωμίζετο κυβερνητικὰς εὐθύνας ἐὰν δὲν εἶχε διαβιβάσει πρὸς τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. τὴν γνώμην τὴν ὅποιαν διεβίβασε. Ἐς σημειωθῆ ἀκόμη ὅτι «ἡ ἀντικατάστασις τοῦ γενικοῦ ἀναδόχου» εἶχε δύο αὐτονοήτους προϋποθέσεις: Πρῶτον τὴν ἐπίλυσιν τῶν μετὰ τοῦ παλαιῦ ἀναδόχου διαφορῶν καὶ δεύτερον τὴν διενέργειαν διεθνῶς διαγωνισμοῦ πρὸς ἀνάδειξιν νέου ἀναδόχου. Θὰ περιεπλέκετο δηλαδὴ ἡ Δ.Ε.Η. ἐφ' ἐνὸς μὲν εἰς μίαν μακρὰν καὶ ἀδήλου ἐκβάσεως διαιτητικὴν διαδικασίαν ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς νέας, μακρὰς ἐπίσης διαρκείας, διαπραγματεύσεις διὰ τῆς συναμολόγησιν νέας συμβάσεως. Ταῦτα πάντα θὰ ἐσήμαινον καθυστέρησιν ἐνὸς τοῦλάχιστον ἔτους. Μὲ τί θὰ ἀντεσταθμίζοντο ὅχι μόνον ἡ γενικωτέρα καὶ ἀνυπολόγιστος ζημία τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ἐκ τῆς καθυστερήσεως τοῦ προγράμματος οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ αὐτὴ ἡ ὑπὸ τὴν στενήν ἔνοιαν ζημία τῆς Δ.Ε.Η. ἐκ τοῦ ὅτι δὲν θὰ ἐπόλπει ἐπὶ ἔτος καὶ πλέον ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν ἀντιστοιχοῦσαν εἰς μονάδα ἐγκατεστημένης ἰσχύος 80.000 ἢ καὶ 120.000 κιλοβάτ; Μὲ τὰ 32.000 δολλάρια;

Ἄλλ' ἀπλούστατα, ἰσχύει ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀπήντησεν, ἐρωτώμενος ἐπὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης, ὁ Ὑποδιοικητὴς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κ. Δ. Γαλάνης:

«Εἰς τὰς συναλλακτικὰς σχέσεις καὶ εἰς τὰς μεγάλας συμβάσεις ὅταν ἐπέρχωνται διαφωνίαι εἰς μικρὰ θέματα γίνονται συνήθως, συμβιβασμός». (Κατάθεσις κ. Γαλάνης ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 1.4.1965).

Παρατηρήθη ὅτι ὁ κ. Στουπάθης, κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 12ης Αὐγούστου 1957 εἶχεν ἐκφράσει τὰ αἰσθήματα τῆς δυσφορίας του διότι ἠγανακτῆτο ὑπὸ τῶν περιστάσεων νὰ ψηφίσῃ, ὡς ἐψήφισεν, ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ αἰτήματος τῶν 32.000 δολλαρίων. Ὁρθῶς ἔπραξεν ὁ κ. Στουπάθης καὶ ἀγανακτήσας ἀλλὰ καὶ ψηφίσας. Τὰ αὐτὰ ἄλλωστε αἰσθήματα κατεῖχον τὴν ἐποχὴν ἐκεῖνην καὶ τὸν κ. Π. Παπαληγούραν, ἃσού εἶχε συνοδεύσει τὴν πρὸς τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. διαβιβασθεῖσαν γνώμην του μετὰ τὸν ἐπίλογον:

«Πάντως πρέπει νὰ δηλωθῆ εἰς τοὺς Γάλλους ὅτι εἶναι φανερὰ ἡ κακὴ τῶν θέλησις, τὴν ὁποῖαν θὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν διὰ τὸ μέλλον».

Δὲν ἐκαλοῦντο πράγματι, τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην, ὁ Ὑπουργὸς καὶ τὸ Συμβούλιον νὰ ἐκφράσουν προσωπικὰ αἰσθήματα, ἔστω καὶ ἀγανακτῆσεως. Ἐκαλοῦντο νὰ σκεφθοῦν βάσει ρεαλιστικῶν κριτηρίων, ποῖον ἦτο τὸ συμφέρον τῆς Δ.Ε.Η.

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ κατατεθέντος εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐκτάκτου Ἐλέγχου πίνακος Α' τῆς ὑπερσείας καὶ τῆς συμφώνου καταθέσεως τοῦ ἀρμοδίου μηχανικοῦ τῆς Δ.Ε.Η. κ. Μιχαηλίδη (τῆς 1.4.1965), διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ ἐκεῖνου ἐπετεύχθη μείωσις τῶν τιμῶν τῶν δύο γεννητριῶν κατὰ 17 ο)ο, ἐνῶ μέχρι τότε ἡ ἐνδιαφερομένη ἐταιρεία ALSTHOM δὲν ἐδέχετο ἔκπτωσιν μεγαλύτεραν τοῦ 5 ο)ο.

4. Τὸ εὐλόγον τῶν τιμῶν.

Ἀνεπτύχθησαν ἀνωτέρω ἐν ἐκτάσει αἱ συνθήκαι ὑπὸ τὰς ὁποίας τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. προετίμησεν, ἀντὶ τῆς ἐπιτροπύσεως τὴν διενέργειαν διεθνῶς διαγωνισμοῦ διαδικασίας, τὴν ὁποῖαν εἶχεν ἐξασφαλίσει ὑπὲρ αὐτῆς ὁ κ. Π. Παπαληγούρας, τὴν προσφυγὴν εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον τῆς Ζυρίχης διὰ τὴν ἐξακριβώσιν τοῦ εὐλόγου τῶν τιμῶν. Ἐρωτᾶται: Προέ-

κυψε τελικῶς, ἐκ τῆς ἀποκλίσεως ταύτης ἀπὸ τῶν ἀρχικῶς ἀποφασισμένων, ζημία τῆς Δ.Ε.Η.; Ἐν τῷ πορίσματι τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου ἀναφέρεται ὅτι πράγματι προέκυψε τοιαύτη ζημία, ἥτις καὶ ὑπολογίζεται ὅτι εἶναι τῆς τάξεως τῶν 40.000.000 δραχμ. Ἐν τούτοις, ὁ συμμετασχὼν τῆς κρίσεως ὄλων σχεδὸν τῶν προσφορῶν μηχανικὸς κ. Μιχαηλίδης ἀντέκρουσε τοὺς ὑπολογισμοὺς τούτους τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου, τόνον διὰ τῶν 11 Δεκεμβρίου 1962 ὑπομνήματός του πρὸς τὸν Ἀρεοπαγίτην κ. Παπαϊωάννου ὅσον καὶ διὰ τῶν ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς καταθέσεων του τῆς 5.4.1965 καὶ τῆς 7.4.1965. Οὕτω, ὁ εἰρημένος μάρτυς συνέκρινε τὴν ἐπιτευχθεῖσαν διὰ τὸν ἀγωγὸν πτώσεως τοῦ Μέργδοβα προμήθειαν πρὸς τὴν, κατόπιν διεθνῶς διαγωνισμοῦ, γενομένην ἀνάλογον προμήθειαν τοῦ Ἐδεσσαίου. Ἐκ τῆς συγκρίσεως προκύπτει ὅτι ἡ τιμὴ διὰ τὸν ἀγωγὸν τοῦ Μέργδοβα ὑπῆρξε συμφέροσα. Τὸ ἴδιον φρονεῖ ὁ κ. Μιχαηλίδης καὶ προκειμένου περὶ τῆς τιμῆς τῶν ὑδροτροβίλων, ἀλλὰ καὶ ἄλλων βασικῶν μηχανημάτων. Ἐκ τοῦ συνόλου δὲ τῶν διαπιστώσεων του—αἰτινες οὐσαί τεχνικοῦ χαρακτῆρος δὲν δύνανται εὐχερῶς νὰ ἀναλυθοῦν ἐν τῷ παρόντι—ἀγεται εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν προέκυψεν ἐκ τοῦ συνόλου τῆς προμηθείας τοῦ μηχανολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ ζημία τῆς Δ.Ε.Η. Ἡ ἀποψις αὕτη τοῦ περισσότερον ἐιδικοῦ καὶ ἀναμφισβητήτου ἐντιμότητος μάρτυρος—ὅστις, σιμειωτέον, ἀνέλαθεν, ἐπὶ τῆς σημερινῆς διοικήσεως τῆς Δ.Ε.Η., μίαν ἐκ τῶν οὐσιωδεστέρων διευθύνσεων—ἐνίσχυσται ἐτι μᾶλλον, ἐὰν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ ποιότης τῶν ἀγορασθέντων μηχανημάτων, περὶ τῆς ὁποίας οἱ πάντες ἐξεφράσθησιν ἐγκωμιστικῶς. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου θὰ ἐπανελεθῶμεν ἐξετάζοντες, ἐν τῷ οἰκείῳ κεφαλαίῳ, τὸ συνολικὸν κόστος τοῦ Μέργδοβα.

Ἐκ πάντων τῶν προεκτεθέντων προκύπτουν τὰ ἀκόλουθα:

α) Τὸ 1955 ὁ κ. Π. Παπαληγούρας ἀπήλλαξε τὴν Δ.Ε.Η. ἀπὸ δεσμεύσεων, αἵτινες εἶχον ἀναληφθῆ πρὸ τῶν ἰδικῶν του ἡμερῶν. Παρέσχεν, οὕτω, εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τὴν εὐχέρειαν τῆς προσφυγῆς εἰς διεθνή διαγωνισμόν διὰ τὴν προμήθειαν τῶν μηχανημάτων.

β) Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Δ.Ε.Η. εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἦσαν Ὑπουργοὶ οὔτε ὁ κ. Παπαληγούρας οὔτε ὁ κ. Μάρτης, ἀπεφάσισεν ἐλευθέρως καὶ καλοπίστως κρίνον, νὰ μὴ χρησιμοποίησιν τὴν ἐξασφαλισθεῖσαν κατὰ τὰ ἀνωτέρω διαδικασίαν.

γ) Οἱ Ὑπουργοὶ οὐδόλως, ὅπως ἦτο φυσικόν, ἠσχολήθησαν μὲ τὰ θέματα τῶν ἐιδικωτέρων προμηθειῶν τῶν μηχανημάτων, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων τεχνικῶν ὀργάνων καὶ ἐπιτροπῶν, τελικῶς δὲ ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η.

δ) Εἰς μίαν καὶ μόνην περίπτωσιν, τῆς προμηθείας τῶν γεννητριῶν, ὁ κ. Παπαληγούρας, ὡς Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας, ἀνεμίχθη, ἐκφράσας τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου γνώμην του. Ἡ τοιαύτη ἀνάμιξις τοῦ Ὑπουργοῦ ἦτο καὶ σύννομος καί, ὡς ἐκ τῶν ἐιδικῶν συνθηκῶν, ἐπιβεβλημένη καὶ ἐπωφελῆς διὰ τὴν Δ.Ε.Η.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ V.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΠΑΠΑΔΟΥΚΑ ΠΕΡΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ 5 ο)ο

1. Ἱστορικόν.

Ὁ ἐν Λυώνι μηχανικὸς καὶ ἄμισθος πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Ρ. Παπαδούκας ἀπήλυθε πρὸς τὸν φίλον του κ. Βιδάλην, μέλος τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η., τὰς ἀπὸ 22.9.1956 καὶ 1.10.1956 ἐπιστολάς. Ὁ κ. Ρ. Παπαδούκας εἶχε προηγουμένως λάβει ἐντολὴν τῶν κ.κ. Νεζροπούλου καὶ Βιδάλην νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν γαλλικὸν οἶκον NEYRPIG, διὰ νὰ συστήσῃ εἰς τοῦτον τὸν περιορισμὸν τῶν τιμῶν προσφορᾶς ἣν ἐπρόκειτο νὰ ὑποβάλῃ πρὸς τὴν Δ.Ε.Η. Ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ὁ κ. Ρ. Παπαδούκας ἐπληροφόρησε τὸν κ. Βιδάλην ὅτι, ἀρμόδιος μηχανικὸς τῆς NEYRPIG, εἰς ἀπάντησιν τοῦ διαβήματός του, τὸν ἐπληροφόρησεν ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ προβῆ εἰς μείωσιν τῶν τιμῶν, διότι ἡ OL—CO παρακρατεῖ ἕνα ποσοστὸν 5 ο)ο πρὸς

κάλυψιν προμηθειών τῆς διοικήσεως τῆς ΔΕΗ. Ὁ κ. Παπαδούκας διευκρινισθεῖς, εἰπὼν ὅτι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον νὰ συμβαίη, ἀφοῦ ὁ ἴδιος ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος τὸν ἀπέστειλε διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν μείωσιν. Ὁ μηχανικός τῆς NEYRPIC ἀνταπήντησεν ὅτι καὶ ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος λαμβάνει μέρος τῆς προμηθείας, εἰς ἐπιθεβαίωσιν δὲ τῶν λεγθέντων, ἐτηλεφώνησεν, ἐνώπιον τοῦ κ. Ρ. Παπαδούκα, πρὸς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς OL—CO, ὅστις ἐπανέλαβε τὰ ἀνωτέρω.

Ὁ κ. Βιδάλης δὲν ἀνεκοίνωσε τὰς ἐπιστολάς εἰς τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ.

Τὸν Αὐγούστου τοῦ ἐπομένου ἔτους ὁ κ. Ρ. Παπαδούκας ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐπεσκέφθη τὸν κ. Βιδάλην εἰς τὸ γραφεῖόν του, εἰς τὸ ὁποῖον προσκληθεῖς προσῆλθε καὶ ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος. Ὁ κ. Παπαδούκας ἐπανέλαβε πρὸς ἀμφοτέρους τὰ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς του διαλαμβανόμενα, προσθέσας ὅτι, τὴν μεταξὺ τοῦ μηχανικοῦ τῆς NEYRPIC καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς OL—CO τηλεφωνικὴν συνδιάλεξιν, εἶχε παρακολουθήσει διὰ δευτέρου ἀκουστικοῦ.

Τὴν ἐπομένην, 12ην Αὐγούστου 1957, ἤγαγε τὸ θέμα ἐνώπιον τοῦ Δ.Σ. ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος, ἐκθέσας τὰ ἐν τῷ γραφεῖῳ τοῦ κ. Βιδάλη διαιρηθέντα. Ἐκ τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως ἐκείνης προκύπτει ὅτι τὸ Δ.Σ. ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀπευθυνθῇ πρὸς τὴν Γαλλικὴν Πρεσβείαν ἐξαιτούμενον τῆς διευκρίνησιν τῆς καταστάσεως. Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐκτάκτου Ἐλέγχου ἐκφράζει ἐν τῷ Πορίσματι τὴν βαρεῖαν ὑπόνοιαν ὅτι τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ ἐπλαστογραφήθησαν καὶ ὅτι ταιαύτη ἀπόφασις δὲν ἐλήφθη. Τοῦτο συνάγει ἡ Ἐπιτροπὴ ὅτι, κατὰ τὰ πρακτικὰ (καὶ δὴ τὰ ἐστενογραφημένα), ὅσα μέλη τοῦ Δ.Σ. ἔλαβον τὸν λόγον, πλὴν μόνου τοῦ κ. Στουπάκη, εἶχον προτείνει νὰ ἀπευθυνθῇ ἡ ΔΕΗ ἀμέσως πρὸς τὴν NEYRPIC καὶ τὴν OL—CO καὶ οὐχὶ πρὸς τὴν Γαλλικὴν Πρεσβείαν. Ἐν τούτοις, ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου Σακελλαρίου, μειοψηφῶν, δὲν δέχεται ὅτι εἶνε πλαστογράφησις, διότι κατὰ τὰς τρεῖς μεταγενεστέρως συνεδριάσεις, καθ' ἃς συνεζητήθη τὸ θέμα, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. ἐπανειλημμένως ἀνέφερον ὅτι ἀπηρξύνθη πρὸς τὸν Γάλλον Πρόσβυν εἰς ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. καὶ οὐδὲν τῶν μελῶν διευκρινισθεῖς.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν ἐκείνην τοῦ Δ.Σ. τῆς 12ης Αὐγούστου 1957, δὲν γίνεται λόγος περὶ τοῦ ὅτι τὸ θέμα ἀνεφέρθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας κ. Π. Παπαληγοῦραν.

Ἐπακολουθεῖ 15θήμερος καὶ πλέον ἀδράνεια. Καὶ τὴν 29ην Αὐγούστου 1957 ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος ἀποστέλλει σημεῖωμα πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ.Σ. ἐν τῷ ὁποίῳ γράφει: «Θεωρῶν ὅτι καλύτερα ἐνέργεια εἶναι ἡ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις Γαλλικὴν Πρεσβείαν καταγγελία τῆς συκοφαντίας ὡς προερχομένης ἀπὸ Γάλλον ὑπήκοον, διαβιβάζω ὑμῖν συνημμένως σχέδιον ἐπιστολῆς πρὸς τὴν Γαλλικὴν Πρεσβείαν...». Εἰς τὴν τελευταίαν παράγραφον τοῦ σημειώματος ἀναγράφονται, παραδόξως, τὰ ἑξῆς:

«Τ' ἀνωτέρω ἀνέφερα εἰς τὸν κ. ἐπὶ τῆς Βιομηχανίας Ὑπουργὸν ὅστις καὶ συνέστησε ν' ἀπευθυνθῶμεν εἰς τὴν Γαλλικὴν Πρεσβείαν ἐκθέτοντες τὸ ὅλον θέμα καὶ ζητοῦντες ἐξηγήσεις».

Διεπιστώθη ὅμως, κατόπιν προσαγωγῆς τοῦ πρωτοτύπου τοῦ ἐξημμένου σημειώματος ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅτι ἡ ἀνωτέρω ἀροτελευταῖος αὐτοῦ παράγραφος, ἡ ἀναφερομένη εἰς τὸν Ὑπουργόν, εἶναι δακτυλογραφημένη διὰ διαφόρου μηχανῆς καὶ, καταδήλως, προστεθειμένη ἐκ τῶν ὑστέρων:

Ὁ κ. Π. Γουναράκης ἀποστέλλει τὴν 5ην Σεπτεμβρίου 1957 τὴν σχετικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Γάλλον Πρόσβυν, ὅστις καὶ ἀπαντᾷ τὴν 9ην Σεπτεμβρίου 1957, ὅτι θεωρεῖ μὲν τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Παπαδούκα λεγόμενα ὡς φαντασιώδη, ὑπόσχεται ὅμως νὰ ἐνεργήσῃ τὴν αἰτουμένην ἔρευναν.

Τὴν 18ην Σεπτεμβρίου 1957 ὁ κ. Π. Γουναράκης ἀναγιγνώσκει τὰς ὡς ἄνω ἐπιστολάς πρὸς τὸ Δ.Σ. Ἐπακολουθεῖ σύντομος συζήτησις. Καὶ πάλιν οὐδεὶς ἀναφέρει ὅτι τὸ θέμα ἐγνωστοποιήθη εἰς τὸν Ὑπουργόν.

Τὴν 6ην Νοεμβρίου 1957, ἐξ ἀφορμῆς σημειώματος τοῦ

κ. Α. Δημητρακοπούλου, ἐπανασυζητεῖται τὸ θέμα ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου. Οὐδεὶς λόγος περὶ Ὑπουργοῦ.

Τέλος, κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 11ης Νοεμβρίου 1957 οἱ κ.κ. Γαλάνης καὶ Δημητρακοπούλος ἐπιμένουν ὅπως, παραληλῶς πρὸς τὴν γενομένην ἤδη παρὰ τῆ Πρεσβείαν ἐνεργεῖαν ἀπευθυνθῇ ἡ ΔΕΗ, παραχρῆμα καὶ πρὸς τὰς γαλλικὰς ἐταιρείας. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, διαφωνοῦντων τῶν δύο εἰρημένων μελῶν του, ἀπεφάσισε νὰ ἀπευθυνθῇ μὲν ἐντόπως καὶ πρὸς τὰς γαλλικὰς ἐταιρείας, οὐχὶ ὁμως ἀμέσως, ὅπως οἱ δύο μειοψηφήσαντες ἐζήτησαν, ἀλλὰ μετὰ τὴν λήψιν τῆς ἀναμενομένης ἀπαντήσεως τοῦ Γάλλου Πρέσβεως. Μόνον κατὰ τὴν γενομένην τετάρτην αὐτὴν συζήτησιν τοῦ θέματος ἐνώπιον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ δὴ μετὰ τρεῖς ὀλοκλήρους μῆνας ἀφ' ἧς εἶχεν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου εἰσαχθῆ τὸ θέμα, ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος φέρεται εἰπὼν, ὅτι ἀνεκοίνωσε τοῦτο εἰς τὸν Ὑπουργόν.

Μετὰ τὴν συνεδρίαν ἐκείνην, ὁ κ. Π. Γουναράκης ὑπομνησκει δις εἰς τὴν Πρεσβείαν ὅτι ἀναμένει ἀπάντησιν. Τέλος, ἡ Γαλλικὴ Πρεσβεία διαβιβάζει πρὸς αὐτὸν τὰς ἀπὸ 29ης Ἰανουαρίου 1958 καὶ 13ης Φεβρουαρίου 1958 ἐπιστολάς τῆς NEYRPIC καὶ τῆς OL—CO, διὰ τῶν ὁποίων αὐταὶ ἀρνοῦνται τὰ πάντα.

Αἱ ὡς ἄνω ἀπαντήσεις τῶν δύο ἐταιρειῶν καθὼς καὶ τὸ διαβιβάζον ταύτας ἔγγραφο τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας δὲν ἐγνωστοποιήθησαν εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς ΔΕΗ. Τὰ ἔγγραφα ταῦτα παρέδωκεν ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, μετὰ πενταετίαν περὶ τοῦ τοῦς λήψεώς του, τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1963, καθ' ἣν ἀπεχρήσθη ἐκ τῆς ΔΕΗ. Μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης εἶχον παραμείνει ἀπρωτοκλήθητα, φυλασσόμενα ἐν τῷ προσωπικῷ ἀρχεῖῳ τοῦ Προέδρου.

2. Διατὶ ἠδιαφόρησε τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον.

Εἶναι πάντως βέβαιον, ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον οὐδέποτε, μετὰ τὴν 13ην Νοεμβρίου 1957, ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως, οὐδὲ ἐνδιεφέρθησαν τὰ μέλη του νὰ μάθουν ἐὰν καὶ τί ἀπῆντησεν ἡ Γαλλικὴ Πρεσβεία. Δὲν ὑπάρχει ἄλλη ἐξήγησις τῆς συμπεριφορᾶς ταύτης διακεκριμένων μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἰ μόνον ἡ ἀκόλουθος: Οὐδεὶς ἐπίστευσε τότε ὅτι τὰ καταγγελλόμενα δύνανται νὰ εἶναι ἀληθῆ, ὅτι δηλαδὴ ἦτο ἔστω καὶ ἐνδεχόμενον νὰ ἐλάμβανεν ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος προμηθειαν. Εἶναι χαρακτηριστικὰ τὰ ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς λεχθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑποδιοικητοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κ. Δημ. Γαλάνη:

«Ἐκ τῶν ὑστέρων βλέπων τὸ θέμα, διαπιστώνω ὅτι ὁ κ. Δημητρακοπούλος καὶ τὰ ἄλλα μέλη μονίμου ἀπασχολήσεως τὰ ὁποῖα παρίσταντο εἰς ὅλας τὰς συνεδριάσεις καθ' ἃς συνεζητήθη τὸ θέμα τοῦτο, δὲν ἐζήτησαν νὰ λάβουν γνώσιν τῆς ἐξελίξεως τῆς ὑποθέσεως, διότι ἐθεώρησαν ὅτι δὲν εἶχεν μεγάλην σοβαρότητα. (Κατάθεσις κ. Γαλάνη ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, σελ. 20—22)».

«Ὅτι πράγματι, τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. δὲν ἐθεώρησαν ὅτι τὸ θέμα εἶχε «μεγάλην σοβαρότητα» προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἐπὶ τέσσαρας ὀλοκλήρους συνεδριάσεις διηρωτῶντο ἐὰν ἔπρεπε νὰ ἀπευθυνθῶν εἰς τὴν Γαλλικὴν Πρεσβείαν ἢ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὰς Γαλλικὰς Ἐταιρείας. Θέμα τῶν συζητήσεων ἦτο ἡ ἐπιλογή μεταξὺ μιᾶς ἐκ τῶν δύο ὡς ἄνω ἐνεργειῶν. Εἶναι δυνατόν νὰ πιστεύσῃ τις ὅτι, πρόσωπα τῆς ἱκανότητος καὶ τῆς ἐμπειρίας π.χ. τοῦ κ. Α. Δημητρακοπούλου ἢ τῶν δύο ὑποδιοικητῶν τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κ.κ. Δ. Γαλάνη καὶ Ι. Πεσμαζόγλου, θὰ ἐπέλεγον μίαν οἰανδήποτε ἐκ τῶν προμηθειῶν ἐνεργειῶν ἐὰν διενουῦντο ὅτι ὑπῆρχεν ἔστω καὶ ἡ ἐλαχίστη πιθανότης νὰ ὑποκρύπτεται σκάνδαλον; Ἡ ΔΕΗ διοικεῖται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου, τὰ μέλη τοῦ ὁποίου ἔχουν ὡς αὐτονόητον πρώτιστον καθῆκον νὰ προστατεύουν τὴν περιουσίαν τῆς Ἐπιχειρήσεως ἀπὸ πάσαν κατάχρησιν. Ἐὰν ἐπίστευαν ὅτι ἐπρόκειτο — ἢ ἔστω ὅτι ἐνδέχεται νὰ πρόκειται — περὶ καταχρήσεως, δὲν θὰ εἶχον τὴν στοιχειώδη ὑποχρέωσιν (ἀκόμη καὶ ἐν ἑκάστον ἐκ τῶν μελῶν κωχωρισμένως, ὡς ἄτομον ἐντιμον καὶ εὐνόητον) εἶτε νὰ ζητήσουν τὴν παραπομπὴν τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸν Εἰσαγγελέα, εἶτε, ἐὰν ἐροῦντο ὅτι θὰ ἔβλαπτε τὰ γενικώτερα συμφέροντα τῆς Ἐπιχειρήσεως ὁ δόρυθος, νὰ ἐπιζητήσουν τὴν δι' ἄλλης

προσφορώτερας μεθόδου βαθείαν διερευνήσιν τῆς υποθέσεως; Εἶναι δυνατόν π.χ. οἱ κ.κ. Δ. Γαλιάνης καὶ Α. Δημητρακόπουλος νὰ ἐπίστευσαν ὅτι εἶχε γίνῃ δωροδοκία καὶ νὰ ἐθεώρουν ὅτι ἡ καλλιτέρα μέθοδος ἀποκαλύψεως τῆς εἰναι ἡ υποβολὴ ἐρωτήματος πρὸς τὰς δωροδοκίαις Ἐταιρείας παρακαλουμένας νὰ πληροφρήσουν ἐὰν ὄντως ἐδωροδοκῆσαν;

Ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος, πρωτοβουλία τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ ἐπανασυζήτησις τοῦ θέματος, εἶπε κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 13ης Νοεμβρίου 1957 ὅτι δὲν ἀπέβλεπε «ὡς οἰοῦντο εἰσαγγελεὺς» νὰ διαλευκάνῃ τὸ ζήτημα. Ἡ εἰσῆγησίς του ἐγένετο μόνον διότι δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὅτι τὸ Δ.Σ. κρατεῖ τοιαῦτα θέματα ὑπὸ ἐκκρεμότητα. Ἐδήλου δὲ ὅτι ἐὰν ἡ ὅλη υπόθεσις δὲν εἶχε καταχωρηθῇ εἰς τὰ Πρακτικά, δὲν θὰ προσέβαινε κἀν εἰς εἰσῆγησιν.

Ἴδου ἡ σχετικὴ περικοπή:

ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Θέλω νὰ διευκρινήσω ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς εἰσῆγησέως μου δὲν ἦτο οἰοῦντο ὡς εἰσαγγελεὺς νὰ ἐπιδιώκω διαλευκάνσιν ἐνὸς ζητήματος. Ἐκῆμα τὴν εἰσῆγησιν μου μόνον καὶ μόνον ἐπειδὴ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ ἡ υπόθεσις εἶχε καταχωρηθῇ εἰς τὰ πρακτικά καὶ ἐθεώρησα ὅτι θὰ ἦτο ἐκτεθειμένον τὸ Δ. Συμβούλιον ἐὰν δὲν ἐδίδοτο ἢ λύσις τὴν ὁποίαν ἀνέφερα εἰς τὸ σημειώμα μου. Θεωρῶ δηλαδὴ ἀναγκαίαν τὴν εἰσῆγησιν μου διότι δὲν πρέπει νὰ νομισθῇ ὅτι τὸ Δ. Συμβούλιον κρατεῖ ὑπὸ ἐκκρεμότητα τοιαῦτα γεγονότα. Ἐὰν δὲν ὑπῆρχον ἀναγεγραμμένα εἰς τὰ Πρακτικά τοῦ Δ. Συμβουλίου ὅσα εἶναι ἀναγεγραμμένα, δὲν θὰ ἔκῆμα τὴν εἰσῆγησιν μου τὴν ὁποίαν ἔκῆμα.

Ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος ἐπίστευεν ὅτι ἡ ὅλη υπόθεσις ὠφέλιμο εἰς τὴν «αὐθάδειαν» τῆς OL—CO καὶ εἰς τὴν πρόθεσιν τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτῆς («νὰ δυσφημήτῃ» τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ ὅπως καὶ ἄλλοτε — κατὰ τὸν κ. Δημητρακόπουλον πάντοτε — εἶχεν ἐπιχειρήσει νὰ πράξῃ. Παρατίθεται κατωτέρω ἡ σχετικὴ περικοπὴ ἐκ τῶν πρακτικῶν:

«**ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ:** Εἰς τὰς 23.10.57 συνεζητήθη ἐν Συμβουλίῳ ζήτημα σχετικὸν μὲ παραγγελίας τὰς ὁποίας ἔχομεν ἀναθέσει εἰς τὴν NEYRPIG. Ἐξ αὐτοῦ ἔλαβον ἀφορμὴν καὶ ἐνεθυμήθην τὴν ἐκκρεμότητα ἡ ὁποία ὑπάρχει. Βεβαίως μὲ ἐπηρεάζει τὸ γεγονός ὅτι, κατὰ τὴν γνώμην μου πάντοτε, ἡ OL—CO ὑπῆρξεν ὁ αὐθαδέστερος ἀνάδοχος, ἀπὸ ὅσους ἐγνώρισε ποτὲ ὁ τόπος αὐτὸς . . . Καὶ ἕνας ἐκ τῶν ἐκπροσώπων τῆς OL—CO, χάριν αὐτῆς, ἐπεχείρησε νὰ δυσφημήσῃ εἰς τὴν δημοσίαν γνώμην τὴν ΔΕΗ παριστῶν τὸ Δ. Συμβούλιον ὡς ἀκατάλληλον νὰ χειρισθῇ τοιαῦτα ζητήματα. Αὐτὸ ἐγίνε, ἀν δὲ μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη μου κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν συζητήσεων τῆς συμβάσεως Μέγδοβα. Συνεπῶς θεωρῶ πολὺ φρικτὸν νὰ εἶπεν ὅσα εἶπεν αὐτὸς ὁ κ. BILLAR (τῆς OL—CO) εἰς τὸν Διευθυντὴν τῆς NEYRPIG».

Ἄπαντες οἱ παραστάτες κατὰ τὰς συνεδριάσεις ἐκεῖνας τοῦ Δ. Σ. ἐθεώρησαν ὡς «κακοήθῃ» κατὰ τὸ οὐσιαστικὸν αὐτῆς περιεχόμενον (τὸ ἀφορῶν εἰς τὸν κ. Γ. Πεζόπουλον) τὴν καταγγελίαν. Τοῦτο δὲν προκύπτει μόνον ἐκ τῶν Πρακτικῶν καὶ τῆς μετὰ τὰς εἰρημένας συνεδριάσεις πλήρους ἀδιαφορίας τῶν συμβούλων, μὴ ζητησάντων νὰ πληροφρηθῶσι τὰ τῆς ἐξελιξέως τῆς υποθέσεως. Προκύπτει καὶ ἐκ τῶν καταθέσεων, τῶν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου ὅσον καὶ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅλων ὅσοι παρέστησαν κατὰ τὰς συζητήσεις ἐκεῖνας. Ὁ ἀνασκοπὸν τὰς παλαιὰς αὐτὰς ἐξελιξέεις πρέπει νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν ὅτι, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὸ κύρος τοῦ κ. Γ. Πεζόπουλου, τῶν τὸ ἠθικὸν ὅσον καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ ἐπαγγελματικόν, ἦτο τεράστιον. Ἄπαντες οἱ ἐρωτηθέντες μάρτυρες ὑπάλληλοι τῆς Δ.Ε.Η. ἐτόνισαν —ἀκόμη καὶ ἐκεῖνοι ἐξ αὐτῶν οἱ ὁποῖοι ἐθεώρουν ὅτι ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος συμπεριφέρετο αὐταρχικῶς πρὸς τὸ προσωπικόν —τὸ ἀδιαφιλονίκητον ἠθικὸν κύρος, τοῦ ὁποίου ἀπελάμβανε ὁ Γεν. Δ)ντῆς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῶν γνωστῶν ἐπιστολῶν εἰς τὴν «Ἐλευθερίαν» τὴν 17ην Ἰουνίου 1962. Εἰς τὰς καταθέσεις ταύτας θὰ ἀναφερθῶμεν λεπτομερέστερον ἐν τοῖς ἐπομένοις. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα ἡ κατωτέρω περικοπὴ ἐκ τῆς καταθέσεως τοῦ Ἀναπλη-

ρωτοῦ Γεν. Δ)ντοῦ κ. Ι. Φλαμπουριάρη:

Κ. ΚΑΛΛΙΑΣ. Ὁμιλήσατε ποτὲ εἰς τὸν κ. Παπαληγόρου περὶ ἀλληλογραφίας Παπαδοῦκα μετὰ Βιδάλη, περὶ ὅσο μέχρι τῆς 27ης Ἰουνίου 1962, ὅτε ἠρωτήθητε σχετικῶς;

ΜΑΡΤΥΣ. (Ι. Φλαμπουριάρης): Ὡς καὶ εἰς τὸ ὑπόμνημά μου ἀναφέρω, ἐθεώρησα κακοήθῃ τὸν ἰσχυρισμὸν περὶ πληρωμῆς ὅσο. Βεβαίως ὡς νομίζω, εἰς τὴν φύσιν κάθε ἀνθρώπου ὑπάρχει. Μοῦ ἤλθε μίᾳ παροδικῇ σκέψις μήπως πρόκειται περὶ ἀληθείας. Μὲ τοιαῦτα δεδομένα, τί ὄμιλιαν νὰ ἔκῆμα μετὰ τοῦ κ. Παπαληγόρου; (Κατάθεσις κ. Φλαμπουριάρη ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς τὴν 9.3.1965 σελ. 35).

Ἀντιδράσαντες κατ' ἀνάλογον πρὸς τὸν κ. Φλαμπουριάρη τὸν τρόπον ἅπαντες οἱ παραστάτες κατὰ τὰς τέσσαρας συνεδριάσεις τοῦ Δ. Σ. δὲν ὄμιλησαν περὶ τοῦ θέματος τοῦ ὅσο καὶ τῶν ἐπιστολῶν Παπαδοῦκα εἰς τὸν κ. Π. Παπαληγόρου, μολοντί μὲ πλείστους ἐξ αὐτῶν εἶχε συχνοτάτας ὑπηρεσιακὰς, ἀκόμη καὶ κοινωνικὰς, ἐπαφὰς, ὅπως π.χ. μὲ τοὺς κ.κ. Γαλιάνη, Πεσματζόγλου καὶ Φλαμπουριάρη.

Τὰ συμβάντα, ἀπλούστατα, δὲν ἐγνωστοποιήθησαν εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν.

3. Ἡ Κυβέρνησις λαμβάνει γνῶσιν τὸν Ἰούνιον 1962.

Ὁ κ. Π. Παπαληγόρου εἶλαβε γνῶσιν τῆς ὅλης υποθέσεως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως τοῦ σχεδίου Νομοθετικοῦ Διατάγματος, διὰ τοῦ ὁποίου ἀντικατεστάθη, κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1962 ἡ διοίκησις τῆς Δ.Ε.Η. Κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 35 τοῦ Συντάγματος (Παρασκευὴ 22 Ἰουνίου 1963, Πρακτικά σελ. 14), ὁ κ. Π. Βαρδινογιάννης ἠρώτησεν ἐὰν ὑπάρχῃ ἢ δὲν ὑπάρχῃ ἐπιστολὴ τῆς Προεδρίας, ἢ ὁποία ὄμιλεῖ περὶ προμηθειῶν. Ὁ κ. Π. Παπαληγόρου, Ὑπουργὸς τότε τοῦ Συντονισμοῦ, ἀπαντᾷ λίαν ἐντόνως ὅτι περὶ τοιαύτης ἐπιστολῆς οὐδὲν γνωρίζει. Ἐν συνεχείᾳ, τῶσον ὁ κ. Π. Παπαληγόρου ὅσον καὶ ὁ κ. Θ. Καψάλης, παρακαλοῦν τὸν κ. Π. Βαρδινογιάννη νὰ εἶναι σαφέστερος, νὰ εἴπῃ τί πληροφρία εἶχει, ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ ἐρευνητῇ ἡ Κυβέρνησις. Ὁ κ. Π. Βαρδινογιάννης ἀρνείται νὰ δώσῃ οἰανδήποτε σχετικὴν πληροφρίαν.

Κατὰ τὴν δευτέραν συνεδρίασιν ὁ κ. Π. Παπαληγόρου λέγει, ὅτι μολοντί ἠρεύνησεν εἰς τὰ Ὑπουργεῖα Συντονισμοῦ καὶ Βιομηχανίας καὶ μολοντί ἠρωτήθη ἡ Δ.Ε.Η. οὐδὲν στοιχειῶν κατώρθωσε, ἔσσει τῶν ὄσων ἀορίστων εἶχεν εἶπει ὁ κ. Π. Βαρδινογιάννης, νὰ συλλέξῃ. Παραμβαίνει ὅμως ὁ κ. Κ. Μητσοτάκης (Πρακτικά Σελ. 16) καὶ ἐρωτᾷ:

«Γνωρίζει ὁ κ. Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ, ὅτι ὑπάρχει ἔγγραφο τοῦ Προξένου τῆς Λυδίας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν προμήθειαν αὐτὴν τοῦ 5 % διὰ τὰ ἔργα τοῦ Μέγδοβα; Γνωρίζει ἀκόμη, ὅτι τὸ θέμα αὐτὸ ἤχθη ἐνώπιον τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. καὶ ὅτι ὑπάρχουν πρακτικά».

Οἱ Ὑπουργοὶ τοῦ Συντονισμοῦ καὶ τῆς Βιομηχανίας κ. κ. Π. Παπαληγόρου καὶ Ζ. Ζησάκης —ἀκριβῶς ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζαν τίποτε περὶ τῆς υποθέσεως— προβαίνουν εἰς τὴν μόνην ἐνέργειαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἠδύναντο, διαρκούσης τῆς συνεδριάσεως τοῦ Σώματος, νὰ προβοῦν: Παρακαλοῦν τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ἰδιαιτέρου Γραφείου τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Βιομηχανίας νὰ ἐρωτήσῃ ἀμέσως τηλεφωνικῶς τὸν Ἀναπληρωτὴν Γενικὸν Διευθυντὴν τῆς Δ.Ε.Η. κ. Ι. Φλαμπουριάρη, ἐὰν γνωρίζῃ τι περὶ τῆς υποθέσεως, ὡς διηκρινίσε ταύτην ὁ κ. Μητσοτάκης. Περὶ τῆς τηλεφωνικῆς συνδιαλέξεώς του μετὰ τοῦ ἀνωτέρω ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργεῖου Βιομηχανίας, ὁ κ. Ι. Φλαμπουριάρης ἔγραψεν ἐπιστολὴν —τρεῖς μόνον ἡμέρας μετὰ τὴν συνδιάλεξιν—πρὸς τὴν ἐφημερίδα «Ἐθνος». Ἐκ τῶν κατωτέρω ἀποσπασμάτων τῆς ἐπιστολῆς, προκύπτει ποῖα ἦτο περίπτου τὴν νύκτα ἐκείνην τῆς 26ης—27ης Ἰουνίου 1962, ἢ ἀπάντησις τοῦ κ. Φλαμπουριάρη:

«Διαρκούσης τῆς ἐν τῇ Βουλῇ συνεδριάσεως, ἐπεκρινόντες μετ' ἐμοῦ τηλεφωνικῶς, ἐκ μέρους τῶν κ.κ. Ὑπουργῶν τοῦ Συντονισμοῦ καὶ τῆς Βιομηχανίας, ὁ Διευθυντὴς τοῦ πολιτικοῦ γραφείου τοῦ τελευταίου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνέφερα τὰ ἀκόλουθα, κατόπιν συγκεκριμένων αὐτοῦ ἐρωτήσεων. Ἐπὶ τοῦ τεθέντος

ΕΡΓΑ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΜΒΑΣΙΝ ΤΗΣ 5.5.1955.

θέματος δὲν ἤμην εἰς θέσιν νὰ παράσχω οἰκονομικὰ πληροφορο-
ρίαν, ἐὰν δὲν συμβουλευομένη τὰ Πρακτικά τοῦ Διοικητικοῦ
Συμβουλίου, προσθέσας ὅτι, μολοντί παρίσταται εἰς τὰς συνε-
δριάσεις, εἶναι ἐπικίνδυνον νὰ ἀναφέρω τι, διότι εἰς περιπτώ-
σιν καθ' ἣν δὲν ἦτο τοῦτο καταχωρημένον, ἐκινδύνευα νὰ
διωχθῶ ἐπὶ συκοφαντικῆς δυσφημῆσεως..... Κατόπιν τῶν ἀνω-
τέρω, βάσει ὁδηγιῶν μου, ἠρουνθήσαν τὴν αὐτὴν νύκτα τὰ
Πρακτικά καὶ εὐρέθησαν τὰ ζητηθέντα. Κατὰ τὴν διάρ-
κειαν τῆς τηλεφωνικῆς ταύτης ἐπικοινωνίας, ὅταν μοὶ ἀνε-
φέρθη ἡ ἀνάμιξις τοῦ "Ἑλληνος Προξένου τῆς Λυών, ὑπέ-
δειξα τὴν τηλεφωνικὴν μετ' αὐτοῦ ἐπικοινωνίαν».

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ γραφείου τοῦ κ. Ζ. Ζησάκης, ταῦτα ἀκού-
σας, μετέδωκεν, ὅπως ἦτο φυσικόν, εἰς τοὺς ἐν τῇ αἰθούσῃ
τῆς Βουλῆς συζητοῦντας Ὑπουργούς, ὅτι ὁ κ. Φλαμπουριάρης
οὐδὲν γνωρίζει καὶ μᾶς παραπέμπει εἰς τὰ πρακτικά καὶ εἰς
τὴν Λυῶνα. Ἄλλ' ἰδοὺ πῶς, αὐτὸς οὗτος ὁ κ. Ι. Φλαμπου-
ριάρης, ἐξεταζόμενος ὑπὸ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀξι-
ολογεῖ τὴν ὑπ' αὐτοῦ δοθεῖσαν τηλεφωνικὴν τότε ἀπάντησιν:

«Κ. ΚΑΛΛΙΑΣ: Τὰ στοιχεῖα ποὺ ἐδώσατε σεῖς τὴν νύκτα
τῆς 26ης—27ης Ἰουνίου 1962 ποὺ ἠρωτήθητε ἀπὸ ὑπάλ-
ληλον, κατ' ἐντολὴν τοῦ κ. Παπαληγούρα, τὰ θεωρεῖτε ὅτι
ἦσαν ἐπαρκῆ διὰ νὰ δυνήθῃ νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις εἰς τὴν Βου-
λήν;».

«ΜΑΡΤΥΣ: (Ι. ΦΛΑΜΠΟΥΡΙΑΡΗΣ): Ἀσφαλῶς ὄχι,
διότι δὲν ἔδωσα στοιχεῖα. Καὶ εἰς ἐπιστολὴν πρὸς τὸ «Ἔθνος»
τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τὸ ἔλεγα αὐτό, ὅτι δὲν ἔδωσα στοιχεῖα.
Καὶ ἐξηγῶ διατὶ δὲν ἤμπορούσα νὰ δώσω. Τὰ ἔλεγα αὐτὰ
δύο—τρὶς ἡμέρας μετὰ τὴν συζήτησιν εἰς τὴν Βουλὴν.....
(Κατάθεσις κ. Φλαμπουριάρη ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς
Ἐπιτροπῆς τὴν 22.3.1965, σελ. 36)».

Τὴν ἰδίαν νύκτα τῆς 26ης πρὸς τὴν 27ην Ἰουνίου, καθ'
ἣν ὁ κ. Κ. Μητσοτάκης εἶχε διὰ πρώτην φορὰν δώσει στοι-
χεῖα δυνάμενα νὰ ὁδηγήσουν εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τῆς ὅλης
ὑποθέσεως, ὁ κ. Ζ. Ζησάκης μεταβαίνει κατ' εὐθείαν ἀπὸ
τὴν Βουλὴν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Δ.Ε.Η. καί, τῇ βοηθείᾳ τοῦ
κ. Ι. Φλαμπουριάρη, ἀνευρίσκει τὰ τέσσαρα πρακτικά. Ὁ κ.
Π. Παπαληγούρας, ἐνωρὶς τὴν πρωίαν τῆς ἐπομένης κα-
λεῖ εἰς τὸ γραφεῖόν του τοὺς κ.κ. Α. Δημητρακόπουλον, Βι-
δάλην καὶ Δ. Γαλάνην, οἱ ὅποιοι τοῦ διηγούνται τὰ διατρέ-
ξαντα, ἅτινα προδήλως ἐπληροφορεῖτο ὑπὸ τὰς προεκτεθεί-
σας συνθήκας, διὰ πρώτην φορὰν. ("Ἴδε σχετικὰς καταθέσεις
τοῦ κ. Δ. Γαλάνη ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς
29.3.1965 καὶ τῆς 1.4.1965). Τὴν ἰδίαν πρωίαν τῆς 27ης
Ἰουνίου ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ ἀνακοινώνει εἰς τὴν
Ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 35 ἀναλυτικῶς ὅσα, ἐκ τῆς πρώτης
ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν καὶ ἐκ τῶν πληροφοριῶν, ἃς
εἶχε λάβει παρὰ τῶν ὡς ἄνω τριῶν συμβούλων τῆς Δ.Ε.Η.
προκύπτουν. (Πρακτικά πρωινής συνεδριάσεως, Τετάρτης,
27ης Ἰουνίου 1962, σελ. 10).

"Ὅστε ὁ κ. Παπαληγούρας —ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἐνώ-
πιον τῆς Βουλῆς παρὰ τινῶν βουλευτῶν ὑποστηριχθέντα—
δὲν καθυστέρησε νὰ ἀποκαλύψῃ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ 5ο). Ἀντι-
θέτως διαπιστοῦται ὅτι, μετὰ τὸ πρῶτον ὑπαινιγμῶ ὅστις
ἤδυνάτο νὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ἔρευναν τῶν πρακτικῶν τοῦ
Δ.Σ. μέχρι τῆς πρὸς τὸ Σῶμα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ἐκθέσεως
τῶν συγκεντρωθέντων στοιχείων, μεσολαβοῦν μόνον 12 ὥραι.

"Ἐτι πλέον προκύπτει, ἐκ μόνης τῆς ἀνωτέρω ἀφηγήσεως,
ὅτι ὁ Π. Παπαληγούρας οὐδὲν περὶ τῆς ὅλης ὑποθέσεως
ἐγνώριζε μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Ἀνεξαρτήτως τῶν ἠθι-
κῶν λόγων οἱ ὅποιοι ἀποκλείουν νὰ ἔλεγον ὁ κ. Π. Παπα-
ληγούρας, ἐν γνώσει του, ἀνακριθείας πρὸς τὴν Βουλὴν,
εἶναι βέβαιον ὅτι δὲν θὰ ἐπεχείρει νὰ ἀποκρύψῃ κάτι τὸ ὅποιον
δι' ἐνός τηλεφωνήματος τοῦ κ. Φλαμπουριάρη θὰ ἤδυνάτο
νὰ εἶχεν ἀποκαλυφθῆ καὶ τὸ ὅποιον, ἐπὶ πλέον, ἐγνώριζαν
ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η., μετὰ τῶν ὁποίων
καὶ διακεκριμένοι φίλοι τῆς ἀντιπάλου πρὸς τὸν Ὑπουργὸν
παρατάξεως, ὅπως π.χ. ὁ ἴδιος ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος.

Εἶναι κατάδηλον ἐκ τῆς ὅλης ἀναλύσεως τῆς ὑποθέσεως
Παπαδοῦκα ὅτι δὲν προκύπτει καὶ ὡς πρὸς αὐτὴν οἰαδήποτε
εὐθύνη τοῦ Ὑπουργοῦ.

1. Τὰ διάφορα συστήματα ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων.

"Ἴνα καταστῶσι εὐκολώτερον ἀντιληπτὰ τὰ ἐν τῷ παρόντι
καὶ τῷ ἐπομένῳ κεφαλαίῳ διγόμενα θέματα, ἐκρίναμεν σκό-
πιμον νὰ ὑπομνήσωμεν τὰ ἑξῆς:

Μεταξὺ τῶν συνηθέστερον ἐφαρμοζομένων καὶ διεθνῶς
παραδεδομένων συστημάτων ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων,
συγκαταλέγονται τὸσον τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα ὅσον καὶ
τὸ σύστημα ἐκτελέσεως δι' ἐργολαβίῶν μὲ τιμὰς μονάδος.
Ἐκαστον τῶν συστημάτων τούτων ἔχει καὶ πλεονεκτήματα
καὶ μειονεκτήματα. Ἰδεῶδες σύστημα ἐκτελέσεως δὲν ὑπάρ-
χει, ἡ δὲ μετὰ τῶν διαφόρων συστημάτων ἐπιλογή πρέπει
νὰ γίνεσθαι ἐν ὄψει τοῦ συγκεκριμένου ἔργου καὶ τῶν ὑφιστα-
μένων ὀργανωτικῶν καὶ τεχνικῶν συνθηκῶν.

Τὸ κύριον μειονέκτημα τοῦ ἀπολογιστικοῦ συστήματος συνί-
σταται εἰς τὸ ὅτι ὁ ἐργολάβος, ἀμειβόμενος συνήθως διὰ πο-
σοστοῦ ἐπὶ τῆς δαπάνης, ἔχει συμφέρον νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν
αὔξησιν τοῦ κόστους. Τὸ ἀντίστοιχον μειονέκτημα τοῦ συστή-
ματος μὲ τιμὰς μονάδος εἶναι ὅτι ὁ ἐργολάβος ἐπιδιώκει,
οὐχὶ τὴν ποιοτικῶς ἀρίστην, ἀλλ' ἀπλῶς τὴν συμφώνως πρὸς
τὰς προδιαγραφὰς μόλις ἀνεκτὴν κατασκευὴν. Τὸ πρῶτον ἐκ
τῶν συστημάτων ἐγγυᾶται περισσότερον τὴν ποιότητα τοῦ
ἔργου, κινδυνεύει ὅμως νὰ ἀποβῇ πολυδάπανον. Ἀντιστρό-
φως τὸ δεύτερον σύστημα ἐγγυᾶται περισσότερον τὸν περιο-
ρισμὸν τοῦ κόστους, κινδυνεύει ὅμως νὰ ὁδηγήσῃ εἰς κακο-
τεχνίαν. Ἀυτονόητον εἶναι ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος
μὲ τιμὰς μονάδος προϋποθέτει τὴν πρὸ τῆς ἀναθέσεως ἐργο-
λαβίας, ὑπαρξίν ἐμπεριστατωμένης μελέτης, ἐνῶ ἡ κατὰ τὸ
ἀπολογιστικὸν σύστημα ἐκτέλεσις παρέχει μειζόνα εὐχέρειαν
εἰς τὸν ἐργοδότην νὰ μεταβάλῃ, κατὰ τὸ στάδιον τῆς κατα-
σκευῆς, τὰ σχέδια, προσαρμόζων ταῦτα πρὸς τὰς διαμορφου-
μένους πραγματικὰς συνθήκας. Ἐπι πλέον, εἰς ὅσας περι-
πτώσεις ἡ ἐκτέλεσις δύναται νὰ ἐμφανίσῃ ἀπρόοπτα —π.χ.
διότι δὲν ἔχει γίνῃ ἐδαφολογικὴ ἢ ἄλλη τις εἰς τὴν συγκε-
κριμένην περίπτωσιν ἐνδειχθέντων ἔρευνα ἐκ τῶν προτέρων—
τὰ πλεονεκτήματα τοῦ συστήματος μὲ τιμὰς μονάδος μειοῦν-
ται. Διότι εἶναι φυσικόν οἱ ὑπεύθυνοι καὶ σοβαροὶ ἐργολάβοι
νὰ ζητήσουν ὑψηλοτέρας τιμὰς κατὰ μονάδα, ἵνα καλυφθοῦν
καὶ ἀπὸ τὰ ἀπρόοπτα ταῦτα. (Πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἐπιτιθέ-
μενα συμφώνησαν ἅπαντες οἱ ἐξετασθέντες ἐπὶ τοῦ θέμα-
τος μάρτυρες οἱ γνωρίζοντες τί περὶ δημοσίων ἔργων ὅπως
π.χ. οἱ κ.κ. Ι. Φλαμπουριάρης, Δ. Παπαλεονάρδος, Ν. Βλα-
χόπουλος, Μιχαηλίδης, Γυπαράκης, Ταμπακόπουλος κλπ.
(Ἴδε καὶ σχετικὴν εἰσήγησιν κ. Γ. Χαρμπούρη, Βιβλίον 1ον
Ἵδρυηλεκτρικὸν Ἔργον Μέγδοβα, Κεφ. Β' Ἀπολογιστικά,
Μέρος Α' Ἀρχικὴ Σύμβασις, (β) Ἀπόψεις κ. Γ. Χαρμπο-
ρη, σελ. 4 κ. ἑ.).

2. Παράλειψις προκαθορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς
εἰς περιπτώσιν ἐκτελέσεως τῶν ἔργων ἀπολογιστικῶς.

Ἡ OL—CO, κατὰ τὸν διενεργηθέντα τὸν Νοέμβριον τοῦ
1953 διαγωνισμὸν, εἶχεν ὑποβάλῃ δύο διακεκριμένας προσφο-
ράς, ἧτοι μίαν περιλαμβάνουσαν τὴν ἀπολογιστικὴν ἐκτέλεσιν
τῶν ἔργων (δι' ἣν ἐζήτει ὡς ἀμοιβὴν 695 ἑκατομμύρια φράγ-
κων) καὶ ἑτέραν περιοριζομένην εἰς τὴν μελέτην καὶ γενικὴν
ἐπίβλεψιν (δι' ἣν ἐζήτει ὡς ἀμοιβὴν 425 ἑκατομ. φράγκων).

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν διαπραγματεύσεων διὰ τὴν κατάρ-
τισιν τῆς ὀριστικῆς Συμβάσεως, ἡ OL—CO προσεπάθησε νὰ
ἐπιτύχῃ τὴν εἰς αὐτὴν ἀνάθεσιν τῆς κατασκευῆς ἀπολογιστι-
κῶς τῶν ἰδιαιτέρας σπουδαιότητος ἔργων, ὡς ἰδίως τοῦ φρά-
γματος καὶ τοῦ ἀγωγοῦ ὑπὸ πίεσιν. Τὴν προσπάθειαν ταύτην
ὑπεδοθήθησεν, ὅπως ἦτο φυσικόν, καὶ ἡ Γαλλικὴ Πρεσβεῖα.

Εἶναι χαρακτηριστικόν ὅτι ὁ κ. Ι. Καραβίδας, ὅστις εἶ-
χε, περισσότερον παντὸς ἄλλου, κατὰ τὰ κατωτέρω λεπτο-
μερῶς ἐκτεθησόμενα, ἀντιτεθῆ εἰς τὴν ἀπολογιστικὴν ἀνά-
θεσιν τῶν ἔργων εἰς τὴν OL—CO, ἠναγκάσθη, ὅταν ἤχη

τὸ θέμα ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ (κατὰ τὰς γνωστάς συσκέψεις 17ης—19ης Μαρτίου 1955), νὰ προτείνῃ τὴν εἰς τὴν OL—CO ἀνάθεσιν τῆς ἀπολογιστικῆς ἐκτελέσεως τοῦ φράγματος. Γράφει ὁ ἴδιος:

«Ὡς πρὸς τὸν Μέγδοβα, ἡ κατάσταση εἶναι διαφορετικὴ. Ἐπειγόμεθα ν' ἀρχίσῃ τὸ ἔργον τοῦ Μέγδοβα καὶ ἀφ' ἐτέρου ἐγένετο ἡδὴ διεθνὴς διαγωνισμός. Ἴνα καταστῇ ἡ ἐναρξίς τῆς κατασκευῆς δυνατὴ πρότευνα ὅπως γίνῃ δεκτὸς ὁ λίαν εὐνοϊκὸς ὅρος διὰ τὴν OL—CO τῆς κατασκευῆς τοῦ φράγματος ὑπ' αὐτῆς». (Ἴδε σημεῖωμα I. Καραβίδα, ὑπὸ τὸν τίτλον: Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕἰΣ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΓΑΛΛΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ. ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑΙ ΛΥΣΕΙΣ, ἀναφερόμενον εἰς τὴν πρώτην τῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ συσκέψεις).

Εἶναι κατάδηλον, ὅτι ὁ κ. I. Καραβίδα ἦτο διατεθειμένος νὰ στέρξῃ εἰς τὴν ὑποχώρησιν ταύτην, ἐπειδὴ οἱ Γάλλοι προέβαλον συνδεδασμένως μετὰ τῶν ἐπὶ τοῦ Μέγδοβα ἀξιώσεων τῶν, τὸ αἷτημα τῆς ἀπορροφήσεως ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. τοῦ συνόλου τῶν πιστώσεων προμηθείας ὑλικῶ. Φανταζόμενος ὅτι κάπου θὰ ἔπρεπε, πρὸς ἐπίτευξιν συμβιβαστικῆς λύσεως, νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ ἡ ἐλληνικὴ πλευρά, προτίμα, ὁ τότε ἐντεταλμένος σύμβουλος τῆς Δ.Ε.Η., νὰ γίνῃ ἡ ὑποχώρησις εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Μέγδοβα, τοῦ ὁποῦ ἡ ἐναρξίς τῆς κατασκευῆς ἦτο ἐπείγουσα.

Κατὰ τὰς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Π. Παπαληγοῦρα συσκέψεις, ἐπετεύχθη, παρὰ τὴν περὶ τοῦ ἀντιθέτου πρόβλεψιν τοῦ κ. I. Καραβίδα, ὅχι μόνον ὁ περιορισμὸς τῶν πιστώσεων προμηθείας κατὰ τὰ ἐν τῷ οἰκείῳ κεφαλαίῳ ἐκτεθέντα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐξασφάλισις πλήρους ἐλευθερίας εἰς τὴν Δ.Ε.Η. νὰ ρυθμίσῃ τὰ θέματα τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Μέγδοβα συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ φράγματος) κατὰ τὴν ἀπύλτον αὐτῆς κρίσιν. Τοῦτο πιστοποιεῖται διὰ μεταγενεστέρου πρὸς τὸ Δ. Σ. σημειώματος (τῆς 19.3.1955) τοῦ ἰδίου τοῦ κ. I. Καραβίδα, γράφοντος: «Ὡς πρὸς τὴν ἀπολογιστικὴν ἀνάθεσιν τοῦ φράγματος οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἀνελάθωμεν».

Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας, τὸ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ ἠδύνατο νὰ ἐπιλέξῃ ἐλευθέρως οἰονδήποτε κατασκευαστικὸν σύστημα προτίμα. Ἡ Κυβέρνησις —καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν— εἶχε πράξει τὸ καθήκον τῆς.

Τὸ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ ἐτάχθη κατὰ πλειοψηφίαν ὑπὲρ τῆς κατασκευῆς τοῦ ἔργου μετὰ τὸ σύστημα τῶν τιμῶν μονάδος, ὅπου καὶ υἰοθετήθη κατ' ἀρχὴν ἐν τῇ ὀριστικῇ συμβάσει τῆς 5.5.55. Πρὸς ἰκανοποίησιν ὅμως, τῶν ἀπόψεων καὶ τῆς μειοψηφίας, περιελήφθη εἰς τὴν σύμβασιν καὶ δυνητικὴ διάταξις, παρέχουσα εἰς τὴν ΔΕΗ τὴν εὐχέρειαν νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν ἀνάδοχον τὴν ἐκτέλεσιν τῶν «εἰδικῆς ἐμπειρίας» ἔργων κατὰ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα. Ἐν τούτοις, ἡ δυνητικὴ αὐτὴ διάταξις διετυπώθη ἀτελῶς, παραλειφθέντος τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς τοῦ ἀναδόχου εἰς περίπτωσιν ἐφαρμογῆς τῆς. Ἡ παράλειψις αὐτὴ οὐσιώδους ὅρου καθίστα μετὰ τὴν εἰρημένην δυνητικὴν διάταξιν, ἀπὸ ἀπόψεως νομικῆς, «ἀνώδυνον», ἀλλ' ἐξέθετε ταυτοχρόνως καὶ τὴν ΔΕΗ εἰς τὸν κίνδυνον νὰ ὑποστῇ τὸν ἐκβιασμὸν τοῦ ἡδὴ ἐγκατεστημένου εἰς τὸ ἔργον ἀναδόχου, ἐὰν ποτε τὸ Δ.Σ. ἀπεφάσιζεν—ὅπως καὶ πράγματι ἀπεφάσισε μετὰ ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος— τὴν εἰς αὐτὸν ἀνάθεσιν τῶν ἔργων ἀπολογιστικῶς.

Τίθεται, κατὰ συνέπειαν, τὸ ἐρώτημα: Διατί ἐγένετο ἡ παράλειψις αὕτη; Ἡ ἀπάντησις προϋποθέτει λεπτομερεστέραν ἀναδρομὴν εἰς τὸ ἱστορικὸν τῶν προηγηθεισῶν τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως διαπραγματεύσεων.

Πρὸς τὴν ἀποψιν τῆς OL—CO, ὅπως ἀνατεθῶσιν εἰς ταύτην διὰ τῆς συμβάσεως τοῦλάχιστον τὰ «εἰδικῆς ἐμπειρίας» ἔργα, εἶχε συνταχθῆ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅχι μόνον ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος (ὡς παρατηρεῖται ἐν τῷ πορίσματι τῆς Ἐπιτροπῆς, Ἐκτάκτου Ἐλέγχου, σελ. 45), ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπὸ τὸν κ. Παπαλεονάρδον ὑπηρεσία, ἡ ΥΨΕΚΕΤ, ἥτις, ἀμφιβάλλουσα διὰ τὴν δυνατότητα τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Μέγδοβα μετὰ τιμὰς μονάδος, ἐπεθύμει νὰ διατηρήσῃ ὡποσδήποτε τὴν εὐχέρειαν τῆς ἀναθέσεως τῶν ἰδιαίτερας σημασίας ἔργων κατὰ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα. (Ἴδε Βιβλίον 1ον Ὑδροηλεκτρι-

κὸν Ἐργὸν Μέγδοβα, Κεφ. Β' Ἀπολογιστικά, Μέρος Α' Ἀρχικὴ Σύμβασις, (β) Ἀπόψεις κ. Γ. Χαρμπούρη, σελ. 10).

Ἀντιθέτως οἱ κ.κ. I. Καραβίδα καὶ Α. Δημητρακόπουλος, ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ὑπὸ Ἑλλήνων ἐργολάβων ἐκτέλεσις ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλύτερου τμήματος τοῦ ἔργου, ὑπεστήριξαν τὸν πλήρη καὶ ἐξ ὑπαρχῆς ἀποκλεισμὸν τῆς ἀπολογιστικῆς ἀναθέσεως εἰς τὴν OL—CO. (Ἴδε καὶ σχετικὰ αὐτῶν σημειώματα ἀπὸ 8.1.55 τοῦ πρώτου καὶ ἀπὸ 22.12.54 καὶ 12.1.55 τοῦ δευτέρου. Ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος μετέβαλε, μετὰ ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος περίπου, γνώμην, ἐκείνην ὅμως τὴν ἐποχὴν ὑπεστήριζεν ἐπιμόνως τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα).

Ὁ κ. Α. Αρεοπαγίτης κ. Παπαϊωάννου ὑποστηρίζει τὴν ἐκδοχὴν —ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Σύμβουλον τῆς Ἐπικρατείας κ. Χαρμπούρη— κατὰ τὴν ὁποίαν, ἡ παράλειψις τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς εἰς τὴν περίπτωσιν τὰ ἔργα ἐξετελοῦντο ἀπολογιστικῶς, οφείλεται εἰς πρωτοβουλίαν τοῦ κ. Γ. Πεζόπουλου, ἀποβλέψαντος εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ εὐχερῆ τὸν ὑπὸ τῆς OL—CO ἐκβιασμὸν τῆς ΔΕΗ, ὅταν θὰ ἀπεφασίζετο ἡ εἰς αὐτὴν ἀπολογιστικὴ ἀνάθεσις. Ἄλλ' ἡ ἐκδοχὴ αὕτη εἶναι, νομίζομεν, ἀπορριπτέα διὰ τὸν λόγον, ὅτι τότε, αὕτη αὕτη ἡ OL—CO ἐπεβίωκεν ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον, τὴν εἰς αὐτὴν δηλαδὴ ἄμειον καὶ ἐναντι σαφῶς καθωρισμένης ἀμοιβῆς ἀνάθεσιν. Οὐδὲ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἡ OL—CO, πληροφορηθεῖσα ὅτι πάντως τὸ Δ. Σ. δὲν πρόκειται νὰ προβῇ εἰς ἄμειον ἀνάθεσιν, ἀπεφάσισε —προεξοφλοῦσα ἐμείνα τὰ ὅποια συνέβησαν μετὰ ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος— νὰ καταστήσῃ τὴν δυνητικὴν διάταξιν νομικῶς ἀνύπαρκτον. Ἡ OL—CO θὰ ἦτο φυσικὸν μὴ δυναμένη νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἄμειον ἀνάθεσιν τὴν ὁποίαν ἐπεθύμει, νὰ καταστήσῃ τοῦλάχιστον ὅσον τὸ δυνατὸν πιθανώτερον τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ἐφαρμογῆς τῆς δυνητικῆς διατάξεως. Ἐνῶ εἶναι κατάδηλον, ὅτι ἡ ἀτελεστάτη τῆς διατάξεως ἐκείνης διατύπωσις ἐδυσκόλευε τὴν ἐφαρμογὴν τῆς. Ταῦτα πάντα, δὲν προκύπτουν μόνον ὡς συμπεράσματα τῶν προηγουμένων συλλογισμῶν, ἀλλ' ἐπιβεβαιούνται καὶ ὑπὸ τῶν γεγονότων, ἐκτεθειμένων ἱστορικῶς ἐν τοῖς ἐπομένοις.

Ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος εἰς τὸ ὑποβληθὲν πρῶτον σχέδιον συμβάσεως, διατυπώνει τὴν δυνητικὴν διάταξιν πληρέστατα καὶ προσδιορίζει σαφῶς τὴν ἀμοιβὴν τῆς OL—CO εἰς περίπτωσιν ἐκτελέσεως ὑπ' αὐτῆς ἀπολογιστικῶς τῶν ἔργων (καὶ δὴ κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν ἀμοιβὴν τὴν ὁποίαν εἶχε ζητήσει ἡ ἴδια διὰ τῆς πρώτης ἐκ τῶν δύο διαζευκτικῶς ὑποβληθεισῶν προσφορῶν τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1953).

Ὁ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς ὅρος ἐξαφανίζεται μόνον ἀπὸ τοῦ δευτέρου σχεδίου τοῦ κ. Γ. Πεζόπουλου, δὲν περιλαμβάνεται δὲ οὔτε εἰς τὸ τρίτον σχέδιον, οὔτε εἰς τὴν τελικῶς ὑπογραφείσαν σύμβασιν τῆς 5.5.55, κατὰ τὰ προειρημένα.

Ἄλλὰ, τὸ ὑπόμνημα τοῦ κ. Πεζόπουλου πρὸς τὸ Δ. Σ. τὸ συνοδεῦον τὸ δεύτερον σχέδιον συμβάσεως «ἐκδέτε εἰς μακρὰν περιουσίαν καὶ κατὰ σαφέστατον τρόπον τὴν γενομένην τροποποίησιν, τονίζον τὸ προκύπτον μειονέκτημα...», ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ καὶ ὁ κ. Γ. Χαρμπούρης (ἐ. ἀ. σελ. 12). Ἐπὶ πλέον ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος εἶπε κατὰ τὴν συνεδρίαν τοῦ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ τῆς 8-3-55 τὰ ἐξῆς:

«Οἱ κ.κ. Παπαλεονάρδος καὶ Μακρῆς λέγουσιν ὅτι, ἐὰν χρειασθῇ ν' ἀναθέσωμεν εἰς ξένον ἐργολάβον τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου, ξεύρομεν θετικὰ ὅτι ὑπάρχει ἡ OL—CO, ἡ ὁποία μετὰ προσθήκην 300 ἑκατομμυρίων φράγκων δέχεται νὰ τὸ ἐκτελέσῃ. Ὡστε διατί νὰ μὴ ἐπωφεληθῶμεν, χωρὶς νὰ δεσμευθῶμεν, καὶ νὰ τὴν ἀφήσωμεν εἰς φύγην».

Πράγματι, εἰς προηγουμένην συνεδρίαν τοῦ Δ. Σ. (τῆς 1.3.55) ὁ κ. Δ. Παπαλεονάρδος —συνεπῆς πρὸς ὅσα ἀρχή-θεν εἶχεν ὑποστηρίξει— ἐπεκαλέσθη τὴν προσοχὴν τοῦ Δ.Σ. καὶ ἐζήτησεν τὸν καθορισμὸν τῆς ἀμοιβῆς ἐν τῇ δυνητικῇ διατάξει «ἵνα μὴ μείνωμεν ἀνοικτοὶ ἐναντι ὑπερβολικῶν τυ-χῶν ἀξιώσεων τοῦ Ἀναδόχου. Τοῦτ' αὐτὸ δὲ ἐπραξεν καὶ ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τῆς Δ.Ε.Η. κ. Θ. Μακρῆς. Ἐν τούτοις, τὸ Δ. Σ. —παρὰ τὰς σαφεστάτας προειδοποιήσεις τῶν τριῶν ἀναφερθέντων ἀρμοδιωτάτων προσώπων— δὲν ἔστρεψεν εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῆς δυνητικῆς διατάξεως

διὰ τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς. Οὐδὲ δύναται νὰ θεωρηθῆται ὅτι ἡ παράλειψις ἐγένετο οἰονεὶ ὑπονοητοῦντος τοῦ Δ.Σ., ἀφοῦ τοῦτο συνεζήτησεν εἰς πλείστας συνεδριάσεις περὶ τοῦ θέματος. Εἶναι, ἴσως ἄξιον σημειώσεως καὶ τὸ ὅτι ἡ ἐξαφάνισις τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς (ἡ γενομένη προδήλως κατ' ἐπιθυμίαν τοῦ Δ.Σ.) ἐγένετο ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ δευτέρου λεγόμενου σχεδίου, ὑποβληθέντος τὴν 8ην Φεβρουαρίου. Προηγείται, ἐπομένως, αὕτη τῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Π. Παπαληγούρα συσκέψεων μεταξὺ τῆς 17ης καὶ 19ης Μαρτίου, καθ' ἃς εἶχεν ἐπιτευχθῆ ἡ πλήρης ἀποδέσμευσις τῆς ΔΕΗ ἀπὸ πάσης ἀναφερομένης εἰς τὴν ἀπολογιστικὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ὑποχρέωσης. Ὡστε, ἐλευθέρων ἀπὸ πάσης δεσμεύσεως καὶ ἐνσυνειδήτως κρίνον, τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ ἀπεφάσισε νὰ συμπεριλάβῃ τὴν δυνητικὴν διάταξιν ἀνεῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς. Διατί;

Τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ εὐλογον τοῦτο ἐρώτημα δίδουν αἱ καταθέσεις τόσο τοῦ κ. Δ. Παπαλεονάρδου, ὅσον καὶ τοῦ κ. Θ. Μακρῆ. Οὕτω ὁ κ. Δ. Παπαλεονάρδος εἶπεν, ἐξεταζόμενος ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου (κατὰ τὴν 25.9.1963), τὰ ἑξῆς:

«Οὐδεμίαν ἔχω ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ μὴ ἀναγραφή διατάξεως καθοριζούσης τὴν ἐνδεχομένην ἀμοιβὴν τοῦ Ἀναδόχου διὰ τὰ ἀπολογιστικὰ ἔργα, ὡς αὕτη καθορίζετο ἐν τῇ κατὰ τὴν δημοπρασίαν προσφορᾷ τοῦ Ἀναδόχου, ἐγένετο ἐν γνώσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, δεδομένου ἄλλως τε ὅτι τοῦτο ἐπέτελεσε τὸ ἐπιχείρημα τῶν ὑποστηρίζοντων τὴν ἀρχικὴν διατύπωσιν τῆς συμβάσεως. Τοῦτο, κατὰ τὴν γνώμην μου, προεκλήθη ἀπὸ τὴν ἀντίληψιν ὠρισμένων ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. καθ' ἣν ἡ πλήρης διατύπωσις τοῦ περὶ ἀπολογιστικῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων παρὰ τοῦ Ἀναδόχου ἄρθρου τῆς συμβάσεως, ἦτοι καθοριζομένης καὶ τῆς πληρωτέας ἐπὶ πλέον ἀμοιβῆς εἰς τοῦτον, διὰ καθίστα εὐκολωτέραν τὴν ἐν τῷ μέλλοντι πραγματοποιήσιν τῆς τοιαύτης ἐκτελέσεως τῶν ἔργων, ἴσως καὶ κατόπιν ἀσκήσεως ἐξωτερικῶν πιέσεων, πᾶρῃα τὸ ὅποιον τὰ ὡς ἄνω μέλη τοῦ Δ.Σ. ἤθελον νὰ ἀποφύγουν. Ἐκ τούτων, ἀν ἐνθυμοῦμαι καλῶς, ὑπεστήριζεν ἐντονώτερον τὴν γνώμην τοῦ ὁ κ. Καραβίδας καὶ ἐν πολλοῖς ὁ τότε Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. κ. Δημητρακόπουλος».

Τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Παπαλεονάρδου κατατεθέντα (ἄτινα καὶ ἐπανελάβε καταθέσας ἐνώπιον καὶ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς) ἐπιβεβαιούνται καὶ διὰ τῆς ἀπὸ 12.9.1963 καταθέσεως τοῦ κ. Θ. Μακρῆ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου. Ἀδιάσειστον, ὅμως, ἀπόδειξιν τῆς ἀκριβείας τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Παπαλεονάρδου λεχθέντων ἀποτελεῖ τὸ γεγονός ὅτι οὗτος ἀπηύθυνε πρὸ ἐννεαετίας περίπου τὸ ὑπ' ἀριθ. 617)20.3.1956 σημειώματά του πρὸς τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ διὰ τοῦ ὁποῦ ἐξηγεῖ ἕκτοτε καὶ κατὰ τὸν ἴδιον ἀκριβῶς τρόπον διατὶ ἐγένεν ἡ παράλειψις.

Ἐκ τῶν προεκτεθέντων προκύπτουν ἀνεκδοιάτως τὰ κάτωθι:

α) Τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ, καθὼς καὶ αἱ συμπράξασαι εἰς τὰς διαπραγματεύσεις ὑπηρεσίαι, συνέθη νὰ μὴ ἔχουν τὴν ἰδίαν ἀντίληψιν περὶ τοῦ προκριτέου διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ Μέγδαθα συστήματος ἐκτελέσεως. Ὁ κ. Παπαλεονάρδος ἐφοβεῖτο εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὅτι ἐξ ἀντικειμενικῶν λόγων, διὰ κατελήγαμεν εἰς τὴν ἀπολογιστικὴν ἀνάθεσιν, τοῦλάχιστον τῶν μεγάλης σημασίας ἔργων. Ἦγωνίζετο, διὰ τοῦτο, νὰ καθορισθῆ ἐκ τῶν προτέρων ἡ ἀμοιβή. Τὸ ἴδιον ἰσχύει τοῦλάχιστον διὰ τοὺς κ.κ. Στουπάθην, Πεζόπουλον καὶ Μακρῆν. Πρὸς τὴν ρεαλιστικὴν, ὅμως, αὐτὴν ἀποψίν, ἀντετίθεντο ἐπιμόνως ὠρισμένα μέλη τοῦ Δ.Σ., ἐκ τῆς ἀγαθῆς, ἀλλ' ἀπραγματοποιήτου—ὡς ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη—προαιρέσεως νὰ περιορίσουν τὸ κόστος τοῦ ἔργου καὶ νὰ ἐξασφαλίσουν, κατὰ τὸ δυνατόν, ἐργασίαν εἰς ἑλληνικοὺς τεχνικοὺς οἴκους.

β) Ἡ ἀπόφασις τοῦ Δ.Σ. προέκυψεν ὡς προϊόν, οἰονεὶ, συμβιβασμοῦ μεταξὺ τῶν ὑποστηρίζοντων τὰς δύο ἀντιθέτους ἀπόψεις:

βα) Οἱ τεταγμένοι ἐναντίον τῆς ἀπολογιστικῆς ἀναθέσεως εἶχον—κατὰ τὴν ἑκφρασίαν τοῦ ἀντιπρονοῦντος πρὸς αὐτοὺς κ. Παπαλεονάρδου—τὴν ἀντίληψιν ὅτι «ἡ πλήρης διατύπω-

σις τοῦ περὶ ἀπολογιστικῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων παρὰ τοῦ ἀναδόχου ἄρθρου τῆς συμβάσεως, ἦτοι καθοριζομένης καὶ τῆς πληρωτέας ἐπὶ πλέον ἀμοιβῆς εἰς τοῦτον, διὰ καθίστα εὐκολωτέραν τὴν ἐν τῷ μέλλοντι πραγματοποιήσιν τῆς τοιαύτης συμβάσεως».

ββ) Ἀντιθέτως, οἱ τεταγμένοι ὑπὲρ τῆς ἀπολογιστικῆς ἀναθέσεως, μὴ δυνθθέντες νὰ ἐπιβάλουν τὴν πλήρη διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου, ἐπαρηγορήθησαν μὲ τὴν ἐκ μέρους τῶν ἀντιπρονοῦντων ἀποδοχὴν ἔστω καὶ τῆς ἀτελοῦς διατυπώσεως, νομίσαντες, ἴσως, ὅτι κάτι ἐσώζετο, ἀφοῦ ἐπετευχθῆ («νὰ παρεμβληθῶσι εἰς τὴν σύμβασιν ἅπαντες οἱ λοιποὶ ὄροι τοῦ ἀπολογιστικοῦ συστήματος»), (ὅπως ἀναφέρει καὶ ὁ κ. Δ. Παπαλεονάρδος εἰς τὸ προμηθεῖν ἀπὸ 20.3.1956 σημειώματά του).

γ) Ὅπως δὲποτε, ἡ ἀπόφασις περὶ μὴ προσδιορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς εἰς περίπτωσιν ἀναθέσεως τῶν ἀπολογιστικῶν ἐλήφθη ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ὄργανου, δηλαδὴ τοῦ Δ.Σ., κρίναντος ἐλευθέρως, ἀνεπηρέαστως καὶ καλοπίστως ὅτι—βάσει τῶν τότε δεδομένων—κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον προστατεύει περισσότερον τὰ συμφέροντα τῆς Ἐπιχειρήσεως. Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι καὶ ὁ κ. Γ. Χαρμπούρης καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει δὲν δύναται νὰ καταλογισθῆ εὐθύνη εἰς οἰονδῆποτε, οὔτε εἰς τὸν κ. Γ. Πεζόπουλον (ἐ. κ. σελ. 23—24). «Τοῦτο θεθαίως ἀνεξαρτήτως τῶν ἐνδ:αθέτων του ἐπιθυμιῶν», εἰς τὴν διερεύνησιν τῶν ὁποίων δὲν εἶναι, πάντως ἀρμολία νὰ προβῆ ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπή.

δ) Εἶναι, κατὰ μείζονα λόγον, ἀποκλειστικὸν νὰ ὑπάρχουν οἰαδῆποτε κυβερνητικὰ εὐθύναι.

3. Ὁ περιορισμὸς τῶν ἐργολαβιῶν μόνον εἰς Γαλλικοὺς ἢ Ἑλληνικοὺς οἴκους.

Τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ ἤθελον οἱ διαγωνισμοὶ δι' ἀνάδειξιν ὑπεργολάβων διὰ τὰ ἀπαιτούμενα ἐιδικὴν ἐμπειρίαν ἔργα, τὰ ὁποῖα δὲν διὰ ἡδύνατο νὰ κατασκευασθοῦν ὑπὸ Ἑλλήνων, νὰ ἐνεργοῦνται, οὐχὶ μόνον μεταξὺ γαλλικῶν, ἀλλὰ μεταξὺ οἰασδῆποτε ἐθνικότητος ξένων οἴκων. Ἐν τούτοις, ἡ τελικῶς διατυπωθεῖσα ἐν τῇ συμβάσει τῆς 5.5.1955 διάταξις τοῦ ἄρθρου 14 παράγρ. 3 περιορίζει τὸν διαγωνισμὸν μόνον μεταξὺ γαλλικῶν οἴκων. Ἐρωτᾶται διὰ ποῖον λόγον ἐγένετο ἡ «ὑποχώρησις» αὕτη πρὸς τοὺς Γάλλους.

Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο δίδουν διάφορον ἕκαστος ἀπάντησιν ὁ κ. Παπαϊωάννου καὶ ὁ κ. Χαρμπούρης. Ὁ πρῶτος (σελ. 20—21 τῆς σχετικῆς ἐιδικῆς ἐκθέσεώς του) γράφει ὅτι δὲν προέκυψαν στοιχεῖα περὶ τοῦ ὅτι ἡ σχετικὴ ἀπόφασις ἐλήφθη εἰς σύσκεψιν ὑπὸ τὴν προεδρίαν Ἰγουργοῦ, δι' ὃ καὶ ἡ πρὸς τοῦτο εὐθύνην συγκεντροῦται ὀλόκληρος εἰς τὸν Γεν. Διευθυντήν. Ἀντιθέτως ὁ κ. Χαρμπούρης, διαπιστώνει ὅτι ὁ περιορισμὸς εἰς μόνους τοὺς γαλλικοὺς οἴκους ἀπεφασίσθη κατὰ σύσκεψιν εἰς τὸ Ἰγουργεῖον Βιομηχανίας εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε παραστῆ ὀλόκληρον τὸ Δ.Σ. (σελ. 32—33 τῆς σχετικῆς ἐιδικῆς ἐκθέσεως).

Τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐκτάκτου Ἐλέγχου ἐμφανίζει τρίτην ἐκδοχὴν, ἀντιτιθεμένην εἰς τὰς ἐκδοχὰς ἀμφοτέρων τῶν ὡς ἄνω μελῶν τῆς. Ἀναγράφεται εἰς τὸ Πόρισμα (σελ. 46) τὸ ἑξῆς:

«Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1427)26.4.57 ἐμπιστευτικὸν ὑπόμνημα τοῦ Γ. Πεζοπούλου ἐκτίθενται αἱ ἐπιτευχθεῖσαι εἰς σύσκεψιν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἰγουργοῦ Βιομηχανίας Π. Παπαληγούρα, δι' ὑποχωρήσεων τῆς ΔΕΗ, συμφωνίαι ἐπὶ διαφόρων ὄρων μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἐπὶ τῆς τελικῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 14 παρ. 3 καθ' ἣν, ἐπὶ χρησιμοποίησεως ἐπὶ τῶν ἔργων ἐιδικῆς ἐμπειρίας ξένων οἴκων, ἐπεβάλλετο ὁ διαγωνισμὸς μόνον μεταξὺ τῶν Γαλλικῶν Τεχνικῶν Οἴκων».

Εἰς τὸ Πόρισμα ὑπάρχει, προδήλως, τυπογραφικὸν λάθος. Τὸ ἀναφερόμενον ἔγγραφο τοῦ κ. Πεζοπούλου δὲν εἶναι τοῦ ἐτους 1957, ἀλλὰ τοῦ ἐτους 1955. Ἀλλὰ τότε Ἰγουργὸς τῆς Βιομηχανίας δὲν ἦτο, ὅπως ἀναγράφεται ἐν τῷ Πόρισματι, ὁ κ. Παπαληγούρας, ἀλλὰ ὁ κ. Πρωτοπαπαδάκης. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1427)26.4.1955 ἔγγραφο εὐρέθην πράγματι εἰς τοὺς κατατεθέντας φακέλους καὶ ἀναφέρεται, ὄντως, εἰς σύσκεψιν λαβούσαν χώραν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἰγουργοῦ Βιομηχανίας κ. Πρωτοπαπαδάκη.

Τίθεται τὸ ἐρώτημα διατὶ ἔστω ὁ κ. Πρωτοπαπαδάκης — καὶ ὄχι ὁ κ. Παπαληγούρας— καθὼς καὶ τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ προέβησαν εἰς αὐτὴν τὴν παραχώρησιν; Ἡ ἀπάντησις εἶναι εὐχερής. Τόσον ἡ τελευταία Κυβέρνησις τῆς ΕΡΕ, ὅσον καὶ ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις τῆς Ε.Κ. ἠναγκάσθησαν νὰ προβοῦν εἰς ἐντελῶς ἀναλόγους «παραχωρήσεις». Αἱ μετὰ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως π.χ. συνομολογηθεῖσαι συμβάσεις, αἱ ἀφορώσαι εἰς τὰ ὑδροηλεκτρικὰ ἔργα τοῦ Ἀχελώου, ἐξ ὧν ἡ πρώτη συνωμολογήθη ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ κ. Κ. Καραμανλῆ καὶ ἡ δευτέρα ἐπὶ τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως τοῦ κ. Γ. Παπανδρέου, πρᾶξιόντων ἀμφότεραι τὴν ἀνάθεσιν τῶν ἐργολαβιῶν, εἰς Ἀμερικανούς ἀποκλειστικῶς ἐργολάβους. Καὶ ἐπὶ πλέον τὴν προμήθειαν ὀλοκλήρου τοῦ μηχανολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ ἀπὸ τὰς ΗΠΑ. Ὡστε, ἀπλούστατα, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἠναγκάσθημεν νὰ δεχθῶμεν τὸ 1962—1965 διὰ τὸν Ἀχελῶον, ἠναγκάσθημεν ἐπίσης νὰ δεχθῶμεν τὸ 1955 καὶ διὰ τὸν Μέργδοβαν. Αἱ χορηγοῦσαι τὰς βασικὰς χρηματοδοτήσεις τῶν ἔργων χῶραι, ἀπαιτοῦν, κατὰ γενικὸν κανόνα, νὰ περιληφθῇ εἰς τὰς σχετικὰς συμβάσεις καὶ ὅρος ἀνάλογος πρὸς τὸν τοῦ ἄρθρου 14 παρ. 3 τῆς συμβάσεως τῆς 5.5.1955 τοῦ Μέργδοβα.

Ἡ ὥστε καὶ πάλιν δὲν προκύπτει Κυβερνητικὴ τις εὐθύνη.

4. Τὰ περὶ ὑποτιθεμένης ἀυξήσεως τῆς ἀμοιβῆς.

Εἰς τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου (σελ. 46) περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀκλόουδος περικοπή:

«Συναφῆ εἶναι καὶ ὅσα φέρεται εἰπῶν ὁ Δ. Παπαλεονάρδος εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς 11.4.55 (ὄρα σελ. 33 καὶ 39 Πρακτικῶν) καθ' ἃ: «ὁ κ. Παπαληγούρας ἔδωκε ἀυξήσιν τῆς ἀμοιβῆς τῶν».

Ὁ ἀνυπόκτος ἀναγνώστης τῆς περικοπῆς ταύτης τοῦ Πορίσματος θὰ νομίξῃ ὅτι πράγματι ὁ κ. Π. Παπαληγούρας ἔδωκε, διὰ τῆς συμβάσεως τῆς 5.5.1955, ἀυξήσιν τῆς ἀμοιβῆς τῆς OL—CO.

Ἄλλ' ἢ ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένη ἀμοιβῇ, δὲν ἀπέτέλεσε ἀντικείμενον οἰασθῆποτε διαπραγματεύσεως. Διότι ἡ ἀμοιβῇ ἤτο ἤδη συμφωνηθεῖσα διὰ τῆς προηγουμένης συμβάσεως—πλαισίου τῆς 6 Ἰουλίου 1954, τῆς ὑπογραφείσης ὑπὸ τοῦ κ. Καψάλης, ὡς πᾶς τις δύναται νὰ πιστοποιήσῃ, ἀναγιγνώσκων τὸ πρῶτον ἄρθρον αὐτῆς. Ἄλλ' οὐδὲ κἂν ὁ κ. Καψάλης εἶχε διαπραγματευθῆ τι περὶ ἀμοιβῆς, διότι αὕτη προσδιωρίζετο ἐν τῇ προσφορᾷ τῆς OL—CO τῇ ὑποβληθείσῃ κατὰ τὸν διενεργηθέντα διαγωνισμόν.

Ὁ κ. Δ. Παπαλεονάρδος ἐξεταζόμενος ὑπὸ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς τὴν 19.3.65 εἶπε τὰ ἑξῆς αὐτονόητα:

«Δὲν ὑπῆρχε καμμία ἀμοιβῇ πρὸς καθορισμόν, ὥστε νὰ γίνῃ πῶς μεγάλη ἢ πῶς μικρῇ. Τὸ μόνον πρᾶγμα πὺ δὲν συνεζητήθη τότε ἤτο τὸ ποσὸν τῆς ἀμοιβῆς, διότι τοῦτο προήρχετο ἀπὸ τὴν προσφορὰν τοῦ ἀναδόχου κατὰ τὴν δημοπρασίαν. Δὲν ὑπῆρχε μεγάλη ἢ μικρῇ ἀμοιβῇ».

Πρὸς τί, ὅμως, ἡ μαρτυρία τοῦ κ. Δ. Παπαλεονάρδου, ἀφοῦ ἡ ἀπλὴ σύγκρισις τῶν περὶ ἀμοιβῆς διατάξεων τῆς συμβάσεως τῆς 5.5.1955 ἀποδεικνύει ὅτι αὗται δὲν ἀποτελοῦν ἄλλο τι εἰ μὴ ἐπανάληψιν τῆς ἀρχικῆς προσφορᾶς τῆς OL—CO, ἣν κατεκύρωσε, διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς συμφωνίας τῆς 6ης Ἰουλίου 1954 ὁ κ. Καψάλης; Θὰ ἀποδώσωμεν ἄραγε εὐθύνας εἰς τὸν κ. Παπαληγούραν διὰ τὴν κακὴν τότε ὀργάνωσιν τῆς στενογραφικῆς ὑπηρεσίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀποδίδει, ἐν τῇ ὡς ἄνω καταθέσει ὁ κ. Δ. Παπαλεονάρδος, τὸ γεγονὸς ὅτι ἀνεγράφησαν εἰς τὰ πρακτικὰ πάγματα ἀντικείμενα εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ γράμμα τῆς συμβάσεως, ἅτινα καὶ, διὰ τοῦτο, χαρακτηρίζετο ὡς «ἀκατάληπτα»;

Ἀρκούμεθα, ἀπλῶς, νὰ ἐκφράσωμεν τὴν ἀπορίαν, διότι ἐν τῷ Πορίσματι τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου ἀναφέρεται ὡς γεγονὸς, κἂν τὸ ὁποῖον, ὄχι μόνον δὲν ἔλαβε χώραν, ἀλλὰ κἂν τὸ ὁποῖον ἀποκλείεται καὶ λογικῶς νὰ εἶχε συμβῆ.

5. Ἄρθρα τῆς Συμβάσεως «διατυπωθέντα ὑπὸ τοῦ Ἰπουργοῦ».

Εἰς τὴν σελ. 46 τοῦ Πορίσματος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου ἀναφέρεται ὅτι αἱ διαπραγματευθέντες τὴν σύμ-

βασιν τῆς 5.5.1955 συνεφωνήσαν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν «ὅτι τὴν διατύπωσιν ὠρισμένων ἄρθρων τὴν ἔχει ζήτησις ὁ κ. Παπαληγούρας».

Ὁ κ. Δ. Παπαλεονάρδος ἐν τῇ ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς καταθέσει τοῦ τῆς 19.3.65 εἶπεν ὅτι αἱ σελίδες τῶν πρακτικῶν εἰς τὰς ὁποίας παραπέμπει τὸ Πόρισμα εἶναι (λόγω τῆς ἀτελοῦς ὀργανώσεως τῆς νεοσυστάτου τότε στενογραφικῆς ὑπηρεσίας) ἀσαφεῖς... «Ἄν διαβάσῃτε αὐτὸ τὸ σημεῖον δὲν καταλαβαίνετε τίποτε. Ἄλλα λέγει ὁ ἓνας καὶ ἄλλα ὁ ἄλλος. Δὲν ὑπάρχει εἰρμὸς εἰς τὰς σελίδας αὐτάς». Ὁ κ. Παπαλεονάρδος κατέθεσεν ὅτι, κατόπιν τούτου, «ἐβασάνισε τὸ μυαλὸν του», ἠρώτησε δὲ καὶ τὸν τότε νομικὸν σύμβουλον κ. Θ. Μακρῆν διὰ νὰ ἐνδυσμηθῶν περὶ ποίων ἄρθρων πρόκειται. Καὶ κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα, ἀπὸ κοινοῦ οἱ κ.κ. Δ. Παπαλεονάρδος καὶ Θ. Μακρῆς, ὅτι ὁ κ. Π. Παπαληγούρας εἶχε συμφωνήσει νὰ παράσῃ εἰς τὸ γαλλικὸν προσωπικὸν τὸ ὁποῖον θὰ εἰργάζετο διὰ τὸν Μέργδοβαν τὰς ἰδίας εὐκολίας, τὰς ἀφορώσας εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἀτομικῶν τῶν εἰδῶν, αἱ ὁποῖαι εἶχον δοθῆ προηγουμένως, δι' ἄλλης συμβάσεως, εἰς γερμανικὴν ἐταιρείαν. Τὸ θέμα εἶναι ἀνάξιον ἐξετάσεως.

Ὡς κατέθεσεν, ὅμως, ὁ κ. Παπαλεονάρδος, οὗτος μετὰ τοῦ κ. Μακρῆ ἐνεδυσμηθῆσαν καὶ ἄλλο ἄρθρον τῆς συμβάσεως, τὸ ὁποῖον «συνεφωνήσεν» ὁ κ. Π. Παπαληγούρας. Εἶναι τὸ σχετικὸν πρὸς τὰς τραπεζιτικὰς ἐπιβαρύνσεις τῆς διὰ τῶν γαλλικῶν πιστώσεων χρηματοδοτήσεως τοῦ ἔργου.

Ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἔχει, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν οἰκείων φακέλλων, ὡς ἑξῆς:

Τὸ ἄρθρον 5 τῆς συμφωνίας—πλαισίου τῆς 6ης Ἰουλίου 1954 ὀρίζει:

Τὸ ἐπιτόκιον διὰ τὸ σύνολον τῶν πιστώσεων, αἱ ὁποῖαι θὰ χρησιμοποιοῦν διὰ τὸν Μέργδοβαν, μειοῦνται εἰς 4,50 ο/ο».

Οὐδεμία ἄλλη διάταξις προσδιοριστικῆ τῶν πέραν τοῦ ἐπιτοκίου συνήθων τραπεζικῶν ἐπιβαρύνσεων περιλαμβάνεται ἐν τῇ εἰρημένη συμβάσει. Ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ὅμως αὐτῆς γίνετα ἀναφορά, ὅπως εἶναι φυσικόν, εἰς τὸ ὅτι ἡ χρηματοδότησις τοῦ Μέργδοβα θὰ διενεργηθῇ βάσει τῶν γαλλικῶν πιστώσεων καὶ δὴ τῆς Συμφωνίας τῆς 2ας Νοεμβρίου 1953.

Τούτων δοθέντων, ἡ γαλλικὴ πλευρὰ ὑπεστήριξεν ὅτι θὰ πρέπει νὰ καταβληθῶν ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. πέραν τοῦ ἐπιτοκίου αἱ συνήθεις ἐπιβαρύνσεις αἱ καταβαλλόμεναι γενικῶς ἐπὶ γαλλικῶν πιστώσεων κατὰ τὴν ἀρχικὴν περὶ αὐτῶν συμφωνίαν. Ἡ Δ.Ε.Η. εἶχε τὴν ἀντίθετον ἄποψιν. Ἦχθη, κατὰ συνέπειαν, ἡ ὑφισταμένη διαφορά ἐνώπιον τοῦ Ἰπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ καὶ συνεζητήθη κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν γνωστῶν συσκέψεων τῆς 17ης—19ης Μαρτίου 1955 μετὰ τοῦ Γάλλου Πρεσβευτοῦ. Ὁ κ. Π. Παπαληγούρας, εὐρισκόμενος πρὸ ἀσφαλείας τῆς συμβάσεως—πλαισίου, ἐζήτησε νὰ ἐφαρμοσθῇ τοῦλάχιστον τὸ σαφέστατον περὶ διαιτησίας ἄρθρον τῆς συμβάσεως τοῦ προκατόχου του. Ἡ Γαλλικὴ πλευρὰ ἀντέστη εἰς τὴν ἄποψιν τοῦ Ἰπουργοῦ, ὡς πιστοποιεῖ καὶ τὸ ἀπὸ 18.3.1955 σημεῖωμα τοῦ κ. Ι. Καραβίδα πρὸς τὸ Δ.Σ., κατὰ τὸ ὁποῖον:

«Ὡς πρὸς τὰς τραπεζικὰς ἐπιβαρύνσεις ὁ Ἰπουργὸς Συντονισμοῦ εἶπεν ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο δέον νὰ παραπεμφθῇ εἰς διαιτησίαν. Τοῦτο δὲν ἐδέχθησαν οἱ Γάλλοι ἀναφέροντες ὅτι διακινδυνεύει ἡ OL—CO νὰ καταβάλῃ ἐξ ἰδίων τὸ ἐπὶ πλέον 4,5 ο/ο, δηλαδὴ περὶ τὰ 250.000 δολλάρια. Τοῦτο ἤτο τὸ σημεῖον ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἔδειξαν τὴν μεγαλυτέραν ἐπιμονήν».

Ὅπως προκύπτει, ὅμως, ἐκ τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὴν τρίτην καὶ τελευταίαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἰπουργοῦ σύσκεψιν σημειώματος τοῦ κ. Ι. Καραβίδα (τῆς 19.3.1955), ὁ Πρέσβυς τῆς Γαλλίας καὶ ἡ OL—CO ὑπεχώρησαν. Γράφει ὁ κ. Ι. Καραβίδα:

«Ὡς πρὸς τὰς οικονομικὰς ἐπιβαρύνσεις συνεφωνήθη ὅπως καταφυγόμεν εἰς διαιτησίαν διὰ νὰ ἐξακριβωθῇ κατὰ πόσον τὸ 4,5 ο/ο περιλαμβάνει τὸ σύνολον αὐτοῦ».

Ὡστε καὶ πάλιν ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ ἐπέτυχεν ἐκείνο, τὸ ὁποῖον ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτύχη ὑπὲρ τῆς Δ.Ε.Η.

Τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου — καὶ πάλιν εἰς τὴν σελίδα 46 — περιλαμβάνει διαφόρους περιεκτικὰς ἐκ τῶν Πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ. ἐν ταῖς ὁποῖαις ἐκφράζεται ἡ δυσφορία τοῦ κ. Α. Δημητράκοπούλου, ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀνέλαβε διαφόρους δεσμεύσεις σχετικὰς πρὸς τὸν Μέργδοβα καὶ τὰς γαλλικὰς πιστώσεις. Παραλείπεται, ὅμως, νὰ σημειωθῇ ἐν τῷ Πορίσματι ποῖα ἀκριβῶς ἦτο ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἀνελήφθησαν αἱ προκαλέσασαι τὴν δυσφορίαν τοῦ κ. Α. Δημητράκοπούλου δεσμεύσεις καὶ ἐπομένως ποῖα ἀκριβῶς Κυβέρνησις καὶ ποῖοι Ὑπουργοὶ τὰς ἀνέλαβον. Καὶ ἡμεῖς μὲν φρονοῦμεν, ὅτι ὀρθῶς, βάσει τῶν τότε δεδωμένων, ἀνελήφθησαν τὸ 1953—1954 οἱ υποχρεώσεις ἐκεῖναι. Φρονοῦμεν, ὅμως, ἐπίσης, ὅτι βεβαίως δὲν δύναται νὰ εὐθύνωνται δι' αὐτὰς οἱ κ.κ. Π. Παπαληγούρας καὶ Α. Πρωτοπαπαδάκης, οἵτινες διαπραγματευθέντες σκληρῶς, κατώρθωσαν («ν' ἀπαγιστρώσουν») τὴν Δ.Ε.Η. ἀπὸ προηγουμένως εἰλημμένως δεσμεύσεις.

6. Συμπεράσματα.

Διὰ νὰ ὁλοκληρωθῇ τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸ ἔτος 1955 ἱστορικὸν τοῦ Μέργδοβα πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὁ τότε Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ κ. Π. Παπαληγούρας, ἀφοῦ ἔλυσε — καὶ τὰς μετὰ τοῦ Γάλλου πρέσβους, ἐκπροσώπων τῆς OL—CO καὶ ἐκπροσώπων τῆς Δ.Ε.Η. συσκέψεις τῆς 17—19 Μαρτίου 1955 — τὰς προκλήσας διαφορὰς ἐπὶ θεμάτων ἀρχῆς, δὲν ἠσχολήθη πλέον μὲ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως. Μὲ τὴν διατύπωσιν μὲν τῶν ἀρθρῶν ἠσχολήθησαν ἰδιαιτέρως οἱ κατ' ἐντολὴν τοῦ Δ.Σ. διαπραγματευθέντες τὴν σύμβασιν κ.κ. Γ. Πεζόπουλος, Δ. Παπαλεονάρδος καὶ Θ. Μακρῆς, μὲ τὴν ἐπίλυσιν δὲ βασικῶν θεμάτων αὐτὸ τοῦτο τὸ Δ.Σ., ὅπερ εἰς σπανίας τινὰς περιπτώσεις, συμβουλευθῆν τὸν Ὑπουργὸν Βιομηχανίας κ. Α. Πρωτοπαπαδάκη. (Ταῦτα προκύπτουν ἐκ τῶν Πρακτικῶν τοῦ Δ.Σ. καὶ σειρᾶς ὄλης ἐκ τῶν ἐν τῷ φακέλλῳ ὑπ' ἀριθ. 15 τῆς Ἐπιτροπῆς κατατεθειμένων ἐγγράφων). Μετὰ τὴν 19ην Μαρτίου καὶ μέχρι τῆς 5ης Μαΐου, ἡμέρας καθ' ἣν ὑπεγράφη ἡ σύμβασις, ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η., ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ παρηκολούθει τὴν γενικὴν πορείαν τῶν διαπραγματεύσεων πληροφορούμενος περὶ αὐτῆς μέσῳ τοῦ ἐπὶ τῆς Βιομηχανίας συναδέλφου του καὶ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως κ. Α. Καλλίνισκη.

Ἀπὸ τῆς 5ης Μαΐου 1955, ὁ Μέργδοβας εἰσηλθὼν πλέον εἰς τὸ στάδιον τῆς ἐκτελέσεως, ἡ ὁποία κατηρμόνυτο ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. ὅπερ καὶ μόνον ἦτο ἀρμόδιον κατὰ νόμον. Ὁ ἐκάστοτε Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας, περιορίζετο, ὡς ἦτο ἐπόμενον, εἰς τὴν ἀσκησιν τῆς ἀνωτάτης ἐποπτείας.

Ἐκ τῶν προεκτεθέντων συνάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸσαν ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ κ. Π. Παπαληγούρας, ὅσον καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας κ. Α. Πρωτοπαπαδάκης, ὄχι μόνον δὲν ὑπέχουσι οἰανδήποτε ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῆς ὑποθέσεως Μέργδοβα εὐθύνην, ἀλλὰ καὶ συνετέλεσαν ἀποφασιστικῶς ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ ἔργου, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν βελτίωσιν οὐσιαστικῶν ὄρων τῆς ὀριστικῆς συμβάσεως.

7. Παράρτημα: Τὸ λάθος τῶν 50 ἑκατ. γαλλ. φράγκων.

Ἡ OL—CO — διὰ τῆς προσφορᾶς τῆς κατὰ τὸν διαγωνισμὸν τοῦ Μέργδοβα καὶ τῶν συνοδευουσῶν ταύτην δεσμευτικῶν δι' αὐτὴν ἐπιστολῶν τῆς — εἶχε ζητήσει ὡς κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβὴν τὸ ποσὸν τῶν 425.000.000 γαλλ. φράγκων. Τοῦτο ἀνελύετο εἰς 375.000.000 «διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῆς μελέτης, διεύθυνσιν τῆς κατασκευῆς καὶ ἐπὶ ἐξάμηνον διεύθυνσιν λειτουργίας τοῦ ἐργοστασίου Μέργδοβα» καὶ εἰς 50.000.000 φράγκα «διὰ τὴν ἐκπόνησιν μελέτης καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς κατασκευῆς τῶν ἀρδεύσεων κατὰ τὴν τετραετὴ χρονικὴν περίοδον τῆς κατασκευῆς τοῦ ἐργοστασίου». Διαρκοσῶν τῶν διπραγματεύσεων πρὸς κατάρτισιν τῆς συμβάσεως τῆς 5.5. 1955, τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἐζήτησεν, ὅπως ἡ μελέτη καὶ ἐπιβλέψεις τῶν ἀρδευτικῶν ἀποσπασθῇ τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου, ἀνατιθεμένη ἀπ' εὐθείας εἰς αὐτό. Ἡ ἀποφίς αὕτη τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ἐγένετο δεκτὴ.

Τὸ «λάθος» συνίσταται εἰς τοῦτο: μαλονότι ἡ OL—CO ἀπὸ ἀλλοίωσιν ὑποχρεώσεως διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὁποίας εἶχε συμφωνηθῆ κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβῆ 50.000.000 φράγκων, δὲν ἔγινεν, ὡς ἔπρεπε, εἰς τὴν συνομολογηθεῖσαν τὴν 5.5. 1955 σύμβασιν, ἰσόποσος μείωσις τῆς ἀμοιβῆς τοῦ ἀναδόχου. Ἐκ τούτου προκύπτει—ἐκ πρώτης ὄψεως τοῦλάχιστον ὅτι ἡ Δ.Ε.Η. ἐζημιώθη κατὰ τὸ προειρημένον ποσόν, ἀντιστοιχοῦν εἰς 3.000.000 δραχμὰς περίπου.

Καὶ κατὰ τὸ πόρισμα ἐκτάκτου ἐλέγχου, «τὸ λάθος αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ βαρύνει τοὺς πρὸς τιμὴν τῶν ἀποκαλύψαντας αὐτὸ Δ. Παπαλεονάρδον καὶ Θ. Μακρῆν». Ἡ ἀποκάλυψις ἐγένετο ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως. Ὁ κ. Παπαλεονάρδος, εὐθύς ὡς ἀπεκάλυψε τὸ λάθος, ἐπληροφόρησε περὶ τούτου τὸν κ. Πεζόπουλον, μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας καὶ ἄλλα μέλη τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. (Ἴδε Πόρισμα Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου σ. 31 καὶ σ. 34).

Τὸ θέμα συνεζητήθη ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Δ.Ε.Η., ἐνώπιον τοῦ ὁποίου οἱ κ. κ. Πεζόπουλος καὶ Γουναράκης ὑπεστήριξαν τὴν ἀποψιν ὅτι δὲν πρόκειται περὶ λάθους, κυρίως διότι ἡ OL—CO, ὡς τελικῶς διευρυνθῆσαν τὰ πράγματα, ἀνέλαβε τὴν μελέτην καὶ ἐπιστάσιν ἔργου πολὺ μεγαλύτερου τοῦ ἀρχικῶς κατὰ τὴν προκήρυξιν τοῦ διαγωνισμοῦ προβλεφθέντος, εἰς ὃ καὶ ἀντιστοιχεῖ μείζων ἀμοιβή. Τὰ ὑπόλοιπα μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἰς πρώτην φάσιν δὲν συνεφώνησαν πρὸς τὴν ἀποψιν ταύτην καὶ ἐζήτησαν νὰ μὴ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ἡ ἤδη ἐγκεκριμένη ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. σύμβασις περὶ τῆς ἀναθέσεως τῶν ἀπολογιστικῶν εἰς τὴν OL—CO πρὶν ἐπανορθωθῇ ἡ κατὰ τινὰ τρόπον «συμφητισθῇ» τὸ λάθος. Τελικῶς ὅμως τὸ Δ. Σ. ἐδέχθη τὴν 3.11. 1956 νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ἡ σύμβασις περὶ ἀπολογιστικῶν καὶ ἰνὰ μὴ γίνῃ πλέον λόγος περὶ τοῦ λάθους, πρῶτον διότι ἐθεώρησαν ὡς ἔλλειψιν σοβαρότητος τὴν ὑπαναχώρησιν διὰ λάθος ἀποκαλυφθῆν μετὰ ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος, δευτέρον δὲ διότι ἡ μὴ θέσις εἰς ἐφαρμογὴν τῆς περὶ ἀπολογιστικῶν συμβάσεως θὰ ἐπεβράδυνε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου. (Ἴδε καὶ Πόρισμα Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου σ. 32—33).

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η., ὁ Πρόεδρος αὐτοῦ ἐδήλωσεν ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναφερθῇ τὸ θέμα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ἀλλ' ὅτι «εὐθύς ὡς τοῦ ἀνεφέρθη ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ἡ ὑπαρξίς τοῦ θέματος, ἐδήλωσεν ὅτι ἀναλαμβάνει προσωπικῶς τὰς εὐθύνας διότι δὲν ἐνόμιζεν ὅτι ἔπρεπε νὰ φθάσῃ τοιοῦτον θέμα μέχρι τοῦ Συμβουλίου». («Ἴδε Ἐπίσημα Πρακτικὰ Δ. Σ. τῆς 31.10.1956 σ. 9»). Ἐπὶ πλέον ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ. Σ.—ὡς σημειοῖ καὶ τὸ Πόρισμα Ἐκτάκτου Ἐλέγχου (σ. 32)—ἀντέκρουσε ἐντόμως πρῶτασιν τοῦ Σ. Κιτριλάκη ὅπως ἀνακοινωθῇ τὸ ἀνακλύψαν ζήτημα εἰς τὸ Προϊστάμενον Ὑπουργεῖον, εἰπὼν ὅτι θὰ «ἦτο λάθος νὰ λάβῃ γνῶσιν αὐτὸ τοιοῦτου μικροζήτηματος». Σημειοῦται ὅτι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ὑπῆρχε συνεστημένη θέσις κυβερνητικοῦ ἐπιτρόπου παρὰ τῆ Δ.Ε.Η. ὥστε νὰ δύναται, μέσῳ τούτου, νὰ λάβῃ γνῶσιν ὁ Ὑπουργός.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους, σημειοῦται ἐν τῷ Πορίσματι Ἐκτάκτου Ἐλέγχου ὅτι ὑπάρχει εὐθύνη τῶν κ. κ. Γουναράκη καὶ Πεζόπουλου, παραλειψάντων ν' ἀνακοινώσωσι τὸ λάθος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. (Πόρισμα Ἐκτάκτου Ἐλέγχου σ. 32 καὶ 34).

Χαρακτηριστικὰ εἶναι καὶ τὰ ὅσα ἐπὶ τοῦ προκειμένου γράφει ὁ κ. Χαρμπούρης (Βιβλίον I ΓΑΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟΝ ἘΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΜΕΡΓΟΒΑ, Κεφ. Α' Λάθος 50 ἑκατομμυρίων Γαλλικῶν φράγκων, (β) Ἀπόψεις κ. Γ. Χαρμπούρη σελ. 13):

«Καθ' ὅσον τέλος ἀφορᾷ τὰς συνεδριάσεις τοῦ Δ.Σ. τῆς 31.10 καὶ 31.11.1956 θεωροῦμεν ὅτι, ὡς ἐκ τῶν ἠδὲν ἐκτεθέντων θὰ ἠδύνατο νὰ συναχθῇ, δὲν ὑπῆρξεν ἀδικαιολόγητος ἡ ἀπόφασις αὐτοῦ ὅπως ἐν ὄψει τῆς διαμορφώσεως καταστάσεως μὴ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀνατροπὴν αὐτῆς, ἀλλ' ἡ παράληψις αὐτοῦ νὰ βεβαιώσῃ τὴν σημειωθείσαν βλάβην ἀμείλιαν τῶν ὀργάνων τῆς Δ.Ε.Η., ἧτις ἦτο προφανές, καὶ νὰ ἀνακοινώσῃ ταύτην εἰς τὸ ἐποπτεῖον Ὑπουργείου, ἐγένετο κατὰ παράβασιν τῶν καθηκόντων του. Εἶναι προφανές ὅτι ἡ σκέψις περὶ τῶν συνεπειῶν μιᾶς τοιαύτης διαπιστώσεως ἐν

συνδυασμῶ πρὸς τὴν ἀντίληψιν περὶ τοῦ δυσχεροῦς τῆς ἀνατροπῆς τῆς δημιουργουμένης καταστάσεως ἐθάρυνεν ἀποφασιστικῶς διὰ τὴν ὁμόφωνον ἀποσιώπῃσιν τοῦ ζητήματος καὶ ἔκαμε τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. παρὰ τὴν πηγάζαν ἀρχικὴν τῶν ἀντίδρασιν νὰ φανοῦν πεινθόμενα ὅτι δὲν ἀπεδείκνυτο ὅτι ἐγένετο «λάθος» ἐξ οὗ ἐβλάβη ἡ Δ.Ε.Η. Εἰς τοῦτο δὲ ἴσως ὀφείλεται ἐπίσης καὶ τὸ ὅτι παρὰ τὴν μακρὰν συζήτησιν δὲν ἐγένετο περὶ τοῦ θέματος τούτου μνεῖα τίς εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου».

Ἐπὶ τὰς συνθήκας ταύτας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ οἰαδήποτε εὐθύνη τοῦ Ἵπουργοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἀνεκρινώθη καὶ τὸ προκῦψαν θέμα.

Μολοντί τὸ ἀνωτέρω συμπέρασμα εἶναι ἐπαρκὲς διὰ νὰ κλείσῃ τὸ θέμα τοῦ λάθους ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς, σημειοῦται ἐνταῦθα, διὰ τὴν πληρότητα τῆς ἐκθέσεως, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ λάθους ζημία τῆς Δ.Ε.Η. ἐκαλύφθη ἐκ τῶν ὑστέρων. Πράγματι, ὁ κ. Δ. Παπαλεονάρδος, ἄμα τῇ ἀναγνώσει τοῦ Πορίσματος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλέγχου ἐν ᾧ διεπιστώθη ὅτι προέκυψε ζημία τῆς Δ.Ε.Η. εἰς 50.000.000 γαλλ. φρ. ἢ 3.000.000 δραχ. περίπου, ἀπήνυθε τὴν ἀπὸ 11.12.1964 ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν Ἐπιτροπὴν ἀνωτάτους δικαστικούς, ἐν τῇ ὑποία διηκρίνιζε τὰ ἀκόλουθα, ἅτινα καὶ ἐπεβεβαίωσεν ἐνόρκως, ἐξετασθεῖς ὑπὸ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς: ἡ ἀρχικὴ ἐκ τοῦ λάθους ζημία ἐκαλύφθη ἐκ τῶν ὑστέρων, διότι ἡ OL—CO ἐξετέλεσεν ἄνευ προσθέτου ἀμοιβῆς μελέτας ἀξίας 46.371.900 γαλλικῶν φράγκων, χωρὶς νὰ περιλαμβανῶνται εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο καὶ διάφορα μικροῦρα. (Ἴδε κατάθεσις Δ. Παπαλεονάρδου ἐνώπιον ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς τῆς 16.3.1965 σελ. 2 κ.ε. καὶ ἐν τῇ αὐτῇ καταθέσει σελ. 27 κ.ε.). Τὴν ἐκ τῶν ὑστέρων κάλυψιν τῆς ἐκ τοῦ λάθους ζημίας ἐπιβεβαίωσεν καὶ ὁ ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξετασθεῖς μάρτυς, ὑπάλληλος τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τῆς Δ.Ε.Η., κ. Γυπαράκης (ἴδε κατάθεσιν τοῦ τῆς 29.3.1965 σελ. 15—16). Ὁ μάρτυς κ. Δ. Παπαλεονάρδος ἐξηγεῖ τὸ γεγονός ὅτι ἡ OL—CO ἐδέχθη νὰ ἐκτελέσῃ τὰς προμηθεύσας ἐργασίας ἄνευ προσθέτου ἀμοιβῆς ἀφ' ἐνὸς μὲν διότι αὕτη εἶχε συναίσθησιν τοῦ ὅτι ἦτο κατὰ τινὰ τρόπον ἠθικῶς ἐκτεθειμένη, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι, ἐπιδιώκουσα ν' ἀναλάβῃ ἄλλας ἐν Ἑλλάδι ἐργασίας (ἰδίᾳ τὴν μελέτην τοῦ τότε συζητουμένου «μετρώ») δὲν ἤθελε νὰ δημιουργηθῇ εἰς βάρος τῆς δυσμενῆς ἐντύπωσις.

Ἀλλὰ καὶ ἐὰν εἴη δὲν ἐκαλύπτετο ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων πράγματι καλυφθεῖσα ζημία οὐδεμία θὰ προέκυπτεν ὑπουργικὴ εὐθύνη. Δὲν προβαίνομεν διὰ τοῦτο ἐνταῦθα εἰς ἀνάλυσιν τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐκαλύφθη ἡ ζημία, ἀρκούμεθα δὲ νὰ παραπέμψωμεν εἰς τὰς προμηθεύσας καταθέσεις, ἰδίᾳ δὲ τὰς τοῦ κ. Δ. Παπαλεονάρδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VII.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΘΕΣΙΣ ΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

1. Ἡ λήψις τῆς κατ' ἀρχὴν ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου.

Ἐνα καὶ ἡμισυ ἔτος περίπου μετὰ τὴν ὑπογραφήν τῆς συμβάσεως τῆς 5.5.1955, διὰ τῆς ὁποίας προεβλέπετο κατ' ἀρχὴν ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων πολιτικοῦ μηχανικοῦ βάσει τοῦ συστήματος τιμῶν μονάδος, τὸ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ μεταβαλὼν ἐν τῷ μεταξὺ τὰς ἀπόφεις του ἐπὶ τοῦ προσφορωτέρου τρόπου ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τούτων ἀνέθεσεν εἰς τὴν OL—CO τὴν ἐκτέλεσιν τῶν περισσοτέρων ἐξ αὐτῶν κατὰ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα.

Οὕτω ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἔργων πολιτικοῦ μηχανικοῦ τὸ (170)ο ἐξετελέσθη ὑπὸ Ἑλλήνων ἐργολάβων, τὸ δὲ (830)ο ὑπὸ τῆς OL—CO κατὰ τὰ ἀνωτέρω.

Ἡ εἰς τὴν OL—CO ἀνάθεσις τῶν ἔργων ἀπολογιστικῶς ἐγένετο διὰ συμβάσεως ὑπογραφείσης μὲν τῇ ἐντολῇ τοῦ Δ. Σ. τὴν 15ην Ὀκτωβρίου 1956, τελικῶς δὲ ἐγκριθείσης καὶ τεθείσης ἐν ἰσχύϊ κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 266 ἀποφάσεως τῆς 3ης Νοεμβρίου 1956 τοῦ Συμβουλίου τούτου.

Κατὰ τὴν πολύμηνον διάρκειαν τῶν διαπραγματεύσεων τῆς περὶ ἀναθέσεως συμβάσεως, τὸ Ἵπουργεῖον τῆς Βιομηχανίας οὐδεμίαν εἶχον ἀνάμειξιν, ὡς τοῦτο βεβαιοῦται καὶ ὑπὸ τῆς σχετικῆς καταθέσεως τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ κ. Ν. Βλαχοπούλου ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ὡς τοῦτο εἶναι καὶ φυσικόν. Ἡ σύμβασις ἀφεώρα, ὅπως ὀρθῶς παρετήρησεν ὁ κ. Ν. Βλαχοπούλος, «εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου», διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ὁποίου ἀρμόδιον ἦτο κατὰ νόμον τὸ Δ. Σ. τὸ ὁποῖον καὶ ἔφερε τὴν εὐθύνην τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου. Ἀκόμη καὶ σήμερον, δὲν ἀσχολεῖται βεβαίως μὲ τὴν διαπραγματεύσιν τῆς συμβάσεως ἐκτελέσεως π. χ. τοῦ δευτέρου Ἀγελώου ὁ ἀναρμόδιος ὑπουργός, ἀλλὰ τὸ ἀρμόδιον Δ. Σ. εἶναι χαρακτηριστικόν ὅτι εἰς τοὺς πόρους τῶν πρακτικῶν τοῦ Δ. Σ. καὶ τῶν λοιπῶν σχετιζομένων πρὸς τὰς διαπραγματεύσεις ἐκείνας ἐγγράφων, (ἅτινα πάντα κατετέθησαν ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς), οὐδαμοῦ ἀναφέρεται οἰαδήποτε τὸ Ἵπουργεῖον Βιομηχανίας καὶ οἰοῦντο μέλους τῆς Κυβερνήσεως ἀνάμειξιν. Ἐπίσης, εἰς τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου ἐλέγχου καὶ τὰς εἰδιωγὰς ἐκθέσεις τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, οὐδὲν περὶ Ἵπουργεῖου ἢ περὶ Ἵπουργοῦ ἀναφέρεται. εἶναι ἀκόμη χαρακτηριστικόν ὅτι εἰς τὰ Πρακτικά τῆς 31.11.1956 ὁ κ. Ἀ. Δημητρακόπουλος φέρεται εἰπῶν ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ ἦδη ἀπὸ τῆς 15ης Ὀκτωβρίου 1956 ὑπογεγραμμένη σύμβασις δὲν ἔχει γνωστοποιηθῆ εἰς τὸ Ἵπουργεῖον Βιομηχανίας, σκέπτεται νὰ μεταβάλῃ γνώμην πρὸ τῆς τελικῆς τῆς ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. ἐγκρίσεως (ἣτις ἔλαβε χώραν 4 ἡμέρας μετὰ ταῦτα, κατὰ τὰ προσηρήνεα). Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. ἀπαντῶν, διαβεβαίωσεν τὸν κ. Ἀ. Δημητρακόπουλον ὅτι πράγματι δὲν ἐγνωστοποιήθη ἡ σύμβασις εἰς τὸ Ἵπουργεῖον, ἐνῶ αὕτη ὄχι μόνον ἦτο ὑπὸ τὴν αἴρεσιν τῆς ἐγκρίσεως τῆς ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. ὑπογεγραμμένη, ἀλλ' ἡ περὶ τῆς συναμολογήσεως τῆς κατ' ἀρχὴν ἀποφάσεως εἶχε ληφθῆ—καὶ δὴ παμψηφεί—πρὸ δύο ὁλοκληρῶν μηνῶν, ἦτοι τὴν 22αν Αὐγούστου 1956.

Βεβαίωτατα ὁ τότε Ἵπουργός τῆς Βιομηχανίας κ. Π. Παπαληγοῦρας, ἀσκῶν τὴν ἀνωτάτην ἐπὶ τῆς ΔΕΗ ἐποπτεῖαν, ἦτο πληροφορημένος περὶ τῶν βασικῶν σκέψεων τοῦ Συμβουλίου, αἰτινες ὑπεγράφεσαν εἰς αὐτὸ τὴν ἀπολογιστικὴν ἀνέθεσιν, παρηκολούθει δὲ, εἰς τὰς γενικάς του γραμμάς, τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ὅλου θέματος. Εἰς τὰς διαπραγματεύσεις ὅμως δὲν ἐδικαιοῦτο καὶ δὲν ὄφειλε νὰ παρέμβῃ, ἐκτὸς μόνον ἐὰν ἐπληροφορεῖτο ὅτι ἐσημειώθη ἀταξία τις κατ' αὐτάς.

εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναφερθῶμεν δι' ὀλίγων εἰς τὸ ἱστορικὸν τῶν διαπραγματεύσεων διὰ νὰ ἐξηγηθῶν οἱ λόγοι ἕνεκα τῶν ὁποίων, τὸς τὸ Δ. Σ. ὅσον καὶ ἡ ἀρμόδια ὑπηρεσία ἡ ΓΕΚΕΤ προσηματολίσθησαν πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα ἐκτέλεσιν.

εἶναι ὁμόφωνοι αἱ καταθέσεις ὅλων τῶν στελεχῶν τῆς ὑπὸ τὸν κ. Δ. Παπαλεονάρδον ἀρμοδίας ὑπηρεσίας, τῆς ΓΕΚΕΤ. Περὶ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1956, ὁ κ. Μιχαηλίδης συναντᾶται μετὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. STUCKI ὅστις εἶχε προσληφθῆ ὡς σύμβουλος τῆς ΔΕΗ διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ Μέγροβα. Ὁ εἰρημένος καθηγητῆς—θεωρούμενος ὑπὸ τῶν πάντων ὡς διεθνῆς ἀθθεντία περὶ τὰ φράγματα—πληροφορεῖ τὴν ἀπεσταλμένον τῆς ΓΕΚΕΤ ὅτι, μετὰ ἔρευναν, ἐξηκρίβωσεν ὅτι δὲν θὰ ἐπροθυμοποιούντο νὰ μετάσχουν σοβαροὶ ξένοι οἰκοὶ εἰς τὰς δημοπράσιαις μὲ τιμὰς μονάδος, διότι τὰ ἔργα, ἰδίᾳ ἐπιμεριζόμενα, δὲν ἦσαν ἐπαρκῶς σημαντικὰ ὥστε νὰ ἐνδιαφερθῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν των οἱ μεγάλοι κατασκευαστικοὶ οἰκοὶ. Συνέστησε δὲ, διὰ τοῦτο, τὴν ἀπολογιστικὴν ἀνάθεσιν τῶν ἔργων εἰς τὴν OL—CO. (Ἴδε σχετικὰς καταθέσεις κ. Δ. Παπαλεονάρδου τῆς 16.3.65, κ. Γυπαράκης τῆς 24.3.65 καὶ 29.3.65, κ. Μιχαηλίδης τῆς 5.4.65 ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς). Ἡ σύστασις αὕτη τοῦ κ. STUCKI, τὸ κύρος καὶ τὴν ἐντιμότητα τοῦ ὁποίου, οὐδεὶς ποτὲ ἠμφεσβήτησεν, ἦτο φυσικόν νὰ ἀσκήσῃ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς σκέψεως τοῦ κ. Δ. Παπαλεονάρδου, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν τεχνικῶν τῆς ΔΕΗ.

Ἡ ἐν τῷ μεταξὺ, ἐκ τῆς χρησιμοποίησεως Ἑλλήνων ἐργολαβικῶν οἰκῶν διὰ δευτερευόντα ἔργα, κτηθεῖσα πείρα, ἀπέδειξεν πόσον εἶχον δίκαιον οἱ κ.κ. Δ. Παπαλεονάρδος

και Στουπάκης όταν έλεγαν —μη είσρακούμενοι τότε υπό τής πλειοψηφίας του Δ. Σ.—κατά τās διαπραγματεύσεις τής συμβάσεως του 1955 τās εξής:

«ΠΑΠΑΛΕΟΝΑΡΔΟΣ: Έγώ θά πρόπη νά είμαι ειλικρινής και νά είπω εις τόν Δ. Σ. ότι πιθανώς έν τή εξέλιξει νά υπάρχουν έργα, τά όποια θά διστάσω νά αναθέσω εις Έλληνας μηχανικούς. Αναλογίζομαι τήν τεραστίαν εύθύνην και πιθανόν νά σās είπω ότι πρέπει νά φέρωμεν ξένον οίκον . . .

«ΣΤΟΥΠΑΘΗΣ: Δέν είναι δυνατόν νά νομίζωμεν ότι μεγάλα έργα, τά όποια ούδέποτε εξέτέλεσαν Έλληνες εργολάβοι, είναι δυνατόν νά εκτελέσουν σήμεραν. Υπάρχουν πολλά δυσχέρεια και οι Έλληνες δέν θά είναι ικανοί ν' αντιμετώπισουν τās δυσχερείας (Ίδε πρακτικά Δ.Σ. τής ΔΕΗ τής 21.2.55).

«Όπωςδήποτε υπό τās προεκταθείσας συνθήκας, μετ' είσήγησιν τόνον του κ. Γ. Πεζοπούλου όσον και του κ. Δ. Παπαλεονάρδου τόν Δ. Σ. τής Δ.Ε.Η. λαμβάνει τήν 22αν Αύγούστου 1956, παμψηφεί τήν κατ' άρχήν άπόφασιν όπως ανατεθούν τά έργα πολιτικού μηχανικού εις τήν OL—CO και όπως διαπραγματευθί και υπογράψη τή σχετικήν σύμβασιν ό Γενικός Διευθυντής. Είναι χαρακτηριστικά όσα φέρεται είπόν κατά τήν συνεδρίασιν εκείνην ό κ. Α. Δημητρακόπουλος, όστις κατά τήν διαπραγματεύσιν τής συμβάσεως του 1955—είχε τόνον επιμόνωσ άντιτεθί εις τήν άπολογιστικήν άνάθεσιν. Ίδού διατί ό κ. Δημητρακόπουλος μετέβαλε γνώμην και ετάχθη ύπέρ του άπολογιστικού συστήματος ή του συστήματος τής άυτεπιστασίας» όπως τόν άποκαλεί. Είς τήν σελίδα 23 τών σχετικών πρακτικών αναγράφονται επί λέξει τās εξής:

«ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Έπεξηγηεί ότι συμβατικώς δέν έχει ύποχρέωσιν ή OL—CO νά δεχθί τόν άπολογιστικόν σύστημα. Αναλύει τήν σκοπιμότητα άλλαγής του συστήματος εκτελέσεως τών έργων, θεωρών ως τήν χειροτέραν λύσιν τήν εκτέλεσιν αυτών υπό Γάλλων εργολάβων, επειδή κυρίως τά έργα θά στοιχίσουν ύπερμέτρως και οι Γάλλοι θά προσκομίσουν ένταυθα ιδιόν των προσωπικόν παραμερίζοντες τούς Έλληνας. Έπεξηγηεί ότι τόν σύστημα άυτεπιστασίας είναι θεωρητικώς τόν οικονομικότερον παρά τήν αύξησιν τών δαπανών ελέγχου, άλλ' έν τή πράξει δύναται νά άποθί σπάταλον εάν δέν υπάρχουν περιορισμοί. Διευκρινίζει δέ, ότι, άποκλειομένων τών Γάλλων ύπεργολάβων, δέχεται τήν άυτεπιστασίαν, επειδή μόνον δι' αυτης αναλαμβάνει πραγματικώς εύθύνας ή OL—CO κατά τήν σχετικήν σύμβασιν.». Και περαιτέρω (εις τήν σελ. 24):

«ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Τόν Γενικόν συμπέρασμα είναι ότι καθισρούντες τόν σύστημα τής άυτεπιστασίας, μαζί με τήν απαγκίστρωσιν μας από τήν μονοπώλησιν τών εργασιών εις τήν Γαλλίαν και τās δυσμενείς συνεπειάς της, πιθανώτατα θ' αντιμετώπισωμεν και τās δυσκολίας της. Και άλλο θετικότερον στήριγμα δέν θά έχωμεν από τήν ύπηρεσίαν ελέγχου. Η ύπηρεσία αυτη παρέχει πāsαν έγγύησιν. Δέν άποκλείω ότι αυτό όφείλεται εις τόν κ. Παπαλεονάρδον...

2. Η σύμβασιν περι άπολογιστικών του 1956.

«Ο κ. Γ. Πεζόπουλος είχεν άναθέσει εις τόν κ. Δ. Παπαλεονάρδον τήν μετά τής OL—CO ειδικωτέραν διαπραγματεύσιν τών άρθρων τής συμβάσεως. Ο κ. Δ. Παπαλεονάρδος συνεκρούσθη μετά τών εκπροσώπων τής OL—CO περι τών Σεπτέμβριον και δι' αναφοράς του τής 21ης Σεπτεμβρίου 1956 πρὸς τόν Γενικόν Διευθυντήν τής Δ.Ε.Η. είσηγήετο τήν ρήξιν τών διαπραγματεύσεων. Είναι, βεβαίως, ή ως άνω αναφορά του κ. Παπαλεονάρδου δριμυτάτη άφού λέγει δια τόν άνάδοχον ότι «ούτος ύπερτιμών τήν αξίαν και τήν ικανότητά του και πιστεύω εις τήν αδυναμίαν μας. . . . μάς πιέζει όπως δεχθώμεν όρους ήττημένου. Τους όρους τούτους, βαρείς οικονομικώς άσυνήθεις τεχνικώς και μη ειλικρινώς διατυπομένους, κρίνω άπαράδεκτους.».

«Ο κ. Γ. Πεζόπουλος, μετά τήν λήψιν τής ως άνω αναφοράς, άνέλαβεν ό ίδιος τήν συνέχισιν τών μετά τής OL—CO διαπραγματεύσεων και κατέληξε μετά ταύτης εις συμφωνίαν

Είς τόν Πόρισμα τής Έπιτροπής Έκτάκτου Έλέγχου αναγράφεται ότι ή διαφωνία του κ. Παπαλεονάρδου δέν ετέθη ύπ' όψιν του Δ. Σ. Τούτο δέν δύναται νά ισχύση, τούλάχιστον ως πρὸς τούς συμβούλους συνεχούς άπασχολήσεως και δη τόν κ. Α. Δημητρακόπουλον όστις είχε συνεχίη μετά του κ. Παπαλεονάρδου και τής ύπηρεσίας του επαρήν, ως προκύπτει και εξ αυτου τούτου του Ημερολογίου του, εις τόν όποιον και θά αναφερθώμεν έν συνεχεία. Βέβαιον είναι, ότι ό κ. Πεζόπουλος δέν επέφερον όλας εκείνας τās βελτιώσεις, τās όποιās εθεώρει άπαραιτήτους ό κ. Παπαλεονάρδος, ίνα καταλήξει ή Δ.Ε.Η. εις τήν συνομολόγησιν τής συμβάσεως. Είναι, όμως, εξ ίσου βέβαιον ότι τόν Δ. Σ. τής Δ.Ε.Η. εθεώρησε τās επιτευχθείσας υπό του κ. Γ. Πεζοπούλου τροποποιήσεις έπαρκείς δια νά εγκρίνη τήν σύμβασιν, επί του περιεμένου τής όποιās συνεζήτησεν εις πολλές και μακράς συνεδριάσεις.

«Αλλ' ίδού πώς αυτός ούτος ό κ. Παπαλεονάρδος εκτιμά τήν τελικώς συνομολογηθείσαν σύμβασιν. Λέγει (έν τή κατάθεσει του τής 16.3.65 ένώπιον τής Ανακριτικής Έπιτροπής) τās εξής:

«Έχω ύπ' όψιν. Πρῶτον. Δεύτερον.

Τρίτον, έν τή εκθέσει διατυπωθείσαν γνώμην του Τεχνικού μας Συμβούλου, Καθηγητου Στούκη, καθ' ήν λόγω του μικρού μεγέθους του έργου έν συνδυασμῳ πρὸς τήν τότε κρατούσαν κατά τήν κρίσιν τών Ευρωπαϊών επισφαλή κατάστασιν εις τήν Ελλάδα δέν ήτο πιθανόν νά ενδιαφέροντο δια τόν έργον σοβαροί Ευρωπαίοι κατασκευασται με τιμάς μονάδος, παρά μόνον εάν έδιδον ύπερβολικās τιμάς, έχω τήν γνώμην ότι παρά τās άτελείας και τούς βαρείς όρους τής συμβάσεως τής 15.10.56 περι τών όποιών εις τόσα έγγραφα μου και καταθέσεις μου κατά κόρον ώμίλησα, δέν πρέπει νά χαρακτηρησθί ή ληφθείσα άπόφασιν ότι εξημίωσε τόν έργον. Νοείται οίκοθεν και λυπούμαι διότι πρέπει νά τόνισω αυτό—διότι ήμην ό Προϊστάμενος τής ύπηρεσίας ήτις επέδλεψεν τόν έργον και έπομένως δέν είμαι κατάλληλος κριτής ότι εις τούτο συνετέλεσεν ό αυστηρός έλεγχος και ή πλήρης παρακολούθησις του έργου υπό τής έντεταλμένης πρὸς τούτο ύπηρεσίας».

Μόνη ή άνάγνωσις τής άνωτέρω περικοπής, πείθει ότι έγένετο κατάχρησις και παρερμηγία του από 21ης Σεπτεμβρίου 1956 έγγράφου του κ. Παπαλεονάρδου. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Βιομηχανίας κ. Ν. Βλαχόπουλος ήρωτηθί υπό τής Ανακριτικής Έπιτροπής εάν έγνώριζε τις περι τού ως άνω έγγράφου ως και περι τής «άποσιωπήσεως» αυτου από τόν Δ. Σ. Ο μάρτυς απήντησε, φυσικά, ότι «δέν έλαβον καμίαν γνώσιν αυτών πού λέγετε». (Ίδε κατάθεσιν κ. Ν. Βλαχοπούλου τής 18.3.65).

Αλλά δέν εχρειάζετο νά ερωτηθί ό μάρτυς. Αλλοίμονον εις τήν Δ.Ε.Η. και τήν αυτονομίαν της, εάν έπρόκειτο πāsα διαφωνία τών τμηματάρχων ή και τών διευθυντών της με τήν Γενικήν Διεύθυνσιν ή και με τόν Συμβούλιον, νά άγεται ένώπιον του Υπουργείου.

Είς τόν πόρισμα τής Έπιτροπής Έκτάκτου Έλέγχου αναγράφεται, ότι ό κ. Α. Δημητρακόπουλος έμειοψήφισε τήν 3.11.1956, ότε ενεκρίθη ή σύμβασιν υπό του Δ.Σ. Τά πρακτικά αναγράφουν άνιρίβεστερα ότι έδωσε ψήφον λευκήν. Έφρόντισεν, όμως, ό ίδιος ό κ. Α. Δημητρακόπουλος — όστις έπαναλαμβάνομεν είχε ψηφίσει κατ' άρχήν ύπέρ τής άπολογιστικής καταθέσεως τήν 22αν Αύγούστου — εφρόντισε νά εξηγήρη εις τόν Ημερολόγιόν του τήν έννοιαν τής λευκής εκείνης ψήφου του.

Ακολουθεί τόν κείμενον :

«Κατά τήν ως άνω συνεδρίασιν έδωσα λευκήν ψήφον. Η αδυναμία μου πρὸς σαφή κρίσιν, όφείλετο κυρίως εις αδυναμίαν συστηματικής άπασχολήσεως μου εις ύπολογισμούς, επειδή ακόμη δέν είχον συνέλθει εξ οικογενειακού μου άτυχήματος. Και έπεφυλάχθην νά προβώ εις αυτούς. Βραδύτερον προσέβην εις τούς ύπολογισμούς μου, ών και άνεκοίνωσα δια τής ύπ' αριθ. Α)1177 από 2.12.1956 εκθέσεως μου, τ' άποτελέσματα, ίνα σαφέστερον εκτιμήσουν τά μέλη του Δ. Συμβουλίου δια τήν άνωτέρω άπόφασιν των. Η κατ' αυτην όρι-

σθεΐσα αποζημίωσις τῆς OL—CO δὲν ἦτο υπερβολικὴ, ἀλλὰ ἐὰν ἀρχῆθεν διὰ τῆς συμβάσεως ἐρρυθμιζέτο αὕτη, ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ὑπολογισμῶν, προέκυπτεν, ὅτι θὰ ἦτο μικρότερα». (Ἡμερολογιακὸν Σημείωμα τοῦ Σεπτεμβρίου 1957 τοῦ κ. Δημητρακοπούλου, σελ. 3)111).

Ὡστε, ὁ κ. Δημητρακόπουλος, ὄχι μόνον δὲν ἀντετέθη ζωνηρῶς εἰς τὴν συνομιλοῦσάν τῆς συμβάσεως, ἐκείνης, ἀλλ' ἠθέλησεν — ἀφοῦ δὲν εἶχε θειτικῶς ἐκφρασθῆ περι αὐτῆς διὰ τοὺς ἐν τῷ ἡμερολογίῳ του ἀναφερομένους προσωπικοὺς λόγους — μετὰ ἓνα μῆνα νὰ καθησυχάσῃ τοὺς ἐν τῷ Συμβουλίῳ συναδέλφους του διὰ τῆς διαθεβαίωσης ὅτι, μετὰ μελέτην, δὲν εὐρίσκει τὴν πρὸς τὴν OL—CO ὑπ' αὐτῶν δοθεῖσαν ἀποζημίωσιν ὡς ὑπέμετρον (περὶ τῆς ἀμοιβῆς τῆς OL—CO θὰ γίνῃ λόγος εἰς τὸ οἰκτεῖον κεφάλαιον).

Ἄλλ' ἰδοὺ πῶς ἐξετίμα, τότε, ἐν τῷ συνδῶν τῆς, τὴν κατὰστασιν ὁ κ. Δημητρακόπουλος. Ἐγραφε τὸν Σεπτέμβριον 1957 (εἰς τὸ Κεφάλαιον II τοῦ ἡμερολογίου του) :

«Ἡ OL—CO δὲν ἦτο Ἐταιρεία μὲ κατασκευαστικὴν ὀργάνωσιν καὶ ἐμπειρίαν. Ἦτο ἄριστος μελετητὴς καὶ ἠδύνατο νὰ διευθύνῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν μελετῶν τῆς. Ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην ἐξελέγη παρὰ τῆς EBASCO τὸ ἐν μέλος αὐτῆς, ἡ OMNIUM LYONNAIS, διὰ τὸ ἔργον τοῦ Λούρου. Τὴν αὐτὴν εἶχον καὶ ἐγὼ ἔγκυρον πληροφορίαν ἐκ Παρισίων, ἣν καὶ ἀνεκοίνωσα εἰς τὰ μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου πρὸς κατατοπισμὸν τῶν κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1955. Τέλος δὲ καὶ ὁ προϊστάμενος ἐλέγγου ἐκ τῶν συναλλαγῶν του μετὰ τῆς OL—CO διεπίστωσεν, ὅτι αὕτη δὲν εἶναι ἀποδεδειγμένη κατασκευαστικὴς ἱκανότητος, ἀναφέρων, ὅτι καὶ ὁ καθηγητὴς κ. TUCKY παρετήρησεν, ὅτι ἡ OL—CO στερεῖται τῆς ἀπαιτουμένης κατασκευαστικῆς ὀργανώσεως. Ἀλλὰ, παρὰ ταῦτα, ἡ OL—CO, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ καθοδήγησιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐλέγγου τῆς Δ.Ε.Η., ἰδίως εἰς ὅτι, ἀφεῶρα τὸ ποιὸν τοῦ προσωπικοῦ τῆς, πιστεύω, ὅτι, θὰ ἔφερεν εἰς πέρας ὁμαλῶς τὸ ἔργον».

Εἰς συμπλήρωσιν τοῦ πῶς, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ἔβλεπεν ἐκ τῶν προτέρων τὰ πράγματα ὁ κ. Δημητρακόπουλος, παρατίθεται καὶ ἀπόσπασμα ὑπομνήματός του πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐκτάκτου Ἐλέγγου, διὰ νὰ διαπιστωθῇ, πῶς τὰ ἔβλεπε καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων, μετὰ δηλαδὴ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου. Γράφει ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος :

Ἡ κοινὴ ἐπιθυμία καὶ ἡ ἰδική μου προσπάθεια, ἦτο καὶ ἡ χρησιμοποίησις καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐργολαβικοῦ παράγοντος («Ἑλληνες ὑπεργολάβοι») εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου, ἀλλ' ἡ καθιέρωσις συστήματος εὐνοοῦντος αὐτὴν τὴν χρησιμοποίησιν, ὡς εἶχον τὰ ὡς πρὸς τὴν OL—CO πράγματα, ὑπῆρχεν ὁ κίνδυνος ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν εἰς ἀλλοδαποὺς ἐργολάβους. Ἡ ἀπολογιστικὴ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου δὲν ἦτο καθ' ὅλα ἀναπόφευκτος, ἀλλ' ἡ ἀποτροπὴ τῆς ἀπῆται ἐμπειροῦ καὶ καλῶς ὀργανωμένου διὰ τὴν προπαρασκευὴν κ.λ.π. τῆς ἐκτελέσεως μέρους αὐτοῦ με τιμὰς μονάδος, γενικὸν ἀνάδοχον, οἷος δὲν ἦτο ἀκόμη ἡ OL—CO. Ἡ καθ' ὅλα ἀπολογιστικὴ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων, θὰ ἐκάλυπτε τὸ κενὸν τοῦτο. Καὶ θὰ ἐπέτρπε τὴν ἀνάμειξιν ἀλλοδαπῶν ὑπεργολάβων. Μὲ τὰς σκέψεις αὐτὰς ἀπεφασίσθη ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων κατὰ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα». (Ὑπόμνημα ὑπ' ἀριθ. 131800 πρὸς Ἐπιτροπὴν Ἐκτάκτου Ἐλέγγου, σελ. 50).

Παραθέτομεν ἀκόμη καὶ τὴν γνώμην τοῦ κ. Δ. Γαλάνη, ὅστις, ἐπὶ τῇ εἰσαγωγῇ τοῦ θέματος τῆς ἀπολογιστικῆς ἀναθέσεως ἐνώπιον τοῦ Δ.Σ., τὴν 22αν Αὐγούστου 1956, εἶπε τὰ ἑξῆς :

«Ἐμεῖς, οἱ ὅποιοι ἐξήσαμεν τὰς διαπραγματεύσεις με τὴν OL—CO, εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ἐνθυμούμαι, ὅτι εἶχουμεν πρόδει, ὅτι θὰ εὐρεθώμεν πρὸ προβλήματος, καὶ ἐνθυμούμαι ὅτι ἀπὸ τότε τὸ εἶχαμεν ἀντιμετωπίσει τὸ θέμα. Λοιπὸν, τώρα, χαίρομαι πού ἀκούω ὄχι μόνον τὸν Γεν. Διευθυντὴν, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους εἰδικούς νὰ δέχωνται τὴν λύσιν αὐτὴν, (ἦτοι τῆς ἀποφάσεως διὰ τὴν ἀνάθεσιν εἰς τὴν OL—CO τῆς ἀπολογιστικῆς ἐκτελέσεως καὶ τὴν ἐναρξιν διαπραγματεύσεων μετ' αὐτῆς διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ὄρων), τὴν ὁποίαν ἀποδέχομαι ὡς τὴν πλέον σκόπιμον».

Αὐτομάτως προκύπτει, ἐξ ὧν τῶν προηγουμένων, ὅτι ὁ

Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας, λαθῶν γνώσιν εἰς πρώτην μὲν φάσιν τῆς καμψηφεί ληφθείσης ἀποφάσεως περὶ ἀναθέσεως τῶν ἔργων ἀπολογιστικῶς εἰς τὴν OL—CO, εἰς δευτέραν δὲ φάσιν τῆς ἐγκριτικῆς τῆς συμβάσεως ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ., ὄχι μόνον δὲν ἐδικαιούτο καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντιδράσῃ, ἀλλ' ὄφειλε νὰ πράξῃ ἀκριβῶς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔπραξε: Νὰ ἀφήσῃ τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸ ἔργον του. Ἡ καθ' ἀρχὴν ἀνάθεσις τοῦ Μέργδοβα κατὰ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα δὲν ἔχει τίποτε τὸ τρωτὸν. Πέραν τούτου, στηριζόμενος εἰς τὴν γνώμην τινός, θὰ ἠδύνατο ὁ κ. Π. Παπαληγούρας, εἴτε νὰ ἐλέγξῃ τὸ Συμβούλιον διότι ἔλαβεν τὰς τοιαύτας ἀποφάσεις, εἴτε ἄλλως πῶς νὰ παρέμβῃ; Ὅλοι οἱ ἀρμόδιοι τῆς Δ.Ε.Η. τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ., καθὼς καὶ ἡ Γεν. Διεύθυνσις Ἡλεκτρισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου, ἦσαν σύμφωνοι. Αὐτὸς οὗτος ὁ ἐχθρὸς τοῦ ἀπολογιστικοῦ συστήματος, ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος, εἶχε τηρήσει τὴν ἀνωτέρω περιγραφείσα στάσιν. Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας, ὄχι μόνον, δὲν ἦτο ἐνδεδειγμένον ἀπὸ ἀπόψεως οὐσιαστικῆς, ἀλλ' ἦτο καὶ ἀποκεκλεισμένον ἀπὸ ἀπόψεως νομικῆς, νὰ παρέμβῃ καθ' οἰονδήποτε τρόπον ὁ ἀσκήτων τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν Ὑπουργός.

Ὡς ἐκ περισσοῦ σημειοῦται ἐναυθία, ὅτι τὸ τελικῶς προκύψαν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συμβάσεως ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν, ὅπως θὰ ἀποδειχθῇ ἐν τοῖς ἐπαμένοις, ἱκανοποιητικόν. Διότι ἡ μὲν ποιότης τοῦ ἐκτελεσθέντος ἔργου παρ' οὐδενὸς ἀμφισβητεῖται, τὸ δὲ κόστος του — κατὰ τὴν κρίσιν καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγγου, ἦτις σημειωτέον, εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μας ἐν προκειμένῳ ἀδικαιολογητῶς αὐστηρὰ — δὲν ὑπερέβη τὰ παραδεκτὰ ὄρια. Ἀφοῦ τοῦτο εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα καὶ μάλιστα κρινόμενον ἐκ τῶν ὑστέρων, διατὶ ἔπρεπε, ἐκ τῶν προτέρων κρίνων ὁ Ὑπουργός νὰ προεξοφλήσῃ τὴν ἀποτυχίαν; Ταῦτα πάντα εἶναι τελειῶς ἄσχετα πρὸς τὴν ὑπάρχουσαν τυχὸν εὐθύνην διὰ συγκεκριμένας πράξεις ἢ παραλείψεις ὑπηρεσιακῶν ἢ ἄλλων διοικητικῶν ὀργάνων. Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ τοῦ ἀρτιωτέρου καὶ τοῦ εὐθηνότερου ἔργου, ἐνδέχεται νὰ ἔχουν διαπραχθῇ ἀνωμαλίας. Ἡ περὶ τούτων, ὅμως, κρίσις — ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι συνέβησαν τοιαῦτα ἀνωμαλίας — δὲν εἶναι ἔργον οὔτε τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, οὔτε τῆς Βουλῆς. Διότι, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, ὁ Ὑπουργός, ὁ κ. Π. Παπαληγούρας, ἔπραξεν ἐπακριβέστατα ὅ,τι ὄφειλεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VIII.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΣ ΤΟΥ ΜΕΓΔΟΒΑ

1. Ὁ ἀσκηθεὶς ὑπὸ τῆς ΓΕΚΕΤ ἔλεγχος.

Ἡ ἐκτέλεσις δημοσίου ἔργου καθ' οἰονδήποτε σύστημα, εἴτε τὸ ἀπολογιστικὸν εἴτε τῶν τιμῶν μονάδος, προϋποθέτει αὐτονοήτως, ὅπως παρετήρησε καὶ ὁ κ. Δ. Παπαλεονάρδος κατὰ τὴν συνεδρίαν τοῦ Δ. Σ. τῆς 8.3.1955 τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη ὀργάνωσιν ὑπηρεσίας ἐλέγγου. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν καὶ ὅπωςδήποτε ἐκτελουμένου τοῦ ἔργου, ὁ «ἐλέγχος θὰ εἴμεθα ἡμεῖς, δηλαδὴ ἡ Δ.Ε.Η. καὶ ποτὲ ἡ OL—CO. Ταῦτα, εἰς ἀπάντησιν παρατηρήσεως, καθ' ἣν διὰ τῆς καθιερωσεως τοῦ ἀπολογιστικοῦ συστήματος κατέστη ἐλέγγων καὶ ἐλεγχόμενος ταυτόχρονα ὁ γενικὸς ἀνάδοχος. Ἄλλως τε, ἐὰν ἡ παρατήρησις ἦτο ἀκριβής, δὲν θὰ ἐθεωρεῖτο τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα ὡς ἐν ἐκ τῶν «παγκοσμίως» ἀνεγνωρισμένων συστημάτων ἐκτελέσεως, ὅπως ἐσημείωσε καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Ι. Φλαμπουριάδης. Ἡ μόνη διαφορὰ, ὡς πρὸς τὸν ἀπαιτούμενον δι' ἐκάτερον τῶν συστημάτων ἔλεγχον, εἶναι ὅτι εἰς μὲ τὴν περίπτωσιν τοῦ συστήματος με τιμὰς μονάδος ὁ ἔλεγχος πρέπει νὰ στρέφεται κυρίως περὶ τὴν ἐξακριβῶσιν τῆς καλῆς ποιότητος τῆς κατασκευῆς, εἰς δὲ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀπολογιστικοῦ συστήματος ὁ ἔλεγχος πρέπει, πρὸ πάντων, νὰ στρέφεται περὶ τὴν ἐξακριβῶσιν τοῦ κόστους.

Εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τοῦ Μέργδοβα πανδομοιοποιεῖται ὅτι ἡ ὀργάνωσις τῆς ὑπηρεσίας ἐλέγγου, τῆς ΓΕΚΕΤ ὑπῆρξεν ἀρίστη. Σημειωτέον ὅτι ὁ συνήθης ἔλεγχος ἐπὶ τῶν ἔργων ἡσκέτο ὑπὸ τριῶν κεχωρισμένων Δ)σεων τῆς Δ.Ε.Η. Προκειμένου ὅμως περὶ τοῦ Μέργδοβα συνεκροτήθη — ὀρθῶς

— ενιαία υπηρεσία, τεθείσα υπό πρόσωπον εξαιρέτου ήθους και μεγάλης ικανότητας και πείρας.

Μόλις ήρχισαν ή εκτελέσεις σοβαρών έργων —περί τὰ μέσα του 1957, (διότι μέχρι τής εποχής εκείνης εγένοντο σημαντικά μόν, αλλά προκαταρκτικού χαρακτήρος έργασίαι) εξέδωθη ή εις τήν περίπτωσιν τής εκτέλεσεως κατά τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα, συνήθως τάσις τοῦ ἀναδόχου πρὸς σπατάλην. Ἴσως, ή OL—CO νὰ ἐπιχειρήσει, τήν εποχὴν ἐκείνην, νὰ ὑπερβῆ και τὸ συνήθως μέτρον. Ἄλλ', ή υπηρεσία, ή ΥΕΚΕΤ, ἀντιδρᾷ ἀμέσως και ὀξυτάτα, τὸσον διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5948)9.8.57 ὅσον και διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6763)2.10.57 ἐγγράφων τής πρὸς τὸν Γεν. Δ)ντήν. Διὰ τοῦ δευτέρου δεκαεξαεπίδου ἐγγράφου ὁ κ. Παπαλεονάρδος διαπιστώνει πνεύμα ἀδικαιολογήτου σπατάλης παρὰ τῷ ἀνάδοχῳ, συνιστᾷ δὲ νὰ ἀπειληθῆ ὁ ἀνάδοχος, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθρου 40 τής συμβάσεως, με' ἐκπτώσιν.

Σημειώτεον ὅτι εις τὰ ἐγγράφα ταῦτα δηλοῦται ὅτι ή ΥΕΚΕΤ ἤμῃδισε τὸν ἀνάδοχον εις τήν πραγματοποίησιν τής σπατάλης. Πάντως ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος ἀπευθύνει ἀμέσως ἐγγράφον πρὸς τήν OL—CO, τοῦ ἰδίου ἀκριβῶς περιεχομένου με' τὸ τοῦ κ. Παπαλεονάρδου, ἀπειλῶν, ἐπιστήμως ἐκ μέρους τής Δ.Ε.Η., τήν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθρου 40. Ἡ σθεναρὰ στάσις τής υπηρεσίας, ἐπέφερεν ἄριστον ἀποτέλεσμα. Ἔρχεται εις τὰς Ἀθήνας ὁ Γεν. Δ)ντῆς τής OL—CO και, μετὰ τὰς συζητήσεις αἰτινες ἔλαβον χώραν μεταξὺ αὐτοῦ ἀφ' ἐνός και τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου και τής υπηρεσίας ἀφ' ἐτέρου, ή κατάσταση ἐξομαλύνεται και ὁ ἀνάδοχος ἀντιλαμβάνεται τὰς ὑποχρεώσεις του, ὡς τοῦτο προκύπτει και ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Μ 946)8.3.58 ἐγγράφου τοῦ κ. Δ. Παπαλεονάρδου.

Τὸσον ὁ κ. Δ. Παπαλεονάρδος, ὅσον και οἱ κ. κ. Μιχαηλίδης, Γυπαράκης, Ταμπακοπούλος και λοιποὶ μηχανικοὶ τής ΥΕΚΕΤ, ἐξήγγησαν τοὺς λόγους ἐνεκα τῶν ὁποίων, μετὰ τήν συμβόρφωσιν τοῦ ἀναδόχου, θὰ ἦτο ἐπιζημία διὰ τήν Δ.Ε.Η. ή ἀντικατάστασις του. Ἰδοῦ π.χ. ἀπόσπασμα τής ἀπὸ 29.3.65 ἐνώπιον τής Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς καταθέσεως τοῦ κ. Γυπαράκη:

«Νομίζω ὅτι πρὶν ή Γενική Δ)νσις προέβαινεν εις καταγγελίαν τής συμβάσεως ή εις κατάπτωσιν τῶν ἐγγυητικῶν ἐπιστολῶν, ὡφείλε νὰ ἀναφέρῃ τούτο εις τήν OL—CO και νὰ θέσῃ προθεσίαν ἄρσεως τῶν ἀνωμαλιῶν. Ἄλλως τε τυχὸν καταγγελία τής συμβάσεως θὰ ἐπέφερε καθυστέρησιν εις τὸ ἔργον και ζημίαις εις τήν Δ.Ε.Η. καλυπτομένας με' ὑπὸ ἐγγυητικῶν ἐπιστολῶν, ἀλλὰ μόνον κατά μέρος αὐτῶν. Με' τοῦτο ἐννοῶν λογιστικῶς ή Δ.Ε.Η. δὲν θὰ ὑφίστατο ζημίαν, θὰ ὑπῆρχεν ὅμως ή γενικωτέρα ζημία εις τήν ἐθνικὴν οἰκονομίαν ἐκ τής ἐλλείψεως ρεύματος. Ἐπίσης δὲν ἐκαλυπτόμεθα διὰ τὰς ἀποθετικὰς ζημίαις ἐκ τής μὴ πωλήσεως ρεύματος».

Τήν ἰδίαν εποχὴν και αὐτὸς οὗτος ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος, ἐν στενῇ ἐπαφῇ μετὰ τοῦ κ. Δ. Παπαλεονάρδου εὑρισκόμενος, εἶναι «θέβαιος ὅτι θὰ ἐξελιχθῆ ὀμαλῶς ή εκτέλεσις τοῦ ἔργου παρὰ τής OL—CO». Γράφει τήν στιγμὴν τής ὑφίστης ἐντάσεως τῶν μεταξὺ τής ΥΕΚΕΤ και τής OL—CO σχέσεων, ἦτοι τὸν Σεπτέμβριον ἀκριβῶς τοῦ 1957, τὰ ἐξῆς εις τὸ ἡμερολόγιόν του (σελ. 113—114):

«Πάντως, γνωρίζων τὰ τῶν σχέσεων μεταξὺ τοῦ οἰουδήποτε ἀναδόχου και τοῦ ἀσκούντος ἐπ' αὐτοῦ, ἀπὸ μέρους τοῦ ἐργοδότη, τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τής δραστηριότητός του και τὰ ἐπὶ τής δραστηριότητος ταύτης εὐεργετικὰ ἀποτέλεσματα τοῦ ἐλέγχου, ὅταν αὕτη ἐκτρέπεται τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἀναδόχου και ὅταν ὁ ἔλεγχος συνδυάζει τήν ἀκεραιότητα, μετὰ τής αὐστηρότητος και τής λογικῆς δὲν ἀπελπίζομαι. Εἶμαι θέβαιος ὅτι, παρ' ὅλα αὐτά, ή παρούσα κατάσταση εἶναι μεταβατική, ἐφ' ὅσον παραμείνῃ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἐλέγχου τοῦ OL—CO ὁ Διον. Παπαλεονάρδος, ὅστις τῆ ὑποδείξει μου ἐτοποθετήθη εις τήν θέσιν αὐτὴν και ὅτι θὰ παρακαμφθοῦν αἱ ἐραχνοκυκλωτικαὶ τάσεις τής Συντεχνίας (ἐννοεῖ τοὺς ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσώπους τής OL—CO Φιλάρετον και Παπᾶν) και θὰ ἐξελιχθῆ ὀμαλῶς ή εκτέλεσις τοῦ ἔργου παρὰ τής OL—CO».

ἽΟ ἴδιος ὁ κ. Παπαλεονάρδος ἐτόνισεν, ἰδίᾳ εις τήν ἀπὸ 6.4.65 κατάθεσίν του ἐνώπιον τής Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς,

ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ ἀπειλητικῆς δεκαεξαεπίδου ἐγγράφου τοῦ ἐπετεύχθη ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ή περὶ ἐκπτώσεως ἀπειλή, υἰοθετήθεισα ὑπὸ τοῦ Γεν. Δ)ντοῦ, εἶχεν ὡς συνέπειαν τήν ἀναμόρφωσιν τοῦ ἀναδόχου πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις του. «Μετὰ τήν αὐτῶν δημιουργηθεῖσαν βελτιωμένην κατάστασιν, δὲν ἐδόθη συνέχισαι, ὡς ἦτο ἄλλως τε λογικόν». —λέγει ὁ κ. Παπαλεονάρδος— «τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ἀρθρου 40 τής συμβάσεως, δεδομένου ὅτι ή κατά τὰ προηγουμένα ἐπίκλησις τοῦ ἀρθρου τούτου, τὸσον ἐκ μέρους ἐμοῦ ὅσον και τής Γεν. Δ)νσεως, ἐπέφερε τὸ ποδούμενον ἀποτέλεσμα». (Ἴδε συμφωνοῦς καταθέσεις ἐνώπιον τής Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Μιχαηλίδη τής 5.4.65, κ. Ταμπακοπούλου τής 31.3.65 κλπ.).

Δὲν χρειάζεται νὰ ἀναφερθῶμεν λεπτομερῶς εις τὰ τῆς ὀργανώσεως τής υπηρεσίας ἐλέγχου, ἥτις ὄντως ἐλειτούργησεν ἀρτίως. Θὰ σημειώσωμεν μόνον ὅτι ὁ κ. Δ. Παπαλεονάρδος, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τής Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐὰν συνέβη ποτὲ νὰ ἀναφέρῃ οἰανδήποτε ἀνωμαλίαν εις Ἵπουργόν, ἀπήνησεν ἀρνητικῶς. Μολοντί ἐσημειώθησαν δυσχέρειαί εις σωρείας περιπτώσεις. Αἱ ἀταξίαι τοῦ ἀναδόχου ἀντιμετωπίσθησαν κατὰ τὸν τρόπον ἀσκληρὸν ὑπὸ τής υπηρεσίας... διὰ νὰ ἐννοήσουν οἱ ἀνάδοχοι ὅτι δὲν ἐπρόκειτο νὰ παίξουν. Εἰς τήν ἐνέργειαν ταύτην ἐβοηθήθη και παρὰ τῶν προϊσταμένων μου. Ἄπεδείχθη ὅτι ή ἐντονος προσπάθεια τής υπηρεσίας ἐλέγχου ἔφερε τὰ ἀγαθὰ... ἀποτέλεσματά της και διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τήν ἐκφρασιν τοῦ πορίσματος τῶν Δικαστικῶν χωρὶς νὰ ὑπερβῶμεν παραδεκτὰ ὅρια δαπανῶν». (Κατάθεσις κ. Δ. Παπαλεονάρδου ἐνώπιον τής Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς τής 19.3.65).

Ὅταν ἐπικεφαλῆς τής υπηρεσίας ἐλέγχου εὑρίσκετο πρόσωπον τής περιωπῆς τοῦ κ. Δ. Παπαλεονάρδου και ὅταν ή υπηρεσία αὕτη, στελεχωθεῖσα ὡς ἐστελεχώθη και ἐφαρμόσασα ὅλους τοὺς περὶ δημοσίων ἔργων κανόνας, ἐλειτούργησεν ἐλευθέρᾳ και ἀνεπηρέαστος —ὡς ὑπὸ τῶν πάντων ὀμολογήθη— ἠδύνατο ἄρα γε νὰ πράξουν τι πέραν τούτου, διὰ νὰ περιορίσουν τὸ κατασκευαστικὸν κόστος, οἱ Ἵπουργοί:

2. Πραγματικὸν και λογιστικὸν κόστος.

Τὸ τελικὸν πραγματικὸν κόστος τοῦ Μέγδοβα ἀνῆλθεν εις 28.763.000 δολλάρια. (Ἴδε Πόρισμα Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου, σελ. 63).

Δὲν εἶναι σοβαρὸν νὰ γίνεταὶ κᾶν συζητήσεις περὶ τοῦ λεγομένου «λογιστικῶν κόστους». Εἰς τὸ λογιστικὸν κόστος περιλαμβάνει ή ΔΕΗ, κατὰ τὰς κειμένας ὀργανικὰς διατάξεις, πλὴν τοῦ πραγματικῶν κόστους, κυρίως μὲν τὰ γενικὰ ἐξόδα τῶν δαπανῶν τής ὅλης Ἐπιχειρήσεως κατ' ἀναλογίαν, ἐπιπροσθέτως δὲ τὰ ἐξόδα τής υπηρεσίας Ἐλέγχου (ΥΕΚΕΤ), τήν ἐξυπηρέτησιν τῶν διατεθέντων κεφαλαίων κλπ. Εἰς τὸ λογιστικὸν κόστος ἀνεφέρθημεν μόνον, διότι οἱ ἀνίδεοι περὶ τῶν ὑποθέσεως μάρτυρες κ.κ. Στυλιωτόπουλος, Καββαδίας, Σταθόπουλος και Βουγιούκαλος ἐστήριξαν τοὺς συλλογισμοὺς τῶν ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ κ. Στυλιωτόπουλος ἔφθασε μέχρι τοῦ σημείου νὰ μαρτυρήσῃ ὅτι ή OL—CO ἐπέτυχε νὰ «ἀφαρμάξῃ» τήν ΔΕΗ ἀπομυζήσασα 1.000.000.000 δραχμάς, λησμονήσας ὅτι τὸ σύνολον τοῦ κόστους τοῦ Μέγδοβα ἀνῆλθεν εις 862.890.000 δραχμάς! Ὁ συνήγορος τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου κ. Καββαδίας και ὁ κ. Σταθόπουλος ἔφθασαν μέχρι τοῦ σημείου νὰ συγκρίνουν τὸν προϋπολογισμὸν τής προμελέτης KHAPPEN με' τὸ λογιστικὸν κόστος. Καὶ ὀμολόγησαν μὲν ὅτι δὲν εἶναι εἰδικαί, θὰ ὡφείλον ὅμως, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, νὰ εἶναι προσεκτικώτεροι, τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον κατέθεσαν ἐνόρκως. Ἐντούτοις ὅμως, προακλεῖ τοῦ κ. Βουγιουκάλου ή κατάθεσις. Οὗτος εἶναι πολιτικὸς μηχανικὸς και κατασκευαστῆς ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου ἐγκατεστημένης ἰσχύος μικροτέρας τοῦ 1)200 τής ἐγκατεστημένης ἰσχύος τοῦ Μέγδοβα, ἐχρησιμοποιήθη δὲ, προδήλως διὰ τὰ προσόντα του ταῦτα. «τὸν ὡς πραγματογνώμων» ὑπὸ τής Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου, κατὰ τήν περὶ τούτου διαβεβαίωσιν τοῦ Ἀρσπαγίτου κ. Παπακωϊάννου. Τούτο δὲν ἤμῃδισε «τὸν ὡς ἄνω πραγματογνώμονα» νὰ διαβεβαίωσῃ τήν Ἐπιτροπὴν Ἐκτάκτου Ἐλέγχου ὅτι ή ἀνάθεσις τής κατασκευῆς τῶν ἔργων Ταυρωτοῦ εις τήν OL—CO ἀπολογιστικῶς εἶχεν, «ὡς ἀποτέλεσμα νὰ

σπαταληθούν σχεδόν 30.000.000 δολάρια εις βάρος του Έλληνικού Λαού εις υπερβάσεις του προϋπολογισμού του έργου. (Ίδε Βιβλίον 1ον Υδροηλεκτρικόν Έργοστάσιον Μέργδοβα, Κεφ. Β' Απολογιστικά. Μέρος Γ' Εκτέλεσις, Εισήγησις κ. Κ. Παπαϊωάννου, σελ. 133—135). Έλησμώνησεν ο κ. Βουγιούκαλος ότι τὸ συνολικὸν κόστος τοῦ ἔργου ἀνήλθεν εἰς 28,8 ἑκατομμύρια δολάρια καὶ ὅτι τὰ ἀπολογιστικῶς ἐκτελεσθέντα ἔργα μόλις ὑπερέβησαν τὰ 11 ἑκατομμύρια δολάρια. Δὲν ἠρέσθη μόνον εἰς αὐτὰ (ὡς πραγματοποιώμων). Έρωτηθεὶς κατὰ τὴν ἐξέτασίν του ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐὰν γνωρίζῃ ὅτι εἰς τὸ ποσὸν τῶν 35.000.000 δολαρίων περιλαμβάνονται καθαρῶς λογιστικῶς χαρακτῆρος χρεώσεις τῆς τάξεως τῶν 8.000.000 δολαρίων, ἀπήτησεν ὅτι: «δὲν ἠσυχολήθη μὲ τοιαύτας λεπτομερείας». Ἐάν, ὅμως, ὁ μάρτυς ὄν μηχανικῶς, μεταχειρίζετο, πρὶν ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἐρώτησιν, τὸν λογαριθμικὸν κανόνα, θὰ παρετήρει ὅτι «ἡ λεπτομερεία» ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ 28—29 ο)ο τοῦ πραγματικοῦ κόστους τοῦ ἔργου καὶ ὑπερβαίνει κατὰ ὑπερκατὸν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τὴν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου ὑπολογισθεῖσαν καὶ ὡς μὴ ἀπαράδεκτον κριθεῖσαν ὑπέρβασιν!

Ταῦτα ὑπερπαρκοῦν διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ βαθμοῦ τῆς σοβαρότητος καὶ ἀξιοπιστίας τῶν μόνων ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξετασθέντων μαρτύρων, οἵτινες ἐθεώρησαν ὅτι τὸ κόστος τοῦ ἔργου τοῦ Μέργδοβα εἶναι ὑπέρμετρον.

3. Σύγκρισις κόστους Μέργδοβα πρὸς τὸ κόστος ἄλλων ἔργων.

Εἶναι γνωστὸν πόσον ἐκόστισεν ὁ Μέργδοβας ἐκτελεσθεὶς, καθ' ὃν τρόπον ἐξετελέσθη μὲ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα. Δὲν εἶναι βεβαίως γνωστὸν πόσον θὰ ἐκόστιζεν ἐὰν ἐξετελεῖτο μὲ τὸ σύστημα τιμῶν μονάδος. Διεξήχθη, ὅμως, ἔρυνα ὑπὸ εἰδικῆς ὑπηρεσίας τῆς ΔΕΗ — ἔχι ὑπὸ τῆς ΥΕΚΕΤ — περὶ τοῦ κατὰ μονάδα πραγματικοῦ κόστους τῶν διαφόρων μέρει τῆς σιγμηῆς ἐκτελεσθέντων ὑδροηλεκτρικῶν ἔργων. Ὁ Λάδων, ὁ Ἄγρας καὶ ὁ Λοῦρος ἐξετελέσθησαν κατὰ τὸ σύστημα τῶν τιμῶν μονάδων. Ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι, μεταξὺ τῆς πενταετίας παθ' ἦν ἐξετελέσθησαν τὰ ἔργα ταῦτα καὶ τῆς πενταετίας καθ' ἣν ἐξετελέσθη ὁ Μέργδοβας, ἐμεσολάβησεν αὐξήσις τοῦ ἐργατικοῦ ἡμερομισθίου 40 ο)ο κατὰ μέσο ὄρον, τοῦ σιδηροῦ ὄπισμου 17,5 ο)ο καὶ τοῦ σιμέντου 2 ο)ο, ἡ μεταθὺ τοῦ Μέργδοβα καὶ τῶν τριῶν ἄλλων ἔργων σύγκρισις ὁδηγεῖ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αἱ κατασκευαὶ τοῦ Μέργδοβα ὑπῆρξαν ἐν τῷ συνόλῳ τῶν σημαντικῶς εὐδηγότεραι. Ὁ κ. Παπαλεονάρδος (εἰς τὴν ἀπὸ 16.3.65 ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς κατάθεσίν του) πρόεβη, βάσει τῶν ὡς ἄνω ὑπολογισμῶν τῆς Ὑπηρεσίας, εἰς συγκρίσεις κατὰ μονάδα τῶν δαπανῶν ἐκσκαφῆς, τοῦ σκυροδέματος, τῶν σιδηροτύπων κλπ., αἵτινες, ὄντως, προξενοῦν ἐντύπωσιν.

Ὁ κ. Μιχαηλίδης, ἐν τῇ ἀπὸ 5.4.1965 καταθέσει του, ὑπεστήριξεν ἐπίσης ὅτι, ἐὰν τὸ ἔργον κατασκευάζετο, καθ' ὃν ἄριστον κατασκευασθῆν τρόπον, ὑπὸ ἐργολάβων μὲ τιμὰς μονάδος, θὰ ἀπῆντι τιμὰς μονάδος τόσον ὑψηλάς, ὥστε θὰ ἐστοίχιζεν πολὺ περισσότερον. Τέλος, ὁ μηχανικὸς κ. Ταμπακόπουλος ἀνεφέρθη εἰς τεραστίαν δυσχερείαν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐδημιουργοῦντο ἀπὸ ἀπόψεως ὀργανωτικῆς, ἐὰν ἠκολουθεῖτο τὸ σύστημα τῶν τιμῶν μονάδος, προσέθεσε δὲ ὅτι αἱ δυσχερεῖαι θὰ ἐδημιούργουν «ζητήματα συνεπαγόμενα τὴν καθυστέρησιν τοῦ ἔργου». (Ίδε κατάθεσίν του ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 31.3.1965).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τῶν ἰδιαιτερωτῶν συνθηκῶν, ὑπ' ἃς ἐξετελέσθη τὸ ἔργον, ἡ ἀπόφασις περὶ κατασκευῆς τοῦ Μέργδοβα μὲ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα ὑπῆρξεν ἐπιτυχῆς.

4. Τὸ εὖλογον τῆς ἀμοιβῆς τοῦ ἀναδόχου.

Ἐλέχθη ἤδη ὅτι ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος εἶχε θεωρήσει ἤδη ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1956, ὅτι ἡ συμφωνηθεῖσα ἀμοιβὴ τοῦ ἀναδόχου δὲν ἦτο ὑπερβολικῆ. Ἡ ἐξέλιξις τῶν πραγμάτων τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸ νὰ ἔχη, τελικῶς, ἀκόμη εὐνοϊκότεραν περὶ τοῦ θέματος ἄποψιν. Ὄντως, τὸ μέγεθος τοῦ κατασκευασθέντος ἔργου, πολὺ σημαντικώτερον τοῦ ἀρχικῶς

— ἰδίᾳ τοῦ διὰ τῆς μελέτης τοῦ οἴκου KNAPPEN προβλεπομένου — ἐπέδρασε μειοτικῶς ἐπὶ τῆς ἀναλογίας τῆς ἀμοιβῆς πρὸς τὴν συνολικὴν δαπάνην. Καὶ τοῦτο, διότι περιελαμβάνετο ἐν τῇ ἀμοιβῇ καὶ πάριον ποσὸν 628.000 δολαρίων, μὴ μεταβληθῆν, παρὰ τὴν αὐξήσιν τοῦ ἐκτελεσθέντος ἔργου. Τὸ θέμα ἀναλύεται ἐπαρκῶς διὰ τῶν κατωτέρω παρατιθεμένων περιληπτῶν τοῦ Πόρισματος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου (σελ. 62):

«Ἀπὸ ἀπόψεως ὅμως ἀναλογίας τοῦ καταβληθέντος ἐκ τοῦ λόγου τούτου ποσοῦ πρὸς τὸ σύνολον τῆς δαπάνης τῶν ἀπολογιστικῶς κατασκευασθέντων κατὰ τὴν σύμβασιν τῆς 15.10.56 ἔργων, λόγῳ τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς, ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς πάριον ποσὸν (Γαλλ. Φρ. 220 ἑκατ. ἢ δολλ. 628.500 περίπου) καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς ποσοστὸν (16%) ἐπὶ τῆς πραγματοποιηθησομένης δαπάνης, ἡ αὐξήσις τοῦ ποσοῦ τῆς συνολικῆς δαπάνης ἐπέφερε μείωσιν τῆς ἀναλογίας τῆς ἀμοιβῆς πρὸς τὴν συνολικὴν δαπάνην εἰς ἐπίπεδον κατώτερον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀντιμετωπίσει τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. κατ' Ὀκτώβριον 1956, ὡς κατωτέρω ἐκτιθεταί:

Ἐάν ἤδη λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ ποσὸν τοῦ συμβιβασμοῦ, ἦτοι τὸ ποσὸν συνολικῆς δαπάνης δολλ. 10.650.000, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ πρὸς τοῦτο ἀναλογία τοῦ παγίου ποσοῦ τῶν δολαρίων 628.000 (Γαλλ. Φρ. 220 ἑκατ.) πίπτει ἀπὸ 7,96 εἰς 5,90 ο)ο, ἦτοι τὸ σύνολον τῆς καταβληθείσης ἀμοιβῆς δαπάνης ἀναλογίας μειοῦται εἰς 21,90 ο)ο. Ἀνάλογος μείωσις δέον νὰ ὑπολογισθῇ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀναλογίαν τῶν λοιπῶν ἐπιβαρύνσεων.

Ἐτι πλέον, ἐὰν ἡ καταβληθεῖσα ἀμοιβὴ δολλ. 628.000 καὶ δολλ. 1.700.000 (16 ο)ο ἐπὶ δολλ. 10.650.000 συμβιβασμοῦ) ἦτοι σύνολον δολλ. 2.328.000 ὑπολογισθῇ ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτελεσθέντα ἐγκριθείσης ὑπὸ τῆς ΔΕΗ (ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀμφισβητηθέντος ποσοῦ δολλ. 357.459) ὡς πραγματοποιηθείσης συνολικῆς δαπάνης δολλ. 11.615.624, ἡ ἀναλογία περιορίζεται εἰς 20,04 ο)ο καὶ προστιθεμένων καὶ τῶν λοιπῶν ἐπιβαρύνσεων, κατέρχεται ἀσφαλῶς κάτω τοῦ 24 ο)ο. Δέον ἐπίσης νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ αὐξήσις τοῦ συνολικοῦ κόστους τοῦ ἔργου Ταυρωποῦ ἐμείωσεν ἐπίσης τὴν ἀναλογίαν (ποσοστὸν) ἐπιβαρύνσεως ἐκ τῆς κατὰ τὴν σύμβασιν τῆς 5.5.1955 συμφωνηθείσης παγίας κατὰ βάσιν ἀμοιβῆς διὰ τὴν μελέτην καὶ τὴν γενικὴν ἐργολαβίαν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Ἄναρχ. Δημητρακόπουλος καὶ ἄλλοι δέχονται ὅτι ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συνολικοῦ κόστους τὸ ποσοστὸν δὲν ὑπῆρξεν ὑψηλόν».

5. Ἡ ὑπέρβασις ἦτο ἀτήμητος καὶ δικαιολογημένη.

Ἐκδοχῶν ὑπ' ὄψιν τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς τρεῖς ἐκδοχαί, ἀφορῶσαι εἰς τὴν σημειωθεῖσαν ὑπέρβασιν. Κατὰ τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου (σελ. 63), ἡ ὑπέρβασις ἀνέρχεται εἰς 23 ο)ο περίπου. Κατὰ τὸν κ. Δ. Παπαλεονάρδου (καὶ τὴν ΥΕΚΕΤ γενικώτερον), ἡ ὑπέρβασις ἀνέρχεται εἰς 11,1 ο)ο. Τέλος, κατὰ τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν καθηγητῶν τοῦ Πολυτεχνείου κ.κ. Κουτσουκόστα καὶ Ρωμαῖδη ὡς καὶ τοῦ μηχανικοῦ, μέλους τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. κ. Στουπάδη, ἡ ὑπέρβασις εἶναι ἀκόμη μικροτέρα.

Εἶναι καταδήλον ὅτι, καὶ ἐν ἀκόμῃ ἐξελαμβάνετο ἡ δυσμενεστέρη ἐκδοχὴ — 23 ο)ο — ὡς ἀληθῆς, θὰ ὠδηγοῦμεθα ὡσαυδήποτε εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αὕτη, δοθεισῶν τῶν δυσχερειῶν, αἵτινες ἀντιμετωπίσθησαν, εἶναι πλήρως δικαιολογημένη. Ἰδοὺ τὴν ἔλεγε τὴν 11ην Ἀπριλίου 1962 ἐνώπιον τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. ὁ κ. Ἄν. Δημητρακόπουλος:

«ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ (Α. Δημητρακόπουλος): Ἀσχετῶς πρὸς τὰς διαφορὰς μὲ τὴν OL—CO, ὑπολείπεται ὁ ἔλεγχος τοῦ εὐλόγου κόστους τοῦ ἔργου. Ὡς ἀνεπισήμως πληροφοροῦμαι, ἐσημειώθη μία ὑπέρβασις κατὰ τι μεγαλύτερα τοῦ 20 ο)ο, ἀλλὰ κρίνων κανεὶς μὲ ἀντικειμενικότητα τὰ πράγματα, δὲν ἠμπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς ὅτι αὕτη ἡ ὑπέρβασις 20—25 ο)ο, ἐφ' ὅσον δὲν ἐγένοντο καταχρήσεις, εἶναι παράλογος εἰς ἐν τοιοῦτον ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐνεφάνισεν ἐμπλοκάς καὶ ἀπρόβητα».

Ἐκ τῆς ὡς ἄνω περιληπτῆς προκύπτει ὅτι ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος, τὴν ἡμέραν ἀκριβῶς κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκλείνει τοὺς

μετά τῆς OL—CO λογαριασμούς τῆς ΔΕΗ, διὰ τῆς ἀποδο-
χῆς τοῦ τελικοῦ μετ' αὐτῆς συμβιβασμοῦ περὶ τοῦ ὁποίου θὰ
γίνη λόγος εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον), εἶχε τὴν γνώμην ὅτι:

α) Ὑπέρβασις 20—25ο) εἶναι δικαιολογημένη ὡς ἐκ
τῆς φύσεως τοῦ ἔργου.
β) Δὲν εἶχον σημειωθῆ καταχρήσεις. Διότι εἶναι φανερόν
ὅτι, ἐάν τὴν 11ην Ἀπριλίου 1962 εἶχε καὶ τὴν παραμικρὰν
περὶ καταχρήσεων ὑπόψιν, θὰ εἶχε βεβαιώτατα τὴν ὑποχρέ-
ωσιν νὰ μὴ εἰσηγγεῖθῆ, ὡς εἰσηγγεῖθῆ κατὰ τὴν συνεδρίασιν
ἐκείνην, τὸν τελειωτικὸν συμβιβασμόν, ὅστις ἀπεστέρει τὴν ΔΕΗ
πᾶσης πλέον ἐναντι τῆς OL—CO ἀξιώσεως.

Κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην, ἡ ἀποψὶς τοῦ κ. Παπαλεο-
νάρδου καὶ τῆς ΥΕΚΕΤ, καθ' ἣν ἡ ὑπέρβασις ἀνέρχεται εἰς
11.1ο) ο, εὐρίσκειται ἐγγύτερον πρὸς τὴν πραγματικότητα.
Τοῦτο δὲν προκύπτει μόνον ἐκ τῆς ἀναμφισβητήτου ἐντιμότη-
τος καὶ τῆς αὐτονοήτου εἰδικότητος καὶ ἀρμοδιότητος
τοῦ κ. Δ. Παπαλεονάρδου περὶ τὸ θέμα. Προέκυψε καὶ ἐκ
τῆς ἀναλύσεως εἰς τὴν ὁποίαν προέβη ἐνώπιον τῆς Ἀνακρι-
τικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐκτάκτου Ἐλέγχου θεω-
ρεῖ ὡς βάσιν ἐκκινήσεως ἕνα οἰονεὶ προϋπολογισμόν ὕψους
23,3 ἑκατομμυρίων δολλαρίων περίπου, τὸν ὁποῖον συγκρίνει
πρὸς τὸ τελικὸν ἐξ 28,8 ἑκατομμυρίων δολλαρίων κόστος.
Ὁ κ. Παπαλεονάρδος ἔφρασε ἕνα χαρακτηριστικώτατον πα-
ράδειγμα ἐκ τοῦ ὁποίου καὶ μόνον προκύπτει ὅτι ἡ βάση ἐκ-
κινήσεως τῶν 23,3 ἑκατομμυρίων δολλαρίων πρέπει ὁπω-
σδήποτε νὰ ὑψωθῆ, ὅποτε, φυσικὰ, τὸ ποσοστὸν τῆς ὑπερβά-
σεως πίπτει. Ἐμνημόνευσεν ἕνα ἀρκετὰ ὑψηλὸν ποσόν,
περίπου 1,7 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, τὸ ὁποῖον ἀφαιρᾷ εἰς
τὴν ἀγορὰν κατασκευαστικῶν μηχανημάτων. Ἐν τῷ προϋπο-
λογισμῷ εἶχε γίνῃ ἐσφαλμένη ἐκτίμησις τῆς ἀξίας τῶν εἰ-
ρημένων μηχανημάτων καὶ εἶχεν ἀναγραφῆ οὐσιωδῶς μικρό-
τερον ποσόν. Ἡ προμήθεια, ὅμως, τῶν κατασκευαστικῶν εἰδι-
κῶς μηχανημάτων ἐγένετο διὰ δημοπρασίας, τηρηθέντων ὅλων
τῶν νόμων καὶ τῶν κανονισμῶν τῶν διεπόντων τοιαύτας προ-
μηθείας ὑπὸ τοῦ Δημοσίου.

Εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῆ ὅτι ἡ προκύψασα συνεπεία τῶν
ἀνωτέρω διαφορὰ ἀποτελεῖ ὑπέρβασιν καὶ μάλιστα, ἀδικαιο-
λόγητον. Εἶναι χαρακτηριστικὸς ὁ διάλογος μεταξὺ τοῦ ἀνω-
τέρω μάρτυρος καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἀνακριτικῆς κ.κ. Γ.
Ράλλη καὶ Φ. Παπαδοπούλου:

«Γ. ΡΑΛΛΗΣ: Ἐγὼ θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸ ἐξῆς:
Ἡ ὑπέρβασις αὕτη εἶναι δυνατόν νὰ ἀποδοθῆ εἰς εὐθύνην
εἴτε τοῦ ἐποπεύοντος Ὑπουργοῦ, εἴτε.....».

«ΜΑΡΤΥΣ (Παπαλεονάρδος): Οὐδενὸς τῶν ἀνωτέρω,
κατὰ τὴν γνώμην μου, εὐθύνη ὑπάρχει καὶ πολὺ περισσύτερον
τῶν ἀνωτέρω θαυμάδιων τῆς ἱεραρχίας, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν
καμμίαν σχέσιν μετὰ τὰ πράγματα».

«Φ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Δὲν εἶναι καὶ ὑπέρ-
βασις».

ΜΑΡΤΥΣ (Παπαλεονάρδος): Καὶ ἐάν ἦτο ὑπέρβασις,
ὁ Ὑπουργὸς δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μετὰ τὰ πράγματα
οὔτε καὶ ὁ Γεν. Δ) ν τ ῆς».

Δὲν νομίζομεν ὅτι χρειάζεται, κατόπιν τῶν προεκτεθέντων,
νὰ ἐπαναλάβωμεν τὰς λεπτομερεῖς ἀναλύσεις τὰς δικαιολο-
γούσας τοὺς ὑπολογισμούς τοῦ κ. Παπαλεονάρδου.

Θὰ ἀναφερθῶμεν, δι' ὀλίγων, καὶ εἰς τὴν ἐκθεσιν τῆς
Ἐπιτροπῆς Κουτσοκώστα, τῆ ᾧποίας ἐπεχειρήθη νὰ ὑπο-
τιμηθῆ ἡ σημασία, διότι δὲν προέβη εἰς νέας ἐπιμετρήσεις,
ἀλλ' ἐδέχθη τὰς ἐπιμετρήσεις τῆς ΥΕΚΕΤ. Ὅπως, ὅμως,
ἰσχυρότατα παρετήρησεν ὁ κ. Δ. Παπαλεονάρδος, ὅλα τὰ ἐπι-
μετρικὰ στοιχεῖα, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀφορώντων
εἰς τὰ ἀφανῆ ἔργα, ἐγένοντο ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας του, καὶ
ὅλους τοὺς περὶ ἐκτελέσεως δημόσιων
ἔργων κανόνας, τηρηθέντων λεπτομερεστάτων στοιχείων
καὶ τῶν σχετικῶν πρωτοκόλλων ὑπογραφέντων ὑπὸ σειρᾶς
ἄλλης μηχανικῶν. Ἄπαντα τὰ εἰρημένα ἐπιμετρικὰ στοιχεῖα,
πρωτόκολλα παραλαβῆς καὶ λοιπὰ ἔγγραφα εὐρίσκονται εἰς
τὸ γραφεῖον τῆς ΔΕΗ, θὰ ἠδύνατο νὰ γίνη, ἀνὰ πᾶσαν στι-
γμὴν, ἔστω καὶ δειγματολογικῶς, ἐπανελέγχος. Ἡ Ἐπιτρο-
πὴ Κουτσοκώστα διὰ νὰ κρίνῃ τὸ εὐλόγον τοῦ κόστους, ἐστη-

ρίχθη ἐπὶ τῆς προϋποθέσεως ὅτι ἡ ΥΕΚΕΤ ἐξετέλεσε κα-
λῶς τὸ καθήκον της — πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καθ' ὅσον γνω-
ρίζομεν — οὐδεὶς ποτὲ ἠμφεσβήτησε. Τούτου μὴ ἀμφισβητου-
μένου, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῆ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ, εἰς
ἣν μετείχον πρόσωπα τοῦ κύρους τῶν κ.κ. Κουτσοκώστα,
Ρωμαΐδη καὶ Στουπάδη, κατέληξεν εἰς συμπέρασμα οἰονεὶ
ἀνυπαίρετον:

Θεωροῦμεν, διὰ τοὺς προειρημένους λόγους, ὅτι ἡ ἐνώπιον
τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς κατάθεσις τοῦ κ. Κουτσοκώ-
στα τῆς 1.4.65 εἶναι σημαντικὴ. Περιοριζόμεθα ὅμως εἰς τὴν
παράθεσιν μικροῦ ἐξ αὐτῆς ἀσπασμάτος:

«Γ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ: Σεῖς, δηλαδή, κατὰ τὴν ἀντίληψίν σας
δὲν ἀντελήφθητε ὑπερβάσεις εἰς τὰ γενόμενα ἔργα»:

«ΜΑΡΤΥΣ (Κουτσοκώστα): Ὅχι, αἱ δὲ ὑπάρξασαι ἦσαν
μικρῶν ποσῶν καὶ εὐλογοί».

«Γ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ: Γενικῶς, ὡς πρὸς τὴν σύμβασιν τοῦ
Μέγδοθα καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἔργου, ἐπληροφορήθητε ἐάν
ἐπενέθη Ὑπουργὸς ἢ Ὑπουργοί»;

«ΜΑΡΤΥΣ (Κουτσοκώστα): Ὅχι».

Τὰ ἐξ ὅλης τῆς προηγουμένης ἀναλύσεως προκύπτει γενι-
κὸν συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἅπαντες οἱ δυνάμενοι νὰ ἔχουν γνώ-
μην ἐπὶ τοῦ θέματος, ἐθεώρησαν ὅτι τὸ κόστος τοῦ Μέγδοθα
ὑπῆρξεν εὐλόγον, αἱ δὲ σημειωθείσαι ὑπερβάσεις πληρέστατα
δικαιολογημέναι καὶ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν συνθηκῶν,
ἀναπόφευκτοι. Ἐπὶ πλέον ἀπεδείχθη ὅτι ἡ κατασκευὴ τοῦ
Μέγδοθα ἐστοίχισε, συγκρινομένη κατὰ μονάδα κόστους τῶν
διαφόρων κατασκευῶν, εὐφυνώτερα ἀπὸ οἰονδήποτε ἄλλο μέχρι
τῆς στιγμῆς ἐν Ἑλλάδι κατασκευασθὲν ὑδροηλεκτρικὸν ἔρ-
γον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΧ'.

ΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ ΜΕΤΑΞΥ Δ.Ε.Η. ΚΑΙ OL—CO

1. Ἱστορικόν.

Ἡ OL—CO εἶχε ζητήσει νὰ ὑπολογισθῆ ἡ ἀμοιβὴ τῆς ὡς
ποσοστὸν ἐπὶ συνόλου 12.000.000 δολλαρίων περίπου. Ἀντι-
θέτως, ἡ ἀποψὶς τῆς Δ.Ε.Η. ἦτο ὅτι αὕτη ἔπρεπε νὰ ὑπολο-
γισθῆ ἐπὶ 9,2 ἑκατομμυρίων δολλαρίων. Ἡ Δ.Ε.Η., εἰς ἀντι-
στάθμισμα τῆς ὑπερβολικῆς ἀξιώσεως τῆς OL—CO, ἀντε-
πρότεινεν, ὅπως ἦτο φυσικόν, ποσὸν χαμηλότερον τοῦ ἀντικει-
μενικῶς δικαιολογημένου. Ὁ κ. Παπαλεονάρδος εἶπε σαφέ-
στατα: «Ὅταν ἐγὼ ἐπιμένω ὅτι ὁ ἀπολογισμὸς δὲν ἔπρεπε νὰ
ὑπερβῆ πέραν τοῦ 5ο) τὸν προϋπολογισμόν τῆς μελέτης, δὲν
εἶχον δικαίον εἰς τὸ βάθος». (Κατάθεσις τῆς 18.4.62 ἐνώ-
πιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς).

Ὅπως δὲ ἦτο, ἡ μεταξὺ τῆς Δ.Ε.Η. καὶ OL—CO δια-
φωνία ἤχθη ἐνώπιον τῆς ὑπὸ τῆς συμβάσεως προβλεπομένης
δικαιτησίας. Ἐπιδιαιτητῆς εἶχε διορισθῆ, κοινῇ συμφωνίᾳ, ὁ
καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γενεύης κ. CARRY,
ὑποδειχθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. Ζολώτα, ὅστις τὸν συνέστησεν ὡς φι-
λέλληνα, βοηθήσαντα καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις τὴν χώραν
μας. Ἐκ μέρους τῆς Δ.Ε.Η. διαιτητῆς εἶχεν ὀρισθῆ ὁ κα-
θηγητῆς τοῦ Πολυτεχνείου κ. Κορωναῖος.

Ὁ κ. Κορωναῖος συνητήθη μετὰ τοῦ ἐπιδιαιτητοῦ ἐν Γε-
νεύῃ, εἶχε δὲ μετ' αὐτοῦ μακρὰν, προκαταρκτικὴν συνομιλίαν.
Ἐπιστρέψας ἐκεῖθεν, ὁ Ἕλληνας διαιτητῆς, ἐπληροφόρησε τὴν
Δ.Ε.Η. ὅτι ὁ κ. CARRY θὰ ἀπέρριπτε τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν
ἐλληνικῶν αἰτημάτων. (Ἐν ἀνωτέρω ἐπεβεβαίωσε τὸσούτο ὁ
ἴδιος ὁ κ. Κορωναῖος ἐξετασθεὶς ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς
Ἐκτάκτου Ἐλέγχου, ὅσον καὶ οἱ κ.κ. Δ. Παπαλεονάρδος, Γυ-
παράκης καὶ ἄλλοι μάρτυρες).

Ὑπὸ τὰς συνθήκας τῆς Γεν. Δ) νις τῆς Δ.Ε.Η. εἰση-
γήθη πρὸς τὸ Δ.Σ. τὸν συμβιβασμόν.

Κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τοῦ Δ.Σ. τῆς 6ης Ἀπριλίου
1962, ὁ κ. Ἀ. Δημητρακόπουλος εἶπεν ὅτι, ἐάν δὲν ἀναβληθῆ
ἡ συζήτησις τοῦ θέματος διὰ νὰ συλλεθῆ ἐπ' αὐτοῦ πλήρη
στοιχεῖα, θὰ ἠναγκάζετο νὰ δώσῃ λευκὴν ψήφον. Τὸ Δ.Σ.
ἀνέλαθε, κατόπιν τούτου, τὴν λήψιν ἀποφάσεως καὶ ὁ κ. Ἀ.
Δημητρακόπουλος ἐκάλεσε σειρὰν στελεχῶν τῆς ΥΕΚΕΤ

διά να πληροφορηθῆ καταλεπτῶς περί τῆς ὑποθέσεως καί τοῦ προτεινομένου συμβιβασμοῦ.

Κατά τήν ἐπομένην συνεδρίασιν τῆς 11.4.1962, ὁ κ. Ἀ. Δημητρακόπουλος τάσσει ἀναφανδόν ὑπέρ τοῦ συμβιβασμοῦ, ἢ περί τοῦ ὁποίου ἀπόφασις καί λαμβάνεται παμψηφεί. Ὁ κ. Δημητρακόπουλος ἐξηγήσεν ὅτι τὸ ἀσθενές σημεῖον τῶν ἐλληγικῶν ἀπόψεων εἶναι ὅτι, ἀντὶ ἐνός συγκεκριμένου καί τυπικοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀποτελοῦντος τήν βᾶσιν τῶν περαιτέρω συζητήσεων «ἐγίνε διολίσθησις πρὸς τὰς πραγματικὰς δαπάνας». Προσέθεσεν, ὅμως, ὁ ἴδιος καί τὰ ἐξῆς:

«Νομίζω ὅτι δὲν ἐγίνε ἡ διολίσθησις ἐκ προμελέτης. Δὲν ὑπῆρξεν ὑστεροβουλία τῆς ΟΛ—CO, ἀλλ' ἦτο ἡ ἐξέλιξις τῆς πραγματικῆς καταστάσεως κατὰ τήν ἐξέλιξιν τῶν ἐργῶν».

Ὁ κ. Δημητρακόπουλος ἐσημείωσε, περαιτέρω, ὅπως καί εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον ἀναφέραμεν, ὅτι ἡ κατὰ τήν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου γενομένη ὑπέρβασις εἶναι δικαιολογημένη καί ὅτι τὸ κόστος ὑπῆρξεν εὐλογον.

2. Ὁ συμβιβασμὸς ἐγένετο ὀρθῶς.

Ἐκ μόνου τοῦ συντόμως προεκτεθέντος ἱστορικοῦ, προκύπτει ὅτι ἡ ληφθεῖσα περί συμβιβασμοῦ ἀπόφασις τοῦ Δ.Σ. ἦτο ὀρθοτάτη. Ἡ ἀπαίτησις τῶν Γάλλων περιορίσθη, ἄλλως τε, κατὰ 480)σ. Εἶχον ζητήσῃ 24 περίπου ἑκατομμύρια δραχμᾶς, ἔλαθον δὲ τελικῶς περὶ τὰ 12,5.

Οὐδεὶς τῶν ἐγκαλουμένων Ὑπουργῶν ἦτο τότε Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας. Ἀλλὰ καί ὁ Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας κ. Ζ. Ζησιάνης, θὰ ὄφειλε βεβαίωτατα, τυχὸν ἐρωτώμενος ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η., νὰ ἐκφράσῃ τὴν γνώμην—διότι μόνον γνώμην ἐδικαιοῦτο, κατὰ νόμον, νὰ ἔχη—ὅτι ὁ συμβιβασμὸς εἶναι ἐπιβεβλημένος ἀφοῦ:

α) ὁ ἐπιδιατητῆς, μολοντί, φιλέλληγ, προειδοποίησεν ὅτι ἡ διαίτησις θ' ἀπέβαινε εἰς βᾶρος μας,

β) ἡ προειδοποίησις τοῦ ἐπιδιατητοῦ διεβιβάσθη ὑπὸ τοῦ κ. Κορωναίου, ἢ ἐντιμότης καί ἡ διαπραγματευτικὴ σκληρότης τοῦ ὁποίου, δὲν ἀμφισβητοῦνται.

γ) τὸ Δ.Σ. μετὰ ἐμπεριστατωμένην ἔρευναν, κατέληξεν εἰς τὸν συμβιβασμὸν παμψηφεί.

Σημειωτέον ὅτι ἡ Δ.Ε.Η. οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν εἶχε ν' ἀναφέρῃ τι περί τοῦ συμβιβασμοῦ, ἀκόμη καί εἰς τὸν ἀσκούντα τὴν ἀνωτάτην ἐποπτεῖαν Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας. Αἱ ρυθμιζοῦσαι τὰ τῆς ἐποπτείας ταύτης νομικαὶ διατάξεις καθορίζουν λεπτομερῶς καί ἀποκλειστικῶς ποίαις ἐκ τῶν ἐνεργειῶν τῆς ἢ Δ.Ε.Η. ὄφειλε ν' ἀναφέρῃ εἰς τὸν Ὑπουργόν. Ἡ δὲ Δ.Ε.Η. οὕσα Δημοσία Ἐπιχειρήσις, δὲν συναλλάσσεται, βεβαίως, μετ' ἔγκρισιν τοῦ ἐποπτεύοντος Ὑπουργοῦ.

Τέλος, ἡ ἐκδοχὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Κ. Καραμανλῆς (ὡς κατευθύνων τὴν ἑλλην πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως) ἀλλὰ καί ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ κ. Π. Παπαληγούρας (ὡς ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἀκολουθουμένην ὑπὸ τῶν ἐπιτά οικονομικῶν καί παραγωγικῶν Ὑπουργείων ἐπὶ γενικῶν θεμάτων γραμμῆν) ὄφειλαν νὰ ἀσχολοῦνται καί με τοὺς συμβιβασμοὺς, τοὺς ἐπιχειρουμένους ὑπὸ τῶν ἑκατοντάδων νομικῶν προσώπων, ἅτινα ἐποπτεύουν τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα, ἐγγεῖζει τὰ ὅρια τοῦ κωμικοῦ.

Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως πάντων τούτων, ὁ συγκεκριμένος συμβιβασμὸς ὑπῆρξε, διὰ τὴν Δ.Ε.Η., ὀφέλιμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Χ.

ΑΝΥΠΑΡΞΙΑ ὙΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΥΘΥΝΩΝ
ΕΝ Τῃ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΙ ΤΩΝ ΓΑΛΛΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΕΓΔΟΒΑ

1. Νομικαὶ προϋποθέσεις στοιχειοθετοῦσαι τὴν παράβασιν καθήκοντος.

Ἡ πλειοψηφία τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1 «περὶ Μεγδοβα» πρὸς τὴν Βουλὴν εἰσηγήσεώς της, προτείνει τὴν παραπομπὴν τῶν κ.κ. Κ. Καραμανλῆ καί Π. Παπαληγούρα, διὰ παράβασιν καθήκοντος. Ἡ ταῦτα προτείνουσα πλειοψηφία τῆς Ἐπιτροπῆς δέχεται ὅτι οἱ δύο ἐγκαλούμενοι ὡς ἄνω Ὑπουργοὶ παρέβησαν μὲν τάχα τὸ καθήκον των, οὐχὶ

ὅμως πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως περιποιήσωσιν εἰς ἑαυτοὺς ὄφελος (περιουσιακὸν ἢ ἄλλο).

Διὰ νὰ στοιχειοθετηθῆ, ἢ ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω παραδοχὰς τῆς πλειοψηφίας, τὸ ὑποτιθέμενον ἀδίκημα ἀπαιτεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρον 259 τοῦ Π.Κ., ἡ ταυτόχρονος συνδρομὴ τῶν ἐξῆς δύο προϋποθέσεων:

α) Νὰ παρέβησαν οἱ Ὑπουργοὶ «τὰ καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν» καί

β) Ἡ παράβασις αὕτη νὰ ἐγένετο «ἐκ προθέσεως καί πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ περιποιήσωσιν εἰς ἄλλον παράνομον ὄφελος ἢ νὰ ἐλάψουν τὸ κράτος ἢ ἄλλον τινά».

Ὡστε διὰ νὰ συντρέχῃ ἡ πρώτη πρὸς στοιχειοθέτησιν τοῦ ἀδικήματος προϋπόθεσις, πρέπει νὰ εἶναι δεδομένη ἢ ἐκ τοῦ νόμου ἀρμοδιότης τῶν Ὑπουργῶν, ἐξ ἧς καί μόνως πηγάζουν «τὰ καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας». Διότι εἶναι αὐτονόητον ὅτι δὲν δύναται νὰ παραβῆ τις καθήκον τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει.

Συνάγεται ἐπίσης ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ἡ δευτέρα ἀπαραίτητος πρὸς στοιχειοθέτησιν τῆς παραβάσεως καθήκοντος προϋπόθεσις ἀπαιτεῖ τὴν ὑπαρξίν δόλου, συνισταμένου εἰς τὸ ὅτι οἱ Ὑπουργοί, οὐ μόνον παρέβησαν τὸ ὑπηρεσιακὸν των καθήκον, ἀλλ' ὅτι, ἐπὶ πλέον, ἡ παράβασις ἐγένετο ἐνσυνειδήτως καί ἐκ προθέσεως πρὸς τὸν σαφῆ σκοπὸν νὰ περιποιήσωσιν εἰς τρίτον παράνομον ὄφελος ἢ νὰ ἐλάψουν τὸ κράτος ἢ ἄλλον τινά. Δὲν εἶναι ἄρα, κατὰ τὸν νόμον, νοητὴ παράβασις καθήκοντος ἐξ ἀμελείας. Κατὰ μείζονα λόγον δὲν ἐμπίπτει εἰς τὸ ἄρθρον 259 τοῦ νόμου ἡ περίπτωσις καθ' ἣν οἱ Ὑπουργοὶ κατένειμαν τὸν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν χρόνον, κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ μὴ ἐνασχοληθῶσιν ἐπαρκῶς μετ' τὴν παρακολούθησιν τῆς δραστηριότητος ὑπηρεσιακοῦ τινὸς ἢ ἄλλου ὀργάνου, τοῦ ὁποίου, διὰ τὸν λόγον τοῦτον, δὲν κατώρθωσαν νὰ ἀνακαλύψουν τὰ ἀνομήματα.

Πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν ἄρα, ἐὰν ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει συντρέχουν—καί δὴ ἀδυστυχῶς—αἱ ὡς ἄνω δύο νόμιμοι προϋποθέσεις τῆς στοιχειοθετήσεως τοῦ δι' ὃ προτείνεται ἡ καταδίωξις ἀδικήματος.

2. Ἡ ἀρμοδιότης ἐπὶ τῆς Δ.Ε.Η. τῶν Ὑπουργῶν.

Ἡ Δ.Ε.Η. δὲν εἶναι κοινὸς, «αὐτόνομος» καί «αὐτοδιοικούμενος» ὀργανισμὸς. Δὲν εἶναι—ὅπως π.χ. εἶναι τὸ Ι.Κ.Α. ἢ ὁ Δῆμος Πειραιῶς—Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου. Εἶναι δημοσία ἐπιχείρησις. Διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ θεσμοῦ τούτου—συνηθεστάτου εἰς τὰς πλείστας ἐκ τῶν ἀνεπτυγμένων χωρῶν—καί ἐν Ἑλλάδι, ἐπεδιώχθη ἡ δημιουργία νομικῶν πλαισίων ἐπιτρεπόντων τὴν ἐνάσκησιν καθαρῶς ἐπιχειρηματικῆς, κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἰδιωτικῆς οικονομίας, δραστηριότητος, ὑπὸ Ὄργανισμῳ ἀνήκοντος εἰς τὸ Κράτος καί ὑπερετώτους τὸ δημόσιον συμφέρον. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, ἕνεκα τοῦ ὁποίου, ἀρχήθην, οἱ ἀφορῶντες εἰς τὴν Δ.Ε.Η. νόμοι ἔδωσαν τόσον πολλὰς ἀρμοδιότητας εἰς τὰ ὄργανα τῆς Ἐπιχειρήσεως (ἰδίᾳ δὲ εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον αὐτῆς) καί τόσον ὀλίγας ἐξουσίας εἰς τὸν ἀσκούντα τὴν «ἀνωτάτην ἐποπτεῖαν» Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας.

Τὴν Δ.Ε.Η. διοικεῖ τὸ Δ.Σ.

Ὄργανον ἐλέγχου τῆς Δ.Ε.Η. δὲν εἶναι οἰοσδήποτε Ὑπουργός, οὔτε ὁ Ὑπουργός τῆς Βιομηχανίας. Προβλέπουν οἱ περὶ Δ.Ε.Η. νόμοι εἰδικὰ τοιαῦτα ἐλεγκτικὰ ὄργανα, ἀνεξάρτητα τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, καί δῆ:

α) Τὴν Ἀντιπροσωπευτικὴν Συνέλευσιν, εἰς ἣν μετέχουν οἱ Πρόεδροι τῶν τριῶν Ἀνωτάτων Δικαστηρίων, οἱ Διοικηταὶ τῶν μεγάλων Τραπεζῶν, ἀνώτατοι κρατικοὶ λειτουργοί, καθὼς καί ἐκπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων τάξεων.

β) Τὸ Συμβούλιον Ἐλέγχου, ἀποτελούμενον ἐξ ἐνός Συμβούλου καί δύο Παρέδρων τοῦ Ἑλεγκτικοῦ Συνεδρίου, παρ' ὧ καί ἐδρεύει.

Τὸ Συμβούλιον τοῦτο ὑποχρεοῦται, ἐφ' ὅσον διαπιστώνει ὅτι συντρέχει πρὸς τοῦτο λόγος, «νὰ χωρῆ καί εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ οὐσιαστικοῦ μέρους ἐκάστης διαχειριστικῆς πράξεως ἐπὶ τῇ τελείᾳ ἐξακριβώσεως τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐν λόγῳ διαχείρισιν διὰ τῶν ἐνδεικνυμένων ἐκάστοτε μέσων», ὡς διὰ τῆς διενεργείας αὐτοψιῶν, μετρήσεων κλπ. (ἴδε τὸ ἀπὸ 10.4.53 Β.Δ. ἐν Φ.Ε.Κ. τ. Α' φ. 104 τῆς 24.4.53).

Ὡς ἤδη ἀναφέραμεν ὁ Ὑπουργός τῆς Βιομηχανίας δὲν

είναι ὄργανον ἐλέγχου τῆς ΔΕΗ. Ἄσκει ἐπ' αὐτῆς τὴν «ἀνωτάτην ἐποπτεία», ὅφ' ἦν ἀκριβῶς ἔννοιαν ὀρίζει τὸ ἀπὸ 23. 12.53 Β. Δ. (ΦΕΚ τ. Α' φ. 4 τῆς 8.1.54). Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Διατάγματος τούτου ὁ Ὑπουργὸς δικαιούται νὰ παρακολουθῇ, νὰ διατυπώη ἀπόψεις καὶ ὑποδείξεις, ἢ δὲ ΔΕΗ νὰ τὸν διευκολύνῃ, διὰ τῆς παραγωγῆς πάσης αἰτουμένης πληροφορίας, εἰς τὴν ἐνάσκησιν τῆς ἐξουσίας του ταύτης. Ἡ ὑπουργικὴ συγκατάθεσις εἰς τὴν λήψιν οἰασθήποτε ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. δὲν ἀπαιτεῖται ἢ μὴ μόνον προκειμένου περὶ τῆς ἐκτελέσεως νέου παραγωγικοῦ ἔργου (ἄρθρον 2 παρ. 6) καί, κατὰ συμπερασμὸν, προκειμένου περὶ τῆς καταρτίσεως τοῦ ὅλου προγράμματος ἐξηλεκτρισμοῦ.

Παρατηρητέον ἀκόμη ὅτι ἡ ΔΕΗ δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἀνακοινῶν εἰς τὸν εἰρημένον ὑπουργὸν τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν διοίκησιν καὶ διαχειρίσιν τῶν ὑποθέσεων τῆς, εἰ μὴ εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας αἰτίνας ρητῶς ἀναφέρονται εἰς τὰς προμνησθείσας διατάξεις. (Ὅρα, ἰδίως ἄρθρον 3 τοῦ ὡς ἄνω Β.Δ.). Βεβαίως, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας, ὡς ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων προκύπτει, ὀφείλει νὰ παρακολουθῇ τὴν γενικὴν πορείαν τῶν οικονομικῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, καθὼς καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος αὐτῆς. Ἐχει δὲ ἐπὶ πλεόν τὸ δικαίωμα νὰ κινήσῃ—μέσῳ τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς Συνελεύσεως—τὴν κατὰ τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. οἰωνεὶ πειθαρχικὴν διαδικασίαν.

Ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ οὐδὲ δικαίωμα «ἀνωτάτης ἐποπτείας» ἔχει ἐπὶ τῆς ΔΕΗ. Ἡ μόνη συγκεκριμένη ἐκ τοῦ νόμου δοτῆ ἀρμοδιότης του —ἣν ἔχει καὶ ὁ Πρωθυπουργὸς— εἶναι ἡ τῆς ἐκτάκτου συγκλήσεως τῆς Ἀντιπροσωπευτικῆς Συνελεύσεως. Ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ ἐπιφορτισμένος μὲ τὴν χάραξιν καὶ παρακολούθησιν τῆς ὑπὸ τῶν ἐπὶ μέρους ἀρμοδιῶν Ὑπουργείων ἀσκουμένης οικονομικῆς πολιτικῆς, διακιοῦται, προκειμένου καὶ περὶ τῆς ΔΕΗ, νὰ χαράσῃ, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Βιομηχανίας, τὰς γενικὰς γραμμὰς τοῦ προγράμματος ἐξηλεκτρισμοῦ, νὰ ἀσκήσῃ ἐπὶ πλεόν, ἐπὶ θεμάτων ἐπηρεαζόντων τὴν νομισματικὴν καὶ συναλλαγματικὴν κατάστασιν τῆς χώρας, τὰς συνήθειαι αὐτοῦ ἀρμοδιότητος. Πέραν τούτου, δικαιούται νὰ τηρητῆαι ἐνήμερος τῶν σημειουμένων εἰς τὸν τομέα τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ γενικῶν ἐξελίξεων καὶ νὰ ἐκφράξῃ «γνώμη», ὡσάκις κρίνει τοῦτο σκόπιμον, ἐπὶ μεγάλης οικονομικῆς σημασίας ὑποθέσεων. Ταῦτα πάντα σημαίνουν ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ ἔχει ἀρμοδιότητος ἐπὶ τοῦ καθορισμοῦ τῆς γενικῆς πολιτικῆς, εἰς τὸν τομέα τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ. Δὲν ἔχει τὴν ἀρμοδιότητα —ἀλλ' οὔτε καὶ τὸν χρόνον— νὰ ἐποπτεύῃ καὶ ἀκόμη ὀλιγότερον νὰ ἐλέγχῃ τὴν ΔΕΗ ἢ καὶ τὰς ἐκατοντάδας τῶν Ὁργανισμῶν τοὺς ὁποῖους ἐποπτεύουσι τὰ ἐννέα οἰκονομικὰ καὶ παραγωγικὰ ὑπουργεῖα ἢ παρακολουθῆσαι τῆς γενικῆς πολιτικῆς τῶν ὁποίων εἶναι ἐμπειστευμένη εἰς τὸν προειρημένον ὑπουργόν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως —ἔτι μᾶλλον— δὲν ἔχει οἰανδήποτε ἀπολύτως ἐποπτικὴν ἢ ἐλεγκτικὴν ἀρμοδιότητα εἴτε ἐπὶ τῆς Δ.Ε.Η., εἴτε ἐπὶ οἰουδήποτε ἄλλου Ὁργανισμοῦ. Εἶναι ἀρμόδιος μόνον διὰ τὴν χάραξιν τῆς ὅλης κυβερνητικῆς, ἄρα καὶ τῆς οικονομικῆς, πολιτικῆς, τὴν ὁποῖαν ὀφείλει καὶ νὰ παρακολουθῇ, νὰ συντονίζῃ καὶ νὰ κατευθύνῃ.

Ἐκ μόνης τῆς προηγουμένης ἀναλύσεως προκύπτει ἀνεκδοκίως ὅτι ἡ περὶ παραβάσεως καθήκοντος κατηγορία, στρεφόμενη κατὰ τοῦ ἀναρμοδίου, διὰ τὴν ἐνάσκησιν οἰασθήποτε ἐποπτείας ἐπὶ πράξεων τῆς διαχειρίσεως καὶ τῆς διοικήσεως τῆς Δ.Ε.Η., Πρωθυπουργοῦ εἶναι νόμῳ ἀβάσιμος. Δὲν εἶχε καταδῆλως οὔτε τὸ καθήκον ἀπὸ ἀπόψεως νομικῆς, οὔτε τὸν χρόνον καὶ τὴν δυνατότητα ἀπὸ ἀπόψεως οὐσιαστικῆς, ὁ κ. Κ. Καραμανλῆς νὰ παρακολουθῇ τὰ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. Ι (περὶ Μέγδοβα) τμήματι τῆς προτάσεως τῆς πλειοψηφίας ἀναφερόμενα πραγματικὰ περιστατικὰ καὶ ἀληθῆ ἔτι ὑποτιθέμενα.

Τοῦτ' αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὸν κ. Π. Παπαληγούραν, διὰ τὰ περιστατικὰ τὰ ἀναφερόμενα καθ' ἣν ἐποχὴν ἦτο ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ. Διὰ τὰ περιστατικὰ τὰ ἀναφερόμενα ὡς λαβόντα χώραν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπὶ τῆς Βιομηχανίας ὑπουργίας του, θὰ γίνῃ εἰδικώτερος λόγος ἐν τοῖς ἐπομένοις, μολοντί —ἐκ τῶν προηγουμένων κεφαλαίων τοῦ παρόντος παρίσματος— προέκυψεν ἤδη ὅτι, καὶ ἂν ἀκόμη ὑπετίθετο

ὡς πράγματι τελεσθέντα τὰ εἰς τὸν κ. Γ. Πεζόπουλον καὶ ἄλλους ἀποδιδόμενα ἀνομήματα, οὐδεμία θὰ ἤδύνατο νὰ καταλογισθῇ εἰς ἑαυτὸν τοῦ προμνησθέντος ὑπουργοῦ εὐθύνη.

Πάντως —ἀνεξαρτήτως τῆς ἐν τοῖς προηγουμένοις κεφαλαίοις γενομένης οὐσιαστικῆς καὶ νομικῆς ἀποκρούσεως πάσης ἐναντίον τῶν τριῶν ἐγκαλουμένων Ὑπουργῶν κατηγορίας — θὰ προβῶμεν εἰς συνοπτικὴν ἀνάλυσιν τῶν λόγων, ἕνεκα τῷ ὁποίῳ εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀστήρικτος δι' ἔλλειψιν νομικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων, ἡ εἰδικὴ ἐναντίον τῶν κ. κ. Κ. Καραμανλῆ καὶ Π. Παπαληγούρα κατηγορία ἐπὶ παραβάσει καθήκοντος.

Εἰς τὴν ἀνάλυσιν ταύτην θὰ προβῶμεν ὑποδιαϊροῦντες εἰς τρεῖς περιόδους τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν 8½ ἐτῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρονται τὰ θεμελιούντα ἄθροισμα, κατὰ τὴν πλειοψηφίαν τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν κατηγορίαν πραγματικὰ περιστατικὰ. Ἦτοι:

α) Ἀπὸ 15.11.1954 ἕως 1.3.1958

β) Ἀπὸ 1.3.1958 ἕως 1.11.1961

γ) Ἀπὸ 1.11.1961 ἕως 11.6.1963

Ἀποδεικνύοντες ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν καὶ τῶν τριῶν ὡς ἄνω περιόδων δὲν διεπράχθη παρὰ τῶν ἐγκαλουμένων Ὑπουργῶν παράβασις καθήκοντος, ἀποδεικνύομεν ταυτοχρόνως καὶ τὸ ἀβάσιμον τῆς εἰδικῆς ἐναντίον τοῦ κ. Π. Παπαληγούρα στρεφόμενης κατηγορίας περὶ ἀπλῆς (ἀρνητικῆς) συνεργείας εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου διαπραχθέντα τυχόν ἀδικήματα.

Καὶ τοῦτο διότι, αὐτὴ αὐτὴ ἡ πρότασις τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς θεμελιῖται τὴν συνέργειαν ἐπὶ τῆς προϋποθέσεως ὅτι ὁ κ. Π. Παπαληγούρας «διὰ τῶν ἀνωτέρω ἐπανελημμένων παραβάσεων καθήκοντος... παρέσχεν ἐκ προθέσεως πρὸ καὶ κατὰ τὴν τέλεσιν συνδρομὴν εἰς τὸν Γ. Πεζόπουλον καὶ ἐνεθάρρυνε τοῦτον εἰς πράγματων τῶν ὑπ' αὐτοῦ τελεσθέντων ἐγκλημάτων... διὰ τῆς παρασχέσεως εἰς τὸν Γ. Πεζόπουλον εὐλόγου πεποιθήσεως τοῦ ἀκαταδιώκτου». Τὸ κείμενον τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς λέγει εὐθέως ὅτι ἡ «ἐκ προθέσεως συνδρομὴ» παρεσχέθη «διὰ τῶν ἀνωτέρω ἐπανελημμένων παραβάσεων καθήκοντος καὶ, ἐπὶ πλεόν, ὅτι ἡ «ἐνθάρρυνσις» ἐγένετο ἄθροισμα «διὰ τῆς παρασχέσεως εὐλόγου πεποιθήσεως τοῦ ἀκαταδιώκτου», τοῦθ' ὅπερ δὲν δύναται νὰ σημαίνῃ ἄλλο τι εἰ μὴ ἐπανάληψιν τῆς ἀρχικῆς προϋποθέσεως, καθ' ἣν ἡ δῆθεν συνεργεῖα συνετελέσθη διὰ τῶν ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει κατηγορουμένων παραβάσεων καθήκοντος (πηγαζόντων ἐκ τῆς ἐποπτικῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργοῦ).

Ἀνατρεπομένης, συνεπῶς, τῆς ἐπὶ παραβάσει καθήκοντος κατηγορίας καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ κεφάλαια, συνανατρέπονται καὶ ἡ ἐπὶ αὐτῆς ταύτης, καὶ κατ' αὐτοὺς τούτους τοὺς συντάκτας τοῦ ἀνωτέρω κειμένου, ἐρειδομένη κατηγορία ἐπὶ ἀπλῆ συνεργείᾳ εἰς τὰ ἐγκλήματα τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου.

3. Δὲν ἐγένετο παράβασις καθήκοντος ἀπὸ 15.11.1955—1.3.1958.

α) Τὸ θέμα τῆς προμνηθείας τῶν μηχανημάτων τοῦ Μέγδοβα.

Τὸ θέμα τῆς προμνηθείας τῶν μηχανημάτων τοῦ Μέγδοβα ἀνελύθη εἰς τὸ Μέρος Α', κεφ. IV τοῦ παρόντος παρίσματος, ἐν τῷ ὁποίῳ καὶ ἐξητάσθησαν οἱ λόγοι ἕνεκα τῶν ὁποίων ἄρμόδιον δὲν εἶναι δυνατὸς ὁ καταλογισμὸς οἰασθήποτε εὐθύνης εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς διὰ τὸν χειρισμὸν τῆς ὑποθέσεως, ἀλλ', ἀντιθέτως προκύπτει ὅτι οὗτοι συνετέλεσαν ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν ἐπιτυχῆ ἀντιμετώπισιν ἀνακουφάντων δυσχερῶν προβλημάτων. Θὰ ἀρκεσθῶμεν ἐνταῦθα εἰς τὴν συνοπτικὴν ἀπόκρουσιν τῆς κατηγορίας, ὡς αὕτη διετυπώθη ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, παραπέμποντες κατὰ τὰ λοιπὰ εἰς τὸ προειρημένον κεφάλαιον.

Ἀναγράφεται εἰς τὸ σχέδιον κατηγορητηρίου τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι «διὰ... τῆς ἀπὸ 5.5. 1955 συμβάσεως ἡ Δ.Ε.Η. εἶχεν ἐξασφαλίσει ὑπὲρ αὐτῆς νὰ κρίνῃ κατὰ τὴν μὴ ὑποκειμένην εἰς διακτισην ἐλευθέραν αὐτῆς κρίσιν περὶ τοῦ εὐλόγου τῶν τιμῶν τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ, ἐν περιπτώσει δὲ ἀσυμφῶν τιμῶν ἢ OL—CO ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ προχωρήσῃ εἰς διεδεγνῆ διαγωνισμόν».

Ἡ πλειοψηφία τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀποσιωπᾷ πραγματικά γεγονότα, ἐν μέρει δ' εὐρίσκειται καὶ εἰς ἀντίθεσιν πρὸς αὐτά. Διότι δὲν εἶχεν «ἡ Δ.Ε.Η. ἐξασφαλίσει ὑπὲρ αὐτῆς» τὸ προειρημένον δικαίωμα. Τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἀντιστρόφως, ἐξασφάλισεν ὑπὲρ τῆς Δ.Ε.Η. αὐτὸς οὗτος ὁ κ. Π. Παπαληγούρας, κατόπιν δυσχερῶν μετὰ τοῦ Γάλλου Πρέσβευος διαπραγματεύσεων, αἵτινες ἔλαβον χώραν μετὰ 17ης καὶ 19ης Μαρτίου 1955. Ἡ δὲ ὑπὲρ τῆς Δ.Ε.Η. ἐξασφάλις τοῦ δικαίουματος τοῦτου εἶναι τοσοῦτω μᾶλλον πρὸς τιμὴν τοῦ τότε Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ, καθ' ὅσον ὑπῆρχεν ἀνεπιληψία πρὸ τῶν ἰδικῶν του ἡμερῶν ὑποχρέωσις νὰ προμηθευθῶσιν τὰ μηχανήματα ἀπὸ τὴν OL—CO. (Ἴδε Μέρους Α' Κεφ. IV παρ. 1 παρόντος Πορίσματος).

Τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η., ὅταν ὁ κ. Παπαληγούρας δὲν ἦτο καὶ μέλος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ δὴ τὴν 15.2.56 ἀπεφάσισε παμψηφεί νὰ μὴ ἀκολουθήσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Ὑπουργοῦ ἐξασφαλισθεῖσαν διαδικασίαν, θεωρήσῃ ὅτι θὰ ἦτο, ὑπὸ τὰς διαμορφωθείσας συνθήκας, προτιμότερον νὰ δεχθῆ, ὡς μέθοδον προσδιοριστικὴν τοῦ εὐλόγου τῶν τιμῶν, τὴν διαιτησίαν τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Ζυρίχης. (Ἴδε Μέρους Α', Κεφ. IV, παρ. 2 τοῦ παρόντος Πορίσματος).

Ἐν τῷ σχεδίῳ κατηγορητηρίου τῆς πλειοψηφίας ἀναγράφεται ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς προσφυγῆς εἰς διεθνή διαγωνισμόν «ἀπεμπολήσεν» ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος εἶται εἶναι ἰστορικῶς ἀνακριβῆς (ἀφοῦ τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν ἔλαβε τὸ Δ.Σ. κατὰ τὰ προειρημένα), εἴτε ὑποδηλοῖ ὅτι ὁ Γεν. Δ)ντὴς τῆς Δ.Ε.Η. κατέρρωσε νὰ παραπλανήσῃ καὶ νὰ παρασύρῃ τὸ Δ.Σ. εἰς τὴν λήψιν τῆς ἀποφάσεως. Ἄλλ' ἢ ἀπόφασις ἐκείνη ἐλήφθη, συμφωνησάντων τῶν πάντων, ἀκόμη καὶ τῶν κ.κ. Α. Δημητρακοπούλου καὶ Δ. Γαλάνη, οἵτινες, ἐν τούτοις, εἶχον ἐντόνως ὑποστηρίξει κατὰ τὸ 1955 τὴν ἀποψιν τοῦ διεθνoῦς διαγωνισμοῦ. Δὲν ἦτο ἄλλωστε τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐλαμβάνετο ἡ περὶ «ἀπεμπολήσεως» ἀπόφασις τοῦ Δ.Σ. ἐστερημένη σοβαρῶν ἀντικειμενικῶν ἐρεισμάτων, ὡς τοῦτο προκύπτει οὐ μόνον ἐκ τοῦ κύρους καὶ τῆς ἐιδικότητος τῶν συμμετασχόντων εἰς τὴν λήψιν τῆς προσώπων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἐξῆς βεβαιωθέντων, ἐκ τε τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων καὶ τῶν ἐγγράφων, δύο πραγματικῶν περιστατικῶν. Πρῶτον, τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. ἐπίστευαν εἰς τὴν «αὐθεντίαν» τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Ζυρίχης, ἢ διαιτησίαν τοῦ ὁποίου ἐὰν ἀπεδεικνύετο ἀντικειμενικὴ θὰ διηκόλυε καὶ θὰ ἀπλούστευε τὴν διαδικασίαν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Μέγδοθα. Δεύτερον, τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ., ἐπηρεασμένα ἀπὸ τὴν πενιχρὰν συμμετοχὴν εἰς τὸν διαγωνισμόν τοῦ Μέγδοθα, ἐφασθῆσαν ὅτι διεθνῆς διαγωνισμὸς προμηθείας τῶν μηχανημάτων θὰ ἠδύνατο νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἀποτυχίαν, τοῦλάχιστον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν προσφερομένων πιστοδοτικῶν ὄρων. (Ἴδε Μέρους Α', Κεφ. IV, παρ. 2 τοῦ παρόντος Πορίσματος).

Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἔτι ὑποτεθῆ ὅτι ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος, ἀποβλέπων εἰς οἰουδήποτε σκοπούς, κατέρρωσε νὰ παραπλανήσῃ ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. ἢ νὰ ἐκμεταλλευθῆ ἐπιδειξίως, ὑπὲρ ἰδιοτελῶν σκοπῶν, τοὺς φόβους (ἢ καὶ τὴν εὐθυνοφοβίαν) τῶν, πῶθεν ἄρα γε ἠδύνατο νὰ πληροφορηθῶσιν περὶ τῆς τοιαύτης ἀξιοποιήσεως τοῦ προειρημένου εἴτε ὁ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς «ἀπεμπολήσεως» Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας κ. Β. Βασιλικός, εἴτε ὁ διάδοχός του κ. Π. Παπαληγούρας; Ἀλλὰ προκύπτει σαφέστατα: α) ἐξ ὄλων τῶν καταθέσεων τῶν μελῶν τοῦ Δ. Σ., β) ἐξ ὄλων τῶν καταθέσεων τῶν ἐν τῇ Δ.Ε.Η. ἀρμοδίων ὑπαλλήλων καὶ γ) ἐκ τῶν πρακτικῶν τοῦ Δ. Σ. καὶ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων, ὅτι οὐδεὶς ποτὲ ἀνέφερεν εἰς τοὺς Ὑπουργούς, ὅτι συνέβη τι τὸ ἠδιδικῶς ὑποπτον ἢ τὸ ὀπωσθήποτε ἀνωμαλὸν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς κατασκευῆς τοῦ Μέγδοθα.

Ὅταν, τὰς ὑπόπτους πράξεις τοῦ κ. Πεζόπουλου, δὲν ἀντελήφθησαν οἱ ἀπὸ πρώτας μέχρις ἐσπέρας εἰδικῶς περὶ τὰ θέματα ταῦτα ἀπασχολούμενοι κ.κ. Δ. Παπαλεονάδρος, Α. Δημητρακόπουλος, Γ. Φλαμπουράρης, Κ. Κακριδῆς, Ν. Βλαχόπουλος, Στουπάλης, Μιχαηλίδης καὶ τόσοι ἄλλοι, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ φεσπίσῃ τις τὸ τεκμήριον, ὅτι τὰς παρανομίας ἐκείνας διέγνωσε τὸ ἀστυνομικὸν δαιμόνιον Ὑπουργοῦ,

πεφορτισμένου μετὰ τὴν διεύθυνσιν δύο παραγωγικῶν Ὑπουργείων;

Γράφει περαιτέρω τὸ σχέδιον κατηγορητηρίου τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅτι ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος ἐνήργησε δολίως ἀποκρύψας ἀπὸ τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. τὸ γεγονὸς ὅτι παρεῖχεν ἐξουσιοδότησιν εἰς τὸν διαιτητὴν νὰ κρίνῃ ἄνευ αἰτιολογίας. Ἄλλ' ἂν «ἀπέκρυψε» τὴν ἐνέργειάν του ταύτην ὁ Γεν. Διευθυντὴς ἀπὸ τὸ Δ. Σ. δὲν εἶχε, θεβαίως, κανένα λόγον νὰ τὴν «ἀποκαλύψῃ» εἰς τὸν Ὑπουργόν, ὅπερ, ἄλλως τε, ὅπως εἶναι καὶ φυσικόν, ἐξ οὐδενὸς στοιχείου προκύπτει. Ὅταν βραδύτερον τὸ Δ. Σ. συνεζήτησε περὶ τοῦ θέματος τῆς διαιτησίας τῆς Ζυρίχης, τῆς διαιτησίας τοῦ καθηγητοῦ BAUER, οὐδεὶς ἐξέφρασεν ὑπονοίας περὶ τοῦ κ. Γ. Πεζόπουλου ὄχι καὶ πρὸς τὸν Ὑπουργόν (διότι τοῦτο, ὅπως ἤδη ἐτονίσσαμεν, οὐδέποτε συνέβη), ἀλλὰ καὶ πρὸς οἰουδήποτε τρίτον. Εἶναι δὲ αὐτόχρομα παράδοξον νὰ θεωρηθῆ ὡς δεδομένον ὅτι ὁ Ὑπουργὸς λαμβάνει γνώσιν τῆς διεξαγομένης — ἔστω καὶ κατὰ τρόπον δόλιον — μετὰ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Δ.Ε.Η. καὶ τοῦ οἰουδήποτε διαιτητοῦ ὑπηρεσιακῆς ἀλληλογραφίας. Ἀλλοίμονον ἐὰν ἐπρόκειτο οἱ Ὑπουργοί, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ εἰδικὸς λόγος ἢ εἰδικὴ καταγγελία, νὰ ἀνακινώσκουν ὅλα τὰ ὑπὸ τῶν Γεν. Διευθυντῶν, τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐποπτευομένων ὀργανισμῶν, ἀποστελλόμενα πρὸς τρίτους ἐγγράφα.

Εὐθύς ὡς ἀπεδείχθη ὅτι ὁ διαιτητὴς καθηγητὴς BAUER ἔκρινεν ὡς εὐλόγους ὅλας σχεδὸν τὰς τιμὰς τῶν γαλλικῶν προσφορῶν, ἐνῶ ἐν πραγματικότητι δὲν ἦσαν τοιαῦται, τοῦλάχιστον αἱ περισσότεραι: ἐξ αὐτῶν, διεξήχθησαν, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Δ. Σ. διαπραγματεύσεις. Αἱ διαπραγματεύσεις ἐγένοντο, φυσικὰ, μετὰ τῶν διαφόρων ἐπιτροπῶν ἐμπεριоргωνομένων τῆς Δ.Ε.Η. καὶ τῶν Γάλλων. Τὴν τελικὴν ἀπόφασιν ἐλάμβανε τὸ Δ. Σ. μετ' εἰσήγησιν τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ. Εἰς τὰς διαπραγματεύσεις ἐκείνας ὁ Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας κ. Π. Παπαληγούρας οὔτε ἦτο ἀρμόδιος νὰ ἀναμιχθῆ κατὰ νόμον, ἀλλ' οὔτε καὶ τὰ ἀπαραίτητα τεχνικὰ ὄργανα διέθετε, διὰ νὰ ἐκφράσῃ ἔστω καὶ τὴν γνώμην του ἐπ' αὐτῶν. Γνώμην ἐξέφρασεν εἰς μίαν καὶ μόνην περίπτωσιν, κατόπιν ρημτικῆς διακινώσεως τοῦ Γάλλου πρέσβευος πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, δι' ἧς ὁ Πρέσβυς παρεπονείτο ὅτι παρεβιάσθησαν ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. τὰ συμφωνημένα. Τότε, ἐν καὶ ἤμισυ ἔτος μετὰ τὴν λήψιν τῆς περὶ «ἀπεμπολήσεως» ἀποφάσεως, ὁ κ. Π. Παπαληγούρας διεβίβασε πρὸς τὸ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. τὴν γνώμην, ὅτι ἦτο σκόπιμος ὁ συμβιβασμὸς ἐπὶ τοῦ ἀνακύψαντος, ἐντελῶς δευτερεύοντος ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομικῆς θέματος. Ἡ ἐνέργεια αὕτη τοῦ κ. Π. Παπαληγούρα ἦτο καὶ σύννομος, ἀλλὰ καὶ ἀπόψεως οὐσιαστικῆς ὀρθῆ, διότι ἡ μετὰ τῶν Γάλλων ρῆξις — ἐνεκα μικρᾶς σχετικῶς σημασίας διαφορᾶς — θὰ προεκάλει μεγίστας ζημίας εἰς τὴν Δ.Ε.Η. (Ἴδε Μέρους Α', Κεφ. IV, παρ. 3 τοῦ παρόντος Πορίσματος).

Ὅστε ὄχι μόνον προκύπτει ὅτι ὁ Ὑπουργὸς δὲν ἀντελήφθη οἰανδήποτε περὶ τὴν προμήθειαν τῶν μηχανημάτων τοῦ Μέγδοθα ἀνωμαλίαν, ἀλλ' ἐπὶ πλέον καὶ δὲν ἠδύνατο, (ὑποτιθεμένου ὅτι συνέβη πράγματι ἀνωμαλία) νὰ τὴν ἀντιληφθῆ. Καὶ τοῦτο διότι οὐδεὶς ὑποπτεύετο τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὸν κ. Γ. Πεζόπουλον, ἀλλ' ἀντιθέτως οἱ πάντες — ἐν τῇ Δ.Ε.Η. καὶ ἐκτὸς αὐτῆς — ἐπίστευον πλὴν τῆς ἰκανότητος καὶ εἰς τὴν ἐντιμότητά του καὶ, ἐπομένως, οὐδεὶς ποτὲ ἀνέφερε περὶ ἀνωμαλίας τινὸς εἰς τὸν Ὑπουργόν. (Περὶ τούτων ἴδε εἰδικώτερον καὶ ἐν παρ. 4γ τοῦ παρόντος κεφαλαίου).

Τὸ συμπέρασμα εἶναι σαφές: Περίπτωσις παραβάσεως καθήκοντος ὑπὸ τοῦ κ. Παπαληγούρα δὲν ὑπάρχει, ἀφοῦ ἀπεδείχθη ὅτι οὗτος δὲν ἐγνώριζε τί περὶ οἰασθήποτε ἀνωμαλίας (τοῦθ' ὅπερ εἶναι ἐπαρκὲς διὰ τὴν μὴ ὑπάρχῃ παράδοσις καθήκοντος), ἀλλ' ἐπὶ πλέον ὅτι δὲν ὑπῆρχεν, ἐξ ἀντικειμένου τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, οἰαδήποτε πηγὴ δυναμένη νὰ τὸν πληροφορήσῃ περὶ σημειωθείσης ἐν τῇ διαχειρίσει τῆς ὑποθέσεως παρανομίας. Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Ὑπουργὸς «δὲν ἔλαβε μέτρα» δὲν ὀφείλεται εἰς οἰαδήποτε πρόθεσιν του (καὶ μάλιστα εἰς δολίαν, τὴν ὁποίαν θέτει ὡς προϋπόθεσιν τοῦ ἀδικήματος ὁ νόμος). Ὁφείλετο, ἀπλούστατα, ἢ μὴ λήψῃς μέτρων, εἰς τὴν

ἀγνοίαν τοῦ Ὑπουργοῦ, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἀγνοίαν εἰκοσά-
δος τοῦλάχιστον ἐντιμωτάτων καὶ ἀρμοδιωτάτων προσώπων,
τὰ ὅποια, μὴ ἀντίληφθέντα τί, δὲν ἠδύνατο καὶ νὰ ἀναφέ-
ρωσι περὶ τοῦ μηθένος εἰς τὸν κ. Π. Παπαληγούραν.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας, ἡ περίπτωσις τῆς παραβά-
σεως καθήκοντος ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Καραμανλῆ δὲν εἶναι κἂν ἀ-
ξία συζητήσεως.

β. Τὸ θέμα Παπαδοῦκα. Παράνομος προμήθεια ὕο).

Ἡ ὑπόθεσις τῆς καταγγελίας τοῦ κ. Ρ. Παπαδοῦκα ἐξη-
τάσθη εἰς τὸ Μέρος Α' κεφάλαιον V τοῦ παρόντος Πο-
ρίσματος, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκτίθεται τὸ σχετικὸν ἱστορικὸν καὶ
ἀναλύονται οἱ λόγοι ἕνεκα τῶν ὁποίων τὸ Δ. Σ. λαθὼν γνῶ-
σιν τῆς καταγγελίας, ἐθεώρησε ταύτην, ὡς πρὸς τὸ οὐσιαστι-
κὸν αὐτῆς περιεχόμενον, ὡς «συκοφαντικὴν» κατὰ τὸν κ. Ι.
Φλαμπουριάδην, δὲν ἐπέδωξε δὲ τὴν περαιτέρω διαλεύκαν-
σίν τῆς, διότι τὸ ὅλον θέμα «δὲν εἶχε σοβαρότητα» κατὰ
τὸν κ. Δ. Γαλάνην, καὶ διότι τὰ ὑπὸ τῆς OL—CO περὶ πα-
ράνομου προμηθείας λεχθέντα ἀπεσκόπου εἰς «δυσφήμισιν»
ἀπλῶς τῆς Διοικήσεως τῆς Δ.Ε.Η. κατὰ τὸν κ. Α. Δημη-
τρακόπουλον. Εἰς τὸ αὐτὸ ὡς ἄνω κεφάλαιον τοῦ παρόντος
Πορίσματος, ἐκτίθενται ἐπακριβῶς αἱ περιστάσεις ὑφ' ἃς
ἡ Κυβέρνησις καὶ εἰδικώτερον ὁ κ. Π. Παπαληγούρας ἔλα-
θον γνῶσιν τῆς ὑποθέσεως μόλις τὸν Ἰούνιον τοῦ 1962,
(κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ τοῦ ἄρθρου 35
συζητήσεως τοῦ σχεδίου Ν. Δ. βάσει τοῦ ὁποίου καὶ ἀπελύ-
θησαν οἱ κ. κ. Γ. Πεζόπουλος καὶ Π. Γουναράκης). Ἐν
τῆς ἀναλύσεως ἐκείνης προκύπτει ὅτι δὲν συντρέχει περί-
πτωσις παραβάσεως καθήκοντος, συνδεομένη μετὰ τὴν ἀντιμε-
τώπισιν τοῦ θέματος τούτου, εἴτε ἐκ μέρους τοῦ κ. Κ. Κα-
ραμανλῆ, εἴτε ἐκ μέρους τοῦ κ. Παπαληγούρα. Θὰ ἀνα-
φερθῶμεν ἐν τούτοις, συνοπτικῶς ἐν τοῖς ἐπομένοις εἰς τὴν
ἀπόκρουσιν τῆς σχετικῆς κατηγορίας ὡς αὕτη διατυπῶται
ἐν τῇ εἰσηγήσει τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἀναγράφεται εἰς τὸ σχέδιον τῆς περὶ παραπομπῆς προτά-
σεως τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι διὰ
«τῆς ἀπὸ 1.10.56 ἐπιστολῆς τοῦ Ρ. Παπαδοῦκα πρὸς Ε.
Βιδάλην. . . . ἀπεκαλύπτετο ἀθέμιτος συναλλαγὴ τοῦ Γ.
Πεζοπούλου μετὰ τῆς OL—CO καὶ συγκεκριμένως ὅτι οὗ-
τος (ὁ Γ. Πεζόπουλος) ἐλάμβανε ποσοστὸν μείζον ἢ ἑλαττον
τοῦ 5% παρὰ τῆς OL—CO καὶ ἄλλων προμηθευτῶν καὶ ἀ-
ναδόχων ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ λοιπῶν
ὕλικῶν τῆς Δ.Ε.Η. καὶ καθ' ὃ ποσοστὸν ἐπεβαρύνετο τελικῶς
ἡ τιμὴ τῶν ὕλικῶν τούτων ἐπὶ ἀντιστοίχῳ ζημίᾳ τῆς περιου-
σίας τῆς Δ.Ε.Η. . . .».

Ἡ διατύπωσις αὕτη τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐ-
πιτροπῆς εἶναι ἀσαφεστάτη ἐν πολλοῖς ἀνακριβῆς καὶ ὀδηγεῖ
εἰς τὴν δημιουργίαν ἐσφαλμένων ἐντυπώσεων. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον
πράγματι ἐπληροφόρηθη —ἐκ σχετικῆς ἀνακοινώσεως τοῦ
κ. Γ. Πεζοπούλου τὴν 12ην Αὐγούστου 1957 τὸ Δ. Σ. τῆς
Δ.Ε.Η. (καὶ ὅχι ὁ Ὑπουργός) εἶναι τὸ ἐξῆς: ὅτι ὁ κ. Ρ.
Παπαδοῦκας, ἐπισκεφθεὶς τῇ ἐντολῇ τῶν κ. κ. Γ. Πεζοπού-
λου καὶ Ε. Βιδάλην, ἐκπρόσωπον τῆς Ἐταιρείας NEYRPIC,
ἵνα ἐπιτύχῃ μείωσιν τῆς τιμῆς προσφοράς ἣν ἐπρόκειτο νὰ ὑ-
ποβάλῃ ἡ Ἐταιρεία πρὸς τὴν Δ.Ε.Η., ἤκουσε τὸν ἐν λόγῳ
ἐκπρόσωπον ἰσχυρίζομενον ὅτι τοιαύτη μείωσις δὲν εἶναι δυ-
νατὴ, ἐπειδὴ ἐπιβαρύνονται αἱ προσφοραὶ μετὰ προμήθειαν 5%
παρακρατουμένην ὑπὸ τῆς OL—CO πρὸς κάλυψιν παρανόμων
προμηθειῶν διαφόρων προσώπων ἐν Ἑλλάδι, μεταξὺ τῶν ὁ-
ποίων καὶ τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου. Τοῦ κ. Παπαδοῦκα διαμαρ-
τυρηθέντος καὶ εἰπόντος ὅτι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον (ἀφοῦ ὁ ἴ-
διος ὁ κ. Πεζόπουλος τὸν ἔστειλε διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν μείωσιν
τῆς προσφοράς), ὁ ἐκπρόσωπος τῆς NEYRPIC ἐτήλεφώνησε
πρὸς τὸν ἐκ τῶν διευθυντῶν τῆς OL—CO κ. BILLARD,
ὅστις ἐπεβεβαίωσε τὰ ἀνωτέρω. Ὁ κ. Παπαδοῦκας προσέθε-
σε ὅτι ἤκουσε τὴν μεταξὺ τῶν ἐκπρόσωπων τῶν δύο Γαλλι-
κῶν οἴκων τηλεφωνικὴν συνδιάλεξιν, παρακολουθήσας αὐτὴν
διὰ δευτέρου ἀκουστικοῦ.

Ἡ πλειοψηφία τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπολαμβάνει
ὡς αὐτονόητον ὅτι ὁ μεταφερθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. Ρ. Παπαδοῦκα
μεταξὺ τῶν δύο Γάλλων τηλεφωνικὸς διάλογος «ἀπεκάλυπτε»
τὴν ἀθέμιτον συναλλαγὴν τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου μετὰ τῆς

OL—CO. Ἐν τούτοις ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η.
ὄχι μόνον δὲν ἐθεώρησαν ὅτι ἐγένετο ἀπεκάλυψις οἰουδήποτε
σκανδάλου, ἀλλ' ἀντιθέτως δὲν ἐσχημάτισαν, τότε, οὐδὲ τὴν
ὑπόνοιαν ὅτι ἠδύνατο νὰ εἶναι ἀναμειμιγμένος ὁ Γεν. Διευ-
τῆς Δ.Ε.Η. εἰς τοιαύτας ἀθλιότητας. Ἦτο, τὴν ἐποχὴν ἐ-
κείνην, ἡ περὶ τοῦ ἤθους τοῦ κ. Πεζοπούλου γενικὴ πεποί-
θις τοιαύτη, ὥστε νὰ μὴ ἐκληφθῇ ἡ κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρό-
πον μεταφερθεῖσα καταγγελία ὡς δυναμένη νὰ ἔχῃ (ὡς πρὸς
τὸ εἰς τὸν κ. Πεζόπουλον ἀναφερόμενον οὐσιαστικὸν τῆς πε-
ριεχόμενον) βάρος ἰκανὸν ὥστε νὰ δικαιολογήσῃ ἐμπεριστατω-
μένην περὶ αὐτῆς ἔρευναν. Τοῦτο προκύπτει ὄχι μόνον ἐκ τῶν
καταθέσεων τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ., ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν πρακτικῶν
τῶν τεσσάρων συνεδριάσεων καθ' ἃς τὸ Δ.Σ. συνεζήτησε περὶ
τοῦ θέματος. Παραπέμπωμεν ἐν προκειμένῳ εἰς τὸ Μέρος Α',
Κεφ. V, παρ. 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος πορίσματος. Ἀρκούμεθα
νὰ ἐπαναλάβωμεν ἐνταῦθα ὅτι ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος (τῇ
πρωτοβουλίᾳ τοῦ ὁποίου ἐπανῆλθε, διὰ τελευταίαν φοράν, τὴν
11ην Νοεμβρίου 1957, τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν τοῦ Δ. Σ.),
ἐτόνισεν ὅτι «ἐκάμα τὴν εἰσήγησίν μου μόνον καὶ μόνον ἐπειδὴ
ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ ἡ ὑπόθεσις εἶχε καταχωρηθῆ εἰς τὰ
πρακτικά. . . . Ἐὰν δὲν ὑπῆρχον εἰς τὰ πρακτικά τοῦ Δ.
Συμβουλίου ὅσα εἶναι ἀναγεγραμμένα, δὲν θὰ ἔκαμα τὴν εἰση-
γησίν τὴν ὁποίαν ἔκαμα». Ἀλλὰ καὶ ἡ «εἰσήγησις» τοῦ κ. Α.
Δημητρακοπούλου συνίστατο εἰς τοῦτο καὶ μόνον: εἰς τὸ νὰ μὴ
ἀρκεσθῇ ἡ Δ.Ε.Η. ν' ἀπευθυνθῇ πρὸς τὴν Γαλλικὴν πρεσβείαν
ἀναφέρουσα τὴν ὅλην ὑπόθεσιν, ἀλλὰ νὰ ἀπευθυνθῇ ἐπὶ πλέον
καὶ εἰς τὰς δύο Γαλλικὰς Ἐταιρείας. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ
ὑποθέσῃ τις ὅτι τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η., ἐπιφορτισμένα
μετὰ τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας τῆς, θὰ ἐσκέπτετο, ἐὰν
ἐφρόνουν ὅτι ὑπάρχει ὑπόνοια ἔστω σκανδάλου, νὰ ἀπευθυνθῶν
εἴτε πρὸς τὴν Γαλλικὴν πρεσβείαν, εἴτε πρὸς τὰς Ἐταιρείας
ὅπως προέτειναν οἱ κ. κ. Γαλάνης καὶ Δημητρακόπουλος.
Ἄλλα καθήκοντα θὰ εἶχον καὶ πρὸς ἄλλους ἀρμοδιώτερος
θὰ ἔδει νὰ ἀπευθυνθῶν τὰ προειρημένα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα
μέλη τοῦ Δ. Σ., ἐὰν ὑποψιάσθησαν ὅτι τὰ καταγγεληθέντα δύ-
νανται νὰ εἶναι θάσιμα.

Ἀκόμη χαρακτηριστικώτερον εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι ἅπαντα
τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. οὐδέποτε συνεζήτησαν μετὰ τὴν 11ην Νοεμ-
βρίου 1957 περὶ τῆς ὑποθέσεως καὶ ὅτι, πρὸ πάντων, ἠδια-
φόρησαν περὶ αὐτῆς μέχρι τοιοῦτου σημείου ὥστε νὰ μὴ ζη-
τήσωσι κἂν νὰ πληροφρηθῶσι ποία ὑπῆρξεν ἡ ἀπάντησις
τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας (πρὸς τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀπευθυ-
νθῇ ὁ κ. Π. Γουναράκης) ἐπὶ τοῦ θέματος. (Ἴδε Μέρος Α,
Κεφ. V, παρ. 2 τοῦ παρόντος Πορίσματος).

Ἡ Γαλλικὴ Πρεσβεία ἀπήντησε πρὸς τὴν ΔΕΗ διαβιβά-
σασα καὶ δύο ἐγγράφα τῆς OL—CO καὶ τῆς NEYRPIC,
ἀπευθυνόμενα πρὸς τὸ Γαλλικὸν Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερι-
κῶν, διὰ τῶν ὁποίων αὐταὶ ἀρνοῦνται τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Παπα-
δοῦκα καταγγεληθέντα.

Ἐν τούτοις, οὐδέποτε ἐγνωστοποιήθησαν τὰ προειρημένα
ἀπαντητικὰ ἐγγράφα πρὸς τὸ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ, οὐδὲ ἐκοινο-
ποιήθη πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας ἢ ἐπὶ τοῦ ἀντικει-
μένου τούτου μετὰ τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας ἀλληλογραφία,
ἤτις ἐπὶ πλέον παρέμεινεν ἀπρωτοκόλλητος, φυλασσομένη εἰς
τὸ ἰδιαιτέρον ἀρχεῖον τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Σ. καὶ ἀγνωστος
εἰς τοὺς πάντας μέχρι καὶ τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1962, ὅποτε
ὁ κ. Π. Γουναράκης ἀποχωρήσας τῆς ΔΕΗ παρέδωσε καὶ τὰ
ἐγγράφα ταῦτα.

Ὑπομνησικομεν ὅτι τὸ ἐγγράφον τῆς 29.8.1957 τοῦ κ. Γ.
Πεζοπούλου πρὸς τὸν κ. Π. Γουναράην, ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπάρ-
χει ἀκροτελεύτιος παράγραφος, καθ' ἣν ὁ Γεν. Διευθυντῆς
τῆς ΔΕΗ ἀνέφερεν εἰς τὸν κ. Π. Παπαληγούραν περὶ τῆς
προκειμένης ὑποθέσεως (ὅστις καὶ τοῦ συνέστησε νὰ ἀπευ-
θυνθῇ ἡ ΔΕΗ εἰς τὴν Γαλλικὴν Πρεσβείαν) πάσχει ἐκ τοῦ
ἐξῆς ἐλαττώματος: Ἡ τελευταία τοῦ παραγράφου ἡ σχετι-
ζομένη πρὸς τὴν ὑποτιθεμένην ὑπουργικὴν σύστασιν εἶναι γε-
γραμμένην διὰ διαφόρου μηχανῆς καὶ προσετέθη ἐκ τῶν ὑπέ-
ρων, ὡς διεπιστώθη ὑπὸ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, (ἐ-
νώπιον τῆς ὁποίας προσήχθη τὸ πρωτότυπον τοῦ ἐγγράφου).

Χαρακτηριστικὸν εἶναι ἀκόμη ὅτι (ὡς προκύπτει ἐκ τῶν

φακέλων ή ή περί τής προσφυγής εις τήν Γαλλικήν πρεσβείαν απόφασις του Δ. Σ., ήτις υποτίθεται ότι ελήφθη τήν 12.8.1957, δέν ανεγράφη εις ειδικόν φύλλον αποφάσεως (όπως συνέβαινε πάντοτε με ήσσαν απόφασις του Δ.Σ.), αλλά, πρό πάντων, εϋδέποτε εκοινοποιήθη εις τόν Υπουργείον Βιομηχανίας, μολοντί ή τιαυτή κοινοποίησις ήτ κατά τόν άρθρον 1 του Β. Δ. τής 23.12.53) 8.1.54 υποχρεωτική. (Τά πρακτικά του Δ.Σ., μη ύπαρχούσης σχετικής διατάξεως, δέν εκοινοποιούντο εις τόν Υπουργείον μέχρι τής 1.1.63, άφ' ής ό τότε Γεν. Δ)ντής κ. Α. Καλλίνσκη, εξ ιδίας πρωτοβουλίας, άπεφάσισε να τά κοινοποιή).

Κατά τās συνεδριάσεις του Δ.Σ. τής 12ης Αύγουστου, τής 18ης Σεπτεμβρίου και τής 6ης Νοεμβρίου 1957. οϋδεις αναφέρει ότι ή υπόθεσις εγνωστοποιήθη εις τόν Υπουργόν. Και μόνον κατά τήν τελευταίαν συνεδρίασιν καθ' ήν τόν Δ.Σ. συνεζήτησε περί τής υποθέσεως, τής 11ης Νοεμβρίου 1957—μετά τρεις ολοκληρούς μήνας άφ' ότου τόν Συμβούλιον ειχεν επιληφθή του θέματος— ό κ. Πεζόπουλος λέγει ότι ώμίλησε σχετικώς πρός τόν κ. Π. Παπαληγούρα, όστις και του έδωσε τή' έδης άπάντησιν: «Η Κυβέρνησις, επειδή ένδιαφέρεται διά τήν προώθησιν των Γαλλικών πιστώσεων και έν γένει διά τήν λειτουργίαν των συμφωνιών, νομίζει ότι πρέπει να άπευθυνώμεν πρός τήν Γαλλικήν Πρεσβείαν». Είναι, όμως, προδήλως, αδύνατον ό κ. Π. Παπαληγούρας, τυχόν έρωτώμενος, να έδιδε τιαυτήν, άνόητον και μη σχετιζομένην πρός τόν έρώτημα όπερ υποτίθεται ότι του έτέθη, άπάντησιν. Πράγματι, δέν ύπαρχει οιαδήποτε σχέσις μεταξϋ τής καταγγελίας του κ. Παπαδόυκα και τής έναντι ταύτης τηρητέας στάσεως άφ' ένός και τής τυχόν επιθυμίας τής Κυβερνήσεως να προωθήση τās Γαλλικάς πιστώσεις άφ' έτέρου. Έπί πλέον ό κ. Π. Παπαληγούρας —και μάάλιστα περί τόν τέλος του 1957— όχ μόνον δέν ένδιαφέρετο διά τήν συνέχισιν των Γαλλικών πιστώσεων, άλλ' ειχεν, ολοκληρών τήν επιμόνωσιν ύπ' αύτου από του Ιανουαρίου του 1955 ακολουθηθεισαν πολιτικήν, άπορρίψει και τήν τελευταίαν πρότασιν περί χορηγήσεως τιαούτων πιστώσεων, μόλις πρό όλίγων μηνών. (*Ιδε Μέρος Α', Κεφ. Π, παρ. 4 του παρόντος πορίσματος).

Άπλούστατα, εϋδεις ποτέ έφθεσεν ύπ' όψιν του κ. Π. Παπαληγούρα τήν καταγγελίαν του κ. Παπαδόυκα περί του 5ο). Τής όλης υποθέσεως έτέλει ό Υπουργός και γενικώτερον ή Κυβέρνησις έν πλήρει άγνοία μέχρι και του Ιουνίου του 1961.

Ό Άνακληρωτής Γεν. Δ)ντής τής ΔΕΗ καθηγητής του Πολυτεχνείου κ. Ι. Φλαμπουριάης, εξετασθείς ύπό τής Άνακριτικής Έπιτροπής ειπε: «Έθεώρησα κακοήθη τόν ισχυρισμόν περί πληρωμής 5ο)... Με τιαυτά δεδομένα τί όμιλίαν να έκαμα μετά του κ. Παπαληγούρα;». Πράγματι, οϋδέν των μελών του Δ.Σ. ή άλλος τις ώμίλησε ποτέ πρός τόν Υπουργόν έν σχέσει με τόν θέμα τούτο, ώς προκύπτει και έν των καταθέσεων. Έπί πλέον ή μετά τής Γαλλικής Πρεσβείας άλληλογραφία δέν εκοινοποιήθη εις τόν Υπουργείον Βιομηχανίας, οϋδ' εις άλλον τινά, ένταφισθεισα, κατά τās προειρημένα.

Αί συνθήκαι ύφ' ός ό κ. Π. Παπαληγούρας έλαβε γνώσιν τής υποθέσεως περιγράφονται έπακριβώς εις τόν Μέρος Α', Κεφ. V, παρ. 3 του παρόντος Πορίσματος. Κατά τήν πρώτην ήμέραν τής συζητήσεως του σχεδίου Ν. Δ. βάσει του όποιου άντικατεστάθη ή Διοίκησις τής Δ.Ε.Η., τήν 22.6.1962, ό κ. Π. Βαρδινογιάννης ήρώτησε τόν τότε Υπουργόν Συντονισμού κ. Π. Παπαληγούρα, εάν γνωρίζει τι περί έπιστολής τής Πρεσβείας, ή όποια όμιλει περί προμηθειών. Ό Υπουργός απήντησε, φυσικά, ότι οϋδέν περι τιαυτής έπιστολής γνωρίζει, έν συνεχεία δέ παρεκάλεσε τόν κ. Π. Βαρδινογιάννην να γίνη σαφέστερος ώστε να δυνηθή ή Κυβέρνησις να έρευνήση και να στείλη εις τόν Εισαγγελέα πάντα τυχόν ύπεύθυνον. Ό κ. Π. Βαρδινογιάννης δέν έδωσε άλλην οιαδήποτε πληροφορίαν. Ό Υπουργός του Συντονισμού, βάσει των όσων άρίστων ειχεν ειπει ό κ. Π. Βαρδινογιάννης, οϋδέν στοιχείον κατώρθωσε να συλλέξη. Κατά τήν έπομένην συνεδρίασιν τής 26.6.62 ό κ. Μητσοτάκης ύπήρξε σαφέστερος του κ. Βαρδινογιάννη έρωτήσας εάν ύπαρχη έγγραφον του

προξένου Αωώνος πρός τήν Κυβέρνησιν διά τήν προμήθειαν 5ο) διά τās έργα του Μέγδοβα, προσέθηκε δέ επί πλέον ότι του θέματος επιληφθή τόν Δ. Σ. τής Δ.Ε.Η. και ότι ύπαρχουν πρακτικά. Διαρκούσης τής συνεδριάσεως οι Υπουργοί του Συντονισμού και τής Βιομηχανίας κ. κ. Π. Παπαληγούρας και Ζ. Ζησάκης, μη γνωρίζοντες τίποτε περί τής υποθέσεως, παρακαλούν τόν Διευθυντήν του Ιδιαιτέρου Γραφείου του τελευταίου να έρωτήση άμέσως τηλεφωνικώς τόν Άνακληρωτήν Γενικόν Διευθυντήν κ. Ι. Φλαμπουριάην. Ό Άνακληρωτής Γενικός Διευθυντής έδωσε τή γνωστήν άόριστον πλήν σαφώς άρνητικήν—κατά τόν ίδιον αύτου χαρακτηρισμόν—άπάντησιν διά τής όποιās συνίστα να γίνη τηλεφώνημα πρός τόν Πρόξενον τής Αωώνος και να έρευνηθούν τά πρακτικά. Τήν ίδίαν νύκταν τής 26ης πρός τήν 27ην Ιουνίου ό κ. Ζ. Ζησάκης μεταβάς εις τήν Δ.Ε.Η. άνέυρε τās τέσσαρα πρακτικά, τήν έπομένην δέ πρωίαν ό κ. Π. Παπαληγούρας, καλέσας εις τόν γραφείον του τούς κ. κ. Δ. Γαλάνην, Α. Δημητρακόπουλον και Ε. Βιδάλην, πληροφορείται, τās λεπτομερείας των πρό πενταετίας περίπου διατρεξάντων, διά πρώτην προδήλως φοράν, όπως κατέθεσεν και ό ένόμιον τής Άνακριτικής Έπιτροπής εξετασθείς ύποδιοικητής τής Τραπεζής τής Ελλάδος κ. Δ. Γαλάνης. Τήν ίδίαν πρωίαν τής 27ης Ιουνίου 1962 ό κ. Π. Παπαληγούρας άνεκοίνωσε πρός τήν Έπιτροπήν του άρθρου 35 όσα περί τής υποθέσεως του 5ο) έπληροφορήθη εκ τής αναγνώσεως των Πρακτικών και εκ τής πρό όλίγης μόλις ώρας λαβούσης χώραν συνμιλίαις του μετά των ως άνω τριών μελών του Δ. Σ. τής Δ.Ε.Η. (*Ιδε Μέρος Α' Κεφ. V, παρ. 3 του παρόντος Πορίσματος).

Εκ μόνης τής αναδρομής εις τās Πρακτικά τής Έπιτροπής του άρθρου 35 του Ιουνίου του 1962 και, άνεξαρτήτως πάντων των προεκτεθέντων, προκύπτει ότι ό κ. Παπαληγούρας έτέλει, μέχρι τής εποχής εκείνης, έν πλήρει άγνοία τής υποθέσεως Παπαδόυκα. Οϋδεις ποτέ—και ακόμη όλιγώτερον πολιτικός τής Κοινοβουλευτικής έμπειρίας και τής έν γένει στάθμης του κ. Π. Παπαληγούρα—δύ έτόλμη να ψευσθή πρός τήν Βουλήν, γνωρίζων ότι ήδύνατο είτε ό κ. Φλαμπουριάης με έν άπλούν τηλεφώνημα, είτε οιαδήποτε μέλος του Δ. Σ., τυχόν έρωτώμενον παρά τής τότε Άντιπολιτεύσεως, να άποκαλύψη τόν ψεύδος του.

Όσπε έλλείπει ή λογική προϋπόθεσις τής ύπαρξεως οιασδήποτε προθέσεως, άφου έλλείπει ή ύπό του Υπουργού γνώσις τής αποδιδομένης εις τόν κ. Γ. Πεζόπουλον παρανομίας. Άλλά τότε, άφου δέν ύπαρχει πρόθεσις, δέν δύναται και να στοιχειοθετηθή, κατά νόμον, τόν αδίκημα τής παραβάσεως καθήκοντος. Διότι δέν έλαβε γνώσιν κατ' Αύγουστον του 1957 (ως ισχυρίζεται ή πλειοψηφία των μελών τής Άνακριτικής Έπιτροπής έν τή σχετική πρός τήν Βουλήν προτάσει της), αλλά μόλις τόν Ιούνιον του 1962, τής υποθέσεως του 5ο), ό κ. Π. Παπαληγούρας. Συνέπεσε δέ να λάβη γνώσιν αύτης, ακριβώς καθ' ήν ώραν εισηγγείτο έντακτον νομοθετικόν μέτρον. βάσει και του όποιου έπεδελήθη ή σκληρότερα διοικητική κύρωσις έναντίον του κ. Γ. Πεζοπούλου, δηλαδή ή εκ τής ύπηρεσίας αύτου άνευ αποζημιώσεως απόλυσις. Σημειωτέον ότι τόν Ιούνιον του 1962, ως θέλομεν εκθέσει λεπτομερώς παρακατιώντες, ειχεν ήδη επιληφθή και ή Δικαιοσύνη τής εξετάσεως των εκ των έπιστολών Φιλαρέτου προκυπτόντων θεμάτων, πρός τās όποια είναι συνδεδεμένη και ή καταγγελία Παπαδόυκα, έφ' όσον αύτη ήθελεν έλεγχθή ύπό των άρμοδίων όργάνων ως αληθής. Δέν έγεννατο, λοιπόν, ούτε θέμα καταμηνύσεως του κ. Γ. Πεζοπούλου μετά τόν Ιούνιον του 1962.

Άλλά και πέραν τούτων, άπεδείχθη ότι ό κ. Π. Παπαληγούρας ούτε ειχε, ούτε νοητόν ήτο να έχη τήν πρόθεσιν (ήτις του αποδίδεται ύπό τής πλειοψηφίας τής Άνακριτικής Έπιτροπής) να ώφελήση τόν Γ. Πεζόπουλον και τήν ΟΛ-ΟΟ.

Υπενθυμίζομεν τās γεγονότα. Από του 1955 και καθ' όλην τήν διάρκειαν τής ύπηρεσίας εις τās Υπουργεία του Συντονισμού και τής Βιομηχανίας, ό κ. Π. Παπαληγούρας ήκολούθησεν εκ συστήματος και μετά έτέγκτου έπιμονής, πολιτικήν σαφέστατα άντιτιθεμένην εις τās συμφέροντα και τās επιδιώξεις τής ΟΛ-ΟΟ. Τόν 1955 περιώρισε τās κερδοφό-

ρους δι' αὐτὴν βραχυπροθέστους πιστώσεις ἀπὸ 4 δισεκατομμύρια γαλλικὰ φράγκα εἰς 1,5, μολοντί ὑπῆρχε ἀνεληφμένη πρὸ τῶν ἰδικῶν του ἡμερῶν δέσμευσις περὶ ἀπορροφήσεως τοῦ συνόλου. Τὸ 1956 ἀποσυρᾶται τὸ θέμα τῆς ἐκτελέσεως τῶν παλαιῶν συμβολαίων ἀπὸ τὴν ἀξίωσιν τῆς Γαλλικῆς πλευρᾶς, περὶ χρησιμοποίησεως ἐτέρων 2 δισεκατομμυρίων γαλλικῶν φράγκων. Τὸ ἴδιον ἔτος προέτεινε τὸν συνδυασμὸν τῶν Γαλλικῶν πιστώσεων πρὸς τὴν διενέργειαν διεθνούς διαγωνισμοῦ. Καὶ ἡ πρότασις τοῦ ἐκείνη ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς πλευρᾶς. Τὸ 1957 ἀπέκρουσε μυθώδη, διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, πιστοδότησιν δυναμένην νὰ φθάσῃ μέχρι καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 20 ἑκατομμυρίων δολλαρίων καὶ διὰ τὴν ὁσίαν, κατ' ἐξοχὴν, ἐνδιαφέρετο ἡ OL—CO.

Δὲν ἀναφερόμεθα εἰς σειρὰν ἄλλων ἐνεργειῶν τοῦ ἐγκυβερνήτου Ὑπουργοῦ διὰ τῶν ὁποίων ἀνετάχθη εἰς τὰς ἀξιώσεις τῆς OL—CO καὶ περὶ τῶν ὁποίων γίνεται λόγος εἰς τὰ σχετικὰ κεφάλαια τοῦ Α' Μέρους τοῦ παρόντος Πυρίσματος. Προέκυψεν, ἄρα, ἐκ τοῦ συγκεντρωθέντος ἀποδεικτικοῦ ὕλικου, ὅτι ὁ κ. Παπαληγούρας ὄχι μόνον δὲν εἶχε τὴν προϋποτιθεμένην διὰ τὴν στήριξιν τῆς ἐναντίου του κατηγορίας ἐπὶ παραβάσει καθήκοντος πρόθεσιν νὰ ὠφελήσῃ τὴν OL—CO καὶ τὸν κ. Γ. Πεζόπουλον (ἐὰν οὗτος ὄντως διέπραξε τὰς ἀποδιδόμενας αὐτῷ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς OL—CO παρανομίας) ἢ νὰ ἐλάψῃ τὴν Δ.Ε.Η., ἀλλ' ἀντιθέτως ἠμπόδισε συστηματικῶς, διὰ πολλῶν αὐτοῦ συγκεκριμένων πράξεων, τὴν προειρημένην Ἑταιρείαν νὰ πραγματοποιήσῃ προσδοκώμενα παρ' αὐτῆς ὠφέλη.

Καταπίπτει, ἐπομένως, ἡ ἐπὶ παραβάσει καθήκοντος διὰ τὸν χειρισμὸν τῆς ὑποθέσεως Παπαδόουκα ἐναντίου τοῦ κ. Π. Παπαληγούρα κατηγορία, διὰ τέσσαρες λόγους:

α) Διότι ἀπεδείχθη, ὅτι μέχρι καὶ τῆς νυκτὸς τῆς 28ης πρὸς 27ην Ἰουνίου 1962, ἠγνόει τὴν ὄλην ὑπόθεσιν.

β) Διότι ἀπειδείχθη ἀφ' ἐνὸς μὲν, ὅτι δὲν εἶχε τὴν πρόθεσιν νὰ ὠφελήσῃ τὴν OL—CO καὶ πάντα τρίτον ἔχοντα κοινὰ μετ' αὐτῆς συμφέροντα (ἄρα καὶ τὸν Γ. Πεζόπουλον ἐὰν ὑποτεθῆ, ὅτι εἶχε τοιαῦτα), ἀφ' ἐτέρου δέ, ὅτι ἐπετέλεσε μετὰ πλήρους εὐσυνειδήσιας τὸ καθήκον του, προστατεύσας ὅσον ἠδύνατο —εἰς πολλὰς δὲ περιπτώσεις μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας— τὰ συμφέροντα τῆς Δ.Ε.Η.

γ) Διότι καὶ ἐὰν ἔτι ὑπετίθετο, ὅτι παρέλειψεν ὁ Ὑπουργὸς νὰ προβῆ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ Κ.Π.Δ. ἐπιβαλλομένην ἐνέργειαν (ὅπερ ἐν προκειμένῳ δὲν συνέβη, ἀφοῦ ὁ κ. Παπαληγούρας ἐτέλει ἐν ἀγνοίᾳ τῶν διαπραχθέντων τυχὸν ἀνομιμάτων) καὶ πάλιν δὲν θὰ προέκυπτε περίπτωσης παραβάσεως καθήκοντος κατὰ τὸ ἄρθρον 259 Π.Κ. διότι —ἀκόμη καὶ ὑπὸ τὴν ἀβάσιμον αὐτὴν προϋπόθεσιν— ἐλλείπου ἅπαντα τὰ συστατικὰ τοῦ ἀδικήματος στοιχεῖα, ἢ ἐκ προθέσεως δηλονότι, παραβάσει τῆς πρὸς κατὰ μήνησιν ὑποχρέωσιν καὶ ὁ σκοπὸς νὰ περιποιήσῃ εἰς ἄλλον παράνομον ὄφελος ἢ νὰ ζημιώσῃ τὸ Κράτος ἢ τὴν Δ.Ε.Η., ἄνευ τῆς ὑπάρξεως τῶν στοιχείων τούτων ἢ παραβάσει τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 37 Κ.Π.Δ. ὑποχρέωσιν διὰ μὲν τοὺς ὑπαλλήλους συνεπάγεται μόνον πειθαρχικὴν, διὰ δὲ τοὺς Ὑπουργοὺς μόνον πολιτικὴν εὐθύνην.

δ) Διότι τέλος τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ θὰ ἴσχυον ἀκόμη καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ Ὑπουργὸς ὀφείλει νὰ ἔχῃ μάθει τὴν ἐν τῷ Δ.Σ. συζήτησιν, ἀλλὰ δὲν τὴν ἔμαθε. Καθ' ὅσον ἢ ἐκ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ Κ.Π.Δ. ὑποχρέωσις ἀφορᾷ μόνον εἰς ὅσα, τὰ ἐν αὐτῷ ὀριζόμενα πρόσωπα, («μανθάνουσι») καὶ ὄχι εἰς ὅσα τυχὸν ὄφειλαν νὰ μάθουν. (Καὶ ταῦτα ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ἐφ' ὅσον ἀπεκρούθησαν ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν τὰ γεγονότα, οὕτε ἠδύνατο, οὕτε ὀφείλει νὰ τὰ μάθῃ.

Εἶναι κατὰδῆλον ὅτι ὁ κ. Κ. Καραμανλῆς οὐδεμίαν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἀνάμειξιν εἰς τὸν χειρισμὸν τοῦ προκειμένου θέματος περὶ τοῦ ὁποίου ἐπληροφόρηθη καὶ ἐκεῖνος τὸ πρῶτον τὴν 27ην Ἰουνίου 1962. Δὲν εἶναι δυνατόν καὶ νὰ διανοηθῆ τις ὅτι ὁ Πρωθυπουργὸς παρέβη τὸ καθήκον του. Τούναντίον, ὡς πρὸς τὸν Πρωθυπουργόν, πέραν τῶν ὡς ἄνω ὑπάρχουν: α) παντελῆς ἑλλείψεως ἀρμοδιότητος καὶ β) πλήρους πραγματικῆς ἀδυναμίας παρακολούθησεως τοιαύτης ὑποθέσεως.

γ) Τὸ θέμα τῆς ἀναθέσεως ἔργων πολιτικοῦ μηχανικοῦ εἰς τὴν OL—CO.

Ἄπαντα τὰ σχετιζόμενα πρὸς τὰ ἔργα πολιτικοῦ μηχανικοῦ θέματα (συμβάσεις, ὀργάνωσις τοῦ ἐλέγχου, κόστος ἐκτελέσεως κλπ.) ἐκτίθεται λεπτομερῶς εἰς τὸ μέρος Α' κεφ. VI, VII καὶ VIII τοῦ παρόντος Πυρίσματος. Ἐκ τῆς ἀναλύσεως ἐκείνης, προκύπτει αὐτομάτως ὅτι δὲν διεπράχθη —καὶ εἰς τὴν περιπτῶσιν ταύτην— ὑπὸ τῶν ἐγκυβερνηθέντων ὑπουργῶν παράβασις καθήκοντος, ἀλλ' ὅτι ἀντιθέτως, ἐν τῇ ἐνασχίσει τῶς ἀρμοδιότητων τῶν, ἐνήργησαν πάντοτε συννόμως ἀποβλέψαντες εἰς τὴν προστασίαν τῶν συμφερόντων τῆς Δ.Ε.Η. Ἐν τοῖς ἐπομένοις ἀποκρούεται ἀπλῶς ἡ ἀναφερομένη εἰς τὰ ἔργα πολιτικοῦ μηχανικοῦ πρότασις κατηγορίας τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, διὰ τῆς παραπαιμπῆς —ὡς πρὸς τὰ θεμελιώδη τὴν ἀποκρούσιν αὐτὴν πραγματικὰ περιστατικὰ— εἰς τὰ προειρημένα εἰδικὰ κεφάλαια.

Ἀναγράφεται ἐν τῇ προτάσει τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι «ἡ Δ.Ε.Η. εἶχεν ἐξασφαλίσαι διὰ τῆς ἀπὸ 5.5.55 συμβάσεως τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων διὰ προκηρῦξεως δημοπρασίας βάσει τιμῶν μονάδος εἰς ἅς περιπτώσεις θὰ ἔκρινε τοῦτο σκόπιμον».

Καὶ πάλιν ἡ διατύπωσις τῆς πλειοψηφίας οὔτε σαφῆς εἶναι οὔτε πλήρης. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι μετὰ τὴν διαπραγματεύσιν τῆς 19ης Μαρτίου 1955 ὁ κ. Π. Παπαληγούρας εἶχεν ἐξασφαλίσαι ὑπὲρ τῆς Δ.Ε.Η. τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρως ὑπ' αὐτῆς ἐπιλογῆς τοῦ συστήματος ἐκτελέσεως τῶν ἔργων, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τῶν σχετικῶν σημειωμάτων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τοῦ κ. Ι. Καραβίδα ("Ἰδε Μέρους Α', κεφ. VI, παρ. 2). Ἡ Δ.Ε.Η. ἤτο κατὰ συνέπειαν ἐλευθέρως, βάσει τῆς συμβάσεως τῆς 5.5.1955, νὰ ἀναθέσῃ ἐὰν ἤθελε τὰ ἔργα πολιτικοῦ μηχανικοῦ εἴτε εἰς Ἑλλήνας ἐργολάβους («ἐφ' ὅσον καὶ καθ' ὃ μέτρον οὗτοι θὰ ἦσαν εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσωσι τοιαύτης ὁλικῆς ἔργα»), εἴτε εἰς ὑπεργολάβους τῆς OL—CO ἐπιλεγόμενους διὰ διαγωνισμοῦ μόνον μεταξὺ Γαλλικῶν οἰκῶν. Ὁ τελευταῖος οὗτος περιορισμὸς δὲν ἐτέθη ὑπὸ τοῦ κ. Π. Παπαληγούρα, ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τούτου, εἶναι συνηθέστατος εἰς τοιοῦτου εἶδους συμβάσεις, καθ' ὅσον ὁ παρέρχων τὴν βασικὴν χρηματοδότησιν (ἐν προκειμένῳ ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις) ἀξιοῖ νὰ ἐκτελεσθῶν τὰ ἔργα ὑπὸ οἰκῶν τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐθνικότητος, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκτελεσθῶν ὑπὸ Ἑλλήνων. Ὑπενωμιζόμεν ὅτι ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε τὴν ἐκτέλεσιν μεγίστου ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου ὑπὸ ἀνάλογους ἐντελῶς περιορισμούς. ("Ἰδε περὶ πάντων τούτων Μέρους Α', κεφ. VI, παρ. 3).

Ὡστε τὸ 1956 ἡ Δ.Ε.Η. εἶχε νὰ ἐπιλέξῃ (διὰ τὰ ἔργα ἅτινα δὲν ἠδύνατο λόγω ἐλλείψεως τῆς ἀπαιτουμένης ἐμπειρίας, νὰ ἐκτελέσωσιν Ἑλλήνες ἐργολάβοι) μεταξὺ τῆς κατὰ τὸ σύστημα τιμῶν μονάδος δημοπρατικῆς ἐντός τῆς Γαλλίας καὶ τῆς κατὰ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα ἀναθέσεως εἰς τὴν OL—CO.

Ἐνῶ τὸ 1955, τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. καὶ οἱ ἄλλοι ἀρμοδίοι τῆς Δ.Ε.Η. δὲν ἦσαν σύμφωνοι ὡς πρὸς τὸ προκρινεῖν κατασκευαστικὸν σύστημα ἐκτελέσεως τῶν ἀπαιτούντων «εἰδικὴν ἐμπειρίαν» ἔργων (τῶν κ.κ. Α. Δημητρακοπούλου καὶ Ι. Καραβίδα ὑποστηριζάντων, τότε, πεισμώνως τὸ σύστημα τιμῶν μονάδος), τὸ θέρος τοῦ 1956 ἅπαντες εὐρέθησαν σύμφωνοι, ἀκόμη καὶ τοῦ κ. Α. Δημητρακοπούλου, μεταβαλλόντος ἐν τῷ μεταξὺ γνώμην, διὰ τοὺς ἀναλυτικῶς εἰς τὸ μέρος Α', κεφ. VII, παρ. 1 τοῦ παρόντος ἐκτιθεμένου σφαιρωτάτους, πράγματι, λόγους (περὶ ὧν καὶ κατέθεσαν εἰς τὴν Ἀνακριτικὴν ἐπιτροπὴν οἱ ὑπάλληλοι ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τῆς Δ.Ε.Η. (τῆς ΓΕΚΕΤ) κ.κ. Παπαλεονάρδος, Μιχαηλίδης, Γυπαράκης κλπ.).

Ὅπως ἔδοξε, μετὰ σύστασιν τοῦ συμβούλου τῆς ΔΕΗ κ. STUCKI —ἡ παγκοσμίως ἀνεγνωρισμένη εἰδικότης καὶ ἡ ἐντιμότης τοῦ ὁποίου παρ' οὐδενὸς ἀμφισβητεῖται— τὸ Δ. Σ. ἔλαβε παμψηφεί τὴν 22αν Αὐγούστου 1956 τὴν ἀπόφασιν περὶ ἀναθέσεως τῶν ἔργων πολιτικοῦ μηχανικοῦ εἰς τὴν OL—CO, κατὰ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα, διότι ἐθεωρήθη ὅτι ὑπὸ τὰς τότε κρατούσας συνθήκας δὲν θὰ ἐνδία-

φέροντο σοβαροὶ ξένοι ἐργολαβικοί οἰκοί, εἰ μὴ ἐὰν προσέφεραν ὑψηλὰς τιμὰς μονάδος. Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ.Σ. ἐκείνην, ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος ἐξήγησε τοὺς λόγους δι' οὓς τάσσεται πλέον καὶ ἐκεῖνος ὑπὲρ τῆς ὡς ἄνω λύσεως. Τὰ δ' ἐν συμβουλίῳ λεχθέντα ἀνέλυσε ὑπερεπαρκῶς καὶ εἰς κατατεθέντα ἀποσπάσματα τοῦ ἡμερολογίου του (περὶ ὧν ἴδε ἐ.ἀ. παρ. 2). Τὸ Δ. Σ. ἀνέθεσε διὰ τῆς ἰδίας ἀποφάσεως τὴν μετὰ τῆς OL—CO διαπραγματεύσιν καὶ συνομολόγησιν τῆς συμβάσεως εἰς τὸν κ. Γ. Πεζόπουλον. (ἴδε ἐ.ἀ. παρ. 2).

Ὁ κ. Πεζόπουλος ἐπεφόρτισε μὲ τὴν διαπραγματεύσιν τῶν κατ' ἴδιαν ἄρθρων τῆς συμβάσεως τὸν κ. Δ. Παπαλεονάρδου, ὅστις ἕως δὲν κατώρθωσε νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῆς OL—CO, τῆς ὁποίας τὰς ἀξιώσεις ἐθεώρησε ὡς οἰκονομικῶς καὶ τεχνικῶς ἀπαράδεκτους, ὅπερ καὶ ἐκ τῆς ἀπὸ 21.9.56 ἀναφορᾶς αὐτοῦ προκύπτει. Ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος ἀνέλαθεν ὁ ἴδιος, ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ἐκείνης τὴν συνέχισιν τῶν διαπραγματεύσεων, δὲν ἐπέφερεν ἕως ὅρας ἐκεῖνας τὰς βελτιώσεις, τὰς ὁποίας ἐθεώρει ἀπαραιτήτους ὁ κ. Παπαλεονάρδου. Τὸ Δ. Σ. ἐν τούτοις ἐθεώρησε τὰς τροποποιήσεις ἐκεῖνας ὡς ἐπαρκεῖς διὰ τὰ ἐγκρίνην τὴν σύμβασιν, ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τῆς ὁποίας συνεζήτησεν εἰς πολλὰς συνεδριάσεις. Κατὰ τὴν τελικὴν συνεδρίασιν τῆς 3.11.56, καθ' ἣν ἐνεκρίθη ἡ σύμβασις, ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος ἔδωσε ψῆφον λευκὴν. Ἐξήγησεν ἕως εἰς τὸ Ἡμερολόγιόν του ὅτι ἡ «ἀδυναμία μου πρὸς σαφῆ κρίσιν ὠφείλετο κυρίως εἰς ἀδυναμίαν συστηματικῆς ἀπασχολήσεως μὲ ὑπολογισμοὺς ἐπειδὴ δὲν εἶχον συνέλθει ἐξ οἰκογενειακοῦ ἀτυχήματος». Προσθέτει, ἕως εἰς τὸ ἡμερολόγιον ὅτι μετὰ ἓνα μῆνα προέβη εἰς τοὺς ἀναγκαίους ὑπολογισμοὺς ὧν καὶ ἀνεκοίνωσε (προδήλως διὰ νὰ καθυστερήσῃ τοὺς ἐν τῷ Συμβουλίῳ συναδέλφους του) τὸ ἀποτέλεσμα διὰ τῆς ἀπὸ 2.12.56 ἐκθέσεώς του. (ἴδε ἐ.ἀ. παρ. 2).

Ἐξ ἄλλου, ὁ ἴδιος ὁ κ. Δ. Παπαλεονάρδου θεωρεῖ ὅτι, ἐκ τῶν ὑπέρων κρινομένη ἡ σύμβασις, δὲν ἐζημίωσε τὴν Δ. Ε.Η. καὶ ὅτι, ἐπὶ πλέον ἢ σημειωθείσα τελικῶς κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου ὑπέρβασις κατὰ 11 ο) ὅχι μόνον δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος — ὅπερ οὐδεὶς ἐξ ἑφθων ὑπεστήριξε ποτὲ — ἀλλ' ἀπολύτως εὐλογος. Εἰς πάντα ταῦτα ἐπλειοδότησε, διὰ διαφόρων σημειωμάτων του ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος, δηλώσας μάλιστα, κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ. Σ. τῆς 11.4.1962 ὅτι ὑπέρβασις κυμαινομένη μεταξὺ 20—25 ο), δὲν εἶναι, βεβαίως, παράλογος δι' ἔργον ἐμφανίσαν τόσας δυσχερείας καὶ ἀπρόοπτα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, ὡς ὁ Μέγδοβας.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀναθέσεως τῶν ἔργων εἰς τὴν OL—CO αἰ ὑπὲρ τοῦ ἀπολογιστικοῦ συστήματος ἀντιλήψεις τοῦ κ. Δημητρακοπούλου φαίνονται ἀνάγλυφοι εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 131.800 ὑπόμνημά του πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐκτάκτου Ἐλέγχου, ἀλλ' ἔτι σαφέστερα εἰς τὸ συγγραφὴν κατὰ Σεπτέμβριον 1957 ἐνδέκατον κεφάλαιον τοῦ Ἡμερολογίου του. Ἀκόμη καὶ ὅταν ἐδημιουργήθησαν αἱ γνωσταὶ μεταξὺ τῆς OL—CO καὶ τῆς Ὑπηρεσίας Ἐλέγχου διαφοραί, συνεπεία τῶν ὁποίων ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος ἠπειλήσει, συμμορφωθείς πρὸς ὑπόδειξιν τοῦ κ. Δ. Παπαλεονάρδου, νὰ κηρύξῃ ἐκπτώτον τὴν OL—CO, ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος ἔγραψεν εἰς τὴν σελίδα 113—114 τοῦ προμνησθέντος Ἡμερολογίου:

Πάντως γνωρίζω τὰ τῶν σχέσεων μεταξὺ τοῦ οἰουδήποτε ἀναδόχου καὶ τοῦ ἀσκούντος ἐπ' αὐτοῦ ἀπὸ μέρους τοῦ ἐργοδότη τὸν ἔλεγχον . . . δὲν ἀπελπίζομαι. Εἴμαι βέβαιος ὅτι παρ' ὅλα αὐτά, ἡ παρούσα κατάστασις εἶναι μεταβατικὴ, ἐφ' ὅσον παραμείνῃ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἐλέγχου ὁ κ. Δ. Παπαλεονάρδου, ὅστις τῇ ὑποδείξει μου ἐτοποθετήθη εἰς τὴν θέσιν αὐτήν. . . καὶ θὰ ἐξελιχθῇ ὁμαλῶς ἢ ἐκτελέσει τὸ ἔργον ὑπὸ τῆς OL—CO».

Θριαμβευτικώτερος ὑπῆρξε τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ Δ. Γαλάνη ὁ τόνος:

Λοιπὸν τώρα χαίρομαι πὺ ἀκούω ὅχι μόνον τὸν Γεν. Διευθυντὴν, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους εἰδικούς νὰ δέχωνται τὴν λύσιν αὐτὴν . . . τὴν ὁποίαν ἀποδέχομαι ὡς τὴν πλέον σκόπιμον . . .» (Πρακτικὰ Δ. Σ. τῆς 12.8.1956).

Ἐπὶ τὰς συνθήκας ταύτας, ὁ κ. Π. Παπαληγόρου εἶλαθε γνωσθῆν εἰς πρώτῃν μὲν φάσιν τῆς παμψηφεί ληφθείσης ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. περὶ ἀναθέσεως τῶν ἔργων πολιτικοῦ μηχα-

νικοῦ εἰς τὴν OL—CO, εἰς δευτέραν δὲ φάσιν καὶ τῆς ἐγκριτικῆς τῆς συμβάσεως ἀποφάσεως. Δὲν ἤδύνατο καὶ δὲν ἐδικαιούτο νὰ ἀντιδράσῃ διὰ τοὺς κάτωθι λόγους:

α) Ἡ κατ' ἀρχὴν ἀνάθεσις δημοσίου ἔργου κατὰ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα, ὅπερ εἶναι ἐν ἐκ τῶν παγκοσμίως ἀνεγνωρισμένων καὶ συνηθέστατα ἐφαρμοζομένων συστημάτων, οὐδὲν ἐνεφάνιζε τὸ ἀνώμαλον. Ἴδε Μέρος Α', Κεφ. VI, παρ. 1 τοῦ παρόντος Πορίσματος καὶ τὰς αὐτόθι μνηνευομένας καταθέσεις ἀπάντων τῶν ἐξετασθέντων τεχνικῶν καθὼς καὶ σχετικὴν εἰσήγησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κ. Γ. Χαρμπούρη.

β) Ἄπαντες οἱ ἀρμόδιοι, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς ΔΕΗ, καθὼς καὶ ἡ Γεν. Δ(ν)σις Ἠλεκτρισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας ἦσαν, ἴδια μετὰ τὴν ἐκφρασθεῖσαν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. STUCKI γνώμην, σύμφωνοι ὅτι ἐπεβάλλετο ἢ κατὰ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα ἐκτελέσει.

γ) Ὅπως, ὀρθῶς, παρετήρησεν ἐν τῷ προαναφερθέντι αὐτοῦ ἡμερολογιακῷ σημειώματι ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος, ἡ ἐφαρμογὴ οἰουδήποτε συστήματος ἐκτελέσεως ἔργων, πρὸ πάντων ὁμῶς τὸ ἀπολογιστικὸν, προϋποθέτει τὴν λειτουργίαν καλῶς ὀργανωμένη ὑπηρεσίας ἐλέγχου ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη. Εἶναι ὁμόφωνος ἡ γνώμη ἀπάντων τῶν ἐξετασθέντων ὅτι ἢ ὑπὸ τὸν κ. Παπαλεονάρδου εἰδικῶς συσταθεῖσα ἐλεγκτικὴ ὑπηρεσία, ἡ ΥΕΚΕΤ, ἐλειτούργησεν ἀβόγως, ὑπὸ οὐδενὸς εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς παρενοχληθείσα, ἐνήργει δὲ πάντοτε μετ' ἄκρας ἀπέναντι τοῦ ἀναδόχου αὐστηρότητος. Ἡ φυσικὴ τάσις τοῦ οἰουδήποτε ἀναδόχου (ἐκτελοῦντος τὸ ἔργον κατὰ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα) πρὸς σπατάλην, ἀντιμετωπίσθη «κατὰ τὸν ὅσον σκληρόν», ὅπως εἶπεν ὁ κ. Παπαλεονάρδου ὁ τόνος δι-καίως ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου ἐπαινεθεῖς καὶ διὰ τὰ ἠθικὰ καὶ διὰ τὰ ἐπαγγελματικὰ του προσόντα.

Σημειωθῆτω ὅτι ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἀποστολῆς τῆς ἡ ΥΕΚΕΤ ἐφήρμοσεν αὐστηρότητα τοὺς περὶ δημοσίων ἔργων ἰσχύοντες νόμους καὶ κανονισμοὺς. (ἴδε, πρὸ πάντων, Μέρος Α', Κεφ. VIII, παρ. 1).

Δοθεισῶν τῶν ἀνωτέρω ἀναμφισβητήτων προϋποθέσεων, ἦ-τοι: τοῦ παγκοσμίως παραδεκτοῦ τοῦ ἐπιλεγέντος κατασκευαστικοῦ συστήματος, τῶν κατὰ τὸν προεπιλεγέντον τρόπον εἰλημμένων ἀποφάσεων τοῦ Δ. Σ., καθὼς καὶ τῆς συμφώνου γνώμης ἀπάντων τῶν τεχνικῶν καὶ ὑπηρεσιακῶν συμβούλων τοῦ Ὑπουργοῦ, καὶ, τέλος, τῆς ὑπάρξεως ἀρτιώτατα ὀργανωμένης ὑπηρεσίας ἐλέγχου, πῶς εἶναι ἀραγε δυνατόν νὰ διανοηθῇ τις ὅτι ὁ Ὑπουργὸς ὠφέλις νὰ ἐκφράσῃ ἀντίθετον περὶ τῆς ὑποθέσεως γνώμην; Σημειοῦμεν καὶ πάλιν ὅτι (γνώμην) καὶ μόνον ἠδύνατο, κατὰ νόμον, νὰ ἐκφράσῃ. Ἀλλὰ τοιαύτη γνώμη, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς ὑπηρεσιακῆς εἰσηγήσεως τίνος, ἠδύνατο νὰ σχηματίσῃ καὶ ἐπομένως νὰ ἐκφέρῃ ὁ Ὑπουργός; Ἀκόμη ὀλιγώτερον συνέτρεξε περίπτωσις ἐνασχίσεως οἰουδήποτε ἐλέγχου κατὰ τοῦ οὕτω ἀποφασισθέντος Δ. Σ., τὸ ὁποῖον, ἐλευθέρως κρίνον, ἀπεφάσισε — ἀπεδείχθη δὲ ἐκ τῶν ὑπέρων ὅτι ἀπεφάσισεν ὀρθῶς — τὴν ἀπολογιστικὴν ἀνάθεσιν κατὰ τὰ προεπιλεγμένα.

Γράφει ἡ πρότασις κατηγορητηρίου τῆς πλειοψηφίας τῶν μελῶν τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος ἐπέτυχεν τὴν ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. τῆς ΔΕΗ ἐγκρίσιν τῆς σχετικῆς συμβάσεως (δι' ἀπατηλῶν μέσων ἀποκρύψας ἀπὸ τὸ Δ. Σ. τὸ γεγονός ὅτι αἱ τεχνικαὶ Ὑπηρεσίαι εἶχον ἐτοιμάσει ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1956 τὰς μελέτας καὶ προδιαγραφὰς διὰ τὴν διενέργειαν δημοπρασιῶν καὶ ἐπισείων τὸν κίνδυνον ὅτι δῆθεν θὰ ἐχάνετο πολὺτιμος χρόνος καὶ θὰ περιήρχοντο εἰς ἀδιέξοδον ἐὰν θὰ ὑπερθεοῦντο ἐκ τῆς ἀπορρίψεως τῶν ἀπαράδεκτων ὄρων τῆς OL—CO νὰ καταλήξουν εἰς δημοπρασίαν, ἐπέτυχεν μὲ τὰς ἀνωτέρω καὶ ἄλλας ἀνακριθείας καὶ ἀνεπίτρεπτα τεχνάσματα, νὰ δώσῃ εἰς τὴν ἐκδήλωση προστατευομένην τοῦ OL—CO τὴν ἀποκλειστικὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων».

Ἀνεξαρτήτως τῆς ἐνδιαθέτου βουλήσεως τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐν συνεργασίᾳ μετ' οἰουδήποτε τρίτου καὶ δὴ τοῦ ἀναδόχου τυχῶν διαπράξεως ἀδικημάτων, τὸ ἀνωτέρω κείμενον τῆς πλειοψηφίας, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ συγκεντρωθέντος ἀποδεικτικοῦ ὕλικου, δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς

τά γεγονότα, (ἄτινα καὶ ἐπιτίθενται ἐπακριβῶς εἰς τὰ κεφάλαια VI, VII καὶ VIII τοῦ μέρους Α', τοῦ παρόντος Πορίσματος). Θὰ ὑποθέσωμεν ἐν τούτοις, πρὸς στήριξιν ὅτι ἀνταποκρίνεται ἢ ἀνωτέρω περιουχὴ εἰς τὰ πράγματα. Ἀκόμη καὶ ὑπὸ τὴν ἀναληθῆ ταύτην προϋπόθεσιν, δὲν προκύπτει περίπτωσις παραβάσεως καθήκοντος, ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργοῦ. Καὶ τοῦτο διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:

α) Ἐὰν ὑποθεθῆ ὅτι ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος προσέβη εἰς τὰς προσηρμένους ἀπατηλάς ἐνεργείας, χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθῶσιν οὐδ' ἐκείνα ἐκ τῶν μελῶν συνεχροῦς ἀπασχολήσεως ἄτινα, ὡς ἰδίᾳ ὁ κ. Δημητρακόπουλος εἶχον στενωπώτην μετὰ τῆς ἀρμοδίας Ὑψηλείας, τῆς ΥΕΚΕΤ καὶ δὴ τοῦ κ. Δ. Παπαλεονάρδου, ἐπαφῆν (πολλαπλῶς ἐκ σωρείας ἐγγράφων καὶ καταθέσεων ἐπιβεβαιωθεῖσαν) προκύπτει ἀδιάστως ὅτι ὁ Ὑπουργὸς θὰ ἐτέλει κατὰ μείζονα λόγον ἐν ἀγνοίᾳ τῶν εἰρημένων παρανόμων ἐνεργειῶν. Ἀκόμη καὶ ὁ Γεν. Δ) κτῆς Ἡλεκτρισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας κ. Ν. Βλαχόπουλος ἐξετασθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐρωτηθεὶς περὶ τῶν προσηρμένων παραπλανητικῶν ἐνεργειῶν καὶ «ἀποσιωπήσεων» τοῦ κ. Γ. Πεζόπουλου, ἀπήντησεν ὅτι «δὲν ἔλαβον καμμίαν γνώσιν αὐτῶν πού μοῦ λέγετε». (Ἴδε κατάθεσίν του τῆς 18.3.65). Ἡ πλειοψηφία τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς εἰσάγει — καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν — τὸ τεκμήριον τῆς «παντογνωσίας» τοῦ Ὑπουργοῦ, μολονότι εἶναι ἐκ τῶν ἐγγράφων καὶ τῶν καταθέσεων δεδομένον ὅτι οὐδεὶς ποτὲ ἀνέφερε περὶ ἀνωμαλίας τινὸς εἰς τοὺς ἐγκαλουμένους Ὑπουργούς.

β) Ὡς εἶναι φυσικὸν — ἀλλὰ καὶ ὡς κατετέθη ὑπὸ τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων — τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας οὐδεμίαν ἀρμοδιότητα εἶχε (ἀλλ' οὐδὲ καὶ τὸ ἀπαραίτητον πεπειραμένον τεχνικὸν προσωπικόν) ὥστε νὰ παρακολουθήσῃ τὰς διαπραγματεύσεις πρὸς συναιολόγησιν τεχνικωτάτης συμβάσεως «ἐργολαβικῆς». Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι εἰς τοὺς τόμους τῶν πρακτικῶν καὶ τῶν λοιπῶν σχετιζομένων μετὰ τὴν ἐν λόγω σύμβασιν ἐγγράφων τοῦ 1956, δὲν ἀναφέρονται αἱ λέξεις «Ὑπουργός» ἢ «Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας» (Ἴδε σχετικῶς Μέρους Α', Κεφ. VIII, παρ. 1 καὶ τὸν αὐτοῖ μνημονεύμενον μεταξὺ τῶν κ.κ. Α. Δημητρακοπούλου καὶ Π. Γουναράκη διάλογον).

γ) Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας βεβαίως ἐτηρεῖτο ἐνήμερος τῆς γενικῆς πορείας τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου καὶ ἐπομένως καὶ ἐπὶ τῶν λαμβανομένων ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. βασικῶν ἀποφάσεων. Αἱ ὀγκωδέσταται συμβάσεις δὲν συντάσσονται φυσικὰ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ (ὅστις μάλιστα προκειμένου περὶ συμβάσεως συναιολογούμενης ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η., θὰ παρέβαινε ρητὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἐὰν ἀνεμιγνύετο ἀνευ λόγου εἰς τὴν τοιαύτην σύνταξιν), ἀλλὰ καταρτίζονται ὑπὸ ἐξειδικευμένων τεχνικῶν καὶ νομικῶν, οἵτινες τὰς γενικὰς ἀρχὰς θέτουσιν ὑπ' ὄψιν τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. καὶ τὰς ἐπιτελικωτέρας ὑπ' ὄψιν τῶν ἀσκούντων τὴν ἀνωτάτην ἐποπτεῖαν Ὑπουργῶν. Εἶναι χαρακτηριστικὰ τὰ ὅσα εἶπον ἐνώπιον τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν πρέπει νὰ καταρτίζωνται αἱ συμβάσεις, οἱ κ.κ. Δ. Παπαλεονάρδου, Α. Δημητρακόπουλος καὶ Στουπάνης. Ἐὰν εἰσῆγετο καὶ νέον τεκμήριον ὅτι ὁ Ὑπουργὸς γνωρίζει τὰς λεπτομερείας ὅλων τῶν συμβάσεων τῶν καταρτιζομένων ὑπὸ τῶν ἐποπτευομένων παρ' αὐτοῦ Ὄργανισμῶν (καὶ μάλιστα λεπτομερείας ὧν δὲν κατώρθωσαν νὰ λάβωσιν γνώσιν καὶ αὐτὰ ταῦτα τὰ εἰδικώτερα ἐκ τῶν μελῶν τῆς διεικησέως τῶν ὀργανισμῶν τούτων), θὰ ἔπλευεν εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ λειτουργῆ κατὰ τρόπον παραγωγικὸν καὶ ὀμαλὸν ὁ δημόσιος βίος.

δ) Προκύπτει ἐκ τῶν προεκτεθέντων ὅτι ἡ ἐκτοξευομένη ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς κατηγορία ἐπὶ παραβάσει καθήκοντος, εἶναι — καὶ ἐὰν ἔτι ὑποθεθῶσιν ὡς ἀκριβῆ τὰ ἐν σχέσει πρὸς τὸν κ. Γ. Πεζόπουλον πραγματικὰ περιστατικὰ — ἀβάσιμος. Διότι ἐλλεῖπει καὶ πάλιν εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ λογικὴ προϋπόθεσις τῆς ὑπάρξεως οἰασθήποτε προθέσεως τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐλλεῖπει δηλαδὴ τὸ στοιχεῖον τῆς ὑπ' αὐτοῦ γνώσεως τῆς συντελεσθείσης παρανομίας.

ε) Πέραν τούτου ἐλλεῖπει καὶ καταδήλως ὁ δόλιος σκοπὸς τοῦ Ὑπουργοῦ νὰ ὠφελήσῃ τὸν κ. Γ. Πεζόπουλον καὶ τὴν OL—GO. Περὶ τῆς ἐλλείψεως ταύτης ἀνεφέρθησαν καὶ ἐν τῷ παρόντι τμήματι στοιχεῖα ἐπαρκῆ ὥστε νὰ περιτεύῃ ἢ ἐπανάληψίς των.

Ἡ ἀπόκρουσις τῆς κατηγορίας περὶ παραβάσεως καθήκοντος εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὀλοκληρώθη ἤδη διὰ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων: Παράβασις καθήκοντος ὑπὸ τοῦ κ. Π. Παπαλεονάρδου καθὼς καὶ ὑπὸ τοῦ κατὰ πάντα ἀναρμοδίου κ. Κ. Καραμανλῆ δὲν διεπράχθη. Δὲν θὰ διεπράττετο δὲ ἀκόμη καὶ ἐὰν ἐγένετο δευτῆ, ἢ, οὐστία ἀβάσιμος, παραδοχὴ τῶν μελῶν τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ περὶ ἀναδέσεως τῶν ἔργων πολιτικοῦ μηχανικοῦ ἀπόφασις προσέκυψε διὰ παραπλανήσεως καὶ ἐξαπατήσεως τοῦ Δ.Σ. ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Πεζόπουλου. Τοῦτ' αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἂν δεγθῶμεν ἐτέρας ἐπίσης ἀνακριθεῖς παραδοχὰς τῆς πλειοψηφίας τῶν μελῶν τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς. Καὶ ἂν ἀκόμη ὑπῆρξεν ἡ ἀπόφασις περὶ ἀπολογιστικῆς ἀναδέσεως ζημιογόνος διὰ τὴν Δ.Ε.Η. — ἐνῶ αὕτη ὑπῆρξεν ὠφέλιμος (ὡς τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ τῶν παρ. 2 ἕως 5 τοῦ Κεφ. VII τοῦ Α' Μέρους τοῦ παρόντος) — καὶ πάλιν δὲν προκύπτει περίπτωσις παραβάσεως καθήκοντος τῶν ἐγκαλουμένων, διότι ἐξ οὐδενὸς στοιχείου συνάγεται ὅτι ἀπέβλεψαν σκοπῶς εἰς τὸ νὰ προκαλέσωσι τὴν ζημίαν ἢ νὰ ὠφελήσωσι τὴν OL—GO ἢ τὸν κ. Γ. Πεζόπουλον. Τὰ ἀντίθετα δὲ συνήχθησαν ἐν τῇ ἀπουρούσει τῆς προηγουμένης περὶ παραβάσεως καθήκοντος κατηγορίας (τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ θέμα τῆς προμηθείας τοῦ 50ο).

Διὰ λόγους, ὅμως, ἱστορικῆς ἀκριβείας — καὶ ὄχι διὰ λόγους ἀναφερομένους εἰς τὴν κατηγορίαν — σημειοῦμεν τὰ ἀκόλουθα:

α) Ὁ Μέγδοβας ὑπῆρξε τὸ εὐθηνότερον μέχρι σήμερον ἐκτελεσθὲν μέγα ὑδροηλεκτρικὸν ἔργον, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ κατὰ μόνᾳ τῶν διαφόρων κατασκευῶν κόστους. (Ἴδε μέρος Α' Κεφ. VII παρ. 3 τοῦ παρόντος Πορίσματος).

β) Ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἀναδόχου ὑπῆρξεν εὐλογος κατ' αὐτὸν τοῦτον τὸν κ. Α. Δημητρακόπουλον, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐκτάκτου Ἐλέγχου. (Ἴδε Μέρους Α', Κεφ. VII, παρ. 4 τοῦ παρόντος Πορίσματος).

γ) Ἡ σημειωθεῖσα ὑπέρβασις ἦτο μικρὰ καὶ δικαιολογημένη κατὰ τὸν κ. Α. Δημητρακόπουλον, κατὰ τὸν κ. Δ. Παπαλεονάρδον, κατὰ τοὺς καθηγητὰς τοῦ Πολυτεχνείου κ.κ. Κουτσοκώστα καὶ Ρωμαῖδην, κατὰ τὰς καταθέσεις παντὸς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξετασθέντος περὶ τοῦ θέματος εἰδικοῦ. (Ἴδε Μέρους Α', Κεφ. VIII, παρ. 5 τοῦ παρόντος Πορίσματος).

δ) Ἀπὸ ἀπόψεων ποιότητος ὁ Μέγδοβας εἶναι, μὴδενὸς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀντιλέγοντος, τὸ ἀρτιώτερον μέχρι σήμερον ἐκτελεσθὲν δημόσιον ἔργον. (Ἴδε π.χ. περὶ τούτου τὴν ἐκθεσιν τῶν καθηγητῶν Κουτσοκώστα καὶ Ρωμαῖδην, κατὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ πρώτου ἐξ αὐτῶν, τὴν κατάθεσιν τοῦ κ. Δ. Παπαλεονάρδου καὶ τέλος αὐτὸ τοῦτο τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου).

Αὐτὰ ὑπῆρξαν τὰ ἐξ ἀντικειμένου ἀποτελέσματα τῆς ὅλης διαχειρίσεως τοῦ Μέγδοβα. Τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα, βεβαίως, δὲν ἦσαν τοιαῦτα ὥστε νὰ προκαλέσωσιν κατ' ἑαυτὰ ἀνησυχίαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὥστε νὰ διατάξῃ — πέραν τοῦ διτεταγθέντος ὑπὸ τῆς λεγομένης Ἐπιτροπῆς Κουτσοκώστα — εἰδικὸν τινα ἔλεγχον.

Δὲν εἶναι βεβαίως λογικῶς ἀποκλεισμένον νὰ ἔχουν σημειωθῆ, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀκόμη καὶ τοῦ εὐθηνότερου καὶ ἀρτιώτερου ἔργου, ἀνωμαλίας. Ἀλλὰ ἡ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀποκάλυψις τοιούτων τυχόν σημειωθέντων ἀνομημάτων ἔχει ὡς αὐτονόητον προϋπόθεσιν νὰ καταγγείλῃ τις τι περὶ αὐτῶν. Ἐν τῇ προκειμένη ὅμως περιπτώσει, οὔτε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου, οὔτε μετ' αὐτὴν κατήγγειλεν οἰσοθήποτε ἀρμόδιος ἢ ἀναρμόδιος τὴν παρὰ μικρὰν ἀνωμαλίαν. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλ' οἱ πάντων ἀρμοδιώτεροι π.χ. κ. Δ. Παπαλεονάρδου καὶ ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος κατέθεσαν, ὅπως ἄλλωστε καὶ ἅπαντες οἱ ὀψωσθή-

ποτε άσχοληθέντες με τὸ ἔργον, ὅτι οὐδέποτε ὠμίλησαν περὶ ἀνωμαλίας τινὸς εἰς οἰονδήποτε Ὑπουργὸν καὶ ὅτι ἐπὶ πλεόν δὲν ἀντελήφθησαν ποτὲ ἀταξίαν μὴ ἀντιμετωπισθεῖσαν ὑπ' αὐτῆς ταύτης τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς ἀρμοδιότητος αὐτῆς. Ἄλλ' ἀκόμη καὶ πολὺ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ Μέργδοθα καὶ πάντως μέχρι τῆς κατὰ τὴν 17ην Ἰουνίου 1962 δημοσιεύσεως τῶν ἐπιστολῶν Φιλαρέτου εἰς τὴν «Ἐλευθερίαν», οὐδεὶς ποτὲ ἀνέφερε περὶ σημειωθεισῶν ἀνωμαλιῶν εἰς τοὺς Ὑπουργούς. Ὑπενθυμίζομεν ὅτι ὁ κ. Ἄν. Δημητρακόπουλος ἐδέχθη τὴν 11.4.1962 — καὶ μάλιστὰ εἰσηγήθη πρὸς τὸ Δ. Σ. — τὸ, διὰ τὸ τελικοῦ συμβιβασμοῦ μετὰ τῆς OL—CO, κλείσιμον τῶν μετ' αὐτῆς λογαριασμῶν. ὅπερ οὐδέποτε θὰ ἔπραττεν ἐὰν ὑπέθετεν ὅτι εἶχον σημειωθῆ καταχρήσεις, ἕνεκα τῶν ὁποίων θὰ εἶχεν ἡ Δ.Ε.Η. κατὰ τῆς OL—CO ἀξιώσεις. (Ἴδε Μέρως Α' Κεφ. VIII, παρ. 5 καὶ Κεφ. IX, παρ. 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος Πορίσματος).

Τὸ συμπέρασμα προκύπτει ἀφ' ἑαυτοῦ.

4. Δὲν ἐγένετο παράβασις καθήκοντος ἀπὸ 1.3.58—1.11.61.

α. Αἱ πρῶται «καταγγελίαι» τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου.

Ὁ λογιστὴς, προϊστάμενος τότε ἐνὸς ἐκ τῶν γραφείων ἐλέγχου τοῦ Τμήματος Ἐλέγχου τῆς Δ.Ε.Η., ἔκτακτος αὐτῆς ὑπάλληλος κ. Στυλιωτόπουλος (γνωστὸς ἐκ τῶν ἐν τῷ Μέρει Δ' τοῦ παρόντος Πορίσματος, Κεφαλαίῳ (περὶ Μεταφορῶν)), ὑπέβαλε τὸν Ἰούνιον 1959 ἀναφορὰν πρὸς τὸν τότε Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας κ. Ν. Μάρτην, παραπονούμενος διὰ τὴν ἄδικον ἐκ τῆς Ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν του καὶ μηδὲν ἄλλο ἐν τῇ ἀναφορᾷ ταύτῃ ἀναφέρων. Εἰς ἀπάντησιν, ὁ Ὑπουργὸς πληροφορεῖ τὸν ὡς ἄνω ὅτι ἡ Δ.Ε.Η. ἀρνεῖται τὸν ἐπαναδιορισμὸν του λόγῳ πειθαρχικῶν αὐτοῦ παραπτώματων.

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1959 ὁ κ. Στυλιωτόπουλος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ κ. Τ. Μιχαηλίδη, ἐμφανίζεται ἐνώπιον τοῦ κ. Ν. Μάρτη καὶ καταγγέλλει προφορικῶς ἐπιζημίους διὰ τὴν Δ.Ε.Η. πράξεις τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου σχετιζομένας πρὸς τὴν μεταφορὰν τοῦ ἴλικου. Ὁ Ὑπουργὸς συνιστᾷ, εὐλόγως, νὰ ὑποβληθῆ ἔγγραφος καταγγελία.

Τοιαύτη καταγγελία ὑποβάλλεται, ὄντως, ὑπὸ τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου τὴν 5.12.1959 ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐζητεῖτο ἡ διενέργεια ἐξετάσεως ὑπὸ ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἀφορῶντα εἰς τὰς μεταφοράς. Ἐπὶ τῆς καταγγελίας ταύτης, ὁ Ὑπουργὸς ἐζήτησε, δι' ἔγγραφου του τῆς 28.12.1959, ἐξηγήσεις ἀπὸ τὴν Δ.Ε.Η. Εἰς ἀπάντησιν, ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος γνωστοποιεῖ εἰς τὸν κ. Ν. Μάρτην ὅτι ἀνεκοίνωσε τὰς καταγγελίας τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν. Σημειωτέον ὅτι ἡ Δ.Ε.Η. συναπέστειλε πρὸς τὸν εἰρημένον Εἰσαγγελέα ἀντίγραφον παλαιᾶς τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου, ἀπὸ 16.6.59, ἀναφορᾶς ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐπεκτείνεται καὶ εἰς καταγγελίας κατὰ τοῦ Γεν. Δ'ντοῦ τῆς Δ.Ε.Η. ὡς καὶ δύο ἐπεξηγηματικὰ αὐτοῦ σημειώματα ἐπὶ τῶν καταγγελιῶν.

Ὁ κ. Γ. Στυλιωτόπουλος, ἐξετασθεὶς ἐνόρκως ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐχαρκτηρίσε τὴν προηγουμένην ἐνέργειαν τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας κ. Μάρτη, ὡς ἀποκαλυπτικὴν τῆς προθέσεως αὐτοῦ νὰ συγκαλύψῃ τὸν κ. Γ. Πεζόπουλον, προσέθεσε δὲ ὅτι ἀπὸ τὸν Εἰσαγγελέα ἀπεκρούθη τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς ἀναφορᾶς τὸ ἀφορῶν εἰς τὸν κ. Γ. Πεζόπουλον.

Ὁ μάρτυς ἐψεύσθη, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ κατατεθέντος εἰς τὴν Ἀνακριτικὴν Ἐπιτροπὴν ἔγγραφου τῆς Δ.Ε.Η. πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα. Ἐπὶ πλεόν ἐν τῇ ἀπὸ 8.10.60 ἀναφορᾷ τὸν πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου ὁ κ. Στυλιωτόπουλος γράφει ὅτι «ἠναγκάσθη ὁ Γεν. Δ'ντῆς νὰ ἀπευδύνη μέρος μόνον τῶν καταγγελιῶν μου πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα, κατόπιν ἔγγραφου σχετικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας...». Ὁ κ. Στυλιωτόπουλος ἐψεύσθη αὐτὴν τὴν φορὰν ἀνωμῶς ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἐκ τῶν προειρημένων προκύπτει ὅτι χάρις εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας περιήλθον τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου εἰς πρώτην φάσιν καταγγελλθέντα ἄμεσως εἰς τὴν Δικαιοσύνην καὶ δὲν ἠρκέσθη ὁ Ὑπουργός, ὡς εἶχε

ζητήσει ὁ κ. Στυλιωτόπουλος, εἰς τὴν ἐξετάσιν τῆς ὑποθέσεως ὑπὸ διοικητικῶν ὑπαλλήλων. Ὁ χειρισμὸς εἶναι, προδήλως, ἄψογος.

β. Αἱ πρῶται δημοσιεύσεις τοῦ «Νεολόγου» ἐν σχέσει πρὸς τὸ διαζύγιον τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου.

Τὴν 16.3.1960 καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ σειρᾶς ἄρθρων μέχρι καὶ τοῦ Ἰουλίου 1960 ἀνεγράφησαν εἰς τὸν «Νεολόγον» Πατρῶν διάφορα ἀναφερόμενα εἰς τὸ διαζύγιον τοῦ Γεν. Δ'ντοῦ τῆς Δ.Ε.Η., καθὼς καὶ ἀφηρημένα τινὰ περὶ τῶν σχέσεων του μετὰ τοῦ Δ. Φιλαρέτου. Ὁ κ. Ν. Μάρτης ἀνησχῆσας ἐπεκοινώνησε τρεῖς (ἀπὸ τηλεφώνου καὶ προσωπικῶς) μετὰ τοῦ Εἰσαγγελέως Πλημμελειοδικῶν κ. Χριστοπούλου, ὅστις τὸν διεβεβαίωσεν ὅτι οὐδὲν προκύπτει. Πράγματι προκαταρκτικὴ ἐξετάσις, ἐνεργηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀντιεισαγγελέως κ. Γάνωση ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν ἐπιστολῶν, ἐτέθη εἰς τὸ Ἀρχεῖον, τῆς μὲν συζύγου τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου ἀρνηθείσης νὰ ἀπαντήσῃ (βάσει τοῦ ἄρθρου 222 Κ.Π.Δ.), τοῦ δὲ συνηγόρου ταύτης κ. Γ. Βασιλάτου— τοῦ Προέδρου τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς — δηλώσαντος ἀρνοῦναι τοῦ θέματος.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας, κ. Ν. Μάρτης, παρὰ τὴν καθυστασιακὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Εἰσαγγελέως, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ δυσπιστήσῃ πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ «Νεολόγου» ἀναγραφέντα (τὸ μὲν διότι ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἐφημερίδος ταύτης εἶχε πρὸ τριῶν μόλις μηνῶν καταδικασθῆ, κατόπιν αὐτεπαγγέλτου διωξέως, εἰς ἑκτάμηνον φυλάκισιν ἐπὶ ἀποπειρὰ ἐκδιάσεως τῆς Δ.Ε.Η., τὸ δὲ διότι τὰ δημοσιευθέντα ἀνεφέροντο εἰς δίκην διαζυγίου προκαλέσασαν ὀξυτάτην ἀντιδικίαν καὶ ἀγαγούσαν εἰς ἐκτόξευσιν ἀπιθάνων ἐκατέρωθεν ἀπειλῶν), συνέχισε τὰς ἐνεργείας του. Οὕτω ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. νὰ ἐξετασθῆ τὸ ὄλον θέμα τῶν καταγγελιῶν τῆς ἐν λόγῳ ἐφημερίδος ἐν Συμβουλίῳ, ὅπερ καὶ ἐγένετο τὴν 1.4.60, ἀποφασισθέντος νὰ μὴ γίνῃ κατὰ τοῦ «Νεολόγου» μήνυσις.

Ἄν δὲν ἐφυσύγασεν ὁ Ὑπουργός, συνέθη νὰ μὴ ἐφυσύγασῃ καὶ ὁ κ. Στυλιωτόπουλος, ὅστις, διὰ τῆς ἀπὸ 18.7.61 ἀναφορᾶς του πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου, παρεπόνθη κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2871)19.6.61 προτάσεως τοῦ κ. Εἰσαγγελέως Πλημμελειοδικῶν περὶ μὴ παραπομπῆς τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου καθὼς καὶ ἄλλων, διὰ τὰ ἐν τῇ ἀπὸ 5.12.59 ἀναφορᾷ του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας, καταγγελλθέντα περὶ ἀνωμαλιῶν κατὰ τὰς μεταφοράς. Ἐζήτησεν, ὅμως, ἐπὶ πλεόν, διὰ τῆς αὐτῆς πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀναφορᾶς του, ὁ κ. Στυλιωτόπουλος, τὴν διεύρυνσιν τῶν ἀνακρίσεων, ὑποβάλων τὰ δημοσιεύματα τοῦ «Νεολόγου».

Ὁ Ἀντιεισαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Τούσης δὲν ἐθεώρησεν ὅτι ἐνδείκνυται οἰαδήποτε ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου ἐνέργεια, διατάξας τὴν ἐπιστροφήν τῆς ἀναφορᾶς καὶ τῶν ταύτη συννημένων εἰς τὸν αἰτούντα.

Ἐπὶ τῶν προειρημένων προκύπτει ὅτι εὐθὺς ὡς ὁ Ὑπουργός τῆς Βιομηχανίας ἔλαβε γνῶσιν τῶν πρώτων δημοσιευμάτων τοῦ «Νεολόγου» ἐπεκοινώνησε μετὰ τοῦ ἀρμοδίου Εἰσαγγελέως, πλην ὅμως ὀλόκληρος ἡ εἰσαγγελτικὴ ἱεραρχία, ἀπὸ τοῦ Προϊσταμένου τῆς Εἰσαγγελίας Πλημμελειοδικῶν Ἀθηνῶν μέχρι καὶ τοῦ Ἀντιεισαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου, δὲν ἐθεώρησαν οὔτε τὰ δημοσιεύματα τοῦ «Νεολόγου» αὐτὰ καθ' ἑαυτά, οὔτε καὶ τὰ ἐπ' αὐτῶν σχόλια τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου ὡς ἐπαρκῆ διὰ νὰ κινήσουν οἰαδήποτε, ἀναφερομένην εἰς τὰ κατὰ τὴν περὶ διαζυγίου δίκην λεχθέντα ἢ εἰς τοὺς περὶ ἐπιστολῶν Φιλαρέτου ὑπαινιγματοῦς, συνέλειαν.

Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ Κυβέρνησις ἐπετέλεσεν τὸ καθήκον τῆς.

γ. Δημοσιεύσεις τμήματος τῶν ἐπιστολῶν Φιλαρέτου εἰς τὸν «Νεολόγον».

Τὴν 17.7.1961 ὁ «Νεολόγος» δημοσιεύει, ὑπὸ πηχιάους τίτλους, «θὰ πρέπει νὰ παυθῆ καὶ ἀπὸ τὴν ΔΕΗ καὶ ἀπὸ τὸ Πολυτεχνεῖον — αἱ ἐπιστολαὶ Φιλαρέτου πρὸς Γ. Πεζόπουλον» φωτοτυπίας δύο ἐπιστολῶν τοῦ Δ. Φιλαρέτου πρὸς τὸν κ. Γ. Πεζόπουλον ἀπὸ 17.8.1957 καὶ 11.5.1958, καθὼς καὶ τὴν δευτέραν σελίδα τῆς ἀπὸ 9.8.1957 ἐπιστολῆς.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι ἡ μόνη, ἐκτὸς τοῦ «Νεολόγου» σχολιάσασα τὰς ὡς ἄνω ἐπιστολάς ἐφημερίς — καὶ δὴ εἰς

άρθροίδιον — είναι ή «Εστία». Τò αναγραφόμενον εν τῇ περι παραπομπῆς προτάσει τῶν 22 βουλευτῶν τῆς ΕΔΑ, καθ' ἣν κατά Ιούνιον, Ιούλιον καὶ Αὐγουστον 1961 ἀνεδημοσιεύθησαν εἰς ἐφημερίδας τῶν Ἀθηνῶν αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ «Νεολόγου» εἶναι ἀνακριτές. Πέραν αὐτοῦ, σωρεία ἐξετασθέντων ὑπὸ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς μαρτύρων ὡς π.χ. οἱ κ.κ. Δ. Παπαλεονάρδος, Μ. Λεβῆς, Γ. Φλαμπουράκης, Ν. Βλαχόπουλος, Δ. Γαλάνης, Μιχαηλίδης, Γ. Λαμπρούκος, Γυπαράκης, Ταμπακόπουλος, Γρ. Πανάς, Τσάφος κ.ἄ. κατέθεσαν εἴτε ὅτι δὲν ἔλαβον καὶ γνώσιν τῶν ἐν τῷ «Νεολόγῳ» δημοσιευθεισῶν ἐπιστολῶν, εἴτε ὅτι αὐταὶ οὐδεμίαν ἐνεποίησαν εἰς αὐτοὺς ἐντύπωσιν. Ἀντιθέτως, σχεδὸν ἅπαντες οἱ ἐξετασθέντες ὑπὸ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς κατέθεσαν ὅτι ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ συνόλου τῶν ἐπιστολῶν εἰς τὴν «Ἐλευθερίαν» (καὶ οὐχὶ μόνον τῶν 21)2 τοῦ «Νεολόγου») ἤρχισαν διὰ πρώτην φοράν νὰ ἀμφισβῆθαι περὶ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ κ. Πεζοπούλου, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς διενόηθη νὰ ἀμφισβήτησῃ προηγουμένως. Ὁ μηχανικὸς τῆς ΥΕΚΕΤ κ. Ταμπακόπουλος κατέθεσε μάλιστα ὅτι ὁ κ. Πεζόπουλος, μολοντί μὴ συμπάθη εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς ΔΕΗ, ἐθωροεῖτο ὑπὸ πάντων ὡς αὐστηρότατος καὶ ἐντιμώτατος μέχρι τῆς 17.6.1962 καθ' ἣν ἐδημοσιεύθησαν αἱ πρὸς τὴν «Ἐλευθερίαν» ἐπιστολαὶ (Ἴδε κατὰθεσίῃ του τῆς 31.3.1965).

Οἱ Εἰσαγγελεῖς Πλημμελειοδικῶν Πατρῶν καὶ Ἀθηνῶν δὲν εἶχαν μὲν εἰς χεῖρας τῶν τὰς ἐπιστολάς αὐτοῦσίας, εἶναι ὅμως σφόδρα ἀπίθανον, τούλαχιστον διὰ τὸν πρῶτον ἐξ αὐτῶν, νὰ μὴ ἀνέγνωσαν τὸ περιεχόμενον τῶν ἐπιστολῶν εἰς τὸν «Νεολόγον». Δὲν ἐθεώρησαν, ἐν τούτοις, ὅτι τὰ περιεχόμενα ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς καὶ τῇ ὅλῃ ἀρθρογραφίᾳ στοιχεῖα ἰδικαιολόγουν αὐτεπάγγελτον αὐτῶν ἐνέργειαν. Τοῦτο δὲν εἶναι παράδοξον δι' οὓς λόγους θέλομεν ἐκθέσει περαιτέρω.

Ὁ κ. Στυλιωτόπουλος, ὅμως, ὑποβάλλει, διὰ τῆς ἀπὸ 2.8.1961 ἀναφορᾶς του πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου, πλήρη σειράν τῶν ἀρθρῶν τοῦ «Νεολόγου» καθὼς καὶ τὸ φύλλον ἐν τῷ ὁποίῳ δημοσιεύονται αἱ 21)2 ἐπιστολαὶ Φιλαρέτου. Διὰ τῆς ἀναφορᾶς ἐξαιτεῖται: Πρῶτον ὅπως διευρυνθῆ, θάσει τῶν ἐκ τῶν ἐπιστολῶν προκυπτόντων νέων στοιχείων, ἢ ἀσκήσει τῆς ποινικῆς διώξεως ἐκτὸς τῶν ἐγκλημάτων τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς ἐκδίασεως καὶ εἰς τὰ ἐγκλήματα «τῆς δωροδοκίας, ἐνοχῆς, παραβάσεως καθήκοντος κλπ.».

Δεύτερον ὅπως ἐπισπευσθῶν αἱ ἤδη διεξαχόμεναι ἀνακρίσεις ἐναντίον τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου κ.ἄ. διὰ τὰς μεταφορὰς (ἀνακρίσεις, αἵτινες διεξήγοντο, κατὰ τὰ προειρημένα, συνεπείᾳ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ κ. Ν. Μάρτη). Ὁ Ἀντεισαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Καλλιμπόπουλος διαβιβάζει τὴν ὡς ἄνω ἀναφορὰν πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα Ἐφετῶν Ἀθηνῶν, ἐν συνεχείᾳ δέ, ἀκολουθηθεῖσης τῆς συνήθους ὑπηρεσιακῆς ὁδοῦ, ἢ ἀναφορὰ τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου μετὰ τῶν φύλλων τοῦ «Νεολόγου» διαβιβάζεται πρὸς τὸν Ἀνακριτὴν τοῦ 3ου Τμήματος τὴν 25.8.1961 ἵνα συζητηθῆ μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 85) 1960 παραγγελίαν, τὴν ἀφορῶσαν εἰς τὴν προμνησθεῖσαν ἀνακρίσιν διὰ τὰς μεταφορὰς.

Ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ἐξεδόθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 2189)26.4.62 ἀπαλλακτικὸν βούλευμα μετὰ τὸ αἰτιολογικὸν ὅτι ἢ μὲν ἀφορῶσα εἰς τὰς μεταφορὰς ἐπὶ ἀπιστίᾳ κατηγορία παρεγράφη, ἢ δὲ ἐπὶ ἐκδίασει τοιαύτη δὲν ἀπεδείχθη. Ἐπὶ τοῦ βουλευμάτος τούτου θὰ ἐπανέλθωμεν ἐν τοῖς ἐπομένοις. Ἀρκεῖ ἐνταῦθα νὰ σημειωθῆ ὅτι ἅπαντες οἱ δικαστικοὶ εἰς γνώσιν τῶν ὁποίων περιῆλθε τὸ περιεχόμενον τῶν 21)2 φωτοτυπημένων ἐπιστολῶν τοῦ «Νεολόγου», ἀπὸ τοῦ Ἀντεισαγγελεῖος τοῦ Ἀρείου Πάγου μέχρι καὶ τοῦ τρίτου Ἀνακριτοῦ, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐκδοσάντων τὸ προειρημένον βούλευμα δικαστῶν, δὲν ἐθεώρησαν ὅτι ἔδει ν' ἀσκηθῆ διώξις κατὰ τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου εἴτε διὰ τὸ θέμα τῶν ἐπιστολῶν Φιλαρέτου, εἴτε διὰ τὰ ἄλλα περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ «Νεολόγῳ» δημοσιευθέντα.

Πράγματι, αἱ δημοσιευθεῖσαι εἰς τὸν «Νεολόγον» 21)2 ἐπιστολαὶ εἶναι περίεργοι κυρίως διὰ τὸ ὕφος των. Αἱ ἐκ τῶν ὑστέρων ὡς ἐπιλήψιμοι φράσεις, ἐθεωρήθησαν τοιαῦται μόνον ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ περιεχόμενον τῶν ὑπολοίπων ἐπιστολῶν (τῶν δημοσιευθεισῶν βραδύτερον εἰς τὴν «Ἐλευθερίαν».

Πλήρη ἀδιαφορίαν διὰ τὸ θέμα ἐπέδειξαν τότε καὶ ἡ Ἀντιπολίτευσις καὶ ὁ Τύπος. Οἱ πάντες ὑπέλαβον—δικασταί, βουλευταί, δημοσιογράφοι, ὑπάλληλοι τῆς Δ.Ε.Η.—ὡς ἐκ τῆς ὅλης αὐτῶν συμπεριφορᾶς ἐξ ἀντικειμένου προκύπτει, ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ Φιλαρέτου αἱ τότε δημοσιευθεῖσαι καθὼς καὶ τὰ δημοσιεύματα τοῦ «Νεολόγου» ἐστεροῦντο βασικῶς σοβαρότητας.

Ὅπως δὲποτε ἡ Κυβέρνησις καὶ δὴ ὁ τότε Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας κ. Ν. Μάρτης, εἰς οὐδεμίαν ἐνέργειαν ἠδύνατο νὰ προβοῦν, ἀφοῦ ἡ Δικαιοσύνη, ὀλίγας μόνον ἡμέρας μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν ἐπιστολῶν εἰς τὸν «Νεολόγον» εἶχεν ἤδη ἐπιληφθῆ τῆς ὑποθέσεως, κατὰ τὰ προειρημένα.

Ἢ. Δὲν ἐγίνε παραβάσις καθήκοντος ἀπὸ 1.11.61—11.6.63.

Κατὰ τὴν ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξέτασιν τοῦ κ. Π. Παπαληγούρα, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς κ. Γ. Βασιλάτος, ἐδήλωσεν ὅτι, μολοντί κατεῖχε τὸ σύνολον τῶν ἐπιστολῶν Φιλαρέτου, ἐδίσταζε νὰ παραδώσῃ ταύτας εἰς τὸν Εἰσαγγελέα, φοβούμενος μήπως, διὰ τῆς τοιαύτης του ἐνεργείας ζημιώσῃ τὰ γενικώτερα συμφέροντα τῆς Δ.Ε.Η. καὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.

Πράγματι, τὸ κύρος τῆς Δ.Ε.Η. τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο τεράστιον, τῆς γενικωτέρας πρὸς αὐτὴν ἐμπιστοσύνης, ἐκδηλωθεῖσης ἐπανειλημμένως καὶ ἐμπράκτως ὑπὸ μυριάδων μικρῶν ἀποτακτικῶν καλυπτόντων τὰς ἐκάστοτε ὑπ' αὐτῆς ἐκδομένους ὁμολογίας. Ἡ καθολικὴ πρὸς τὴν Δ.Ε.Η. ἐμπιστοσύνη—ἀπαραίτητος ὄχι μόνον διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ προγράμματος ἐξηλεκτρισμοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ὅλης οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Χώρας—δὲν ἔπρεπε, ἀνευ σπουδαίου λόγου, νὰ κλονισθῆ.

Ἡ Κυβέρνησις ἐγνώριζεν ὅτι εἶχον ἐκτοξευθῆ κατὰ τῆς διοικήσεως τῆς Δ.Ε.Η. δύο συγκεκριμέναι κατηγορίαι: ἢ τοῦ Στυλιωτοπούλου, σχετιζομένη πρὸς τὰς μεταφορὰς καὶ ἢ ἐκ τῶν δημοσιευθεισῶν εἰς τὸν «Νεολόγον» 21)2 ἐπιστολῶν Φιλαρέτου προκύψασα. Ἐγνώριζεν, ἐπὶ πλέον, ὅτι ἀμφοτέρων τῶν ὑποθέσεων εἶχεν ἐπιληφθῆ ἡ Δικαιοσύνη. Οὐδεὶς ἐκ τῶν τῶσαν ἐν τῇ Δ.Ε.Η. ἀρμοδίων, ἀνεπιλήπτων καὶ ἰκανωτάτων, εἶχε ποτὲ καταγγεῖλαι οἰανδήποτε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἠνωμαλίαν. Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας, ἡ Κυβέρνησις, μὴ δυναμένη, ἐλαφρῶ τῇ καρδίᾳ, νὰ κλονίσῃ τὴν Δ.Ε.Η., ὤφειλε νὰ εἶναι—καὶ ἦτο—ἐπισφρακτικὴ μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐτυμηγορίας τῆς Δικαιοσύνης.

Ὁ κ. Στυλιωτόπουλος, ὑπέβαλε πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τοῦ Συντονισμοῦ κ. Π. Παπαληγούρα, τὴν 22.3.62, ἀναφορὰν δι' ἣς ἐζήτηι ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν νὰ ἐνεργήσῃ διὰ τὴν ἐπίσπευσιν τῶν ἀνακρίσεων. Εἶναι κατὰδὸλον ὅτι ἡ ἀναφορὰ αὕτη ὑπεβλήθη πρὸς ἀναρμόδιον καὶ ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ, εἰσακούων τυχὸν τὴν ὑποβληθεῖσαν αἴτησιν, θὰ παρενέβαιεν ἀνεπιτρέπτως εἰς τὸ ἔργον τῆς Δικαιοσύνης. Πέραν τούτου, ἢ πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τοῦ Συντονισμοῦ ὑποβλήθῃ τῆς τοιαύτης ἀναφορᾶς ἦτο περιττὴ, ἀφοῦ, τὴν ἰδίαν ἡμέραν ὁ κ. Στυλιωτόπουλος, ὑπέβαλεν ὁμοίαν κατὰ περιεχόμενον αἴτησιν πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου. (Ἴδε ὑπ' ἀριθ. 694) 23.3.1962 ἐγγράφον Εἰσ. Α.Π.).

Μετὰ μῆνα περίπου ἀπὸ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου πρὸς τὸν κ. Π. Παπαληγούρα καὶ τὸν Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐκδίδεται τὸ ὑπ' ἀριθ. 2189)26.4.1962 ἀπαλλακτικὸν βούλευμα (περὶ οὗ ἐγένετο ἤδη λόγος εἰς τὴν προηγουμένην παράγραφον 4, ἐδ. γ'). Μολοντί, κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν τοῦ βουλευμάτος ἀνακρίσιν, εἶχεν ἐρευνηθῆ καὶ τὸ θέμα τῶν 21)2 ἐπιστολῶν Φιλαρέτου τῶν δημοσιευθεισῶν εἰς τὸν «Νεολόγον» (ἐξετασθέντος μάλιστα ὡς μάρτυρος καὶ αὐτοῦ τοῦ Δ. Φιλαρέτου τὴν 11.1.62), οὐδὲν περὶ τοῦ θέματος τούτου βιαζομένεται ἐν τῷ βουλευμάτι. Τὸ ἀπαλλακτικὸν διὰ τὸν κ. Γ. Πεζόπουλον βούλευμα περιεῖχεν, ἐν τούτοις, αἰχμὴν κατ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἐθεώρει ὅτι, ἐν τῇ διαχειρίσει τῆς συμβάσεως μεταφορῶν Ἀλεξάντου — Δούκα, ὁ Γεν. Διευθυντῆς τῆς Δ.Ε.Η. εἶχε ζημιώσει ταύτην. Δὲν ὑπειστήλην ὅμως εἰς τὴν περαιτέρω ἀντιμετώπισιν τοῦ προκειμένου θέματος λόγῳ ἐν τῷ μεταξὺ ἐπισυμβάσει παρεγραφῆς τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀπιστίας.

Τοῦ εἰρημένου βουλευμάτος λαμβάνει γινῶσιν ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ κ. Π. Παπαληγοῦρας τὴν 15.5.1962 ἐκ τῆς ὑποβληθείσης πρὸς αὐτὸν ὑπ' ἀριθ. 4637 ἀναφορᾶς τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου. Διὰ τῆς ἀναφορᾶς ἐκείνης, ὁ κ. Πεζοπούλος ἐξήτει ὅπως τεθῆ εἰς κίνησιν ἡ διαδικασία τῶν ἄρθρων 10 παρ. 3, 18 παρ. 2 καὶ 19 τοῦ Β. Δ. τῆς 28.1.51 «περὶ ὀργανώσεως τῆς διοικήσεως τῆς Δ.Ε.Η.». Καὶ τοῦτο «ἵνα ἀποβιχθῆ, ἐὰν πράγματι ὁ Πεν. Διευθυντής, ἀνεξαρτήτως ἂν ὑπάρχῃ ἀδίκημα ἀπιστίας, ἔστω καὶ ἐξ ἀμελείας ἢ ἀνικανότητος, ἔβλαψε τὴν Δ.Ε.Η. ὡς τὸ Συμβούλιον Πλημμελειοδικῶν φαίνεται ὅτι φρονεῖ διὰ τοῦ ὡς ἄνω βουλευμάτος».

Ὁ Ὑπουργὸς ἄμα τῇ λήψει τῆς ἀναφορᾶς καὶ τοῦ περιήματος, παραπέμπει τὸ θέμα πρὸς ἄμεσον ἐξέτασιν εἰς τὸν Νομικὸν Σύμβουλον τοῦ Ὑπουργείου, σκεπασμένως, ἐν τῇ μεταξῷ, ἐὰν ἡ προταθείσα ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου ἀντιπετώσις τῆς προκυψάσης ὑποθέσεως εἶναι ἐπαρκῆς ἢ ἐὰν πρέπει νὰ ἰληφθῆ περισσότερο βραστικὸν μέτρον. Καὶ τοῦτο διότι, τέσσαρας ἡμέρας πρὶν ἢ λάθῃ γινῶσιν τοῦ βουλευμάτος ὁ κ. Π. Παπαληγοῦρας, ἤτοι τὴν 11.5.1962, δημοσιεύεται εἰς τὴν «Ἐλευθερίαν» ἄρθρον θῆγον τὸν κ. Γ. Πεζοπούλου, ἀναφερόμενον δὲ καὶ εἰς τὰς ἐπιστολάς. Τὴν 6.6.1962 καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν 13.6.1962 ἡ «Ἐλευθερία» δημοσιεύει καὶ πάλιν ἀναλόγου περιεχομένου ἄρθρα.

Τέλος τὴν 17.6.1962 δημοσιεύονται εἰς τὴν «Ἐλευθερίαν» ἐν φωτοτυπία πλήρεις καὶ αἱ πέντε γνωσταὶ Φιλαρέτου ἐπιστολαί.

Ἡ ἀντίδρασις τῆς Κυβερνήσεως ὑπῆρξεν ἄμεσος καὶ δραστηρία. Θὰ ἐκτεθῆ δὲ ἀναλυτικῶς ἐν τοῖς ἐπομένοις.

Πρὸ τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ἐπιθυμοῦμεν νὰ διευκρινίσωμεν, πρὸς τινὰ ἐν παρενθέσει, τὸ ἐξῆς δευτερεῖον, ἀλλὰ μὴ στερούμενον σημασίας θέμα: Ἐλέχθη ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ εἰδικώτερα ὁ ἀρχιδιὸς Ὑπουργὸς κ. Ζησάκης ἢ ἀκόμη καὶ ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ κ. Παπαληγοῦρας, ἐπέδειξαν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ποῖαν τινα πρὸς τὸν κ. Γ. Πεζοπούλου εὐνοίαν μὴ κινήσαντες κατ' ἑαυτοῦ τὴν ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων προβλεπομένην πειθαρχικὴν διαδικασίαν. Ἀλλὰ λησμονοῦν οἱ ταῦτα παρατηρήσαντες ὅτι ἡ διαδικασία ἐκείνη εἶναι ἀσυγκρίτως ἐπιεικεστέρᾳ τῆς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως υιοθετηθείσης. Καὶ ὅτι ἐπὶ πλεόν ὁ ἴδιος ὁ κ. Πεζοπούλος, διὰ νὰ ἀποφύγῃ ἀκριβῶς τὴν λήψιν τῶν αὐστηροτέρων μέτρων, πρῶτον μὲν ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν τοῦ Συντονισμοῦ (διὰ τῆς προμηθεύσεως ἀναφορᾶς του) τὴν κίνησιν τῆς προβλεπομένης ἐπιεικεστέρᾳ διαδικασίας, δεύτερον δέ, ἰδῶν ὅτι δὲν εἰσκούεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, ἀπηρθύνθη καὶ πρὸς τὸν κ. Κ. Καραμανλῆν διὰ τῶν ἀπὸ 19.6.62 καὶ 23.6.62 πρὸς αὐτὸν ἀναφορῶν τοῦ ἐξαιτούμενος νὰ προκηρῖθῃ ἢ ὑπ' αὐτοῦ προτεινομένη συνήθης πειθαρχικὴ διαδικασία. Ὁ Πρωθυπουργός, ὅπως εἶναι εὐνόητον, δὲν ἀπεδέχθη τὰ διὰ τῶν εἰρημένων ἀναφορῶν, προτεινόμενα. Δὲν εἶναι, βεβαίως, δυνατὸν νὰ κατηγορηθῆ ἢ Κυβέρνησις, διότι, μὴ εἰσακούσασα παραύλισιν τοῦ ἐνδιαφερομένου, ἐθεώρησεν ὅτι ἦτο ἐνδεδημένη ἢ λήψις ἐκτάκτου καὶ αὐστηροτάτου νομοθετικοῦ μέτρου, διὰ νὰ ἀποκατασταθῆ ἢ διαταραχθεῖσα ἐν τῇ Δ.Ε.Η. ὁμαλότης καὶ νὰ διερευνηθῶν μετὰ πλήρη ἀντικειμενικότητα ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὀργάνων τὰ καταγεγνηθέντα.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας κ. Ζ. Ζησάκης ζητεῖ, εὐθὺς μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν ἐπιστολῶν εἰς τὴν «Ἐλευθερίαν», τὴν παραίτησιν τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. Ὁ κ. Γ. Πεζοπούλος, προσβληθείς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ἐνώπιον τοῦ κ. Α. Δημητράκοπούλου, ἠρηθήθη νὰ ὑποβάλῃ παραίτησιν, λέγων ὅτι αὐτὴ θὰ ἐσημαίνειν ὁμολογίαν τῆς ἐνοχῆς του. Ὁ κ. Ζ. Ζησάκης ἀντεῖπεν, ὀρθῶς, ὅτι τὰς εὐδύνας θὰ τὰς καταλογίσῃ ἢ Δικαιοσύνη. («Ἴδε περὶ πάντων τούτων τὴν «Ἐλευθερίαν» τῆς 19-2-62»).

Τὴν ἐπομένην, ἤτοι τὴν 20-6-1962, τρεῖς δηλαδὴ ἡμέρας μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν ἐπιστολῶν εἰς τὴν «Ἐλευθερίαν», ὁ κ. Ζ. Ζησάκης, ὡς Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας, καταθέτει εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 35 τὸ γνωστὸν σχέδιον Ν. Δ., διὰ τοῦ ὁποῖου προεδρεύετο ἢ ἀντικατάστασις τοῦ Δ. Σ. τῆς Δ.Ε.Η. καὶ κατ' οὐσίαν, ἢ ἀπόλυσις τῶν κ.κ. Γ. Πεζοπούλου καὶ Π. Γουναράκη, καθὼς καὶ τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου κ. Θ. Μακρῆ ἄνευ ἀποζημιώσεως.

Ἐπεβλήθη, ἄρα, ἡ αὐστηροτέρα δυνατὴ προσωπικὴ πειθαρχικὴ κύρωσις μολοντί ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως οὐδεὶς ἠδύνατο, οὐδὲ ἐδικαιούτο νὰ ἀποφανθῆ.

Κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 35 τῆς 22-6-1962 ὁ κ. Π. Παπαληγοῦρας, λαβὼν τὸν λόγον εὐθὺς μετὰ τὸς εισηγητάς, περιέλαβεν ἐν τῇ πααργράφῳ τῆς ὁμιλίας του ἐκείνης καὶ τὴν ἐξῆς φράσιν: «Δὲν θὰ ἀναφερθῶ εἰδικῶς εἰς τὰ περιστατικὰ καὶ διότι εἶναι γνωστά. Καὶ δὲν θ' ἀναφερθῶ καὶ δι' ἕνα ἀκόμη λόγον, διότι δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ἐπιπετραχθέν, ἐφ' ὅσον τῆς ἐξετάσεως αὐτῶν τῶν περιστατικῶν ἔχει ἐπιληφθῆ αὐτὴ αὐτὴ ἢ Δικαιοσύνη, νὰ ἐπιληφθῶμεν καὶ ἡμεῖς τῆς ἐξετάσεως αὐτῶν. . .»

Ὡστε, ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ, πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν ἐπιστολῶν εἰς τὴν «Ἐλευθερίαν» καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς πρώτης συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 35, ἀναγγέλει πρὸ αὐτῆν ὅτι τῆς ἐξετάσεως τῆς ὑποθέσεως ἔχει ἤδη ἐπιληφθῆ ἢ Δικαιοσύνη.

Κατὰ τὴν ἴδιαν συνεδρίαν ὁ κ. Γ. Βασιλάτος λέγει πρὸς τὸν κ. Π. Παπαληγοῦρα:

Γ. Βασιλάτος: Ὁ θὰ ἤθελα, κ. Ὑπουργέ, νὰ φέρω ὑπ' ὄψιν ὑμῶν, ἐὰν δὲν τὸ γνωρίζετε ἐπειδὴ ἔστειλα τὰς περιφῆμους ἐπιστολάς εἰς τὸν Ἀνακριτῆ, ὅτι ὁ κ. Ἀνακριτὴς ἔλαβεν ἐντολήν νὰ ἀσκήσῃ δίωξιν διὰ παράθεσιν καθήκοντος. Δὲν ἔχει ἐντολήν νὰ ἐρευνησῇ ἐὰν τυχὸν ὑπάρχουν ἢ δὲν ὑπάρχουν οἰκονομικαὶ ἀτασθαλίαι. Φρονῶ, λοιπὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ ὀρίσῃ μίαν Ἐπιτροπὴν προκαταβολικῶς ὑπὸ τὴν Προεδρίαν ἐνὸς Ἀρεοπαγίτου καὶ μετὰ δύο ἐπιθεωρητάς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ἢ ὅποια νὰ ἀσκήσῃ προκαταρκτικὸν οἰκονομικὸν ἔλεγχον.

Π. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ: Εἶπον ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ ἢ δικαστικὴ Ἀρχὴ νὰ ἐπιληφθῆ ὅλων τῶν θεμάτων. . . ἐκείνων τὰ ὅποια ἀπέτελεσαν ἀντικειμενικὸν συζητήσεων εἰς τὸν Τύπον. Ἐπομένως, ὁ Ἀνακριτὴς θὰ ἐπιληφθῆ τῆς ἐξετάσεως τῶν οὐσιαστικῶν θεμάτων. . . Δὲν δεσμεύεται ἀπὸ κανένα νόμον καὶ βεβαίως ὁ Ἀνακριτὴς ἀντιθέτως ὀφείλει ἐν τῇ ἐξετάσει πάσης ὑποθέσεως, ὅταν ἴδῃ ὅτι διεπράχθη ἕνα ἀδίκημα νὰ προχωρήσῃ. Ἀλλὰ εἶναι καὶ τὸ θέμα ἐὰν διετάχθη γενικὸς διαχειριστικὸς ἔλεγχος εἰς τὴν Δ.Ε.Η. Τοῦτο ὑπ' αὐτὴν τὴν γενικότητα δὲν εἶναι ὀρθὸν δι' οὓς λόγους ὑπηγάθη ὁ κ. Καψάλης. . . Διότι ἄγει εἰς ἀποτέλεσμα ἐκεῖνος ὁ ἔλεγχος ὁ ὁποῖος ἀσκεῖται ἐπὶ συγκεκριμένου θέματος, διότι ἐὰν εἴπητε εἰς τὸν πλεόν πεπειραμένον καὶ ἐξειδικευμένον νὰ ἐλέγξῃ τὴν ὅλην διαχείρισιν μίᾳς οἰασθῆποτε ἐπιχειρήσεως. . . τοῦτο θὰ σημαίεν νὰ μὴ γίνῃ ἔλεγχος διὰ τίποτε ἀπολύτως.

Γ. ΒΑΣΙΛΑΤΟΣ: Ἐχετε δίκαιον. Ἀλλὰ μέχρις ἐκεῖ ποῦ ἐντοπίζεται διὰ τῶν ἐπιστολῶν ἢ ὑπόθεσις. (Πρακτικὰ σελ. 10).

Καὶ ἐκ μόνου τοῦ ἀνωτέρου διαλόγου προκύπτει ὅτι ἡ τότε Ἀντιπολίτευσις ἐθεώρει ὡς δεδομένον τὸ γεγονός ὅτι ἡ Δικαιοσύνη εἶχεν ἐπιληφθῆ τῆς ὑποθέσεως. Ὄρθως δὲ τὸ ἐθεώρει ὡς δεδομένον. Πρῶτον, διότι δὲν ἦτο δυνατόν, κατόπιν τῶν δημοσιεύσεων τῆς «Ἐλευθερίας» καὶ τοῦ γενομένου γενικωτέρου θορύβου νὰ μὴ ἐπελαμβάνετο τῆς ἐξετάσεως πράξεων διωκομένων αὐτεπαγγέλτως. Δεύτερον, διότι ἀνήγγειλεν ὁ ἴδιος ὁ κ. Π. Παπαληγοῦρας εἰς τὴν Βουλὴν, εὐθὺς ὡς ἔλαβε τὸν λόγον, ὅτι ἡ Δικαιοσύνη ἐπελήφθη πράγματι. Τρίτον, διότι ὀλίγον μετὰ τὸν κ. Π. Παπαληγοῦραν ὁ κ. Γ. Βασιλάτος ἐδήλωσεν ὅτι παρέδωκεν αὐτοπροσώπως τὰς ἐπιστολάς εἰς τὸν Ἀνακριτῆν.

Ἡ τότε ἀντιπολίτευσις ἐζήτησε κατὰ περισσότερο ἀπὸ τὴν ἠδὴ δεδομένην δικαστικὴν τῆς ὑποθέσεως ἔρευναν. Οὕτως, ὁ κ. Βασιλάτος, ὡς ἐκ τῆς προηγουμένης περικοπῆς τῶν πρακτικῶν προκύπτει, ἐζήτησε νὰ γνῇ ὑπὸ Ἐπιτροπῆς προεδρευομένης ὑπὸ Ἀρεοπαγίτου ἔλεγχος ἐντοπιζόμενος εἰς τὰ ἐκ τῶν ἐπιστολῶν προκύπτοντα θέματα, δηλαδὴ εἰς τὰ θέματα τῶν γαλλικῶν πιστώσεων. Ὁ προειρημένος βουλευτὴς ἐδήλωσε μάλιστα ὅτι προτιμᾷ τὴν τοιαύτην Ἐπιτροπὴν Ἐλέγχου ἀπὸ τὴν σύστασιν Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς, περὶ τῆς λειτουργίας τῆς ὁποίας, ὡς ἐδήλωσεν τότε, εἶχε κακὴν πείραν. Ἐπειδὴ δὲ συνέβη, ἐπανειλημμένως ὁ κ. Παπαληγοῦρας, τοῦλάχιστον εἰκοσάκις νὰ ἀναφερθῆ εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἡ Δι-

καισύνη επελήφθη του θέματος, ο κ. Κ. Μητσοτάκης είπε τα εξής:

«Κ. Μητσοτάκης:.... Η Κυβέρνησις θά πράξει καλώς να εγκαταλείψη την άποψιν ότι επελήφθη ή Δικαιοσύνη. Η Δικαιοσύνη, βεβαίως θά πράξει τo καθήκον της, άλλ' αί ανακρίσεις θά περιορισθούν εις μίαν συγκεκριμένην πτυχήν της υποθέσεως.... Η Ε.Κ. έζήτησε και έξακολουθεί και σήμερον να ζητή την σύστασιν Έξεταστικής των πραγμάτων Έπιτροπής.... Εάν οι τρεις Άρεοπαγίται κάνουν έρευναν, ή Δ.Ε.Η. θά τελή υπό κρίσιν διότι θά υφίσταται έλεγχον.... Είναι προτιμότερον οι τρεις Άρεοπαγίται να διενεργήσουν έρευναν και να προσδιορίσουν τας εθύννας από τo να γίνη τούτο από 15 βουλευτάς; (Πρακτικά 2ας Συνεδριάσεως καθ' ην συνεζητήθη τo θέμα 26.6.62, σελ. 16).

Ο κ. Μητσοτάκης, μάλιστα, παρετήρησεν, όρθως, ότι εις την Έξεταστικήν Έπιτροπήν ή Ε.Ρ.Ε. θά έχη την πλειοψηφίαν. Καί διηρωτήθη και πάλιν διά τίνα λόγον προτιμά την «Έπιτροπήν των Άρεοπαγιτών», την μετέπειτα Έπιτροπήν Έκτάκτου Έλέγχου, ή τότε Κυβέρνησις, από την έξεταστικήν. (έ.ά. σελ. 16).

Ένθ, λοιπόν, τo 1962 ή σημερινή πλειοψηφία της Βουλής έζήτηι από την Κυβέρνησιν της ΕΡΕ κάτι πέραν της αυτονοήτου δικαστικής έρεύνης της υποθέσεως, συμβαίνει τo 1965 να κατηγορούνται επί παραβάσει καθήκοντος οι κ.κ. Κ. Καραμανλής και Π. Παπαληγούρας, διότι δεν έστειλαν τάχα τo 1962 ή και μέχρι της παραιτήσεώς των τo 1963, τόν κ. Γ. Πεζόπουλον εις τόν Είσαγγελέα. Άλλά τόν ήδη άπεσταλμένον δεν δύναται να άποστείλη τις.

Τίθεται, σαφώς, τo έρώτημα ποτε άραγε οι έγκαλούμενοι Έπουργοί παρέλειψαν την εκ του άρθρου 37 του Κ.Π.Δ. υποχρέωσίν των να καταγγείλωσιν περιελθόντα εις γνώσιν αούτων άνομήματα;

α) Μέχρι και της παραιτήσεως της Κυβερνήσεως του κ. Κ. Καραμανλή τόν Ιούνιον του 1963, ούδεις ποτέ ανέφερε περί άνωμαλίας τινός σημειωθείσης εις την Δ.Ε.Η., έξαιρουμένων των κατωτέρω άπαριθμουμένων άποκλειστικώς περιπτώσεων:

αα) Τόν Δεκέμβριον 1959 ο κ. Στυλιωτόπουλος καταγγέλει προς τόν κ. Ν. Μάρτην άνωμαλίας περί τας μεταφοράς. Η υπόθεσις παραπέμπεται έντός του Ιανουαρίου εις τόν Είσαγγελέα. Ένεργείται άνάκρισις και εκδίδεται τόν Άπρίλιον του 1962 τo γνωστόν άπαλλακτικόν βούλευμα.

αβ) Ο «Νεολόγος» δημοσιεύει τά κατά την δίχην διαζυγίου διατρέξαντα, καθώς και άλλα άόριστα τίνα περί σχέσεων μεταξύ του Γενικού Διευθυντού της ΔΕΗ και του Δ. Φιλαρέτου. Ο Έπουργός της Βιομηχανίας επικοινωνεί τρίς μετά του Είσαγγελέως, όστις τόν πληροφορεί ότι, κατόπιν διενεργηθείσης προκαταρκτικής έξετάσεως, ή υπόθεσις έπέδη εις τo άρχεϊον.

αγ) Τόν Ιούλιον 1961 ο κ. Στυλιωτόπουλος παραπονείται προς τόν Είσαγγελέα του Άρείου Πάγου κατά άπαλλακτικής προτάσεως του Είσαγγελέως Πλημμελειοδικών άφορώσης εις την υπόθεσιν των μεταφορών και ζητεί διύρυνσιν των άνακρίσεων θάσει των δημοσιευμάτων του «Νεολόγου». Ο Άντεισαγγελέος του Άρείου Πάγου κ. Τούσης θεωρεί ότι, δεν πρέπει να γίνη οιαδήποτε ένεργεια.

αδ) 15 ήμέρας μετά την δημοσίευσιν των 2.1)2 έπιστολών εις τόν «Νεολόγον» (αίτινες ούδενός άπολύτως προεκάλεσαν την αντίδρασιν) ο κ. Στυλιωτόπουλος αναφέρεται και πάλιν εις τόν Είσαγγελέα του Άρείου Πάγου συνυποβάλλων και τo φύλλον έν φ' είχαν δημοσιευθή αί φωτοτυπία. Ο Άντεισαγγελέος του Άρείου Πάγου κ. Καλλιμόπουλος διαβιβάζει τόν όλον φάκελλον άρμόδιως και ή υπόθεσις των 2.1)2 έπιστολών συσχετίζεται μετά της έκκρεμούσης υποθέσεως των μεταφορών. Τo τέλος Άπριλίου 1962 εκδίδεται τo προαναφερθέν βούλευμα, τo όποιον ούδέν περί έπιστολών Φιλαρέτου λέγει.

αε) Τo ειρημένον βούλευμα είναι άπαλλακτικόν. Θέμα περαιτέρω δικαστικής ένεργείας δυναμένης να προκληθή υπό του Έπουργού δεν ύπάρχει. (Περιλαμβάνεται, βεβαίως,

έν τω βουλευμάτι ή έναντίον του κ. Γ. Πεζοπούλου «αίχμη» ήτις και προκαλεί τας προμνησθείσας αντιδράσεις του κ. Π. Παπαληγούρα).

αστ) Δημοσιεύεται τo σύνολον των έπιστολών εις την «Έλευθερίαν». Ο κ. Γ. Βασιλάτος παραδίδει τά κείμενα των έπιστολών εις τόν Άνακριτήν. Καί ο Έπουργός του Συντονισμού αναγγέλει 5 ήμέρας μετά την δημοσίευσιν των έπιστολών, προς την Έπιτροπήν του άρθρου 35 του Συντάγματος, ότι ή Δικαιοσύνη επελήφθη της υποθέσεως.

αζ) Την 20.8.62 ο κ. Γ. Στυλιωτόπουλος άποστέλλει διά του ταχυδρομείου προς τόν Πρόεδρον της Κυβερνήσεως και τόν Έπουργόν του Συντονισμού, αντίγραφον έξωδίκου αυτού δηλώσεως προς την ΔΕΗ, έν τη όποία διακηρύττεται διά την μη υπό ταύτης έπαναπρόσληψίν του, παρά την ύπ' αριθ. 7719)1962 άπόφασιν του Πρωτοδικείου, καθ' ης ή ΔΕΗ ήσκησεν άναίρεσιν. Η τοιαύτη έξωδικος δήλωσις άπεστάλη προδήλως προς άναρμοδίους. Άλλά και πέραν τούτου, ως δέχεται και τo ύπ' αριθ. 217)63 βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Άθηνών: «ή μη άνάκλησις της άπολύσεως του κ. Στυλιωτοπούλου και ή άσκησις άναίρεσεως κατά της τελεσιδικίου άποφάσεως, δεν δύναται να θεωρηθή ως παράβασις ύπηρεσιακών καθήκοντων, άφού ή ΔΕΗ έπωφελήθη παραχωρηθέντος αυτή προνομίου και ήσκησεν νομίμως παραχωρηθέν αυτή δικαίωμα».

αη) Ο κ. Στυλιωτόπουλος διετύπωσε σειράς αναφορών μη περιουσιών άλλλο τι παρά προσωπικά παράπονα. Ούτω π.χ. τήν από 19.6.62 αναφοράν του προς τo Έπουργείον Συντονισμού, ήτις και διςβιβάσθη εις τo Έπουργείον Βιομηχανίας.

αθ) Ο κ. Στυλιωτόπουλος ζητεί από τόν Έπουργόν της Βιομηχανίας να παρέμβη ή ΔΕΗ ως πολιτικώς ενάγουσα εις έπικειμένην κατά των κ.κ. Γ. Πεζοπούλου και Θ. Μακρή δίχην ενόπιον του Τριμελούς Έφετείου. Ο κ. Α. Μπουρνιάς διά τo ύπ' αριθ. 22484)29.3.63 έγγραφου του προς την ΔΕΗ συνιστά να γίνη δεκτή ή άποσις του άναφερομένου. Η ΔΕΗ, καθ' ο είχε δικαίωμα, δεν συμμορφούται προς την ύπουργικήν σύστασιν. Σημειωτέον ότι οι τότε και νύν Κυβερνητικός Έπίτροπος και Νομικός Σύμβουλος κ.κ. Α. Δημητράκοπουλος και Ι. Πλατσής δεν εισηγήθησαν την άποδοχήν της ύπουργικής συστάσεως.

β) Έκ των προηγουμένων προκύπτει ότι δεν υπήρχε χρονική στιγμή, καθ' ην οι έγκαλούμενοι Έπουργοί όφείλοντες να καταμηνύσωσι τι εις άρμόδιαν δικαστικήν αρχήν, παρέλειψαν να πράξωσι τούτο. Διότι κατ' ούσίαν—και καθ' όλον αυτό τo 8ετὸς χρονικόν διάστημα έγνωστοποιήθησαν εις τούς Έπουργούς δύο και μόνον περιπτώσεις χρήζουσι δικαστικής διερευνήσεως. Αί εξής:

βα) Η υπόθεσις ή άφορώσα εις τας μεταφοράς. Αύτη παρεπέμφθη, χάρις εις τας ένεργείας του κ. Ν. Μάρτη εις την Δικαιοσύνην και παρέμεινεν έκκρεμής μέχρι 31.5.1963, όποτε και έξεδόθη άπαλλακτική άπόφασις υπό του Τριμελούς Έφετείου.

ββ) Η σχετική προς τας έπιστολάς Φιλαρέτου υπόθεσις, ήτις και περιήλθεν άνωρει άμα τη δημοσίευσιν εις την «Έλευθερίαν» εις χείρας της Δικαιοσύνης. Είναι, άξιον σημειώσεως ότι ακόμη και ο Είσαγγελέος Έφετών Άθηνών διά του ύπ' αριθ. 3549)11.5.63 έγγραφου του διέταξεν όπως αί προειρημένα έπιστολαί τεθούν εις τo Άρχεϊον, διότι προδήλως έθεώρησεν ότι πρό πάσης δικαστικής ένεργείας, έπεβάλλετο να ληφθή ύπ' όψιν τo Πόρισμα της Έπιτροπής Έκτάκτου Έλέγχου, του όποιου ο προειρημένος Είσαγγελέος άνέμενε την έκδοσιν.

γ) Τούτ' αυτό έπραξε ή Κυβέρνησις της Ε. Κ. Καί αν έτι δεν ύπολογισθή τo 50νθήμερον χρονικόν διάστημα κατά τo όποιον ύφίστατο εις την έξουσίαν πρό των έκλογών και πάλιν, επανεληθούσα εις την έξουσίαν την 18ην Φεβρουαρίου 1964, εις ούδεμίαν καταμηνύσιν προέβη επί έννέα ολοκλήρους μηνας, άναμένουσα την έκδοσιν του Πορίσματος της Έπιτροπής Έκτάκτου Έλέγχου.

δ) Περίπτωσις άρα παραβάσεως καθήκοντος διά της μη έκπληρώσεως της έπιβαλλομένης υπό του άρθρου 37 του Κ.

Π.Δ. ενέργειας δὲν προκύπτει διὰ τοὺς προειρημένους λόγους, προσέτι δὲ καὶ διότι ἐλλείπει πασιδῆλως πρόθεσις τῶν ἐγκαλουμένων Ὑπουργῶν, ὅπως παραβαίνοντας τὸ ὑπερσυναικὸν αὐτῶν καθήκον, ὠφελήσωσι τὸν κ. Γ. Πεζόπουλον κατὰ τοῦ ὁποῦ ἐλάθον τὰ σκληρότερα πειθαρχικά μέτρα. Δὲν εἶναι δυνατόν, ἐπὶ τέλους, νὰ λησμονηθῇ ὅτι ἡ τότε Κυβέρνησις διὰ τῆς ἰδικῆς τῆς πλειοψηφίας, συνέστησε τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐκτάκτου Ἐλέγχου.

ε) Προεδλήθη, ἐν τούτοις, τὸ ἀβάσιμον ἐπιχείρημα, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ τότε Κυβέρνησις «ἐδέχθη τὴν σύστασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου, ὑποκύψασα, εἰς τὴν «πίστιν» τῆς τότε Ἀντιπολιτεύσεως. Τὸ ἐπιχείρημα, ἀπὸ μὲν ἀπόψεως νομικῆς στερεῖται οἰουδῆποτε βάρου καὶ δὲν εἶναι ἄξιον ἀποκρούσεως, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως οὐσιαστικῆς, στηρίζεται ἐπὶ προϋποθέσεως ἀναληθοῦς. Διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς πρώτης συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 35, καθ' ἣν συνεζητήθη τὸ Νομοσχέδιον (τῆς 22.6.62) ὁ κ. Π. Παπαληγούρας ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν διενέργειαν τοιοῦτου ἐλέγχου. Κατὰ τὴν ἀπομένῃν συνεδρίασιν τῆς 26.6.62, μάλιστα ὁ κ. Ζίγδης πρότεινε τὴν σύστασιν τοιαύτης Ἐπιτροπῆς, ὁ προειρημένος Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ ἀνήλθε πάραυτα εἰς τὸ βῆμα καὶ ἐδήλωσεν ὅτι ἀποδέχεται ἀμέσως τὴν πρότασιν. Εἰς παρατήρησιν μάλιστα τοῦ βουλευτοῦ κ. Β. Παπαρηγοπούλου, καθ' ἣν διὰ τὴν σύστασιν τοιαύτης Ἐπιτροπῆς δὲν χρειάζεται θέσις νέας διατάξεως δοθέντος ὅτι πάγιος νόμος ἐπιτρέπει εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἀνάθεσιν τοιοῦτου ἐλέγχου εἰς Ἐπιτροπὴν ἐξ ἀνωτάτων δικαστικῶν, ὁ κ. Π. Παπαληγούρας ἀπήνησεν ὅτι καὶ μὲν ὑπάρχει τοιοῦτος πάγιος νόμος, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ὁ κ. Ζίγδης καὶ ἡ Ἀντιπολιτεῦσις θέλει νὰ μὴ γίνῃ τοῦτο (δηλαδὴ ἡ σύστασις τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου) διὰ κυβερνητικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία θὰ ἐκδοθῇ AD HOC, ἀλλ' ἐπιθυμῶ νὰ προκύψῃ καὶ ἐκ τοῦ νόμου, τὸν ὁποῖον καλούμεθα νὰ ψηφίσωμεν, ὑποχρέωσις τῆς Κυβερνήσεως νὰ συστήσῃ τὴν Ἐπιτροπὴν αὐτήν, δὲν ἔχομεν τὴν παραμικρὰν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ἀντίρρησιν καὶ θὰ ψηφίσωμεν τὴν τροπολογίαν». (Πρακτικά σελ. 7).

Ὡστε καὶ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο καταπίπτει.

στ) Ὑπεστηρίχθη, ἀκόμη, ὅτι ἡ τότε Κυβέρνησις, ἀρνήθεισα τὴν σύστασιν Ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς, παρέβη τὸ καθήκον τῆς. Ἡ τοιαύτη ἀρνήσις τῆς τότε Κυβερνήσεως, συνδυασθεῖσα μάλιστα μὲ τὴν σύστασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου, μαρτυρεῖ ἀπλῶς περὶ τῆς προθέσεως τῆς Κυβερνήσεως, νὰ διαλευκανθῇ πλήρως ἡ ὅλη ὑπόθεσις. Τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον, ὡς προσφῶς εἶχε τότε παρατηρήσει καὶ ὁ κ. Μητσotάκης εἰς μὲν τὴν Ἐξεταστικὴν τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπὴν θὰ ἐπλειοψήφει τὸ κυβερνητικὸν κόμμα, ἐνῶ, ὅπως ἐπίσης ὀρθῶς, ἀντιπαρετήρησεν εἰς τοῦτον ὁ κ. Π. Παπαληγούρας, ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐκτάκτου Ἐλέγχου θὰ ἀποτελεῖτο ἀπὸ ἀνωτάτους δικαστικοὺς ἐκλεγομένους ὑπὸ τῶν Ὀλομελειῶν τῶν τριῶν Ἀνωτάτων Δικαστηρίων. Ἐκτὸς τούτου ἡ περὶ συστάσεως ἢ μὴ Ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς ἀπόφασις (προϋποθέτουσα μάλιστα καὶ εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τὴν σύγκλησιν τῆς Βουλῆς εἰς ἔκτακτον σύνοδον, διότι αὕτη ἐτέλει ἐν Φερραῖς διακοπαῖς) εἶναι καθαρῶς πολιτικῆς χαρακτῆρος, μὴ ὑποκειμένη εἰς ποινικὸν ἔλεγχον.

η) Ἐκ πάντων τῶν προεκτεθέντων προκύπτει ὅτι ἡ περὶ παραβάσεως καθήκοντος κατηγορία κατὰ τῶν ἐγκαλουμένων ὑπουργῶν εἶναι νόμος καὶ οὐσία ἀβάσιμος. Οἱ Ὑπουργοὶ ἐπέτελεσαν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν τὸ καθήκον των.

6. Εἰδικὴ παρατήρησις ὡς πρὸς τὸν Πρωθυπουργόν.

Ἡ κατηγορία περὶ παραβάσεως καθήκοντος ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Καραμανλῆ εἶναι — ἀνεξαρτήτως τῶν προλεχθέντων — ἐξοφθάλμως ἀβάσιμος. Δὲν θὰ ἐχρειάζετο κἂν νὰ γίνῃ οἰαδῆποτε αὐτῆς ἀπόκρουσις. Εἶναι ἀδιανόητον ὁ Πρωθυπουργὸς ν' ἀσχολῆται ἢ καὶ νὰ γνωρίζῃ ἀπλῶς ἐὰν τὸ οἰονδῆποτε ἔργον ἐκτελεῖται κατὰ τὸ ἀπολογιστικὸν ἢ κατ' ἄλλο σύστημα. Εἶναι ἀσύλληπτον νὰ ὑπολαμβάνεται ὡς αὐτονόητον ὅτι ὁ Κυβερνήτης τῆς χώρας δύναται ν' ἀσχοληθῇ μὲ συμβάσεις

ἢ καὶ μὲ διαπραγματεύσεις τεχνικωτάτας ἀφορώσας εἰς τὸν ἠλεκτρολογικὸν ἐξοπλισμὸν. Καὶ εἶναι, τέλος, αὐτοχρημα ἐξωφρενικὸν νὰ τεκμαίρεται ὅτι ἔλαβε γνώσιν συζητήσεων γενομένων ἐν τῷ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ περὶ τοῦ θέματος Παπαδούκα ὁ κ. Κ. Καραμανλῆς. Ταῦτα πάντα εἶναι τόσον αὐτονόητα, ὥστε νὰ προκαλῆ τὴν ἠθικὴν ἀντίδρασιν παντὸς σκεπτομένου πολίτου ἢ ἐκτοξευθεῖσα κατηγορία.

Ἡ παράθεσις τῶν θεμελιουσῶν τὴν πλήρη ἀναρμοδιότητα τοῦ Πρωθυπουργοῦ διατάξεων, δὲν γίνεται ἐνταῦθα διὰ ν' ἀποκρουσῇ ἢ καταδῆλως ἀβάσιμος καὶ ἀνυπόστατος κατηγορία. Γίνεται μόνον διὰ νὰ εἶναι ἢ ἐν τῷ παρόντι πορίσματι ἐπιχειρουμένη ἐκθεσις τυπικῶς πλήρης. Ὁ Πρωθυπουργός, ἀπασχολούμενος μόνον μὲ τὴν γενικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, οὔτε κατὰ τὴν γενικὴν ἔννοιαν τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ οὔτε ἐκ τῆς νομοθεσίας περὶ ΔΕΗ ἔχει καθήκον τι ἐποπτείας ἐπὶ τῆς ΔΕΗ. Τὸ ἀντίθετον, ἄλλως τε, θὰ ἦτο παράδοξον.

Ἡ ἐποπτεία, καὶ δὴ μόνον ἢ ἀνωτάτης ἐποπτείας, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Β.Δ. τῆς 23.12.1963) 8.1.1964 ἀνήκει εἰδικῶς εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας, οὐδὲ κἂν συγχρόνως καὶ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τοῦ Συντονισμοῦ.

Τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ κανονισμοῦ τῆς Ἀντιπροσωπευτικῆς Συνελεύσεως (ἀπόφ. Πρωθυπουργοῦ καὶ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας τῆς 16) 23.4.58) ἀναγνωριζόμενον δικαίωμα εἰς τὸν Πρωθυπουργόν (ὡς καὶ εἰς Ὑπουργοὺς καὶ εἰς σειρὰν ἄλλων ὀργάνων) περὶ συγκλήσεως τῆς Ἀντιπροσωπευτικῆς Συνελεύσεως, πρῶτον πασιδῆλως οὐδὲν καθήκον ἐποπτείας θεσπίζει διὰ τὸν Πρωθυπουργόν καὶ δεύτερον εἶναι αὐτονόητον ὅτι ἡ πρόσκλησις τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως ὑπὸ τοῦ Πρωθυπουργοῦ εἶναι νοητὴ μόνον διὰ ζητήματα γενικωτάτης πολιτικῆς καὶ ὄχι διὰ τὰ συνδεδεμένα πρὸς τὴν λειτουργίαν τῆς ΔΕΗ, διὰ τὰ ὁποῖα εἶναι ἀρμόδια ἄλλα ὄργανα ἐκ τῶν μνημονευομένων εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον καὶ δυναμένων ἐπίσης νὰ συγκλήσουν τὴν Ἀντιπροσωπευτικὴν Συνέλευσιν.

Ἀλλὰ καὶ ἀνεξαρτήτως τούτων, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, ἐπαναλαμβάνομεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔκρινε πρόσφορον τὴν σύγκλησιν τῆς Ἀντιπροσωπευτικῆς Συνελεύσεως, μολοντί τὴν σύγκλησιν εἶχε ζητήσει διὰ τριῶν αὐτοῦ ἀναφορῶν αὐτὸς οὗτος ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος, διότι ἐθεώρησεν ὅτι ἐπιβάλλετο νὰ ἀκολουθηθῇ, δι' ἐκτάκτου νομοθετικοῦ μέτρου θεσπιζομένη, αὐστηροτέρα διαδικασία.

7. Εἰδικὴ παρατήρησις ὡς πρὸς τὴν δῆθεν ἀρνητικὴν συνέργειαν.

Ἡ εἰδικὴ ἐπὶ συνεργείᾳ κατηγορίᾳ ἐναντίον τοῦ κ. Π. Παπαληγούρα στηρίζεται — κατ' αὐτὴν αὐτὴν τὴν πρότασιν τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τῆς προϋποθέσεως τῆς ὑπ' αὐτοῦ διαπραξέως «ἐπανειλημμένων παραβάσεων καθήκοντος». Ἐφ' ὅσον συνεπῶς αἱ παραβάσεις αὗται καθήκοντος εἶναι, ὡς ἐν τοῖς προηγουμένοις ἀπεδείχθη, ἀνύπαρκτοι, καταπίπτει αὐτομάτως καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν καὶ μόνον στηριζομένη κατηγορία ἐπὶ «συνεργείᾳ».

Ἡ πρότασις τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀκολουθεῖ, πράγματι, τὸν ἐξῆς συλλογισμὸν: Ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος διαπράττει τὸ α' ἀδίκημα. Δὲν καταδιώκεται ὑπὸ τοῦ ἐποπτεύοντος Ὑπουργοῦ. Τοῦτο, κατὰ τὴν εἰρημένην πρότασιν πάντοτε, συνιστᾷ παράβασιν τοῦ ὑπουργικοῦ καθήκοντος. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη δῆθεν παράβασις ἐνεργεῖ καὶ ὡς «ἐνθάρρυνσις» εἰς νέον ἀδίκημα β', τὸ ὁποῖον τᾶχος ὁ κ. Πεζόπουλος διαπράττει διότι ἔχει «τὴν πεποθῆσιν τοῦ ἀκαταδιώκτου».

Οὕτω — λέγει ἡ πρότασις — διὰ τὸ νέον ἀδίκημα, «ἐκ τῶν προτέρων καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ», εἶναι συνεργὸς ὁ Ὑπουργός, ἐκ τῶν ὑστέρων δὲ διαπράττει παράβασιν καθήκοντος, ἐπειδὴ δὲν ἔλαβεν, διὰ τὸ ἴδιον αὐτὸ ἀδίκημα τοῦ κ. Πεζοπούλου, τὰ ἐπιβαλλόμενα μέτρα. Καὶ οὕτω συνεχίζεται ἡ διάπραξις διωνύμων ἀδικημάτων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐν εἴδει ἀλυσσώτης ἀντιδράσεως.

Τίποτε ὅμως ἐξ ὧων αὐτῶν δὲν εὐσταθεῖ οὔτε ἀπὸ νομικῆς οὔτε ἀπὸ οὐσιαστικῆς ἀπόψεως.

α) Διότι ἀπεδείχθη πλήρως ὅτι δὲν ὑπάρχει τὸ ἀρχικὸν σημεῖον τῆς ἐκκινήσεως, δὲν ὑπάρχει δηλαδὴ ἡ πρώτη παράβασις καθήκοντος, ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῆς ὁποίας ἡ περαιτέρω νομικὴ καὶ οὐσιαστικὴ κατασκευὴ τῆς ἐπὶ συνεργείᾳ

κατηγορίας καταρρέει κατ' αναπόδραστον λογικὴν ἀναγκαιότητα. (Καταρρέει, ὅμως, καὶ κατ' αὐτοὺς τοὺς συντάκτας τῆς προκειμένης προτάσεως κατηγορίας).

β) Διότι ἀπεδείχθη πλήρως ὅτι, ὄχι μόνον ἡ πρώτη, ἀλλὰ καὶ ὅλαί αἱ ἐπομέναι παραβάσεις καθήκοντος εἶναι ἀνυπαρκτοί. Ἡ ἐπὶ ἀρνητικῆς συνεργείας κατηγορία καταπίπτει αὐτομάτως, ἐφ' ὅσον κατέπεσεν ἡ ἐπὶ παραβάσει καθήκοντος. Σημειωτέον ὅτι, κατ' αὐτὴν τὴν πρότασιν τῆς πλειψηφείας, ἡ πρώτη ἢ ἐπὶ συνεργείας κατηγορία στηρίζεται λογικῶς καὶ οὐσιαστικῶς ἐπὶ τῆς δευτέρας (τῆς ἐπὶ παραβάσει καθήκοντος). Καὶ ἐπομένως μὴ ὑπαρχούσης τῆς δευτέρας, δὲν ὑπάρχει καὶ ἡ πρώτη.

γ) Διότι, εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὅτι συντρέχει ἡ , κατὰ τὸ ἄρθρον 47 Π.Κ., προϋπόθεσις τῆς ἀπλῆς συνεργείας, ὅτι δηλαδή ἐκ προθέσεως ὁ Ὑπουργὸς παρέσχε «συνδρομὴν» πρὸ τῆς τελέσεως ἢ κατὰ τὴν τέλεισιν τοῦ οἰουδήποτε ὑποτιθεμένου ἀδικήματος τοῦ κ. Πεζοπούλου, ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ τελευταῖος ἤλπιζεν εἰς τὸ «ἀκαταδίωκτον». Συνδρομὴν ἐννοεῖ ὁ νόμος τὴν βοήθειαν τοῦ συνεργοῦ καὶ ὄχι τὴν ἐλπίδα εἰς ἣν ἐνδεχομένως ἐστηρίχθη, ὅπως δὴποτε συλλογιζόμενος, ὁ αὐτοῦργός. Θὰ ἔπρεπεν, ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, ὁ Ὑπουργός, διὰ νὰ εὐστα-

θήσῃ ἢ ἐπὶ συνεργείας κατηγορία, νὰ εἶχε προαποφασίσει τὸ «ἀκαταδίωκτον» καὶ νὰ εἶχε μάθει τοῦτο ὁ μέλλον δράστης, ὅπως οὐδεὶς ποτὲ διανοήθη νὰ ὑποστηρίξῃ. Καὶ ταῦτα πάντα ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι κ. Π. Παπαληγούρας οὐ μόνον οὐδέποτε ἐχαρίσθη εἰς τὸν κ. Γ. Πεζοπούλου ἢ ἄλλον τινά, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐνήργησε πάντοτε κατὰ τρόπον μὴ εὐνοοῦντα τοὺς σκοποὺς οὗς ἀπέβλεπε, κατὰ τοὺς συντάκτας τῆς περὶ κατηγορίας προτάσεως, ὁ κ. Πεζοπούλος.

δ) Ἀνεξαρτήτως τῶν ἐλπίδων καὶ τῶν συλλογισμῶν τοῦ αὐτοῦργου, δὲν ὑπάρχουν τὰ συνιστῶντα τὸ ἀδικήμα στοιχεῖα, ἂν δὲν ὑπάρχῃ παρὰ τῷ συνεργῷ πρόθεσις παροχῆς βοήθειας πρὸς τὸν αὐτοῦργον εἰς τὴν διάπραξιν συγκεκριμένου καὶ γνωστοῦ ἐκ τῶν προτέρων εἰς τὸν συνεργὸν ἀδικήματος, πράγμα τὸ ὁποῖον οὐδεὶς οὐδέποτε διανοήθη καὶ νὰ ἀπαδώσῃ εἰς τὸν κ. Π. Παπαληγούραν.

8. Πρότασις ἀπαλλαγῆς.

Δι' ἅπαντας τοὺς προεκτεθέντας λόγους, προτείνουεν τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν κ. κ. Κ. Καραμανλῆ καὶ Π. Παπαληγούρα ἀπὸ τῶν ἀποδιδομένων εἰς αὐτοὺς παραβάσεων καθήκοντος, καθὼς καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ κ. Π. Παπαληγούρα ἀπὸ τῆς κατηγορίας ἐπὶ ἀπλῇ (ἀρνητικῇ) συνεργείας εἰς ἀπάσας τὰς ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Πεζοπούλου ἢ ἄλλων, ὡς αὐτοῦργῶν, διαπραχθείσας παρανόμους πράξεις.

ΜΕΡΟΣ Β΄.

Ἀνάθεσις Μελετῶν Ὑδροηλεκτρικῶν Ἔργων Ἀχελώου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι

Μελέτη Κρεμαστῶν

1. Ἱστορικόν :

Ἡ ἀξιοποίησις τοῦ Ἀχελώου ἀπετέλει μέρος τοῦ ἐνεργειακοῦ προγράμματος τῆς χώρας. Ὄταν ἀπεφασίσθη ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου τῶν Κρεμαστῶν τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. ἐνέκρινε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 314⁷ 1958 ἀποφάσεώς του κείμενον διακηρύξεις διὰ τὴν ἐκδήλωσιν ἐνδιαφέροντος ὑπὸ ξένων ἐμπειρῶν οἰκῶν, οἱ ὁποῖοι εἰς τὴν ὀριστικὴν μελέτην των θὰ προέβλεπον καὶ ἐπίβλεψιν—προμήθειαν μηχανημάτων—κατασκευὴν—χρηματοδότησιν τοῦ ἔργου.

Εἰς τὴν διακηρύξιν ἀπήντησαν 82 ξένοι οἰκοί, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ ὑπὸ τὸν καθηγῆτὴν κ. Α. Κουτσοκώστα ἐπιτροπὴ ἔκρινεν ὡς δυναμένους νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψει 50.

Μετὰ τὰς συζητήσεις, γενομένας εἰς τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. τῆς 16.3.1959 καὶ κατόπιν παραδοχῆς τῆς προτάσεως τῆς Δ.Ε.Η. ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀπεφασίσθη ὅπως εἰς τὴν χρηματοδότησιν τοῦ ἔργου μὴ ἀναμιχθῆ ὁ μέλλον ἀνάδοχος ἐκτελέσεως αὐτοῦ, ἀλλὰ νὰ ἐπιδιωχθῆ διὰ χρηματοδοτήσεως ἀπὸ τὸ D.L.F.

Κατόπιν τούτου ὁ Γεν. Διευθυντὴς ἀπηυθύνθη εἰς τὴν EBASCO, ἀπὸ τὴν ὁποίαν καὶ ἐζήτησε τὴν κατάρτισιν μέχρι τοῦ Ἰουνίου 1959 τὸ βραδύτερον τὸ ὀριστικῆς προμελέτης τοῦ ἔργου δι' ἀπ' εὐθείας ἀναθέσεως.

Εὐδοκωθεῖσάν τῶν σχετικῶν ἐνεργειῶν τὴν 29.1.1960 ὑπεγράφη σύμβασις μεταξὺ τοῦ D.L.F., τῆς Δ.Ε.Η., καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου παροχῆς δανείου μέχρι ποσοῦ δρχ. 31 ἐκ δολλ. διὰ τὴν χρηματοδότησιν τοῦ ἔργου τῶν Κρεμαστῶν.

Ἐν τῷ μεταξῷ, ἦτοι κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. τῆς 26.1.60, εἶχεν ἀποφασισθῆ ὅπως εἰς ἄλλον οἶκον ἀνατεθῆ ἡ μελέτη καὶ ἡ ἐποπτεία τοῦ ἔργου καὶ εἰς ἄλλον ἢ κατασκευὴ αὐτοῦ.

Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς συμφάσεως μετὰ τοῦ D.L.F. ἀνέκυψε τὸ θέμα τῆς ἐκλογῆς μελετητοῦ καὶ ἐπιβλέποντος τοῦ ἔργου, ὁ ὁποῖος κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως τοῦ δανείου θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀμερικανικὸς οἶκος.

Κατὰ τὰ κρατούμενα εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας δὲν ἐπιτρέπεται διαγωνισμὸς διὰ τὴν ἀνάθεσιν συντάξεως μελέτης καὶ ἐποπτείας τῶν ἔργων. Ἀπὸ τῆς ἄλλης πλευρᾶς ἡ Κυβέρνησις ἐπέμενεν εἰς τὴν διενέργειαν διαγωνισμοῦ χάριν τοῦ ἀδιabλήτου. Εἶναι φανερόν ὅτι ἂν ἤθελεν ἡ Κυβέρνησις νὰ εὐνοήσῃ ἕνα οἶκον θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποδείξῃ ἀπ' ἀρχῆς τὴν ἀπ' εὐθείας ἀνάθεσιν τῆς μελέτης εἰς τὸν οἶκον τοῦτον καὶ νὰ μὴν ἐπιμείνῃ ἐκείνη εἰς τὴν διενέργειαν τοῦ διαγωνισμοῦ.

Ἡ Δ.Ε.Η. ἠκολούθησε οὐσιαστικῶς τὴν διαδικασίαν τοῦ διαγωνισμοῦ, ἀπέστειλε τὸ σχέδιον τῆς συμβάσεως καὶ ἐζήτησε προσφοράς βάσει συγκεκριμένων ὄρων ἀπὸ τέσσαρας οἴκους διὰ τὰ δύναιται νὰ προέλθῃ εἰς σύγκρισιν αὐτῶν. Οἱ οἰκοὶ οὗτοι ἦσαν οἱ ἐξῆς : 1) ENGINEERING CONSULTANTS INC (E.C.I.). 2) EBASCO SERVICES INC., 3) HARZA ENGINEERING Co καὶ 4) STONE AND WEBSTER ENGINEERING Co ἐπελέγησαν δὲ μεταξὺ τῶν συμμετασχόντων κατὰ τὸν ἀρχικὸν διαγωνισμὸν καὶ κριθέντων ὑπὸ τῆς τότε συσταθείσης ἐπιτροπῆς ὡς συγκεντρούμενων τὰς ἀπαιτουμένας προϋποθέσεις (πόρισμα σελ. 101). Μετὰ τὴν παρά τῶν τεσσάρων ὡς ἄνω οἰκῶν ὑποβολῆν τῶν προσφορῶν ὁ γενικὸς διευθυντὴς συνέστησεν ἐπιτροπὴν κρίσεως καὶ πάλιν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ καθηγῆτοῦ τοῦ Πολυτεχνείου κ. Α. Κουτσοκώστα. Ἡ κρίσις τῆς ἐν λόγω ἐπιτροπῆς ἦτο συμβουλευτικῆ.

Τὴν 22 Μαρτίου ἡ ἐπιτροπὴ ὑπέβαλε τὸ πόρισμά της, διὰ τοῦ ὁποίου ἔκρινε 1) ὅτι αἱ ἑταιρεῖαι STONE καὶ HARZA ὑπέβαλον προτάσεις λίαν διαφερούσας ἀπὸ τὴν προκήρυξιν 2) ὅτι ἡ E.C.I. συνεμορφώθη μὲν πλήρως πρὸς τοὺς ὅρους τῆ προκήρυξεως, ἐνῶ ἡ EBASCO δὲν συνεμορφώθη ἐπακριβῶς, ὅτι ὅμως ἡ προσφορὰ τῆς EBASCO ἐμφανίζεται τόσο πλεον συμφέρουσα ὥστε αὕτη νὰ ἐμφα-

νίζεται μειοδοτοῦσα καὶ ἐπρότεινεν ὅπως ἡ Δ.Ε.Η. διαπραγματευθῆ πρῶτον μετὰ τῆς EBASCO ἵνα ἐπιδιώξῃ προσαρμογὴν τῆς προσφορᾶς της πρὸς τὴν πρόσκλησιν τῆς Δ.Ε.Η. καὶ ἐν ἀποτυχίᾳ πρὸς τὴν E.C.I.

Βραδύτερον (πρακτ. τῆς 6.4.1960) ἡ ἐπιτροπὴ κρίσεως ἔταξε τὴν E.C.I. τετάρτην μετὰ τὴν αἰτιολογίαν ὅτι αὕτη δὲν εἶχεν ἐκτελέσει ὑπὸ ἰδίαν της εὐθύνην μὲ ἀνάλογα πρὸς τὸ μελετώμενον ἔργον, ἀνεξαρτήτως ἂν οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὴν καὶ οἱ συνεργαζόμενοι μετ' αὐτῆς εἶχον καὶ πολλὴν ἱκανότητα καὶ ἀτομικὴν πείραν ἀναλόγων ἔργων, διότι εἶχον μελετήσῃ τοιαῦτα. Ἐξετέλει δὲ ἡ E.C.I. τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἔργον τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ δὴ μεγαλύτερον τοῦ Ἀχελώου εἰς Ταυλάνδην. Ἀληθῶς διερωτᾶται τις α) Ποῖος ἔδωκε τὰς περὶ μὴ ἐκτελέσεως ἔργων ὑπὸ τῆς E.C.I. προσφοράς μετὰ τὸ ἀνοιγμα τῶν προσφορῶν : καὶ τὴν γενομένην ἀξιολογήσιν ἐξ ἧς προέκυπτεν ὅτι μόνον αὕτη εἶχε συμμορφωθῆ ; β) Διατί αὗται δὲν ἐζήτηθησαν προηγουμένως ὥστε νὰ μὴ κληθῆ ἡ E.C.I. ; γ) Πῶς δύνανται νὰ ἀρχίσουν σοβαροὶ ἐπιστήμονες, συγκροτοῦντες νέαν ἑταιρείαν, νὰ κάμουν μελέτας ἂν ζητῆται νὰ ὑπάρχουν ἀπ' ἀρχῆς προηγούμενα ἐργασία τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς ἑταιρείας ;

Τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. ἐπελήφθη τοῦ θέματος κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 9.4.60. Κατ' αὐτὸ ὁ γεν. διευθυντὴς κ. Γ. Πεζόπουλος προέβη εἰς τὴν ἐξῆς δήλωσιν «Πρὸ πάσης ἄλλης συζητήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος θὰ ἐπεθύμουν νὰ πληροφορήσω τὸ Συμβούλιον ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ (σημ. ἦτο τότε ὁ κ. Α. Πρωτοπαπαδάκης) εἰδοποίησε νὰ μὴν ληφθῆ ἀπόφασις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Ἀχελώου. Εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἐξετέθησαν τὰ τοῦ συστήματος τῶν διαπραγματευόμενων, τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχεν ἀκολουθήσῃ ἡ Δ.Ε.Η., λόγῳ τῶν κρατουσῶν ἐν Ἀμερικῇ ἀντιλήψεων ὡς καὶ τὸ προκίψαν διὰ τὴν E.C.I. ζήτημα, περὶ τοῦ ὁποίου κατωτέρω.

Εἰς τὸ Δ. Σ. διεζήχθη μακρὰ συζήτησις ἀλλὰ τελικῶς δὲν ἐλήφθη ἀπόφασις, διεφάνη ὅμως κατὰ τὸν κ. Χαρμπούριν ἀπόκλισις πρὸς τὴν γνώμην ὅπως αἱ διαπραγματεύσεις ἀρχίσουν ἀπὸ τὴν EBASCO. Πάντως ὁ Πρόεδρος μετὰ τὸ πέρας τῶν συζητήσεων ἐδήλωσε τὰ ἐξῆς : «Ἐφ' ὅσον ἀπουσιάζουν οἱ κ.κ. Πεζόπουλος καὶ Πανᾶς (σημ. οἱ ὁποῖοι εἶχον ἐν τῷ μεταξῷ ἀποχωρήσει, ὁ πρῶτος λόγῳ ἄλλης ἀπασχολήσεως) καὶ ἔχουμε ἀναλάβει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ συνηνεηθῶμεν μετὰ τὴν Κυβέρνησιν πρὶν ἡ καταλήξωμεν εἰς ὀριστικὴν ἀπόφασιν, φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ σταματήσωμεν ἐδῶ καὶ νὰ ἐπανέλθωμεν ἐν ὀλομελείᾳ ἀφοῦ λάβωμεν γνώσιν καὶ τῶν ἀντιλήψεων τῆς Κυβερνήσεως».

2. Κυβερνητικαὶ ἀπόψεις :

Αἱ κυβερνητικαὶ ἀπόψεις ἡ καὶ ὑποδείξεις ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀναθέσεως τῆς μελέτης Κρεμαστῶν Ἀχελώου αἱ ὁποῖαι εἶναι ὄχι μόνον νόμιμοι ἀλλὰ καὶ ἐπιβεβλημένοι κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Β.Δ. τῆς 23.12.1953, μετεδόθησαν εἰς τὴν Δ.Ε.Η. εἰς τρία στάδια.

α) Πρὸ τοῦ διαγωνισμοῦ ἡ Κυβέρνησις ὑπέδειξε διὰ τὸ ἀδιabλήτον ὅπως, παρὰ τὰ κρατοῦντα ἐν Ἀμερικῇ, διενεργηθῆ διαγωνισμὸς μεταξὺ πλειόνων ἀμερικανικῶν οἰκῶν πρὸς ἐπιτυχίαν εὐνοικωτέρων ὄρων ἀναθέσεως τῆς μελέτης καὶ ἐπιβλέψεως καὶ νὰ μὴ γίνῃ ἀπ' εὐθείας ἀνάθεσις τῆς μελέτης. Τοῦτο ἐπραγματοποιήθη, καθ' ὃν τρόπον ἐξετέθη ἀνωτέρω, διὰ προσκλήσεως καταλλήλων οἰκῶν ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η.

β) Μετὰ τὸ ἀνοιγμα τῶν προσφορῶν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας συνέστησεν ὅπως λάβῃ ἕκαστος τῶν συμμετασχόντων εἰς τὸν διαγωνισμὸν τῶν ἄλλων προσφορῶν, ἂν τὸ ἐπεθύμει.

γ) Μετὰ τὴν διατύπωσιν διαμαρτυρίας ὑπὸ τῆς E.C.I. διὰ τῆς ἀπὸ 18 Μαρτίου 1960 ἐπιστολῆς αὐτῆς ὡς καὶ προφορικῶν καταγγελιῶν, συμβουλήν πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἀδιabλήτου. Ὑπεθυμίζομεν ἐνταῦθα ὅτι μία ἄλλη περίπτωσις ὑπουργικῆς συστάσεως κατέληξεν εἰς τὸ νὰ κερδίσῃ ἡ Δ.Ε.Η. 20 ἐκ. δρχ. κατὰ τὴν ἐξαγορὰν τῆς E.H.E.

3. Ἡ Γνώσις τῶν Προσφορῶν.

Μετὰ τὸ ἀνοιγμα τῶν προσφορῶν ἡ ἑταιρεία E.C.I. ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας κ. Μάρτην νὰ

λάβη γνώσιν τῶν προσφορῶν. Οὗτος ἐξηγεῖ λεπτομερῶς εἰς τὴν ἐνώπιον τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς ἐξέτασίν του ὅτι τὸ αἴτημα τῆς E.C.I. ἔκρινε νόμιμον, διότι εἶχον ἤδη ἀποκαλυφθῆ αἱ προσφοραί, χρήσιμον διότι ἰδίως οἱ ἀνταγωνισταὶ δύνανται νὰ ἀποκαλύψουν τὰ ἀσθενῆ σημεῖα τῶν προσφορῶν καὶ ἐπιβεβλημένον λόγῳ τῶν φημῶν ἐπιρροῆς τῆς EBASCO ἐπὶ τῆς ΔΕΗ. (διότι τὴν ΔΕΗ εἶχε διοικήσει ἐπὶ πενταετίαν) καὶ διότι αὕτη εἶχε συντάξει τὴν προμελέτην δι' ἀπ' εὐθείας ἀναθέσεως. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸν κ. Πεζόπουλον καὶ τοῦ μετεβίβασεν τὸ διατυπωθὲν πρὸς αὐτὸν αἴτημα πρὸς κρίσιν, ἀλλὰ πάντως ὑπὸ τὴν προυπόθεσιν ὅτι θὰ λάβουν ὅλοι οἱ συμμετασχόντες γνώσιν ὅλων τῶν προσφορῶν. Τὸ αἴτημα υἰοθέτησεν ὁ κ. Πεζόπουλος. Τόσον ἡ υἰοθέτησις ὅσον καὶ ἡ τεθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Μάρτη προυπόθεσις νὰ λάβουν ὅλοι γνώσιν ὅλων τῶν προσφορῶν προκύπτουν α) ἐκ τῆς ἀπὸ 9 Φεβρουαρίου 1962 ἐπιστολῆς Πεζοπούλου-Γουναράκη πρὸς κ. Παπαληγούραν (βλ. Πρακτικά τῆς 27-6-1962 τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἔθρου 35 τοῦ Συντάγματος) καὶ β) ἐκ τῆς ἀπὸ 14 παραγράφου «14» Μαΐου 1965 καταθέσεως τοῦ κ. Πεζοπούλου ἐνώπιον τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς. Τέλος εἰς τὸ πόρισμα (σελ. 102) ἐκτίθεται ὅτι ἡ ECI ἐμελέτησεν ὄχι μόνον τὴν προσφορὰν EBASCO, ἀλλ' ὅλας τὰς προσφοράς καὶ ἐκ τούτου δὲ ἀκόμη δύνανται νὰ συναχθῆ τὸ περιεχόμενον τῆς συστάσεως. Ἰδού πῶς κρίνει τὴν ὡς ἄνω ἐνέργειαν ὁ μάρτυς καθηγητῆς κ. Ι. Φλαμπουριάδης ἐξεταζόμενος ἐνώπιον τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς τὴν 15ην Μαρτίου 1965 καὶ ἀπαντῶν εἰς ἐρωτήσεις τοῦ κ.Κ. Παπακωνσταντίνου. «Ἡ ἄποψίς μου εἶναι ὅτι θὰ προτιμοῦσα νὰ ἀνεκοινοῦντο. Εἶναι μία μέθοδος τὴν ὁποῖαν συμπαθῶ περισσότερο. Διότι ὅταν θέλωμεν τὸ συμφέρον τῆς ἐπιχειρήσεως ἄς λάβουν γνώσιν περισσότεροι, καὶ περαιτέρω. Ἡ σύστασις ἀνακοινώσεως ὅλων τῶν προσφορῶν εἰς ὅλους τοὺς διαγωνισθέντας εἶναι ἀδιάβλητος καὶ οὐδέποτε δύνανται νὰ παρεξηγηθῆ, ὑπὸ τὴν προυπόθεσιν ὅτι ὅταν συντελεῖται τοῦτο εἶναι εἰς θέσιν ὅλοι οἱ συναγωνιζόμενοι νὰ λάβουν γνώσιν τῶν προσφορῶν». Σύμφωνας εἶναι καὶ ἡ γνώμη τοῦ ἐτέρου καθηγητοῦ κ. Κουτσοκόστα ἔχουσα ὡς ἐξῆς : «Δὲν θεωρῶ διαβλητὴν σύστασιν γενομένην ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν Βιομηχανίας ὅπως κατὰ τὸν διαγωνισμόν διὰ τὴν ἀνάθεσιν τῆς μελέτης τοῦ ἔργου Κρεμαστῶν μετὰ τὸ ἄνοιγμα τῶν φακέλων λάβουν γνώσιν τῶν προσφορῶν ὅλων τῶν μετασχόντων εἰς τὸν διαγωνισμόν. . . .» Ὁμοίως ἐξέφρασεν εὐθέως τὴν ὑπὲρ τῆς ἀνακοινώσεως τῶν προσφορῶν γνώμην καὶ ὁ κ. Ἀνάργ. Δημητρακόπουλος ὅταν παρόμοιον θέμα συνεζητήθη ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ τὴν 12-2-1962 ὡς πρὸς τὴν ἀνακοίνωσιν τῶν προσφορῶν, μετὰ τὸ ἄνοιγμα αὐτῶν, διὰ τὴν σύνταξιν τῆς μελέτης τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου Καστρακίου τοῦ Ἀχελώου.

Φρονοῦμεν κατόπιν τῶν ἄνω ὅτι ἡ ἐνέργεια τῆς ΔΕΗ εἶναι ἀνεπίδεκτος ἐπιρρίσεως, ἀκόμη δὲ περισσότερο ἢ διαβίβασις τῆς περὶ τούτου γνώμης τοῦ Ὑπουργοῦ.

4. Χάριν τοῦ Ἀδιαβλήτου.

1. Τὴν 18 Μαρτίου 1960 ἡ ἐταιρεία E.C.I. ἀπηύθυνε τὴν ὡς ἄνω μνησθεῖσαν ἐπιστολὴν εἰς τὸν κ. Πεζόπουλον, τὴν ὁποῖαν ἐκοινοποίησεν καὶ πρὸς τοὺς κ.κ. Μάρτην, Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας καὶ Κουτσοκόστα, Πρόεδρον τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως, διὰ τῆς ὁποίας ἐπεσήμεινε τὰς ἀτελείας τῆς προσφορᾶς τῆς EBASCO καὶ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἦτο αὕτη οὔτε συμφέρουσα, διεμαρτύρητο διότι παρεγνωρίζετο τὸ δικαίωμα αὐτῆς μόνης συμφώνου πρὸς τὴν δικαίηρξιν, ἐνῶ τουναντίον ἡ EBASCO δὲν εἶχε συμμορφωθῆ καὶ ἐτόνιζε περαιτέρω ὅτι ἐξετέλει τότε ὑδροηλεκτρικὸν ἔργον εἰς Ταυλάνδην πολὺ μεγαλύτερον ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦ Ἀχελώου.

Ἐτόνιζεν ἐπίσης ὅτι τὸ προσφερθὲν ὑπὸ τῆς EBASCO ποσὸν ἦτο παραπλανητικὸν διότι ἀνετρέπετο ἀπὸ ἄλλους ὅρους. Πλὴν τῆς ἐγγράφου καταγγελίας ἡ E.C.I. διεμαρτυρήθη προφορικῶς ἐντονώτατα πρὸς τὸν τότε ἀντιπρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Π. Κανελλόπουλον καὶ πρὸς τὸν τότε Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας κ. Μάρτην. Τὴν 20 Ἀπριλίου 1960 οἱ κ.κ. Κανελλόπουλος καὶ Μάρτης ἀνέφεραν τὰ ἄνω εἰς τὸν τότε Πρωθυπουργὸν κ. Καραμανλῆν, ὁ ὁποῖος ἐλάμβαν-

νε τὸ πρῶτον γνώσιν τοῦ θέματος καὶ ἔδωκεν ἐντολὴν νὰ κληθῆ ὁ κ. Γουναράκης τὴν ἐσπέραν τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Πράγματι προσῆλθεν τὴν 8 μ.μ. εἰς τὸ πολιτικὸν γραφεῖον, παρίσταντο δὲ καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ.Π. Κανελλόπουλος καὶ οἱ Ὑπουργοὶ κ.κ. Πρωτοπαπαδάκης καὶ Μάρτης (βλ. καταθέσεις κ.κ. Π. Κανελλοπούλου καὶ Α. Πρωτοπαπαδάκη).

Ἰδού πῶς περιγράφει ὁ κ. Γουναράκης τὴν συζήτησίν του τῆς ἐσπέρας ἐκείνης μετὰ τὸν τότε Πρωθυπουργὸν κ. Κωνστ. Καραμανλῆν, καὶ τὰ ὅσα ἐκεῖνος συνεβούλευσεν, εἰς τὸ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἐκτάκτου ἐλέγχου ὑπόμνημά του τῆς 27 Μαρτίου 1963. «Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μετ' ἐπῆρε κατ' ἰδίαν εἰς τὸ πολιτικὸν γραφεῖον τοῦ τὴν 20-4-1960 καὶ μοῦ εἶπε τὰ ἐξῆς : "Ἀκουσε κ. Γουναράκη : Δὲν ἔχω κανένα ἐνδοιασμόν διὰ τὴν ἐντιμότητα τοῦ κ. Πεζοπούλου καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν του—διότι ἂν εἶχα θὰ τὸ ἔλεγα κα θὰ ἐλάμβανα τὰ μέτρα μου—, ἀλλὰ ὀφείλω νὰ σοῦ ὁμολογήσω ὅτι πολλὰ λέγονται περὶ δεσμῶν Πεζοπούλου καὶ ὑπηρεσιῶν τῆς ΔΕΗ μετὰ τῆς EBASCO καὶ ἰδίως λέγονται ἐκ μέρους τῆς συναγωνιστρίας E.C.I., ἡ ὁποία ἐμφανίζει αὐτὰ ἐπίσημως εἰς τοὺς ὑπουργοὺς μου. Δὲν ὑπείσεργμαί εἰς τὸ ἐὰν εἶναι καλυτέρα ἢ μία ἐταιρεία ἢ ἡ ἄλλη. Αὐτὸ εἶναι ζήτημα ἰδικόν σας. Ἀμφότεροι πρέπει νὰ εἶναι καλαὶ ἀφοῦ τὰς εἶχατε εἰς τὸν κατάλογον ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀπηυθύνθητε διὰ νὰ σὰς κάμουν προσφοράς. Ἐπειδὴ ἔχω πεποιθήσιν καὶ εἰς τὸ μυαλό σου καὶ εἰς τὴν πολιτικότητά σου καὶ εἰς τὴν ἀπόλυτη ἀκεραιότητά σου, κάμε ὅτι νομίζεις ὥστε, πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ΔΕΗ καὶ τῆς Κυβερνήσεως, νὰ μὴ γεννηθῶν ζήτηματα διαβλητότητος, τὰ ὁποῖα θὰ εἶναι ὑποχρεωμένη καὶ ἡ ΔΕΗ καὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀντικρούσῃ καὶ εἰς τὸν τύπον καὶ εἰς τὴν Βουλὴν». Καὶ προσθέτει ὁ κ. Γουναράκης : «σαφεστέρα καὶ ἀντικειμενικώτερα συμβουλή τοῦ Πρωθυπουργοῦ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς ΔΕΗ δὲν θὰ μπορούσε νὰ δοθῆ». Ὁ κ. Γουναράκης εἰς ὑπόμνημά του ἀπὸ 17-5-1965, ἀποσταλέν πρὸς τὴν ἀνακριτικὴν ἐπιτροπὴν ἐν συνεχείᾳ τῆς ἀπὸ 14 Μαΐου 1965 καταθέσεως αὐτοῦ, ἀναφέρεται καὶ αὖθις εἰς τὸ ὑπόμνημά του τῆς 27-2-1960 καὶ προσθέτει «... κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου οὐδεμία πίσις ἠσκήθη ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἢ ἄλλου μέλους αὐτῆς, ἐπὶ τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως τοῦτο ἐπιλέξῃ ὡς μελετητὴν καὶ ἐποπτευόμενον τοῦ ἔργου Κρεμαστῶν Ἀχελώου τὴν ἀμερικανικὴν ἐταιρείαν E.C.I. ἀντὶ τῆς EBASCO» καὶ περαιτέρω «... φρονῶ ἐγὼ καὶ ἐφρόνουν ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ τότε Δ. Συμβουλίου ὅτι ἀπετέλει ὑπόδειξιν—συμβουλὴν ὥστε νὰ προσέξῃ τοῦτο (τὸ Δ.Σ.) τὸ διαβλητὸν ἢ μὴ τῆς ἀποφάσεώς του, δὲν ἀπετέλει πίσις. τὸ Δ. Συμβούλιον, ἀποτελούμενον ἀπὸ μέλη ἕκαστον τῶν ὁποίων εἶχε κάποια προἰστορίαν εἰς τὸν τόπον αὐτόν, δὲν θὰ ἐδέχετο ποτέ νὰ λάβῃ μίαν ἀπόφασιν παρὰ τὰς πεποιθήσεις του καὶ παρὰ συνείδησιν. Ἐπὶ τὴν λήψιν ὅμως τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐπαιξε ρόλον καὶ ἡ ἄποψις τοῦ διαβλητοῦ».

Ἐχρησιμοποίησαμεν τὰς ὡς ἄνω περικοπὰς ὑπομνημάτων τοῦ κ. Π. Γουναράκη, ὄχι μόνον διότι τὸ πόρισμα τῆς ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου χρησιμοποίησεν ἄλλα κείμενα τῶν κ.κ. Γουναράκη καὶ Πεζοπούλου ὀλιγώτερον εὐθέως ἀπαντῶντα εἰς τὰ θετειμένα ζήτηματα, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ κ. Γουναράκης, τελῶν ὑπὸ δίωξιν, θὰ εἶχε κάθε συμφέρον νὰ ἐπιρρίψῃ τυχόν εὐθύναν εἰς τὴν τότε Κυβέρνησιν καὶ ἐν τούτοις λέγει τὰ πράγματα ἀκριβῶς ὡς ἔλαβον χώραν. Δὲν εὐρίσκονται ἐν τούτοις τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Γουναράκη κατὰ τὰ ἔτη 1965 καὶ 1963 εἰς καμμίαν ἀντίθεσιν πρὸς τὰ λεχθέντα ὑπ' αὐτοῦ σχετικῶς εἰς τὸ Δ.Σ. τῆς 2-5-1960. Εἰς τὰ λεχθέντα τότε ἀναφέρεται προσθέτως καὶ ὅτι ὁ τότε πρωθυπουργὸς εἶπεν ὅτι πάντως ἔπρεπε νὰ διαπιστωθῆ ἐπίσημως ἂν ὁ οἶκος E.C.I. εἶναι δεκτὸς ἀπὸ τὸ D.L.F. ὡς μελετητῆς καὶ γενικὸς ἐποπτευόμενος.

Τὴν ἀπάντησιν τοῦ D.L.F. παρέδωκε πρὸς τὸν Γ.Δ. τῆς ΔΕΗ ὁ κ. Μάρτης, ὅταν εἶχε μεταβῆ ἐκεῖ πρὸς συνεννόησιν ἐπὶ σοβαρῶν θεμάτων τοῦ προγράμματός, ὡς ἐξήγησεν οὗτος πρὸς τὴν ἀνακριτικὴν ἐπιτροπὴν.

2. Ἄς ἐξετάσωμεν ἤδη εἰς τί συνίστατο τὸ διαβλητὸν

της προτιμήσεως της EBASCO. Τοῦτο συνίστατο εἰς τὸ ὅτι ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐφαίνετο ἀδικαιολόγητος ὁ παραπερισμὸς τῆς ἐταιρείας E.C.I. ἐνῶ μόνον αὕτη εἶχε συμμορφωθῆ πρὸς τὴν προκήρυξιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸ ὅτι ἀπεδίδοτο εἰς τὴν ἱεραρχίαν τῆς ΔΕΗ τοῦλάχιστον ὅτι λόγω μακρᾶς συνεργασίας ὑφίστατο ἐπιρροὴν καὶ προετίμα πάντοτε τὴν EBASCO. Ἐκ τρίτου ὅμως ἀνέκυπτεν ἡ στοιχειώδης ὑποχρέωσις νὰ διευκρινισθοῦν τὰ προσόντα τῆς E.C.I., ἀφοῦ συνέβη νὰ γίνῃ δεκτὴ εἰς τὸν διαγωνισμόν, νὰ καθορισθῆ ἡ ἑστὴ τῆς προσφορᾶς τῆς καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ μεταβληθῆ αὕτη λόγω ἀμφισβητήσεως τῆς πείρας τῆς.

Θὰ παραθέσωμεν ἀποσπάσματα καταθέσεων μαρτύρων ἐξετασθέντων ὑπὸ τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν ὁποίων ἐπιβεβαιώνονται τὰ ἀνωτέρω :

Οὕτω : α) Ὁ μάρτυς κ. Νικ. Βλαχόπουλος, * Γεν. Διευθυντῆς τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας καταθέτει σχετικῶς : (καταθ. 12.3.1965) "Ὅταν τὸ 1958 ἢ 1959 ἀπεφασίσθη ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων Κρεμαστῶν θὰ ἐχρηματοδοτεῖτο ἀπὸ τὸ D.L.F. διὰ νὰ χορηγηθῆ ἓνα δάνεον, τοῦ ὁποίου οἱ ὅροι ἦσαν πολὺ συμφέροντες, ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ πλήρης μελέτη ὅτι τὸ ἔργον εἶναι ἐκτελέσιμον. Τεχνικοοικονομικὴ μελέτη. Αὕτη ἀνετέθη διὰ συμβάσεως εἰς τὴν EBASCO. Ἐπὶ πλεόν ἡ EBASCO εἶχεν ἀναλάβει καὶ ἄλλας μελέτας καὶ κατόπιν ἀνέλαβε καὶ τὴν μελέτην Καστρακίου. Ἡ EBASCO ἦτο ἐκείνη, ἡ ὁποία, εἶτε ὑπὸ μορφῆν συμβούλου εἶτε ἐπιβλέπωντος συνειργάζετο μετὰ τῆς ΔΕΗ. Βεβαίως ἠκούσθη ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλο ἐκτὸς τῆς EBASCO, ὑπῆρχε μία διάθεσις καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχε τίποτε τὸ μεμπτόν. "Ὅταν ἐγένετο δημοπρασία ἡ EBASCO ὑπέβαλε τὴν προσφορὰν τῆς. Ἦτο εὐθυνότερα ἀλλὰ δὲν ἦτο σύμφωνος μετὰ τὴν συγγραφὴν ὑποχρεώσεων. Ἡ ΔΕΗ ἠκολούθει τὴν ἐξῆς ἀρχήν. "Ὅταν τις δὲν ἦτο σύμφωνος ἀπεκλείετο καὶ ἤρχετο ὁ ἀμέσως ἐπόμενος. Τοιοῦτος ἦ το ἡ E.C.I. Πάντως εἰς τὴν συνεδρίασιν πού παρεστῆν, τὴν παραμονὴν τοῦ θανάτου τῆς συζύγου μου, τὸ συμβούλιον ὁμοφώνως ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς E.C.I. Μάλιστα ὁ ἐκ τῶν συμβούλων Δημητρακόπουλος ἐνθυμοῦμαι ὅτι εἶπεν ὅτι «συμφωνῶ μετὰ τὴν κατακύρωσιν διὰ τὸ ἀδιάβλητον». Εἰς τὴν κατάθεσίν του τῆς 23 Μαρτίου 1965 ὁ αὐτὸς κ. Βλαχόπουλος ἀπαντῶν εἰς ἐρώτησιν μέλους τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς εἶπεν «... ἡ ἀπόφαις ἡ κυβερνητικὴ περὶ ἀδιάβλητου ἀναθέσεως τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου ἀνεφέρετο ἐνδεχομένως καὶ εἰς φήμας περὶ διαβλητῶν σχέσεων τῆς EBASCO μετὰ κύκλους τῆς ΔΕΗ». Ἐπίσης εἰς τὴν κατάθεσιν τῆς 7.4.65 λέγει ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ EBASCO δὲν εἶχεν συμμορφωθῆ πρὸς τὴν διακήρυξιν ἔπρεπε νὰ προτιμηθῆ ἡ E.C.I., ὅτι ὁ τότε πρωθυπουργὸς κ. Καραμανλῆς ἔδωκεν συμβουλὴν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως μόνον «διὰ νὰ ὠφελῆσθ τὴν ΔΕΗ», ὅτι τὸ κύρος τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. ἀπέκλειε τὸ ἐνδεχόμενον πείσεως, ὡς πρὸς τὴν E.C.I. δὲ ὅτι «ἀπὸ τὰ ὑποβληθέντα στοιχεῖα τῆς ἐταιρείας δὲν νομίζω ὅτι θὰ ὑφίσταντο ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὴν ὀργανωτικὴν ἱκανότητά.

β) Ὁ μάρτυς καθηγητῆς κ. Κουτσοκώστας πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς κρίσεως τῶν προσφορῶν (καταθ. 5.4.1965) λέγει : « Ἡ προσφορὰ EBASCO διὰ τὴν μελέτην καὶ ἐπιβλέψιν τοῦ ἔργου Κρεμαστῶν εἶχεν ἀποκλίσεις τινὰς ἀπὸ τοὺς ὅρους τῆς προκήρυξεως τοῦ διαγωνισμοῦ, ἀντιθέτως ἡ προσφορὰ τῆς ECI ἦτο ἡ περισσότερον προσηρμοσμένη ἀπὸ τὰς ἄλλας προσφορὰς, εἶχε δὲ ἐλάχιστας ἀποκλίσεις ἀπὸ τοὺς ὅρους τῆς προκήρυξεως.». Σημειωτέον ὅτι εἰς τὴν ἀρχικὴν ἐκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν γίνεται μνεῖα οὔτε περὶ «ἐλάχιστων ἀποκλίσεων». (βλ. καὶ πόρισμα σελ. 103, ἐν ἀρχῇ). Περαιτέρω ὁ αὐτὸς μάρτυς κατέθεσεν ὅτι «... ἡ συμμόρφωσις πρὸς τοὺς ὅρους τῆς προκήρυξεως εἶναι κρίσιμον στοιχεῖον διὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς προσφορᾶς» καὶ ὅτι «... δὲν ἐπιτρέπεται νὰ γίνωνται δεκταὶ ἀντιπροσφοραὶ». Ὡς τοιαύτη δὲ εἶναι ὀρθότερον νὰ χαρακτηρισθῆ ἡ τελευταία ἐπιστολὴ τῆς EBASCO. Ἐν συνεχείᾳ μνημονεύει ἔμμεσον ἐκ τῶν ὑστέρων ἀναγνώρισιν αὐτῆς τῆς EBASCO ὅτι ἡ προσφορὰ τῆς δὲν ἦτο ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς διακήρυξεως, ὅτι ὑπῆρχε φήμη, ἀόριστος καὶ ἀβάσιμος κατ' αὐτόν, περὶ

δεσμοῦ μετὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ΔΕΗ καὶ τῆς EBASCO καὶ ὅτι τὴν ἐπιστολὴν διαμαρτυρίας νομίζει ὅτι εἶχε κοινοποιήσει ἡ E.C.I. καὶ πρὸς ὀρισμένα μέλη τῆς τότε Κυβερνήσεως. Περαιτέρω ὁ καθηγητῆς κ. Κουτσοκώστας λέγει ἀπαντῶν εἰς ὑποβληθεῖσαν πρὸς αὐτὸν ἐρώτησιν : «Ἐὰν εἶναι δεδομένον, ὡς λέγετε ἐρωτῶντες, ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶχεν ὑποδείξει εἰς τὴν ΔΕΗ νὰ γίνῃ δημοπρασία διὰ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ ἀναδόχου μελέτης καὶ ἐπιβλέψεως τοῦ ἔργου Κρεμαστῶν ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπιζητεῖ τὸ ἀδιάβλητον τῆς ἐνεργείας. Ἄν εἶναι δεδομένον ὡς με ἐρωτᾶτε, ὅτι ἡ EBASCO δι' ἀπ' εὐθείας ἀναθέσεως τῆς ΔΕΗ εἶχεν ἐκπονήσει προηγουμένως τὴν προμελέτην τοῦ ἔργου διὰ νὰ ζητηθῆ ἡ ἔγκρισις τοῦ δανείου, ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι ἡ EBASCO εὐρίσκειται εἰς πλεονεκτικὴν θέσιν συμμετέχουσα εἰς ἐπακολουθοῦντα διαγωνισμόν καὶ ὅτι ἡ ἡ Κυβέρνησις εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποδείξῃ τὴν ἀνάγκη ἀδιάβλητον ἐνεργείας, ἂν ὑπόθεθῃ ὅτι εἶχαν ἀρχίσει οἱ ψιθυροὶ περὶ σχέσεων ΔΕΗ καὶ EBASCO».

γ. Ὁ μάρτυς σύμβουλος τῆς ΔΕΗ κ. Γρ. Πανᾶς (καταθ. 21.4.65) λέγει «... ἡ E.C.I. συμμορφώθη πρὸς τοὺς ὅρους τῆς διακήρυξεως ἡ δὲ EBASCO εἶχεν ὀρισμένας ἀποκλίσεις». Καὶ περαιτέρω προσθέτει φαίνεται ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐθρομβήθη, ὡς μᾶς ἐδήλωσεν ὁ πρόεδρος κ. Γουναράκης, κατόπιν διαμαρτυριῶν τῆς E.C.I., ὅτι αὕτη εἶχε συμμορφωθῆ ἀπολύτως πρὸς τὸν διαγωνισμόν καὶ ὅτι τὸ περαιτέρω κόστος τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς EBASCO εἶναι ἄγνωστον. Ἀφ' ἑτέρου ἡ προτίμησις τῆς EBASCO λόγω παλαιοῦ δεσμοῦ μετὰ τὴν ΔΕΗ ἐκινδύνευε νὰ θεωρηθῆ κατὰ κάποιον τρόπον ὡς εὐνοία». Τὰ αὐτὰ δὲ περίπου ἐπαναλαμβάνει ἀπαντῶν εἰς ἐρώτησιν κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς 6 Μαΐου 1965.

δ) Ὁ μάρτυς κ. Ἰωάννης Λαμπροῦκος, τέως γενικὸς Γραμματεὺς καὶ σήμερον δὲ γενικὸς διευθυντῆς τοῦ Ὑπουργείου Τυτονισμοῦ ἀπαντῶν εἰς ἐρωτήσεις λέγει (καταθ. 19.4.1965) «Ἐὰν ἐπιθυμῆ νὰ εὐνοήσῃ κανεὶς ὀρισμένον πρόσωπον διὰ τὴν ἀνάθεσιν μελέτης προφανῶς δύναται νὰ τὸ ἐξασφαλίσῃ εὐχερέστερον διὰ τῆς ἀπ' εὐθείας ἀναθέσεως καὶ ὅχι διὰ τοῦ διαγωνισμοῦ... Ἀναμφισβητήτως εἶναι κρίσιμον στοιχεῖον διὰ τὸν διαγωνισμόν ἡ συμμόρφωσις μετὰ τοὺς ὅρους διακήρυξεως καὶ συγγραφῆς ὑποχρεώσεων. Ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων μετὰ τὴν ἀποσφράγισιν τῶν προσφορῶν βελτίωσις τῶν ὁρῶν αὐτῆς ἀποτελεῖ ἀντιπροσφορὰν». Ὑπενθυμίζομεν ἐνταῦθα ὅτι ἡ διενέργεια διαγωνισμοῦ διὰ τὴν ἀνάδειξιν μελετητοῦ ὀφείλεται εἰς κυβερνητικὴν ἐπιμονὴν καὶ ὅτι θὰ ἦτο αὕτη παράλογος ἂν ἡ Κυβέρνησις ἐπέδωκε τὴν ἀνάθεσιν τῆς μελέτης εἰς ὀρισμένον οἶκον.

ε. Ὁ μάρτυς καθηγητῆς κ. Ἰω. Φλαμπουριάρης εἰς μὲν τὴν κατάθεσίν του τῆς 9.3. 1965 μνημονεύει τοὺς ὑπαινοῦς τῆς E.C.I. περὶ σχέσεων Πεζοπούλου-EBASCO, εἰς δὲ τὴν κατάθεσίν του τῆς 15 Μαρτίου 1965 λέγει ὅτι ὑποθέτει ὅτι ἡ προσφορὰ τῆς EBASCO ἦτο ἐκτὸς διακήρυξεως, ὅτι θεωρεῖ κρίσιμον στοιχεῖον τὴν συμμόρφωσιν πρὸς τοὺς ὅρους τῆς διακήρυξεως «διότι ἄλλως θὰ ἐκινδύνευεν ὁ ὀργανισμὸς νὰ μὴ λαμβάνεται σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν εἰς ἐπομένους διακήρυξεις», ὅτι πάντως μίαν ἐταιρείαν (δηλ. τὴν EBASCO) μετὰ τὴν ὁποίαν συνειργάσθησαν ἐπὶ μίαν πενταετίαν αἱ ὑπηρεσίαι τῆς ΔΕΗ ἔβλεπαν συμπάθως καὶ ὅτι «ὅχι μόνον ἐδικαιολογεῖτο ἀλλὰ καὶ ἐπεβάλλετο ἐπαγρύπνησις ἐκ μέρους τοῦ ἐποπτεύοντος Ὑπουργοῦ.» Ἡ κρίσις τοῦ καθηγητοῦ κ. Φλαμπουριάρη προκαλεῖ καὶ τὸν ἀκόλουθον συλλογισμόν. Γιαὶ ἂν ἀκόμη ἡ ἐν παντὶ προτίμησις τῆς EBASCO ὀφείλεται εἰς τὴν πρὸς αὐτὴν ἐκτίμησιν, ἡ παραγνώρισις χάριν αὐτῆς τῆς μὴ συμμορφώσεως πρὸς τὴν προκήρυξιν διαγωνισμοῦ θὰ ἐδημιούργει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὑπάρχει μονοπώλιον καὶ θὰ ἀπέκλειε τὴν προσέλευσιν εἰς τὸ μέλλον οἰουδήποτε μειοδότη εἰς πᾶσαν μέλλουσαν προκήρυξιν τῆς Δ.Ε.Η.

στ. Ὁ μάρτυς κ. Ἄρ. Πρωτοπαπαδάκης, πρῶην ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ λέγει διὰ τὰς σχέσεις προσωπικοῦ τῆς ΔΕΗ καὶ EBASCO «Ἦσαν 5 χρόνια μαζί συνέχεια καὶ ἄλλα 5 χρόνια μετὰ καὶ ἦτο φυσικὸν νὰ ὑπάρχῃ κάποια φιλικὴ διάθεσις, κάποιος ἐθισμὸς.

ζ. 'Ο κ. 'Αναργυρος Δημητρακόπουλος ἐψήφισε τὴν ἀνάθεσιν εἰς τὴν Ε.Σ.Ι. καὶ διὰ τὸ ἀδιάβλητον ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀπροσδιοριστίαν» τῆς προτάσεως τῆς ΕΒΑΣCO (πόρισμα σελ. 109)

η) 'Ο κ. Π. Γουναράκης (ὑπόμνημα τῆς 17.5.65) ὁμιλεῖ καὶ πάλιν περὶ «συγκωτισμοῦ» μεταξὺ γενικοῦ Διευθυντοῦ Δ.Ε.Η. καὶ ΕΒΑΣCO, ὁ ὁποῖος ἄλλως δὲν ἔτο δυνατόν νὰ εἶχεν ἐκτραπή εἰς ἰδιοτελεῖς σχέσεις.

'Εκ τῶν ἄνω ἀπεδείχθησαν πλήρως δύο τινά, ὅτι ἡ Ε.Σ.Ι. μόνη εἶχε συμμορφωθῆ πρὸς τὴν διακλήρυνσιν καὶ ὅτι, ἰδίως κατόπιν τούτου, ἔπρεπε νὰ προστατευθῆ τὸ ἀδιάβλητον τῆς περὶ ἀναθέσεως τῆς μελέτης ἀποφάσεως τῆς Δ.Ε.Η.

θ) Τέλος ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ε.Ρ.Ε. κ. Π. Κανελλόπουλος (κατάθεσις τῆς 30.4.1965 ἐνώπιον τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς) ἐβεβαίωσε τὰς περὶ διαμαρτυρίας καὶ καταγγελιῶν τῆς Ε.Σ.Ι. καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ ὅτι ὁ ἴδιος ὡς ἀντιπρόεδρος τότε τῆς Κυβερνήσεως εἰσηγγήθη πρὸς τὸν τότε πρωθυπουργὸν νὰ καλέσῃ τοὺς ἀρμόδιους τῆς Δ.Ε.Η. διὰ νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν αὐτῶν.» Καὶ τοῦτο διὰ νὰ ἀποφευχθῆ οἰαδῆ ποτε καὶ ἂν θὰ ἦτο ἡ τελικὴ ἀπόφασις, διαμαρτία δυναμένη νὰ διαβάλλῃ τὴν ὅλην ὑπόθεσιν.» Καὶ συνέχισεν ὡς ἐξῆς ὁ πρόεδρος κ. Κανελλόπουλος : «'Ο πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως ἐκάλεσεν ἐνώπιον τῶν κ.κ. Πρωτοπαπαδάκη καὶ Μάρτη καὶ ἐμοῦ εἶτε μόνον τὸν κ. Γουναράκη..... καὶ ἀφοῦ ἐζήτησε νὰ τοῦ ἀναπτυχθῆ τὸ θέμα καὶ ἀφοῦ καὶ ἐξ ὅσων τοῦ εἶπεν ὁ κ. Γουναράκης διέπιστωσεν ὅτι τὸ πρᾶγμα θέλει πολλὴν προσοχὴν, ὑπέδειξε νὰ γίνῃ ὁ χειρισμὸς τῆς ὑποθέσεως κατὰ τὸν μᾶλλον ἀδιάβλητον τρόπον».

3. 'Ὡς πρὸς τὴν σημασίαν τῆς προτιμῆσεως τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως ὑπὲρ τῆς ΕΒΑΣCO διὰ τὴν ἐναρξὴν διαπραγματεύσεων δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι ἔτο μόνον συμβουλευτικὴ καὶ ὅτι ὡς ἐβεβαιώθη ὑπὸ ἐξετασθέντων μαρτύρων δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψει ἡ γνώμη αὐτῆς οὔτε εἰς τὴν ἀνάθεσιν τῆς μελέτης τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου Καστρακίου Πρεζέντζης, ἐπίσης δὲ ὅτι προσφάτως δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψει ὡς πρὸς τὸν γῶρον ἐγκαταστάσεως νέας ἠλεκτρικῆς μονάδος 150 KW (βλέπε καταθέσεις καθηγητοῦ κ. Κουτσκάστα 1 καὶ 5 'Απριλίου 1965).

Εἶναι ἀνάγκη νὰ τονισθῆ ὅτι δὲν ὑπάρχει δίλημμα, δηλ. ὅτι πρέπει δῆθεν νὰ δεγθῶμεν ἢ ὅτι ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις τῆς Δ.Ε.Η. ἔτο διαβλητὴ εἰς τὰς σχέσεις τῆς μετὰ τὴν ΕΒΑΣCO καὶ ἔπρεπε νὰ ἀπολυθῆ ἀμέσως ἢ δὲν ὑπῆρχε τι τὸ διαβλητόν καὶ ἔπρεπε νὰ προτιμηθῆ ἡ ΕΒΑΣCO. 'Η ὁρθὴ θέσις εἶναι ὅχι ὅτι ἐπιστεῦτο ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ὅτι ὑπῆρχαν διαβληταὶ σχέσεις ἀλλ' ὅτι ἔτο ἀνάγκη νὰ διασκεδασθῆ πᾶσα ὑπόνοια τρίτων, βασιζομένη ἐπὶ τῆς μακρᾶς συνεργασίας Δ.Ε.Η.—ΕΒΑΣCO καὶ ἐπὶ τῆς παραγνώρισεως καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς μὴ συμμορφώσεως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς διακλήρυνσεως.

5. Δὲν προεκλήθη ζημία :

1. 'Η ἀνάθεσις τῆς μελέτης εἰς τὴν Ε.Σ.Ι. δὲν ἔτο μόνον ἀδιάβλητος, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν καὶ συμφέρουσα, παρὰ τὸ ὅτι ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται εὐθηνότερα ἢ προσφορὰ τῆς ΕΒΑΣCO. Τοῦτο ἀναλύει διὰ μακρῶν κατὰ τὴν ἐξέτασίν του ὁ κ. Μάρτης. Εἰς τοῦτον δὲ ὀφείλεται καὶ ἡ ὑστάτη μείωσις τῆς προσφορᾶς τῆς Ε.Σ.Ι. κατὰ 90.000 δολλάρια, ὅταν, αἰτήσῃ τοῦ κ. Πεζοπούλου, ἔδωκε σχετικὴν ἐντολήν μεσολαβήσεως εἰς τὸν Γεν. Διευθυντὴν κ. Βλαχόπουλον.

Παραθέτομεν σχετικὴν περικοπὴν ἐκ τῆς ἐξετάσεως τοῦ κ. Ν. Μάρτη ἔχουσας οὕτω : «... ἡ δὲ τιμὴ τῆς ΕΒΑΣCO δὲν ἔτο πραγματικὴ διότι πρῶτον μὲ τὸ κονδύλιον τῶν ἀναπροσαρμογῶν εἰς μίαν ἐπταετίαν οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ προβλέψῃ πόσον θὰ ἐπλήρωνε ἡ Δ.Ε.Η. διὰ προσθέτους δαπάνας πού κακῶς ὡς καὶ ἐναντίον τῶν ὄρων τῆς διακλήρυνσεως ἐζήτει ἡ ΕΒΑΣCO. 'Επίσης ἠῤῥᾶνε πολὺ σημαντικῶς τὸ ποσὸν ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον ἔτο τετραπλάσιον. Τέταρτον ὑπῆρχε καὶ τὸ κονδύλιον τῆς ἐφ' ἀπαξ ἀμοιβῆς ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ κόστους. 'Επὶ τούτου ἡ ΕΒΑΣCO ἀπ' ἀρχῆς εἶχε προσφέρει 1,25 % καὶ ἡ Ε.Σ.Ι. εἶχε προσφέρει

1,20 %. Μετὰ τὴν διαπραγματεύσιν καθωρίσθη ὀρισμένον ποσὸν 600.000 δολλαρίων, τὸ ὁποῖον ὑπελογίσθη ἐπὶ κόστους ἔργου 60.000.000 δολλαρίων, τὸ ὁποῖον ἀντιστοιχεῖ εἰς ποσοστὸν 1 % ἄρα τὸ 0,25 % πού ἐζήτει ἐπὶ πλέον ἢ ΕΒΑΣCO ἔτο 150.000 δολλάρια ἀνώτερον, τὸ ὁποῖον οὐδὲως ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν. Σχετικὰ μὲ τὴν ἐπιλογὴν τῆς Ε.Σ.Ι. ἐπιθυμῶ νὰ πληροφορήσω καὶ ἕνα πολὺ σημαντικὸν πλεονέκτημα, τὸ ὁποῖον βεβαίως διεπιστώθη ἐκ τῶν ὑστέρων, καὶ τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Πεζοπούλος εἰς τὴν ἐκθεσιν του (σελ. 214). «'Εγένετο δεκτὸν τὸ προταθὲν ὑπὸ τῆς Ε.Σ.Ι. χωμάτινον φράγμα τὸ ὁποῖον εἶναι ἀσφαλὲς ἐνῶ τὸ τοιοῦτον ἐκ μετεὸν τῆς ΕΒΑΣCO θὰ ἔτο δαπανηρότερον». Δηλαδή ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι θὰ ἔτο μεγαλύτερον τὸ κόστος εἰς τὴν περιπτώσιν τοῦ προταθέντος ἀρχικῶς φράγματος ὑπὸ τῆς ΕΒΑΣCO, τὸ σημαντικώτερον εἶναι τὸ θέμα τῆς ἀσφαλείας ἰδίως μετὰ τοὺς τελευταίους σεισμοὺς τῆς περιοχῆς καὶ γενικῶς τοῦ σεισμογενοῦς ὄλης τῆς Δυτ. 'Ελλάδος». Τὸ περιεχόμενον τῆς ὡς ἄνω περικοπῆς παρετέθη διότι περιέχει συγκεντρωμένως τὰς διαφορὰς τῆς προσφορᾶς τῆς ΕΒΑΣCO, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ διότι ἐπιβεβαιῶνται ἐκ τῶν κάτωθι μαρτύρων : α) κ. Νικ. Βλαχοπούλου (κατὰθ. 7.4.1965) «... ἐὰν ἐνθυμοῦμαι καλῶς ἡ προσφορὰ τῆς ΕΒΑΣCO εἰς τὸν διαγωνισμὸν διὰ τὴν μελέτην καὶ ἐπιβλέψιν τοῦ ἔργου Κρεμαστῶν δὲν περιελάμβανε τὴν ρητὴν δῆλωσιν πὺς θὰ συμμορφωθῆ πρὸς τὴν συγγραφὴν ὑποχρεώσεων. Εἰς ἄλλην ἐρώτησιν ὁ μάρτυς ἀπήντησε : Τὸ τηλεγράφημα τοῦ τότε ὑπουργοῦ Βιομηχανίας πρὸς τὸ Δ.Λ.Φ., ἔχον ὡς ἀναφέρεται εἰς τὴν εἰσηγγήσιν τοῦ Συμβούλου 'Επικρατείας κ. Χαρμπούρη, θέτον δηλαδή τὸ ἀπλοῦν ἐρώτημα ἐὰν τὸ Δ.Λ.Φ. θὰ ἐθεώρει τὴν Ε.Σ.Ι. ὡς παρέχουσαν τὰ ἀπαιτούμενα ἐχέγγυα, ἀσφαλῶς δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὅτι ἔθεσε τὸ Δ.Λ.Φ. πρὸ τετελεσμένου γεγονότος. Εἰς ἄλλην ἐρώτησιν ὁ μάρτυς ἀπήντησεν ὅτι ἡ προσφορὰ τῆς Ε.Σ.Ι. προέβλεπεν περισσότερον προσωπικὸν διὰ τὴν μελέτην τοῦ ἔργου, ἐναντι τῆς προσφορᾶς τῆς ΕΒΑΣCO. Συγκεκριμένως ἡ ΕΒΑΣCO προέβλεπεν εἰς 'Αθήνας ἕνα 'Αμερικανὸν καὶ δύο 'Ελλήνας, ἐπὶ τόπου τῶν ἔργων ἑνῆς 'Αμερικανοῦ καὶ 23 'Ελλήνας, σύνολον τριάκοντα πέντε. 'Η Ε.Σ.Ι. ἐν 'Αθήναις ἑνῆς 'Αμερικανοῦ καὶ πεντήκοντα δύο 'Ελλήνας καὶ ἐπὶ τόπου τῶν ἔργων πέντε 'Αμερικανοῦ καὶ δέκα ὀκτὼ 'Ελλήνας, σύνολον ὀγδόντα ἑπτὰ. 'Η ἀμοιβὴ τοῦ ἐργολάβου ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο στοιχεῖα, ἀπὸ τὴν σταθερὰν ἀποζημίωσιν καὶ ἀπὸ ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ. 'Ὅσον ἀφορᾷ τὴν σταθερὰν δαπάνην ἡ ΕΒΑΣCO ἔτο εὐθηνότερα. 'Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἡ προσφορὰ τῆς ΕΒΑΣCO ἐζήτει ἀμοιβὴν 1,25 %, ἡ δὲ προσφορὰ τῆς Ε.Σ.Ι. 1,20 %. Τὰς ἄλλας ἀποκλίσεις τῆς προσφορᾶς τῆς ΕΒΑΣCO δὲν ἐνθυμοῦμαι. Εἰς ἄλλην ἐρώτησιν ὁ μάρτυς ἀπήντησεν : 'Η ὁμόφωνος λῆψις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. διὰ τὴν πρόταξιν τῆς Ε.Σ.Ι. εἰς τὰς διαπραγματεύσεις διὰ τὴν ἀνάθεσιν τῆς μελέτης καὶ ἐπιβλέψεως τῶν ἔργων Κρεμαστῶν καὶ ἡ ἐπιστήμησις τῶν ἀοριστιῶν τῆς προσφορᾶς τῆς ΕΒΑΣCO καὶ τοῦ ὅτι ὁ ἀποκλεισμὸς αὐτῆς ἐξασφαλίζει τὸ ἀδιάβλητον τῆς ἀποφάσεως, ἰδίᾳ μάλιστα κατὰ τοὺς λόγους τοῦ τότε ἀντιπροέδρου 'Αναργ. Δημητρακαπούλου, ἀποδεικνύουν κατὰ τὴν προσωπικὴν μου ἀντίληψιν ὅτι ἡ ἀπόφασις ἔτο ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιθυμίας τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐπιχειρήσεως».

β) Τοῦ κ. 'Αριστ. Πρωτοπαπαδάκη (κατὰθ. 1.5.1965) «'Η διαθέσις ἡ ἰδική μου, ἡ προσωπικὴ, ἔτο ἐπειδὴ ἡ ΕΒΑΣCO ἔτο γνωστὴ, νὰ τὴν προτιμήσωμεν. 'Αλλ' ὅπως μᾶς ἀνέφερεν ἡ Δ.Ε.Η., ἔτο τόσον ἀόριστος ἡ προσφορὰ τῆς ΕΒΑΣCO, ὥστε ἔτο ἐπικίνδυνον νὰ ἀναθέσωμεν εἰς αὐτὴν τὴν μελέτην διότι δὲν ἔτο δυνατόν νὰ προβλεφθῆ μέχρι τίνος σημείου, ὡς ἐκ τῶν κενῶν πού εἶχεν ἡ πρόταξις τῆς ΕΒΑΣCO, θὰ ἐφθάνεν τελικῶς ἡ ἀμοιβὴ τῆς. 'Εζητήθησαν τότε πληροφορίες ἀπὸ τῶν 'Αμερικῶν καὶ ἐδόθησαν πληροφορίες ὅτι τὸ Δ.Λ.Φ. θὰ ἐχορῆζέι τὸ δάνειον καὶ ἐπροτιμήθη ἡ Ε.Σ.Ι., διότι ἔτο συγκεκριμένη ἡ πρόταξις τῆς. Οἱ τρεῖς δικαστικοὶ ἀναφέρουν ὅτι ὑπῆρξε διὰ διαφορὰ 290.000 δολλαρίων, τελικῶς ὑπὲρ τῆς ΕΒΑΣCO. 'Αλλ' ἐὰν συγκρίνῃ κανεὶς τὸ προσωπικὸν καὶ μόνον οὐδὲ λέγει

ὅτι ἡ Ε.Σ.Ι. θὰ χρησιμοποιῆ, ἐν συγκρίσει μὲ τὸ προσωπικὸν πού λέγει ὅτι θὰ χρησιμοποιήσῃ ἡ ΕΒΑΣΚΟ, τότε ἀνατρέπεται ἡ διαφορά τῶν 290.000 δολλαρίων. Δηλαδή ἡ ἀμοιβὴ ἢ ἐπὶ πλέον διὰ τὸ προσωπικόν, ἢ ὅποια περιλαμβάναται εἰς τὸ ποσόν, τὸ ὅποιον προσέφερε ἡ Ε.Σ.Ι., δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὸ ποσὸν πού προσέφερεν ἡ ΕΒΑΣΚΟ. Τότε λοιπὸν φθάνομεν εἰς τὸν ἀντίστροφον ἀποτέλεσμα, ἀντὶ τὰ εἶναι ἡ προσφορά τῆς ΕΒΑΣΚΟ μικρότερα κατὰ 290.000 δολλάρια εἶναι μεγαλύτερα κατὰ 450.000 δολλάρια πού εἶναι τὸ ποσὸν τῆς ἀμοιβῆς τοῦ προσωπικοῦ.

Κ. Παπακωνσταντίνου. Γνωρίζετε ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλη διαφορά εἰς τὴν προσφορὰν τῆς ΕΒΑΣΚΟ;

Α. Πρωτοπαπαδάκης. Κάτι νομίζω ὅτι ἦτο σχετικόν. Ἡ ΕΒΑΣΚΟ ἐπροέτεινε ὅπως τὸ φράγμα γίνῃ ἐκ μπετόν ἀρμέ, ἢ δὲ Ε.Γ.Ι. χωμάτινον καὶ τὸ ὅποιον εὐτυχῶς πού ἔγινε χωμάτινον, διότι ἔχει μεγαλύτεραν ἐλαστικότητα καὶ ἀντοχὴν εἰς τοὺς σεισμούς, ἐνῶ τὸ ἐκ μπετόν ἀρμέ φράγμα δὲν ἀντέχει εἰς τοὺς σεισμούς διότι ἔχει ὀλιγωτέραν ἐλαστικότητα).

γ) Τοῦ κ. Ἀποστόλου Κουτσοκόστα (κατὰθ. 5.4.1965) «Γνωρίζω ὅτι ἡ προσφορά τῆς ΕΒΑΣΚΟ ἐξήτει ἀναπροσαρμογὴ τιμῶν λόγῳ μεταβολῆς τιμαριθμοῦ ἄνω τοῦ 5 %, λόγῳ καθυστερήσεων πάσης φύσεως ἐκ μέρους τῆς ΔΕΗ καὶ λόγῳ τροποποιήσεως τῆς νομοθεσίας καὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων. Δὲν ἐνθυμοῦμαι ἀπολύτως ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἡ ΕΒΑΣΚΟ ἐξήτει πρόσθετος ἀμοιβὴν διὰ δαπάνας καὶ πληρωμῆν εἰς περίπτωσιν ἐπεκτάσεως τοῦ ἔργου. Γνωρίζω ὅτι ἡ προσφορά τῆς ΕΒΑΣΚΟ ἐξήτει ὅπως παρὰ τοὺς ἄλλους διακρίψεως, ἀναλάβῃ ἡ ΔΕΗ τὰς δαπάνας διὰ τὰ γραφεῖα τοῦ ἐργοταξίου, διὰ τὰ ἐξόδα τηλεπικοινωνιῶν Ἀθηνῶν ἐργοταξίου καὶ διὰ τὰ ἐξόδα ταξειδίου Ἀθηνῶν—Ἀμερικῆς τοῦ προσωπικοῦ, τὸ ὅποιον δὲν θὰ ἐγένετο ἀποδεκτὸν ἀπὸ τὴν ΔΕΗ περιλαμβανομένων καὶ τῶν μελῶν τῶν οικογενειῶν των, ὡς καὶ τὴν δαπάνην ἐρευνῶν ὑπεδάφους. Διαφορά ἐπίσης ὑπῆρχε εἰς τὰς προσφορὰς ΕΒΑΣΚΟ καὶ Ε.Γ.Ι. καὶ ὡς πρὸς τὸ προσωπικὸν τὸσον τῶν ἐν Ἀθήναις εἰς τὸ ἐργοτάξιον ὅσον καὶ εἰς Ἀμερικὴν».

δ) Τοῦ κ. Ἰωάννου Φλαμπουριάρη (κατὰθ. 15.3.1965) εἰς τὴν ὁποίαν, εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. Παπακωνσταντίνου ἀν ἐγνώριζε τὰς προσθέτους ἀξιώσεις τῆς ΕΒΑΣΚΟ, αἱ ὁποῖαι ἀνέτρεπον τὴν φαινομενικὴν τῆς ὑπεροχὴν, ἀπήντησεν ὡς ἐξῆς: «Κάτι τέτοιο ἐνθυμοῦμαι, ἀλλὰ δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ βεβαιώσω κατηγορηματικῶς».

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ὡς ἄνω σοβαρῶν μαρτύρων προκύπτει ὅτι δὲν ἦτο κἀν εὐθυνότερα ἢ προσφορὰ τῆς ΕΒΑΣΚΟ καὶ ὅτι ἡ προσφορά τῆς Ε.Γ.Ι. ἦτο θετικώτερα, σύμφωνα πρὸς τὴν προκήρυξιν καὶ συμφέροντα.

2. Ἡ ΕΒΑΣΚΟ δι' ἐπιστολῆς τῆς κοινοποιηθείσης ὀλίγα λεπτὰ πρὸ τῆς ἐναρξέως τῆς συνεδριάσεως (σελίς 105 Πορίσματος) ἐξεδήλωσε τὴν πρόθεσίν της ὅπως διεξαγάγῃ διαπραγματεύσεις διὰ τὴν σύναψιν συμβολαίου βάσει τῶν ὄρων τῆς διακηρύξεως, δι' ἑτέρου μεταγενεστέρου τηλεγραφήματος ἐδήλωσεν ὅτι δέχεται νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τοὺς ὄρους τῆς προκηρύξεως καὶ νὰ ἀναλάβῃ, τὸ ἔργον συμφώνως πρὸς αὐτοὺς, Ἀλλὰ τοιαύτη ἐκ τῶν ὑστέρων δήλωσις καὶ ἀντιπροσφορὰν μὴ παραδεκτὴν ἀπέτελει καὶ δὲν ἦτο ἐπιτρεπτὸν νὰ δημιουργήσῃ δικαίωμα προτιμήσεως ὡς ἐὰν δὲν ἔπρεπε νὰ θιγῇ τὸ μονοπώλιον τῆς ΕΒΑΣΚΟ.

3. Ἡ ὡς ἄνω ἐπιχειρηματολογία στερεώνει μόνον τὴν ὀρθότητα τῆς κυβερνητικῆς ἐνεργείας, περιορισθείσης ὅμως μόνον εἰς ὑπόδειξιν προσοχῆς διὰ τὸ ἀδιάβλητον. Τὰ περαιτέρω ἀφοροῦν τὸ Δ.Σ., τὸ ὅποιον ἀπεφάσισεν.

4. Τὰ μετὰ τὴν συμφωνίαν ἀφοροῦν ἀποκλειστικῶς τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ μελέτη ὑπῆρξεν ἀρτία.

6. Τὸ Συμβούλιον Ἀπεφάσισεν Ἐλευθέρως.

Ἀνεξαρτήτως ὡς προελέχθη, καὶ τῆς προστασίας τοῦ ἀδιάβλητου τῆς ΔΕΗ καὶ τοῦ συμφέροντος τῆς ἀναθέσεως εἰς τὴν Ε. Σ. Ι τῆς μελέτης τοῦ ὑδροηλεκτρι-

κοῦ σταθμοῦ Καστρακίου, πάντως ἡ σχετικὴ ἀπόφασις ἐλήφθη κατόπιν ἀνέτου συζητήσεως ἐλευθέρως ὑπὸ τῆς Δ. Ε. τῆς Δ.Ε.Η., ὁμοφώνως δέ. Ἐ. μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἐδόθησαν μόνον συμβουλαί. Οὐδέμια ἢ σκῆθι πίεσις οὔτε εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν, οὔτε εἰς ἄλλην τινά, οὔτε ἦτο αὐτὴ νοητὴ εἰς πρόσωπα τοῦ κύρους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ΔΕΗ. Τοῦτο ἐπεβεβαιώθη ἀπὸ ὄλους σχεδὸν τοὺς ἐξετασθέντας μάρτυρας καὶ ἐσημειώθη καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος. κεφαλαίου. Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἐν σελ 109 τοῦ πορίσματος ὑπογραμμιζομένην διεξαγωγὴν τῆς «τελικῆς διαπραγματεύσεως» ὑπὸ τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ τοῦ ὑπουργείου βιομηχανίας ἐντολῇ τοῦ ὑπουργοῦ πρὸς περαιτέρω μείωσιν τῆς ἀμοιβῆς, προκύπτει ἐξ' αὐτοῦ τοῦ πορίσματος (σελ. 103) ὅτι ἐγένεον μόνον κατόπιν αἰτήσεως τοῦ Γ.Δ. τῆς ΔΕΗ κ. Πεζοπούλου, ὅταν οὗτος εἶχεν ἐξαντλήσει πᾶσαν δυνατότητα περαιτέρω μειώσεως τῆς ἀμοιβῆς τῆς ΕΓΙ., διὰ τῆς μεσολαβήσεως δὲ τοῦ κ. Βλαχοπούλου ἐπετεύχθη μείωσις 90.000 δολλ. ἀκόμη.

Ἐξ ἄλλου ἢ ἀνεξαρτησία τῆς ΔΕΗ προκύπτει καὶ ἐκ τῆς νομοθεσίας. (Βλ. ἄρθρ. 1 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 1468)1950).

Τὸν τόνον καὶ τὸ εἶδος τῶν παρασχεθεισῶν συμβουλιῶν ἐμφανίζει πλήρως ἡ ἀνωτέρω καταχωριζομένη συνομιλία τῆς 20 Ἀπριλίου μεταξὺ τοῦ τότε Πρωθυπουργοῦ κ. Καραμανλῆ καὶ τοῦ κ. Π. Γουναράκη εἰς τὸ Πολιτικὸν γραφεῖον. Ἀλλ' εἶναι ἴσως χρήσιμον νὰ ὑπομνήσκειται συνοπτικῶς καὶ τὰ ἐξῆς: α) Τὴν δῆλωσιν τοῦ κ. Α. Δημητρακοπούλου περὶ «ἀπροσδιοριστίας» τῆς προσφορᾶς τῆς ΕΒΑΣΚΟ καὶ τῆς ἀνάγκης κατωχυρώσεως τοῦ ἀδιάβλητου, β) Τὴν δῆλωσιν τοῦ κ. Θ. Μακρῆ (πὸρ. σελ. 100) ὅτι... ὑπῆρχεν εἰλημμένη ἀπόφασις νὰ παραληφθῇ ἡ ΕΒΑΣΚΟ λόγῳ μὴ συμμορφώσεως πρὸς τοὺς ὄρους τῆς διακηρύξεως καὶ γ) τὴν δῆλωσιν τοῦ Κυβερνητικοῦ ἐπιτρόπου κ. Ν. Βλαχοπούλου... Θεωρῶ σαφῶς ἀντιπροσφορὰν τὴν δῆλωσιν τῆς ΕΒΑΣΚΟ».

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Τὸ συμπέρασμα εἶναι :

α) ὅτι ἡ ἀπόφασις περὶ ἀναθέσεως τῆς μελέτης Καστρακίου εἰς τὴν Ε.Σ.Ι. ἐλήφθη ἐλευθέρως καὶ ὁμοφώνως ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Τοῦ το ὁμοφώνως καὶ εἰς ἐπανειλημμένας συνεδριάσεις α) ἀπεφάσισεν τὴν ἐναρξιν διαπραγματεύσεων μὲ τὴν Ε.Σ.Ι. καὶ β) Κατόπιν τῶν διαπραγματεύσεων, αἱ ὁποῖαι διεξήχθησαν ἀπὸ τὸν Γ.Δ. τῆς Δ.Ε.Η. τὸ Δ.Σ. ἐπανῆλθε καὶ ἐνέκρινε τοὺς ὄρους τῆς συμβάσεως καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἀμοιβῆς. Ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἐξ ὑποχρέσεως ἀπορροῦσης ἀπὸ τὴν νομοθεσίαν (ἄρθρ. 1 τοῦ Β.Δ. τῆς 23-12-1953), ἐξετέθησαν ἀπόψεις καὶ ἐδόθησαν μόνον συμβουλαί καὶ αὗται μόνον κατὰ τὴν πρώτην φάσιν ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν κατοχύρωσιν τῶσον τῆς νομιμότητος ὅσον καὶ τοῦ ἠθικῶς ἀδιάβλητου τῆς μελλούσης τότε νὰ ληφθῇ ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. ἀποφάσεως, οὐδόλως δεσμεύεται τὸ Δ.Σ. οὔτε κατὰ τὴν πρόθεσιν τῆς Κυβερνήσεως, οὔτε ἐκ τοῦ περιεχομένου των, οὔτε ἐκ τῆς θέσεως τῶν λαβόντων αὐτὰς οὔτε κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν τούτων τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ.

β) Καίτοι ἀρκοῦν τὰ ἀνωτέρω διὰ νὰ μὴ ὑπάρχῃ κυβερνητικὴ τις εὐθύνη προσθέτομον ὅτι, ὡς προέκυψεν ἐκ τῆς διαδικασίας, δὲν προέκυψε ζημία εἰς τὴν Δ.Ε.Η. ἐκ τῆς ἀναθέσεως τῆς μελέτης εἰς τὴν Ε.Σ.Ι.

2. Εἶναι ἀληθές ὅτι εἰς τὸ πορίσμα γίνονται ἀστήρικτοι ὑπαιτιγμοὶ ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Δ.Σ. ἐπηρεάσθη ἀπὸ Κυβερνητικὰς ὑποδείξεις, ἐνῶ οἱ ὑπαιτιγμοὶ δὲν εὐρίσκονται ἐν ἀκολουθίᾳ οὔτε πρὸς αὐτὰ τὰ ἐν τῷ πορίσματι ἐκτιθέμενα πραγματικὰ περιστατικά, κατερρίφθησαν δὲ πλήρως ἐκ τῶν διὰ μακρῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων.

Ἐκ τῶν τελευταίων τούτων συνάγεται τὸ ἀβίαστον συμπέρασμα ὅτι τὸ κεφάλαιον Π τῆς προτάσεως παραπομπῆς, ὅτι δῆθεν οἱ κ.κ. Κ. Καραμανλῆς καὶ Ν. Μάρτης ἐπίσαν καὶ ἐπίσαν τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. ὅπως ἀναθέσθῃ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ μελέτην τοῦ ἔργου Κρεμαστῶν Ἀχελώου εἰς τὴν Ε.Σ.Ι. καίτοι ἡ προσφορὰ αὐτῆς ἦτο ἀνωτέρα ἀπὸ τὴν ΕΒΑΣΚΟ κατὰ 290.000 δολλάρια καὶ ὅτι οὗτω ἐβλάψαν ἐν γνώσει των τὰ συμφέροντα τῆς Δ.Ε.Η. κατὰ τὸ ποσὸν τοῦτο, ἀπεδείχθη ἀστήρικτον, ἀνατραπὲν πλήρως.

8. Αί αποδοθείσαι εϋθύναι

1. Προκαλεί μὲν ἐκπληξιν, ἀλλὰ δὲν ἔχει ἀνάγκην μακρῶς ἀνασκευῆς, ἢ ἀποδομένη εἰς τοὺς κ.κ. Καραμανλῆν καὶ Μάρτην κατηγορία ἐπὶ ἠθικῇ αὐτουργίᾳ ἀπιστίας (ἄρθρ. 390 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος) διὰ τὴν ὑπὸ τῆς ΔΕΗ ἀνάθεσιν εἰς τὴν Ε.С.Ι. τῆς μελέτης καὶ ἐπιβλέψεως τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου Κρεμαστῶν Ἀχελώου. Σημειοῦμεν ὅμως ὅτι προηγουμένως ἀπεκρούσθη ἐντόνως παρ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐπιτροπῇ καὶ ἐγκατελείφθη καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ εἰσηγηθέντος ἢ ἀρχικῶς προταθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ κατηγορία ἐπὶ ἐκβίασει (!)

Τὸ παντελῶς ἀβάσιμον τῆς κατηγορίας ἀποδεικνύεται α) ἐκ τοῦ ὅτι δὲν συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ Ποιν. Κώδικος περὶ ἠθικῆς αὐτουργίας διότι κατ' αὐτὸ ἠθικὸς αὐτουργὸς εἶναι «ὁ ἐκ προθέσεως προκαλέσας παρ' ἄλλω τὴν ἀπόφασιν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπὸ τούτου διαπραχθείσης ἀδικου πράξεως». Ὡς δὲ διὰ μακρῶν ἔχει ἀναπτυχθῆ ἀνωτέρω δὲν προεκλήθη παρὰ τῶν κ.κ. Κ. Καραμανλῆ καὶ Ν. Μάρτη ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η., ἀλλὰ τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. ἀπεφάσισε μὲ πλήρη ἐλευθερίαν. Αἱ διατυπωθεῖσαι ὑπὸ τοῦ πρῶτουπουργοῦ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ Βιομηχανίας ἀπόψεις καὶ ὑποδείξεις βάσαι τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Β.Δ. τῆς 23-12-1953/8-1-1954 ἀπέβλεπον ὄχι εἰς συγκεκριμένον περιεχόμενον ἀποφάσεως, ἀλλ' εἰς τὸ ἀδιάβλητον οἰασθήποτε ληφθησομένης ἀποφάσεως. Ἀλλὰ καὶ συγκεκριμένη ἂν εἶχε διατυπωθῆ ἀποψις, αὕτη ἀπετέλει ὄχι μόνον δικαίωμα ἀλλὰ καὶ ὑποχρέωσιν ἐκ τοῦ νόμου (ἄρθρ. 1 Β.Δ. τῆς 23-2-1957)

β) Ἐλλείπει καὶ τὸ δεύτερον στοιχεῖον τῆς ἠθικῆς αὐτουργίας, ἢ πρόθεσις τῶν φερομένων ὡς αὐτουργῶν, νὰ διαπραχθῆ παρ' ἄλλου ἄδικος πράξις. Ἀπεδείχθη ὅμως ἐκ τῆς διαδικασίας ὅτι δὲν ὑπῆρξε πρόθεσις τῶν κ.κ. Καραμανλῆ καὶ Ν. Μάρτη νὰ διαπράξῃ τὸ συμβούλιον τῆς Δ.Ε.Η. ἄδικον, πράξιν. Πρόθεσις τῶν ὑπῆρξε νὰ προστατεῖται τοῦτο πλήρως τὰ ἠθικὰ καὶ ὕλικα συμφέροντα τῆς Δ.Ε.Η.

γ) Δὲν εἶχε τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. τὴν πρόθεσιν νὰ ζημιώσῃ διὰ τῆς ἀποφάσεώς του τὰ συμφέροντα αὐτῆς. Εἶχεν ἀντίθετως πρόθεσιν νὰ μὴ ἀγνοήσῃ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διενεργηθέντος διαγωνισμοῦ προτιμήσαν τὸν μόνον συμμορφωθέντα πρὸς τοὺς ὅρους τῆς διακηρύξεως.

δ) Δὲν προεκλήθη ζημία εἰς τὴν περιουσίαν τῆς Δ.Ε.Η. ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ αὐτῆς συμβουλίου, πολὺ δὲ περισσότερον, ὡς προελέχθη, δὲν ὑπῆρξε τιαυτῆ πρόθεσις οὔτε αὐτοῦ, οὔτε τοῦ πρῶτουπουργοῦ καὶ ὑπουργοῦ Βιομηχανίας. Οὐδεμία ἐπομένως, συντρέχει ἐκ τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρ. 390 τοῦ Ποιν. Κώδικος.

ε) Ἡ ἐπίκλησις ὡς στοιχεῖον ἀδικήματος τοῦ ὅτι ἐτέθησαν ὑπ' ἔψιν αἱ προσφοραὶ ὅλων τῶν διαγωνισθέντων εἰς ὅλους, εἴτε ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ κατόπιν ἀπλῆς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ μεταβιβάσεως σχετικῆς αἰτήσεως τῆς Ε.С.Ι., εἴτε ἐγένετο καὶ μετ' ἔκφρασιν περὶ τούτου ἀπόψεως τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Βιομηχανίας, δὲν ἀποτελεῖ παράβασιν νόμου τινός, ἐκρίθη δὲ παρ' ἀξιολόγων μαρτύρων ὡς πλήρως ἀδιάβλητος πράξις καὶ ὡς γενομένη πρὸς πληρεστέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῆς ΔΕΗ.

στ) Δὲν ἔχουν κἂν ἀνάγκην ἐπαντήσεως τὰ ἐν τῇ προτάσει γραφόμενα ὅτι ἐγίνεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ἐπίκλησις περὶ διαβλητῶν σχέσεων ΕΒΑΣСО καὶ Πεζόπουλου διὰ ν' ἀσκηθῆ δῆθεν ψυχολογικὴ ἐπίδρασις πρὸς πρόκλησιν τῆς ἀποφάσεως ἐνὸς ἀοκλήρου διοικητικοῦ συμβουλίου, συνθεμιμένου ἐκ περισσοτικότητων.

2. Δι' ὅλους τοὺς ἐκτεθέντας λόγους προτεινομεν ὅπως μὴ γίνῃ οὐδεμία κατηγορία διὰ τὴν ἀνωτέρω λεπτομερῶς ἐκτεθεῖσαν ὑπόθεσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙ

Τὸ περὶ Ε.С.Ι. Ὑπουργικὸν Ἐγγράφον κατὰ τὸν Διαγωνισμὸν Καστρακίου

1. Ὑπουργικὴ ὑπόδειξις. Ἱστορικόν.

Ἡ ΔΕΗ εἶχε ζητήσῃ προσφοράς, ἐνφραγίστους, ἀπὸ σειρᾶν ἀμερικανικῶν μελετητικῶν οἰκῶν, ἵνα ἐπιλέξῃ μεταξὺ τούτων τὸν μελετητὴν καὶ γενικὸν ἐπιβλέποντα τοῦ

ἐπὶ τοῦ Ἀχελώου Ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου Καστρακίου Πρεβέντζης.

Μετὰ τὸ ἀνοίγμα τῶν φακέλων ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως, εἰς ἐκ τῶν Ἀμερικανικῶν οἰκῶν, ἢ Ε.С.Ι. παρεπονέθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν τοῦ Συντονισμοῦ κ. Παπαληγούραν, διότι δὲν ἐτέθησαν ἅπασαι αἱ προσφοραὶ τῶν συναγωνιζομένων εἰς τὴν διάθεσιν ἐκάστου αὐτῶν. Εἶχον ἀπλῶς ἀνακοινωθῆ διάφοροι, περιεχόμενοι εἰς τὰς προσφοράς ἀριθμοί, οἵτινες, ἀπολύτως λαμβανόμενοι, πιθανὸν νὰ μὴ ἦσαν μεταξὺ τῶν συγκρίσιμοι ὡς συνδεδόμενοι μὲ διαφοροὺς ἐν ἐκάστη προσφορᾷ περιεχομένας ρήτρας. Παρεπονόθη, δηλαδὴ ἡ εἰρημὴν Ἐταιρεία ὅτι δὲν ἐξησφαλίσθη ἢ μετὰ τὴν ἀποσφράγισιν ἐπιβεβλημένη δημοσιότης.

Ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ ἔκρινεν ὅτι τὸ αἴτημα ἦτο εὐλογον καὶ ἐπειδὴ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας κ. Ζ. Ζησάκης ἦτο ἀσθενής— ἔδωκεν ἐντολὴν εἰς τὸν Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου τούτου κ. Φαρμακίδην νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν ΔΕΗ ὅπως ἅπαντες οἱ προσκληθέντες οἰκοὶ λάβωσιν γνῶσιν ὅλων τῶν προσφορῶν. Περὶ τὴν 3ην μεταμεσηβρινὴν τῆς 7-2-1962 ὁ κ. Π. Παπαληγούρας, λαμβάνει, κατὰ σύμπτωσιν, γνῶσιν τοῦ ὑπὸ τὴν ἰδίαν χρονολογίαν ὑπ' ἀριθ. 249 ἐγγράφου τῆς ΔΕΗ πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας, ὅπου καὶ ἐκονοποιεῖτο καὶ πρὸς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ. Ἐν τῷ ἐγγράφῳ ἐκείνῳ περιέχεται, ἐκτὸς ἄλλων ἀνακριβειῶν, καὶ ἡ ἀκόλουθος. Οἱ κ.κ. Πεζόπουλος καὶ Γουναράκης, οἱ ὑπογράφοντες τὸ εἰρημένον ἐγγράφον, ἀναφέρουν: « τῶν σχετικῶν φακέλων εὐρισκομένων εἰς χεῖρας τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ ἐπεξεργασίαν, ἐλήφθη τηλεφώνημα ἀπὸ μέρους τοῦ κ. Φαρμακίδη, ἀνακληροῦντος τὸν ἀσθενοῦντα Ὑπουργὸν Βιομηχανίας, διὰ τοῦ ὁποῦ ἐζητήτετο, κατ' ἐντολὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ, ὅπως θέσωμεν ὑπ' ὄψιν ἐνὸς τῶν προσκληθέντων οἰκῶν, καὶ συγκεκριμένως τῆς Ε.С.Ι., τὸν φάκελλον προσφορᾶς τῆς ΕΒΑΣСО».

Ἐκ τῶν πρακτικῶν τοῦ Δ.Σ. ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐν τῇ Βουλῇ συζήτησιν προκύπτει ὅτι ὅπως τυχαίως ὁ κ. Παπαληγούρας συνήστησε τὸν κ. Πεζόπουλον 15 λεπτά τῆς ὥρας μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὡς ἄνω ἐγγράφου τῆς ΔΕΗ. Ὁ κ. Πεζόπουλος ἀνέφερεν ἀμέσως ὅτι ἐξ ἀπροσεξίας τοῦ συντάξαντος τὸ ἐγγράφον ὑπαλλήλου διετυπώθησαν διάφορα σημεῖα τοῦ ἐγγράφου ἀνακριβῶς καὶ ὅτι ὁ ἴδιος ὁ κ. Πεζόπουλος, ἐξ ἀπροσεξίας ἐπίσης ὑπέγραψε, μὴ παρατηρήσας τὰς ἀνακριβείας, τὸ κείμενον. Ἐν συνεχείᾳ, ὁ κ. Παπαληγούρας ἀπηύθυνε τὸ ὑπ' ἀριθ. 6640]8-2-1962 ἐγγράφον πρὸς τὴν ΔΕΗ, (ὑπερ καὶ παρατίθεται κατωτέρω). Ἐκάλεσε δὲ εἰς τὸ γραφεῖον του τοὺς κ.κ. Γουναράκη καὶ Πεζόπουλον, πρὸς τοὺς ὁποῖους ἀπηύθυνεν— ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Μπούτου, τῶν Γενικῶν Γραμματέων τῶν Ὑπουργείων Συντονισμοῦ καὶ Βιομηχανίας κ.κ. Ι. Αμπεροῦ καὶ Ν. Φαρμακίδη, καθὼς καὶ τοῦ Γεν. Δ/ντοῦ τῆς 2ας Γεν. Δ/σεως τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ κ. Γ. Σαμαρᾶ— δριμυτάτας παρατηρήσεις, ἐν ὁργῇ. Ἐν τῷ μεταξὺ, οἱ κ.κ. Γ. Πεζόπουλος καὶ Π. Γουναράκης, εἶχον ἀποστείλει πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον ἀνακλητικὸν ἐγγράφον, αἰτούμενοι συγνώμην. Ὁ Ὑπουργὸς ἐπέμεινε νὰ ἀκολουθηθῆ ἢ, ἐν τῷ προμνησθέντι ἐγγράφῳ του ὑπαγορευθεῖσα διαδικασία, ἦτοι νὰ ἀνακοινωθῶν τὰ πάντα εἰς τὸ Δ.Σ., τὸ ὁποῖον καὶ νὰ συζητήσῃ ἐπὶ τῆς ὅλης ὑποθέσεως. Σημειώτεον ὅτι ὁ κ. Π. Παπαληγούρας ἐδήλωσεν, ἐγγράφως καὶ προφορικῶς, πρὸς τοὺς δύο προειρημένους ὅτι θὰ ἐξήρτα ἐκ τοῦ περιεχομένου τῶν πρὸς τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ ἀνακοινώσεων των, τὴν κατ' αὐτῶν ὑποβολὴν μηνύσεως ἐπὶ συκοφαντικῇ δυσφημίσει.

Ὅντως, τὸ θέμα ἤχθη πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Δ.Σ. πρὸ τοῦ ὁποῦ οἱ κ.κ. Π. Γουναράκης καὶ Γ. Πεζόπουλος, ὁμολόγησαν τὰ πάντα. Ὁμολόγησαν ἀκόμη καὶ ὅτι ὑπέστηνα—παρισταμένων πέντε ἀνωτάτων κρατικῶν λειτουργῶν— τὴν ὁργῆν τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τὰς δριμυτάτας κατηγορίας καὶ ἐπιπλήξεις του. Ἐξέφρασαν βεβαίως, τὴν βαθυτάτην τῶν λύπην διὰ τὴν ἀπροσεξίαν καὶ διεκλήρυσαν ὅτι εἶναι ἀδιανόητον νὰ θεωρηθῆ ὅτι ἠθέλησαν νὰ θίξουν τὸν κ. Π. Παπαληγούραν, ὁ ὁποῖος τόσας ὑπηρεσίας εἶχε προσ-

φέρει πρὸς τὴν Δ.Ε.Η. (Ἴδε Πρακτικὰ τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. τῆς 12-2-1962). Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην, ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος εἶπε τὰ ἑξῆς :

«Τὸ ζήτημα ἦτο ἀπλοῦν καὶ ἡ ἐπιβαλλομένη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐνέργειαν, ἐνῶ θὰ ἀνταπεκρίνεται εἰς τὴν ἀπαιτούμενην ἀπάντησιν τῶν διαγωνιζομένων ἰσότητα, θὰ ἦτο καὶ ἀβλαβής. Χωρὶς νὰ τὸ ζητήσῃ ὁ Ὑπουργός, ἡ ὑπηρεσία καὶ οἰκοθεν θὰ ἠδύνατο νὰ θέσῃ εἰς ὅσους ἤθελον ἐκ τῶν διαγωνισθέντων τὰς προσφορὰς τῶν ἄλλων, διὰ νὰ λάβουν γνῶσιν αὐτῶν. Δὲν εἶναι νοητὸν νὰ δίδωμεν εἰς τοὺς διαγωνιζομένους μερικὸς ἀριθμοὺς τῶν προσφορῶν καὶ νὰ λέγωμεν ὅτι ἔλαβον γνῶσιν τῶν οἰκονομικῶν των ὄρων, ὅταν ὅπως εἶπον, ἡ σημασία αὐτῶν τῶν ἀριθμῶν ἐνδέχεται νὰ ἐπηρεάζεται ἀπὸ ἄλλους ὄρους τῆς προσφορᾶς, τοὺς ὁποίους αὐτοὶ δὲν γνωρίζουν.»

Οἱ κ.κ. Γουναράκης καὶ Πεζόπουλος ἐδήλωσαν εἰς τὸ Δ.Σ. ὅτι εἶναι ὑποχρεωμένοι, κατόπιν τῶν γενομένων, νὰ υποβάλουν τὴν παραίτησίν των

Ὁ κ. Ἀ. Δημητρακόπουλος, ἴσως διὰ νὰ διευκολύνῃ ψυχικῶς τοὺς ἀνωτέρω μεθ' ὅσα ὑπέστησαν, εἶπε τὰ ἑξῆς καταπραυντικά :

«Δὲν πιστεύω ὅτι σκοπὸς τοῦ ἐπιμάχου ἐγγράφου ἦτο νὰ θιγῇ ὁ Ὑπουργός. Διότι εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ Ὑπουργοῦ δὲν ὑπῆρχεν καὶ ἔχνος σκιάς, ἐπιτρέπον νὰ στηριχθῇ τοιαύτη αἰχμή».

Ὁλόκληρος ἡ σχετικὴ ἀλληλογραφία καθὼς καὶ ὁ φάκελλος τῶν πρακτικῶν ἔχουν κατατεθῆ τρις ὑπὸ τοῦ κ. Π. Παπαληγοῦρα εἰς τὴν Βουλὴν. Παραθέτομεν, διὰ τοῦτο, ἐνταῦθα μόνον τὸ ὡς ἄνω μνημονευθὲν ὑπ' ἀριθ. 6640/8-2-62 ἐγγράφον του :

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

Ἄριθ. Πρωτ. 6640 Ἐν Ἀθήναις τῆ 8-2-1962

Π ρ ὶ ς

Τὴν Δ.Ε.Η.

(ὑπ' ὄψιν κ.κ. Γουναράκη καὶ Πεζοπούλου).

Ἐνταῦθα.

«1) Εἶναι ἀνακριβὲς ὅτι ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας διεβίβασεν ἐντολὴν τοῦ ὑπογράφοντος, δι' ἧς ἐζητεῖτο ὅπως θέσῃ ἡ Δ.Ε.Η. «ὑπ' ὄψιν ἐνὸς τῶν προσκληθέντων καὶ συγκεκριμένως τῆς E.C.I. τὸν φάκελλον τῆς προσφορᾶς τῆς EBASCO». Τὸ ἀκριβὲς εἶναι ὅτι ὁ κ. Γενικὸς Γραμματεὺς, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς κατὰ νόμον ἐποπτεούσης ἀρχῆς, πράγματι τῆ ἐντολῇ μου, ἐζήτησε τηλεφωνικῶς ὅπως ἅπαντες οἱ προσκληθέντες οἴκοι λάβωσι γνῶσιν ὅλων τῶν προσφορῶν. Προσέθεσε δὲ εὐθέως ὅτι εἰς τὴν ὑπόδειξιν ταύτην προβαίνομεν τῇ αἰτήσῃ ἐνὸς τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ δὴ τῆς E.C.I. Περὶ τοῦ ὅτι ὄντως τοῦτο ἦτο τὸ ἀκριβὲς περιεχόμενον τοῦ πρὸς τὸν κ. Πεζόπουλον τηλεφωνήματος τοῦ κ. Φαρμακίδη, μοὶ ἀνέφερεν αὐτὸς οὕτως ὁ κ. Πεζόπουλος σήμερον, δηλώσας ὅτι ἐξ ἀπροσεξίας τοῦ συντάξαντος τὸ ὑμέτερον ἐγγράφον διευτυπώθη ἡ σχετικὴ παράγραφος ἀνακριβῶς καὶ ὅτι ὁ ἴδιος ὁ κ. Πεζόπουλος, ἐξ ἀπροσεξίας ἐπίσης ὑπέγραψε τὸ ὡς ἔνω ἐγγράφον μὴ παρατηρήσας τί ἐβεβαίω ἡ παράγραφος αὕτη.

2) Τὴν ὡς ἄνω ἐντολὴν ἔδωσα πρὸς τὸν κ. Φαρμακίδην διὰ τὸν κάτωθι λόγον Δὲν ἐπρόκειτο περὶ συνήθους δημοπρασίας, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας εἶναι σχεδὸν αὐτοφάνες. Ἀντιθέτως, ἡ ἐξέτασις τῶν προσφορῶν τῶν Κρεμαστῶν ἀπέδειξεν ὅτι οἱ συμμετασχόντες τότε οἴκοι παρενέβαλον εἰς τὰς προτάσεις των δυσκόλως δυναμένας νὰ ἐκτιμηθοῦν ρήτρας. Ἐθεωρήσαμεν δὲ ὅτι ἡ παροχὴ τῆς εὐκαιρίας εἰς ἅπαντας τοὺς προσκληθέντας οἴκους ὅπως ἀποκαλύψωσιν ἕκαστος τὰς τυχόν λανθάνουσας ρήτρας τοῦ ἐτέρου θὰ καθίστα πολὺ περισσότερο ἀντικειμενικὴν τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐντεταλμένης τὴν κρίσιν τῶν προσφορῶν Ἐπιτροπῆς. Δὲν εἶναι διαβλητὸν νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τοὺς συναγωνιζομένους νὰ λάβῃ ἕκαστος γνῶσιν τῶν προσφορῶν τῶν ἄλλων καὶ νὰ συντελέσουν ἐνδεχομένως εἰς ἀλληλοαποκαλύψεις. Διαβλητὸν εἶναι τὸ ἀντίθετον. Νὰ μὴ γνωρίζῃ ἕκαστος τῶν συμμετεχόντων περὶ

τῶν συναγωνιστῶν του εἰ μὴ ἀπλῆν σειρὰν ἀριθμῶν, οἵτινες μόνον ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἐν ταῖς προσφοραῖς διαλαμβανόμενας ρήτρας, ἔχουν νόημα καὶ οὔτινες, ἀπολύτως λαμβανόμενοι, πιθανόν νὰ μὴ εἶναι μεταξύ των συγκρίσιμοι. Διαβλητὴ δὲν εἶναι ἡ δημοσιότης ἀλλ' ἡ μυστικότης. Τὸ γεγονός ἄλλωστε ὅτι ἡ κρίσις τῶν προσφορῶν εἶναι περίπλοκος, μὴ ἐξαρτωμένη μόνον ἐκ τῆς συγκρίσεως ὀλίγων ἀριθμῶν, προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ὅς ἄνω ὑμέτερον ἐγγράφον καθ' ὃ ἡ διαδικασία τῆς ἐπιλογῆς δὲν προβλέπεται νὰ περατωθῇ εἰς διάστημα ἔλασσον τῶν δύο ἐβδομάδων.

Ἐπιθυμοῦμεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ νὰ σᾶς πληροφορήσωμεν ὅτι ὁ Ὑπουργός τοῦ Συντονισμοῦ δὲν ἔχει ἀνάγκην τῶν συμβουλῶν τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικ. Συμβουλίου καὶ τοῦ Γεν. Δ/νοῦ τῆς Δ.Ε.Η. ἵνα προστατευθῇ ἀπὸ πάσης διαβολῆς. Ἀντιθέτως, ἔχει τὸ δικαίωμα—καὶ διότι ἡ Δ.Ε.Η. εἶναι δημοσία ἐπιχείρησις καὶ διότι τὸ Δημόσιον θὰ ἐγγυηθῇ τὸ δάνειον καὶ διότι στοιχειώδεις ἠθικοὶ κανόνες τὸ ἐπιβάλλουν—νὰ προστατεύσῃ ἐκείνος μετὰ τοῦ ἐπὶ τῆς Βιομηχανίας ἐποπτεύοντος τὴν Δ.Ε.Η. συναδέλφου του, τὸ κύρος τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Δ.Ε.Η. ὡς καὶ προσφάτως ἀκόμη, διὰ νὰ μὴ ἀναφερθῶ εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθόν, δὲν ἠμέλησε νὰ πράξῃ Ζητήσας τὴν δημοσιότητα τὴν ὁποία ἐζήτησα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διαβληθῶ. Θὰ ἠδυνάμην, ὄντως, νὰ διαβληθῶ ἐὰν διέτασσα—ὅπως ψευδῶς ἀναφέρεται εἰς τὸ ὑμέτερον ἐγγράφον νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν προσφορῶν εἰς καὶ μόνον οἶκος. Εἶναι, διὰ τοῦτο τὸ ὑμέτερον ἐγγράφον συκοφαντικόν, ὑπὸ τὴν ἔνοιαν τοῦ Ποινικοῦ νόμου.

4. ὄντως ἐζήτησα νὰ παραστῇ κατὰ τὴν ἀποσφράγισιν τῶν προσφορῶν καὶ ὁ κ. Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας, μὴ γνρίζων ὅτι ἐπρόκειτο νὰ παραστοῦν ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Δ.Ε.Η. Γνωρίζουν ὅμως ἐπακριβῶς οἱ ὑπογράφωντες τὸ εἰρημένον ἐγγράφον διὰ τίνα λόγον ἔκρινα τὴν συμπαράστασιν τοῦ κ. Γενικοῦ Γραμματέως ὡς σκόπιμον. Τοὺς τὸ ὑπενθυμίζω. Εἰς ἐκ τῶν συμμετεχόντων οἴκων, ἡ EBASCO, διώκησεν ἐπὶ ἔτη τὴν Δ.Ε.Η. καὶ ἐπέλεξε καὶ διώρισε σειρὰν ὄλων στελεχῶν τῆς ἡδὴ ὑπὸ ἐλληνικὴν διοίκησιν δημοσίας ἐπιχειρήσεως. Ἐκυκλοφόρησαν, ὡς ἐκ τούτου φῆμαι—ἀδικαιολόγητοι καὶ ἀβάσιμοι κητὰ τὴν κρίσιν μου—περὶ τοῦ ὅτι θὰ ἠδύνατο στελέχη τῆς Δ.Ε.Η. νὰ ἐπηρεασθοῦν εἰς τὰς κρίσεις καὶ ἐνεργείας των ἐκ τῆς προγενεστέρως μετὰ τῆς EBASCO σχέσεώς των. Ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ κινδύνου τῆς διαβολῆς, ἠθέλησα νὰ προφυλάξω τὴν Δ.Ε.Η. ζητήσας νὰ παραστῇ κατὰ τὴν ἀποσφράγισιν καὶ πρόσωπον τρίτον. Ἡ προφυλαξὶς αὕτη δὲν ὑπέκρυπτε, βεβαίως, ἐπιφύλαξιν τινα ὡς πρὸ τὴν ἐντιμότητα τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

5) Ἡ ἐν τῇ τελευταίᾳ παραγράφῳ τοῦ ἐγγράφου σὰς φράσις καθ' ἣν ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔχη τὰ μέσα νὰ διακριβώσῃ «ἐὰν διὰ τὴν ἐπιλογὴν τοῦ τεχνικοῦ οἴκου ἠκολουθήθησαν αἱ συστάσεις τῆς εἶναι βαρῦτα ἀνάρμοστος καὶ ἀπαραδέκτος, δοθέντος ὅτι δὲν προέβη ἡ Κυβέρνησις εἰς οἰανδήποτε τοιαύτην σύστασιν, οὐδὲ ἠδύνατο νὰ προβῇ. Δὲν εἶναι, κατὰ συνέπειαν ἡ Κυβέρνησις διατεθειμένη ν' ἀνεχθῇ τὴν πρὸς αὐτὴν ὑποβολὴν ἐγγράφων αὐτόχρημα ἀήθων καὶ βασιζομένων εἰς ψεῦδη.

Κατόπιν τούτων ἐπιθυμῶ : α) Νὰ θεθοῦν παραχρῆμα τὸ ὡς ἄνω ὑμέτερον ἐγγράφον καθὼς καὶ τὸ παρὸν ὑπ' ὄψιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Δ.Ε.Η. ἀντιγραφόμενα ὀλόκληρα ἐν τοῖς Πρακτικοῖς. β) Νὰ προκληθῇ περὶ τῶν ἐγγράφων τούτων συζήτησις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ νὰ κοινοποιηθοῦν εἰς ἡμᾶς τὰ πρακτικὰ τῆς συζητήσεως. Ἐκ τοῦ περιεχομένου τῶν πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Δ.Ε.Η. δηλώσεων τῶν ὑπογραψάντων τὸ ἐγγράφον θέλωμεν ἐξαρτήσῃ τὴν κατ' αὐτῶν ὑποβολὴν μηνύσεων ἐπὶ συκοφαντικῇ δυσφημίσει.

Τὸ παρὸν κοινοποιεῖται πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἵνα τὸ μὲν εὐαρεστοῦμενος λάβῃ γνῶσιν τὸ δὲ

Συντονισμοῦ, ἐξέφρασαν, ἐπὶ Συμβουλίου, μεταμέλειαν διὰ τὸ διαπραχθὲν ὑπ' αὐτῶν σφάλμα καὶ γενικῶς ἐτήρησαν τὴν περιγραφεῖσαν ὡς ἄνω στάσιν.

Θὰ ἐπακολουθήσῃ, εἰς τὸ οἰκεῖον τμῆμα τοῦ παρόντος, λεπτομερῆς ἀνάλυσις τῶν ἐκάστοτε σκέψεων τῆς Κυβερνήσεως, ὅσον καὶ τῶν εἰδικωτέρων ἐνεργειῶν τῆς, ἀφ' ἧς ἐξετοξεύθησαν, διὰ πρώτην φοράν ἐξ ἀφορμῆς τῆς περὶ διαζυγίου δίκης καὶ τῶν ἀναφορῶν τοῦ κ. Στυλιώτο.

πούλου, καταγγελίαι ἐναντίον τοῦ Γεν. Δ]ντοῦ τῆς Δ.Ε.Η
4. Ἀπαλλακτικὴ πρότασις.

Τὸ ἀνακύψαν ζήτημα κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς μελέτης τῶν προσφορῶν, μετὰ τὸ ἀνοιγμα αὐτῶν, δὲν ἔχει ἀνάγκην περαιτέρω ἀναλύσεως, διότι ἡ εἰσήγησις ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ἦτο νὰ μὴ γίνῃ κατηγορία διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο, ὁμοίᾳ δὲ ὑπῆρξε καὶ ἡ ἐν προκειμένῳ ἀπόφασις τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΜΕΡΟΣ Γ'.

Ἡ σύμβασις περὶ παροχῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας εἰς τὴν βιομηχανίαν ἀλουμινίου καὶ ἡ ἀπὸ 27 Ἰουνίου 1960 ἀπόφασις τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Δ.Ε.Η.

Γενικὴ θεώρησις :

Δὲν ἔχει θέσιν, προφανῶς εἰς τὴν ἔκθεσιν ταύτην ἡ ἀναζήτησις τῶν λόγων διὰ τοὺς ὁποίους ἡ ἐπιτυχὴς ἀντιμετώπισις ὀνείρου συνδεθέντος μὲ τὰς πλέον τολμηρὰς προσδοκίας ἐκβιομηχανίσεως τῆς χώρας καὶ ἐπιθυμίας, ἡ ὁποία ἐπὶ ἔτη ἐθέρμαινε τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν, κατέληξε νὰ ἀποτελέσῃ κεφάλαιον κατηγορίας εἰς βάρος ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἠτύχησαν ὡς Κυβερνήται νὰ δημιουργήσουν προϋποθέσεις διὰ νὰ μεταβληθῇ τὸ ὄνειρον εἰς πραγματικότητα.

Τῶν εὐτυχούντων ἀνταγωνιστῆς ὁ φθόνος, ἔχει ἀπὸ αἰῶνων διακηρυχθῆ. Καὶ ἡ μακρὰ καὶ καταστρεπτικὴ παράδοσις συνεχίζεται.

Εἰς τὴν Ἀνακριτικὴν Ἐπιτροπὴν, προκειμένου νὰ διατυπωθῇ ἡ ἔκθεσις αὐτῆς ἐπὶ τῆς διεξαχθείσης προανακρίσεως, ἐξετέθησαν αἱ ἀπόψεις ἡμῶν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου τῆς κατηγορίας, βάσει τῶν ἐκ τῶν ἐπισήμων στοιχείων καὶ τῶν ἐνόρκων καταθέσεων ἐντίμων μαρτύρων, ἀβιάστως συναγομένων συμπερασμάτων.

Καὶ κατὰ τὴν λήψιν τῆς ἀποφάσεως εἰς τὴν Ἀνακριτικὴν Ἐπιτροπὴν, πρὸς δικαιολόγησιν τῆς ψήφου, ὑπεμνήσθη τὸ βασικὸν ἐν προκειμένῳ κρίσιμον σημεῖον.

Πράγματι, ἀσχέτως πρὸς τὴν γνώμην τὴν ὁποίαν δύνανται τις νὰ ἔχῃ περὶ τοῦ συμφέροντος ἢ μὴ διὰ τὴν ΔΕΗ τῆς ὑπογραφείσης συμβάσεως παροχῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας εἰς τὸ ἀλουμίνιον, διὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἀφορῶντος τὰς εὐθύναις τῶν ὑπουργῶν θέματος, περὶ οὗ καὶ ἡ Βουλὴ καλεῖται νὰ κρίνῃ, ἀποφασιστικὴν σημασίαν εἶχεν ἡ θέσις τῶν ἐλεγχόμενων πολιτικῶν κατὰ τὴν λήψιν τῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ ἀποκλειστικῶς ἀρμοδίου ὄργανου, τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Δ.Ε.Η. Καὶ εἶναι δεδομένον ἐν τούτῳ ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς τότε Κυβερνήσεως εἶχε συστήσει μετ' ἐπιμονῆς εἰς τὸν Γεν. Διευτὴν τῆς ΔΕΗ νὰ εἶναι προσεκτικὸς εἰς τὸ θέμα τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος, διακόπτων τὰς διαπραγματεύσεις, ἐὰν δὲν ἐξησφαλίζετο τὸ συμφέρον τῆς ΔΕΗ καὶ ὅτι τὴν σύστασιν τοῦ ὑπέμνησε καὶ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς παρουσία καὶ ἄλλων προσώπων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ τότε καὶ νῦν Διοικητὴς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἐξετασθεὶς καὶ ὡς μάρτυς πρὸ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Εἶναι δεδομένον, ἐπίσης, ὅτι ὁ Γεν. Διευτὴς τῆς ΔΕΗ, εἰσηγούμενος εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον τὴν ἐπικύρωσιν τῆς συμβάσεως καὶ παρέχων κατηγορηματικὴν διαβεβαίωσιν ὅτι ἡ συμφωνηθεῖσα τιμὴ ἦτο συμφέρουσα βάσει τῶν ὑπολογισμῶν αὐτοῦ καὶ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ΔΕΗ, εἶχε προσθέσει ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ, ἐν ὄψει πλέον συντηρητικῆς ἐκτιμήσεως, ἐθεώρει πιθανὸν ταμιακὸν ἀνοιγμα κατὰ τὴν α' περίοδον τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συμβάσεως. Καὶ ἀσφαλῶς, ἡ ἀνακοίνωσις ἐκείνη περὶ τῶν συντηρητικῶν ἐκτιμήσεων τοῦ Ὑπουργείου, ἀποδεικνύει ἄφ' ἐαυτῆς ὅτι ὁ Γεν. Διευθυντὴς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εἶναι ὄργανον κυβερνητικῆς δολιότητος. Διότι εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν θὰ συνεφάνει μὲ τὰς ὑπουργικὰς ἐκτιμήσεις, ἐνῶ ἐκεῖνος ρητῶς καὶ κατ' ἐπανάληψιν ἐτόνισε, προφορικῶς καὶ ἐγγράφως, ὅτι ὁ ἴδιος δὲν συμφωνεῖ καὶ ὅτι οἱ ἰδιόκιοι τοῦ ὑπολογισμοῦ εἶναι πλέον αἰσιόδοξοι.

Καὶ θὰ ἤρουν μόνον αὐτὰ τὰ στοιχεῖα μεταξὺ τῶν ἐπιζητούντων τὴν ἀλήθειαν διὰ νὰ ἀποκρουσθῇ ἡ κατὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας κατηγορία, ὅταν μάλιστα εἶναι ἐπίσης δεδομένον ὅτι ἡ Βουλὴ ἔχει ἀποκρούσει κατηγορίαν κατὰ τοῦ ὑπευθύνως χειρισθέντος τὴν ὑπόθεσιν ἀλουμινίου ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ.

Εἰς τὰς διαπιστώσεις ταύτας, θεμελιουμένας ἐπὶ ἀναμφισβητήτων στοιχείων, θὰ ἐπανέλθωμεν μετὰ τὴν ἔκθεσιν τῶν ἀντιλήψεων ἡμῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Καὶ ἡ ἔκθεσις τῶν ἀπόψεών μας, πέραν τοῦ κρίσιμου θέματος, θὰ ἐκταθῇ

ἐπὶ ὅλης τῆς συμβάσεως τοῦ ἀλουμινίου καὶ τοῦ βασικοῦ ζητήματος τοῦ κόστους τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, διότι θεωροῦμεν ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ δοθῇ πλήρης ἀνάλυσις ἐπὶ τοῦ θέματος, τοῦ ὁποίου τόση πολιτικὴ ἐκμετάλλευσίς ἔγινε, μὲ ἐπακολούθημα τὴν παράδοξον, πλὴν εὐχερῶς κατανοουμένην ποινικὴν κατηγορίαν κατὰ Πρωθυπουργοῦ συνδέσαντος τὸ ὄνομά του μὲ τὴν ἀναμόρφωσιν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Χώρας.

Ἡ ἀνάλυσις ἄλλωστε τοῦ ὅλου θέματος ἀποβαίνει ἀναπόφευκτος. Θεωροῦμεν βασικῶς ἐστερημένα παντὸς ἐρείσματος τὰ συμπεράσματα τῆς πλειοψηφίας καὶ ὡς βασισθέντα ἐπὶ προδήλου παρερμηνίας τῶν πραγματικῶν δεδομένων.

Ἡ σύμβασις παροχῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, μεταξὺ ΔΕΗ καὶ βιομηχανίας ἀλουμινίου ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ τὴν 27 Ἰουνίου 1960. Παρὰ τὴν 7 τῆς βασικῆς περὶ βιομηχανίας ἀλουμινίου συμβάσεως, ἠγγυήθη ὑπὲρ τῆς ΔΕΗ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών της. Καὶ ἡ σύμβασις ἐκείνη ἐκυρώθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 4110 ψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ άρθρου 35 τοῦ Συντάγματος τὴν 13 Σεπτεμβρίου 1960. Τὴν 30 Νοεμβρίου 1960 ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς πρότασις Νόμου περὶ ἀκυρώσεως τοῦ μνησθέντος κυρωτικοῦ τῆς συμβάσεως διὰ Ν. Διατάγματος διὰ τῆς ψήφου τῆς πλειοψηφίας, καὶ τῶν παρισταμένων βουλευτῶν τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, κατὰ τὰ ἐν τῷ οἰκείῳ τῆς παρούσης μέρει ἐκτενῶς ἀναπτυσσόμενα.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

Ἡ δημιουργία βιομηχανίας ἀλουμινίου.

Προϋποθέσεις καὶ ἐπιδιώξεις.

I. Ἡ σημασία τῆς βιομηχανίας.

1. Ἐχει ἤδη ἐπισημανθῆ ὅτι ἐπὶ δεκαετηρίδας ἐβαυκαλιζέτο ἡ χώρα μὲ τὸ ὄνειρον τῆς βιομηχανίας ἀλουμινίου.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ χώρα διαθέτει τὴν πρώτην ὕλην (τὸν βοξίτην) καὶ ὅτι τὸ μετάλλευμα ἐξάγεται ἐπὶ ἔτη εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ εἰς τὴν φυσικὴν του κατάστασιν, διότι δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ βιομηχανικὴ ἐπεξεργασία αὐτοῦ.

Εἶναι γνωστὸν, ἐπίσης, ὅτι ἡ ἀξιοποίησις τοῦ φυσικοῦ πλοῦτου προσφέρεται εἰς τὴν ἐκβιομηχανίαν τῆς χώρας, προϋπόθεσιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου.

Ἡ ἐξαγωγή ἀκατεργάστων μετάλλων ἀπογυμνώνει τὴν χώραν ἀπὸ πρώτας ὕλας, πολυτίμους διὰ τὴν ὥραν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ τὴν ἀποστερεῖ ἀπὸ τὴν πρόσθετον ἀξίαν, τὴν ὁποίαν προσθέτει ἡ βιομηχανικὴ ἐπεξεργασία.

2. Αἱ γραμμαὶ αὐταὶ παρέχουν καὶ τὴν ἀπάντησιν εἰς ὅσα σκόπιμα, ἀπὸ διαθέσιν πολιτικῆς ἐκμεταλλεύσεως, λέγονται τὴν ἐποχὴν αὐτὴν περὶ ἐπιθυμίας καὶ προσπαθείας διὰ τὴν ἐξασφάλισιν μεγαλύτερας ἐξαγωγῆς βοξίτου.

Διότι οἱ ἀριθμοὶ εἶναι εὐγλωττοί. Ἐκ τῆς ἐξαγωγῆς τεσσάρων (4) τόννων βοξίτου ἡ Ἑλληνικὴ οἰκονομία προσπορίζεται 20-22 δολλάρια περίπου, ἐνῶ ἐκ τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ ἐξ αὐτῶν παραγομένου ἐνὸς τόννου ἀλουμινίου, ἡ χώρα θὰ προσπορίζεται 500 περίπου δολλάρια, ὅση κατὰ μέσον ὅρον εἶναι ἡ τιμὴ τοῦ ἀλουμινίου. Βεβαίως, τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ καθαρὰν συναλλαγματικὴν ὠφέλειαν, διότι διὰ τὴν παραγωγὴν ἀλουμινίου θὰ παραστῇ ἀνάγκη ἐπενδύσεων εἰς συνάλλαγμα καὶ δαπανῶν λειτουργίας ἐπίσης εἰς συνάλλαγμα.

Πλὴν, ὅμως, ἡ σύγκρισις τῶν δύο ἀριθμῶν εἶναι χαρακτηριστικὴ, διὰ χώραν μάλιστα δεινῶς πάσχουσαν ἀπὸ τὸ ἀνοιγμα τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν.

Χαρακτηριστικὰ εἶναι, ἐπίσης, τὰ ἐκτιθέμενα εἰς τὴν σελ. 260 τῆς ἐν ἔτει 1964 ἐκδοθείσης μελέτης τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ καὶ καθηγητοῦ τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας κ. Ξ. Ζολῶτα «ἡ νομισματικὴ ἰσορροπία καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις». Ἐχει δὲ ἰδιαιτέραν σημασίαν ἡ ἐπισημάνσις τοῦ Διοικητοῦ τοῦ ἐκδοτικοῦ ἰδρύματος, δεδομένου ὅτι ἔρχεται μετὰ τὸν πρωτοφανῆ θόρυβον, ὁ ὁποῖος ἔχει δημιουργηθῆ περίξ τῆς ὑπογραφείσης καὶ κυρωθείσης συμβάσεως τῆς δημιουρ-

γίας τῆς βιομηχανίας ἀλουμινίου καὶ εἰς χρόνον, καθ' ὃν οἱ δημιουργήσαντες τὸν θόρυβον εὐρίσκονται εἰς τὴν ἐξουσίαν. Καὶ ἂν, ὅμως, δὲν εἶναι ἡ ὠφέλεια ὅση προκύπτει ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρω παρατεθέντας πρὸς σύγκρισιν ἀριθμούς, ἢ οἷα ἐκτιμᾶται ἀπὸ τὸν κ. Ξ. Ζολώταν, εἶναι ὅμως ἀνεπίδεκτον ἀμφισβητήσεως ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ ὠφέλεια, ἰδίᾳ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐπενδυθέντων κεφαλαίων, πρόκειται νὰ εἶναι τῆς τάξεως δεκάδων ἑκατομμυρίων δολλαρίων ἑτησίως. Ἀνεξαρτήτως τούτου, ἀπὸ τὴν βιομηχανίαν ἀλουμινίου, μαζί με τὴν ἐξασφάλισιν προσθέτου ἀπασχολήσεως, δημιουργεῖται εἰς πρῶτον στάδιον νέον εἰσόδημα 8-10 ἑκατομ. δολλαρίων ἑτησίως (ἀπὸ μισθοῦ καὶ ἡμερομίσθια, ἀπὸ ἐλληνικὴν συμμετοχὴν εἰς τὰ κέρδη, μὴ ὑπολογιζομένου τοῦ Νιάρχου, λόγῳ μονίμου κατοικίας του εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀπὸ κατανάλωσιν πρῶτων ὑλῶν, κυρίων καὶ βοηθητικῶν, διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς βιομηχανίας καὶ φόρους Δημοσίου). Ἀλλὰ τὸ ἄμεσον νέον τοῦτο εἰς πρῶτον στάδιον εἰσόδημα κυκλοφορεῖ περαιτέρω καὶ ἀποβαίνει δημιουργὸς νέου εἰσοδήματος μετὰ τὰ κοινῶς παραδεδεγμένα πολλαπλασιαστικά φαινόμενα.

Ἡ βιομηχανία τοῦ ἀλουμινίου θὰ δώσῃ ὄθισιν εἰς τὴν δημιουργίαν νέων βιομηχανιῶν καὶ περαιτέρω εὐκαιριῶν ἀπασχολήσεως, μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ἐπιπτώσεις εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας.

3. Ἡ μεγίστη σημασία τῆς βιομηχανίας τοῦ ἀλουμινίου ἐξηγεῖ τὸ γεγονός ὅτι ὅλα τὰ προγράμματα ἀναπτύξεως τῆς Χώρας, ἀκόμη καὶ ἐργασία γενομένη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐχθρικής κατοχῆς ἀπὸ τὸ Τεχνικὸν Ἐπιμελητήριον, προέβλεπον τὴν ἰδρύσιν καὶ τῆς βιομηχανίας ταύτης ἐν Ἑλλάδι. Τοῦτο ἀκριβῶς προέβλεψε καὶ τὸ προσωρινὸν καὶ τὸ ὀριστικὸν 5ετές (1960-1964) πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἑλλάδος, τῆς ὑπὸ τὸν κ. Κων. Καραμανλῆν κυβερνήσεως τῆς Ἐθνικῆς Ριζοσπαστικῆς Ἐνώσεως.

Παράδοξος λοιπὸν ἐνεφανίζετο ἡ ὁμοιόμορφος καὶ μετ' ἐπιμονῆς ζητηθεῖσα ἀπὸ πολλοὺς μάρτυρας ἀπάντησις ὑπὸ μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ἀπορίαν περὶ τῶν λόγων, ὅτινες ἤγαγον τὴν Κυβέρνησιν ἐν ἔτει 1960 εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως ἀλουμινίου, ἐνῶ τὸ πενταετές πρόγραμμα δὲν ἀντιμετωπίζει τὴν δημιουργίαν τοιαύτης βιομηχανίας.

4. Οὐδεὶς εἶχε διατυπώσει ποτέ, οὔτε ἦτο δυνατόν νὰ διατυπώσῃ, ἀντίθετον ἀποψιν εἰς θέματα γενικῆς καὶ κοινῆς ἀποδοχῆς.

Ἡ πραγματοποίησις, ὅμως, τῆς ἐπιδιώξεως ταύτης δὲν ἦτο ἀπλῆ. Παρὰ τὴν ὑπαρξίν πλουσιῶν κοιτασμάτων βωξίτου, ἔπρεπε νὰ συντρέχῃ ἐπαρκῆς καὶ εὐθνή ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια, δεδομένου ὅτι ἡ βιομηχανία αὕτη χαρακτηρίζεται ὡς κατ' ἐξοχὴν ἠλεκτροβόρος, πέραν τοῦ ὅτι καὶ αὕτη καθ' ἑαυτήν, ἢ ἐπένδυσιν εἰς τὴν βιομηχανίαν εἶχεν ὡς προϋπόθεσιν τὴν ἐμπέδωσιν τῆς ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν πολιτικὴν σταθερότητα καὶ τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τῆς χώρας. Περαιτέρω, ἢ φύσις τῆς βιομηχανίας καὶ ἡ προσδοκωμένη καὶ μετὰ ἔτος ἐπακολουθήσασα σύνδεσις μας μετὰ τῆς εὐρύτερας οἰκονομικῆς κοινότητος, ἐπέβαλεν ἀναποτρέπτως τὴν δημιουργίαν μονάδος διεθνῶς συναγωνιστικῆς, ἀνεξαρτήτως ὅλων καὶ πρὸς τὸ πραγματικὸν γεγονός ὅτι ἡ κατανάλωσις ἀλουμινίου ἐν Ἑλλάδι δὲν ἦτο καὶ δὲν θὰ εἶναι ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἱκανὴ νὰ καλύψῃ τὴν παραγωγὴν μιᾶς βιομηχανίας μεγέθους, τὸ ὅποιον θὰ ἐπέτρεπε τὴν ὑπὸ συμφέροντας ὅρους παραγωγὴν. Ἦτο ὅθεν πρόδηλον ὅτι δὲν θὰ ἦτο βιώσιμος βιομηχανία καὶ ἐπομένως δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ προκληθῇ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐπιχειρηματιῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐὰν δὲν ἐξησφαλίζοντο προϋποθέσεις παραγωγῆς ὑπὸ ὅρους διεθνῶς ἀνταγωνιστικούς.

5. Ἄλλαι δυσχέρειαι.

Τὴν δυσχέρειαν τῆς ἰδρύσεως τῆς βιομηχανίας ἐπήλθανεν ἡ ἔλλειψις τεχνολογικῆς κατάρτισεως, ἐμπορικῆς ὁργανώσεως ἐπὶ διεθνῶς ἐπιπέδου καὶ γνώσεων τῶν σχετικῶν θεμάτων, πρόσθετον δὲ καὶ σοβαρώτερον ἐμπόδιον ἀποτελεῖ ἡ δυσχέρεια διαθέσεως τοῦ προϊόντος εἰς τὴν διεθνή ἀγοράν, ὅπου μοιραίως ἐπρόκειτο νὰ συναντήσῃ, ὅφ' οἰασθήποτε συνθήκας παραγωγῆς, τὸν ἀνταγωνισμὸν τῶν εἰς τράστ

ἢ ἄλλας ἐνώσεις ὀργανωμένων παραγωγῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ.

6. Μεταξὺ τῶν κυριωτέρων συντελεστῶν κόστους, προκειμένου περὶ μιᾶς κατ' ἐξοχὴν ἠλεκτροβόρου βιομηχανίας, περιλαμβάνεται ἡ τιμὴ τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας (τῆς κιλοβατῶρας). Ἡ τιμὴ τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ἰδιαιτέραν σημασίαν διὰ τὴν νέαν βιομηχανίαν τῆς Ἑλλάδος, δεδομένου ὅτι ἄλλως τῆς ἀπεκλείετο ἐκ προοιμίου ἢ δυνατότης νὰ ἀνταγωνισθῇ εἰς τὸν διεθνῆ στίβον βιομηχανίας, αἱ ὁποῖαι εἶχον ἤδη ἐπιβληθῆ ὡς ἐπιχειρήσεις (μετὰ φέρμαν) καὶ εἶχον ἀκόμη ἀποσβέσει τὴν δαπάνην τῶν ἐγκαταστάσεων τῶν, τὸ ὅποιον σημαίνει ὅτι ἐβαρύνοντο τοῦ λοιποῦ μόνον μετὰ τὰς τακτικὰς δαπάνας λειτουργίας, ἄνευ ὑποχρεώσεων ἐκ κεφαλαίου.

Ἦτο, ὅμως, δεδομένον, κατὰ τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀντεμετωπίζετο ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν τῆς Ε.Ρ.Ε. τὸ θέμα ἀλουμινίου, ὅτι αἱ διεθνεῖς τιμαί, ὑπὸ τὰς ὁποίας παρῆχτο ἡ ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια εἰς τὰς βιομηχανίας ἀλουμινίου, ἦσαν κατὰ μέσον ὄρον κάτω τῶν 3 μίλλας (χιλιοστά δολλαρίου) ἀνά κιλοβατῶραν, εἰς πολλὰς δὲ περιπτώσεις κάτω τῶν δύο (2) μίλλας. Στοιχεῖα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἶχον συγκεντρωθῆ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ παλαιότερον εἰς τὴν ΔΕΗ, παρ' ὅλον ὅτι αἱ βιομηχανίαι καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἔχονται ζηλοτύπως τοῦ μυστικοῦ τούτου.

7. Διεθνεῖς τιμαί ἐνεργείας.

Διὰ τὴν κρίσιν τῶν ἁρμοδίων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀποφασιστικὴν σημασίαν ἔπρεπε νὰ ἔχουν αἱ εἰς τὴν ΔΕΗ συγκεντρωμέναι καὶ ὑπὸ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ παρεχόμεναι πληροφῶραι, περιλαμβανόμεναι καὶ εἰς τὸ ἀπὸ 17 Νοεμβρίου 1960 σημεῖωμα αὐτοῦ πρὸς τὸν τότε Ὑπουργὸν Συντονισμοῦ.

Εἰς τὰ στοιχεῖα τῆς ΔΕΗ περιλαμβάνοντο αἱ ἀκόλουθοι πληροφῶραι περὶ τῶν τιμῶν :

Ἡνωμένοι Πολιτεῖαι		
Ὑδροηλεκτρικοὶ Σταθμοὶ Βορείου Καναδάς.....	1,5	μίλλας
Ὑδροηλεκτρικοὶ Σταθμοὶ Βορ. Ἀνατ. Πολιτειῶν	2,4	»
Ὑδροηλεκτρικοὶ Σταθμοὶ Ἀκτῆς Εἰρηνικοῦ	1,9-2	»
Θερμικοὶ Σταθμοὶ Ὀχάιο	3,2	»
Θερμικοὶ Σταθμοὶ διὰ φυσικοῦ ἀερίου Καναδάς	2,5-3,2	»
Μέση τιμὴ διὰ τὸ σύνολον τῶν ἐγκαταστάσεων παροχῶν ἀλουμινίου	1,9	μίλλας
Νορβηγία		
Διὰ τὰ ἐργοστάσια τῆς Ἐταιρείας D.N.N.	0,9-1,2	»
Ἄρνταλ	2,1	»
Νεαὶ ὑδατοπτώσεις	2,3	»
Καμεροῦν		
Ἐντεά	2	»
Κογκὸ		
Ἔργα Κουϊλοῦ	1,2-1,9	»
Ἔργον Ἴγκρα κατὰ τὴν πρῶτην φάσιν καὶ ἀκριβέτερον	3,2	»
Γιάννα		
Ἔργον Βόλτα	2-2,6	»

8. Αἱ αὐταὶ κατὰ βάσιν πληροφῶραι εἶχον παρασχεθῆ εἰς τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ κατὰ τὴν ἐγκρίσιν τῆς συμβάσεως (συνεδρίασις 27-6-60) ὑπὸ τοῦ τότε ἀντιπροέδρου καὶ βραδύτερον κυβερνητικοῦ ἐπιτρόπου) Ἀναργύρου Δημητρακοπούλου, μετὰ τὴν προσθήκην ὅτι εἰς τὴν Νορβηγίαν καταβάλλονται τιμαὶ 2 μίλλας. Ἐπρόκειτο πάντοτε περὶ τῶν εἰς τὴν ΔΕΗ συγκεντρωμένων πληροφῶριων. Περὶ τούτων καὶ εἰς τὴν ἀπὸ 8-6-1959 ἀναφορὰν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ΔΕΗ Μαγγιῶρου πρὸς τὸν Γεν. Διευθυντήν. Εἰς τὴν ἀναφορὰν ἐκείνην ἐτονίζετο ἀπὸ τὸν Μάϊον 1959 ὅτι διὰ τὴν Ἑλλάδα ἡ μεγίστη ἐπιτρεπομένη διὰ τὴν δημιουργίαν βιομηχανίας ἀλουμινίου τιμὴ ἔπρεπε νὰ εἶναι κατωτέρω τῶν 3 μίλλας.

Ἡ ἀκρίβεια τῶν στοιχείων ἐκείνων δὲν ἔχει κλονισθῆ, πολὺ περισσότερο δὲν ἔχει ἀνατραπῆ, παρὰ τὰς εἰς τὸ ση-

μειόν τοῦτο συγκεντρωτικὰ προσπαθείας ἐκ πολλῶν κατευθύνσεων.

9. Αἱ εἰς τὴν εἰσῆγγισιν τοῦ ἀρεοπαγίτου κ. Κ. Παπαϊωάννου φιλοξενούμεναι πληροφορίαι, αἱ περιλαμβανόμεναι εἰς ἐπιστολὴν ἀπευθυνομένην πρὸς τὸν σημερινὸν ὑπουργὸν Βιομηχανίας, φέρουν τιμὰς κυμαινομένας ἀπὸ 2 ἕως 5,8 μίλλας.

Ἄλλὰ τὴν ἀξίαν τῶν πληροφοριῶν ἔχει κλονίσει βασικῶς αὐτὸς οὗτος ὁ παρασχὼν αὐτάς, ὑπογραμμίσας ὅτι δύναται νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἀκριβείαν μόνον τῶν τιμολογίων τῆς ἰδικῆς του ἀποκλειστικῶς βιομηχανίας, ἀνερχομένων εἰς δύο ἕως 4,4 μίλλας.

Εἰδικώτερον, τὸ ρεῦμα τῆς Bonneville Power Authority παρέχεται πρὸς δύο μίλλας, ἐνῶ αἱ ὑψηλότεραι τιμαὶ χρεοῦνται ὑπὸ ἰδιωτικῶν ἠλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων.

Καὶ τοῦτο ἀκριβῶς ἐπιρρωνύει τὰς ἀρχικὰς πληροφορίας τῆς ΔΕΗ. Διὰ τὰ ἄλλα τιμολόγια, ὁ πληροφοριοδότης ὁμολογεῖ ὅτι τὰ παραθέτει βάσει ἀπλῶν πληροφοριῶν, δὲν ἐθεώρησε δὲ περιττὴν καὶ τὴν ρητὴν ἐπιφύλαξιν ὅτι «ἐν τούτοις εἶναι δυνατόν νὰ ἔχουν συναφθῆ εἰς τινὰς τῶν ἀνωτέρω χωρῶν εἰδικαὶ συμβάσεις μὴ κοινολογηθεῖσαι καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν διαθέτομεν πληροφορίας περὶ τούτων».

Σαφῆς ὑπῆρξεν ἡ κατάθεσις τοῦ τότε Γεν. Γραμματέως καὶ Γεν. Δ'νοτοῦ τοῦ ὑπουργείου Συντονισμοῦ κ. Ἰω. Λαμπρούκου, (19-4-65) σελ. 33.

Ἀντιθέτως, ἐντελῶς συγκεχυμένη καὶ ἀόριστος ὑπῆρξεν ὡς πρὸς τὸ θέμα τοῦτο ἡ πρόθυμος συμβολὴ ὀρισμένων προσώπων, ἡ σημασία τῆς μαρτυρίας τῶν ὁποίων ἐλέγχεται εὐχερῶς ἀφ' ἑαυτῆς ἀπὸ τοὺς καλοπίστους ἀναγνώστας. Ἀτυχῆς ὑπῆρξεν ἐν τούτῳ κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ βεβαίωσις τοῦ τέως ἀναπληρωτοῦ Γεν. Δ'νοτοῦ καὶ καθηγητοῦ-μάρτυρος κ. Φλαμπουριάδη, ὁμιλήσαντος περὶ τεσσάρων μίλλας ὡς τιμῆς τῆς Bonneville Power Authority, ὅταν ὁ βιομηχανὸς παραδέχεται ὅτι καταβάλλει δύο μόνον μίλλας.

Συγκεκριμέναι πληροφορίαι παρέχονται καὶ εἰς τὴν πρὸς τὸν Τύπον συνέντευξιν τῆς 22 Νοεμβρίου 1960 («Ὅταν ἡ Βουλὴ ἐψήφισε διὰ δευτέραν φοράν ἐπὶ τῆς συμβάσεως) τοῦ τότε Γεν. Δ'νοτοῦ τῆς ΔΕΗ καὶ τοῦ τότε Προέδρου τοῦ ΟΒΑ. Παρέσχε δὲ ὁ Γεν. Δ'νοτῆς πληροφορίας καὶ διὰ τὰς ἐν Γαλλίᾳ τιμὰς, περὶ τῶν ὁποίων οὐδεμία ἀντίθετος θετικὴ μαρτυρία προσήχθη.

Μάρτυς τις ἠθέλησε νὰ δώσῃ συμπεράσματα ἐκτιμήσεων καὶ ὑπολογισμῶν του, ὅταν ὅμως ἠρωτήθη νὰ ἀπαντήσῃ ποίαν τιμὴν πληρώνει ἡ ΠΕΣΣΙΝΕ πρὸς τὴν Electricite de France, ἀπήντησεν ὅτι δὲν γνωρίζει.

10. Ἐκ περισσοῦ, ἐπιβεβαίωσις τῆς διαπιστώσεως ταύτης παρέχεται καὶ ὑπὸ τοῦ σημερινοῦ ὑπουργοῦ Βιομηχανίας κ. Ι. Ζίγγη, ὅστις εἰς μελέτην του ἐν ἔτει 1960 ὑπὸ τὴν τίτλον «Ἡ πορεία καὶ αἱ προοπτικαὶ ἀναπτύξεως τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας» (σελίς 28) ὑποστηρίζει ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ δημιουργηθῆ βιομηχανία ἀλουμινίου ἐν Ἑλλάδι, διότι ἡ τιμὴ τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, δὲν πρέπει νὰ ὑπερβῆ τὰ 0,10 τῆς δραχμῆς ἀνὰ κιλοβατώραν. Ἔτι πλέον, ὁ βουλευτὴς τῆς ΕΔΑ κ. Ν. Κιτσιῆς, εἰς ἄρθρον του εἰς τὴν «Νέα Οἰκονομία» τοῦ 1959 (τεύχος Ἀπριλίου 1959 καὶ Μαΐου 1960) διετύπου δημοσίᾳ τὴν ἀντίληψίν του ὅτι ἡ τιμὴ τῆς πρὸς τὸ ἀλουμίνιον ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν 6 ἕως 9 λεπτῶν τῆς δραχμῆς, παρεῖχε δὲ καὶ τὴν πληροφορίαν ὅτι αἱ τιμαὶ εἰς τὸν Καναδᾶν καὶ τὴν Νορβηγίαν εἶναι κάτω τῶν 6 λεπτῶν τῆς δραχμῆς καὶ τὸ σπουδαιότερον ὅτι ἡ ΠΕΣΣΙΝΕ ἔχει εἰς τὴν διάθεσιν της ρεῦμα μὲ τιμὴν 4,2 λεπτῶν.

Ἐὰν ἡ διεθνὴς τιμὴ εὐρίσκειται εἰς ὑψηλότερα ἐπίπεδα κατὰ μέσον ὄρον, διερωτᾶται τις διατὶ καὶ οἱ δύο πολέμιοι τῆς συμβάσεως ἐθεώρουν ἀπαγορευτικὴν διὰ τὴν Ἑλληνικὴν βιομηχανίαν τιμὴν ἀνωτέραν τῶν δέκα λεπτῶν;

11. Ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος.

1. Ἀπὸ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς γαλήνης εἰς τὴν χώραν, εἶχε προωθηθῆ ὁ ἐξηλεκτρισμὸς, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁποίου ἔδωσεν ἠδύνην δυνάτοτητος ἡ ἐπὶ τῶν Κυβερνήσεων τῆς ΕΡΕ ἐμπεδωθείσα πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ σταθερότης.

Ἐἶχον ἔκτοτε δημιουργηθῆ αἱ ἀπαραίτητοι προϋποθέσεις γενικῆς ἐπὶ τὸ μέλλον τοῦ τόπου ἐμπιστοσύνης, ἐφ' ἧς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ θεμελιωθῆ ἡ πραγματοποίησις μεγάλων ἐπενδύσεων. Ἡ παραγωγὴ ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀπετέλει κύριον στόχον τοῦ προγράμματος, νέα δὲ ἔργα ἐπρογραμματίζοντο μὲ λίαν ἱκανοποιητικὸς ὅρους χρηματοδοτήσεως. Ὑπὸ τὰς νέας ταύτας συνθήκας ἡ δημιουργία βιομηχανίας ἀλουμινίου δὲν ἔκειτο πλέον πέραν τῶν δυνατοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς πραγματικότητος. Ἡ Κυβέρνησις ἐθεώρησεν ὅτι ἔπρεπε νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν πραγματοποίησιν, ἀφοῦ μάλιστα κατὰ τοὺς ἀρμοδίους καὶ ὑπευθύνους ἐκπροσώπους τῆς ΔΕΗ, ἦτο ἐξησφαλισμένη ἡ διάθεσις τῆς ἀναγκαίου ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀνευ κινδύνου τινὸς τοῦ γενικωτέρου προγράμματος τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ τῆς Χώρας. Παρεσχέθη ἀκόμη ἡ διαβεβαίωσις ὅτι ἡ κατασκευὴ νέων σταθμῶν παραγωγῆς ρεύματος παρεῖχε τὰς δυνατότητας ἐξασφαλίσεως εὐθνήως τιμῆς διὰ τὴν νέαν βιομηχανίαν.

2. Ἀπ' ἀρχῆς ἀντιμετωπίσθη τὸ ζήτημα τοῦ φορέως τῆς νέας βιομηχανίας. Θὰ ἠδύνατο νὰ εἶναι τὸ Κράτος ὑπὸ τὴν μορφήν Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως, ἡ ἔπρεπε νὰ ἀναζητηθῆ οὗτος εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, ἐφ' ὅσον θὰ ἐξεδηλοῦτο τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς;

Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο, ἡ ἀπάντησις ὅλων τῶν εἰδικῶν οἰκονομολόγων καὶ τεχνικῶν, πλὴν τῶν ὁπαδῶν τῆς ΕΔΑ, οἱ ὁποῖοι κατὰ σύστημα καὶ συνεπεῖς πρὸς τὰς θεωρίας των ὑποστηρίζουν τὴν ὑπὸ τοῦ Κράτους ἴδρυσιν καὶ ἐκμετάλλευσιν πάσης μεγάλης βιομηχανίας, ἐτάσσετο ἀνευδοκίμως ὑπὲρ τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας. Ἐκρίνετο ὅτι, πέραν τῶν γενικωτέρων λόγων οἱ ὁποῖοι ἐπέβαλον ὅπως τὸ Κράτος μὴ παρεμβαίη εἰς θέματα ἀναγόμενα εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, συνέτρεχον ἐν προκειμένῳ καὶ εἰδικοί λόγοι, οἱ ὁποῖοι ἀπέκλειον τὴν ἴδρυσιν βιομηχανίας ἀλουμινίου ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὑφ' οἵανδήποτε μορφήν.

α) Ἡ βιομηχανία ἀλουμινίου ἀπαιτεῖ ἰδιάζουσαν τεχνικὴν ἐμπειρίαν, ἣν τὸ Κράτος οὔτε διέθετεν, οὔτε ἠδύνατο νὰ ἀποκτήσῃ.

β) Ἡ βιομηχανία ἀλουμινίου, λόγῳ τοῦ ἐντόνου διεθνοῦς ἀνταγωνισμοῦ, εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ παρακολουθῆ καὶ νὰ προσαρμόζεται ταχέως πρὸς τὰς νεωτέρας τεχνολογικὰς ἐξελίξεις, ἀκόμη δὲ καὶ ἡ ἴδια νὰ τὰς ἐφευρίσκη διὰ νὰ εἶναι ἀνταγωνιστικὴ.

γ) Ἡ βιομηχανία ἀλουμινίου, λόγῳ τῶν ὀργανωμένων εἰς τράστ συμπερόντων, ἐμφανίζει τοιαύτας δυσκολίας εἰς τὴν διάθεσιν τῶν προϊόντων αὐτῆς, ὡς ἤδη ἐλέχθη, ὥστε ἀνευ εἰδικῆς ἐμπορικῆς ἐμπειρίας, ἀλλὰ καὶ δυνατοτήτων ἀντιμετωπίσεως τῶν δυσκολιῶν τούτων, δὲν καθίσταται βιώσιμος.

3. Διὰ τὴν πληρότητα τῆς ἐκθέσεως πρέπει νὰ προστεθῆ ὅτι ἀπὸ ἀντιθέτου πλευρᾶς ἐθεωρεῖτο ὡς εὐνοϊκὸν στοιχεῖον διὰ τὴν δημιουργίαν ἐν Ἑλλάδι ἠλεκτροβόρου καὶ εἰς ὑψηλὴν τεχνικὴν ἀριότητα λειτουργοῦσης βιομηχανίας, ἡ διαφορὰ τῶν ἐργατικῶν (ἄγνωστον ἂν τῶν ἀπλῶς εἰδικευμένων ἢ τῶν εἰδικῶν τεχνικῶν), ὅταν ἡ συμμετοχὴ τῆς ἐργασίας εἰς τὴν παραγωγὴν τοῦ ἀλουμινίου ὑπολογίζεται ἐν συνόλῳ εἰς 30-35 δολλ. κατὰ τόννον. Ὑπεστηρίχθη ἀκόμη ὅτι τὸ κόστος τῆς Ἑλληνικῆς παραγωγῆς ἠδύνατο νὰ ἐπιβαρυνθῆ καὶ μὲ 42 ἐπὶ πλέον δολλ. κατὰ τόννον, ὅσα τὰ μεταφορικὰ CIF ἀπὸ Καναδᾶν εἰς Πειραιᾶ ὡς ἐὰν ἡ παραγωγὴ τῶν 52 χιλ. τόννων ἐπρόκειτο νὰ ἀπορροφηθῆ ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν ἀγοράν, ἐλησμονεῖτο δὲ παντελῶς ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ παραγωγὴ θὰ ἐπεβαρύνετο, ἀντιθέτως, μὲ μεταφορικὰ ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιον παραγωγῆς μέχρι τῆς διεθνοῦς ἀγορᾶς. (Εἰσῆγγις ἀρεοπαγίτου κ. Κ. Παπαϊωάννου, σελίς 28).

Μὲ τὰ θέματα ταῦτα συνάπτονται καὶ αἱ διατυπωθεῖσαι ἐπικρίσεις κατὰ τῆς ὑπογραφείσης βασικῆς συμβάσεως περὶ τῆς βιομηχανίας ἀλουμινίου, ἔλεγχος τῶν ὁποίων παρέχεται κατωτέρω εἰς τὸ κεφάλαιον VIII.

4. Ἡ Κυβέρνησις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀντιμετώπισε καὶ θέμα τρόπου ἀναζήτησεως τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας. Θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἔχη ἀποτελέσματα ἡ προκήρυξις διεθνοῦς διαγωνισμοῦ;

Ἡ ἀπάντησις τῶν εἰδικῶν εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ὁμοφώνως ἀπέκλειε τὸν διαγωνισμόν οἰασδήποτε μορφῆς διότι ἦτο βέβαιον ὅτι εἰς τοιοῦτον διαγωνισμόν δὲν θὰ προσήρχοντο ἀκριβῶς ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι λόγῳ εἰδικῆς τεχνικῆς καὶ ἐμπορικῆς πείρας θὰ ἦσαν οἱ κατάλληλοι διὰ τὴν ἴδρυσιν τοιαύτης βιομηχανίας. Πέραν τούτου, ὑπῆρχε κίνδυνος μὴ τὰ ὀργανωμένα διεθνή συμφέροντα, ὑπονομεύσων τὸ ἔργον, ἐφ' ὅσον δημοσίως θὰ ἐξεδηλοῦτο τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἑλλάδος, διὰ τὴν ἴδρυσιν βιομηχανίας ἀλουμινίου.

5. Ἡ Κυβέρνησις προσεπάθησε νὰ προσελκύσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν γνωστῶν βιομηχανιῶν. Ἀλλά, δὲν ὑπῆρξεν ἀνταπόκρισις, τοῦλάχιστον εἰς τὴν πρώτην φάσιν.

Χάρις εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς Κυβερνήσεως προεκλήθη πρὸς στιγμήν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Γερμανῶν. Οὕτως ἡ Γερμανικὴ Ἑταιρεία Vereinigte Aluminium Werke ἐν ἔτει 1958 ἀπέστειλε πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ μακρὸν ἐρωτητήριον πρὸς συμπλήρωσιν. Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ἐδόθη ἐν συνόλῳ σχεδὸν ἀπάντησις, πλὴν ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν Γερμανῶν, οὐδεμία ὑπῆρξε συνέχεια. Ὅταν δὲ μετὰ διετίαν περίπου προεκλήθη συνάντησις τυχαίως διερχομένων ἐξ Ἀθηνῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Γερμανικοῦ οἴκου μετὰ τοῦ Γεν. Γραμματέως τοῦ Ὑπ. Συντονισμοῦ, διεπιστώθη ὅτι ἡ Γερμανικὴ Βιομηχανία θεώρει ἀποκλειομένην τὴν δημιουργίαν ἀλουμινίου ἐν Ἑλλάδι, ἄνευ τῆς ἱκανοποιήσεως δύο ἀπαραιτήτων προϋποθέσεων: Πρῶτον παροχῆς ρεύματος με τιμὴν οὐχὶ ἀνωτέραν τῶν δύο μίλλε καὶ δευτέρον παροχῆς πλήρους φορολογικῆς ἀπαλλαγῆς.

6. Νέα προσπάθεια τοῦ τότε ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ σήμερον ἡγέτου τῆς ΕΡΕ, εὐρεθέντος κατὰ Ἰανουάριον 1960 εἰς τὴν Γερμανίαν μετὰ τοῦ τότε ὑπουργοῦ Βιομηχανίας, ὅπως προκαλέσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Γερμανῶν, ἔμεινε καὶ πάλιν ἄνευ ἀποτελέσματος, ὅπως ἔμειναν ἀτελεσφόροι αἱ ἐνέργειαι τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Προοδευτικῶν κατὰ τὴν μετάβασιν του εἰς Καναδᾶν τὸ 1953 ὡς Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ. Δὲν ὑπῆρξεν ἕως τότε ἐκδήλωσις ἐνδιαφέροντος ἀπὸ οἰανδήποτε χώραν τοῦ κόσμου, Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ἡ Σύμβασις παροχῆς ρεύματος καὶ τὸ κόστος αὐτοῦ.

III. Διαπραγματεύσεις καὶ συμφωνίαι.

1. Τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1960 ἡ κυβέρνησις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀντεμετώπισε τὸ ἐνδιαφέρον δύο Ὁμίλων, ἐξ ὧν ὁ εἰς, εἰς τὸν ὅποιον μετεῖχε καὶ ἡ Γαλλικὴ βιομηχανία ἀλουμινίου ΠΕΣΣΙΝΕ καὶ ὁ ὄμιλος ΚΟΜΠΑΝΤΕΚ, ὁ ἕτερος δὲ ὄμιλος ΡΕΥΝΟΛΤΣ-ΝΙΑΡΧΟΥ (ΡΕΥΝΙΑΡ διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην). Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ πρώτου περιελάμβανε τὴν δημιουργίαν βιομηχανίας ὀλοκληρωμένης, ἥτοι παραγωγῆς ἀλουμίνης ἀπὸ βωξίτην καὶ ἀλουμινίου ἀπὸ ἀλουμίαν, ἐνῶ τοῦ ἄλλου περιωρίζετο εἰς τὸ δευτέρον μόνον στάδιον, ἥτοι τὴν παραγωγὴν ἀλουμινίου ἐξ ἀλουμίνης εἰσαγομένης ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἀνάγκη νὰ ὑπομνησθῇ ὅτι τὸ μέγιστον τμήμα τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀπορροφᾷ τὸ δευτέρον στάδιον, ἡ παραγωγή τούτέστιν ἀλουμινίου ἀπὸ ἀλουμίαν. Συνεπῶς, βιομηχανία παραγωγῆς ἀλουμινίου, μόνον με ἀλουμίαν εἰσαγομένην, δὲν θὰ παρῆρχεν εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν τὴν πρόσθετον ἀξίαν, ἣν ἐξασφαλίζει ἡ παραγωγή ἀλουμινίου ἀπὸ βωξίτην καὶ ἡ ὅποια συνίσταται εἰς ἀξιοποίησιν ἐγχωρίων πρώτων ὑλῶν, εἰς πραγματοποίησιν σημαντικοῦ ἀριθμοῦ ἡμερομισθίων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν χρησιμοποίησιν ἐγχωρίων καυσίμων.

Οὐσιαστικῶς λοιπόν, ἐνδιαφέρουσα ἦτο μόνον ἡ πρώτη πρότασις. Ἡ Κυβέρνησις, με τὴν πείραν τῆς ἀποτυχίας τῶν παλαιότερων προσπαθειῶν τῆς καὶ βασιζομένη εἰς τὰς ἐκτεθείσας ἀπόψεις τῶν τεχνικῶν καὶ οἰκονομικῶν συμβούλων τῆς, ἐθεώρησεν ὡς ἀξίαν συζητήσεως τὴν παρουσιαζομένην εὐκαιρίαν τοῦ ἐνδιαφέροντος παγκοσμίως γνωστῶν διὰ τὴν τεχνικὴν καὶ ἐμπορικὴν ἐμπειρίαν εἰς τὸ ἀλουμινιον οἶκον.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς τὴν φάσιν ταύτην τῶν διαπραγματεύσεων εἶχε τεθῆ ὡς δεδομένον ἡ δημιουργία βιομηχανίας παραγωγῆς 100 χιλ. τόν. ἀλουμίνης καὶ 50 χιλ. τοῦ ἀλουμινίου.

(Σημείωμα συσκέψεως 7.4.1960 εἰς φακ. ἀλουμινίου Ὑπ. Συντονισμοῦ). Παρέλκει, ἐπομένως, οἰαδήποτε ἀπάντησις εἰς τὰς περιέργους ἀπορίας καὶ τὴν ἐκπληξιν διὰ τὴν διεύρυσιν τοῦ μόνου ὑποβαλλόντος ἐνδιαφέρουσαν πρότασιν Ὁμίλου.

Μὲ τὴν ΠΕΣΣΙΝΕ συνειργάσθη, κατ' ἀξίωσιν Ἑλληνικῆ, ὁ ΟΒΑ, μετ' αὐτῆς δὲ ἤρχισαν αἱ διαπραγματεύσεις. Κατὰ τὴν διάρκειαν τούτων προσεχώρησεν εἰς τὴν ομάδα ἐκείνην καὶ ὁ κ. Στ. Νιάρχος, ἐγκαταλείψας τὴν διαλύσας τὴν ἰδικήν του ομάδα. Καὶ διὰ τὴν ἐνέργειάν του ἐκείνην δὲν εἶχεν ἀνάγκην τῆς συγκαταθέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Δὲν ἦτο ἀσυνήθης οὔτε ὑποπτος. Βεβαίως, ἡ συνένωσις των ἐπέκλειε τὸν ἀνταγωνισμόν εἰς τὴν ἀνάληψιν τοῦ ἔργου, ἀλλὰ δὲν ἦτο βέβαιον ποσῶς ὅτι θὰ ὑπῆρχεν ἀνταγωνισμός. Ἡ μία πρότασις δὲν ἐνδιέφερεν οὐσιαστικῶς καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Οἴκου οὐδόλως ἐξεδηλοῦντο με θερμότητα. Ἀπόδειξιν τούτου παρέχει τὸ γεγονός ὅτι ὁ οἶκος ΡΕΥΝΟΛΤΣ ἀργότερα καὶ μετὰ τὴν συμφωνίαν ἐζήτησεν Option πολλῶν ἡμερῶν διὰ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὴν πρότασιν ΠΕΣΣΙΝΕ. Ἐπιφύλαξις ἔχει περιληφθῆ καὶ εἰς τὸ προοίμιον τῆς συμβάσεως.

Ἡ κυβέρνησις ἐβλεπεν ἐν τούτῳ εὐχαρίστως τὴν διεύρυσιν τοῦ ὀμίλου τῆς βιομηχανίας, πολλῶ μᾶλλον ὅταν ἡ συμμετοχὴ μεγάλου παραγωγοῦ, πέραν τῶν ὄλων ἄλλων πλεονεκτημάτων, ἦτο φυσικὸν νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐδραΐωσιν τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας καὶ εἰς τὴν προβολὴν τῆς παραγωγῆς εἰς τὴν διεθνή ἀγοράν. Ἄλλωστε, ἡ πολιτικὴ τῆς κυβερνήσεως τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀπέβλεπεν εἰς τὴν δημιουργίαν βιομηχανιῶν με ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα ἰδιωτικά κεφάλαια, ἀφοῦ οἱ κρατικοὶ πόροι ἔπρεπε νὰ ἐξυπηρετήσουν κυρίως ἔργα ὑποδομῆς, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων δὲν ἐξεδηλοῦτο τὸ ἰδιωτικὸν ἐνδιαφέρον. Καὶ ἡ πολιτικὴ τῆς σημερινῆς κυβερνήσεως, ἄλλωστε, εἰς τὰ θέματα ταῦτα δὲν φαίνεται νὰ ἔχη μεταβληθῆ. Πάντως, ἡ Κυβέρνησις, δὲν εἶχε τὴν εὐχέριαν νὰ ἐμποδίσῃ τὴν συνεργασίαν τῶν οἴκων ἐκείνων, οὔτε νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἐνιαίαν ἐμφάνισιν αὐτῶν εἰς τὰς διαπραγματεύσεις. Οὐδὲν ἀπέκλειεν ὅπως ἡ ἀρνήσις τῆς ἔχη ὡς συνέπειαν τὴν διακοπὴν τῶν διαπραγματεύσεων ἐκ μέρους ἄλλων. Ἐξ ἄλλου, ἐφ' ὅσον ἐπρόκειτο περὶ ἀπ' εὐθείας διαπραγματεύσεως, ἡ κυβέρνησις διετήρει ἐν παντὶ τὴν εὐχέριαν, τῆς ἐλευθέρως ἐνεργείας ἐν τῷ συμφέροντι τῆς Χώρας καὶ παρὰ τὴν συνεργασίαν των. Ἐνῶ ἐσυνεχίζοντο αἱ διαπραγματεύσεις, τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1960, ὁ ΟΒΑ κατὰ τρόπον καταδεικνύοντα τὸ ἀπὸ Ἑλληνικῆς πλευρᾶς ἐνδιαφέρον διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς βιομηχανίας, ἐτόνιζε δι' ἐμπιστευτικοῦ ἐγγράφου πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἀνάγκην ἐπιστεύσεως τῆς ὑποθέσεως «διότι παρέλκυσις ἡδύνατο νὰ ἀποβῇ εἰς βάρος τῆς συναψέως συμφωνίας» (φάκελ. ἀλουμινίου Ὑπ. Συντονισμοῦ ἀρ. 4).

2. Τὰς διαπραγματεύσεις διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐπενδύσεως διεξῆγον ἀπὸ ἑλληνικῆς πλευρᾶς οἱ Ὑπουργοὶ Συντονισμοῦ καὶ Βιομηχανίας, πλαισιούμενοι ἀπὸ ὑπηρεσιακοὺς παράγοντας καὶ ἀπὸ τὴν διοίκησιν τῆς Δ.Ε.Η., εἰς τὴν τελικὴν δὲ φάσιν καὶ ἀπὸ τὸν νῦν Πρόεδρον τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, ὡς Νομικὸν Σύμβουλον τότε τοῦ Ὑπουργεῖου Συντονισμοῦ. Συμμετεῖχεν ἐπίσης ἀπὸ πλευρᾶς τοῦ Ὁμίλου ὁ κ. Ἀλ. Τσάτσος, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Ο.Β.Α. Τὸ θέμα τῆς τιμῆς, ἀπὸ τὴν ὅποιαν θὰ παρείχετο ἡ ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. ἐμφάνισεν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τὰς μεγαλύτερας δυσχερείας διὰ τοὺς ἐκτεθέντας ἤδη λόγους.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διαπραγματεύσεων ὑπῆρχε πυκνὴ ἐπαφὴ τῶν ἀρμοδίων ὑπουργῶν Συντονισμοῦ καὶ Βιομηχανίας μετὰ τῆς Διοικήσεως τῆς Δ.Ε.Η. καὶ πρωτοβουλία ταύτης εἰς τὰς συζητήσεις ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς παροχῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας.

Ἡ διοίκησις τῆς Δ.Ε.Η., ὅπως διεκηρύχθη κατὰ τὴν ἐπακολουθείσασαν πρὸς κύρωσιν τῆς συμβάσεως συνεδρίασιν τοῦ Διοικητ. Συμβουλίου, εἶχεν ἐπίγνωσιν τῆς σημασίας τῆς δημιουργίας βιομηχανίας ἀλουμινίου καὶ ἀντιμετώπισε τὴν ἐπιδίωξιν ἐκείνην ἐν συναρτήσει πρὸς τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς ὡς κοινωφελοῦς ἐπιχειρήσεως καὶ πρὸς τὴν κοινωνικὴν ἀποστολήν τῆς, ὡς τὴν προσδιορίζει ὁ ἰδρυτικὸς τῆς

νόμος. Καί ἐγνώριζεν ἐπίσης τὰς διεθνείς τιμὰς καί τὰς προϋποθέσεις διεθνοῦς συναγωνιστικότητος.

3. Ἀπὸ τὴν Διοίκησιν τῆς Δ.Ε.Η. ἐπροτάθη τιμὴ ρεύματος 4 μίλλς ἀνά κιλοβατῶραν. Ἀντιθέτως, οἱ διαπραγματευόμενοι προέτεινον ἀρχικῶς 2 μίλλς. Κατόπιν προσκλήσεως τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ, ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς Δ.Ε.Η., ὑπὸ τὴν ιδιότητά του, ἀλλὰ καί ὡς εἰδικὸς εἰς τὰ θέματα καί καθηγητῆς τῆς ἠλεκτρολογίας εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ὑπηρεσιῶν προέβη εἰς διαφόρους ὑπολογισμοὺς διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ ρεύματος θὰ ἀνήρχετο εἰς 2,95 μίλλς. Ἐπηκολούθησε στάδιον σκληρῶν διαπραγματεύσεων καθ' ἃς ὁ ὄμιλος ἐπροχώρησεν εἰς τὴν τιμὴν τῶν 3 μίλλς ἀνά κιλοβατῶραν, καί ἡ τιμὴ αὕτη δὲν ἐκρίνετο ἱκανοποιητικὴ εἰς τὸ ἰσοζύγιον τῶν παροχῶν καί τῶν ἀντιπροπαροχῶν, διότι δὲν θὰ ἐπεβαρύνετο ἡ μεταφορὰ τῆς πρώτης ὕλης, παραμείνουσας εἰς τὴν χώραν καί λόγῳ τοῦ ὕψους τῶν ἡμερομισθίων, παρ' ὅλον ὅτι ἀντετάσσετο εἰς αὐτὰ ὅτι ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ἐπιβάρυνσις εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ κόστους εἶχε λίαν περικωδισμένην ἐπίδρασιν, τὰ δὲ μειωμένα ἔξοδα μεταφορᾶς τῆς πρώτης ὕλης ὑπερεκαλύπτοντο ἀπὸ ἄλλας ἐπιπτώσεις καί τὴν διαφορὰν τῆς τιμῆς ρεύματος τῶν πλείστων βιομηχανιῶν τῆς Εὐρώπης καί τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἔτι δὲ πλέον τῆς Ἀφρικῆς.

Μετὰ νέας διαπραγματεύσεις καί μετὰ τὴν συμπαραστάσιν τῶν ὑπουργῶν Συντονισμοῦ καί Βιομηχανίας, οἱ διαπραγματευόμενοι οἴκοι ἐδέχθησαν ὡς ἔσχατον ὄριον ὑποχωρήσεως τὴν τιμὴν τῶν 3, 10 μίλλς διὰ τὰ πρῶτα 16 ἔτη, μετὰ δικαίωμα συμμετοχῆς ἐπὶ πλέον τῆς Δ.Ε.Η. εἰς τὰ κέρδη τῆς βιομηχανίας ὑπὸ ὀρισμένας προϋποθέσεις καί 3,60 μίλλς διὰ τὰ ἐπόμενα 34 ἔτη, ἥτοι μέσῃν τιμῇν 3,44 μίλλς. Ὅταν αἱ διαπραγματεύσεις ἐφθασαν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο καί ἐδημιουργήθη ἡ πεποίθησις ὅτι πᾶσα περαιτέρω ὑποχώρησις τοῦ ὀμίλου ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀπεκλείετο, ἐν ὄψει δὲ τῆς ὑπευθύνου εἰσηγήσεως τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Δ.Ε.Η. ὅτι ἡ ἐπιτευχθεῖσα τιμὴ ἀφήνει σημαντικὰ κέρδη εἰς τὴν Δ.Ε.Η., ἡ Κυβέρνησις διὰ τῶν ἀρμοδίων ὑπουργῶν συγκατετέθη εἰς τὸ κλείσιμον τῆς συμφωνίας, ἥτις ἔπρεπε νὰ ἀχθῆ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ Διοικ. Συμβούλιον τῆς Δ.Ε.Η., μόνον ἀρμόδιον ἐν προκειμένῳ νὰ λάβῃ τὴν ἀπόφασιν. Ἡ συμφωνία εἶχε πραγματοποιηθῆ μετὰ τιμὰς, τὰς ὁποίας ἡ διοίκησις τῆς Δ.Ε.Η. ἐκρίνει ὡς διασφαλιζούσας τὰ συμφέροντά της μετὰ περιθώριον δηλαδὴ κέρδους καί ὅταν εἶχε διαπιστωθῆ ὅτι περαιτέρω ἐπιμονὴ θὰ ὠδήγει εἰς ναυάγιον καί ἐν ὄψει τῆς σαφοῦς καί κατηγορηματικῆς ἐντολῆς τοῦ τότε Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει γίνεῖ δεκτικὴ τιμὴ ρεύματος ἐπὶ ζημίᾳ τῆς Δ.Ε.Η., περὶ ἧς ὡς θὰ γίνῃ εὐρύτερος ἐν συνεχείᾳ λόγος.

IV. Ἡ τιμὴ τοῦ ρεύματος.

1. Εἶναι ἀνάγκη νὰ τονισθῆ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὅτι καί ἡ τιμὴ τῶν 4 μίλλς, κατὰ τὰς ἀντιλήψεις τοῦ ὑπευθύνου τεχνικοῦ συμβούλου, τῆς Διοικήσεως δηλαδὴ τῆς Δ.Ε.Η., οὐδεμίαν εἶχεν σχέσιν μετὰ τὸ μέσον κόστος παραγωγῆς ρεύματος ἀπὸ τὸ διασυνδεδεμένον σύστημα τῶν σταθμῶν παραγωγῆς τῆς Δ.Ε.Η. Ἐτίθετο ἀπ' ἀρχῆς ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. ὡς προϋπόθεσις τῆς δημιουργίας τῆς βιομηχανίας ἀλουμινίου ἡ διάθεσις νέων ἐργοστασίων παραγωγῆς εὐθηνῶν ρεύματος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι παγκοσμίως παραδεδομένον, προκειμένου περὶ τῆς δημιουργίας βιομηχανίας γενικωτέρου ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος. Εἰδικῶς διὰ τὴν βιομηχανίαν ἀλουμινίου ἐτίθετο ὡς βᾶσις ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν προγραμματισμένων νέων σταθμῶν Ἀχελώου, ὑπὸ διαφόρους μάλιστα συνδυασμοὺς, μετὰ τὴν σύγχρονον παραδοχὴν τῆς πραγματοποιήσεως μικροτέρου κέρδους ἐκ τῆς διαθέσεως τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἐναντι τῶν γενικωτέρων ὠφελειῶν τῆς Ἐθνικῆς οἰκονομίας. Εἰς ταύτας προσετίθετο καί ἡ δημιουργία προϋποθέσεων περαιτέρω ἀναπτύξεως τῆς ἐνεργειακῆς οἰκονομίας, ἐκ τῆς προσόδου τὴν ὁποίαν θὰ προσεπόριζε πελάτης σταθερᾶς καταναλώσεως καθ' ὅλο-

κλήρον τὸ 24ωρον εἰς μεγάλας ποσότητας, ὅπως τὸ ἀλουμίνιον.

Παραλλήλως, διὰ τῆς λύσεως ταύτης ἡ Δ.Ε.Η., κατὰ τὰς ἐκτιμήσεις της, θὰ διηκολύνετο εἰς τὴν διάθεσιν ρεύματος αἰχμῆς εἰς τὸ ἐθνικὸν δίκτυον διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν καταναλωτῶν οἰκιακῆς κυρίως χρήσεως.

2. Ἡ διάθεσις ἐνεργείας εὐθηνῆς, ἐξασφαλιζομένης διὰ διαφόρων συνδυασμῶν ἐκ τῆς κατασκευῆς νέων ἐργοστασίων εἰς τὸν Ἀχελῶον, διατυπώνεται ρητῶς καί τὴν σχετικὴν μετὰ τὸ ἐξεταζόμενον θέμα ὑπ' ἀριθ. 240Α ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Δ.Ε.Η. τῆς 27 Ἰουνίου 1960, περὶ ἧς ἐκτενέστερον θὰ γίνῃ λόγος εἰς τὸ οἰκείον μέρος. Ἡ αὕτη βᾶσις εἶχε τεθῆ ὡς προϋπόθεσις εἰς τὴν πρὸς τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Δ.Ε.Η. εἰσηγήσιν τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς βᾶσεως διεξήχθη ἡ συζήτησις κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. ἐγκρίσιν τῆς συμφωνίας ἀπὸ ὅλους τοὺς λαβόντας τὸν λόγον. Καί ὠμίλησαν πάντες σχεδὸν ἐπὶ τοῦ θέματος. Πλείονα ἐλέγχθησαν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξουσιοδοτήσεως καί τὴν Βουλὴν. Τὸ αὐτὸ ἔχει δημοσίᾳ ἐξηγηθῆ ἀπὸ τὸν τότε Γεν. Διευθυντὴν τῆς Δ.Ε.Η. δι' ἐπιστολῆς του δημοσιευθείσης εἰς τὸ «Βῆμα» τῆς 18 Νοεμβρίου 1960.

Εἰς τὴν παράγρ. 7 τῆς ἐπιστολῆς του ἀναγράφονται ἐπὶ λέξει, εἰς ἀπάντησιν σχετικῶν ἐπικρίσεων. «Ἡ χρησιμοποίησις τῶν διαθέσιμων παραγωγῆς καί τοῦ Ἀχελῶου πρὸς μείωσιν τοῦ συνολικοῦ κόστους τῆς παραγομένης ὑπὸ τῆς ΔΕΗ ἐνεργείας θὰ ἀπέκλειε διὰ πάντος τὴν δημιουργίαν βαρειῶν ἠλεκτροβόρων βιομηχανιῶν ἐν τῇ χώρᾳ, αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦν λίαν χαμηλὸν τιμολόγιον διὰ τὴν ἀγορὰν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας». Ὁμοίως, εἰς τὴν πρὸς τὸν τύπον συνέντευξίν του τῆς 22 Νοεμβρίου 1960, περὶ ἧς τὰ ἀνωτέρω. Εἰς πᾶσαν φράσιν ταύτης τὸ σύμφωνον τῆς τιμῆς ἐρευνᾶται ἐν σχέσει πάντοτε μετὰ τὸ κόστος παραγωγῆς ἐργοστασίων Ἀχελώου. Κατάθεσις Ἰ. Λαμπροῦκου 13-4-1965 σελ. 14, 16. Ὁμοίως Ν. Κιτσίκης εἰς Ν. Οἰκονομίαν 1960 σ. 855 στήλη α'.

V. Ἡ εὐθηνὴ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς τιμῆς. Ἐπιφυλάξεις καί ἐπισημάνσεις τοῦ Ὑπουργ. Συντονισμοῦ.

1. Καίτοι εἶναι αὐτονόητον, εἶναι χρήσιμον νὰ ὑπομνησθῆ ὅτι ὁ προσδιορισμὸς τοῦ κόστους ρεύματος καί ἡ τιμὴ τῆς παροχῆς τῆς ἐνεργείας ἀποτελεῖ εὐθηνὴν τῆς ΔΕΗ, ἡ ὁποία εἶχε καί τὰς δυνατότητας προσδιορισμοῦ αὐτῆς. Καί ἡ γνώμη ἐκείνης ἔπρεπε νὰ ἀσκήσῃ ἀποφασιστικὴν σημασίαν, δοθέντος ὅτι τὸ ζήτημα τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος ἀποτελεῖ κρίσιμον στοιχεῖον τῆς διαπραγματεύσεως. Τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ, ἐκ περισσοῦ, εἰς ὀρισμένην περίοδον τῶν διαπραγματεύσεων, διὰ νὰ ἐπιστήσῃ μᾶλλον τὴν προσοχὴν τῆς Διοικήσεως τῆς ΔΕΗ, ἔθεσεν ὑπ' ἑψὶν τῆς λογιστικῆς ἐρευνᾶς, γενομένης τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Ἰουνίου 1960 ὑπὸ ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ. Ἀνεφέρετο αὕτη εἰς τὴν τοκοχρεωλυτικὴν ἀπόσβερσιν τῶν κεφαλαίων κατασκευῆς τοῦ ἔργου παραγωγῆς τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὰς προβλεπόμενας εἰσπράξεις ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ ρεύματος εἰς τὴν βιομηχανίαν ἀλουμινίου, κατὰ τὴν περίοδον τῶν 16 πρώτων ἐτῶν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς βιομηχανίας ἀφ' ἑνὸς καί τῶν ἐπομένων ἀφ' ἑτέρου.

Βάσει τῶν ὑπολογισμῶν ἐκείνων, τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ ἀντεμετάπιζε τὴν περίπτωσιν μικροῦ ταμειακοῦ ἀνοίγματος κατὰ τὴν περίοδον τῆς πρώτης 16ετίας, μετὰ ὑπερκαλύψιν, ὁμῶς, τοῦ ἀνοίγματος καί μετὰ σημαντικὰ περιθώρια κέρδους εἰς τὸ τέλος τῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως. Οἱ ὑπὸ τῆς ΔΕΗ γενόμενοι λεπτομερεῖς ὑπολογισμοὶ ἀπεδείκνυντο ὅτι οὐδὲ κατὰ τὴν ἀρχικὴν περίοδον θὰ ζυμωστανόπιζετο ταμειακὸν ἀνοίγμα, πολλῶ δὲ μᾶλλον ζημίᾳ καί κατὰ συνέπειαν τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα θὰ ἦτο ἐπὶ πλέον εὐμενὲς διὰ τὰ συμφέροντα τῆς ΔΕΗ.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας καί ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς σαφοῦς διαβεβαίωσεως τοῦ ὑπευθύνου συμβούλου, οὐδεμία Κυβέρνησις θὰ εἶχε λόγον νὰ προχωρήσῃ εἰς περαιτέρω ἐρεῦνας.

2. Παρὰ ταῦτα, ἡ Κυβέρνησις ἠθέλησε νὰ κατατοπισθῆ καί κατὰ βάθος ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως καί εἰδικῶ-

τερον ως προς την ωφέλειαν εκ του συνδυασμού και της καταναλώσεως αίχμης. Και είναι παράδοξον ότι παρέλειψε να πράξη τούτο ή Επιτροπή εκτάκτου ελέγχου, αρκασθεΐσα εις την παράθεσιν των υπολογισμών προσώπων με εκπεφρασμένην έναντιον της συμβάσεως γνώμην, χωρίς κριτικήν κίν ανάλωσιν αυτών, απαλλοτριώσασα εαυτήν ούτως από του δικαιώματος και του καθήκοντος διαμορφώσεως ίδιας κρίσεως, διά να εμπιστευθῆ ταύτην εις τους ους και δὴ με μονομέρειαν επέλεξεν συμβούλους αὐτῆς.

Πρὸς τοῦτο ἡ Κυβέρνησις, μὴ ἀρκασθεΐσα μόνον εις τὴν παρακολούθησιν τῶν διαπραγματεύσεων διὰ τὴν συναψιν τῆς συμβάσεως και μὴ περιορισθεΐσα εις τὴν ἀνάγνωσιν τῆς καταρτισθείσης συμβάσεως, ἐζήτησε διὰ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ και πρὸ τῆς υπογραφῆς τῆς ὀριστικῆς συμβάσεως νέον ὑπεύθυνον σημείωμα ἐκ μέρους τῆς ΔΕΗ, τὸ ὁποῖον και τῆς ὑπεβλήθη τὴν 26-8-1960, ἥτοι τὴν παραμονὴν τῆς υπογραφῆς αὐτῆς. Οὐδεὶς εἶχε τότε ὁμιλήσει περὶ τῆς συμβάσεως ἀλουμινίου. Αἱ πρῶται ἐπικρίσεις φέρονται ἐκδηλωθεΐσαι ἀπὸ τῆς 14ης Σεπτεμβρίου 1960. Τὸ σημείωμα φερεῖ τὴν υπογραφὴν τοῦ ἀρμοδίου Διευθυντοῦ τῆς ΔΕΗ κ. Γ. Ἀποστολάκη, ἐν κατακλείδι δὲ αὐτοῦ ἀναγράφεται ἐπὶ λέξει: «Αἱ συμφωνηθεΐσαι τιμαὶ χρεώσεως τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας διὰ τὴν τροφοδότησιν τῆς βιομηχανίας ἀλουμινίου ἐξασφαλίζουν εις τὴν ΔΕΗ ἀφ' ἐνὸς μὲν τὴν κάλυψιν ὅλων τῶν ἐξόδων λειτουργίας και συντηρήσεως τῶν ἰδρυθησομένων νέων πρὸς τὸ σκοπὸν τοῦτον ειδικῶν ἐγκαταστάσεων παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν τοκοχρεωλυτικὴν, ἐντὸς 25ετίας, ἐξόφλησιν τῶν δανείων χρηματοδοτήσεων τῶν ἔργων. Δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι ἡ διάρκεια ζωῆς τῶν ὡς ἄνω ἐγκαταστάσεων παραγωγῆς τῆς ΔΕΗ εἶναι ἄνωτέρα τῶν 40 ἐτῶν. Οὕτω ἡ ΔΕΗ δυναμένη πλέον νὰ ἐκμεταλλευθῆ κατὰ οἰκονομικὸν τρόπον τὰς μεγαλυτέρας ὑδροδυναμικὰς δυνατότητας τοῦ ποταμοῦ Ἀχελώου, ἡμπορεῖ νὰ διαθέσῃ, εις χαμηλὴν τιμὴν τὰς ἀναγκαίους ποσότητας ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν μεγάλων βασικῶν ἠλεκτροβόρων ἠλεκτρομηχανικῶν και ἠλεκτρομηχανικῶν βιομηχανικῶν».

Ἐκ τοῦ σημειώματος τούτου ἐπιβεβαιοῦται ἐπιπροσθέτως και ἡ κατ' ἐπανάληψιν παρασχεθεΐσα εις τοὺς ἀρμοδίους ὑπουργοὺς διαβεβαίωσις τῆς Διοικήσεως τῆς ΔΕΗ, ὅτι ἐκ τῆς διαθέσεως τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας εις τὴν βιομηχανίαν ἀλουμινίου δὲν ἐπρόκειτο νὰ τεθῆ οὔτε θέμα ἐπαρκείας ἐνεργείας διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν εις τὸ μέλλον ἀναγκῶν τῆς Βιομηχανίας και τῆς ὅλης οἰκονομίας. Διότι τὸ πρόγραμμα ἀναπτύξεως τῆς ἐνεργειακῆς οἰκονομίας περιελάμβανε τὴν κατασκευὴν και ἄλλων θερμικῶν και ὑδροηλεκτρικῶν μεγάλων μονάδων.

Εἶναι ἀνάγκη ἰδιαίτερας ἐπισημάνσεως τῶν στοιχείων τούτων, μετὰ τὴν ἀπροσδόκητον μάλιστα ἐξέλιξιν ἐν τῇ Ἀνακρ. Ἐπιτροπῇ. Διότι διὰ τῶν στοιχείων τούτων διαπιστοῦται ὅτι τὸ Ὑπουργ. Συντονισμοῦ δὲν ἀπέδεχτο προθύμως τὰς εἰσηγήσεις τῶν ὑπευθύνων, τὰς ὁποίας κατ' ἐπανάληψιν ὑπέβαλεν ὑπὸ ἔλεγχον διὰ τῶν εις τὴν διαθέσιν τοῦ μέσων.

3. Βάσει τῶν πραγματικῶν και ἀναμφισβητήτων τούτων δεδομένων, εἶναι φανερόν διὰ πάντα καλῆς πίστεως συζητητὴν ὅτι οἰαδήποτε ἐκ τῶν ὑστέρων μεταβολῆ εις τοὺς υπολογισμοὺς ὀτίνες εἶχον τεθῆ ὡς βάσις κατὰ τὴν διαπραγματεύσιν τῆς συμβάσεως, δὲν δύνανται νὰ ἔχουν σημασίαν διὰ τὴν ἐκτίμησιν εὐθύνων.

Και τοῦτο πρέπει νὰ ἔχη ἐφαρμογὴν κατὰ κύριον λόγον εις ὅσα, κατὰ Μάρτιον 1963, ἐξετέθησαν εις συνεδρίασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς ΔΕΗ.

Θὰ ἡδύνατο, μάλιστα, νὰ παρατηρηθῆ ὅτι και οἱ νέοι υπολογισμοὶ ὀφείλονται εις τὸν διευθυντὴν τῆς ΔΕΗ κ. Ἀποστολάκη, τὸν συντάκτην τοῦ προπαρατεθέντος σημειώματος τῆς 26-8-1960, δι' οὗ παρείχτο ἡ κατηγορηματικὴ διαβεβαίωσις ὅτι αἱ συμφωνηθεΐσαι τιμαὶ ἦσαν συμφέρουσαι. Ἀκόμη, δύναται νὰ παρατηρηθῆ ὅτι βασίζονται εις παραδοχὴν ἐπιβαρύνσεως τόκου 6% και δὲν ἀναφέρονται εις συνδυασμὸν παροχῆς πρὸς τὴν βιομηχανίαν

και τὸ δίκτυον, ἔχουν δὲ ὅπωςδήποτε ἀπωλέσει και πᾶσαν ἄλλην σημασίαν μετὰ τὴν διαπίστωσιν περὶ τοῦ κόστους τοῦ ρεύματος Κρεμαστῶν, ἀσχετῶς και τῆς διὰ τῆς μελέτης τῆς EBASCO ὑπολογισομένης πρωτοβαθμίου ἐνεργείας λόγῳ τῆς ρυθμιστικῆς ἐπιδράσεως τοῦ ὑπερκειμένου φράγματος Κρεμαστῶν, περὶ ὧν εις τὸ κεφάλαιον V τῆς παρούσης.

4. Διὰ τῆς κυρωθείσης συμβάσεως ἡ ΔΕΗ ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ εις τὴν βιομηχανίαν ἀλουμινίου ἐντὸς τοῦ περιθωρίου τῶν 80 χιλ. ἕως 115 χιλ. κιλοβάτ και ὑπὸ τὰ καθοριζόμενα στοιχεῖα χρησιμοποίησεως τὴν ἀπαιτουμένην ἐνεργειαν διὰ τὴν παραγωγὴν 100 χιλ. τόν. ἀλουμίνιας και ἀκολούθως 52,5 χιλ. τόν. ἀλουμινίου.

Ἐπέκτασις τῆς βιομηχανικῆς ἐγκαταστάσεως εἶναι ἐπόμενον νὰ δημιουργηθῆ πλέον εὐνοϊκὰς συνθήκας ἐκμεταλλεύσεως μετὰ τὰς ἐντεῦθεν ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς, ἀσχετῶς πρὸς τὰς ἐπιπτώσεις ἐκ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἀναλισκομένου ρεύματος ἐκ πάσης περαιτέρω τεχνολογικῆς βελτιώσεως.

Αἱ διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς βιομηχανίας ἐξασφαλιζόμεναι νέαι προϋποθέσεις παραγωγῆς δημιουργοῦν και νέας συνθήκας διαμορφώσεως τοῦ κόστους τῶν καθοριζόντων τὴν παραγωγὴν συντελεστῶν.

VI. Ἐλεγχος τοῦ κόστους ρεύματος.

1. Πολλὰ ἔχουν λεχθῆ και γραφῆ ἐπὶ τῶν γενομένων υπολογισμῶν τῶν ἀρμοδίων τεχνικῶν. Δὲν παρέλκει ἡ ὑπόμνησις ὅτι ἡ ἐπὶ τούτων εὐθύνη ἀναφέρεται ἀποκλειστικῶς εις τοὺς τεχνικούς, τοὺς και χειρισθέντας ὑπευθύνους τὸ ζήτημα και εις τὸ ἀρμόδιον ἀποκλειστικῶς, διὰ τὴν λήψιν ἀποφάσεως, ὄργανον. Πέραν τούτου, ὁ ἔλεγχος τῶν εις τὸ θέμα τοῦτο ἐκτεθέντων, διὰ τὴν ἐκτίμησιν πολιτικῶν ἐνδεχομένων εὐθύνων, δὲν εἶναι εὐχερῆς διὰ τοὺς στερομένους ειδικῶν γνώσεων, ὅταν μάλιστα τὰ σχετικὰ θέματα ἔχουν καταστῆ ἀντικείμενον πολιτικῆς διαμάχης και ἀνταγωνισμοῦ ἀκόμη ἐπαγγελματικοῦ.

Ἐξ ὅλων τῶν στοιχείων εἶχε γίνεῖ σαφὲς ἔκτοτε ὅτι ἡ διοίκησις τῆς Δ.Ε.Η. ἀντιμετώπισε τὴν εὐκαιρίαν τῆς παραγωγῆς τῶν προγραμματισμένων φραγμάτων Ἀχελώου, ἐν ὄψει και τῆς διακρίσεως μεταξὺ πρωτοβαθμίου και δευτεροβαθμίου ἐνεργείας, διὰ τὴν διαθέσιν τοῦ ρεύματος και διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀλουμινίου και διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἐθνικοῦ δικτύου ὡς ρεύματος (ἰσχύος) αἰχμῆς. Ἐτίθετο ἀπ' ἀρχῆς κόστος ρεύματος φραγμάτων Ἀχελώου, ἐλαμβάνετο δὲ ὡς βάσις τῶν υπολογισμῶν τὸ ἔργον Καστρακίου ἐδικῶς, διότι ἐπιστεύετο ὅτι τοῦτο θὰ ἀπέδιδε χαμηλότερον κόστος, ὅπως τότε εἶχεν ἀρμοδίως δηλωθῆ.

Ἐτέθη, ἐπίσης, ἔκτοτε και τοῦτο πρέπει νὰ ληφθῆ ὡς βάσις διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν γενομένων υπολογισμῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν μεταγενέστεραι σκέψεις μετέβαλον τὴν ἀρχικὴν βάσιν, ὅτι ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν σταθμῶν Ἀχελώου ἐπρόκειτο νὰ συνδυασθῆ μετὰ τὴν ἐνεργειαν τμήματος ἰσχύος νέου συγχρονισμένου θερμικοῦ ἐργοστασίου, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἐξασφαλιζέτο χαμηλὸν κόστος ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἐν λειτουργίᾳ τότε ἐργοστάσια. (Προκειμένου προφανῶς νὰ μείνῃ ἀδέσμευτος ἡ παροχὴ τῶν ἄλλων ἐργοστασίων τοῦ ποταμοῦ,

Αἱ σκέψεις αὐταὶ ἐπαναλαμβάνονται ἀναλυτικώτερον, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ἀπλοποιημένον και ἀπομονωμένον εις τὸ πλαίσιον τοῦ ἰσοζυγίου διὰ τὴν παροχὴν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀπὸ τὸν Ἀχελῶον εις τὸ ἀλουμινιον εις τὴν ἀπὸ 10-10-1960 ἐπιστολὴν τοῦ τότε Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Δ.Ε.Η. πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Συντονισμοῦ, τὴν κατατεθεΐσαν εις τὴν Βουλὴν και καταχωρισθεΐσαν εις τὰ Πρακτικὰ τῆς 9-11-1960. Κατὰ τὰς ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἐκείνῃ ἐκτιθεμένας σκέψεις, αἵτινες ὅπως προκύπη διεΐπον ἀπ' ἀρχῆς τοὺς υπολογισμοὺς και τὰς ἐνεργείας τῆς Δ.Ε.Η. εις τὸ σκέλος χρεώσεως τοῦ κόστους ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, τῆς προοριζομένης διὰ τὸ ἀλουμινιον, περιλαμβάνεται και ἡ ἐξυπηρέτησις κεφαλίου τμήματος 70 χιλ. κιλοβάτ ἀτμοηλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως, χρησιμοποιουμένου πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς σταθε-

ρότητας παροχής ηλεκτρικής ενέργειας. Συγχρόνως, όμως ο λογαριασμός διά την εις τὸ ἐθνικὸν δίκτυον παρασχεθισμένην ἐκ τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ ἐργοστασίου ἰσχύϊ πιστώνεται μὲ τὴν ἀξίαν 60 χιλ. κιλοβάτ εἰς τὸ μέσον κόστους τοῦ συστήματος τῆς Δ.Ε.Η.

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐνεργειῶν καὶ τῶν ἐνδεχομένων εὐθυνῶν τῆς διοικήσεως τῆς Δ.Ε.Η. εἶναι χρήσιμον νὰ σημειωθῇ ὅτι οἱ ἐπικριταὶ τῆς συμβάσεως παραβλέπουν τὸ σημεῖον τοῦτο. Ἀλλὰ καὶ ὅπου ἡ ἐπικρισις ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸν συνδυασμὸν τοῦτον, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν πληρότητα, ἰδιαιτέρως δὲ δὲν ὑπολογίζεται ὁ συμψηφισμὸς καυσίμου διὰ τὰ ἔτη τῆς μικρᾶς ἐφ' ἑνὸς καὶ μεγάλης ἀφ' ἑτέρου ὑδραυλικότητος, οὔτε καὶ ἐκτιμᾶται τὸ ὅτι ἡ πρὸς τὸ δίκτυον διάθεσις κατὰ τὸν χρόνον τῆς συνήθους ὑδραυλικότητος τῆς ηλεκτρικῆς ἐνεργείας αἰχμῆς, πέραν τῆς δαπάνης ἰσχύος, θὰ καλύπτῃ καὶ τὸ κόστος καυσίμου τῆς ἀντιστοίχου παραγωγῆς τοῦ θερμικοῦ ἐργοστασίου διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀλουμινίου.

Τοῦτο προκύπτει εὐχερῶς ἐκ τῆς ἀπλῆς ἀντιπαραβολῆς τοῦ μεγέθους ἐνεργείας καὶ τῆς εἰς τὴν ἐπιστολὴν ρητῶς ἀναγραφομένης δαπάνης ἰσχύος πρὸς τὸ ποσόν, ὅπερ ἠδύνατο νὰ ἀποφέρῃ ἡ εἰς τὸ δίκτυον διάθεσις βάσει τῆς τιμῆς πωλήσεως ἐνεργείας τοῦ κλάδου παραγωγῆς Δ.Ε.Η. πρὸς τὸν κλάδον διανομῆς ἐν ἔτει 1963 (KWH —λεπτά 475). Διάθεσις ἐπομένως 240 ἐκ. KWH ἀποφέρει 3,7 ἐκ. δολ., ἤτοι ποσὸν ὑπερδιπλάσιον τῆς ἀξίας ἰσχύος (1.800.000). Ὁ κ. Ν. Κιτσιῆς εἰς τὴν μνησθεῖσαν ἐργασίαν τοῦ ὑπολογίζει δαπάνην 2.240.000 δολλ. διὰ καύσιμα παραγωγῆς 560 ἐκ. κιλοβατῶρων καὶ μὲ ἐπιβάρυνσιν 4 χιλιοστῶν.

Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην διευκρινίζεται ρητῶς ὅτι δὲν ὑπελογίσθη καύσιμον διὰ τὴν διάθεσιν μείζονος ἐνεργείας τοῦ θερμικοῦ ἐργοστασίου πρὸς τὸ ἀλουμίνιον κατὰ τὰ ἔτη χαμηλῆς ὑδραυλικότητος, ὅπως καὶ δὲν θὰ πιστώνεται (μὲ κόστος καυσίμου) ὁ λογαριασμός Ἀγελῶου μὲ τὴν μείζονα πρὸς τὸ σύστημα παροχῆς κατὰ τὰ ἔτη ὑψηλῆς ὑδραυλικότητος. Καὶ ὁ τότε Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ, προφανῶς, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀποδώσῃ ἄλλην ἔννοιαν εἰς τὰς ὑπευθύνους εἰσηγήσεις.

2. Ὁ ἀνωτέρω, κατὰ ἀπομονωμένον τρόπον διαγραφόμενος συνδυασμὸς τῶν δύο εἰδῶν καταναλώσεως ἀπετέλει κατὰ τοὺς ἀρμοδίους τῆς Δ.Ε.Η. μίαν ἀπλῶς δυνατὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ θέματος. Ἀπὸ τὰ πράγματα πλέον διαπιστοῦται ὅτι συντρέχουν καὶ ἄλλαι.

Πράγματι, ἐν τῷ μεταξύ διεπιστώθη ὅτι τὸ κόστος τῆς κιλοβατῶρας εἰς τὰ Κρεμαστὰ τοῦ Ἀγελῶου, ἐτησίως παραγωγῆς ἐνὸς δις καὶ 600 ἐκ. κιλοβατῶρων, ὁμοῦ μὲ τὰ ἐξόδα διὰ συνδέσεως ἀνέρχεται εἰς 3,24 μίλλες. Προκύπτει τοῦτο ἀπὸ σημείωμα περὶ τιμολογίων τῆς Δ.Ε.Η. ἀπόσπασμα τοῦ ὁποίου ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐκθεσιν Μπόλτον, καίτοι ἡ παραβολὴ τοῦ ἀποσπάσματος, τοῦ περιλαμβανομένου εἰς τὴν εἰσηγήσιν τοῦ ἀρεοπαγίτου κ. Παπαϊωάννου, ἔχει σημαντικὰς διαφορὰς πρὸς τὸ κείμενον αὐτῆς ταύτης τῆς ἐκθέσεως Μπόλτον, τῆς ὑποβληθείσης εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27-6-1964. Εἰς τὸ σημείωμα ἀναγράφεται τὸ μέσον κόστος, χωρὶς νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν οἱ συνδυασμοὶ καταναλώσεως, συνεχείας ἀφ' ἑνὸς καὶ αἰχμῆς ἀφ' ἑτέρου. Ἐξ ἄλλου ὁ ὑπολογισμὸς ἐγένετο μὲ παραδοχὴν τόκου 6 %, ὅπως ἐγένετο καὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ μέσου κόστους τῆς κιλοβατῶρας διὰ τὸ Καστράκι εἰς 4,34 μίλλες, ἐνῶ καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις ὁ μέσος τόκος εἶναι 5 %, ὅσος ὁ μέσος ὅρος τῶν τόκων τῶν δανείων ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ τῶν σχετικῶν ἔργων Δ.Ε.Η. τὸ ὕψος τοῦ ὁποίου ἐπηρεάζει καὶ ἡ ἐξασφάλισις δανείου 6 ἐκ. δολ. πρὸς 2,87 %. Ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἀκόμη ὅτι ἡ Δ.Ε.Η. ἔχει καὶ χρήματα κατατεθειμένα εἰς λογαριασμὸν ὕψους, ἀπὸ ὅπου εἰσπράττει 1,5 %, τότε θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπολογισθῇ μέση ἐτησίαι ἐπιβάρυνσις κεφαλαίου κατωτέρα καὶ τοῦ 5 %.

Εἶναι βεβαίως περίεργον ὅτι ὁ κ. Μπόλτον ἐλησιμόνησε τὴν στενοχωρίαν πάσης ηλεκτρικῆς ἐπιχειρήσεως παραγωγῆς, μεταφορᾶς καὶ διανομῆς ηλεκτρικῆς ἐνεργείας, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὴν ἔλλειψιν, ἢ τὸν φόβον ἐλλείψεως, ἐπαρκῶς

ἰσχύος (κιλοβάτ), ἐνῶ ἀντιθέτως δὲν καθίσταται ποτὲ δυνατὴ ἡ ἀπορρόφησις ὀλοκλήρου τῆς δυναμένης νὰ παραχθῇ ηλεκτρικῆς ἐνεργείας. Ἀλλὰ ὁ ἔλεγχος τῆς ἐκθέσεως εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα σημεία, θὰ μᾶς ἔφερε μακρὰν τοῦ ἐνδιαφέροντος νῦν ἡμᾶς θέματος.

3. Βάσει τῶν νέων τούτων ὑπολογισμῶν τῆς Δ.Ε.Η., τῶν περιλαμβανομένων καὶ εἰς τὴν μνημονευθεῖσαν εἰσηγήσιν τοῦ ἀρεοπαγίτου κ. Παπαϊωάννου καὶ μὲ παραδοχὴν μέσου τόκου 5 %, τοῦ καὶ πραγματικοῦ καὶ ἄνευ τοῦ συνυπολογισμοῦ τῆς ἐπιδράσεως συνδυασμῶν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐνεργείας καὶ τῆς ἰσχύος, προκύπτει ὅτι ἐκ τοῦ Ἀγελῶου παρέχεται ἐνέργεια εἰς τὸ μέσον κόστος σημαντικῶς κατώτερον τῆς διὰ τῆς συμβάσεως ἀλουμινίου συμφωνηθείσης τιμῆς, 2,74 μίλλες ἀνὰ κιλοβατῶραν. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἀδιαφόρως τῆς ὀρθότητος ἢ μὴ τῶν ἀρχικῶς γενομένων ὑπολογισμῶν τῆς Διοικήσεως τῆς Δ.Ε.Η. συνιστᾷ ἐκ τῶν πραγμάτων στοιχεῖον ἀναμφισβητήτου κύρους καὶ ἀπείρως περισσότερον ἱκανοποιητικὸν ἀπὸ τὰς ἐπικριθείσας ὡς αἰσιοδόξους ἢ ἀνεδαφικὰς ἐκτιμήσεις τῆς διοικήσεως τῆς Δ.Ε.Η. περὶ τοῦ συμφέροντος τῆς τιμῆς βάσει συνδυασμῶν διαθέσεως τοῦ ρεύματος.

Εἰς τὸ μνησθὲν ποσὸν περιλαμβάνονται πᾶσαι αἱ δαπάναι τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἰδίαι δὲ συντήρησις, ἀπόσβεσις καὶ τόκος ἐπὶ τῆς ἀξίας ἐγκαταστάσεως μέχρι λήξεως τῆς συνήθους ὑπολογιζομένης μέσης ζωῆς τῶν ἔργων.

Ἐὰν ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ κόστους γίνῃ μὲ βάσιν τὴν ἐντὸς 25ετίας ἐξόφλησιν τῶν διὰ κεφάλαια ὑποχρεώσεων, ἡ αὔξησις κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην τῶν τοκοχρεωλυτικῶν δόσεων ἐπαυξάνει τὸ κόστος τοῦ ρεύματος. Πέραν, ὅμως, τῆς 25ετίας ὀλόκληρον τὸ εἰς τόκους καὶ χρεαλύσιον ἀγόμενον πρότερον ποσὸν προστίθεται εἰς τὸν λογαριασμὸν τῶν κερδῶν, ἐπὶ πλεόν τοῦ ἀρχικοῦ περιθωρίου.

Ἐπ' αὐτοῦ ὑπῆρξε κατηγορηματικὴ ἢ βεβαίωσις ὅλων τῶν δυναμένων νὰ ἔχουν ὑπεύθυνον καὶ ἀξίαν προσοχῆς γνώμην. Εἰς τὴν ἀποψιν ταύτην συνεφώνησε καὶ ὁ βουλευτὴς τῆς ΕΔΑ κ. Κιτσιῆς ἐξεταζόμενος ὡς μάρτυς.

4. Αἱ μνημονευθεῖσαι διαπιστώσεις, ἀκολουθήσασαι τέσσαρα ὀλόκληρα ἔτη μετὰ τὴν ὑπογραφὴν καὶ κύρωσιν τῆς συμβάσεως, μὲ βέβαιον συμπέρασμα ὅτι ἐκ τοῦ φράγματος Κρεμαστῶν Ἀγελῶου παράγεται ἐνέργεια εἰς κόστος χαμηλότερον τοῦ τότε ἐκτιμωμένου, ἀποδεικνύουν ὡς ἄνευ περιεχομένου τὴν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπιμονήν. Παρὰ ταῦτα καὶ ἀσχέτως τῆς εἰς τὰ τεχνικὰ ταῦτα θέματα εὐθύνης καὶ τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος τῆς Διοικήσεως τῆς ΔΕΗ, ἔρευνα περὶ τοῦ κόστους τοῦ ρεύματος ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἀρχικῶς θεωρηθέντα προσφορότερον σταθμὸν Καστραίου, παρέχει χρήσιμους περαιτέρω διαπιστώσεις.

Τὸ κόστος τοῦ ρεύματος τούτου ὑπολογίζεται, ὡς ἐλέχθη, εἰς 4,34 μίλλες τοῦ δολαρίου (ὄυτω καὶ εἰσηγήσις Παπαϊωάννου σελ. 167), ἐν ὅψει τοῦ κόστους τῶν ἔργων βάσει τῆς νέας μάλιστα μελέτης EBASCO.

Πρόκειται, ὁμοίως, περὶ κόστους προσδιορισθέντος μὲ ὑπολογισμὸν τόκου 6 % ἀντὶ τοῦ ἀληθοῦς 5 %, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐτονίσθη. Βάσει τούτου καὶ ἄνευ ἄλλης ἐρεύνης, ἡ ἐτησίαι ἐπιβάρυνσις λειτουργίας καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ κόστος τοῦ ρεύματος μειοῦται κατὰ 15 % (οἷα ἡ σχέσις μεταξὺ 6,60-ποσοστοῦ ἐτησίαν ἀποσβέσεων, ἀσφαλιστρῶν, δαπανῶν λειτουργίας καὶ συντηρήσεως μετὰ τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν κεφαλαίων πρὸς 6 % κατὰ τοὺς αὐτοὺς ὑπολογισμοὺς καὶ 5,60, περιλαμβάνοντος ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τόκον 5 %).

Μὲ τὴν ἀπλῆν ταύτην προσαρμογὴν, τὸ κόστος ρεύματος μειοῦται ἀπὸ 4,34 μίλλες εἰς 3,68 μίλλες. Πρόκειται, ὅμως, περὶ τοῦ μέσου κόστους, διαμορφωμένου ὁμαλῶς διὰ πᾶσαν βιομηχανίαν, κατὰ τὰ γενικῶς κρατοῦντα σήμερον εἰς τὴν ΔΕΗ, εἰς ἐπίπεδον κατὰ 25 % κατώτερον τοῦ μέσου κόστους, ἤτοι εἰς 2,64 μίλλες, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίνῃ ἐπιδότησιν οἰασθήποτε καταναλώσεως, ἐπὶ τῇ βάσει τῆ δικαίας συμμοτοχῆς εἰς τὰς ὑποχρεώσεις, ἀναλόγως τῶν συνθηκῶν χρησιμοποίησεως τῆς ἰσχύος καὶ τῆς ἐνεργείας, ὅπως διαμορφοῦνται καὶ σήμερον τὰ τιμολόγια τῆς ΔΕΗ καὶ ὅπως, κατὰ τοὺς εἰδικούς, γίνεται εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

5. Αξίζει, όμως, τὸ ζήτημα ἐπι πλέον λεπτομεροῦς ἐλέγχου, ἀσχέτως πρὸς τὸ ἂν αἱ τυχὸν ἐσφαλμένα εἰσηγήσεις τῶν τεχνικῶν συμβούλων καὶ δὴ ἐπὶ τὸσον ἐξειδικευμένοι θεμάτων καὶ αἱ ἀποφάσεις τῶν ἀρμοδίων ὀργάνων τῆς Ἐπιχειρήσεως εἶναι δυνατόν νὰ συζητῶνται ὡς δυνάμεναι νὰ δώσουν τὴν βᾶσιν θεμελιώσεως ποινικῆς εὐθύνης τῶν Ὑπουργῶν. Εἶναι βεβαιωμένον ὅτι καθ' ὅν χρόνον ἐγένετο ἡ διαπραγματεύσεις καὶ ἡ ὑπογραφή τῆς συμβάσεως ἀλουμινίου, μὲ τὴν ρητὴν πρόβλεψιν διαθέσεως ρεύματος ἐκ τῶν προγραμματισμένων φραγμάτων Ἀχελώου (Κρεμαστά-Καστράκι καὶ Πρεβέντζα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην) αἱ ὑπηρεσίαι τῆς ΔΕΗ προϋπολόγιζον τὸ κόστος τῶν ἔργων Καστρακίου εἰδικῶς εἰς 36 ἑκατ. δολ. καὶ δὴ βᾶσει συγχορόντων ἀναγνωρίσεως τῆς EBASCO. Κατάθεσις μετὰ λόγου γνώσεως τοῦ πρώην Γεν. Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας καὶ ἔπειτα -1962-μέλους τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ Ν. Βλαχοπούλου ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς 12 Μαρτίου 1965-Πολυγρ. Πρ. σ. 17 Στενογρ. σ. 23.

Ἡ ἐπακολούθησασα τεχνικοοικονομικὴ μελέτης τῆς EBASCO, καὶ ἡ ὑποβληθεῖσα εἰς τὸ D.L.F. διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ δανείου τῶν 31 ἑκ. δολ. ἀναβιβάζει τὸ κόστος μετὰ τρία ἔτη εἰς 52 ἑκ. δολ. διὰ τρεῖς μονάδας συνολικῆς ἰσχύος 240 χιλ. KW, περιλαμβανομένων καὶ τῶν κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατασκευῆς ἐνδιαμέσων τόκων, εἰς 47 ἑκ. δολ. περίπου δὲ διὰ τὴν πρώτῃν ἐγκατάστασιν τῶν 160 XKW (Ν. Βλαχοπούλου ἀνωτέρω σ. 18-σ. 25).

Μὲ τὴν προσθήκην καὶ τῶν γραμμῶν μεταφορᾶς, ἡ Ebascο ὑπολογίζει κόστος 51 περίπου ἑκ. δολ. Ἡ τεχνικὴ, ὅμως, Ὑπηρεσία ὑποστηρίζει καὶ σήμερον ὅτι βᾶσει καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς δημοπρασίας προμηθείας τοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ προηγηθέντος ἔργου Κρεμαστῶν, τὸ κόστος Καστρακίου διὰ 240 XKW θὰ φθάσῃ εἰς 42.700.000 δολάρια. (Κατάθεσις Ν. Βλαχοπούλου).

Μὲ βᾶσιν τὴν ὑψηλότερου κόστους μελέτην Ebascο, τὸ μέσον κόστος ρεύματος Καστρακίου θὰ ἀνήρχετο κατὰ τὰς νεωτέρας ἐκτιμήσεις τῆς ὑπηρεσίας τῆς ΔΕΗ εἰς 3,60 μίλλας ἀνὰ κιλοβατῶραν. (Πρακτ. Ἀνακρ. Ἐπιτρ. 18 Μαρτίου 1965 - σελ. 40-41). Μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν θεμιστῶν καὶ γενικῶς παραδεκτῶν ἀρχῶν τιμολογήσεως τοῦ κόστους τούτου διαμορφοῦνται τιμὴ ρεύματος βιομηχανικῆς γενικῶς χρήσεως κατὰ τὰ ἐν τῇ ΔΕΗ κρατοῦντα εἰς 2,5 μίλλας ἀνὰ κιλοβατῶραν καὶ ταῦτα πάντοτε βᾶσει τῶν νέων ἐκτιμήσεων, αἵτινες δὲν εἶχον ληφθῆ ὡς βᾶσις κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως.

Εἶναι, περαιτέρω, δεδομένον ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ τῆς μελέτης Ebascο διὰ τὸ Καστράκι γίνονται μὲ παραδοχὴν τόκου 6 %. Γνωστοῦ ὅμως, ὄντος ὅτι ὁ μέσος τόκος διὰ τὰ ἔργα Καστρακίου εἶναι 5 %, αἱ ὑποχρεώσεις ἐξυπηρετήσεως κεφαλαίου (Κατάθεσις Ν. Βλαχοπούλου) περιορίζονται εἰς 2.641.300 δολ. ἔτησίως, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μειώνει τὸ μέσον κόστος ρεύματος εἰς 3,08 μίλλας ἀνὰ κιλοβατῶραν, ἐπιδεκτικὸν διαμορφώσεως κατὰ τὸν λόγον καὶ τὰς συνθήκας χρησιμοποίησεως τῶν ἐγκαταστάσεων. Μὲ τὸ σύνθημα περιθώριον 25 % τοῦ βιομηχανικοῦ ρεύματος τῶν τιμολογίων τῆς ΔΕΗ, τὸ κόστος ὑποβιβάζεται εἰς 2,21 μίλλας.

6. Γενικαὶ σκέψεις ἐπὶ τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος.

Ὑπὸ τὰ δεδομένα ταῦτα παρέπεται ὅτι οὐδεμίαν θὰ ἠδύναντο νὰ ἔχουν πλέον σημασίαν αἱ παλαιότεραι εἰς τὸ θέμα τοῦτο συζητήσεις καὶ πληροφορίες περὶ πιθανοῦ κόστους ρεύματος, οὔτε κἂν προκειμένου διὰ τὴν ἐκτίμησιν πολιτικῶν εὐθυνῶν. Διότι αἱ σκέψεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐβασίζοντο εἰς ἀπλᾶς ἐκτιμήσεις τῶν ὑπευθύνων τεχνικῶν, δὲν ὑπῆρχον δὲ ὅπως ἴσχυον αἱ μεταγενεστέρως συντρέξασαι προϋποθέσεις κόστους χρήματος καὶ συνθηκῶν κατασκευῆς. Ποίαν, πρᾶγματι, ἀξίαν δύνανται νὰ ἔχουν ὅσα εἶχον λεχθῆ, ὅταν αἱ ὀριστικαὶ μελέται, κυρίως δὲ αὐτὴ αὐτὴ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων προκειμένου περὶ τῶν Κρεμαστῶν, ἔδωσεν ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα;

Διὰ τὴν κρίσιν ἄλλωστε περὶ τῆς ἐννοίας αὐτῶν ἔχει ἐνδιαφέρον, περικοπὴ ὀμίλιας τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς ΔΕΗ εἰς συνεδρίασιν τοῦ Δ.Σ. τῆς 23-10-1957 κατὰ συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς βιομηχανίας ἀλουμινίου.

Τὴν ἀντιγράφομεν ἐπὶ λέξει :

«Δὲν ἤθελον νὰ δεσμευθῆ ἡ ΔΕΗ, ἂν καὶ δὲν ἐπρόκειτο νὰ δεσμευθῆ, δεδομένου ὅτι ἅλα αὐτὰ ἦσαν προκαταρκτικαὶ συζητήσεις. Ἀπὸ ὑπερβολικὴν, δηλαδὴ προνοητικότητά ἐδώσαμεν αὐτὰς τὰς τιμὰς. Εἰς τὴν μόνην πάντως ἐπίσημον ἀπάντησιν ἐβάλαμε τὴν ἐπιφύλαξιν ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ὁ Ἀχελῶος».

Καὶ ἐν συνεχείᾳ : «Νομίζω ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ ρεύματος, ἠμπορεῖ νὰ φθάσῃ τὰ 4 χιλ. τοῦ δολαρίου καὶ ὄχι εἰς 3,5-Αὐτὴ εἶναι ἡ τιμὴ εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ μὲ πολὺ διαφορετικούς ὄρους παραγωγῆς. Ἡ τιμὴ ρεύματος κυμαίνεται ἀπὸ 2-7 χιλ. τοῦ δολαρίου».

Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν ὁ ἴδιος ὑπελόγιζεν ὡς ἀναγκαίους ἰσχὴν 200-300 χιλ. κιλοβάτ. Διὰ τῆς συμβάσεως τὰ ὅρια περιορίσθησαν μεταξύ 80-115 χιλ. κιλοβάτ. Ἀλλὰ, ὡς πρὸς τοῦτο δὲν ἠκούσθη ἐπίκρισις. Προφανῶς, ἐκρίθη ὅτι ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς ΔΕΗ ἠδύνατο μεταγενεστέρως, μετὰ τρία ἔτη, ἀντιμετωπίζων κατ' οὐσίαν τὴν ὑπόθεσιν, νὰ ἀπομακρυνθῆ τῶν ἐκτιμήσεων ὡς πρὸς τὴν ἀπαραίτητον διὰ τὴν βιομηχανίαν ἠλεκτρικὴν ἰσχὴν κατὰ 50-65 οἶο περίπου. Προκειμένου, ὅμως περὶ θέματος, τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο δυνατόν νὰ χρησιμοποιηθῆ ὡς βᾶσις ἐπιθέσεως κατὰ πολιτικῶν ἀντιπάλων, ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς ΔΕΗ δὲν θὰ ἔπρεπε ποτὲ νὰ ὑποχωρήσῃ τῆς ἀπὸ προνοητικότητά, ὡς εἶχεν εἶπει, ζητηθείσης εἰς ἀνεπίσημους συζητήσεις τιμῆς. Οὔτε καὶ ἂν ἐκ τῆς οὐσιαστικῆς θεωρήσεως τοῦ ζητήματος καὶ ἰδίᾳ μετὰ τὴν διευκρίνησιν τῆς ἀπαιτουμένης ἰσχύος, τὴν ἐξασφάλισιν χαμηλοτόκου δανειοδοτήσεως καὶ καλλιτέρων συνθηκῶν κατασκευῆς, ἐπέιθετο ὅτι τὸ κόστος τοῦ ρεύματος ἠδύνατο νὰ εἶναι χαμηλότερον. Καὶ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποχωρήσῃ διὰ νὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ θεμελίωσις κατηγορίας κατὰ τῆς κυβερνήσεως, ἰδίᾳ δὲ κατὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς, ἐγκαλουμένου διὰ θέματα, τὰ ὁποῖα ἔχειρῆσθαι εἰς τὸ πλαίσιον τῆς ὑπουργικῆς ἀρμοδιότητος ὁ τότε Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ. Ὑπουργὸς προσπαθῶν νὰ ἐλέγξῃ ὑπολογισμοὺς τῆς Διοικήσεως τῆς ΔΕΗ καὶ νὰ ὑποβάλῃ εἰς κλίμα ψυχραίμου ἀντιμετωπίσεως τοῦ προβλήματος διὰ τῆς παρεμβολῆς «στενοκάρδων» ἐκτιμήσεων τῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου, καὶ ἐν χρόνον ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπανήρχετο εἰς τὴν σύστασιν τοῦ ὅπως διασφαλισθῆ τὸ συμφέρον τῆς ΔΕΗ εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος.

7. Ἡ τιμολογικὴ πολιτικὴ τῆς Δ.Ε.Η.

Διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. ἐπὶ τοῦ κρινομένου θέματος, ἀναμφισβητήτως εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ ὑπόμνησις καὶ τῆς θέσεως, ἡ ὁποία ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης κυριαρχεῖ εἰς τὰς σκέψεις τῆς Διοικήσεως τῆς ΔΕΗ ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαμόρφωσιν τῶν τιμολογίων, ἰδίᾳ δὲ τοῦ πρὸς τὴν βιομηχανίαν ρεύματος.

Ἄξιον ἰδιαιτέρας παρατηρήσεως εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις τῆς ΔΕΗ διὰ τοῦ ἀπὸ 7 Δεκεμβρίου 1957 ἐγγράφου τῆς πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ Μεταλλεῖα, χωρὶς τὰς προϋποθέσεις τὰς ὁποίας ἐδημιούργει ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ Ἀχελώου ἀνεκοίνου ὅτι, μετὰ προηγουμένην πρὸ 3 ἐτῶν εἰδοποίησιν, θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ παροχὴ ρεύματος ἐκ τῆς Πτολεμαίδος εἰς τὴν τιμὴν τῶν 19 λεπτῶν τῆς δραχμῆς ἀνὰ κιλοβατῶραν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν συμφωνίας ἐλαχίστης ἐτησίας καταναλώσεως 100 ἑκ. κιλοβατῶρῶν.

Ἡ τιμὴ αὐτὴ ἐζητεῖτο δι' ἠγγυημένην κατανάλωσιν ἴσην πρὸς τὸ ὄγδοον περίπου τῆς ἀπαιτουμένης διὰ τὸ ἀλουμίνιον. Καὶ δὲν ἐπρόκειτο περὶ τῆς βιομηχανίας τῆς προσδοκίας δεκαετιῶν, ἀκόμη δὲ δὲν ἐτίθετο ὡς προϋπόθεσις ἡ διάθεσις εὐθυνῶν πηγῶν ἐνεργείας χάριν βιομηχανίας γενικωτέρας σημασίας.

Ὅμοιως εἶναι δεδομένον ὅτι πρὸ τοῦ ν. 4230]1962 (ἐνορκος κατάθεσις Μ. Λεβῆ κ.λ.π.) εἰς τὴν ΔΕΗ συνεζητεῖτο νέον τιμολόγιον παροχῆς ἐνεργείας πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν βιομηχανίαν, ἀναπροσηρμοσμένον εἰς τὴν σκοπιμότητα τῆς προόδου τῆς ἐκβιομηχανίσεως καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως ἐξαγωγίμων βιομηχανικῶν προϊόντων. Τὰ τιμολόγια ἐκεῖνα, ἀνεξαρτήτως τῆς διὰ πολιτικούς προφανῶς λόγους καθυστε-

ρήσεως τῆς ἐφαρμογῆς των, κατὰ τὴν βεβαίωσιν τῶν ἀρμοδίων καὶ τῶν ἀσχοληθέντων μετὰ τὸ θέμα ἦσαν σημαντικῶς βελτιωμένα ἐναντι τῶν ἰσχυόντων. Ἐνὸρκως ἔχει βεβαιωθῆ, ἐπίσης, ὅτι τὰ τιμολόγια ἐκεῖνα ἐπρόκειτο νὰ τεθοῦν εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τοῦ 1963.

Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς σημερινῆς κυβερνήσεως, παρουσιά καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας, εἰς τὸ ἐν Ναυπλίῳ συνέδριον Μηχανολόγων κ.λ.π., τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1963, ὁ τότε Γεν. Διευθυντὴς τῆς ΔΕΗ ἀπεκάλυψε δημοσίᾳ ὅτι εἶχε παρασκευασθῆ τιμολόγιον ἐκ τῶν χαμηλοτέρων εἰς τὸν κόσμον. Ἀσχέτως πρὸς ταῦτα, ἀπὸ τὴν πρόσφατον ἀνακοίνωσιν τῆς σημερινῆς διοικήσεως τῆς ΔΕΗ προκύπτει μείωσις τῆς τιμῆς ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος καὶ ὅτι γίνεται μελέτη ἢ ὁποῖα αἰθ' δώση ἐνδεχομένως τὴν δυνατότητα τοιαύτης διαρθρώσεως τῶν τιμολογίων, ὥστε νὰ ὑφίστανται καλλιτέραν μεταχειρίσιν πελάται, οἱ ὅποιοι θὰ ἔχουν εὐνοϊκώτεραν καταβάλωσιν ἀπὸ πλευρᾶς ΔΕΗ π.χ. Μεγάλαι βιομηχανίαι με σοβαρὰν καὶ συνεχῆ κατανάλωσιν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας).

Ἄλλὰ τί ἄλλο συμβαίνει εἰς τὸ ἀλουμίνιον;

8. Ἡ διάρθρωσις τῶν τιμολογίων.

Ἐχει ἐκτεθῆ ὅτι ἡ τιμὴ παραγωγῆς ἐνεργείας πρέπει νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τοὺς ὄρους χρησιμοποίησεως τῆς ἐγκαταστάσεως, τὴν συνεχῆ δηλαδὴ ἀπορρόφησιν τῆς ἐνεργείας, τὸ μέγεθος ταύτης, τὰς συνθήκας μεταφορᾶς, παρακολουθήσεως κ.λ.π. Μόνον ἢ βάσει τούτων καθοριζομένη τιμὴ δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀνταποκρινομένη εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἰσότητος καὶ τοῦ δικαίου. Καὶ ἔχει πλέον καταστῆ κοινὸν κτῆμα ὅτι ἡ διαφοροποίησις τῶν τιμολογίων, ἀνάλογως τῆς χρήσεως, δὲν συσιστᾶ ἐπιδότησιν τινος.

Καὶ δὲν ἔχουν θέσιν εἰς σοβαρὰν συζήτησιν σχόλια καὶ σχετλιασμοὶ ὅτι εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τὴν «ἐπιδότησιν» θὰ ἐκαλοῦντο νὰ πληρώσουν οἱ «μουζῆτικοι» με καταβολὴν ὑψηλοτέρας τιμῆς διὰ τὸ ρεῦμα οἰκιακῆς χρήσεως κ.λ.π.

Ἀλλὰ ἐπανελήφθησαν τὰ ἴδια καὶ εἰς τὴν Ἀνακρ. Ἐπιτροπὴν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον κατέστησε πλέον ἀναπόφευκτον τὴν προσφυγὴν εἰς ἀπλοϊκὰς συγκρίσεις, διὰ νὰ καταδειχθῆ πόσον ματαίᾳ ἦτο ἡ προσπάθεια.

Ἐὰν διατηρῆ τις αὐτοκίνητον διὰ τὰς ἰδίας ἀνάγκας καὶ τὸ χρησιμοποιοῖ πρὸς μεταβάσιν εἰς τὴν ἐργασίαν του ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος, τὸ κόμιστρον θὰ εἶναι πολὺ ἀλμυρόν. Ἐὰν διὰ τοῦ αὐτοῦ αὐτοκινήτου μεταβαίνουν ὅλα τὰ ἐργαζόμενα μέλη τῆς οἰκογενείας, ἢ μιᾶς βιομηχανίας, εἰς τὴν ἐργασίαν των καθ' ἑκάστην, τότε τὸ κόμιστρον καθ' ἄτομον θὰ εἶναι πολὺ χαμηλότερον. Διότι καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις θὰ χρειάζωνται τὰ αὐτὰ καύσιμα κ.λ.π. καὶ θὰ προστίθεται πάντοτε ἡ ἐπιβάρυνσις τῆς πληρωμῆς τῶν δόσεων διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ αὐτοκινήτου, τὴν συντήρησιν κ.λ.π.

Καὶ εἰς τὴν μίαν περίπτωσιν ὅλα αὐτὰ θὰ βαρύνουν τὸ ἐν κόμιστρον καθ' ἐβδομάδα, ἐνῶ εἰς τὴν ἄλλην θὰ καταμερίζονται εἰς τὰς περισσοτέρας καθημερινὰς μεταβάσεις καὶ ἐπιστροφάς.

Προκειμένου περὶ ἠλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως, ἡ περιορισμένη χρῆσις ἀποβαίνει ἐτι πλέον ἐπαχθῆς. Διότι ἀπασχολεῖ τὴν ἐγκατάστασιν ὀλίγας μόνον ὥρας τοῦ 24ώρου καὶ μάλιστα κατὰ τὰς ἰδίας διὰ μέγιστον ἀριθμὸν πελατῶν.

Ἐλεγχος ἀπόψεων περὶ κόστους ρεύματος.

Ἀσχέτως πρὸς τὰ ἐκτεθέντα καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν συμπεράσματα καὶ τὰς συνεπείας ἐπὶ τῆς διατυπωθείσης κατηγορίας καὶ διὰ νὰ παρασχεθῆ καὶ ἀντικειμενικὴ καὶ πλήρης ἢ εἰκὼν, θὰ καταβληθῆ προσπάθεια ἐλέγχου τῶν κατὰ τῶν ὑπολογισμῶν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς ΔΕΗ διατυπωθεισῶν ἐπικρίσεων.

1. Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς ΔΕΗ εἰς τὰ δοθέντα στοιχεῖα, ὑποστηρίζει ὅτι ἡ δυναμένη νὰ παραχθῆ ἐκ τῶν δύο ὑδροηλεκτρικῶν ἐργοστασίων Ἀχελώου ὑπὸ ἰσχύϊν 100.000 κιλοβάτ πρωτοβάθμιος ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, ἧτοι ἡ σταθερὰ καὶ ὑπὸ οἰκονομικῆς ὑδραυλικότητος, ἀνέρχεται εἰς 480.000.000 κιλοβατώρας.

Ἐκ τῶν αὐτῶν ὑδροηλεκτρικῶν ἐργοστασίων ἡ δυναμένη νὰ παραχθῆ δευτεροβάθμιος ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀνέρχεται,

ἀνάλογως τῆς ὑδραυλικότητος, ἀπὸ τοῦ μηδενὸς ἕως 640.000.000 κιλοβατώρας.

Ἡ παραγωγή τοῦ κατασκευασθησομένου θερμικοῦ ἐργοστασίου, με ἐγκατεστημένην ἰσχύϊν 70.000 κιλοβάτ, θὰ εἶναι 560.000.000 κιλοβατώρας.

Διὰ τὴν ἐξασφάλισιν σταθερᾶς παραγωγῆς 800.000.000 κιλοβατωρῶν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας εἰς τὸ ἐργοστάσιον ἀλουμινίου θὰ χρησιμοποιηθῆ ἡ πρωτοβάθμιος ἐνεργεία τῶν 480.000.000 κιλοβατωρῶν τῶν δύο ὑδροηλεκτρικῶν ἐργοστασίων καὶ ποσότης 320.000.000 κιλοβατωρῶν ἐκ τοῦ θερμικοῦ ἐργοστασίου. Ἡ ὑπόλοιπος ποσότης τῶν 240.000.000 κιλοβατωρῶν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας τοῦ θερμικοῦ ἐργοστασίου ὑπὸ ἰσχύϊν 60.000 κιλοβάτ θὰ δοθῆ εἰς τὸ ἐθνικὸν δίκτυον πρὸς ἐνίσχυσιν αὐτοῦ κατὰ τὰς ὥρας τῶν αἰχμῶν.

Τὸ κόστος τῆς χορηγηθησομένης εἰς τὸ ἐργοστάσιον ἀλουμινίου ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ὁ κ. Πεζόπουλος τὸ ὑπολογίζει εἰς 3.987.000 δολ. ἐτησίως βάσει κόστους κατασκευῆς καὶ δαπανῶν ἐκμεταλλεύσεως.

Ἐκ τῶν ἐτησίων δαπανῶν ἀφαιρεῖται ἡ ἀξία τῶν 60.000 κιλοβάτ, τῶν χορηγουμένων ὑπὸ τοῦ ἀτμοηλεκτρικοῦ εἰς τὸ ἐθνικὸν δίκτυον πρὸς 30 δολάρια τὸ κιλοβάτ βάσει τοῦ μέσου κόστους ἀτμοηλεκτρικῶν ἐργοστασίων τῆς ΔΕΗ, ἧτοι δολάρια 1.800.000, δι' ὧν δέον νὰ πιστωθοῦν τὰ ἔργα.

Ἀφαιρουμένου τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ, ἀπομένει ἐτησίᾳ ἐπιβάρυνσις ἐκ 2.187.000. δολαρίων. Τὸ ποσὸν τοῦτο, διαιρούμενον μετὰς 800.000.000 κιλοβατώρας, αἰτίνες θὰ δίδονται εἰς τὸ ἐργοστάσιον ἀλουμινίου δίδει κόστος κιλοβατώρας 2.734 χιλιοστὰ τοῦ δολαρίου. Εἰς τὸ ἀνωτέρω κόστος προσθέτει ἀπωλείας ὑπολογιζομένας εἰς 8 % ὁπότε τὸ κόστος ἐκάστης κιλοβατώρας ἀνέρχεται εἰς 2,95 μίλλας τοῦ δολαρίου.

Βάσει τοῦ ἀνωτέρω κόστους κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ τότε Γενικοῦ Διευθυντοῦ, ἡ ΔΕΗ ἐκ τῆς πωλήσεως τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας πρὸς τὸ ἐργοστάσιον ἀλουμινίου κατὰ τὰ πρῶτα 16 ἔτη τῆς συμβάσεως πρὸς 3,1 δολάρια θὰ ἔχη ἐτήσιον περίσσευμα 118.040 δολαρίων, ἢ συσσωρευσις τῶν ὁποίων σὺν τοῖς τόκοις θὰ σχηματίσῃ κεφάλαιον ἐκ 2.700.000 δολαρίων.

Ἀπὸ τοῦ 17ου μέχρι τοῦ 23ου ἔτους τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τοῦ σχηματισθησομένου κεφαλαίου, σὺν τοῖς τόκοις, θὰ ἀνέλθῃ εἰς 4.300.000 δολάρια.

Ἀπὸ τοῦ 24ου ἔτους ὁπότε θὰ ἔχουν ἐξοφληθῆ αἱ δανειακαὶ ὑποχρεώσεις, μέχρι τοῦ τέλους τῆς συμβάσεως ἡ ΔΕΗ θὰ πιστοῦται μετὰ 2.880.000 δολάρια ἐκ τῆς βιομηχανίας ἀλουμινίου καὶ 1.800.000 δολάρια ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν δίκτυον, ἧτοι σύνολον ἐτησίως δολάρια 4.680.000.

Ἐναντι τῶν ἐτησίων τούτων εἰσπράξεων ἡ ΔΕΗ θὰ δαπανᾷ ἐτησίως διὰ τὴν λειτουργίαν εἰς ἠϋζημένην συντήρησιν τῶν δύο ὑδροηλεκτρικῶν ἐργοστασίων 480.000 δολάρια καὶ ἀντιστοίχως διὰ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰς δαπάνας τοῦ ἀτμοηλεκτρικοῦ 825.000 δολάρια, ἧτοι συνολικῶς 1.305.000 δολάρια καὶ συνεπῶς ἡ ΔΕΗ θὰ ἀποκομίζῃ ἀπὸ τοῦ 24ου ἔτους καθαρὸν ὄφελος ἐτησίως 3.375.000 δολάρια. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου μέχρι τοῦ 33ου ἔτους, ὅση ὑπολογίζεται ἡ διάρκεια τῆς ζωῆς τοῦ ἀτμοηλεκτρικοῦ ἐργοστασίου, δέον νὰ κρατηθῶσι 12.000.000 δολάρια διὰ τὴν ἀνακατασκευὴν αὐτοῦ.

Βάσει τῶν ἀνωτέρω ὑπολογισμῶν, ἡ ΔΕΗ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως θὰ ἔχη καθαρὸν ὄφελος, μετὰ τῶν τόκων ἐκ δολαρίων 120.000.000 περίπου.

Πέραν τοῦ ποσοῦ τούτου, θὰ ἀπομείνῃ ὡς ὄφελος εἰς τὴν ΔΕΗ καὶ ἡ ἀπομένουσα ἀξία τῶν ἔργων, τῶν ὁποίων τὸ ὑδραυλικὸν τμήμα ἀξίας 16.000.000 δολ. ἔχει μέσση διάρκειαν ζωῆς 75 ἐτῶν, ἧτοι 25 ἔτη μείζονα τῆς διάρκειας τῆς συμβάσεως.

Στοιχεῖα καὶ ἀντιρρήσεις.

2. Ἐπὶ τῶν στοιχείων τούτων τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ, ὁ κ. Ν. Κιτσίκης (βλέπε εἰσήγησιν Κ. Παπαϊωάννου ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἀλουμινίου σελ. 100-115) ὑποστηρίζει ὅτι, α) ἡ ἀπαιτουμένη διὰ τὴν παραγωγὴν 52.500 τόνων ἀλουμινίου ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας πρὸς 18.000 κιλοβατώρας ἀνέρ-

χεται εις 945.000.000 κιλοβατώρας, μετά των άπωλειών δε εις 1.020.000.000 κιλοβατώρας.

Η Εισηγητική Έκθεσις του κυρωτικού Ν.Δ. αναφέρει 900.000.000 κιλοβατώρας.

β) ότι το σύνολον της παραγομένης ηλεκτρικής ενέργειας από τα δύο υδροηλεκτρικά εργοστάσια και από το θερμικόν δέον να διατεθῆ πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ εργοστασίου ἀλουμινίου και κατὰ συνέπειαν κακῶς ἐξαιρείται ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ τοκοχρεωλυσίου και ἐξόδων τὸ ποσὸν τοῦ 1.800.000 δολλαρίων

γ) ότι τὰ ἐτήσια ἐξόδα τοῦ συστήματος δέον νὰ ὑπολογισθῶσι και συνολικαί ἀποσβέσεις 1.645.000 δολ. ἐτησίως.

δ) Κακῶς δὲν ὑπολογίζει ὁ Γεν. Διευθυντὴς τὴν ἀξίαν τῶν καυσίμων τοῦ θερμικοῦ εργοστασίου, ἀφοῦ ὀλόκληρος ἢ εἰς ἐνέργειαν παραγωγή αὐτοῦ θὰ διατίθεται διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ εργοστασίου ἀλουμινίου.

ε) Ὑπολογίζει βάσει τούτων τὰς ἐτησίας δαπάνας τοῦ συστήματος ἤτοι τῶν δύο υδροηλεκτρικῶν εργοστασίων και τοῦ θερμικοῦ εἰς 7.872.000 δολλάρια. Καὶ αὗται δίδουν κόστος 7,57 μίλλς ἀνὰ KWH, ἢ 8,18 μίλλς τοῦ δολλαρίου, συνυπολογιζομένων και τῶν ἀπωλειῶν.

Δέχεται ὅτι παραμένει εἰς τὰ υδροηλεκτρικά εργοστάσια ἴσχυς 45.000 κιλοβάτ με ἐτησίαν παραγωγήν ηλεκτρικῆς ἐνεργείας 320.000.000 κιλοβατῶρων, δυναμένη νὰ χρησιμοποιηθῆ εἰς τὴν βαρεῖαν βιομηχανίαν.

Ἡ ἐπιπτώσα ἀξία τῶν 45.000 κιλοβάτ, λόγω τῆς μεταβλητότητος τῆς παροχῆς, δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν 500.000 δολλαρίων, ἀπὸ τὴν ἐκπτώσιν δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου, τὸ κόστος ἐκάστης κιλοβατώρας κατέρχεται εἰς 7,66 μίλλς, ἤτοι εἰς 23 λεπτά.

Ἡ δὲ, ὅμως, ἐξεταζόμενος οὗτος πρὸ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς (10-5-1965) περιορίζει τὸ κόστος ρεύματος Κρεμαστῶν εἰς 6 μίλλς, με παραδοχὴν τόκου, 6 % και κρατήσεις δι' ἐξυπηρέτησιν κεφαλαίου και μετὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν δανειῶν.

Τὴν ἀξίαν τῶν συλλογισμῶν του ἔχει ἤδη ἀναιρέσει και ἢ εἰς τὴν αὐτὴν κατάθεσιν βεβαίως του ὅτι ἡ κατασκευὴ τοῦ φράγματος εἰς Κρεμαστὰ και ἡ δημιουργία πρὸ αὐτοῦ μεγάλης τεχνιτῆς λίμνης ἐπενεργεῖ ρυθμιστικῶς και ἐπὶ τοῦ κατάντη φράγματος Καστρακίου, ἢ ἐπὶ τοῦ ὁποίου υδροηλεκτρικὴ ἐγκατάστασις θὰ παράγῃ πρωτοβάθμιον ἐνέργειαν 800 ἐκ. κιλοβατῶρων και θὰ καταστήσῃ περιττὸν ἐπομένως τὸ βοηθητικὸν θερμικὸν εργοστάσιον. Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀπαιτουμένην ἐνέργειαν, ἐπὶ ἄλλης ἐρωτήσεως ἐδόθη ἡ ἀκόλουθος ἀπάντησις, ἐν συνεχείᾳ τῶν ἀνωτέρω : «Θὰ μᾶς δίδουν ὄχι περισσότερον ἀλλὰ 800 ἐκ. κιλοβατώρας ἐτησίως τῆς ἀπαιτουμένης ἐνεργείας διὰ τὴν βιομηχανίαν ἀλουμινίου», ἐνῶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς καταθέσεώς του ἀνηνέχθη εἰς τὰς παλαιὰς ἐκτιμήσεις του περὶ ἀνάγκης 1020 ἐκ. κιλοβατῶρων. Ἀνέφερε ὅτι γίνεται λόγος περὶ ἐφαρμογῆς ὑπὸ τῆς Πεσσινέ μεθόδων περιοριζουσῶν τὴν ἐνέργειαν εἰς 14 χιλ. κιλοβατώρας, προσθέσας, ὅτι «τοῦτο εἶναι τελείως ἀβέβαιον».

Ὁ κ. Ι. Ζιγδης ὑπολογίζει, ὁμοίως τὴν ἀπαιτουμένην ἐνέργειαν εἰς 1.020.000.000 κιλοβατώρας, θεωρεῖ ἐπισηφαλῆ τὴν ρήτραν δολλαρίου εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ηλεκτρικῆς ἐνεργείας και ὑποστηρίζει ὅτι τὸ σύνολον τῆς ηλεκτρικῆς ἐνεργείας τῶν δύο υδροηλεκτρικῶν εργοστασίων και τοῦ θερμικοῦ θὰ διατίθενται διὰ τὸ ἀλουμίνιον με τὰς περαιτέρω συνεπειάς.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ἐκτιμήσεων ὑπολογίζει τὴν μέσιν τιμὴν κόστους ἐκάστης κιλοβατώρας εἰς 5,01 μίλλς. Ἡ διαφορὰ ἀπὸ τὸν ὑπολογισμὸν κ. Ν. Κιτσίκης ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι δὲν ὑπολογίζει ἐκ νέου ἀποσβέσεις.

3. Κριτικὴ ἐπὶ τῶν παρατηρήσεων και ἀντιρρήσεων.

Σκοπὸς τῆς παραθέσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ δοθέντων στοιχείων και τῶν ἐπ' αὐτῶν παρατηρήσεων και ἐπικρίσεων τῶν κυριωτέρων ἐκπροσώπων τῆς ἀντιπολιτευσεως, εἶναι ὅπως δι' αὐτῶν δοθῆ ἡ δυνατότης ἐλέγχου τῶν ἐπικρίσεων.

Τὸ ἔργον τοῦτο βεβαίως εἶναι δυσχερές, ἰδίᾳ προκειμένου περὶ τεχνικῶν θεμάτων, θὰ γίνῃ χρήσις ἀπλοποιημένης μεθόδου.

Εἶναι ἀληθές ὅτι οὐδαμοῦ τῆς συμβάσεως μεταξὺ ΔΕΗ και ΠΕΣΣΙΝΕ ἀναφέρεται ὅτι ἡ χορηγηθησομένη διὰ τὸ εργοστάσιον ἀλουμινίου ηλεκτρικὴ ἐνέργεια θὰ ἀνέλθῃ εἰς 800 ἐκ. κιλοβατώρας. Ἐξ ἴσου ἀληθές, εἶναι ὅτι οὐδαμοῦ ἀναφέρεται ὅτι αὕτη θὰ ἀνέλθῃ εἰς 945.000.000 κιλοβατώρας, ὡς ὑπολογίζουν αἱ ἐπικρίσεις.

Ἡ ἐν τῇ εισηγητικῇ ἐκθέσει τοῦ κυρωτικοῦ τῆς συμβάσεως Ν.Δ. μνεία τοῦ ἀριθμοῦ 900 ἐκ. εἶναι ἐνδεικτικῆ, οὐδεμίαν δὲ δέσμευσιν δημιουργεῖ.

Ἡ σύμβασις ἀναφέρει ὅτι ἡ ΔΕΗ ὑποχρεοῦται νὰ χορηγήσῃ εἰς τὴν ἀνάδοχον ἐταιρείαν τὴν ἀπαιτουμένην ηλεκτρικὴν ἐνέργειαν διὰ παραγωγήν 52.500 τόννων ἀλουμινίου κατ' ἀνώτατον ὄριον. Τὴν ἀπαιτουμένην ηλεκτρικὴν ἐνέργειαν διὰ τὴν παραγωγήν τῆς ποσότητος ταύτης ὁ μὲν κ. Γ. Πεζόπουλος φαίνεται ὅτι ὑπολογίζει εἰς 800.000.000 κιλοβατώρας, βάσει τῶν χαρακτηριστικῶν παροχῆς ἐνεργείας τῆς συμβάσεως ἰδίᾳ δὲ τοῦ ἀρθρ. 8 αὐτῆς, οἱ δὲ κ.κ. Ν. Κιτσίκης και Ι. Ζιγδης τὴν ὑπολογίζουν εἰς 52.500 × 18.000 = 945.000.000.

Οἱ τελευταῖοι ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ βιβλιογραφία ἀναφέρει ὅτι ἡ ἀπαιτουμένη διὰ τὴν παραγωγήν ἑνὸς τόννου, ἀλουμινίου ηλεκτρικὴ ἐνέργεια ἀνέρχεται εἰς 20.000 κιλοβατώρας, ἀλλ' ὑπολογίζουν αὐτὴν πρὸς 18.000 διότι ἔχου πληροφορίας ὅτι ἡ Πεσσινέ, ἐφαρμόζουσα βελτιωμένας μεθόδους, ἐπέτυχε τὴν μείωσιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐνεργείας

Ἡ βιβλιογραφία, τὴν ὁποίαν ἐπικαλοῦνται οἱ ἐπικριταί. ἀναφέρει ὅτι ἡ ἀπαιτουμένη ποσότης ηλεκτρικῆς ἐνεργείας δι' ἕκαστον τόννον ἀλουμινίου ἀνέρχεται εἰς 18.000—20.000 κιλοβατώρας. Αὐτά, ὅμως, ἴσχυον πρὸ δέκα και πλέον ἐτῶν. Ὁ οἶκος Πεσσινέ, ἐφαρμόζων βελτιωμένας μεθόδους, ἐπέτυχε μείωσιν εἰς σημαντικὸν ποσὸν κάτω τοῦ ὡς ἦν γνωστοῦ ὁρίου και θεωρεῖται βέβαιον ὅτι ἔφθασεν ἤδη εἰς τὰς 15.000 κιλοβατώρας ἀνὰ τόννον ἀλουμινίου, με πλέον αἰσιόδοξον διὰ τὸ μέλλον προοπτικῆν.

Πάντως και οἱ ἐπικριταί παραδέχονται ὅτι ὁ Οἶκος Πεσσινέ ἐπέτυχε μείωσιν, πλὴν τοποθετοῦν ταύτην εἰς τὸ ὄριον τῶν 18.000 κιλοβατῶρων, ἐνῶ τὸ ὄριον αὐτὸ ἴσχυε γενικῶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν και ἐπετυγχάνετο ὑπὸ πολλῶν βιομηχανιῶν ἀλουμινίου και δὲν εἶναι λογικὸν ἢ ἐπιτυχία τοῦ οἴκου Πεσσινέ νὰ τοποθετηθῆ εἰς τὸ κοινὸν ὄριον.

4. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ ΔΕΗ δὲν ὑποχρεοῦται νὰ παράσῃ ηλεκτρικὴν ἐνέργειαν πέραν τῆς ἀπαιτουμένης πρὸς παραγωγήν 52.500 τόννων ἀλουμινίου ἐτησίως, ἤτις δὲν θὰ ὑπερβῆ τὰ 800.000.000 κιλοβατώρας με τὰ σημερινὰ δεδομένα.

Ὑπάρχει ἢ πρόβλεψις ὅτι εἶναι δυνατὸν ἡ ἀπαιτουμένη ἐνέργεια νὰ μειωθῆ ἔτι περισσότερον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως, ἐὰν αἱ τεχνολογικαὶ ἐξελίξεις ἐπιτρέψουν τοῦτο.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων προκύπτει ὅτι δὲν συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις, ἐφ' ὧν ἐβασίσθη τὸ οἰκοδόμημα τῶν συλλογισμῶν τῶν δύο ἐκ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου ἐπικριτῶν.

Διότι ἐὰν ἡ ἀπαιτουμένη διὰ τὸ ἀλουμίνιον ηλεκτρικὴ ἐνέργεια εἶναι 800 ἐκ. κιλοβατῶραι, τότε ἐπαληθεύονται πλήρως τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν, ὅτι δηλαδὴ ἐκ μὲν τῆς πρωτοβαθμίου ηλεκτρικῆς ἐνεργείας τῶν δύο υδροηλεκτρικῶν εργοστασίων θὰ παρέχεται εἰς τὸ ἀλουμίνιον σταθερὰ ηλεκτρικὴ ἐνέργεια 480 ἐκ. κιλοβατῶρων, πρὸς συμπλήρωσιν δὲ τῶν 800 ἐκ., θὰ δίδονται 320 ἑκατομ. ἐκ τοῦ θερμικοῦ. Ἀντιθέτως, θὰ περισσεύουν 240 ἑκατομ. κιλοβατῶρων, αἵτινες θὰ δίδονται εἰς τὸ ἐθνικὸν δίκτυον ὑπὸ ἰσχὴν 60 χιλ. κιλοβάτ πρὸς ἐνίσχυσιν αὐτοῦ εἰς τὰς αἰχμάς.

Ἄλλ' ἤδη ἔχει ἀνατραπῆ αὕτη ἢ βᾶσις τῶν συλλογισμῶν τῶν ἐπικριτῶν λόγω τῆς ἀποδόσεως τοῦ ἔργου Καστρακίου (κατωτέρω παρ. 7).

5. Ἐν ὄψει τῶν ἐκτεθέντων, ὀρθῶς ἐκπίπτεται ἐκ τοῦ τοκοχρεωλυσίου και τῶν λοιπῶν ἐξόδων τῆς λειτουργίας

των δύο υδροηλεκτρικών εργοστασίων και του θερμικού τὸ ποσὸν τῶν 1.800.000 δολλαρίων, ὡς ἀντίτιμον παροχῆς τῶν 60.000 κιλοβάτ πρὸς τὸ ἐθνικὸν δίκτυον, μὲ τὸ ὅποιον πρέπει νὰ πιστωθοῦν τὰ ἔργα μὲ τὴν μέσση τιμὴν τῶν 30 δολ. ἀνὰ κιλοβάτ.

Ἐφ' ὅσον θὰ δίδεται εἰς τὸ ἐθνικὸν δίκτυον ἡ ποσότης τῶν 240 ἑκατομ. κιλοβατῶρων ἐκ τοῦ θερμικοῦ ἐργοστασίου, ὀρθῶς δὲν ὑπελογίσθη δαπάνη καυσίμων, διότι τὸ δίκτυον θὰ εἰσπράττη ἐκ τῶν καταναλωτῶν τὴν δαπάνην ταύτην διὰ τὰ 240.000.000 πέραν τῆς τιμῆς τῶν 30 δολλαρίων ἐτησίως ἀνὰ κιλοβάτ ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐξετέθη.

Διὰ τὴν ποσότητα τῶν 320.000.000 κιλοβατῶρων, αἵτινες θὰ δίδονται εἰς τὸ ἀλουμίνιον ὀρθῶς ἐπίσης δὲν ὑπελογίσθη δαπάνη καυσίμων, διότι τὰ δύο υδροηλεκτρικὰ ἐργοστάσια εἰς περιόδους μέσης καὶ μεγάλης ὑδραυλικότητος θὰ δίδουν εἰς τὸ ἐθνικὸν δίκτυον πολὺ μεγαλύτερας ποσότητας ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἐξ ὧν θὰ εἰσπράττη τοῦτο πολὺ μεγαλύτερα ποσὰ κατὰ συμφηρισμὸν μεταξὺ δικτύου καὶ ἔργων.

Ἐπὶ τοῦ συμφηρισμοῦ τοῦτου ἀντιτάσσεται ὅτι εἰς περιόδους μεγάλης ὑδραυλικότητος τὸ δίκτυον θὰ ἔχη περίσσεια ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, ὥστε δὲν θὰ ἔχη ἀνάγκη νὰ ἀγοράζῃ ἐνέργειαν ἀπὸ τὸν Ἀρχελοῦ. Ἀλλὰ ποῖος ὑπεστήριξε ὅτι ἡ ΔΕΗ θὰ ἀγοράζῃ ἐνέργειαν ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν τῆς;

Ἡ ἐπιχείρησις εἶναι ἀναμφισβητήτως ἐνιαία, τὸ δίκτυον εἶναι διασυνδεδεμένον, ἡ δὲ ΔΕΗ ἀναλόγως τῆς διαθεσίμου ἐκάστοτε ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας θὰ ρυθμίζῃ τὴν παραγωγὴν τῆς.

Ἐφ' ὅσον θὰ ἔχη διαθέσιμον ἐνέργειαν ἐξ υδροηλεκτρικῶν πηγῶν, θὰ ἐλαττώσῃ τὴν παραγωγὴν τῆς ἐκ τῶν θερμικῶν καὶ θὰ ἔχη τὴν ὠφέλειαν εἰς καύσιμα.

Σημειωτέον ὅτι εἰς τὰ υδροηλεκτρικὰ ἐργοστάσια θὰ ὑφίσταται περίσσεια ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, ὑπὸ ἰσχύϊν 45.000 κιλοβάτ εἰς περιόδους οὐ μόνον μεγάλης ὑδραυλικότητος ἀλλὰ καὶ μέσης τοιαύτης, τῆς τάξεως τῶν 320.000.000 κιλοβατῶρων, αἵτινες θὰ δίδονται εἰς τὸ δίκτυον.

6. Ὁ κ. Ν. Κιτσίκης, πέραν τοῦ ἐτησίου τοκοχρεωλυοῦ διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν συνομολογηθέντων δανείων δι' ὧν ἀνεγείρονται τὰ υδροηλεκτρικὰ ἐργοστάσια ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὰ ἔξοδα καὶ αἱ ἐτήσια ἀποσβέσεις.

Ὁ κ. Ι. Ζιγδης, ἀντιλαμβανόμενος τὸ ἐσφαλμένον τῆς σκέψεως οὐδόλως ὑποστηρίζει τοιοῦτον τί.

Ἀλλὰ ὅταν κανεὶς δὲν ἔχη διαθέσει οὔτε μίαν δραχμὴν καὶ ἔχει ἀνεγείρει ἐργοστάσιον μόνον μὲ δανειακὰ χρήματα πέραν τοῦ τοκοχρεωλυοῦ τῶν δανείων, εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχη τὴν ἀξίωσιν νὰ ὑπολογίζῃ εἰς τὰ ἐτήσια ἔξοδα καὶ ἐποσβέσεις; Ἀλλὰ ποίου κεφαλαίου ἀποσβέσεις;

7. Αἱ ἐκτεθεῖσαι ἀντιλήψεις εἶχον ὡς βάσιν τὴν ἐκ τοῦ υδροηλεκτρικοῦ ἐργοστασίου παραγωγὴν πρωτοβαθμίου ἐνεργείας 480 ἑκ. κιλ. ἰσχύϊν. Ἡδὴ ὅμως καὶ λόγῳ τοῦ συνδασμοῦ πρὸς τὸ ὑπερκείμενον φράγμα κρεμαστῶν, ἡ ἐκ τοῦ Καστρακίου πρωτοβάθμιος ἐνέργεια, συμφώνως πρὸς τὴν μελέτην ΕΒΑΣΟ, ὑπολογίζεται εἰς 590 ἑκ. κιλοβατῶρας ἐτησίως. Καὶ ἡ τοιαύτη κατὰ 23 ο/ο αὐξήσις ταύτης καθιστᾷ τὸ ἰσοζύγιον τοῦ σταθμοῦ οὐσιωδῶς εὐνοϊκώτερον, ἢ ὅσον ἐξετίθετο εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ καὶ ἐπιβάλλει τὴν ἀνάγκη ἀναθεωρήσεως ἐπικρίσεων, αἵτινες ἐβασίζοντο ἐπὶ ὑπολογισμοῦ ἐνεργείας 480 ἑκ. κιλοβατῶρων.

VIII. Γενικώτερος ἔλεγχος τῶν κατὰ τῆς συμβάσεως ἀλουμινίου ἐπικρίσεων.

Ἡ γενομένη ἔρευνα παρέχει τὴν εὐκαιρίαν ἀπαντήσεως εἰς τὰς κυριωτέρας τῶν αἰτιάσεων κατὰ τῆς βασικῆς περὶ τῆς βιομηχανίας ἀλουμινίου συμβάσεως, αἵτινες δὲν συνάπτονται μὲ τὴν τιμὴν τοῦ ρεύματος, διὰ νὰ ἔχη ἡ Ἐθνικὴ Ἀντιπροσωπεία πλήρη τοῦ θέματος ἐποπτεῖαν.

1. Διευτώθη κατὰ τῆς συμβάσεως ἡ ἐπίκρισις ὅτι τὸ ὕψος τῆς ἐπενδύσεως διὰ τὴν κατασκευὴν ἐργοστασίου δὲν εἶναι τῆς τάξεως τῶν 75.000.000 δολλαρίων. Ὁ κ. Ζιγδης

ὑπεστήριξεν ὅτι δὲν εἶναι μεγαλύτερον τῶν 50.000.000 δολλαρίων, ἐνῶ ὁ κ. Κιτσίκης τὸ περιώρισεν εἰς 25.000.000 δολλαρίων. Ἀποτέλεσμα τῆς ὑπερεκτιμήσεως τοῦ ὕψους τῆς ἐπενδύσεως θὰ εἶναι, κατὰ τοὺς ἐπικριτὰς, ὅτι θὰ ἐξαχθῇ ἐκ τῆς Χώρας συνάλλαγμα ὑπὸ μορφήν ἀποσβέσεως πολὺ περισσότερον τοῦ εἰσαχθέντος γεγονὸς ὅπερ θὰ περιορίσῃ τὰς προσδοκώμενας συναλλαγματικὰς καὶ ἄλλας ἐκ τῆς συμβάσεως ὠφελείας τῆς χώρας.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ὑπαρχόντων συγκριτικῶν στοιχείων καὶ δὴ ἐκ τοῦ κόστους ἐργοστασίου ἀλουμίνιας, τὸ ὅποιον κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον ἀνήγειρεν ὁ οἶκος Ρευνολτζς εἰς Βενεζουέλαν, δυναμικότητος 25.000 τόννων, πρᾶγμα τὸ ὅποιον ἐπεβεβαιώθη διὰ τηλεγραφήματος τοῦ ἰδίου Οἴκου κατατεθέντος εἰς τὴν Βουλὴν, τὸ κόστος τοῦ ἐργοστασίου τοῦτου θ' ἀνέλθῃ εἰς 20-23 ἑκατομ. δολλάρια καὶ ὄχι εἰς 10 ἑκατομ. δολλάρια, ὡς ἐσφαλμένως ὑπεστηρίχθη. Μὲ βάσιν τὸν ἀριθμὸν τοῦτου, δι' ἐργοστάσιον διπλασίας δυναμικότητος ἡ ἐκτίμησις φθάνει εἰς κόστος 46.000.000 δολλαρίων. Ἐὰν εἰς τὸ κόστος τοῦτου προστεθῇ καὶ τὸ κόστος τοῦ ἐργοστασίου ἀλουμινίου ἢ δαπάνη φθάνει εἰς τὸ ὕψος τῶν 62.000.000 δολλαρίων περίπου. Τὰ αὐτὰ περίπου στοιχεῖα προκύπτουν καὶ ἐκ τοῦ ἐν ἔτει 1959 κατασκευασθέντος ἐργοστασίου ἀλουμίνιας καὶ ἀλουμινίου εἰς Κίτιματ.

Τὸ ἐργοστάσιον τοῦτο, παραγωγικῆς ἰκανότητος 331.500 τόννων, ἐστοίχισεν ἀνὰ τόννον (μικρὸν) 1.700 δολ. ἢ 1 870 δολ. ἀνὰ τόν. μετρικόν. Μὲ βάσιν τὸ κόστος τοῦτου, τὸ ἰδικόν μας ἐργοστάσιον πρέπει νὰ στοιχίσῃ 98.175.000, μετ' ἀφαίρεσιν δὲ τοῦ κόστους τῶν υδροηλεκτρικῶν ἔργων 61.178.000 δολ. Ἀλλὰ καὶ μὲ παραδοχὴν γενικὴν κόστους ὁμοίου τύπου ἐργοστασίου 1.100 δολ. ἀνὰ μετρικόν τόννον, (σύμφωνος καὶ ὁ κ. Κιτσίκης) ὑπάρχει κόστος 57.750.000 δολλαρίων, εἰς τὸ ὅποιον πρέπει νὰ προστεθῶσιν τὰ ἔργα ὑποδομῆς, ἅτινα ἀνέλαβε νὰ κατασκευάσῃ ὁ ἀνάδοχος οἶκος (ὀδῶν προσπελάσεως - λιμενικῶν καὶ ἄλλων ἔργων), ὅτε ἡ δαπάνη φθάνει εἰς τὸ ὕψος 60 περίπου ἑκατομ. δολλαρίων. Τὰ ὑπόλοιπα ἀσφαλῶς θὰ πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς κεφάλαια κινήσεως. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ ὑπολογισμὸς γίνεται κατὰ τὸν πλεόν συντηρητικὸν τρόπον, διότι ὑπάρχουν καὶ οἱ ὑποστηρίζοντες, ὡς ὁ κ. Κούμουλос, ὅτι τὸ κόστος τοῦ ἐργοστασίου πρέπει νὰ ὑπολογίζεται εἰς τὸ ὕψος τῶν 73.000.000 δολ. περίπου. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῶν ἀνωτέρω, ἡ ἐσκεμμένη ἢ πεπλανημένη μεταβολὴ τῆς πραγματικότητος, δὲν ὠφελεῖ διὰ τὴν θεμελίωσιν τῆς αἰτιάσεως. Ἐκ τοῦ σαφοῦς περιεχομένου τῆς συμβάσεως προκύπτει ὅτι τὸ ὕψος τῆς ἐπενδύσεως ἐτέθη ἐνδεικτικῶς. Εὐχὴ ὅλων θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι, νὰ στοιχίσῃ ὀλιγώτερα. Διότι ὅσον ὀλιγώτερα στοιχίσῃ, τόσον μικρότερα θὰ εἶναι τὸ ποσὸν τῶν ἀποσβέσεων καὶ ἐπομένων περισσότερα θὰ εἶναι τὰ κέρδη τοῦ ἐργοστασίου, καὶ ἡ ὑπὸ μορφήν φορολογίας κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, συμμετοχῆ τοῦ Δημοσίου τοῦ ΟΒΑ ὡς συνεταίρου κατὰ ποσοστὸν 12 %.

Συμφώνως πρὸς τὰς ρητὰς διατάξεις τῆς συμβάσεως, τὸ ὕψος τῆς ἐπενδύσεως, ἐνδεικτικῶς ἐν τῇ συμβάσει ἀναφερόμενον, θέλει προσδιορισθῇ ἐκ τοῦ πραγματικοῦ κόστους καὶ τὸ ἐξαχθισόμενον ὑπὸ τοῦ ἀναδόχου συνάλλαγμα θὰ προσδιορίζεται ἐκ τοῦ ποσοῦ, τὸ ὅποιον εἰσῆγαγεν οὗτος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2687. Τοῦτο εὐχερῶς θὰ δύναται νὰ προσδιορισθῇ ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἐλέγχου συναλλάγματος τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2687, ὅπως γίνεται καὶ εἰς ὅλας τὰς σχετικὰς περιπτώσεις. Εἰδικῶς, ἐν προκειμένῳ ὁ ἔλεγχος δὲν θὰ ἐνεργῆται μόνον ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἐλέγχου συναλλάγματος, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2687, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς Οἴκον. Ἐφορίας, ἡ ὁποία θὰ ἐλέγξῃ ἀναμφισβητήτως τὸ κόστος τοῦ ἐργοστασίου διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν νομίμων ἀποσβέσεων καὶ δαπανῶν ἐξυπηρετήσεως τοῦ διατεθέντος κεφαλαίου ἐν τῷ προσδιορισμῷ τῶν κερδῶν. Ἐλεγχον θὰ ἐνεργῆσῃ καὶ ὁ ΟΒΑ, ὡς συνεταῖρος, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ συνεταῖροι Νιάρχος καὶ Ρευνολτζς. Ἀλλὰ ἀκόμη καὶ τὸ Κράτος ἠδύνατο νὰ ἐλέγξῃ τὸ κόστος βάσει τῆς εἰδικῆς διατάξεως τῆς συμβάσεως, καθ' ἣν ὁ ἀνάδοχος ὑποχρεοῦται νὰ προμηθευθῇ τὰ ἀναγκαζοῦντα μηχανήματα εἰς τὴν εὐθηνότεραν τιμὴν, ὥστε νὰ ἐξουδετεροῦται κίνδυνος ὑπερκοστολογήσεως.

Εἰς πάντα τ' ἀνωτέρω θετικά καὶ ἀναμφισβήτητα, οἱ ἐπικριταὶ τῆς συμβάσεως ἀπαντοῦν ὅτι δὲν ἔχουν ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς ὑπηρεσίας ἐλέγχου τοῦ Ὑπ. Βιομηχανίας, δὲν ἔχουν ἐμπιστοσύνην εἰς οὐδένα ἐλεγχον τῆς Οἴκον. Ἐφορίας, οὔτε θεωροῦν ἐπαρκῆ τὸν ἐλεγχον τοῦ ΟΒΑ ὡς συνεταίρου, θεωροῦν δὲ ἀντιθέτως λίαν πιθανὴν τὴν συνεννόησιν τῶν λοιπῶν συνεταίρων πρὸς καταδολίευσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ ΟΒΑ.

Ἐὰν αἱ ἀνωτέρω σκέψεις ἦσαν βάσιμοι, τότε τὰ αὐτὰ θὰ ἔπρεπε νὰ ἰσχύουν καὶ δι' ὅλας τὰς λοιπὰς ἐπενδύσεις, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο καὶ θὰ γίνονιν βάσει τοῦ Νόμου 2687. Ἔτσι οὔτε ἓνα δολλάριον δὲν ἐπρόκειτο νὰ εἰσαχθῆ. Παρὰ ταῦτα δηλητηριάζεται ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς μὲ τοὺς ἐντυπωσιακοὺς αὐτοὺς ἰσχυρισμοὺς. Ἀλλὰ καὶ πέραν τούτων. Εἰς ποῖον θὰ ἀντιθέτο ἡ σύνταξις μιᾶς τοιαύτης μελέτης καὶ δὴ ἐπὶ ἐργασίων διὰ τὰς ὁποίας ἐκάστη ἐπιχείρησις, ἔχει τὸ μυστικὸν τῆς; Καὶ ποῖαν οὐσιαστικὴν ἀξίαν θὰ εἶχε ἡ μελέτη περὶ τοῦ κόστους, γενομένη πρὸ οἰασδήποτε συμφωνίας; Πέραν τῆς δαπάνης καὶ τοῦ χρόνου, ὅν θὰ ἀπῆται αὐτῇ, δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀποτελέσῃ τὴν βάσιν τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐξαχθησομένου ὑπὸ τῶν ἀναδόχων συναλλάγματος. Καὶ τὸ ἐὰν ἐστοίχιζε τὸ ἔργον περισσότερο ἢ ὀλιγότερα τῆς μελέτης θὰ ἔπρεπε πάλιν νὰ ἐλεγχθῆ διὰ νὰ φθάσουν ὅπωςδήποτε εἰς τὴν αὐτὴν κατάληξιν, τὸν ἐλεγχον τοῦ κόστους.

2. Ἐπίκρισις, ἐντυπωσιακῆς ἐπίσης μορφῆς, ὑπῆρξεν ἡ αἰτίασις ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐχάρισεν εἰς τοὺς ξένους τὸν ἐθνικὸν πλοῦτον τῆς χώρας, ἦτοι τοὺς βωξίτας, διότι ἐκ τῶν 45.000.000 τόννων βεβαίων κοιτασμάτων ἐδέσμευσεν 30.000.000 τόννους, ἐνῶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως δὲν χρειάζονται εἰς τὴν ἀνάδοξον ἐταιρίαν πέραν τῶν 18.000.000 τόννων. Κατ' ἀρχὴν, ἀποτελεῖ τὸ ὀλιγότερον περιφρόνησιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι δῆθεν διὰ τῆς συμβάσεως ἐδεδεμένον ὑπὲρ τῆς ἀναδόχου ἐταιρίας, 30.000.000 τόννοι βωξίτου. Οὐδεμία τοιαύτη δέσμευσις ἐγένετο. Ἡ σύμβασις ὀρίζει μόνον ὅτι μέχρι τῆς ἐξασφαλίσεως ὑπὸ τῆς ἀναδόχου 30.000.000 τόννων βωξίτου διὰ τῶν μεταλλευμάτων ἐρευνῶν, ἅς θὰ ἐνεργήσῃ ἡ δι' ἐξασφαλίσεως τῶν ἀποθεμάτων τούτων ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἀπαγορεύεται ἡ ἐξαγωγή βωξιτῶν πέραν τοῦ 1.000.000 τόννων ἐτησίως. Ἀλλὰ ἡ μόνη ἀναληφθεῖσα ἐν τούτῳ ὑποχρέωσις, ἀποτελεῖ ἔξουλημα τῶν βωξιτῶν μας εἰς τοὺς ξένους; Τί ἄλλο ἠδύνατο νὰ γίνῃ; Νὰ ἰδρῶσῃ ἡ Κυβέρνησις ἐργοστάσιον ἀλουμινίου εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ μὴ λάβῃ μέτρα περιορισμοῦ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν βωξιτῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν; Ἐπρεπε νὰ ἀφίση πλήρη ἐλευθερίαν ἐξαγωγῆς, διὰ νὰ εἰσπράττωνται 5 1/2 δολλάρια κατὰ τόννον, ἐνῶ διὰ τῆς μετατροπῆς 4 τόννων βωξίτου εἰς ἀλουμίνιον θὰ εἰσπράττωντο 510-520 δολλάρια; Σημειωτέον ἐπὶ πλέον ὅτι μέχρι σήμερον οἱ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐξαγόμενοι βωξίται ἀνέρχονται εἰς 800.000 τόννους ἐτησίως, ἐνῶ διὰ τῆς συμβάσεως ἐπετρέπη ἡ ἐξαγωγή 1.000.000 τόννων. Ὑπεστηρίχθη ἀκόμη ὑπὸ τῶν ἐπικριτῶν καὶ εἰδικώτερον ὑπὸ τοῦ κ. Κιτσιῆ ὅτι ἡ ζήτησις ἀλουμινίου εἰς ὀλόκληρον τὸν κόσμον αὐξάνει καὶ ἐπομένως οἱ βωξίται μας θὰ ἀνατιμηθοῦν.

Ἐὰν τοῦτο εἶναι ἀληθές, ὀρθότατα ἐνήργησε ἡ Κυβέρνησις τοῦ κ. Κ. Καραμανλῆ καὶ ἀπηγόρευσε τὴν ἐξαγωγήν βωξιτῶν πέραν τοῦ 1.000.000 τόννων. Διότι τοῦτο μόνον ἐπράξε καὶ αὐτὴν μόνον τὴν ὑποχρέωσιν ἀνέλαβε διὰ τῆς συμβάσεως.

3. Περαιτέρω, ὑπὸ τῶν ἐπικριτῶν τῆς συμβάσεως ὑπεστηρίχθη ὅτι ἡ ἀνάδοχος ἐταιρεία δὲν θὰ ἐμφανίσῃ κέρδος εἰς τοὺς ἰσολογισμοὺς τῆς, διὰ τῆς πωλῆσεως τῆς παραγωγῆς τῆς εἰς φιλικούς τῆς οἴκους εἰς τιμὰς χαμηλάς καὶ οὕτω ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν βωξιτῶν μας, οὐδὲν θὰ ὠφελθῆ ἡ Χώρα. Εἶναι, ὅμως, γνωστὸν ὅτι τὸ ἀλουμίνιον ἀποτελεῖ εἶδος εἰσηγμένον εἰς τὰ χρηματιστήρια ὄλου τοῦ κόσμου καὶ ἐπομένως αἱ διεθνεῖς τιμαὶ αὐτοῦ εἶναι ἀπολύτως προσδιορισμέναι. Θὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι ὁ ΟΒΑ ὡς συνεταίρος καὶ ἡ Οἴκον. Ἐφορία, νὰ ἀναγνωρίσουν τὰς χαμηλάς αὐτὰς τιμὰς;

4. Ὑπεστηρίχθη ἀκόμη ὑπὸ τῶν ἐπικριτῶν τῆς συμ-

βάσεως ὅτι ἡ ἐταιρεία θὰ προβῆ εἰς ἐξαγωγὰς καὶ ἀνατεργάστου βωξίτου. Ἡ ἐπίκρισις στηρίζεται εἰς τὴν ἀναληθῆ προϋπόθεσιν ὅτι δῆθεν ἐδεδεμένον ἦσαν 30 ἑκατομ. τόννοι βωξίτου ὑπὲρ αὐτῆς, ἐνῶ τὸ μόνον ἀληθές εἶναι ὅτι ἀπηγορεύθη ἡ ἐξαγωγή πέραν τοῦ 1.000.000 τόννων ἐτησίως. Καὶ ἡ ἐξαγωγή ὑπὲρ οὐδενὸς ἐμονοπωλήθη. Ἰδοὺ διατὶ δὲν ἔγινε ἔξουλημα τῶν βωξιτῶν μας πρὸς τοὺς ξένους. Καὶ ἐν τούτῳ, ἀντιθέτως, κατεβλήθη πᾶσα προσπάθεια προστασίας τοῦ ἐθνικοῦ μας πλοῦτου.

5. Ἐχει, ἤδη λεχθῆ ὅτι ἡ Χώρα μας διαθέτει ἀκόμη πολὺν μεγάλην δυνατότητα παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας δι' ἐκμεταλλεύσεως τῶν ὑπολοίπων ποταμῶν τῆς. (Τῆς τάξεως πολλῶν δισεκατομμυρίων κιλοβατῶν). Πέραν τούτου διαθέτει καὶ ἄφθονον λιγνίτην. Συνεπῶς, οἱ φόβοι τῶν ἐπικριτῶν ὅτι αἱ Ἀθῆναι κινδυνεύουν ἐκ τοῦ ἐργοστασίου ἀλουμινίου νὰ μείνουν χωρὶς ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν, εἶναι τελείως ἀστήρικτοι. Καὶ ἐν τούτῳ ἔχει ἤδη παρασχεθῆ ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιβεβαίωσις. Ἡ ἀπόδοσις τῶν δύο φραγμάτων τοῦ Ἀχελώου καὶ τὰ ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἄλλα ἔργα, πέραν δὲ αὐτῶν τὰ προγραμματιζόμενα νέα ἔργα, περὶ τῶν ὁποίων ὠμίλησε προχθὲς ὁ σημερινὸς Γεν. Διευθυντῆς τῆς ΔΕΗ, καθηγητῆς εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον, ἀπαριθμῶν προσθέτους ἐγκαταστάσεις εἰς τοὺς δύο σταθμοὺς Ἀχελώου, νέον φράγμα εἰς τὸ Αὐλάκι, ἄλλας περαιτέρω δυνατότητας εἰς τὸν Ἀχελῶον κλπ. Καὶ ταῦτα ἐν συνεχείᾳ τῆς διαβεβαίωσεως τοῦ ὅτι εὐρισκόμεθα εἰς προκεχωρημένον στάδιον μελέτης τοῦ συστήματος Ἀλιάνμονας. Παρὰ τὴν πρὸς τὸ ὕδατικὸν δυναμικὸν συμπορεύεται ὁ προγραμματισμὸς τῆς προσθήκης ἡ ἐπεκτάσεως θερμικῶν ἐκμεταλλεύσεων μεγάλης σημασίας εἰς τὴν Πτολεμαῖδα, Μεγαλοῦπολιν κλπ. Καὶ εἰς τὰ θετικὰ ταῦτα δεδομένα, πρόσφατοι ἀνακοινώσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας παρέχουν πληροφορίας περὶ διαπιστώσεως μεγάλων διαθέσιμων Ὑφφης εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν.

Εἰδικῶς, διὰ τὰς μέχρι σήμερον πραγματοποιήσεις, ὁ κ. Δημόπουλος ἀνεκοίνωσεν ἐν ἐντὸς τοῦ 1965 προστίθενται νέαι μονάδες συνολικῆς ἰσχύος ἴσης πρὸς τὸ σύνολον τῆς ἐν ἔτει 1958 δυναμικότητος.

6. Ἡ ρήτρα τοῦ δολλαρίου παρέχει ἐπαρκῆ ἀσφάλειαν ὡς πρὸς τὴν συνομολογηθεῖσαν τιμὴν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας. Βεβαίως, δὲν ἀποκλείεται θεωρητικῶς ἡ ὑποτίμησις τοῦ δολλαρίου. Τότε, ὅμως, ἡ ἀναστάσις θὰ εἶναι παγκοσμίου ἐκτάσεως καὶ θὰ ὑπάρχῃ ἡ νομικὴ δυνατότης ἀναθεωρήσεως τιμῆς κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις τοῦ δικαίου, καθ' ἃς ἡ ἀπρόβλεπτος μεταβολὴ τῶν συνθηκῶν, ὡφ' ἃς συνωμολογήθη μία σύμβασις, ἐπιτρέπει τὴν ἀναθεώρησιν αὐτῆς κατ' ἐφαρμογὴν τῶν σαφῶν διατάξεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου, (ἄρθρ. 388 Ἀστ. Κωδ.), ὑπὸ τῶν ὁποίων διέπεται ἡ σύμβασις κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 20 αὐτῆς.

7. Αἱ ἄλλαι ἀντιρρήσεις θεμελιῶνται εἰς ἀπαισιόδοξους προβλέψεις περὶ τοῦ ὕψους τοῦ κόστους τῶν ἔργων καὶ ἐπὶ τῶν δυσκολιῶν ἐξευρέσεως χαμηλοτόκων δανείων εἰς τὸ μέλλον. Εἰς τὰ πρῶτα τὴν ἀπάντησιν θὰ δώσῃ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς συμβάσεως.

Εἰς ἀνησυχίας διὰ τὴν ἐξεύρεσιν χαμηλοτόκων δανείων ἔδωσαν τὴν ἀπάντησιν αἱ πρόσφατοι εἰς τὸν τύπον δηλώσεις τοῦ σημερινοῦ Προέδρου καὶ τοῦ νῦν Γεν. Διευθυντοῦ τῆς ΔΕΗ, διὰ τῶν ὁποίων διατρανοῦνται ἡ διεθνὴς πίστις τῆς Ἐπιχειρήσεως καὶ ἡ ἀνετος ἐξασφάλισις εὐθύνῃς χρηματοδοτήσεως νέων ἔργων, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ νέου ὁμολογιακοῦ δανείου.

Τὰς δηλώσεις ἐπηκολούθησαν αἱ τελευταῖαι ἀνακοινώσεως τῶν ἰδίων, δημοσιευθεῖσαι εἰς ὀλόκληρον τὸν Τύπον τῆς Πρωτευούσης.

Ἡ πίστις πιστοποιεῖται ἀπὸ τὴν εὐκολίαν καὶ τοὺς εὐνοϊκοὺς ὄρους μὲ τοὺς ὁποίους ἡ ΔΕΗ ἐξασφαλίζει χρηματοδότησιν ἀπὸ τὰ μεγάλα πιστατικά ἰδρύματα τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν ΗΠΑ. Τὸ ἔργον Κρεμαστῶν χρηματοδοτεῖται μὲ 38,7 ἑκατ. δολλ. ἀπὸ τὸν Ἀμερ. Ὀργανισμὸν Διεθνῶς Ἀναπτύξεως, ὁ ὁποῖος μᾶς παρέσχε καὶ

άλλο δάνειον ἐξ 21,6 ἐκ. δολ. διὰ τὸ δεύτερον ἔργον Ἀχελώου, τὸ Καστράκι.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τράπεζα Ἐπενδύσεων καὶ αἱ Ἀμερικ. Τράπεζαι First National City Bank of N.Y., Export-Import Bank, Irving Trust Co καὶ Bank of America (ἡ μεγαλύτερα Τράπεζα τοῦ κόσμου) ἔδωσαν εἰς τὴν ΔΕΗ κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος πιστώσεις συνολικοῦ ὕψους 27,5 ἑκατ. δολ. ὑπὸ λίαν συμφέροντας ὄρους.

Καὶ εἰς ἄλλο σημεῖον «Ἐχομεν ἤδη προτάσεις ἀπὸ χρηματιστηριακοῦ κύκλου τῆς Ν. Ὑόρκης, τοῦ Λονδίνου καὶ τῆς Ζυρίχης διὰ ὁμολογιακὸν δάνειον ἐκδιδόμενον εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ μάλιστα με ἐγγύησιν πλήρους καλύψεως».

Καὶ συνεπλήρωσεν ὁ σημερινὸς Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. «Παράδειγμα ἡ πιστοδότησις πού ἀνηγγέλθη τὴν περασμένη Κυριακὴ ἀπὸ τὴν Bank of America, τὴν μεγαλύτερη Τράπεζα τοῦ κόσμου».

Θὰ ἔχουν μήπως, ἐπίδρασιν τινα ἐπὶ τῆς πολεμικῆς κατὰ τῆς συμβάσεως αἱ θετικαὶ αὐταὶ διαπιστώσεις. Πολὺ δύσκολον.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

Ἡ Ἐπικύρωσις τῆς Συμβάσεως.

Εἰσαγωγή εἰς τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ.

1. Τὴν ἡμέραν τῆς ὑπογραφῆς τοῦ πρωτοκόλλου συμφωνίας μεταξὺ τῶν ἐκπροσωποῦντων τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον καὶ τῶν ἀντισυμβαλλομένων (25 Ἰουνίου 1960) ἐμονογραφήθη ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς ΔΕΗ τὸ κείμενον τῆς ἐιδικῆς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ὁμίλου τῆς βιομηχανίας συμφωνίας παροχῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας. Ἡ συμφωνία ἀπετέλει ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν τῆς συνάψεως τῆς μετὰ τοῦ Δημοσίου συμβάσεως, ἡ δὲ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς ΔΕΗ ἀποδοχὴ εἶχε γίνεαι ὑπὸ τὴν αἴρεσιν τῆς ἐκ τῶν ὑστέρων ἐγκρίσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἄλλ' οὔτε καὶ ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ ἄλλως ἀφοῦ ὁ Γεν. Διευθυντὴς δὲν ἠδύνατο νὰ δεσμεύσῃ τὴν Ἐπιχειρήσιν δι' οἰασδήποτε ἀποφάσεώς του, ὡς ὀρθότατα διαπιστώνει ἐξεταζόμενος ὡς μάρτυς πρὸ τῆς Ἀνακρ. Ἐπιτροπῆς ὁ ἐκ τῶν τότε μελῶν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου κ. Λεβθῆς.

2. Ἄσκοπος μικρολογία, ἐπομένως, ἀποβαίνει πᾶσα περαιτέρω εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀνάλυσις. Ὁ Γεν. Διευθυντὴς δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποφασίσῃ καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ὑπ' αὐτοῦ μονογραφὴ ἢ ὑπογραφὴ τῆς συμβάσεως δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἄλλην ἔννοιαν, καὶ ὀρθῶς ἐξετέθη ὅτι εἶχε ὑπογράψῃ ὑπὸ τὴν αἴρεσιν τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

3. Προκειμένου νὰ ἐπιληφθῇ τοῦτο τῆς συζητήσεως, ὁ Γεν. Διευθυντὴς ὑπέβαλε κατατοπιστικὸν σημείωμα πρὸς τὸν τότε Πρόεδρον τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27 Ἰουνίου 1960. Πρὸ δύο ἡμερῶν εἶχε παραδόσει σημεῖωμα πρὸς τὸν Ἀναπληρωτὴν Βοηθὸν κ. Φλαμπουριάδην, ζητῶν παρ' αὐτοῦ νὰ προβῇ εἰς τὴν πρὸς τὸ Δ.Συμβούλιον εἰσήγησιν ἐπειδὴ, κατὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς του ἐπείγετο νὰ ἀναχωρήσῃ.

Ὁ Ἀναπληρωτὴς-Βοηθὸς ὅπως ὁ ἴδιος ὑποστηρίζῃ, εἶχε μετὰσχει εἰς τὰς διαπραγματεύσεις ἐπὶ ὅλων τῶν ἄλλων ὄρων τῆς συμφωνίας, πλὴν τῆς τιμῆς τῆς ἐνεργείας καὶ δὲν συνεμερίζετο, ὅπως βραδύτερον ἰσχυρίσθη, τὰ συμπεράσματα τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ. Δὲν ἐδέχθη τὴν ἀναπλήρωσιν, ἀλλὰ μετέσχε τῆς συνεδριάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ ἔλαβε τὸν λόγον εἰς διάφορα σημεῖα. Δὲν ἐξέφερε γνώμην ἐπὶ τῆς τιμῆς, ἀλλ' εἰς οὐδεμίαν στιγμὴν τῆς ἐν τῷ Συμβουλίῳ συζητήσεως ἐξεδήλωσεν ἀντίθεσιν, ἢ ἀνυσυχίας τοῦλάχιστον ὅταν συνεζητοῦντο αἱ οἰκονομικαὶ συνέπειαι τῆς συμβάσεως, ἐνῶ παρενέβη εἰς τὴν συζήτησιν ἄλλων θεμάτων κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν διὰ νὰ διατυπώσῃ τὰς ἰδικὰς του ἀντιλήψεις.

Ἄλλὰ, εἶναι δυνατόν, ἐν ὄψει τούτων, νὰ γίνῃ παραδεκτὸν ὅτι, ἀνώτερον στέλεχος τῆς ΔΕΗ, ὁ πρῶτος μετὰ τὸν Γεν. Διευθυντὴν, ἐπιστήμων μάλιστα ἐιδικῶς καὶ καθηγητὴς εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον, ὑπόχρεως ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του παρὰ τῇ ΔΕΗ νὰ ἐπιμελήτῃ τῶν συμφερόντων τῆς, παρηκολούθησε

μὲ ἀδιαφορίαν ἐιδικῶς καὶ μόνον τὰς συζητήσεις περὶ τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος, χωρὶς νὰ ἀφίση κἄν ἀπλήρην ἐνδειξιν ἀνυσυχίας, ἐὰν ἐπίστευεν ὅτι ἐκινδύνευεν αὐτὴ ἢ ὑπόστασις τῆς Ἐπιχειρήσεως ; Χωρὶς κἄν ἰδιαιτέρως, ἐπὶ τέλους, καὶ ἐκτὸς ἐπὶ τέλους τοῦ Δ.Σ. νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ ἐπὶ τῶν ἀνυσυχιῶν του, ἐὰν ὑπῆρχον τοιαῦται ;

Ἡ ἀπάντησις παρέχεται ἀπὸ τὴν ἀπλήρην ἀνάγνωσιν τῆς ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, καταθέσεως αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων θεμάτων τῆς ἐρεύνης τῆς.

Ἐχει, ἤδη, οὐσιαστικῶς ἀναίρεσει ὅσα περὶ κυβερνητικῶν δῶρων παρεμβάσεων κατέθετεν ἄνευ ἀντιδράσεώς τινος πρὸς τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου τῆς ΔΕΗ καὶ περὶ τῆς «εὐτελείας» ὅλων τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου αὐτῆς, διὰ νὰ δώσῃ δείγματα τῆς ἰδικῆς του ἀνωτέρας περὶ καθήκοντος καὶ ἠθικῆς ἀντιλήψεως, ἰδίᾳ ἐν σχέσει μετὰ τὴν ἀξίωσιν του ἐναντι τῆς Κυβερνήσεώς κατὰ Ἰούλιον 1962 ὅπως προηγηθῇ καταγγελία τῆς συμβάσεώς του ὡς ἀναπληρωτοῦ Γεν. Διευθυντοῦ διὰ νὰ εἰσπράξῃ πλήρην ἀποζημίωσιν καὶ ἔπειτα ἀποδεχθῇ τὴν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Καραμανλῆ καὶ τοῦ προέδρου ταύτης προσωπικῶς προσφερομένην θέσιν τοῦ ἀντιπροέδρου τοῦ Δ. Σ.

Ὡς ἐπίσης ἔχει ἀναίρεσει οὐσιαστικῶς ὅσα εἶχε καταθέσει καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἐν ἔτει 1958 διαιτησίας ἐπὶ τῆς διαφορᾶς κατὰ τὴν ἀνταλλαγὴν Ἑλληνικῶν οἴνων πρὸς Γαλλικὰ βιομηχανικὰ προϊόντα περὶ ἧς εἶναι εὐχερῆς ἡ κρίσις μετὰ τὴν μὴ συμπληρωθεῖσαν περίφημον κατ' ἀντιπαράστασιν ἐξετάσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν τότε διαιτητὴν κ. Νικ. Βλαχόπουλον. Ἄλλὰ περὶ τῆς σημασίας τῶν καταθέσεων πολλῶν μαρτύρων καὶ τῆς κατακορύφου μεταστροφῆς αὐτῶν ὅταν ἐξητάσθησαν ἀπὸ τὴν Ἀνακριτικὴν Ἐπιτροπὴν, πρέπει νὰ ἀφιερωθοῦν χωρισταὶ παράγραφοι εἰς ἄλλην θέσιν.

4. Διὰ τὸ ἀπασχολοῦν θέμα, ἀνάγκη νὰ σημειωθῇ ἐν τούτῳ ὅτι τῶν διαπραγματεύσεων ὡς πρὸς τὴν τιμὴν ρεύματος ὁ Γεν. Διευθυντὴς, κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον, εἶχε κατατοπίσει καὶ εἶχε κρατήσῃ ἐνήμερον τὸν τότε ἀντιπρόεδρον τοῦ Δ.Σ., τεχνικὸν καὶ αὐτὸν, ἀπὸ τῆς πρώτης δὲ συστάσεως τῆς ΔΕΗ Πρόεδρον αὐτῆς καὶ ἐιδικῶς ἀσχολούμενον μετὰ τὸν ἐξηλεκτισμὸν κ. Ἀναργ. Δημητρακόπουλον, ὅπως ὁ ἴδιος κατ' ἐπανάληψιν ἀνεγνώρισε. Ἦτο φυσικόν, ὅτι τὸ πρὸς τὸν ἀναπληρωτὴν σημείωμα, ἀπευθυόμενον πρὸς τεχνικὸν καὶ ἐνήμερον τοῦλάχιστον τῶν ἄλλων σημείων τῆς συμβάσεως, δὲν ἐχρειάζετο νὰ περιλάβῃ λεπτομερείας χρησίμους εἰς τὴν πρὸς Πρόεδρον τοῦ Δ.Σ. εἰσήγησιν.

5. Πάντως, εἰς ἀμφοτέρω τὰ κείμενα παρέχεται ἡ διαβεβαίωσις ὅτι ἡ συμφωνηθεῖσα τιμὴ ἦτο συμφέρουσα διὰ τὴν ἐπιχειρήσιν. Ἀνεπτύσσοντο, μάλιστα, εἰς τὸ πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ. Σ. σημείωμα καὶ αἱ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ὑπ. Συντονισμοῦ ἐκδηλωθεῖσαι ἀνυσυχία ἐνδεχομένου ταμειακοῦ ἀνοίγματος κατὰ τὴν ἀρχικὴν περίοδον καὶ ἠκολούθει ἡ διαβεβαίωσις ὅτι κατὰ τοὺς ἰδικούς του ἐγγυτέρους ὑπολογισμοὺς κατ' οὐδεμίαν περίοδον θὰ ὑπῆρχε ζημία, ἐνῶ ἀπὸ ὠρισμένου χρόνου, ἦτοι ἀπὸ τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ κεφαλαίου, τὰ κέρδη θὰ ἦσαν λίαν σημαντικὰ.

6. Καὶ τὰ δύο ταῦτα κείμενα ἀναφέρονται εἰς κόστος ρεύματος παροχῆς ἀποκλειστικῶς ἐργοστασίων Ἀχελώου, πράγμα τὸ ὁποῖον εἶναι ἄσχετον μετὰ τὴν ἐνταξιν τῆς παραγωγῆς εἰς τὸ ἐθνικὸν δίκτυον, διότι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀπομωνώσεως τῆς παραγωγῆς, μεταφορᾶς καὶ παροχῆς τοῦ ρεύματος, ἀλλὰ περὶ οἰκονομικοῦ ἀποχωρισμοῦ τῆς παραγωγῆς τῶν ἐργοστασίων. Τοῦτο διατυπῶνται ἀπολύτως σαφῶς εἰς τὴν ληφθεῖσαν σχετικὴν ὑπ' ἀριθ. 240 Α τῆς 27 Ἰουνίου 1960 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὑπὸ στοιχεῖον γ'. Τὸ ἐν τῷ σχεδίῳ συμβάσεως μετὰ τῶν ἐν τῇ παραγράφῳ 1 τῆς παρούσης μνημονευόμενων ὁμίλων καθοριζόμενον τιμολόγιον, εἶναι συνάφτησις τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ παρασχεθσομένη ἐνέργεια θέλει παράγεται ὑπὸ ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθησομένων φραγμάτων καὶ σταθμῶν παραγωγῆς, λειτουργούντων μετὰ κόστος ἐπιτρέπον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ

έν τῷ σχεδίῳ συμβάσεως τιμολογίου. Ἐχει ἤδη τονισθῆ εἰς τὸ κεφ. IV παρ. 2 τοῦ μέρους τούτου τῆς ἐκθέσεώς μας ὅτι ἡ παροχὴ εὐθηνῆς ἐνεργείας ἐξ εἰδικῶς καθοριζομένων σταθμῶν παραγωγῆς λόγῳ τῆς σημασίας τῆς βιομηχανίας, εἶχε τεθῆ ὡς προϋπόθεσις καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσηγήσεων καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ συζητήσεως. Καὶ πρέπει νὰ ἐπαναληφθῆ ὅτι ἡ προϋπόθεσις αὕτη ἐτέθη ὡς βᾶσις τῆς συζητήσεως τῆς κυρίας συμβάσεως ἀλουμινίου εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος (Συνεδρ. 13 Σεπτεμβρίου 1960) καὶ εἰς τὴν Βουλὴν μετὰ δίμηνον, (Νοέμβριον 1960), ἐν ὧσιν δὲ ταύτης ἐκυρώθη ἡ σύμβασις, διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 τῆς ὁποίας κυροῦται οὐσιαστικῶς καὶ ἡ μεταξὺ ΔΕΗ καὶ ὁμίλου συμφωνία, τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας ἐγγυᾶται τὸ Δημόσιον.

Τῆς διατυπώσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου εἶχον προηγηθῆ αἱ ταυτόσημοι περίπου εἰς τὸ θέμα τοῦτο παραδοχαὶ ὅλων τῶν λαβόντων τὸν λόγον μελῶν τοῦ Δ.Σ. Εἰδικώτερον, ὁ κ. Γρ. Πανᾶς, διαπιστώσας ὅτι διὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς ἐγένετο ἀπομόνωσις ἐκ τῶν ἄλλων ἐσόδων καὶ ἔργων τῆς ΔΕΗ, εἶπεν ἐπὶ λέξει «Συνεπῶς κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς ἐλήφθη ὑπ' ὄψει τὸ ἔργον τοῦ Ἀχελώου μόνον καὶ τῶν τριῶν φραγματῶν ἐν συνδυασμῶν».

Τὸ συμπέρασμα τῶν συζητήσεων ἀπηχοῦν καὶ οἱ λόγοι τοῦ μέλους τοῦ Δ.Σ. καὶ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κ. Λεβῆ:

«Συμφωνῶ νὰ τονισθῆ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι τὸ συμβόλαιον ἀλουμινίου ἀποτελεῖ ἐξάερα εἰς τὴν ΔΕΗ διὰ τοὺς εἰδικούς λόγους καὶ ὅτι καὶ αὕτη ἐπιθυμεῖ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἔργου τοῦ ἀλουμινίου».

Καὶ ὁμιλοῦν ἔπειτα ἀπὸ τοιαύτας διαπιστώσεις περὶ παραπλανήσεως τάχα τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου, παρασυρθέντων εἰς τὴν λήψιν τῆς ἀποφάσεως ἐν ἀγνοίᾳ τῆς σημασίας αὐτῆς.

Αἱ ἀνωτέρω περικοπαὶ δύνανται νὰ ἀποτελέσουν καὶ ἀπάντησιν εἰς ὅσα περὶ ἐλλείψεως ρεαλισμοῦ καὶ περὶ νήσων καὶ ἡπειρωτικῶν ἀνέσεων ἐκτίθενται εἰς τὴν ἐκθεσιν ΜΠΟΛΤΟΝ ἐν σχέσει μὲ τὸν ὑπὸ τῆς ΔΕΗ προσδιορισμὸν τοῦ κόστους ρεύματος κατὰ σταθμὸν.

Ὁμοίως, ὁ πρῶν Πρόεδρος τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀξιῶν Ἀθηνῶν κ. Β. Κόλιας ἐπανέλαβε τὰς αὐτὰς διαπιστώσεις διὰ νὰ συναγάγῃ ὅτι «ἡ τιμὴ συναρτᾶται μὲ τὴν κατασκευὴν τῶν ἐργοστασίων διὰ τὸ Ἀλουμίνιον».

XI. Ἡ Συζήτησις εἰς τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η.

1. Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου πρὸς ἔγκρισιν τῆς μονογραφείσης συμβάσεως ἐξεδηλώθη κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς συζήτησεως, ἐκπληξίς ὄρισμένων συμβούλων διὰ τὴν ἐσπευσμένην σύγκλησιν τοῦ Συμβουλίου πρὸς συζήτησιν σοβαροῦ θέματος.

Δυσφορίαν ἐξεδήλωσεν ὁ τότε Πρόεδρος τοῦ Δ. Συμβουλίου, ὅστις δὲν εἶχε παρακολουθήσει τὴν ἐξέλιξιν τῆς ὑποθέσεως, ἀπουσιάζων εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Καθ' ὅσον, ὅμως, ἐπροχωρεῖ ἡ ἐνημέρωσις τῶν μετεχόντων εἰς τὴν συνεδρίασιν καὶ ἡ κατατόπισις τῶν εἰς τὰς λεπτομερείας, τὴν ἐκπληξιν διεδέχετο ἡ ἱκανοποίησις διὰ νὰ ἐπακολουθήσῃ ὁ ἐνθουσιασμὸς διὰ τὰς διαπιστωθείσας ἐκ τῶν συζητήσεων οἰκονομικὰς συνεπειὰς τῆς καθορισθείσης τιμῆς παροχῆς τοῦ ρεύματος.

Ὁ Γεν. Διευθυντής, δικαιολογῶν τὸν τρόπον τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸ Συμβούλιον εἶπεν εἰπεῖ: «Ἀργὰ τὸ ἐσπέρας τοῦ Σαββάτου κατελήξαμεν εἰς συμφωνίαν μὲ τὴν ὑπ' ὄψιν διατύπωσιν τοῦ συμβολαίου. Συνεπῶς, δὲν ἔμεινεν ἄλλος χρόνος, πρὸς τὴν ἀπαιτουμένην ἀνάπαυσιν, μετὰ τὴν τόσον ἐξαντλητικὴν μᾶς ἐργασίαν. Ἄλλως τε, δὲν ὑπάρχει θέμα διαφωνίας ἐκ μέρους τοῦ Διοικ. Συμβουλίου, διότι καὶ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἐγένετο ὁ χειρισμὸς τῆς ὑποθέσεως κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὅχι διότι ἐπεβάλλετο ἀλλὰ διότι δὲν ὑπῆρχεν ἄλλο περιθώριον καὶ δι' ἄλλους χειρισμούς».

Καὶ εἰς τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἰδίου ἐγράφετο ἐπίσης, περὶ τοῦ σχεδίου, τὸ ὁποῖον εἶχε «μονογραφῆσει» ὅτι ἦτο ἀδύ-

νατον νὰ ἀχθῆ ἐγκαίρτερον πρὸ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου καὶ ὅτι διαβιβάζει παράκλησιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὅπως συζητηθῆ τοῦτο καὶ ληφθῆ σχετικὴ ἀπόφασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου.

2. Οὐδεὶς ἀντέλεξεν εἰς ὅσα ἐξετέθησαν, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τῆς οἰκείας συνεδριάσεως.

Καὶ ἡ συζήτησις ἔκλεισε μὲ ὁμόφωνον ἀπόφασιν ἐπικυρώσεως τῆς συμβάσεως καὶ μὲ πρότασιν τοῦ ἀρχικῶς δυσφοροῦντος Προέδρου ὅπως ἐκφραστοῦν καὶ συγχαρητήρια διὰ τὴν συμφωνίαν. Καὶ ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἐκφράσεως συγχαρητηρίων ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ, ὁ μετέπειτα ἐπικριτῆς τῆς συμβάσεως καὶ θρηνωδὸς συμφορῶν δὲν εὔρε κἂν τυπικὴν δικαιολογίαν διὰ νὰ ἐξαιρέσῃ ἑαυτὸν τοῦ κύκλου τῶν δικαιουμένων νὰ τύχουν τῶν εὐχαριστιῶν. Καὶ ἐπῆλθεν ὡς ἀποκορύφωμα τῆς γενικῆς πάντων ἀναγνωρίσεως, ἡ σύστασις τοῦ τότε ἀντιπροέδρου κ. Α. Δημητρακοπούλου ὅπως μὴ δοθοῦν εἰς τὴν δημοσιότητα τὰ ἐκ τῆς συζητήσεως προκύψαντα στοιχεῖα, ἵνα μὴ βᾶσει αὐτῶν ἐνθαρρυνθοῦν οἱ ἀντισυμβαλλόμενοι εἰς προβολὴν ἄλλων ἀξιώσεων.

Τὰ πορίσματα τῆς συζητήσεως, εἶχον ὑπερκεράσει διὰ τοὺς γνωρίζοντας ἀπλῶς τὴν Ἑλληνικὴν, τὴν προοπτικὴν τῆς εἰσηγήσεως τεῦ Γεν. Διευθυντοῦ.

3. Ὁ Γεν. Διευθυντής κατὰ τὴν συζήτησιν ἀνεφέρθη εἰς τὰς ἀρχικὰς προτάσεις του περὶ 4 μίλλες ἀνά κιλοβατῶραν, κατ' ἐπανάληψιν δὲ ὁμίλησε περὶ τῶν ἀνησυχίῶν τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ διὰ τὸ ἐνδεχόμενον δημιουργίας «ταμιακοῦ ἀνοίγματος» κατὰ τὴν ἀρχικὴν περίοδον, καλυπτομένου ἀπολύτως κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη. Καὶ ὅσα λέγονται καὶ ὅσα ἀποσπασματικῶς μνημονεύονται ἀπὸ τὴν συζήτησιν ἐκείνην, ἀναφέρονται πάντοτε εἰς τὰς ἐκτιμήσεις τοῦ Ὑπ. Συντονισμοῦ ὡς πρὸς τὰς οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα κερωρισμένως κατὰ τὰς διαφόρους περιόδους ἐφαρμογῆς τῆς συμβάσεως καὶ τὴν βεβαίαν προοπτικὴν τῆς υπερκαλύψεως αὐτῶν.

Προσέθεσεν, ἀκολούθως, ὁ Γεν. Διευθυντής ὅτι οἱ ἰδικοὶ του ὑπολογισμοὶ τὸν εἶχον πείσει ὅτι αἱ ἀνησυχίαι τοῦ Ὑπουργείου δὲν ἐδικαιολογοῦντο.

Καὶ παρέσχε τὴν κατηγορηματικὴν διαβεβαίωσιν ὅτι κατὰ τὰς ἐκτιμήσεις τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ΔΕΗ καὶ τὰς ἰδικὰς του, ἡ ΔΕΗ δὲν θὰ εἶχε ζημίας (ὑπὸ τὴν θεθεῖσαν πάντοτε ἔννοϊαν) κατ' οὐδεμίαν περίοδον τῆς συμβάσεως, παρὰ τὰς συντηρητικὰς ἐκτιμήσεις τοῦ Ὑπουργείου. Καὶ διηκρίνησεν ὅτι κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς τὰ κέρδη τῆς ΔΕΗ θὰ ἀνέλθουν σημαντικῶς κατὰ τὴν β' περίοδον, ἦτοι μετὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν δανείων, ὅταν ἡ ἐκμετάλλευσις δὲν θὰ βαρύνεται μὲ ὑποχρεώσεις ἐξυπηρετήσεως κεφαλαίου.

Ἡ ὅλη συζήτησις διεξήχθη μὲ βᾶσιν τὴν πρὸς τὰ μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου ἀναγνωσθεῖσαν εἰσήγησίν του, τὴν ἥδη μνημονευθεῖσαν. Εἰς τὴν εἰσήγησιν ἐκείνην ὑπάρχουν αἱ ἀκόλουθοι ἐπὶ λέξει παράγραφοι :

«Κατὰ πᾶσαν πρόβλεψιν γενομένην παρ' ἐμοῦ, ἡ τιμὴ τοῦ 3,1 χιλιστ. τοῦ δολλ. δὲν θὰ εἶναι ζημιογόνος κατ' οὐδεμίαν περίοδον διὰ τὴν ΔΕΗ, ὅποτε ἡ εἰκὼν μεταβάλλεται ἄρδην ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὀφέλη τῆς ΔΕΗ...».

Καὶ εἰς ἄλλο σημεῖον :

«Τονίζω καὶ πάλιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις, κρίνουσα τὰς τιμὰς ταύτας, ὡς μὴ ζημιογόνους, ἔχει ὑπ' ὄψει τῆς τὰ ἀποτελέσματα τῶν ὑπολογισμῶν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ καὶ ὄχι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐν τῇ παρουσίᾳ μου σᾶς ἀνεκοίνωσα ὡς ἰδικὰ μου ἀποτελέσματα ὑπολογισμῶν».

Εἰς τὰ Πρακτικὰ τῆς Συνεδριάσεως τῆς ἡμέρας τῆς κυρώσεως τῆς συμβάσεως ἔχουν περιληφθῆ, μεταξὺ ἄλλων, ἐπὶ λέξει αἱ φράσεις του : «Ἐφ' ὅσον δὲν ἔχετε ἀντίρρησην εἰς τὴν ἀρχὴν—ὅτι ἡ ΔΕΗ πρέπει νὰ συμβάλῃ διὰ χαμηλοῦ τιμολογίου ἵνα πραγματοποιηθῆ γενικωτέρα ἐπιδιώξις—λέγω τὰ ἐξῆς : Μὲ τὴν τιμὴν τῶν 3,1 καὶ 3,6 μίλλες τοῦ δολλαρίου ἐγὼ νομίζω ὅτι κατ' οὐδεμίαν περίοδον δὲν θὰ ὑποστῆ βλάβην ἡ ζημίαν ἡ ΔΕΗ. Ὁ Ὑπουργὸς Συντονι-

σμοῦ ἀκόμη, ὅστις εἶναι περισσότερο συντηρητικὸς ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τῆς ἀσφαλείας τῆς ΔΕΗ, ἐδέχθη τοὺς ὑπολογισμοὺς κατὰ τοὺς ὁποίους ἐπὶ μίαν 16ετίαν ἐνδεχομένως νὰ ὑφίσταται ζημίαν ἢ ὅποια ὅμως θὰ ἀποσβεσθῇ ἀπὸ τοῦ 17ου μέχρι τοῦ 28 ἔτους, πέραν τοῦ ὅτι ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ χρόνου θὰ ἔχη γίνει καὶ ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν δανειακῶν κεφαλαίων. Συνεπῶς, μετὰ τὸ 28ον ἔτος ἡ ΔΕΗ θὰ ἔχη. . .».

Καὶ περαιτέρω «Ὁφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἡ Κυβέρνησις διεξήγαγε τὰς διαπραγματεύσεις ἐν πλήρει τιμίᾳ διαθέσει πρὸς τὴν ΔΕΗ».

4. Ὁ τότε Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ., ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξιν, τῆς ὑποθέσεως καὶ παρὰ τὰ διατυπωθέντα ἀρχικῶς παράπονα, δις ἢ τρίς διαπιστώνει μὲ ἱκανοποίησιν ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ τῆς Γεν. Διευθύνσεως εἶναι πολὺ πλέον αἰσιδοξοὶ τῶν συντηρητικῶν ἐκτιμήσεων τοῦ Ὑπ. Συντονισμοῦ περὶ «ταμιακοῦ ἀνοίγματος» κατὰ τὴν ἀ' περίοδον.

Ὁ τότε ἀντιπρόεδρος κ. Α. Δημητρακόπουλος κατ' ἐπανάληψιν διαστέλλει τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς Γεν. Διευθύνσεως ἀπὸ τὰς ἐκτιμήσεις τοῦ Ὑπ. Συντονισμοῦ διὰ νὰ εἴπῃ ἐπὶ λέξει. «Τὸ συμπέρασμα ἀπὸ τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος εἶναι ὅτι ἡ βιομηχανία ἀλουμινίου πρόκειται νὰ προσφέρῃ πολλὰ εἰς τὸν τόπον. . .». Παραδέχεται ἐν συνεχείᾳ ὅτι εἶχε κατατοπιστικὰς πληροφορίες ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ἀπὸ τὸν Γεν. Διευθυντὴν καὶ προσθέτει. «Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι διὰ τῶν ἐπιτευχθέντων ὑπὸ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ ὄρων, ἡ ΔΕΗ μὲ τὰ σημερινὰ δεδομένα οἰκονομικῶς μὲν θὰ εἶναι ἄτρωτος. . .».

Ὑπερθεματίζει εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἀπιδέσεως τῶν ἔργων παραγωγῆς τοῦ ρεύματος, ὑπολογίζων ζῶν ἔργων πολιτικοῦ μηχανικοῦ 100 ἐτῶν, προκειμένου νὰ προσδιορισθοῦν αἱ ἐτήσιαι ὑποχρεώσεις κ.λ.π. καὶ κατὰ συνέπειαν τὰ ἀπομένοντα κέρδη καὶ καταλήγει εἰς τὸ τέλος τῆς συνεδριάσεως εἰς τὰ ἀκόλουθα : «Παρακαλῶ νὰ κάμω τὴν ἐξῆς σύστασιν. Ἐκ τῶν ὅσων γνωρίζω καὶ ἐκ τῶν συζητήσεών μου μετὰ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ, ἐὰν αἱ σημερινὰ μας συζητήσεις, αἱ καταχωρηθεῖσαι εἰς τὰ πρακτικά, γνωσθῶν εἰς εὐρύτερον κοινόν, εἶναι ἐνδεχόμενον οἱ συμβασιούχοι νὰ φανοῦν ἀπαιτητικώτεροι εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ρεύματος».

Ἀσφαλῶς, δὲν γίνεται ποτὲ τοιαύτη τοποθέτησις καὶ σύστασις, ἀπὸ τεχνικῶν καὶ παλαιῶν καθηγητῶν μάλιστα, ἀν διετῆρει οἰανδήποτε ἀμφιβολίαν εἰς τὴν συνείδησιν του.

5. Ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος κ. Λεβῆς, ἐκινῶν ἀπὸ τὰ πραγματικὰ δεδομένα, ἰδίᾳ δὲ τὰς συντηρητικὰς ἐκτιμήσεις περὶ ταμιακοῦ ἰσοζυγίου τῆς ἀ' περιόδου τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, διετύπωσε διαφόρους σκέψεις περὶ τοῦ ὕψους τοῦ κατὰ τὰς ἐκτιμήσεις αὐτοῦ συνολικοῦ ἀνοίγματος, διεπίστωσε τὰς ὑφισταμένας προβλέψεις μεταγενεστέρως ὑπερκαλύψεως, διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὰς ἀκολούθους διαπιστώσεις ἐπὶ λέξει : «Σήμερον πλέον δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἐγκαταστήσωμεν εἰς τὴν Ἑλλάδα βιομηχανίαν ἀλουμινίου, συμπύπτει δὲ τοῦτο μὲ τὰς διεξαγομένας συζητήσεις διὰ τὴν εἰσοδον τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Κοινὴν Ἀγοράν». Ὁ κ. Λεβῆς, ἐλέγχων τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἀνοίγματος (κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπ. Συντονισμοῦ) καὶ ἐκινῶν ἀπὸ τὴν παραδοχὴν ὅτι, πρὸς μείζονα ἀσφάλειαν, ἔκαμε καὶ ὁ ἴδιος ὑπολογισμοὺς μὲ τὸ ἀνοίγμα (ζημίαν) τῶν 8 ἕως 11 ἐκ. δολλ. κατὰ τὴν πρώτην 16ετίαν, διεπίστωσεν ὅτι τὸ ἀνοίγμα αὐτὸ ἀνέρχεται εἰς 25 % τὸ πολὺ ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἔργων καὶ ὅτι τοιοῦτον ποσοστὸν δὲν θεωρεῖται μεγάλο, ἐφ' ὅσον ἐξασφαλίζεται μακρὰ ἐκμετάλλευσις. Καὶ κατέληξεν ἐπὶ λέξει : «Ἡ ζημία αὐτῆ τῶν 8—11 ἐκ. δολλ. εἶναι τόσον μικρά, ὥστε νὰ μὴ γενῶνται ζητήματα. Κατόπιν αὐτοῦ ἀπὸ οἰκονομικῆς πλευρᾶς δὲν γεννᾶται ζήτημα».

Ἄλλὰ τί ἄλλο ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν πλευρὰν ἔπρεπε νὰ ἐρευνηθῇ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸ Δ. Σ. , ἀφοῦ εἶχον ἐξασφαλισθῆ αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις καὶ δὲν ἐτίθετο ζήτημα ἐπαρκείας ἐνεργείας διὰ τὸ μέλλον;

Καὶ ὁ Ναύαρχος Τσάφος : «Γεγονὸς ἀνατρέπον τοὺς δισταγμοὺς εἶναι ὅτι ὁ Γεν. Διευθυντὴς εἶναι αἰσιδοξώτερος ἀκόμη τοῦ Ὑπ. Συντονισμοῦ . . . Συμφωνῶ ὅτι δὲν ὑπάρχει

ἀμφιβολία ὅτι πρέπει νὰ ἐγκρίνωμεν τὸ προτεινόμενον συμβόλαιον».

Καὶ ὁ Στρατηγὸς Σειραδάκης : Συμφωνῶ ἀπολύτως διὰ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ».

Ἀνάλογα, μὲ ἀνάπτυξιν τῶν ἀπόψεών των, ἐξέθεσαν οἱ σύμβουλοι κ. Β. Κόλιας, τ. Πρόεδρος τοῦ Χρηματιστηρίου, Γρ. Πανᾶς καὶ ὁ γνωστῆς πείρας τεχνικὸς ἀποθανὼν στρατηγὸς Πουλόπουλος.

Χαρακτηριστικῶς ὁ κ. Β. Κόλιας, ἀναφερόμενος εἰς τὰς οἰκονομικὰς συνεπείας ὡς ἐκ τῆς συμφωνηθείσης τιμῆς εἶπεν : «Συνεπῶς εἶναι ἀκόμη περισσότερο εὐχάριστος ἡ συναψις τοῦ συμβολαίου ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν καὶ προϋπολογισμοὶ πλέον αἰτιόδοξοι, οἱ ὁποῖοι λέγουσιν ὅτι ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμὴν εἶναι δυνατόν ὄχι μόνον ζημίας νὰ μὴ ἔχωμεν, ἀλλὰ καὶ κέρδη, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῆς ἀποσβέσεως τῶν δανειακῶν κεφαλαίων».

Λεπτομερεῖς ὑπῆρξαν καὶ αἱ ὁμιλίαι τοῦ κ. Γρ. Πανᾶ, ὅστις ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔδωσε τὴν πληροφορίαν ὅτι ὑπάρχουν διὰ τὸ ἀλουμίνιον εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τιμαὶ ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας κάτω καὶ τῶν 2 μίλλες, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐξετίμησε τὰς ὠφελείας τῆς ΔΕΗ ἐκ τῆς συμφωνηθείσης τιμῆς, εἰπὼν ἐν σχέσει μὲ τὰς διαπραγματεύσεις καὶ τὴν κυβερνητικὴν θέσιν. «Ἡ ἰδία ἡ κυβερνήσις, καθ' ὅσον γνωρίζω, ἀπέκλεισε τὴν περίπτωσιν ἐπιδοτήσεως τοῦ ρεύματος καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ εὐτύχημα. . . Δι' αὐτὸ, κατόπιν τῆς δηλώσεως τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ ὅτι αἱ προβλέψεις μας εἶναι καλλίτεροι καὶ ἀπὸ τὰς προβλέψεις τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ, νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία περὶ τοῦ ὅτι πρέπει νὰ ἐγκρίνωμεν τὸ συμβόλαιον. Ὑπὸ αὐτὰς τὰς συνθήκας ὄχι μόνον εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι πρέπει νὰ ἐγκρίνωμεν τὴν σύμβασιν, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὴν θεωρήσωμεν καὶ ὡς ἀπαρχὴν μιᾶς νέας τάσεως ἐκβιομηχανοποιήσεως τῆς Ἑλλάδος μὲ πολὺ εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα διὰ τὴν χώραν καὶ τὴν ΔΕΗ».

6. Ὑποθέτομεν ὅτι δὲν εἶναι εὐχερῆς ἡ ἀναζήτησις ἄλλων περιπτώσεων τόσον ἐνθουσιώδους ἀποδοχῆς ἀπὸ μέλους συλλογικοῦ ὄργανου μιᾶς ἀμφοτεροβαροῦς συμφωνίας. Ἄν μεθ' ὅλα ὅσα ἐλέγχθησαν εἰς τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην καὶ μετὰ τὴν ὑπὸ τὸ κράτος ἐκδήλου ἐνθουσιασμοῦ ὁμόψηφον λήψιν ἀποφάσεως καὶ διατύπωσιν συγχαρητηρίων, ἡ συζήτησις θεωρεῖται ὡς ἐν σπουδῇ διεξαχθεῖσα καὶ ἡ ἀπόφασις ὡς ἐπιβληθεῖσα εἰς ἀμφιβόλλοντας συμβούλους, μὲ συνέπειαν τὴν μεταχωρὰν εὐθυνῶν εἰς τοὺς μὴ μετέχοντας τῆς συζητήσεως οὐδ' ὅπωςδῆποτε ἀναμιχθέντας εἰς αὐτήν, ἀσφαλῶς ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα δὲν δύναται νὰ χρησιμεύῃ πλέον ὡς ὄργανον συνηθέσεως καὶ ἐκφράσεως ἰδεῶν μεταξύ τῶν Ἑλλήνων.

7. Ἐξετέθησαν, βεβαίως, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως διάφοροι ἀπόψεις, ἀλλὰ εἶναι χαρακτηριστικόν ὅτι οἱ διατυπώντες ταύτας προήγοντο ἐν συνεχείᾳ τῆς συζητήσεως εἰς διαπιστώσεις πλήρως καὶ ἐξ' ὁλοκλήρου ἱκανοποιητικὰς.

Καὶ δὲν ἔμεινεν οὔτε μία φράσις οἰουδήποτε ὁμίλητοῦ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἄνευ ἀπαντήσεως, μετὰ τὴν ὁποίαν νὰ μὴ θεωρηθῇ ὁ ἴδιος ὡς χρέος του νὰ προβῇ εἰς τὴν δῆλωσιν ὅτι μετὰ τὰς συζητήσεις καὶ διευκρινίσεις εἶχε πεισθῆ ἀπολύτως περὶ τοῦ συμφέροντος τῆς ΔΕΗ, εἰδικῶς δὲ περὶ τοῦ ὅτι αἱ τιμαὶ παροχῆς τῆς ἐνεργείας ἐξησφάλιζον θετικὰ καὶ σημαντικὰ κέρδη εἰς τὴν ἐπιχείρησιν.

XI. Ἐξαντλητικὴ συζήτησις εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον.

1. Εἶναι χαρακτηριστικόν ὅτι οὐδὲν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου εἰς τὸ τέλος τῆς συζητήσεως διετύπωσεν ἀμφιβολίαν ἐπὶ οἰουδήποτε σημείου, πρᾶγμα τὸ ὅποιον δὲν δύναται νὰ ἀποδεικνύῃ τίποτε ἄλλο, παρὰ ὅτι δὲν εἶχον ἀπομείνει πλέον σημεῖα χρῆζοντα διευκρινίσεως. Μετεῖχον δὲ τοῦ Συμβουλίου καὶ ἀρκετοὶ τεχνικοὶ, πλὴν τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ, (Ἄναργ. Δημητρακόπουλος, Γρ. Πανᾶς, Στρατηγὸς Πουλόπουλος) ἄνθρωποι μὲ οἰκονομικὴν δρᾶσιν καὶ γνώσιν (Λεβῆς τῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος, Κόλιας τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν) καὶ ἄλλα πρόσωπα μὲ μεγάλο κύρος καὶ πείραν, ὁ Στρατηγὸς Σειραδάκης, Ναύαρχος Τσάφος κλπ. Ἐλάχιστοι ἦσαν φίλοι τῆς τότε Κυβερνήσεως, ἐνῶ πολλοὶ ἐθεωροῦντο καὶ ἦσαν πολιτικοὶ φίλοι τῆς τότε ἀντιπολιτεύσεως.

2. Ουδείς εξήγησεν αναβολήν τῆς συζήτησεως διὰ τὴν τοῦ παρασχεθῶν στοιχεῖα πλείονα τῶν περιλαμβανομένων εἰς τὰς εἰσηγήσεις, ἢ διὰ τὴν μελετήσῃ ἀνετώτερον τὸ θέμα. Καὶ ὅλοι ἔμειναν σύμφωνοι εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς ἐκφράσεως τῶν συγχαρητηρίων.

Καὶ τί προσέθετε ἄλλως τε ἀναβολὴ τῆς συζήτησεως, ἢ μείζων προπαρασκευῆ, προκειμένου περὶ θέματος, ἢ λύσεις τοῦ ὁποίου ἐξηρητῶ ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν δύο προϋποθέσεων, ἢ μία τῶν ὁποίων ἦτο ἐντελῶς τεχνικὴ ; Τὸ κόστος πρῶτον τῶν ἔργων καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν προσδιοριζόμενον κόστος τοῦ ρεύματος. Ἐπ' αὐτοῦ, ἢ προσωπικὴ συμβολὴ τῶν συμβούλων δὲν ἠδύνατο νὰ προσθέσῃ τι εἰς τὰ ὑπηρεσιακὰ στοιχεῖα. Δευτέρα προϋπόθεσις τῆς λύσεως ἦτο ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἀπόψεως περιορισμοῦ τῶν κερδῶν τῆς ΔΕΗ, πραγματοποιημένου διὰ τὴν βιομηχανίαν ἀλουμινίου μὲ τὰς συμφωνηθείσας τιμὰς λόγῳ τῶν προσδωκομένων γενικωτέρων ὠφελειῶν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Διὰ τὴν γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν ἐχρειάζοντο στοιχεῖα καὶ μελέται. Ἦρκει ἡ πείρα καὶ ἡ κρίσις τῶν μετεχόντων εἰς τὸ Συμβούλιον. Καὶ ὅλοι ἀπήντησαν ὅτι συνεμερίζοντο τὴν ἀντίληψιν ἐκείνην καὶ ἦσαν σύμφωνοι εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς βιομηχανίας.

Καὶ ὄχι μόνον δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὰ πρακτικὰ ὡς διατυπωθεῖσα ὁποσδήποτε σκέψις περὶ ἀναβολῆς λήψεως τῆς ἀποφάσεως, ἀλλ' ἀντιθέτως περιλαμβάνεται κρίσις ὅτι ἡ συζήτησις θὰ ἠδύνατο νὰ εἶχε λήξει καὶ πολὺ ἐνωρίτερα, ἐὰν ὑπῆρχε διεξοδικὴ εἰσήγησις περιλαμβανούσα τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς συζήτησεως.

Τὰς σκέψεις ταύτας ἐξέθετο ὁ Γ. Διευθυντῆς τῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος κ. Λεβῆς, εἰπὼν ἐπὶ λέξει, ὡς ἀναγράφονται εἰς τὰ πρακτικὰ :

«Ὅπως εἶναι ἡ ἐκθεσις τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ δὲν παρέχει ὅλα τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ ἠμπορούσαμε νὰ ἔχωμεν, ὥστε ἡ συζήτησις θὰ εἶχε λήξει ἴσως ἐνωρίτερα. Βεβαίως ἦσαν τοιαῦτα τὰ χρονικά ὅρια, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ δώσῃ παρὰ μίαν ἀδράν εἰκόνα τῶν ἀποτελεσμάτων καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς ΔΕΗ.»

Τὰ λοιπὰ συνεπλήρωσεν ἡ συζήτησις, ἢ ὁποία θὰ ἠδύνατο νὰ εἶχε λήξει καὶ πολὺ ἐνωρίτερον, ἂν εἶχον δοθῇ ἀπ' ἀρχῆς ὅλα τὰ στοιχεῖα.

Καὶ ἡ παρατήρησις αὕτη, προσώπου μὲ πείραν καὶ εἰδικὰς γνώσεις, γενομένη κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως, εἶναι ἀξία ἰδιαίτερης προσοχῆς, ἀπάντησις εἰς ὅσα λέγονται περὶ βεβιασμένης ἢ προχείρου συζήτησεως καὶ ἀνεπαρκοῦς ἐνημερώσεως.

Καὶ ἦτο ἐπόμενονον ὑπὸ τὰ δεδομένα ταῦτα νὰ μὴ ζητηθῇ ἀναβολὴ καὶ νὰ ληφθῇ ἀπόφασις τὴν ἰδίαν ἡμέραν.

3. Δὲν εἶναι δυνατὸν κατὰ συνέπειαν, ἐπειτα ἀπὸ τὰ λεχθέντα εἰς τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ.Σ., νὰ γίνεταί λόγος σοβαρὸς περὶ βεβιασμένης λήψεως ἀποφάσεως.

Ἡ ἀποψις ὅτι οἱ σύμβουλοι ἐξηναγκάσθησαν δῆθεν νὰ προσχωρήσουν εἰς τὴν ἀπόφασιν στερεῖται οἰουδήποτε ἐρείσματος. Πῶς θὰ ἦτο δυνατόν ἀνθρωπῶι, ὡς οἱ Ἄν. Δημητρακόπουλος, Πουλόπουλος, Σειραδάκης, Τσάφος, Κόλιας, Λεβῆς, Πανᾶς νὰ δεχθοῦν τὴν ἠθικὴν κατάπτωσιν τῆς ἀποδοχῆς συμβάσεως ζημιογόνου, ὑποκύπτοντες εἰς οἰωνδήποτε πίεσιν ; Τί ἐπρόκειτο νὰ διακινδυνεύσουν ἂν ἤρνούντο τὴν πίεσιν ;

Ἡ ἐντιμότης καὶ τὸ ἦθος τῶν προσώπων ἐκείνων ἀποκλείει τοιαύτας σκέψεις.

4. Καὶ ὑπάρχει ἐπιβεβαίωσις ἀνεπίδεκτος οἰασδήποτε παρερμηνείας, ἐξ ἄλλης ἐκδηλώσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ Δ. Σ. Πέντε μῆνας μετὰ τὴν κύρωσιν τῆς συμβάσεως, τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ, τὴν 24 Νοεμβρίου 1960, συνεζήτησε καὶ αὖθις ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ἐξ ἀφορμῆς ζητημάτων προκληθέντων ἀπὸ διαφυγὴν ἐμπιστευτικῶν ἐγγράφων καὶ ἀπὸ ἀνακοίνωσιν τῆς Διοικήσεως, ἧτις ἐπεκρίθη ὑπὸ μεμονωμένου συμβούλου, ὄχι διὰ τὸ οὐσιαστικὸν περιεχόμενον, ἀλλὰ ὡς ἀνεπίκαιρος καὶ ὡς δυναμένη νὰ ἐμπλέξῃ τὴν ΔΕΗ εἰς τὸν πολιτικὸν ἀνταγωνισμόν, δεδομένου ὅτι ἐγένετο κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐν τῇ Βουλῇ συζήτησεως προτάσεως νόμου

περὶ ἀκυρώσεως τοῦ κατὰ Σ]βριον ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξουσιοδοτήσεως ψηφισθέντος Ν.Δ., δι' οὗ εἶχε κυρωθῆ ἡ σύμβασις.

Κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην συζήτησιν τῆς 24 Νοεμβρίου 1960 καὶ ἐνῶ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐκτὸς αὐτῆς εἶχον ἐκτεθεῖ ἐπίμονοι αἰτιάσεις κατὰ τῆς ὑπογραφείσης συμβάσεως, ὅλα τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐπανελάβον τὰς κατὰ Ἰούλιον τοῦ ἰδίου ἔτους διατυπωθείσας ἀντιλήψεις καὶ διετράνωσαν τὴν ἐμμονὴν των εἰς τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἡ σύμβασις ἦτο συμφέρουσα διὰ τὴν ΔΕΗ.

Εἰς τὰς διαπιστώσεις ταύτας ἐπρωτοστάτησε καὶ πάλιν ὁ τότε ἀντιπρόεδρος καὶ παλαιὸς βουλευτῆς τοῦ παλαιοῦ κόμματος τοῦ σημερινοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Α. Δημητρακόπουλος, τονίζων ὅτι καταδικάζει τὴν τακτικὴν παραδόσεως εἰς τὴν δημοσιότητα ἐμπιστευτικῶν ἐγγράφων τῆς Ἰπηρεσίας τῆς ΔΕΗ, ἐπικροτεῖ τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς Διοικήσεως τῆς ΔΕΗ πρὸς περιφρούρησιν τοῦ κύρους καὶ τοῦ γοήτρου τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῶν δικαιούτων αὐτῆν, διαπιστώνει ὅτι ἡ ἀνακοίνωσις περιεῖχε τὰς εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον διατυπωθείσας ἀντιλήψεις καὶ διευκρινίζει ὅτι ἐμμένει εἰς τὴν ἀρχικὴν του θέσιν προσθέτων ὅτι «περὶ ἐμπορικῶν διαπραγματεύσεων ἐπρόκειτο καὶ ἐφθάσαμεν ἐκεῖ ὅπου ἠμπορέσαμε νὰ φθάσωμεν !!».

Συμπληρώνει ὁ κ. Λεβῆς (τῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος) ὅτι ἐκπλήρωσιν καθήκοντος ἀπετέλει ἡ δημοσίευσις τῆς ἀνακοίνωσεως μὲ τὴν διαπίστωσιν ὅτι τὰ θέματα τῆς ἀνακοίνωσεως ἦσαν γνωστὰ εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον.

Καὶ προσθέτει ὁ θεωρῶν ἀνεπίκαιρον τὴν συζήτησιν στρατηγὸς Σειραδάκης, μετέπειτα ὑποψήφιος βουλευτῆς τῆς Ἐνώσεως Κέντρου. Ἐπιθυμῶ νὰ δηλώσω ὅτι ἡ παρατήρησις μου δὲν ἔχει οὐδεμίαν σχέσιν μὲ τὸ τεχνοοικονομικὸν μέρος τῆς ὑποθέσεως, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ συμφωνῶ. Ἀπλῶς ἠθέλησα νὰ εἶπω ὅτι θεωρῶ ἄκαιρον τὴν ἀνακοίνωσιν λόγῳ τῆς πολιτικῆς ἐμπλοκῆς εἰς τὸ Κοινοβούλιον». Ταῦτα ἐλέγοντο τὴν 24 Νοεμβρίου 1960.

Περὶ τῆς συζήτησεως ἐκείνης εἰς τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ καὶ τῶν λεχθέντων ἐπὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ μέρους πέντε ὁλοκλήρου μῆνας μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς συμβάσεως δὲν γίνεταί παντελῶς λόγος εἰς τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου, οὐδὲ εἰς τὴν σχετικὴν εἰσήγησιν, καίτοι διὰ μακρῶν ἐκτιθενταὶ ἐκεῖ, μετὰ ζηλευτῆς δὲ ἐπιμελείας, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς 27 Ἰουνίου 1960, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο ἐναντίον τῆς συμβάσεως γραφέν.

Ὅμοιος, οὐδαμοῦ μνημονεύεται ἡ συνέντευξις τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ. Ἡ παράλειψις δὲν θὰ ἐπροκάλει ἐντύπωσιν, ἂν ἡ εἰσήγησις δὲν εἶχεν ἰδιαίτερος ἀσχοληθῆ εἰς τὴν συγκέντρωσιν πάσης φύσεως ὁλοκλήρου.

XII. Ἡ Κύρωσις τῆς Συμβάσεως Ἀλουμινίου ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιπροσωπείας.

Διὰ τὸ θέμα τοῦτο, συνδεόμενον μὲ τὴν λειτουργίαν τοῦ Κοινοβουλίου θὰ περιορισθῶμεν εἰς ἀπλὴν ὑπόμνησιν τῆς νομοθετικῆς κυρώσεως τῆς βασικῆς συμβάσεως, ἐκτινομένης καὶ εἰς τὴν σύμβασιν τῆς ΔΕΗ, ὡς ἐπίσημῃ ἤδη, λόγῳ τῆς διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 τῆς κυρίας μετὰ τοῦ δημοσίου συμβάσεως παρασχεθείσης ἐγγυήσεως ὑπὲρ τῆς ΔΕΗ, διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών τῆς.

Ἰδιαίτερος ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ὀρθὴν τοῦ θέματος ἀντιμετώπισιν εἶναι ὅτι κατὰ τὸν Νοέμβριον 1960 εἰς τὴν Βουλὴν ἐψήφισαν ἐναντίον τῆς προτάσεως νόμου, δηλαδὴ ὑπὲρ τῆς, κυρώσεως τῆς συμβάσεως καὶ βουλευταὶ τοῦ τότε κόμματος τῶν Φιλελευθέρων. Εἰς τούτων, ὁμιλήσας κατὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ ἀκυρώσεως τοῦ Ν. Δ)τος παρισταμένου καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Κόμματος, εἶχε προσεξοφλήσει τὴν ὑπὲρ τῆς συμβάσεως τελικὴν τοῦ κόμματος στάσιν, ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς συζήτησεως θὰ διεπιστούτο ὅτι ἐπρόκειτο περὶ συμπεροῦσης λύσεως. Καὶ ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς συμβάσεως. Σήμερον μετέχει εἰς τὴν Κυβέρνησιν Κέντρου.

Εἰς τὴν Βουλὴν ἐξετέθησαν διὰ μακρῶν ἀντίθετοι ἀπόψεις βουλευτῶν τῆς τότε ἀντιπολιτεύσεως, μελῶν τῆς σημερινῆς κυβερνήσεως καὶ βουλευτῶν τῆς Ε.Δ. Ἀνεπτύχθη

σαν πολλά εκατέρωθεν επιχειρήματα, προεβλήθησαν κείμενα και στοιχεία. Και εις επιστέγασμα τῆς συζήτησεως ἐπηρεολούθησεν ἡ ὑπὸ τῆς Βουλῆς τελικὴ κύρωσις τῆς συμβάσεως τὴν 30 Νοεμβρίου 1960.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Περὶ Κυβερνητικῶν εὐθυνῶν.

ΧΙΙ. Αἱ αἰτιάσεις περὶ παρεμβάσεως.

1. Πάντα τὰ εἰς τὰς προηγηθείσας παραγράφους ἐκτεθέντα ἰδίᾳ δὲ περὶ τῶν συζητήσεων εἰς τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ καὶ τῆς καθολικῆς διαπιστώσεως περὶ τοῦ συμφέροντος τῶν τιμῶν καὶ παρὰ τὰς συζητηθείσας ὀπωσδήποτε ὀλιγότερον αἰσιοδόξους ἐκτιμήσεις τοῦ Ὑπουργ. Συντονισμοῦ, προκύπτουν ἀναμφισβητήτως ἐξ ὅλων τῶν γνωστῶν στοιχείων.

Ἐν ὅψει τούτων καὶ εἰς τὰ πλαίσια αὐτῶν εἶναι καιρὸς νὰ διευκρινισθῇ πλέον τὸ ἀποκλειστικῶς ἐνδιαφέρον τὴν Ἀνακριτικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ τὴν Βουλὴν θέμα τῶν κυβερνητικῶν εὐθυνῶν.

Καὶ τὸ θέμα εἶναι ἀπλοῦν, ἰδίᾳ μάλιστα μετὰ τὴν ἀπάντησιν τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῆς προτάσεως κατηγορίας κατὰ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ, ὅστις ἐχειρίσθη προσωπικῶς τὴν ὑπόθεσιν, συνεργαζόμενος μετὰ τὴν ΔΕΗ εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν παροχὴν τοῦ ρεῦματος σημεῖα.

Μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς δὲν εἶναι νοητὴ καὶ ἡ διατύπωσις κατηγορίας κατὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, μηδελίαν κατὰ νόμον ἔχοντος ἐποπτεῖαν καὶ ἀρμοδιότητα ἐπὶ τῆς λειτουργίας τῆς ΔΕΗ, οὔτε καὶ ὑπογράφαντος ἢ ἀναμιχθέντος εἰς τὴν ἐν τῇ Βουλῇ καὶ τῇ Ἐπιτροπῇ Ἐξουσιοδοτήσεως συζήτησιν καὶ κύρωσιν τῆς ὑπογραφείσης συμβάσεως.

Κατὰ τὴν πρόοδον τοῦ ἔργου τῆς Ἀνακρ. Ἐπιτροπῆς κατὰ τρόπον παράδοξον, διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ὁποίου δὲν ἐπειγόμεθα, κατεβλήθη ἐπιμόνος προσπάθεια δημιουργίας τοῦ θρύλου ὅτι τάχα ὁ τότε Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ διεφώνησεν εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῆς συμβάσεως, ἔφθασε δὲ μάλιστα μέχρις ὑποβολῆς παραιτήσεως, περὶ τῆς ὁποίας καὶ ὁ τύπος ἠσχολήθη δῆθεν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Καὶ ὑπεβλήθησαν ἐρωτήσεις εἰς διαφόρους μάρτυρας πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τοῦ πράγματος, διὰ νὰ δοθῇ ἡ ἀπάντησις ἀπὸ τοὺς δυναμένους νὰ γνωρίζουν ὅτι ὁ Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ δὲν διεφώνησε διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἀλουμινίου οὐδὲ ὑπέβαλε παραίτησιν καὶ ὅτι ὁ κ. Ἀριστείδ. Πρωτοπαπαδάκης δὲν εἶναι παρεσκευασμένος νὰ δέχεται ἐντολάς, οὔτε καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ εἰς τὴν Βουλὴν πράγματα, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν πιστεύει.

Ἄλλὰ ἀφοῦ ἐκηρύχθη ἀπαράδεκτος ἢ κατ' αὐτοῦ κατηγορία καὶ δὲν περιλήφθη εἰς τοὺς ἐλεγχόμενους ὁ οὐσιαστικῶς ἀσχοληθεὶς μετὰ τὸ θέμα τοῦ ἀλουμινίου, θὰ ἦτο πολὺ ἐντυπωσιακὸν ἂν ὑπῆρχε διαφωνία του πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ ἰδίου τότε γινόμενα καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου μετὰ τόσου σθένους ὑποστηριχθέντα εἰς τὴν Βουλὴν.

2. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως φέρεται προβάς εἰς στασιν πρὸς τὸν Γεν. Διευθυντὴν τῆς ΔΕΗ διὰ τὴν ἄμεσον ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. συζήτησιν τῆς Συμβάσεως, διότι ἡ Κυβέρνησις, προκειμένου νὰ προβῇ εἰς ἀνακινώσεις ἐπὶ τῆς συμβάσεως, ἤθελε νὰ γνωρίζῃ πρὸ τούτου τὴν ἐπ' αὐτῆς ἀπόφασιν τοῦ ἀποκλειστικῶς ἀρμοδίου ὄργανου τῆς ΔΕΗ.

Καὶ εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν ἐβασίσθη ὀλόκληρος ἢ κατ' αὐτοῦ κατηγορία. Διὰ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας δὲν ἀνευρέθη στοιχεῖον τι, οὔτε τῆς αὐτῆς ἐπιτέλους σημασίας, διὰ νὰ θεμελιωθῇ καὶ ἡ κατ' αὐτοῦ κατηγορία.

Μήπως μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ κάποιος Ὑπουργὸς ἐπρεπε, νὰ ἀναπληρώσῃ τὸν κ. Πρωτοπαπαδάκη, καίτοι οὐδὲς κατέθεσε τι περὶ ἀναμίξεως ἐκείνου εἰς τὸ ζήτημα τῆς τιμῆς τοῦ ρεῦματος, ἢ τοῦλάχιστον εἰς τὴν «σπουδὴν» τῶν κυβερνητικῶν ἀνακινώσεων ἐπὶ τῇ ὑπογραφῇ τῆς συμβάσεως;

Καὶ ἐὰν ἤθελε θεωρηθῇ βέβαιον, ὅτι διεβιβάσθη πρᾶγματι τοιαύτη παράκλησις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, τί θὰ ἐσημαινεν αὕτη;

Ἐσημαινεν ὅτι ἐπιέζετο τὸ Δ.Σ. νὰ λάβῃ ἐспеυσμένως ἀπόφασιν καὶ δὴ ἀπόφασιν ζημιούσαν τὰ συμφέροντα τῆς ΔΕΗ; Εἶναι δυνατόν ἄνθρωπος καλῆς πίστωσης νὰ παραδεχθῇ, ὅτι αὐτὴν τὴν ἔνοιαν εἶχεν ἡ διαβιβαζομένη παράκλησις; Καὶ ἀντιστρόφως εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅτι τὰ μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου θὰ ἐδέχοντο τοιοῦτου εἶδους πίεσιν διὰ νὰ λάβουν ἀπόφασιν ζημιούσαν τὰ συμφέροντα τῆς ΔΕΗ;

Ἀπὸ τί θὰ ἠμποδίζοντο τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. νὰ ζητήσουν ἀναβολὴν τῆς συζήτησεως, ἂν τὴν ἔκριναν ἀπαραίτητον, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀπορρίψουν ἀκόμη τὴν σύμβασιν;

Καὶ πῶς ἐγνώριζεν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὅτι τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. δὲν εἶχον ἐνημερωθῆ ὑπὸ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ ἐνωρίτερον, ὥστε νὰ μὴ εἶναι κατατοπισμένα;

Ἡ Κυβέρνησις ἦτο φυσικόν, ἐφ' ὅσον εἶχεν ὑπεύθυνον εἰσήγησιν τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ ὅτι ἡ ἐπιτευχθεῖσα τιμὴ τῆς ἠλεκτρικῆς ἀνεργείας ἦτο συμφέρουσα διὰ τὴν ΔΕΗ, νὰ ἐπείγεται εἰς τὴν λήψιν ἀποφάσεως διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἔργου. Ἀλλὰ ἡ διατύπωσις παρακλήσεως διὰ τὴν ἐπίσπουσιν τῆς λήψεως τῆς ἀποφάσεως ἦτο δυνατόν νὰ σημαίνῃ ποτὲ διὰ τοὺς μετὰ τῆς στοιχειώδους κρίσεως ἀνεπηρέαστους ἐρευνῶντας τὸ θέμα, ὅτι ἡ ληφθησομένη ἀπόφασις ὑπὸ τῶν ὑπεθύνων διαχειριζομένων τὰς ὑποθέσεις τῆς ΔΕΗ, ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀμελέτητος;

Διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς θέσεως τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἔχει σπουδαιότατην σημασίαν ὅτι περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῆς τοιαύτης προσκλήσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως οὐδεμίαν ἐξ οἰασδήποτε ὑπεθύνου πλευρᾶς διετυπώθη ἀμφισβήτησις. Τοῦτο ἐπεβεβαιώθη παρ' ὅλων τῶν ἐνόρκως ἤδη ἐξετασθέντων μελῶν τοῦ τότε Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ.

3. Διὰ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ἐλλείψει παντὸς στοιχείου καὶ ἐν τῇ ἀμηχανίᾳ των, οἱ ἐπικριταὶ ἀνεζήτησαν ἐπιχειρήματα εἰς φράσιν τῆς πρὸς τὸ Δ.Σ. εἰσηγήσεως τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ «ὅτι ἡ Κυβέρνησις προεξοφλεῖ τὴν γνώμην αὐτοῦ».

Εἶναι τὸ ὀλιγότερον παράδοξον ὅτι ἐπὶ τόσων σημαντικῶν καὶ λεπτῶν θεμάτων ἀναζητοῦνται ἐπιχειρήματα εἰς τὰς φράσεις τρίτων προσώπων, κατὰ τὸν ἴδιον ἐκάστου τρόπον μεταδιδόντων τὰ λεγόμενα εἰς αὐτοὺς ἀπὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε, οὐδενὸς συμβούλου ἐζήτησε νὰ προεξοφλήσῃ ἢ νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν γνώμην ἐπὶ οἰασδήποτε περιπτώσεως. Τοῦτο ἔχει βεβαιωθῆ ἐνόρκως ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐξετασθέντας συμβούλους καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν κ. Φλαμπουριάρη.

Εἶναι δεδομένον ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐγνώριζε τὰς ἀντιλήψεις τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ. Καὶ ταῦτα ἀκριβῶς ἐπρόκειτο οὗτος νὰ ἐκθέσῃ εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον. Τὰς ἀντιλήψεις τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ εἶχεν ἀποδεχθῆ καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ βάσει αὐτῶν ἐπέτρεψε νὰ προχωρήσουν οἱ ἀρμόδιοι ὑπουργοὶ εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῆς συμβάσεως. Ἐπὶ τῇ βάσει ὅλων τούτων, δὲν θὰ ἐδικαιούτο ἄραγε νὰ εἴπῃ εἰς τὸν Γεν. Διευθυντὴν ὅτι ἐφ' ὅσον ἐπρόκειτο νὰ ἐπαναληφθοῦν εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον αἱ ἀντιλήψεις του εἰς συζήτησιν ἀντικειμενικὴν μεταξὺ ἀπροκαταλήπτων προσώπων θὰ ἐδικαιολογεῖτο νὰ θεωρῆται ὡς βεβαία ἢ ἔγκρισις; Ἐὰν ὅπως ἐπίστευσεν ἡ Κυβέρνησις, ἡ σύμβασις ἦτο πρᾶγματι συμφέρουσα διὰ τὴν ΔΕΗ, δὲν ἔπρεπε νὰ πιστεῖται ὅτι θὰ τὴν ἐνέκρινε καὶ τὸ Δ. Συμβούλιον ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἦτο συμφέρουσα; Καὶ ὅχι δὲ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν ἐκείνην, ἀλλὰ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, ὑποπίπτει εἰς ἀμάρτημα ὅστις θὰ σκεφθῇ ἀπλᾶ: Ποῖον Δ. Συμβούλιον θὰ ἤρνεῖτο νὰ ἐγκρίνῃ μίαν σύμβασιν, ἢ ὁποία θὰ ἦτο συμφέρουσα διὰ τὴν ΔΕΗ;

Καὶ ὑπὸ τὴν ἔνοιαν ταύτην θὰ ἐδικαιολογεῖτο πλήρως νὰ θεωρῆ ὡς βεβαίαν τὴν ἔγκρισιν τῆς συμβάσεως καὶ νὰ τὴν προεξοφλῇ ὁ περὶ ταύτης διαλεγόμενος. Ἐπιφυλάξεις θὰ ἦδύνατο νὰ ἔχῃ μόνον ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ διετήρει ἀμφιβολίας περὶ τοῦ συμφέροντος τῆς ΔΕΗ. Τοιαῦται ἀμφιβολίαί, ὅμως, δὲν ἐγεννήθησαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλ' οὐδ' εἰς τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. Ἐὰν ἐγεννῶντο ἀμφιβολίαί εἰς οἰονδήποτε μέλος τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ τὴν ἀναβολὴν τῆς συνεδριάσεως ἦδύνατο νὰ ζητήσῃ, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ τὴν ἀπόρριψιν τῆς συμβάσεως νὰ προτείνῃ, χωρὶς νὰ δεσμεύεται ποσῶς οὔτε ἀπὸ οἰανδήποτε παράκλησιν διὰ τὴν ταχεῖαν λήψιν ἀποφά-

σεως, ούτε και από συνήθειες εκφράσεις βεβαιότητας και ασφαλείας, εις τὰς οποίας τὸ Συμβούλιον δὲν ἀπέδωσε κἄν προσοχὴν, ἐπιληφθὲν τῆς οὐσιαστικῆς ἐρεύνης τῆς ὑποθέσεως.

4. Αἱ κυβερνητικαὶ δηλώσεις ἐγένοντο πράγματι και ἐδημοσιεύθησαν τὴν ἐπομένην, περιλαμβάνουν δὲ ἔχθουν περὶ τῆς σημασίας τῆς πραγματοποιουμένης βιομηχανίας, ἢ περὶ τῆς οποίας ἀρχικὴ συμφωνία (πρωτόκολλον) εἶχεν ὑπογραφῆ ἀκριβῶς τὴν προτεραίαν.

Ἡ ὑπογραφή τῆς ὀριστικῆς συμβάσεως ἠκούσθη μετὰ δέμηνον, ἵνα ἐν τῷ μεταξύ διευκρινισθοῦν ὀρισμένα σημεῖα βελτιώσεως ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς πλευρᾶς, δοθῆ ἢ ἐγκρίσις διὰ τὴν ἐκ τῆς Γαλλίας ἐξαγωγὴν κεφαλαίων και τακτοποιηθῶν τὰ θέματα τῆς ἐκπροσωπήσεως.

XIII. Αἱ ἀποδείξεις.

1. Εἰς τὴν κατὰ μέρος ἔχθουν παρατίθενται στοιχεῖα ἀδιαφιλονικήτου κύρους, ἔγγραφα, ἐπίσημα κείμενα και μαρτυρικὰ καταθέσεις, διὰ τοῦ συνόλου τῶν ὁποίων παρέχεται πλήρης και ἀνεπίδεκτος ἀμφισβητήσεως ἀπόδειξις τῶν ἤδη ἐκτεθέντων.

Ἐν σχέσει μετὰ τὸ κρινόμενον θέμα, μάρτυρες κύρους, ἢ ἀξιοπιστίας τῶν ὁποίων εἶναι ἀναμφισβήτητος, ἔχουν βεβαιώσει ἐνὸρκως κατὰ τὴν ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτ. Ἐπιτροπῆς ἐξέτασιν τῶν ὅσα ἐκτίθενται εἰδικῶς μάλιστα περὶ τῶν ὁδηγῶν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν προστασίαν τῶν συμφερόντων τῆς ΔΕΗ εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος, ὡς και διὰ τὰς ἐνεργείας αὐτῶν τῶν ἰδίων και τὰς ἐπὶ τοῦ ἐλεγχόμενου θέματος ἐκτεθείσας ἀντιλήψεις αὐτῶν. Προέχει ἢ κατὰθεσις τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς ΕΡΕ και τότε ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Π. Κανελλοπούλου.

Πλὴν τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος και τοῦ κ. Ἀριστ. Πρωτοπαπαδάκη, τὴν σύστησιν τοῦ τότε Πρωθυπουργοῦ πρὸς τοὺς ἀρμόδιως χειριζομένους τὸ ζήτημα τῆς τιμῆς τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, ἐβεβαίωσε μετὰ λόγου γνώσεως ὁ Γεν. Διευθυντὴς τότε δὲ και Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ κ. Ἰ. Λαμπροῦκος, ἀναφερθεὶς και εἰς τὰ λεχθέντα παρουσία τοῦ κ. Ζολώτα, ὡς και ὁ κ. Γρ. Πανᾶς, μέλος τότε τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. και ἐπομένως συμμετέχων τῆς εὐθύνης διὰ τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν.

Περὶ τοῦ κόστους τοῦ ρεύματος και περὶ τῆς κρίσεως τοῦ Δ.Σ. και τῆς ὑπὸ πᾶσαν ἄποψιν ἐξαντλήσεως τοῦ θέματος κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 27 Ἰουνίου 1960 κατέθεσαν ἐμπειροστατωμένως ὁ κ. Λαμπροῦκος και οἱ τότε σύμβουλοι Νάυαρχος Τσάφος, στρατηγικῆς Σειραδάκης, Πανᾶς, Κόλλιας, και Λεβῆς. Ἀπὸ τοὺς ἰδίους ἐδόθη πλήρως ἢ εἰκῶν τῆς διεξαχθείσης συζητήσεως και ἐτονίσθη ὅτι οἰαδήποτε παράκλησις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἐπίσπευσιν τῆς λήψεως ἀποφάσεως δὲν ἐσημαίνει ἀνάμειξιν εἰς τὸ ἔργον τῶν, οὔτε συνίστα ἐπέμβασιν, πολλῶ δὲ μᾶλλον πίεσιν πρὸς οἰανδήποτε κατεύθυνσιν. Οὐδεμίαν ἐδημιούργει ὑποχρέωσιν ἢ δέσμευσιν διὰ τὰ μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου, τὰ ὅποια ἦσαν ἀρμόδια και ὑπεύθυνα διὰ τὴν ἀπόφασιν. Καὶ ἐν τῇ συναισθήσει τῆς εὐθύνης τῶν οὐδεμία δύναμις θὰ ἦτο ἱκανὴ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ νὰ ζητήσουν ἀναβολὴν λήψεως ἀποφάσεως, ἐὰν εἶχε παραμείνει ἀμφιβολία εἰς τὴν συνείδησιν αὐτῶν.

Ὁ Νάυαρχος Δ. Τσάφος, ἐξεταζόμενος ὡς μάρτυς, κατέθεσε τὰ ἀκόλουθα ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου και τοῦ συναφοῦς ζητήματος τῶν ἀορίστων αἰτιάσεων περὶ κυβερνητικῶν παρεμβάσεων. «Οὐδεὶς ποτὲ Ὑπουργὸς ἢ μέλος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου προσεπάθησε νὰ μετ' ἐπηρεάσῃ εἰς τὴν λήψιν ἀποφάσεως και ὑπὸ τύπον διαβιβάσεως παρακλήσεως.

Ἡ σύμβασις διὰ τὸ ἀλουμίνιον ἐμονογραφήθη ὑπὸ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ ὑπὸ τὴν αἴρεσιν τῆς ἐγκρίσεως. Προσωπικῶς θὰ προετίμων νὰ ἐνημερωθῶ προηγουμένως, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ τεθέντα ὑπ' ὄψει στοιχεῖα ἀπὸ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ και τὴν διεξαχθεῖσαν συζητήσιν ἐμόρφωσα ἐλευθέρως τὴν γνώμην ὅτι ἡ σύμβασις ἦτο ἐπωφελὴς διὰ τὴν ΔΕΗ.

Και τὴν γνώμην ταύτην διατηρῶ και σήμερον. Ἐννοῶ

ὅτι ἐνῶ κατὰ τὴν πρώτην περίοδον δυνατὸν νὰ προκύψουν ζημίαι, αὗται θὰ ὑπερκαλυφθοῦν κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη. . . . Καὶ εἰς τὸ σύνολον ἡ ΔΕΗ θὰ ἔχῃ ὄφελος. Σημειωτέον ὅτι ὁ Γεν. Διευθυντὴς ὑπεστήριξεν ὅτι κατὰ τὴν ἰδικὴν του ἄποψιν οὔτε κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη θὰ προέκυπτε ζημία. . . . ἐνῶ ὡς μᾶς εἶπε διάφορος ἦτο ἡ ἀντίληψις τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ. . . . Ἡ εἰσήγησις τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ ἦτο ἀπολύτως πειστικὴ. Οὐδεμία διαφωνία ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως ταύτης ἔφθασε εἰς τὸ Δ.Σ. ἐκ μέρους συνεργατῶν τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ. Παρίστατο μάλιστα εἰς τὴν συνεδρίασιν ὁ ἀναπληρωτὴς κ. Φλαμπουριάρης.

Ἐν τῆς συζητήσεως εἰς τὸ Δ.Σ. τὰ προκύψαντα στοιχεῖα ἦσαν ἐνισχυτικὰ διὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς γνώμης μου. Μετὰ τὴν ὑπογραφήν τῆς συμβάσεως δὲν θὰ ἀνεστέλλετο ὁ ρυθμὸς ἐπιτευξέως τῶν ἄλλων σκοπῶν.

Μετὰ πολλὴν εὐχαρίστησιν τὸ Δ.Σ. ἐβλεπε ὅτι ἦτο δυνατὴ ἢ πραγματοποιήσις ἐνὸς ὄνειρου τῶν τελευταίων γενεῶν, μετ' εὐρείας ἐπιπτώσεως εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς Ἑθνικῆς μας Οἰκονομίας.

Θεωρῶ οὐκ ὀκνητὸν νὰ ἀναφέρω ὅτι οὐδεμία ἀντίρρησης ἢ δισταγμὸς διευτυπώθη ἐν τῷ Δ.Σ. και κατὰ ἐπακολούθησασαν συνεδρίασιν μετὰ τινὰς μῆνας ἐπὶ ὑποθέσεως γενόμενης ἀνακοινώσεως. . . . Σημειωτέον ὅτι ἐν τῷ μεταξύ τῶν δύο συνεδριάσεων διευτυπώθησαν εἰς τὸν τύπον ἀντιρρήσεις και ἐγκρίσεις».

Ὁ κ. Γρ. Πανᾶς, μέλος ἐπίσης τότε τοῦ Δ. Συμβουλίου, ὡς μάρτυς ἐβεβαίωσε τὴν θέσιν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ ζήτημα τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος και τὴν εἰσήγησιν τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ, μετὰ τὴν ἀνακοίνωσιν ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ του ἀπέκλειαν τὰς ἀνησυχίας τοῦ Ὑπουργ. Συντονισμοῦ περὶ ἐνδεχομένης ζημίας κατὰ τὴν α' περίοδον, κατὰ τρόπον ἀποδεικνύοντα εὐθέως μετὰ τῶν ἀναζητούντων τὴν ἀλήθειαν ὅτι ὁ Γεν. Διευθυντὴς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὄργανον ἄλλων.

Ἐρωτώμενος ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντων κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 27 Ἰουνίου 1960 διευκρίνησεν ὅτι αἱ φράσεις περὶ μέσου κόστους και περὶ τῆς τιμολογήσεως τοῦ ρεύματος τοῦ Ἀχελώου ἀπετέλουν ἐπανάληψιν ἐπὶ λέξει τῆς εἰς τὸ σχετικὸν σημεῖον διατυπώσεως τῆς εἰσηγήσεως τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ και προσέθεσεν. «Ἐκ τῆς συνεχείας τῆς εἰσηγήσεως και ἐκ τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ ἐσχημάτισα τὴν γνώμην ὅτι, βάσει τῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν ὁ πελάτης μετὰ μὲγᾶλον συντελεστὴν χρησιμοποίησεως, καταβάλλει μικρὰν τιμὴν, θὰ διευμορφούντο τιμαὶ χαμηλότεραι τῆς μέσης τοιαύτης διὰ τὴν κατηγορίαν ταύτην».

Εἰδικώτερον ὁ μάρτυς οὔτος, τεχνικὸς ἐγνωσμένης πείρας και μετὰ τὴν μετρίοφρονα δῆλωσιν ὅτι δὲν εἶναι εἰδικὸς εἰς τὰ τιμολόγια, ἐναντι τῆς προσεχοῦς προσφορᾶς ἐντελῶς ξένων πρὸς τὰ τεχνικά, προθύμων νὰ προβοῦν εἰς ὑπολογισμοὺς κόστους και εἰς προεξόφλησιν τῆς συντριβῆς τῆς Δ.Ε.Η., ἀναφερόμενος εἰς τὸ θέμα τῆς τιμῆς, εἶπεν ἐπὶ λέξει :

«Νομίζω ὅτι εἰς τὸ πραγματικὸν κόστος πρέπει νὰ περιλαμβάνονται ἅπαναι αἱ δαπάναι λειτουργίας, τὰ ἀναλογούντα γενικὰ ἔξοδα, οἱ τόκοι τῶν δανείων και αἱ ἀποσβέσεις, οὐχὶ ὅμως και τὸ χρεωλύσιον, ἀναφέρομαι δὲ ὡς πρὸς τοῦτο και εἰς τὸ εἰς τὴν ἔχθουν τοῦ ἀεροπαγίτου κ. Παπαϊωάννου περιλαμβανόμενον ὑπόκνημα τοῦ κ. Μπόλτον».

Συγκεκριμένως ἐπὶ τοῦ κόστους τοῦ ρεύματος κατέθεσεν ὅτι, ἀπὸ τὰ προμνημονευθέντα στοιχεῖα, προκύπτει ὅτι τὸ κόστος διὰ μὲν τὸ Καστράκι εἶναι 4,30 μίλλ, διὰ δὲ τὰ Κρεμαστὰ 3,24 μίλλ, περιλαμβανομένης και τῆς δαπάνης μεταφορᾶς εἰς τὸ ἐργοστάσιον ἀλουμινίου «Ἀμφότεραι αἱ τιμαὶ εἶναι χαμηλότεραι τῆς ἀναφερθείσης μέσης τιμῆς 5 - 6 μίλλ, εἰς ἣν κατ' ἐμὲ περιέχονται και τὰ χρεωλύσια». Περαιτέρω διηκρίνισεν ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ ὑπολογισθεῖσα τιμὴ εἶναι ὑπερτέρα τοῦ πραγματικοῦ κόστους κυρίως δὲ κατέστησε σαφές ὅτι και κατὰ τὴν ἰδικὴν του ἀντίληψιν ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς Δ.Ε.Η., τόσον διὰ τῆς ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν ἀναπληρωτὴν—βοηθόν, ὅσον και διὰ τῆς

έπιστολής του προς τον Υπουργόν Συντονισμού συνεδίαζε την έκ των υδροηλεκτρικών έργων Αχελώου παροχήν με ένιχυσιν θερμικού σταθμού.

Εβεβαίωσεν επίσης ότι οι μνημονευθέντες αριθμοί κόστους ρεύματος Κρεμαστών και Καστρακίου (3,24 και 4,30 μίλλες) συνάγονται με ύπολογισμόν τόκου 6 % επί του κεφαλαίου κατασκευής των έργων, ενώ ο πραγματικός μέσος τόκος είναι χαμηλότερος, βάσει δὲ αὐτοῦ προκύπτει χαμηλότερον κόστος ρεύματος. Δημηκρίνησεν ἐν συνεχείᾳ ὅτι μετὰ τὴν ἀποπληρωμὴν τῶν δανείων, τὸ κόστος τοῦ ρεύματος θὰ εἶναι χαμηλότερον κατὰ τοὺς τόκους.

«Συνεπῶς, διὰ τὴν περίπτωσιν Κρεμαστών, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψει χοντρικῶς τμήμα δανείου 40 ἑκατ. δολ. πρὸς 3,5 % καὶ ἰσόποσον τμήμα 40 ἑκατ. δολ. πρὸς 6,5 % μετὰ τὴν ἐπιβάρυνσιν τοῦ μέσου ὄρου τῶν δύο τόκων, ὑπολογίζω κατὰ προσέγγισιν ὅτι διὰ μὲν τὰ πρῶτα 15 ἔτη τῆς λειτουργίας τῆς βιομηχανίας ἀλουμινίου, ὅταν θὰ ἐξοφληθῶν τὰ ἐσωτερικὰ δάνεια, ὁ μέσος ὄρος τοῦ ἐτησίου τόκου θὰ εἶναι 2.100.000 δολλ. κατὰ δὲ τὴν ἐπομένην 10ετίαν, καθ' ἣν θὰ ἐξοφλήται μόνον τὸ δάνειον ἐξωτερικοῦ, ὁ μέσος ἐτήσιος τόκος θὰ εἶναι 730.000 περίπου δολ. Συνεπῶς, μετὰ τὴν πάροδον 25ετίας θὰ ἐξοικονομοῦνται δύο ἑκατ. καὶ ἑκατὸν χιλιάδες δολ. διὰ τόκους, ἅτινα ἀντιστοιχοῦν περίπου πρὸς 1,45 μίλλες ἀνά κιλοβατῶραν ἐπὶ ἑλαττον τοῦ ἀρχικοῦ κόστους (3,24).

Ὁ μάρτυς ἐξετίμησεν ὅτι μετὰ 25ετίαν θὰ ἔχουν ἐξοφληθῇ ὅλα τὰ δάνεια τοῦ υδροηλεκτρικοῦ ἔργου καὶ «κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον, ἢ καὶ ὀλίγον ἀργότερον θὰ ἔχουν καλυφθῇ τὰ τυχόν ταμιακὰ ἐλλείματα τῆς ἀρχικῆς περιόδου. . . Τὴν στιγμὴν ἐκείνην συνεπῶς ἡ Δ.Ε.Η. οὐδὲν θὰ ὀφείλῃ καὶ θὰ ἔχῃ ἐν ἐργαστάσιον μετὰ ζῶν ἡμιτάξιον ἐτέρων 35 ἐτῶν. Καὶ κατὰ τὴν ὑπολοιπομένην περίοδον αἱ ἀποσβέσεις καὶ τὰ κέρδη ἀποτελοῦν καθαρὰν ὠφέλειαν τῆς Δ.Ε.Η.

Ὁμιλῶν ἐν συνεχείᾳ διὰ τὸν τυχόν (περιττὴν ἤδη) συμπλήρωσιν διὰ θερμικοῦ ἐργοστασίου, ἐπανέλαβε ὅτι εἶναι ἀπόλυτως βέβαιον ὅτι ὀκωσθήσεται ἡ ἐκμετάλλευσιν τῶν σταθμῶν Αχελώου (μετὰ τὰς συμφωνηθείσας προφανῶς τιμὰς) ἀποβαίνει «σαφῶς ἐπικερδής». Ρητῶς ἀπήντησεν ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ ρεύματος δὲν περιλαμβάνει ἐπιδότησιν.

Δημηκρίνησεν, ὁμοίως, ὅτι ὁ ὀρθὸς συνδυασμὸς ἐπιβάλλει τὴν σύνδεσιν τῆς βιομηχανίας ἀλουμινίου - καλλιτέρου πελάτου - μετὰ τὸ κόστος τοῦ ρεύματος Κρεμαστών, χαμηλότερον τῆς συμφωνηθείσης μέσης τιμῆς.

Σαφῆς καὶ θετικῆ ὑπῆρξεν ἡ κατὰθεσίς του ἐπὶ τοῦ βασικοῦ θέματος τῆς ληφθείσης ἀποφάσεως, ὅτι δηλαδὴ ἡ τιμὴ τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας δὲν συνεδύασθη μετὰ τὸ μέσον κόστος τοῦ διασυνδεδεμένου συστήματος τῆς ΔΕΗ, ἀλλὰ ἐξηρητήθη ἀπὸ τὰ υδροηλεκτρικὰ ἔργα τοῦ Αχελώου μετὰ τοὺς ἤδη γνωστούς συνδυασμούς, λόγῳ τῆς σημαντικῆς διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν σημασίας τῆς βιομηχανίας.

Ἐν σχέσει μετὰ τὸ ζήτημα τοῦτο ἐξέθεσεν ὅτι ἡ Ἑλλάς ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην βιομηχανιῶν ἐπεξεργασίας ὑπαρχούσης πρώτης ὕλης καὶ ὅτι ἄνευ αὐτῶν ἡ Οἰκονομία παραμένει ἀσθενὴς εἰς στιγμὰς δὲ κρίσεως προκαλοῦνται ἀνυπολόγιστοι ζημίαι.

Ὁ μάρτυς ἐξηγεῖ τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν εἶναι δικαιολογημένη ἡ ὑπὸ τοῦ ΜΠΟΛΤΟΝ σύνδεσις τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος τῆς βιομηχανίας ἀλουμινίου πρὸς τὸ μέσον κόστος τοῦ ρεύματος τοῦ διασυνδεδεμένου δικτύου, παρέχει πληροφορίας περὶ τῶν διεθνῶν τιμῶν ἐνεργείας εἰς τὴν βιομηχανίαν ἀλουμινίου, κατὰ κανόνα σημαντικῶς κατωτέρας τῶν 3 μίλλες.

Ἀνεφέρθη, ἐπίσης, εἰς τὴν μετὰ πεντάμηνον ἐπακολουθήσασαν συζήτησιν εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς ΔΕΗ καὶ τὴν ἐμμονὴν τῶν συμβούλων, ἣτις ἐνισχύει ὅσα εἶπεν ὅτι οὐδεμία ἡσχίθη πίεσις. Καὶ προσέθεσε : «Δὲν θεωρῶ τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ ἐπιδικτικὰ ἀσκήσεως ἐπιβολῆς καὶ ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των καὶ ὡς ἐκ τῆς προσωπικότητός των». Προσωπικῶς δὲν ἠσθάνθη πίεσιν καὶ ἐπιβολὴν ἐκ μέρους κυβερνητικῶν παραγόντων ἢ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Τέλος, τὸ καὶ σπουδαιότερον, διεπίστωσεν ὅτι κατὰ τὴν

συζήτησιν τῆς συμβάσεως παροχῆς ἐνεργείας οἰοδῆποτε μέλος τοῦ Δ.Σ. ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ ἀναβολὴν, ἂν ἔκρινεν τοῦτο σκόπιμον, ἢ νὰ καταψηφίσῃ τὴν σύμβασιν καὶ ὅτι ἡ ὁμόφωνος ἀπόφασις ἀποδεικνύει ὅτι οὐδεμία ὑπῆρχεν ἐπιφυλάξις.

Ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος καὶ μέλος τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ κ. Μ. Λεβῆς ἐξήρην εἰς τὴν κατὰθεσίς του ὅτι δὲν ὑπῆρξε μειοψηφία κατὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς συμβάσεως ἀπολύτως. Κατέθεσεν ὅτι ἐνθυμῆται σαφῶς τὸν διαχωρισμὸν μεταξὺ τῶν ἐκτιμήσεων τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ καὶ ὅτι ὁ Γεν. Διευθυντὴς εἰς τὴν εἰσήγησίν του ἔκαμε λόγον ὅτι εἰς τὴν Κυβέρνησιν εἶχε δόσει στοιχεῖα καὶ ἀριθμοὺς ἐμφανίζοντας ὑψηλότερον κόστος τοῦ ρεύματος ὥστε εἰς περίπτωσιν ἀποδοχῆς νὰ εἶχε κέρδος μεγαλύτερον. Ἡ περικοπὴ αὐτῆ τῆς καταθέσεως εἰδικῶς περὶ τὰ οἰκονομικὰ καὶ τοὺς ἀριθμοὺς μάρτυρας παρέχει καὶ τὴν ἐξήγησιν τῆς τακτικῆς τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ, ἐν συσχετίσει πρὸς τὰς ἐν VI, § 6 παρατιθεμένας ἰδίας αὐτοῦ ἐξηγήσεις.

Ὁ μάρτυς οὗτος ἐβεβαίωσεν ἐπίσης, ὅτι ὁ ἀναπληρωτὴς - βοηθὸς παρίστατο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸ Δ.Σ. ἄνευ ψήφου, παρέχων πληροφορίας ἐπὶ τεχνικῶν θεμάτων καὶ ἐτόνισεν ὅτι ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς συμβάσεως ὑπῆρξε διεξοδικὴ καὶ ἐπέτρεψεν « εἰς ἐμὲ τοῦλάχιστον νὰ σχηματίσω σαφῆ θέσιν ἐπὶ τοῦ θέματος βάσει τῶν ὑποβληθέντων στοιχείων».

Ὁμοίως ἔδωκε καὶ τὴν ὀρθὴν ἐρμηγείαν τῶν περὶ μονογραφῆς τῆς συμβάσεως κ.λ.π. ὑποστηριζομένων, βεβαιῶν ὅτι «τὰ λεχθέντα παρ' ἐμοῦ καὶ τοῦ Σειραδάκη εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς 27-6-1960 περὶ αἰφνιδιασμοῦ παρέχουν ἐνδείξιν ὅτι εἶχε μονογραφηθῇ ἡ σύμβασις ΔΕΗ - ἀλουμινίου καὶ εἶχε καθορισθῇ ἡ τιμὴ ὑπὸ τὴν αἴρεσιν τῆς ἐγκρίσεως τῆς συμφωνίας καὶ τῆς τιμῆς ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς ΔΕΗ».

Ἐν σχέσει μετὰ τὸ ἐνδιαφέρον τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ τὴν Βουλὴν θέμα ἀπήντησε κατηγορηματικῶς ὅτι οὐδέποτε εἶχε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι αἱ ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ. ἐλαμβάνοντο κατὰ κυβερνητικὴν ἐπιταγήν, συγκεκριμένως δὲ οὐδέποτε προσωπικῶς ὠχλήθη ἀπὸ οὐδὲν μέλος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐξεδήλωσε καὶ τώρα ὡς μάρτυς, μετὰ τὸν τόσον θόρυβον, τὴν πεποιθήσιν του ὅτι ὀρθῶς ἐπεζήτησεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐγκαταστήσῃ βιομηχανίαν ἀλουμινίου.

Ἀναφερόμενος εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ἐτόνισε ὅτι αἱ διαπραγματεύσεις τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως θὰ ἦσαν σκληραὶ καὶ ἐπίπονοι, δεδομένου ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τοῦ μόνου οἴκου, ὅστις εἶχεν ἐκδηλώσει ἐνδιαφέρον, ἀνεμνήσθη δὲ τῆς ἀποτυχίας παλαιότερων προσπαθειῶν, ἰδίᾳ δὲ τῆς πρὸς Καναδᾶν.

Ἐρωτώμενος ἐπὶ τῆς ἀνακοινώσεως τοῦ Δ.Σ. τῆς δημοσιευθείσης τὴν 19 Νοεμβρίου 1960, ἀπήντησεν ὅτι ἦτο σύμφωνος καὶ ὅτι θὰ ἦτο ἀνακόλουθος ἂν εἶχεν ἀντιρροήσεις, «ἀφοῦ εἶχα ψηφίσει τὴν σύμβασιν».

Ἡ κατηγορηματικὴ βεβαίωσις του καὶ ὅσα εἶπε κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ.Σ. τῆς 24 Νοεμβρίου 1960 καθιστοῦν ἐντελῶς ματαίαν οἰανδήποτε ἐρευναν ἐπὶ τῶν λεγομένων περὶ τῆς ἀνακοινώσεως τῆς 19-11-1960.

Ἐβεβαίωσεν, ἐπίσης, ὅσα προηγουμένως ἔχουν ἐκτεθῆ περὶ ἀποφάσεων καθιερώσεως νέων τιμολογίων, σημαντικῶς βελτιωμένων ἐναντι τῶν ἰσχυόντων.

Ὁ μάρτυς οὗτος μετέσχε καὶ εἰς μεταγενεστέραν συζήτησιν ἐν τῷ Δ.Σ. ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος διὰ τὸ ἀλουμίνιον ἐν ἔτει 1963. Καὶ ἐφάνη τότε παρασυρόμενος ἀπὸ τὰ φαινόμενα.

Ἐκτοτε, ἐπηκολούθησαν αἱ διαπιστώσεις τῆς ΔΕΗ περὶ τοῦ μέσου κόστους ρεύματος τῶν σταθμῶν Κρεμαστών καὶ Καστρακίου, φυσικὸν δὲ ἦτο μάρτυς τῆς καταρτίσεως καὶ τῆς ἀντιλήψεως αὐτοῦ νὰ ἀντιληφθῇ περὶ τίνος πράγματι ἐπρόκειτο.

Ὁ Στρατηγὸς Σειραδάκης, ὀπαδὸς τῆς Ἐνώσεως Κέντρου καὶ ὑποψήφιος βουλευτῆς αὐτῆς, ἐξεταζόμενος ὡς μάρτυς καὶ μετὰ διαφόρους περιέργους ἀναπτύξεις περὶ τῆς ἐννοίας καὶ τῆς ἀποστολῆς τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ, ἀπαν-

των ἐπὶ εἰδικῶν ἐρωτήσεων εἶπεν ὅτι «εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ἐπενέβησαν οἱ ὑπουργοὶ διὰ νὰ προκαλέσουν ζημίαν εἰς τὴν ΔΕΗ » καὶ ὅτι «βεβαίως εἶχα τὴν δυνατότητα νὰ καταψηφίσω τὴν σύμβασιν» ἂν ἐπίστευα ὡς σύμβουλος ὅτι ἡ χορήγησις ρεύματος εἰς τὴν ἑταιρείαν ἀλουμινίου εἶναι ἐπιζήμιος διὰ τὴν ΔΕΗ.

Κατηγορηματικὴ καὶ σαφὴς ὑπῆρξεν ἡ κατάθεσις τοῦ κ. Β. Κόλλια μέλους τότε τοῦ Δ.Σ. καὶ παλαιοῦ Προέδρου τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν.

Ἐβεβαίωσεν ὅτι τὴν σύμβασιν εἶχεν ὑπογράψει ὁ Γεν. Γραμματεὺς ὑπὸ τὴν ἀρρῆσιν τῆς κυρώσεως ὑπὸ τοῦ Δ.Σ., μόνου ἀρμοδίου ὄργανου διὰ τὴν λήψιν ἀποφάσεως.

Ἐξήγησεν ὅτι κατὰ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ, πρὸς ἣν οὐδεὶς τῶν παρισταμένων τεχνικῶν διεφώνησε (Ἄ. Δημητρακόπουλος κ.λ.π.) ἡ τιμὴ τοῦ ρεύματος διὰ τὴν α' περίοδον (3,10 μίλλς) δὲν θὰ ἄφινε ζημίας, ἐνῶ ἡ τιμὴ τῆς β' περιόδου (3,60 μίλλς) θὰ ἦτο θετικῶς ἐπιωφελῆς καὶ ὅτι ἐπὶ τῆ βάσει τοῦ δεδομένου τούτου τὸ Δ.Σ. ὁμοφώνως καὶ μετ' ἔνθουσιασμοῦ ἐδέχθη τὴν ἐπικύρωσιν τῆς συμβάσεως.

Προσέθεσεν ὅτι εἰς τὸν ἴδιον ὑπῆρχεν ἡ σκέψις ὅτι καὶ ἂν τὸ ἔργον Καστρακίου θὰ ἐστοιχίζε ἀκριβώτερα τοῦ προβλεπομένου, ἡ διαφορὰ τοῦ κόστους θὰ ἀπετέλει ζημίαν ὑπερανταπληρουμένην ἐκ τῶν ἐμμέσων ὠφελειῶν τῆς ΔΕΗ καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου γενικώτερον.

Τὴν ὠφέλειαν τῆς ΔΕΗ ὑπολογίζει εἰς δεκάδας ἑκατομ. δολλαρίων βάσει τῶν ἐκτιμήσεων τῶν τεχνικῶν τῆς ΔΕΗ, ἀναφερόμενος δὲ εἰς τὸ κέρδος ἀπὸ τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ τοκοχρεωλυτικοῦ δανείου, βεβαίωσεν ὅτι τὰ κατασκευαζόμενα ἔργα θὰ παραμεινόντων ὡς πρόσθετος ὠφέλεια ἐπὶ μακρᾶς δικαστηριῶν ἐκ τῆς χρησιμότητος κατὰ τὸ τιμῆμα τῶν ἔργων πολιτικοῦ μηχανικοῦ καὶ κατὰ μικρότερον χρόνον κατὰ τὰ ἄλλα.

Θεωρεῖ ὡς ἔμμεσον ὠφέλειαν διὰ τὴν ΔΕΗ τὸ ὅτι ἡ διὰ τοῦ ἀλουμινίου διεύρυνσις τῆς συνολικῆς ἀπορροφῆσεως ρεύματος θὰ ἐπέτρεπε τὴν κατασκευὴν μεγαλοδυνάμων μονάδων παραγωγῆς εὐθινοτέρου κόστους.

Ὁ ἴδιος, ὡς μάρτυς, ἔδωσεν ἐναργῆ εἰκόνα τῆς συζήτησεως τῆς συμβάσεως εἰς τὸ Δ.Σ. καὶ ἐβεβαίωσεν ὅτι παρὰ τὰ ἀρχικὰ παρατηρήσεις τὸ Συμβούλιον ἔκρινεν ὅτι «ἡ δύνατο νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν συζήτησιν καὶ λήψιν ἀποφάσεως» καὶ ὅτι τίποτε δὲν ἐπρόκειτο νὰ προστεθῇ ἂν ἔμεσολάβει μεγαλύτερον χρονικὸν διάστημα.

Διὰ τὸ κρίσιμον θέμα, ἐβεβαίωσεν ὅτι ἡ εἰσήγησις τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ καὶ ἡ μετέπειτα ἀνακοίνωσις τοῦ Δ. Συμβουλίου (19 Νοεμβρίου 1960) θέτουν ὡς βᾶσιν ὅτι ἀπ' ἀρχῆς δὲν θὰ ὑπάρξουν ταμιακὰ ἐλλείματα, παρὰ τοὺς ἀντιθέτους φόβους τοῦ Ὑπουργ. Συντονισμοῦ.

Ὁμοίως ἐβεβαίωσε κατηγορηματικῶς ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ ἐπιβάλλῃ οἰανδήποτε γνώμην καὶ ὅτι θὰ ἐδέχετο νὰ μεταβάλλῃ τὰς ἀντιλήψεις του ἂν οἱ ἀρμόδιοι τοῦ παρεῖχον «ἀποχρῶντα στοιχεῖα».

Ἡ Ἀνακρ. Ἐπιτροπὴ ἐθεώρησε χρήσιμον τὴν ἐξέτασιν τοῦ σημερινοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου εἰς τὴν ΔΕΗ καὶ τότε ἀντιπροέδρου τοῦ Δ.Σ. κ. Ἄν. Δημητρακοπούλου, ὁ ἐξ ἡμῶν δὲ Κων. Παπακωνσταντίνου, ἐπιμένων εἰς τὴν ἐκτεθεῖσαν ἀντιλήψιν, ἐπρότεινε καὶ τὴν κατ' οἶκον ἐξέτασιν του, ἂν διὰ λόγους ὑγείας δὲν ἦτο εὐχερῆς ἡ ἐμφάνισις του, δὲν παρέλειψε δὲ νὰ καταστήσῃ καὶ εἰς τὸν ἴδιον γνωστὴν τὴν θέσιν ταύτην καὶ τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἐν τῇ ΔΕΗ μακρὰ παραμονὴ του καὶ ἡ εἰς τὰ θέματα ἀνάμιξις του καθίστα ἀναπότρεπτον τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ.

Δὲν γνωρίζομεν ἂν ἔγινεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὅ,τι ἡ δύνατο νὰ γίνῃ. Πρέπει, ὅμως, νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐπιστολὴ τοῦ κ. Δημητρακοπούλου πρὸς τὴν Ἀνακρ. Ἐπιτροπὴν ἀπὸ ἀπὸ τῆς 13 Μαΐου 1965, περιελθούσα εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς, κατέληξε νὰ γίνῃ γνωστὴ εἰς τὰ μέλη ταύτης μὲν τὴν 29 Μαΐου ἐ.ἔ. καὶ ἀφοῦ προηγουμένως ἐζητήθη κατ' ἐπανάληψιν ἡ προσαγωγὴ τῆς, μετ' εἰδοποιήσιν τοῦ ἀποστολέως τῆς.

Ὁ Ἄν. Δημητρακόπουλος εἶχεν ἀποστείλει καὶ προηγουμένως τυπικὰς ἐπιστολάς πρὸς τὴν Ἀνακρ. Ἐπιτροπὴν ἐτέραν δὲ οὐσιαστικὴν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19 Ἀπριλίου 1965.

Διὰ τὸ κρίσιμον θέμα περιλαμβάνει ἐνδιαφέροντα στοιχεῖα ἡ τελευταία ἐπιστολὴ (τῆς 13-5-1965). Ἀντιγράφομεν ἐπὶ λέξει περικοπὰς ταύτης :

«Ἐμμοнос κατέστη εἰς ἐμὲ καὶ συνεχῶς ἐνισχυομένη ἡ πεποιθήσις ὅτι ἡ ἐν Ἑλλάδι ἱδρυσις βιομηχανίας ἀλουμινίου θὰ ἦτο ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀσύγχριτος καὶ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν καὶ ἐν σχέσει πρὸς οἰασδήποτε ἄλλας βιομηχανίας, ἱδρυθησομένης εἰς τὸ μέλλον. Ὡς Πρόεδρος τῆς ΔΕΗ κατὰ τὴν περίοδον 1951-1955 ἀνέθεσα εἰς Ἑλληνα μεταλλειολόγον ἐγκατεστημένον εἰς Η.Π.Α., νὰ μὲ πληροφορήσῃ ἂν ὑπῆρχον δυνατότητες προσφυγῆς εἰς τὴν Ἀμερικὴν διὰ τὴν ἱδρυσιν. Ἡ ἀπάντησις, βάσει ἐμπεριστατωμένων στοιχείων ὑπῆρξεν ἀρνητικὴ καὶ μάλιστα ἀπαγορευτικὴ.»

Ἀσχολούμενος ἐν συνεχείᾳ μὲ τὰ ἐν ἔτει 1960 γενόμενα διαπιστώνει ὅτι ἀναπληρῶν ἐπ' ὀλίγον τὸν ἀπουσιάζοντα Πρόεδρον ἐπληροφορεῖτο παρὰ τοῦ τότε Γεν. Διευθυντοῦ ὅτι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ ἐμελετᾶτο πρότασις τῆς ἑταιρίας ΠΕΣΣΙΝΕ, ὅτι διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τὴν ΔΕΗ ζήτημα ἦτο διὰ τὴν τιμὴν τῆς ἡλεκτρικῆς ἐνεργείας, ἐγίνοντο ἐν τῷ Ὑπ. Συντονισμοῦ διάφοροι ὑπολογισμοὶ καὶ ὅτι πάντα ταῦτα «διεξήγοντο ὑπὸ τὴν ἄμεσον παρακολούθησιν τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Α. Πρωτοπαπαδάκη».

Καὶ εἰς ἄλλο σημεῖον προσθέτει ἐν συναφείᾳ πρὸς ταῦτα. «Τὰ πάντα ἐκάλυπτεν ἡ ἐγγύησις τῆς ἐντιμότητος καὶ γνωστῆς αὐστηρότητος τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ. Καὶ ἡ μᾶλλον φιλόποτος φαντασία ἦτο ἀδύνατον νὰ θεωρήσῃ καὶ ὡς πιθανὸν ἀκόμη ὅτι τὰ τῶν τιμῶν θὰ ἀπέβαινον ἐπιζήμια εἰς τὴν ΔΕΗ. Νομίζω δὲ ὅτι ἀνάλογοι ἦσαν αἱ σκέψεις καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.»

Ἀποκαλύπτει ὅτι «πελωρία ὑπῆρξεν ἡ ψυχικὴ του ἰκανοποίησις ἐκ τῶν δοθεισῶν πληροφοριῶν» καὶ προχωρῶν εἰς τὴν ἀνασκόπησιν τοῦ θέματος, βεβαίωσεν ὅτι κατὰ τὴν πρὸς τὸ Δ.Σ. εἰσήγησιν τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ ἡ τιμὴ τῶν 3,10 μίλλς, εἰς ἣν εἶχον καταλήξει καὶ ἡ ὁποία ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ, θὰ ἦτο ζημιόγνος κατὰ τὰς ἀπόψεις τοῦ Ὑπουργ. Συντονισμοῦ καὶ ὅτι ἡ ζημία θὰ ἐκαλύπτετο ἐκ τῆς κατὰ τὴν β' περίοδον ἀξίσεως κλπ. καὶ ὅτι, ἀντιθέτως κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ καὶ ἡ τιμὴ τῆς πρώτης περιόδου θὰ ἡδύνατο νὰ μὴ ἀποβῇ ζημιόγνος. Ἄπεφυγεν ὅμως οὗτος τὴν ἔγκαιρον ἀνακοίνωσιν τῆς ἵνα μὴ πληροφορομένη τοῦτο τυχὸν ἡ Ἐταιρία, ἐπιζητήσῃ ἔτι περαιτέρω μείωσιν τῆς ἐν λόγῳ τιμῆς.»

Ἀναφέρεται ἀκολούθως εἰς τὸν τρόπον τοῦ ὑπολογισμοῦ, εἰς τὰς διαφόρους μελέτας κόστους τῶν ἔργων, ἐκτεινόμενος δὲ καὶ εἰς τὴν ἐκθεσιν ΜΠΟΛΤΟΝ, διαπιστώνει ὅτι καὶ ἡ EBASCO μὲ ὅλην τὴν ἐμπειρίαν ἠναγκάσθη νὰ μεταβάλλῃ τὰ τὸ πρῶτον μελετηθέντα παρ' αὐτῆς τιμολόγια, περὶ τῶν ὁποίων σήμερον εἶναι δυνατὴ ἡ συζήτησις μετὰ μεγαλύτερας εὐκολίας λόγῳ τῆς κτηθείσης πείρας κλπ.

Καὶ βάσει ὅλων τῶν ἐκτεθειμένων στοιχείων καταλήγει εἰς τὴν διαπίστωσιν: «Ἡ ἀδυναμία τοῦ ἐλέγχου τῶν τιμῶν ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. οὐδένα ἔπαιξε ρόλον κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς τιμῆς διὰ τὴν βιομηχανίαν ἀλουμινίου.»

Οὐδὲ σκια ὑποψίας ἡδύνατο νὰ ὑπάρχῃ περὶ διαβλητοῦ τῆς τιμῆς ταύτης εἰς μίαν πελωρίαν ὑπόθεσιν, τὸ ὅποιον μετ' ὀλίγον, τυχὸν ὑφιστάμενον, θὰ ἀπεκαλύπτετο. Εὐρυτάτης ἔτυχε συζητήσεως ἡ τιμὴ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ.»

Ἀκολούθως ἀναφέρεται εἰς ἐπίσκεψιν παρ' αὐτῷ ἀντιπολιτευομένου τότε βουλευτοῦ, ὅταν ἐπέκειτο ἡ συζήτησις τῆς συμβάσεως τῆς Βουλῆς διὰ νὰ προσθέσῃ ὅτι εἶχε γίνῃ «θιασώτης καὶ στηρικτῆς τῆς συμβάσεως, χωρὶς νὰ ὑποστῇ οὐδενὸς οἰανδήποτε πίεσιν ἢ ἀπλῆν σύστασιν».

Ἐκθέτει ἐν συνεχείᾳ ὅτι ὁ ἴδιος ἐθεώρησεν ἐπιλήψιμον τὸν τρόπον ὑποκλοπῆς ὑπηρεσιακῶν ἐγγράφων τῆς Δ.Ε.Η., κατήγγειλε τὴν πράξιν εἰς τὸ Δ.Σ. ὅταν ἀκόμη ἐσυνεχίζετο ἡ ἐπὶ τῆς συμβάσεως συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐθεώρησεν χρέος του νὰ συμβάλλῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ λαθραίως λαβόντος τὸ ἐγγράφον. Εἰς ἄλλα σημεῖα τῆς παρουσίας ἔχουν παρατεθῆ χαρακτηριστικαὶ περικοπαὶ τῶν ἀπόψεων του καὶ τῶν ὁμιλιῶν του εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Δ.Σ. τῆς 27 Ἰουνίου 1960 καὶ τῆς 24 Νοεμβρίου 1960, ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτει σαφῶς ἡ θέσις αὐτοῦ εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς συμβάσεως

άλουμινίου. Είς τὸ στάδιον τοῦτο δὲν θεωροῦμεν ἀπαραίτητον τὴν ἀναζήτησιν τῶν λόγων, δι' οὓς δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ ὑπὸ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξέτασις τοῦ σημερινοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, λαμβάνοντας τὴν ἐπιβαλλομένην θέσιν, ἐναντι πάσης ἐκδηλώσεώς του ἀπὸ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς συμβάσεως. Ἐν σχέσει μὲ τὰς διατυπωμένας ἀπόψεις του εἰς τὴν πρὸς τὴν Ἀνακριτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπιστολὴν του εἶναι ἐνδιαφέρουσα ἡ ὑπὸ παρ. 3 τοῦ στοιχ. στ' τῆς ἀπὸ 19-4-1965 ἐπιστολῆς περικοπῆ. Εἶχον πεισθῆ ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἦτο ξένος πρὸς τὰ εἰς τὴν Δ.Ε.Η. ἀναγόμενα γεγονότα, τὰ ὁποῖα εἶχον ἰδιαιτέραν εὐαισθησίαν. Τοῦτο δὲ ἦτο καὶ ἡ κυριωτέρα αἰτία τῆς ἀναθέσεως εἰς ἐμὲ τὸ 1962 τῶν καθηκόντων τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Δ.Ε.Η. Ὑπῆρξε δὲ ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο καὶ σύντομος ἀλληλογραφία τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μετὰ τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τοῦ Προέδρου καὶ ἐμοῦ, τῆς ὁποίας ἐπισυνάπτω ἀντίγραφον.

Ἀντιγράφοιεν περικοπὴν καὶ τῆς σχετικῆς ἀπὸ 25 Ἰουνίου 1960 ἐπιστολῆς του πρὸς τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον τοῦ τότε Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως: «Μεγάλῃ τιμῇ καὶ ἠθικῇ ἱκανοποίησιν νὰ στηρίξῃ ὁ κ. Πρόεδρος εἰς ἐμὲ τὴν ἐπαγρύπνησιν ἐπὶ τῶν δραστηριοτήτων τῆς Δ.Ε.Η. ἀφίνων μάλιστα εἰς τὸ περιθώριον τὴν πολιτικὴν μου θέσιν. Ἡὐχαρίστησα τὸν ἴδιον κατὰ τὴν μίαν καὶ μόνην συνάντησίν μας, ὅτε μοῦ ἐπρότεινε τὴν θέσιν τοῦ κυβερνητικοῦ ἐπιτρόπου, ὅχι ὡς ὑπαλλήλου . . ., ἀλλὰ ὡς ὄργανον τῆς Κυβερνήσεως πρὸς μίαν συνεχῆ διαφώτισιν . . .» καὶ κατέληγε ὡς ἀκολούθως: «Πέραν τῶν ὅσων ὁ ἴδιος (ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) μοὶ ἐξήγησε κατὰ τὴν συνάντησίν μας, ἀπὸ ἐτῶν, ἐξ αὐτῶν τῶν δεδομένων τῆς Δ.Ε.Η. εἶχον πεισθῆ ὅτι ἦτο ξένος πρὸς τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἐκέκτηντο ἰδιαιτέραν εὐαισθησίαν, τινὰ τῶν ὁποίων ὑπῆρξαν καὶ ἀντικείμενα σχολίων. Ἀλλὰ δι' αὐτὸ καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ ἀρμόδιοι ὑπουργοὶ Συντονισμοῦ καὶ Βιομηχανίας διὰ νόμου ἐτερμάτισαν τὴν θητείαν τοῦ Συμβουλίου καὶ καθιέρωσαν ἐπὶ νέων βάσεων τὴν παρουσίαν Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου. Ἀξία προσοχῆς ὑπῆρξεν ἡ μετὰ λόγου γνώσεως καὶ εἰς ἰδίαν ἀντίληψιν βασιζομένη κατάθεσις τοῦ κ. Ι. Λαμπροῦκου.

Ἐβεβαίωσεν οὗτος ὅτι:

α) Ἡ τιμὴ τοῦ ρεύματος εἰς εὐνοϊκὰς συνθήκας καταναλώσεως δύναται νὰ εἶναι μικροτέρα ἀπὸ τὴν τιμὴν, ἡ ὁποία πρέπει νὰ καταβληθῇ ὑπὸ δυσμενεῖς συνθήκας καταναλώσεως, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίνει ἐπιδότησιν τῆς χαμηλῆς τιμῆς ἐκ μέρους τῆς ὑψηλῆς τοιαύτης. Ἀπλῶς συνιστᾷ διακαίαν μεταχείρισιν ἐκάστου πελάτου.

β) Ὅτι οἱ ὅροι τῆς συμβάσεως ἀλουμινίου ἦσαν οἱ καλλίτεροι οἱ ὁποῖοι ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτευχθοῦν κατόπιν τῶν μακρῶν διαπραγματεύσεων, αἱ ὁποῖαι διεξήχθησαν.

γ) Ὅτι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἶχε δοθῆ κατ' ἐπανάληψιν σαφῆς ἐντολὴ εἰς τὸν κ. Πεζόπουλον ὡς ὑπεύθυνον διὰ τὴν κρίσιν περὶ τοῦ συμφέροντος ἢ μὴ τῆς τιμῆς, ὅτι ἡ τιμὴ ἢ ὁποία θὰ συμφωνηθῇ δὲν πρέπει ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει νὰ περιέχῃ ἐπιδότησιν τοῦ ρεύματος ἢ νὰ προκαλῇ οἰανδήποτε ζημίαν εἰς τὴν Δ.Ε.Η. Καὶ εἰδικῶς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἐρωτώμενος εἶπεν ἐπὶ λέξει: «Ἐνθυμοῦμαι σαφῶς, ὅτι μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 26-6-1960, τοῦτο ἤχθη ἐνώπιον τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν καὶ οἱ κ.κ. Ζολώτας, Τσάτσος Ἀλεξ. καὶ Πεζόπουλος. Εἰς τὸ τέλος τῆς διεξαχθείσης συζητήσεως ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν κ. Πεζόπουλον τοῦ ὑπέβαλε τὸ ἐρώτημα «Ἐπιθυμῶ κ. Πεζόπουλε, νὰ μᾶς διαβεβαιώσετε δι' ἄλλην μίαν φοράν, ἐὰν ἡ συμφωνηθεῖσα τιμὴ ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας δὲν προκαλεῖ ζημίαν εἰς τὴν Δ.Ε.Η.».

Καὶ ὁ κ. Πεζόπουλος ἀπήντησεν κατηγορηματικῶς «Κύριε Πρόεδρε, σὰς βεβαιῶ ὅτι αἱ τιμαὶ αὗται ὅχι μόνον ζημίαν δὲν προκαλοῦν εἰς τὴν ΔΕΗ ἀλλὰ εἶναι καὶ λίαν ἐπωφελεῖς δι' αὐτήν».

Ἐν συνεχείᾳ τούτων διαπιστώνει ὅτι «Κατὰ συνέπειαν δὲν εἶναι ἀκριβὴς ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ Κυβέρνησις συνεφώνησε

τὰς τιμὰς βάσει ὑπολογισμῶν τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ καὶ καταλήγει εἰς τὴν διαπίστωσιν :

«Πίσεις ἢ ἔστω καὶ ὑπόδειξις περὶ τῆς γνώμης ἦν ἔπρεπε νὰ ἐκφέρῃ οἰαδήποτε ἐπιτροπῇ, οὐδέποτε ὑπέπεσεν εἰς τὴν ἀντίληψίν μου. Ἐγὼ προσωπικῶς γνωρίζω ὅτι οὐδέποτε ὡς μέλος ἢ Πρόεδρος οἰασδήποτε Ἐπιτροπῆς ἔλαβον ὑπόδειξιν εἴτε ἐκ μέρους τοῦ τότε Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἴτε ἐκ μέρους Ὑπουργῶν περὶ τῆς γνώμης, ἦν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκφέρω ἔστω καὶ προσωπικῶς ἐγὼ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν».

Εἰς τὰς καταθέσεις ταύτας προστίθεται ἡ μαρτυρία τοῦ κ. Ἀρ. Πρωτοπαπαδάκη ἀνασκοποῦντος ἐν λεπτομερείᾳ τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑπογραφείσης συμβάσεως, τὰς διαπραγματεύσεις καὶ τὴν θέσιν τῶν διαπραγματευομένων, τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς ΔΕΗ περὶ τοῦ κόστους τοῦ ρεύματος καὶ περὶ τῶν συνδυασμῶν τῆς διαθέσεως τέλος δὲ καὶ ἰδίᾳ περὶ τῶν συντηρητικῶν ἐκτιμήσεων τοῦ Ὑπουργ. Συντονισμοῦ, συμφέροντος πρὸς τὰς ὁποίας ἡ ἀρχικὴ τιμὴ τοῦ ρεύματος ἦτο ἐνδεχόμενον ἢ δυνατόν νὰ ἀφίση ζημίαν (ἀνοιγμα) κατὰ τὴν πρώτῃν περίοδον, ὑπερκαλυπτομένην μεταγενεστέρως, ἔτι δὲ περὶ τῶν ἀντιθέτων καὶ πλέον αἰσιοδόξων ὑπολογισμῶν τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ καὶ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ΔΕΗ, συγκεκριμένως δὲ τρῦ Διευθυντοῦ Γ. Ἀποστολάκη. Ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως ἐβεβαίωσε τὴν πρωθυπουργικὴν σύστασιν, διὰ τὴν τιμὴν τοῦ ρεύματος πρὸς ὄλους, ἀπ' ἀρχῆς τῶν διαπραγματεύσεων, τέλος δὲ καὶ εἰς τὴν ἐξ Ὑπουργῶν Οἶκον. Ἐπιτροπὴν, μετὰ τὴν ὑπογραφὴν καὶ πρὸ τῆς ἐγκρίσεως, παρουσία μάλιστα καὶ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ ΟΒΑ. Καὶ δὲν πρόκειται περὶ κρίσεως τοῦ μάρτυρος, ἀλλὰ περὶ βεβαιώσεως γεγονότος, τὸ ὁποῖον ἀμέσως γνωρίζει.

Εἰς τὸν ἀληθῆ καταγισμόν τῶν βαρυστημάτων τούτων καταθέσεων εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπισημανθῇ ἰδιαιτέρως ἡ μαρτυρία τοῦ κ. Παν. Κανελλοπούλου. Μαρτυρία ἐπὶ γεγονότων τὰ ὁποῖα γνωρίζει ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως καὶ δὲν τὰ ἐπληροφόρηθη ἀπὸ τρίτους. Δὲν θὰ παράσχη οὔτε καὶ αὐτοῦ ἡ μαρτυρία πίστιν διὰ τὸ κρίσιμον θέμα ; Ἴσως ἀποδειχθῇ ὅτι διὰ τὴν ἐποχὴν μας δὲν ἔχει θέσιν βασικὴ καὶ παλαιὰ ἀρχὴ τοῦ δικαίου «Οὐδεὶς προσέχειν τῷ πλήθει ἀλλὰ τῇ πίστει καὶ τῇ ἀκεραιότητι τῶν μαρτύρων».

Εἶπεν ὁ κ. Κανελλόπουλος α) Ἐνθυμοῦμαι ἄριστα ὅτι μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πρωτοκόλλου, δηλαδὴ πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς ὀριστικῆς συμβάσεως, ἡ ὁποία ἐγίνε τὴν 27.8.1960, ὁ Πρωθυπουργὸς εἶπε εἰς συνεδρίασιν τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Οἶκον. Ἐπιτροπῆς, εἴτε εἰς ἄλλη σύσκεψιν, ἐπέστησε καὶ πάλιν ἐντόνως τὴν προσοχὴν τῶν ἀρμοδίων τῆς ΔΕΗ ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου αὐτοῦ σημείου καὶ ἔτυχε καὶ πάλιν βεβαιώσεως τῆς κατηγορηματικῆς, ὅτι οὐδεμία ζημία θὰ προκύψῃ εἰς βάρος τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ τῆς χώρας καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως.

β) Οὐδέποτε ὁ κ. Πρωτοπαπαδάκης ἠπέιλησε παραίτησιν ἐξ ἀφορμῆς τῶν διαπραγματεύσεων περὶ τὸ θέμα τοῦ ἀλουμινίου.

γ) Ὁ κ. Πρωτοπαπαδάκης δὲν θὰ ἔκαμε οὔτε ἐν βῆμα πρὸς τὴν κατευθυνσιν τοιούτων διαπραγματεύσεων, ἐὰν δὲν τὰς ἐθεώρει ἐπωφελεῖς.

Ἀντίθετοι μαρτυρίαί.

Ἐκ τῶν πολεμίων τῆς συμβάσεως καὶ τῶν ἀντιπολιτευομένων τὴν Κυβέρνησιν τῆς ΕΡΕ, οἱ σοβαρότεροι ἠσχολήθησαν μὲ τὸ προσφιλὲς θέμα τῆς ζημίας τῆς ΔΕΗ. Εἰς τὸ θέμα τοῦτο ἐφαντάσθησαν ὅτι ἠδύνατο νὰ προσθέσουν καὶ τὴν ἰδικὴν των συνδρομὴν πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἀπεδείχθησαν ἐκ τῆς ὅλης καταθέσεως των ἄμοιρα τοιαύτης ἱκανότητος, ἐμπνεόμενα δὲ μόνον ἀπὸ πάθος προσωπικόν. Ὅτι τὰ πρόσωπα ταῦτα ἄνευ πολλῆς δυσχερείας ἠσχολήθησαν καὶ μὲ καταλογισμῶν ὑπουργικῶν εὐθυνῶν δὲν εἶναι παράδοξον.

Καὶ θὰ ἔχῃ τὴν ἐξήγησιν, ὅστις θὰ θελήσῃ νὰ υποβληθῇ εἰς τὸν κόπον ἀναγνώσεως τῶν καταθέσεων τοιούτων μαρτύρων. Ἀπὸ ἄλλης πλευρᾶς, πρέπει νὰ προκαλέσῃ πολλὴν προσοχὴν ἡ ἐξέτασις τοῦ Κεφαλλῆνος μάρτυρος-ὑπαλλήλου τῆς ΔΕΗ-ἠλεκτρολόγου κ. Ἀγγελάτου. Ἐβεβαίωσε εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς καταθέσεώς του ὅτι ἡ διεθνὴς βιβλιογραφία γνω-

ρίζει αποχωρισμόν έργων εὐθηνῶν ρεύματος διὰ τὴν τροφοδότησιν βιομηχανίας, ἰδιαίτερος ἐνδιαφερόσης τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν. Εἰς τὴν συνέχειαν, ὅμως τῆς καταθέσεως, ἰδίᾳ δὲ τὴν εἰς ἄλλην ἡμέραν γενομένην, εἶχε λησμονήσει ὅσα εἶπε, προσεπάθησε νὰ μὴ δώσῃ ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐρώτησιν ἂν ἡ βιομηχανία ἀλουμινίου διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐμπίπτει εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἰδίου γενομένην διάκρισιν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀπέφυγε συστηματικῶς ν' ἀπαντήσῃ εἰς σαφεῖς ἐρωτήσεις, ἀξίων μάλιστα νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅτι αἱ ὑπεκφυγαὶ τοῦ ἀπετέλουν ἀπάντησιν. Καὶ τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι παρεπέμφθη ἡ συμπλήρωσις τῆς καταθέσεώς του εἰς τὴν ὀλομέλειαν τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ νὰ μὴ γίνῃ ποτέ.

Εἰς τὴν ἐκθεσιν τῶν διαφόρων ἀπόψεων περὶ τοῦ κόστους τοῦ ρεύματος ἐγένετο λόγος περὶ τῆς καταθέσεως τοῦ κ. Ν. Κιτσίκης. Εἶναι χρήσιμον νὰ ἐπισημανθοῦν τὰ ἀκόλουθα σημεῖα ταύτης α) Δὲν γνωρίζει ποῖαν τιμὴν ρεύματος καταβάλλει ἡ Πεσσινὲ πρὸς τὴν Electricite de France β) Ἡ κατασκευὴ τοῦ φράγματος Κρεμαστῶν καὶ ἡ δημιουργία πρὸ αὐτοῦ μεγάλης τεχνιτῆς λίμνης ἀποθηκεύσεως θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ρυθμισὴν τῆς παροχῆς τοῦ Ἀχελώου πρὸς τὰ κατάντη, εἰς τρόπον ὥστε ὁ σταθμὸς Καστρακίου νὰ ἀποδίδῃ πρωτοβάθμιον ἐνέργειαν 800 ἐκ. κιλ. ἰσῶν καὶ νὰ καταστήσῃ περιττὸν τὸ βοθητικὸν θερμικὸν ἐργοστάσιον. γ) Ἡ ἐξασφάλισις μεγαλύτερας πρωτοβαθμίου ἐνεργείας εἰς τὸ Καστράκι, συνδυαζομένη, δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ διάθεσιν μεγαλύτερας ἰσχύος εἰς ὥρας αἰχμῆς πρὸς τὸ Ἐθνικὸν Δίκτυον τὸ ὁποῖον ἔχει τοιαύτην ἀνάγκην. Εἰς τὸ τελευταῖον μέρος τῆς ἐρωτήσεως ἀπαντῶ ἀσφαλῶς ναί». δ) Ἐβεβαίωσεν ὅτι κατὰ τὰς ὑπαρχούσας πληροφορίας ἡ Πεσσινὲ ἔχει ἐφαρμόσει τεχνολογικὰς ἐξελίξεις, αἱ ὁποῖαι ἐλαττώνουν τὸ ἀπαιτούμενον κατὰ τόννον ρεῦμα καὶ ὅτι ἀναφέρεται ὁ ἀριθμὸς τῶν 14 χιλ. κίλοβατωρῶν.

Τέλος, οὐσιαστικῶς ἀπεδείχθη ὅτι διὰ τὴν ἐν τῇ συμβάσει παραγωγῇ θὰ ἀρκέσουν 800 ἐκ. κίλοβατωρῶν παρὰ τὰ ἐν ἀρχῇ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ὑποστηριζόμενα.

Φυσικὰ, δὲν πρόκειται νὰ ἀσχοληθῶμεν ἐκ νέου εἰς τὸ θέμα τῆς διπλῆς ἀποσβέσεως (ἐξοφλήσεως κεφαλαίου καὶ δὴ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς τοῦ ἔργου καὶ ὄχι μόνον ἐπὶ τὸν χρόνον τῆς διαρκείας τῶν δανείων ἀφ' ἑνὸς καὶ παραλλήλου κανονικῆς ἀποσβέσεως τοῦ ἰδίου ἔργου ἀφ' ἑτέρου, τοῦ ἐξ ὀλοκλήρου διὰ δανείου κατασκευασθέντος). Οὐτε καὶ εἰς ὅσα συγχευμένα εἶπε περὶ ἀποσβέσεων, ἀνανεώσεων καὶ αἰωνιότητος τῶν ἔργων, διότι πάντα ταῦτα οὐδὲν προσθέτου, μᾶλλον δὲ συσκοτίζουν τὴν ὀρθὴν τοποθέτησιν τοῦ θέματος. Καὶ τὸ ζήτημα ἔρχεται εἰς τὸ ὅτι διὰ τῶν ἀποσβέσεων εἰς τὸν δεδομένον χρόνον (65 ἔτη κατὰ μέσον ὄρον διὰ τὰ ὑδροηλεκτρικὰ ἔργα) ὑπάρχει διαθέσιμον κεφάλαιον ἀνακατασκευῆς τοῦ ἔργου, ἐνῶ θὰ ἔχουν ἐξοφληθῇ τὰ δάνεια.

Εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ὀφέλους λαμβάνονται ὡς βᾶσις ὅτι αἱ ἐτήσιαι ἀποσβέσεις χρησιμοποιοῦνται παραγωγικῶς, ἦτοι καὶ αὐταὶ δὲν παραμένουν ἀνεκμετάλλευτοι.

Διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς καταθέσεως τοῦ μάρτυρος κ. Γ. Λάβδα χρήσιμος εἶναι ἡ ἀνάγνωσις αὐτῆς κυρίως δὲ εἰς δύο σημεία. Ἐν ὄψει τῶν γνωστῶν προσπαθειῶν διὰ τὴν προσέλευσιν τοῦ ἐνδιαφερόντος τῆς Γερμανικῆς Βιομηχανίας τῆς προσωπικῆς ἀντιλήψεως τοῦ κ. Π. Κανελλοπούλου, τῆς μαρτυρίας τοῦ κ. Μ. Λεβῆ καὶ τοῦ Ι. Λαμπρούκου κλπ. ὁ μάρτυς οὗτος ὑποστηρίζει ὅτι οἱ Γερμανοὶ ἀπέφυγαν νὰ ἐγκαταστήσουν βιομηχανίαν ἀλουμινίου εἰς τὴν Ἑλλάδα λόγω μεγαλοφροσύνης, διότι ἐγνώριζαν καὶ δὲν ἤθελαν νὰ συντριβῇ ἡ ΔΕΗ καὶ ὁ τόπος μὲ τὰς τιμὰς εἰς τὰς ὁποίας θὰ παρείχετο ἡ ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια. Διὰ τὸ κρίσιμον, ἐξ ἄλλου θέμα τῆς ὑποθέσεως, μεταβάλλει θέσιν ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας τῆς καταθέσεώς του εἰς τὴν ἄλλην, ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν ἡμέραν, ὑποστηρίζων ἄλλοτε μὲν ὅτι ὁ Γεν. Διευθυντῆς ἐδολεῖυθη τὰ συμφέροντα τῆς ΔΕΗ, ἄλλοτε δὲ ὅτι ἴσως ὑπῆρξεν ὄργανον ἄλλων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προτιμᾷ καὶ ὁ ἴδιος «ἐκ συναδελφικῆς ἀλληλεγγύης».

Ἄσκοπος ἡ ἔρευνα ἄλλων θεμάτων

Τινὲς τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων, κατὰ κανόνα δὲ οἱ ἄμειροι πάσης εἰδικῆς γνώσεως καὶ οἱ οὐδεμίαν σχέσιν ἔχοντες καὶ ἀνάμειξιν εἰς τὴν ὑπόθεσιν, προσεπάθησαν νὰ μεταφέρουν τὸ θέμα ἀπὸ τὴν πραγματικὴν του θέσιν, ἐκτεινόμενοι μάλιστα εἰς ὑποθέσεις, κρίσεις ἢ καὶ γεγονότα οὐδεμίαν ἀσκοῦσαν ἐν προκειμένῳ ἐπίδρασιν.

Οὕτω, ποῖαν σημασίαν δύναται νὰ ἔχῃ τὸ ποῖος παρέσχετο εἰς τὴν Βουλὴν ὠρισμένα στοιχεῖα τῆς ΔΕΗ περὶ τοῦ κόστους τοῦ ρεύματος; Ὑποθέτομεν ὅτι σημασίαν, ἀντιθέτως, δύναται νὰ ἔχῃ τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὴν Βουλὴν ὑπεβλήθη τότε ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐλλιπὲς τὸ ἐγγράφον τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ. Καὶ τοῦτο ἦτο δυνατόν νὰ δημιουργήσῃ παρεξηγήσεις.

Ὅμοίως, δὲν ἔχει καθ' ἡμᾶς σημασίαν τὸ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑποκλοπῆς ἐγγράφων τῆς ΔΕΗ ἐγγράφον τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας, ὅταν εἶναι δεδομένον ὅτι τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. κατέκρινον τὴν πρᾶξιν πρωτοστατοῦντος δὲ τοῦ κ. Ἄναρ. Δημητρακοπούλου, ἐζήτησαν τὴν ἐνέργειαν ἀνακρίσεως καὶ τὸν κολασμόν τοῦ ὑπευθύνου. Καὶ διὰ νὰ ὀλοκληρωθῇ ἡ ἔρευνα καὶ ἐπειδὴ ὑπεστηρίχθησαν περιέργοι ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπόψεις, ἀνάγκη νὰ τονισθῇ ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν Α. Δημητρακόπουλον θὰ ἀπετέλει αὐτοκτονίαν διὰ τὸν Γεν. Διευθυντὴν ἢ ὑπὸ τοῦ ἰδίου παράβασις τῶν Κανονισμῶν καὶ ἡ λαθραία ὑπεξαγωγή ἐγγράφου.

Κατ' ἐπανάληψιν ἔχει διαπιστωθῆ ὅτι ἡ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Δ.Σ. ἀνακοίνωσις τῆς 19 Νοεμβρίου 1960 ἐγένετο ἐν γνώσει τῶν μελῶν αὐτοῦ ὅπως διεπιστώθη κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν συζήτησιν εἰς τὸ Δ.Σ. τὴν 24ην Νοεμβρίου 1960 καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἐν αὐτῇ περιλαμβανομένη διαβεβαίωσις περὶ τῆς ἐνημερώσεως τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. ἀφορᾷ τὸ γόητρον αὐτῶν τῶν ἰδίων καὶ δὲν ἔχει, οὐδὲ δύναται νὰ ἔχῃ οὐδεμίαν ἀπολύτως σχέσιν μὲ τὴν συζήτησιν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 27 Ἰουνίου 1960 καὶ τὴν ληφθεῖσαν τότε ἀπόφασιν. Ποῖαν ἀξίαν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ διαβεβαίωσις ἐκείνη, ἀφοῦ πάντες ἀνεγνώρισαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην ὅτι κατεποτίσθησαν πλήρως, ἐπεβεβαίωσαν τὴν ἐμμονὴν των εἰς τὴν ἀπόφασιν τὴν 24ην Νοεμβρίου, παρὰ τὴν ἀσκοῦμένην τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κριτικῆν;

Διευτώθη καὶ ἡ ἀποψις ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὄφειλε νὰ ἀποστῇ τῆς πραγματοποιήσεως μιᾶς γενικῆς καὶ μακρᾶς προσδοκίας καὶ νὰ ἐπανεξετάσῃ τὸ θέμα ὅταν διετυπώθησαν αἱ κατὰ τῆς συμβάσεως ἐπικρίσεις. Ἄλλὰ καὶ αὐτὸ εἶχε γίνῃ καὶ ὁ ὑπεύθυνος σύμβουλος ἐνέμεινεν εἰς τὴν εἰσήγησίν του διὰ τῆς ἀπὸ 10 Ὀκτωβρίου 1960 ἀναφορᾶς του πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Συντονισμοῦ.

Τὶ ἄλλο ἔπρεπε νὰ πράξῃ μιὰ Κυβέρνησις ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ καθήκοντός της; Νὰ ἀπορρίπτῃ τὰς εἰσηγήσεις τῶν ὑπευθύνων συμβούλων τῆς ἐπαναπαυομένη καὶ προσχωροῦσα μήπως εἰς τὰς ἀπόψεις τῆς ἀντιπολιτεύσεως; Ἄλλὰ τότε δὲν θὰ ἐκυβέρνηον οἱ ἐνώπιον τοῦ Λαοῦ ὑπεύθυνοι καὶ ἡ χώρα ἔπρεπε νὰ παραμείνῃ προσηλωμένη ἐσαεὶ εἰς τὸν μαρασμόν. Διότι ἡ ἀντιπολίτευσις τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὰ πάντα ἐπολέμησε καὶ τὰ πάντα ἀπέκρουεν.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟΝ

Ὁ Ἐλεγχος τῶν αἰτιάσεων

1. Διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ὅλης κυβερνητικῆς θέσεως εἰς τὸν καθορισμόν τῆς τιμῆς τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, ἰδίᾳ δὲ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐπωφελεῖς αὐτῆς διὰ τὴν ΔΕΗ, ὑπευθύνομεν ὅτι διὰ τὴν εὐθύνην τῶν ὑπουργῶν εἰς τὴν κρινομένην περίπτωσιν οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃ θέσιν ἔρευνα περὶ τῶν ζημιῶν τὰς ὁποίας, ἐνδεχομένως ἦτο δυνατόν νὰ προκαλέσῃ εἰς τὴν ΔΕΗ ἢ ὑπογραφείσα σύμβασις, διότι αὕτη ἀφορᾷ τὸ ἀποκλειστικῶς ἀρμόδιον ὄργανον, τὸ καὶ λαβὼν τὴν ἀπόφασιν, ἦτοι τὸ Διοικ. Συμβούλιον, δὲν δύ-

ναται δὲ νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἐπεμβάσεως τῶν ὑπουργῶν εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς τιμῆς.

Εἶναι ἀποδεδειγμένον ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον. "Ὅτι ὁ μὲν Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ἐπανήρχετο εἰς τὴν ἐντολὴν τῆς προστασίας τῆς ΔΕΗ ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν μονογραφὴν τῆς συμβάσεως, ὁ δὲ ὑπουργὸς Συντονισμοῦ ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν τῶν ὑπευθύνων, παραδίδων πρὸς ἔλεγχον ὑπολογισμούς, οἵτινες ἐνεφάνιζον ἐνδεχόμενα ταμιακὰ ἀνοήματα κατὰ τὴν α'. χρονικὴν περίοδον, ἀποδεικνυόμενος συντηρητικώτερος τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν τῆς ΔΕΗ.

"Ὅσον διὰ τὸν τότε Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας, οὐδεὶς ποτὲ εἶπε τι περὶ εὐθύνης του διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς τιμῆς ἐνεργείας.

Ἀπὸ τὴν διεξαχθεῖσαν προανάκρισιν ἔχει ἤδη τὸ κεφάλαιον τοῦτο διερευνηθῆ καὶ ἐν ἀναφορᾷ ἀκόμη πρὸς τὴν ξένην πρὸς τὸ ἔργον ἡμῶν ἀναζήτησιν πολιτικῆς εὐθύνης διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ πολιτικὴν. Θὰ ἦτο δέ, προφανῶς, ἀνάξιον τῆς σοβαρότητος τῆς Ἐπιτροπῆς, ἂν ἐπρόκειτο νὰ ἀντιπαραβάλλῃ εἰς τὰς καταθέσεις σοβαρῶν καὶ μετὰ λόγους γνώσεως, ὁμιλούντων, ἀλλὰ καὶ ἀντικειμενικῶν καὶ ἀμερολήπτων προσώπων, τὰς μαρτυρίας ἀντιπολιτευομένων βουλευτῶν, ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων, ἀπομακρυνθέντος δικηγόρου καὶ μηνύοντος διὰ τὰς συνθήκας τῆς ἐξαγορᾶς ἐπιχειρηματίου ἠλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως.

2. Εἰς τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς 27-6-1960, τονίζεται ἀπὸ τὸν Γεν. Διευθυντὴν ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ του εἶναι πολὺ πλέον αἰσιόδοξοι ἀπὸ τὰς συντηρητικὰς εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἐκτιμήσεις τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ.

Ὁ ἴδιος, εἰς τὴν καὶ προηγουμένως μνημονευθεῖσαν συνέντευξίν του τὴν 22 Νοεμβρίου 1960, ἦτοι πέντε ἡμερῶν μετὰ τὴν ὑπογραφήν τῆς συμβάσεως καὶ ὅταν εἶχεν ἀρχίσει δημοσίᾳ ἐκδήλωσις ἐπικρίσεων κατὰ τῆς συμβάσεως, εἶχεν εἶπε ἐπὶ λέξει «Οὐδέποτε ἐπιέστημεν νὰ ὑπογράψωμεν τὴν σύμβασιν ἢ νὰ συμφωνήσωμεν εἰς τὴν τιμὴν. Ὁ ὁδὸς ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως με ἐκάλεσεν ὅταν ἤρχισαν αἱ διαπραγματεύσεις με τὴν ἑταιρείαν ΠΕΣΣΙΝΕ διὰ τὸ στενὸν θέμα τῆς πωλήσεως τοῦ ρεύματος καὶ ἐδήλωσε σαφῶς ὅτι δὲν δέχεται ἡ κυβέρνησις καὶ αὐτὸς προσωπικῶς, καμμίαν συμφωνίαν μετὰ τῆς ΔΕΗ καὶ ΠΕΣΣΙΝΕ, ἢ ὅποια θὰ ὠδήγει εἰς αὐτό, τὸ ὅποιον καλῶς ἢ κακῶς χαρακτηρίζεται ὡς ἐπιδότησις. Δηλαδή, με ἄλλα λόγια, καμμίαν συμφωνίαν, ἢ ὅποια θὰ ὠδήγει εἰς πώλησιν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας εἰς τιμὴν κάτω τοῦ κόστους παραγωγῆς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἢ ὁδηγία αὕτη τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐσήμαινε νὰ μὴ διστάσωμεν νὰ διαρρήξωμεν τὰς διαπραγματεύσεις, ἐν ἣ περιπτώσει θὰ ὠδήγουν πρὸς τιμὰς χαμηλωτέρας τοῦ κόστους παραγωγῆς».

Εἰς τὴν αὐτὴν συνέντευξιν ἐβεβαίωσεν ὅτι ὁ ὁμιλος τῆς βιομηχανίας, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διαπραγματεύσεων, εἶχε προτείνει νὰ ἀναλάβῃ ὁ ἴδιος τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων παραγωγῆς τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, ἐφ' ὅσον ἡ ΔΕΗ ἐθεώρει ὅτι αἱ κατὰ τὰ διάφορα στάδια προτεινόμενα τιμὰ τοῦ ρεύματος θὰ προεκάλουν ζημίαν.

Μετὰ δύο ἡμέρας, εἰς τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς ΔΕΗ τῆς 24 Νοεμβρίου 1960, ἐπανέλαβεν ἐπὶ λέξει ὅσα εἶχεν εἶπει περὶ τῶν ὁδηγιῶν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ (κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Οἴκον. Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ὑπογραφείσης συμβάσεως) ἐβεβαίωσεν ἐνόρκως ὁ τότε Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπ. Συντονισμοῦ κ. Ι. Λαμπροῦκος, προσθέτων ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν παρίστατο καὶ ὁ Διοικητὴς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ ΟΒΑ.

Ὁ κ. Ζολώτας, ἐπίσης ἐξεταζόμενος ὡς μάρτυς, τὴν 13ην Μαΐου 1965 καὶ ἀπαντῶν ἐπὶ ἐρωτήσεως τοῦ κ. Καλλία ἂν παρουσία του ὁ τότε Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐζήτησε ἀπὸ τὸν Γεν. Διευθυντὴν τῆς ΔΕΗ πληροφορίας περὶ τοῦ κόστους τοῦ ρεύματος, ἐπιμένων εἰς τὴν ἀποψίν του ὅτι δὲν ἔπρεπε ἡ παροχὴ τοῦ ρεύματος εἰς τὸ ἀλουμίνιον νὰ προκαλῆ ζημίαν εἰς τὴν ΔΕΗ, ἐβεβαίωσεν οὐσιαστικῶς τὴν ἐρώτησιν, εἰπὼν ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης

συνήθιζε νὰ καλῆ συχνὰ εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Οἴκον. Ἐπιτροπῆς Διοικητῆς Τραπεζῶν καὶ ἐκπροσώπους παραγωγικῶν τάξεων καὶ ὅτι λόγῳ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου δὲν δύναται μὲν νὰ ἐνθυμῆται συγκεκριμένως τὴν ἐλέγχον εἰς τὰς συνεδριάσεις αὐτάς, πλὴν ἂν δὲν τὸν ἀπατᾷ ἡ μνήμη του, εἰς μίαν ἢ δύο ἀπὸ αὐτάς ἐγένετο λόγος περὶ βωξιτῶν καὶ βιομηχανίας ἀλουμίνιου. Καὶ εἰδικῶς ἐπὶ τοῦ τεθέντος ἐρωτήματος, ἡ ἀπάντησις ἐδόθη ὡς ἀκολούθως :

«Ἀπαντῶ ὅτι τὸ θεωρῶ λίαν πιθανὸν νὰ ἐτέθη ἡ ἐρώτησις αὕτη, διότι θὰ ἦτο παράδοξον ἐὰν δὲν ἐτίθετο.»

Τὴν παρουσίαν τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην τῆς Οἴκον. Ἐπιτροπῆς ἐμνημόνευσεν ὁ Γεν. Διευθυντὴς ἀπὸ τοῦ 1960 κατὰ τὴν συζήτησιν εἰς τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ εἶναι δὲ ταῦτα κοινῶς γνωστά, τοῦλάχιστον ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς δημοσιεύσεως καὶ κοινολογήσεως τῶν πρακτικῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου.

Ἀκόμη καὶ τώρα ὁ Γεν. Διευθυντὴς, κατηγορούμενος εἰς τὴν Ποινικὴν Δικαιοσύνην, ἐπεβεβαίωσεν ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅσα εἶχεν εἶπει περὶ τῶν ὁδηγιῶν καὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, προσθέτων ὅτι δὲν ἔχει οὔτε νὰ προσβέσῃ οὔτε νὰ ἀφαιρέσῃ λέξιν ἀπὸ ὅσα ἀπ' ἀρχῆς εἶπεν. Καὶ τὸ πρᾶγμα πρέπει νὰ προκαλέσῃ ἰδιαιτέραν προσοχὴν, δεδομένου ὅτι ἔρχεται μετὰ τὸν διὰ νόμου, εἰσηγήσει τῆς κυβερνήσεως τοῦ ἰδίου τότε πρωθυπουργοῦ, βίαιον τερματισμὸν τῆς εἰς τὴν ΔΕΗ θητείας αὐτοῦ.

3. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς ΔΕΗ, ἐθεωρεῖτο αὐθεντία εἰς τὰ εἰδικὰ ἐκεῖνα θέματα καὶ διέθετε κύρος καὶ ἐπιβολὴν. Εἰς τὴν ὑπεύθυνον εἰσηγήσιν του, καὶ εἶναι ἀδιάφορον διὰ τὸ θέμα μας ἂν ἦτο ὀρθὴ ἢ ἐσφαλμένη, δὲν ἔδωκε πίστιν μόνον ἡ Κυβέρνησις, διὰ τῶν ἀρμοδίων ὑπουργῶν Συντονισμοῦ καὶ Βιομηχανίας. Εἰς αὐτὴν ἐβασίσθη εἰς τὰ τεχνικὰ θέματα καὶ ἡ κρίσις ὄλων τῶν μελῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου. Καὶ δὲν εἶχον λόγον νὰ ἀμφιβάλλουν, τοῦλάχιστον τότε, εἰς τὰ στοιχεῖα τῆς εἰσηγήσεώς του, τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου. Ἀλλὰ ἂν αὐτὸ ἔχῃ ἀξίαν διὰ τοὺς τεχνικούς καὶ τοὺς εἰς τὰ εἰδικὰ θέματα τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ ἀσχολουμένους, διατὶ δὲν θὰ ἔχῃ τὴν αὐτὴν ἀξίαν καὶ διὰ πᾶσαν εἰς τὰ αὐτὰ στοιχεῖα τῆς εἰσηγήσεως στηριχθεῖσαν ὑπουργικὴν ἐνέργειαν ;

4. Μετὰ συμπλήρωσιν πενταετίας καὶ ἀφοῦ ἡ Βουλὴ ἐκέρυξεν ἀπαράδεκτον πρότασιν κατηγορίας κατὰ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ τοῦ διαπραγματευθέντος τὴν σύμβασιν, ζητεῖται ἡ παραπομπὴ εἰς τὸ Εἰδικὸν Δικαστήριον τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐχει διαπιστωθῆ ἀπολύτως ἀπὸ τὸ ἀποδεικτικὸν ἐν συνόλῳ ὕλικόν ὅτι δὲν μετέσχεν αὐτοπροσώπως εἰς τὰς διαπραγματεύσεις. Εἶναι δεδομένον ὅτι δὲν εἶχε ἀρμοδιότητα εἰς τὰ θέματα τῆς ἐγκαταστάσεως βιομηχανιῶν καὶ τῆς προσελκύσεως ξένου κεφαλαίου, δι' ὃν λόγον οὔτε καὶ ὑπέγραψε τὴν σύμβασιν. Ἐχει ἀποδειχθῆ ὅτι τὴν σύμβασιν ἐνέκρινεν ὁμοφώνως τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς ΔΕΗ με ἐνθουσιασμόν καὶ ἔκφρασιν συγχαρητηρίων καὶ ὅτι εἰς τὰς ἀπόψεις του ἐνέμενεν ἀκλονήτως καὶ μετὰ πεντάμηνον, κατὰ τὴν νέαν συζήτησιν, ὅταν εἶχεν ἐκδηλωθῆ ἡ ἔντονος κριτικὴ.

Ἐχει ἀποδειχθῆ ὅτι τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς ΔΕΗ ἀπεφάσισεν ἐν γνώσει καὶ τῶν συντηρητικωτέρων ὑπολογισμῶν τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ.

5. Ἐχει, ἐξ ἄλλου, ἀποδειχθῆ πλήρως ἀπὸ μαρτυρίας προσώπων ἐντίμων, ὅτι ὁ Πρόεδρος τότε τῆς Κυβερνήσεως ἐπιμόνως εἶχε συστήσει εἰς τοὺς ὑπευθύνους τῆς ΔΕΗ νὰ εἶναι προσεκτικοὶ εἰς τὰς διαπραγματεύσεις. Νὰ μὴ δεχθῶν δι' οἰονδήποτε λόγον τιμὴν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας προκαλοῦσαν ὅπωςδήποτε ζημίαν εἰς τὴν ΔΕΗ καὶ νὰ διακόψουν τὰς συζητήσεις, ἂν δὲν ἐξησφαλιζέτο ἡ προϋπόθεσις αὕτη. Καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ καιρίου καὶ κρίσιμου σημείου οὐδεμία ἀντίθετος μαρτυρία προσάγεται. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ εἶναι δεδομένον ὅτι ὅταν ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸν τύπον αἱ γνωσταὶ ἐπιστολαὶ Φιλαρέτου καὶ ἐδημιουργήθη ἡ γνωστὴ ἀτμόσφαιρα περὶ τὴν ΔΕΗ καὶ τὸν Γεν. Διευθυντὴν, ὁ τότε Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ νῦν ἐλεγχόμενος κ. Κων. Καραμανλῆς ἐτερμάτισε τὴν θητείαν του δι' εἰδι-

κοῦ νόμου, διὰ τῆς πλειοψηφίας δέ, τὴν ὁποίαν διέθετεν εἰς τὴν Βουλὴν, συνέστησε τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἐκτάκτου Ἐλέγχου, διὰ τὸν ἔλεγχον ὄλων τῶν σχετιζομένων μετὰ τὴν ΔΕΗ θεμάτων.

Δὲν ἐφοβήθη τὴν ἀντίδρασιν τοῦ μηνύοντος Γεν. Διευθυντοῦ, προσφυγόντος καὶ εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας πρὸς ἀκύρωσιν τῆς εἰς βᾶρος του ἐνεργείας. Ἐπέμεινε μετὰ σθένους εἰς τὰς ἀποφάσεις του καὶ ἀνεζήτησε κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον διὰ τὴν ΔΕΗ ἐκ τῶν δεδηλωμένων φίλων τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, τὸν ὁποῖον περιέβαλε διὰ τοῦ νέου νόμου μετὰ μεγαλυτέρας καὶ εὐρυτέρας ἀρμοδιότητος.

Δὲν ἐξεδήλωσεν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν δισταγμὸν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφασισθέντων μέτρων, συζητῶν ἀκόμη καὶ μετὰ τὸν Νομικὸν Σύμβουλον καὶ τοὺς ὑπουργοὺς καὶ τὸν τρόπον τῆς βία ἀποβολῆς ἀπὸ τὰ Γραφεῖα τῆς ΔΕΗ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ, ἀμφισβητοῦντος καὶ αὐτὴν τὴν συνταγματικότητα τοῦ ψηφισθέντος νόμου "Ὅλαι αἱ πράξεις του ἀπεδείκνυον ὅτι ἐπέθυμει νὰ ὀλοκληρώσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφασισθέντων μέτρων καὶ νὰ ἀποδώσῃ γαλήνην καὶ κύρος εἰς τὴν ΔΕΗ, χωρὶς νὰ ὑπολογίζῃ τὴν ἀντίδρασιν οὐδένα καὶ ἀπεδείκνυεν ἐμπράκτως ὅτι εἶχε τὴν συνείδησίν του ἤσυχον, διὰ νὰ μὴ φοβῆτε τίποτε.

6. Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας καὶ ἡ ἰδική μας συνείδησις δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἀποδεχθῶμεν τὴν κατηγορίαν κατὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, οὐδὲ κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ Βιομηχανίας καὶ δὴ ἐπὶ συνεργείᾳ εἰς ἐγκληματικὰς πράξεις καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ προσπορίσουν παράνομον ὄφελος εἰς τοὺς συμβασιούχους, εἰς βᾶρος τῶν συμφερόντων τῆς ΔΕΗ.

Πέραν τῆς φυσικῆς ἀποστροφῆς πρὸς μίαν τοιαύτην σκέψιν, ἀπὸ τὴν συμμετοχὴν μας εἰς τὸ ἔργον τῆς προανακρίσεως ἔχομεν διαπιστώσει ὅτι οὐ μόνον οὐδὲν συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ἐκείνης, ἀλλὰ ἔχει καὶ θετικῶς ἀποδειχθῆ ὅτι ἐπράξαν πολὺ πλέον τοῦ προσήκοντος εἰς τὴν ἀρμοδιότητά των, ἀσχέτως πρὸς τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν συμβολὴν των εἰς τὸ ἔργον τῆς ΔΕΗ διὰ τὸν ἐξηλεκτρισμὸν τῆς Χώρας. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι συνεργοὶ ἐγκλήματος σχετιζομένου μετὰ τὸ ζήτημα τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος, ὅσοι δὲν ἠσχολήθησαν ἢ ἔδωσαν ἀκριβῶς ἀντιθέτους ὁδηγίας; Καὶ ὑπὸ τὰ δεδομένα ταῦτα δὲν θὰ ἀσχοληθῶμεν κἀν περαιτέρω εἰς τὴν ἔρευναν τῆς συνδρομῆς τῶν νομικῶν προϋποθέσεων τοιαύτης κατηγορίας, ἀναφερόμενοι εἰς ὅσα ἐλέγχθησαν κατὰ τὴν τελικὴν συνεδρίασιν τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, μετὰ τὴν παρατήρησιν ὅτι τοιαύτην κατηγορίαν κατὰ Πρωθυπουργοῦ δὲν δύναται ποτὲ νὰ δικαιολογήσῃ ἢ ἐπιθυμία καὶ ἡ ὁρμὴ πρὸς δημιουργίαν. Ἀληθῶς, ποῖαν σημασίαν δύναται νὰ ἔχη τὸ ἄν ὁ Πρωθυπουργὸς μετὰ τὴν ὑπο-

γραφὴν τοῦ Πρωτοκόλλου καὶ ἀφοῦ ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς ΔΕΗ εἶχε μονογράψῃ τὴν συμφωνίαν παροχῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀπετέλει προϋπόθεσιν ἀπαραίτητον διὰ τὴν βασικὴν σύμβασιν, παρεκάλεσε τὸν Γεν. Διευθυντὴν καὶ ἂν τοῦτο εἶναι ἀληθές, νὰ προσκαλέσῃ τὸ Διοικ. Συμβούλιον διὰ νὰ ἀποφανθῇ ἂν ἐγκρίνη ἢ ὄχι τὴν συμφωνίαν;

Διὰ νὰ ὑπάρχῃ συνέπεια

7. Ἀφοῦ, ὅμως, ἡ πλειοψηφία ἠδυνήθη νὰ ἀποδεχθῇ εὐθύνην τοῦ Πρωθυπουργοῦ διὰ τὴν καταλογιζομένην πρᾶξιν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παραλείψῃ τὴν παραπομπὴν καὶ τοῦ «ὀφελιθέντος» ἐκ τῆς παρανόμου ἐνεργείας. Προφανῶς, δὲν εἶναι νοητὴ ἡ ἐξαπάτησις ἐνὸς ὀλοκλήρου Διοικ. Συμβουλίου, εἰς τὸ ὁποῖον μετεῖχον σοβαροὶ παράγοντες τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τοῦ τόπου καὶ προσωπικότητες ἀπὸ τὴν Δημοσίαν Ἱεραρχίαν, πρὸς βλάβην μιᾶς δημοσίας ἐπιχειρήσεως, πρὸς τὸν σκοπὸν προσπορίσεως κέρδους εἰς τοὺς συμβασιούχους, χωρὶς νὰ μετᾶσχουν καὶ οὗτοι εἰς τὴν πλεκτάνην καὶ τὴν προσπάθειαν τῆς ἐξαπατήσεως. Καὶ τὴν παράλειψιν τῆς κατ' αὐτῶν κατηγορίας τίποτε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δικαιολογήσῃ. Οὔτε καὶ ἡ βία διὰ τὴν λήψιν τῆς ἀποφάσεως.

8. Εἰς τὴν Βοιωτικὴν ἀκτὴν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου ἔχει ὑψωθῆ τὸ νέον ἐργοστάσιον ἀλουμινίου καὶ περὶ αὐτὸ ἀπλοῦται οἰκισμὸς μετὰ ὅλα τὰ μέσα τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ. Λιμὴν νέος δημιουργεῖται διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς βιομηχανίας. Ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους παρέχεται ἡ πληροφορία ὅτι ταχέως ὀλοκληροῦται ἡ βιομηχανικὴ ἐγκατάστασις, παραλλήλως δὲ ἀποπερατοῦται ὁ σταθμὸς τῶν Κρεμαστῶν, ἐπὶ τοῦ Ἀχελώου, μετὰ ἐτησίαν παραγωγὴν ἐνὸς δις καὶ 600 ἐκ. Κιλοβατῶν, εἰς κόστος χαμηλότερον καὶ τῶν ἀρχικῶν ὑπολογισμῶν. Καὶ τὸ ὄνειρον μεταβάλλεται εἰς πραγματικότητα. Λέγουσιν ὅτι ἐντὸς τοῦ ἔτους θὰ τεθοῦν ἀμφοτέρω εἰς λειτουργίαν. Ἡ βιομηχανία ἀλουμινίου εἰς τὴν Ἑλλάδα. Πόσαι ἄραγε λειτουργοῦν εἰς ὀλοκληρον τὸν κόσμον; Τὸν αὐτὸν ἀκριβῶς χρόνον ὁ πολιτικὸς ἀνταγωνισμὸς ζητεῖ νὰ στείλῃ εἰς τὸ ἐδῶλιον τοῦ κατηρομένου τὸν δημιουργόν. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἀνετάραξε τὸ τέλμα τῆς ἐλληνικῆς καθυστερήσεως. Καὶ ἐλησιμόνησεν ὅτι εἶναι ἀσυγχώρητος ἢ ὑπὲρ τὸ κοινὸν μέτρον ἔξαρσις καὶ ἐγκλημα ἢ παραβίασις μακρᾶς μικροπολιτικῆς παραδόσεως. Καὶ θὰ κριθῇ.

Ἄλλὰ τὸ ἔργον θὰ μείνῃ εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ τῆς Χώρας.

Τίποτε δὲν δύναται νὰ σκιάσῃ τὴν λάμψιν τοῦ μετάλλου, τίποτε δὲν θὰ ἀμαυρώσῃ τὴν ἀκτινοβολίαν τῶν ἔργων.

ΜΕΡΟΣ Δ'.

Διάφορα

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

Μεταφοραί 'Αλεξάντου—Δούκα

1. 'Ιστορικόν

Μέχρι τῆς 31ης 'Ιουλίου 1955 τὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως ἠλεκτρισμοῦ ἤσκει ἡ EBASCO. Ἐκτοτε τὴν λειτουργίαν αὐτὴν ἀνέλαβεν ἀπ' εὐθείας ἡ ΔΕΗ.

'Επὶ τῶν ἡμερῶν τῆς EBASCO δύο ἀνάδοχοι ἐκτελέσεως ἔργων ἡ OLCO καὶ ἡ EDISON, συνωμολόγησαν συμβάσεις μεταφορᾶς ἐφοδίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ μὲ τὴν ἐταιρείαν 'Αλεξάντου καὶ Δούκα. (Ἐν τοῖς ἐπομένοις ἡ ἐταιρεία θὰ ἀναφέρεται συνοπτικῶς διὰ τῶν στοιχείων Α-Δ).

'Ολίγον πρὸ τῆς ἀποχωρήσεως τῶν ἀναδόχων τούτων, ὑπεγράφησαν συμπληρωματικαὶ συμφωνίαι μετὰ τῆς Α.Δ., καθ' ἃς αἱ ἐκ τούτων προκύπτουσαι σχέσεις μεταβιβάζονται εἰς τὴν ΔΕΗ, παρατεινομένης τῆς ἰσχύος τῶν συμβάσεων μέχρις οὗ ἡ ΔΕΗ γνωστοποιήσῃ εἰς τὸν μεταφορέα Α-Δ, τὴν λύσιν τῶν συμβάσεων δι' ἐγγράφου προειδοποιήσεως πρὸ τριάκοντα ἡμερῶν.

Τὸ ἀντικείμενον τῶν συμβάσεων EDISON-Α-Δ δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐξαντληθῇ καὶ περὶ αὐτοῦ οὐδεὶς γίνεται λόγος εἰς τὸ πόρισμα.

Τὴν 31ην 'Ιουλίου 1955 ἀπεχώρησεν οὐ μόνον ἡ EBASCO, ἀλλὰ καὶ ἡ OL-CO, ἐξηκολούθησε δὲ ἡ ΔΕΗ νὰ χρησιμοποιῇ τὴν Α-Δ διὰ τὰς μεταφορὰς.

Κατὰ τὴν ἐφαρμοσθεῖσαν ὑπὸ τῆς ΔΕΗ σύμβασιν OLCO-Α-Δ, ὁ μεταφορέας ἐχρῶνε τὴν ΔΕΗ διὰ τιμολογίων, συνοδευομένων ὑπὸ πρωτοτύπων ἀποδεικτικῶν. Ἡ ΔΕΗ ὥφειλε μετὰ ἔλεγχον, νὰ ἐνεργῇ τὴν πληρωμὴν ἐντὸς 7 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς. Πλὴν ἡ καταβολὴ καθυστέρει, διότι αἱ ὑπηρεσίαι τῆς ΔΕΗ, ἀριθμητικῶς ἀνεπαρκεῖς κατὰ τὸν μάρτυρα κ. Φλαμπουριάρη, δὲν ἐπρολάμβανον εἰς τόσον σύντομον χρονικόν διάστημα, νὰ προβοῦν εἰς τὸν ἔλεγχον καὶ ἀφ' ἐνός μὲν ὁ μεταφορέας παρεπονείτο, ἰδίως ὅμως ἐπέειγεν ἡ ταχεῖα μεταφορὰ ὑλικῶν, διότι ὑπῆρχε διαθέσιμος ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια παραλλήλως δὲ καὶ ζήτησις αὐτῆς καὶ ἔπρεπε νὰ ἐπεκταθῇ τὸ δίκτυον διανομῆς. Ἐν ὅψει τούτων, τὸ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 95]1956 ἀποφάσεως ἐνέκρινε τὴν ἄμεσον καταβολὴν τοῦ 750]0 ἐκάστου τιμολογίου.

Τὸ Πόρισμα διαπιστώνει (σελίς 78) ὅτι : ὁ τοιοῦτος διακακονισμὸς ἀπὸ ἀπόψεως ἐξασφαλίσεως τῶν συμφερόντων τῆς ΔΕΗ ἦτο λογικὸς, διότι ἀφ' ἐνός μὲν ἐδικαιολογεῖτο ἐκ τῆς ἀδυναμίας τῆς ἐπιχειρήσεως νὰ ἐλέγξῃ ἐντὸς τῆς συμβατικῆς προθεσμίας τὰ τιμολόγια ἀφ' ἑτέρου δὲ, διὰ τῆς κρατήσεως τοῦ 250]0 ὑφίστατο περιθώριον δυνάμενον νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀσφαλές.

Πέραν τῶν ὡς ἄνω καταβολῶν τοῦ 750]0 τῶν τιμολογίων, ἐδόθησαν μετὰ 29ης Αὐγούστου 1956 μέχρι 4ης Φεβρουαρίου 1957 καὶ ἔκτακτοι προκαταβολαὶ εἰς τὸν μεταφορέα ἐν συνόλῳ δρχ. 1.050.000 κατόπιν τεσσάρων σημειωμάτων τῆς διευθύνσεως Μελετῶν καὶ Κατασκευῶν τῆς ΔΕΗ.

'Απὸ τῶν μέσων τοῦ 1956 ἡ Ὑπηρεσία Προμηθειῶν τῆς ΔΕΗ ἤρchiσε ν' ἀντιλαμβάνεται τὸ ἀμφίβολον ὄρισμένων χρεώσεων τοῦ μεταφορέως χωρὶς νὰ ἀντιδρᾷ, εἰς τὴν πρώτην αὐτὴν φάσιν, ἀκόμη ἀποτελεσματικῶς. Ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ πρώτου τριμήνου τοῦ 1957, ἡ αὐτὴ ὑπηρεσία διεπίστωσεν ὅτι ὁ μεταφορέας ὑπελόγιζε τὸν ναῦλον βάσει τοῦ εἰς τὸ κύτος τοῦ πλοίου καταλαμβανομένου ὄγκου, καὶ οὐχὶ ὡς ὠρίζεν ἡ σύμβασις, βάσει τοῦ ὄγκου τῶν μεταφερομένων. Κατόπιν τῆς διαπιστώσεως ταύτης εἰσηγήθη ἡ ὑπηρεσία προμηθειῶν τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως μετὰ τοῦ Α-Δ.

Παραλλήλως πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν προμηθειῶν ἀπὸ τῶν μέσων ἐπίσης τοῦ 1956, φαίνεται ὅτι ὁ κ. Γ. Στυλιωτόπουλος προϊστάμενος ἐνός ἐκ τῶν γραφείων ἐλέγχου τοῦ Τμήματος 'Ελέγχου τῆς ΔΕΗ, ὅστις παρηκολούθει ὡς ἐκ τούτου τὴν κίνησιν τοῦ λογαριασμοῦ Α-Δ, ὑπέβαλε πρὸς τοὺς προϊ-

σταμένους τοῦ σημειώματα δι' ὧν ἐτόνιζε τὴν καθυστέρησιν περιελεύσεως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ τῶν σχετικῶν στοιχείων καὶ τὴν ἀδυναμίαν οὐσιαστικοῦ ἐλέγχου. Αἱ ὑπόνοιαι τοῦ κ. Γ. Στυλιωτοπούλου συμπίπτουν κατὰ χρόνον πρὸς τὰς ἀντιστοίχους ὑπονοίας τῆς Ὑπηρεσίας Προμηθειῶν. Πλὴν ἡ πρότασις περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως μετὰ τὸν Α-Δ, προῆλθεν ἐκ τῆς διευθύνσεως ταύτης, ἀφ' ἧς κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1957, αἱ ὑπόνοιαι τῆς τὴν ἤγαγον εἰς τὴν ἀσφαλῆ διαπίστωσιν τῆς ἀντισυμβατικῆς συμπεριφορᾶς τοῦ μεταφορέως.

Πράγματι, κατόπιν τῆς προτάσεως τῆς Ὑπηρεσίας Προμηθειῶν, ἐγένετο τὴν 12ην Μαρτίου 1957 πρόσκλησις πρὸς ὑποβολὴν προσφορῶν, αἵτινες καὶ ὑπεβλήθησαν τὴν 10.5.1957 καὶ ἐπικολοῦθησεν ἡ ἀνάθεσις τῶν μεταφορῶν εἰς ἄλλους οἴκους, κατόπιν δὲ ἐντολῆς τοῦ Γεν. Δ/ντοῦ, δοθείσης τὴν 29ην Ἀπριλίου 1957 κατηγγέλη τὴν 4.5.1957 ἡ μετὰ τῆς Α-Δ σύμβασις ἀπὸ τῆς 7ης 'Ιουλίου 1957, ὅποτε θὰ εἶχε συντελεσθῇ ἡ ἀνάθεσις εἰς τοὺς νέους μεταφορεῖς.

Σημειοῦμεν ὅτι ἡ Ὑπηρεσία Προμηθειῶν καὶ γενικώτερον ἡ ΔΕΗ, καίτοι διαπιστώσασαι τὴν ἀντισυμβατικὴν συμπεριφορὰν τῆς Α-Δ (τὴν προκαλέσασαν τὴν καταγγελίαν) φαίνεται ὅτι ἐφρόνον μέχρι καὶ τοῦ 'Ιανουαρίου τοῦ 1958 ὅτι δὲν θὰ ἐδημιουργεῖτο ἀνοιγμα, δηλαδὴ ζημία διὰ τὴν ΔΕΗ, διότι εἶχον εἰς χεῖρας τῶν ἐγγυήσεων τοῦ Α-Δ. Πάντως διὰ νὰ γίνῃ ἀντιληπτὴ ἀπὸ τοῦδε ἡ τάξις μεγέθους τῆς προκλήθεισης ζημίας σημειοῦμεν ὅτι κατὰ τὸ Πόρισμα τὸ ἀνοιγμα ὑπελογίσθη ὑπὸ τῆς ΔΕΗ εἰς 3.914.000 δρχ. καὶ μετ' ἀφαίρεσιν τῶν εἰς χεῖρας τῆς ΔΕΗ ἐγγυήσεων εἰς 2.875.000 δρχ. Ὅμως ὁ ἐφέτης Ἀθηνῶν κ. Κοντογεώργος ἐπιληφθεὶς ὡς διαιτητῆς τῆς ὑποθέσεως, δὲν ἀνεγνώρισεν ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ΔΕΗ ὡς δικαιολογημένας, κρίνας ὅτι τὸ (μετ' ἀφαίρεσιν τῶν ἐγγυήσεων) ἀπαιτητὸν ὑπὲρ τῆς ΔΕΗ ὑπόλοιπον ἀνέρχεται εἰς 1.520.000 δρχ. Τὸ ποσὸν τοῦτο δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς θετικὴ ζημία τῆς ΔΕΗ ἐκ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως. Θὰ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα τῶν εὐθυνῶν ἐν τοῖς ἐπομένοις.

2. Ἀνάμιξις τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου.

'Ανεφέρθημεν ἤδη εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου κατὰ τὰ ἔτη 1956 καὶ 1957. Θ' ἀσχοληθῶμεν ἐνταῦθα μὲ τὴν περαιτέρω ἐν τῇ ΔΕΗ δρᾶσιν του καθὼς καὶ μὲ τὰς δίκαιας αἵτινες προεκλήθησαν ὑπ' αὐτοῦ μετὰ τὴν ἐκ τῆς ΔΕΗ ἀπόλυσίν του.

Τὴν 24ην 'Ιανουαρίου 1958 ὁ τμηματάρχης Ἐλέγχου κ. Κ. Παπαχρυσάνθου, προϊστάμενος τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου ὑπέβαλε πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν λογιστικοῦ σημείωμα, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀναφέρεται ὅτι ὁ κ. Στυλιωτόπουλος προβαίνει συστηματικῶς εἰς ἀνοικεῖους χαρακτηρισμοὺς καθαρῶν ἐνός τῆς ὑπηρεσιακῆς ἐπαρκείας καὶ ἀκεραιότητος τόσον τοῦ ἀναφέροντος ὅσον καὶ ἀνωτέρων κλιμακίων τῆς ἱεραρχίας καὶ ζητεῖ τὴν ἐκ τοῦ τμήματός του μετάθεσιν. Ὁ πρὸς ὃν τὸ σημείωμα προϊστάμενος Ὑπηρεσίας Λογιστικοῦ διεβίβασε τοῦτο τὴν 18ην Φεβρουαρίου 1958 πρὸς τὸν Δ/ντὴν Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν, ἀναφέρων ἅμα ὅτι στόχος τῶν ἐπιθέσεων ἦτο καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος, ἀλλ' ὅτι εἶχεν ἀποφύγει νὰ ζητήσῃ τὴν τιμωρίαν τοῦ παρεκτρεπομένου ὑπαλλήλου, διότι ἐθεώρει τοῦτον ὡς παντελῶς στερούμενον σοβαρότητος (X-11-12).

'Ἐν τῷ μεταξὺ, κατόπιν προτάσεως τοῦ διευθυντοῦ Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν ὁ κ. Στυλιωτόπουλος ἀπεσπᾶσθη, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Γεν. Δ/ντοῦ τῆς 2ας 'Ιανουαρίου 1958, εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Πτολεμαΐδος (X. 12).

'Ο Γεν. Δ/ντῆς συνέστησε δι' ἀποφάσεώς του τῆς 6ης Μαρτίου 1958 Ἀνακριτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κ.κ. Νικολαΐδη, Σκαραμαγκᾶ καὶ Σ. Πανοπούλου, ἧτις καὶ διὰ τοῦ ἀπὸ 5ης Μαΐου 1958 πορίσματος κατελόγησεν εἰς τὸν Γ. Στυλιωτόπουλον : α) ὅτι παρέκαμψε τὴν ἱεραρχικὴν τάξιν, ἀναφερθεὶς ἐπὶ ὑπηρεσιακῶν θεμάτων εἰς τὸν Γεν. Δ/ντῆ, β) ὅτι, ἄνευ δολίας προαιρέσεως καὶ συνεπείᾳ τοῦ αἰσθηματος ὅπερ τρέφει ὅτι οἱ ἄμεσοι Προϊστάμενοί του διάκεινται ἐχθρικῶς πρὸς αὐτόν, ἐξεφράσθη δυσμενῶς διὰ τοὺς κ.κ. Παπαχρυσάνθου καὶ Σηφαλάκη καὶ ὅτι ἡ ὅλη συμπε-

ριφορά του έχει δημιουργήσει δυσφορία. Μετά την έκδοσιν του ως άνω πορίσματος, ο κ. Γ. Στυλιωτόπουλος εκλήθη μὲν εἰς ἀπολογία ἀλλὰ δὲν ἐδόθη πειθαρχικὴ συνέχεια εἰς τὴν ὑπόθεσιν (X. 12-13).

Τὴν 27-ην Αὐγούστου 1958, τὸ Συμβούλιον Κρίσεως διὰ τὴν ἔνταξιν τοῦ Προσωπικοῦ συμφώνως πρὸς τὸν κανονισμόν, ἐνέταξεν τὸν κ. Γ. Στυλιωτόπουλον εἰς τὸ ἔκτακτον προσωπικόν.

Μεταξὺ 15 Ὀκτωβρίου 1958 καὶ 19ης Φεβρουαρίου 1959, ὁ κ. Γ. Στυλιωτόπουλος, κατόρθωσε νὰ διεισδύσῃ εἰς τὸ γραφεῖον Ἀλεξάντου. Ὁ ἴδιος ἰσχυρίζεται ὅτι προσέφερε δωρεὰν τὰς ὑπηρεσίας του λαβῶν ὀδοπορικὰ. Ἐν τούτοις ὡς λεχθήσεται κατωτέρω κατετέθη ἐπὶ δικαστηρίου ὅτι ἐλάμβανε καὶ ἀποζημίωσιν.

Ἐπὶ πλέον μετέφερον ὁλόκληρον τὸ ἀρχεῖον τῆς ΔΕΗ τὸ σχετιζόμενον πρὸς τὴν σύμβασιν Α—Δ εἰς τὴν οἰκίαν του διὰ νὰ τὸ ἐρευνήσῃ καὶ, τέλος, κατὰ τὴν ἰδίαν του ὁμολογίαν ἀφῆρσεν ἐκ τοῦ φακέλλου τοῦ Ἀλεξάντου, ἐγκαταλειφθέντος πρὸς στιγμὴν ἐπὶ τοῦ γραφείου του, ἰδιωτικὴν πρὸς τὸν Ἀλεξάντον ἐπιστολὴν τοῦ ὑπαλλήλου τῆς ΔΕΗ κ. Σηφαλάκη, ζητοῦντος ἀπὸ τὸν Ἀλεξάντον τὸν διορισμὸν φιλικοῦ του προσώπου, (X, 14). Τὴν ὡς ἄνω ἀφαίρεισιν τῆς ἐπιστολῆς ἀποκαλεῖ εἰς τινὰ τῶν καταθέσεών του «κατάσχεσιν».

Τὴν 20-ὴν Φεβρουαρίου 1959 ὁ κ. Στυλιωτόπουλος ὑπέβλεν ἀναφορὰν πρὸς τὸν Γεν. Δ/ντὴν, ἐν τῇ ὁποίᾳ :

α) ἐξετίθεντο τὰ τῆς ἐκδόσεως ἐνὸς ἐντάλματος προκαταβολῆς ἐκ 250.000 δρχ. πρὸς τὸν Α—Δ (πρόκειται περὶ ἐνὸς ἐκ τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων ἐνταλμάτων).

β) ὑπεβάλετο ἐν φωτοτυπία ἡ ὡς ἄνω ἐπιστολὴ τοῦ κ. Σηφαλάκη πρὸς Ἀλεξάντον καὶ

γ) ἐτονίζετο τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, σταλεῖσα μόνον 10 ἡμέρας μετὰ τὴν χορήγησιν τῆς προκαταβολῆς, ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Σηφαλάκη χορηγήσας ταύτης ὀφείλεται εἰς ἰδιωτεῖαν τοῦ τελευταίου.

Ἐν συνεχείᾳ τῆς ὡς ἄνω ἀναφορᾶς, ὁ Γεν. Δ/ντὴς συνεκρότησεν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κ.κ. Α. Κλεώπα, Κ. Κυριακίδη καὶ Γ. Κοζυράκη, ἧτις καὶ ὑπέβαλε τὴν ἀπὸ 18ης Ἀπριλίου 1959 ἔκθεσιν. Διὰ ταύτης ἡ ἐπιτροπὴ καταλογίζει εὐθύναν εἰς τὴν Δ/σιν Οἶκον. Ὑπηρεσιῶν καὶ εἰς τὴν Δ/σιν Μελετῶν καὶ κατασκευῶν διὰ τὴν χορήγησιν τῆς ρηθείσης καθὼς καὶ ἐτέρων προκαταβολῶν. Εἰδικώτερον ὡς πρὸς τὸν κ. Σηφαλάκη, κρίνει ὅτι ὑφίσταται βαρεῖα τοῦτου ἀμέλεια, ἀπορρίπτει ὅμως τὴν περὶ ἰδιοτελείας κατηγορίαν, διότι δὲν ἐπέισθη. Βάσει τῆς ἐκθέσεως ἐπεβλήθησαν εἰς μὲν τὸν κ. Σηφαλάκη, ἔγγραφος ἐπίπληξις δι' ἀμέλειαν, εἰς δὲ τὸν κ. Παπαχρυσάνθου ἀργία δύο ἡμερῶν.

Ἐν τῇ ὡς ἄνω ἐκθέσει τῆς ἡ Ἐπιτροπῆ ἐθεώρησεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐξετάσῃ καὶ τὸ ἦθος καὶ τὰ κίνητρα τοῦ καταγγελλαντος κ. Στυλιωτοπούλου.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πορίσματος τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ κ. Στυλιωτόπουλος ἐκλήθη εἰς ἀπολογία τὴν 1-ην Ἰουνίου 1959. Τὴν 29-ην Ἰουλίου 1959 ὅμως ἀπελύθη διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ὡς ἔκτακτος ὑπάλληλος).

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ κ. Στυλιωτόπουλος εἶχεν ὑποβάλει εἰς τὴν ΔΕΗ τὴν ἀπὸ 19ης Ἰουνίου 1959 ἀναφορὰν του, διὰ τῆς οὐσίας μεταξὺ ἄλλων ἀνέφερεν, ὅτι ἐδωροδοκῆθησαν ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τῆς ΔΕΗ διὰ ποσῶν ἄνω τῶν 750.000 δρχ. Γράφει ὁ κ. Χαρμπούρης εἰς τὴν ἔκθεσιν του ἐπὶ λέξει : «Ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς δὲν ἐνήργησέ τι ἡ διεύθυνσις τῆς Ἐπιχειρήσεως. Ἀλλὰ ὁ αἰτῶν ὑπέβαλε πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας τὴν ἀπὸ 5 Δεκεμβρίου 1959 ἀναφορὰν του εἰς τὴν ὁποίαν, ἀφ' οὗ ἐκθέτει τὰς ἐνεργείας, εἰς τὰς ὁποίας εἶχε προσέλθει διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ λογιστικοῦ καὶ τὴν ἀδικον κατ' αὐτοῦ δίωξιν ἢν ὑπέστη, ἀναφέρει καὶ τὰ τῆς δωροδοκίας ὑπαλλήλων τῆς ΔΕΗ ὑπὸ τῶν Ἀλεξάντου—Δούκα. Τὴν ἀναφορὰν ταύτην ὁ Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας κ. Μάρτης ἀπέστειλε πρὸς τὸν Γεν. Διευθυντὴν τῆς ΔΕΗ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Ε. 2348 τῆς 28-12-1959 ἐγγράφου του.

Ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς ΔΕΗ κατόπιν τῆς ἐνεργείας ταύτης ἀπέστειλεν ἐν συνεχείᾳ τὸ ὑπ' ἀριθ. 10840 τῆς 12 Ἰανουαρίου 1960 ἔγγραφόν του πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Ἀθήναις Πλειμμελειοδικῶν, εἰς τὸ ὅποιον ἀφ' ἐνὸς μὲν περιελάμβανε περικοπὴν τῆς ἀπὸ 19.9.59 τοῦ Γ. Στυλιωτοπούλου, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἶχεν ἐπισυνάψει ὁλόκληρον τὴν ἀναφορὰν ταύτην (εὐρυτέραν τῆς ὑποβληθείσης πρὸς τὸν ὑπουργόν) ὡς καὶ τὰ ἐπισυναπτόμενα εἰς τὴν ἀναφορὰν τῆς 19.6.1959, τὰ ὁποῖα περιεῖχον ἀνάπτυξιν καὶ τὰ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἀναφερομένου οὐσιώδη στοιχεῖα.

Ὅθεν κατόπιν τῆς πρωτοβουλίας τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας (κ. Μάρτη) ἐγνωστοποιήθησαν, μέσῳ τῆς ΔΕΗ, τὰ καταγγελλόμενα πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα. Τὸ ὅτι οὗτος δὲν τὴν ἔστειλεν ἀπ' εὐθείας οὐδόλως σημαίνει ἐπιείκειαν. Τὰ καταγγελλόμενα ἔκρινεν ὅτι ἔδει νὰ φθάσουν εἰς τὴν Δικαιοσύνην, ἧτις οὕτω ἐπελήφθη αὐτῶν.

Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν ἀνάκρισιν, ὁ κ. Στυλιωτόπουλος κατέθεσε καὶ ἄλλα στοιχεῖα εἰς βάρος τοῦ Γεν. Δ/ντοῦ καὶ ὀρισμένον ὑπαλλήλων, ἅτινα ἐπίσης ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψει κατὰ τὴν διατύπωσιν τῆς κατηγορίας. Ἐπίσης μετέσχε τῆς ποινικῆς δίκης ὡς πολιτικὸς ἐνάγων.

Τὸ Συμβούλιον Πλημμελειοδικῶν, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2489 βουλεύματος τῆς 26ης Ἀπριλίου 1962 ἀπῆλλαξε τοὺς κατηγορηθέντας καὶ δὴ 1) τὸν κ. Γ. Πεζόπουλον λόγῳ παραγραφῆς ὡς πρὸς τὸ ὅτι ἐζημίωσε τὴν ΔΕΗ διὰ τῆς μὴ ἐνεργείας διαγωνισμοῦ διὰ τὴν ἀνάδειξιν μεταφορῶς καὶ τὴν ἀντὶ τούτου πρόκρισιν τῆς συνεχίσεως τῆς μετὰ τῆς Α—Δ συμβάσεως. 2) Τοὺς ὑπαλλήλους καὶ τὸν κ. Γ. Πεζόπουλον λόγῳ παραγραφῆς διὰ τὴν χορήγησιν προκαταβολῶν. 3) Τοὺς κατηγορηθέντας ὑπαλλήλους, δι' ἔλλειψιν ἐπαρκῶν ἐνδείξεων ὡς πρὸς τὴν κατηγορίαν τῆς ἐκβιάσεως. Μετὰ τὸ ἀπαλλακτικὸν βούλευμα ὁ κ. Γ. Στυλιωτόπουλος ὑπέβαλεν αἴτησιν πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα Ἐφετῶν διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ ἀσκήσιν ἐφέσεως, ἀλλὰ τὸ αἴτημα ἀπερρίφθη. Διὰ τῆς ἀπὸ 8ης Ἀπριλίου 1962 πράξεώς του, ὁ Εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν κ. Σιρέκας, δέχεται 1) ὅτι ὀρθῶς ἐγένετο ἡ ἀπαλλαγὴ διὰ τὸ ἀδίκημα ἐκβιάσεως δι' ἔλλειψιν ἐνδείξεων. 2) ὅτι ὡς πρὸς τὸ ἀδίκημα τῆς ἀπιστίας τοῦ κ. Πεζοπούλου, ἀνεξαρτήτως τῆς ὀρθότητος τῆς περὶ παραγραφῆς κρίσεως, ἐκ τῆς μελέτης τῆς δικογραφίας δὲν προέκυψαν σαφεῖς καὶ ἐπαρκεῖς ἐνδείξεις δολίας ἐνεργείας. Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι ὁ Εἰσαγγελεὺς θεωρεῖ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου (καθ' ὃν εἰς τὰ βιβλία τῆς Α—Π ἐμφανιζόμενα ὡς «ἀναλήψεις ἐταίρων» ὑποκρύπτουν προμήθειαν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἐργασιῶν) ὡς αὐθαίρετον. Γράφει δέ : «Πέραν τούτου ὅμως οὐδ' ἀπλῆ ὑπόνοια περιελεύσεως τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ εἰς τοὺς διωκομένους διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην δύναται νὰ ὑπάρξῃ».

Γράφει τὸ Πόρισμα, ὀρθῶς, ὅτι καὶ τὸ θέμα τῆς δωροδοκίας ἐκρίθη δικαστικῶς. Διότι εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι ὁ ὑπ' ἀριθ. 2489]26 Ἀπριλίου 1962 βούλευμα ἀπῆλλαξε τοὺς κατηγορηθέντας ὑπαλλήλους τῆς ΔΕΗ τῆς ἐπὶ ἐκβιάσει κατηγορίας, πλὴν ὅμως ἀφορμὴν εἰς τὴν ποινικὴν δίωξιν ἔδωκε τὸ περιεχόμενον τῆς ἀπὸ 19 Ἰουνίου 1959 ἀναφορᾶς τοῦ Στυλιωτοπούλου ἧτις, μετὰ τὴν ἀνωτέρω σημειωθεῖσαν πρωτοβουλίαν τοῦ ὑπουργοῦ διεβιβάσθη ὑπὸ τῆς ΔΕΗ εἰς τὸν Εἰσαγγελέα καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ρητῶς ἀναφέρεται ἡ δωροδοκία ὑπαλλήλων παρὰ τοῦ Ἀλεξάντου καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ τὸ θέμα τοῦτο ἐξητάσθη ὑπὸ τῆς ἀνακρίσεως ἧτις διετύπωσε τὴν ἐπὶ ἐκβιάσει κατηγορίαν. Ἐπὶ πλέον δὲ τὸ ὑπὸ τὸν Σύμβουλον τῆς Ἐπικρατείας κ. Τσιμαράτον Πειθαρχικὸν Συμβούλιον, ἐπιληφθὲν τῆς ὅλης ὑποθέσεως ἀπεφάνθη ὅτι δὲν ὑφίστατο οὔτε κἀν πειθαρχικὸν ἀδίκημα.

Ὡς πρὸς τὴν νομιμότητα τῆς παρατάσεως τῆς Συμβάσεως με Α—Δ αὕτη ἦτο ἀμφισβητήσιμος βάσει τῆς νομοθεσίας περὶ ΔΕΗ, ἐν τούτοις παρά τὴν ἀμφισβήτησιν ὡς πρὸς τὴν ὑπαρξιν νομικῆς ὑποχρεώσεως ὁ κ. Χαρμπούρης, σταθμίσας καὶ τὴν γνώμην τοῦ παρ' Ἐφέταις Εἰσαγγελέως κ. Σιρέκα (Πράξις τῆς 8.4.1962) κατέληξεν εἰς τὸ ἀκόλουθον συμπέρασμα :

«Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους θεωροῦμεν ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀναζητηθῇ εὐθύνῃ τις τοῦ Γεν. Δ/ντοῦ ὡς πρὸς τὸ θέμα

τοῦτο καὶ δὲν ὑπεβλόμεν αὐτῷ σχετικὸν ἐρώτημα). Ὡς πρὸς τὴν σκοπιμότητα τῆς παρατάσεως τῆς μετὰ τοῦ Α-Δ συμβάσεως σημειοῦμεν ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι τῆς ΔΕΗ φαίνεται ὅτι ἐφοβοῦντο τὴν ἀναζήτησιν νέου μεταφορέως, τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον ἀνεγνωρίζετο ὅτι οἱ Α-Δ «ἐθεωροῦντο ὡς ἱκανοὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν δυσκόλων μεταφορῶν» κατ' αὐτὴν τὴν ἐκθεσιν τοῦ κ. Χαρμπούρη (σ. 28).

Ἐπίσης σημειοῦμεν ὅτι κατὰ τὸ πόρισμα τῆς ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου «ἐν πάσῃ περιπτώσει οὐσιώδεις βελτιώσεις τῶν ὄρων διὰ τῶν νέων συμβάσεων δὲν ἐπιτεύχθησαν». (Πόρισμα, σελίς 80).

Ἡ σύμβασις κατηγγέθη ὅταν αἱ ὑπηρεσίαι ἀντελήφθησαν ὅτι δὲν ἐπετρέπετο ἡ συνέχισις τῆς συνεργασίας καὶ ὅτι αἱ ὑπερχρεώσεις τῆς Α-Δ ἦσαν τόσοσὺν μεγάλαι, ὥστε ὑφίστατο κίνδυνος νὰ παραμείνῃ ἡ ΔΕΗ ἀκάλυπτος. Ἐπίστευον ὁμῶς πάντοτε ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτευχθῆ διακανονισμὸς τῆς ὑποθέσεως, παρασυρόμεναι, ἴσως, ἀπὸ τὴν φαινομενικὴν οἰκονομικὴν ἐπιφάνειαν τοῦ μεταφορέως (Σελ. 28, 29).

3. Ἡ βραδύτης λήψεως μέτρων.

Εὐθὺς ὡς τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1958 ἡ Ὑπηρεσία Προμηθειῶν ἐπεσήμανε τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Α-Δ, ὑπέβαλε πρόχειρον πῖνακα περὶ τούτων εἰς τὴν Νομικὴν ὑπηρεσίαν. Τὸν πῖνακα ἠμφεσβήτησεν ὁ μεταφορέως. Φαίνεται δὲν ἐλήφθη τότε ἐξασφαλιστικὸν τῶν ἀπαιτήσεων τῆς Δ.Ε.Η. μέτρον ἢ διότι οἱ μεταφορεῖς προσεφέροντο νὰ διακανονίσουν τὰς διαφορὰς ἢ διότι, κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν ἔκφρασιν τοῦ νομικοῦ συμβούλου, τοὺς ἐνέπαιζεν ὁ Ἄλεξάνδρος.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐπιτυχάνεται ὁ ἐλεγχος τῶν τιμολογίων δι' εἰδικῶν συνεργείων, ἀλλ' ἡ πρώτη μὲν ἐκκαθάρισις τῆς 9ης Ἰανουαρίου 1959 διαπιστώνει «ταμειακὴν» ὑπέρβασιν καταβολῶν ἐξ 1.000.000, ἐνῶ ἡ ἐπακολουθήσασα τελικὴ ἐκκαθάρισις τῆς 2ας Ἀπριλίου 1959, μετὰ ὀρισμένως διορθώσεις, καθορίζει τὰ καθ' ὑπέρβασιν καταβληθέντα εἰς δρχμὰς 3.913.902,40 μετ' ἀφαίρεσιν δὲ τῶν εἰς χεῖρας τῆς Δ.Ε.Η. ἐγγυήσεων εἰς 2.874.000 δρχ. Τέλος ὁ διαιτητὴς τῆς ὑποθέσεως Ἐφέτης Ἀθηνῶν κ. Κοντογεωργὸς περιώρισε τὸ, μετ' ἀφαίρεσιν τῶν ἐγγυήσεων, ἀπαιτητὸν παρὰ τῆς Δ.Ε.Η. ὑπόλοιπον εἰς 1.520.012,30.

Τὴν 20ην Ἰανουαρίου 1960 ὁ Νομικὸς Σύμβουλος ὑπέβαλεν ἐκθεσιν πρὸς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν, ἣν οὗτος ἐνέκρινε καὶ διὰ τῆς ὁποίας προτείνεται: α) Νὰ καταπέσουν αἱ εἰς χεῖρας τῆς Δ.Ε.Η. ἐγγυητικαὶ ἐπιστολαί, β) νὰ γίνῃ ποινικὴ δίωξις τοῦ Ἄλεξάνδρου δι' ἀπάτην καὶ λαθρεμπορίαν συναλλάγματος ἐφ' ὅσον τελικῶς ἤθελε διαπιστωθῆ ὅτι ἡ ὑποβολὴ μνηύσεως διὰ τὰ ἀδικήματα ταῦτα εὐσταθεῖ, γ) νὰ ἐπιδιωχθῆ ἡ εἰσπραξις τῶν ἀπαιτήσεων καὶ δ) νὰ ἀποκλεισθῆ ὁ Α-Δ ἀπὸ οἰασδῆποτε ἄλλης μετὰ τῆς Δ.Ε.Η. συναλλαγῆς. Ἡ Νομικὴ Ὑπηρεσία ἐπιληφθεῖσα κατόπιν τούτων τῆς δυνατότητος τῆς ἀσκήσεως ποινικῆς διώξεως μετὰ γνώμην τοῦ ποινικολόγου κ. Δ. Κουρδισιάνου, καθ' ἣν αὕτη δὲν δύναται νὰ θεμελιωθῆ, κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα νὰ μὴ γίνῃ ποινικὴ δίωξις, ἀλλὰ νὰ ἐπιδιωχθῆ ἡ διὰ διαιτησίας ἐκκαθάρισις τῶν διαφορῶν. Τὴν ἀποψιν ταύτην ἐνέκρινε καὶ τὸ Δ.Σ. τὴν 3ην Μαρτίου 1961.

Τὸ πόρισμα καταλογίζει εἰς τὸν νομικὸν σύμβουλον κ. Θ. Μακρῆν ὑπέρμετρον συγκεντρωτικὴν προσθέσει ὁμῶς: «Δολίαν αὐτοῦ προαίρεσιν ἀποκλείομεν, ὅπως καὶ τῶν λοιπῶν δικηγόρων τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας. Ὑπῆρξαν ἀναβολαὶ καὶ ἀμφιταλαντεύσεις, αἱ ὁποῖαι ἀνεξαρτήτως τῶν ἀποτελεσμάτων ἐπρεπε νὰ εἶχον ἀποφευχθῆ, ἂν μὴ τι ἄλλο, τοῦλάχιστον διὰ τὸ κύρος τῆς Δ.Ε.Η.». (Πόρισμα σελίς 81). Περὶ τοῦ Θ. Μακρῆ κατέθεσεν ἐν τούτοις ἐπαινετικώτατα, ἐπὶ δικαστηρίου, μάρτυρες με κοινωνικὴν βαρύτητα, ὅπως οἱ κ.κ. Γ. Μαῦρος, Γ. Μαραγκόπουλος κλπ.

4. Πειθαρχικὸς ἐλεγχος τῶν ὑπηρεσιῶν.

Ἐσημειώθη ἤδη ὁ πρῶτος πειθαρχικὸς ἐλεγχος κατόπι τῆς ἀπὸ 20ῆς Φεβρουαρίου 1959 ἀναφορᾶς τοῦ κ. Γ. Στυλιωτοπούλου, ἐν συνεχείᾳ τῆς ὁποίας ἐπεβλήθησαν αἱ μνησθεῖσθαι πειθαρχικαὶ κυρώσεις.

Λεπτομερῆ ὅπως διευρεύνησιν τῶν προκυψασῶν ἀνωμαλιῶν διέταξεν ὁ Γεν. Διευθυντὴς μετὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τοῦ ἐλέγχου τῶν τιμολογίων, συστήσας τὴν 25ην Ἰουλίου 1959 ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κ.κ. Α. Κλεώπα, Η. Κρίσπη καὶ Ι. Παπαζογλου. Ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπέβαλε τὸ πόρισμα τῆς τὴν 11ην Μαρτίου 1960, ἀλλ' ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς ἐθεώρησε τοῦτο ἐλλιπὲς καὶ ἐζήτησε τὴν ἐνέργειαν συμπληρωματικῆς ἐρεύνης παρὰ τῆς ἰδίας Ἐπιτροπῆς, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ προσδιορισθοῦν διακεκριμένως τὰ εἰς ἐκάστην παράβασιν ἀναλογουμένη ποσὰ καθὼς καὶ ἡ συγκεκριμένη καί, εἰ δυνατόν, κατὰ ποσὸν εὐθύνη ἐκάστου ὑπαλλήλου. Καλυομένου τοῦ κ. Η. Κρίσπη, λόγῳ εἰδικῆς ἀπασχολήσεως, ἀντικατεστάθη οὗτος ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Κυριακίδη. Ἡ Ἐπιτροπὴ προέβη εἰς νέαν ἐν τῷ συνόλῳ ἐξέτασιν τῆς ὑποθέσεως καὶ ὑπέβαλε τὸ ἀπὸ 11ης Ἰουλίου 1961 πόρισμα αὐτῆς. Διὰ τοῦ Πόρισματος, μολοντὶ διαπιστοῦται ὅτι δι' οὐδένα τῶν ὑπαλλήλων ἀπεδείχθη δολία προαίρεσις, καταλογίζονται εὐθύναι δι' ἀμέλειαν καὶ ἀνεπάρκειαν εἰς τοὺς κ.κ. Θ. Σβῶλον, Διευθυντὴν Διευθύνσεως μελετῶν καὶ κατασκευῶν, τὸν προϋστάμενον τῆς ὑπηρεσίας προμηθειῶν κ. Χ. Καμπάνην καθὼς καὶ τοὺς ὑπαλλήλους αὐτῆς κ.κ. Π. Ψημάκην καὶ Ε. Σταθοπούλου. Ἐκ τῆς Διευθύνσεως Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν θεωρεῖ ἐπίσης ὑπευθύνους τὸν Διευθυντὴν αὐτῆς κ. Ι. Τσιμπούκην καθὼς καὶ τοὺς κ.κ. Σηφάλακην, Γαλανόπουλον, Παπαχρυσάνθου, Καντεράκην, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τοῦτον τὸν κ. Στυλιωτόπουλον (Πόρισμα σελίς 84).

Τῆς ὑποθέσεως ἐπελήφθη καθ' ὅσον ἀφορᾶ εἰς ἅπαντας τοὺς ὑπαλλήλους πλην τῶν Διευθυντῶν (διὰ τοὺς ὁποίους ἀρμόδιον εἶναι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον), τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον προσδρευόμενον ὑπὸ τοῦ Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας κ. Τσιμαράτου, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ἀποφάσεώς του τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1961, ἀπῆλλαξεν ὁμοφώνως ἅπαντας τοὺς παραπεμφθέντας. (Πόρισμα σελίς 84).

Κατὰ τὸ πόρισμα (σελίς 85) : «Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἢ ὁποῖα εἶναι ἐπιεικής, δύναται νὰ δικαιολογηθῆ, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἐξῆς στοιχείων: α) τοῦ γεγονότος ὅτι καθ' ὅλον τὸ διάστημα 1955-1957 ἡ ὑπηρεσία προμηθειῶν εἰργάσθη ὑπὸ ἐξαιρετικῆν πίεσιν διὰ τὴν πραγμάτωσιν μεγάλου ἀριθμοῦ προμηθειῶν καὶ τὴν ταχεῖαν παραλαβὴν καὶ μεταφορὰν τῶν ὑλικῶν, δεδομένου ὅτι ἀνευ τῆς ἐκτελέσεως τῶν σχετικῶν ἔργων, σοβαρὸν ποσὸν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας θὰ παρέμενεν ἀδιάθετον, ἀποτέλεσμα δὲ τῆς πίεσεως ταύτης ὑπῆρξεν ἡ ἀδυναμία ἐγκαίρου ἐλέγχου τῶν τιμολογίων.

Ἴδε καὶ εἰσαγγελικὴν πρότασιν εἰς τὸ ἀπαλλακτικὸν βούλευμα 2189)1962 (τὸ ἔργον τῆς διανομῆς ἐπρεπε νὰ προωθηθῆ τάχιστα, διότι ὑπῆρχε διαθέσιμος ἐνέργεια καὶ δὲν ὑπῆρχον ἐπαρκεῖς ἐγκαταστάσεις διανομῆς, δι' ὅ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Διοίκησις ἤσκει πίεσιν ἐπὶ τῶν ὑπηρεσιῶν Μελετῶν Προμηθειῶν καὶ Κατασκευῶν, πρὸς ἐπιτάχυνσιν τοῦ Προγράμματος Διανομῆς), β) ὅτι τῆς ἀνάγκης ταύτης ἐπιφορῶντος ὁ μεταφορέως ἠπεῖλει συνεχῶς τὴν ὑπηρεσίαν με διακοπὴν τῶν μεταφορῶν ἂν δὲν τοῦ κατεβάλλοντο χρήματα καὶ ἡ ὑπηρεσία κατὰ τὸ χρονικὸν ἐκεῖνο στάδιον δὲν ἐτόλμα νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ ἐνδεχόμενον τοῦτο, γ) τὸ ἐπίσης μὴ ἀμφισβητούμενον γεγονὸς τῆς ἱκανότητος τῶν Α-Δ νὰ ἐξασφάλισον δυσχερεῖς μεταφορὰς, δ) ἡ ἔλλειψις ἐπαρκῶς ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Ebasco εἰς τρόπον ἐξασφαλίζοντα τὸν οὐσιαστικὸν ἐλεγχον τῶν γενομένων καταβολῶν εἰς τοὺς προμηθευτὰς καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ ὑπερχρεώσεις, αἵτινες προβάλλονται σήμερον, ἰδίως δὲ τῶν ναύλων, ἐγίνοντο δεκταὶ μέχρι τῆς ἀποχωρήσεως τῆς Ebasco..., ε) ἐκ πλείστων καταθέσεων προκύπτει ὅτι ἡ Ebasco ἀποβλέπουσα εἰς τὴν παράτασιν τῆς συμβάσεώς της δὲν εἶχεν ἐπαρκῶς φροντίσει διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἀρτίας συνεχίσεως τῆς ὑπηρεσίας παρὰ τοῦ ἀναλαμβάνοντος τὴν ὅλην ἀναχίρῃσιν τοῦ ἐλληνικοῦ προσωπικοῦ, μετὰ τὴν ἀποχώρησιν δὲ τῶν ἀμερικανῶν προϊσταμένων πολλὰ τῶν ἀνωτέρω θέσεων τότε τὸ πρῶτον ἐπληρώθησαν....., στ) ἡ παρ' αὐτοῦ τοῦ προϊσταμένου τῆς ὑπηρεσίας προμηθειῶν Χ. Καμπᾶ, εἰς ὃν πίπτει τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς εὐθύνης διὰ τὸ ἀνοργμα....., ἀποκάλυψις, μετὰ τοῦ ἐπίσης παραπεμφθέντος Ε.

Σταθοπούλου, τῆς κυριωτέρας τῶν ὑποχρεώσεων ἦτοι τῶν ναύλων, καὶ ἡ εἰσῆγγις αὐτοῦ πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως Α-Δ, ἐτι δὲ περαιτέρω ἢ κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν μειοδοσίαν διὰ τὴν ἀνάδειξιν νέων μεταφορέων (κατὰ τμήματα ἔργου) μειοψηφία αὐτοῦ εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς διαγωνισμού περὶ ἐκ νέου ἀναθέσεως ἐνὸς τμήματος τῶν μεταφορῶν εἰς τοὺς Α-Δ».

Ὁ πειθαρχικὸς ἔλεγχος ὡς πρὸς τοὺς διευθυντὰς κ.κ. Σβῶλον καὶ Τσιμπούκην ἔδει νὰ ἀσκηθῆ ὑπὸ τοῦ Δ.Σ., ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὁ Γεν. Διευθυντὴς ὑπεστήριξε τὴν ἀποψιν, καθ' ἣν, μετὰ τὴν ἀπαλλακτικὴν ἀπόφασιν τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου διὰ τοὺς ὑπαλλήλους, θὰ ἔπρεπε κατὰ μείζονα λόγον νὰ ἀπαλλαγοῦν οἱ διευθυνταί. Ἐν τούτοις, κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 21ης Μαρτίου 1962 τοῦ Δ.Σ. ὁ Γεν. Διευθυντὴς ἐζήτησε νὰ ἀναβληθῆ ἡ συζήτησις, ἵνα μελετήσῃ τι ἀκόμη. Ἐρωτηθεὶς κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 6ης Ἰουνίου 1962, εἶναι εἶναι ἔτοιμος πρὸς συζήτησιν, ἀπήντησε καταφατικῶς. Ἀλλὰ τὸ θέμα δὲν συνεζητήθη μέχρι καὶ τῆς ἀποχωρήσεως τῶν κ.κ. Γουναράκη καὶ Πεζοπούλου ἐκ τῆς ΔΕΗ, διότι συνέβη τὴν 7ην Ἰουνίου 1962 ὁ πρῶτος τούτων νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Τέλος διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τῆς ΔΕΗ ἀπὸ 3 Μαρτίου 1964 ἀηλλάγησαν καὶ οἱ ἐν λόγῳ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τῆς ΔΕΗ. Καὶ οὕτω ὅλα τὰ πρόσωπα τὰ διωχθέντα διὰ τὰς ζημίας τῆς ΔΕΗ ἐκ τῶν μεταφορῶν Ἀλεξάντου - Δούκα ἀηλλάγησαν καὶ ποινικῶς καὶ πειθαρχικῶς.

5. Συμπέρασμα :

1. Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, ἐπὶ ἀναφορᾷ τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας κ. Ν. Μάρτην, οὗτος μέσω τῆς ΔΕΗ ἐγνωστοποίησε τὰς καταγγελίας εἰς τὸν εἰσαγγελέα, ὁ ὁποῖος ἐπελήφθη τούτων, ἡ ὑπόθεσις ὅμως ἔληξε δι' ἀπαλλακτικοῦ βουλευμάτος. Τὴν ἀναφορὰν τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου ὁ μὲν Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας κ. Μάρτης διεβίβασεν εἰς τὴν ΔΕΗ πρὸς ἐνέργειαν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Ε. 2348 τῆς 28-12-1959 ἐγγράφου του, ὁ δὲ γενικὸς διευθυντὴς τῆς ΔΕΗ εἰς τὸν Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10840 τῆς 12-1-1960 ἐγγράφου του ἀπέστειλε τὴν εὐρυτέραν κατὰ περιεχόμενα πρὸς αὐτὸν ἀναφορὰν τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου τῆς 19-6-1959.

2. Μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1955 καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1957 οὐδὲν παρ' οὐδενὸς εἶχε διαπιστωθῆ ὡς πρὸς τὰς μεταφοράς. Ἡ δὲ παράλειψις τῆς διαπιστώσεως, κριθεῖσα καὶ δικαστικῶς καὶ διοικητικῶς, εἰς οὐδένα ἐκρίθη ὡς καταλογιστέα.

3. Αἱ τυχὸν ὑπάρχουσαι ποινικαί, ἀλλὰ καὶ αἱ πειθαρχικαὶ εὐθύναι τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ΔΕΗ ἐκρίθησαν, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Ὁργάνων. Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι καὶ τὸ πόρισμα κρίνει τὴν ἐπιείκειαν τοῦ ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κ. Τσιμαράτου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, τοῦ ἀπαλλάξαντος καὶ τῆς πειθαρχικῆς εὐθύνης ἅπαντας τοὺς ὑπαλλήλους, ὡς δικαιολογημένην ἐκ τῶν μνημονευμένων ἐν τῷ πορίσματι καὶ ἀναφερθέντων ἀνωτέρω λόγων.

4. Ἀκόμη καὶ διὰ τὴν νομικὴν ὑπηρεσίαν δέχεται τὸ πόρισμα ὅτι δὲν δύναται νὰ καταλογισθῆ εἰς ταύτην δόλος θεωρεῖ δὲ ὅτι ὡς πρὸς τὸν προϊστάμενον αὐτῆς κ. Θ. Μακρῆν «προκύπτει ἀδυναμία νὰ κινήσῃ τὴν Νομικὴν ὑπηρεσίαν διὰ τὴν ἐγκαιρὸν λήψιν μέτρων, ἰδίᾳ δὲ διὰ τὴν καθοδήγησιν τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν εὐθύς, ἀφ' ἧς ἐνεφανίσθησαν αἱ πρῶται ἀντιθέσεις ὡς πρὸς τὴν ὀρθότητα τῶν χρεώσεων τῶν μεταφορῶν πρὸς ἄμεσον ἐκκαθάρισιν τῶν ἀμφισβητήσεων» (Πόρισμα σελ. 87). Ἀλλὰ καὶ τοῦ κυρίου Μακρῆ δὲν ἀμφισβητεῖ οὔτε τὴν ἐντιμότητα οὔτε τὴν ἐπιμέλειαν.

5. Τὸ πόρισμα παρατηρεῖ, ὀρθῶς, ὅτι ἐβράδυνεν ἡ ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. ἐξέτασις τῆς πειθαρχικῆς εὐθύνης τῶν Διευθυντῶν κ.κ. Ι. Τσιμπούκη καὶ Θ. Σβώλου, μετὰ τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1962 ἐκδοσιν τῆς Πειθαρχικῆς ἀποφάσεως διὰ τοὺς ὑπαλλήλους. Ὅπως δὲ ὅμως καὶ ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἔληξεν ἡδὴ δι' ἀπαλλαγῆς τῶν Διευθυντῶν καὶ δὴ μὲ νέαν σύνθεσιν τοῦ Δ.Σ. καὶ Γ.Δ. τῆς ΔΕΗ καὶ μὲ ἐποπτεύοντα ὑπουργὸν ἐξ ἄλλης πολιτικῆς παρατάξεως.

6. Εἰδικώτερον περὶ Εὐθύνων Ὑπουργῶν

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν καὶ τύποις ἀκόμη ἠδύνατο νὰ ἐρευνηθῆ βάσει τῶν ἀποφάσεων τῆς Βουλῆς κατηγορία κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ Νόμου πρὶ εὐθύνης ὑπουργῶν ὡς πρὸς τὸ θέμα τῶν μεταφορῶν, ὅπερ ἡμφισβητήσαμεν, διότι δὲν περιλαμβάνετο εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Βουλῆς, καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἐννοίας κατὰ τὸν Ποινικὸν Κώδικα τοῦ ἀδικήματος τῆς παραβάσεως καθήκοντος παρατηροῦμεν, τὰ ἀκόλουθα :

1. Ἐκ τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων ὑπὸ τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς, οἵτινες εἰδικώτερον ἠσχολήθησαν μὲ τὸ θέμα τῶν μεταφορῶν, ἐκφράζονται δυσμενῶς ἐναντίον τῶν κρινόμενων ὑπουργῶν μόνον οἱ κ.κ. Γ. Στυλιωτόπουλος, Εὐθύμ. Σταθόπουλος καὶ Κ. Καββαδίας. Διὰ νὰ κριθῆ ἡ σημασία ἧτις δύναται νὰ ἀποδοθῆ εἰς τὰς ὡς ἄνω καταθέσεις πρέπει νὰ σημειωθοῦν τὰ ἑξῆς :

α) Ὁ κ. Γ. Στυλιωτόπουλος εἶναι ὁ ὑπάλληλος τῆς ΔΕΗ, ὁ ὁποῖος εἶχε μετ' αὐτῆς ὡς καὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς μακρὰν σειρὰν δικῶν καὶ ὁ ὁποῖος σὺν τοῖς ἄλλοις εἶχε τὴν πικρίαν τῆς ἀπολύσεως. Περὶ αὐτοῦ δέχεται εἰς τὸ σκεπτικόν τῆς ἡ ὑπ' ἀπ' ἀριθ. 315 τοῦ 1962 ἀπόφασιν τοῦ Πενταμελοῦς Ἐφετείου Ἀθηνῶν ὅτι ἡ «ἐριστικότης του διαπιστοῦται». Περὶ αὐτοῦ λέγει ὁ ἀντεισαγγελεὺς κ. Κ. Ροδόπουλος εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 1893 πρότασιν του ἀπὸ 28 Μαρτίου 1962 πρὸς τὸ Συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν ὅτι «ὕπῃρξεν αὐθαίρετος» ἡ ἐρμηγεία τοῦ ὑπομνήματος τοῦ Ι. Ἀλεξάντου ἀπὸ 10.1.1959 πρὸς τὸ ΙΙ Τμήμα τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ ὅτι «οὐδ' ἀπλήρ ὑπόνοια περὶ ἐλεύσεως τοῦ ἐκεῖ μνημονευμένου ποσοῦ εἰς τοὺς διωκομένους ὑπαλλήλους τῆς ΔΕΗ δύναται νὰ ὑπάρξῃ».

Διὰ τὸν ἴδιον ἢ ΙV σκέψιν τῆς ὑπ' ἀρ. 3346)1963 ἀποφάσεως τοῦ Τριμελοῦς Ἐφετείου Ἀθηνῶν λέγει : «Ὁ κατηγορούμενος Πεζόπουλος προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Στυλιωτοπούλου, φρονῶν ὅτι δὲν ἐπετρέπετο εἰς τοῦτον, ὄντα ὑπάλληλον τῆς ΔΕΗ, νὰ παρέχῃ συγχρόνως καὶ τὰς ὑπηρεσίας του ἐπ' ἀμοιβῆ ὡς λογιστῆς πρὸς τοὺς ἔχοντας δοσοληφίας καὶ διαφορὰς μετὰ τῆς ΔΕΗ Ἀλεξάντου καὶ Δούκα». Ὡς καὶ πράγματι παρεῖχεν οὗτος κατὰ τὸ ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1958 μέχρι καὶ τῶν πρώτων μηνῶν τοῦ 1959 χρονικὸν διάστημα καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν του ὁμολογίαν (ἔρα καὶ καταθέσεις Καμπᾶ, Φλαμπουριάρη, Μουτσοπούλου, Σταυροπούλου). Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ Στυλιωτόπουλος ἰσχυρίζεται ὅτι ἔλαβε μόνον δραχμὰς 3.000 ἕως 4.000 ὡς ὀδοιπορικά, ὁ δικηγόρος ὅμως κ. Δημ. Σταυρόπουλος ἐξετάσθεις ὡς μάρτυς ἀναβιβάζει τὸ ποσὸν εἰς δραχμὰς 53.000.

Ὁ αὐτὸς κ. Γ. Στυλιωτόπουλος δὲν διστάζει νὰ καταθέσῃ τὴν 11.3.1965 ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς «...κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1959 ὅτε ὑπεβλήθη ἡ ἀνωτέρα ἀναφορὰ μου πρὸς τὸν Γεν. Διευθυντὴν τῆς ΟΛΚΟ εἶχεν ἀφαιμάξει τὴν ΔΕΗ περὶ τὸ 1.000.000.000 (ἐν δισεκατομμύριον) δραχμὰς περίπου ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ Πεζοπούλου» ἐνῶ ὄχι ἡ «ἀφαιμάξις», ἀλλὰ καὶ ἡ ὅλη δαπάνη τοῦ ἀρτιωτάτου τούτου ἔργου κατ' αὐτὸν τὸν Προϊστάμενον τῆς ΥΕΚΕΤ κ. Διον. Παπαλεονάρδον ἀνῆλθε εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 862.810.000.—

Ὁ κ. Γ. Στυλιωτόπουλος ἐπικαλεῖται ἐπίσης καταθέτων τὴν 4ην Μαρτίου 1965 ἐνώπιον τῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς ὅτι μετὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως μεταφορᾶς εἰκοσάπλασιάσθη ἡ ἐργασία Ἀλεξάντου-Δούκα, ἐνῶ ὁ μάρτυς κ. Ε. Σταθόπουλος καταθέτων τὴν 9.4.65 λέγει ὅτι αἱ ἐργασίαι τῶν ἔμειναν εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον. Ὁ αὐτὸς ἐπίσης μάρτυς ἐπικαλεῖται τὰ δημοσιεύματα τοῦ «Νεολόγου», ἐρωτηθεὶς ὅμως ἐβεβαίωσεν ἐνώπιον τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς ὅτι ἦτο ὁ χορηγῶν τὰς πρὸς αὐτὸν πληροφορίας. Ἐπὶ λέξει ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς : «δι' ὠρισμένα θέματα ἔδωκα τὰ στοιχεῖα ἐγώ».

Ὁ αὐτὸς μάρτυς ἐδιώχθη ποινικῶς δι' ὠρισμένας πράξεις λαβούσας χώραν ἐν τῇ ΔΕΗ. Καὶ ἀηλλάγη μὲν, τοῦτο ὅμως συνέβη καὶ δι' ὅλους τοὺς ὑπ' αὐτοῦ κατηγορηθέντας.

β) Ὁ κ. Εὐθ. Σταθόπουλος εἶναι καὶ οὗτος ὑπάλληλος τῆς ΔΕΗ, ἐκδηλώνων πικρίαν διὰ τὴν παραγνώρισίν του,

διωχθείς και ούτος πειθαρχικῶς και ποινικῶς, ἀπαλλαγείς βεβαίως, ὅπως ἕμως και ἄλλοι οἱ ἄλλοι ὑπάλληλοι. Οὗτος προβαίνει ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους εἰς αὐστηρὰς δεοντολογικὰς ὑποδείξεις και κρίσεις· ἐν τούτοις ὁ ἴδιος ὅταν ὁ Δημ. Φιλάρετος τοῦ ἔκαμεν ὠμὴν πρότασιν δωροδοκίας, δὲν ἐνόμισεν ὅτι εἶχε λόγον τινὰ νὰ τὸν μὴνύσῃ ἢ ἄλλως νὰ ἀντιδράσῃ, ὡς ἐβεβαίωσε τὴν ἀνακριτικὴν ἐπιτροπὴν ἐρωτώμενος τὴν 19.4.65, εἰς δὲ τὸ σημείωμά του ἀπὸ 7.3. 1963 πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἐκτάκτου ἐλέγχου εἶχε καταθέσει «ἀπὴντησα εἰς τὸν Φιλάρετον ὅτι προσωπικῶς δὲν ἐθιγόμην ἀπὸ τὴν πρότασιν του ἀφοῦ ἐγνώριζον ὅτι πολλάκις ἐχρησιμοποιοῦντο εἰς τὴν πρᾶξιν τοιαῦτα μέσα, ἀλλ' ὅτι ἐγὼ ἐξ ἰδιορρηθμίας».

Ὁ ἴδιος μάρτυς παρὰ τὴν νοημοσύνην του διὰ νὰ προξενήσῃ ἐντύπωσιν, ἐξεταζόμενος ἐνώπιον κλιμακίου τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς τὴν 9-4-65 εἶπε: «... τὸ ἔργον τοῦ Ταυρωποῦ ἤρχισε κατασκευαζόμενον μὲ πρόβλεψιν συνολικῆς δαπάνης 11 ἑκατ. δολλαρίων και κατέληξε εἰς τὰ 37 ἑκατ. δολλ. . .» ἐνῶ ὡς προκύπτει ἀπὸ τὴν κατάθεσιν τοῦ Προϊσταμένου τῆς Υ.Ε.Κ.Ε.Τ. κ. Παπαλεονάρδου και ἄλλων πλήρως γνωριζόντων τὰ πράγματα μαρτύρων ἢ ΕΒΑΣCO και ὁ καθηγητῆς Ρωμαϊδῆς προέβησαν εἰς ἐλεγχον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔργου Ταυρωποῦ (Μέγδοβα) ἀνεβίβασαν τοῦτον εἰς 19 ἑκατ., μετὰ ταῦτα δὲν ἔγιναν οὐσιώδεις προσθηκαὶ και ἀνεβιβάσθη τὸ ποσὸν εἰς δολλάρια 26 ἑκατ. συμπεριλαμβανομένου και τοῦ δικτύου μεταφορᾶς τὸ ὅποῖον δὲν ἐξετελέσθη, τὸ δὲ ἔργον ἐστοίχισε 28.763.000 δολλάρια, ἤτοι εἶχεν ὑπέρβασιν μόνον 11,1 %, τὸ δὲ ὑπόλοιπον εἶναι λογιστικὴ χρέωσις γενικῶν δαπανῶν, ἢ ὅποια δὲν εἶχε περιληφθῆ εἰς οὐδὲνα προϋπολογισμὸν. Διὰ τοῦτο ὅταν ἐγένοντο πρὸς αὐτὸν διάφοροι ἐρωτήσεις κατὰ τὴν ἐξέτασιν του τῆς 19-4-1965, ἠναγκάσθη νὰ εἴπῃ: «... ὅταν ἀνέφερον τὰ δύο ποσὰ δὲν ἔκαμα σύγκρισιν ἀκριβῶς τῶν αὐτῶν πράγματων, ὡς ἀνέφερον δὲ και ἀνωτέρω δὲν ἠγνόουν ὅτι ὁλόκληρος ἢ διαφορὰ ἀπετέλει κατὰ κυριολεξίαν ὑπέρβασιν».

Ὁ ἴδιος μάρτυς ὅταν ὑπέβαλε αἴτησιν πλήρους ἀποκαταστάσεως μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ κ. Πεζοπούλου ἐκ τῆς Δ.Ε.Η. και ἐκρίθη ὑπὸ συμβουλίου, τοῦ ὁποίου μετεἶχε και ὁ καθηγητῆς κ. Φ. Βεγλερῆς, δὲν ἔτυχε τῆς αἰτηθείσης ἱκανοποιήσεως.

γ) Ὁ κ. Κ. Καββαδίας εἶναι ὁ ἀπολυθεὶς δικηγόρος τῆς Δ.Ε.Η., δικηγόρος τοῦ κ. Στυλιωτοπούλου, ἀρθρογράφος εἰς τὴν ὑπόθεσιν κ.λ.π.

2. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω μαρτύρων ὁ μὲν κ. Ε. Σταθόπουλος δὲν ἀποδίδει σαφῶς εὐθύνην εἰς ὑπουργὸν τινά. Περιορίζεται εἰς ἀοριστίας τινὰς, εἰς ἐμμέσους ὑπαινιγμοὺς και ὑποδείξεις. Εἶχεν ἄλλωστε γράψῃ εἰς τὸ ὑπόμνημά του, τῆς 13-4-63 πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐκτάκτου Ἐλέγχου («... συνεπεῖα πρὸς τὰ ἀνωτέρω οὐδεμίαν ἐν τοῖς προεκτεθειμένοις ὑπῆρξε σκέψις κριτικῆς τῶν ἐνεργειῶν τῆς Κυβερνήσεως...»), ἐπεξήγησε δὲ ταῦτα εἰς τὴν κατάθεσιν του ἐνώπιον κλιμακίου τῆς ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς τὴν 15.4.65.

Ὁ κ. Γ. Στυλιωτόπουλος ὅμως ἀποδίδει εὐθύναν παραλείψων εἰς τὸν ἐποπτεύοντα τὴν Δ.Ε.Η. ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας κ. Ν. Μάρτην, παρὰ τὸ ὅτι οὗτος, ὅταν τοῦ ὑπεβλήθη γραπτὴ αἴτησις τὴν ἀπέστειλε μέσῳ τῆς Δ.Ε.Η. εἰς τὸν Εἰσαγγελέα (ὡς ἐξετέθη ἀνωτέρω), συνεπεῖα δὲ ταύτης, διενεργήθη εὐρεία ἀνάκρισις. Θεωρεῖ ἄτοπον ὁ κ. Στυλιωτόπουλος τὸν τρόπον τοῦτον τῆς ἐνεργείας τοῦ κ. Μάρτη, δὲν σχολιάζει ὅμως κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὁμοίαν ἐνεργείαν τοῦ ἤδη ὑπουργοῦ κ. Ζιγδῆ ἐπὶ νεωτέρων ἀναφορῶν τοῦ αὐτοῦ κ. Στυλιωτοπούλου στρεφόμενων κατὰ τοῦ κ. Α. Καλλίνικου. Βεβαίως ὁ ἴδιος (κατάθ. 4-3-1965) ὅτι ὅταν ἀνεφέρθη προφορικῶς εἰς τὸν κ. Μάρτην (Μάϊον 1959) οὗτος ἐζήτησε νὰ τοῦ τὰ γράψῃ, ἐκεῖνος ὅμως δὲν ἔπραξε τοῦτο τότε, ἀλλ' ἀρκετὰ βραδύτερον. Ἀναγνωρίζει δ' ἐπίσης (κατάθ. 11-3-1963) ὅτι ἡ πειθαρχικὴ δικαιοδοσία ὑπάλληλων εἶναι ἐσωτερικὴ ὑπόθεσις τῆς Δ.Ε.Η.

Δὲν διστάζει ὅμως νὰ ἀποδώσῃ εὐθύναν και εἰς τὸν κ. Π. Παπαληγόραν ἐνῶ ὁ ἴδιος βεβαίως (κατάθ. 11-3-65)

ὅτι καθ' ὅλην τὴν θητείαν τοῦ κ. Παπαληγόρα ὡς Ὑπουργοῦ τῆς Βιομηχανίας (Μάρτιος 1956 - 58) δὲν εἶχε ἀναφέρει τι πρὸς οὐδὲνα ὑπουργόν, ὅταν δὲ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1961 ὁ κ. Παπαληγόρας ἀνέλαβε τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Συντονισμοῦ, ὁ κ. Στυλιωτόπουλος παραγνωρίζει ὅτι α) δὲν εἶχεν ἀρμοδιότητα ἐποπτείας, β) τοῦ ἐζήτησε νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὸν Εἰσαγγελέα και ὁ κ. Παπαληγόρας ὡς ἤτο ἐπόμενον ἠρνήθη (κατάθ. 4-3-1965) και γ) ὅτι ἡ ὑπόθεσις κατόπιν τῆς πρωτοβουλίας τοῦ κ. Μάρτη ἤτο ἐκκρεμῆς ἐνώπιον τῆς Δικαιοσύνης, ὀλίγον χρόνον δὲ μετὰ τὴν πρώτην πρὸς τὸν κ. Παπαληγόραν ἀναφορὰν του (πρωτοκολληθεῖσαν τὴν 22-3-1962) ἐξεδόθη τὸ βούλευμα 2189 τῆς 26 Ἀπριλίου 1962, μετ' ὀλίγον δὲ σχετικῶς χρόνον ἤρχισαν τὰ δημοσιεύματα τῆς «Ἐλευθερίας» και ἐπηκολούθησεν ἡ ριζικὴ λύσις τῆς ἐν τῇ Δ.Ε.Η. καταστάσεως (ἀπόλυσις τοῦ Γεν. Δ/νοῦ και Δ.Σ. και σύστασις ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου).

Τί δὲ νὰ εἴπῃ τις διὰ τὴν ἀπαίτησιν (!) τοῦ κ. Γ. Στυλιωτοπούλου νὰ ἀσχοληθῇ αὐτὸς οὗτος ὁ Πρωθυπουργὸς μὲ τὰς ἀναφορὰς του, (προσωπικῶν παραπόνων κατὰ τὸ πλεῖστον) και περὶ τῆς γνώμης του ὅτι ἔχει εὐθύνην διότι δὲν τὸ ἔκαμεν. Ἀφήνομεν ὅτι ὁ ἴδιος δι' ἀναφορᾶς του πρὸς τὸν τότε Πρωθυπουργὸν εἶχε χαρακτηρίσει «ἱστορικὴν και κεραυνοβόλον» τὴν ἐνεργείαν τοῦ τότε Πρωθυπουργοῦ περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ Γεν. Δ/νοῦ και τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η (βλ. κατάθεσιν του τῆς 11-3-65 και ἀναφορὰν του τῆς 22-9-62). Ἐν τούτοις ὅταν ὁ μάρτυς ἠρωτήθη κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν ἐὰν ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Χώρας δύναται νὰ παρακολουθῇ ὅλας τὰς λεπτομερείας τῆς ζωῆς και τῆς δράσεως πάντων τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ὀργανισμῶν και ἐπιχειρήσεων ὁ ὡς ἄνω μάρτυς ἔδωκε τὴν ἱταμὴν ἀπάντησιν «δὲν ἔχω ὑποχρέωσιν νὰ ἀπαντήσω εἰς τὴν ἐρώτησίν σας».

Ὁ μάρτυς κ. Κ. Καββαδίας ἐπιδεικνύει θερμὸν ζῆλον ἀγωνιζόμενος νὰ στηρίξῃ εὐθύνην και Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας και Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ ἀκόμη και Πρωθυπουργοῦ περὶ πραγμάτων, τὰ ὅποια ἀγνοεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον και διὰ τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὴν πηγὴν Στυλιωτόπουλος. Χαρακτηριστικὰ εἶναι ὀρισμένα σημεῖα τῆς καταθέσεώς του. Οὕτω (κατάθεσις 7-5-1965) λέγει «τὴν γνώσιν ὅμως τοῦ κ. Παπαληγόρα ἐθεμελίωσα και τότε εἰς ὅσα μοῦ εἶπεν ὁ κ. Στυλιωτόπουλος». Καὶ περαιτέρω εἰς ἐρώτησιν πῶς θεωρεῖ δέκτην τῶν ὑπομνημάτων τῶν ἐτῶν 1958 - 1961 τοῦ Στυλιωτοπούλου τὸν κ. Παπαληγόραν ἐνῶ δὲν ἤτο ὑπουργός, ὁ κ. Καββαδίας ἀπήντησε «τὰ ἀνωτέρω προήρχοντο ἐκ πληροφοριῶν τοῦ Γ. Στυλιωτοπούλου, ἐγὼ δὲ καταθέτων ἐν ἔτει 1965 δὲν ἠδύναμην νὰ γνωρίζω πότε ἤτο ἢ πότε δὲν ἤτο Ὑπουργός ὁ κ. Παπαληγόρας».

Τὰ εἰς τὰς καταθέσεις τῶν ὡς ἄνω μαρτύρων ἀναφερόμενα μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ βλάψουν τοὺς κρινόμενους ὑπουργοὺς και κατὰ τὴν ἐννοίαν αὐτῶν κρινόμενα (ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι εἶναι ἀβάσιμα) ἢ εἶναι ἄνευ νομικῆς τινὸς σημασίας ἢ εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον παράλογα ἢ τοῦλάχιστον ἀπίθανα.

3. Ἴσως θὰ ἠδύνατο νὰ διαφωτίσῃ τὴν ὑπόθεσιν τῆς μεταφορᾶς μία παλαιότερα (ἀπὸ 12-6-1962) κατάθεσις τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἰ. Φλαμπουριάρη. Ἐξ αὐτῆς προκύπτει πόσον ἐπείγεται ἡ Δ.Ε.Η. διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ὑλικῶν τῶν προοριζόμενων διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ δικτύου διανομῆς και πόσον ἐπιζήμια θὰ ἤτο οἰαδήποτε βραδύτης και διὰ τοῦτο ἡ Δ.Ε.Η. ἀπέφυγε νὰ διακινδυνεύσῃ.

Ἴδου ἀποσπάσματα τινὰ τῆς ὡς ἄνω καταθέσεως: «Τὸ ἔργον τῆς διανομῆς ἔπρεπε νὰ προωθηθῇ ταχύτατα, διότι ὑπῆρχε διαθέσιμος ἐνεργεια, ὑπῆρχον αἱ ἀνάγκαι και δὲν ὑπῆρχον ἐγκαταστάσεις διανομῆς. Ἐκ τοῦ λόγου τοῦτου αἱ διαφεύγουσαι εἰσπράξεις τῆς Δ.Ε.Η. ἀνήρχοντο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην περὶ τὰ 10.000.000 δρχ. μηνιαίως». Περαιτέρω ἐξηγεῖ τὰς ἐλλείψεις προσωπικοῦ τῆς ὑπηρεσίας προμηθειῶν τὴν ὁποίαν ἐκληροδότησεν ἡ Ἀμερικανικὴ Διοίκησις και προσθέτει: «Λόγω τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω βραδύτητος εἰς τὴν προώθησιν τῶν τιμολογίων ὁ ἐργολάβος μεταφορῶν καθυστέρει τὴν παράδοσιν τῶν ἀφικνουμένων ἐφοδίων, μὲ συνέπειαν τὴν καθυστέρησιν τῶν ἐκτελουμένων ἔργων... Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως ἡ Γεν. Δ/σις...

εισηγήθη τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 95 τοῦ 1956 ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ., δι' ἧς ἐπετρέπετο ἡ καταβολὴ εἰς τοὺς Ἀλεξάνδρον - Δούκαν ποσοτὸν μέχρι ὕψους 75 % τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας τῶν τιμολογίων.

4. Ἀλλὰ πέραν τῶν ἄνω εἶναι ἀνάγκη νὰ τονισθῆ ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἔδαφος περαιτέρω ἀποδόσεως τῆς ἐποπτείας πρὸς κολασμὸν ἀξιοποιῶν τυχὸν πράξεων τῆς Γεν. Διευθύνσεως ἢ ἄλλων ὀργάνων τῆς Δ.Ε.Η. διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:

α) Διότι ὑπῆρχον τὰ ὄργανα ἐλέγχου ἐντὸς τῆς ΔΕΗ ἦτοι τὸ Διοικ. Συμβούλιον, ἡ Ὑπηρεσία Ἐλέγχου καὶ ἡ Ἀντιπροσωπευτικὴ Συνέλευσις.

β) Διότι τὸ Βούλευμα 2189]1962 ἐξεδόθη κατόπιν τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Μάρτη ἀποστολῆς εἰς τὸν Εἰσαγγελέα τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Γ. Στυλιωτοπούλου, κατόπιν δηλαδὴ ἀποτελεσματικῆς ἐνεργείας τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῆς Βιομηχανίας.

γ) Διότι ὅλαι αἱ ἄλλαι κατηγορίαι, τὰς ὁποίας ἀπηύθυνεν ὁ Στυλιωτόπουλος εἶχον ὑποβληθῆ παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν Δικαιοσύνην ὑπὸ τύπον μηνύσεων ἢ ὑπομνημάτων ἢ καὶ αἰτήσεων πρὸς τὸν ἀρμόδιον Εἰσαγγελέα ἢ Ἀνακριτὴν ἢ καὶ τὸν Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ἐνδεικτικῶς μνημονεύομεν τὰς πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑποβληθείσας ὑπ' αὐτοῦ ἀναφορὰς ἀπὸ 7-10-1960 καὶ ἀπὸ 2-8-1961.

Μάλιστα δι' ὅλας τὰς κατηγορίας, τὰς ὁποίας ἐξετόξευσεν ὁ κ. Γ. Στυλιωτόπουλος, πλὴν τῶν ἐπὶ ἀπιστίᾳ, ὑπάρχει ἀπαλλακτικὴ κρίσις τῆς Δικαιοσύνης ὡς προκύπτει ἐκ τῶν αα) ἀπαλλακτικῶν ὑπ' ἀριθ. 2189]1962 βουλευμάτων τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν. ββ) τοῦ ὑπ' ἀριθ. 217]1963 ἐν μέρει παραπεμπτικῶν καὶ ἐν γένει ἀπαλλακτικῶν βουλευμάτων τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν καὶ γγ) τῆς ὑπ' ἀριθ. 3346]1963 ἀπαλλακτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν «ἀπιστίαν» τὴν φερομένην ὡςπραχθεῖσαν τὴν 1ην Αὐγούστου 1955 διὰ τῆς μὴ διενεργείας διαγωνισμοῦ διὰ τὰς μεταφορὰς τὸ βούλευμα 2189]1962 δὲν ἀπεφάνθη κατ' οὐσίαν διότι εἶχε διαρρῦσει ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς.

Ἐκρίνεν ὅμως ὁ Εἰσαγγελεὺς τῶν Ἐφετῶν ὅτι κατ' οὐσίαν δὲν ἦτο βásiμος, ἐπὶ αἰτήσεως τοῦ Γ. Στυλιωτοπούλου ὅπως ἀσκήσῃ ἔφεσιν, διὰ τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ἐκτίθενται ἀνωτέρω.

5. Ὅθεν μὴ ὑπαρχούσης ἀμέσου εὐθύνης τῶν ὀργάνων τῆς ΔΕΗ θὰ ἦτο ἀδιανόητον νὰ ἀναζητηθῆ ἢ ἔμμεσος εὐθύνη λόγῳ ἀτελοῦς ἐποπτείας ἀπὸ ὑπουργοῦς ἔχοντας καὶ μὴ ἔχοντας τὴν ἀρμοδιότητα τῆς ἐποπτείας καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἀκόμη τὸν πρωθυπουργόν. Περαιτέρω πρέπει νὰ τονισθῆ ὅτι καὶ ἡ οἰαδήποτε τυχὸν ἀνεπάρκεια ἐποπτείας (ἣτις δὲν ἀπεδείχθη) πάντως δὲν συνιστᾷ παράβασιν καθήκοντος, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 259 Π.Κ. διὰ νὰ ὑπάρξῃ παράβασις καθήκοντος πρέπει νὰ ὑπάρχῃ πρόθεσις παραβάσεως τοῦ καθήκοντος καὶ σκοπὸς νὰ περιποιηθῆ ὁ παραβαίνων ὄφελος εἰς τινα ἢ νὰ βλάψῃ τὸ κράτος ἢ ἄλλον τινά. Λόγῳ ἠλαττωμένης τυχὸν ἐπιμελείας ἢ ἀμελείας δὲν διαπράττεται παράβασις καθήκοντος κατὰ τὸ ἄρθρον 259 Π.Κ., καὶ αὐτὴ δὲ ἢ τυχὸν παράλειψις ὑποβληθῆς μηνύσεως δὲν συνιστᾷ παράβασιν καθήκοντος ἂν δὲν συντρέχουν οἱ ὡς ἄνω ὅροι τοῦ ἄρθρου.

Πλὴν τῆς ποινικῆς ὅμως ἀπαλλαγῆς τῶν ὀργάνων τῆς ΔΕΗ, ὑπάρχει, ὡς ἐλέχθη ἤδη, καὶ ἡ πειθαρχικὴ ἀπαλλαγὴ τούτων ἀπὸ τὸ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κ. Γοιμαράτου πειθαρχικὸν συμβούλιον. Καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἐξ αὐτῶν δύο διευθυντὰς ὑπῆρχεν ἀπὸ ἐτῶν ἀπαλλακτικὴ εἰσηγήσις, ἔγινεν ὅμως προσφάτως ἡ τελικὴ κρίσις τῶν ὑπὸ τοῦ Δ.Σ., τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ ἀρμόδιον ὄργανον καὶ ἀπηλλάγησαν καὶ αὐτοὶ πάσης πειθαρχικῆς εὐθύνης.

6. Τόσον κατὰ τὴν διαδικασίαν ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς εἰσηγήσεως ἔγινε λόγος περὶ τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα διέθετεν ὁ Ἀλεξάνδρος εἰς τὸ παρελθόν. Τὸ χειρότερον εἶναι ὅτι ἔγινεν ἢ ἐντελῶς ἀπαράδεκτος μνεία ἐν συσχετίσει πρὸς τὰ ἄνω ὅτι τὸ θέρος τοῦ 1957 ὑπῆρξε μισθωτῆς μιᾶς οἰκίας τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν Κηφισίᾳ ὁ τότε πρωθυπουργὸς κ. Κ. Καραμανλῆς, καταβολῶν μίσθωμα δρχ. 35.000 περί-

που. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ὁ Πρωθυπουργὸς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀσχοληθῆ προσωπικῶς πού θὰ κατοικήσῃ τὸ θέρος, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι κατετέθη ὅτι ἡ σύζυγός του καὶ ἰδίως ἡ πενθερά του ἀπτησχολήθησαν μετ' τὴν ἐν λόγῳ μίσθωσιν μέσῳ μεσίτου, οἰοσδήποτε ὑπαιτιγμός, ὅσονδήποτε ἀόριστος καὶ ἂν εἶναι, εἶναι ἀπολύτως ἀπαράδεκτος, ὑπονομεύει δὲ αὐτὰ τὰ θεμέλια τοῦ δημοσίου βίου καὶ καταβιβάζει τὸ κῦρος τῶν ἀνωτάτων λειτουργημάτων. Ἀλλοίμονον ἂν φθάσωμεν προκειμένου περὶ τῶν ἡγετῶν τῆς χώρας εἰς τὸ σημείον νὰ ἀναζητῶμεν αἰτίας εἰς ἀσημάντους συμπτώσεις λεπτομερειῶν τῆς καθημερινῆς ζωῆς.

7. Ἐλέχθη ἀκόμη ὅτι ὁ Ἀλεξάνδρος ἐτύγγανεν ὑπερβολικῶν διευκολύνσεων ἐν τῇ καταβολῇ τῶν ὀφειλῶν του πρὸς τὸ δημόσιον καὶ ὅτι ἐταξίδευεν, ἂν καὶ εἶχεν τὰς ὡς ἄνω ὀφειλάς, εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ πραγματικότης εἶναι ὅτι ἐπὶ τῶν Κυβερνήσεων τοῦ κ. Καραμανλῆ ἢ μεταχειρίσις τοῦ Ἀλεξάνδρου ἦτο αὐστηροτέρα τῆς ὑπὸ μεταγενεστέρων Κυβερνήσεων, εἴτε τῶν ἐνδιαμέσων ὑπηρεσιακῶν, εἴτε τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως τοῦ κ. Παπανδρέου.

Οὕτω διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 236797 τῆς 27-8-1959 διαταγῆς τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Ἀλιμπράντη ὄρισθη ἐπὶ συνολικῆς ὀφειλῆς δρχ. 2.509.249.— νὰ καταβάλλῃ ὁ Ἀλεξάνδρος δρχ. ἑκατὸν πενήντην χιλιάδας (150.000.—) μηνιαίως ἐπὶ τρίμηνον καὶ τὸ ὑπόλοιπον εἰς δύο δόσεις.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 270487 τῆς 1-10-1959 διαταγῆς τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ ὄρισθη, ἐπὶ συνολικοῦ χρέους δρχ. 2.000.206.— νὰ καταβάλλουν οἱ Α-Δ δρχ. ἑκατὸν χιλιάδας (100.000) μηνιαίως διὰ τοὺς μῆνας Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον καὶ ἀνά δρχ. διακοσίας χιλιάδας (200.000) μηνιαίως δι' ἑκαστον τῶν ἐπομένων μηνῶν.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 38.861 τῆς 12-3-1960 τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ κ. Ἀλιμπράντη ἐπὶ συνολικοῦ χρέους δρχ. 687.876.— διετάχθη ἡ συμμόρφωσις πρὸς τὴν προηγουμένην διαταγήν.

Ἐξεδόθησαν δὲ καὶ ἀποφάσεις ἀναστολῆς τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὡς καὶ ἄλλαι τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Ἀλιμπράντη. Εἶχε ὅμως δοθῆ καὶ ὑπὸ τοῦ ὑπηρεσιακοῦ ὑπουργοῦ κ. Μερτικοπούλου δίμηνος ἀναστολὴ ἄνευ ὄρου τινὸς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 242.768 τῆς 7-10-1961 διαταγῆς αὐτοῦ.

Μετὰ τὴν παραιτήσιν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ε.Ρ.Ε. ἐδόθησαν ἀναστολαὶ ὑπὸ ἐπιεικεστέρους ὄρους. Οὕτω διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 234692 τῆς 4-10-1963 διαταγῆς ὑπηρεσιακοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν μετ' συνολικὴν ὀφειλὴν δρχ. 391.585.—, ἐδόθη ἐξάμηνος ἀναστολὴ ἐπὶ καταβολῇ δρχ. δέκα χιλιάδων μηνιαίως.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 266388 τῆς 11-11-1963 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Μητσotάκη ἐπὶ συνολικῆς ὀφειλῆς δρχ. 414.000.— ἐδόθη τετράμηνος ἀναστολὴ ἐπὶ καταβολῇ δρχ. δέκα χιλιάδων μηνιαίως.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 142549 τῆς 10-7-1964 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Στεφανίδη ἐπὶ ὀφειλῆς δρχ. 361.645.— ἐδόθη ἐξάμηνος ἀναστολὴ ἐπὶ καταβολῇ δρχ. 10.000 μηνιαίως.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 242501 τῆς 21-10-1964 διαταγῆς τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν κ. Μερτικοπούλου ἐπὶ ὀφειλῆς δρχ. 349.209 ἐδόθη τετράμημος ἀναστολὴ ἐπὶ καταβολῇ δρχ. τριῶν χιλιάδων μηνιαίως. Καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν διαταγῶν τῆς 4-10-1963 καὶ 11-11-1963 διετάσσεται καὶ ἡ χορήγησις πιστοποιητικοῦ φορολογικῆς ἐνημερότητος δι' ἀναχώρησιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Τέλος ἐπηκολούθησεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 16872 τῆς 4-2-1965 διαταγὴ περὶ τετραμήνου ἀναστολῆς ἐπὶ καταβολῇ πέντε χιλιάδων δρχ. μηνιαίως.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς εἰς τὸ ἐξωτερικόν ἀποδημίας, ὡς προκύπτει ἀπὸ ἔγγραφο τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς, ὁ Ἀλεξάνδρος ἐταξίδευε δι' ἐργασίας του εἰς τὸ ἐξωτερικόν, τόσον ἐπὶ τῶν Κυβερνήσεων τοῦ κ. Καραμανλῆ, ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς σημερινῆς.

“Ωστε, τὰ περι εὐνοίας ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Κυβερνήσεων τῆς Ε.Ρ.Ε. στεροῦνται πάσης βασιμότητος.

8. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω λεπτομερῶς ἐκτεθέντων προκύπτει ὅτι οὐδεμία εὐθὺνη δύναται νὰ βαρύνῃ ὑπουργοὺς διὰ τὰς ζημίας τῆς ΔΕΗ εἰς τὸν τομέα τῶν μεταφορῶν λόγῳ συμπεριφορᾶς Ἀλεξάνδρου-Δούκα καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ζημιῶν τῆς Δ.Ε.Η.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Ἐπιθεσις Συνεσίου.

Ἡ ὑπόθεσις αὕτη οὐδὲν παρουσιάζει ὡς πρὸς εὐθὺνην ὑπουργοῦ τινος ἐνδιαφέρον. Ὁ Συνέσιος ἦτο ἀκριβῶς ὅπως καὶ ἡ Α-Δ συμβεβλημένος μετὰ τῆς ΟΛ-СО, καθ’ ἣν ἐποχὴν ἤσκουν τὴν διοίκησιν τῆς ΔΕΗ οἱ Ἀμερικανοί, ἐξηκολούθησε δὲ νὰ ἐκτελῇ μεταφορὰς καὶ μετὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς ΔΕΗ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως.

Ὁ Συνέσιος ἐπέτυχεν διὰ τῆς πλαστογραφίσεως τιμολογίων νὰ εἰσπράξῃ τόσον ἀπὸ τὴν ΟΛ-СО ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν τὴν ΔΕΗ διάφορα ποσά.

Ἀπὸ οἰκονομικῆς πλευρᾶς, ὡς παρατηρεῖ ὁ κ. Χαρμπούρης, δὲν παρουσιάζει ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον ἢ ὑπόθεσις καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῶν Ἀμερικανῶν καὶ τῆς ΟΛ-СО χρόνον. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ὁ Συνέσιος εἶχεν ἀποσπάσει ἀπὸ τὴν ΟΛ-СО (διὰ πλαστογραφίαν κλπ.) ποσὸν ὑπὲρ ἢ ὁρισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γεν. Διευτοῦ Ἐπιτροπῆ ἀνεβίβαζεν εἰς 2.900.000 δρχ. (Ἴδε πόρισμα τῆς εἰδικῆς συσταθείσης πρὸς τοῦτο Ἐπιτροπῆς ἀπὸ 8ης Φεβρουαρίου 1961, μνημονεύμενον ἐν Χ. σελ. 68). Ἡ διαίτησις ἀνατεθεῖσα εἰς τὸν ἀρεοπαγίτην κ. Ἀντ. Φλώρον περιώρισε τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς 2.727.000 δρχ. Τὸ ποσὸν τοῦτο εἰσέπραξεν ἡ ΔΕΗ ἀπὸ τὴν ΟΛ-СО μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς εἰρημένης διαιτητικῆς ἀποφάσεως, μὴ ζημιωθεῖσα ἐπομένως ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης.

Τὸ πόρισμα θεωρεῖ ὅτι ἡ καθυστέρησις τῆς προσφυγῆς εἰς διαίτησιαν εἶναι δικαιολογημένη καθ’ ὅσον συνέφερε τὴν ΔΕΗ νὰ προηγηθῇ ἡ δικαστικὴ διαπίστωσις τῆς πλαστότητος τῶν ὑπὸ τοῦ Συνεσίου ὑποβληθέντων δικαιολογητικῶν (Πόρισμα σελ. 89).

Πρὸς τοῦτο ἡ ΔΕΗ ἐμήνησε τὸν Συνέσιον ὅστις καὶ παραπληροῦς εἰς δίκην κατεδικάσθη εἰς φυλάκισιν 4 ἐτῶν ἐπὶ πλαστογραφίᾳ καὶ ἀπάτῃ, περιορισθεῖσαν διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετερίου εἰς φυλάκισιν δύο ἐτῶν.

6. Τὸ σύνολον τῶν ἀπαιτήσεων τῆς ΔΕΗ ἐναντι τοῦ Συνεσίου, διὰ τὰς μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῆς ΟΛ-СО μεταφορᾶς δὲν ὑπερβαίνει κατὰ τὸ Πόρισμα τὰς 100.000 δρχ. Γράφει ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐλέγχου: «Ἡ παρὰ τῶν Ἐπιτροπῶν τῆς ΔΕΗ διαπιστωθεῖσα ἔλλειψις ἐμφανοῦς περιουσίας τοῦ μεταφορέως ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν ποινικὴν αὐτοῦ καταδικαστικὴν δικαιοδοσίαν τὴν παράλειψιν ἀστικῆς ἐπιδιώξεως πρὸς ἐπιστροφὴν τοῦ ποσοῦ τούτου» (Πόρισμα σελ. 90).

7. Τὸ Πόρισμα ἐν τέλει τοῦ Κεφαλαίου περὶ μεταφορῶν ἀναγράφει: «Εἶναι ὅμως περίεργον ὅτι ἀμφότεροι οἱ μεταφορεῖς Ἀλεξάνδρος καὶ Συνέσιος, οἱ ὅποιοι τόσον μεγάλα ποσὰ εἰσέπραξαν ἐπὶ πλεόν τῶν ὧσιν ἐδικαιοῦντο, εἶναι σήμερον κατεστραμμένοι, ὡς τοῦλάχιστον ἰσχυρίζονται.

8. Ἐκ τῶν ἀνω προκύπτει ὅτι οὔτε διὰ τὰς μεταφορὰς ὑπὸ Συνεσίου εἶναι δυνατόν νὰ εὐσταθήσῃ εὐθὺνη τις ὑπουργοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Ἡ Πρότασις τῆς Ἐπιτροπῆς

Δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη εὐρυτέρας νομικῆς ἀναλύσεως τῶν ἀφορώντων εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν μεταφορῶν, διότι ἡ ἀρχικὴ πρότασις τοῦ εἰσηγητοῦ περὶ παραπομπῆς μετερρυθμισθῆ μετὰ τὴν παρ’ ἡμῶν ἀπόκρουσιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἰδίου, τελικῶς δὲ ἡ ἀνακριτικὴ ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισε νὰ μὴ προτείνῃ τὴν παραπομπὴν οὐδενὸς διὰ τὸ θέμα τῶν μεταφορῶν. Κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν ὅμως τῆς εἰσηγήσεως προεβλήθησαν ἀληθῶς ἀπαράδεκτοι ἰσχυρισμοί, εἰς τοὺς ὁποίους δίδεται ἀπάντησις εἰς τὸ Κεφάλαιον Α΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Π

Ἡ ἐξαγορὰ τῶν ἐπαρχιακῶν ἠλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων

1. Γενικῶς περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν.Δ. 3523)1956.

Ἡ ἀνάλυσις τῶν σχετικῶν μετὰ τὴν ἐξαγορὰν τῶν ἠλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων γεγονότων παρ’ ὅτι δὲν ἀποτελεῖ τμήμα τῆς προτάσεως περὶ συστάσεως Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς καθίσταται ἀναγκαῖα διὰ νὰ καταδειχθῇ ὅτι καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἀντιθέτως πρὸς τὰ ὅσα ἰσχυρίζονται οἱ ὑπογράψαντες τὴν πρότασιν Βουλευταὶ τῆς Ε.Δ.Α., καὶ ἐνέργειαι τῶν ἐγκαλουμένων Ἐπιτροπῶν, μακρὰν τοῦ νὰ συνθέτουν εἰκόνα παρανόμου δραστηριότητος, παρέμειναν αὐστηρῶς ἐντὸς τῆς νομιμότητος καὶ ἀπέβλεψαν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν προστασίαν τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν συμφερόντων τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Δ.Ε.Η.

Τὸ Ν.Δ. 3523)1956 «περὶ ὀργανώσεως τῆς διανομῆς τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας» προβλέπει τὰς ἀκολούθους τρεῖς διαδικασίας ἐξαγορᾶς τῶν ἐγκαταστάσεων ἠλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐξαιρουμένης τῆς Η.Ε.Α.Π.:

α) τὴν ἐλευθέραν συμφωνίαν ἢ φιλικὴν ἐξαγορὰν.

β) τὴν διαίτησιαν, ἢ προσφυγὴν εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι δικαίωμα τοῦ ἰδιοκτῆτος τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως.

γ) τὴν ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτριώσιν, ἐν περιπτώσει μὴ προσφυγῆς εἰς τὴν διαίτησιαν καὶ μὴ ἐπιτεύξεως ἐλευθέρως συμφωνίας.

Ἡ Δ.Ε.Η. ἠκολούθησε παγίως τὴν τακτικὴν τῶν φιλικῶν διαπραγματεύσεων, διότι ἐθεωρήθη ὅτι τοῦτο ἦτο, ὅχι μόνον σύμφωνον πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου, ἀλλὰ καὶ ὅτι συνέφερε αὐτήν, ἄνευ προκλήσεως δυσμενῶν ἐντυπώσεων, ἀναποφεύκτων εἰς τὴν περίπτωσιν ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, ἢ ταχεῖα πρόσκτησις τῶν ἐγκαταστάσεων τῶν ἐπαρχιακῶν ἐπιχειρήσεων. Οὗτω, ἀφ’ ἐνός μὲν ἐπιτευχάνετο σημαντικωτάτη αὐξήσις τῶν ἐσόδων τῆς, ἀφ’ ἑτέρου δὲ ἐπραγματοποιούντο πληρέστερον οἱ καταστατικοὶ αὐτῆς σκοποὶ καὶ ἰδιαίτερος ἡ πολιτικὴ τοῦ ἐνιαίου τιμολογίου.

Ἡ διαδικασία πρὸς ἐπίτευξιν τῆς φιλικῆς ἐξαγορᾶς καθωρίσθη διὰ τῆς ὑπ’ ἀριθ. 181)1956 ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. (ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ’ ἀριθ. 56470)12266)18-8-58 ἀποφάσεως τοῦ Ἐπιτροπῆ Βιομηχανίας) ἢ ὁποία προβλέπει καὶ τὴν σύστασιν δύο ἐπιτροπῶν, τῆς Πρωτοβαθμίου καὶ τῆς Δευτεροβαθμίου, ἀρμοδίων διὰ τὴν ἀποτίμησιν τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τῶν ὑπὸ ἐξαγορὰν ἐπιχειρήσεων. Ἡ Δευτεροβάθμιος Ἐπιτροπὴ ἐθεωρήθη ὅτι ἐπέχει θέσιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 2 καὶ 4 τοῦ Ν.Δ. 3523)1956 προβλεπομένης εἰδικῆς ἐξ ἐμπειρογνομῶνων Ἐπιτροπῆς.

Ὅλαι αἱ διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρήσεων ἀνετέθησαν εἰς τὸν Νομικὸν Σύμβουλον τῆς Δ.Ε.Η. κ. Θ. Μακρῆν πρόσωπον ἐγνωσμένης ἐντιμότητος (ὄρα ὑπόμνημα κ. Α. Δημητρακοπούλου ἀπὸ 1-7-63 πρὸς Ἐπιτροπὴν Ἐκτάκτου Ἐλέγχου καὶ κρίσιν Γ. Σακελλαρίου σελίς 118 πορίσματος).

Ἐξ ἄλλου διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς φιλικῆς ἐξαγορᾶς ἐκρίθη ὅτι δέον νὰ προσφέρεται εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων ποσὸν τι, πλεόν τῆς ὑπὸ τοῦ τεχνικοῦ ταχυσυνεργείου γενομένης καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν ἐγκριθείσης ἀποτιμήσεως, πρὸς ἀμβλύνσιν τῆς αὐστηρότητος τοῦ ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπομένου τρόπου ἀποτιμήσεως. (Εἰσηγήσις Γ. Σακελλαρίου σελίς 7). Ἐν τῇ πράξει τὸ ἐπὶ πλεόν τοῦτο ποσὸν καθωρίζετο κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις καὶ περιελαμβάνετο εἰς τὴν εἰσήγησιν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ἢ ἐν περιπτώσει διαφωνίας τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ τοῦ ἰδιοκτῆτος τῆς ἐπιχειρήσεως καθωρίζετο ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η.

Ἀκριβῶς δὲ ὁ τοιοῦτος καθορισμὸς τοῦ ποσοστοῦ φιλικότητος ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. ἄνευ γνωματεύσεως ἐπ’ αὐτοῦ τῆς ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 3523 προβλεπομένης ἐπιτροπῆς ἐξ εἰδικῶν ἐμπειρογνομῶνων ἀπετέλεσε σημεῖον κριτικῆς τῶσον κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Ν.Δ. εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἀρθρου 35 τοῦ Συντάγματος, ὅσον καὶ μετέπειτα κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐφαρμογῆς του.

Εἰς τὴν σελίδα 111 τοῦ πορίσματος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου ἐλέγχου, ἀναγράφεται : « Διὰ τὰς κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων γενομένης ἐξαγορᾶς ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων . . . δὲν ἐβεβαιώθη τι πλεόν τοῦ ὅτι τὸ Δ.Σ. δὲν ἐτήρησε τὸν νόμον πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως δώσῃ, ὡς πράγματι ἔδωκεν ἀνεξελέγκτως καὶ κατὰ τὸ δοκοῦν ἄνευ οὐδενὸς ἀντικειμενικοῦ κριτηρίου πλεόν τῆς νομίμως γενομένης ἀποτιμῆσεως παρὰ διακυμνθέντα εἰς ποσοστὰ 0 % μέχρι καὶ πέραν τοῦ 100 %. Περαιτέρω δὲ διατυπῶνται ἡ ἀποφῆς ὅτι, ἀνεξαρτήτως τῆς γραμματικῆς ἐρμηνείας τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 4 τοῦ Ν.Δ. 3523)1956, ὅπερ οὐδεμίαν ποιεῖται ἐξαιρέσιν ὡς πρὸς τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπειρογνομόνων, ἡ ὁποία δέον ὅπως καλύπτει ἅπαντα τὰ σημεῖα τοῦ φιλικοῦ διακανονισμοῦ ἀπὸ τῆς ἀποτιμῆσεως τῶν ἐγκαταστάσεων μέχρι καὶ τοῦ ποσοστοῦ φιλικότητος, ἡ τοιαύτη γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς ἐπιβάλλεται καὶ ἐκ δύο οὐσιαστικῶν λόγων, δηλονότι,

α) ἡ καταβολὴ τοῦ ἐπὶ πλεόν ποσοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν τῶν ἀναφερομένων ἐπὶ τῶν τεχνοοικονομικῶν ὄρων οἱ ὅποιοι ἰσχύουν εἰς ἐκάστην περίπτωσιν, ἐπ' αὐτῶν δὲ μόνον εἰδικὸν δύνανται νὰ κρίνουν καὶ

β) αὐτὸν ἐὰν μὴ τοιαύτη ἐπιτροπὴ ἔκρινε θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποφευχθοῦν ἄλλως ἀναπόφευκτοι παρεξηγήσεις.

Α. Ὡς πρὸς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. 3523) 1956 διαφωνεῖ ὄχι μόνον ὁ κ. Νομικὸς Σύμβουλος τῆς Δ.Ε.Η. κ. Θ. Μακρῆς (ἴδε τὴν ἀπὸ 17 Ἰουνίου γνωμοδότησιν τοῦ ἰδίου) ἀλλὰ καὶ ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Σύμβουλος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου κ. Γ. Σακελλαρίου. Ἐν σελίδι 118 τοῦ πορίσματος ἀναγράφεται « τοῦτο συνάγεται σαφῶς ἐκ τοῦ ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἀπαιτεῖ γνωμοδότησιν εἰδικῆς ἐξ Ἐμπειρογνομόνων Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ θέματα τὰ ἐπιδοχόμενα ἐν προκειμένῳ γνωμοδότησιν τοιαύτης ἐπιτροπῆς εἶναι ἀναγόμενα εἰς τὴν ἀποτίμησιν τῶν φυσικῶν στοιχείων τῆς ἐξαγοραζομένης ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως . . . τὰ πέραν τῆς ἀποτιμῆσεως ταύτης δι' οἰονδήποτε λόγον καταβαλλόμενα ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. ποσά, εἰς τὴν ἐξαγοραζομένην ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, καταβάλλονται διὰ λόγους ἐκφεύγοντας τῆς κρίσεως τῆς Εἰδικῆς ἐξ Ἐμπειρογνομόνων Ἐπιτροπῆς ».

Προσέτι δέον ὅπως σημειωθῆ ὅτι τόσον ἡ Ἀντιπροσωπευτικὴ Συνέλευσις ὅσον καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐλέγχου οὐδέποτε ἠμφεσβήτησαν τὸ δικαίωμα τοῦ Δ.Σ. ὅπως καθορίζῃ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ τὸ ποσοστὸν φιλικότητος, δικαίωμα ἀναγνωριζόμενον καὶ μέχρι σήμερον (ἴδε Εἰσήγησιν Γ. Σακελλαρίου σελ. 13).

Ταῦτα ἀρκοῦν πρὸς ἀντίρρυσιν τῶν ἐπιχειρημάτων περὶ αὐθαρέτου ἐρμηνείας τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2.

Β—. Ὡς πρὸς τὴν ὑπὸ (β) αἰτίαισιν θὰ ἐπεθύμουν νὰ παρατηρήσω τὰ κατωθί :

Ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ πορίσματι τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτάκτου Ἐλέγχου καὶ εἰς σελ. 111 ἀναγράφεται « δὲν ἐβεβαιώθη τι πλεόν τοῦ ὅτι τὸ Δ.Σ. δὲν ἐτήρησε τὸν νόμον πρὸς τὸν σκοπὸν, ὅπως δώσῃ ὡς πράγματι ἔδωκεν ἀνεξελέγκτως καὶ κατὰ τὸ δοκοῦν ἄνευ οὐδενὸς ἀντικειμενικοῦ κριτηρίου . . . ». Ἐν σελίδι 118 ἀναφέρεται. « Περαιτέρω κατὰ τὴν γνώμην τοῦ αὐτοῦ μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς Γ. Σακελλαρίου οὐδαμῶς προέκυψεν ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὕλικου, ὅτι τὸ Δ.Σ. ἀπέκλεισε σκοπίμως τὴν γνωμοδότησιν ἐπὶ τοῦ ποσοστοῦ φιλικότητος, ἵνα τοῦτο εἶναι τελείως ἐλεύθερον καὶ ἀνεξελέγκτον εἰς τὰς αὐθαρέτους ἀποφάσεις του, δεδομένου μάλιστα ὅτι τὰς διαπραγματεύσεις διὰ τὴν ἐξαγορὰν διεξήγαγεν ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τῆς Δ.Ε.Η. κ. Μακρῆς ἡ ἐντιμότης τοῦ ὁποίου εἶναι ἀναμφισβήτητος ». Τὸ αὐτὸ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Γ. Σακελλαρίου γράφει εἰς σελ. 13 τῆς εἰσηγήσεώς του. « Πάντως ὅμως ἐκ τῆς γενομένης ἐρευνῆς δὲν προέκυψαν ἀποδείξεις ὅτι ὑπῆρξε χαρακτηριστικὴ τις διάθεσις ἐκ μέρους τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. πρὸς τινὰς τῶν ὑπὸ ἐξαγορὰν Ἡλεκτρικῶν Ἐπιχειρήσεων ».

Ἐὰν μετὰ ἀντικειμενικὴν καὶ ἐνδελεχῆ ἀνάλυσιν καὶ κρίσιν τῶν δεδομένων στοιχείων τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου καταλήγουν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν

διεπίστωσαν χαρακτηριστικὴν διάθεσιν ἐκ μέρους τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. καὶ ὅτι « δὲν ἐβεβαιώθη τι πλεόν . . . » διατι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἔδει πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων νὰ ἐκταθῆ ἡ ἀρμοδιότης τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς καὶ ἐπὶ θεμάτων ἐξ ἀντικειμένου ξένων πρὸς τὰ ἀπαρτίζοντα αὐτὴν μέλη ; Ἐὰν ἡ ἐντιμότης τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. γνωστῶν διὰ τὸ κύρος των ἠμφεσβητεῖτο ἐκ προοιμίου καὶ ἄνευ καὶ τῆς ἐλαχιστοτάτης ἐνδείξεως, διατι τότε ἡ ἐντιμότης καὶ τῶν μελῶν τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς ἢ Ἐπιτροπῆς Ἐμπειρογνομόνων, θὰ ἔμενον ἄτρωτος ἀπὸ τοιούτου εἰδους ταπεινὰς σκέψεις καὶ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ συσταθῆ καὶ ἐτέρα ἐπιτροπὴ κρίνουσα καὶ διαφυλάττουσα τὸ κύρος τῶν τελευταίων ; Ἐπὶ τῇ βάσει τοιούτων σκέψεων ἢ ὑπαρξῆς ἀλλεπαλλήλων ἐπιτροπῶν θὰ ἤγγιζε τὸ ἄπειρον.

2. Περὶ τῆς ἐξαγορᾶς τῆς Ε.Η.Ε.

Ἐκ τῶν 381 ἐπαρχιακῶν ἐκμεταλλεύσεων καὶ ἐπιχειρήσεων αἱ ὁποῖαι ἐξηγοράσθησαν ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. βάσει τοῦ προμηθεύοντος Ν.Δ. ἡ περίπτωσις τῆς Ε.Η.Ε. ἀψηφίσθη τὴν Διοίκησιν τῆς Δ.Ε.Η. περισσότερον πάσης ἄλλης.

Ἐκ τῶν ὑστέρων διευτώθησαν αἱ πλεόν ἀλληλοσυγκρουόμεναι αἰτιάσεις κατὰ τῆς Δ.Ε.Η., ὡς πρὸς τὸν τρόπον κατ' ὃν ἐχειρίσθη τὸ ζήτημα τοῦτο. Εἶναι βέβαιοι ὅτι, πλὴν τῆς κατηγορίας ὅτι ἐπεχειρήθη εὐνοϊκὴ μεταχείρησις τῆς Ε.Η.Ε. ἡ πλεόν σοβαρὰ κατηγορία ὑπῆρξε ὅτι τελικῶς ἡ Ε.Η.Ε. ἐδέχθη τὸ ποσὸν τῶν 59 ἐκ. δρχ. ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἀποφάσεως περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, ἡ ὁποία καὶ ἐλήφθη ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὴν περιπτώσιν τῆς.

Διὰ τὴν ἐκτίμησιν ἢ ἐπιτροπὴ καὶ τὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα προεκάλεσαν τὴν Κυβερνητικὴν ἐπέμβασιν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀξιολογήσιν καὶ σταθμίσιν τὴν ἐπέμβασιν κατ' ἑαυτὴν, ἀνάγκη νὰ ἀναφερθῶμεν χρονολογικῶς εἰς τὰ διατρέξαντα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ὑπὸ ἐξέτασιν ὑπόθεσιν.

Μετὰ τὴν ἀποτίμησιν τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τῆς Ε.Η.Ε. ὑπὸ τοῦ Ταχυσυνεργεῖου ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τῆς Δ.Ε.Η. κ. Θ. Μακρῆς μετὰ ἀπὸ μακρὰς διαπραγματεύσεις καὶ ἐναντι ἀρχικῆς ἀπαιτήσεως τῆς Ε.Η.Ε. ἐξ 120.000.000 δρχ., κατέληξεν εἰς συμφωνίαν μὲ τὴν ἀνωτέρω Ἐταιρείαν 79.000.000 δρχ.

Ἀκολούθως ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς κ. Γ. Πεζόπουλος διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. Ε 110]12-8-58 καὶ Ε 147]17-4-58 ἐγγράφων του εἰσηγήθη εἰς τὸ Δ.Σ. ὅπως ἐγκρίνῃ τοῦτο τὸ ἀνωτέρω συμφωνηθὲν ποσόν, ἐξαπαρτήριζε δὲ τὴν ἐπελθοῦσαν συμφωνίαν ὡς «οἰκονομικῶς συμφέρουσαν διὰ τὴν Δ.Ε.Η. καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἰδιαίτερος ἐπιωφελέης».

Τὸ Δ.Σ. ἀσχοληθὲν μὲ τὴν εἰσηγήσιν τοῦ Γ.Δ. κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 21-4-58, ἀπέρριψε ταύτην, καθώρισεν δὲ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 116]21-4-56 ἀποφάσεώς του ὡς εὐλόγον τιμῆμα ἐξαγορᾶς τὸ ποσόν τῶν 59.000.000 δρχ. ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἔδει νὰ ἐπιδιωχθῆ ἡ φιλικὴ ἐξαγορὰ.

Ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1701/3-6-58 γνωστοποιεῖ πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ Δ.Σ. ὅτι τὸ Δ.Σ. τῆς Ε.Η.Ε. ἀποφάσισε νὰ μὴ ἀποδεχθῆ τὴν ἐξαγορὰν ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. καθορισθέντος ποσοῦ.

Τὴν 10.6.58 ὁ κ. Θ. Μακρῆς ὑποβάλλει ἀπόρρητον γνωμοδότησιν ἐν ἣ ἐτόνισε τὴν ἀνάγκην ὅπως εἰς περίπτωσιν ἀπαλλοτριώσεως ἐπιδιώξῃ ἡ Δ.Ε.Η. τὴν ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτριώσιν τοῦ συνόλου τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ε.Η.Ε. καὶ τοῦτο πρὸς ἀποφυγὴν τῆς προβολῆς τῆς ἐνστάσεως ἀντισυνταγματικότητος ὑπὸ τῆς τελευταίας. Συγχρόνως ὑπεδείκνυεν ὡς ἄκρως πιθανόν ὅτι ἡ Δ.Ε.Η. διέτρεχε τὸν κίνδυνον νὰ ἐμπλακῆ εἰς 9 δίκας ὅσας καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν πόλεων ὅπου ὑπῆρχον ἐγκαταστάσεις τῆς Ε.Η.Ε. καὶ νὰ ὑποχρεωθῆ εἰς καταβολὴν σημαντικῶς ἀνωτέρου τοῦ τιμήματος ἐξαγορᾶς ποσοῦ. Ἐν τῷ μεταξύ ἐπηρεολοῦθησεν ἡ διαμαρτυρία τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς μετόχου τῆς Η.Ε.Η. ὡς καὶ διαμαρτυρία τῆς Ἐνώσεως Βιομηχανῶν Ἡλεκτρισμοῦ, ἥτις καὶ ἐξαπαρτήριζε τὸ ποσόν τῶν 59.000.000 δρχ. ὡς εὐτελές, ἰδιαίτερος δὲ μετὰ σύγκρισιν πρὸς τὰ 33.000.000 δρχ. τὰ ὁποῖα συνφωνήθησαν πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν.Δ.

3523)1956, δια τὴν ἐξαγορὰν τῆς Ἡλεκτρικῆς Ἐπιχειρήσεως Βόλου. Τὴν ἐκθεσὶν ταύτην ὑπέβαλεν ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος εἰς τὸ Δ.Σ. διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Ε 397]31-7-58 σημειώματος ἐν ᾧ συνίστα τὴν ἀποδοχὴν τῶν ἀπόψεων τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τῆς Δ.Ε.Η.

Κατόπιν τῆς συνεδριάσεως τῆς 4.8. 58 ἐλήφθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 266)4.8.58 ἀπόφασις τοῦ Δ.Σ. με μειοψηφίαν μόνον τῶν κ.κ. Γ. Πεζοπούλου καὶ Π. Γουναράκη διὰ τῆς ὁποίας ἐξουσιοδοτήθη ὁ Γενικός Διευθυντὴς «ὅπως προβῆ εἰς τὴν λήψιν ἀπάντων τῶν ἀναγκαιούτων μέτρων διὰ τὴν κήρυξιν τῆς ἀπαλλοτριώσεως». Δέον ὅμως νὰ σημειωθῆ ὅτι κατὰ τὴν ἀνωτέρω συνεδρίᾳσιν ὁ κ. Ε. Βιδάλης, ὁ κ. Σ. Κιτριλάκης καὶ ὁ κ. Π. Στουπάθης φοβούμενοι τὴν καθυστέρησιν ἐκ τῆς διαδικασίας τῆς ἀπαλλοτριώσεως συνέστησαν ὅπως καταβληθῆ προσπάθεια προσεγγίσεως τῶν ἑκατέρωθεν ἀπόψεων. Συγκεκριμένως ὁ μὲν πρῶτος ὑπέδειξεν τὸ ποσὸν τῶν 70 ἐκ. δρχ. ὁ δὲ δεύτερος τὸ ποσὸν τῶν 65 ἐκ δρχ. ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιδιωχθῆ ὁ συμβιβασμός.

Ἐπηρεολούθησαν αἱ συνεδριάσεις τοῦ Δ.Σ. τῆς 18.8.58, 23.8.58 καὶ 25.8.58 καὶ τελικῶς διευτώθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 300)25.8.58 ἀπόφασις τοῦ Δ.Σ. διὰ τῆς ὁποίας τὸ Δ.Σ. ἐπανάηρχετο εἰς τὴν παλαιὰν του ἀπόφασιν τῶν 59.000.000 δρχ. πλὴν ὅμως τοῦτο ἐγένετο τύποις ἵνα μὴ ἀρυσθῆ ἐπιχειρήματα κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις ἢ Ε.Η.Ε. ἐκκινούσα ἀπὸ τὸ ποσὸν τῶν 69.000.000 δρχ. τὰ ὁποία ἐν τῇ οὐσίᾳ εἶχον ἀποφασισθῆ κατ' ἐκείνην τὴν συνεδρίᾳσιν. Εἶναι ἴσως τὸ σημαντικώτερον σημεῖον τῆς ὅλης ὑποθέσεως τὸ ὅτι ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. μετὰ τὸ πέρασ τῆς συνεδριάσεως ἀνακεφαλαίων πιστοποιεῖ ὅτι : «5 ἐν τῷ συνόλῳ μέλη τοῦ Δ.Σ. ἐπιθυμοῦν νὰ καθορισθῆ ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. τὸ προτεινόμενον ποσὸν διὰ τὴν ἐξαγορὰν τῶν 69 ἐκατ. δρχ. καὶ προέτεινε ὅπως μὴ μεταβληθῆ ἡ ἀπόφασις τῶν 59 ἐκατ. δρχ. μέχρις ὅτου ἡ Ε.Η.Ε. «καθορίσῃ σαφῶς τὴν στάσιν τῆς». Ἄλλωστε τοῦτο δὲν ἦτο ἀπορία ἀξιῶν καθ' ὅσον καὶ εἰς προηγουμένας συνεδριάσεις πλεῖστα μέλη τοῦ Δ.Σ. εἶχον ὄχι μόνον φόβους διὰ τοὺς κινδύνους τῆς ἀπαλλοτριώσεως (συνταγματικότης κ.λ.π.) ἀλλὰ καὶ εἶχον σαφῶς κηρυχθῆ ὑπὲρ τῆς αὐξήσεως τοῦ ποσοῦ εἰς 69 ἐκατ. δρχ. Αὐτὸς οὗτος ὁ κ. Β. Κόλλιας κατὰ τὴν συνεδρίᾳσιν 26)1958 μεταφέρων προσωπικῶν του συζήτησιν με τὸν κ. Ἄλ. Βαμβέτσον, εἶπεν ὅτι ἐὰν ἐπρόκειτο ἡ Δ.Ε.Η. νὰ δώσῃ μόνον 4-5 ἐκατ. δρχ. πλεόν τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον ἀπεφάσισεν τὸ Δ.Σ. κάτι θὰ ἐγένετο.

Ὁ δὲ Δημητρακόπουλος εἰς τὴν συνεδρίᾳσιν τῆς 25.8.58 ἐρμηνεύων τὴν λευκὴν του ψήφον ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ εἴπῃ, ἐλλείψει κριτηρίων, ἐὰν τὸ ποσὸν τῶν 75 ἐκατ. δρχ. ἦτο πολὺ ἢ ὀλίγον.

Κατὰ τὴν συνεδρίᾳσιν τῆς 22.10.58 κατὰ τὸ πόρισμα, ἀνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου «συγκινησις τοῦ κ. Ἰ. Πουργοῦ» διὰ τὴν ἐκκρεμότητα τῆς ἐξαγορᾶς καὶ ἡ παράκλησις του, ὅπως μεταδοθῆ εἰς τὸ Συμβούλιον ἢ ἀποφίς του, ὅτι ἀσχέτως τοῦ τρόπου καθ' ὃν τὸ Δ.Σ. ἔκρινε τὸ θέμα τῆς ἐξαγορᾶς, πρέπει νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν, ὅτι, ἡ ἐκκρεμότης ἢ ὁποία θὰ ἐπακολουθήσῃ τὴν ἀπόφασιν περὶ ἀπαλλοτριώσεως θὰ δημιουργήσῃ ἀσφαλῶς ζητήματα οικονομικῆς φύσεως διὰ τὴν Δ.Ε.Η., λόγῳ κυρίως τῆς παρατάσεως τῆς ἐπιδοτήσεως ἢ ὁποία, ἰδίᾳ διὰ τοὺς χειμερινούς μῆνας, ἀνέρχεται εἰς σημαντικώτατα ποσά, ἐγγιζόντα τὰ 2 ἐκατ. δρχ. μηνιαίως, ἐκτὸς τῆς ταλαιπωρίας ἢ ὁποία μέλει «νὰ προκύπτῃ ἐκ τῆς ἀμφισβητήσεως τῆς συνταγματικότητος τοῦ νόμου».

Μετὰ συζήτησιν καθ' ἣν ὁ μὲν κ. Στουπάθης προέτεινε ποσὸν κυμαινόμενον μεταξύ 67 καὶ 69 ἐκατ. δρχ. αἱ δὲ κ.κ. Ε. Βιδάλης καὶ Σ. Κιτριλάκης 68 ἐκατ. δρχ. τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. ἐδέχθησαν τὸ ποσὸν τῶν 70 ἐκατ. δρχ. ὅπερ ὑπέδειξεν ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος, κατόπιν τῆς παρατηρήσεως τοῦ Προέδρου ὅτι ἡ Ε.Η.Ε. ἴσως δὲν δεχθῆ τὰ 68 ἐκατ. δρχ. ἐμμένουσα εἰς τὰ 75 ἐκατ. δρχ. Ἐξαιρέσιν ἀπετέλεσαν οἱ κ.κ. Ι. Πεσμαζόγλου καὶ κ. Β. Κόλλιας οἱ ὁποῖοι ἐνέμειναν εἰς τὴν παλαιὰν πρότασιν τῶν 59 ἐκ. δρχ. καὶ ὁ κ. Α. Δημητρακόπουλος ὁ ὁποῖος καὶ πάλιν ἔδωσεν λευκὴν ψήφον. Πλὴν ὅμως ἡ ἀπόφασις 355]1958 διευτώθη ὑπὲρ

τῆς ἀπαλλοτριώσεως πρὸς διευκόλυνσιν τῶν διαπραγματεύσεων ἀποφασισθέντος ὅπως παρακληθῆ ὁ κ. Ἰ. Πουργὸς τῆς Βιομηχανίας καὶ βολιδοσκοπήσῃ τελικῶς τὴν Ε.Η.Ε.

Εἰς τὴν συνεδρίᾳσιν τῆς 21.11.58 ἀνεκοινώθη ἡ συμφωνία τῆς Ε.Η.Ε. ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 70 ἐκατ. δρχ. καὶ ἐλήφθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 396]1958 ἀπόφασις με μειοψηφίαν τῶν κ.κ. Ι. Πεσμαζόγλου, Β. Κόλλια καὶ Α. Δημητρακοπούλου οἱ ὁποῖοι ἐνέμεινον ἐπὶ τῶν γνωστῶν ἀπόψεων των. Ἐκτοσε ἤρξαν, παραταθεῖσαι ἐπὶ ἐν τετράμηνον περίπτου, αἱ διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Ε.Η.Ε., ὅτε κατὰ τὴν συνεδρίᾳσιν τῆς 20.3.59 ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. ἀνεκοίωσεν εἰς τὰ μέλη τὰ ὅσα συνέβησαν κατὰ τὴν συνεδρίᾳσιν τῆς 19.3.59 τῆς ἐξ Ἰ. Πουργῶν Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς ἣν κληθέντες, παρέστησαν ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Γενικός Διευτὴς τῆς Δ.Ε.Η. «Κατ' αὐτὴν ὁ μὲν Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Π. Κανελλόπουλος φέρεται εἰπῶν ὅτι ὡς μετέδωσεν ὁ Ἰ. Πουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ τὸ ἀποφασισθὲν τίμημα ἐξαγορᾶς θεωρεῖται πρὸς σεβάρων οἰκονομικῶν κύκλων τῆς χώρας ὡς ὑπερβολικὸν καὶ ἡ καταβολὴ τούτου εἰς τὴν Ε.Η.Ε. ἐνδέχεται, νὰ ἐκθέσῃ οὐ μόνον τὴν Δ.Ε.Η. ἀλλὰ τὴν Κυβέρνησιν ὡς ἰδιαίτερος εὐνοοῦσαν τὸν κ. Πολογεώργη», ὁ δὲ κ. Α. Πρωτοπαπαδάκης προσέθεσεν ὅτι τὸ ἀποφασισθὲν διὰ τὴν Ε.Η.Ε. ποσοστὸν φιλικότητος ἐγγιζόν τὰ 48 % δέον νὰ θεωρηθῆ ὑψηλὸν δεδομένου, ὅτι, τὸ καταβληθὲν εἰς τὰς ἐξαγορασθείσας μέχρι τότε 12 ἐταιρείας δὲν ὑπερβαίνει τὸ 18,8 % Ἐν συνεχείᾳ ὑποστηρίζεται ὅτι εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο προσῆλθεν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὁ ὁποῖος διεπίστωσεν ὅτι οἱ κ.κ. Ἰ. Πουργοῦ καὶ Βαμβέτσου σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τοὺς φόβους τοῦ κ. Ἰ. Πουργοῦ Συντονισμοῦ καὶ κατόπιν τούτου ἐξέφρασε τὴν γνώμην ὅτι τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. πρὸς ἀποφυγὴν δημιουργίας ἐντυπώσεων θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ ἐπανεξετάσῃ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐξαγορᾶς δι' ἀπαλλοτριώσεις ἐκτὸς ἐὰν ἡ Ε.Η.Ε., «εφαίνετο ὑποχωροῦσα εἰς τὰς μεγάλας ἀξιώσεις τῆς.»

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως προέτεινε ἀκολούθως ὅτι τὸ ποσὸν τῶν 59 ἢ 60 ἐκατ. δρχ. τὸ ὁποῖον ὑπεστήριζεν ἡ μειοψηφία τοῦ Δ.Σ. θὰ ἦτο δυνατόν νὰ εἶναι τὸ ποσὸν τῆς ἐξαγορᾶς τῆς Ε.Η.Ε.

Μετὰ τὴν συζήτησιν ἣτις ἐπηρεολούθησεν τὰς ἀνακοινώσεις τοῦ Δ.Σ. διευτώθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 75]20.3.59 ἀπόφασις δι' ἣς ἀνεκλήθη ἡ περὶ ἐξαγορᾶς ὁμοία ὑπ' ἀριθ. 396]58 καὶ ἀπεφασίσθη ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτριώσις τῆς Ε.Η.Ε.

Ἀπὸ τὸ σημεῖον τοῦτο τὰ γεγονότα ἐξελίσσονται ταχύτατα.

Εἰς τὴν Συνεδρίᾳσιν τῆς 31.3.59 ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος ἐπήλωσεν, ὅτι, μετὰ τὴν ὑπογραφήν ὑπὸ τοῦ Ἰ. Πουργοῦ Βιομηχανίας τῆς περὶ κηρύξεως τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀποφάσεως, ἡ ἐταιρεία διευτώσεν παράπονα ὅτι, μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἠκολουθήθη τὸ τόσον καταθλιπτικὸν μέτρον τῆς ἀπαλλοτριώσεως, κατόπιν δὲ τούτου ὁ Ἰ. Πουργὸς ἐκράτησεν τὴν ἀπόφασιν καὶ θέτει εἰς τὸ Δ.Σ. ὅπως πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀπαλλοτριώσεως δώσῃ διὰ ἀποφάσεώς του τὴν εὐχέρειαν εἰς τὴν Ε.Η.Ε. τῆς ἐξαγορᾶς τῆς ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 59.000.000 δρχ. Τὴν πρότασιν ταύτην ἀπεδέχθη τὸ Δ. Σ. καὶ οὕτω μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ. αἱ ἐγκαταστάσεις τῆς Ε.Η.Ε. Ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος καὶ Εὐβοίας περιήλθον εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς Δ.Ε.Η. ἀπὸ τῆς 16.4.1959.

3. Ἀνυπαρξία κυβερνητικῶν εὐθυνῶν.

Κυβερνητικαὶ παρεμβάσεις καθ' ὅλους τοὺς μακροὺς μῆνας τῶν διαπραγματεύσεων τῆς Δ.Ε.Η. μετὰ τῆς Ε.Η.Ε. ὑπῆρξαν εἰς δύο περιπτώσεις: α) Ἡ ἀνακοινώσις τῶν ἀπόψεων τοῦ Ἰ. Πουργοῦ Βιομηχανίας ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κατὰ τὴν συνεδρίᾳσιν τοῦ Δ.Σ. τὴν 20.10.58 καὶ β) Ἡ σύστασις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ.Σ. καὶ τὸν Γενικὸν Διευτὴν τῆς Δ.Ε.Η. μήπως θὰ ἦτο σκόπιμον πρὸς ἀποφυγὴν ἀδικαιολογήτων παρεξεργήσεων, τὸ Δ.Σ. νὰ ἐπανάηρχετο εἰς τὴν παλαιάν του ἀπόφασιν περὶ ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς

Ε.Η.Ε., εκτός εάν αυτή επεδέχτο το ποσόν των 59.000.000 δρχ. διά την φιλικήν εξαγοράν της.

Ὡς και ὁ ἴδιος ὁ κ. Ν. Μάρτης ἀνέφερεν κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀπόψεων του ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, πράγματι οὗτος παρεκάλεσε τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον ὅπως μεταφέρῃ εἰς τὸ Δ.Σ. τὰς ἀνησυχίας του ὡς πρὸς τὴν παράτασιν τῆς ἐκκρεμότητος τοῦ θέματος εξαγορᾶς τῆς Ε.Η.Ε.

Οἱ λόγοι οἱ ὅποιον ἴσχυσαν ὥστε νὰ πεισθῇ ὁ τότε Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας και προβῇ εἰς τὴν ὡς ἄνω ἐνέργειαν ἐξετέθησαν ἀναλυτικῶς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἴδιου ἐνώπιον τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι δέ οἱ κάτωθι :

1) Ἡ Ἐνωσις Βιομηχανῶν Ἠλεκτρισμοῦ διεμαρτυρήθη εἰς τὸν τότε Ὑπουργὸν Βιομηχανίας ἰσχυρίζομένη ὅτι ἡ Ε.Η.Ε. ἢ πρωτοπόρος τοῦ Ἠλεκτρισμοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀδικεῖται.

2) Ἡ ἴδια Ε.Η.Ε. διὰ ἐγγράφου της ὑπογραφομένου και ἐπιδοθέντος ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Δ.Σ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Κου Μ. Δένδια ἀφοῦ διεμαρτυρήθη διὰ τὴν κακὴν στάσιν τῆς Δ.Ε.Η. ὑπεστήριζεν ὅτι τυχὸν ὑπογραφησάμενη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας ἀπόφασις περὶ ἀπαλοτριώσεως τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ε.Η.Ε. θὰ ἠκυροῦτο ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας λόγω, ἀφ' ἑνός μὲν, μὴ κυρώσεως τῆς προδικασίας τῆς διαιτησίας, ἀφ' ἑτέρου δέ, μὴ τηρήσεως τῶν προϋποθέσεων περὶ φιλικότητος.

3) Διὰ τοῦ ἴδιου της ἐγγράφου ἡ Ε.Η.Ε. ὑπεστήριζεν ὅτι ἡ Δ.Ε.Η. εἶχεν περιορίσει τὴν διαφορὰν εἰς 6 μόνον ἑκατ. δρχ. και ὡς ἐκ τῆς μικρότητος τῆς διαφορᾶς θὰ ἔπρεπε μετὰ σοβαρότητος νὰ σταθμισθῇ τὰς περιπετείας ἐκ τυχὸν ἀπαλοτριώσεως.

4) Ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τῆς Δ.Ε.Η. κ. Θ. Μακρῆς, περὶ τῆς ἐντιμότητος τοῦ ὁποίου οὐδεὶς ἀμφέβαλεν, εἰς ἀπόρητον ἐγγράφον του εἶχεν ἐκφράσει εἰδικῶς περὶ Ε.Η.Ε., τοὺς φόβους του και διὰ τὴν παράτασιν τοῦ ἀναγκασμοῦ διὰ τὴν ἀπαλοτριώσιν χρόνου και διὰ τὸ ὕψος τοῦ ποσοῦ ὅπερ τελικῶς θὰ ἐπεδικάζετο ὑπὲρ τῆς Ε.Η.Ε. και τὸ ὅποιον κατὰ τὴν γνώμην του θὰ ἦτο σημαντικῶς ἀνώτερον τοῦ ποσοῦ τῆς εξαγορᾶς.

5) Ἡ μηνιαίως καταβαλλομένη ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. εἰς τὴν Ε.Η.Ε. ἐπιδότησις ἀνήρχετο εἰς 1.300.000 δρχ. περίπου, ἢ καταβολὴ δὲ αὐτῆς θὰ ἠδύνατο λόγω τῶν προμνησθέντων ἐνδεχομένων νὰ παραταθῇ ἐπὶ ἰκανὸν χρόνον ἐπιφερομένης οὕτω και ἀναλόγους ζημίας εἰς τὴν Δ.Ε.Η.

6) Οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων εἰς ἃς ἐλειτούργει ἡ Ε.Η.Ε. εἶχον ἀρχίσει νὰ δυσφοροῦν διὰ τὴν ἐπέκτασιν και ἀντικατάστασιν τοῦ δικτύου διανομῆς, προκαλουμένην ἐκ τῆς συνεχίζομένης ἐκκρεμότητος και μὴ εξαγορᾶς της ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η.

7) Ὅτι τέλος ὠρισμένοι ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἰς ἐπανειληγμένας συνεδριάσεις εἶχον ἐκφρασθῇ ὑπὲρ τῆς αὐξήσεως τοῦ ποσοῦ εξαγορᾶς εἰς 65-70 ἑκατ. δρχ., ὅτι εἶχον ἐκφράσει ἀμφιβολίας ὡς πρὸς τὴν συνταγματικότητα τοῦ Νόμου, ὡς ἐπίσης εἶχον διατυπώσει τὴν ἄποψιν νέας ἐκτιμήσεως τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τῆς Ε.Η.Ε. Ἐν ὅψει πάντων τῶν ἀνωτέρω θὰ ἦτο ἀπορίας ἄξιον ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας δὲν παρεκάλει τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον νὰ μεταφέρῃ τὰς ἀνησυχίας του εἰς τὸ Δ.Σ., τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον και ὁ τελευταῖος οὗτος ὡς ἀρμόδιος ὑπηρεσιακὸς παράγων και πρῶτος σύμβουλος τοῦ Ὑπουργοῦ συνεμερίζετο πλήρως, ὡς τοῦ ἐδήλωσεν, τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας φόβους περὶ τῆς ἐξελιζέως τῆς ὡς ἄνω ὑποθέσεως.

Ἀναφέρεται εἰς τὸ πόρισμα ὅτι δῆθεν ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος μετέφερεν εἰς τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 22-10-58 τὴν «συγκίνησιν» τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ λέξις «συγκίνησις» ἀπετέλει προσωπικὴν ἐκφρασιν τοῦ κ. Βλαχοπούλου, οὐδὲ δύναται νὰ ἐξακριβωθῇ ὅτι ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τοῦ ἴδιου τοῦ Ὑπουργοῦ ὁ ὁποῖος ἀνησυχίαν θὰ ἐξέφρασε διὰ τὴν πορείαν τῆς ὑποθέσεως, ὡς ἦτο ἄλλωστε και φυσικόν, ἢ πραγματικὴ στάσις τοῦ κ. Ν. Μάρτη, ἐν προκειμένῳ διαφωτίζεται πλήρως ἐκ τῆς δηλώσεως τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κατὰ τὴν ὡς ἄνω συνεδρίασιν, διευκρινήσαντος ὅτι τὰ λε-

χθέντα ὑπ' αὐτοῦ δὲν ἔχουν τὴν ἐννοίαν παρεμβάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἄλλωστε τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ ἐπὶ τῆς Δ.Ε.Η. τὰς ἀπόψεις του, ἀλλὰ ἀπλῶς τὰ λεχθέντα ὑπ' αὐτοῦ εἶχον τὴν ἐννοίαν κατατοπισμοῦ τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. ἐπὶ τῶν ἀπόψεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας.

Καθίσταται φανερόν ἐκ τῶν προορηθέντων ὅτι ὁ Ὑπουργὸς καθ' ὃ ἔχει δικαίωμα ἀλλὰ και ὑποχρέωσιν μεταφέρει τὰς γνώμας του διὰ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου εἰς τὸ Δ.Σ. ἀλλὰ ταυτοχρόνως ὁμιλῶν διὰ τοῦ στόματος τοῦ τελευταίου τούτου καθορίζει τὴν ἐννοίαν τῆς παρεμβάσεώς του. Καὶ διὰ νὰ μὴ ὑπάρξῃ τὸ παραμικρὸν ἔγχοσ ἀμφιβολίας σπεύδει ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ ἐποπτεύοντος Ὑπουργοῦ νὰ δηλώσῃ, ὅτι βεβαίως ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ ἐπὶ τῆς Δ.Ε.Η. τὰς ἀπόψεις του.

Ἡ δευτέρα Κυβερνητικὴ παρέμβασις ἐγένετο ὑπὸ τὰς γνωστάς συνθήκας τὴν 19-3-59 εἰς τὴν ἐξ' Ὑπουργῶν Οἰκονομικῆν Ἐπιτροπὴν ὅπου και κληθέντος παρευρέθησαν και οἱ Πρόεδρος και Γενικὸς Διευτῆς τῆς Δ.Ε.Η.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι εἶχον παρέλθει πλέον τῶν 4 1/2 μηνῶν ἀπὸ τῆς συνεδριάσεως τῆς 22-10-58 και παρὰ τὸ γεγονός ὅτι εἶχεν προχωρήσει ἡ ἐπεξεργασία τῶν σχετικῶν συμβολαίων τῆς εξαγορᾶς ἢ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον παράστασις τῶν διαπραγματεύσεων ἦτο δυνατόν νὰ εἶχεν δημιουργηθεῖ δυσμενεῖς ἐντυπώσεις διὰ τὴν καλοπιστίαν τῆς τῆς Ε.Η.Ε.. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐν συνδυασμῷ και πρὸς τὰς κυκλοφορούσας διαδόσεις ἐδῶθεν ἀφορμὴν εἰς τὴν Κυβερνητικὴν παρέμβασιν ἣτις ἐπέφερον τὰ γνωστὰ ἀποτελέσματα. Ἡ ἐπιθυμία ὅπως ἀποφευχθῇ ἡ δημιουργία ἐντυπώσεων ἔστω και ἐσφαλμένων ὑπῆρξεν ὁ ἀποφασίσας τὴν Κυβερνητικὴν παρέμβασιν παράγων. Καὶ ἡ ἐπιθυμία αὕτη ἐξεφράσθη κατὰ ἔντονον μὲν, διασφαλίζοντα δέ, τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Δ.Ε.Η. τρόπον. Ὁ Πρόεδρος τῆς τότε Κυβερνήσεως κατὰ τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτάκτου Ἐλέγχου (σελ. 116) φέρεται εἰπῶν «ὅτι τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. πρὸς ἀποφυγὴν δημιουργίας ἐντυπώσεων ἔστω και ἐσφαλμένων θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ ἐπανεξετάσῃ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐξογορᾶς δι' ἀπαλοτριώσεως » ἐκτὸς ἐὰν ἡ Ε.Η.Ε. «ἐφάνηται ὑποχωροῦσα εἰς τὰς μεγάλας ἀξιώσεις της».

Ἡ σύστασις αὕτη τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐκτὸς τοῦ ὅτι προεφύλαξε τὴν Δ.Ε.Η. ἀπὸ τὴν δημιουργίαν δυσμενῶν ἐντυπώσεων, ἐπέφερε και τὸ γνωστὸν ἀποτέλεσμα δηλαδὴ τὴν ἀποδοχὴν ἐκ μέρους τῆς Ε.Η.Ε. τῆς φιλικῆς εξαγορᾶς ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 59.000.000 δρχ.

Κατόπιν τῶν ὄσων ἐξετέθησαν ἀνωτέρω, νομίζομεν ὅτι παρέλκει ἡ ἰδιαίτερα νομικὴ ἀνάλυσις, τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον, τόσον ὁ εἰσηγητῆς τῆς πλειοψηφίας ὅσον και ἡ Ἐπιτροπὴ προέτειναν ὅπως μὴ διατυπωθῇ κατηγορία ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙΙ.

Δαπάναι τῆς Δ.Ε.Η. Διὰ δημοσιεύσεις και Συνδρομὰς εἰς τὸν τύπον.

1. Περὶ τοῦ θέματος τούτου οὐδὲν διαλαμβάνουν τὰ συμπεράσματα τοῦ Πορίσματος και εἰς αὐτὸ δὲ τὸ εἰδικὸν κεφάλαιον τοῦ Πορίσματος ἐξετάζεται τὸ θέμα κυρίως ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς σκοπιμότητος, ἂν και λέγει τοῦτο : «Ἡ ἡμετέρα ἐπιτροπὴ δὲν δύναται νὰ κρίνῃ τὴν σκοπιμότητα τῆς καταβολῆς τόσοσων μεγάλων ποσῶν διὰ λόγους καθαρᾶς διαφημίσεως προκειμένου περὶ δημοσίας ἐπιχειρήσεως».

Ἐν τούτοις προκύπτει ἐξ αὐτοῦ τοῦ Πορίσματος ὅτι τὸ ποσὰ τῶν δημοσιεύσεων, ἀναλόγως πρὸς τὸν κύκλον ἐργασιῶν τῆς Δ.Ε.Η. και πρὸς τὴν ἀνάγκην πορισμοῦ ἐκατοντάδων ἐκάστοτε ἐκατομμυρίων δρχ. διὰ δανεισμοῦ, δὲν εἶναι ὑπέρογκα, διότι ἀνῆλθον εἰς τὰ ἐξῆς ποσά :

1959	Δρχ.	4.184.000.—
1960	»	4.221.000.—
1961	»	6.230.000.—

Οὕτως ἀποδεικνύεται πεπλανημένη ἡ κατάθεσις τοῦ μάρτυρος κ. Ἰουλίου Εὐλαμπίου (28.4.1965) ἀναβιβάζοντος

τὸ ποσὸν εἰς 15.000.000 (δέκα πέντε ἑκατομύρια) ἐτησίως ἦτοι εἰς ἡμισυ ἑκατομύριον δολλαρίων, ἐνδεχομένως δὲ ἐπὶ τῆς πλάνης ταύτης στηρίζονται καὶ τὰ συμπέρασματά του εἰς βάρος τῆς διοικήσεως τῆς Δ.Ε.Η.

2. Ἐνδιαφέροντα εἶναι ὀρισμένα σημεῖα τοῦ πορίσματος. Οὕτως ἀναφέρεται (εἰς τὴν σελ. 120) κατάθεσις τοῦ κ. Κωνσταντίνου Τριανταφυλλίδου, εἰς ἣν οὗτος μεταξὺ ἄλλων λέγει «... κατὰ γενικὸν κανόνα ἴσχυσαν τὰ ἐμπορικὰ τιμολόγια τῶν ἐφημερίδων, τὰ ὁποῖα εἶναι κατώτερα τῶν ἰσχυόντων διὰ τοὺς ὀργανισμούς. Τοῦτο δὲ ... ἐξησφάλισε μεγάλην οἰκονομίαν διὰ τὴν Δ.Ε.Η.».

3. Τὰ περὶ καταθέσεως τοῦ κ. Γουναράκη, καθ' ἣν ἐγένετο πριμοδότησις ἐφημερίδων, ἀνατρέπονται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ὁ κ. Γουναράκης ὑπέβαλεν αἴτησιν πρὸς τὸ δικαστήριον περὶ διορθώσεως τῶν πρακτικῶν κατὰ μῆνα Αὐγούστου τοῦ 1959.

Εἶναι ὅμως ἄξιον προσοχῆς τὸ κατατεθὲν παρὰ τοῦ ἰδίου κ. Γουναράκη εἰς τὸ ἐφετεῖον ὅτι «οὐδέποτε ἡ Κυβέρνησις μᾶς ὑπέδειξεν νὰ δώσωμεν διαφημίσεις εἰς ἐφημερίδας.»

4. Τέλος παραθέτομεν τὰς ἀπαντήσεις τοῦ μάρτυρος κ. Ἰουλίου Εὐλαμπίου εἰς διαδοχικὰς ἐρωτήσεις βουλευτῶν. Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 28-4-1965 εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. Βασιλάτου ἀπήντησεν «ἡ δαπάνη αὐτῆ (σημ. διὰ δημοσιεύσεις) διετίθετο κατ' ἄνισον μὲν ποσοστὸν, ὄχι ὅμως μόνον πρὸς τὰς προσκειμένας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐφημερίδας». Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 10-5-1965 εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. Καλλία ἀπήντησεν «ἀσφαλῶς ἡ διαφήμισις τῶν ὁμολογιακῶν δανείων εἶναι ἀναγκαία, ἐξαρτάται δὲ βέβαια ἐὰν τὰ διατεθέντα πρὸς τοῦτο ποσὰ εἶναι λογικὰ ἢ ὑπερογκά. Ὑπάρχουν βεβαίως πλεῖστοι εἰδικοί περὶ τὰς δημοσίας σχέσεις διὰ νὰ δώσουν μίαν ἐκτίμησιν περὶ μιᾶς λογικῆς καμπάνιας».

5. Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως πρὸς τὰ ἄνω προέβλεψεν ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει εὐθύνη ὑπουργοῦ τινὸς διὰ τὰς δημοσιεύσεις εἰς τὸν τύπον. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ εἰσήγησις ὑπῆρξε νὰ μὴ γίνῃ κατηγορία καὶ ἡ ἀναγκαστικὴ ἐπιτροπὴ ἐδέχθη τὴν εἰσήγησιν καὶ ἀπεφάσισε νὰ προτείνῃ ὅπως μὴ γίνῃ κατηγορία.

Ἐξ ἄλλου πιστεύομεν ὅτι κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς δὲν περιλαμβάνετο καὶ εἰς τὴν κατηγορίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IV.

Ἀσφαλίσεις Ἔργων Μέγδοβα καὶ Δευτέρας Μονάδος Πτολεμαΐδος.

1. Ἀσφαλίσεις Μέγδοβα :

1. Προκύπτει, ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς φύσεως τοῦ θέματος, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συνδυασθῇ πρὸς ὑπουργικὰς εὐθύννας. Δὲν ἐτίθεντο, εὐλόγως, τὰ ασφαλιστήρια συμβόλαια ὑπ' ὄψει τοῦ ἀσκοῦντος τὴν ἐπὶ τῆς Δ.Ε.Η. ἐποπτεῖαν Ὑπουργοῦ τῆς Βιομηχανίας, ὅπως καὶ δὲν τίθενται καὶ τὰ ἀντίστοιχα συμβόλαια οἰοῦντο ἄλλου νομικοῦ προσώπου ὑπ' ὄψει τοῦ ἐποπτεύοντος τοῦτο Ὑπουργοῦ.

2. Εἰς τὴν περίπτωσιν ἀσφαλίσεως τοῦ Μέγδοβα, ἡ σχετικὴ διακήρυξις περιέλαβε τὸν σφῶδρα ἐπικριθέντα ὄρον, καθ' ὃν (προσφοραὶ γίνονται δεκταὶ μόνον ἀπὸ ὁμίλους ἀποτελουμένους ἐκ πέντε τοῦλάχιστον ασφαλιστικῶν ἐταιρειῶν ἐγνωσμένης οἰκονομικῆς ἐπιφανείας). Ὁ ὄρος οὗτος προσέκαλεσεν τὴν ἀπὸ 12-7-1956 διαμαρτυρίαν τῆς ἐταιρείας «Ἀσθήρ», θεωρησάσης ὅτι ἐτίθετο οὕτω καταπιεστικὸς περιορισμὸς τοῦ κύκλου τῶν συμμετεχόντων καὶ ὅτι, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, ὁ ὄρος θὰ κατέληγεν εἰς βάρος τῶν συμφερόντων τῆς Δ.Ε.Η. Ὁ εἰδικὸς περὶ τὰ ασφαλιστικὰ ὑπάλληλος τῆς Δ.Ε.Η. κ. Χρυσοφίδης ἀνέφερεν εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ.Σ., κ. Π. Γουναράκη ὅτι αἱ παρατηρήσεις τῆς διαμαρτυρομένης ἐταιρείας εἶναι μὲν κατ' ἀρχὴν ὀρθαί, ἀλλὰ ἡ προτεινομένη διαδικασία δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν προκειμένου εἰδικῶς περὶ μεγάλων ἔργων.

3. Ὅπως δὲποτε, μετὰ γνώμην τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς καὶ εἰσήγησιν τοῦ κ. Γ. Πεζόπουλου, τὸ Δ.Σ. ἀπεφάσισεν ὅπως ποσοστὸν 70 - 75 % τοῦ συνόλου τῶν ἀσφαλίσεων δοθῇ εἰς τὰς Ἑλληνικὰς ασφαλιστικὰς ἐταιρείας, τὸ δὲ ὑπόλοιπον εἰς ἀγγλικὸν ὄμιλον.

4. Τὸ ασφαλιστήριον συμβόλαιον ὑπεγράφη τὴν 6ην Σεπτεμβρίου 1956, δι' αὐτοῦ δὲ ὁ Γεν. Δ/ντῆς ἔδιδε τὸ 70 % εἰς τὰς Ἑλληνικὰς ἐταιρείας, τὸ δὲ ὑπόλοιπον 30 % εἰς Ἄγγλικόν ὄμιλον. Ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ ποσοστοῦ ἐδόθη 15 % εἰς τὸν «Ἀστέρα». Ἐξ ἄλλου ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ Δ.Σ. ἀντικατεστάθη ἀπὸ μὲν τὸν Ἑλληνικὸν Ὀμίλον μία ἐκ τῶν ἀρχικῶς συμμετασχουσῶν ἐταιρειῶν ὑπὸ ἄλλης, ἀπὸ δὲ τὸν Ἀγγλικὸν Ὀμίλον παρελείφθη ἡ Ἐταιρεία LONDON GARANTTEE.

5. Τὴν 13ην Νοεμβρίου 1956 ὑπεγράφη μετὰ τῶν ὡς ἄνω ασφαλιστικῶν ἐταιρειῶν πρόσθετον σύμφωνον ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Δ.Ε.Η. κ.κ. Γ. Τσιμπούκη, Γ. Κρανίδη καὶ Γ. Χρυσοφίδη, χωρὶς, ὅμως, οὗτοι νὰ ἔχωσιν ἐξουσιοδότησιν πρὸς τοῦτο καὶ χωρὶς νὰ ἀνακοινωθῇ τὸ πρόσθετον τοῦτο σύμφωνον εἰς τὸ Δ.Σ.

6. Αἱ ασφαλιστικαὶ ἐταιρεῖαι ἀνελάμβανον, διὰ τοῦ πρόσθετου συμφώνου, ἄνευ αἰοῦντο ἀνταλλάγματος, τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως, ἣτις πλέον θὰ ἐκάλυπτε καὶ τὰ ἐλαττώματα κατασκευῆς, τὰ σφάλματα διαχειρίσεως, ἐπιβλέψεως καὶ ἐκτελέσεως, εἴτε ταῦτα τυγχάνουσιν ἀποδοτέα εἰς τοὺς ἐργολάβους, εἴτε εἰς τοὺς μηχανικοὺς αὐτῶν ὡς καὶ τὸ ἐλαττωματικὸν ὕλικόν. Ἐπὶ πλέον, αἱ ασφαλιστικαὶ ἐταιρεῖαι παρητήθησαν—καὶ πάλιν ἄνευ ἀνταλλάγματος—τοῦ δικαιώματος ἀναγωγῆς, ὅπερ εἶχον, βάσει τοῦ ἀρχικοῦ συμβολαίου, κατὰ τῆς OLCO.

7. Ἐκ τυχαίας ἀφορμῆς, τῆς ἐν τῇ ἐργοταξίῳ τοῦ Μέγδοβα καταρρεύσεως ἐνὸς τοίχου, ἀπεκαλύφθη τὸ πρόσθετον συμφωνητικόν. Τὸ ζήτημα ἀνεκινήθη κατόπιν ἀναφορᾶς τοῦ κ. Δ. Παπαλεονάρδου ἀπὸ 30-12-1957. Μετὰ πέντε μῆνας, ὁ Γεν. Δ/ντῆς συνιστᾷ ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτασιν τῆς ὑποθέσεως τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ ασφαλιστήριου. Ἡ ἐπιτροπὴ διεπίστωσεν ὅτι ἡ προμνησθεῖσα τροποποίησις τοῦ ασφαλιστήριου εἰς οὐσιώδη σημεῖα του, πρῶτον μὲν δὲν ἐκοινοποιήθη εἰς οὐδεμίαν τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν, δεύτερον δὲ ἐγένετο ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς Γεν. Δ/σεως, καὶ τῆς ΥΕΚΕΤ, ἐπὶ πλέον δὲ ἄνευ γνώμης τῆς νομικῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ τμήματος ἐλέγχου. Ἐν τούτοις, ἡ ἰδίᾳ ἐπιτροπὴ ἀπέδωσε τὰς προειρημένους ἀταξίας εἰς «ἀβλεψίαν», ἀποκλείσασα «οἰαδήποτε ἕτερα ἐλαττήρια δι' ἃ οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ἔνδειξις προέκυψεν ἐκ τῆς γενομένης ἐρεῦνης».

2. Ἀσφαλίσεις Δευτέρας Μονάδος Πτολεμαΐδος.

1. Κατὰ τὴν ἀπὸ 19-11-58 σύμβασιν μεταξὺ Δ.Ε.Η. καὶ Alstom διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς δευτέρας μονάδος Πτολεμαΐδος προεβλέπετο ὅτι τὰ μὲν ἀσφάλιστρα διὰ τὴν περίοδον «μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ ἐξοπλισμοῦ εἰς τὸ ἐργοτάξιον» θὰ ἐβάρυνον τὴν Alstom, τὰ δὲ ἀσφάλιστρα ἀπὸ τῆς ἀφίξεως καὶ μέχρι τῆς θέσεως εἰς λειτουργίαν θὰ ἐβάρυνον τὴν Δ.Ε.Η.

2. Ἡ Alstom πρότεινε πρὸς τὴν Δ.Ε.Η. τὴν ἄνευ διαγωνισμοῦ παρὰ τῇ ἐν Παρισίοις ἐταιρείᾳ Allianz ἀσφαλίσειν διὰ τοὺς κινδύνους ἀμφοτέρων τῶν περιόδων ἐπὶ ἀσφαλίστρῳ 5,95 %. Ὁ κ. Γ. Πεζόπουλος ἐζήτησεν ἀπὸ τὸ Δ.Σ. ὅπως ἐγκριθῇ ἡ πρότασις αὕτη τῆς ALSTHOM.

3. Κατὰ τὰς γενομένας διαφόρους συζητήσεις ἐνώπιον τοῦ Δ.Σ.—αἵτινες προεκλήθησαν κυρίως, διότι ὁ ἐκ τῶν μελῶν του κ. Μ. Λεβῆς διευθυντῆς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἐθώρῃσε τὸ ἀσφάλιστρον ὡς ὑψηλὸν καὶ προέτεινε τὴν διεξαγωγὴν διαγωνισμοῦ, μεταξὺ καὶ ἑλληνικῶν ἐταιρειῶν (ὁπότε θὰ περιωρίζετο κατὰ τι ἡ ἐξαγωγή συναλλάγματος)—οἱ κ.κ. Π. Γουναράκης, Γ. Πεζόπουλος καὶ Θ. Μακρῆς προέβλεπον, εἰς πρώτην τοῦλάχιστον φάσιν, διάφορα ὑπὲρ τῆς Allianz ἐπιχειρήματα Ἡτοι ὅτι :

α) Εἶχε σημειωθῇ προσφάτως ὑψώσεις τοῦ ἐπιπέδου τῶν ἀσφαλίστρων εἰς τὴν διεθνήν ασφαλιστικὴν ἀγοράν, δικαιολογούσα τὸ 5,95 %.

β) Εἶναι δυσχερὲς, ἀπὸ ἀπόψεως τεχνικῆς καὶ νομικῆς ὁ διαχωρισμὸς τῶν ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως εὐθύνων εἰς δύο περιόδους, ἐὰν ἀνελάμβανε διάφορος δι' ἐκάστην περίοδον ἀσφαλιστῆς, τὰς ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως εὐθύννας κ.λ.π.

4. Ὅπωςδήποτε, μετὰ πολλὰς συζητήσεις, οἱ κ.κ. Γ. Πεζόπουλος, Π. Γουναράκης καὶ Θ. Μακρῆς ἐγκατέλειξαν, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, τὰς προηγουμένως ὑπ' αὐτῶν ὑποστηρικθείσας ἀπόψεις καὶ τελικῶς ἐγένετο διαγωνισμός, συνεπεία τοῦ ὁποίου ἐπετεύχθη μείωσις τοῦ ἀσφαλιστροῦ ὑπὲρ τῆς Δ.Ε.Η. κατὰ 828.000 δραχμὰς.

3. Συμπέρασμα.

1. Ἀμφότερα τὰ ὡς ἄνω ἐκτιθέμενα θέματα δὲν ἔχουν σχέσιν τινὰ πρὸς εὐθύνην ὑπουργοῦ, ὡς ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἱστορικῆς των ἐκθέσεως προκύπτει. Οὐδεὶς ποτε ἤγαγε τὸ θέμα εἰς τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργόν, ὅστις, ἄλλως τε, δὲν

ἦτο δυνατόν νὰ διαθέτῃ τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον διὰ τὴν μελέτην τοιούτων θεμάτων, ἅτινα καὶ εἰδικὰ εἶναι καί, ἐπὶ πλέον, ἀφοροῦν εἰς τὴν συνήθη τῶν ὑποθέσεων τῆς Δ.Ε.Η. διαχείρισιν. Ἡ Δ.Ε.Η. θὰ ὑπέγραψεν ἀσφαλῶς ὑπερεκατοντάδα ἀσφαλιστικῶν συμβολαίων, οὐδὲν τῶν ὁποίων ἐπληροφορήθη ποτὲ ὁ ἐποπτεύων ὑπουργός.

2. Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως τῶν ἄνω πιστεύομεν ὅτι τὰ περὶ ἀσφαλίσεως δὲν περιλαμβάνοντο εἰς τὴν περὶ διώξεως ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς. Ἐξ ἄλλου τόσον ὁ εἰσηγητὴς προέτεινεν νὰ μὴ γίνῃ κατηγορία ὅσον καὶ ἡ ἀνακριτικὴ ἐπιτροπὴ καὶ ἐπομένως παρέλκει λεπτομερεστέρα ἔρευνα τοῦ ζητήματος.

Γενικά συμπεράσματα των μειοψηφούντων μελών της
'Ανακριτικής 'Επιτροπής

Τὰ μειοψηφούντα μέλη της 'Ανακριτικής 'Επιτροπής
μετά επισταμένην μελέτην όλων των ἐκ τῆς διεξαχθείσης
προανακρίσεως προκυψάντων στοιχείων κατελήξαμεν εἰς τὰ
ἑξῆς γενικά συμπεράσματα:

Α'. Μέγδοβας

'Η ἐπὶ παραβάσει καθήκοντος κατηγορία κατὰ τῶν κ.κ.
Παπαληγοῦρα καὶ Κ. Καραμανλῆ εἶναι ἐντελῶς ἀστήρικτος
νομικῶς καὶ οὐσιαστικῶς καὶ ἀναληθής διὰ λόγους οἱ ὅποιοι
ἀναγράφονται ἀναλυτικῶς εἰς τὸ κεφάλαιον Χ τοῦ Α'. μέ-
ρους τῆς παρούσης ἐκθέσεως εἰς ἣν καὶ παραπέμπομεν.
Τοῦτ' αὐτὰ ἰσχύουν καὶ διὰ τὴν ἐπὶ συνεργείᾳ κατηγορίαν
κατὰ τοῦ κ. Π. Παπαληγοῦρα. Προδήλως, ἦσαν παντελῶς
ἀβάσιμοι καὶ ἀταπόδεικτοι ἀμφότεραι αἱ κατηγορίαι.

Β'. Κρεμαστά

'Εκ τοῦ συνόλου τῶν στοιχείων τῆς προανακρίσεως ἐπὶ
τῆς περὶ ἠθικῆς αὐτουργίας εἰς ἀπιστίαν διατυπωμένης κατὰ
τῶν κ.κ. Κ. Καραμανλῆ καὶ Ν. Μάρτη κατηγορίας προέκυ-
ψαν τὰ ἑξῆς:

1) 'Η ἀνάθεσις τῆς μελέτης τοῦ ἔργου Κρεμαστῶν κατὰ
ρητὸν ὄρον τῆς δανειοδοτικῆς μετὰ τῆς ΝΤΕ-ΕΛ-ΕΦ συμ-
βάσεως ἔδει νὰ γίνῃ εἰς 'Αμερικανικὸν Οἶκον.

Κατὰ τοὺς κρατοῦντας κανόνας ἐν Η.Π.Α. θεωρουμένου
ὡς κανόνας ἠθικῆς τάξεως διαγωνισμὸς διὰ τὴν ἀνάθεσιν
μελέτης δὲν ἐπιτρέπεται.

Παρὰ ταῦτα, ἡ Κυβέρνησις ἐπέμενε νὰ γίνῃ διαγωνισμὸς.

2) Τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. κατόπιν τούτου ἐπέλεξε τὴν μέ-
σσην λύσιν. 'Εκάλεσεν 4 οἴκους 'Αμερικανικοὺς ἐκ τῶν προ-
κριθέντων 50 ὑπὸ τῆς ὑπὸ τὸν 'Α. Κουτσοκώσταν 'Επιτρο-
πῆς, ἵνα δώσωσι προσφοράς.

3) Κατὰ τὸ ἀνοιγμα τῶν προσφορῶν διεπιστώθη, ὅτι
ἡ μόνη συμμορφωθείσα πρὸς τοὺς ὄρους τῆς διακηρύξεως
ἦτο ἡ ΕCΙ ἢ ἡ 'Επιτροπὴ κατέταξε δευτέραν εἰς τὴν σει-
ρὰν των προσφορῶν.

4) Προέκυπτε μὲν ἐκ τῶν προσφορῶν ὅτι ἡ ΕΒΑΣCΟ
ἦτο χαμηλότερα εἰς τὸ ποσὸν τῶν παγίων ἐξόδων, πλὴν
ὅμως ὑψηλότερα εἰς τὸ ποσοστὸν τῆς ἀμοιβῆς, ἀπὸ τὴν ΕCΙ
ἢ προσφορὰ ὅμως τῆς ΕΒΑΣCΟ εἶχεν ἐπὶ πλέον τοιαύτας
ἐπιφυλάξεις ἀοριστίας καὶ ὄρους ἀναπροσαρμογῆς ἀυξήσεων
κλπ. ὥστε οὐδόπως ἦτο βέβαιον ὅτι ἦτο καὶ πράγματι ἡ
χαμηλότερα. 'Αντιθέτως, ἦτο δυνατόν νὰ καταλήξῃ κατὰ πολὺ
ὑψηλότερα.

5) Μετὰ ταῦτα, ἡ ΕCΙ διεμαρτυρήθη καὶ προφορικῶς
καὶ ἐγγράφως πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῆς Βιομηχανίας καὶ τὴν
Δ.Ε.Η. διὰ τὴν τοιαύτην κατάταξιν καὶ ἐπεσήμεινε τὰς
ἀοριστίας, ἐπιφυλάξεις καὶ ὄρους τῆς προσφορᾶς τῆς.

'Ακολουθῶς, ἡ 'Επιτροπὴ κρίσεως τῶν προσφορῶν με-
τέθεσε τὴν εἰς τὴν τελευταίαν σειράν με τὴν δικαιολογίαν,
ὅτι ὡς ἔταιρεία δὲν εἶχεν ἐκτελέσει παρόμοια ἔργα καίτοι
μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ τῆς καὶ τῶν συνεργατῶν τῆς συμ-
περιελάμβανε πρόσωπα μελετήσαντα παρόμοια ἔργα. 'Η
τοιαύτη μετάθεσις τῆς ΕCΙ εἰς τὴν τελευταίαν σειράν με
τὴν ἀνωτέρω αἰτιολογίαν εὐλόγως προεκάλεσεν νέας ἐντό-
νους διαμαρτυρίας αὐτῆς.

6) 'Ο τότε Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. Καραμαν-
λῆς, λαβὼν γνώσιν τῶν διαμαρτυριῶν τῆς ΕCΙ παρὰ τοῦ
ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Π. Κανελλοπούλου,
ἐζήτησε νὰ ἐνημερωθῇ καὶ πρὸς τοῦτο ἐκάλεσε παρ' αὐτῶν
τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. κ. Γουναράκη, ὅστις
καὶ τὸν ἐνημέρωσε. Κατόπιν τῆς τοιαύτης ἐνημερώσεως του
καὶ διὰ λόγους ἠθικῆς τάξεως καὶ ἀδιαβλήτου συνέστησε
ὅπως τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. ἐπανεξετάσῃ μήπως ἔπρεπε νὰ
κληθῇ ἡ ΕCΙ πρώτη διὰ διαπραγματεύσεις, ἐφ' ὅσον ἦτο
ἡ μόνη συμμορφωθείσα πρὸς τοὺς ὄρους τῆς διακηρύξεως
ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι τὸ ΔLΦ ἀναγνωρίζει τὸν οἶκον
τοῦτον ὡς δόκιμον. Ταῦτα διὰ τὸ ἀδιάβλητον, κατόπιν τῶν
διαμαρτυριῶν τῆς ὡς ἄνω ἔταιρείας. Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ μονα-
δικὴ ὑπόδειξις τοῦ κ. Κ. Καραμανλῆ εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς
ΕCΙ ἢ ὅποια χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν πλειοψηφίαν τῆς 'Ανα-

κριτικῆς 'Επιτροπῆς ὡς ἠθικὴ αὐτουργία εἰς ἀπιστίαν. Τοι-
ούτους συλλογισμοὺς ἀδυνατοῦμεν καὶ νὰ ἀντιληφθῶμεν
ἀκόμη.

7) Τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. ὁμοφώνως ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν
τῆς ἀναθέσεως τῆς μελέτης εἰς τὴν ΕCΙ ἐκτιμήσαν ὅλα τὰ
στοιχεῖα τῶν ἐπιφυλάξεων ἀοριστιολογιῶν καὶ μὴ συμφώ-
νων πρὸς τὴν διακήρυξιν ὄρων τῆς προσφορᾶς τῆς ΕΒΑΣCΟ,
ἡ ὅποια ὡς ἔχουσα συντάζει τὴν προμελέτην ἡδύνατο νὰ
καταρτίσῃ τὴν μᾶλλον σαφῆ καὶ συγκεκριμένην προσφορὰν.

8) Εἶναι τελείως ἀταπόδεικτος ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ
τιμὴ εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ μελέτη εἰς τὴν ΕCΙ ὑπῆρξεν ἀνωτέρα
τῆς προσφορᾶς τῆς ΕΒΑΣCΟ δεδομένου ὅτι ἡ προσφορὰ
αὐτῆς ἦτο μὲν μικρότερα ἐπὶ τῶν παγίων δαπανῶν, ἦτο
ὅμως μεγαλύτερα κατὰ τὸ ποσοστὸν ἀμοιβῆς, περιεῖχε δὲ
ἐπιφυλάξεις ἀναπροσαρμογῶν, τιμαριθμικῶν ρητρῶν καὶ
ἄλλων ἀξιώσεων ὧν τὸ ὕψος ἦτο ἀπροσδιόριστον ὥστε ὑπῆρ-
χεν ὁ κίνδυνος νὰ καταλήξῃ εἰς τιμὴν πολὺ ἀνωτέραν τῆς
ΕCΙ.

Δὲν εἶναι δυνατόν, ἐπομένως, νὰ γίνεταί λόγος ἀνεξαρτή-
τως παντὸς ἄλλου ὅτι διὰ τῆς προκρίσεως τῆς ΕCΙ προε-
γένετο ζημία εἰς τὴν Δ.Ε.Η.

9) Τὸ ὅτι ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν ὅλων τῶν ἐνδιαφε-
ρομένων οἱ φάκελλοι τῶν προσφορῶν μετὰ τὸ ἀνοιγμα αὐ-
τῶν, ὅχι μόνον δὲν ἦτο ἄτοπον ἀλλὰ ἐπιβεβλημένον ἰδίως εἰς
διαγωνισμὸν αὐτῆς τῆς μορφῆς ὅπου ὁ κίνδυνος κεκρυμ-
μένων καὶ ἀσαφῶν ρητρῶν ἦτο μέγας. Συμφέρον ἐπομένως,
τῆς Δ.Ε.Η. διὰ τὴν μόρφωσιν κρίσεως ἦτο νὰ ἔχῃ τὰς ἀπό-
ψεις ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων ἐξ ὅλων τῶν προσφορῶν.
'Η τοιαύτη γνώσις τῶν φακέλων μετὰ τὸ ἀνοιγμα τῶν προσ-
φορῶν ὑφ' ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων ἀποτελεῖ τὸν κανόνα
εἰς ὅλα τὰ δημόσια ἔργα. Εἶναι λοιπόν, ἀπορίας ἄξιον πῶς
εἰς τὴν ἐνέργειαν ταύτην εὐρίσκει ἡ πλειοψηφία τῆς 'Επιτρο-
πᾶς ὑποπτον ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς ΕCΙ.

10) Τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. μετὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν δια-
πραγματεύσεων μετὰ τῆς ΕCΙ διὰ νέας ἀποφάσεώς του,
ὁμοφώνως καὶ ταύτης ληφθείσης ἀπεφάσισεν τὴν ἀνάθεσιν
τῆς μελέτης εἰς τὴν ΕCΙ χωρὶς νὰ ἐπηρεασθῇ ἢ πιεσθῇ
παρ' οὐδενός. Εἶναι ἐκπληκτικὸν νὰ ὑποστηρίζεται ὅτι ὁλό-
κληρον τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εἰς τὴν προκειμένην
περίπτωσιν ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως ἐζημίωσε τὴν Δ.Ε.Η.
Τὰ πρόσωπα ἅτινα ἀπετέλεσαν τὸ Δ.Σ. αὐτῆς ἦσαν τοιοῦτου
κύρους καὶ ἡθους ὥστε νὰ ἀποκλείεται ἡ ἄποψις αὐτῆς ἔστω
καὶ ὡς ἀπλή σκέψις. Εἶναι ὁμολογουμένως παράδοξον πῶς
ἡ πλειοψηφία τῆς 'Ανακριτικῆς 'Επιτροπῆς κατελήξεν εἰς
τὴν ἀπόφασιν νὰ προτείνῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραπομπὴν
τῶν κ.κ. Κ. Καραμανλῆ καὶ Ν. Μάρτη ἐπὶ τῇ πράξει τῆς
ἠθικῆς αὐτουργίας ὡς ἀπιστίαν ἄνευ οὐδενὸς στοιχείου δυνα-
μένου ἔστω καὶ πόρρωθεν νὰ στηρίξῃ τὴν κατηγορίαν ταύ-
την.

Γ' 'Αλουμίνιον

'Εκ τοῦ συνόλου τῶν στοιχείων τῆς διεξαχθείσης προα-
νακρίσεως ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ἀλουμινίου προέκυψαν τὰ ἑξῆς:

1) 'Η ἴδρυσις ἐργοστασίου ἀλουμινίου ἐν 'Ελλάδι ἀπε-
τέλει τὸ ὄνειρον ὅλων τῶν πολιτικῶν, τεχνικῶν καὶ οἰκονομο-
λόγων τῆς 'Ελλάδος.

2) 'Η πραγματοποιήσις τοῦ σκοποῦ τούτου ἦτο δυνατόν
μόνον ἐὰν ἐξησφαλίζετο ἡ παροχὴ εὐθηνῆς ἠλεκτρικῆς ἐνερ-
γείας δεδομένου ὅτι κοινῶς ἦτο παραδεκτὸν ὅτι ἴδρυσις βιο-
μηχανίας ἀλουμινίου με ἀξιώσεις διεθνῶς ἀνταγωνιστικᾶς
δὲν ἦτο δυνατόν με τιμὴν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀνωτέραν τῶν
δέκα λεπτῶν ἀνὰ κιλοβατῶραν.

3) Προϋπόθεσιν διὰ τὴν δημιουργίαν βιομηχανίας ἀλου-
μινίου ἐν 'Ελλάδι ἀπέτελει ἡ κατασκευὴ τῶν προγραμματι-
σμένων ἤδη δύο ὑδροηλεκτρικῶν ἐργοστασίων τοῦ 'Αχελώου
ἐν συνδυασμῷ μετὰ θερμικοῦ τοιοῦτου, κατὰ οἰκονομικὸν
ἀποχωρισμὸν τοῦ κόστους τοῦ ἐκ τούτων παραχθησομένου
ρεύματος, ἐξ οὗ συστήματος προεβλέπετο ὅτι ἦτο δυνατὴ ἡ
χορήγησις ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας εἰς εὐθνήν τιμὴν.

4) "Αμα τῇ ἐκδηλώσει ἐνδιαφέροντος πρὸς ἴδρυσιν βιομηχανίας ἀλουμινίου ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τῶν παγκοσμίως γνωστῶν οἰκῶν ΠΕΣΣΙΝΕ—ΡΕΥΝΟΛΑΝΤΣ ὡς πρῶτον θέμα ἀνεύκτεον εἰς ποίαν τιμὴν θὰ ἐδίδε ἡ Δ.Ε.Η. τὴν ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν εἰς τὸ ἰδρυθησάμενον ἐργοστάσιον.

5) Ἡ τότε Κυβέρνησις καὶ εἰδικώτερον ὁ Πρόεδρος αὐτῆς κ. Κ. Καραμανλῆς ἔθεσε τὴν ρητὴν σαφῆ καὶ κατηγορηματικὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἀπεκλείετο ἡ ἐπιδοτικὴ ἢ χορηγητικὴ τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας εἰς τιμὴν κάτω τοῦ κόστους. Μετὰ τὴν προϋπέθεσιν αὐτὴν ἡ Κυβέρνησις ἐζήτησε ἀπὸ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τῆς Δ.Ε.Η. ὅπως ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν αὐτῆς μελετήσῃ καὶ εἰσηγηθῇ ὑπευθύνως ποῖον θὰ ἦτο τὸ κόστος τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας τῆς παραχθησομένης ἐκ τοῦ προβλεπομένου ὡς ἄνω συστήματος ἔργων. Παρὰ τὴν ἴσην, τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ διὰ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν του προέβλεπε καὶ αὐτὸ εἰς ὑπολογισμοὺς τῆς τιμῆς τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας βάσει τοῦ προβλεπομένου κόστους τῶν ἔργων.

6) Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Δ.Ε.Η. μετὰ μελέτην τοῦ θέματος ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιακῶν παραγόντων αὐτῆς εἰσηγήθη ὑπευθύνως εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ κόστους τῆς παραχθησομένης ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἐκ τοῦ προβλεπομένου συστήματος ἔργων θὰ ἀνῆρχετο εἰς 2.95 μίλλας τοῦ δολλαρίου.

7) Μετὰ τὴν τιμὴν αὐτὴν καὶ μετὰ σκληρᾶς διαπραγματεύσεως, ἃς διεξήγαγον οἱ κ.κ. Πρωτοπαπαδάκης, Μάρτης καὶ Πεζόπουλος οἱ διαπραγματευόμενοι οἴκοι ἐδέχθησαν ὡς ἔσχατον ὄριον ὑποχωρήσεως τὴν τιμὴν τῶν 3,1 μίλλας διὰ τὰ πρῶτα 16 ἔτη τῆς συμβάσεως καὶ 3,6 μίλλας διὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη. Εἰς τὴν τιμὴν αὐτὴν, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Δ.Ε.Η. διεβεβαίωσε τὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἡ Δ.Ε.Η. ὄχι μόνον δὲν θὰ εἶχε ζημίαν ἀλλὰ καὶ ἱκανοποιητικὰ κέρδη καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως, ἐμφανιζόμενος πλέον αἰσιδόξως ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, οἵτινες προέβλεπον «ταμειακὸν ἄνοιγμα». Κατὰ τὰ πρῶτα 16 ἔτη τῆς συμβάσεως, ὅπου ὅμως θὰ ὑπερεκαλύπτετο ἀπὸ τὰ κέρδη τῶν ὑπολοίπων ἐτῶν αὐτῆς.

8) Ἐν ὄψει τῶν ὑπευθύνων τούτων εἰσηγήσεων τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Δ.Ε.Η., περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν ὁποίων οὐδένα λόγον εἶχεν νὰ ἀμφιβάλῃ ἡ Κυβέρνησις, δεδομένου ὅτι ὁ κ. Πεζόπουλος εἶχε μακρὰν πείραν καθ' ὅσον ἐτύγγανεν ὁ ἀρμόδιος καθηγητὴς τῆς Ἡλεκτρολογίας ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ τῶν Ἀθηνῶν, συνέστησεν εἰς τὸν κ. Πεζόπουλον νὰ φέρῃ τὸ θέμα εἰς τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. διὰ νὰ λάβῃ ἀπόφασιν.

9) Τὸ θέμα ἤχθη εἰς τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 27ης Ἰουνίου 1960 καὶ μετὰ τὴν διατύπωσιν παραπόνων τυπικῆς φύσεως περὶ ὧν ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω, εἰς τὸ οἰκεῖον μέρος τῆς παρουσίας, ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς Δ.Ε.Η. προέβη εἰς λεπτομερῆ εἰσήγησιν ἐπὶ τοῦ θέματος. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον συνεζήτησε διεξοδικῶς τὸ θέμα καὶ τελικῶς, ὁμοφώνως κατέληξαν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐγκρίσεως τῆς συμβάσεως. Οὐδεὶς τῶν συμβούλων διετύπωσε καὶ τὴν ἐλαχίστην ἔστω ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ συμφέροντος τῆς ἐπιτευχθείσης τιμῆς τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας οὐδὲ προέβαλεν αἴτημα οἰασδῆποτε ἀναβολῆς τῆς συνεδριάσεως. Οἱ πάντες ἐξεφράσθησαν μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ κατέληξαν εἰς τὴν ἔκφρασιν συγχαρητηρίων.

10) Ἀπὸ τῆς 27-6-1960 καθ' ἣν ἐλήφθη ἡ ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Δ.Ε.Η. μέχρι τῆς 27ης 8-1960 καθ' ἣν ὑπεγράφη ἡ ὀριστικὴ σύμβασις μετὰ τῆς ΠΕΣΣΙΝΕ δι' ἧς ὀριστικοποιήθη καὶ συνεπληρώθη τὸ ἀπὸ 25-6-1960 πρωτόκολλον συμφωνίας.

Οὐδεὶς τῶν συμβούλων τῆς Δ.Ε.Η. διετύπωσε ἀμφιβολίαν ἢ ἀντίρρησιν ἐπὶ τῆς ληφθείσης ἀποφάσεως. Πέραν τούτου, τὴν παραμονὴν τῆς ὀριστικῆς συμβάσεως μετὰ τῆς ΠΕΣΣΙΝΕ ὁ τότε Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. Καραμανλῆς εἰς συνεδρίασιν τῆς ἐξ ὑπουργῶν οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκάλεσεν τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τῆς Δ.Ε.Η. παρουσία καὶ τῶν κ.κ. Ζολώτα καὶ Τσάτσου Ἀλεξάνδρου νὰ βεβαιώσῃ καὶ πάλιν ἐὰν ἡ συμφωνηθεῖσα τιμὴ τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας δὲν θὰ ἄφηνεν ζημίαν εἰς τὴν Δ.Ε.Η. Ὁ κ. Ν. Πεζόπουλος ἐβεβαίωσε καὶ πάλιν ὅτι ὄχι μόνον ζημίαν δὲν θὰ ἄφηνεν ἀλλὰ καὶ ἱκανοποιητικὰ κέρδη.

11) Τὸ Δ.Σ. τῆς Δ.Ε.Η. καὶ μετὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ θορύβου ἐκ μέρους τῆς τότε Ἀντιπολιτεύσεως συνεζήτησε καὶ αὐθις τὸ θέμα εἰς ἐπανειλημμένας συνεδριάσεις αὐτοῦ καὶ κατέληξεν εἰς τὰ αὐτὰ συμπεράσματα.

12) Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω εἶναι ἀπορίας ἄξιον πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ὑποστηρίξεται ὅτι οἱ κ.κ. Κων. Καραμανλῆς καὶ Ν. Μάρτης ὑπῆρξαν αὐτοῦργοι ἀπάτης εἰς βάρος τῆς Δ.Ε.Η. διότι παρέστησαν εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον αὐτῆς ἐν γνώσει ψευδῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ ἢ ἀπεισιώπησαν ἀθεμίτως ἀληθῆ πράγματα καὶ συνεπέα τούτων παρέπεισαν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εἰς τὸ νὰ ἐγκρίνῃ τὴν σύμβασιν χρησιμοποιοῦσαντες πρὸς τοῦτο ὡς ὄργανόν των τὸν τότε Γενικὸν Διευθυντὴν Γ. Πεζόπουλον ὅταν εἶναι δεδομένον ὅτι ἡ Κυβέρνησις α) δὲν παρέλειψεν νὰ ἐνημερώσῃ τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ ἦσαν συντηρητικώτεροι καὶ δὲν ἐταυτίζοντο μετὰ τὰς πλέον αἰσιδόξους προβλέψεις τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ β) ὅταν ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν «Ἐλευθερίαν» αἱ ἐπιστολαὶ Φιλαρέτου ἢ Κυβερνήσις δι' εἰδικοῦ Νόμου προέβη εἰς τὴν βιαίαν ἀπομάκρυνσιν τούτου καὶ διὰ τῆς πλειοψηφίας τῆς συνέστησε τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐκτάκτου Ἐλέγχου τῆς Δ.Ε.Η.

13) Ὑπεστηρίχθη ὅτι δῆθεν ὁ κ. Κων. Καραμανλῆς διεβίβασε διὰ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ κ. Γ. Πεζόπουλου τὴν παράκλησιν ὅπως τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον λάβῃ ἀπόφασιν ἐντὸς τῆς ἡμέρας προκειμένου ἡ Κυβέρνησις νὰ προβῇ εἰς ἀνακαινώσεις διὰ τῶν πρῶτων ἐφημερίδων τῆς ἐπομένης ἢ διαβιβασθεῖσα αὐτὴν παράκλησιν καὶ ἀληθῆς ὑποτιθεμένη οὐδὲν τὸ ὑποποτὸν ἐνεῖχεν. Τὸ θέμα τῆς τιμῆς τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας εἶχε μελετηθῆ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ τῶν ὑπηρεσιακῶν παραγόντων τῆς Δ.Ε.Η. ἐμπεριστατωμένως καὶ εὐλόγως ὑπῆρχεν ἡ πεποίθησις ὅτι τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Δ.Ε.Η. δὲν ἦτο δυνατόν οὐδὲ νοητὸν νὰ εἶχε ἀντίρρησιν εἰς μίαν ἐπωφελεῖ διὰ τὴν Δ.Ε.Η. σύμβασιν. Ματαίως, ὅθεν, ἡ πλειοψηφία τῆς Ἐπιτροπῆς προσεπάθησε νὰ βασισθῇ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης διὰ νὰ θεμελιώσῃ ἐπ' αὐτῆς τὴν κατηγορίαν τῆς ἀπάτης.

14) Ἐξ ὅσων ἀνωτέρω καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον κεφάλαιον ἀναλυτικῶς ἐξεθέσαμεν οὐδόπως προσέκυψεν ὅτι τὰ στοιχεῖα ἐξ ὧν ἐθεμελίωσεν τοὺς ὑπολογισμοὺς του ὁ Γ. Πεζόπουλος ἀνετράπησαν. Ἀντιθέτως, ἐπεβεβαιώθησαν τὸσον ὑπὸ ἐτέρων ὑπηρεσιακῶν παραγόντων τῆς Δ.Ε.Η. ὅσον καὶ ἐκ τῶν πραγματῶν καὶ δι' τοῦ κόστους καὶ τῆς ἀποδόσεως τῶν ὑπὸ ἐκτέλεσιν τῶν ὑδροηλεκτρικῶν ἔργων τοῦ Ἀχελώου. Ἐπομένως ὁ ὅλος ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως δημιουργηθεὶς θόρυβος εἶχεν ὡς ἀφετηρίαν καθαρῶς ἀντιπολιτευτικούς σκοποὺς ὅστις ἀτυχῶς συνεχίζεται μετὰ σκοπὸν πλέον τὴν κατασπίλωσιν τῆς τιμῆς καὶ ὑπολήψεως τῶν πολιτικῶν ἀντιπάλων τῆς σημερινῆς κυβερνήσεως. Πιστεύομεν ὅθεν ἀκραδάντως ὅτι ἡ περὶ ἀπάτης κατηγορία ὡς καὶ ἡ τοιαύτη περὶ παραβάσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ νόμου περὶ εὐθύνων ὑπουργῶν ἦτις ὁμοίως ἀπαιτεῖ δόλον καὶ πρόθεσιν εἶναι ἐντελῶς ἀστήρικτος καὶ ἀναληθής.

Ὅθεν προτείνομεν ὅπως ἡ Βουλὴ ἀπορρίψῃ τὴν πρότασιν παραπομπῆς καθ' ἅπαντα αὐτῆς τὰ κεφάλαια.

Β'.

Οἱ ἀποτελοῦντες τὴν μειοψηφίαν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐθεωρήσαμεν ὅτι ἀπετέλει ὑποχρέωσιν μας νὰ καταθέσωμεν χωριστὴν πρότασιν. Ὅχι ἀπλῶς ἐπειδὴ ἡ πρότασις τῆς πλειοψηφίας εἶναι παραπεμπτική, ἐνῶ ἡ κατηγορία ἔχει τελικῶς συντριβῆ κατὰ τὴν ἐνώπιον τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς διαδικασίαν. Ἀλλὰ καὶ διότι ἡ ἐπιτόνησις ἀπιθάνου βαρῦτητος ποινικῶν εὐθυνῶν εἰς βάρος ἐνὸς δημιουργοῦ πολιτικοῦ ἡγέτου καὶ τῶν ἀμέσων συνεργατῶν του ἀποτελεῖ ἀληθῆ πρόκλησιν πρὸς τὸ κοινὸν αἰσθημα.

Ἡ πρότασις ἐκείνη τραυματίζει τὸ αἶσθημα μεγίστης μερίδος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ προκαλεῖ συγκλονιστικὰς ψυχικὰς ἀντιδράσεις. Δημιουργεῖ ἀναταραχὴν εἰς τὰς πολι-

τικὰς συνειδήσεις καὶ ἀποτελεῖ ἀφετηρίαν δυσσιώνων ἐξελίξεων τῆς πολιτικῆς ζωῆς τῆς χώρας.

Ἡ ἐκ τῆς ἀναταραχῆς κυματισμοὶ εἶναι ἀγνωστον πότε θὰ σβύσουν καὶ ποίας ζημίας θὰ ἔχουν ἐν τῷ μεταξὺ προκαλέσει. Βέβαιον μόνον εἶναι τὸ πότε θὰ ἀρχίσουν καὶ ὅτι ὅπωςδήποτε θὰ ἀποθαρρύνουν ἐκατέρωθεν εἰς τὸ μέλλον ὅλα ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα πιστεύουν εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ ἡρέμου πολιτικοῦ βίου καὶ ὑψηλῆς στάθμης τῶν πολιτικῶν ἀγώνων.

Ἡ πρότασις, εἶναι βέβαιον ὅτι δὲν δύναται οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον νὰ μειώσῃ τὸ κύρος ἀνδρῶν μὲ ὑψηλὸν πολιτικὸν ἀνάστημα ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι ρίπτει τὸν σπόρον πολιτικοῦ διχασμοῦ. Εἶναι ἀδιανόητον, νὰ ἔχη θεσπισθῆ ἢ προδικασία τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης ὑπουργῶν διὰ νὰ διασύρωνται οἱ ἡττηθέντες εἰς τὰς ἐκλογὰς πολιτικοὶ ἡγέται. Εἶναι ἀδιανόητον, ὅτι ὄργανα τῆς προδικασίας μὲ σύνθεσιν πολιτικὴν ἔφθασαν πολὺ πέραν τῶν ὁρίων μέχρι τῶν ὁποίων θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπεκτείνῃ, ὄχι τὴν πρότασιν, ἀλλὰ αὐτὴν τὴν ἔρευναν ἢ τακτικὴν δικαιοσύνην.

Ἡ δῖωξις τοῦ κ. Καραμανλῆ καὶ τῶν συνεργατῶν του ὑπενθυμίζει ἀπλῶς ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐθαυμάσθησαν τὰ ἔργα καὶ ἐδιώχθησαν οἱ δημιουργοὶ τῶν.

Ἀποδεικνύει δὲ συγχρόνως καὶ ὅτι τὰ διδάγματα τῆς Ἱστορίας δὲν προφυλάσσουν ἀπὸ ὀλισθήματα τοὺς ἐκάστοτε δρώντας, ὅπως καὶ ὅσον θὰ ἔπρεπε.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Δημοκρατία εἶναι τὸ ἄριστον τῶν πολιτευμάτων. Ἀλλ' ἀκριβῶς διὰ τοῦτο εἶναι λίαν εὐπαθὴς καὶ ἔχει ἀνάγκην εὐστόχων χειρισμῶν.

Ὁ διωγμὸς τῆς μειοψηφίας ἀπὸ τὴν πλειοψηφίαν ἀποτελεῖ τὸν μᾶλλον ἀδέξιον χειρισμὸν, ἀληθῶς καταλυτικὸν τῆς βάσεως τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος.

Ἡ μειοψηφία τῆς Ἐπιτροπῆς θέλει νὰ πιστεύῃ ὅτι ποτὲ δὲν εἶναι ματαία ἢ προσπάθεια διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ δικαίου καὶ μάλιστα ὅταν αὕτη δὲν εἶναι συνδεδεμένη μόνον μὲ τὴν ἠθικὴν ὑπερηφάνειαν πολιτικῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ συνδέεται καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ περιεχόμενον τῶν πολιτικῶν ἀγώνων ἐν τῇ Χώρα.

Θέλει νὰ ἐλπίζῃ ὅτι ἡ Βουλὴ κρίνουσα μακρὰν προκαταλήψεων καὶ πολιτικοῦ ἀνταγωνισμοῦ περιβαλομένη δὲ ὅσον δύναται δικαστικὴν ἀντικειμενικότητα, θὰ ἐξαρθῆ εἰς τὸ ὕψος τοῦ ἀνωτάτου κατὰ τὸ πολίτευμα πολιτικοῦ ὄργανου, ἐπωμισμένου πρὸς στιγμὴν δικαστικὰ καθήκοντα, προκειμένου νὰ ἀπονείμῃ τὸ δίκαιον.

ΤΑ ΜΕΛΗ

- Κ. Παπακωνσταντίνου
- Κ. Καλλίας
- Γ. Ράλλης
- Ι. Μπούτος

